

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

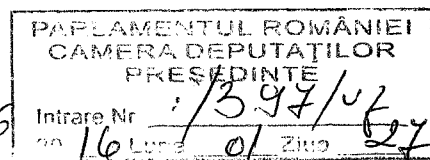
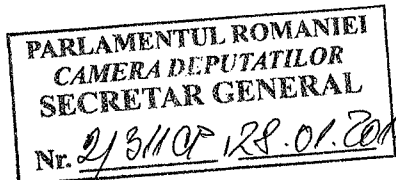
Strada Lev Tolstoi nr.22-24, Sector 1 cod 011948 București

Telefon: +(40) 21.3078.818; Fax: +(40) 21.3078.875

Website: www.curteadeconturi.ro, e-mail: rei@rcc.ro

CABINET PREȘEDINTE

Nr. 057 / NV / 25 .01.2016

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Valeriu Ștefan ZGONEA,
Președintele Camerei Deputaților

R 3/2016

Pentru BPO
27.01.2016
Ștefan Zgonea
BPO

Stimate domnule Președinte,

Am onoarea să vă transmit atașat prezentei adrese:

- *Raportul Public pe anul 2014*, însoțit de *Sinteza* acestuia, elaborat de Curtea de Conturi a României în conformitate cu prevederile Constituției și ale Legii sale de organizare și funcționare;
- *Raportul de activitate pe anul 2015*;
- *Mapă de prezentare în format electronic (mini CD/DVD)* a rapoartelor mai sus menționate și a *Rapoartelor anuale referitoare la finanțele publice locale pe anul 2014* elaborate de Camerele de conturi județene și a Municipiului București.

Rapoartele cuprind constatările Curții de Conturi în urma auditului financiar desfășurat asupra conturilor de execuție bugetară și a controlului de gestiune realizat la autorități, regii autonome, companii naționale, societăți comerciale unde statul și unitățile administrativ-teritoriale dețin pachetul majoritar de acțiuni, precum și constatările și concluziile Curții de Conturi rezultate din activitatea de audit al performanței desfășurată în anul 2015.

În conformitate cu prevederile legii, în Raportul Public sunt prezentate, într-un capitol distinct, rezultatele misiunilor de audit extern efectuate de Autoritatea de Audit asupra modului de utilizare a fondurilor nerambursabile primite de la Uniunea Europeană.

Raportul de activitate cuprinde date și informații despre organizarea instituțională, activitățile specifice și rezultatele obținute, activitatea internațională, precum și resursele umane și financiare de care a dispus Curtea de Conturi în anul 2015.

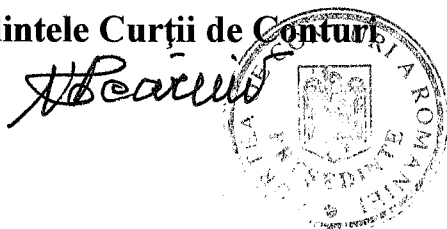
Toate aceste rapoarte se regăsesc pe site-ul Curții de Conturi, www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

În speranța că informațiile furnizate vă vor oferi o imagine de ansamblu asupra activităților specifice desfășurate de Curtea de Conturi, cu privire la legalitatea și eficiența utilizării banului public, vă asigur, domnule Președinte, de înalta mea considerație.

Cu deosebită stimă,

Nicolae VĂCĂROIU

Președintele Curții de Conturi

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

RAPORTUL PUBLIC

PE ANUL 2014

DECEMBRIE 2015

NOTĂ

Raportul public pe anul 2014 a fost analizat și aprobat de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

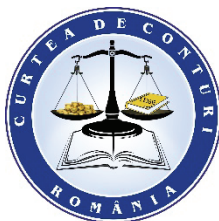
Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2015

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 1842-9394

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și Cosmin Vasile NICULA (vicepreședinți),
Marta AURONA PELEA, Dan FÎRȚESCU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Miron NICA, Verginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Nicu MARCU, Attila DEZSI,
Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și Ilie SÂRBU (vicepreședinți).

CUPRINS

Introducere	13
--------------------	-----------

Capitolul 1: Audit financiar	31
-------------------------------------	-----------

Auditul financiar efectuat de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor componente ale bugetului general consolidat pe anul 2014	32
1.1. Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014	32
1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2014, finanțate din bugetul de stat	43
Administrația Prezidențială	43
Senatul României	45
Camera Deputaților	46
Înalta Curte de Casație și Justiție	47
Curtea Constituțională	47
Consiliul Legislativ	48
Consiliul Concurenței	49
Avocatul Poporului	50
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	51
Consiliul Național al Audiovizualului	52
Secretariatul General al Guvernului	52
Ministerul Afacerilor Externe	63
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	65
Ministerul Finanțelor Publice	68
Ministerul Justiției	71
Ministerul Apărării Naționale	73
Ministerul Afacerilor Interne	75
Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	77
Ministerul Tineretului și Sportului	84
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	85
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	90
Ministerul Transporturilor	92
Ministerul Educației și Cercetării Științifice	97
Ministerul Sănătății	100
Ministerul Culturii	107
Ministerul pentru Societatea Informațională	109
Ministerul Public	111
Agenția Națională de Integritate	112
Serviciul Român de Informații	113
Serviciul de Informații Externe	113
Serviciul de Protecție și Pază	114
Serviciul de Telecomunicații Speciale	115
Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului	115
Academia Română	119
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	121
Secretariatul de Stat pentru Recunoașterea Meritelor Luptătorilor Împotriva Regimului Comunist Instaurat în România în perioada 1945-1989	123
Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor	124
Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat	125
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	125
Agenția Națională de Presă AGERPRES	126
Institutul Cultural Român	127
Societatea Română de Radiodifuziune	127
Societatea Română de Televiziune	129
Consiliul Superior al Magistraturii	130
Autoritatea Electorală Permanentă	131
Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	132
Consiliul Economic și Social	133

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	133
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	134
Ministerul Fondurilor Europene	135
Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri	137
1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014	140
1.4. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2014	148
1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014	148
1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2014	153
1.5. Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2014	159
1.6. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2014	163
Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	163
Capitolul 2: Auditul performanței	165
2.1. Evaluarea managementului datoriei publice în perioada 2012-2014 la Ministerul Finanțelor Publice (MFP)	166
2.2. Auditul performanței programelor finanțate de la bugetul de stat (prin bugetul Ministerului Economiei) pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013	173
2.3. Auditul performanței proiectului „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice”	179
2.4. Performanța activității specifice desfășurate de către Societatea Comercială de Transport cu Metroul București «Metrorex SA» în perioada 2010-2015	183
2.5. Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2014 la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	190
2.6. Auditul performanței utilizării fondurilor bugetului local pentru amenajări peisagistice și întreținere spații verzi la nivelul Municipiului București, în perioada 2007-2014	195
2.7. Auditul performanței utilizării fondurilor publice pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, la nivelul sectoarelor municipiului București, în perioada 2010-2014	201
Capitolul 3: Control	209
Ministerul Finanțelor Publice	211
Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală a Vămirilor și Direcția Generală Antifraudă Fiscală	211
Secretariatul General al Guvernului	224
Controlul respectării prevederilor legale privind activitatea de autorizare, monitorizare și de control al jocurilor de noroc, desfășurată de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc	224
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Compania Națională Loteria Română SA	226
Controlul modului de administrare, în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere, a bunurilor aparținând domeniului public sau privat al statului, respectiv construcții și terenuri cu destinație agricolă din administrarea Agenției Domeniilor Statului	227
Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare efectuat la Agenția Domeniilor Statului	229
Ministerul Transporturilor	235
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA	235
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	236
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	246
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	246
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	248
Ministerul Afacerilor Externe	251
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni	251
Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri	253

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	253
Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului	262
Controlul cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare, la Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie	262
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	263
Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare	263
Ministerul Culturii	264
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la Ministerul Culturii - Unitatea de Management a Proiectului	264
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	265
Academia Română	267
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	267
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	268
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Administrația Națională „Apele Române”	269
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Regia Națională a Pădurilor - Romsilva	271
Control tematic privind aplicarea de către Administrația Fondului pentru Mediu a reglementărilor legale referitoare la extinderea utilizării surselor regenerabile de energie, la Administrația Fondului pentru Mediu	273
Ministerul Educației și Cercetării Științifice	274
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Ecologie Industrială - ECOIND București	274
Ministerul Afacerilor Interne	274
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	274
Ministerul Apărării Naționale	278
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Statul Major al Forțelor Navale	278
Ministerul pentru Societatea Informațională	279
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Fabrica de Timbre-Sucursala Companiei Naționale „Poșta Română” SA	279
Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	280
Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară	280
Controlul utilizării subvențiilor bugetare „prima de stat”	282
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Compania Națională de Investiții SA București	284
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	285
Control privind modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în perioada 01.01.2012-31.12.2014	285
Societatea Română de Televiziune	287
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Societatea Română de Televiziune	287
Autorități autonome	288
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații	288
Verificarea operațiunilor comerciale ce intră în competența de control a Curții de Conturi la Autoritatea de Supraveghere Financiară	288
Societăți bancare	290
Verificarea operațiunilor ce intră în competența Curții de Conturi la Banca Națională a României.....	290
Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor	292

Capitolul 4: Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	303
1. Date de sinteză privind execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale pe anul 2014	304
2. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	307
3. Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	308
3.1. Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor	308
3.2. Abateri generatoare de prejudicii	309
3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare	312
3.4. Aspecte referitoare la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la unitățile administrativ-teritoriale	312
3.5. Principalele aspecte reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local	313
3.6. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală	314
Capitolul 5: Evaluarea sistemului de control intern/manAGERIAL	317
Capitolul 6: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit	335
6.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European	339
6.1.1. Programul Operațional Sectorial Mediu finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	342
6.1.2. Programul Operațional Sectorial Transport finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	348
6.1.3. Programul Operațional Regional finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	353
6.1.4. Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	356
6.1.5. Programul Operațional Asistență Tehnică finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	358
6.1.6. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane finanțat din Fondul Social European	360
6.1.7. Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative finanțat din Fondul Social European	366
6.1.8. Autoritatea de Certificare și Plată	369
6.1.9. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice	370
6.1.10. Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice	371
6.1.11. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene	372
6.2. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit	379
6.2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală	379
6.2.2. Fondul European de Garantare Agricolă	385
6.2.3. Fondul European pentru Pescuit	388
6.3. Programe de cooperare și vecinătate	393
6.3.1. Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	395
6.3.2. Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare	396
6.3.3. Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	397
6.3.4. Programul Operațional Comun de Cooperare în Bazinul Mării Negre finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	397
6.4. Alte categorii de fonduri	398
6.4.1. Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii (PG SOLID)	398
6.4.2. Fondul European de Ajustare la Globalizare (FEG)	399
6.5. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție	401
6.6. Acțiuni de audit vizând programele și fondurile aferente perioadei de programare 2014-2020	402
ANEXE	405
Anexa nr. 1: Situație privind numărul de entități verificate în anul 2015	407
Anexa nr. 2: Situație privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare desfășurate în anul 2015 și frecvența acestora – detalieri pe bugete	408
Anexa nr. 3: Constatări privind imperfecțiuni ale cadrului legal	411

ACRONIME

AA	Autoritatea de Audit
AAAS	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
ACoR	Asociația Comunelor din România
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADP	Administrația Domeniului Public
ADPDU	Administrația Domeniului Public și Dezvoltare Urbană
ADS	Agencia Domeniilor Statului
AEP	Autoritatea Electorală Permanentă
AFER	Autoritatea Feroviară Română
AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AFN	Alocație financiară nerambursabilă
AGA	Adunarea Generală a Acționarilor
AIPIMM	Agencia pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii
AJOFM	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
AJPIS	Agencia Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială
ALPAB	Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București
AM	Autoritatea de Management
AM PODCA	Autoritatea de Management pentru PO Dezvoltarea Capacității Administrative
AM POAT	Autoritatea de Management pentru PO Asistență Tehnică
AM POR	Autoritatea de Management pentru PO Regional
AM POS MEDIU	Autoritatea de Management pentru POS Mediu
AM POS CCE	Autoritatea de Management pentru POS Creșterea Competitivității Economice
AM POS DRU	Autoritatea de Management pentru POS Dezvoltarea Resurselor Umane
AM POS TRANSPORT	Autoritatea de Management pentru POS Transport
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANAR	Administrația Națională Apele Române
ANARZ	Agencia Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie
ANCOM	Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
ANCPI	Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANFP	Agencia Națională a Funcționarilor Publici
ANI	Agencia Națională de Integritate
ANIF	Agencia Națională de Îmbunătățiri Funciare
ANL	Agencia Națională pentru Locuințe
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPA	Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPDCA	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
ANPIS	Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
ANRC	Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
ANRMAP	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
ANRP	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
ANRCTI	Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
ANSPDCP	Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ANZ	Agencia Națională pentru Zootehnie
AOSR	Academia Oamenilor de Știință din România
APAPS	Autoritatea pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului
APDRP	Agencia de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
APPS	Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat
AR	Academia Română
ASAS	Academia de Științe Agricole și Silvice

ASF	Autoritatea de Supraveghere Financiară
AVAS	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului
BAS	Bugetul asigurărilor de șomaj
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat
BEI	Banca Europeană de Investiții
BGCUAT	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNR	Banca Națională a României
BS	Buget de stat
BVC	Buget de venituri și cheltuieli
CA	Consiliul de Administrație
CAS	Casă de asigurări de sănătate teritorială
CASAOPSNAJ	Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești
CASMB	Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București
CC	Curtea Constituțională
CCE	Creșterea Competitivității Economice
CCM	Contract colectiv de muncă
CE	Comisia Europeană
CEC	Casa de Economii și Consemnațiuni
CES	Consiliul Economic și Social
CFPP	Controlul Financiar Preventiv Propriu
CGMB	Consiliul General al Municipiului București
CJP	Casă Județeană de Pensii
CN	Companie Națională
CNA	Consiliul Național al Audiovizualului
CNADNR	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNCD	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CNI	Compania Națională de Investiții
CNLR	Compania Națională Loteria Română SA
CNPP	Casa Națională de Pensii Publice
CNPS	Centrul Național de Pregătire în Statistică
CNSAS	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CNVM	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
COPE	Centrul de Organizare și Promovare Evenimente
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
CTE	Consiliul Tehnico-Economic (METROREX)
DAJ	Direcții pentru agricultură județene
DE	Departamentul pentru Energie
DESFB	Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați
DGAMC	Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili
DGAS	Direcția Generală Asistență Socială
DGLRDAS	Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DGSC	Direcția generală de supraveghere și control
DGV	Direcția Generală a Vămilelor
DLAF	Departamentul pentru lupta antifraudă
DIMMAT	Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism
DNA	Direcția Națională Anticorupție
DPIIS	Departamentul pentru Proiecte de infrastructură și investiții străine
DSJ	Direcții silvice județene
DSP	Direcția de Sănătate Publică
DSVSA	Direcții sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEG	Fondul European de Ajustare la Globalizare
FEGA	Fondul European de Garantare Agricolă
FEN	Fonduri Europene Nerambursabile

FEP	Fondul European pentru Pescuit
FGA	Fondul de Garantare a Asiguraților
FNUASS	Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate
FPS	Fondul Proprietății de Stat
FSE	Fondul Social European
HCA	Hotărârea Consiliului de Administrație
HCGMB	Hotărârea Consiliului General al Municipiului București
HG	Hotărârea Guvernului
IACS	Sistemul Integrat de Administrare și Control (Integrated Administration and Control System)
ICR	Institutul Cultural Român
IDR	Institutul Diplomatic Român
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
IM	Inspekția Muncii
IICCMER	Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
INSHR	Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
IRDO	Institutul Român pentru Drepturile Omului
IRRD	Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989
ISC	Inspectoratul de Stat în Construcții
ISCIR	Inspekția de Stat pentru controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat
ISPA	Instrumentul pentru Politici Structurale de Pre-Aderare (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)
ITCSMS	Inspectorate Teritoriale pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor
ITM	Inspectoratul teritorial de Muncă
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MCC	Ministerul Culturii și Cultelor
MCTI	Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MDRL	Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței
MEIMMA	Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri
MECS	Ministerul Educației și Cercetării Științifice
MECT	Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MP	Ministerul Public
MP - PÎCCJ	Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
MS	Ministerul Sănătății
MSI	Ministerul pentru Societatea Informațională
MT	Ministerul Transporturilor
MTS	Ministerul Tineretului și Sportului
OG	Ordonanța Guvernului
OI	Organism Intermediar
OIR	Organism Intermediar Regional
OMFP	Ordinul Ministrului Finanțelor Publice
ONJN	Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc
ONPCSB	Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor
ORNISS	Oficiului Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat
OTIMMC	Oficiile Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PAAP	Programul Anual al Achizițiilor Publice
PAC	Politica Agricolă Comună
PCP	Politica Comună de Pescuit
PCT RO-BG	Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria

PCT RoSe	Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia
POC RoUaMd	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova
PG SOLID	Programului General „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”
PHARE	Polonia și Ungaria Ajutor pentru Reconstrucția Economiei (Poland and Hungary Aid for Reconstruction of the Economy)
PIB	Produsul Intern Brut
PNDL	Programului Național de Dezvoltare Locală
PNDR	Programului Național de Dezvoltare Rurală
PNS	Program național de sănătate
PO	Program Operațional
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	Programul Operațional Comun
POC RoUaMd	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova
POP`	Programul Operațional pentru Pescuit
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS DRU	Programul Operațional Sectorial de Dezvoltare a Resurselor Umane
POS M	Programul Operațional Sectorial Mediu
POS T	Programul Operațional Sectorial Transport
PSI	Promovarea Societății Informaționale
RA	Regie Autonomă
RNP	Regia Națională a Pădurilor
ROF	Regulament de Organizare si Funcționare
SA	Societate pe Acțiuni
SC	Societate Comercială
SCDP	Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură
SCM	Sistem de Control Managerial
SEAP	Sistemul electronic de achiziții publice
SFT	Sucursala Fabrica de Timbre
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SIE	Serviciul de Informații Externe
SMIS	Sistem unic de management al Informației
SN	Societate Națională
SPP	Serviciul de Protecție și Pază
SRI	Serviciul Român de Informații
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SRR	Societatea Română de Radiodifuziune
SRTv	Societatea Română de Televiziune
SSC	Secretariatul de Stat pentru Culte
STBN	Sucursala Transporturi Bucureștii Noi
STS	Serviciul de Telecomunicații Speciale
TBRM	Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă SA București
TS	Trezoreria Statului
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UATC	Unitate administrativ-teritorială comună
UATJ	Unitate administrativ-teritorială județeană
UATM	Unitate administrativ-teritorială municipală
UATMB	Unitatea administrativ-teritorială a municipiului București
UATO	Unitate administrativ-teritorială orașenească
UCCAPI	Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern
UCVAP	Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice
UE	Uniunea Europeană
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectului
UMP	Unitate de Management a Proiectului
UPU/CPU	Unitate de primire urgențe/compartiment de primire urgențe
VMG	Venit minim garantat

INTRODUCERE

Misiunea Curții de Conturi este aceea de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a resurselor publice, pentru consolidarea managementului financiar în România.

Activitatea de audit/control desfășurată de Curtea de Conturi are ca obiective: formarea și utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a bugetului aprobat, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Conform legii, încă de la înființare, Curtea de Conturi înaintează Parlamentului *Raportul public anual* și, prin camerele de conturi județene, unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale. Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său, concluziile rezultate din controlul efectuat, precum și recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului, contribuind, astfel, la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi și măsurile dispuse prin deciziile emise de aceasta pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi, trebuie să constituie, pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

Într-un context mai larg trebuie subliniată importanța activității de raportare a Curții de Conturi, ca parte integrantă a bunei guvernante (creșterea răspunderii și transparenței în cheltuirea banilor publici), activitate care face parte din largă arie conceptuală a finanțelor publice, care cuprinde, pe lângă pregătirea bugetului național (politicile și calculele bugetare), aprobarea și execuția bugetară, trezoreria, managementul datoriei publice și fiscalitatea, achizițiile publice, contabilitatea consolidată, raportările financiare, controlul intern etc., precum și raportarea către legislativ despre modul în care au fost utilizate resursele publice.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează trei tipuri de audit: auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate (control tematic), prezentate pe larg în prezentul Raport.

Începând cu anul 2005, în structura Curții de Conturi este organizată și funcționează Autoritatea de Audit ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din Legea nr. 94/1992, republicată.

1. Structura Raportului public pe anul 2014

Raportul este structurat în 6 capitole, fiecare dintre acestea prezentând observațiile, concluziile, recomandările și măsurile specifice fiecărui segment de activitate, respectiv:

- ⇒ audit financiar;
- ⇒ audit al performanței;
- ⇒ control;
- ⇒ sinteza acțiunilor desfășurate la nivelul administrației publice locale;
- ⇒ evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- ⇒ activitatea de audit public desfășurată de Autoritatea de Audit.

Auditul financiar este activitatea prin care Curtea de Conturi urmărește dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, dacă oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se în acest sens o opinie. Printr-o examinare obiectivă și independentă de către Curtea de Conturi a situațiilor financiare poate crește gradul de încredere a utilizatorilor în situațiile financiare ale entităților auditate.

Pentru ca activitatea Curții de Conturi să nu se reducă la un singur raport anual, Plenul Curții de Conturi a luat decizia de a elabora și transmite către Parlament și către alte părți interesate, pe parcursul anului și cu aprobarea Plenului, **rapoarte-sinteză**, în care sunt prezentate date și informații relevante, care au impact real asupra situațiilor financiare sau asupra calității managementului, precum și măsurile dispuse de Curtea de Conturi.

Astfel, în anul 2015, Curtea de Conturi a transmis către Parlament și către alte părți interesate sinteze ale:

1. raportului de audit privind Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014;
2. rapoartelor de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014;
3. rapoartelor de audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014;
4. rapoartelor de audit financiar asupra Contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2014.

De asemenea, Curtea de Conturi a elaborat și transmis Parlamentului un Raport-sinteză cuprinzând aspecte rezultate din acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

În raportul de față, în **Capitolul 1**, Secțiunea 1.1., este prezentată o analiză a Contului general anual de execuție a bugetului de stat, iar pentru a ilustra sfera de cuprindere în auditul financiar a fondurilor publice alocate și utilizate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în Raport, la Secțiunea 1.2., „*Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat*”, se prezintă, pentru fiecare dintre aceștia, sintetic, contul de execuție bugetară, astfel încât cititorul raportului să aibă și informații privind creditele inițiale, creditele definitive, plățile efectuate, precum și evoluția acestora pe parcursul anului, de la bugetul inițial până la închiderea exercițiului bugetar.

În anul 2015, auditul financiar s-a desfășurat asupra următoarelor conturi anuale de execuție bugetară, la entitățile care, potrivit legii, sunt obligate să le întocmească, respectiv:

Contul general anual de execuție a bugetului de stat ❖ buget de stat ❖ conturile de execuție a bugetelor autorităților instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat	• MFP • 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora
Contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat	• Casa Națională de Pensii Publice și case județene de pensii
Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj	• ANOFM și agenții județene pentru ocuparea forței de muncă (AJOFM)
Contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	• Casa Națională de Asigurări de Sănătate și casele județene de asigurări de sănătate
Conturile anuale de execuție a bugetelor locale ale municipiului București, ale județelor, ale sectoarelor municipiului București, ale municipiilor, ale orașelor și comunelor	• 40% din totalul ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora (1.313 din totalul de 3.228 de unități administrativ-teritoriale)
Conturile de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome	• Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Contul general al datoriei publice	• MFP

Observațiile Curții de Conturi și recomandările formulate pentru înlăturarea neregulilor și abaterilor constatate ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară enumerate mai sus sunt prezentate în cele 7 secțiuni ale Capitolului 1.

Auditul performanței, prin care Curtea de Conturi efectuează evaluări independente asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o autoritate sau o instituție publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite prin legislația privind înființarea și funcționarea acestora, este prezentat în **Capitolul 2** al Raportului.

În cadrul competențelor sale, Curtea de Conturi a programat și desfășurat misiuni de audit al performanței, concentrându-se pe următoarele **teme**:

- ☒ *evaluarea managementului datoriei publice în perioada 2012-2014 la Ministerul Finanțelor Publice (MFP);*
- ☒ *performanța programelor finanțate de la bugetul de stat (prin bugetul Ministerului Economiei) pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013;*
- ☒ *performanța proiectului „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice”;*
- ☒ *performanța activității specifice desfășurate de către Societatea Comercială de Transport cu Metroul București «Metrorex SA», în perioada 2010-2015;*

- ☒ performanța asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2014;
- ☒ performanța utilizării fondurilor bugetului local pentru amenajări peisagistice și întreținere spații verzi la nivelul Municipiului București, în perioada 2007-2014;
- ☒ performanța utilizării fondurilor publice pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, la nivelul Sectoarelor Municipiului București, în perioada 2010-2014.

Rapoartele elaborate de Curtea de Conturi pentru aceste teme de audit al performanței au fost transmise Parlamentului și altor părți interesate și sunt postate pe site-ul Curții de Conturi, la adresa www.curteadeconturi.ro.

Acțiunile de control (audit de conformitate), programate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul 2015 la autorități și instituții ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora, la operatori economici din sectorul guvernamental și la alte entități, sunt prezentate sintetic în **Capitolul 3** al Raportului.

Acțiunile de control desfășurate au avut ca principale teme:

- ⇒ respectarea prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF, inclusiv activitatea vamală și activitatea de luptă antifraudă;
- ⇒ situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor;
- ⇒ legalitatea utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare;
- ⇒ modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților pentru perioada 01.01.2012-31.12.2014;
- ⇒ utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru întreținerea și repararea infrastructurii feroviare;
- ⇒ utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere;
- ⇒ modul de administrare, în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere, a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;
- ⇒ situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului de către Regia Națională a Pădurilor;
- ⇒ aplicarea de către Administrația Fondului pentru Mediu a reglementărilor legale referitoare la extinderea utilizării surselor regenerabile de energie;
- ⇒ îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare;
- ⇒ respectarea prevederilor și procedurilor legale în derularea fondurilor primite de la stat pentru susținerea mediului de afaceri românesc și a tranzacțiilor internaționale;
- ⇒ utilizarea subvențiilor bugetare;
- ⇒ verificarea operațiunilor ce intră în competența Curții de Conturi, la Banca Națională a României și la Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Dat fiind faptul că, potrivit prevederilor art. 38 alin. (2) din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale* sunt înaintate, de către camerele de conturi, autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în Raport sunt prezentate activitățile specifice desfășurate la entitățile din administrația publică centrală, însă, pentru a avea o imagine completă, Raportul cuprinde și o **sinteză a acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul administrației publice locale**, prezentată în cadrul **Capitolului 4**.

Obiectivele acțiunilor desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale de către camerele de conturi au vizat examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Auditul financiar efectuat la nivelul unităților administrativ-teritoriale au relevat o serie de carențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Evaluarea sistemelor de control intern/managerial din entitățile publice verificate este prezentată în **Capitolul 5** al Raportului.

În acest capitol sunt surprinse principalele constatări referitoare la modul în care au fost implementate cerințele legale cu privire la controlul intern/managerial de către managerii entităților publice care au această răspundere.

S-a reținut, în principal, că deși prin rapoartele întocmite anterior de către auditorii publici externi ai Curții de Conturi, au fost scoase în evidență aspecte neclare sau neînțelese sau chiar abateri pentru care au fost formulate nenumărate recomandări, totuși se regăsesc în continuare o multitudine de neclarități, nereguli și neconformități în ceea ce privește aplicarea controlului intern/managerial. Acest lucru denotă și faptul că există o slabă preocupare sau chiar o reticență a managerilor din entitățile publice pentru analiza, înțelegerea, proiectarea și implementarea unui sistem de control intern operațional și eficient, care ar putea elimina sau diminua semnificativ pierderile, risipa, fraudă, iregularitățile, slaba performanță etc.

În urma analizei efectuate de către Curtea de Conturi s-au evidențiat câteva aspecte semnificative ce prezintă riscuri pentru entitățile din întregul sector public, dintre care amintim:

- slaba/impropria gestionare a fondurilor publice;
- pierderi în cadrul unor activități desfășurate;
- facturi/datorii bănești neachitate la termen (arierate);
- imposibilitatea de a furniza servicii publice sau chiar întreruperi ale furnizării serviciilor;
- inexistența unei viziuni clare, a unor obiective și ținte de atins;
- obiective stabilite fără a se atribui angajaților responsabilități de îndeplinire și termene limită;
- structuri sau diagrame/organigrame nefuncționale sau ineficiente și neactualizate;
- lipsa funcției de planificare strategică;
- asumarea unor atribuții fără a avea posibilitatea de a le duce la îndeplinire;
- neconformitatea cu reglementările naționale sau internaționale (ex.: regulamente ale CE, norme europene sau diverse standarde cu caracter obligatoriu);
- asumarea unui grad de siguranță și securitate fără a se face corelarea cu resursele alocate;
- formalism în proiectarea documentelor de control intern (constatat de Curte în multe dintre entitățile publice verificate).

Majoritatea auditorilor Curții de Conturi au constatat faptul că pentru activități importante nu au fost elaborate sau chiar actualizate procedurile operaționale, deși, din activitățile respective, decurg riscuri ce trebuie identificate, analizate și corect gestionate prin măsuri corespunzătoare.

De asemenea, s-a mai constatat că:

- nu s-a organizat activitatea de audit intern în entități ale administrației publice centrale și, cu precădere în cele din administrația publică locală;
- activitatea de audit intern este deficitară în special la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale, care nu reușesc să organizeze astfel de activități sau să angajeze auditori calificați;
- există misiuni de audit care nu sunt bazate pe o analiză a riscului din care să reiasă că acele obiective sau activități sunt importante și trebuie avute în vedere;
- există, în continuare, o lipsă a independenței auditorilor interni;
- în multe entități nu există decât un singur auditor, contrar prevederilor legale, ceea ce nu face posibilă supervizarea activității;
- nu sunt supuse operațiunilor de control financiar preventiv propriu proiecte de operațiuni;
- nu există o separare a atribuțiilor în acest domeniu;
- nu sunt respectate prevederile legale referitoare la CFPP de către entitățile publice subordonate, aflate în coordonare sau sub autoritatea UAT-urilor.

În acest context, prin Raportul de față, Curtea de Conturi subliniază, încă o dată, necesitatea ca managerii instituțiilor publice să conștientizeze că, implementând cerințele sistemului de control intern și, implicit, cele de audit intern, creează premisele obținerii unor rezultate mai bune ale activității din entitățile pe care le conduc și, concomitent, mai puține abateri de la lege și regulamente sau de la principiile de performanță și bună guvernare, pe care le semnalează frecvent auditorii Curții de Conturi.

Autoritatea de Audit, care reprezintă autoritatea națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională, a desfășurat o serie de misiuni de audit public extern asupra fondurilor externe nerambursabile primite de România de la bugetul UE. Deficiențele constatate ca urmare a acestor verificări sunt prezentate în **Capitolul 6** din prezentul Raport.

2. Activitatea de audit/control în cifre

2.1. Acțiuni realizate

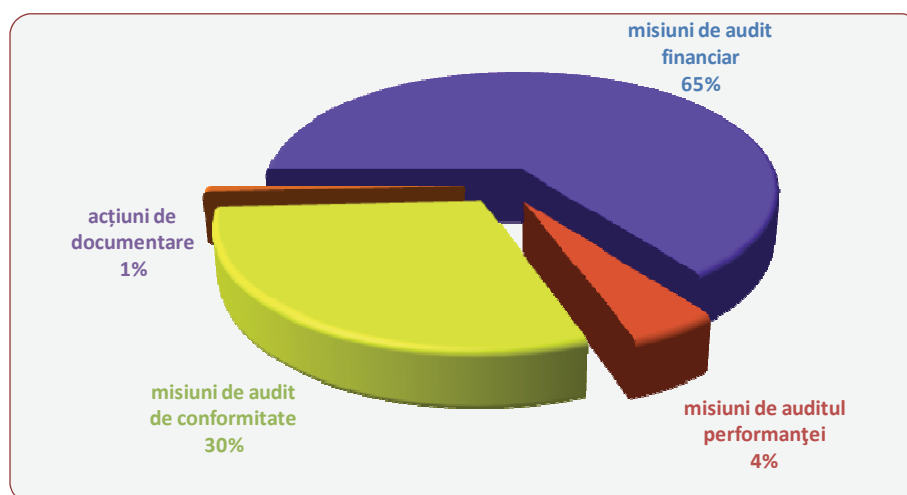
Potrivit Programului de activitate pe anul 2015, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de **2.773** de acțiuni de verificare, cuprinzând **1.800** de misiuni de audit financiar, **120** de misiuni de audit al performanței, **831** de misiuni de audit de conformitate (control tematic) și **22** de acțiuni de documentare.

Referitor la auditul performanței, trebuie precizat că în anul 2015 Curtea de Conturi a abordat un număr de 40 de teme, pentru care a efectuat misiuni la 120 de entități din domeniile abordate. Un număr de 15 teme de audit al performanței au vizat administrația publică centrală, iar alte 25 de teme au avut ca obiect domenii specifice administrației publice locale.

Totodată, în anul 2015 s-au efectuat **3.107** de acțiuni de urmărire a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, **175** de acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerile entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii.

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 65% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2015, misiunile de audit de conformitate (control) 30%, iar misiunile de audit al performanței 4%. Cele 22 de acțiuni de documentare au fost efectuate fie în scopul obținerii unor informații relevante pentru includerea în programul pe anul 2016 a unor noi acțiuni, fie în vederea elaborării programului de activitate pe anul 2016, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Graficul acțiunilor realizate

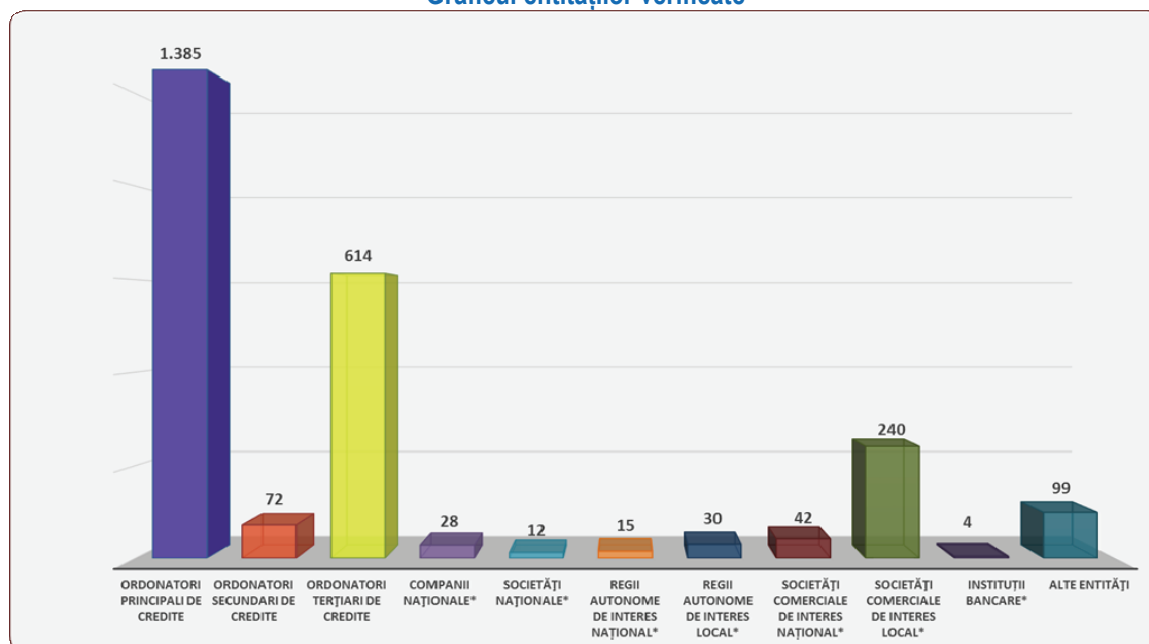

2.2. Entități verificate

Controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public pentru exercițiul financiar al anului 2014 s-a efectuat la un număr de **2.541** de entități. Acest număr a fost stabilit luând în calcul o singură dată o entitate, indiferent de numărul și tipul de verificare care s-a efectuat la aceasta în anul 2015.

Numărul acțiunilor de audit și categoriile de entități supuse verificării în anul 2015 se prezintă grafic astfel:

Graficul entităților verificate

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.385 de ordonatori principali de credite, 72 de ordonatori secundari de credite, 614 ordonatori terțiari de credite, 28 de societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 12 societăți naționale, 45 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 4 instituții bancare, precum și 99 de alte entități (asociații, fundații ș.a.).

2.3. Impactul financiar al verificărilor efectuate

Misiunile de audit financiar și de conformitate, efectuate de Curtea de Conturi în anul 2015, au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii ori denaturarea unor date și informații din situațiile financiare.

Abateri generatoare de venituri suplimentare

Evaluarea impactului financiar, pe tipuri de acțiuni de audit, care au generat **venituri suplimentare**, este redată în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Venituri suplimentare	milioane lei	3.617,62	501,00	3.116,62
	milioane euro*	812,94	112,58	700,36

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

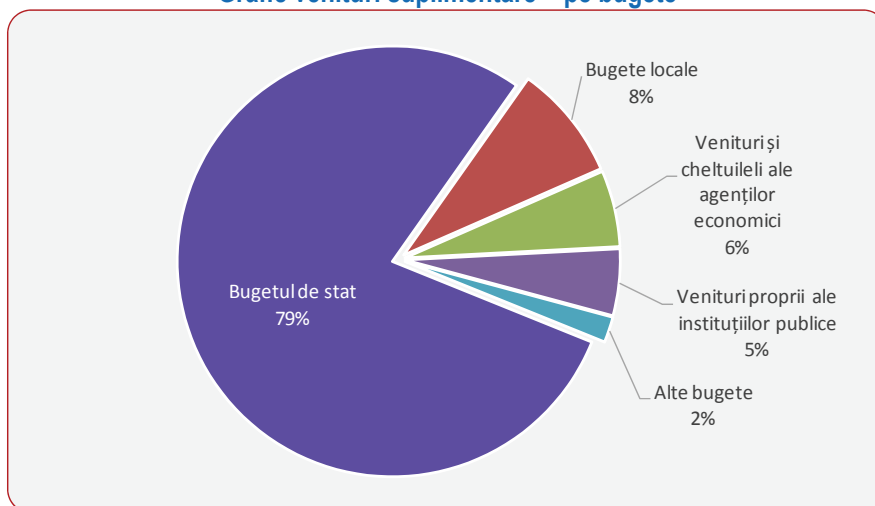
Sursa: Comisia Națională de Prognost – Prognost de toamnă, noiembrie 2015

În ceea ce privește frecvența abaterilor constatate, de menționat este faptul că abaterile care au generat venituri suplimentare s-au produs într-un număr de 4.463 de cazuri. Pentru a oferi o imagine mai puțin abstractă a acestor statistici exemplificăm prin câteva abateri și nereguli clasificate în categoria celor care generează **venituri suplimentare**, identificate de Curtea de Conturi în anul 2015 și cuantumul estimat al acestora:

- ✎ organele fiscale nu au efectuat analize de risc și nu i-au identificat pe contribuabilii persoane fizice și juridice care au realizat venituri totale peste plafonul de scutire la plata taxei pe valoarea adăugată (65.000 euro), dar care nu s-au înregistrat, din proprie inițiativă, în scopuri TVA, astfel încât TVA în aceste cazuri nu a fost înregistrată (339 milioane lei);
- ✎ nu au fost incluși în programul de control toți agenții economici care au efectuat achiziții de bunuri și servicii de la furnizori declarați inactivi. Neidentificarea contribuabililor declarați inactivi, dar care au desfășurat în continuare activități economice fără a colecta și vira la bugetul de stat TVA aferentă livrărilor de bunuri și/sau servicii efectuate, precum și a impozitului pe profit, a condus la înregistrarea unor creanțe estimate la 225 milioane lei;
- ✎ nu au fost stabilite, din oficiu, obligațiile fiscale în cazurile în care nu s-au depus declarații fiscale (185 milioane lei);
- ✎ nu s-au efectuat inspecții fiscale în vederea recalculării bazei de impozitare și stabilirii sumelor suplimentare de TVA ca urmare a primirii actelor de control întocmite de structurile Direcției Generale a Vămilelor (fosta Autoritate Națională a Vămilelor), prin care s-au stabilit obligații fiscale suplimentare la accize (153 milioane lei);
- ✎ nu au fost respectate întotdeauna prevederile legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice (103 milioane lei);
- ✎ abateri privind stabilirea și evidențierea veniturilor proprii ale operatorilor economici cu capital de stat sau al UAT, respectiv CN, SN, SC, inclusiv filialele și alți agenți economici, precum și operatorii economici de subordonare locală (102 milioane lei);
- ✎ nu a fost stabilit, înregistrat și încasat impozit pe clădirile deținute de persoane fizice și juridice, estimat la 65 milioane lei;
- ✎ nu au fost impozitate, în toate cazurile, veniturile obținute de persoanele fizice autorizate, din cauza nedeclarării sau declarării eronate a veniturilor (53 milioane lei);
- ✎ nu au fost cuprinși în programul de control toți agenții economici care au efectuat achiziții intracomunitare (48 milioane lei);
- ✎ s-au constatat neconcordanțe între declarațiile fiscale și declarațiile informative depuse de contribuabili privind obligațiile la bugetul general consolidat (45 milioane lei);
- ✎ nu au fost respectate prevederile legale ce privesc declararea și controlul impozitului pe veniturile datorate de persoanele fizice sau juridice nerezidente (26 milioane lei);
- ✎ efectuarea de către serviciul rambursări din cadrul DGFP (DGAMC) a unor rambursări de TVA fără respectarea prevederilor legale (26 milioane lei).

Veniturile suplimentare estimate de Curtea de Conturi, repartizate pe bugetele cărora li se cuvin, sunt prezentate în graficul următor:

Grafic venituri suplimentare – pe bugete

În totalul veniturilor suplimentare estimate, ponderea cea mai însemnată o deține bugetul de stat (79%), cu venituri reprezentând, în principal, obligații de plată ale contribuabililor persoane juridice și fizice, nestabilite/stabilite incorect de către organul fiscal sau nedeclarate de contribuabili, precum și venituri ce puteau fi stabilite de către organul fiscal printr-o mai bună administrare, utilizând toate instrumentele și procedurile pe care le are la dispoziție (analize de risc, identificarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale care conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat, actualizarea obligațiilor fiscale restante, prin calcularea accesoriilor aferente).

Bugetele unităților administrativ-teritoriale dețin 8% din totalul veniturilor suplimentare estimate și provin, în principal, din neevidențierea, nestabilirea și neurmărirea încasării veniturilor din impozite și taxe locale, necalcularea și neînregistrarea în conturile de debitori a majorărilor de întârziere și a penalităților datorate ca urmare a neachitării la termenele legale a obligațiilor de plată privind impozitele și taxele locale, precum și din utilizarea unor cote eronate pentru stabilirea impozitelor locale, necalcularea din oficiu a obligațiilor de plată în cazul nerespectării termenelor de depunere a declarațiilor de impunere.

Și veniturile agenților economici cu capital de stat sau al unităților administrativ-teritoriale au fost afectate de abaterile și erorile constatate de Curtea de Conturi (6%), în principal prin modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii (redevențe, chirii ș.a.)

Abateri generatoare de prejudicii

Evaluarea impactului financiar al abaterilor, pe tipuri de acțiuni de audit, care au generat **prejudicii**, este redată în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Prejudicii	milioane lei	1.761,12	834,59	926,53
	milioane euro*	395,76	187,55	208,21

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

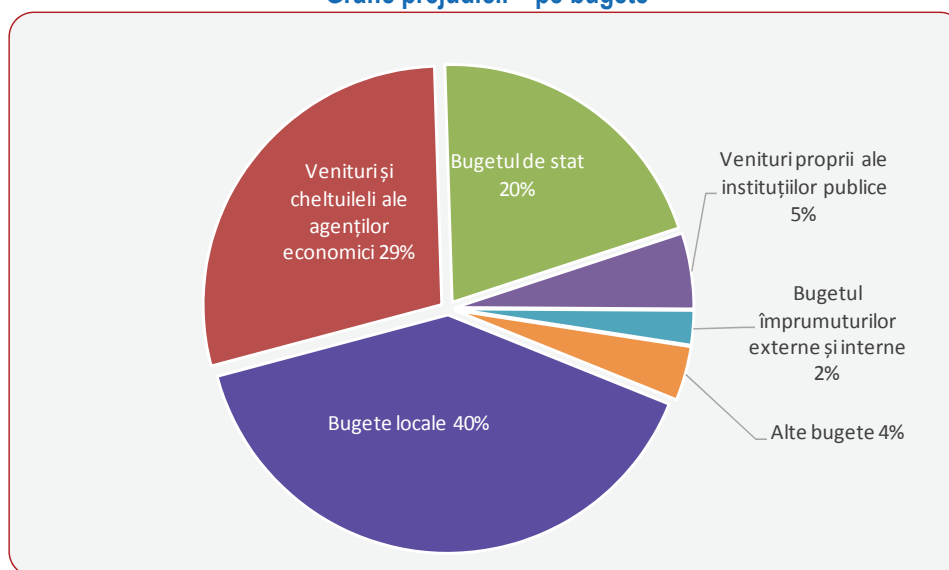
Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

Cele mai frecvente categorii de abateri și nereguli care au determinat producerea de **prejudicii**, prin cuantumul estimat al acestora, dar și prin faptul că, în ciuda faptului că sunt identificate de Curtea de Conturi an de an, continuă să se repete, s-au constatat într-un număr de 6.779 de cazuri și se referă, în principal, la:

- efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (276 milioane lei);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (145 milioane lei);
- cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat (138 milioane lei);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii ale unor instituții publice din administrația publică centrală și locală, a CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT (125 milioane lei);
- efectuarea de plăți pentru produse nelivrate, lucrări neexecutate sau servicii neprestate, în cantitatea facturată și plătită (113 milioane lei);
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare pentru activități sportive, fără a respecta prevederile legale (71 milioane lei);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi (62 milioane lei);
- utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții pentru altă destinație decât cea aprobată (54 milioane lei);
- abateri privind organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale (48 milioane lei);
- efecte negative constatate ca urmare a extinderii termenului prevăzut în contractele inițiale, respectiv modificarea specificațiilor tehnico-economice după atribuirea contractului, acceptarea unor creșteri de preț în afara prevederilor contractuale (41 milioane lei);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (38 milioane lei);
- neurmărirea sau urmărirea defectuoasă a obligațiilor asumate de cumpărători prin contractele de privatizare (15 milioane lei);
- alocări de sprijin financiar nerambursabil din bugetul UAT pentru finanțarea unor activități nonprofit, fără bază legală sau fără respectarea cadrului legal incident (10 milioane lei);
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la acordarea diverselor tipuri de pensii cum sunt: pensia de invaliditate, anticipată, socială minim garantată etc. (9 milioane lei);

Prejudiciile estimate de auditorii publici externi, repartizate pe bugetele care au fost afectate de abaterile de la legalitate se prezintă astfel:

Grafic prejudicii – pe bugete

Cele mai mari prejudicii au fost aduse bugetelor unităților administrativ-teritoriale (40% din total), în principal prin: nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget, precum și prin modul defectuos de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor,

transferurilor și a altor forme de sprijin financiar. Prejudicii au produs și abaterile privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea, gestionarea și inventarierea patrimoniului public și privat.

Următorul buget la care s-au constatat prejudicii este cel al agenților economici din sectorul public, cu capital de stat sau al UAT-urilor (29%), prejudicii produse, în principal, prin efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de lege, stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor și a altor drepturi acordate personalului, sau prin supraevaluarea nejustificată a unor cheltuieli.

Bugetului de stat, care deține 20% din totalul prejudiciilor estimate, i-au fost aduse prejudicii, în principal, prin efectuarea de plăți în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în favoarea salariaților, înregistrate pe cheltuielile instituției fără efectuarea unei analize în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și fără a lua măsurile necesare recuperării sumelor de la acestea. Totodată, au fost estimate prejudicii create prin efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită).

Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Distinct de situațiile prezentate, în timpul misiunilor de audit au mai fost constatate **nereguli financiar-contabile**, a căror estimare este prezentată în tabelul următor, unele dintre acestea influențând realitatea și exactitatea datelor prezentate în situațiile financiare ale entităților verificate:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Abateri financiar-contabile	milioane lei	22.747,30	8.190,28	14.557,02
	milioane euro*	5.111,75	1.840,51	3.271,24

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

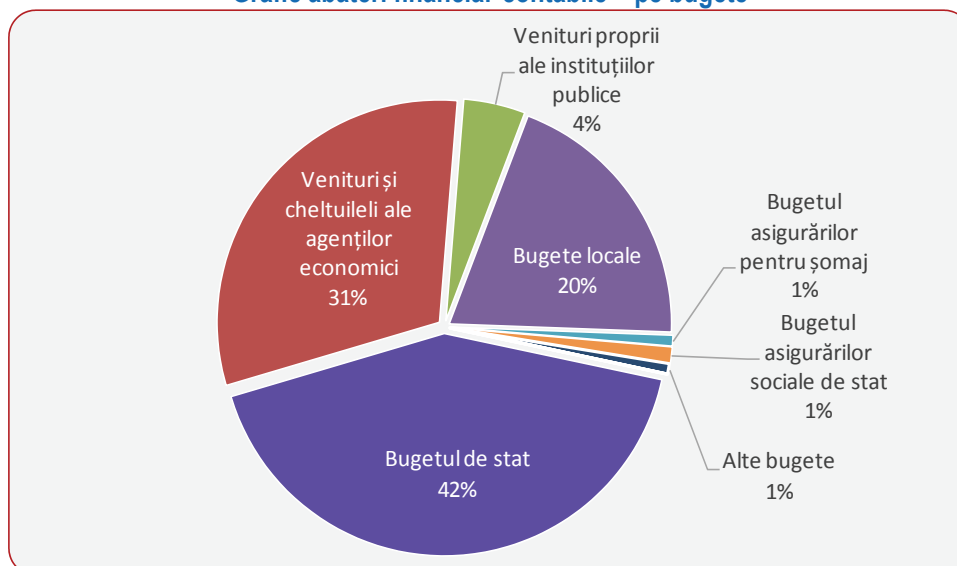
Iată câteva exemple relevante de categorii de abateri financiar-contabile și frecvența acestora:

- 🔗 abateri referitoare la administrarea patrimoniului, întâlnite într-un număr de 1.247 de cazuri, în care entitățile:
 - nu au inventariat toate elementele patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, la termenele prevăzute de lege, în cele mai multe cazuri fiind vorba de faptul că nu au solicitat confirmarea soldurilor conturilor de creanțe și datorii;
 - nu au respectat întocmai reglementările legale și procedurale în procesul de inventariere (au fost numite ca membru în subcomisiile de inventariere persoane cu atribuții privind evidența gestiunii, existând riscul ca inventarierea să nu fie reală;
 - nu au fost valorificate rezultatele inventarii în sensul că nu au fost totalizate listele sau nu au fost realizate punctaje între bunurile înscrise în listele de inventariere și cele înregistrate în evidența tehnico-operativă și contabilă;
 - nu au respectat prevederile referitoare la organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului;
 - nu au efectuat inventarierea anuală sau la termenele prevăzute de lege a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, deținute cu orice titlu.
- 🔗 abateri privind modul de aplicare a prevederilor legii privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și a reglementărilor privind bunurile din domeniul public al statului, identificate într-un număr de 546 de cazuri, care se referă la:
 - nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de concesiune și/sau închiriere a bunurilor proprietate publică;
 - faptul că unele entități verificate nu au solicitat ordonatorului principal de credite inițierea proiectului de act normativ prin care să se modifice *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului centralizat* la Ministerul Finanțelor Publice cu bunurile primite/transferate;
 - neactualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale*, după obținerea aprobării și publicarea actului normativ;
 - neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor bunuri care aparțin domeniului public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
- 🔗 abateri de la reglementările legale privind investițiile publice, constatate într-un număr de peste 450 de cazuri, care constau în:
 - neconstituirea garanției de bună execuție, pentru lucrările executate la obiective de investiții publice, iar în alte cazuri, neevidențierea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție constituite;
 - neevidențierea în contul activelor fixe a obiectivelor de investiții finalizate, recepționate și date în folosință;
 - neinventarierea obiectivelor de investiții în curs, pe stadii de execuție;
- 🔗 abateri de la prevederile legale din domeniul administrării veniturilor publice, identificate într-un număr de cel puțin 250 de cazuri, constând în:
 - neinvestigarea, de către organele fiscale, a neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor, ce conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat;

- neconcordanțe între evidența contabilă și cea analitică pe plătitor privind creanțele bugetare la instituțiile cu atribuții în administrarea veniturilor bugetelor publice;
- neincluderea în programul de inspecție fiscală a contribuabililor care au depus deconturi cu sume negative de TVA fără opțiune de rambursare în trei perioade de raportare succesive;
- existența unor neconcordanțe între datele din evidențele fiscale ale autorităților administrației publice locale și cele din registrele agricole și evidențele cadastrale;
- nerespectarea prevederilor legale privind gestionarea și transferul dosarelor fiscale ale contribuabililor.

Repartizarea pe bugete a valorii estimate pentru abaterile financiar-contabile este prezentată în graficul următor.

Grafic abateri financiar-contabile – pe bugete

În totalul valorilor estimate ale abaterilor financiar-contabile constatate de Curtea de Conturi, ponderea cea mai mare (42%) o deține bugetul de stat, cu valori corespunzătoare unor erori de înregistrare a unor operațiuni în evidențele tehnico-operative sau în cele contabile, precum și cu diferențele la soldurile conturilor de creanțe și datorii pentru care nu s-a solicitat confirmarea ori cu valoarea corespunzătoare deficiențelor constatate în realizarea, conform prevederilor legale, a unor activități de administrare fiscală.

Și bugetele agenților economici din sectorul public au fost afectate de erori, a căror valoare estimată reprezintă 31% din totalul valorii abaterilor financiar-contabile, valoare estimată pentru abateri referitoare la: modul de evidențiere și, implicit, urmărire a încasării veniturilor proprii (CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT); neintabularea unor bunuri constând în construcții și terenuri; neluarea măsurilor pentru păstrarea integrității unor elemente patrimoniale și evitarea degraderii și deprecierei acestora.

La bugetele locale, valoarea abaterilor financiar-contabile reprezintă 20% din total și provine din: erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neconcordanțe între evidența contabilă și cea fiscală; neînregistrarea amortizării; neorganizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale, coroborată cu exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra acestor operațiuni.

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, auditorii publici externi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților verificate și care sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul acțiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior, se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau ineficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare se procedează astfel:

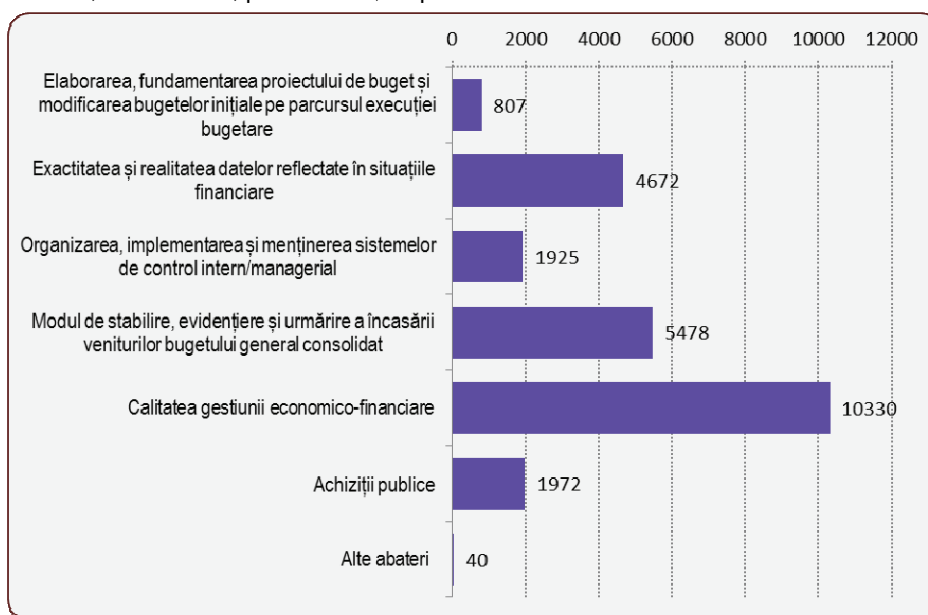
- ✓ în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate.
- ✓ în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea auditată.

2.4. Frecvența constatărilor Curții de Conturi pe obiective

Acțiunile de audit efectuate de Curtea de Conturi în anul 2015, la cele 2.541 de entități, au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus la neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau la producerea unor prejudicii, precum și abateri care nu au avut astfel de consecințe cu impact financiar direct, dar care au denaturat situațiile financiare sau care au perturbat funcționarea unor sisteme interne (contabil, informatic ș.a.) ori a unor proceduri agreate la nivelul entității.

Auditorii publici externi desemnați să desfășoare activități specifice Curții de Conturi au prezentat în actele pe care le-au întocmit constatările privind abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Cu ocazia verificărilor desfășurate, urmărind obiectivele de audit stabilite, a fost identificat un număr de 25.224 de cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

Obiectivele enunțate mai sus sunt cele urmărite în activitățile de control/audit și au vizat examinarea responsabilității manageriale în fundamentarea proiectului de buget, în utilizarea și administrarea fondurilor publice, în respectarea disciplinei financiar-fiscale, a bunei gestiuni economico-financiare, în ceea ce privește eliminarea erorilor și neregularităților în scopul îmbunătățirii activității entităților verificate, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență.

Deși se poate afirma că managementul entităților auditate și-a însușit constatările auditorilor publici externi și s-a preocupat de înlăturarea abaterilor și remedierea deficiențelor constatate în urma acțiunilor de control/audit desfășurate în anii anteriori, datele statistice de mai sus referitoare la frecvența lor scot în evidență faptul că mare parte dintre acestea s-au înregistrat și în anul 2014. După cum se poate observa în graficul de mai sus, sunt 2 obiective unde s-au înregistrat cele mai multe abateri (*Calitatea gestiunii economico-financiare* și *Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat*), iar în cadrul acestora, cele mai frecvente abateri constatate sunt:

Calitatea gestiunii economico-financiare:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare cu nerespectarea prevederilor legale (1.086 de cazuri);
- efectuarea de plăți fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate (501 de cazuri);
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea, evidențierea și plata obligațiilor către bugetele publice (480 de cazuri);
- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege (478 de cazuri);
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) (443 de cazuri);
- stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupă funcții de demnitate publică (439 de cazuri);
- efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului prin nerespectarea în totalitate a prevederilor legale (401 de cazuri).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat:

- neaplicarea măsurilor de executare silită, conform prevederilor legale și normelor de aplicare ale acestora (458 de cazuri);
- nerespectarea reglementărilor legale privind stabilirea și evidențierea taxei/impozitului pe mijlocul de transport datorată datorat de către persoanele fizice și juridice (153 de cazuri);
- stabilirea incorectă a impozitului pe clădiri (151 de cazuri);

- nu s-a stabilit taxa pe clădiri și pe terenuri concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, persoanelor juridice (270 de cazuri);
- nu au fost stabilite/urmărite în vederea încasării, venituri cuvenite bugetului local provenind din taxe pentru eliberarea avizelor și autorizațiilor, în conformitate cu Codul fiscal (138 de cazuri);
- nu a fost stabilit, înregistrat, urmărit și încasat impozitul pe clădirile deținute de persoanele fizice și juridice (135 de cazuri);
- organele fiscale nu au investigat neconcordanțele din declarațiile fiscale ale contribuabililor (ce conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat) (135 de cazuri);

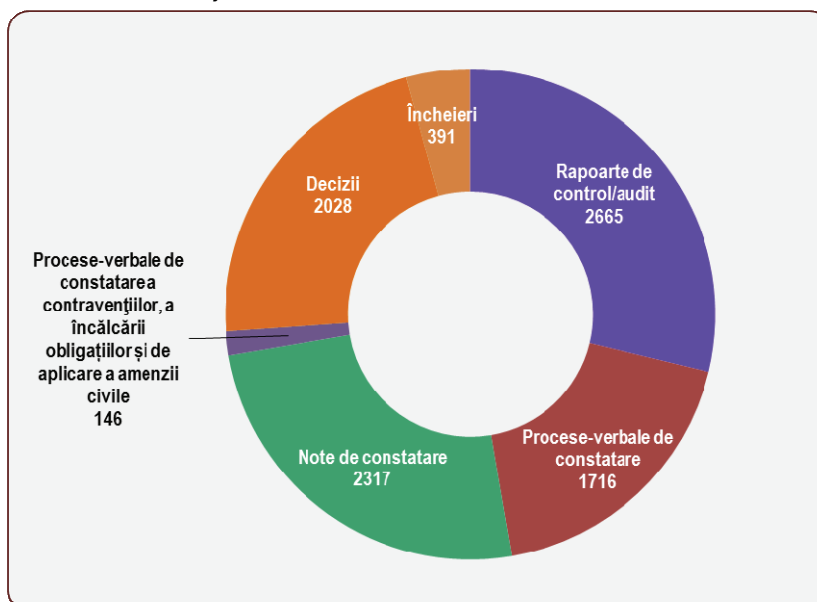
În concluzie, se poate afirma că măsurile dispuse au avut efect numai punctual, pe exercițiile financiare respective, fără ca entitățile auditate să ia măsuri pentru ca abateri asemănătoare să nu se mai repete și în anii următori.

2.5. Actele întocmite în anul 2015 pentru verificarea execuției bugetare a anului 2014

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

- 2.665 de rapoarte de control/audit;
- 1.716 procese-verbale de constatare;
- 2.317 note de constatare;
- 146 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile;
- 2.028 de decizii;
- 391 de încheieri,

a căror reprezentare grafică este redată mai jos:

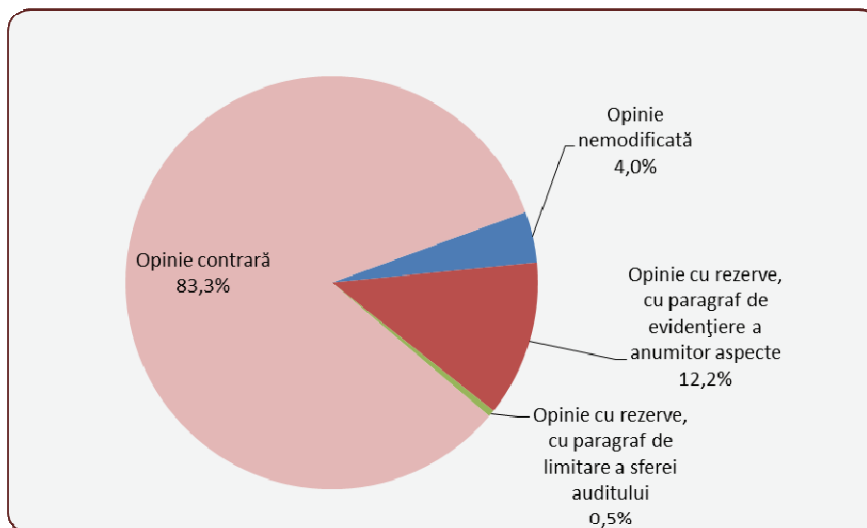
În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, **în urma valorificării actelor de control au fost emise 2.028 de decizii**, prin care au fost dispuse **18.157 de măsuri**, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizii, precum și a termenului stabilit pentru implementare, entitățile verificate pot depune contestații, care sunt examinate și soluționate prin încheiere de către Comisiile de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul structurilor Curții de Conturi, iar împotriva încheierilor emise de comisii, entitățile verificate pot sesiza instanța de contencios administrativ competentă. În anul 2015, 2627 de măsuri au fost contestate, reprezentând 14,5% din totalul măsurilor dispuse prin deciziile emise.

2.6. Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Din totalul opiniilor exprimate, 4% sunt opinii nemodificate, 12,2% sunt opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, situații în care conturile pentru exercițiul 2014 nu conțin denaturări semnificative, 0,5% sunt opinii cu rezerve, cu paragraf de limitare a sferei auditului, și 83,3% sunt opinii contrare, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2014 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

2.7. Statistica și analiza amenzilor contravenționale

Pentru fapte prevăzute de lege ca fiind contravenții, a căror constatare și sancționare intră în competența Curții de Conturi în temeiul dispozițiilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în anul 2015 au fost întocmite 129 de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, cuantumul amenzilor contravenționale aplicate ridicându-se la suma de 264 mii lei.

Principalele acte normative încălcate au fost: Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (90 de procese-verbale), Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice (13 procese-verbale), Legea nr. 82/1991 a contabilității (13 procese-verbale), OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice (10 procese-verbale), OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice (2 procese-verbale), OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului (1 proces-verbal).

Au fost sancționate următoarele fapte:

- neefectuarea reevaluării pentru activele fixe; neorganizarea și conducerea necorespunzătoare a contabilității imobilizărilor corporale; neinventarierea patrimoniului;
- angajarea cheltuielilor peste limita creditelor bugetare aprobate; angajarea și ordonanțarea cheltuielilor fără viza prealabilă a controlului financiar preventiv propriu;
- nerespectarea cerințelor legale privind autorizarea bugetară; nerespectarea obligației de derulare a operațiunilor de încasări și plăți prin conturi de trezorerie;
- nediminuarea lunară a volumului plăților restante cu cel puțin 5% calculat la soldul lunii anterioare;
- plăți efectuate fără documente justificative; efectuarea de plăți direct din veniturile încasate prin casieria unității; reținerea în casieria unității, peste termenul legal, a sumelor reprezentând venituri încasate; nerespectarea prevederilor legale privind verificarea operațiunilor de încasări și plăți cuprinse în registrul de casă;
- veniturile bugetului local nu au fost stabilite, urmărite și încasate conform prevederilor legale, cu consecințe în neîncasarea veniturilor;
- nu s-au făcut publice pe paginile de internet ale unităților administrativ-teritoriale informații legate de situațiile financiare, datoria publică locală și garanțiile locale;
- s-au efectuat achiziții de active fixe corporale sau necorporale, fără ca acestea să fie cuprinse în lista de achiziții aprobată;
- neurmărirea realizării veniturilor, nerespectarea prevederilor contractuale, ceea ce a condus la cheltuieli suplimentare;
- neorganizarea controlului financiar preventiv;
- deținerea de elemente de natura datoriei, precum și efectuarea de operațiuni economico-financiare fără evidențierea înregistrărilor în contabilitate.

Din valoarea totală de 264 mii lei a amenzilor aplicate, s-a încasat operativ suma de 112 mii lei, iar ulterior s-au mai încasat încă 24 mii lei. Au fost contestate sau sunt în curs de soluționare, aflându-se pe rolul instanțelor, 12 procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor. Procesele-verbale necontestate și neîncasate operativ sau ulterior au fost transmise organelor fiscale competente în vederea urmăririi încasării.

2.8. Sesizarea organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situațiile în care Curtea de Conturi constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și informează entitatea verificată.

În anul 2015, pentru prejudiciile estimate în actele de audit și control aferente anului financiar 2014, Curtea de Conturi a formulat 127 de sesizări către organele de urmărire penală la cererea departamentelor și a camerelor de conturi.

Sesizarea organelor de urmărire penală s-a făcut pentru fapte pentru care s-a apreciat că există indicii de natură penală, care privesc, în principal, infracțiuni de corupție și asimilate faptelor de corupție, infracțiuni de serviciu, infracțiuni privind încălcarea legislației din domeniul finanțelor publice, achizițiilor publice, financiar-fiscale și contabile, precum și încălcarea unor obligații (angajamente investiționale) ale Cumpărătorilor, în cadrul procesului de privatizare.

În cazul bugetelor unităților administrativ-teritoriale, faptele pentru care s-a apreciat că există indicii de natură penală, în cele 87 de sesizări se referă, în principal, la:

- ✚ însușirea necuvenită a unor sume de bani ca urmare a nedepunerii în contul deschis la trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, din cauza exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor de casier de către persoanele desemnate cu încasarea veniturilor și pe fondul lipsei exercitării oricăror forme de control asupra activității acestora;
- ✚ întocmirea cu bună știință de documente nereale și însușirea de bani/plata unor sume în folos personal;
- ✚ efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să confirme exactitatea lucrărilor contractate și să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate;
- ✚ efectuarea de operațiuni de angajare, lichidare, ordonanțare a cheltuielilor cu încălcarea legii, fiind efectuate plăți peste limitele aprobate de consiliile locale prin bugetul aprobat;
- ✚ includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neefectuate la obiectivele de investiții sau care nu se regăsesc faptic pe teren;
- ✚ plăți pentru lucrări supraevaluate ca urmare a utilizării de prețuri mai mari decât cele reale;
- ✚ efectuarea de plăți fără temei legal, prin virarea unor sume în contul unei societăți comerciale cu care entitatea nu a derulat relații comerciale, prin urmare aceasta fiind nedatorată;
- ✚ plăți nejustificate efectuate prin virament bancar în favoarea unei persoane fizice, în condițiile în care, conform raporturilor contractuale, față de persoana fizică această datorie era inexistentă;
- ✚ efectuarea cu știință de înregistrări inexacte, precum și omisiunea cu știință a înregistrărilor în contabilitate, având drept consecință denaturarea veniturilor, cheltuielilor, rezultatelor financiare, precum și a elementelor de activ și pasiv ce se reflectă în bilanț.

2.9. Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Recomandările formulate de auditorii publici externi în rapoartele de audit stau la baza emiterii măsurilor dispuse de Curtea de Conturi entităților verificate, pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea acestora și suspendarea acțiunilor care contravin prevederilor legale, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, cu excepția recomandărilor formulate în rapoartele de audit al performanței, pentru care nu se emit decizii.

Entitățile auditate trebuie să comunice Curții de Conturi, la data stabilită, modul de ducere la îndeplinire a măsurilor ce le-au fost dispuse prin decizie în urma rapoartelor de audit.

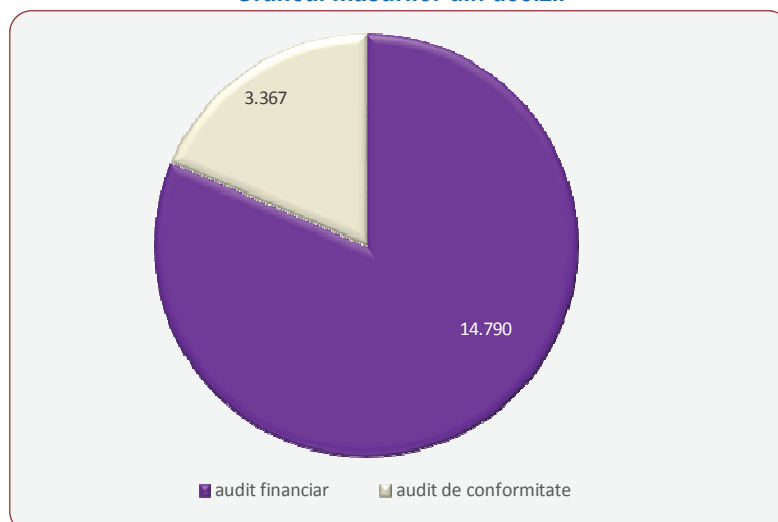
După termenul stabilit, de la caz la caz, în funcție de natura activității și de recomandările cuprinse în raportul de audit, Curtea de Conturi efectuează o verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie, evaluând, prin Raportul de follow-up, impactul acestor măsuri asupra activității entității verificate.

Acțiunile efectuate în anul 2015 asupra exercițiului financiar 2014 la entitățile publice au reliefat o serie de cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii, fie au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate.

Măsurile care au fost aduse la îndeplinire de către entitățile publice au avut impact pozitiv asupra activității acestora, a managementului în realizarea obiectivelor stabilite și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului.

În aceste condiții, o mare parte a măsurilor dispuse în anul 2015 nu a fost încă implementată la data Raportului, având termene de implementare în perioada următoare, când vor fi verificate.

Graficul măsurilor din decizii

Un impact financiar semnificativ este cel dat de implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi care obligă conducerea entității verificate să stabilească întinderea prejudiciilor estimate de auditorii publici externi, să le recupereze și să le vireze bugetelor cărora li se cuvin și prin care se creează premise pentru creșterea calității finanțelor publice, prin limitarea și eliminarea în viitor a neregulilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate.

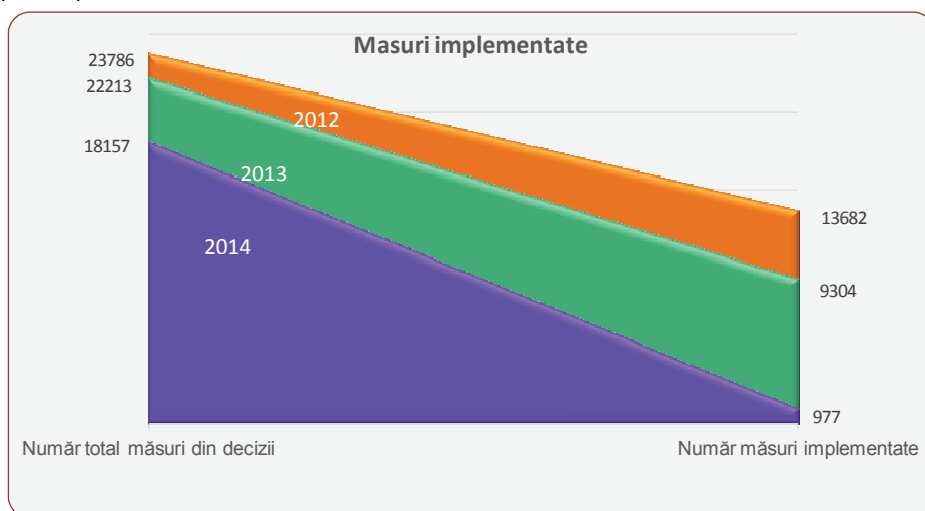
Obținerea unor astfel de rezultate în viitor depinde de măsura în care *managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetului, al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.*

Pornind de la faptul că, prin constatările și recomandările sale, auditul performanței urmărește diminuarea costurilor, sporirea eficienței utilizării resurselor pentru îndeplinirea obiectivelor propuse, în auditul performanței nu se emit decizii prin care să fie dispuse măsuri, rapoartele de audit al performanței conținând recomandările formulate de echipele de audit, pe care entitatea verificată trebuie să le implementeze, să raporteze Curții de Conturi stadiul de implementare, iar Curtea de Conturi să monitorizeze implementarea. Pentru exercițiul financiar 2014 au fost formulate peste 300 de recomandări în rapoartele de audit al performanței.

Întrucât implementarea măsurilor dispuse prin decizii depinde de termenele stabilite de Curtea de Conturi, termene care în unele cazuri sunt prelungite de comun acord, din motive obiective, decalajul dintre momentul emiterii deciziei și verificarea implementării măsurilor se poate întinde pe mai mulți ani, îndeosebi atunci când măsurile se referă la recuperarea unor prejudicii.

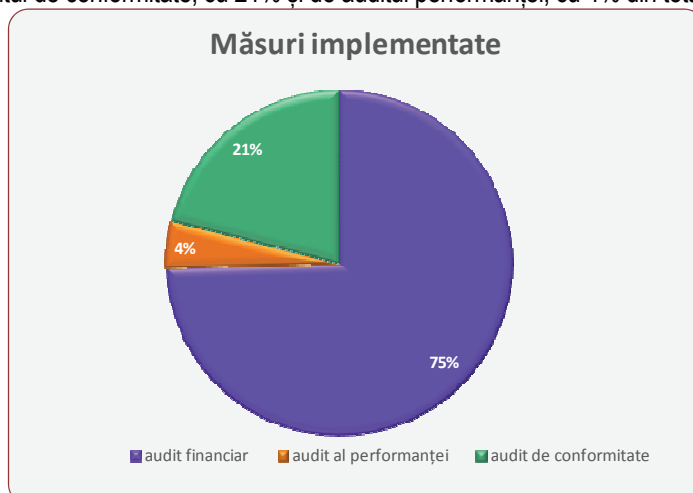
În același timp, potrivit legii și regulamentului propriu, entitățile verificate contestă unele măsuri dispuse de Curtea de Conturi, iar procedura contestării și soluționării în instanță este, de cele mai multe ori, de lungă durată.

Pentru a ilustra acest decalaj, prezentăm în graficul următor numărul de măsuri implementate, raportat la numărul de măsuri dispuse prin decizii pentru perioada 2012-2014.

După cum se observă, gradul de conformare a entităților în privința implementării măsurilor dispuse este destul de redus în anul în care se efectuează auditul, respectiv 5,4% pentru anul 2014, crește la 41,9% pentru anul 2013 și ajunge la 57,5% pentru anul 2012, astfel încât după aproximativ 4 ani gradul de implementare poate ajunge la un nivel acceptabil, în condițiile în care, luând în calcul procesul de contestare și soluționare a contestațiilor în instanță, precum și căderea în desuetudine a unora dintre măsuri prin trecerea timpului, procentul de implementare nu va fi niciodată 100%.

În graficul următor este reprezentată ponderea pe care o dețin măsurile implementate, aferente perioadei 2012-2014, pentru fiecare dintre activitățile specifice Curții de Conturi, din care rezultă că ponderea cea mai însemnată a măsurilor implementate o deține auditul financiar, cu 75%, urmat de auditul de conformitate, cu 21% și de auditul performanței, cu 4% din totalul măsurilor implementate.

Pentru exemplificare, prezentăm, în rezumat, câteva dintre rezultatele acțiunilor de verificare a modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi în anii anteriori, acțiuni desfășurate în anul 2014, pe care le veți găsi prezentate în prezentul Raport:

La *Secretariatul de Stat pentru Culte*, prin verificarea deciziei emise pentru activitatea economico-financiară aferentă anului 2013 a rezultat că din cele 6 măsuri dispuse 2 măsuri au fost implementate, iar 4 măsuri au fost parțial implementate, astfel:

Măsuri implementate

- o actualizarea fișei postului personalului din cadrul Direcției Relații Culte, prin înscrierea atribuțiilor specifice de control privind modul de justificare, de către unitățile de cult, a fondurilor publice alocate de SSC sub forma sprijinului financiar al unităților de cult.
- o continuarea demersurilor inițiate la Ministerul Finanțelor Publice și elaborarea unei monografii contabile care să asigure respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a principiului independenței exercițiului financiar, precum și celelalte reglementări financiar-contabile în operațiunile specifice de alocare-justificare a fondurilor destinate sprijinului financiar acordat cultelor religioase.

Măsuri parțial implementate

- o revizuirea, completarea și implementarea procedurii operaționale interne specifice alocării fondurilor destinate cultelor religioase recunoscute în România;
- o elaborarea și implementarea procedurilor operaționale specifice justificării fondurilor destinate cultelor religioase recunoscute în România;
- o inventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor (terenuri, clădiri, instalații etc.) în deplină conformitate cu reglementările legale specifice organizării și efectuării inventarierii și cu prevederile legale referitoare la întocmirea și actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate publică/privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii;
- o efectuarea corecțiilor și/sau înregistrărilor contabile, tehnico-operative și de evidențiere în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât datele și informațiile raportate prin situațiile financiare, referitoare la patrimoniul instituției, să fie corecte, reale, exacte și, implicit, corelate între ele sub aspect tehnic și valoric.

La *Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism*, verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 32/18.08.2014 și la *Departamentul pentru Energie* prin Decizia nr. 29/19.06.2014 a reliefat următoarele:

- o au fost duse la îndeplinire 2 măsuri prin care s-a dispus:
 - efectuarea inventarierii patrimoniului în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
 - organizarea și exercitarea activității de audit public intern în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
- o a fost dus la îndeplinire, parțial, un număr de 5 măsuri prin care s-a dispus:
 - evidențierea în contabilitate a dreptului de creanță față de SC Termoelectrica SA, aferent cheltuielilor efectuate pentru rambursarea creditelor externe;
 - implementarea sistemelor de control intern/managerial și organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
 - concesionarea bunurilor aparținând domeniului public al statului (Sistemul Național de Transport al Energiei Electrice, lacuri de acumulare) în conformitate cu prevederile legale;
 - stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate din fonduri alocate de la bugetul de stat pentru cheltuieli neeligibile în baza Programului Start, recuperarea acestuia și virarea la bugetul statului;
 - stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a efectuării de cheltuieli de protocol peste limita legală, recuperarea acestuia în condițiile legii și virarea la bugetul de stat.
- o nu au fost duse la îndeplinire 2 măsuri prin care s-a dispus:
 - stabilirea întinderii prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a acordării de subvenții pentru acoperirea tarifelor reduse (cu 50%) la energia electrică destinată consumului casnic, în mod nelegal, și recuperarea acestuia în condițiile legii;
 - stabilirea întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, ca urmare a plăților efectuate, pentru cheltuieli angajate, ordonanțate și plătite în mod nelegal și recuperarea acestuia în condițiile legii.

La *Ministerul Muncii și Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice*, impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii se concretizează în:

- *îmbunătățirea activității entității verificate* prin adoptarea unor măsuri prin care să se asigure:
 - preluarea datelor privind cheltuielile de capital ale ministerului, prezentate în situațiile financiare anuale centralizate, din conturile de execuție bugetară care aparțin ordonatorilor secundari de credite și aparatului central, potrivit clasificății funcționale și legislației în vigoare privind finanțarea cheltuielilor de capital;
 - întocmirea și aprobarea instrucțiunilor privind procedura de inventariere la nivelul ministerului și repartizarea acestora tuturor membrilor comisiilor de inventariere;
 - remedierea deficiențelor constatate cu privire la inventarierea anuală a patrimoniului, la toate agențiile teritoriale de plăți și inspecție socială din subordine.

- *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților prin adoptarea unor măsuri concretizate în:*
 - extinderea verificării asupra dosarelor depuse de beneficiarii de indemnizație pentru creșterea copilului, solicitând dovezile eliberate de autoritățile competente privind veniturile efectiv realizate, în vederea recalculării cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului stabilit inițial și în scopul prevenirii efectuării unor plăți nelegale;
 - elaborarea și aprobarea unei Proceduri operaționale necesare încrucișării bazelor de date, virării la bugetul de stat a drepturilor neridicate, care au depășit termenul legal de prescripție, precum și pentru identificarea riscurilor specifice beneficiilor auditate;
 - efectuarea de acțiuni de control care au avut în vedere gestionarea riscurilor existente privind drepturile acordate, cât și identificarea beneficiarilor neeligibili și dispunerea măsurilor de stabilire și de recuperare a sumelor plătite necuvenit.
- *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în recuperarea și virarea sumelor acordate nelegal, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor legale.*

3. Cauzele care au determinat abaterile și deficiențele constatate

⇒ În rezumat, deficiențele și abaterile pe care le veți găsi citind Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2014 au drept **principale cauze:**

✎ **fundamentarea nerealistă sau insuficientă a proiectelor de buget** ale unor ordonatori principali de credite, motiv pentru care există încă multiple nereguli și disfuncționalități în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora; nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar;

✎ **lipsa unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare** în funcție de rezultatele obținute, dar și lipsa unor instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate.

În condițiile în care nu există o preocupare serioasă pentru alocarea și utilizarea fondurilor publice cu eficiență și economicitate, performanța este dificil de evaluat cu atât mai mult cu cât indicatorii de rezultat ai unor obiective, proiecte, programe și/sau activități nu sunt stabiliți astfel încât să poată fi măsurați și evaluați în dinamică;

✎ **managementul inefficient și uneori incorect al fondurilor publice**, care dovedește, cel mai adesea, că deciziile privind alocările de fonduri publice nu sunt fundamentate în funcție de priorități și în concordanță cu cadrul legal de referință sau cu scopul și atribuțiile entității, stabilite prin actul normativ de înființare, dar și necunoașterea dispozițiilor legale din domeniul finanțelor publice și al contabilității publice, iar, uneori, chiar nerespectarea acestor prevederi din cauza unor interpretări eronate date dispozițiilor respective;

✎ **există o slabă preocupare sau chiar o reticență a managerilor din entitățile publice pentru analiza, înțelegerea, proiectarea și implementarea unui sistem de control intern** operațional și eficient, care ar putea elimina sau diminua semnificativ pierderile, risipa, fraudă, iregularitățile, slaba performanță etc.

În marea majoritate a instituțiilor auditate, sistemele de control și audit intern nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, inefficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate;

✎ în mai multe cazuri identificate de auditorii publici externi, **conducerea entității verificate nu a procedat la analiza cauzelor care au condus la prejudicierea bugetului de stat și nici nu s-au recuperat prejudiciile create prin plata din fonduri publice a unor despăgubiri** acordate unor persoane salariate, pentru care instanța de judecată a stabilit acordarea acestora.

În general, în astfel de cazuri, conducerea entității s-a limitat la plata din fonduri publice a unor astfel de cheltuieli cu despăgubirile, deși acestea nu au în corespondent o contraprestație și sunt cauzate de îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu de către unele persoane responsabile;

✎ **nerespectarea prevederilor legale specifice privind calcularea, evidențierea și plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente sumelor reprezentând drepturi salariale acordate în baza sentințelor judecătorești rămase definitive și irevocabile**, având drept consecințe:

- denaturarea bazei de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii, atât la angajat cât și la angajator, cu impact direct asupra declarării și virării contribuțiilor sociale obligatorii de către entitate;
- plata către angajați a unor venituri nete majorate prin necalcularea contribuțiilor individuale de asigurări sociale potrivit reglementarilor legale;
- denaturarea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite de entitate la data de 31.12.2014;

✎ **managementul defectuos și inefficient al cheltuielilor de funcționare și întreținere** prin:

- nerespectarea prevederilor legale referitoare la efectuarea de cheltuieli de protocol, care nu se încadrează în baremurile legale;
- decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli;
- efectuarea unor cheltuieli de deplasare pentru care au fost decontate tarife de cazare în unități, a căror clasificare era superioară celei reglementate de prevederile legale pentru decontarea acestora, în hoteluri și pensiuni clasificate la 4 stele;

- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată și neavizate;
- plata unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizate în structura proprie compartimente juridice ș.a.;
- ✎ **superficialitate în examinarea documentelor justificative**, aferente operațiunilor și tranzacțiilor economice, cu consecințe asupra utilizării legale a fondurilor publice;
- ✎ **lipsa coordonării și monitorizării, de către ordonatorul de credite ierarhic superior, a modului de utilizare a sumelor alocate prin buget, precum și a respectării cadrului legal general și specific**, pe parcursul exercițiului financiar, în cazul unor structuri aflate în poziție de subordonare, coordonare sau sub autoritate;
- ✎ **organizarea necorespunzătoare a evidenței analitice a creanțelor și datoriiilor**;
- ✎ **nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții**, cu consecințe negative asupra asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate;
- ✎ **la efectuarea cheltuielilor de capital:**
 - o nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
 - o nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
 - o nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
 - o nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
 - o nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

În cazul unor lucrări de investiții și reparații curente, prejudiciile sunt cauzate de superficialitatea cu care sunt îndeplinite sarcinile de serviciu, dar și de lipsa de control din partea autorităților contractante asupra activității diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru supravegherea și avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și cu atragerea răspunderii proiectantului.

De altfel, cele mai multe abateri generatoare de prejudicii constatate cu ocazia acțiunilor Curții de Conturi au reliefat, printre altele:

- plata unor servicii neexecutate de antreprenori, dar facturate și plătite;
- acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de cheltuieli sau a unor materiale care au prețuri cu mult peste prețul pieței;
- decontarea de mai multe ori a unor servicii, acestea fiind cuprinse în situații de lucrări succesive;
- achiziționarea de materiale, date ulterior în custodie executanților, dar care nu s-au mai regăsit în lucrările executate ș.a.

Un alt aspect constatat de Curtea de Conturi este acela că în multe cazuri reprezentanții entităților verificate își însușesc abaterile constatate și se îndreaptă împotriva firmelor executante pentru recuperarea prejudiciului, însă, de cele mai multe ori, aceste firme intră în procedura de faliment și posibilitatea recuperării sumelor este foarte redusă;

- ✎ **implicarea insuficientă a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere**, în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii, precum și în valorificarea rezultatelor acesteia;
- ✎ **deficiențe majore în gestionarea patrimoniului entităților verificate**, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial;
- ✎ **neinventarierea, în liste separate, a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului**;
- ✎ **neefectuarea demersurilor pentru obținerea titlurilor de proprietate** asupra unor terenuri și clădiri și, implicit, neînscriserea acestora în Cartea funciară.

În cele mai multe cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege. În alte cazuri, inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și, dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor deficiențe o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;

- ✎ **subevaluarea chiriilor și redevențelor**, neincluderea clauzelor cu privire la termenele de plată sau a aplicării de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași;

 existența unor curențe și inadvertențe ale cadrului legal și normativ specific, determinate fie de necorelarea unor dispoziții mai vechi cu cele nou apărute în domeniul în cauză, fie de formularea echivocă a legislației secundare (norme metodologice, instrucțiuni, ordine ale miniștrilor), dată în aplicarea legislației primare (legi, ordonanțe).

*

*

*

Curtea de Conturi a remarcat o tendință de creștere a cazurilor în care unele deficiențe sau erori identificate de echipele de audit au fost remediate în timpul și ca urmare a acțiunilor de control/audit, precum și a numărului de entități ale căror situații financiare oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței, iar administrarea patrimoniului public și privat al statului de către aceste entități este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite prin lege.

Numărul acestora este în ușoară creștere față de anul anterior, ceea ce denotă faptul că procesul de învățare și cunoaștere profundă a legii și, implicit, evitarea repetării erorilor/abaterilor are un trend ușor crescător.

Mesajul pe care Curtea de Conturi îl transmite prin prezentul Raport este acela că autoritățile publice nu trebuie să piardă niciodată din vedere importanța consolidării managementului financiar în România și subliniază că răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță este și rămâne în sarcina directă a managerilor și personalului din instituțiile publice/companiile publice, adică a celor care gestionează fondurile publice și administrează patrimoniul public, cei care trebuie să corecteze erorile constatate, aplicând măsurile dispuse de Curtea de Conturi, dar care trebuie să și prevină producerea, în continuare, a unor erori și abateri.

Capitolul

1

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014

Audit Financiar

Audit financiar

Secțiunea

1.1

Secțiunea

1.2

Secțiunea

1.3

Secțiunea

1.4

Secțiunea

1.5

Secțiunea

1.6

Secțiunea

1.7

Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj și bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pe anul 2014 este redat în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	235,8
	milioane euro*	52,99
Prejudicii	milioane lei	256,63
	milioane euro*	57,70
TOTAL	milioane lei	492,43
	milioane euro*	110,7

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015.

Potrivit prevederilor Legii nr. 94/1992 de organizare și funcționare a Curții de Conturi, republicată, Curtea de Conturi efectuează anual auditul financiar asupra conturilor anuale de execuție ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat, emitând opinii de audit, în conformitate cu standardele proprii de audit, pentru fiecare dintre conturile anuale de execuție bugetară care compun bugetul general consolidat și nu emite, în mod distinct, o opinie de audit asupra contului anual de execuție a bugetului general consolidat.

Pentru auditarea *Contului general anual de execuție a bugetului de stat*, Curtea de Conturi a efectuat, potrivit programului propriu de activitate, misiuni de audit financiar la ordonatorii principali de credite, al căror cont anual de execuție intră în componența *Contului general anual de execuție al bugetului de stat*. De asemenea, Curtea de Conturi a efectuat o misiune de audit financiar la nivelul Ministerului Finanțelor Publice (MFP), având ca temă auditul financiar al *Contului general anual de execuție a bugetului de stat*, prilej cu care a fost analizat modul și contul de execuție bugetară al MFP-*Acțiuni Generale* (al 54-lea ordonator principal ce intră în componența bugetului de stat).

Rolul MFP în mecanismul de elaborare, aprobare, execuție și raportare a bugetului de stat

MFP, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice, precum și la cei 53 de ordonatori principali de credite, a căror finanțare este asigurată de la bugetul de stat.

În cadrul mecanismului instituit prin Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, MFP îndeplinește funcția de reglementare și sinteză, asigurând elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar pentru realizarea obiectivelor strategice în domeniul finanțelor publice.

Obiectivul general al auditului financiar asupra *Contului general anual de execuție a bugetului de stat*, pe anul 2014, a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

I. ANALIZA EXECUȚIEI BUGETULUI DE STAT PE ANUL 2014

Execuția bugetului de stat pe anul 2014 – prezentare

În ceea ce privește execuția bugetară, în temeiul art. 56 și art. 57 din Legea nr. 500/2002, pe baza situațiilor financiare prezentate de ordonatorii principali de credite, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat, prezentate de organele care, potrivit legii, au această sarcină și în urma verificării și analizării acestora, MFP a elaborat *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014*, având ca anexe bugetele ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele la acestea, pe care le prezintă Guvernului, iar Guvernul inițiază proiectul Legii de aprobare a *Contului general anual de execuție a bugetului de stat* și le transmite Parlamentului pentru dezbatere și aprobare.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 356/2013. Pe parcursul execuției bugetare au avut loc, în mod excepțional, trei rectificări bugetare, prin OG nr. 9/2014, OUG nr. 59/2014 și OUG nr. 74/2014 *cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2014*.

Indicatorii sintetici ai Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, elaborat de MFP se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/credite bugetare aprobate prin Legea nr. 356/2013	Prevederi/credite bugetare definitive	Încasări realizate/plăți efectuate	% față de prevederi/credite definitive
Venituri	100.932,3	98.423,0	94.513,7	96,0
Cheltuieli	119.254,6	119.708,7	115.615,9	96,6
Deficit	(18.322,3)	(21.285,7)	(21.102,2)	(99,1)
% deficit în PIB*	(2,7)	(3,2)	(3,2)	

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2014 este de 666.637,3 milioane lei.

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat, la 31 decembrie 2014, s-a constatat că, în valoare absolută, toți indicatorii sintetici, reprezentând încasări, plăți efectuate și deficit realizat, se situează sub nivelul prevederilor bugetare definitive, astfel:

- încasările realizate, în sumă de 94.513,7 milioane lei, sunt cu 3.909,3 milioane lei (4%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- plățile efectuate, în sumă de 115.615,9 milioane lei, sunt cu 4.092,8 milioane lei (3,4%) sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- deficitul bugetar, în sumă de 21.102,2 milioane lei, este cu 183,5 milioane lei (0,9%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, deși, ca procent din PIB, se menține la același nivel cu cel din prevederi definitive, respectiv 3,2% din PIB, fiind influențat de evoluția PIB-ului.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat, aprobat prin *Legea nr. 356/18.12.2013 a bugetului de stat pe anul 2014*, și rectificat succesiv prin OG nr. 9/2014, OUG nr. 59/2014 și OUG nr. 74/2014 *cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2014*, conține execuția bugetară pe următoarele surse de finanțare.

- milioane lei -

Denumire indicator	Prevederi/credite bugetare inițiale	Prevederi/credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
5001 Cheltuieli – buget de stat	119.254,6	119.708,7	115.615,9	96,95	96,58
5006 Cheltuieli – Credite externe	10	10	2	20,00	20,00
5008 Cheltuieli – Fonduri externe nerambursabile	13.955,2	14.072,6	12.306,9	88,19	87,45
5010 Cheltuieli – venituri proprii	6.338,3	7.644,1	3.517,3	55,49	46,01

Repartizarea creditelor bugetare pentru anul 2014 pe ordonatori principali de credite-buget de stat

Ordonatorii principali de credite cu cele mai mari alocări de credite bugetare au fost, în ordine descrescătoare, următorii:

- Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice – cu alocări totale de 29.694 milioane lei (24,90% din bugetul de stat);
- Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale – cu alocări totale de 24.068 milioane lei (20,18% din bugetul de stat);
- Ministerul Afacerilor Interne – cu alocări totale de 8.008 milioane lei (6,71% din bugetul de stat).

Ponderea mare a alocărilor de credite bugetare către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice este justificată prin includerea în bugetul acestuia a transferurilor din bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cadrul titlului „*Transferuri între unități ale administrației publice*”, pentru echilibrarea acestor bugete, precum și a asigurărilor sociale și a ajutoarelor sociale suportate potrivit legii din bugetul de stat, în cadrul titlului „*Asistență socială*”.

MFP – Acțiuni Generale a mobilizat o pondere importantă a creditelor bugetare prin includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice interne și externe (serviciul datoriei publice), în cadrul titlului „*Dobânzi*”, a transferurilor interne ce includ alocările pentru Fondul Național de Preaderare, alocărilor pentru schemele de ajutor de stat, precum și a contribuției României la bugetul Uniunii Europene, în cadrul titlului „*Alte transferuri*”.

În bugetul acestui ordonator principal de credite sunt incluse și creditele bugetare necesare rambursării creditelor interne și externe în cadrul titlului „*Operațiuni financiare*”.

În cazul Ministerului Afacerilor Interne, ponderea cea mai mare a creditelor bugetare a fost destinată titlului „*Cheltuieli de personal*”, întrucât personalul acestui ordonator primește pe lângă drepturi salariale în bani și drepturi salariale în natură, reprezentate de norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu.

Creditele bugetare aprobate prin rectificările bugetare efectuate în anul 2014

Prima rectificare bugetară, efectuată prin OG nr. 9/2014 a prevăzut diminuarea veniturilor bugetare cu suma de 375,8 milioane lei, majorarea cheltuielilor bugetare cu 517,2 milioane lei, rezultatul rectificării fiind majorarea deficitului bugetar cu suma de 893 milioane lei.

Prin cel de-al doilea act normativ de rectificare, respectiv prin OUG nr. 59/2014, veniturile bugetului de stat s-au diminuat cu 1.440,8 milioane lei, cheltuielile bugetare au fost diminuate cu 1.591,6 milioane lei, iar deficitul s-a diminuat cu 150,8 milioane lei.

În mod excepțional, prin derogare de la prevederile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 *privind finanțele publice* și ale art. 15 alin. (2) din Legea nr. 69/2010 *a responsabilității fiscal-bugetare*, în anul 2014 a fost aprobată o a treia rectificare bugetară, după data de 30 noiembrie, prin OUG nr. 74/2014.

Așa cum rezultă din preambulul actului normativ, justificarea pentru această suspendare a prevederilor celor două legi invocate constă, în principal, în „excedentul bugetar înregistrat la 10 luni, ca urmare a creșterii gradului de încasare a veniturilor bugetului general consolidat, față de estimări și având în vedere situația favorabilă din perspectiva încadrării în plafonul soldului bugetului general consolidat, aprobat pentru anul 2014”. Această rectificare bugetară a diminuat veniturile bugetului de stat cu 2.065,9 milioane lei, a majorat cheltuielile cu 154,1 milioane lei și deficitul bugetar cu 2.220 milioane lei.

În condițiile în care prin cele 3 rectificări bugetare veniturile bugetului de stat estimate inițial prin Legea nr. 356/2013 au fost succesiv diminuate, **rezultă că excedentul bugetar înregistrat după 10 luni de execuție bugetară nu s-a datorat unor venituri bugetare care să depășească substanțial estimările, ci s-a datorat, în realitate, nerealizării cheltuielilor de natura investițiilor**. La finele lunii octombrie, cheltuielile de natura investițiilor erau mai mici cu aproximativ 2 miliarde de lei comparativ cu perioada corespunzătoare a anului trecut, în condițiile în care, la nivelul întregului an 2014, programarea bugetară (corespunzător celei de-a doua rectificări bugetare) indica cheltuieli de investiții mai mari cu 5,8 miliarde de lei decât cele din anul 2013.

În esență, prin cea de-a treia rectificare bugetară pentru anul 2014 s-au aprobat creditele bugetare pentru plata unor drepturi de natură salarială, câștigate în urma hotărârilor judecătorești, precum și a altor arierate.

Totuși, modul în care Guvernul apelează la excepții de la Legea nr. 500/2002 și de la Legea nr. 69/2010 arată că reglementările legale nu au reprezentat constrângeri reale pentru executiv (Guvern), așa cum a intenționat legiuitorul prin adoptarea lor.

Analiza acurateței programării necesarului de credite bugetare în anul 2014

Această analiză scoate în evidență o caracteristică a programării bugetare, frecvent întâlnită în ultimii ani, respectiv subevaluarea necesarului de credite de către unii ordonatori principali de credite, concomitent cu supraestimarea acestui necesar, de către alții, ceea ce indică un nivel scăzut de responsabilitate atât la nivelul ordonatorilor de credite, cât și la nivelul direcțiilor din cadrul MFP implicate în elaborarea proiectului de buget.

Subevaluările necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget ale ordonatorilor principali conduc ulterior la inițierea de demersuri, în cursul anului, pentru efectuarea de rectificări bugetare sau la apelarea la resursele Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Dintre ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, **ale căror credite bugetare au fost subevaluate**, la momentul întocmirii proiectului de buget se remarcă:

-mii lei -

Nr. crt.	Ordonatorul principal de credite	Prevederi inițiale	Prevederi finale	Plăți efective	% față de prevederi inițiale
1.	Ministerul Fondurilor Europene	153.807	864.612	811.093	527,34
2.	Autoritatea Electorală Permanentă	17.100	68.084	66.301	387,73
3.	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietății	263.427	716.644	625.839	237,58
4.	Agenția Națională de Integritate	19.444	36.880	35.787	184,05
5.	Ministerul Public	688.597	1.066.406	1.058.975	153,79

Supraestimări ale necesarului de credite bugetare s-au înregistrat la următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat:

-mii lei -

Nr. crt.	Ordonatorul principal de credite	Prevederi inițiale	Prevederi finale	Plăți efective	% față de prevederi inițiale
1.	Ministerul pentru Societatea Informațională	138.378	95.689	41.129	29,72
2.	Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului	974.730	791.009	708.609	72,70
3.	Secretariatul General al Guvernului	7.246.570	5.550.402	5.404.847	74,58
4.	Ministerul Finanțelor Publice-Acțiuni Generale	24.028.699	20.181.315	18.810.800	78,28
5.	Administrația Prezidențială	25.535	22.279	21.760	85,22

O situație aparte, perpetuată an de an, se întâlnește în cazul MFP-Acțiuni Generale. Acest ordonator cunoaște un grad ridicat al supraestimării necesarului de credite bugetare în etapa inițială de fundamentare a bugetului și, totodată, contribuie cu 30,04% din valoarea creditelor bugetare cedate la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului (334.999 mii lei credite bugetare cedate, dintr-un total al creditelor bugetare cedate la Fondul de rezervă în anul 2014 în sumă de 1.114.996 mii lei).

Acest fapt poate conduce la concluzia că supradimensionarea an de an a bugetului MFP-Acțiuni Generale creează premisele alimentării Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Curtea de Conturi a recomandat un nivel de responsabilitate mai ridicat atât la nivelul ordonatorilor de credite, cât și la nivelul direcțiilor din cadrul MFP, implicate în elaborarea proiectului de buget al MFP-Acțiuni Generale.

Veniturile bugetului de stat. Estimare și fundamentare. Prevederi bugetare aprobate inițial și definitive

Estimarea veniturilor cuvenite bugetului de stat în anul 2014, aprobate prin Legea nr. 356/2013, s-a efectuat de către MFP prin Direcția de Politici și Analiză Macroeconomică.

Pentru anul 2014, conform Legii nr. 356/2013, bugetul de stat avea venituri estimate în sumă de 100.932,3 milioane lei, în timp ce veniturile realizate au fost în sumă de 94.513,7 milioane lei, cu 6.418,6 milioane lei (6,4%) mai mici decât veniturile prevăzute în Legea bugetului de stat pentru anul 2014, fiind diminuate succesiv prin cele 3 rectificări bugetare.

Cauza principală a supraevaluării inițiale a veniturilor bugetului de stat pe anul 2014 o constituie înscrierea unor valori prea optimiste, în cazul veniturilor bugetare din *Impozite și taxe pe bunuri și servicii*, care nu au fost confirmate printr-o creștere a eficienței activității de colectare a veniturilor bugetare de către ANAF.

Pe parcursul execuției bugetare, evoluția indicatorilor macroeconomici a determinat rectificarea succesivă a veniturilor bugetului de stat pe anul 2014, în urma cărora prevederile anuale ale veniturilor bugetului de stat au fost revizuite la 98.423 milioane lei.

În structura veniturilor, pe parcursul anului 2014, se întâlnesc abateri semnificative ale estimărilor inițiale, în ambele sensuri, respectiv supraestimări sau subestimări.

Supraestimări semnificative ale veniturilor bugetului de stat în etapa inițială de elaborare a bugetului de stat se întâlnesc la următoarele venituri:

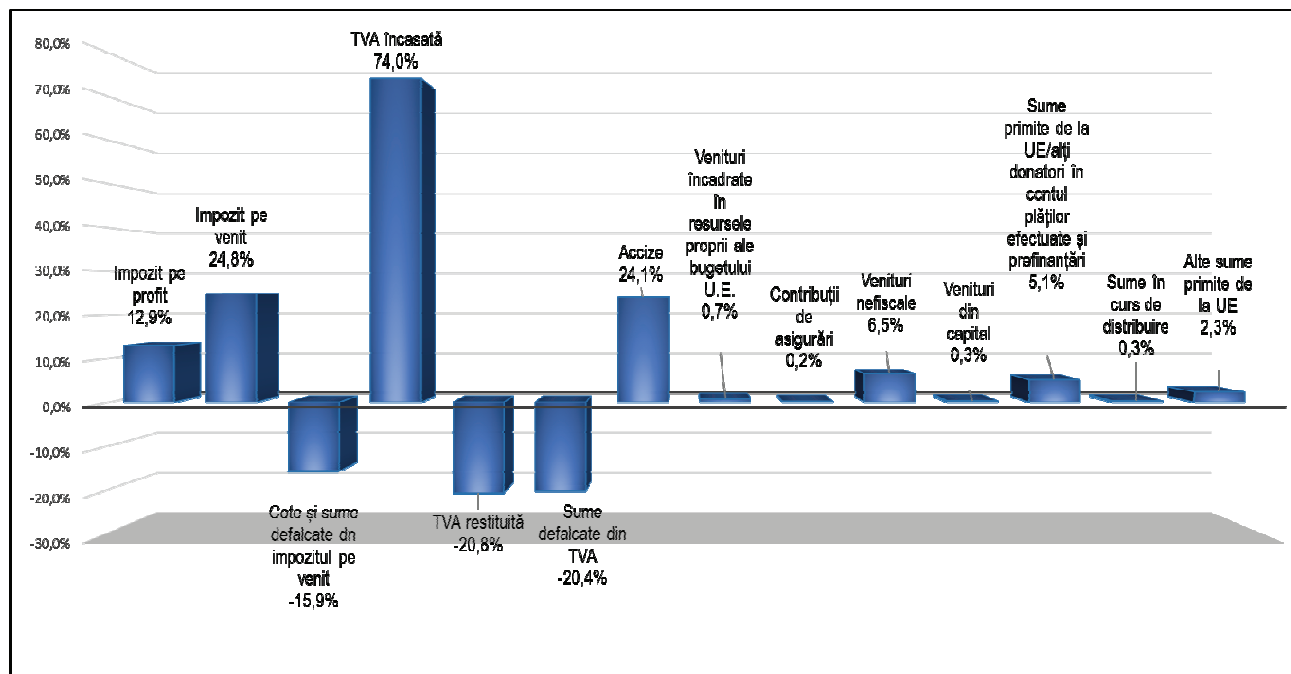
- sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări: s-a estimat încasarea a 8.116,6 milioane lei, dar s-au încasat doar 4.783,9 milioane lei, reprezentând 58,9% din încasările estimate;
- diverse venituri: s-a estimat încasarea a 614,5 milioane lei, dar s-au încasat doar 378,2 milioane lei, reprezentând 61,5% din încasările estimate;
- taxa pe valoarea adăugată: s-a estimat încasarea a 54.621,6 milioane lei, dar s-au încasat doar 50.878,5 milioane lei, reprezentând 93,1% din încasările estimate.

Subestimări semnificative ale veniturilor bugetului de stat în etapa inițială de elaborare a bugetului de stat se întâlnesc la următoarele venituri:

- impozit pe construcții: s-a prevăzut încasarea a numai 488 milioane lei, dar s-au încasat 1.560,5 milioane lei, reprezentând 319, 8% din încasările estimate;
- alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii: s-a prevăzut încasarea a numai 660,7 milioane lei, dar s-au încasat 1.017,3 milioane lei, reprezentând 154% din încasările estimate;
- din operațiuni financiare s-a prevăzut încasarea a 6,1 milioane lei și s-au încasat efectiv 118,5 milioane lei, reprezentând 1.942,6% din încasările estimate.

Se constată o supraestimare, în ansamblu, a veniturilor totale ale bugetului de stat, valoarea totală a încasărilor, de 94.513,7 milioane lei, reprezentând 93,6% din prevederile inițiale în sumă de 100.932,3 milioane lei.

Ponderea principalelor categorii de venituri ale bugetului de stat în totalul veniturilor bugetului de stat, în anul 2014, este reprezentată în graficul următor:

Se constată că veniturile bugetului de stat cu cea mai mare pondere sunt cele din:

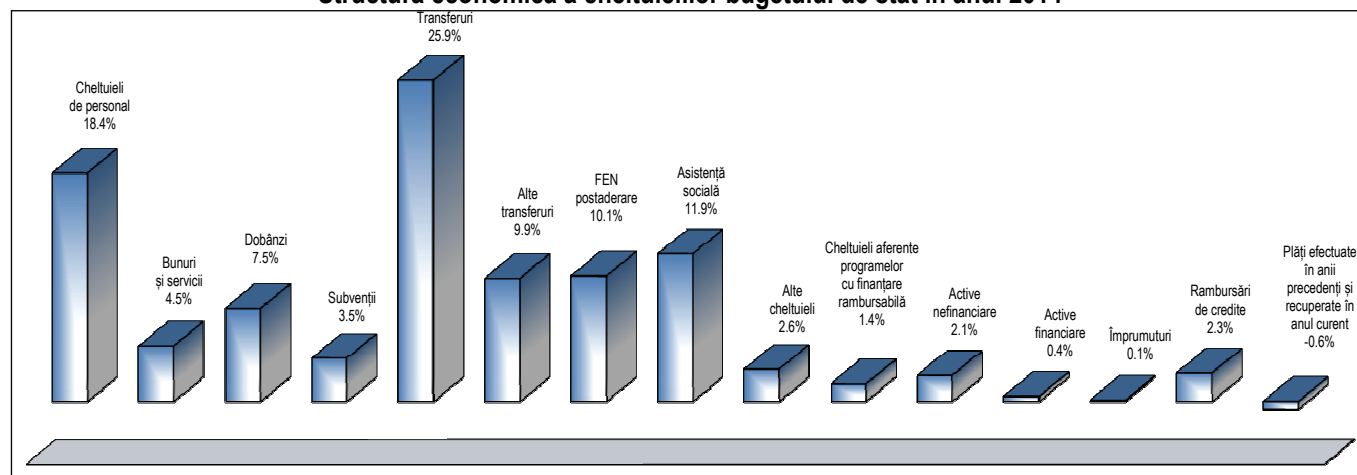
- **TVA încasată** (74%), din care au fost scăzute: *TVA restituită operatorilor economici* (-20,8%) și *cote defalcate din TVA* transferate către bugetele locale (-20,4%);
- **impozitul pe venit** (24,8%), din care au fost redistribuite către bugetele locale *Cote și sume defalcate din impozitul pe venit* (-15,9%);
- **accize** (24,1%),
- **impozitul pe profit** (12,9%).

Prezentarea cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2014 în structură economică și funcțională

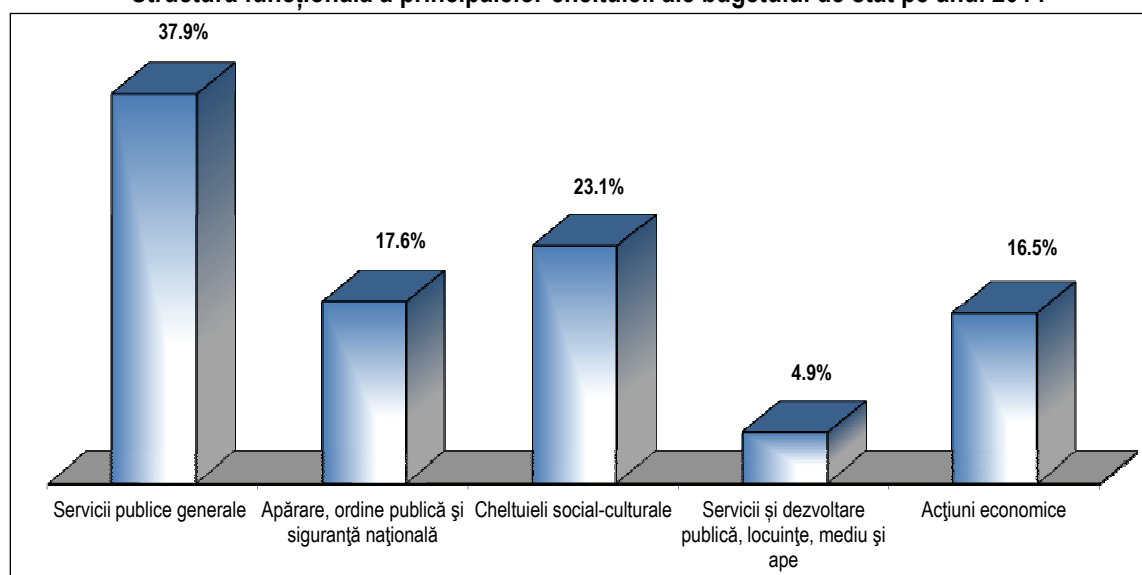
Cheltuielile bugetului de stat, realizate în anul 2014, în sumă de 115.615,9 milioane lei, sunt cu 4.092,8 milioane lei (3,5%) sub creditele bugetare definitive.

Grafic, cheltuielile bugetului de stat efectuate în anul 2014, în structură economică și funcțională, se prezintă astfel:

Structura economică a cheltuielilor bugetului de stat în anul 2014

Structura funcțională a principalelor cheltuieli ale bugetului de stat pe anul 2014

Deficitul bugetului de stat la data de 31.12.2014

Execuția bugetului de stat, la data de 31 decembrie 2014, s-a încheiat cu un **deficit de 21.102,2 milioane lei**.

Din analiza rezultatului execuției bugetului de stat la 31 decembrie 2014, comparativ cu 31 decembrie 2013 (când deficitul bugetar a fost de 19.182,9 milioane lei), se constată o creștere a deficitului bugetului de stat de 10%, respectiv cu 1.919,3 milioane lei.

Deficitul bugetului de stat pe anul 2014 comparativ cu anul 2013, precum și ponderea acestuia în PIB sunt prezentate în tabelul următor:

INDICATORI	Realizat		Pondere în PIB	
	2013	2014	2013	2014
Deficit	(19.182,9)	(21.102,2)	(3,1)	(3,2)

- milioane lei -

*Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2013 este de 628.581,3 milioane lei, iar pentru anul 2014 este 666.637,3 milioane lei.

Finanțarea deficitului bugetului de stat în perioada 2012-2014

Finanțarea deficitului bugetului de stat s-a asigurat în proporție de 86,1% din surse interne și 13,9% din surse externe.

În perioada analizată, pentru finanțarea deficitului bugetului de stat cumulat, în sumă de 127.006,7 milioane lei, s-au utilizat ca surse de finanțare împrumuturi de stat contractate de pe piața internă, în sumă totală de 48.103,3 milioane lei, certificate de trezorerie emise pentru populație și nerăscumpărate la scadență și transformate în certificate de depozit, în sumă totală de 939,8 milioane lei, împrumuturi temporare din contul curent general al Trezoreriei Statului, în sumă totală de 60.241,3 milioane lei, venituri din privatizare, în sumă totală de 27,3 milioane lei, iar ca surse de finanțare externă, împrumuturi de stat contractate de pe piața externă, în sumă totală de 17.695 milioane lei.

Situația finanțării deficitului bugetului de stat în perioada 2012-2014

Nr. crt.	Indicatori	2012 (milioane lei)	2013 (milioane lei)	2014 (milioane lei)	Pondere deficit buget de stat din anii precedenți și din exercițiul curent în total cumulat deficit buget de stat și pondere surse de finanțare deficit buget de stat în total cumulat deficit buget de stat (%)		
					2012	2013	2014
1=2+3	Total cumulat deficit buget de stat	50.753,7	35.682	40.571	100	100	100
2.	Deficit buget de stat din anii precedenți nefinanțat prin împrumuturi de stat existent la începutul anului bugetar	32.202,7	16.499	19.468,9	63,4	46,2	47,9
3.	Deficit buget de stat din exercițiul curent	18.551	19.183	21.102,1	36,6	53,8	52,1
Finanțarea deficitului cumulat al bugetului de stat							
1.	Deficit buget de stat finanțat din împrumuturi de stat contractate de pe piața internă	19.639,5	15.138,4	13.325,4	38,7	42,4	32,8
2.	Deficit buget de stat finanțat din împrumuturi de stat contractate de pe piața externă	14.615,2	1.072,2	2.007,6	28,8	3	4,9
3.	Deficit buget de stat finanțat din venituri din privatizare	0	2,4	24,9	0	0,1	0,1
4.	Deficit buget de stat finanțat din certificate de trezorerie emise pentru populație nerăscumpărate la scadență și transformate în certificate de depozit	333,3	313,0	293,5	0,6	0,9	0,7
5.	Împrumuturi temporare din contul curent general al trezoreriei statului	16.165,7	19.156	24.919,6	31,9	53,6	61,5

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus se remarcă faptul că, în perioada 2012-2014, finanțarea deficitului bugetar nu s-a realizat în proporție echilibrată din surse interne și externe.

Totodată, se observă faptul că deficitul cumulat al bugetului de stat înregistrează o evoluție descendentă, de la o valoare absolută de 50.753,7 milioane lei în anul 2012, la o valoare absolută de 40.571 milioane lei în anul 2014.

În perioada 2012-2014, ponderea volumului deficitului bugetului de stat, susținut temporar de disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului, a cunoscut o creștere, de la o mărime relativă de 31,9%, în anul 2012, la 53,6%, în anul 2013, ajungând în anul 2014 la 61,5%.

II. ANALIZA CORECTITUDINII DATELOR ȘI INDICATORILOR DIN CONTUL GENERAL ANUAL DE EXECUȚIE A BUGETULUI DE STAT, TRANSMIS DE MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014 conține conturile de execuție bugetară ale celor 53 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, conturi care au fost auditate în cursul anului 2015 de Curtea de Conturi, fiind constatate unele erori minore, corectate de MFP cu prilejul centralizării și definitivării Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, astfel încât documentul conținând *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014*, transmis de MFP la Curtea de Conturi, pentru efectuarea auditului financiar, nu necesită corecții ale indicatorilor financiari.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat cuprinde, la **Venituri**, prevederile bugetare inițiale, prevederile bugetare definitive și încasările efectiv realizate, iar la **Cheltuieli**, creditele bugetare inițiale, creditele bugetare definitive și plățile efectuate. Contul general anual de execuție a bugetului de stat conține, la rubricile „Venituri realizate”, respectiv „Cheltuieli efectuate”, valorile rezultate din execuția de casă a bugetului de stat (cunoscută și sub denumirea *Execuția CASH* a bugetului de stat), ce sunt preluate din evidența informatizată a Trezoreriei Statului. Acești indicatori (încasări, respectiv plăți efectiv realizate) rezultă din centralizarea tuturor operațiunilor efectuate la nivel național, având ca sursă bugetul de stat.

În evidența contabilă a ordonatorilor principali de credite sunt înregistrate toate drepturile de încasat, respectiv obligațiile de plată, având ca sursă bugetul de stat (contabilitatea de angajament-ACCRUAL), care diferă de indicatorii *Venituri*, respectiv *Cheltuieli (execuția CASH)* ai bugetului de stat, cuprinși în conturile de execuție.

Obiectivul principal al misiunii de audit financiar l-a reprezentat auditarea *Contului general anual de execuție a bugetului de stat* (execuția pe varianta CASH a bugetului de stat), însă verificările efectuate de echipa de audit financiar au vizat și indicatorii conținuți în situațiile financiare ale celor 53 de ordonatori principali de credite, centralizate la nivel național (potrivit contabilității de angajamente – ACCRUAL).

Din analiza indicatorilor cuprinși în anexele la situațiile financiare ale celor 53 de ordonatori principali de credite, întocmite potrivit contabilității pe bază de angajamente, au rezultat neconcordanțe sau abateri, care însă nu afectează realitatea datelor conținute în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat* (care include, așa cum am precizat anterior, doar indicatorii de venituri, respectiv cheltuieli realizate efectiv potrivit înregistrărilor din Trezoreria Statului).

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014 întocmit de MFP și transmis spre verificare Curții de Conturi nu prezintă erori ale indicatorilor bugetari (*Credite bugetare inițiale, Credite bugetare definitive, Încasări/Plăți efectuate*) și nu necesită corecții.

III. OPINIA DE AUDIT EXPRIMATĂ DUPĂ EFECTUAREA MISIUNILOR DE AUDIT FINANCIAR

Echipa de audit a exprimat o **Opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte** asupra *Contului general anual de execuție a bugetului de stat*, în conformitate cu atribuțiile prevăzute la art. 26 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată și potrivit standardelor proprii de audit.

Opinia de audit a fost formulată avându-se în vedere abaterile constatate cu ocazia misiunii de audit la MFP, precum și la ceilalți ordonatori de credite, prin misiunile de audit financiar efectuate și ținându-se cont de faptul că abaterile consemnate în raportul de audit financiar nu au afectat semnificativ indicatorii financiari din Contul general anual de execuție al bugetului de stat pe anul 2014.

Paragraful de evidențiere constă în faptul că valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, care afectează corectitudinea *Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014*, se situează sub pragul de semnificație, iar unele abateri au fost remediate operativ în timpul misiunilor de audit.

Situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a execuției bugetului de stat pe anul 2014.

Bilanțul contabil (centralizat) al instituțiilor publice. Respectarea legislației în vigoare privind închiderea conturilor contabile, întocmirea și depunerea situațiilor financiare la 31.12.2014

Bilanțul anual al instituțiilor publice, elaborat de Ministerul Finanțelor Publice, este prezentat Guvernului împreună cu *Contul general anual de execuție a bugetului de stat* (potrivit art. 40 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare). MFP a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2014 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări de sănătate, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și pe baza situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale, pe ansamblul județelor și al municipiului București.

Sintetic, în evoluția sa pe perioada 2012-2014, situația bilanțului centralizat al instituțiilor publice se prezintă astfel:

ACTIVE (milioane lei)	Sold la 31.12.2012	Sold la 31.12.2013	Sold la 31.12.2014	Evoluție 2013/2012	Evoluție 2014/2013
ACTIVE (subtotal 1 + subtotal 2)	823.837,40	892.165,90	944.368,78	8,29%	5,85%
A. ACTIVE NECURENTE (subtotal 1 = 1+2+3+4)	621.915,90	687.150,00	712.693,34	10,49%	3,72%
1. Active fixe corporale	572.783,60	634.328,70	654.453,26	10,74%	3,17%
2. Active fixe necorporale	2.018,30	1.950,20	2.239,55	-3,37%	14,84%
3. Active financiare necurente	34.604,90	37.777,70	41.615,01	9,17%	10,16%
4. Creanțe necurente (sume ce urmează a fi încasate după o perioadă mai mare de 1 an)	12.509,10	13.093,40	14.385,53	4,67%	9,87%
B. ACTIVE CURENTE (subtotal 2 = 1+2+3+4+5)	201.921,50	205.015,90	231.675,43	1,53%	13,00%
1. Stocuri	14.078,40	14.761,00	16.906,63	4,85%	14,54%
3. Investiții pe termen scurt	144.699,30	137.678,00	141.399,08	5,15%	2,70%
2. Creanțele curente	0	0,2	0,00		
4. Cheltuieli în avans	1116,1	694,1	495,98	-37,81%	-28,54%
5. Conturi la trezorerie, bănci și conturi de disponibilități ale Trezoreriei Centrale	42.027,70	51.882,60	72.873,74	23,45%	40,46%
DATORII (milioane lei)	Sold la 31.12.2012	Sold la 31.12.2013	Sold la 31.12.2014	Evoluție 2013/2012	Evoluție 2014/2013
DATORII (subtotal 1 + subtotal 2)	337.380,50	359.273,60	399.192,13	6,49%	11,11%
DATORII NECURENTE (subtotal 1)	207.013,50	249.356,00	276.241,15	20,45%	10,78%
DATORII CURENTE (subtotal 2)	130.367,00	109.917,60	122.950,98	-15,69%	11,86%

Active:

Activele bilanțului centralizat înregistrează un trend crescător și în anul 2014, comparativ cu anul 2013, printr-o creștere de 5,85%, determinată, în principal, de creșterea din reevaluare a activelor fixe corporale, atât ale instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat, cât și ale celor finanțate din bugetul unităților administrativ-teritoriale.

Creanțe:

Soldul disponibilităților instituțiilor publice a crescut în anul 2014, față de anul 2013, cu 40,46%, față de creșterea de 23,45% a aceluiași sold în anul 2013, comparativ cu anul 2012. În sume absolute, **soldul disponibilităților instituțiilor publice** a atins în anul 2014 nivelul de 72.873,7 milioane lei, cu 20.991,1 milioane lei mai mare decât soldul anului 2013, creștere datorată, în principal, creșterii disponibilităților în valută aferente emisiunilor de obligațiuni lansate, în sumă de 12.616,3 milioane lei (60,1%).

Datorii:

Datoriile necurente au înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2012-2014, generată, în principal, de împrumuturile pe termen lung ale instituțiilor publice. Datoriile necurente au crescut cu 42.342,5 milioane lei în anul 2013, față de anul 2012 (creștere procentuală de 20,45%) și cu 26.885,1 milioane lei în anul 2014 față de 2013 (creștere procentuală de 10,78%).

Datorii curente:

În ansamblu, datoriile curente au crescut în anul 2014, față de anul 2013, cu 13.033,4 milioane lei (creștere procentuală de 11,86%). În structura datoriilor curente s-au înregistrat creșteri semnificative la:

- *Datorii către bugete*, cu o creștere de 5.900,5 milioane lei (24,66%);
- *Datorii din operațiuni cu Fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale*, cu o creștere de 1.678,5 milioane lei (4,99%);
- *Împrumuturi pe termen scurt-sume ce urmează a fi plătite într-o perioadă de până la un an*, cu o creștere de 2.616,6 milioane lei (17,62%);
- *Împrumuturi pe termen lung-sume ce urmează a fi plătite în cursul exercițiului curent*, cu o creștere semnificativă de 5.232,2 milioane lei (1.794,11%) față de numai 291,6 milioane lei, sold al acestor împrumuturi în anul 2013.

Capitaluri:

În anul 2014 se menține trendul crescător al capitalurilor instituțiilor publice, soldul acestora fiind de 545.176,7 milioane lei, în creștere cu 12.284,4 milioane lei față de anul 2013 (2,3%).

Fonduri, rezerve: La 31 decembrie 2014 soldul fondurilor și rezervelor instituțiilor publice prezenta o valoare de 594.738,9 milioane lei, în creștere cu 19.062,6 milioane lei față de 31 decembrie 2013.

Rezultatul patrimonial este un rezultat economic care se determină în contabilitatea instituțiilor publice începând cu 1 ianuarie 2006 prin închiderea conturilor de venituri și finanțări și a conturilor de cheltuieli, indiferent dacă veniturile au fost încasate sau cheltuielile plătite. La 31 decembrie 2014, *Rezultatul patrimonial* al exercițiului, prezenta un sold creditor (excedent) de 6.847 milioane lei.

Rezultatul reportat, care exprimă rezultatul exercițiilor financiare anterioare, prezenta un sold debitor de 56.409,2 milioane lei la data de 31 decembrie 2014.

IV. Constatări rezultate din misiunile de audit financiar/control efectuate la nivel CENTRAL, la MFP

 Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului reflectate în acest inventar, nu prezintă o imagine fidelă a bunurilor și nici a valorii acestora, întrucât nu sunt cuprinse toate bunurile aparținând statului, iar unele bunuri sunt înregistrate, cu valori mult subevaluate, de „0 lei”, respectiv de „1 leu”.

Practic, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* ar trebui să se regăsească valoarea tuturor bunurilor din domeniul public al statului raportate în situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite.

Din verificarea efectuată la nivelul MFP a rezultat că:

- valoarea patrimoniului public înregistrată în evidența contabilă și raportată în situațiile financiare ale instituțiilor publice, la data de 31.12.2014 este de 202.430.560.354 lei (196.916.012.012 lei buget de stat, 5.046.827.611 lei buget local, 465.371.329 lei buget asigurări, 2.349.402 lei buget instituții autonome);
- valoarea patrimoniului public din *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, prezentat de către MFP este de 165.808.029.775 lei (165.786.676.366 lei instituții publice și alte autorități, 21.353.409 lei autorități publice locale).

În aceste condiții, valoarea totală a bunurilor din patrimoniul public al statului care nu se regăsește în inventarul centralizat al domeniului public al statului este de 36.622.530.579 lei, fiind compusă din: 31.160.768.613 lei buget de stat, 5.025.474.202 lei buget local, 438.744.276 lei buget asigurări, 2.456.512 lei buget instituții autonome.

Această diferență între valoarea patrimoniului public din *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și cea din evidențele contabile ale instituțiilor publice este dată și de existența, în inventarul centralizat, a unor bunuri cu valoare „0 lei” și, respectiv de „1 leu”. Spre exemplu, în cazul a 30 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, în inventarul centralizat există 3.548 de poziții cu valoare de „0 lei” și 1.711 de poziții cu valoare de „1 leu”.

Valoarea abaterii este de 36.622.530.579 lei și reprezintă valoarea aferentă bunurilor din patrimoniul public al statului care nu a fost raportată, la data de 31.12.2014, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, prezentat pe site-ul MFP și monitorizat de către Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului.

Cauzele care au condus la încălcarea legii sunt următoarele:

- neinițierea/neadoptarea actelor normative care să stea la baza modificărilor intervenite în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* de către ministere sau de către alte organe de specialitate ale autorităților publice centrale și locale, precum și de autorități administrative autonome;
- neefectuarea reevaluării bunurilor din domeniul public al statului;
- neoperarea modificărilor în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

Recomandări:

✓ inițierea unei reglementări de către MFP, prin Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului, care să prevadă aplicarea unor sancțiuni în cazul neîndeplinirii de către ordonatorii principali de credite a următoarelor obligații în termenul ce va fi stabilit de MFP:

- actualizarea valorii bunurilor din patrimoniul public și privat al statului;
- reevaluarea acestor bunuri în conformitate cu prevederile legale în vigoare, astfel încât inventarul centralizat să reflecte realitatea și să aibă aceleași valori care se regăsesc înregistrate și în evidența contabilă;
- înregistrarea bunurilor din patrimoniul public al statului care au fost declarate cu valoarea „0 lei” și „1 leu” la valorile reale.

Ulterior, Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului va monitoriza îndeplinirea acestei cerințe de către ordonatorii principali de credite.

✓ efectuarea de către Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului a unei concilierii cu datele din conturile contabile analitice, în care se regăsesc bunurile din patrimoniul privat al statului (terenuri, clădiri și alte bunuri) existente la Direcția Generală de Trezorerie și Contabilitate Publică, respectiv la administrațiile județene ale finanțelor publice, după caz.

● *Implicarea insuficientă a structurilor din cadrul MFP în monitorizarea execuției bugetare a ordonatorilor principali în vederea realizării unui grad cât mai ridicat de recuperare a sumelor ce se cuvin bugetului de stat din plățile efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare de la Uniunea Europeană.*

Astfel, în anul 2014, suma primită de la Uniunea Europeană/alți donatori în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe a fost în valoare de 2.686.520 mii lei, reprezentând doar 48,44% din sumele plătite din bugetul de stat pentru aceste proiecte și programe, respectiv 5.546.529 mii lei, ceea ce reprezintă un grad foarte scăzut de recuperare a unor sume ce se cuvin de drept bugetului de stat din care au fost cheltuite.

Acest fapt s-a datorat implicării insuficiente a structurilor din cadrul MFP, respectiv:

- exercitarea necorespunzătoare a monitorizării execuției bugetare a ordonatorilor principali de credite care au beneficiat de alocări de fonduri bugetare pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- neexercitarea controlului/auditului intern de către structurile cu atribuții în acest sens;
- nedeclararea sau declararea cu întârziere de către ordonatorii principali de credite a plăților efectuate în vederea rambursării de către Comisia Europeană.

În urma centralizării datelor prezentate în Anexa la situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, denumită „Situația plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare”, s-au obținut următoarele informații:

Situația sumelor primite de la UE în contul plăților efectuate pentru proiecte finanțate din FEN la 31.12.2014	
EXPLICAȚII	SUMA (mii lei)
Total plăți efectuate în contul proiectelor finanțate din Fonduri externe nerambursabile (FEN)	8.481.919
Plăți pentru cota FEN	5.546.529
Sume în curs de solicitare la rambursare, aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	2.059.676
Sume solicitate la rambursare, aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	3.486.853
Sume solicitate la rambursare, aferente cheltuielilor efectuate în anul curent, aflate în curs de autorizare	449.079
Sume rambursate aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	2.686.520
Sume neautorizate de AM aferente cheltuielilor efectuate în anul curent	339.348

Din această situație rezultă faptul că, la data de 31.12.2014, suma nerambursată aferentă cheltuielilor efectuate în anul 2014 pentru programe și proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile se ridică la 2.860.009 mii lei (51,56%) din totalul plăților efectuate în contul proiectelor finanțate din FEN (5.546.529 mii lei, din care se scade suma de 2.686.520 mii lei).

Se constată (asemănător anilor anteriori) un nivel scăzut al reîntregirii bugetului de stat, din care sunt efectuate plăți în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile. Prin similitudine se poate afirma că nici la nivelul celorlalte bugete componente ale bugetului general consolidat nivelul reîntregirilor nu este mai ridicat.

Cauzele care generează această situație se mențin aceleași de la un an la altul, respectiv:

- implicarea insuficientă a structurilor din cadrul MFP cu atribuții în exercitarea monitorizării execuției bugetare a ordonatorilor principali de credite, care au beneficiat de alocări de fonduri bugetare pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- nedeclararea sau declararea cu întârzieri mari a plăților efectuate în vederea rambursării de la Comisia Europeană;
- neexercitarea controlului/auditului intern de către structurile cu atribuții în acest sens, atât de la nivelul Autorităților de Management, cât și de la nivelul Ministerului Finanțelor Publice, respectiv Unitatea Centrală de Armonizare a Auditului Public Intern și Direcția de Audit Public Intern, asupra acestei categorii de cheltuieli;
- lipsa din legislația națională aplicabilă fondurilor europene nerambursabile a unor prevederi prin care să fie stabilită răspunderea personalului (de conducere și de execuție) implicat în gestionarea/derularea procesului de absorbție a fondurilor europene, în cazul producerii de: nereguli, corecții financiare, fraude financiare (ex.: în cazul aplicării de corecții financiare asupra sumelor solicitate la rambursare de la Comisia Europeană, acestea sunt suportate din bugetul public);
- lipsa de implicare a beneficiarilor publici atât de la nivelul administrației centrale, cât și de la nivelul administrației locale, în utilizarea cu eficiență și economicitate a fondurilor publice puse la dispoziție în vederea susținerii derulării proiectelor finanțate din fonduri europene;
- calificarea profesională insuficientă, lipsa de experiență și fluctuația personalului în gestionarea/derularea procesului de absorbție a fondurilor europene din cadrul Autorităților de Management și Autorității de Certificare și Plată.

Consecințele economico-financiare sunt: încasarea cu întârziere de la Uniunea Europeană a sumelor cuvenite bugetului de stat, în condițiile în care, pentru acoperirea deficitelor bugetare, statul este obligat să se finanțeze cu plata de dobânzi, situație ce afectează în mod semnificativ încasările la bugetul de stat.

Recomandări:

✓ implicarea activă a MFP în monitorizarea cheltuielilor efectuate având ca obiect modul de gestionare a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și a veniturilor încasate la bugetul public, prin desemnarea unui colectiv sub coordonarea secretarului de stat cu atribuții în programarea bugetară, ce va avea ca sarcini:

- elaborarea și inițierea unui proiect de reglementare care va stabili atribuțiile MFP pentru monitorizarea utilizării resurselor bugetare ale ordonatorilor principali ai bugetului de stat în acest domeniu, raportat la creditele bugetare aprobate;
- evaluarea posibilității de instituire a unui mecanism de constrângere a ordonatorilor de credite pentru depunerea declarațiilor de cheltuieli la termen pentru cheltuielile efectuate, pentru a se evita în viitor reîntregirea cu întârziere a bugetului;
- evaluarea posibilității de inițiere de către MFP a demersurilor pentru crearea unui buget distinct de bugetul de stat în structura Bugetului General Consolidat, dedicat tuturor beneficiarilor publici care derulează programe și proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile care funcționează pe principiul rambursării cheltuielilor efectuate în contul acestor programe și proiecte. Acest buget distinct ar trebui să permită atât evidențierea la nivelul ordonatorilor principali de credite a cheltuielilor efectuate în contul programelor și a proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, cât și reîntregirea acestuia la nivel de ordonator principal de credite.

✓ implicarea activă a MFP prin Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern pentru includerea în planul anual de audit al structurilor cu atribuții în acest sens, a unor misiuni de audit public intern la nivelul beneficiarilor publici sau finanțați din fonduri de la bugetul public, având ca obiect modul de gestionare a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, pentru identificarea factorilor care au condus la neîntregirea sau întregirea cu întârziere a bugetelor din care au fost efectuate aceste plăți.

🌐 *la nivelul MFP nu s-a realizat o bază de date, cu actualizări periodice, referitoare la investițiile publice ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetelor fondurilor speciale. De asemenea, s-a constatat lipsa unei monitorizări și prioritizări eficiente a investițiilor din partea MFP prin direcțiile de specialitate, precum și faptul că nu s-a monitorizat și nu se monitorizează nici în prezent detalierea Capitolului C „Alte cheltuieli de investiții” de la nivelul ordonatorilor principali, secundari sau terțiari de credite ai bugetului de stat, fapt ce a permis și permite în continuare efectuarea de cheltuieli pentru achiziționarea de studii de fezabilitate, fezabilitate și proiecte tehnice de execuție, în mod inefficient.*

În ansamblu, la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, Curtea de Conturi a identificat faptul că au fost efectuate până în anul 2014 inclusiv, cheltuieli pentru studii de fezabilitate, fezabilitate și proiecte tehnice pentru obiective de investiții care nu au fost finanțate ulterior, în valoare totală de 140.159.444 lei (31.854.419 euro la un curs de 4,4 lei/euro). Aceste sume reprezintă cheltuieli ce nu și-au atins obiectivele de economicitate, eficiență și eficacitate, fiind efectuate fără a se obține în contrapartidă un obiectiv de investiții.

Recomandări:

- ✓ realizarea unei baze de date cu investițiile publice ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetelor fondurilor speciale și actualizarea acesteia, astfel încât aceasta să poată oferi informații în ceea ce privește obiectivele de investiții începute și nefinalizate ca urmare a lipsei de finanțare, obiectivele noi și în continuare, studii de fezabilitate, proiecte tehnice etc., aferente fiecărui ordonator de credite pe o anumită perioadă de timp;
- ✓ efectuarea de analize economico-financiare și luarea măsurilor legale pentru eficientizarea alocării resurselor financiare pentru investiții.

🌐 *nu au fost respectate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată cu modificările și completările ulterioare, privind depunerea declarației pe propria răspundere, obligatorie la depunerea situațiilor financiare de către ordonatorii principali de credite, conform prevederilor pct. 5.1. din OMFP nr. 96/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2014.*

Din situația întocmită de către echipa de audit rezultă că:

- un număr de 24 de ordonatori principali de credite și-au asumat răspunderea în conformitate cu prevederile legii;
- un număr de 29 de ordonatori principali de credite și-au asumat răspunderea parțial, numai pentru situațiile financiare proprii, nu și pentru situațiile financiare ale unităților subordonate pe care le centralizează.

Recomandare: Introducerea în normele pentru închiderea exercițiului financiar emise de către MFP a unei prevederi referitoare la asumarea răspunderii de către ordonatorii principali de credite pentru situațiile financiare centralizate.

🌐 *nu s-a respectat calendarul bugetar prevăzut în Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, de către MFP, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale și nici de către ordonatorii principali de credite.*

Echipa de audit a constatat o practică generalizată de nerespectare a calendarului bugetar prevăzut de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice atât de către MFP, cât și de către ordonatorii principali de credite;

🌐 *aprobarea unei a treia rectificări bugetare în anul 2014, prin OUG nr. 74 din 5 decembrie 2014, deși prin Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare, numărul rectificărilor bugetare permise într-un an este de maximum două.*

Prin promovarea de către Guvern a unei suspendări temporare a aplicabilității prevederilor Legii nr. 69/2010 referitoare la numărul maxim de rectificări ale legii bugetare anuale a fost posibilă aprobarea unei a treia rectificări. În fapt, aprobarea celei

de-a treia rectificări a legii bugetare anuale denotă o programare deficitară a cheltuielilor bugetare aferente anului 2014, în special a cheltuielilor de investiții.

 prin Hotărârile de Guvern prin care au fost alocate sume de la Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului în anul 2014, pentru o mare parte din cheltuieli nu sunt îndeplinite condițiile de a fi încadrate în categoria urgente sau neprevăzute, apărute în timpul exercițiului bugetar, așa cum prevede art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.

Pentru o parte din aceste situații, prin ordonanțe simple, respectiv ordonanțe de urgență, Guvernul a aprobat derogări de la prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, folosind astfel un mecanism prin care din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului să se aloce sume către ordonatori de credite pentru cheltuieli care nu pot fi încadrate în categoria „urgente și neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar”.

Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a fost majorat în anul 2014 de aproximativ 15 ori. Astfel, dacă la începutul anului 2014, în Legea nr. 356/2013 a bugetului de stat pe anul 2014 a fost prevăzută suma de 161.269 mii lei, Fondul de rezervă a fost suplimentat până la finalul anului 2014, la suma de 2.340.670 mii lei (cu suma de 1.040.100 mii lei, prin cele două rectificări bugetare și cu suma de 1.139.301 mii lei, prin disponibilizarea unor credite bugetare în temeiul prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice).

 depunerea unor situații financiare incomplete la data de 31.12.2014, de către Televiziunea Română și Societatea Română de Radiodifuziune, dat fiind statutul confuz de organizare și funcționare al acestor entități, precum și necuprinderea în situațiile financiare centralizate ale instituțiilor publice, respectiv în Anexa nr. 34 „Situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor” a valorii de 931.462.571 lei.

În calitate de ordonatori principali de credite, cărora li se alocă fonduri de la bugetul de stat (prin deschideri de credite bugetare), cele două entități trebuie să organizeze și să conducă contabilitatea în baza prevederilor OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor Metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice și nu în baza OMFP nr. 3.055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, care se aplică de societăți comerciale, companii și regii naționale.

Situațiile financiare depuse de către cele două entități la MFP pentru exercițiul financiar 2014 includ numai contul de execuție bugetară, fără a depune și următoarele situații financiare anuale: bilanțul, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor/capitalurilor, anexele la situațiile financiare, care includ: politici contabile și note explicative.

Recomandare:

Transmiterea unei informări cu privire la aspectele constatate de Curtea de Conturi către Parlament și Guvern în vederea clarificării cadrului juridic ce reglementează modul de organizare și funcționare a Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, ce funcționează în prezent atât ca instituții publice finanțate din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat ca ordonatori de credite, cât și în calitate de societăți comerciale.

Carențele, inadvertențele sau imperfecțiunile cadrului legislativ identificate cu prilejul misiunii de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, precum și propuneri privind îmbunătățirea acestuia

 Legea nr. 500/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, creează cadrul legal cu privire la obligațiile ordonatorilor principali de credite în procesul bugetar, dar fără a prevedea și sancțiuni pentru situațiile de neconformare.

Propuneri: Modificarea Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice prin introducerea de sancțiuni pentru ordonatorii principali de credite care nu își îndeplinesc obligațiile la termenele prevăzute în cadrul procesului bugetar.

 OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, respectiv Ordinul comun nr. 509 din 10 iulie 2009 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor cap. V din titlul II partea a II-a din OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, emis de MFP și Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței, nu prevăd posibilitatea ca, alături de reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, organele de inspecție economico-financiară din cadrul Direcției Generale de Inspecție Economico-Financiară să verifice modul de utilizare a fondurilor publice alocate de la bugetul de stat pentru plata „primei de stat” clienților băncilor de economisire-credite.

Propunere: MFP va propune modificarea cadrului legal aplicabil în vederea verificării de către Direcția Generală de Inspecție Economico-Financiară a modului de utilizare a acestor subvenții.

Audit financiar

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2014, finanțate din bugetul de stat

ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ

Scurtă prezentare

Înființarea, organizarea și funcționarea **Administrației Prezidențiale** sunt reglementate de prevederile Legii nr. 47/1994 privind serviciile din subordinea Președintelui României, republicată, cu modificările ulterioare.

Administrația Prezidențială este finanțată de la bugetul de stat, având în subordine **Muzeul Național Cotroceni**, ordonator terțiar de credite, cu dublă finanțare, de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Funcționarea Administrației Prezidențiale se realizează în baza reglementărilor generale specifice domeniului finanțelor publice, precum și în baza unor reglementări proprii, aprobate potrivit legii, prin care sunt stabilite normative de cheltuieli privind: drepturile și obligațiile personalului trimis în străinătate, acțiunile de protocol, dotarea cu autoturisme și consumul de carburanți, precum și costurile pentru convorbiri telefonice, necesare pentru buna funcționare a acestei autorități.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	25.535	22.279	21.760	85,22	97,67
Autorități publice și acțiuni externe	22.915	19.912	19.398	84,65	97,42
Alte servicii publice generale	600	504	503	83,83	99,80
Cultură, recreere și religie	2.020	1.863	1.859	92,03	99,79

Observațiile Curții de Conturi

La **Administrația Prezidențială**, în urma misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2014, nu au fost constatate aspecte semnificative care, prin natură și conținut, să influențeze acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare.

Opinia de audit

La **Administrația Prezidențială** a fost exprimată **opinie nemodificată (fără rezerve)**.

La Muzeul Național Cotroceni:

Observațiile Curții de Conturi

● În calitate de terț poprit, pentru debitele restante ale unui salariat, în sumă totală de 324 mii lei, **Muzeului Național Cotroceni** i s-a declanșat procedura de executare silită, prin care s-a instituit poprire asupra contului bancar deschis la o bancă comercială, unde instituția vira sumele necesare plății salariilor angajaților. Această situație a fost cauzată de neîndeplinirea, în calitate de angajator, a obligației de a constitui poprire asupra drepturilor salariale ale angajatului, în conformitate cu prevederile art. 789-791 Cod de procedură civilă, a neformulării întâmpinării și a neapărării la judecata cauzei a persoanei responsabile din cadrul entității.

În aceste condiții, pentru suspendarea executării silite, prin casieria entității a fost efectuată o plată în sumă de 8 mii lei, din venituri proprii, reprezentând cauțiune. Ca urmare a aplicării procedurilor de executare silită, în scopul recuperării debitului de 324 mii lei a fost poprit contul curent al Muzeului Național Cotroceni, deschis de acesta la o bancă comercială, fiind executată suma de 35 mii lei, pe care instituția o virase cu destinația plății salariilor angajaților. Pentru deblocarea acestei sume în vederea achitării salariilor,

Muzeul Național Cotroceni a procedat la încasarea aceleiași sume în contul respectiv, pe seama unui contract de sponsorizare, dar fără raportarea acesteia în contul de execuție. Muzeul Național Cotroceni a formulat contestație la executare, care a fost respinsă de către Judecătoria sectorului 1 București, dosarul aflându-se în prezent în etapa de recurs, pe rolul Tribunalului București;

- din analiza situațiilor financiare, sub aspectul realității și conformării cu legile și reglementările în vigoare, s-au constatat unele abateri cu influență minoră asupra contului de execuție și a bilanțului contabil ca urmare a unor înregistrări eronate;
- în derularea operațiunilor specifice activității nu s-a avut în vedere aplicarea și respectarea principiului segregării atribuțiilor, astfel că au fost emise documente de încasare (chitanțe) de către șeful Biroului Resurse Umane, care îndeplinea și atribuțiile de contabil șef interimar, fără desemnare sau delegare pe funcție. Aceeași persoană a semnat o serie de decizii pentru promovarea în clase de salarizare și acte adiționale la contractele individuale de muncă, atât în calitate de contabil șef, cât și de șef Birou Resurse Umane;
- nu a fost întocmită *Situația privind execuția cheltuielilor angajate la finele trimestrului/anului, precum și Raportul explicativ privind toate informațiile utile cu privire la angajamentele efectuate în cursul exercițiului bugetar*;
- realizarea de achiziții directe, în valoare de 229 mii lei, fără respectarea prevederilor legale în domeniu și a *Procedurii operaționale privind achizițiile directe*, conform cărora entitatea avea obligația realizării achizițiilor prin SEAP, în procent de minimum 40%, respectiv cel puțin 92 mii lei;
- nu există concordanță între Regulamentul de organizare și funcționare (ROF), organigramă și statul de funcții, în sensul că unele structuri din statul de funcții nu mai figurează în ROF și organigramă, iar unele structuri identice, nominalizate în cele trei documente, nu au aceeași denumire.

Recomandări:

Aplicarea unor măsuri pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă, constând în:

- ✓ reîntregirea fondurilor publice cu suma plătită pentru debitele salariatului și stoparea plăților în continuare pentru a nu se ajunge la executarea întregului debit;
- ✓ recuperarea sumei achitate fără a se respecta destinațiile prevăzute în Contractul de sponsorizare;
- ✓ perfecționarea procedurilor operaționale referitoare la: deplasările interne și externe, urmărirea execuției bugetare, întocmirea bilanțului contabil, raportarea angajamentelor bugetare, desfășurarea achizițiilor publice, precum și îmbunătățirea monografiei contabile;
- ✓ utilizarea mijloacelor electronice pentru atribuirea achizițiilor publice, pentru minimum 40% din valoarea totală a achizițiilor publice realizate;
- ✓ corelarea informațiilor din statul de funcții, organigramă și Regulamentul de organizare și funcționare.

Măsurile luate de entitate

În timpul acțiunii de audit financiar s-a efectuat o misiune de audit intern ad-hoc, dispusă de ordonatorul principal de credite, cu tema „*Auditul privind blocarea sumelor salariale aferente lunii februarie 2015 – pentru personalul Muzeului Național Cotroceni cu conturi deschise la Banca Transilvania*”, care a stabilit că „*ordonatorul terțiar de credite nu și-a îndeplinit atribuțiile prevăzute de legislația finanțelor publice*” și a recomandat: încetarea de drept a contractului de management, aplicarea unei sancțiuni disciplinare și efectuarea demersurilor pentru atragerea răspunderii acestuia.

Totodată, în timpul misiunii de audit financiar s-a luat măsura corectării în evidența contabilă a unor înregistrări contabile.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în raportul de audit financiar, Curtea de Conturi a emis *decizie*, necontestată de entitatea auditată. În aplicarea dispozițiilor legale, instituția a comunicat Curții de Conturi că a efectuat demersurile juridice necesare pentru recuperarea sumelor de 8 mii lei, respectiv 35 mii lei de la persoanele vinovate de executarea silită instituită prin poprire asupra conturilor bancare ale Muzeului Național Cotroceni. Totodată, au fost încheiate trei procese-verbale de contravenție, prin care au fost aplicate 3 amenzi contravenționale în sumă totală de 9 mii lei, dintre care 2 sunt în curs de soluționare și una a fost transmisă, pentru urmărire și încasare, la organul fiscal.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie:

Ca urmare a auditului financiar realizat pentru exercițiul bugetar 2013 a fost emisă *decizie* prin care au fost dispuse măsuri care au fost implementate.

Imperfecțiuni legislative identificate

- Neelaborarea, de către Ministerul Culturii, a cadrului normativ legal care să stabilească criteriile pe baza cărora bunurile aparținând patrimoniului cultural național să poată fi reevaluate, motiv pentru care bunurile din patrimoniul cultural mobil, pe care le deține Muzeul Național Cotroceni, nu au putut fi supuse procesului de reevaluare nici până la această dată.

Scurtă prezentare

Potrivit prevederilor Constituției, **Senatul**, alături de **Camera Deputaților**, formează cele două camere ale **Parlamentului**, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Organizarea și funcționarea serviciilor Senatului sunt prevăzute în regulamentul propriu aprobat prin hotărâre a Senatului. **Senatul** își aprobă bugetul propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat și îl înaintează Guvernului în vederea includerii acestuia în bugetul de stat. În structura Senatului funcționează departamente, direcții generale, direcții, servicii și birouri, precum și *Centrul de organizare și promovare evenimente (COPE)*, finanțat din venituri proprii.

Activitatea serviciilor Senatului este coordonată de secretarul general, ordonator principal de credite, care răspunde în fața Senatului și a Biroului permanent de modul în care își îndeplinește atribuțiile, în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor Senatului.

În subordinea Senatului României este organizat și funcționează **Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)**, al cărui conducător are calitatea de ordonator terțiar de credite, finanțat din subvenții de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	101.628	104.193	102.247	100,61	98,13
Autorități publice și acțiuni externe	101.628	104.193	102.247	100,61	98,13
Cheltuieli – buget de stat	100.878	103.443	101.898	101,01	98,51
Autorități publice și acțiuni externe	100.878	103.443	101.898	101,01	98,51
Total cheltuieli din venituri proprii	750	750	349	46,53	46,53
Autorități publice și acțiuni externe	750	750	349	46,53	46,53

Observațiile Curții de Conturi:

- existența în evidența contabilă a unor sume reprezentând debite nerecuperate în termenul legal de prescripție, în sumă totală de 36 mii lei, provenind din lipsuri constatate în urma procesului de inventariere;
- neîndeplinirea procentului de 40% din total achiziții publice pentru efectuarea acestora prin mijloace electronice.

Măsurile luate de entitate

Entitatea a prezentat documente din care rezultă că o parte din debitele prescrise, în sumă de 14 mii lei, a fost lichidată prin recuperarea bunurilor constatate lipsă la inventar, iar pentru debitele în sumă de 22 mii lei s-au efectuat demersurile juridice pentru recuperarea acestora.

Recomandări:

- ✓ analiza elementelor de natura creanțelor cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului sau de câte ori este necesar și aplicarea măsurilor de recuperare, astfel încât să se înlăture posibilitatea prescripției.
- ✓ organizarea unui sistem de monitorizare a realizării programului de achiziții publice, astfel încât pe parcursul anului să poată fi urmărită respectarea principiului transparenței, prin utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe.

Opinia de audit

Ținând seama de neregulile constatate, la nivelul ordonatorului principal de credite a fost exprimată **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

La Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989:

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au emis acte administrative privind numirea/încadrarea/promovarea și avansarea personalului pentru funcții inexistente în organigramă, în statul de funcții și în legislația specifică în vigoare. În aceste condiții, în statele de funcții și statele de plată nu s-au specificat clasele de salarizare;
 - au fost emise decizii privind trecerea în altă tranșă de vechime, avansarea în funcție, încadrarea și desemnarea în vederea desfășurării de activități noi, fără menționarea claselor de salarizare, a gradației de vechime și a coeficientului de ierarhizare.
- Neevidențierea în statul de personal și în statul de salarii a claselor de salarizare a determinat ca în deciziile de încadrare/promovare/avansare a salariaților să nu se specifice nivelul de salarizare corespunzător cu funcția, gradul profesional și gradația de vechime, prin încadrarea în clasa de salarizare aferentă. Nemodificarea claselor de salarizare în raport cu evoluția funcției, a gradului profesional și a vechimii în muncă ale fiecărui salariat determină riscul acordării unor drepturi salariale calculate eronat.
- avansarea în altă gradație s-a realizat cu întârziere, numai în baza cererii formulate de salariat și nu la împlinirea condițiilor de vechime în muncă prevăzută în tranșa respectivă, aceasta având drept cauză faptul că la nivelul entității nu îi sunt atribuite niciunui salariat responsabilitățile în domeniul resurselor umane.

Recomandări:

- ✓ actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare (ROF) cu specificarea atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor funcționale din organigrama instituției, urmată de:
 - aprobarea statului de funcții, cu includerea tuturor elementelor corespunzătoare fiecărei funcții ocupate (clasa de salarizare, coeficientul de ierarhizare, gradația de vechime) și comunicarea acestor elemente personalului;
 - actualizarea fișelor de post ale tuturor salariaților, cu specificarea atribuțiilor, responsabilităților ce le revin și a relațiilor ierarhice.
- ✓ elaborarea Normelor proprii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, astfel încât acestea să prevadă împuternicirea/desemnarea/delegarea salariaților în parcurgerea fazelor procesului de execuție bugetară, în strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ revizuirea actelor administrative emise cu privire la numirea/încadrarea/promovarea și avansarea personalului și a contractelor individuale de muncă, astfel încât acestea să reflecte elementele de salarizare în conformitate cu cadrul legal existent (loc de muncă, funcție, salariu de bază, grad profesional, clasă de salarizare, vechime, coeficient de ierarhizare, vârstă).

Opinia de audit

Ca urmare a deficiențelor constatate la IRRD a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Paragraful de evidențiere se referă la faptul că „au fost constatate unele disfuncționalități în proiectarea și implementarea controlului intern/managerial, cu consecințe în funcționarea sistemului de salarizare, neconformități referitoare la: emiterea actelor de decizie administrative privind împuternicirea/desemnarea/delegarea personalului în fazele procesului de execuție bugetară fără a se ține seama în totalitate de noile reglementări legale din domeniul finanțelor publice, efectuarea de plăți către prestatori fără îndeplinirea condițiilor de exigibilitate a contractului și în condițiile inexistenței unor documente justificative din care să rezulte realitatea serviciului efectuat, emiterea actelor administrative privind numirea/încadrarea/promovarea și avansarea personalului fără a se ține seama în totalitate de reglementările legale în vigoare, lipsa unei monitorizări a contractelor individuale de muncă.”

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

În vederea valorificării constatărilor înscrise în raportul de audit financiar, Curtea de Conturi a emis decizie care nu a fost contestată.

CAMERA DEPUTAȚILOR

Scurtă prezentare

Organizarea și funcționarea serviciilor **Camerei Deputaților** sunt stabilite prin regulament propriu, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 31/2006, republicată. În structura organizatorică a Camerei Deputaților sunt incluse departamente funcționale, care asigură desfășurarea, în condiții optime, a activității parlamentare.

Serviciile acestui for legislativ sunt conduse de secretarul general al Camerei Deputaților, ordonator principal de credite, care asigură condițiile organizatorice, materiale și asistența de specialitate pentru pregătirea și desfășurarea activității parlamentare, la sediul acesteia și în circumscriptiile electorale, precum și administrarea clădirii și a terenului aferent Palatului Parlamentului și funcționarea *Centrului Internațional de Conferințe*. În subordinea Camerei Deputaților funcționează ordonatorul terțiar de credite **Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO)**.

Camera Deputaților își aprobă bugetul propriu înaintea dezbaterii bugetului de stat și îl înaintează Guvernului în vederea includerii acestuia în bugetul de stat. Finanțarea cheltuielilor Camerei Deputaților se asigură de la bugetul de stat, instituția realizând și venituri proprii prin *Centrul Internațional de Conferințe* (structură în cadrul Camerei Deputaților).

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	252.185	242.752	228.367	90,56	94,07
Autorități publice și acțiuni externe	251.985	242.652	228.367	90,63	94,11
Asigurări și asistență socială	200	100	0	0,00	0,00
Cheltuieli – buget de stat	235.385	225.952	218.987	93,03	96,92
Autorități publice și acțiuni externe	235.285	225.952	218.987	93,07	96,92
Asigurări și asistență socială	100	0	0	0,00	0,00
Total cheltuieli din venituri proprii	16.800	16.800	9.380	55,83	55,83
Autorități publice și acțiuni externe	16.700	16.700	9.380	56,17	56,17
Asigurări și asistență socială	100	100	0	0,00	0,00

Veniturile proprii s-au realizat, în principal, din activitățile specifice *Centrului Internațional de Conferințe*, încasările anului 2014 fiind de 11.925 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi:

Pentru exercițiul bugetar al anului 2014 nu au fost constatate deficiențe care, prin natura și materialitatea lor, să afecteze situațiile financiare, fapt pentru care a fost exprimată **opinia fără rezerve** (nemodificată), fiind emis **certificat de conformitate**. În ceea ce privește implementarea recomandărilor formulate în urma auditului financiar efectuat pentru anul 2013, s-a concluzionat faptul că nu se poate evalua o implementare completă, unele proceduri fiind în curs.

Institutul Român pentru Drepturile Omului, ordonator terțiar de credite, finanțat din bugetul Camerei Deputaților, în anul 2014 a raportat plăți efectuate la nivelul sumei de 899 mii lei.

Constatările Curții de Conturi privind realitatea și conformitatea datelor din situațiile financiare au condus la concluzia că deficiențele semnalate nu au avut un impact semnificativ asupra acestora, fapt pentru care s-a exprimat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**.

Aceste aspecte fac referire la emiterea actelor administrative interne, delegarea de competențe, organizarea contabilității conturilor speciale, aspecte care nu au produs efecte economice.

De altfel, în timpul auditului, entitatea a inițiat măsuri pentru înlăturarea disfuncționalităților.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Scurtă prezentare

Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) reprezintă instanța supremă în România, prin care se realizează justiția și se asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, în conformitate cu prevederile art.126 din Constituția României, republicată.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	66.235	97.622	96.558	145,78	98,91
Alte servicii publice generale	100	8	8	8,00	100,00
Ordine publică și siguranță națională	65.945	97.327	96.273	145,99	98,92
Asigurări și asistență socială	190	287	277	145,79	96,52

Plățile totale s-au efectuat în procent de 98,9% din creditele definitive aprobate, în totalul plăților o pondere importantă fiind deținută de cheltuielile de personal (90,4%).

Observațiile Curții de Conturi:

s-au stabilit și acordat, în mod eronat, majorări ale drepturilor de personal, în sumă brută de 447 mii lei, în perioada mai 2012-mai 2015, în cazul unor categorii de personal, deoarece la trecerea într-o altă tranșă de vechime în muncă sau în funcție, drepturile salariale au fost calculate ca procent aplicat la indemnizația/salariul de bază avute, în loc de încadrarea în clasele de salarizare corespunzătoare vechimii în muncă dobândite.

Măsuri luate de entitate

Până la data efectuării misiunii de audit financiar, la nivelul entității au fost luate măsuri în sensul verificării și corectării ordinelor de încadrare ale personalului, dar fără a se dispune și recuperarea sumelor încasate necuvenit, fapt motivat prin perioada de soluționare a contestațiilor formulate de unii salariați.

Opinia de audit

Opinia de audit exprimată ca urmare a efectuării misiunii de audit a fost **opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor s-a situat sub pragul de semnificație.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Prin decizia emisă s-a dispus aplicarea măsurilor pentru recuperarea prejudiciului, precum și efectuarea regularizării, în mod corespunzător, cu bugetele de asigurări sociale și bugetul de stat.

Împotriva măsurii dispuse prin decizie, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a formulat contestație, care a fost respinsă de către Comisia de soluționare a contestațiilor de la nivelul Curții de Conturi, iar, ulterior, a fost formulată acțiune în instanță.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Scurtă prezentare

Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională din România, independentă față de orice altă autoritate publică, activitatea sa fiind reglementată în cuprinsul a 6 articole (art. 142-147) ale Titlului V din Constituția României, care, la rândul lor, sunt dezvoltate prin Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată.

Curtea Constituțională are în componență un număr de 9 judecători, numiți pentru un mandat de 9 ani. Secretarul general, ordonator principal de credite, în condițiile art. 9 alin. (2) și art. 72 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, își desfășoară activitatea sub conducerea președintelui Curții Constituționale și asigură pregătirea, organizarea și coordonarea activităților din cadrul Secretariatului General, ale cărui atribuții sunt stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale*.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	14.693	16.186	15.880	108,08	98,11
Autorități publice și acțiuni externe	14.633	16.186	15.880	108,52	98,11
Asigurări și asistență socială	60	0	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi

În timpul misiunii de audit nu au fost constatate abateri cauzatoare de prejudicii sau nereguli de natură financiar-contabilă, astfel încât situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a Curții Constituționale la data de 31 decembrie 2014 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

Opinia de audit

În urma auditului financiar a fost exprimată **opinie nemodificată** (fără rezerve) și s-a emis **certificat de conformitate**.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie:

Măsurile dispuse, referitoare la perfecționarea procedurilor operaționale în cadrul controlului intern/managerial, inclusiv desfășurarea auditului intern, au fost implementate. În ceea ce privește finalizarea demersurilor pentru înscrierea unui imobil în domeniul public al statului s-a apreciat că este un proces în derulare, fapt pentru care s-a dispus prorogarea termenelor de implementare.

CONSILIUL LEGISLATIV

Scurtă prezentare

Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului României, finanțat integral de la bugetul de stat, a cărui organizare și funcționare sunt reglementate potrivit prevederilor Legii nr. 73/1993 *pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ*, republicată și ale *Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ*, aprobat de birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului.

Consiliul Legislativ are ca atribuții principale: avizarea proiectelor de acte normative în vederea legiferării lor; avizarea amendamentelor aduse unor proiecte de acte normative, supuse dezbaterii comisiilor parlamentare; elaborarea, la solicitarea Parlamentului, a unor proiecte de coduri sau de alte legi de complexitate deosebită; efectuarea de studii pentru sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației; urmărirea funcționării sistemului legislativ în mod unitar și coordonat; ținerea evidenței oficiale a legislației României și furnizarea informației necesare pentru desfășurarea procesului legislativ.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - buget de stat	5.522	5.451	5.419	98,13	99,41
Autorități publice și acțiuni externe	5.522	5.451	5.419	98,13	99,41

Observațiile Curții de Conturi:

- cu ocazia inventarierii generale a patrimoniului, efectuate la 31.12.2014, nu s-a realizat punctajul cu Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București în vederea confirmării soldului, respectiv a sumei de 333 mii lei, reprezentând concedii medicale plătite angajaților din alocațiile bugetare, pentru sumele ce depășesc contribuția lunară la FNUASS;
- au existat deficiențe în modul de organizare și funcționare a compartimentului de audit intern, iar unele proceduri operaționale nu au fost revizuite și actualizate.

Măsurile luate de entitate

În timpul auditului financiar, entitatea a luat măsura de a recupera și vira la bugetul statului suma de 163 mii lei, reprezentând concedii medicale plătite angajaților din alocațiile bugetare, diferența rămasă de recuperat, până la incidența sumei de 333 mii lei, aflându-se în termenul legal de prescripție.

Au fost revizuite și detaliate procedurile operaționale aferente activităților: de inventariere a elementelor de natura activelor, pasivelor, capitalurilor proprii și reevaluarea activelor fixe corporale; de salarizare; de înregistrare în contabilitate a imobilizărilor necorporale și corporale și organizarea sistemului de raportare a datelor financiar-contabile.

Recomandări:

- ✓ efectuarea de punctaje cu Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București în vederea stabilirii obligațiilor reale de plată și realizarea demersurilor pentru recuperarea sumelor de la bugetul Fondului Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate, în interiorul termenului de prescripție.

Opinia de audit

Concluzia auditului financiar a fost susținută cu toate probele necesare incluse în documentele de lucru și a fost favorabilă exprimării unei **opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, motivată de faptul că au fost constatate unele disfuncționalități, însă având în vedere că entitatea a luat măsuri de intrare în legalitate în timpul auditului financiar, iar o parte din constatări, îndeosebi cele vizând sistemul de control intern și audit intern, nu afectează situațiile financiare, a fost emis **certificatul de conformitate**.

CONSILIUL CONCURENȚEI

Scurtă prezentare

Consiliul Concurenței este o autoritate administrativă autonomă care își exercită atribuțiile potrivit prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În calitate de autoritate națională de concurență, instituția pune în aplicare și asigură respectarea prevederilor naționale și comunitare în domeniul concurenței. În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de autoritate națională de contact, în domeniul ajutorului de stat, între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

În structura Consiliului Concurenței funcționează un secretariat general condus de un secretar general, iar în teritoriu funcționează 40 de inspectorate teritoriale coordonate de Direcția Teritorială.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	64.914	62.077	59.583	91,79	95,98
Autorități publice și acțiuni externe	64.914	62.077	59.583	91,79	95,98

Observațiile Curții de Conturi:

- au existat unele deficiențe, fără impact major asupra situațiilor financiare, constând în:
 - acordarea sporului de condiții vătămătoare unor salariați, pe perioada deplasărilor interne, externe sau a participării la cursuri de formare profesională, când și-au desfășurat activitatea în alte locații decât cea pentru care puteau beneficia de acest spor;
 - nerespectarea reglementărilor privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, în legătură cu contravaloarea unor prestări de servicii și consumul de carburanți transmis lunar de inspectoratele teritoriale;
 - neînregistrarea în contabilitate a garanțiilor de bună execuție.

Măsurile luate de entitate

- ✓ recuperarea drepturilor salariale necuvenite;
- ✓ transmiterea unei circulare către inspectoratele teritoriale, referitoare la formularele privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, prevăzute de OMFP nr. 1.792/2002, urmând să fie emise și raportate în deplină conformitate cu prevederile actului normativ invocat;
- ✓ înregistrarea, în conturile speciale, a scrisorilor de garanție bancară de bună execuție aferente contractelor în derulare din anul 2015.

Recomandări:

- ✓ revizuirea, prin intermediul compartimentului de audit intern, a modului de implementare a controlului intern/managerial, cu accent deosebit pe procedura privind modul de acordare a sporurilor;
- ✓ respectarea ordinului președintelui privind încadrarea salariaților pe funcții;
- ✓ eventualele erori vor fi corectate, iar sumele recuperate.

Opinia de audit

Prin raportul de audit financiar a fost exprimată o **opinie cu rezerve cu paragraf**, motivată de faptul că au fost constatate unele neconformități referitoare la: calcularea eronată a unor drepturi de natură salarială, nerespectarea reglementărilor privind, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și neînregistrarea în contabilitate a garanțiilor de participare/garanțiilor de bună execuție.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

Pentru valorificarea Raportului de audit financiar încheiat în urma auditului exercițiului bugetar al anului 2013, Curtea de Conturi a emis decizie pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă, iar din verificările efectuate a rezultat că toate măsurile dispuse au fost implementate.

AVOCATUL POPORULUI

Scurtă prezentare

Avocatul Poporului este autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, activitatea sa având drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Conform prevederilor Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a înființat un număr de 14 birouri teritoriale, care își au sediul în orașe reședință de județ, iar fiecare structură are în competența sa teritorială mai multe județe.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	5.922	5.942	5.889	99,44	99,11
Autorități publice și acțiuni externe	5.922	5.942	5.889	99,44	99,11

Observațiile Curții de Conturi:

- stabilirea și decontarea eronată a unor cheltuieli de deplasare, regularizările efectuându-se în anul 2015, la nivelul sumei de 40 mii lei;
- încheierea de contracte individuale de muncă, pe durată nedeterminată, pentru angajații care au calitatea de pensionar și care, în condițiile legii, cumulează pensia cu salariul, contrar prevederilor Legii nr. 53/2003 Codul muncii;
- nerespectarea reglementărilor privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, ceea ce a condus la efectuarea de plăți nelegale către prestatori, în sumă de 29 mii lei, reprezentând servicii decontate fără prezentarea documentelor justificative care atestă realitatea serviciilor prestate și exactitatea sumelor datorate;
- plata unor cheltuieli din Fondul Președintelui, fără temei legal, ocazionată de acordarea unor ajutoare copiilor angajaților instituției, către o persoană care nu avea calitatea de angajat, având încheiat cu unitatea un contract civil;
- acordarea sporului de condiții vătămătoare unor salariați în perioadele în care aceștia au fost în concediu de odihnă sau concediu medical;
- neevidențierea analitică, pe persoană, a sumelor acordate și justificate pentru cheltuieli de deplasare.

Punctul de vedere al entității

Referitor la încheierea de contracte individuale de muncă pe durată nedeterminată pentru pensionarii care, în condițiile legii, cumulează pensia cu salariul, entitatea are o interpretare diferită a prevederilor din Codul muncii, dorind să solicite un punct de vedere Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice privind sporurile acordate.

Măsurile luate de entitate

În timpul misiunii de audit, entitatea a recuperat sporurile acordate necuvenit.

Recomandări:

- analizarea tuturor contractelor individuale de muncă, cu durată nedeterminată, pentru persoanele care cumulează pensia cu salariul și verificarea îndeplinirii, de către acestea, a condițiilor prevăzute de lege, pentru încheierea acestor contracte;
- luarea tuturor măsurilor necesare privind reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară și întocmirea documentelor financiar-contabile, conform normelor legale aplicabile;
- completarea tuturor elementelor din documentele aferente deplasărilor în cazul cărora s-au constatat nereguli, în scopul justificării realității cheltuielilor efectuate, stabilirea și recuperarea sumelor decontate nelegal, după caz, și instituirea unor măsuri care să asigure efectuarea de operațiuni economico-financiare numai în baza unor documente justificative, întocmite în conformitate cu prevederile legale;
- recuperarea sumei plătite conștând în ajutor fără temei legal, acordat din Fondul președintelui.

Opinia de audit

În urma auditului financiar al contului de execuție și celui al bilanțului contabil, încheiate pentru anul 2014 de instituția Avocatul Poporului, a fost exprimată o **opinie contrară**, motivată de faptul că au fost constatate deficiențe în ceea ce privește aplicarea legislației care reglementează activitatea financiar-contabilă, modul de respectare a reglementărilor legale privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite, calitatea gestiunii economico-financiare, precum și în ceea ce privește organizarea și funcționarea sistemului de control intern/managerial, inclusiv a procedurilor formalizate pe activități.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Pentru înlăturarea neregulilor constatate și recuperarea prejudiciilor a fost emisă **decizie** care nu a fost contestată.

Rezultatele activității de verificare a măsurilor dispuse prin decizii

În urma auditului financiar desfășurat pentru anul 2013, pentru înlăturarea neregulilor constatate și pentru recuperarea prejudiciilor a fost emisă decizie, iar ca urmare a verificării modului de implementare a măsurilor dispuse s-a constatat că neregulile din activitatea financiar-contabilă au fost înlăturate. În ceea ce privește măsura referitoare la recuperarea prejudiciilor cauzate de acordarea nelegală a unor drepturi salariale, aceasta a fost contestată, litigiul fiind în etapa de recurs, la Înalta Curte de Casație și Justiție.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Scurtă prezentare

Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității (CNSAS) este autoritate publică finanțată integral de la bugetul de stat și aflată sub controlul Parlamentului.

CNSAS este organizat și funcționează potrivit prevederilor OUG nr. 24/2008 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, cu modificările și completările ulterioare și ale Regulamentului de organizare și funcționare a CNSAS. Este condus de un Colegiu compus din 11 membri, acesta constituindu-și aparatul propriu, alcătuit din funcționari publici și personal contractual.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	12.760	12.420	12.039	94,35	96,93
Autorități publice și acțiuni externe	12.760	12.420	12.039	94,35	96,93

Observațiile Curții de Conturi:

nereguli în organizarea și conducerea contabilității, constând în:

- neînregistrarea în contul special „Active fixe și obiecte de inventar primite în folosință” a tuturor bunurilor (mijloace fixe și obiecte de inventar) primite în folosință;
- efectuarea neconformă a inventarierii patrimoniului, în condițiile în care nu s-au atribuit numere și coduri de inventar mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, situație care a condus la imposibilitatea identificării bunurilor atât la inventariere, cât și la scoaterea din funcțiune a acestora;
- nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea duratei normale de funcționare a unor active fixe, cu impact asupra calculului amortizării;

nereguli în organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului;

neefectuarea acțiunii de reevaluare a tuturor activelor fixe aflate în patrimoniul entității, la termenele prevăzute de lege.

Măsuri luate de entitate

- s-a înregistrat în contul „Active fixe și obiecte de inventar primite în folosință” valoarea bunurilor primite și au fost refăcute listele de inventar ale unor gestiuni și centralizatorul listelor de inventariere a mijloacelor fixe;
- a fost elaborată procedura operațională *privind organizarea și desfășurarea operațiunilor de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe și obiectelor de inventar*;
- a fost efectuată acțiunea de reevaluare a tuturor activelor fixe aflate în patrimoniul CNSAS, diferențele rezultate fiind înregistrate în evidența contabilă a entității.

Recomandări:

- reanalizarea clasificării pe grupe, subgrupe, clase și subclase a tuturor activelor fixe deținute și, implicit, a duratelor normale de funcționare stabilite;
- reconfigurarea programului informatic utilizat, în așa fel încât acesta să ofere totalitatea informațiilor necesare în ceea ce privește evidența patrimoniului;
- atribuirea corectă a codurilor/numerelor de inventar tuturor bunurilor achiziționate (mijloace fixe și obiecte de inventar) în vederea identificării acestora și reflectarea acestora individual în evidența operativă, cât și în cea contabilă;
- actualizarea datelor înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, în funcție de rezultatele reevaluării activelor fixe de natura construcțiilor, terenurilor.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile generale rezultate în urma auditului financiar, Curtea de Conturi a exprimat **o opinie contrară**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în raportul de audit financiar s-a emis decizie care nu a fost contestată.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

Ca urmare a auditului financiar efectuat în anul precedent au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă și evidența patrimoniului. Dintre acestea au fost implementate măsurile

privind revizuirea unor proceduri operaționale și corectarea erorilor în evidența contabilă, pentru celelalte fiind prorogat termenul de realizare. Recuperarea debitului de 162 mii lei, existent în evidența contabilă, a făcut obiectul unui dosar în instanța de contencios administrativ, dar întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție a respins acțiunea, pe cale de consecință, decizia Curții de Conturi privind reîntregirea fondurilor publice este obligatorie.

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Scurtă prezentare

Consiliul Național al Audiovizualului este autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, fiind în același timp autoritatea unică de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale, în condițiile și cu respectarea prevederilor Legii nr. 504/2002 – Legea audiovizualului, republicată.

Controlul exercitat de Consiliu asupra conținutului serviciilor de programe oferite de furnizorii de servicii media audiovizuale și asupra ofertei de servicii de programe asigurate de distribuitorii de servicii se realizează, de regulă, periodic și ori de câte ori Consiliul consideră că este necesar sau primește o plângere cu privire la nerespectarea, de către furnizor, a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu ori a obligațiilor înscrise în licența audiovizuală. Consiliul este compus din 11 membri care au funcție de demnitate publică asimilată funcției de secretar de stat și sunt numiți de Parlament pentru un mandat de 6 ani.

Cheltuielile curente și de capital ale CNA se finanțează din bugetul de stat.

Contul anual de execuție bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	8.685	8.491	8.407	96,80	99,01
Autorități publice și acțiuni externe	8.685	8.491	8.407	96,80	99,01

Observațiile Curții de Conturi:

- activele de natura construcțiilor și terenurilor aparținând domeniului public al statului au fost prezentate eronat în situațiile financiare, subevaluate cu suma de 20.242 mii lei, prin neînregistrarea în evidența operativă și contabilă a rezultatelor reevaluării acestora, efectuată în anul 2014;
- s-au decontat nelegal, în două cazuri, cheltuieli cu deplasări efectuate.

Recomandări:

Conducerea CNA va lua măsurile necesare în vederea:

- promovării unei hotărâri de guvern pentru modificarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* aflate în administrarea CNA, în conformitate cu prevederile HG nr. 1.705/2006 *pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (actualizată)*;
- verificării tuturor cheltuielilor cu deplasările membrilor CNA, efectuate în anii 2014 și 2015 și recuperarea eventualelor prejudicii.

Opinia de audit

Din cauza efectelor denaturărilor semnalate, situațiile financiare în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a entității la 31.12.2014 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată. Echipa de audit a formulat o **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CNA la data de 31.12.2014.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Scurtă prezentare

Secretariatul General al Guvernului (SGG) funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică în subordinea prim-ministrului, având rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice aferente actului de guvernare, rezolvarea problemelor organizatorice, juridice, economice și tehnice ale activității Guvernului și ale prim-ministrului, reprezentarea Guvernului și a prim-ministrului în fața instanțelor judecătorești. Organizarea și funcționarea SGG sunt stabilite prin *HG nr. 405/2007, privind funcționarea SGG*, cu modificările și completările ulterioare.

Entitățile publice finanțate prin bugetul SGG sau aflate în coordonarea acestuia, în anul 2014, sunt următoarele:

Entități publice finanțate prin bugetul SGG

Entități fără personalitate juridică, în cadrul aparatului de lucru al Guvernului:

- Cancelaria prim-ministrului;
- Aparatul propriu de lucru al viceprim-ministrului;
- Corpul de Control al prim-ministrului;
- Departamentul pentru Relații Interetnice, coordonat de secretarul general al Guvernului.

Entități cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, ordonatori secundari de credite:

- Agenția Națională pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- Institutul Național de Statistică;
- Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc.

Entități cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, ordonatori terțiari de credite:

- Agenția Domeniilor Statului;
- Agenția Națională Anti-Doping;
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale;
- Agenția Națională pentru Romi;
- Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice;
- Centrul Național de Cultură a Romilor - ROMANO KHER;
- Comisia Națională pentru Acreditarea Spitalelor;
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare;
- Departamentul pentru Relația cu Parlamentul;
- Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc;
- Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale;
- Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat;
- Secretariatul de Stat pentru Culte.

Entități cu personalitate juridică, în coordonarea prim-ministrului, ordonatori terțiari de credite:

- Departamentul pentru Lupta Antifraudă;
- Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România "Elie Wiesel".

Entități publice aflate în coordonarea SGG, în legătură cu care exercită drepturile și îndeplinește obligațiile ce decurg din calitatea de acționar al statului:

- Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" - SA;
- Societatea Națională de Transport Gaze Naturale "Transgaz" - SA Mediaș;
- Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" – sub autoritatea SGG;
- Regia Autonomă "Monitorul Oficial".

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	7.257.455	5.584.575	5.429.259	74,81	97,22
Autorități publice și acțiuni externe	532.135	308.655	271.800	51,08	88,06
Învățământ	2.500	2.500	2.443	97,72	97,72
Cultură, recreere și religie	423.980	541.172	535.264	126,25	98,91
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	35.964	43.862	35.052	97,46	79,91
Combustibili și energie	0	10	9	0,00	90,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	0	18.788	16.515	0,00	87,90
Transporturi	6.262.876	4.669.588	4.568.176	72,94	97,83
Cheltuieli – buget de stat	7.246.570	5.550.402	5.404.847	74,58	97,38
Autorități publice și acțiuni externe	521.250	291.693	260.698	50,01	89,37
Învățământ	2.500	2.500	2.443	97,72	97,72
Cultură, recreere și religie	423.980	541.161	535.254	126,25	98,91
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	35.964	26.662	21.752	60,48	81,58
Combustibili și energie	0	10	9	0,00	90,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	0	18.788	16.515	0,00	87,90
Transporturi	6.262.876	4.669.588	4.568.176	72,94	97,83
Fonduri externe nerambursabile	9.522	32.810	23.837	250,34	72,65
Autorități publice și acțiuni externe	9.522	15.599	10.527	110,55	67,49
Acțiuni generale economice comerciale și de muncă	0	17.200	13.300	0,00	77,33
Cultură, recreere și religie	0	11	10	0,00	90,91
Total cheltuieli din venituri proprii	1.363	1.363	575	42,19	42,19
Autorități publice și acțiuni externe	1.363	1.363	575	42,19	42,19

În cadrul misiunii de audit financiar, desfășurată la SGG, a fost supusă verificării utilizarea fondurilor transferate către Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, fără a se constata abateri de la legalitate. Au fost, de asemenea, programate și efectuate misiuni de audit financiar la alte 8 entități finanțate din bugetul SGG, astfel:

- Agenția Națională pentru Romi;
- Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc;
- Departamentul pentru Lupta Antifraudă;
- Institutul Național de Statistică, unde au fost centralizate și abaterile constatate la Centrul Național de Pregătire în Statistică și la Centrul de Conferințe al Institutului Național de Statistică;
- Secretariatul de Stat pentru Culte;
- Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”;
- Departamentul pentru Relația cu Parlamentul;
- Comisia Națională pentru Acreditarea Spitalelor.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost efectuate cheltuieli în valoare de 600 mii lei, care nu au legătură cu obiectul de activitate al SGG, reprezentând despăgubiri acordate fostului secretar general al Guvernului (drepturile salariale corespunzătoare funcției de secretar general și drepturile de care reclamanta nu a mai beneficiat de la Eximbank SA, în calitate sa de membru, prin efectul legii, al *Comitetului Interministerial de Finanțări Garanții și Asigurări de pe lângă Eximbank SA*), în baza hotărârii definitive și irevocabile a instanței de judecată, potrivit căreia salariații s-a încetat numirea în funcție fără respectarea prevederilor legale. Conducerea SGG nu a luat măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia de la persoanele răspunzătoare.

Punctul de vedere al entității

Lipsa motivării din actul de încetare a numirii fostului secretar general al Guvernului este motivul pentru care instanța de judecată a hotărât, definitiv și irevocabil, că fostul secretar general al Guvernului este îndreptățit la plata de despăgubiri; reprezentanții SGG au pus în aplicare o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă atunci când au efectuat plata despăgubirilor către fostul secretar general al Guvernului.

Curtea de Conturi nu a contestat obligația de a se pune în aplicare o sentință judecătorească. Însă, cheltuiala efectuată pentru plata din fonduri publice a despăgubirilor nu este una aferentă obiectului de activitate al SGG, nu are în corespondență o contraprestație și este cauzată de îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu de către unele persoane responsabile, cauză stabilită de instanța de judecată. Conducerea SGG s-a limitat la punerea în executare a sentinței judecătorești, fără a proceda la analizarea cauzelor care au condus la prejudicierea bugetului de stat, precum și la recuperarea acestui prejudiciu.

- în baza contractului de prestări servicii încheiat cu Sucursala de Transport Bucureștii Noi (STBN), din cadrul Regiei Autonome Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat, au fost angajate și plătite, în anul 2014, cheltuieli mai mari cu circa 2,6 milioane lei, cu transportul auto de persoane, fără respectarea principiului economicității în utilizarea fondurilor publice.

Punctul de vedere al entității:

97% din activitatea STBN este direcționată către SGG și, în consecință, majoritatea cheltuielilor directe și indirecte sunt acoperite de SGG. „Cu privire la faptul că „doi angajați ai SGG, din care unul a negociat tariful, iar celălalt a avizat pentru legalitate contractul de prestări servicii, în timp ce erau și membri în consiliul de administrație al RA APPS (din care face parte sucursala fără personalitate juridică STBN)”, reprezentanții SGG au afirmat că „aceștia au respectat atât dispozițiile ordinului de numire în consiliul de administrație, cât și atribuțiile de serviciu aferente postului ocupat la SGG”.

Curtea de Conturi a constatat faptul că negocierea tarifului aferent serviciilor de transport auto pentru anul 2014, de către Secretariatul General al Guvernului, prin reprezentanții care au făcut parte din comisia de negociere, a constat în acceptarea unui tarif în lei/zi pentru autoturismele aflate în administrarea/dotarea STBN, prin care s-a asigurat finanțarea aproape integrală a cheltuielilor realizate de prestator, în condițiile în care acesta are posibilitatea să realizeze venituri și din alte activități decât din închirierea parcului auto propriu (HG nr. 60/2005, Anexa nr. 2, pct. 8). Referitor la conflictul de interese, reprezentanții Curții de Conturi au mai arătat că, în cazul în care intervine o astfel de situație, persoana implicată trebuie să își decline competența pentru ca asupra ei să nu planeze suspiciuni referitor la modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu.

- nu s-au luat măsuri asiguratorii pentru ca fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli să se realizeze cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, procedurile operaționale utilizate în acest sens nefiind adecvate cerințelor impuse de legea finanțelor publice și de Strategia fiscal-bugetară.

Punctul de vedere al entității:

Proiectul de buget a fost influențat cu peste 860 de amendamente ale comisiilor de specialitate; au fost prevăzute cheltuieli de personal pentru instituții publice subordonate, transferate ulterior în subordinea altui ordonator de credite; elaborarea bugetului SGG a presupus un volum foarte mare de muncă și analiză, prin care s-a urmărit respectarea legii.”

Contrar celor susținute, abaterea constatată se referă la modul de fundamentare a bugetului la nivelul SGG și nu la modul de adoptare a legii bugetului de stat (cu referire la amendamentele aduse de comisiile de specialitate ale Parlamentului) și nici la modificările ulterioare aduse bugetului. Din datele și documentele referitoare la modul de elaborare a bugetului SGG, prezentate echipei de audit, a rezultat că nu există probe cu privire la respectarea în totalitate a principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității în fundamentarea creditelor bugetare repartizate, în anul 2014, din bugetul SGG tuturor instituțiilor ce îi sunt subordonate, contrar prevederilor legale în vigoare.

- nu au fost reflectate în situațiile financiare întocmite la 31.12.2014, corecțiile financiare aplicate de autoritățile de management și celelalte cheltuieli neeligibile, aferente proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile, în valoare de 4.912 mii lei;
- au fost înregistrate în contabilitate, în mod eronat, cheltuieli cu amortizarea, în sumă de 1.179 mii lei, ca urmare a calculării amortizării de la data recepției elementelor componente ale sistemelor integrate, în loc de data punerii în funcțiune a acestor sisteme.

Punctul de vedere al entității:

„Divergențele referitoare la modul de calcul al amortizării sunt legate de interpretarea dată noțiunii de activ fix, respectiv dacă elementele componente ale unui lot trebuie evidențiate împreună sau nu, în acest sens fiind solicitat un punct de vedere de la Ministerul Finanțelor Publice.”

Punctul de vedere formulat de Ministerul Finanțelor Publice susține interpretarea dată de Curtea de Conturi, respectiv obligația de a evidenția elementele unui lot ca un întreg și calcularea amortizării pentru întregul lot.

- nu au fost înregistrate în conturile de ordine și evidență garanțiile bancare în valoare de 1.385 mii lei;
- au fost constatate deficiențe cu privire la modul de casare a activelor fixe corporale scoase din funcțiune, operațiunea nefiind finalizată pentru un număr de 522 de bunuri; nu s-a procedat la valorificarea materialelor rezultate în urma dezmembrării sau dezafectării bunurilor scoase din uz și casate, contrar prevederilor legale în vigoare;
- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, nefiind inventariate toate elementele patrimoniale.

Măsurile luate de entitate

Reprezentanții SGG au luat măsuri pentru înlăturarea a două dintre deficiențele constatate, astfel: au fost înregistrate în contabilitate sumele rezultate din corecțiile financiare constatate de autoritățile publice cu astfel de competențe, precum și un număr de 4 scrisori de garanție bancară de bună execuție a contractelor de achiziție, în sumă de 219 mii lei și două polițe de asigurare pentru garanții de bună execuție, în sumă de 1.385 mii lei.

În vederea exprimării opiniei asupra contului de execuție bugetară pe anul 2014 la nivelul ordonatorului principal de credite au fost avute în vedere atât constatările la nivelul SGG, cât și constatările efectuate la entitățile finanțate din bugetul SGG.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de plata despăgubirilor și a cheltuielilor de judecată, la care se adaugă dobânzile aferente; recuperarea prejudiciului stabilit, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea la bugetul statului a tuturor sumelor recuperate;
- ✓ reducerea cheltuielilor cu serviciile de transport auto de persoane și mărfuri, precum și respectarea principiilor bunei gestiuni financiare, cu ocazia negocierii tarifelor pentru aceste servicii, prin acceptarea includerii în baza de calcul a tarifului doar a acelor cheltuieli efectuate de prestator care au legătură cu serviciul prestat;
- ✓ revizuirea procedurilor operaționale privind: fundamentarea și elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli, scoaterea din funcțiune și casarea activelor fixe, precum și declasarea și casarea bunurilor materiale, astfel încât acestea să fie în concordanță cu prevederile legale în vigoare; stabilirea în sarcina unor angajați ai SGG, prin fișa postului, de competențe și responsabilități specifice pentru fundamentarea propunerilor de buget; monitorizarea, de către conducerea SGG, a modului de fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli de către angajații instituției cu competențe în acest sens;
- ✓ efectuarea în contabilitate a corecțiilor necesare privind amortizarea sistemelor informatice integrate; stabilirea duratei normale de funcționare adecvate pentru mijloacele fixe și înregistrarea lor în evidența contabilă și în cea tehnico-operativă;
- ✓ identificarea și corectarea în evidența tehnico-operativă și contabilă a cazurilor în care obiectivele de investiții au fost evidențiate pe elemente componente;
- ✓ finalizarea operațiunii de casare a activelor fixe corporale scoase din uz, precum și valorificarea materialelor rezultate în urma dezmembrării sau dezafectării activelor corporale scoase din uz și casate;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale; valorificarea rezultatelor inventarierii.

Opinia de audit

Având în vedere valoarea și natura abaterilor și a erorilor, care se situează peste pragul de semnificație stabilit, contextul în care acestea s-au produs, precum și răspândirea acestora în activitatea auditată, opinia de audit exprimată este **opinie contrară**.

Carențele, inadvertențele sau imperfecțiunile cadrului legislativ identificate, precum și propunerile privind îmbunătățirea acestuia

S-au constatat inadvertențe între prevederile HG nr. 111/2005 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Relații Interetnice și cele ale HG nr. 52/2014 pentru aprobarea modului de repartizare și de utilizare a sumelor prevăzute la lit. a) și b) din Anexa nr. 3/13/02a la bugetul SGG, aprobat prin Legea bugetului de stat pe anul 2014 nr. 356/2013 și se propune:

- armonizarea prevederilor hotărârii de guvern emise pentru aprobarea modului de repartizare și de utilizare a sumelor prevăzute în bugetul SGG, aprobat prin Legea anuală a bugetului de stat, cu respectarea în spiritul și litera HG nr. 111/2005 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Relații Interetnice;
- completarea Procedurii operaționale privind realizarea unor acțiuni și proiecte interetnice și de combatere a intoleranței Cod PO-01 cu instrucțiuni și anexe care să stabilească, în mod detaliat, acțiunile ce trebuie întreprinse, atât în etapa de aprobare a programelor și proiectelor interetnice, cât și în etapa de evaluare a rezultatelor acestora. Rezultatele programului/proiectului prezentate în Raportul de activitate al proiectului/programului, să se constituie în standarde/indicatori de performanță cuantificabili.

În vederea valorificării constatărilor înscrise în raportul de audit financiar a fost emisă o decizie conținând un număr de 9 măsuri, dintre care conducerea SGG a contestat 4, respectiv pe cele referitoare la înlăturarea abaterilor de la legalitate, în legătură cu care a avut și puncte de vedere divergente, prezentate mai sus. Comisia de soluționare a contestației din cadrul Curții de Conturi a respins integral contestația, prin încheiere. Măsurile sunt în termenul de implementare stabilit prin decizie.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile finanțate din bugetul SGG, auditate în anul 2015

AGENTIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI

Scurtă prezentare

Agencia Națională pentru Romi este o entitate publică înființată prin OUG nr. 78/2004, aprobată prin Legea nr. 7/2004. Aceasta se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și are următoarele obiective:

- asigură elaborarea politicilor sociale, strategiilor și programelor destinate minorității romilor;
- gestionează fondurile bugetare pentru elaborarea programelor de dezvoltare a comunității de romi;
- asigură, în numele statului român, reprezentarea, pe plan intern și extern, la toate evenimentele legate de domeniul specific de activitate;
- asigură urmărirea și controlul aplicării reglementărilor din domeniul său de activitate.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost luate măsurile pentru realizarea unor venituri, în valoare de 35.452 mii lei, reprezentând drepturi de creanță de primit din fonduri externe nerambursabile și postaderare. În plus, autoritățile competente de control (OIR POSDRU, AM POSDRU) au stabilit dobânzi penalizatoare pentru neplata la termen a datoriei, pentru cheltuieli neeligibile efectuate, dar Agenția Națională pentru Romi nu a înregistrat în evidența contabilă obligațiile respective;
- evaluarea și selecția propunerilor de proiecte depuse în anul 2014 în cadrul programului „Anul participării și responsabilității cetățenilor” s-au efectuat fără respectarea cerințelor legale, astfel că în perioada 2013-2014 au fost încheiate contracte de finanțare nerambursabilă în valoare totală de 1.674 mii lei, cu persoane juridice care nu se încadrează în categoria celor care, potrivit legii, pot primi asemenea finanțări; nu au fost întocmite documente privind monitorizarea derulării contractelor de finanțare și, astfel, nu se cunoaște gradul de realizare a obiectivelor urmărite de program;
- s-au efectuat plăți nelegale din fonduri primite de la bugetul statului, în sumă de 606 mii lei, reprezentând cheltuieli care au fost stabilite de către Autoritatea de Management ca fiind neeligibile în cadrul proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile, acest lucru fiind menținut de hotărârea definitivă și irevocabilă emisă de instanța de judecată. Agenția Națională pentru Romi nu a luat măsuri în vederea stabilirii, răspunderii și recuperării prejudiciului, nu a înregistrat în contabilitate debitul și nici nu a calculat și înregistrat dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz;
- s-au acordat despăgubiri în valoare de 172 mii lei unor foști angajați, în legătură cu care instanța de judecată a stabilit definitiv și irevocabil că au fost disponibilizați fără respectarea prevederilor legale. Ordonatorul de credite nu a luat măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia de la persoanele responsabile;
- s-au achiziționat bunuri și servicii în valoare de 39 mii lei, de natura cheltuielilor de reprezentare și protocol, a căror achiziție a fost interzisă de OUG nr. 26/2012;
- inventarierea elementelor patrimoniale la finele exercițiului financiar 2014 nu a cuprins creanțele și obligațiile entității, nu s-a completat Registrul-inventar, nu s-au înregistrat în contabilitate rezultatele inventarierii (plusuri în valoare de 47 mii lei, minusuri în valoare de 247 mii lei), nu s-au recuperat pagubele;
- nu au fost luate toate măsurile legale, în cadrul termenului legal de prescripție, în vederea recuperării contravalorii unor materiale de natura obiectelor de inventar, furate de la Centrul Regional Alba și a unor avansuri de trezorerie, nedecontate din anul 2009, în valoare totală de 25 mii lei;
- nu au fost evidențiate în contabilitate indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, ce se suportă din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și nu au fost luate măsuri pentru recuperarea din acest fond, pe baza actelor justificative, a indemnizațiilor care au depășit suma contribuțiilor datorate, în valoare de 30 mii lei;
- organizarea și evidența patrimoniului, cât și unele înregistrări în contabilitate s-au realizat defectuos întrucât:
 - contul de decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate prezintă sold creditor, în valoare de 159 mii lei, contrar prevederilor legale;
 - nu au fost evidențiate în conturile prevăzute de reglementările în vigoare mijloace fixe (calculatoare, imprimante, mobilier) și materiale de natura obiectelor de inventar, în valoare de 766 mii lei, aflate la terți, pentru care s-au încheiat contracte de comodat cu primării din țară, cărora le-au fost date spre folosință gratuită și temporară;
 - suma de 1.293 mii lei a fost menținută nejustificat în contul de evidență „Decontări în curs de clarificare”, fără ca operațiunile economice să fie clarificate în termenul legal de 3 luni;
 - nu au fost constituite și evidențiate în contabilitate provizioane în sumă de 15.652 mii lei pentru despăgubiri datorate angajaților ca urmare a hotărârilor instanțelor, definitive și irevocabile.
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu și a celor cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, la nivelul Agenției Naționale pentru Romi.

Recomandări:

- ✓ clarificarea sumelor de încasat din fonduri externe nerambursabile și reflectarea lor corectă în contabilitate; luarea măsurilor de încasare a veniturilor reprezentând drepturi de creanță cuvenite din fonduri externe nerambursabile; inventarierea dobânzilor penalizatoare pentru neplata la termen a datoriilor stabilite de autoritățile competente de control, înregistrarea lor în contabilitate;
- ✓ respectarea dispozițiilor legale în cadrul procesului de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte depuse pentru finanțare nerambursabilă; monitorizarea derulării contractelor de finanțare și documentarea acestei activități, precum și evaluarea gradului de realizare a obiectivelor urmărite de fiecare proiect/program implementat;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, inclusiv a dobânzilor aferente de la persoanele răspunzătoare, precum și virarea la bugetul de stat a tuturor sumelor recuperate, pentru toate cazurile constatate în audit;
- ✓ efectuarea de plăți privind bunuri și servicii achiziționate, numai după efectuarea recepției acestora și pe baza documentelor justificative;
- ✓ organizarea de gestiuni în cadrul Agenției Naționale pentru Romi și numirea de gestionari pentru fiecare din acestea; inventarierea patrimoniului entității și valorificarea rezultatelor inventarierii; monitorizarea acțiunii de inventariere de către conducerea entității;
- ✓ stabilirea sumelor ce trebuie recuperate din FNUASS, recuperarea debitelor înregistrate și virarea la bugetul statului a celor anterioare anului 2015;
- ✓ conducerea evidenței contabile conform prevederilor OMFP nr. 1.917/2005, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ desemnarea persoanei cu atribuții de exercitare a controlului financiar preventiv propriu; respectarea prevederilor normelor metodologice specifice, referitoare la utilizarea Registrului privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu și a celor privind circuitul documentelor; solicitarea acordului SGG pentru evaluările anuale ale persoanei care a exercitat controlul financiar preventiv în anii 2013 și 2014; elaborarea și actualizarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial; implementarea integrală a tuturor standardelor de control intern.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, cu efecte generalizate asupra situațiilor financiare, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, **opinia de audit** exprimată este **opinie contrară**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

În vederea valorificării constatărilor înscrise în raportul de audit financiar a fost emisă decizie conținând un număr de 14 măsuri, dintre care conducerea Agenției Naționale pentru Romi a contestat 7 măsuri, dar Comisia de soluționare a contestației a respins integral contestația, prin încheiere. Măsurile sunt în termen.

În conformitate cu prevederile art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată și în baza Hotărârii nr. 246/23.07.2015 a Plenului Curții de Conturi au fost sesizate organele de cercetare penală, respectiv Parchetul de pe lângă Judecătoria sectorului 6 București față de unele fapte consemnate în actele încheiate la Agenția Națională pentru Romi.

INSTITUTUL DE INVESTIGARE A CRIMELOR COMUNISMULUI ȘI MEMORIA EXILULUI ROMÂNESC

Scurtă prezentare

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) este o instituție publică cu personalitate juridică, subordonată SGG, înființată prin *HG nr. 1.372/2009*, cu modificările și completările ulterioare, ale cărei **obiective** vizează analizarea regimului comunist din România, precum și a consecințelor acestuia, administrând baza de date cu numele persoanelor care au participat la acțiuni de poliție politică în acea perioadă.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost stabilite posturile și personalul care gestionează valori materiale și bănești în cadrul IICCMER și nu au fost constituite și reținute garanții materiale de la personalul care a primit în gestiune astfel de valori;
- nu s-a procedat la valorificarea mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar scoase din funcțiune (calculatoare, laptop-uri, imprimante, echipamente de birotică complet amortizate);
- nu a fost respectat principiul economicității în cazul utilizării creditelor bugetare, prin achiziția, în anul 2014, a unor servicii de resurse umane și salarizare (întocmirea statelor de plată lunare către salariați, întocmirea și depunerea raportărilor către instituțiile abilitate, oferirea de consultanță pe probleme de personal și salarizare), la un preț mai ridicat decât cel plătit anterior pentru aceleași servicii;
- entitatea nu a procedat la particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv și a listelor de verificare a obiectivelor în raport cu operațiunile specifice IICCMER, în conformitate cu obiectivele stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare, precum și cu modificările legislative intervenite în perioada 2010-2014.

Recomandări:

- ✓ numirea persoanelor responsabile cu gestionarea patrimoniului; stabilirea nivelului garanțiilor materiale care urmează să fie constituite; reținerea garanțiilor materiale de la persoanele care gestionează valori în cadrul instituției;
- ✓ valorificarea bunurilor scoase din funcțiune în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

- ✓ angajarea cheltuielilor cu serviciile de salarizare, cu respectarea principiului bunei gestiuni financiare; elaborarea de proceduri operaționale care să garanteze buna gestiune economică în utilizarea fondurilor publice;
- ✓ aprobarea procedurilor de lucru revizuite privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu și implementarea acestora la nivelul IICMER; aprobarea cadrului specific operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, fără a avea efecte generalizate asupra situațiilor financiare, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, opinia de audit exprimată este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

În vederea valorificării constatărilor înscrise în raportul de audit financiar a fost emisă decizie necontestată, măsurile fiind în curs de implementare.

DEPARTAMENTUL PENTRU LUPTA ANTIFRAUDĂ (DLAF)

Observațiile Curții de Conturi:

- DLAF nu a respectat principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice, efectuând, în anul 2014, cheltuieli în sumă de 1.022,4 mii lei, reprezentând prestații de transport persoane, precum și cheltuieli cu deplasările conducătorilor auto. DLAF a încheiat cu Sucursala de Transport Bucureștii Noi un contract de prestări servicii pentru această activitate, cu prețuri foarte mari, astfel că plata către RA APPS - STBN a prestațiilor auto privind utilizarea celor 5 autoturisme contractate, precum și a deplasărilor interne (cazare și diurnă șoferi etc.) reprezintă 63,1% din totalul cheltuielilor cu bunuri și servicii, respectiv 15,8% din salariile și contribuțiile sociale aferente angajaților, efectuate de DLAF în cursul anului 2014.
- la nivelul compartimentului de audit public intern din cadrul DLAF nu a existat personal angajat și nici nu au fost efectuate misiuni de audit public intern de către entitatea ierarhic superioară, respectiv de către ordonatorul principal de credite – SGG.

Opinia auditului

Față de aspectele constatate în urma misiunii de audit financiar la Departamentul pentru Lupta Antifraudă - DLAF, pentru exercițiul financiar 2014, **opinia exprimată a fost cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a aspectelor prezentate**.

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Observațiile Curții de Conturi:

- la nivelul INS nu a fost organizat și implementat un sistem de control intern/managerial, care să permită conducerii furnizarea unei asigurări rezonabile că fondurile publice gestionate în scopul îndeplinirii obiectivelor generale și specifice au fost utilizate în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate.
- neconcordanțe semnificative între suprafața utilă administrată de Institutul Național de Statistică - sediul central, înscrisă în actele oficiale și cea reieșită din măsurătorile cadastrale.
Din datele și informațiile existente rezultă că INS este singura instituție (dintre cele 12 instituții publice, colocatare ale Ansamblului Ministere Nord – administrat de Ministerul Finanțelor Publice) care a efectuat măsurători cadastrale și a intabulat suprafața în Cartea Funciară, dar, la nivelul anului 2014, situația suprafeței administrate de INS prezintă 4 valori diferite, diferențele fiind de aproximativ 5.000 de metri pătrați, având drept consecință denaturarea situațiilor financiare, dar și decontarea eronată a cheltuielilor cu utilitățile sau prestarea unor servicii.
Pentru corectarea acestei abateri este necesară promovarea unei hotărâri de guvern care să actualizeze HG nr. 337/1996 pentru modificarea HG nr. 119/1993 privind transmiterea unor imobile din patrimoniul Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" în administrarea instituțiilor publice care le folosesc, astfel încât să se evidențieze suprafețele utile reale, administrate de fiecare instituție publică colocatară a Ansamblului Ministere Nord.

Observațiile Curții de Conturi la activitatea entităților subordonate INS

La Centrul Național de Pregătire în Statistică:

- deși, potrivit cadrului legal, în HG nr. 295/2003 privind organizarea și funcționarea Centrului de Pregătire în Statistică, cu modificările și completările ulterioare se prevede că personalul centrului este angajat prin concurs, iar salarizarea personalului centrului se face conform dispozițiilor legale în vigoare pentru instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, dintre cele 97 de posturi aprobate prin statul de funcții au fost ocupate numai 5 posturi cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată, practicându-se, în schimb, încheierea de contracte civile și/sau contracte individuale de muncă pe durata determinată, numărul acestora fiind de 257, respectiv 232.
Persoanele titulare ale acestor contracte au fost, în majoritate, salariați ai INS și ai direcțiilor județene de statistică, pentru plata acestora neexistând norme sau proceduri care să prevadă criterii în stabilirea veniturilor salariale.
- în cadrul centrului s-au derulat mai multe contracte de cercetare statistică cu diverși beneficiari, contracte la care au participat prin prestarea unor activități de cercetare statistică diverși salariați ai INS în baza unor contracte individuale de muncă pe perioadă determinată, fără însă a fi ținută o evidență a orelor prestate în baza contractelor individuale de muncă pe perioadă nedeterminată în cadrul INS și a celor prestate în cadrul CNPS pentru derularea contractelor de cercetare statistică, în unele cazuri programul de lucru suprapunându-se, fiind estimat un prejudiciu de 78 mii lei.

La Centrul de Conferințe al INS:

- nu s-au respectat reglementările contabile în ceea ce privește înregistrarea și amortizarea valorii mijloacelor fixe, cu consecințe în denaturarea rezultatelor economico-financiare ale Centrului de Conferințe, în perioada 2010-2014;
- nu s-a virat la bugetul statului suma de 142 mii lei, obținută din închirierea spațiului aparținând domeniului public al statului, închiriere care s-a realizat fără aprobare, prin hotărâre a Guvernului.

Recomandări:

- ✓ reanalizarea prevederilor legale privind scopul și atribuțiile pentru care au fost înființate atât INS, cât și CNPS și transpunerea mult mai clară a obiectivelor fiecărei entități;
- ✓ extinderea verificărilor, sub coordonarea reprezentanților INS și CNPS, asupra tuturor contractelor încheiate de CNPS cu salariați din INS și DJS, recuperarea veniturilor salariale necuvenite, a dobânzilor și penalităților aferente;
- ✓ luarea măsurilor de intrare în legalitate prin organizarea de concursuri pentru ocuparea posturilor disponibile din statul de funcții și salarizarea personalului cu respectarea prevederilor legale în vigoare pentru instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii;
- ✓ efectuarea, cel puțin o dată la 3 ani, de misiuni de audit intern asupra activității CNPS;
- ✓ virarea la bugetul statului, de către Centrul de Conferințe, a veniturilor obținute prin închirierea spațiului proprietate publică a statului.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi în urma examinării situațiilor financiare întocmite de Institutul Național de Statistică, pentru exercițiul bugetar 2014, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE

Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC) funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, finanțat integral de la bugetul de stat, prin bugetul SGG. SSC elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniul vieții religioase, respectarea și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale consacrate de Constituția României, precum și de tratatele și convențiile internaționale la care România este parte în ceea ce privește libertatea conștiinței și a credințelor religioase.

În anul 2014, resursele publice alocate SSC au fost asigurate integral de la bugetul de stat, cuantumul creditelor bugetare definitive fiind de 434.845 mii lei. Plățile efectuate, în sumă de 431.693 mii lei, prezintă un grad de realizare a execuției bugetare de 99,28%.

Fondurile publice alocate SSC, prin bugetul SGG, au fost structurate pe **programe bugetare**, proiectate pentru realizarea obiectivelor specifice activității acestei instituții, astfel:

- ✓ Programul „Sprijin financiar pentru salarizarea personalului de cult”;
- ✓ Programul „Alocații bugetare pentru salarizarea personalului de cult din învățământul teologic”;
- ✓ Programul „Lăcașuri de cult”.

Observațiile Curții de Conturi:

Programul bugetar „Sprijin financiar pentru salarizarea personalului de cult”

- din verificarea modului în care s-au efectuat plățile privind drepturile salariale s-au constatat neconcordanțe între datele și informațiile conținute în *listele de plată lunare* (stat de plată), inclusiv centralizatoarele acestora și datele și informațiile din *statele de funcții și personal*, documente transmise Secretariatului de Stat pentru Culte de către unitățile de cult beneficiare, în vederea justificării utilizării fondurilor alocate. Astfel, la unele unități de cult au fost încadrate în funcții de conducere clericale persoane care nu îndeplineau criteriile de eligibilitate specifice acestei categorii (exemplu: șef serviciu personal, inspector eparhial restaurări, director economic), acestea desfășurând activități conexe actului cultic și făcând parte dintr-o categorie distinctă, definită expres de lege ca fiind *personal neclerical*, care beneficiază de sprijin financiar acordat din alte surse de finanțare;
- neconcordanțe între *listele de plată* și *statul de funcții și personal* în ceea ce privește sprijinul salarial acordat în baza prevederilor art. 2. lit. c) de la Cap. III lit. e) din Legea nr. 284/2010 *privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că unele persoane au fost remunerate corespunzător funcțiilor de tehnoredactor, respectiv redactor, în condițiile în care în *statul de funcții și personal* aceleași persoane erau încadrate în funcția de preot diacon (funcție clericală).

Cu toate că sumele acordate sub forma sprijinului financiar personalului din conducerea cultelor și a unităților de cult, altul decât cel asimilat celui încadrat pe funcții de demnitate publică, au avut la bază o contraprestație, faptul că nu în toate cazurile au fost îndeplinite criteriile de eligibilitate specifice funcției clericale constituie o abatere de la prevederile Legii nr. 284/2010, a cărei valoare estimată a fost de 3.001 mii lei, din care suma de 2.770 mii lei este aferentă exercițiului bugetar 2014.

- nu s-au respectat, în unele cazuri, condițiile impuse de lege referitoare la plata personalului clerical care își desfășoară activitatea în unitățile de cult cu venituri reduse și care poate beneficia de un sprijin lunar la salarizare, în cuantum de 80% din salariile de bază stabilite pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat, potrivit nivelului de studii, gradului profesional obținut și vechimii în activitatea clericală deținută în cadrul cultelor din România, deoarece unitățile în

care s-au desfășurat activitățile nu pot fi considerate cu venituri reduse, acestea având activități economice, inclusiv activitățile hoteliere generatoare de venituri. Valoarea estimată a erorilor/abaterilor constatate a fost de 121 mii lei, din care suma de 112 mii lei este aferentă exercițiului bugetar 2014.

Programul bugetar „Lăcașuri de cult”

- Patriarhia Română a organizat o serie de evenimente spirituale, culturale și educaționale, finanțate cu suma de 300 mii lei din bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului de Stat pentru Culte, pentru comemorarea a 300 de ani de la martiriul Brâncovenilor (prin HG nr. 1167/2013, anul 2014 a fost declarat „Anul Brâncoveanu”).

În cadrul acestui program, documentele justificative aferente cheltuielilor generate de aceste evenimente au evidențiat nereguli, respectiv date și informații insuficiente sau irelevante, precum și neconcordanțe între acestea, informații care nu sunt în măsură să certifice exactitatea și realitatea obligațiilor de plată, respectiv a sumelor facturate de furnizorii de bunuri și servicii și achitate de Patriarhia Română.

Referitor la inventarierea și evaluarea patrimoniului public și privat al statului, aflat în administrarea SSC, s-au evidențiat abateri privind:

- neconcordanțe între datele tehnice referitoare la terenuri și imobile, înscrise în hotărâri de guvern, la data intrării în administrarea SSC și cele înscrise în hotărâri de guvern, la data ieșirii din administrarea SSC, când au trecut, fără plată, în proprietatea unităților de cult deținătoare;
- neconcordanțe între valorile de inventar înscrise în evidențele contabile ale SSC și cele din *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*, evidențiat la Ministerul Finanțelor Publice;
- neevidențierea în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului* a unor imobile aflate în administrarea SSC și în folosința unităților de cult.

⌚ Măsurile luate de entitate

- ✓ inițierea unor propuneri de amendament pentru modificarea OUG nr. 83/2014 *privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice*, în vederea armonizării prevederilor conținute în actele normative care reglementează salarizarea personalului clerical/neclerical;
- ✓ analiza deficiențelor constatate în sfera justificării sumelor acordate sub forma sprijinului financiar, în anul 2014, prin Programul bugetar „Susținerea cultelor” și aplicarea normelor specifice de recuperare a sumelor alocate de la unitățile de cult care au prezentat documente justificative incomplete.

Recomandări:

- ✓ suspendarea aplicării procedurii SSC privind acordarea sprijinului financiar pentru salarizarea personalului din conducerea cultelor, altul decât cel încadrat pe funcții de demnitate publică, asimilat în mod incorect personalului clerical, până la stabilirea corectă a persoanelor care, potrivit legii, pot beneficia de această facilitate din partea statului;
- ✓ suspendarea aplicării procedurii adoptate de SSC, privind acordarea sprijinului financiar în cuantum de 80% din salariile de bază stabilite, potrivit legii, pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat, personalului clerical încadrat în unitățile de cult care nu intră în categoria unităților de cult cu venituri reduse;
- ✓ reanalizarea documentelor aferente derulării acțiunilor cu caracter intern și internațional, realizate de cultele religioase din România în anul 2014, finanțate prin Programul „Lăcașuri de cult” și recuperarea, după caz, a sumelor plătite în mod nelegal ca urmare a admiterii la decontare a unor documente care nu îndeplinesc cerințele legale de formă și conținut, în măsură să ateste realitatea și exactitatea serviciilor prestate;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri formalizate pe activitățile specifice evenimentelor interne și internaționale organizate de unitățile de cult și finanțate din bugetul SSC, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției, precum și cu standardele de control intern managerial prevăzute de reglementările legale;
- ✓ inventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor fixe corporale (terenuri, clădiri, instalații etc.) și realizarea tuturor formalităților necesare pentru efectuarea corecțiilor în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, astfel încât datele raportate prin situațiile financiare referitoare la patrimoniul instituției să fie corecte, reale, exacte și, implicit, corelate între ele sub aspect tehnic și valoric.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare întocmite de Secretariatul de Stat pentru Culte, pentru exercițiul bugetar 2014, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea economico-financiară aferentă exercițiului bugetar 2014 a fost emisă decizie care nu a fost contestată.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

În urma verificării modului de implementare a măsurilor dispuse prin decizia emisă pentru exercițiul bugetar al anului 2013 a rezultat că a existat preocupare în implementarea recomandărilor formulate, fiind elaborată și aprobată monografie contabilă specifică activității, au fost actualizate fișele de post pentru unele poziții din statul de funcții, pentru acestea fiind elaborate corespunzător și proceduri operaționale. De asemenea, sunt în curs de implementare și alte măsuri privind inventarierea patrimoniului, precum și elaborarea unor proceduri operaționale.

Imperfecțiuni legislative identificate

În cadrul misiunii de audit de financiar efectuate la Secretariatul de Stat pentru Culte au fost identificate unele necorelări legislative, după cum urmează:

- Legea nr. 284/2010 *privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare, respectiv prin textul art. 2 alin. (1) din cadrul Cap. III lit. e), reglementează procedura de acordare a „*Srijinului statului pentru salarizarea personalului clerical care își desfășoară activitatea în țară, în cadrul cultelor din România, recunoscute potrivit legii*”.

Acest text de lege are ca particularitate acordarea srijinului salarial personalului clerical care își desfășoară activitatea exclusiv în țară, fără a reglementa situația în care activitatea acestei categorii se desfășoară în străinătate (exemplu: membrii Sinodului Bisericii Ortodoxe Române, respectiv mitropoliți, arhiepiscopi, episcopi-eparhii, episcopi-vicari patriarhali, episcopi-vicari și arhieriei-vicari care își desfășoară activitatea în alte țări: Germania, Ungaria, Suedia etc.).

Contextul prezentat ne situează în fața unui impediment de ordin legislativ, care poate fi reglementat doar printr-o normă juridică cu putere de lege, în măsură să clarifice salarizarea acestei categorii de personal clerical, în contextul în care indemnizația acordată este unica formă de salarizare pentru a această categorie de personal clerical.

- analiza cadrului legislativ incident acordării anuale de la bugetul de stat a unui srijin pentru schitul românesc „Prodromu” de la Muntele Athos, Grecia, a relevat existența unei inadvertențe de ordin legislativ în ceea ce privește nominalizarea sau desemnarea instituției care gestionează creditele bugetare cu destinația menționată.

Astfel, în baza prevederilor Legii nr. 114/2007 privind srijinul financiar acordat de statul Român schitului românesc Prodromu, Muntele Athos, Grecia, republicată, s-a prevăzut alocarea anuală de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, a unei sume în lei, echivalentă cu 250.000 euro, pentru schitul românesc „Prodromu”, de la Muntele Athos, Grecia.

Aceste dispoziții legale sunt necorelate cu atribuțiile instituțiilor publice implicate în aplicarea strategiei și politicilor în domeniul vieții religioase, în sensul că Ministerul Culturii a fost restructurat, și-a schimbat denumirea și nu mai are atribuții directe în domeniul cultelor religioase din România, aceste atribuții fiind preluate de Secretariatul de Stat pentru Culte, ordonator terțiar de credite aflat în subordinea SGG.

În acest context se impune armonizarea prevederilor legale cuprinse în Legea nr. 114/2007 cu prevederile cuprinse în actele normative referitoare la organizarea SSC în cadrul administrației publice centrale.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA HOLOCAUSTULUI DIN ROMÂNIA „ELIE WIESEL” (INSHR)

Institutul Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel” (INSHR) este instituție publică cu personalitate juridică, coordonată de prim-ministru (prin Cancelaria Prim-ministrului) și funcționează în temeiul prevederilor HG nr. 902/2005 privind înființarea Institutului Național pentru Studiarea Holocaustului din România „Elie Wiesel”. INSHR are ca obiect de activitate identificarea, culegerea, arhivarea, cercetarea, publicarea de documente și rezolvarea unor probleme științifice referitoare la Holocaust, elaborarea și implementarea de programe educaționale și culturale privind acest fenomen istoric. Cheltuielile curente și de capital ale INSHR sunt finanțate din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin Secretariatul General al Guvernului.

Observațiile Curții de Conturi:

- Pentru desfășurarea activității de cercetare s-au încheiat contracte civile cu persoane care aveau concomitent dublă calitate: de salariat al INSHR (angajat în baza contractului individual de muncă) și de prestator de servicii. Pentru realizarea obligațiilor asumate printr-unul dintre aceste contracte, prestatorul (salariat al INSHR) a încasat atât venituri de natură salarială, în baza contractului individual de muncă, cât și venituri în baza contractului de prestări servicii, fără o delimitare precisă a atribuțiilor de serviciu, de atribuțiile asumate prin contract (similare atribuțiilor de serviciu) și fără delimitarea programului orar de realizare a acestora.

Punctul de vedere al entității

Conducerea INSHR a formulat un punct de vedere divergent față de deficiențele constatate, referitoare la încheierea unor contracte de prestări servicii cu salariații proprii, menționând că practica Institutului este de a încheia contracte de prestări servicii între un salariat și institut, în baza art. 1.766 din Legea nr. 287/2009 (Codul civil), în condițiile în care se desfășoară proiecte finanțate de către parteneri.

Punctul de vedere exprimat de INSHR nu se referă la prevederile Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii, care reglementează dreptul de a munci al oricărui salariat în baza unor contracte individuale de muncă, beneficiind de salariul corespunzător pentru fiecare dintre acestea.

Recomandări:

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri privind derularea proiectelor finanțate din venituri proprii, în condițiile aplicării legislației muncii, respectiv a Legii nr. 53/2003 privind Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma examinării situațiilor financiare întocmite de INSHR pentru exercițiul bugetar 2014 a fost exprimată o **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, luând în considerare procedura adoptată de INSHR, neconformă cu reglementările legale din domeniul legislației muncii.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

În vederea remedierii deficiențelor constatate a fost emisă decizie, fiind contestată măsura referitoare la recuperarea veniturilor salariale încasate necuvenit de către persoana care avea dublă calitate, de angajat cu contract individual de muncă și de prestator de servicii.

Comisia de soluționare a contestației a respins ca neîntemeiată pe prevederi legale practica entității de a încheia contracte de prestări servicii cu persoane care au simultan și calitatea de angajați ai instituției, dar a anulat măsura recuperării veniturilor salariale încasate necuvenit, intrând sub incidența prevederilor Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

DEPARTAMENTUL PENTRU RELATIA CU PARLAMENTUL

În urma auditului financiar efectuat s-a constatat că situațiile financiare încheiate la 31.12.2014 de către Departamentul pentru Relația cu Parlamentul oferă o imagine fidelă și reală, sub toate aspectele semnificative, a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie nemodificată (fără rezerve)**, fiind emis **certificat de conformitate**.

COMISIA NAȚIONALĂ DE ACREDITARE A SPITALELOR

Ca urmare a desfășurării misiunii de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat au rezultat, în principal, următoarele constatări:

- neregularizarea subvențiilor primite, în perioada 2013-2014, de la bugetul de stat, în sumă estimată de 5.442 mii lei, la termenele prevăzute de normele legale în vigoare;
- efectuarea de plăți nelegale în sumă estimată de 13.718 mii lei, pentru perioada decembrie 2010-martie 2013, pentru servicii de consultanță și formare profesională privind implementarea procedurilor și metodologiei de acreditare a spitalelor, servicii de organizare și gestionare a voiajelor de serviciu și alte cheltuieli în vederea implementării proiectului „Certificarea calității serviciilor de sănătate prin dezvoltarea instituțională a CoNAS și optimizarea procesului de acreditare a spitalelor furnizat”, având ca principală sursă de finanțare subvențiile primite de la bugetul de stat prin bugetul ordonatorului principal de credite (78%). Acest proiect trebuia finanțat din fonduri externe nerambursabile, însă a fost respins de către AM PODCA atât în urma evaluării, cât și a reevaluării acestuia;
- angajarea și plata unor drepturi de personal necuvenite personalului detașat din alte entități, în sumă estimată de 547 mii lei;
- efectuarea de plăți nelegale, în sumă estimată de 125 mii lei pentru contracte de prestări servicii privind evaluarea unităților spitalicești, fără respectarea prevederilor legale în vigoare.

Recomandări:

- ✓ efectuarea regularizării excedentului rezultat din execuția bugetului entității, cu bugetul din care sunt finanțate, în limita subvențiilor primite și virarea acestora, cu respectarea termenului legal de prescripție;
- ✓ stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată, din creditele bugetare, a unor sume care sunt aferente unor contracte în cadrul proiectului cu finanțare externă, neaprobat de autoritatea de management; extinderea verificărilor în vederea stabilirii întinderii prejudiciului, recuperarea sumelor în integralitate și virarea la buget a acestora, pe măsura încasării;
- ✓ recuperarea drepturilor bănești plătite contrar prevederilor legale și regularizarea obligațiilor cu bugetul general consolidat, prin aplicarea drepturilor salariale cuvenite personalului plătit din fonduri publice, precum și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor în care, la încheierea contractelor de prestări servicii de evaluare a spitalelor nu au fost respectate prevederile legale în vigoare cu privire la existența unor situații de incompatibilitate a evaluatorilor persoane fizice, prevăzute de normele legale în vigoare; stabilirea prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru contractele de prestări-servicii de evaluare a spitalelor, pentru care nu s-a urmărit respectarea tuturor normelor legale în vigoare.

Opinia de audit

Întrucât valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate au influențat rezultatul patrimonial și se situează peste pragul de semnificație, echipa de audit a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare centralizate.

Precizăm faptul că actele întocmite ca urmare a misiunii de audit desfășurate sunt în curs de valorificare.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Scurtă prezentare

Ministerul Afacerilor Externe (MAE) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică. În acest context, realizează politica externă a statului român îndeplinind și sarcinile ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene și al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, din sfera sa de competență, și participă la promovarea intereselor economice ale României.

Organizarea și funcționarea MAE sunt stabilite prin *HG nr. 8/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe*, cu modificările și completările ulterioare.

Entitățile publice, instituții cu personalitate juridică, ordonatori terțari de credite, finanțate în anul 2014 prin bugetul MAE, aflate în subordinea acestuia, sunt următoarele:

- Institutul Diplomatic Român;
- Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni.

Entitățile publice, finanțate în anul 2014 prin bugetul MAE, aflate în coordonarea acestuia, sunt următoarele:

- Comisia Fulbright, organizație binațională nonprofit, care administrează schimburile educaționale și științifice dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii;
- Institutul European din România, instituție publică cu personalitate juridică, ordonator terțiar de credite.

Contul de execuție pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	673.272	762.833	705.543	104,79	92,49
Autorități publice și acțiuni externe	623.825	672.784	620.586	99,48	92,24
Alte servicii publice generale	6.000	45.625	45.606	760,10	99,96
Învățământ	2.160	2.240	2.060	95,37	91,96
Cultură, recreere și religie	41.287	42.184	37.291	90,32	88,40
Cheltuieli – buget de stat	615.002	704.563	677.663	110,19	96,18
Autorități publice și acțiuni externe	565.555	614.514	592.706	104,80	96,45
Alte servicii publice generale	6.000	45.625	45.606	760,10	99,96
Învățământ	2.160	2.240	2.060	95,37	91,96
Cultură, recreere și religie	41.287	42.184	37.291	90,32	88,40
Fonduri externe nerambursabile	18.270	18.270	1.439	7,88	7,88
Autorități publice și acțiuni externe	18.270	18.270	1.439	7,88	7,88
Total cheltuieli din venituri proprii	40.000	40.000	26.441	66,10	66,10
Autorități publice și acțiuni externe	40.000	40.000	26.441	66,10	66,10

La Ministerul Afacerilor Externe:

Observațiile Curții de Conturi:

- pentru operațiunile economice derulate în cadrul proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă nu a fost organizată contabilitatea conform cadrului legal, întrucât nu au fost evidențiate corect, la nivel de proiect, fondurile utilizate din bugetul de stat, solicitate ulterior la rambursare din fonduri externe nerambursabile;
- nu s-a urmărit justificarea avansurilor de trezorerie, estimate la 788 mii lei, acordate personalului MAE pentru efectuarea de cheltuieli de deplasare sau achiziția de bunuri pentru instituție;
- reținerea în conturile de depozit în valută, la bănci comerciale, a unor fonduri în sumă totală de 2.620 mii lei, rambursate de către autoritatea delegată din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, aferente proiectelor derulate de MAE cu finanțare prin programele anuale 2010, 2011, 2012 din Fondul Frontierelor Externe, care trebuiau virate la bugetul statului, în vederea reîntregirii sumelor utilizate din fondul indisponibilităților temporare alocate de la bugetul de stat, prin bugetul MAE;
- nu s-a urmărit și recuperat din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, creanțe în sumă de 141 mii lei, reprezentând diferența între indemnizațiile pentru concedii medicale plătite angajaților, anterior datei de 31.12.2013, care depășesc valoarea contribuțiilor lunare datorate de angajator în aceeași perioadă;
- s-au menținut stocuri de materiale fără mișcare, pe o perioadă mai mare de 5 ani, în valoare de 106 mii lei, din care 88 mii lei reprezintă materiale consumabile, al căror termen de valabilitate era expirat;
- s-au achiziționat mijloace fixe de natura echipamentelor, în valoare de 797 mii lei, pentru care entitatea a calculat și înregistrat în contabilitate amortizarea aferentă, în sumă totală de 115 mii lei, deși în anul 2014 nu au fost utilizate pentru desfășurarea activităților instituției;
- nu s-au reevaluat activele fixe corporale (construcții, terenuri), aflate în administrația MAE și în folosința misiunilor diplomatice din străinătate, pentru a se stabili valoarea justă a acestora și pentru a fi reflectată corect în situațiile financiare întocmite la 31.12.2014;

- fondurile publice acordate ca asistență pentru dezvoltare în anul 2014 în cazul a 3 proiecte, în sumă de 16.878 mii lei, au fost indisponibilizate, deoarece două proiecte nu au fost demarate în termenul stabilit, iar cel de al treilea nu a fost realizat, neatingându-se astfel obiectivele stabilite inițial;
- nu s-au respectat prevederile legale cu privire la organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv propriu și a activității de audit public intern.

Recomandări:

- ✓ organizarea evidenței contabile analitice la nivelul proiectelor derulate în cadrul programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, pentru contul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare”, precum și pentru contul „Sume solicitate la rambursare aferente fondurilor externe nerambursabile postaderare, în curs de virare la buget”, pentru toate proiectele derulate în cadrul programelor cu finanțare externă nerambursabilă;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor avansurilor de trezorerie acordate la misiunile diplomatice, a deconturilor prezentate în justificare pentru identificarea tuturor cazurilor de avansuri acordate și nejustificate în termenul legal, stabilirea cuantumului acestora și dispunerea de măsuri pentru recuperare și virare la bugetul statului, inclusiv accesoriile calculate până la data plății;
- ✓ analiza stocurilor cu mișcare lentă și fără mișcare pentru a se stabili situația reală a acestora și, în consecință, să se procedeze la utilizarea/valorificarea acestora, în condițiile legii;
- ✓ efectuarea reevaluării tuturor activelor de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în domeniul public și privat al statului și în administrarea MAE, inclusiv a celor aflate în patrimoniul misiunilor diplomatice din străinătate și reflectarea rezultatelor acesteia în contabilitate;
- ✓ implementarea tuturor proiectelor derulate în cadrul asistenței pentru dezvoltare în perioadele stabilite prin memorandumurile de înțelegere încheiate cu beneficiarii externi; recuperarea sumelor acordate ca asistență financiară nerambursabilă pentru proiectele care nu au fost realizate;
- ✓ luarea măsurilor pentru respectarea tuturor prevederilor legale cu privire la organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv propriu și a activității de audit public intern.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori, referitoare la de situațiile financiare întocmite pentru anul 2014, este **opinie contrară**.

Raportul de audit întocmit în urma derulării misiunii de audit de la nivelul Ministerului Afacerilor Externe a fost valorificat prin emiterea unei decizii, care conține un număr de 15 măsuri. Conducerea entității a formulat Contestație împotriva a 2 măsuri, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor de la nivelul Curții de Conturi, prin Încheiere.

La Institutul Diplomatic Român (IDR)

Entitatea este organizată și funcționează ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea MAE, care sprijină activitatea personalului specializat din cadrul ministerului, prin furnizarea de expertiză și cursuri de instruire profesională în domeniul relațiilor internaționale și al diplomației. IDR oferă servicii de analiză pentru MAE și pentru alte instituții publice sau private din România și străinătate, organizează evenimente dedicate unor probleme de politică internațională, publică periodice și lucrări de specialitate. De asemenea, IDR organizează cursuri destinate persoanelor cu studii superioare, care funcționează în aparatul de stat sau în mediul privat, interesate în perfecționarea cunoștințelor și abilităților asociate domeniului relațiilor internaționale.

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au angajat, ordonanțat și plătit cheltuieli pentru:
 - despăgubiri stabilite de instanța de judecată pentru unii salariați disponibilizați fără temei legal (282 mii lei);
 - indemnizații pentru deținerea autorizației privind accesul la informații clasificate în procent de 15%, calculat la salariul de bază, în cazul a două persoane salariate în cadrul IDR, care în perioada aprilie 2012-martie 2014, nu au mai deținut asemenea autorizații;
 - decontarea unor cheltuieli salariale peste nivelurile stabilite prin 2 hotărâri judecătorești, prin aplicarea unui indice de inflație incorect în cadrul actualizării drepturilor salariale cuvenite unor salariați reîncadrați;
- angajarea de cheltuieli de personal în cazul unor salariați angajați prin cumul de funcții în cadrul instituției, fără respectarea prevederilor legale în ceea ce privește asigurarea condiției ca durata totală a timpului de muncă să nu depășească 48 de ore pe săptămână;
- nu au fost urmărite și încasate venituri proprii în valoare de 59 mii lei, reprezentând taxe de școlarizare, din care pentru suma de 23 mii lei, datorată de 28 de persoane fizice, dreptul entității de a acționa în vederea încasării s-a prescris;
- în cadrul contractelor de școlarizare nu au fost prevăzute clauze cu privire la aplicarea de dobânzi sau penalități datorate de clienți, în cazul neachitării la termen a obligațiilor contractuale. Entitatea nu a calculat, evidențiat, urmărit și încasat cel puțin dobânda legală penalizatoare pentru neplata la scadență a taxelor de școlarizare, datorată conform prevederilor art. 6 din OUG nr. 13/2011;
- nu s-au luat măsuri pentru recuperarea cheltuielilor reprezentând contravaloarea utilităților datorate de Sindicatul Național al Funcționarilor Publici – Organizația MAE, aferente utilizării unui spațiu ce i-a fost pus la dispoziție în sediul Institutului Diplomatic Român, în perioada 2012-2014, achitate de IDR și evidențiate pe cheltuielile acestuia;

- nerespectarea întocmai a prevederilor legale cu privire la inventariere, întrucât nu au fost întocmite situații analitice distincte, pentru acele elemente de natura activelor care nu au substanță materială (terți, capitaluri), nu au fost confirmate creanțele cuvenite instituției, pe baza extraselor soldurilor debitoare sau a punctajelor reciproce scrise; nu au fost înscrise în liste de inventariere separate stocurile de materiale consumabile cu mișcare lentă sau greu vandabile;
- nu au fost luate măsuri pentru protejarea patrimoniului împotriva eventualelor pierderi sau lipsuri, deoarece nu au fost stabilite posturile și personalul care gestionează valorile materiale și bănești și nu au fost constituite și reținute garanții materiale de la persoanele care gestionează aceste valori în cadrul entității;
- situațiile financiare nu au fost întocmite prin preluarea datelor privind execuția cheltuielilor pe titluri, articole, alineate și paragrafe din „fișa pentru operațiuni bugetare”;
- nu a fost organizată și realizată evidența angajamentelor bugetare și legale;
- au fost efectuate înregistrări contabile eronate.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, inclusiv a penalităților și dobânzilor de întârziere aferente acestora, recuperarea și virarea lor la bugetul statului; efectuarea regularizărilor cu bugetul statului, cu bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- ✓ angajarea cheltuielilor de personal, în cazul persoanelor încadrate prin cumul de funcții, cu respectarea condiției ca durata totală a timpului de muncă să nu depășească limita de 48 de ore/săptămână;
- ✓ clarificarea tuturor debitelor care trebuie recuperate de la clienți și luarea măsurilor pentru încasarea acestora; urmărirea și recuperarea cheltuielilor instituției ce i se cuvin pentru spații din sediul institutului, puse la dispoziție altor persoane juridice, în perioada 2012-2014; calcularea, evidențierea, urmărirea și încasarea dobânzilor legale penalizatoare pentru creanțele neîncasate la termenele de plată, prevăzute în acordurile/contractele încheiate cu clienții instituției; urmărirea încasării creanțelor cuvenite instituției, în cadrul termenului legal de prescripție; efectuarea regularizării cu bugetul statului a veniturilor încasate;
- ✓ revizuirea procedurilor de lucru privind operațiunile de efectuare a inventarierii patrimoniului entității, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009; inventarierea distinctă a stocurilor fără mișcare, aflate în patrimoniul institutului, evidențierea lor corectă și utilizarea acestora conform scopului pentru care au fost achiziționate/realizate; întocmirea de situații analitice distincte pentru acele elemente de natura activelor care nu au substanță materială (terți, capitaluri); solicitarea de confirmări pentru creanțele evidențiate în contabilitate;
- ✓ identificarea posturilor din cadrul instituției, care presupun gestionarea de valori materiale sau bănești; stabilirea nivelului garanțiilor materiale care urmează să fie constituite și reținerea lor de la persoanele care gestionează valori în cadrul instituției;
- ✓ organizarea activității financiar-contabile potrivit prevederilor legale, întocmirea fișelor pentru operațiuni bugetare și ținerea evidenței angajamentelor bugetare și legale; înlăturarea neregulilor constatate, astfel încât situațiile financiare să reflecte o imagine reală, clară și fidelă a patrimoniului Institutului Diplomatic Român.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, fără a avea efecte generalizate asupra situațiilor financiare, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit exprimată este **opinie cu rezerve cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**.

Raportul de audit întocmit în urma derulării acțiunii de audit de la nivelul Institutului Diplomatic Român a fost valorificat prin emiterea unei decizii, care conține un număr de 11 măsuri. La data prezentului Raport erau implementate 2 măsuri, celelalte fiind în curs de implementare.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Scurtă prezentare

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) a fost înființat în anul 2012, în baza OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative. Cadrul legal de organizare și funcționare a fost asigurat prin HG nr. 1/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP).

Potrivit art. 1 din HG nr. 1/2013, MDRAP realizează, după caz, împreună cu alte instituții publice de resort, politica guvernamentală în domenii de activitate, precum: dezvoltarea regională, coeziune și dezvoltare teritorială, cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, disciplina în construcții, amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură, gestiune și dezvoltare imobiliar-edilitară, lucrări publice, parcuri industriale, programarea, coordonarea, monitorizarea și controlul utilizării asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană pentru programele sale de activitate.

Instituțiile publice și organele de specialitate ale administrației publice centrale *din subordinea MDRAP* sunt:

- Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), ordonator secundar de credite;
- Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC), ordonator terțiar de credite;
- Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC), ordonator terțiar de credite;
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPPI), ordonator secundar de credite.

Unitățile care funcționează *sub autoritatea MDRAP* sunt:

- Agenția Națională pentru Locuințe (ANL);
- Compania Națională de Investiții „CNI” - SA.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	4.801.452	5.340.743	5.013.031	104,41	93,86
Autorități publice și acțiuni externe	236.266	482.257	452.390	191,47	93,81
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.308.887	3.440.662	3.308.986	143,32	96,17
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	2.256.299	1.303.824	1.138.051	50,44	87,29
Cheltuieli din sume rămase neutilizate în anul anterior	0	114.000	113.604	0,00	99,65
Cheltuieli – buget de stat	4.534.347	5.066.576	4.820.113	106,30	95,14
Autorități publice și acțiuni externe	236.266	482.257	452.390	191,47	93,81
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.263.257	3.395.032	3.285.585	145,17	96,78
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	2.034.824	1.075.287	968.534	47,60	90,07
Cheltuieli din sume rămase neutilizate în anul anterior	0	114.000	113.604	0,00	99,65
Fonduri externe nerambursabile	221.475	228.537	169.517	76,54	74,17
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	221.475	228.537	169.517	76,54	74,17
Total cheltuieli din venituri proprii	45.630	45.630	23.401	51,28	51,28
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	45.630	45.630	23.401	51,28	51,28

La Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice:

Observațiile Curții de Conturi:

- necuprinderea în situațiile financiare consolidate ale MDRAP, încheiate la 31.12.2014, a sumelor prevăzute în execuția bugetară a unui ordonator de credite din subordine, respectiv Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPPI), estimate la 149.242 mii lei, având drept consecință reflectarea incorectă în situațiile financiare consolidate, pe surse de finanțare, a execuției bugetare proprii și a entității subordonate. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit.
- au fost constatate mai multe deficiențe referitoare la bunurile care aparțin domeniului public al statului, aflate în administrarea MDRAP, astfel:
 - subevaluarea și, implicit, diminuarea valorii patrimoniului public și privat al statului cu suma totală de 123.507 mii lei, reprezentând contravaloarea unor terenuri și imobile (în București și în județul Ialomița), în baza unui raport de evaluare care conține omisiuni și erori. Sumele rezultate din evaluare au fost înregistrate în evidența contabilă, fără ca acest raport să fie recepționat și analizat de către MDRAP. Nu au fost inițiate demersuri în vederea adoptării de acte normative în baza cărora diminuarea valorii terenurilor și clădirilor să fie operată în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* prezentat de Ministerul Finanțelor Publice;
 - nu a fost actualizat *Inventarul bunurilor din domeniul public al statului*, aflate în administrarea MDRAP, cu bunuri în valoare de 1.699 mii lei;
 - nu au fost înregistrate/intabulate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară bunuri proprietate publică și privată a statului, de natura terenurilor și clădirilor, în sumă de 273.274 mii lei, aflate în administrarea MDRAP la 31.12.2014;
 - neluarea măsurilor legale/necesare pentru protejarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrare, astfel că ulterior inventarierii bunurilor care alcătuiau Pavilionul României la Hanovra, cu valoarea de peste 660 mii lei, acestea nu se mai regăsesc fizic/faptic în administrarea MDRAP decât la valoarea de 21 mii lei, fiind declarate dispărute la Camera de Comerț Industrie și Agricultură Timiș, care le avea în folosință gratuită. Prejudiciul creat bugetului public al statului a fost estimat la suma de 664 mii lei;
- în perioada 2012-2014, MDRAP a încheiat contracte cu terți pentru „Proiectarea și execuția de lucrări în vederea modernizării și reabilitării drumurilor județene și de interes local”, în cadrul Programului Național de Dezvoltare a Infrastructurii (PNDI) și al Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL), dar nu s-a preocupat de valorificarea acestor proiecte prin transmiterea/cedarea către beneficiarii obiectivelor de investiții, respectiv către unitățile administrativ-teritoriale pentru care au fost comandate/achiziționate, imobilizând astfel fonduri publice. Pentru aceste contracte MDRAP a efectuat plăți în sumă de 54.597 mii lei, aferente unui număr de 285 de proiecte tehnice (60 de proiecte în valoare de 10.200 mii lei, până la 31.12.2013 și 225 de proiecte, în valoare de 44.397 mii lei, în anul 2014);
- nu s-au respectat prevederile legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice prin decontarea în cadrul PNDL a arieratelor unităților administrativ-teritoriale, în sumă de 159.711 mii lei, în condițiile în care plățile, potrivit OUG nr. 28/2013, trebuiau făcute pe baza documentațiilor specifice decontării, care să cuprindă și centralizatorul situațiilor de lucrări executate în luna precedentă;
- s-au efectuat plăți de la bugetul de stat, în sumă de 3.479 mii lei, în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în favoarea salariaților și s-au înregistrat pe cheltuielile instituției, fără o analiză prealabilă, în vederea stabilirii cauzelor și, eventual, a recuperării sumelor de la persoanele răspunzătoare;

- s-a alocat în perioada anilor 2013 și 2014, prin transfer către CNI SA, suma de 967 mii lei pentru lucrări de intervenție în primă urgență, în condițiile în care MDRAP nu are elaborate și aprobate reglementări pentru stabilirea condițiilor și modalității de virare a unor asemenea fonduri. În plus, beneficiarul CNI SA nu a justificat lucrările de intervenție în primă urgență, utilizând sumele pentru plata unor servicii de proiectare și lucrări de consolidare (consolidarea Catedralei Mitropolitane din Iași);
- s-au efectuat plăți în sumă de 910 mii lei pentru finanțarea unor obiective de investiții prin PNDL, amplasate pe terenuri aflate în litigiu, fapt pentru care respectivele obiective de investiții nu s-au mai realizat, întrucât beneficiarii nu aveau toate aprobările/avizele necesare (ex.: certificate de urbanism, autorizație de construcție etc.);
- s-au finanțat obiective de investiții, în cadrul PNDL (ex.: drumuri comunale în județul Bacău), în valoare de 590 mii lei, fără respectarea prevederilor legale privind standardele de cost, MDRAP încheind contractul de finanțare fără a verifica și analiza documentația tehnico-economică aferentă obiectivului de investiții.

În vederea înlăturării neregulilor constatate, precum și pentru stabilirea întinderii unor prejudicii și pentru recuperarea acestora a fost emisă decizie. Entitatea a formulat, în termen, contestație pentru o parte din măsurile dispuse prin decizie. Contestația se află în curs de soluționare.

Recomandări:

- ✓ întocmirea situațiilor financiare trimestriale și anuale pentru activitatea proprie, în condițiile respectării prevederilor legale;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale privind înregistrarea datelor în situațiile financiare ale MDRAP, pe baza informațiilor transmise de către ordonatorii secundari și terțiari din subordinea ministerului, precum și depunerea acestora la MFP;
- ✓ efectuarea de demersuri pentru determinarea valorii juste, conform prevederilor legale, pentru bunurile aflate în patrimoniul public și privat al statului și în administrarea entității în vederea inițierii unui proiect de hotărâre de guvern privind actualizarea acestuia; înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a elementelor patrimoniale (terenuri și construcții) aflate în administrarea MDRAP;
- ✓ elaborarea și adoptarea unui Ghid pentru implementarea PNDL, în care să fie prevăzute și detaliate, cu claritate, tipurile de cheltuieli eligibile și modalitatea de implementare a Programului;
- ✓ efectuarea de demersuri în vederea asigurării bazei legale pentru încheierea și derularea contractelor de finanțare multianuale în cadrul PNDL; elaborarea și adoptarea unor reglementări/norme interne pentru stabilirea modalității de virare/transfer și de utilizare a fondurilor din venituri proprii ale MDRAP;
- ✓ revizuirea procedurii operaționale pentru implementarea PNDL și verificarea sistematică a documentelor de planificare teritorială (ex.: certificat de urbanism și autorizație de construire) din punct de vedere al legalității și conformității.

Opinia de audit

Luând în considerare aspectele constatate la entitatea verificată (inclusiv la entitățile subordonate acesteia), din care reiese că denaturările individuale sau cumulate sunt semnificative și generalizate, precum și faptul că valoarea totală a abaterilor depășește pragul de semnificație stabilit, echipa de audit a exprimat **opinie contrară**.

La Agenția Națională a Funcționarilor Publici:

Observațiile Curții de Conturi:

- neefectuarea acțiunii de inventariere și de reevaluare a activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în patrimoniul ANFP și, pe cale de consecință, neoperarea în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, din evidența MFP, a modificărilor intervenite în cazul unor bunuri din domeniul public al statului;
- neelaborarea și neimplementarea în cadrul ANFP a unei proceduri operaționale interne privind modul de întocmire a documentelor justificative și circuitul acestora, precum și pentru înregistrarea în evidența tehnico-operativă și contabilă a contractelor de cesiune a drepturilor de autor;
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la inventarierea patrimoniului, întrucât nu au fost inventariate creanțe și datorii în sumă de 311 mii lei, evidențiate în soldurile conturilor de terți.

În vederea înlăturării neregulilor constatate, precum și pentru stabilirea întinderii unor prejudicii și pentru recuperarea acestora a fost emisă decizie.

Recomandări:

- ✓ efectuarea de demersuri în vederea clarificării situației unor imobile preluate prin transfer, urmând ca, în situația în care acestea rămân în patrimoniul ANFP, să fie reevaluate și înregistrate corect în evidența contabilă a entității;
- ✓ elaborarea procedurilor operaționale privind circuitul informațional al documentelor, de la generare până la arhivare.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, referitoare la faptul că modul de administrare a patrimoniului public și privat al ANFP, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al acestuia nu respectă în totalitate principiile legalității, regularității, eficienței, economicității și eficienței, auditorii publici externi au exprimat **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**.

La Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC):

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au constatat cazuri de nerespectare a termenelor de transmitere la organele fiscale din subordinea ANAF, spre executare

silită, a titlurilor executorii emise de ISC, care privesc creanțe fiscale de natura amenzilor, aplicate de inspectori în construcții. ISC nu deține în toate cazurile confirmarea de preluare a debitelor din amenzi de către ANAF;

- s-a constatat că, pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, ISC a aplicat două cote, respectiv o cotă de 0,1% din valoarea lucrărilor autorizate și o altă cotă de 0,7% din cheltuielile pentru executarea construcțiilor/lucrărilor, în unele situații, la valoarea fără TVA, iar în alte situații, la valoarea cu TVA, ISC neefectuând demersurile necesare în vederea clarificării, prin norme legale, a acestei situații.

În vederea înlăturării neregulilor constatate, precum și pentru stabilirea întinderii unor prejudicii și recuperarea acestora a fost emisă decizie.

Recomandări:

- inițierea demersurilor necesare adoptării unui cadru unitar de aplicare a cotelor legale datorate ISC pentru activitatea de autorizare a executării lucrărilor de construcții, astfel încât aplicarea cotelor să se facă în mod unitar, stabilind totodată și dacă valoarea este cu sau fără TVA.

Opinia de audit

Auditorii publici externi au constatat că probele de audit colectate sunt suficiente și adecvate, iar denaturările individuale sau cumulate nu au efecte generalizate asupra situațiilor financiare ca întreg, astfel că au exprimat **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Scurtă prezentare

Misiunea de audit financiar al Contului anual de execuție bugetară la **Ministerul Finanțelor Publice** (MFP) – activitate proprie s-a desfășurat pentru a obține o asigurare rezonabilă că situațiile financiare, raportate la 31.12.2014, oferă o imagine reală și fidelă a poziției economice a entității auditate și nu prezintă erori materiale și neregularități.

Execuția bugetului ordonatorului principal de credite al MFP pentru exercițiul bugetar 2014 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	3.057.602	3.322.823	3.273.120	107,05	98,50
Autorități publice și acțiuni externe	2.344.724	2.292.204	2.249.927	95,96	98,16
Alte servicii publice generale	705.981	1.024.072	1.021.072	144,63	99,71
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	0	0	-13	0,00	0,00
Alte acțiuni economice	6.897	6.547	2.134	30,94	32,60
Cheltuieli – buget de stat	3.045.787	3.310.981	3.272.648	107,45	98,84
Autorități publice și acțiuni externe	2.332.909	2.280.362	2.249.455	96,42	98,64
Alte servicii publice generale	705.981	1.024.072	1.021.072	144,63	99,71
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	0	0	-13	0,00	0,00
Alte acțiuni economice	6.897	6.547	2.134	30,94	32,60
Fonduri externe nerambursabile	10.845	10.872	411	3,79	3,78
Autorități publice și acțiuni externe	10.845	10.872	411	3,79	3,78
Total cheltuieli din venituri proprii	970	970	61	6,29	6,29
Autorități publice și acțiuni externe	970	970	61	6,29	6,29

Observațiile Curții de Conturi:

Începând cu anul 2014, în conformitate cu Legea nr. 165/16.05.2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, MFP efectuează plata titlurilor emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Referitor la îndeplinirea acestor atribuții, echipa de audit a constatat lipsa unei proceduri operaționale/instrucțiuni de lucru pentru realizarea activității referitoare la decontarea titlurilor de plată, care să fie emisă de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, ceea ce a condus la existența mai multor deficiențe la nivelul MFP în ceea ce privește evidența contabilă a sumelor decontate de CEC Bank SA către beneficiari, pe baza titlurilor de plată emise conform Legii nr. 165/2013 și solicitate retur de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Din verificările efectuate de echipa de audit privind modul de evidențiere în contabilitate a acestor titluri a rezultat că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a solicitat MFP anularea plății unui număr de 30 de titluri de plată, care, conform răspunsurilor primite de către MFP de la CEC Bank SA, erau lichidate deja la data solicitării. Din această cauză, pentru toate

aceste 30 de titluri de plată, anularea plății (din diverse motive), precum și restituirea lor, solicitată de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a fost imposibil de realizat.

Pentru toate aceste 30 de titluri de plată care, la data solicitării anulării plății, erau deja lichidate către beneficiari, MFP a înștiințat Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în legătură cu imposibilitatea anulării plății și i-a făcut cunoscut faptul că este responsabilă pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit, încasate de către beneficiari, în sensul de a întreprinde toate demersurile în vederea recuperării sumelor aferente acestor titluri și reîntregirii creditelor bugetare ale MFP.

Ulterior, MFP a solicitat ANRP precizări referitoare la stadiul recuperării acestor 30 de titluri de plată deja lichidate, precum și confirmarea faptului că sumele încasate de respectivii beneficiari erau necuvenite, dar nu a primit niciun răspuns.

Din cele 30 de titluri de plată, pentru care, în anul 2014, ANRP a solicitat anularea plății către beneficiari, dar care erau deja lichidate, un număr de 15 titluri de plată, în sumă totală de 389 mii lei, nu era înregistrat în evidența contabilă a MFP.

Abaterea constatată afectează situațiile financiare ale MFP – activitate proprie, aferente exercițiului financiar 2014, întrucât acestea sunt denaturate cu valoarea debitorilor, în sumă de 389 mii lei, neînregistrată la 31.12.2014.

În timpul misiunii de audit financiar, cele 15 titluri de plată, lichidate și solicitate retur, în anul 2014, de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților au fost înregistrate în evidența contabilă a MFP ca debitori.

La Agenția Națională de Administrare Fiscală au fost identificate mai multe abateri de la reglementările legale în vigoare, care au drept consecință denaturarea situațiilor financiare ale anului 2014, dintre care menționăm:

- denaturarea soldului contului 121 „Rezultat patrimonial” din situațiile financiare prin efectuarea de către ANAF a unor înregistrări contabile eronate prin conturile în afara bilanțului (diferențe între soldul contului 891 „Bilanț de deschidere” și soldul contului 892 „Bilanț de închidere”, care ar trebui să înregistreze valori identice) și prin nerespectarea corelațiilor obligatorii, impuse prin reglementările MFP, în situațiile financiare ale instituțiilor publice la data de 31 decembrie 2014. Diferențe s-au constatat la toate cele 8 direcții regionale, precum și la nivelul aparatului central și sunt generate de înregistrarea incorectă a creanțelor aferente contribuabililor transferați între unități, pentru care nu a fost dată confirmarea de primire în sistemul informatic de gestiune a evidenței tehnico-operative SIAC (neoperarea, în timp util, a ștergerii fișei de plătitor, ca urmare a confirmării de primire, cât și neoperarea confirmării transferului, în sistemul informatic de gestiune al evidenței pe plătitor);
- denaturarea conturilor de venituri ale bugetului de stat, prin neînregistrarea corespunzătoare, de către ANAF, a unor sume care, prin natură, conținut și mod de constituire, trebuiau evidențiate, după caz, în conturi de venituri, respectiv creditori ai bugetului de stat. Astfel, echipa de audit a constatat că la nivelul ANAF s-au înregistrat eronat și menținut nejustificat în evidența contabilă la 31.12.2014, în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, sume încasate prin Trezoreria Statului, dar fără a exista declarații întocmite de contribuabilii plătitori;
- conform monografiilor în vigoare, ANAF, prin direcțiile de finanțe regionale, înregistrează în contul „Creanțe ale bugetului de stat” diverse sume care, prin natură, conținut și mod de constituire reprezintă venit numai după depunerea declarațiilor corespunzătoare, astfel încât, din momentul încasării și până la momentul depunerii declarațiilor, sumele respective sunt înregistrate în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”;
- denaturarea situațiilor financiare anuale, încheiate la data de 31.12.2014, respectiv a bilanțului instituțiilor publice, centralizat de MFP, înainte de efectuarea operațiunilor de consolidare a contului „Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent”, prin majorarea eronată a rândului 21 „Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări”, cu suma de 3.585.871 mii lei, respectiv a rândului 60 „Datorii comerciale, avansuri și alte decontări”, cu suma de 3.682.630 mii lei.
- existența unor neconcordanțe între veniturile raportate de către ANAF în Anexa nr. 5 „Contul de execuție a bugetului instituției publice – Venituri” și veniturile raportate în Anexa nr. 2 „Contul de rezultat patrimonial”, care ar trebui să înregistreze valori identice.

Măsuri luate de entitate în timpul auditului financiar

În urma analizei constatărilor de la nivelul ANAF, prezentate pe parcursul misiunii de audit, precum și în etapa de conciliere, MFP a precizat următoarele aspecte:

- ✓ bilanțul centralizat s-a depus cu aceste necorelații, acestea fiind explicate la paginile 8-9 din raportul de analiză privind situațiile financiare centralizate, la data de 31 decembrie 2014;
- ✓ situația a fost reglementată de către ANAF în bilanțul din trimestrul II 2015, ulterior modificării sistemului informatic;
- ✓ în prezent, transferul dosarelor fiscale între organele fiscale se realizează concomitent în evidențele contabile ale celor două organe fiscale, eliminând astfel decalajele de timp generate în trecut de confirmarea transferului în evidența analitică pe plătitor;
- ✓ ca urmare a solicitării MFP din adresa MFP nr. 596503/8.06.2015, ANAF a corectat componența soldului contului „Decontări privind încheierea exercițiului bugetului de stat în anul curent” și a modificat datele raportate la rândurile 21 și 60.
- Referitor la modul de inițiere, fundamentare, elaborare și aprobare a Programului anual al achizițiilor publice (PAAP) au fost identificate următoarele deficiențe:
 - supraevaluarea/subevaluarea, în unele cazuri, a valorii estimate a contractelor de achiziție publică;
 - lipsa de comunicare între direcții pentru stabilirea corectă a nevoilor autorității, ceea ce a condus la o fundamentare superficială a Programului Anual al Achizițiilor Publice pe anul 2014. Consecința acestui fapt o constituie elaborarea a 64 de variante ale acestuia ca urmare a introducerii de poziții noi sau a majorării/diminuării valorilor estimative.
- Referitor la respectarea prevederilor OUG nr. 34/2006, actualizată au fost constatate următoarele deficiențe privind atribuirea contractelor de achiziție publică:

- nu au fost efectuate fundamentări tehnico-economice în ceea ce privește volumul și valoarea serviciilor de mentenanță ce urmau a fi contractate, prețurile unitare aferente serviciilor și echipamentelor fiind stabilite arbitrar;
- supradimensionarea valorii unor produse și servicii, fără justificări ale modului de formare și calcul al prețurilor unitare (nu sunt calculate tarife pe unitate de măsură, care să detalieze fiecare element al prețului estimat), au condus la cheltuieli și plăți nejustificate;
- deficiențe privind desfășurarea procedurilor de atribuire a acordurilor-cadru pentru achiziția de uniforme și accesorii (veston, pantalon, fustă, însemne de grad etc.), organizate de ANAF în 2014, constând în:
 - lipsa antecalculației prețului unitar estimat al produselor ce urmau a fi achiziționate;
 - majorarea semnificativă a valorii estimate prin acordurile-cadru cuprinse în PAAP;
 - revizuirea PAAP după lansarea procedurilor de achiziție;
 - nerespectarea cerințelor din caietul de sarcini, dar declararea ofertei „conformă”.
- Referitor la modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor instituțiilor publice:
 - nu au fost dispuse, de către conducerea ANAF, măsuri necesare recuperării sumei de 85 mii lei, achitată de la bugetul statului cu titlu de drepturi bănești, stabilite prin sentințe civile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Contencios Administrativ și Fiscal, rămase definitive, prin care a fost anulat un act administrativ al vicepreședintelui Autorității Naționale a Vămlor (ANV), emis prin încălcarea prevederilor legale în vigoare;
 - decontarea cu întârziere a avansurilor aferente ordinelor de deplasare.
- Referitor la inventarierea și evaluarea patrimoniului public și privat al statului aflat în administrarea ANAF s-a constatat nefinalizarea acțiunii de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale ANAF la data de 31.12.2014, la nivelul sediului central. Mai mult, s-a constatat faptul că nici inventarierea aferentă exercițiului financiar 2013 nu a fost finalizată până la data misiunii de audit.

În aceste condiții, situațiile financiare ale ANAF – aparat central, aferente exercițiului financiar 2013 și 2014, au fost întocmite fără a avea la bază și fără a fi precedate de inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv și a celorlalte bunuri și valori aflate în gestiune, activitate obligatorie premergătoare întocmirii situațiilor financiare.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate ANAF, auditate în anul 2015:

La nivelul **DGRFP Brașov** s-a constatat:

- neefectuarea operațiunii de reevaluare a tuturor activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor, la termenul prevăzut de reglementările legale în vigoare, cu consecințe asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2014, care nu reflectă în mod fidel și exact situația patrimonială a entității;
- nerespectarea prevederilor legale specifice privind calcularea, evidențierea și plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente sumelor reprezentând drepturi salariale, acordate în baza sentințelor judecătorești rămase definitive și irevocabile, având drept consecințe:
 - denaturarea bazei de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii atât la angajat, cât și la angajator, cu impact direct asupra declarării și virării contribuțiilor sociale obligatorii de către entitate;
 - plata către angajați a unor venituri nete majorate, prin necalcularea contribuțiilor individuale de asigurări sociale potrivit reglementărilor legale;
 - denaturarea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite de entitate la data de 31.12.2014.
- rezilierea unilaterală a unui contract de servicii pază, fapt ce a determinat plata unor sume cu titlu de despăgubiri, în sumă de 42 mii lei, pe care entitatea a fost obligată să le achite.

La nivelul **DGRFP București** s-a constatat:

- neclarificarea statutului juridic al unor bunuri provenind din confiscări și măsuri asigurătorii, preluate de DGRFPB de la Garda Financiară, cu titlu de custodie, cu ocazia reorganizării activității ANAF și, ca atare, nevalorificarea și nerealizarea unor venituri cuvenite bugetului de stat;
- nepreluarea și nevalorificarea, de către DGRFPB, a unor mărfuri confiscate de Garda Financiară Ilfov, în sumă estimată la 597 mii lei, aflate, la momentul desființării acesteia, în diverse faze de contestare a proceselor-verbale prin care s-a dispus confiscarea. Între Garda Financiară Ilfov și DGRFPB nu s-a procedat la predarea-primirea acestor bunuri, iar DGRFPB nu a luat măsurile necesare în vederea clarificării statutului juridic al acestor bunuri în vederea valorificării;
- neinventarierea, conform normelor în vigoare, a unor bunuri imobile – clădiri și terenuri, intrate în posesia statului în baza unei sentințe penale, precum și a unor investiții în curs, din cauza lipsei unei preocupări reale a conducerii entității cu privire la operațiunea de inventariere și stabilirea situației reale a tuturor elementelor patrimoniale.

La nivelul **DGRFP Prahova** s-au constatat următoarele:

- DGRFP Prahova nu a organizat și condus evidența creditelor bugetare aprobate și deschise, a angajamentelor bugetare și legale, precum și a garanțiilor de bună execuție, cu ajutorul conturilor speciale din clasa 8 a Planului general de conturi, grupa 80 „Conturi în afara bilanțului”, respectiv conturile „Garanție bancară pentru buna execuție”, „Credite bugetare aprobate”, „Credite deschise pentru cheltuieli proprii”, „Angajamente bugetare” și „Angajamente legale”.

În consecință nu au fost înregistrate în mod distinct în evidența contabilă, în conturi în afara bilanțului, operațiunile privind:

- creditele bugetare aprobate și deschise;

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- constituirea garanțiilor de bună execuție, ceea ce creează premisele ca eventuale remedieri ale viciilor ascunse la lucrări pe perioada de garanție să fie suportate din fondurile proprii;
- soldul contului „Construcții” a fost supraevaluat cu suma totală de 37 mii lei ca urmare a înregistrării în valoarea construcției „Sediul AJFP Argeș” a unor bunuri de natura obiectelor de inventar și a unor echipamente tehnologice;
- nu a fost organizată corespunzător evidența tehnico-operativă și contabilă a operațiunilor cu bunurile valorice de carburanți;
- au fost închiriate bunuri proprietate publică a statului, aflate în administrarea DGRFP Ploiești, fără a fi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

La nivelul **DGRFP Timișoara** s-au constatat:

- pentru unele terenuri aferente clădirilor administrative ale administrațiilor județene Caraș-Severin și Hunedoara, entitatea auditată nu a procedat la evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă a valorii unei suprafețe totale de 3.523 de mp, iar pentru suprafața de 1.166,63 de mp, înregistrarea s-a realizat numai în evidența operativă, în unități fizice (metri pătrați), nu și valoric;
- în soldul contului contabil „Fondul domeniului public” în sumă de 55.241 mii lei este inclusă suma de 221 mii lei, ce reprezintă valoarea clădirii SFO Buziaș, care nu se regăsește în „Inventarul bunurilor din domeniul public al statului aflate în proprietatea publică a statului la data inventarului”;
- DGRFP Timișoara nu a efectuat toate demersurile legale în vederea întocmirii documentației cadastrale și înscrierii în evidența Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Teritorială a tuturor bunurilor aflate în domeniul public al statului, date în administrarea DGRFP Timișoara, înscrise în „Inventarul bunurilor din domeniului public al statului aflate în proprietatea publică a statului la data inventarului”.

La nivelul **DGRFP Craiova** s-a constatat că inventarierea patrimoniului nu s-a finalizat până la data auditului, concluzionând că situațiile financiare au fost întocmite fără a fi stabilită situația reală a patrimoniului, în condițiile în care:

- la Direcția Vamală Craiova au fost constatate diferențe între soldul faptic și soldul scriptic al creanțelor bugetare, în sumă de 656 mii lei;
- au fost propuse pentru casare mijloace fixe în valoare 1.158 mii lei, obiecte de inventar în valoare de 267 mii lei și formulare cu regim special în valoare de 62 mii lei, dar fără a fi înregistrate rezultatele acestei operațiuni.

Opinia de audit

La **Ministerul Finanțelor Publice** s-a exprimat **opinie de audit cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, având în vedere că situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a MFP, la data de 31 decembrie 2014 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată. Opinia cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a aspectelor mai sus menționate, este exprimată deoarece se constată faptul că probele de audit colectate sunt suficiente și adecvate, iar denaturările individuale sau cumulate sunt semnificative, dar nu au efecte generalizate asupra situațiilor financiare ca întreg, iar valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate la entitatea auditată, se situează sub pragul de semnificație.

La **Agencia Națională de Administrare Fiscală** a fost exprimată **opinie adversă**. În vederea valorificării rapoartelor de audit au fost emise decizii pentru corectarea abaterilor constatate la ANAF și la MFP.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Scurtă prezentare

Ministerul Justiției este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia Ministerul Justiției asigură buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public.

În cadrul Ministerului Justiției funcționează următoarele entități:

- 15 curți de apel, ordonatori secundari de credite,
- 42 de tribunale, ordonatori terțieri de credite,
- tribunale pentru minori și familie, judecătorii – entități fără personalitate juridică,
- Administrația Națională a Penitenciarelor – ordonator secundar de credite, care are în subordine: penitenciare, spitale-penitenciar, penitenciare pentru minori și tineri, un penitenciar pentru femei, centre de reeducare, Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna, Baza de Aprovizionare, Gospodărire și Reparații, Complexul Flamingo - Eforie Sud, Centrul de Pregătire a Magistratilor, Grefierilor și al celuilalt Personal din Sistemul Justiției - Sovata,
- Autoritatea Națională pentru Cetățenie – ordonator terțiar de credite,
- Oficiul Național al Registrului Comerțului – ordonator terțiar de credite,
- Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu – ordonator terțiar de credite,
- Institutul Național de Expertize Criminalistice – ordonator terțiar de credite,
- Spitalul „Prof. dr. C. Angelescu” – ordonator terțiar de credite,
- Direcția Națională de Probațiune – ordonator terțiar de credite.

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.565.800	3.544.971	3.493.559	136,16	98,55
Alte servicii publice generale	41.400	43.639	43.588	105,29	99,88
Ordine publică și siguranță națională	2.521.822	3.498.830	3.447.479	136,71	98,53
Asigurări și asistență socială	2.578	2.502	2.492	96,66	99,60
Cheltuieli – buget de stat	2.550.879	3.518.443	3.489.378	136,79	99,17
Alte servicii publice generale	41.400	43.639	43.588	105,29	99,88
Ordine publică și siguranță națională	2.506.901	3.472.302	3.443.298	137,35	99,16
Asigurări și asistență socială	2.578	2.502	2.492	96,66	99,60
Fonduri externe nerambursabile	4.323	13.664	3.476	80,41	25,44
Ordine publică și siguranță națională	4.323	13.664	3.476	80,41	25,44
Total cheltuieli din venituri proprii	10.598	12.864	705	6,65	5,48
Ordine publică și siguranță națională	10.598	12.864	705	6,65	5,48

Plățile totale, efectuate în procent de 98,5% din creditele definitive aprobate s-au încadrat în limitele angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților, o pondere importantă o dețin cheltuielile de personal (63%).

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost operate modificările intervenite în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, aflate în administrarea Ministerului Justiției, în valoare de 28.430 mii lei, reprezentând diferențe din reevaluarea clădirilor, preluări și cedări de spații.

Deficiența a fost remediată în timpul misiunii de audit.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerului Justiției, auditate în anul 2015:

Conform Programului de activitate au fost realizate misiuni de audit financiar la 52 de ordonatori de credite din subordinea Ministerului Justiției, principalele deficiențe constatate fiind:

- la *Administrația Națională a Penitenciarelor*, în perioada 2012-2014, din cauza unei repartizări nefundamentate a creditelor bugetare, de către ordonatorul principal de credite, unele unități penitenciare din subordine au plătit penalități de întârziere către furnizorii de utilități (energie electrică, termică, apă, canal, salubritate etc.), în sumă totală de 427 mii lei (42 mii lei în anul 2012, 363 mii lei în anul 2013, iar 22 mii lei în 2014).

În context, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în lipsa unei analize, au fost disponibilizate sume la Fondul de rezervă în condițiile în care existau facturi neplătite la termen.

- la *Spitalul „Prof. dr. Constantin Angelescu”*, fundamentarea veniturilor proprii s-a efectuat fără a respecta, în totalitate, prevederile legale în vigoare, întrucât s-a luat în calcul, în mod eronat, excedentul din anul precedent, în sumă de 725 mii lei, în condițiile în care acesta nu constituie venit al anului curent. Serviciile prestate suplimentar, în valoare de 180 mii lei, nu s-au putut factura și nici încasa în lipsa unor acte adiționale la contractul încheiat cu Casa OPSNAJ, în perioada 2012-2014, ceea ce a avut drept consecință imposibilitatea plății furnizorilor;

- Institutul Național de Expertize Criminalistice* nu a virat la bugetul de stat excedentul rezultat din execuția bugetară aferentă anului 2014, în sumă de 138 mii lei, în condițiile în care instituția este finanțată din venituri proprii și subvenții, existând obligația regularizării sumelor primite la finele anului cu bugetul din care a fost finanțat.

În timpul misiunii de audit financiar, excedentul a fost virat la bugetul de stat.

- la *Tribunalul Teleorman*, pentru lucrările executate și finalizate la obiectivele de investiții în perioada 2005-2014 nu s-a efectuat recepția finală la expirarea perioadei de garanție și nu s-a majorat valoarea activelor fixe corporale cu contravaloarea investițiilor realizate la aceste active în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici inițiali, a gradului de confort și ambient, în sumă de 2.998 mii lei;

- Tribunalul Sibiu* nu a înregistrat în evidența contabilă, întreaga valoare a obiectivului de investiții „Reabilitare, amenajare și extindere sediu Judecătoria Săliște”, în sumă de 143 mii lei, deși acesta a fost finalizat și recepționat în cursul anului 2012;

- Tribunalul Bihor* nu a înregistrat în evidența contabilă unele echipamente în sumă de 583 mii lei, achiziționate de Ministerul Justiției prin Direcția de Implementare a Proiectelor Finanțate din Împrumuturi Externe;

- la *Tribunalul Sibiu* au fost efectuate plăți estimate la suma de 129 mii lei pentru lucrări neexecutate la obiectivul de investiții „Reparații capitale, extindere și mansardare judecătoria Mediaș”;

- la *Tribunalul Cluj* s-au efectuat plăți către Baroul Cluj, în sumă de 1.224 mii lei, reprezentând servicii de asistență judiciară din oficiu, fără documente justificative legal întocmite;

- la *Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel Ploiești, tribunalele: Timiș, Caraș-Severin, Cluj și Mehedinți*, calculul contribuțiilor de asigurări sociale pentru drepturile acordate în baza sentințelor judecătorești, precum și întocmirea și depunerea declarațiilor rectificative s-au efectuat cu nerespectarea normelor legale în vigoare.

Opinia de audit

Având în vedere constatările la nivelul ordonatorilor secundari și terțari, cât și faptul că valoarea cumulată a abaterilor s-a situat sub pragul de semnificație, ca urmare a misiunii de audit la Ministerul Justiției a fost exprimată **opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Pentru înlăturarea deficiențelor, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora au fost dispuse măsuri prin deciziile emise. Pentru 11 ordonatori secundari și terțari din subordinea Ministerului Justiției, actele încheiate ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar au fost valorificate prin emiterea **certificatului de conformitate**.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Scurtă prezentare

Ministerul Apărării Naționale (MApN) este organul de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, cu scopul de a desfășura activități în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și strategiei de securitate națională, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

Ministerul Apărării Naționale răspunde în fața Parlamentului, a Guvernului și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru modul de aplicare a prevederilor Constituției, ale celorlalte acte normative în vigoare, ale hotărârilor Guvernului și ale Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul său de activitate.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	6.873.143	7.469.005	6.559.632	95,44	87,82
Autorități publice și acțiuni externe	1.966	1.990	1.952	99,29	98,09
Alte servicii publice generale	2.717	2.187	2.094	77,07	95,75
Apărare	6.094.473	6.660.912	5.786.459	94,95	86,87
Ordine publică și siguranță națională	347.840	358.105	352.068	101,22	98,31
Învățământ	245.571	245.024	225.166	91,69	91,90
Sănătate	56.176	64.403	59.437	105,80	92,29
Cultură, recreere și religie	48.164	53.131	49.692	103,17	93,53
Asigurări și asistență socială	75.656	82.673	82.443	108,97	99,72
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	580	580	321	55,34	55,34
Cheltuieli – buget de stat	5.843.745	6.439.607	6.422.823	109,91	99,74
Autorități publice și acțiuni externe	1.966	1.990	1.952	99,29	98,09
Alte servicii publice generale	2.717	2.187	2.094	77,07	95,75
Apărare	5.110.798	5.680.511	5.668.376	110,91	99,79
Ordine publică și siguranță națională	337.980	346.745	346.130	102,41	99,82
Învățământ	217.354	215.043	214.571	98,72	99,78
Sănătate	53.815	62.042	59.371	110,32	95,69
Cultură, recreere și religie	43.459	48.416	47.886	110,19	98,91
Asigurări și asistență socială	75.656	82.673	82.443	108,97	99,72
Total cheltuieli din venituri proprii	1.029.398	1.029.398	136.809	13,29	13,29
Apărare	983.675	980.401	118.083	12,00	12,04
Ordine publică și siguranță națională	9.860	11.360	5.938	60,22	52,27
Învățământ	28.217	29.981	10.595	37,55	35,34
Sănătate	2.361	2.361	66	2,80	2,80
Cultură, recreere și religie	4.705	4.715	1.806	38,38	38,30
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	580	580	321	55,34	55,34

Observațiile Curții de Conturi:

- referitor la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-a constatat înregistrarea și menținerea în evidența contului „Decontări din operații în curs de clarificare” a sumei de 25 mii lei, reprezentând „despăgubiri din sentințe civile”, fără a fi întocmită o Notă de fundamentare aprobată de ordonatorul de credite;
- cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare s-a constatat:

- în anul 2014 au fost efectuate plăți, retroactiv, în sumă de 12.593 USD, reprezentând drepturi de natură salarială acordate pentru soția unui ofițer trimis în misiune permanentă în străinătate, pentru perioada 14.09.2012 -10.06.2014, în procent de 25% din salariul lunar în valută (11.268 USD), respectiv 25% din indemnizația de risc (1.325 USD), fără ca acesta să prezinte toate documentele justificative necesare și fără a fi respectate prevederile legale prevăzute de *Instrucțiunile privind susținerea activităților personalului MAPN trimis în misiune permanentă în străinătate* (MPS), aprobate prin Ordinul nr. 172/2007;
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la informațiile obligatorii înscrise în documentele justificative aferente cheltuielilor privind organizarea acțiunilor de protocol, respectiv facturi în valoare de 23 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MAPN, auditate în anul 2015:

Totodată, în acțiunea de audit financiar, efectuată la ordonatorul principal de credite au fost supuse auditării și fonduri publice alocate prin bugetul acestuia unor ordonatori terțiari de credite, la care observațiile Curții de Conturi s-au concretizat în următoarele:

- neînregistrarea în evidența contabilă a unor facturi reprezentând cheltuieli privind sprijinul logistic acordat personalului din teatrele de operațiuni, de către partenerii externi, abaterea fiind corectată operativ (1.069 mii lei – *Statul Major al Forțelor Terestre*);
- neînregistrarea în evidența contabilă a unor creanțe reprezentând prejudicii create în patrimoniul entității, aflate pe rolul instanțelor de judecată (1.519 mii lei – *Oficiul Național pentru Cultul Eroilor*);
- menținerea nejustificată, la data de 31.12.2014, în soldul contului „Active fixe corporale în curs de execuție” a unor sume reprezentând cheltuieli cu expertize și proiecte tehnice sau de asistență tehnică, consultanță și elaborare documente de construire, aferente unor imobile aparținând altor beneficiari. Aceste plăți, efectuate de *Direcția Domenii și Infrastructuri*, pentru unele imobile care nu aparțin patrimoniului propriu și care nu sunt înregistrate la nivelul unităților beneficiare, pot conduce la diminuarea valorii activelor fixe corporale pentru care au fost efectuate;
- pentru sumele reprezentând garanții de bună execuție constituite, înregistrate în contul „Disponibil din garanția constituită pentru bună execuție”, nu s-a organizat evidența analitică, pe contracte și beneficiari, pentru a reflecta soldurile inițiale și cele finale, precum și rulajele, situație în care nu se cunoaște valoarea garanției de bună execuție constituită în momentul prevăzut în contracte. Contravaloarea acestor garanții nu a fost înregistrată în conturi speciale, în afara bilanțului (*Direcția Domenii și infrastructuri, Comandamentul Logistic Întrunit*);
- nu s-a urmărit, în unele cazuri, respectarea clauzelor contractuale privind cuantumul garanției de bună execuție sau valabilitatea acesteia (*Comandamentul Logistic Întrunit*);
- s-au înregistrat eronat, în contul „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”, cheltuieli de natura obiectelor de inventar (*Comandamentul Logistic Întrunit*);
- nu s-a respectat principiul separării atribuțiilor pentru înregistrarea în contabilitate a unor documente, în sensul că persoana care a acordat viza de control financiar preventiv propriu pe ordonanțările de plată a semnat și ordinele de plată (*Academia Tehnică Militară*).

Recomandări:

- ✓ se vor analiza sumele înregistrate în soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare” și se vor menține doar sumele ce se justifică în mod obiectiv, iar, în cazul în care se depășește termenul de 3 luni, se va întocmi o Notă de fundamentare aprobată de ordonatorul de credite;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru efectuarea unei cercetări administrative privind plata retroactivă a sumei de 12.593 USD, în condițiile descrise în actul de control, în vederea stabilirii unui eventual prejudiciu, a întinderii acestuia și recuperarea de la persoanele responsabile;
- ✓ prin compartimentul de audit public intern se vor extinde verificările asupra modului de evidențiere a garanțiilor de bună execuție;
- ✓ corectarea erorilor contabile, astfel încât situațiile financiare să reflecte realitatea.

Opinia de audit

Pentru activitatea proprie a ordonatorului principal de credite al Ministerului Apărării Naționale s-a emis **o opinie de audit cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, semnalate ca urmare a misiunii de audit financiar efectuate. Cu excepția efectelor aspectelor evidențiate, situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a MAPN pentru activitatea proprie – buget de stat la data de 31.12.2014 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia Curții de Conturi emisă în urma verificării exercițiului financiar 2013 și s-a constatat implementarea integrală a majorității acestora.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Scurtă prezentare

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a fost înființat prin reorganizarea Ministerului Administrației și Internelor, în baza OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, după preluarea activității în domeniul administrației publice de către MDRAP.

MAI este organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică care îndeplinește atribuții specifice în domeniul *ordinii, siguranței publice și securității naționale*.

MAI organizează, asigură și desfășoară relații de cooperare cu autoritățile specializate din alte state în domeniile sale de competență, iar, prin atașati de afaceri interne sau ofițeri de legătură, asigură reprezentarea instituției în raporturile cu autoritățile similare ale statelor cu care România întreține relații diplomatice sau cu organisme și organizații internaționale.

La solicitarea Președintelui României și cu aprobarea Parlamentului, MAI participă cu efective și tehnică din dotare la misiuni internaționale sau multinaționale umanitare și de menținere a păcii, în afara teritoriului național.

MAI răspunde în fața Guvernului, a Consiliului Suprem de Apărare a Țării și a Parlamentului de modul în care aplică prevederile Constituției, ale celorlalte acte normative, precum și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.399.131	10.003.125	8.712.399	103,73	87,10
Autorități publice și acțiuni externe	134.641	314.483	311.941	231,68	99,19
Ordine publică și siguranță națională	7.825.611	8.260.061	8.081.577	103,27	97,84
Învățământ	134.982	129.708	114.981	85,18	88,65
Cultură, recreere și religie	36.797	25.682	25.521	69,36	99,37
Asigurări și asistență socială	171.320	1.117.992	99.001	57,79	8,86
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	95.780	155.199	79.378	82,88	51,15
Cheltuieli – buget de stat	8.008.259	8.637.995	8.539.693	106,64	98,86
Autorități publice și acțiuni externe	134.408	313.188	311.520	231,77	99,47
Ordine publică și siguranță națională	7.554.238	7.963.787	7.944.040	105,16	99,75
Învățământ	118.716	113.442	113.028	95,21	99,64
Cultură, recreere și religie	36.797	25.682	25.521	69,36	99,37
Asigurări și asistență socială	68.320	66.697	66.206	96,91	99,26
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	95.780	155.199	79.378	82,88	51,15
Credite externe	10.000	10.000	2.009	20,09	20,09
Ordine publică și siguranță națională	10.000	10.000	2.009	20,09	20,09
Fonduri externe nerambursabile	160.777	169.665	57.031	35,47	33,61
Autorități publice și acțiuni externe	233	1.295	421	180,69	32,51
Ordine publică și siguranță națională	159.544	167.370	56.456	35,39	33,73
Învățământ	1.000	1.000	154	15,40	15,40
Total cheltuieli din venituri proprii	220.095	1.185.465	113.666	51,64	9,59
Ordine publică și siguranță națională	101.829	118.904	79.072	77,65	66,50
Învățământ	15.266	15.266	1.799	11,78	11,78
Asigurări și asistență socială	103.000	1.051.295	32.795	31,84	3,12

Observațiile Curții de Conturi:

efectuarea unor înregistrări eronate sau neînregistrarea unor operațiuni astfel:

- neînregistrarea în contabilitate a unor bunuri primite cu titlu gratuit, în cadrul contractului subsecvent de prestări servicii la Acordul-cadru nr. 3981863/30.08.2013, încheiat cu SC Orange România SA;
- înregistrarea eronată în contul „Cheltuieli cu deplasări, detașări, transferări” a unor cheltuieli cu servicii bancare și servicii de asigurare medicală;
- înregistrarea eronată, pe cheltuielile aferente anului 2014, a contravalorii serviciilor de asigurare pentru autovehicule și locuințe, aferente anului 2015;
- înregistrarea eronată a cheltuielilor cu serviciile de ridicare deșeurilor menajere, în contul „Cheltuieli privind energia și apa” și nu în contul „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”;
- neînregistrarea în evidența extrabilanțieră a unor garanții de bună execuție;
- neînregistrarea în evidența contabilă a sumei de 34 mii lei, reprezentând penalități aferente contravalorii chiriei datorate de un agent economic, aflat în insolvență. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit;

- acordarea de avansuri de deplasare, în lei și în valută, în sumă de 19 mii lei, fără utilizarea formularului „Ordin de deplasare” sau a altor documente legale, numai prin dispoziții de plată, în care să fie nominalizați titularii de avans și acțiunile la care vor participa;
- neelaborarea unei proceduri privind modul de recuperare a TVA și a accizelor aferente achizițiilor efectuate de personalul trimis în misiunile permanente, în vederea aplicării prevederilor OMAI nr. S/207/2012 privind organizarea activității de reprezentare externă și cooperare internațională desfășurate prin intermediul atașajilor de afaceri interne, ofițerilor de legătură și al specialiștilor suport operativ ai MAI, act normativ care reglementează obligativitatea pentru atașajii de afaceri interne de a recupera „în timpul cel mai scurt” TVA și accizele pentru achizițiile efectuate în țările în care își desfășoară activitatea. În acest context, entitatea publică avea obligația asigurării măsurilor de supraveghere adecvate a operațiunilor, pe baza unei proceduri, lipsa acesteia constituind un risc în recuperarea integrală a acestor sume;
- decontarea, în anul 2014, a sumei de 2.088 euro, reprezentând taxă de școlarizare la o instituție privată, pentru copilul unui angajat MAI trimis în misiune permanentă în străinătate, fără a se face dovada că unitățile de învățământ de stat, care oferă instruire în domeniul ales în localitatea de reședință, percep taxe de școlarizare;
- nu au fost întocmite angajamentele legale, în cazul unor achiziții directe, respectiv comenzi, aprobate de ordonatorul de credite, deși Direcția Generală Financiară informase Direcția Generală Logistică, prin Adresa nr. 327556/11.03.2014 despre faptul că orice achiziție publică trebuie să se realizeze numai în condițiile existenței unui angajament legal;
- a fost achitată nelegal suma de 15 mii lei, pentru organizare de șantier, în baza Contractului de furnizare „Centrul de Contact al MAI”, în condițiile în care din analiza documentelor justificative aferente lucrărilor decontate în anul 2014 și a actelor adiționale subsecvente s-a constatat că lucrările respective nu intră în categoria lucrărilor de investiții;
- neîncasarea sumei de 13 mii lei, reprezentând contravaloare chirie și utilități, aferente unui contract de închiriere a unui spațiu din domeniul public al statului.

În timpul misiunii de audit, entitatea a notificat chiriașul pentru rezilierea contractului și a executat scrisoarea de garanție bancară.

- pentru un imobil dat în folosință gratuită Asociației pentru Implementarea Democrației (AID) au fost achitate de entitate cheltuieli cu utilități, deși Protocolul de Parteneriat nu prevede această obligație;
- derularea defectuoasă a contractului încheiat cu SC „2K Telecom” în anul 2009, pentru realizarea sistemului „Centrul de contact” al Ministerului Afacerilor Interne, cu termen de finalizare sfârșitul anului 2011 (26 de luni), întrucât:
 - la data efectuării misiunii de audit, sistemul call center (rețeaua voce-date) nu era funcțional, în condițiile în care termenele de realizare pentru serviciile de instalare și punere în funcțiune au fost prelungite până la data de 31.03.2015, în termen aflându-se doar serviciile de mentenanță, garanție și suport (termen final – 31.03.2018);
 - până la data auditului au fost efectuate și decontate lucrări și servicii în sumă de 12.370 mii lei, din totalul de 19.667 mii lei (63%), în condițiile în care din această sumă, un procent de 75% (11.002 mii lei) reprezintă contravaloarea echipamentelor livrate în anul 2011, a căror perioadă de garanție (36 de luni de la livrare) a fost depășită în anul 2014. Ca urmare, garanția a fost ridicată de prestator deoarece, datorită termenului lung de la data contractării, a intervenit uzura morală a echipamentelor și a soluțiilor software alese, fiind necesare, ulterior, operațiuni de upgradare;
 - în anul 2014, anul expirării garanției acordate de furnizorul echipamentelor, au fost prestate și achitate servicii în sumă de numai 1.254 mii lei, reprezentând 14% din suma totală alocată acestei perioade (9.010 mii lei);
 - managementul proiectului nu a asigurat analiza clauzelor contractuale și renegocierea periodică a acestuia în favoarea beneficiarului;
 - contractul nu conține clauze privind restituirea garanției concomitent cu funcționarea întregului sistem, în condițiile în care acesta nu a fost furnizat „la cheie”, iar serviciile de mentenanță, garanție și suport, în valoare de 432 mii lei (inclusiv TVA), incluse în contract, nu sunt detaliate astfel încât să cuprindă informații concrete, pe tipuri de servicii și furnizori.

Concluzionând, proiectul de dezvoltare a unui Centru de contact (call center) – interfață unică de acces la informații pentru societatea civilă, nu a atins obiectivele generale prevăzute în caietul de sarcini și anume, dezvoltarea managementului informației la nivelul MAI prin accesul facil al tuturor utilizatorilor la un sistem unic de gestionare a informațiilor, la nivelul instituției și, implicit, creșterea gradului de satisfacție a cetățeanului.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MAI, auditate în anul 2015:

Pentru o mai bună fundamentare a concluziilor auditului financiar desfășurat la ordonatorul principal de credite s-au verificat, prin structurile teritoriale, fonduri publice alocate din bugetul acestuia către entitățile din subordine, iar constatările au privit:

- menținerea nejustificată, în evidența contabilă a entității, în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”, a contravalorii unor lucrări de investiții, în sumă totală de 63.696 mii lei, finalizate și recepționate (*Spitalul de Urgență al MAI „Prof. Dr. Dimitrie Gerota”*);
- neorganizarea și neconducerea evidenței analitice a creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și a angajamentelor legale, cu ajutorul conturilor în afara bilanțului: „Credite bugetare aprobate”, „Angajamente bugetare” și „Angajamente legale”, fapt pentru care, în contul de execuție la 31.12.2014, nu au fost raportate angajamente legale de plată în valoare de 1.115 mii lei (*Instituția Prefectului Municipiului București*);
- nereevaluarea terenului și construcției aflate în domeniul statului și în administrarea entității, cel puțin o dată la 3 ani. De asemenea, nu a fost înregistrat în evidența cadastrală imobilul cu destinația „sediu administrativ”, aparținând domeniului public al statului și aflat în administrarea entității (*Direcția Regim Permise de Conducere și Înmătrulare a Vehiculelor*);

- inventarierea generală a patrimoniului entității nu a fost realizată în totalitate conform prevederilor legale în vigoare, în sensul că datele rezultate din operațiunea de inventariere nu au fost actualizate, cu intrările sau ieșirile din perioada cuprinsă între data inventarierii (31.10.2014) și data încheierii exercițiului financiar (31.12.2014) (*Inspectoratul pentru Situații de Urgență Argeș*);
- necalcularea, neînregistrarea și neregularizarea cu bugetul asigurărilor sociale de stat a sumei totale de 35 mii lei, reprezentând contribuție de asigurări sociale de stat datorată de angajator, achitată în plus în perioada 2011-2013 (*Institutul de Studii pentru Ordine Publică*).

🕒 În timpul și ca urmare a misiunii de audit, abaterea a fost remediată.

Recomandări:

- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale care să furnizeze o asigurare rezonabilă că sunt respectate prevederile OMAI nr. S/207/2012 privind organizarea activității de reprezentare externă și cooperare internațională, desfășurate prin intermediul atașatilor de afaceri interne, ofițerilor de legătură și al specialiștilor suport operativ ai MAI;
- ✓ recuperarea sumei de 2.088 euro, în condițiile legii, și sistarea acordării indemnizației lunare, în valută, pentru plata taxei de școlarizare la o instituție privată, pentru cazul consemnat, până la clarificarea situației; la nivelul ministerului vor fi luate măsuri pentru elaborarea unei proceduri cu privire la acordarea indemnizației lunare în valută, pentru plata taxei de școlarizare;
- ✓ elaborarea unei proceduri privind întocmirea angajamentelor legale, în cazul achizițiilor directe;
- ✓ recuperarea cheltuielilor cu organizarea de șantier, plătite în cadrul lucrărilor de amenajare care s-au realizat la etajul 5 din clădirea Centrului Cultural al MAI, la care se aplică penalități conform prevederilor legale;
- ✓ calcularea, evidențierea și încasarea penalităților de întârziere pentru nerespectarea termenelor prevăzute în actul adițional la Contractul încheiat cu SC 2 K Telecom SRL, pentru serviciile de instalare și punere în funcțiune a sistemului „Centru de Contact” al Ministerului Afacerilor Interne, al cărui termen de realizare este depășit din data de 31.03.2015;
- ✓ reevaluarea construcției și terenului, aflate în folosința DRPCIV, la termenele prevăzute de actele normative în vigoare, comunicarea noilor valori MFP pentru actualizarea inventarului patrimoniului public al statului;
- ✓ corectarea erorilor contabile.

Opinia de audit

În urma misiunii de audit financiar efectuate la ordonatorul principal de credite al MAI pentru activitatea proprie finanțată de la bugetul de stat s-a emis **opinia de audit cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Paragraful evidențiază că **abaterile identificate nu au fost remediate în totalitate în timpul misiunii de audit, însă, cu excepția efectelor aspectelor evidențiate în paragraful de mai sus, situațiile financiare luate în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a MAI la data de 31.12.2014 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată**.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie a Curții de Conturi, emisă în urma verificării exercițiului financiar 2013, constatându-se implementarea integrală a măsurilor.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

Scurtă prezentare

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei și protecției sociale.

Instituțiile care funcționează în subordinea sau sub autoritatea MMFPSPV sunt următoarele:

În subordine:

- Inspekția Muncii (IM);
- opt organisme intermediare regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane (Regiunea Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest, Centru și București-Ilfov (OIRPOSDRU))
- Agenția Națională pentru Plăți și Inspekție Socială (ANPIS);
- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA);
- Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (DESEB).

Sub autoritate:

- Casa Națională de Pensii Publice (CNPP);
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

Misiunea de audit financiar a contului de execuție încheiat pe anul 2014 s-a desfășurat la minister și la următoarele entități:

- Inspekția Muncii și 26 de inspecorate teritoriale de muncă;
- Agenția Națională pentru Plăți și Inspekție Socială și 42 de agenții județene pentru plăți și inspekție socială.

Contul de execuție a bugetului MMFSPV pe anul 2014 se prezintă, sintetic, astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	29.698.786	29.875.113	29.405.759	99,01	98,43
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	13.070.332	14.045.174	13.686.296	104,71	97,44
Asigurări și asistență socială	16.628.454	15.829.939	15.719.463	94,53	99,30
Cheltuieli – buget de stat	29.694.286	29.870.613	29.405.759	99,03	98,44
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	13.070.332	14.045.174	13.686.296	104,71	97,44
Asigurări și asistență socială	16.623.954	15.825.439	15.719.463	94,56	99,33
Fonduri externe nerambursabile	4.500	4.500	0	0,00	0,00
Asigurări și asistență socială	4.500	4.500	0	0,00	0,00

Plățile totale, în sumă de 29.406 milioane lei, din punct de vedere al destinației acestora, au cuprins:

- transferuri în sumă totală de 13.686 milioane lei, care reprezintă circa 46% din totalul plăților din sursa de la bugetul de stat, pentru acoperirea deficitului bugetar al:
 - bugetului asigurărilor sociale de stat, în valoare de 13.472 milioane lei, sumă transferată la CNPP;
 - bugetului asigurărilor pentru șomaj, în valoare de 214 milioane lei, sumă transferată la ANOFM;
- cheltuieli de asigurări și asistență socială, în sumă de 15.720 milioane lei, care dețin o pondere de circa 54%, pentru:
 - finanțarea beneficiilor de asistență socială, a pensiilor pentru agricultori și a celorlalte indemnizații reparatorii, precum și a programelor de interes național administrate de diferite structuri ale ministerului;
 - planificarea, elaborarea și implementarea strategiilor și politicilor în domeniul social.

Datele prezentate anterior, detaliate în structură economică, pe titluri de cheltuieli, se prezintă sintetic astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare		Angaja- mente bugetare	Angaja- mente legale	Plăți efectuate	Angaja- mente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție față de creditele inițiale%	Execuție față de creditele definitive%
	Inițiale	Definitive							
0	1	2	3	4	5	6	7	8 = col. 5/col. 1	9 = col 5/col. 2
Cheltuieli totale	29.694	29.871	29.426	29.424	29.406	18	29.713	99,0	98,4
Cheltuieli curente	29.687	29.865	29.452	29.451	29.432	17	29.694	99,1	98,6
Cheltuieli de personal	217	239	239	239	238	1	236	109,7	99,6
Bunuri și servicii	146	148	144	144	141	2	141	96,6	95,3
Transferuri între unități ale administrației publice	15.553	16.530	16.164	16.164	16.161	3	16.258	103,9	97,8
Alte transferuri	3	3	3	3	3	0	3	100,0	100,0
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)	328	50	20	22	15	6	9	4,6	30,0
Asistență socială	13.362	12.828	12.817	12.814	12.809	4	12.981	95,9	99,9
Alte cheltuieli	46	35	34	34	34	0	35	73,9	97,1
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	32	32	31	31	31	1	31	96,9	96,9
Cheltuieli de capital	7	6	5	5	4	1	19	57,1	66,7
Active nefinanciare	7	6	5	5	4	1	19	57,1	80,0
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	-31	-31	-31	0	0	0	0

Analizând datele prezentate prin contul de execuție al bugetului de stat centralizat, întocmit de către MMFSPV la data de 31.12.2014, se constată că s-au efectuat plăți de 29.406 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat, în sumă de 13.686 milioane lei), ceea ce reprezintă 98% din creditele bugetare aprobate în anul 2014, în sumă de 29.871 milioane lei și 99% din cele inițiale, în sumă de 29.694 milioane lei.

De remarcat este faptul că, deși a fost solicitată și aprobată suplimentarea creditelor bugetare inițiale, cu suma de 178 milioane lei, plățile efectuate în anul 2014 s-au situat chiar și sub nivelul creditelor aprobate inițial, cu suma de 287 milioane lei.

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

au fost constatate mai multe deficiențe majore, referitoare la modul de elaborare a situațiilor financiare, dar și la calitatea datelor raportate prin acestea, constând în:

- supradimensionarea bugetului ministerului cu suma de 32.000 mii lei, prin includerea în prevederile bugetare ale acestuia a unor sume care nu aparțineau bugetului de stat, acestea fiind ale unor asociații și fundații care nu sunt entități din structura/subordinea sau sub autoritatea sa;

- includerea în situațiile financiare ale ministerului a datelor din situațiile financiare raportate la finele anului 2014 de către institutele naționale de cercetare-dezvoltare și de către Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice (CNPV), entități care nu funcționează în subordinea/sub autoritatea ministerului (sumă estimativă de 11.821 mii lei);
- raportarea eronată, prin situațiile financiare anuale ale aparatului propriu al ministerului, a creanțelor și datoriilor, întrucât:
 - nu au fost înregistrate în contabilitate toate operațiunile privind creanțele și datoriile în sumă de 2.994 mii lei, care provin din proiecte cu finanțare externă, finalizate în anul 2011, pentru care entitatea nu cunoaște cu exactitate realitatea soldurilor;
 - nu au fost înregistrate unele datorii în sumă de 72 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate de către ANOFM, dar care se suportă din bugetul de stat;

- menținerea nejustificată în evidența contabilă a unor bunuri în sumă de 1.075 mii lei, care aparțineau unei direcții din cadrul ministerului (DGAMPOSDRU), preluată în cursul anului 2014 de către Ministerul Fondurilor Europene;
- nu s-au efectuat punctajele privind conturile de decontări între minister și entitățile aflate în subordinea sa, în sumă de 56.478 mii lei, fapt ce a condus la supradimensionarea activelor și datoriilor raportate prin situațiile financiare centralizate, la finele anului 2014.

 În timpul auditului s-au întocmit note contabile prin care s-au corectat unele dintre soldurile conturilor sintetice și analitice eronate.

- nu au fost actualizate, la termenele legale, informațiile din *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, deținut de MFP și nu au fost adoptate acte normative în acest sens, în condițiile în care:

- pentru un imobil din administrarea unei entități subordonate (ANPIS-AJPIS Harghita), pentru care s-au efectuat lucrări de modernizare (mansardare) și reparații capitale, în sumă de 1.295 mii lei, recepția finală a fost semnată încă din anul 2012, dar lucrările sunt evidențiate ca active fixe în curs de execuție;
- imobile proprietate publică a statului, în sumă de 158 mii lei, aparținând celor două institute naționale de cercetare-dezvoltare care, începând cu luna aprilie 2013, nu se mai află în coordonarea ministerului (Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale - INCSMPS București și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii - INCDDPM „Alexandru Darabont” - București), nu au fost transferate noului administrator – Ministerul Educației și Cercetării Științifice;

- raportarea, prin situațiile financiare ale aparatului propriu încheiate la finele anului 2014, a unor avansuri acordate furnizorilor, cu o vechime mai mare de 3 ani, în sumă de 27 mii lei, care provin din proiecte cu finanțare nerambursabilă derulate de către o direcție din cadrul ministerului (DGAMPOSDRU), sumă nepredată Ministerului Fondurilor Europene care a preluat această direcție în anul 2014;

- menținerea nejustificată a unor raporturi de serviciu suspendate, aferente unor funcții publice din structura organizatorică a ministerului, pentru unele persoane care au optat a avea relații contractuale în cadrul unității de management de proiect, în situația în care cadrul legislativ s-a modificat, în sensul că o singură persoană nu poate ocupa două funcții (una publică și una contractuală), în două structuri organizatorice diferite din cadrul ministerului chiar dacă nu sunt remunerate amândouă.

✓ În timpul auditului, persoanele în cauză au fost informate pentru a opta pentru unul dintre cele două posturi deținute în cadrul aparatului propriu al ministerului.

- nu a fost virată la bugetul general consolidat suma de 363 mii lei, reprezentând contribuții de asigurări sociale de stat aferente drepturilor salariale eşalonate la plată, acordate în baza unor sentințe judecătorești, deoarece s-a aplicat eronat cota de contribuții de asigurări sociale de stat în vigoare la data plății acestor drepturi, care era mai mică față de cota aferentă perioadelor la care se refereau aceste drepturi salariale (MMFPSPV, *Inspekția Muncii*, ANPIS).

✓ În timpul auditului, s-a virat la buget suma de 112 mii lei, de către *Inspekția Muncii*.

Recomandări:

- ✓ fundamentarea veniturilor și cheltuielilor bugetare, în strictă corespondență cu structura organizatorică, pentru a nu include în situațiile financiare, centralizate, date privind veniturile și cheltuielile unor entități, care nu sunt în structura/subordinea sau sub autoritatea sa; raportarea, prin situațiile financiare centralizate ale ordonatorului principal de credite, numai a datelor aferente entităților din subordinea/sub autoritatea ministerului, care au calitatea de ordonatori de credite ierarhic inferiori și sunt cuprinși în actele normative de organizare și funcționare;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor care au determinat raportarea unor creanțe și datorii pentru care ministerul nu cunoaște componența soldurilor, remedierea eventualelor erori, și, după caz, virarea/recuperarea sumelor și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor, la data efectuării lor;
- ✓ efectuarea punctajelor reciproce, prevăzute de reglementările contabile, în vederea punerii de acord a sumelor menținute în conturile de decontări la instituția superioară, cu cele din evidențele entităților subordonate, în vederea încheierii situațiilor financiare anuale cu date care oferă o imagine fidelă și reală asupra patrimoniului aflat în administrare;
- ✓ virarea și întocmirea de declarații rectificative aferente sumelor pentru care s-au achitat cote mai mici la bugetul general consolidat, cu titlu de contribuții sociale aferente sumelor eşalonate la plată, în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și accesoriile aferente acestora;

- ✓ promovarea, de către minister, în calitate de titular al dreptului de administrare a domeniului public, de acte normative, pentru actualizarea tuturor modificărilor intervenite în Inventarul centralizat al imobilelor din domeniul public al statului aflat în administrare;
- ✓ analiza cauzelor și împrejurărilor care au determinat avansarea unor sume, de la bugetul de stat, către furnizori și nerecuperarea lor în termenul legal de prescripție;
- ✓ asigurarea îndeplinirii condițiilor legale în privința suspendării raporturilor de serviciu a funcționarilor publici.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MMFPSPV, auditate în anul 2015:

1. La Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială:

- au fost identificate neconcordanțe între evidența sintetică a datelor financiar-contabile și evidența analitică din sistemul informatic SAFIR, privind debitorii și creditorii raportați prin situațiile financiare la finele anului 2014, diferențele în plus fiind de 18.698 mii lei în cazul debitorilor și de 3.836 mii lei în cazul creditorilor;
 - în anul 2014 au fost transmise eronat către autoritățile fiscale debite în sumă de 10.536 mii lei, provenite din acordarea necuvenită a venitului minim garantat, în vederea recuperării acestora, deoarece aceste debite trebuiau transmise către autoritățile locale care au și competența legală de stabilire a acestui drept.
 - ✓ *În timpul misiunii de audit s-au solicitat tuturor agențiilor teritoriale documente din care să rezulte situația nominală a unităților administrativ-teritoriale care îndeplinesc condițiile pentru urmărirea și încasarea debitelor provenite din acordarea necuvenită a ajutorului social.*
 - există neconcordanțe privind datele raportate prin contul de execuție bugetară încheiat la 31.12.2014, reprezentând diferențe:
 - între plățile efectuate către beneficiarii de drepturi, generate din sistemul informatic și cele raportate în contul de execuție, în sumă de 38.910 mii lei;
 - între încasările din anii anteriori, din contul de execuție, raportate la „Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate”, de 20.636 mii lei și suma efectiv încasată și înregistrată în contabilitate în contul „Debitori”, de 18.899 mii lei;
 - ANPIS nu a urmărit modul de recuperare a unor debite din drepturile curente, în sumă de 1.981 mii lei, acordate beneficiarilor de alocații de stat pentru copii și indemnizație pentru creșterea copilului, de către trei agenții teritoriale (APISM București, AJPIS Iași și AJPIS Prahova). Debitele au fost predate în mod nejustificat către autoritățile fiscale spre urmărire și încasare, în condițiile în care beneficiarii acestor drepturi erau în plată și sumele trebuiau recuperate din drepturile plătite ulterior de către agențiile teritoriale;
 - există nereguli privind evidențierea și plata unor drepturi neachitate, reprezentând alocații de stat pentru copii și indemnizații pentru creșterea copilului, la nivelul unor agenții teritoriale, constând în:
 - neîntocmirea de balanțe analitice care să asigure corespondența dintre drepturile neridicate, aflate în contul „Creditori” și echivalentul bănesc al acestor drepturi din contul „Disponibil pentru sume de mandat și depozit”;
 - efectuarea de plăți din contul „Disponibil pentru sume de mandat”, fără justificarea nominală a drepturilor neachitate, care se plătesc numai pe baza cererilor depuse de către titularii sau reprezentanții legali ai drepturilor neachitate;
 - achitarea eronată, în perioada 2012-2014, a unor drepturi de plată restante, din cauză că drepturile au fost înregistrate doar în aplicația informatică, fără ca acestea să fie înregistrate și raportate ca datorii prin situațiile financiare anuale.
- Abateri similare s-au identificat și la nivelul unor agenții teritoriale pentru plăți și inspecție socială (AJPIS: București, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Bihor, Călărași, Caraș-Severin, Dâmbovița, Ilfov, Mehedinți, Prahova, Vaslui, Vrancea);
- s-au efectuat plăți nelegale, în valoare estimată de 2.032 mii lei, din cauza lipsei de monitorizare, de către ANPIS, a plăților cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului, întrucât unele agenții teritoriale nu au luat măsuri de suspendare a plăților pentru ultima lună de plată, în condițiile în care celălalt părinte nu a solicitat acest drept, cuvenit pentru ultima lună din perioada totală a concediului de creștere a copilului;
 - nu s-a urmărit, de către compartimentul de specialitate din cadrul ANPIS, modul de derulare a contractului privind investiții și reparații capitale, derulat la nivelul AJPIS Dâmbovița, fapt ce a condus la finanțarea nejustificată a unor cheltuieli în sumă estimată la 66 mii lei din cauza calculării eronate a contribuției beneficiarului de lucrări la finalizarea contractului;
 - nu s-a urmărit modul de constituire și de stingere a unor debite privind indemnizația pentru creșterea copilului, la nivelul unor agenții teritoriale, de către compartimentele de specialitate din cadrul ANPIS, deoarece:
 - la nivelul AJPIS Prahova au fost înregistrate în contabilitate debite în sumă de 8.606 mii lei, fără a se cunoaște componența analitică a acestora și, ulterior, o parte din acestea (8.125 mii lei) au fost stornate tot fără detalieri pe fiecare debitor în parte;
 - la nivelul APISM București au fost emise decizii de debit, în sumă de 234 mii lei, atât pentru beneficiari care nu mai erau în plată, cât și după expirarea termenului legal de prescripție de 3 ani pentru recuperare a acestor debite;
 - au fost identificate plăți necuvenite, pe tipuri de beneficii auditate, la majoritatea agențiilor teritoriale, reprezentând:
 - ajutoare sociale (VMG) și alocații pentru susținerea familiei, în sumă de 17.793 mii lei, acordate în condițiile: nedeclarării de către beneficiari a unor venituri nete realizate, deținerii unor bunuri, neachitării impozitelor pentru bunurile deținute în proprietate, nedeclarării depozitelor bancare mai mari de 3 mii lei, neprezentării adeverințelor de la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, de unde să rezulte că sunt în căutarea unui loc de muncă și nu au refuzat un loc de muncă, fapt care, din punct de vedere legal, conduce la excluderea acordării acestor drepturi;
 - indemnizații pentru creșterea copilului, inclusiv stimulente lunar/de inserție, în sumă de 8.129 mii lei, ca urmare a nedeclarării realizării altor venituri pe perioada încasării acestui drept, a nerecalculării cuantumului dreptului în funcție de

veniturile efectiv realizate, potrivit deciziei de impunere finală, eliberate de autoritățile fiscale, precum și acordarea stimulentului lunar de inserție, în situația în care nu s-a făcut dovada începerii activității și, implicit, obținerea de venituri supuse impozitării, condiție legală pentru acordarea acestui drept;

- alocații de stat pentru copii, în sumă de 176 mii lei, acordate unor minori decedați, copii exmatriculați, care au abandonat școala sau au repetat anul școlar, întrucât nu s-au transmis la timp documentele justificative, de către inspectoratele școlare, pentru beneficiari care nu mai întruneau condițiile legale;
- ajutor de încălzire, în sumă de 2.240 mii lei, acordat unor beneficiari care nu îndeplineau condițiile legale privitoare la stabilirea și plata acestor ajutoare, deoarece fie nu au declarat toate veniturile realizate, fie că au decedat în perioada acordării ajutorului de încălzire ori nu au declarat faptul că dețin depozite bancare mai mari de 3 mii lei, elemente care conduc la excluderea acordării acestui drept;
- plăți nelegale cu contribuțiile de asigurări sociale de sănătate, estimate la 70 mii lei, pentru drepturile acordate sub formă de ajutor social și indemnizație pentru creșterea copilului, stabilite ca neeligibile.

În plus, s-au mai identificat următoarele abateri:

- plata sumei de 429 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli de deviz, peste cotele legale sau cele contractate, inclusiv penalități, calculate potrivit contractului (AJPIS Iași);
- plăți nelegale, în sumă de 197 mii lei, efectuate în perioada aprilie 2012-decembrie 2014, pentru prestări de servicii neefectuate, reprezentând servicii de arhivare și informatice (AJPIS Mehedinți);
- plata nelegală a sumei de 39 mii lei, reprezentând servicii sociale decontate pentru persoane care figurau, în același timp, atât în cămine pentru persoanele vârstnice, cât și în unități spitalicești (AJPIS Botoșani, Suceava);
- decontarea de bunuri reprezentând dotări care exced cadrului legal, cheltuielile neeligibile fiind în sumă de 35 mii lei (AJPIS Bistrița-Năsăud);
- transmiterea unor debite către ANAF, cu puțin timp înaintea termenului de prescripție, precum și nerecuperarea unor debite pentru care termenul de prescripție era expirat, deși fuseseră întreprinse toate măsurile în vederea recuperării (AJPIS Ilfov);
- nerespectarea prevederilor legale specifice privind calcularea, evidențierea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, aferente sumelor reprezentând drepturi salariale acordate în baza sentințelor judecătorești, rămase definitive și irevocabile (AJPIS Brașov);
- supraevaluarea cu suma de 196 mii lei a prevederilor bugetare pentru anul 2014, la titlul „Transferuri între unități ale administrației publice”, această sumă fiind retrasă la finele anului 2014 (AJPIS Prahova).

Recomandări pentru Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială:

- ✓ stabilirea realității sumelor reflectate în conturile „Debitori” și „Creditori” și, după caz, recuperarea/virarea eventualelor sume prescrise, în termenul legal, la bugetul de stat; asigurarea corelației datelor privind debitorii și creditorii din evidența analitică, generată de aplicația SAFIR, cu datele din evidența financiar-contabilă;
- ✓ verificarea legalității operațiunilor prin care s-au diminuat, în anul 2014, sumele din contul „Creditori” și pentru care nu există justificarea nominală a acordării acestora și recuperarea, potrivit legislației în vigoare, a sumelor plătite necuvenit unor titulari care nu aveau acest drept;
- ✓ verificarea neconcordanțelor, la nivelul ANPIS, dintre plățile efectuate către beneficiarii de drepturi de asistență socială, raportate în contul de execuție și cele generate din sistemul informatic SAFIR, astfel încât datele din cele două evidențe să coincidă;
- ✓ monitorizarea debitelor încasate la nivelul agențiilor teritoriale, prin utilizarea contului „Debitori” și virarea acestora la bugetul de stat, în termenul legal, raportarea unitară a sumelor încasate din anii precedenți de către entitățile subordonate;
- ✓ monitorizarea modului de transmitere a debitelor provenite din ajutorul social, de agențiile teritoriale către unitățile administrativ-teritoriale, care au organe de executare silită și, numai în măsura în care acestea nu există, debitele să fie transmise, spre urmărire și încasare, organelor fiscale din subordinea ANAF;
- ✓ verificarea beneficiarilor de indemnizație pentru creșterea copilului, pentru care nu s-a suspendat/încetat plata acestui drept în ultima lună, de către agențiile teritoriale, pentru perioada 2012-2014, atunci când celălalt părinte nu a solicitat dreptul;
- ✓ urmărirea modului de recuperare a debitelor pentru beneficiarii aflați în plată și, numai în cazul în care acești beneficiari nu mai încasează drepturi, debitele acestora să fie predate către autoritățile fiscale;
- ✓ virarea și declararea sumelor pentru care s-au achitat cote mai mici la bugetul general consolidat, cu titlu de contribuții sociale aferente sumelor eşalonate la plată, în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și accesoriile aferente acestora, conform legislației în vigoare;
- ✓ urmărirea, de către compartimentele de specialitate din cadrul ANPIS a modului de constituire și stornare a debitelor, rezultate din campaniile desfășurate de către inspectorii sociali, în vederea preluării și raportării corecte prin situațiile financiare anuale.

2. La Inspecția Muncii

- Inspecția Muncii deținea unele active fixe necorporale, de natura licențelor antivirus, în sumă estimativă de 257 mii lei, fără a fi înregistrate corespunzător în patrimoniul entității, plățile aferente acestora fiind înregistrate direct pe cheltuielile entității, precum și active fixe necorporale, reprezentând sisteme informatice de concepție proprie, dezvoltate de angajații instituției, în vederea derulării activității specifice a Inspecției Muncii, care nu au fost inventariate, evaluate și înregistrate în patrimoniul instituției.

- ✓ În timpul auditului, entitatea a înregistrat în patrimoniu licențele antivirus achiziționate.

- a fost plătită nelegal suma de 5.798 mii lei, în perioada 2006-2015, reprezentând valoarea achitată în plus furnizorului sistemului informatic *Registrul General de Evidență a Salariaților* (REGES/REVISAL) al Inspecției Muncii, întrucât, începând cu anul 2008, pe lângă serviciile de mentenanță, prestate de către acesta, au mai fost achitate anual și echipamentele hardware și software care compun sistemul, acestea fiind deja plătite prin contractul inițial, în anul 2006. Astfel, s-a constatat că:
 - furnizorul nu a prezentat o ofertă financiară separat pentru fiecare tip de activitate facturată, conform contractului;
 - contravaloarea echipamentelor hardware s-a amortizat în primii trei ani de contract, iar cele software în primul an de contract, având în vedere perioada de 3 ani pentru echipamente și 1 an pentru software și cotele prevăzute în tariful lunar din contractul inițial din anul 2006;
 - entitatea a achiziționat un sistem informatic ce cuprinde atât componente software, cât și componente hardware, fără a avea drept de proprietate asupra acestuia, fapt confirmat și de către furnizor, care precizează: „sistemul informatic REGES,[...], este și rămâne în proprietatea exclusivă a societății noastre”;
 - costurile aferente dezvoltării aplicației informatice, precum și cele aferente echipamentelor, au fost facturate de prestator în fiecare din cei 7 ani (2008-2015), cu toate că o parte din soluția informatică, respectiv softul, a fost facturat de prestator pe parcursul anului 2007, an în care costul integral al acestuia s-a recuperat prin amortizare;
 - actele adiționale și contractele încheiate între părți nu au modificat semnificativ prețul contractului, cu excepția actului adițional din anul 2009, prin care s-a cuprins o extensie a sistemului informatic REGES/REVISAL;
 - toate contractele și actele adiționale încheiate cu furnizorul începând cu anul 2007, reprezintă o continuare a contractului inițial din anul 2006 întrucât, în fiecare an se achiziționează aceeași soluție informatică, care, în fapt, a fost dezvoltată ulterior, dar pe aceleași echipamente hardware;
- a fost plătită nelegal suma estimată la 669 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de stocare centralizată a datelor back-up pentru bazele de date ale Inspecției Muncii, achiziționate în anul 2013, în condițiile în care entitatea avea deja asigurate aceste servicii încă din anul 2006, prin implementarea sistemului informatic REVISAL. Practic, pentru aceeași soluție informatică, au fost efectuate plăți către doi prestatori diferiți, în perioade diferite.
În această privință, Inspecția Muncii consideră că era necesară această achiziție pentru ca instituția să fie protejată prin existența unei dubluri a bazei de date, instituția luându-și astfel măsuri suplimentare de siguranță;
- finanțarea sistemului informatic REVISAL s-a făcut, în perioada 2006-2015, de la „Bunuri și servicii”, deși prin contractul inițial încheiat cu furnizorul s-a prevăzut furnizarea de bunuri de natura activelor fixe, reprezentând investiții puse în funcțiune, în valoare totală estimată la 1.636 mii lei, dar neînregistrate în patrimoniul instituției la data de 31.12.2014.
În această privință, Inspecția Muncii consideră că, încă de la inițierea achiziției acestei soluții informatice (anul 2006), aplicația a fost gândită ca o achiziție de prestări de servicii, datorită complexității acesteia, precum și a lipsei de specialiști în domeniu, la nivelul Inspecției Muncii;
- raportarea eronată, prin situațiile financiare anuale centralizate, a unor debite în sumă estimată la 375 mii lei, scăzute de fapt din evidența financiar-contabilă, întrucât debitorii erau persoane juridice radiate din Registrul Comerțului, dar pentru care nu s-au efectuat toate demersurile în vederea recuperării efective a acestora;
- nu au fost îndeplinite toate atribuțiile specifice, prevăzute în actele normative de organizare și funcționare a entității, cu privire la controlul clauzelor din contractele colective de muncă ale salariaților din sectorul bugetar, ce cuprind drepturi salariale care, uneori, exced prevederile legale, instituția rezumându-se doar la o evidență a numărului de contracte;
- nerespectarea prevederilor din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin OMFP nr. 2.861/2009, la finele anilor 2013, respectiv 2014, fapt ce a făcut ca elementele patrimoniale ale entității să nu reflecte situația reală și exactă.

3. *La Inspectoratele Teritoriale de Muncă* s-au constatat următoarele:

- menținerea și raportarea eronată, în situațiile financiare la finele anului 2014, a sumei de 744 mii lei, datorate de diverse societăți comerciale radiate din Registrul Comerțului, precum și debite care trebuiau anulate, fiind sub limita prevăzută de actele normative (*ITM: Botoșani, București, Ialomița, Mehedinți*);
- înregistrarea și menținerea în evidența contabilă, în mod nejustificat, în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” a unor sume încasate care nu au fost clarificate la sfârșitul exercițiului bugetar (*ITM: Alba, Ilfov, Iași*);
- nestabilirea și neînregistrarea corectă în contul „Provizioane pentru litigii” a sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului (*ITM Prahova*);
- necalcularea și neefectuarea de vărsăminte în sumă de 553 mii lei de către angajatorii care datorau aceste sume pentru finanțarea protecției speciale a persoanelor cu handicap, întrucât aceștia nu au încadrat persoane cu handicap în limita legală (*ITM Sibiu*);
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea sumelor reprezentând accesorii, în valoare de 341 mii lei, pentru neplata la termenul scadent a comisionului datorat de angajatori, în baza declarațiilor fiscale, înregistrate și depuse de aceștia (*ITM: Dolj, Harghita, Ilfov, Satu Mare, Timiș, Prahova*);
- neaplicarea tuturor măsurilor de executare silită, prevăzute de normele legale, pentru încasarea debitelor în sumă de 102 mii lei, reprezentând comisionul restant, datorat până la data de 31 decembrie 2010, pentru păstrarea și completarea carnetelor de muncă (*ITM: Alba, Botoșani, Harghita, Ilfov, Mureș, Prahova, Satu Mare, Sălaj*);
- neidentificarea angajatorilor care nu au transmis datele privind persoanele încadrate în muncă, în vederea înscrierii în registrul general de evidență a salariaților (*ITM Ialomița*);

- neasigurarea evidenței muncii prestate în baza contractelor individuale de muncă, prin registrul general de evidență a salariaților (*ITM Mehedinti*);
- neurmărirea modului de transmitere spre executare, de către autoritățile fiscale, a unor amenzi în sumă de 4.813 mii lei, stabilite prin procesele-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor de către *ITM Ilfov*;
- întocmirea, de către inspectorii de muncă, a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor cu deficiențe atât de formă, cât și de fond (*ITM Iași*);
- plata nelegală, din fonduri publice, a unor cheltuieli cu servicii de curățenie și de pază, chirie, lucrări, în sumă de 235 mii lei, fără documente justificative, care să susțină obligația de plată (*ITM: Galați, Harghita, Suceava, Timiș*);
- menținerea eronată în evidența contabilă a numeroase debite în sumă de 32 mii lei, care se aflau în afara termenului legal de prescripție, precum și neluarea măsurilor de recuperare (*ITM Ilfov*).

Recomandări pentru Inspekția Muncii și Inspectoratele Teritoriale de Muncă

- ✓ coordonarea activității desfășurate de către inspectoratele teritoriale de muncă, cu privire la verificarea de către acestea a clauzelor cuprinse în contractele colective de muncă, astfel încât drepturile salariale cuprinse în aceste contracte să fie prevăzute în legislația în vigoare;
- ✓ efectuarea recepției finale a obiectivului de investiții sistemul informatic REGES/REVISAL, înregistrarea în patrimoniul instituției a tuturor activelor fixe corporale și necorporale puse în funcțiune, care compun sistemul informatic, pentru a asigura stabilirea valorii reale a acestui obiectiv de investiții;
- ✓ extinderea verificărilor pentru identificarea situațiilor similare de nerecuperare a sumelor datorate de debitori, inclusiv a celor aflați în insolvență, la toate entitățile din subordine, în termenul legal de prescripție;
- ✓ virarea și declararea sumelor pentru care inspectoratele teritoriale de muncă au achitat cote mai mici la bugetul general consolidat, cu titlu de contribuții sociale obligatorii la sumele eșalonate la plată, acordate în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și accesoriile aferente acestora, conform legislației în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului generat prin plata nelegală, de mai multe ori, în perioada 2006-2015, către furnizorul de servicii informatice, a bunurilor de natura activelor fixe corporale și necorporale, care constituie obiectivul de investiții sistemul informatic REGES/REVISAL, precum și recuperarea prejudiciului, virarea sumelor recuperate la buget pe măsura încasării acestora și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice conform legislației în vigoare și încadrării în termenul legal de prescripție;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal, reprezentând „Soluție de stocare centralizată a datelor back-up”, în condițiile în care entitatea deținea la momentul achiziției o astfel de soluție informatică;
- ✓ organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului, conform prevederilor legale, astfel încât datele raportate prin situațiile financiare anuale să reflecte realitatea patrimonială la finele exercițiului financiar.

Opinia de audit

La exprimarea opiniei de audit, în urma misiunii de audit financiar, s-a avut în vedere atât compararea sumei totale a erorilor/abaterilor constatate, cu pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a auditului, cât și constatările de la nivelul ordonatorilor secundari și terțari de credite, ținând cont de faptul că ordonatorul principal de credite are atribuții de coordonare, îndrumare, supraveghere și control asupra entităților subordonate.

Având în vedere impactul abaterilor de la legalitate și regularitate, precum și faptul că situațiile financiare, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a entității și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice în perioada auditată, echipa de audit a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate la 31 decembrie 2014.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizii prin care a dispus măsuri pe care Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și entitățile din subordine trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării deficiențelor constatate. Decizia emisă la nivelul MMFPSPV nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate în perioada anterioară se concretizează în:

- îmbunătățirea activității entității verificate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane prin adoptarea unor măsuri prin care să se asigure:
 - preluarea datelor privind cheltuielile de capital ale ministerului, prezentate în situațiile financiare anuale centralizate, din conturile de execuție bugetară care aparțin ordonatorilor secundari de credite și aparatului central, potrivit clasificărilor funcționale și legislației în vigoare privind finanțarea cheltuielilor de capital (*MMFPSPV*).
- îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților, prin adoptarea unor măsuri concretizate în:
 - întocmirea și aprobarea instrucțiunilor privind procedura de inventariere la nivelul ministerului și repartizarea acestora tuturor membrilor comisiilor de inventariere (*MMFPSPV*);
 - remedierea deficiențelor constatate cu privire la inventarierea anuală a patrimoniului, la toate agențiile teritoriale de plăți și inspekție socială din subordine (*ANPIS*);

- extinderea verificării asupra dosarelor depuse de beneficiarii de indemnizație pentru creșterea copilului, solicitând dovezile eliberate de autoritățile competente privind veniturile efectiv realizate, în vederea recalculării cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului stabilit inițial și în scopul prevenirii efectuării unor plăți nelegale (ANPIS);
 - elaborarea și aprobarea unei Proceduri operaționale necesare încrucișării bazelor de date, virării la bugetul de stat a drepturilor neridicate, care au depășit termenul legal de prescripție, precum și pentru identificarea riscurilor specifice beneficiilor auditate (ANPIS);
 - efectuarea de acțiuni de control care au avut în vedere gestionarea riscurilor existente privind drepturile acordate, cât și al identificării beneficiarilor neeligibili și dispunerii măsurilor de stabilire și de recuperare a sumelor plătite necuvenit (ANPIS).
- *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului, prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în recuperarea și virarea sumelor acordate nelegal, pe destinațiile legale (ANPIS).*

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Scurtă prezentare

Ministerul Tineretului și Sportului (MTS) funcționează în baza HG nr. 11/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Tineretului și Sportului, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile tineretului și sportului.

Ministerul are în subordine 117 entități, din care: 42 – direcții județene pentru sport și tineret; 48 – cluburi sportive; 15 – case de cultură ale studenților; 9 – complexuri sportive naționale; Institutul Național de Cercetare pentru Sport; Centrul Național de Formare și Perfecționare a Antrenorilor; Muzeul Sportului, iar sub autoritate, 71 de entități, din care: 69 – federații sportive; Comitetul Olimpic și Sportiv Român; Comitetul Național Paralimpic.

Execuția bugetară pe anul 2014 la MTS:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	372.330	392.811	375.633	100,89	95,63
Învățământ	58.500	64.157	62.162	106,26	96,89
Cultură, recreere și religie	290.830	304.554	289.530	99,55	95,07
Asigurări și asistență socială	23.000	24.100	23.941	104,09	99,34
Cheltuieli - buget de stat	273.230	280.411	271.621	99,41	96,87
Învățământ	58.500	64.157	62.162	106,26	96,89
Cultură, recreere și religie	191.730	192.154	185.518	96,76	96,55
Asigurări și asistență socială	23.000	24.100	23.941	104,09	99,34
Total cheltuieli din venituri proprii	99.100	112.400	104.012	104,96	92,54
Cultură, recreere și religie	99.100	112.400	104.012	104,96	92,54

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost raportate eronat, în contul de execuție, bunuri de natura obiectelor de inventar (imprimante), la titlul „Active nefinanciare” și nu la titlul „Bunuri și servicii”;
 - inventarierea creanțelor și datoriilor față de terți s-a rezumat doar la prezentarea bilanțelor analitice ale conturilor contabile corespunzătoare (furnizori, debitori, creditori) și în preluarea soldurilor conturilor sintetice într-o situație centralizatoare, întocmită sub titulatura de „OPIS pentru documentele contabile componente ale procesului-verbal de inventariere”, fără verificarea și confirmarea lor pe baza extraselor soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor corespunzătoare, care dețin ponderea valorică în totalul soldurilor acestora sau punctajelor reciproce scrise;
 - MTS nu a procedat la efectuarea reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniul său, cel puțin o dată la 3 ani, conform prevederilor legale. Ultima acțiune de reevaluare a fost efectuată în anul 2010, iar următoarea acțiune de reevaluare trebuia efectuată cel târziu până la finele anului 2013.
 - nu au fost înregistrate în evidența contabilă modificările patrimoniale intervenite în urma hotărârilor definitive, pronunțate de instanța de judecată. Astfel, prin sentința civilă, rămasă definitivă și irevocabilă prin neapelare, instanța a dispus, printre altele, rezoluțiunea antecontractului de vânzare-cumpărare, pentru neîndeplinirea culpabilă a obligațiilor contractuale de către două persoane care s-au angajat să vândă Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar din România un teren în suprafață de 800 mp și un imobil compus dintr-un teren în suprafață de 400 mp și construcția edificată pe acel teren.
- Ulterior, ca urmare a cererii formulate în instanță de Agenția Națională pentru Turism, promitenții vânzători au fost obligați la restituirea avansului, precum și la plata dobânzii legale aferente, până la data restituirii lui.

Față de aceste prevederi ale hotărârilor de instanță s-a constatat neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării unui drept de creanță, în condițiile în care vânzătorul nu a achitat dobânzile stabilite ca datorate de către instanță, dar s-au menținut nejustificate în conturile de imobilizări corporale unele active care nu se află în proprietatea MTS.

Aceeași situație a fost identificată și în cazul bunurilor ce au făcut obiectul unui alt contract de vânzare-cumpărare, rezoluționat prin Sentința civilă nr. 4.005/2006, emisă de Judecătoria Buftea.

Astfel, în mod nejustificat, la data de 31.12.2014, în evidența contabilă a MTS figurează, în contul „Terenuri și amenajări la terenuri”, terenuri în valoare de 102 mii lei, ce au făcut obiectul celor două contracte rezoluționate.

Măsuri dispuse prin decizie:

- ✓ înregistrarea tuturor operațiunilor economice desfășurate de entitate, conform naturii cheltuielii și încadrarea corectă a acestora potrivit clasificăției bugetare, cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ efectuarea inventarierii creanțelor și datoriilor MTS, precum și valorificarea acestei operațiuni în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ reevaluarea patrimoniului administrat de către MTS, în conformitate cu prevederile OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a tuturor modificărilor patrimoniale intervenite în urma hotărârilor definitive, pronunțate de instanța de judecată; efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță rezultate în urma hotărârilor definitive, pronunțate de instanța de judecată.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, ținând cont și de abaterile constatate în anii precedenți, pentru care s-au dispus măsuri prin decizie, dar care nu au fost duse la îndeplinire, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**, întrucât situațiile financiare pe anul 2014, întocmite de Ministerul Tineretului și Sportului, nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, a poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, entitatea având obligația de a le duce la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și intrarea în legalitate.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Scurtă prezentare

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) este organul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului, responsabil cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

MADR elaborează strategii și reglementări specifice în domeniile sale de activitate, în cadrul politicii Guvernului și în conformitate cu reglementările Uniunii Europene și cu principiile Politicii Agricole Comune (PAC) și ale Politicii Comune de Pescuit (PCP).

În anul 2014, organizarea și funcționarea ministerului au fost reglementate de prevederile HG nr. 725/21.07.2010 *privind reorganizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, precum și a unor structuri aflate în subordinea acestuia. În perioada auditată, MADR a fost supus unui proces de reorganizare, în baza Legii nr. 139/2014 *privind unele măsuri pentru reorganizarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, precum și a unor structuri aflate în subordinea acestuia, în temeiul căreia a fost emisă HG nr. 1.185/2014 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale* (în vigoare de la 15.01.2015), prin care au fost abrogate prevederile HG nr. 725/2010.

Potrivit prevederilor HG nr. 725/2010, în anul 2014 ministerul avea în subordine următoarele entități publice:

Instituții publice finanțate integral din bugetul de stat:

- direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București – servicii publice deconcentrate (DAJ);
- Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. Dr. GK Constantinescu", inclusiv oficiile județene pentru ameliorare și reproducție în zootehnie (ANZ);
- Laboratorul Central Fitosanitar (LCF);
- Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA);
- Agenția Domeniilor Statului (în subordinea MADR până în luna aprilie 2014);
- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (în subordinea MADR din luna noiembrie 2014).

Instituții publice finanțate din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat

- Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR – fosta Agenție de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit);
- inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și a materialului săditor – servicii publice deconcentrate (ITCSMS);
- Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor (ISTIS);

- Oficiul Național al Viei și Produselor Vitivinicole (ONVPV);
- Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (LCCSMS);
- Laboratorul Central pentru Controlul Calității și Igienii Vinului (LCCCIV);
- Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare (ANIF).

Alte structuri finanțate din venituri proprii:

- ✓ casele agronomului;
- ✓ oficiile de studii pedologice și agrochimice județene din subordinea direcțiilor pentru agricultură județene (OSPA județene);

Structuri finanțate din cheltuieli aferente proiectelor cu finanțare rambursabilă

- ✓ unități de management ale proiectului (UMP).

Este de menționat faptul că, în cursul anului 2014, au existat procese de reorganizare a unor instituții din subordinea MADR, după cum urmează:

- în luna aprilie 2014, Agenția Domeniilor Statului (ADS) a trecut din subordinea MADR în subordinea Guvernului, entitatea fiind finanțată din bugetul Secretariatului General al Guvernului, în baza prevederilor Legii nr. 17/07.03.2014 *privind unele măsuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului (titlul II)*. Situațiile financiare raportate ulterior de către MADR nu au reflectat și activitatea ADS.
- în luna iunie 2014, Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) s-a reorganizat și a devenit Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), în baza OUG nr. 41/18.06.2014 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, prin reorganizarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, modificări ce nu au avut impact asupra situațiilor financiare raportate.
- în luna noiembrie 2014, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) a trecut în subordinea MADR, în baza OUG nr. 56/10.09.2014 privind trecerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură din subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Prin urmare, situațiile financiare la 31.12.2014 ale MADR (inclusiv unitățile din subordine), raportate la Ministerul Finanțelor Publice, includ situațiile financiare ale ANPA.

Misiunea de audit financiar a fost efectuată asupra conturilor de execuție încheiate la 31.12.2014 de administrația centrală a MADR și de 29 de instituții publice aflate în subordinea ministerului, respectiv: 28 de inspectorate teritoriale pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (ITCSMS) și 28 de direcții pentru agricultură, din județele: Alba, Arad, Argeș, Bihor, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Călărași, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Harghita, Ialomița, Iași, Mehedinți, Mureș, Olt, Prahova, Satu Mare, Suceava, Teleorman, Timiș, Tulcea, Vaslui și Vrancea.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	19.410.802	19.125.542	17.160.803	88,41	89,73
Asigurări și asistență socială	20	20	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	8.000	8.000	2.696	33,70	33,70
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	19.366.406	19.081.146	17.124.928	88,43	89,75
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	36.376	36.376	33.179	91,21	91,21
Cheltuieli – buget de stat	5.887.418	5.602.158	5.135.258	87,22	91,67
Asigurări și asistență socială	20	20	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	8.000	8.000	2.696	33,70	33,70
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	5.843.022	5.557.762	5.101.378	87,31	91,79
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	36.376	36.376	31.184	85,73	85,73
Fonduri externe nerambursabile	13.503.835	13.503.835	12.025.545	89,05	89,05
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	13.503.835	13.503.835	12.023.550	89,04	89,04
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	0	0	1.995	0,00	0,00
Total cheltuieli din venituri proprii	19.549	19.549	0	0,00	0,00
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	19.549	19.549	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR:

- pentru anul bugetar 2014, unele operațiuni de repartizare a creditelor bugetare, constând în transferuri către instituții publice subordonate, ale căror cheltuieli curente și de capital se asigură, potrivit legii, din venituri proprii și sume acordate de la bugetul de stat, Fondul de ameliorare a fondului funciar și fonduri publice privind asistența socială, nu au fost efectuate în condiții de legalitate și regularitate, modul de fundamentare, justificare și utilizare a acestor fonduri publice nefiind în măsură

să argumenteze caracterul rațional al opțiunilor ministerului în procesul de dimensionare a cheltuielilor publice. Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au fost estimate la valoarea de 19.569 mii lei, reprezentând credite bugetare propuse și aprobate nefundamentat și care nu au fost utilizate pe parcursul execuției bugetare; în acest sens se rețin și nerespectarea obligației de a propune MFP, pe parcursul anului bugetar, anularea acestor credite neutilizate;

- în procesul de evidențiere a bunurilor proprietate publică a statului au existat abateri de la legalitate și regularitate cu impact semnificativ asupra realității și exactității datelor raportate în situațiile financiare ale ministerului, precum și a celor înscrise în Inventarul centralizat al domeniului public.

Astfel, la nivelul administrației centrale a ministerului nu se cunoaște situația la zi a unor bunuri (terenuri și clădiri) proprietate publică, deoarece nu au fost inventariate, iar diferențele constatate cu ocazia inventarierii anuale la alte bunuri din domeniul public nu au fost reflectate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2014. De asemenea, nu s-au supus spre adoptare, până la data de 15.03.2015, actele normative de modificare a inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, corespunzător cu rezultatele inventarierii acestora. Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au fost estimate la valoarea de 1.205 mii lei. În conformitate cu prevederile Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, Curtea de Conturi a aplicat persoanei fizice responsabile o sancțiune contravențională, aceasta fiind achitată în timpul misiunii de audit;

- MADR nu a luat măsurile care se impuneau în vederea recuperării sumei de 47 mii lei, reprezentând cheltuieli suplimentare, efectuate de la bugetul de stat pentru punerea în executare a Sentinței civile nr. 2439/2013, prin care instanța de judecată a constatat nerespectarea, de către MADR, a prevederilor HG nr. 1.415/2004 *privind acordarea despăgubirilor pentru animalele tăiate, ucise sau altfel afectate*, în condițiile în care ministerul a manifestat pasivitate în susținerea intereselor sale legitime, pe parcursul derulării procesului judiciar. Au fost calculate dobânzi și penalități de întârziere;

- deși unii angajați ai ministerului și ai direcției agricole din județul Olt aveau cunoștință de eludarea prevederilor legale de către o societate comercială, prin amplasarea unor construcții noi pe terenuri agricole situate în extravilan (centrale fotovoltaice), fără a se obține în prealabil avizele și aprobările necesare scoaterii definitive a terenului din circuitul agricol și fără achitarea către minister a taxei prevăzute de Legea nr. 18/1991, aceștia nu s-au prevalat de competențele atribuite de actul normativ menționat, pentru a solicita aplicarea de sancțiuni contravenționale și civile. De asemenea, prin invocarea unor dispoziții legale neaplicabile în speță, aceiași reprezentanți ai ministerului și ai direcției agricole județene au sprijinit demersurile ulterioare ale societății comerciale de a introduce terenul, în mod ilicit, în intravilanul unei localități. Valoarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost estimată la suma de 834 mii lei, reprezentând paguba creată Fondului de ameliorare a fondului funciar, din care 663 mii lei reprezintă debit principal, iar 171 mii lei, dobânzi și penalități de întârziere;

- în cazul unui număr de trei contracte subsecvente de prestări servicii, încheiate de MADR cu un operator economic, s-a constatat achitarea, de către instituția publică, a sumei de 705 mii lei, reprezentând plata unor servicii de inventariere a documentelor din cadrul *Serviciilor de arhivare*, fără ca aceste servicii să fie prestate conform clauzelor contractuale stabilite. În timpul misiunii de audit au fost calculate dobânzi și penalități de întârziere, în sumă de 156 mii lei, din care penalități de întârziere 61 mii lei și dobânzi 95 mii lei;

- până la finalizarea misiunii de audit, reprezentanții MADR nu au pus la dispoziția auditorilor publici externi documentele justificative care să ateste realitatea operațiunilor pentru care s-a plătit suma de 1.962 mii lei, conform contractului încheiat de MADR cu o societate comercială care a organizat participarea ministerului la târgul „BIOFACH 2014”, desfășurat în orașul Nürnberg (Germania), în perioada 12-15 februarie 2014;

- soldul contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, în valoare de 93.372 mii lei, nu a fost inventariat în totalitate, existând lucrări recepționate, în sumă de 8.378 mii lei și care nu au fost înregistrate în evidența contabilă a ministerului ca active fixe;

- au existat situații în care ministerul și-a exercitat defectuos funcțiile de strategie, de reglementare și de administrare, prevăzute de actul normativ de organizare și funcționare, lipsa inițierii unor măsuri legitime în ceea ce privește activitățile desfășurate de casele agronomului (entități publice subordonate MADR) și modul de gestiune a unor bunuri (terenuri și clădiri) aflate în proprietatea publică a statului și preluate în administrare de la aceste subunități, creând premisele apariției unor disfuncționalități cu impact financiar semnificativ asupra bugetului de stat.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MADR, auditate în anul 2015

La structurile teritoriale din subordinea MADR au existat nerespectări ale prevederilor legale, și anume:

- nu au fost respectate întocmai prevederile legale privind procesul de elaborare și fundamentare a proiectului de buget, în sensul că nu au fost documentate și fundamentate detaliat propunerile de cheltuieli pentru proiectul de buget propriu, iar la fundamentarea veniturilor proprii nu s-au avut în vedere prevederile legale privind gradul de realizare a veniturilor proprii programate în buget în anii 2012 și 2013 (*ITCSMS Mureș*);

- nu au fost respectate dispozițiile Legii nr. 82/1991 a contabilității și ale OMFP nr. 1.917/2005, după cum urmează:

- înregistrări contabile eronate (*Direcția pentru Agricultură Argeș, ITCSMS: Arad, Călărași, Ialomița, Mureș și Timiș*);
- nu a fost condusă evidența analitică a conturilor de active fixe, clienți și furnizori (*DA Argeș și ITCSMS Mureș*);
- nu au fost stabilite și înregistrate provizioanele pentru drepturile salariale stabilite prin sentințe judecătorești rămase definitive (*ITCSMS Suceava*);
- nu a fost înregistrată suma de 682 mii lei, reprezentând valoarea suprafeței de teren pe care este amplasat sediul *DA Argeș*, imobil preluat în administrare de la Consiliul Județean Argeș;

- neconcordanțe între balanța analitică și cea sintetică a contului „Clienți” (*ITCSMS Brăila*);

- contrar prevederilor legale, au fost calculate cheltuieli cu amortizarea pentru obiecte de inventar (*ITCSMS Dâmbovița*). De asemenea, la *ITCSMS Timiș* nu a fost înregistrată diferența de amortizare în sumă de 438 mii lei;
- nu s-au calculat, facturat, înregistrat și urmărit spre încasare penalități de întârziere datorate de clienți ai entității publice (*ITCSMS Brăila și Galați*);
- deși entitatea avea dreptul să recupereze TVA, în sumă de 338 mii lei (afertă unor bunuri achitate din fondurile alocate de la bugetul de stat), până la data efectuării misiunii de audit nu s-a solicitat restituirea acestei sume (*ITCSMS Prahova*);
- nu au fost inventariate, în totalitate, activele, creanțele, conturile de disponibilități și datoriile, iar rezultatele inventarierii nu au fost înscrise într-un proces-verbal din care să rezulte concluziile și propunerile comisiei de inventariere (*DA Argeș, ITCSMS: Arad, Brăila, Harghita, Mureș, Prahova, Teleorman, Tulcea, Timiș și Vaslui*);
- nu s-a efectuat reevaluarea tuturor activelor fixe corporale de natura construcțiilor, a echipamentelor tehnologice, mobilier, aparatură birotică și a terenurilor, contrar prevederilor legale în domeniu. În alte cazuri s-a constatat neînregistrarea în contabilitate a diferențelor rezultate în urma operațiunilor de reevaluare (*ITCSMS: Arad, Argeș, Bihor, Brăila, Cluj, Dâmbovița, Harghita, Mureș, Olt, Suceava, Timiș și Vaslui*);
- nu a fost evaluată și înregistrată în contabilitate o suprafață de teren de 1.200 mp, bun aparținând domeniului public al statului (*ITCSMS Galați*); nu a fost actualizat *Inventarul centralizat a bunurilor care aparțin domeniului public al statului* (*ITCSMS Olt*);
- în ceea ce privește operațiunile de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate, prezentate sintetic astfel:
 - majorarea nelegală a cheltuielilor de personal reprezentând: spor de toxicitate, spor de antenă, promovarea unui funcționar public pe o treaptă de salarizare necorespunzătoare, plata unor indemnizații aferente concediului de odihnă peste cuantumul legal (*ITCSMS: Buzău, Botoșani, Călărași, Dâmbovița, Iași și Suceava*);
 - calcularea, înregistrarea și plata, peste nivelul prevăzut de reglementările legale aplicabile, a sumei totale de 208 mii lei, reprezentând contribuții pentru salariați și foști salariați care au realizat venituri din salarii și alte drepturi, stabilite în baza hotărârilor judecătorești (*DA Argeș*);
 - au fost plătite servicii fără ca acestea să fie prestate în realitate (*ITCSMS Ialomița*);
 - au fost plătite cheltuieli cu pregătirea profesională, în condițiile în care entitatea publică nu a justificat angajarea și efectuarea unor cursuri de contabilitate și achiziții publice (*ITCSMS Prahova*);
- în ceea ce privește calitatea gestiunii economico-financiare au fost constatate o serie de abateri de la legalitate și regularitate, cele mai relevante fiind:
 - efectuarea de plăți nelegale, reprezentând despăgubiri în baza unor procese-verbale de contravenție (*ITCSMS Olt*);
 - nerespectarea prevederilor din Decretul nr. 209/1976 pentru aprobarea Regulamentului operațiunilor de casă (*ITCSMS Dâmbovița*);
 - nu s-a întocmit decontul de cheltuieli pentru suma de 40 mii lei, pentru bunurile achiziționate pe bază de numerar (*ITCSMS Prahova*);
 - nu au fost intabulate bunuri din domeniul public și privat al statului (*ITCSMS Vaslui*);
 - nu s-a procedat la recuperarea, în termenul legal de prescripție, a unor lipsuri în gestiune (*ITCSMS Iași*).
- la efectuarea unor plăți reprezentând diferențe de salarii stabilite în favoarea unor angajați, în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, nu s-au aplicat cotele de contribuții de asigurări sociale valabile pentru perioada de referință (*ITCSMS Mehedinți și Olt*).

Alte aspecte relevante:

Pe parcursul misiunii de audit desfășurate la administrația centrală a ministerului s-au constatat erori de preluare a unor date și informații transmise de către entitățile subordonate și care au denaturat situațiile financiare raportate către MFP prin Adresa nr. 472471/23.03.2015. Astfel, potrivit Raportului explicativ întocmit ca urmare a solicitării formulate de auditorii publici externi, au existat erori constând în subevaluarea unor venituri din dobânzi și din taxe administrative și eliberări de permise, precum și în supraevaluarea a unor plăți la capitolului „Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare”;

✓ La solicitarea auditorilor publici externi, reprezentanții MADR au transmis către MFP datele corectate (Adresa nr. 111361/29.04.2015 și Adresa nr. 112242/21.05.2015).

Din verificările efectuate asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014 (potrivit solicitărilor formulate prin Adresa internă nr. 40872/14.08.2015) s-a constatat faptul că modificările transmise de MADR au fost înregistrate corespunzător de către MFP.

Alte măsuri relevante dispuse:

În scopul remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate, constatate de auditorii publici externi, reprezentanții entității publice verificate au inițiat în timpul misiunii de audit următoarele măsuri:

- ✓ propunerile MADR privind rectificarea bugetului pentru anul 2015 (aprobat prin Legea nr. 186/2014), înaintate către MFP, au prevăzut excluderea din capitolul „Asigurări și asistență socială” (subcapitolul 68.01.15 „Prevenirea excluderii sociale”) a sumei de 20 mii lei, inclusă inițial pentru acordarea de drepturi economice unor locuitori din zona Munților Apuseni;
- ✓ MADR a transmis către un agent economic o invitație la sediul ministerului pentru a clarifica aspectele legate de scoaterea din circuitul agricol a terenului cu suprafața de 25 ha, conform documentației depuse, la această întâlnire fiind invitați și reprezentanți ai Direcției agricole din județul Olt;

- ✓ conducerea MADR a întocmit o adresă către un agent economic, prin care s-a solicitat angajamentul în scris al prestatorului pentru „remediarea deficiențelor constatate de Direcția Generală a Arhivelor Naționale și a echipei de audit a Curții de Conturi, cu încadrarea în termenul limită de 30.09.2015”;
- ✓ Direcția Generală Buget Finanțe și Fonduri Europene din cadrul ministerului a solicitat directorului Casei Agronomului Ialomița o situație privind sumele facturate cu titlu de redevențe și încasările aferente, precum și virarea acestora în contul ministerului pentru a putea fi transferate către bugetul de stat. Potrivit răspunsului formulat, până la data finalizării misiunii de audit au fost facturate și încasate, în contul Casei Agronomului, redevențe în cuantum de 92 mii lei. Totodată, potrivit extrasului de cont din data de 15.07.2015, în contul ministerului a fost achitată suma de 25 mii lei reprezentând redevențe, sumă ce a fost virată bugetului de stat.

Recomandări:

- ✓ în ceea ce privește Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR – fosta Agenție de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit) se va analiza, din punct de vedere tehnic și legislativ, posibilitatea agenției de a presta servicii tarificate și se vor dispune măsuri în consecință;
- ✓ referitor la activitatea și finanțarea Laboratorului Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (LCCSMS) se vor urmări rezultatele concrete obținute de acesta, ca urmare a sprijinului acordat de la bugetul de stat, pe parcursul anului 2015, iar pentru proiectul de buget aferent anului 2016, se va fundamenta volumul creditelor bugetare ale acestei entități subordonate, astfel încât să se asigure respectarea reglementărilor specifice, așa cum sunt prevăzute în Scrisoarea cadru a MFP;
- ✓ se vor identifica modalitățile legale de utilizare a disponibilului Fondului de ameliorare a fondului financiar și se vor dispune măsuri în consecință;
- ✓ inventarierea tuturor bunurilor aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea ministerului, în conformitate cu prevederile legale în materie, iar rezultatele acestei operațiuni se vor înregistra în evidența tehnico-operativă și în cea financiar-contabilă, solicitându-se totodată MFP modificarea corespunzătoare a anexei la HG nr. 1.705/2006;
- ✓ mijloacele fixe aflate în domeniul public al statului și scoase nejustificat din evidența contabilă a ministerului vor fi reînregistrate și se vor iniția procedurile legale de inventariere faptică și, în funcție de constatările și propunerile comisiei de specialitate, se vor dispune măsurile legale de valorificare și de evidențiere a rezultatelor operațiunilor efectuate;
- ✓ se vor analiza cauzele și împrejurările care au generat angajarea unor cheltuieli suplimentare nejustificate, în cuantum de 47 mii lei, se vor stabili persoanele răspunzătoare și se vor recupera și vira la bugetul de stat sumele cuvenite acestuia (inclusiv obligațiile accesorii);
- ✓ se vor dispune măsurile necesare recuperării și virării, pe destinațiile legale, a:
 - sumei de 663 mii lei și a obligațiilor accesorii aferente;
 - sumei de 861 mii lei, din care: 704 mii lei, reprezentând plata unor servicii contractate de MADR, care nu au fost prestate și accesorii în sumă de 157 mii lei. Sumele reprezentând dobânzi și penalități de întârziere se vor actualiza și încasa până la data recuperării integrale a sumei de 704 mii lei;
- ✓ în cazul în care nu se vor prezenta toate documentele justificative, din care să rezulte valoarea comisionului pe care MADR trebuia să-l achite firmei care a organizat participarea la târgul din Germania, precum și documente (contracte, facturi și ordine de plată etc.) ale subcontractanților, prin care să se justifice serviciile prestate și bunurile furnizate de aceștia, în scopul amenajării standului de la târgul „BIOFACH 2014”, se vor stabili pagubele create bugetului de stat și se vor iniția măsurile legale de recuperare a acestora. De asemenea, la nivelul MADR se vor stabili proceduri formalizate necesare aplicării corespunzătoare a dispozițiilor prevăzute de pct. 2 al articolului unic din Legea nr. 110/2012;
- ✓ clarificarea, de către MADR, a componenței soldului contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, precum și a sumei de 2.277 mii lei, înregistrată în soldul debitor al contului „Construcții”, valori evidențiate nejustificat în balanța de verificare la 31.12.2014;
- ✓ se va analiza oportunitatea continuării activității caselor agronomului, avându-se în vedere inclusiv rolul și atribuțiile acestora, în strânsă legătură cu situația patrimoniului pe care acestea îl administrează și, în funcție de strategia ministerului, se vor dispune măsurile necesare în scopul asigurării realizării unei bune gestiuni financiare. În ceea ce privește Casa Agronomului Ialomița, se va reanaliza nota de control a direcției de specialitate din cadrul ministerului și se va stabili regimul juridic al bunurilor aflate în folosința unității subordonate, se vor calcula și se vor dispune măsurile legale de recuperare a pagubelor create bugetului de stat, ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind dreptul real de folosință.

Opinia de audit

Având în vedere faptul că:

- la nivelul administrației centrale a ministerului s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate, ce au determinat producerea unor prejudicii estimate la o valoare totală de 1.746 mii lei;
- s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate la nivelul instituțiilor subordonate ministerului;
- erorile financiar-contabile constatate la nivelul ministerului și al instituțiilor subordonate sunt semnificative, prin natura lor, auditorii publici externi au emis o **opinie contrară**.

A fost emis un număr de 5 *certificate de conformitate*, la ITCSMS: Alba, Brașov, Constanța, Giurgiu, Vrancea.

Scurtă prezentare

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care se organizează și funcționează în subordinea *Guvernului*.

MMA realizează politica națională în domeniile mediului, gospodăririi apelor și managementului silvic, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare și control în aceste domenii, direct sau prin organisme tehnice specializate, autorități sau instituții publice aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea ministerului.

Unități care funcționează în subordinea MMA:

- instituții publice cu personalitate juridică finanțate integral din bugetul de stat:
 - Agenția Națională pentru Protecția Mediului, care are în subordine 42 de agenții județene sau regionale de protecția mediului;
 - Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”;
 - Garda Națională de Mediu;
 - comisaratele de regim silvic și cinegetic;
- unități cu finanțare externă și de la bugetul de stat:
 - unități de management al proiectului (UMP);
 - unități de implementare a proiectului (UIP);

Unități care funcționează sub autoritatea MMA:

- Administrația Națională de Meteorologie;
- Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, care are în structură:
 - 41 de direcții silvice județene și o stațiune de cercetare-dezvoltare pentru creșterea animalelor de blană, fără personalitate juridică;
 - 24 de administrații ale parcurilor naționale și naturale și un muzeu cinegetic, cu personalitate juridică;

Unități care funcționează în coordonarea MMA:

- Administrația Fondului pentru Mediu;
- Administrația Națională „Apele Române”, care are în subordine:
 - 13 instituții publice, cu personalitate juridică (11 administrații bazinale de apă, *Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor* și *Exploatarea Complexă Stânca-Costești*);
 - două unități fără personalitate juridică (*Centrul de Formare și Pregătire a Personalului în Gospodărirea Apelor* și *Revista „Hidrotehnica”*).

La partea de cheltuieli, **Contul anual de execuție bugetară** al acestui ordonator principal de credite prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	2.684.607	2.890.049	2.538.697	94,56	87,84
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	326.327	537.967	445.523	136,53	82,82
Protecția mediului	2.172.691	2.191.423	1.988.712	91,53	90,75
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	45.895	45.805	45.339	98,79	98,98
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	139.694	114.854	59.123	42,32	51,48
Cheltuieli – buget de stat	2.604.825	2.808.935	2.522.507	96,84	89,80
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	326.327	537.967	445.482	136,51	82,81
Protecția mediului	2.118.409	2.136.809	1.982.296	93,57	92,77
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	45.895	45.805	45.339	98,79	98,98
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	114.194	88.354	49.390	43,25	55,90
Fonduri externe nerambursabile	1.267	13.599	1.257	99,21	9,24
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	0	0	42	0,00	0,00
Protecția mediului	1.267	13.599	1.215	95,90	8,93
Total cheltuieli din venituri proprii	78.515	67.515	14.934	19,02	22,12
Protecția mediului	53.015	41.015	5.201	9,81	12,68
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	25.500	26.500	9.733	38,17	36,73

Observațiile Curții de Conturi:

prezentarea, în situațiile financiare anuale, a unor elemente patrimoniale, în sumă estimată de 63.056 mii lei, care conțin erori sau care nu au fost corect încadrate, conform conținutului economic, astfel:

- 61.621 mii lei – sume neclarificate/menținute nejustificat ca active fixe corporale în curs de execuție, din care:
 - 59.595 mii lei – „investiții în curs - Deswat pentru stații hidrometrice și pluviometrice din două administrații bazinale de apă”;
 - 1.964 mii lei – „investiții în curs - Hazard Risk/UMP studii experimentale privind alunecările de teren și elaborarea manualelor de monitorizare”;

- 62 mii lei – studii de fezabilitate și proiecte tehnice;
- 1.435 mii lei – sume înregistrate eronat în evidența contabilă;
- nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea încasării sumei de 584 mii lei, reprezentând sume de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București;
- modul de înregistrare și prezentare în evidența contabilă a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea entităților din subordine/coordonare/sub autoritatea MMAP, a prezentat o serie de deficiențe, cum ar fi:
 - nefinalizarea procedurilor legale de transfer, de la RNP Romsilva la MMAP, a unor bunuri aparținând domeniului public al statului, în valoare de 2.811.781 mii lei;
 - nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea actualizării, cu suma de 12.414 mii lei, a *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, gestionat de MFP;
 - nu au fost supuse reevaluării, în termenul prevăzut de lege, toate bunurile aparținând domeniului public al statului;
- nu s-au efectuat toate demersurile pentru asigurarea recuperării operative a sumei de 202 mii lei, din care: 135 mii lei, bunuri lipsă la inventariere și 67 mii lei, valoarea unor echipamente furate din stația de monitorizare a calității aerului, aflate în comodat la Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara;
- nu au fost implementate, în acord cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea auditată, studii în domeniul protecției mediului, în sumă de 506 mii lei, achiziționate din fonduri bugetare, ca suport tehnico-științific necesar implementării directivelor europene, precum și pentru procesul de raportare, derivat din acorduri internaționale și directive europene;
- nu au fost utilizate, în mod eficient, eficace și economicos, fonduri publice în sumă de 7.021 mii lei, destinate efectuării unor lucrări de reconstrucție ecologică, în perimetre de ameliorare din fondul funciar și forestier în silvicultură, generând:
 - pierderi din vina exclusivă a executantului, pentru care au fost deschise acțiuni în instanță – 4.910 mii lei;
 - pagube care fac obiectul dosarelor de faliment – 1.719 mii lei;
 - plăți pentru care au fost sesizate organele de urmărire penală – 392 mii lei;
- referitor la modul de derulare a contractelor de gestionare a fondului de vânătoare, s-a constatat neplata, de către gestionarii fondurilor cinegetice, a tarifelor de gestionare în sumă estimativă de 2.744 mii euro (cca 12.350 mii lei), cu impact semnificativ asupra bugetului general consolidat;
- nu au fost luate toate măsurile pentru valorificarea rezultatelor operațiunii de inventariere, consemnate în Procesul-verbal de inventariere încheiat ulterior reorganizării entității.

Recomandări:

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate prin mai multe măsuri, dintre care menționăm:

- ✓ pentru întocmirea unor situații financiare care să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului financiar, conducerea entității va dispune demersurile necesare pentru:
 - verificarea informațiilor prezentate în cadrul situațiilor financiare trimestriale/anuale, efectuarea analizei datelor cuprinse în cadrul acestora, corelarea cu alte date și informații aflate la dispoziția ordonatorului principal de credite, pentru a detecta eventualele erori cuprinse în situații financiare și pentru a dispune măsuri corective în timp util;
 - analiza soldurilor conturilor contabile la întocmirea bilanțului contabil centralizat, pentru a se verifica dacă acestea reflectă operațiunile patrimoniale ale instituției publice și dacă acestea corespund funcțiunii stabilite în planul de conturi;
 - efectuarea demersurilor legale care se impun pentru finalizarea administrativă și financiară a proiectului DESWAT și a proiectului HAZARD RISK, clarificarea naturii sumelor aferente acestor proiecte, menținute în evidența contului „*Investiții în curs*”, precum și a eventualelor neconformități constatate;
 - reglementarea situației minusurilor de inventar, determinate de furtul unor echipamente din stația de monitorizare a calității aerului, aflate în comodat la *Agenția de Protecția Mediului Hunedoara* și de lipsa constatată a unor mijloace fixe și obiecte de inventar;
 - aplicarea unui tratament contabil adecvat prin respectarea principiului de capitalizare a costurilor ulterioare atribuite imobilizărilor corporale, atunci când acestea sunt efectuate în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici inițiali (modernizări) sau măririi duratei de viață utile (reparații capitale), care să conducă la obținerea de beneficii economice viitoare;
 - evaluării, reevaluării și înregistrării tuturor bunurilor de natura terenurilor și construcțiilor, aparținând domeniului public al statului, în *Cartea funciară* și în *Registrul cadastral al imobilelor*;
 - actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- ✓ întreprinderea tuturor demersurilor în vederea analizării, clarificării și rezolvării aspectelor referitoare la neplata, către prestator, a sumei de 506 mii lei, reprezentând contravaloarea unor studii de cercetare în domeniul protecției mediului, ca urmare a prezentării la decontare a unor documente justificative neconforme cu prevederile legale și contractuale;
- ✓ cu privire la lucrările de reconstrucție ecologică, în perimetre de ameliorare din fondul funciar și forestier în silvicultură se va reorganiza și implementa corespunzător sistemul de control intern/managerial pentru a se asigura gestionarea fondurilor publice și a patrimoniului public și privat al statului în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență, inclusiv la nivelul comisariatelor de regim silvic și cinegetic, urmărindu-se și recuperarea pierderilor înregistrate în acest sector;
- ✓ se vor efectua toate demersurile necesare în vederea:

- creșterii veniturilor la bugetul de stat, provenite din concesionarea fondurilor de vânătoare, prin analizarea posibilității urmăririi și încasării, de către autoritățile statului, a tarifului de vânătoare, elaborarea și promovarea unor propuneri normative, care să asigure o gestionare mai eficientă a fondurilor de vânătoare;
- efectuării de controale pentru stabilirea situației reale a sumelor neachitate de către gestionarii de fonduri cinegetice și aplicării prevederilor legale și contractuale, în cazul neachitării tarifului de gestionare.

Opinia auditului

Întrucât denaturările constatate sunt semnificative, opinia echipei de audit este că situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă și reală a activelor, datoriilor, poziției financiare, performanței financiare, rezultatului patrimonial, precum și a patrimoniului avut în administrarea entității, la data de 31.12.2014. Din cauza efectelor generate de abaterile constatate, cât și nerezolvării deficiențelor constatate în timpul misiunii de audit a fost exprimată o **opinie contrară**.

Pentru anul 2014, având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie care nu a fost contestată de entitate, măsurile fiind în curs de implementare.

Implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare

MMAP a formulat acțiune împotriva deciziei emise pentru exercițiul bugetar al anului 2013, la Curtea de Apel București, prin care a solicitat suspendarea executării pentru trei măsuri din decizie și anularea deciziei și a încheierii emise de Curtea de Conturi. Întrucât Curtea de Apel, prin Încheierea de ședință civilă din data de 13.01.2015, a dispus respingerea cererii de suspendare a executării măsurilor, ca neîntemeiată, MMAP a introdus cererea de recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ), la data acțiunii de verificare, dosarul aflându-se în lucru la ICCJ.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

Scurtă prezentare

Ministerul Transporturilor (MT) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, finanțat integral de la bugetul de stat, care stabilește politica în domeniul transporturilor la nivel național, elaborează strategia și reglementările specifice de dezvoltare și de armonizare a activităților de transport în cadrul politicii generale a Guvernului și îndeplinește rolul de autoritate de stat în domeniul transporturilor și al infrastructurii de transport, fiind organizat și funcționând potrivit dispozițiilor HG nr. 24/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Transporturilor este singura instituție publică în domeniul transporturilor, care poate elabora acte normative și documente de politici publice în acest domeniu și care, în același timp, ia măsuri pentru a asigura implementarea acestora direct sau/și prin unitățile care i se subordonează.

Entitățile din subordinea și autoritatea Ministerului Transporturilor

În anul 2014, potrivit Anexei nr. 2 la HG nr. 24/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările și completările ulterioare, în subordinea și sub autoritatea Ministerului Transporturilor au funcționat următoarele unități bugetare și extrabugetare, instituții publice, regii autonome, companii naționale, societăți naționale și societăți comerciale:

Instituții publice cu personalitate juridică:

- **finanțate integral de la bugetul de stat:**
 - Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară - CENAFER;
 - Autoritatea Metropolitană de Transport București - AMTB.
- **spitale care se finanțează din venituri proprii, prin sistemul de asigurări sociale de sănătate și din transferuri de la bugetul de stat:** Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 1 Witting București; Spitalul Clinic Căi Ferate nr. 2 București; Spitalul Clinic Căi Ferate Iași; Spitalul Clinic Căi Ferate Cluj-Napoca; Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara; Spitalul General Căi Ferate Ploiești; Spitalul General Căi Ferate Galați; Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța; Spitalul General Căi Ferate Brașov; Spitalul General Căi Ferate Pașcani; Spitalul General Căi Ferate Simeria; Spitalul Clinic Căi Ferate Oradea; Spitalul Clinic Căi Ferate Craiova; Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu; Spitalul General Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin.
- **finanțate din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat:**
 - Clubul Sportiv „Rapid” București;
 - Agenția Română de Salvare a Vieții Omenesci pe Mare - Constanța - ARSVOM;
 - Școala Superioară de Aviație Civilă București;
 - Aeroclubul României București.
- **finanțate integral din venituri proprii:**
 - Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale - CERONAV Constanța;
 - Autoritatea Navală Română Constanța;
 - Autoritatea Feroviară Română - AFER;
 - Autoritatea Rutieră Română - ARR;
 - Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - CIAS;
 - Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier.

Unități cu personalitate juridică sub autoritatea Ministerului Transporturilor:

Nr. crt.	Denumire	Nr. crt.	Denumire
1.	Societatea Națională a Căilor Ferate Române - SNCFR - RA	13.	Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM” - SA
2.	Compania Națională de Căi Ferate „CFR” - SA	14.	Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” - SA Constanța
3.	Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR-Marfă” - SA	15.	Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” - SA
4.	Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „CFR-Călători” - SA	16.	Compania Națională de Radiocomunicații Navale „Radionav” - SA
5.	Societatea de Administrare Active Feroviare „SAAF” - SA	17.	Regia Autonomă „Administrația Fluvială a Dunării de Jos”
6.	Societatea Feroviară de Turism „SFT - CFR” - SA	18.	Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” - SA
7.	Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex”	19.	Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” - SA
8.	SA Compania Națională „Aeroporturi București” - SA	20.	Regia Autonomă „Registrul Auto Român”
9.	Societatea Națională „Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu - Constanța” - SA	21.	Societatea Comercială „Maritime Training Centre Television” - SA Constanța
10.	Societatea Națională „Aeroportul Internațional Timișoara - Traian Vuia” - SA	22.	Societatea Comercială „Telecomunicații CFR” - SA
11.	Regia Autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA”	23.	Societatea Comercială „Grup Exploatare și Întreținere Palat C.F.R.” - SA
12.	Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română”		

Misiunea de audit a vizat situațiile financiare încheiate la 31.12.2014 de administrația centrală a ministerului și 12 instituții publice din subordinea acestuia (*Autoritatea Metropolitană de Transport București, Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, Aeroclubul României, Școala Superioară de Aviație Civilă, Autoritatea Feroviară Română (AFER), Autoritatea Rutieră Română (ARR), Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară CENAFER, Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale - CERONAV Constanța, Agenția Română de Salvare a Vieții Omenesci pe Mare - ARSVOM Constanța, Autoritatea Navală Română, Spitalul Clinic de Căi Ferate Simeria, Spitalul Clinic de Căi Ferate Pașcani*).

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	6.465.971	7.358.880	7.154.133	110,64	97,22
Alte servicii publice generale	11	11	2	18,18	18,18
Sănătate	1.000	20.563	19.990	1999,00	97,21
Cultură, recreere și religie	7.400	7.400	7.376	99,68	99,68
Asigurări și asistență socială	212.433	592.714	592.596	278,96	99,98
Transporturi	6.245.127	6.738.192	6.534.169	104,63	96,97
Cheltuieli – buget de stat	6.461.235	7.354.128	7.154.133	110,72	97,28
Alte servicii publice generale	11	11	2	18,18	18,18
Sănătate	1.000	20.563	19.990	1999,00	97,21
Cultură, recreere și religie	7.400	7.400	7.376	99,68	99,68
Asigurări și asistență socială	212.433	592.714	592.597	278,96	99,98
Transporturi	6.240.391	6.733.440	6.534.169	104,71	97,04
Fonduri externe nerambursabile	0	4.752	0	0,00	0,00
Transporturi	0	4.752	0	0,00	0,00
Total cheltuieli din venituri proprii	4.736	0	0	0,00	0,00
Transporturi	4.736	0	0	0,00	0,00

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Transporturilor:

- nu a fost restituită la bugetul de stat suma de 19.265 mii lei, rămasă neutilizată la finele anului 2011, în contul de disponibil al Ministerului Transporturilor, reprezentând împrumut acordat CN CFR SA pentru finanțarea „Programului de reabilitare a unor stații de cale ferată din România”, aprobat prin HG nr. 1.254/2002, cu modificările și completările ulterioare;
- au fost identificate neconcordanțe între datele din contul de execuție și datele trezoreriei, în sumă totală de 122.996 mii lei, ca urmare a înregistrărilor contabile eronate, determinând denaturarea rulajului creditor și debitor al contului „Finanțare de la bugetul de stat pentru transferuri pentru întreținerea infrastructurii feroviare de CNCFR SA”;
- existența unor necorelări între datele din fluxurile de trezorerie cu cele reflectate în conturile de disponibilități și cele din

extrasele de cont, generate de efectuarea unor înregistrări contabile eronate, în sumă de 14.118 mii lei, în conturile analitice de cheltuieli ale conturilor sintetice „Subvenții”, „Transferuri curente între unități ale administrației publice”, „Transferuri de capital între unități ale administrației publice” și „Transferuri interne”, raportarea de cheltuieli efective denaturate, în sumă de 11.034,6 mii lei, în „Contul de execuție - cheltuieli 2014 al Ministerului Transporturilor la titlurile IV „Subvenții”, VI „Transferuri între unități ale administrației publice” și VII „Alte transferuri”, în neconcordanță cu datele fluxurilor de trezorerie din extrasele de cont ale conturilor analitice de disponibilități, corespunzătoare contului sintetic „Finanțarea de la buget.”

- nu au fost evidențiate în conturi analitice distincte, ca mijloace fixe de natura obiectelor de inventar, mijloacele fixe a căror valoare de înregistrare a fost sub limita prevăzută prin HG nr. 72/2014;
- nu s-a condus și organizat evidența contabilă analitică a terenurilor, amenajărilor de terenuri și construcțiilor din domeniul public al statului, aflate în administrare sau date în concesiune;
- nu s-a organizat corespunzător evidența angajamentelor bugetare și legale;
- în soldul contului „Fondul bunurilor domeniului public al statului”, raportat în bilanțul contabil centralizat la data de 31.12.2014, există diferență în minus, în sumă de 126.256 mii lei, la clădiri și terenuri, față de valoarea acestora raportată în soldurile conturilor „Construcții din domeniul public al statului aflate în administrare” și „Terenuri din domeniul public al statului” (Spitalul Clinic CF nr. 2 București);
- s-au raportat eronat, prin bilanțul contabil centralizat, la data de 31.12.2014, în soldul contului „Terenuri din domeniul public al statului”, transferuri de terenuri cu titlu gratuit, în valoare de 2.858 mii lei, din cauza unei înregistrări contabile eronate;
- nu s-au restituit, în termenul legal, transferuri nejustificate pentru întreținerea infrastructurii feroviare, în sumă de 84.416 mii lei și nu s-a depus la organul fiscal formularul „Declarație privind subvențiile sau transferurile primite de la bugetul de stat, neregularizate și nerestituite în termenul legal” (Compania Națională de Căi Ferate „CFR” - SA);
- la încheierea exercițiului bugetar 2012 nu au fost restituite, la bugetul din care s-au primit, subvenții în sumă totală de 7.285 mii lei;
- la efectuarea lucrărilor de inventariere nu s-a urmărit respectarea principiului prudenței, întrucât nu au fost confirmate soldurile de la terți pentru creanțele care au deținut ponderea valorică în totalul soldurilor conturilor de creanțe, în sumă de 240.814,4 mii lei, raportate în situațiile financiare pe anul 2014 de Ministerul Transporturilor;
- nu a fost efectuată reevaluarea tuturor activelor fixe corporale, la termenul prevăzut de lege, existând 18 clădiri și terenuri, în suprafață de 1267,88 mp, care aparțin domeniului public al statului, înregistrate cu o valoare de doar 43 lei la Spitalul General Căi Ferate Galați, raportate în bilanțul centralizat al Ministerului Transporturilor, încheiat la data de 31.12.2014;
- nu au fost luate măsurile necesare în vederea clarificării situației juridice a unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrarea Ministerului Transporturilor (clădire Palat CFR);
- nu s-a actualizat valoarea bunurilor din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- aprobarea achiziționării, de către CN Administrația Porturilor Maritime Constanța, a unor servicii de asistență juridică duble, nejustificate din punct de vedere al necesității și oportunității, ce au determinat plăți nelegale în sumă de 17 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MT, auditate în anul 2015:

● La Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transport Rutier:

- prevederile inițiale, în sumă de 58.983 mii lei, aprobate în BVC al anului 2014, au depășit nivelul veniturilor realizate de instituție, în anul 2013, cu peste 117%, în condițiile în care gradul de realizare a veniturilor proprii, programate în bugetul instituției în anul 2012, a fost de numai 36,19% și de 32,75% în anul 2013;
- nu a fost înregistrată în evidența contabilă o sentință civilă definitivă și irevocabilă, în sumă de 45.193 mii lei;
- nu s-au respectat prevederile legale referitoare la justificarea cheltuielilor privind deplasările, având în vedere:
 - neîntocmirea raportului scris la întoarcerea din delegație și neprezentarea conducerii unității trimitătoare a concluziilor și/sau a propunerilor personalului care a efectuat deplasarea;
 - nevizarea ordinului de deplasare de către persoanele împuternicite, inexistența documentelor care să reflecte necesitatea și oportunitatea deplasării și inexistența documentelor care să certifice realizarea obiectivelor misiunii de deplasare;
 - decontarea unor tarife de cazare în unități a căror clasificare era superioară celei reglementate de prevederile legale pentru decontarea acestora, fiind acceptate la plată tarife de cazare în hoteluri și pensiuni clasificate la 4 stele, conform certificării acordate de către Autoritatea Națională pentru Turism, rezultând un prejudiciu pe eșantionul verificat, de 30 mii lei;
 - acceptarea la plată a unor tarife de cazare supraevaluate, cu mult superioare tarifelor afișate la recepție la data efectuării auditului pe site-urile unităților de cazare a produs un prejudiciu pe eșantionul verificat, de 58 mii lei;
- stabilirea eronată a drepturilor salariale ale personalului contractual și ale persoanelor cu funcții de conducere a produs un prejudiciu de 20.485 mii lei;
- neefectuarea propunerilor de ajustări pentru depreciere a creanțelor, de către comisiile de inventariere.

● La Autoritatea Metropolitană de Transport București s-au constatat următoarele:

- nu au fost înregistrate, pe structura clasificăției bugetare și nu au fost preluate corect în contul de execuție, cheltuielile și plățile aferente indemnizațiilor acordate personalului, pentru concedii medicale;
- scoaterea din evidența patrimonială și trecerea eronată pe cheltuieli a unor obiecte de inventar, în lipsa documentelor justificative din care să rezulte deprecierea și casarea lor (61 mii lei);
- înregistrarea eronată a drepturilor reprezentând indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă, suportate din bugetul FNUASS, prin contul „Personal – salarii datorate”, în loc de contul „Personal - ajutoare și indemnizații datorate” (34 mii lei);

- neîntocmirea și neaprobarea, la nivelul entității, a principiilor și politicilor contabile în conformitate cu reglementările contabile în vigoare;
- neraportarea sumelor reprezentând angajamente legale individuale, încheiate cu furnizorii, neachitate până la finele anului;
- salariile personalului, cuprinse în statele de funcții și obligațiile aferente acestora, nu au fost considerate angajamente bugetare, cu întreaga sumă a creditelor bugetare aprobate, pentru această cheltuială, de la data de 1 ianuarie a anului bugetar.

La Școala Superioară de Aviație Civilă:

- au fost înregistrate și raportate prin contul „TVA de recuperat” și, implicit, prin situațiile financiare, date neconforme cu realitatea, ca urmare a neaplicării pro-ratei, precum și prin nepunerea de acord a datelor din bilanța de verificare cu cele din decontul de TVA (94 mii lei);
- angajarea și efectuarea nelegală de cheltuieli de personal de la Titlul „Bunuri și servicii” prin bugetele pe anii 2013 și 2014, reprezentând contribuții sociale ale angajatorului, în sumă de 93 mii lei, aferente unor persoane fizice autorizate, care au prestat servicii pe bază de contracte civile, fără ca acestea să fie aprobate de ordonatorul principal de credite;
- utilizarea ineficientă a creditelor bugetare, în sumă de 86 mii lei, destinate unor lucrări de reparații capitale care nu au fost finalizate.

La Aeroclubul României:

- înregistrarea eronată în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” a sumei de 687.176 mii lei, reprezentând diferențe rezultate din reevaluarea terenurilor și construcțiilor din domeniului public al statului, aflate în administrarea instituției;
- neînregistrarea în contabilitate, la 31.12.2014, în contul „Fondul bunurilor din domeniul public al statului - construcții” a sumei de 1.735 mii lei, reprezentând majorarea valorii de inventar a unei construcții aparținând domeniului public al statului;
- înregistrarea eronată în contul de cheltuieli a sumei de 32 mii lei, reprezentând TVA plătită în anul 2013, ca urmare a achiziționării din import a unor servicii de reparații capitale la două aeronave, deși cu această sumă trebuia majorată valoarea activelor fixe corporale asupra cărora s-a intervenit;
- neconstituirea și neînregistrarea ca venituri ale bugetului de stat, precum și nevirarea pe această destinație a sumei de 26 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitații și de bună execuție, sumă pentru care s-a prescris dreptul la acțiunea în revendicare a furnizorilor respectivi.

La Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară (CENAFER):

- neefectuarea evaluării a două terenuri aflate în patrimoniul instituției;
- nevirarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând garanții de bună execuție, constituite de terți furnizori, pentru care dreptul de a fi solicitate de creditori s-a prescris.

La Autoritatea Feroviară Română (AFER):

- plata nejustificată a unei sume pentru realizarea de activități de monitorizare media, care intrau în atribuțiile compartimentelor din structura AFER;
- plata nelegală a diferenței de TVA rezultată din aplicarea cotei de 24%, în locul celei reduse de 9%, pentru achiziția revistei „Buletinul AFER”;
- suportarea nejustificată, pe cheltuielile instituției, a sumei de 90 mii lei, reprezentând amenda contravențională aplicată de ANRM pentru nerespectarea prevederilor legale în activitatea de atribuire a contractelor de achiziții publice, fără analiza cauzelor și răspunderilor;
- efectuarea de plăți nelegale, în anul 2013, de natura cheltuielilor de personal, în sumă estimată la 4.851 mii lei, din care, 3.617 mii lei reprezintă diferențe salariale acordate necuvenit, ca urmare a aplicării eronate a reglementărilor privind stabilirea salariului de bază, iar suma de 1.234 mii lei, diverse bonificații acordate salariaților în baza contractului colectiv de muncă, cu ocazia zilei AFER și a sărbătorilor de Crăciun, dar care nu sunt prevăzute în legislația în vigoare;
- efectuarea de plăți nelegale în anul 2014, de natura cheltuielilor de personal, în sumă estimată de 6.395 mii lei, din care 5.246 mii lei reprezintă diferențe salariale, acordate necuvenit ca urmare a aplicării eronate a reglementărilor privind stabilirea salariului de bază, iar suma de 1.149 mii lei diverse bonificații acordate salariaților în baza contractului colectiv de muncă, cu ocazia zilei AFER și a sărbătorilor de Paște și de Crăciun, dar care nu sunt prevăzute în legislația în vigoare.

La Autoritatea Rutieră Română s-a constatat neînregistrarea și nevirarea, în perioada ianuarie-septembrie 2013, către Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, a obligației integrale, reprezentând 60% din cuantumul tarifelor încasate pentru serviciile specifice, diferența nevirată fiind estimată la 21.910 mii lei.

La Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale (CERONAV) Constanța:

- plăți nelegale, reprezentând impozitul pe clădiri, în condițiile în care această obligație fiscală revenea, potrivit prevederilor legale în domeniu, persoanelor juridice, care au utilizat spațiile în scopul desfășurării de activități economice (alimentație publică), în baza unor contracte de închiriere încheiate cu entitatea auditată, în perioada 2012-01.2015;
- plăți nelegale, în sumă de 984 mii lei, reprezentând contravaloarea cheltuielilor cu deplasările efectuate de angajați în concediile de odihnă (886 mii lei) și a cheltuielilor cu transportul la și de la locul de muncă (98 mii lei), în baza unor prevederi din contractele colective de muncă, ce nu au respectat prevederile legale privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice.

La Spitalul Clinic de Căi Ferate Pașcani:

- neîntocmirea decontului de cheltuieli pentru fiecare pacient, prevăzut în cadrul politicii generale sanitare, elaborate de Ministerul Sănătății, pentru asigurarea controlului calității serviciilor medicale;
- nu a fost constituit fondul de dezvoltare a spitalului, deși unitatea sanitară dispunea de sursele legale de constituire a acestuia;
- s-au efectuat plăți nejustificate, reprezentând accize aferente consumului de gaz natural, utilizat pentru încălzirea spațiilor destinate desfășurării activității spitalelor, întrucât furnizorul de gaz natural nu a acordat scutire de la plata accizelor în facturile emise;
- angajarea de cheltuieli de personal și efectuarea de plăți reprezentând salarii, sporuri la salariul de bază brut, sporuri pentru efectuarea a două gărzi consecutive, în afara cadrului legal aplicabil în domeniu, fapt care a produs un prejudiciu de 11 mii lei;
- nu au fost întreprinse măsurile necesare în vederea recuperării sumelor reprezentând indemnizații pentru incapacitate de muncă, plățile angajaților și care depășesc valoarea contribuțiilor lunare;
- nu au fost inventariate, la finele anului 2014, medicamentele și materialele sanitare aflate în stoc, în aparatele (trusele de urgență) din secțiile spitalului; înregistrarea necorespunzătoare, în contabilitate, a stocurilor de natura medicamentelor și materialelor sanitare;
- nu a fost efectuată reevaluarea, cel puțin o dată la 3 ani, a tuturor activelor fixe corporale: terenuri și clădiri, instalații tehnice, mijloace de transport, mobilier, aparatura birotică etc.

La Spitalul Clinic de Căi Ferate Simeria:

- înregistrarea de cheltuieli privind consumurile de carburanți pentru autoturisme fără a determina consumul real al carburanților, conform normelor legale ce reglementează domeniul, prin luarea în calcul a consumului efectiv lunar al fiecărui autovehicul, determinat pe baza cantității de carburant aflată în rezervor, la începutul și sfârșitul perioadei și a alimentărilor cu combustibil, din perioada aferentă, pe bază de documente justificative;
- neefectuarea reevaluării terenurilor și clădirilor din domeniul public al statului aflate în administrarea entității, cel puțin o dată în ultimii 3 ani, așa cum este stabilit prin actele normative în domeniu, neînregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor reevaluării elementelor patrimoniale și, pe cale de consecință, neactualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.

Recomandări:

Prin decizia emisă s-a dispus:

- ✓ organizarea și conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale cu respectarea prevederilor legale în domeniu;
- ✓ înregistrarea mijloacelor fixe în evidența contabilă a entității, cu valoarea de intrare stabilită potrivit legii;
- ✓ restituirea la bugetul de stat a:
 - subvențiilor nejustificate la încheierea exercițiului bugetar 2012 și a accesoriilor aferente acestora;
 - sumei neutilizate din împrumutul garantat de către statul român pentru finanțarea „Programului de reabilitare a unor stații de cale ferată din România”, rămasă în contul Ministerului Transporturilor, din anul 2011;
 - transferurilor acordate pentru întreținerea infrastructurii feroviare, neutilizate până la închiderea anului 2014 și nerestituite de către operatorii economici, precum și a accesoriilor aferente acestora;
- ✓ evaluarea tuturor bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea ministerului și a instituțiilor publice/ operatorilor economici din subordinea/sub autoritatea acestuia, înregistrarea rezultatelor reevaluării acestora în contabilitatea entității și actualizarea corespunzătoare a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile analitice a terenurilor, a amenajărilor de terenuri și a construcțiilor din domeniul public al statului, aflate în administrare sau date în concesiune;
- ✓ raportarea în situațiile financiare pe anul 2015 ale Ministerului Transporturilor a terenurilor înregistrate în mod eronat, în situațiile financiare pe anul 2014, ca ieșiri, prin transferuri cu titlu gratuit;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor documentelor de aprobare a achiziționării de servicii juridice de către operatorii economici de sub autoritatea Ministerului Transporturilor, identificarea situațiilor neconforme și luarea măsurilor ce se impun pentru recuperarea eventualelor sume plătite nejustificat;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a unor servicii de evaluare a personalului, neefectuate și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ analiza necesității, oportunității și legalității achiziției și plății serviciilor de asistență juridică către cele două case de avocatură de către Compania Națională Administrația Porturilor Maritime Constanța și luarea măsurilor pentru recuperarea sumelor achitate în mod nejustificat de către această entitate.

Opinia de audit

La Ministerul Transporturilor, echipa de audit a exprimat **opinie contrară**, motivată de faptul că:

- valoarea estimativă a abaterilor/erorilor identificate la Ministerul Transporturilor, inclusiv la instituțiile publice din subordine, s-a situat peste pragul de semnificație calculat de auditorii publici externi;
- Ministerul Transporturilor nu a respectat, la închiderea exercițiilor bugetare 2012-2014, prevederile legale referitoare la restituirea, în contul de disponibil al ministerului, a sumelor rămase neutilizate, la finele anului;

- nerestituirea subvențiilor nejustificate, la încheierea exercițiului bugetar 2012, în sumă de 7.284 mii lei, de către operatorii economici, care, în temeiul unor prevederi legale, au primit fonduri publice prin bugetul Ministerului Transporturilor;
- nerestituirea transferurilor nejustificate, la încheierea exercițiului bugetar 2014, în sumă de 84.416 mii lei, alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, companiilor naționale de sub autoritate;
- modul de administrare a patrimoniului public al statului (inclusiv la entitățile subordonate ministerului și verificate) nu a respectat principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Ca urmare a verificărilor efectuate a fost emis 1 certificat de conformitate la Autoritatea Navală Română, la 2 entități abaterile au fost remediate în timpul misiunilor de audit și prin 10 decizii au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora potrivit legii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Scurtă prezentare

Ministerul Educației și Cercetării Științifice (MECS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, care se organizează și funcționează în subordinea Guvernului. Are rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul educației, învățământului, cercetării științifice, tehnologiei, dezvoltării tehnologice și inovării.

MECS conduce sistemul național de învățământ, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, exercitându-și atribuțiile stabilite prin legi și prin alte acte normative din sfera sa de activitate și realizează, după caz, împreună cu ministerele de resort, politica guvernamentală în domeniile sale de activitate.

În subordinea/coordonarea/sub autoritatea MECS funcționează:

- 42 de inspectorate școlare județene și al Municipiului București, în subordinea cărora funcționează unități conexe, unități pentru activitatea extrașcolară și cluburi sportive școlare;
- 12 instituții și unități (în subordine) cu atribuții în funcționarea învățământului și sportului școlar și universitar;
- 28 de cluburi sportive studențești (în subordine);
- 48 de instituții de învățământ superior (în coordonarea ministerului);
- o regie autonomă (în coordonare);
- 5 instituții și unități de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare (în subordine), dintre care *Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare* are:
 - două instituții de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, în subordine;
 - două instituții și 43 de institute naționale de cercetare-dezvoltare, în coordonare;
 - două unități de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, sub autoritate.

La partea de cheltuieli, Contul anual de execuție bugetară pe anul 2014 al acestui ordonator principal de credite prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	8.567.096	8.827.189	7.114.147	83,04	80,59
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.489.768	1.281.380	1.260.877	84,64	98,40
Învățământ	7.031.768	7.494.749	5.802.262	82,51	77,42
Cultură, recreere și religie	39.660	42.160	42.108	106,17	99,88
Protecția mediului	5.900	8.900	8.900	150,85	100,00
Cheltuieli – buget de stat	5.272.722	5.478.917	5.294.926	100,42	96,64
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.487.308	1.270.633	1.253.675	84,29	98,67
Învățământ	3.739.854	4.157.224	3.990.243	106,70	95,98
Cultură, recreere și religie	39.660	42.160	42.108	106,17	99,88
Protecția mediului	5.900	8.900	8.900	150,85	100,00
Fonduri externe nerambursabile	800	26.286	8.192	1024,00	31,16
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	800	9.087	93	11,63	1,02
Învățământ	0	17.199	8.099	0,00	47,09
Total cheltuieli din venituri proprii	3.293.574	3.321.986	1.811.029	54,99	54,52
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.660	1.660	7.109	428,25	428,25
Învățământ	3.291.914	3.320.326	1.803.920	54,80	54,33

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea necorespunzătoare a proiectului de buget propriu, întrucât:
 - metodologia de alocare a fondurilor destinate burselor și altor forme de protecție socială a studenților români se bazează pe valoarea de 69 lei/student, fără ca această sumă să fie aprobată conform prevederilor legale;
 - nu s-au obținut autorizările legale pentru efectuarea modificărilor la capitolul „Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare”, pentru suma de 26.004 mii lei;
- situațiile financiare anuale, întocmite la data de 31.12.2014, nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată, deoarece:
 - nu au fost înregistrate datorii certe, reprezentând titluri executorii aferente sentințelor judecătorești, definitive și irevocabile, în sumă de 4.429 mii lei, la care se adaugă 7.418 mii lei, obligații de plată de aceeași natură, pentru perioada 01.01.2015-30.06.2015;
 - nu sunt evidențiate distinct în contabilitate cheltuielile declarate neeligibile de către Autoritatea de Management, în sumă de 7.461 mii lei;
 - în evidența contabilă a proiectelor finanțate din fonduri europene, preluate în situațiile financiare centralizate ale ministerului, s-au înregistrat date nereale sau incomplete, în sumă de 1.322 mii lei;
 - s-au constatat neconcordanțe, în sumă de 2.238 mii lei, între conținutul economic al operațiunilor și articolele, alineatele bugetare la care s-au raportat plățile în contul de execuție;
 - nu s-au înregistrat în evidența contabilă a administrației centrale a MECS acțiuni deținute în numele statului la societăți comerciale, în valoare totală de 590 mii lei;
 - nu au fost cuprinse în contul de execuție bugetară plățile efectuate de către Agenția Spațială Română, prin conturile în valută deschise la bănci comerciale, în sumă de 419 mii lei;
- menținerea nejustificată, la 31.12.2014, a sumei de 27.763 mii lei în soldul contului „Disponibil în lei din fonduri externe nerambursabile”, reprezentând sume rambursate de Autoritatea de Management și nevirate la bugetul de stat sau partenerilor contractuali;
- cu privire la bunurile aparținând domeniului public al statului, date în administrarea MECS, au fost constatate următoarele:
 - nu s-au operat în evidența contabilă modificările intervenite în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, bunurile primite în administrarea entității auditate și a unităților din subordine/sub coordonare, existând o diferență de 1.338.926 mii lei între valoarea bunurilor din domeniul public al statului, evidențiată în contabilitatea MECS și valoarea bunurilor, înscrisă în inventarul centralizat;
 - neexecutarea lucrărilor de cadastru și publicitate imobiliară pentru înregistrarea în Cartea funciară și în Registrul cadastral a imobilelor a tuturor bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, respectiv terenuri și construcții aflate în administrarea MECS;
 - neefectuarea periodică, cel puțin o dată la 3 ani, a reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, ultima reevaluare efectuându-se în anul 2011;
- au fost decontate cereri de plată, în sumă totală de 8.900 mii lei, către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară "Horia Hulubei", fără prezentarea tuturor documentelor justificative care să confirme prestația și plata activităților efectuate, întocmite în conformitate cu dispozițiile legale;
- nu au fost identificate și evaluate potențialele riscuri implicate în derularea procedurii de achiziție publică, generate de constrângeri de timp și/sau de natură tehnică, astfel că punerea la dispoziție a manualelor școlare, pentru clasele I și a II-a din învățământul primar s-a făcut cu mare întârziere;
- s-au efectuat cheltuieli neeconomice, în sumă de 114 mii lei, din cauza atribuirii de servicii de reparații auto fără efectuarea demersurilor necesare în ceea ce privește urmărirea și asigurarea minimizării costurilor;
- nu au fost recuperate, conform programului agreed, facilitățile în sumă de 360 mii lei, cuprinse în actul adițional la contractul de locațiune privind Baza „Cutezătorii”;
- la Universitatea Politehnica București s-a constatat decontarea sumei de 4.682 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri materiale lăsate în custodia executantului, fără prezentarea tuturor documentelor justificative, conform prevederilor legale și contractuale.
 - ⌚ În timpul auditului a fost numită o comisie care a inventariat bunurile în cauză și a luat măsurile necesare pentru a asigura securitatea acestora.
- la Agenția de Administrare a Rețelei Naționale de Informatică pentru Educație și Cercetare s-a constatat decontarea sumei de 14.626 mii lei, fără prezentarea tuturor documentelor justificative, care să confirme respectarea prevederilor contractuale, potrivit cărora furnizorul s-a angajat să livreze produse IT noi, nefolosite și de ultimă generație, necesare modernizării infrastructurii de date administrate de entitate, în conformitate cu specificațiile tehnice prevăzute în propunerea tehnică, însoțite de toate documentele prevăzute în caietul de sarcini.
 - ⌚ În timpul controlului, reprezentantul producătorului a comunicat oficial că echipamentele sunt „noi, originale, conforme cu standardele înalte de calitate”, dar nu s-au obținut toate documentele care să confirme acest lucru.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerul Educației și Cercetării Științifice, auditate în anul 2015:

Cu ocazia auditului efectuat la entitățile din subordinea MECS s-au constatat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale,

respectiv abateri și nereguli care au generat prejudicii în sumă de 430 mii lei și abateri de la legalitate și regularitate, cu impact asupra realității și acurateței situațiilor financiare, estimate la 6.904 mii lei.

Menționăm câteva dintre acestea:

- plata nejustificată a sumei de 179 mii lei, prin acceptarea la decontare a unor situații de lucrări conținând cantități majorate față de cele puse efectiv în operă, pentru care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere de 23 mii lei (*Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport*);
- plata nejustificată a sumei de 159 mii lei de la cheltuieli de capital, reprezentând cantități de lucrări neexecutate, pentru care au fost calculate majorări și penalități, în sumă totală de 12 mii lei (*Universitatea Tehnică de Construcții București*);
- plata necuvenită a sumei de 40 mii lei de la titlul „Bunuri și servicii”, reprezentând lucrări și servicii neexecutate și plata unor obligații la bugetul local, în contul unor agenți economici, pentru care au fost calculate dobânzi și penalități în valoare totală de 15 mii lei (*Universitatea Tehnică de Construcții București*);
- menținerea nejustificată, în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”, a contravalorii unor lucrări de investiții finalizate și recepționate, în sumă de 2.420 mii lei (*Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport*);
- înregistrarea incorectă în evidența contabilă, respectiv pe cheltuieli cu reparațiile curente a contravalorii unor lucrări de natura investițiilor, în valoare de 241 mii lei (*Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport*);
- neefectuarea periodică a reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniul entității, fapt ce a condus la neactualizarea valorii elementelor patrimoniale respective în situațiile financiare anuale, cu suma estimativă de 3.562 mii lei (*Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport*);
- neînregistrarea în contabilitate a unui teren achiziționat, în valoare de 329 mii lei (*Universitatea „Dunărea de Jos” Galați*);
- acordarea de ajutoare sociale în natură, mai mari cu 84 mii lei decât suma aprobată în buget (*Clubul Sportiv Școlar Buftea*).

Măsuri dispuse prin decizie

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri care să prevadă măsuri concrete privind analizarea cheltuielilor efectuate de la bugetul de stat și considerate neeligibile, de către *Autoritatea de Management* și, dacă sunt consecința nerespectării prevederilor legale, recuperarea acestora de la persoanele responsabile;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor de identificare a titlurilor de participare deținute de către MECS (aparat central și entități subordonate/sub coordonare/sub autoritate) la societăți comerciale; înregistrarea acestora în contabilitate și identificarea cazurilor în care, prin hotărârile adunării generale a acționarilor, s-a dispus repartizarea profitului cu destinația dividende în vederea încasării acestora de către MECS și virării lor conform destinației;
- ✓ respectarea prevederilor legale referitoare la virarea în termen, către bugetul de stat/partenerilor, a sumelor primite de la *Autoritatea de Management*, aferente cheltuielilor eligibile efectuate în cazul proiectelor implementate în parteneriat;
- ✓ efectuarea demersurilor legale pentru actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și înregistrarea terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în *Cartea funciară* și în *Registrul cadastral al imobilelor*;
- ✓ efectuarea operațiunii de reevaluare a activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în patrimoniul administrației centrale a MECS;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri privind regimul manualelor școlare, astfel încât să se asigure livrarea acestora înainte de începerea anului școlar și cu asigurarea nivelului de calitate solicitat prin documentația procedurii de achiziție;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale specifice privind modalitățile de estimare a valorii achizițiilor publice aferente parcului auto și a angajării acestora conform prevederilor legale;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare pentru recuperarea, cu celeritate, a facilităților cuvenite MECS, în baza Actului adițional la Contractul de locațiune privind *Baza „Cutezători”*.

Opinia de audit

Întrucât valoarea abaterilor constatate depășește pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a auditului, opinia echipei de audit este că situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă și reală a activelor, datoriilor, poziției financiare, performanței financiare, rezultatului patrimonial, precum și a patrimoniului avut în administrarea entității, la data de 31.12.2014. Datorită efectelor generate atât de abaterile constatate, cât și de nerezolvarea tuturor deficiențelor constatate în timpul misiunii de audit, a fost exprimată o **opinie contrară**.

În ceea ce privește **implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare**, menționăm că, în urma auditului financiar efectuat în anul 2014 la MECS, a fost emisă o decizie prin care s-au dispus 25 de măsuri. S-a constatat că au fost implementate integral doar 9 măsuri, 11 au fost îndeplinite parțial, iar alte 5 măsuri sunt în curs de implementare.

ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA

Scurtă prezentare

Academia Oamenilor de Știință din România (AOSR) este instituție de interes public, cu personalitate juridică de drept public, autonomă, for național de consacrare științifică, apolitic, care reunește personalități reprezentative ale științei, fiind continuatorul și unicul legatar al Academiei de Științe din România, care a funcționat în perioada 1936-1948 și al Asociației Oamenilor de Știință din România, care și-a schimbat titulatura în Academia Oamenilor de Știință din România, în anul 1996. Actualul statut juridic a fost obținut prin Legea nr. 31/2007 privind reorganizarea și funcționarea AOSR, modificată și completată de Legea nr. 296/2007 și OG nr. 29/2013 și a Statutului propriu, aprobat prin HG nr. 641/2007, modificat prin HG nr. 586/2008. Finanțarea activității AOSR și

a unităților din subordine se asigură din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale, conform legilor bugetare anuale.

În anul 2014, conform pct. 3 al articolului unic al Legii nr. 168/2014 pentru aprobarea OG nr. 29/2013 privind reglementarea unor măsuri bugetare, se modifică art. 20 al Legii nr. 31/2007, actualizată, privind reorganizarea și funcționarea Academiei Oamenilor de Știință din România, astfel încât finanțarea cheltuielilor de întreținere, funcționare și a indemnizațiilor să se asigure din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, conform legilor bugetare anuale.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care:	3.150	4.156	2.043	64,86	49,16
Buget de stat	2.056	2.056	1.858	90,37	90,37
Venituri proprii	1.094	2.100	185	16,91	8,81

Observațiile Curții de Conturi:

- supraevaluarea terenului în suprafață de 4.400 mp, cu suma de 37 mii lei, în urma reevaluării efectuate de reprezentanții entității;
- efectuarea de cheltuieli nelegale prin aplicarea eronată a ratei inflației asupra indemnizației lunare acordate membrilor Academiei Oamenilor de Știință din România, pentru care au fost calculate dobânzi și penalități de întârziere.
 - În timpul misiunii de audit financiar, în baza raportului de evaluare întocmit, a fost corectată valoarea terenului și a fost operată în contabilitate valoarea corectă. Totodată, conducerea entității a procedat la recuperarea sumei reprezentând cheltuieli nelegale și la virarea la bugetul statului a sumei reprezentând dobânzi și penalități de întârziere.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea abaterilor identificate, opinia de audit formulată de auditori față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2014, auditate, este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**.

În opinia echipei de audit, cu excepția efectelor aspectelor evidențiate în paragraful de mai sus, situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a Academiei Oamenilor de Știință din România la data de 31.12.2014 și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Scurtă prezentare

Ministerul Sănătății (MS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, și reprezintă autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică.

Ministerul Sănătății are în subordine, în temeiul Hotărârii de Guvern nr. 144/2010 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății*, cu modificările și completările ulterioare (actualizată), următoarele entități:

- cu finanțare integrală de la bugetul de stat:**
 - direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București;
 - Institutul Național de Sănătate Publică București;
 - Institutul Național de Medicină Sportivă București;
 - Institutul Național de Transfuzie Sanguină „Prof. Dr. C.T. Nicolau” București;
 - Agencia Națională de Transplant București;
 - Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale București;
 - Registrul Național al Donatorilor Voluntari de Celule Stem Hematopoietice;
 - Agencia Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale;
 - Spitalul Tichilești;
 - serviciile de ambulanță județene și Serviciul de Ambulanță București-Ilfov.
- cu finanțare integrală din venituri proprii, prin contracte încheiate cu sistemul de asigurări sociale de sănătate:** 30 de spitale, 7 institute naționale, 15 institute specializate pe domenii medicale (oncologie, boli cardiovasculare, pneumoftiziologie, urologie etc.);
- cu finanțare din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat:** Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București; Institutul de Medicină Legală Iași; Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca; Institutul de Medicină Legală Timișoara; Institutul de Medicină Legală Craiova; Institutul de Medicină Legală Târgu-Mureș; Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog; Academia de Științe Medicale.

Sub autoritatea MS funcționează:

- Compania Națională „Unifarm” SA București;
- Societatea Comercială „Antibiotice” SA Iași.

În coordonarea MS sunt:

- Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București.

Contul de execuție bugetară, încheiat la data de 31.12.2014, **la partea de cheltuieli** se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	7.957.858	7.958.264	7.655.809	96,20	96,20
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	3.088.062	2.794.003	2.727.506	88,32	97,62
Sănătate	4.067.745	4.436.210	4.203.477	103,34	94,75
Asigurări și asistență socială	800.000	726.000	724.136	90,52	99,74
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.051	2.051	690	33,64	33,64
Cheltuieli – buget de stat	6.738.466	6.625.432	6.493.976	96,37	98,02
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	3.088.062	2.794.003	2.727.506	88,32	97,62
Sănătate	2.850.404	3.105.429	3.042.334	106,73	97,97
Asigurări și asistență socială	800.000	726.000	724.136	90,52	99,74
Fonduri externe nerambursabile	5.809	15.577	1.902	32,74	12,21
Sănătate	5.809	15.577	1.902	32,74	12,21
Total cheltuieli din venituri proprii	1.213.583	1.317.255	1.159.931	95,58	88,06
Sănătate	1.211.532	1.315.204	1.159.241	95,68	88,14
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	2.051	2.051	690	33,64	33,64

Creditele bugetare definitive, aprobate din bugetul de stat pe anul 2014, în sumă de 6.625.432 mii lei, au fost mai mici cu suma de 113.034 mii lei față de creditele bugetare aprobate inițial, în sumă de 6.738.466 mii lei, gradul de realizare a bugetului aprobat în anul 2014 fiind de 96,20%.

Comparativ cu anul 2013, creditele bugetare definitive au fost mai mici cu 1.919.104 mii lei din cauza scăderii transferurilor de la bugetul de stat către bugetul FNUASS.

Creditele definitive ale **veniturilor proprii** pentru anul 2014, în sumă de 1.317.255 mii lei, au fost cu 103.672 mai mari față de prevederile inițiale. Gradul de realizare a „Transferurilor cu caracter general între diferite nivele ale administrației” a fost de 97,62%. Ponderea cea mai mare în totalul plăților o reprezintă cele cu „Sănătate”, respectiv 54,90%.

Contul de execuție pentru **venituri proprii**, încheiat la data de 31.12.2014, se prezintă astfel:

- mii lei -

Indicator	Prevederi inițiale 2014	Prevederi definitive 2014	Drepturi constatate			Încasări 2014	Stingeri pe alte căi	Drepturi constatate rămase de încasat
			Total, din care:	Din anii precedenți	Din anul curent			
Total din care:	1.213.583	1.396.388	1.499.274	122.788	1.376.486	1.292.761	588	205.925
- Venituri din accize	1.136.000	1.318.800	1.444.406	119.156	1.325.250	1.245.112	428	198.866
- Venituri din taxe asupra unor activități dăunătoare sănătății și publicitatea lor	11.000	11.000	1.806	1.232	574	441	2	1.363
- Venituri din dobânzi	3.000	3.000	335	-	335	335	-	-
- Venituri din prestări servicii și alte activități	2.051	2.051	517	41	476	463	14	40
- Alte venituri (taxe de înscriere la concursul de rezidențiat)	61.532	61.532	52.210	2.359	49.851	46.410	144	5.656
- Donații și sponsorizări	-	5	-	-	-	-	-	-

Veniturile realizate în anul 2014 în valoare de 1.292.761 mii lei reprezintă 92,62% față de prevederile aprobate și se compun, în principal, din veniturile din accize și veniturile din taxe asupra unor activități dăunătoare sănătății și publicității lor, încasate de ANAF. Aceste venituri, în sumă totală de 1.245.553 mii lei, reprezintă 93,62% față de prevederile aprobate, dar în realitate gradul de realizare a acestor venituri este de numai de 86,12% din totalul drepturilor constatate, în anul 2014 și în perioada anterioară, la finele anului 2014 înregistrându-se venituri neîncasate în valoare de 200.229 mii lei.

Din totalul drepturilor de creanță rămase de încasat, în sumă de 205.925 mii lei, ponderea cea mai mare (97,20%) o reprezintă suma de 200.229 mii lei, ce trebuia încasată de către ANAF.

Subvenții primite de Ministerul Sănătății

- mii lei -

Indicator	Prevederi definitive	Încasări	Prevederi definitive	Încasări	Prevederi definitive	Încasări	2014/2012	2014/2013
	2012		2013		2014			
TOTAL SUBVENȚII	576.029	561.835	637.343	628.767	1.272.610	1.214.664	216,20	193,18
Subvenții de la Bugetul de stat	473.881	468.662	526.722	523.536	606.862	599.293	127,87	114,47
Subvenții de la alte administrații	102.148	93.173	110.621	105.231	665.748	615.371	660,46	584,78

Din analiza datelor de mai sus rezultă că subvențiile primite de către Ministerul Sănătății în anul 2014, respectiv încasările au fost mai mari cu 116,20%, față de 2012, iar raportat la anul 2013, au fost mai mari cu 93,18%.

În totalul subvențiilor aferente anului 2014, în sumă de 1.214.664 mii lei, subvențiile de la alte administrații reprezintă 51%, iar 49% reprezintă subvențiile de la bugetul de stat.

Observațiile Curții de Conturi:

Ca urmare a desfășurării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat și a contului de execuție a bugetului finanțat din venituri proprii au rezultat, în principal, următoarele constatări:

La nivelul Ministerului Sănătății

- datele raportate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2014 nu reflectă realitatea din cauza înregistrării eronate a sumei de 2.318 mii lei, reprezentând contravaloarea unor autospeciale sanitare și a unor despăgubiri salariale, iar pentru suma de 65.114 mii lei, reprezentând soldul conturilor „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” și „Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate privind activele fixe”, nu se cunoaște componența analitică și natura economică a operațiunilor;
- din compararea datelor înscrise în situația ANAF cu cele din *Contul de execuție - venituri, încheiat la 31.12.2014* de către Ministerul Sănătății a rezultat faptul că drepturile constatate de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate, la nivelul ANAF, au fost în sumă de 171.624 mii lei, iar la Ministerul Sănătății în sumă de 200.230 mii lei. Deși Ministerul Sănătății raportează sistematic, prin bilanțul contabil și prin contul de execuție, importante sume reprezentând creanțe neîncasate, nu se cunoaște situația analitică a acestora și există riscul ca pentru o parte dintre acestea să intervină prescrierea dreptului de a acționa în vederea încasării;
- auditarea situațiilor financiare din punct de vedere al *calității gestiunii economico-financiare* a scos în evidență abateri de la legislația referitoare la inventarierea elementelor patrimoniale, reevaluarea acestora, precum și la efectuarea cheltuielilor din fonduri publice, dintre care enumerăm:
 - Serviciul Medicină de Urgență din cadrul Ministerului Sănătății nu a monitorizat și nu a controlat modul în care unitățile sanitare cu compartimente de primiri urgențe, aflate în subordinea Ministerului Sănătății, precum și cele aflate în subordinea autorităților publice locale au întocmit cererile de finanțare a activității unităților și compartimentelor de primiri urgențe (UPU/CPU), precum și existența documentelor justificative aferente, ceea ce a condus, în unele cazuri, la finanțarea unor cheltuieli neeligibile, în sumă estimată la 551 mii lei;
 - Ministerul Sănătății nu a actualizat valoarea de inventar a bunurilor din domeniul public al statului, cuprinse în Anexa 15 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
 - un număr de 5.591 de „licențe perpetue pentru pachete software”, în sumă estimată de 5.423 mii lei, primite cu titlu gratuit de la Ministerul pentru Societatea Informațională, nu au fost transferate unităților din subordine, spre a fi utilizate conform scopului pentru care acestea au fost achiziționate;
 - conducerea Ministerului Sănătății, a avisat, în unele cazuri, prețuri mai mari la medicamente decât cele obținute dacă s-ar fi respectat prevederile legale; nu s-au examinat anual prețurile tuturor medicamentelor și nu s-au actualizat atunci când au apărut modificări în prețurile aceluiași medicamente, în țările de comparație.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerului Sănătății, auditate în anul 2015:

Au fost desfășurate misiuni de audit financiar asupra contului de execuție la instituțiile publice subordonate Ministerului Sănătății, respectiv la: *Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. C.T. Nicolau București”, Serviciul de Ambulanță București Ilfov, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, 20 de direcții de sănătate publică județene și 22 de spitale publice.*

Misiunile de audit financiar desfășurate la unitățile sanitare menționate mai sus au evidențiat următoarele:

- nu s-a elaborat și fundamentat proiectul bugetului de venituri și cheltuieli pe baza centralizării propunerilor prezentate de conducătorii secțiilor și compartimentelor din structura entității, iar repartizarea bugetului de venituri și cheltuieli nu s-a aprobat pe fiecare secție și compartiment în parte (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Spitalul Clinic de Urgență de Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București*);
- nu s-a organizat evidența plăților și a cheltuielilor pe fiecare program național de sănătate, pe subdiviziunile clasificăției bugetare (DSP Vâlcea, DSPMB);
- există neconcordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența contabilă, astfel că soldul contului „Medicamente și materiale sanitare” a fost diminuat eronat cu suma de 205 mii lei, reprezentând contravaloarea medicamentelor și materialelor sanitare existente în stoc la nivelul secțiilor din cadrul spitalului și înregistrate direct pe cheltuieli (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*);

- înregistrarea pe debitori a sumei de 63.313 mii lei, reprezentând accize datorate de persoanele juridice care produc și/sau importă produse din tutun și băuturi alcoolice, fără a fi evidențiate pe analitice la nivelul entității, în vederea monitorizării încasării acestor venituri (*Direcția de Sănătate Publică București*);
- nu s-a constituit și evidențiat fondul de dezvoltare al spitalului, în sumă de 3.494 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București, Spitalul de Psihiatrie pentru Măsuri de Siguranță Jebel, Institutul de Boli Cardiovasculare Prof. Dr. G.I.M. Georgescu Iași, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București, Institutul Oncologic „Prof. Dr. Ion Chiricuță” Cluj-Napoca*);
- nu s-au constituit și raportat în situațiile financiare anuale provizioane în sumă de 666 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială, stabilite prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile (*DSP Botoșani, Dâmbovița, Harghita, Vaslui, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”*);
- nu s-a înregistrat în patrimoniul entității suma de 14.888 mii lei, reprezentând active fixe corporale în curs de execuție, finanțate din sponsorizări (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*);
- s-a menținut în evidența contabilă suma de 136 mii lei, reprezentând contravaloarea amortizării unor mijloace fixe transmise altor entități (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*);
- s-a raportat eronat, în situațiile financiare anuale întocmite la data de 31.12.2014, valoarea bunurilor din domeniul public aflat în administrarea entităților, ca urmare a:
 - includerii în valoarea construcțiilor a altor tipuri de active fixe, a unor imobile la alte valori decât valoarea justă stabilită de evaluator, în sumă estimată de 770 mii lei sau neînregistrarea unor terenuri în sumă estimată de 453 mii lei (*Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. C. T. Nicolau” București*);
 - neînregistrării în patrimoniul entității a activelor fixe necorporale în curs de execuție, de natura proiectelor de cercetare-dezvoltare finanțate din fonduri publice, în valoare estimată la 1.006 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”*);
 - înregistrării investițiilor finalizate direct pe cheltuieli și nu în conturile corespunzătoare de active, în sumă estimată de 307 mii lei (*Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. C. T. Nicolau” București*);
 - neevidențierii activelor fixe achiziționate, în perioada 2012-2014, prin programul cu finanțare nerambursabilă, în sumă estimată la 219 mii lei (*DSP Botoșani*);
 - neevaluării și neînregistrării terenurilor cu construcții și fără construcții, care fac parte din domeniul public al statului, în sumă de 2.180 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, DSP Vaslui*).
- nu s-a înregistrat în evidența contabilă sistemul informatic utilizat de entitate, pentru care s-au plătit servicii de mentenanță (*Serviciul de Ambulanță București-Ilfov*);
- nu s-au înregistrat în evidența contabilă debite estimate la suma de 2.372 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor medicale prestate în perioada 2013-2014, unor persoane cărora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane, suma fiind stabilită în baza cheltuielilor efective înregistrate pe fiecare pacient și trebuie recuperată de spital de la persoanele vinovate. Partea deja decontată de către Casa de Asigurări de Sănătate teritorială trebuie returnată acesteia (*Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București, Spitalul de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani*);
- s-au menținut în evidența contabilă și nu s-au virat la bugetul statului creanțele și garanțiile de participare la licitație pentru care dreptul la acțiune s-a prescris, în sumă estimată la 101 mii lei (*DSPMB, Centrul de Recuperare Neuropsihomotorie Robănescu*);
- nu s-au înregistrat în patrimoniul entității medicamentele primite cu titlu gratuit, în sumă estimată de 6.976 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Recuperare Arsuri București, București*);
- s-au achiziționat echipamente IT pe baza unor documente care nu exprimă realitatea ori s-au scos din entitate echipamente fără documente justificative, în sumă estimată la 636 mii lei (*Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București*);
- nu s-au înregistrat, urmărit și recuperat creanțe în sumă estimată la 430 mii lei, stabilite, în perioada 2013-2014, prin sentințe judecătorești definitive și executorii (*Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București, Spitalul Clinic de Urgență București, DSP Vaslui*);
- nu s-au evidențiat în contabilitate, în conturile corespunzătoare, sumele de recuperat de la CAS județene, reprezentând indemnizații pentru concedii medicale care depășesc suma contribuțiilor datorate de angajator pentru perioada 2013-2014, în sumă estimată de 132 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, DSP Brăila*);
- nu s-a condus evidența contabilă a grupei 80 - conturi speciale pentru scrisorile de garanție bancară, angajamentele bugetare și angajamentele legale, în sumă de 41.617 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Sanatoriul Balnear Techirghiol (Constanța), Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Jebel (Timiș), DSP Harghita, Centrul de Transfuzie Sanguină Sf. Gheorghe (CV)*);
- nu s-au înregistrat în evidența contabilă extrabilanțieră bunuri primite în comodat sau cu titlu gratuit în folosință, de către entitate, în sumă estimată la 315 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*), respectiv de 2.511 mii lei (*Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. C.T. Nicolau” București*);
- nu s-au încasat venituri proprii și nu s-au luat măsuri de inițiere a procedurilor de executare silită, pentru suma de 84 mii lei (*DSP: Giurgiu și Vâlcea*);

- nu s-au întreprins demersuri în vederea recuperării cheltuielilor efectuate pentru servicii medicale invalidate de Școala Națională de Sănătate Publică, Management Sanitar București (SNSPMSB), în sumă de 1.237 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București, Spitalul Clinic de Urgență București, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București, Institutul de Boli Cardiovasculare „Prof. Dr. G.I.M. Georgescu” Iași*);
- bugetul entității a fost prejudiciat prin neînregistrarea și nedepunerea în casieria entității a veniturilor proprii încasate în numerar, în sumă estimată la 369 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București*);
- nu s-au facturat și înregistrat, în vederea urmăririi și încasării, venituri din prestări servicii, în sumă estimată la 385 mii lei, reprezentând analize de laborator și prelevare probe apă potabilă, efectuate pe baza solicitărilor clienților (*DSP Caraș-Severin, Dâmbovița, Galați*);
- nu s-au înregistrat venituri provenite din serviciile medicale prestate de unitățile sanitare peste valoarea de contract și validate de SNSPMSB, în sumă estimată de 57.109 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București, Spitalul de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani*);
- s-au efectuat decontări eronate din fonduri publice, alocate de la bugetul de stat pentru compartimentul primiri urgențe, pentru unele servicii prestate, în sumă estimată la 559 mii lei (*DSP Sibiu, Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București*);
- s-au decontat nelegal unele servicii financiar-contabile, de audit, medicină generală, juridice, asistență în inginerie, în sumă estimată la 817 mii lei (*Sanatoriul Balnear Techirghiol, Institutul de Boli Cardiovasculare „Prof. Dr. G.I.M. Georgescu” Iași, Spitalul de Urgență Sf. Pantelimon Focșani, DSPMB*);
- nu s-a respectat obligația de a încheia angajamente legale în limita prevederilor bugetare aprobate, nefiind prezentate la viza de control financiar preventiv propriu propunerile/proiectele de angajare a cheltuielilor în limita creditelor de angajament, în sumă de 4.508 mii lei (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”*);
- s-au angajat și plătit drepturi de personal necuvenite, prin acordarea unor sporuri în sumă estimată la 434 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență București, Centrul Național de Recuperare Neuropsihomotorie pentru Copii „dr. N. Robănescu”, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, DSP Ialomița, DSP Olt*);
- s-au efectuat plăți nelegale, în sumă estimată la 8.788 mii lei, fără ca la baza acestora să existe aprobările legale și fără documente justificative pentru cheltuieli din asocieri, servicii de consultanță, servicii de mentenanță a programelor informatice (*Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București*);
- nu s-a urmărit și controlat modul de utilizare a vaccinurilor solicitate și repartizate unităților sanitare, astfel că, pentru cantități de vaccin în valoare estimată la 227 mii lei, termenul de valabilitate a expirat anterior utilizării acestora în scopul pentru care au fost acordate (*Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București*);
- nu au fost respectate în totalitate prevederile Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin OMFP nr. 2.861/2009, la efectuarea inventarierii, cu scopul de a se stabili situația reală și exactă a elementelor patrimoniale ale entității (*Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Spitalul de Psihiatrie pentru Măsuri de Siguranță Jebel (TM), Institutul de Boli Cardiovasculare „Prof. Dr. G.I.M. Georgescu” Iași, Sanatoriul Balnear Techirghiol, Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice Arsuri București*);
- nu s-au inventariat terenuri și construcții din domeniul public al statului, aflate în administrarea entităților, pentru a se clarifica și actualiza datele referitoare la acestea (*Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București, Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. C.T. Nicolau” București, Serviciul de Ambulanță București-Ilfov, DSP Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Olt, Vaslui*);
- nu s-a efectuat reevaluarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul entității, fapt ce a condus la neactualizarea valorii acestora (*Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București, DSP Călărași, DSP Vaslui*);
- nu s-a urmărit încasarea unor creanțe, în sumă estimativă de 279 mii lei, pentru care dreptul de a cere restituirea sumelor s-a prescris (*Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Spitalul Clinic de Urgență București*);
- nu s-au virat la bugetul statului garanțiile pentru participarea la licitații și cotizații ale membrilor nesindicaliști, constituite în perioada 2009-2011, ale căror restituiri nu au fost solicitate în termenul legal de prescripție, în sumă estimată la 159 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, Spitalul Clinic de Urgență București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”*);
- nu s-a virat la bugetul local cota din contravaloarea chiriilor încasate de la agenții economici care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al UAT și care se regăsesc în administrarea entității, în sumă estimată la 279 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Sanatoriul Balnear Techirghiol*);
- s-au achiziționat servicii de curățenie, igienizare și dezinfecție, în sumă estimată la 978 mii lei, fără a fi respectate în totalitate dispozițiile legale cu privire la achizițiile publice derulate, ceea ce a condus la supraestimarea valorii acestora (*Spitalul*

Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București);

- s-au decontat cheltuieli de investiții către furnizorii de servicii la prețuri mai mari decât cele din devizul ofertă, în sumă estimată de 124 mii lei (*Institutul Oncologic „Prof. dr. Ion Chiricuță”*);
- nu s-a recuperat suma de 418 mii lei de la CAS județene, reprezentând contravaloarea concediilor medicale achitate din creditele bugetare ale entităților (*DSP Neamț, Sibiu, Vâlcea*);
- nu s-a urmărit încadrarea în sumele contractate și nu s-a verificat respectarea destinațiilor fondurilor pentru asigurarea cheltuielilor de personal aferente medicilor dentiști, asistenților medicali, cabinetelor de medicină generală, în sumă estimată la 10.109 mii lei (*DSP Călărași, Ialomița*);
- nu s-a urmărit minimizarea costurilor pentru închirierea aparaturii medicale în vederea desfășurării activității unității sanitare, în sumă estimată la 2.802 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” București*).

Recomandări:

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ✓ respectarea prevederilor legale cu privire la înregistrarea activelor în evidența contabilă;
- ✓ cercetarea administrativă, în cazul despăgubirilor salariale, pentru identificarea persoanelor responsabile de nerespectarea prevederilor legale și recuperarea sumelor în speță;
- ✓ analizarea și clarificarea sumelor înscrise în soldurile conturilor, astfel încât acestea să reflecte operațiunile patrimoniale reale ale instituției și să corespundă funcțiunii stabilite în planul de conturi;
- ✓ corelarea drepturilor constatate de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate (venituri din accize), înregistrate în evidența contabilă a Ministerului Sănătății, cu cele raportate de către ANAF; încheierea unui protocol între Ministerul Sănătății și ANAF, în vederea transmiterii datelor și informațiilor (venituri din accize) lunar, pentru efectuarea punctajelor și clarificarea diferențelor între cele două instituții, în termenul legal de prescripție;
- ✓ luarea măsurilor necesare asigurării inventarierii întregului patrimoniu al Ministerului Sănătății în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu;
- ✓ actualizarea tuturor modificărilor intervenite în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* aflat în administrare, precum și raportarea unor date care să corespundă realității; promovarea de acte normative de către minister, în calitate de titular al dreptului de administrare a bunurilor din domeniul public al statului, în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor ce alcătuiesc domeniul public al statului*;
- ✓ inițierea demersurilor în vederea restituirii la bugetul de stat a sumelor neeligibile, decontate în perioada 2013-2014 din fondurile alocate de Ministerul Sănătății pentru finanțarea UPU/CPU, prin recuperarea acestora în integralitate; avizarea solicitărilor de finanțare lunară numai pentru cheltuieli eligibile din fondurile alocate de Ministerul Sănătății pentru finanțarea CPU/UPU;
- ✓ fundamentarea necesarului de licențe în baza solicitărilor unităților sanitare din subordinea, sub coordonarea și sub autoritatea ministerului, în vederea utilizării eficiente a acestora;
- ✓ stabilirea și avizarea prețurilor medicamentelor de către Ministerul Sănătății, cu excepția medicamentelor care se eliberează fără prescripție medicală, conform prevederilor legale; actualizarea de către Ministerul Sănătății a prețurilor medicamentelor din Catalogul național al prețurilor la medicamentele de uz uman, eliberate cu prescripție medicală și publicarea datei la care expiră termenul pentru care a fost aprobat prețul pentru fiecare medicament, conform prevederilor legale.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății:

- ✓ elaborarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli și fundamentarea modificărilor ulterioare aduse bugetelor aprobate, cu respectarea actelor normative în vigoare;
- ✓ respectarea prevederilor legale incidente referitoare la evidența contabilă a cheltuielilor pentru fiecare program/subprogram de sănătate, pe subdiviziunile clasificăției bugetare și a prevederilor legale privind realizarea programelor naționale de sănătate;
- ✓ emiterea de proceduri interne referitoare la modalitatea de înregistrare a consumului de medicamente și materiale sanitare;
- ✓ constituirea, înregistrarea și utilizarea fondului de dezvoltare a entității, în conformitate cu prevederile legale incidente în vigoare;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii în conformitate cu prevederile legale, efectuarea reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor și înregistrarea în contabilitate a diferențelor din reevaluare;
- ✓ extinderea verificării în vederea identificării, evaluării și înregistrării în evidența financiar-contabilă a entității, a tuturor activelor de natura proiectelor de cercetare-dezvoltare deținute, potrivit reglementărilor legale în vigoare;
- ✓ extinderea verificărilor la nivelul tuturor entităților subordonate și înregistrarea valorii corecte a clădirilor prin majorarea valorii acestora cu sumele cheltuite pentru lucrările de investiții aferente;
- ✓ stabilirea și înregistrarea distinctă în evidența contabilă a entității, pe măsura recuperării creanțelor de la persoanele vinovate, a obligației reprezentând suma decontată de casele de asigurări de sănătate județene pentru pacienții tratați ca urmare a situațiilor în care acestora le-au fost aduse prejudicii sau daune sănătății de către alte persoane, cât și virarea sumelor aferente către casele de asigurări de sănătate județene; analiza conturilor în vederea reflectării exacte a creanțelor și garanțiilor, precum și urmărirea încadrării în termenul legal de prescripție;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale conform prevederilor legale; raportarea prin situațiile financiare a cheltuielilor reale și stabilirea corectă a rezultatului patrimonial la finele exercițiului financiar;

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând valoarea bunurilor de natura echipamentelor IT, ieșite nelegal din patrimoniul entității, fără existența documentelor justificative și recuperarea în integralitate a acestuia, inclusiv a accesoriilor;
- ✓ efectuarea corectă a înregistrărilor în contabilitatea sintetică și în cea analitică, pe fiecare obiect de evidență a activelor fixe, atât în privința operațiunilor de scoatere din funcțiune/casare, cât și a analizei vechimii creanțelor, pentru a nu depăși termenul legal de prescriere;
- ✓ clarificarea situației juridice și a elementelor patrimoniale raportate de entitățile din subordinea DSPMB, astfel încât situațiile financiare centralizate ale acestora să reflecte realitatea și să corespundă cadrului legal în domeniu; identificarea, evaluarea și înregistrarea distinctă în evidența tehnico-operativă și financiar contabilă, a tuturor construcțiilor; evaluarea distinctă a amenajărilor terenurilor și înregistrarea corespunzătoare în evidența financiar-contabilă;
- ✓ înregistrarea în contabilitate, în conturile corespunzătoare, în vederea clarificării bunurilor primite în comodat;
- ✓ întreprinderea demersurilor în vederea inițierii procedurilor de executare silită pentru încasarea veniturilor proprii;
- ✓ stabilirea persoanelor responsabile, din vina cărora nu s-au întreprins demersurile legale pentru recuperarea de la CAS județene a sumelor reprezentând plata indemnizațiilor pentru concedii medicale, pentru care dreptul la acțiune în vederea recuperării s-a prescris, precum și a persoanelor răspunzătoare de nerespectarea prevederilor legale cu privire la modul de acționare în instanță, dar și cu privire la lipsa verificărilor prealabile acționării în instanță, pe care entitatea trebuia să le realizeze;
- ✓ înregistrarea și urmărirea încasării veniturilor aferente serviciilor prestate, invalidate de SNSPMPDSB și nedecontate de CAS județene;
- ✓ înregistrarea și urmărirea încasării veniturilor din servicii medicale prestate peste valoarea contractată cu CAS județene; efectuarea demersurilor necesare la CAS județene, în vederea asigurării contractării tuturor serviciilor medicale prestate pentru pacienții asigurați în sistemul public de asigurări de sănătate, în vederea recuperării tuturor cheltuielilor efectuate cu prestarea acestor servicii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând venituri încasate de entitate, neînregistrate în evidența contabilă și nedepuse la casieria entității (pe perioada de prescripție) și recuperarea acestuia în integralitate, conform prevederilor legale;
- ✓ urmărirea realizării veniturilor proprii, rezultate din încasarea tarifelor pentru servicii reprezentând prelevări de probe de apă și analize de laborator;
- ✓ restituirea la bugetul de stat a sumelor neeligibile, decontate în perioada 2013-2014 din fondurile alocate de la bugetul de stat, prin Ministerul Sănătății, pentru finanțarea Compartimentului de Primiri Urgențe; calcularea dobânzilor și penalităților de întârziere aplicabile pentru veniturile bugetare și virarea acestora la bugetul de stat;
- ✓ identificarea persoanelor răspunzătoare de efectuarea cheltuielilor nelegale cu serviciile juridice de consultanță, de asistență, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea integrală a acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului rezultat ca diferență între prețul plătit de către entitate furnizorului de servicii de curățenie, igienizare și dezinfecție și prețul oferit și înregistrat în SEAP pentru același tip de serviciu; recuperarea în integralitate a prejudiciului, sume care se vor vira la bugetul de stat pe măsura recuperării efective;
- ✓ extinderea verificărilor asupra modului de acordare a sporurilor aplicate la salariul de bază la nivelul tuturor categoriilor de personal, în vederea identificării tuturor cazurilor de nerespectare a prevederilor legale;
- ✓ întreprinderea tuturor măsurilor necesare utilizării eficiente a vaccinurilor repartizate de către Ministerul Sănătății, precum și întreprinderea activităților de control cu rol preventiv în vederea identificării tuturor situațiilor în care există posibilitatea de a nu fi utilizate cantitățile de vaccinuri aflate în stoc în termenul de valabilitate; stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nefolosirea eficientă și în termenul de valabilitate al vaccinurilor, de achiziționare a acestora prin redistribuire de la Ministerul Sănătății, peste necesarul real;
- ✓ stabilirea persoanelor responsabile, din vina cărora nu au fost recuperate creanțe, în termenul legal de prescripție; analiza cauzelor care au dus la această situație și luarea măsurilor legale pentru stabilirea întinderii prejudiciului astfel determinat, precum și recuperarea acestuia în integralitate;
- ✓ revizuirea tuturor contractelor de închiriere, încheiate de entități și includerea clauzelor care să asigure încasarea în termen a contravalorii chiriei, precum și a utilităților consumate de chiriași; facturarea lunară către toate persoanele fizice și juridice cu care entitățile au încheiate contracte de închiriere și urmărirea încasării chiriilor, a utilităților consumate și a penalităților aferente virării cu întârziere a acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat prin decontarea eronată a cheltuielilor de investiții mai mari decât cele acceptate în devizul ofertă;
- ✓ întreprinderea demersurilor în vederea recuperării, din bugetul FNUASS, a sumelor reprezentând concedii medicale achitate de către entitate.

Măsurile luate în timpul misiunilor de audit de către entitățile verificate:

- au fost efectuate înregistrări contabile pentru corectarea abaterilor consemnate în procesele-verbale de constatare întocmite;
- au fost constituite comisii pentru cercetarea administrativă a persoanelor care au produs pagube entității pentru stabilirea prejudiciilor în vederea recuperării acestora;
- s-au constituit comisii de cercetare administrativă în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare pentru nedepunerea la casieria entității a veniturilor proprii încasate în numerar de aceasta. Ca urmare a celor constatate, entitățile au transmis

către Secția de Poliție, Serviciul de Investigare a Criminalității Economice, solicitarea de a lua măsurile legale care se impun împotriva persoanei răspunzătoare;

- au fost extinse verificările referitoare la acceptarea la plată a unor cheltuieli fără documente justificative;
- au fost efectuate demersuri în vederea înregistrării contravalorii serviciilor medicale prestate și validate peste valoarea de contract încheiat cu casa de asigurări de sănătate;
- au fost virate la bugetul statului sumele reprezentând garanții de bună execuție pentru care dreptul titularilor de a cere restituirea sumelor s-a prescris;
- au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă sumele aferente fondului de dezvoltare al entităților verificate, precum și consumul de medicamente și materiale sanitare.

Opinia de audit

La Ministerul Sănătății a fost formulată **opinie contrară** asupra situațiilor financiare încheiate la 31.12.2014, întrucât abaterile de la regularitate și legalitate constatate, prezentate mai sus, nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

La unitățile sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății a fost formulat un număr de **39 de opinii contrare** din cauza faptului că situațiile financiare auditate nu sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România și nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate.

Valorificarea aspectelor semnalate în actele încheiate la Ministerul Sănătății și entități din subordinea acestuia:

Ca urmare misiunilor desfășurate la Ministerul Sănătății și la 46 de unități sanitare aflate în subordinea Ministerului Sănătății a fost emisă decizie la nivelul ordonatorului principal de credite, iar pentru unitățile din subordinea acestuia, un număr de 39 de decizii și un număr de 7 certificate de conformitate.

Au fost formulate 15 contestații la decizii, analizate de Comisiile de soluționare a contestațiilor pentru care a fost emis un număr de 15 încheieri.

Departamentul Juridic a avizat favorabil 3 cazuri, cu încadrarea juridică a faptelor cuprinse în procesele-verbale de constatare, în categoria celor de natură penală, la Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „Grigore Alexandrescu”, în vederea sesizării organelor de urmărire penală. Ca urmare a aprobării Plenului, dosarele au fost transmise către Parchetul de pe lângă Tribunalul București.

Ca urmare a verificării deciziilor din anii precedenți, Departamentul Juridic a emis avizul favorabil pentru abaterile reținute în Raportul de follow-up încheiat la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie „CANTACUZINO” și, cu aprobarea Plenului, au fost sesizate organele de urmărire penală, respectiv Direcția Națională Anticorupție.

Precizăm faptul că Rapoartele de audit financiar întocmite la Serviciul de Ambulanță București-Ilfov și Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Ioan” sunt în curs de valorificare.

MINISTERUL CULTURII

Scurtă prezentare

Ministerul Culturii (MC) funcționează în baza HG nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare, prin reorganizarea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniul culturii.

Prin bugetul Ministerului Culturii sunt finanțate organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice prevăzute în Anexa nr. 2 la HG nr. 90/2010.

La partea de cheltuieli, **Contul anual de execuție bugetară** al acestui ordonator de credite prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	562.586	593.343	560.936	99,71	94,54
Cultură, recreere și religie	562.586	593.343	560.936	99,71	94,54
Cheltuieli – buget de stat	542.586	571.087	547.783	100,96	95,92
Cultură, recreere și religie	542.586	571.087	547.783	100,96	95,92
Fonduri externe nerambursabile	0	2.256	1.632	0,00	72,34
Cultură, recreere și religie	0	2.256	1.632	0,00	72,34
Total cheltuieli din venituri proprii	20.000	20.000	11.521	57,61	57,61
Cultură, recreere și religie	20.000	20.000	11.521	57,61	57,61

Observațiile Curții de Conturi:

În misiunea de audit financiar desfășurată la Ministerul Culturii s-au constatat abateri și deficiențe care privesc înregistrări în evidența contabilă, inventarierea patrimoniului, precum și statutul juridic și obținerea titlului de proprietate asupra unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrare, cele mai relevante dintre acestea fiind prezentate în continuare.

- nu a fost înregistrat în evidența operativ-contabilă un imobil cu garaj și terenul aferent, în valoare de 8.722 mii lei, aparținând domeniului public al statului, primit în administrare de la RAPPS, în baza HG nr. 1833/2008 și aflat în folosința *Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi*;
- în perioada 2012-2014 nu a fost înregistrată în contabilitate obligația de plată a angajatorului la Fondul național unic al asigurărilor sociale de sănătate, în sumă de 80 mii lei;
- nu a fost actualizată cu valorile reevaluate Anexa nr. 6 la HG nr. 1705/2006 privind Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Ministerului Culturii. Valoarea abaterii este în sumă de 4.342.416 mii lei;
- prejudicierea bugetului ministerului, prin lichidarea și ordonanțarea la plată a unor lucrări neexecutate;
- prejudicierea bugetului Ministerului Culturii cu suma de 54 mii lei, ca urmare a înlocuirii unor lucrări de artă monumentală, cu alte lucrări neprevăzute într-un contract de execuție, încheiat în anul 2003;
- nu au fost organizate selecții de oferte pentru proiectele culturale care primesc finanțare nerambursabilă din bugetul ministerului, în conformitate cu prevederile OG nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, actualizată.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerul Culturii, auditate în anul 2015

În timpul misiunii de audit financiar efectuate la Ministerul Culturii au fost supuse auditării și fondurile publice alocate ordonatorilor terțiari de credite, aflați în subordine, precum și la alte entități din coordonarea sau sub autoritatea acestuia, dar și alte elemente patrimoniale ale acestora, raportate în situațiile financiare.

Astfel, au fost constatate următoarele abateri:

- evidențierea eronată a unor bunuri din domeniul public al statului/unităților administrativ-teritoriale, în sensul că:
 - o clădire aflată în domeniul public al Primăriei municipiului Timișoara, în valoare de 39.564 mii lei, dată în folosință *Operei Naționale Române din Timișoara*, a fost înregistrată în „Fondul bunurilor din domeniul public”, fiind capitalizate și cheltuieli cu reparații curente, în sumă de 611 mii lei, care au majorat nejustificat valoarea imobilului;
 - două imobile, în valoare de 367 mii lei, aflate în administrarea *Operei Naționale Române din Timișoara* nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului. Pentru aceste imobile, în perioada 01.01.-30.06.2015, s-a calculat și evidențiat, în mod eronat, amortizare;
 - nu a fost actualizată valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare, ca urmare a reevaluării (*Opera Națională Română Iași, Centrul de Cultură „George Apostu” Bacău, Muzeul Național de Artă Contemporană și ARTEXIM*);
 - nu a fost majorată valoarea unui imobil din domeniul public al statului, cu valoarea lucrărilor de investiții-modernizări în sumă de 1.004 mii lei (*Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”*);
 - nu a fost înregistrat în evidența contabilă și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului un teren în suprafață de 22.887 mp, evaluat în luna aprilie 2014 la suma de 11.751 mii lei, aflat în administrarea centrului de Cultură „George Apostu” Bacău;
 - nu a fost înregistrată reevaluarea unor bunuri aflate în administrarea *Muzeului Național de Artă Contemporană*, în sumă de 6.875 mii lei, atât în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”, cât și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
 - nu a fost majorată valoarea unui bun din domeniul public al statului, aflat în administrarea *Teatrului Național „Vasile Alecsandri” Iași*, cu valoarea lucrărilor de investiții (modernizări) în sumă de 6.757 mii lei, cât și cu valoarea unor echipamente în sumă de 8.396 mii lei (scaune fixe din sala de spectacol, instalații de sonorizare, iluminat etc.), care fac parte din clădire, finanțate din subvenții de la bugetul de stat și înregistrate incorect în „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”; nu a fost efectuată recepția finală și, pe cale de consecință, nu s-a modificat valoarea bunurilor din Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
 - nu a fost evidențiat în contul „Fondul bunurilor din domeniul public al statului” un imobil aflat în administrarea *ARTEXIM*, în valoare de 2.745 mii lei, pentru care, în mod eronat, a fost calculată și evidențiată amortizare, în sumă de 915 mii lei;
 - înregistrarea eronată în contul „Construcții” a unui utilaj în valoare de 38 mii lei, aparținând *Muzeului Național de Artă Contemporană*, pentru care nu s-a calculat amortizarea aferentă de la data achiziției și până la îndeplinirea duratei normate de funcționare.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi

- ✓ înregistrarea corectă în evidența operativ-contabilă a ordonatorului principal de credite, a activelor fixe corporale aflate în administrare;
- ✓ actualizarea, cu celeritate, a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea Ministerului Culturii și a entităților subordonate, în coordonarea sau sub autoritatea sa, pentru ca Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului să ofere imaginea reală a patrimoniului;
- ✓ organizarea, în condițiile legii, a cel puțin unei sesiuni de selecție de oferte culturale, în vederea acordării finanțărilor nerambursabile printr-un sistem competițional deschis, pe baza principiului liberei concurențe și al transparenței;

- ✓ înlăturarea abaterii constatate la *Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași*, constând în stornarea sumei de 8.396 mii lei din contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”, repunerea corectă a sumei de 6.757 mii lei, reprezentând modernizări, prin capitalizarea acestora în valoarea imobilului și înregistrarea în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”;
- ✓ stabilirea persoanelor răspunzătoare și a întinderii prejudiciului în sumă de 54 mii lei, creat ca urmare a executării și recepției necorespunzătoare a lucrărilor, în conformitate cu specificațiile contractuale.

Opinia de audit

Având în vedere abaterile financiar-contabile constatate, precum și faptul că nu au fost corectate unele erori care provin din exercițiile bugetare anterioare, opinia de audit asupra situațiilor financiare întocmite la 31.12.2014 este o **opinie contrară**. Pentru înlăturarea abaterilor constatate și consemnate în raportul de audit a fost emisă o decizie care nu a fost contestată, măsurile fiind în curs de implementare.

MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Scurtă prezentare

Ministerul pentru Societatea Informațională (MSI) a fost înființat prin reorganizarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale, în baza OUG nr. 96/22.12.2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, având rolul de a realiza politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor poștale, tehnologiei informației și al serviciilor societății informaționale.

În subordinea Ministerului pentru Societatea Informațională se află Agenția pentru Agenda Digitală a României - AADR, iar **în coordonarea** Ministerului pentru Societatea Informațională funcționează următoarele unități:

- Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică - ICI București;
- Centrul Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică - CERT-RO.

La un număr de trei unități, respectiv: Compania Națională „Poșta Română” - SA, Societatea Națională de Radiocomunicații - SA și Societatea Comercială „Romtelecom” - SA, ministerul îndeplinește atribuțiile pe care statul român le are în **calitate de acționar**.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	138.709	96.267	41.515	29,93	43,12
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.557	1.557	1.523	97,82	97,82
Comunicații	137.152	94.710	39.992	29,16	42,23
Cheltuieli – buget de stat	138.378	95.689	41.129	29,72	42,98
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.557	1.557	1.523	97,82	97,82
Comunicații	136.821	94.132	36.606	28,95	42,07
Fonduri externe nerambursabile	331	578	386	116,62	66,78
Comunicații	331	578	386	116,62	66,78

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost înregistrate în conturi extrabilanțiere instrumente de garantare în valoare de 81.800 euro, astfel:
 - asigurarea de răspundere civilă și risc profesional pentru activitatea specifică de curățenie, în valoare de 3.000 euro, pentru un contract de servicii încheiat de MSI cu un operator economic;
 - scrisoarea de garanție de bună execuție, în valoare de 78.800 euro, pentru contractul încheiat între MSI și Consorțiul format din KPMG România SRL și SCA Țuca Zbârcea și Asociații, în anul 2014, având ca obiect elaborarea documentelor și derularea tuturor proceselor aferente privatizării CN „Poșta Română” SA;
- neînregistrarea în contabilitatea ministerului, ca activ necorporal, în valoare de 2.148 mii lei, a raportului realizat de SC KPMG România SRL pentru privatizarea Companiei Naționale „Poșta Română” SA, ca urmare a derulării Contractului de consultanță din anul 2012;
- menținerea în soldul conturilor „Creditori” și „Drepturi salariale neridicate” a unor sume în cuantum de 15 mii lei, aflate în prescripție extinctivă, deși, conform prevederilor legale, trebuiau virate la bugetul de stat;
- reflectarea eronată în evidența contabilă și, implicit, în situațiile financiare anuale încheiate la 31.12.2014, a unor creanțe în cuantum de 16 mii lei, reprezentând cheltuieli aferente unor deplasări externe (cheltuieli de transport) efectuate de personalul angajat al ministerului, care ar fi urmat să fie restituite de Comisia Europeană, întrucât, în unele cazuri, mandatul de deplasare nu a fost emis în concordanță cu condițiile stabilite în invitațiile organizatorilor, stipulând încasarea ulterioară a cheltuielilor de transport de la Comisia Europeană, deși această obligație nu era prevăzută în documentele transmise de organizatori.

- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la buna gestiune financiară în utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat ca urmare a:
 - nerespectării, de către entitatea auditată, a principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice având în vedere că pentru unele autoturisme din parcul auto al ministerului au fost prestate și decontate servicii de spălare periodică neeconomicoase (două spălări auto la un autoturism în aceeași zi; două spălări ale motorului mașinii în cursul unei luni etc.);
 - prejudicierii bugetului MSI prin decontarea unor servicii de spălătorie auto, pentru autoturisme care în anul 2014 nu se aflau în folosința MSI.
- nu au fost inițiate, până în prezent, inclusiv prin intermediul instanțelor de judecată, toate acțiunile necesare, pentru recuperarea sumelor datorate de foști angajați ai Agenției pentru Serviciile Societății Informaționale (ASSI), creanțe în cuantum de 1.060 mii lei. Din analiza componenței soldului contului „Debitori peste 1 an”, la data de 31.12.2014, s-a constatat existența unor debite, constituite în anul 2012, în baza unor titluri executorii care au fost contestate sau care sunt în imposibilitate de a fi executate. În unele cazuri, nici la momentul acțiunii de audit nu exista o decizie definitivă a instanțelor judecătorești, iar în altele, MSI nu a reușit recuperarea creanțelor. De asemenea, la închiderea exercițiului financiar și întocmirea dării de seamă contabile la 31.12.2014, compartimentele de specialitate nu au efectuat o analiză a creanțelor existente în sold din punct de vedere al posibilităților de încasare.

⌚ În timpul acțiunii de audit financiar, entitatea auditată a luat măsuri pentru remedierea deficiențelor. De asemenea, s-a solicitat ANAF București efectuarea unui control la birourile executorilor judecătorești pentru a verifica modul în care au fost puse în executare hotărârile judecătorești privind debitorii ASSI.
- nu s-a constituit și înregistrat în contabilitate și, implicit, în situațiile financiare întocmite la 31.12.2014 un provizion aferent riscului pe care și l-a asumat MSI, prin neplata contravalorii tranșei a II-a la contractul de furnizare de produse software Microsoft, încheiat între Ministerul pentru Societatea Informațională și asocieria formată din D-Con.Net.AG Elveția (lider de asocieri), D-Con.Net GMBH Austria (membru asociere), Comsoft Direct AG Elveția (membru asociere), Bechtle Holding Schweiz AG Elveția (membru asociere) și SC Dim Soft SRL România (membru asociere). MSI a decis să nu efectueze plata contravalorii tranșei a II-a, în sumă de 11.084.730,86 euro, având scadența la plată în perioada 24-31.10.2014, întrucât nu au fost respectate prevederile contractuale cu privire la schimbarea denumirii societăților din cadrul Asocierii, precum și pentru că au fost utilizate în continuare ștampila și antetul firmei D-Con.Net.AG, deși, conform documentelor prezentate, această societate nu mai există, fapt care a ridicat suspiciuni cu privire la existența Asocierii. Abaterea constatată este în cuantum de 3.031 mii lei și reprezintă influența pe care ar fi generat-o eventualele penalități contractuale, pe care MSI ar trebui să le plătească pentru nerespectarea termenului de plată;
- conducerea MSI nu a dispus măsuri pentru identificarea eventualelor persoane vinovate de nerespectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice care au determinat sancționarea contravențională a MSI, de către Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, cu amenzi în sumă totală de 180 mii lei, în anii 2010, 2012 și 2013, amenzi achitate în anul 2014 din fonduri bugetare.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MSI, auditate în anul 2015:

La Centrul Național de Răspuns la Incidente Cibernetice (CERT-RO):

- din verificarea documentelor ce au stat la baza efectuării cheltuielilor de personal în anul 2014 s-a constatat că un membru al echipei pentru realizarea proiectului „Advanced Cyber Defence Centre” a prestat, în luna noiembrie 2014, un număr de 58 de ore, cu încadrarea necorespunzătoare în clasa 13, în loc de clasa 9.

⌚ În timpul auditului s-a procedat la regularizarea drepturilor salariale calculate eronat, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajat și de angajator.
- angajarea unei persoane, prin detașare de la o societate comercială, fără respectarea prevederilor HG nr. 494/2011 privind înființarea Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică - CERT-RO și stabilirea, respectiv acordarea de drepturi salariale fără respectarea cadrului legal aplicabil, deoarece, conform prevederilor art. 14, alin. (2) din actul normativ de înființare a entității, detașarea se poate face de la o instituție și nu de la o societate comercială;
- acordarea sporului de confidențialitate (15%) și a sporului de dispozitiv (25%) pentru toți salariații instituției, în sumă totală de 254 mii lei, fără a se asigura cadrul legal necesar acordării acestor sporuri, în sensul efectuării demersurilor legale necesare către ministerul coordonator.

Prejudiciul creat bugetului instituției publice prin acordarea celor două sporuri tuturor salariaților, fără îndeplinirea condițiilor legale este în sumă de 254 mii lei, din care 60,79 mii lei pentru perioada 01.10-31.12.2014 și 193,28 mii lei pentru perioada 01.01-30.09.2014, sumă care intră sub incidența Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

Recomandări:

- ✓ actualizarea procedurilor existente, la nivelul MSI, prin care să se reglementeze circuitul documentelor și al informațiilor între compartimentele de specialitate, cu privire la garanțiile constituite în favoarea instituției, astfel încât să se asigure înregistrarea acestora în evidența extrabilanțieră, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare și actualizarea operativă în raport cu modificările intervenite în contract;

- ✓ analiza și estimarea riscului de plată a unor penalități aferente litigiului cu furnizorul de produse Microsoft și evidențierea în contabilitate a unui provizion care să acopere acest risc;
- ✓ conducerea MSI va dispune măsuri pentru identificarea eventualelor angajați care se fac vinovați de nerespectarea reglementărilor aplicabile în domeniul achizițiilor publice, care au determinat sancționarea contravențională a MSI de către Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, precum și pentru recuperarea prejudiciului cauzat bugetului MSI de la acești angajați;
- ✓ recuperarea prejudiciului și a accesoriilor aferente, reprezentând contravaloarea serviciilor de spălătorie auto plătite din bugetul MSI pentru autoturisme date în folosință altor instituții;
- ✓ conducerea CERT-RO va dispune măsurile care se impun pentru:
 - sistarea acordării sporurilor de confidențialitate și de dispozitiv până la aprobarea cadrului legal necesar acordării acestora;
 - reținerea sporurilor plătite nelegal și pentru anul 2015;
 - calcularea și recuperarea sporurilor de confidențialitate și de dispozitiv plătite nelegal, estimate de echipa de audit, cât și a celor acordate în anul 2015.

Opinia de audit

Ca urmare a constatării de abateri de la legalitate și regularitate, identificate în urma misiunii de audit financiar a contului de execuție pe anul 2014, precum și a faptului că măsurile dispuse în auditurile anterioare nu au fost implementate, afectând situațiile financiare ale anului auditat, s-a exprimat **opinie contrară**.

În vederea remedierii deficiențelor constatate a fost emisă decizie conținând măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea economico-financiară, o mare parte fiind contestate de conducerea Ministerului pentru Societatea Informațională.

Comisia de soluționare a contestației a respins, ca neîntemeiată, contestația, prin Încheierea nr. 44/23.09.2015.

Ministerul pentru Societatea Informațională a introdus acțiune în instanță, pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, fiind în curs de soluționare dosarul nr. 6228/2015.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă de Curtea de Conturi a României pentru anul bugetar 2013, constând în 12 măsuri dispuse, din care au fost implementate 5, iar alte 7 măsuri sunt în curs de implementare.

MINISTERUL PUBLIC

Scurtă prezentare

Ministerul Public (MP) este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 *privind organizarea judiciară*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia „Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”.

În cadrul Ministerului Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează următoarele entități:

- Direcția Națională Anticorupție – structură autonomă în cadrul Ministerului Public,
- Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism,
- Parchetele de pe lângă curțile de apel, respectiv 15 ordonatori secundari de credite,
- Parchetele de pe lângă tribunale, respectiv 42 de ordonatori terțiari de credite,
- Parchetele de pe lângă tribunalele pentru minori și familie și parchetele de pe lângă judecătorii, entități fără personalitate juridică.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	690.709	1.070.331	1.060.882	153,59	99,12
Ordine publică și siguranță națională	690.709	1.070.331	1.060.882	153,59	99,12
Cheltuieli – buget de stat	688.597	1.066.406	1.058.975	153,79	99,30
Ordine publică și siguranță națională	688.597	1.066.406	1.058.975	153,79	99,30
Fonduri externe nerambursabile	2.112	3.925	1.907	90,29	48,59
Ordine publică și siguranță națională	2.112	3.925	1.907	90,29	48,59

Plățile totale, efectuate în procent de 99,1%, s-au încadrat în limitele creditelor definitive pentru fiecare structură, a angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților, o pondere importantă o dețin cheltuielile de personal (92,1%).

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost operate modificările intervenite în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea Ministerului Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în valoare de 356.240 mii lei.
- În vederea remedierii deficienței au fost efectuate demersuri în timpul misiunii de audit.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerului Public, auditate în anul 2015:

Au fost realizate misiuni de audit financiar la 42 de ordonatori de credite din subordinea Ministerului Public-Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Principalele deficiențe au constat în:

- În perioada aprilie 2012-aprilie 2015 au fost stabilite și acordate, fără bază legală, majorări ale drepturilor de personal în cazul procurorilor militari, în sumă brută de 156 mii lei (*Direcția Națională Anticorupție (DNA)*).
- În timpul misiunii de audit financiar au fost luate măsuri în vederea corectării ordinelor de încadrare, iar persoanele în cauză au fost notificate în vederea recuperării sumelor încasate necuvenit.
- calculul contribuțiilor de asigurări sociale, respectiv aplicarea cotelor de contribuții în vigoare în lunile la care se referă drepturile salariale acordate în baza sentințelor judecătorești, precum și întocmirea și depunerea declarațiilor rectificative s-au efectuat fără respectarea normelor legale în vigoare (*Parchetele de pe lângă curțile de apel: Cluj, Pitești, Ploiești, Timișoara și Parchetele de pe lângă tribunalele Brăila, Caraș-Severin, Argeș, Sălaj, Mehedinți, Timișoara*).

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor s-a situat sub pragul de semnificație opinia de audit, exprimată ca urmare a efectuării misiunii de audit la Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a fost **opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Actele de control încheiate ca urmare a efectuării misiunilor de audit financiar la 25 de ordonatori secundari și terțieri din subordinea Ministerului Justiției au fost valorificate prin emiterea certificatului de conformitate.

Pentru înlăturarea deficiențelor, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, directorii camerelor teritoriale de conturi au dispus măsuri prin deciziile emise.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

Scurtă prezentare

Agencia Națională de Integritate (ANI) este organizată și funcționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 144/2007, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, ale Legii nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, și ale altor acte normative aplicabile. Agenția este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, ce funcționează ca structură unică la nivel național, finanțarea cheltuielilor curente și de capital fiind asigurată integral de la bugetul de stat.

Execuția bugetară a ANI pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	19.444	36.880	35.787	184,05	97,04
Autorități publice și acțiuni externe	19.444	36.880	35.787	184,05	97,04

Observațiile Curții de Conturi

La Agenția Națională de Integritate, ca urmare a realizării misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul bugetar al anului 2014, nu au fost constatate aspecte semnificative care să influențeze, prin natură și conținut, acuratețea datelor reflectate în situațiile financiare.

Având în vedere că situațiile financiare prezentate nu au conținut erori semnificative, nu au fost emise recomandări.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi, în urma examinării situațiilor financiare întocmite de către Agenția Națională de Integritate pentru exercițiul bugetar al anului 2014, a fost exprimată **opinie fără rezerve**, context care a determinat emiterea **certificatului de conformitate** pentru activitatea auditată.

SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII

Scurtă prezentare

Serviciul Român de Informații (SRI) este organul de stat specializat în domeniul informațiilor privitoare la siguranța națională a României, parte componentă a sistemului de securitate națională. Activitatea instituției este organizată și coordonată, în plan strategic, de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlamentul României.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	1.103.302	1.244.069	1.237.137	112,13	99,44
Ordine publică și siguranță națională	1.074.601	1.206.546	1.199.790	111,65	99,44
Învățământ	19.834	24.893	24.819	125,13	99,70
Sănătate	3.000	7.083	7.083	236,10	100,00
Asigurări și asistență socială	5.867	5.547	5.445	92,81	98,16
Cheltuieli – buget de stat	1.096.442	1.237.275	1.236.330	112,76	99,92
Ordine publică și siguranță națională	1.069.201	1.200.347	1.199.546	112,19	99,93
Învățământ	18.374	24.298	24.256	132,01	99,83
Sănătate	3.000	7.083	7.083	236,10	100,00
Asigurări și asistență socială	5.867	5.547	5.445	92,81	98,16
Fonduri externe nerambursabile	0	5.567	85	0,00	1,53
Ordine publică și siguranță națională	0	5.499	47	0,00	0,85
Învățământ	0	68	38	0,00	55,88
Total cheltuieli din venituri proprii	6.860	1.227	722	10,52	58,84
Ordine publică și siguranță națională	5.400	700	197	3,65	28,14
Învățământ	1.460	527	525	35,96	99,62

Observațiile Curții de Conturi:

Din auditarea efectuată cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare s-au constatat:

- lipsa activităților de verificare și de confirmare a creanțelor și obligațiilor entității față de terți;
- neconcordanțe între soldurile conturilor de materiale consumabile la unii ordonatori terțari de credite ai SRI;
- întocmirea eronată și/sau incompletă a documentelor de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor publice, ceea ce a generat dificultăți în asigurarea unei evidențe exacte și reale a soldului disponibilului de credite, rămas de angajat în perioada exercițiului financiar, la nivelul unor ordonatori terțari de credite.

Recomandări:

- ✓ aplicarea prevederilor legale, precum și a procedurilor operaționale în legătură cu inventarierea tuturor elementelor patrimoniale, de către ordonatorii terțari de credite ai SRI;
- ✓ stabilirea, cu claritate, a atribuțiilor privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor publice, precum și nominalizarea persoanelor pentru realizarea acestor atribuții la nivelul ordonatorilor terțari de credite.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, auditorii publici externi au exprimat o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**. Cu excepția efectelor aspectelor evidențiate, situațiile financiare în ansamblul lor au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată de Serviciul Român de Informații.

SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE

Scurtă prezentare

Serviciul de Informații Externe (SIE) este organul de stat specializat în domeniul informațiilor externe privind siguranța națională și apărarea României și a intereselor sale.

Serviciul de Informații Externe face parte din sistemul național de apărare, activitatea sa fiind organizată și coordonată de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării, controlul asupra activității SIE fiind exercitat de către Parlamentul României.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	195.664	226.714	223.509	114,23	98,59
Ordine publică și siguranță națională	195.084	226.084	222.902	114,26	98,59
Asigurări și asistență socială	580	630	607	104,66	96,35
Cheltuieli – buget de stat	195.664	224.214	222.898	113,92	99,41
Ordine publică și siguranță națională	195.084	223.584	222.291	113,95	99,42
Asigurări și asistență socială	580	630	607	104,66	96,35
Total cheltuieli din venituri proprii	0	2.500	611	0,00	24,44
Ordine publică și siguranță națională	0	2.500	611	0,00	24,44

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului SIE sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității. Situațiile financiare întocmite sunt în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de către SIE.

Opinia de audit

Pentru Serviciul de Informații Externe, auditorii publici externi au exprimat o **opinie nemodificată (fără rezerve)**, astfel că în temeiul pct. 345, lit. a) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, aprobat prin HP nr. 155/2014, publicat în MO nr. 547/2014 a fost emis **certificat de conformitate**.

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

Scurtă prezentare

Serviciul de Protecție și Pază (SPP) este organ de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, specializat în asigurarea protecției demnitarilor României, a demnitarilor străini, pe timpul șederii lor în România etc., precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședinței acestora, potrivit hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare al Țării. Serviciul de Protecție și Pază are structură militară și este parte componentă a sistemului național de apărare.

Activitatea SPP este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării și este controlată de Parlament.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	131.740	154.683	154.430	117,22	99,84
Ordine publică și siguranță națională	131.448	154.531	154.286	117,37	99,84
Asigurări și asistență socială	292	152	144	49,32	94,74
Cheltuieli – buget de stat	131.625	154.568	154.430	117,33	99,91
Ordine publică și siguranță națională	131.333	154.416	154.286	117,48	99,92
Asigurări și asistență socială	292	152	144	49,32	94,74
Total cheltuieli din venituri proprii	115	115	0	0,00	0,00
Ordine publică și siguranță națională	115	115	0	0,00	0,00

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit s-a obținut asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului SPP sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității și regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Situațiile financiare auditate, întocmite de către entitate sunt în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în țara noastră, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de către SPP.

Opinia de audit

Pentru Serviciul de Protecție și Pază, auditorii publici externi au exprimat o **opinie nemodificată (fără rezerve)**, astfel că în temeiul pct. 345, lit. a) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, aprobat prin HP nr. 155/2014, publicat în MO nr. 547/2014 a fost emis **certificat de conformitate**.

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

Scurtă prezentare

Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS) este organul central de specialitate care organizează și coordonează activitățile din domeniul telecomunicațiilor speciale din România, pentru autoritățile prevăzute de lege. Instituția este organizată ca o structură militară, face parte din sistemul național de apărare și se subordonează Consiliului Suprem de Apărare al Țării, fiind controlată de către Parlament, prin comisiile de apărare.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	248.438	262.687	262.580	105,69	99,96
Ordine publică și siguranță națională	247.258	261.317	261.221	105,65	99,96
Asigurări și asistență socială	1.180	1.370	1.359	115,17	99,20
Cheltuieli – buget de stat	248.438	262.683	262.577	105,69	99,96
Ordine publică și siguranță națională	247.258	261.313	261.218	105,65	99,96
Asigurări și asistență socială	1.180	1.370	1.359	115,17	99,20
Fonduri externe nerambursabile	0	4	3	0,00	75,00
Ordine publică și siguranță națională	0	4	3	0,00	75,00

Din analiza informațiilor cuprinse în probele de audit, suficiente și adecvate, rezultate ca urmare a aplicării procedurilor de audit, s-a obținut asigurarea că modul de administrare al patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului STS sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității. Situațiile financiare întocmite de către entitate sunt în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de către STS.

Opinia de audit

Pentru Serviciul de Telecomunicații Speciale, auditorii publici externi au exprimat o **opinie nemodificată (fără rezerve)**, astfel că în temeiul pct. 345, lit. a) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, aprobat prin HP nr. 155/2014, publicat în MO nr. 547/2014 a fost emis **certificat de conformitate**.

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI TURISMULUI

Scurtă prezentare

Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului (MECT) este o instituție publică cu personalitate juridică, cu rol de sinteză, organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul industriei, resurselor minerale neenergetice, comerțului și turismului în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici, în baza Hotărârii Guvernului nr. 47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, modificată și completată prin Hotărârea Guvernului nr. 431/2013.

Entități subordonate auditate:

- Autoritatea Națională pentru Turism (ordonator terțiar de credite);
- Inspekția de Stat pentru controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (ISCIR – ordonator terțiar de credite);
- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM – ordonator terțiar de credite).

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	1.074.730	1.091.259	722.560	67,23	66,21
Autorități publice și acțiuni externe	389.012	169.215	132.427	34,04	78,26
Alte servicii publice generale	11	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	106.639	200.183	189.519	177,72	94,67
Combustibili și energie	174.977	351.301	133.101	76,07	37,89
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	271.650	261.668	162.070	59,66	61,94
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	71.779	66.279	65.879	91,78	99,40
Alte acțiuni economice	60.662	42.613	39.565	65,22	92,85

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli – buget de stat	974.730	791.009	708.609	72,70	89,58
Autorități publice și acțiuni externe	389.012	169.215	132.426	34,04	78,26
Alte servicii publice generale	11	0	0	0,00	0,00
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	106.639	200.183	189.519	177,72	94,67
Combustibili și energie	174.977	151.051	133.101	76,07	88,12
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	171.650	161.668	148.119	86,29	91,62
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	71.779	66.279	65.879	91,78	99,40
Alte acțiuni economice	60.662	42.613	39.565	65,22	92,85
Total cheltuieli din venituri proprii	100.000	300.250	13.951	13,95	4,65
Combustibili și energie	0	200.250	0	0,00	0,00
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	100.000	100.000	13.951	13,95	13,95

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost preluate bunurile atribuite la înființare, respectiv 3 imobile și 2 terenuri, necesare desfășurării activității, prevăzute în Anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 47/2013;
- nu s-au actualizat datele înscrise în Inventarul centralizat privind bunurile din domeniul public al statului, aflate în administrarea MECT, întrucât între valoarea bunurilor înscrise în acest inventar (9.575.861 mii lei) și valoarea bunurilor din situațiile financiare (9.811.006 mii lei) există o diferență în sumă de 235.145 mii lei, provenită din:
 - înregistrarea în inventarul centralizat a terenului din Calea Victoriei nr. 152 ca bun fără valoare, în condițiile în care în evidența contabilă și, implicit, în situațiile financiare acesta are o valoare de 49.619 mii lei;
 - înregistrarea în inventarul centralizat a terenului din strada Poterași nr. 11 ca bun fără valoare, în timp ce în situațiile financiare și în evidența contabilă acesta este evidențiat cu valoarea de 409 lei;
- nu s-au evidențiat și reflectat în situațiile financiare acțiunile deținute de statul român ca aport la capitalul social al unui număr de 16 societăți comerciale din domeniul turismului, înregistrate la Oficiul Registrului Comerțului la valoarea de 98.855 mii lei;
- nu s-au inventariat și reflectat în situațiile financiare bunurile din patrimoniul privat al statului (blocuri de locuințe, clădiri administrative, hale industriale), preluate de minister cu ocazia închiderii de obiective miniere și transmise spre folosință temporară (pe o perioadă de 30 de ani), consiliilor locale.

Potrivit art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 632/1999 și art. 27 din Legea minelor nr. 61/1998, dependențele și anexele tehnologice de la minele a căror închidere definitivă a fost aprobată prin hotărâri ale Guvernului devin bunuri ce revin în proprietatea statului și se pun la dispoziția Ministerului Industriei și Comerțului. În perioada 1999-2004, având la bază ordine de ministru, prin protocoale de predare-primire au fost predate în folosința consiliilor locale, pe o perioadă de 30 de ani, dependențele și anexele tehnologice preluate de minister, de la un număr de 44 de obiective miniere, constând, în principal, în: blocuri de locuințe, clădiri administrative (cantine, magazine, spații birouri), stații trafo, hale industriale (atelieri electromecanice, tâmplărie), silozuri etc.

Aceste bunuri predate în folosința consiliilor locale, deși fac parte din proprietatea privată a statului, nu au fost evaluate și evidențiate în contabilitate și nici nu au fost inventariate anual, Ministerul Economiei neefectuând nicio monitorizare a folosirii acestor bunuri de către utilizatori.

- nu s-a evidențiat și recuperat contravaloarea folosinței unor spații din imobilul situat în strada Mendeleev (61 mii lei), acordate temporar SC Conversmin SA și Confederației Sindicale Naționale Meridian;
- nu s-au recuperat debite în sumă estimată de 8.524 mii dolari USA, datorate de 3 societăți comerciale aflate în insolvență/radiate, care au avut încheiate cu ministerul contracte de mandat, precum și alte debite înregistrate în contabilitate, în sumă de 249 mii lei;
- s-a plătit din fonduri publice suma de 38.395 mii lei, pentru operatorii din industria de apărare a căror activitate a fost întreruptă temporar din lipsa de comenzi sau contracte, fără a avea la bază documente care să certifice utilizarea lor în scopul pentru care s-au aprobat creditele bugetare și fără a se dispune exercitarea controlului asupra activității de conservare a acestora;
- s-au efectuat plăți în sumă de 51 mii lei pentru cheltuieli având ca obiect consultanță și asistență operațională în domeniul securității, în baza a 3 contracte, în condițiile în care prin organigramă au fost aprobate posturi în acest domeniu, care au fost ocupate cu personal de specialitate;
- s-au efectuat plăți fără bază legală, prin acordarea de ajutoare de minimis, în sumă de 296 mii lei, pentru entități ce nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri internaționale, cu finanțare de la bugetul de stat, deoarece produsele participanților nu erau de marcă proprie, entitățile nu aveau în obiectul de activitate operațiuni de export și un nomenclator de export corespunzător cu profilul târgului;
- s-au efectuat plăți peste normele legale, în cuantum de 1.225 mii lei, prin acordarea a 5 ajutoare individuale de minimis unor societăți participante la târguri internaționale, în condițiile în care acestea îndeplineau criteriile pentru a forma o întreprindere unică, situație în care valoarea ajutorului nu putea depăși plafonul legal de 200 mii euro;
- s-au efectuat plăți în sumă de 219 mii lei pentru achiziția de servicii (*de mediatizare și publicitate a unui târg internațional*), fără a avea la bază documente justificative care să ateste realitatea operațiunilor acceptate la plată (lista participanților, costurile poștale efectuate etc.) și în alte condiții decât cele contractate;

- s-au efectuat plăți fără bază legală, în sumă de 1.623 mii lei, către SC Conversmin SA, pentru achiziția de echipamente/piese de schimb necesare funcționării unor stații de epurare, în condițiile în care operatorii economici cu care au fost semnate contractele aveau obligația întreținerii stațiilor de epurare, obligații pe care și le-au asumat prin acordurile cadru încheiate în anul 2010 și a contractelor subsecvente anuale.

Echipamentele/piesele de schimb achiziționate nu au fost evidențiate ca atare în contabilitate și nici inventariate, plățile efectuate către SC Conversmin SA fiind înregistrate direct pe cheltuieli. Aceste echipamente nu se regăsesc evidențiate în patrimoniul ministerului, deși au fost preluate de minister prin protocoale încheiate cu operatorii economici care le-au avut în administrare, în baza prevederilor art. 27 din Legea minelor nr. 61/1998.

Pentru revizia și completarea/repararea fluxului tehnologic la stațiile de epurare (Boița Hațeg, Toroioaga și Rodna-Valea Vinului etc.) au fost încheiate de către SC Conversmin SA contracte de lucrări pe seama fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru monitorizare/postînchidere, în condițiile în care operatorii economici cu care au fost semnate contractele aveau obligația întreținerii stațiilor de epurare, obligații asumate prin acordurile-cadru încheiate în anul 2010 și a contractelor subsecvente anuale.

- nu s-au întreprins măsuri în vederea recuperării debitelor în sumă de 577 mii lei, generate de neîncasarea veniturilor din închirierea, pe baza de contract, a unor mijloace fixe și terenuri ce au aparținut Minei Dobrești (a cărei închidere definitivă a fost aprobată prin HG nr. 720/1999), la care se adaugă penalități în sumă de 60 mii lei. Totodată, ministerul nu a urmărit recuperarea bunurilor ce fac parte din proprietatea privată a statului, predate prin proces-verbal de predare-primire (22,76 hectare teren și 137 mijloace fixe), în condițiile în care contractul de închiriere a încetat încă din anul 2010.

Recomandări:

- ✓ dispunerea de măsuri pentru preluarea și evidențierea în contabilitate a bunurilor (clădiri și terenuri), stabilite în Anexa nr. 4 la HG nr. 47/2013; actualizarea, în condițiile legii, a inventarului bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ evidențierea în contabilitate a acțiunilor deținute ca aport al statului român în capitalul social al celor 16 societăți comerciale din domeniul turismului, a bunurilor preluate pe bază de protocol de predare-preluare de la minele a căror închidere definitivă a fost aprobată prin hotărâri ale Guvernului, inventarierea și evaluarea acestora, precum și înregistrarea rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni, actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 668/2014;
- ✓ recuperarea debitelor, în cadrul termenului legal de prescripție; recuperarea, în condițiile legii, a sumelor datorate de societățile care au acționat în numele ministerului pe bază de contract de mandat;
- ✓ înregistrarea în contabilitate a sumelor cuvenite ca urmare a cedării folosinței spațiilor, recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii) și virarea la bugetul de stat a sumelor recuperate;
- ✓ extinderea verificărilor privind modul de utilizare a fondurilor plătite în contul operatorilor economici din industria de apărare, în scopul reglementat de OUG nr. 95/2002;
- ✓ extinderea verificărilor asupra:
 - contractelor de servicii încheiate cu persoane fizice autorizate (PFA), în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli angajate pentru servicii ce intrau în atribuțiile unor compartimente/direcții, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, în condițiile legii;
 - ajutoarelor de minimis acordate, în vederea identificării și a altor cazuri de operatori economici care au beneficiat de astfel de ajutoare, deși nu îndeplineau condițiile de eligibilitate și/sau îndeplineau condițiile unei întreprinderi unice, situație în care au beneficiat de ajutoare peste limita plafonului stabilit de regula de minimis (200 mii euro), stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestora, în condițiile legii;
 - deconturilor prezentate la plată de către SC Conversmin SA, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli nedatorate, stabilirea întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat, inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată față de situațiile financiare ale Ministerului Economiei întocmite pentru anul 2014 este **opinie contrară**.

Actele rezultate în urma derulării misiunii de audit financiar sunt în curs de valorificare, fiind emisă decizie prin care s-au dispus 21 de măsuri. Conducerea entității a formulat contestație împotriva a 9 măsuri, respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor prin încheiere, împotriva căreia s-a formulat acțiune în instanță.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MECT, auditate în anul 2015:

La Autoritatea Națională pentru Turism s-au constatat următoarele:

- nu s-a reținut și plătit impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente, realizate de acestea pe teritoriul României ca urmare a derulării unui contract de prestări servicii, fiind efectuate plăți către furnizor fără a reține și vira la bugetul de stat impozitul pe venit, estimat la suma de 637 mii lei;
- ANT nu a înregistrat și recuperat dividende cuvenite bugetului de stat, în sumă de 489 mii lei, de la societățile la care are evidențiate participații la capitalul social, în condițiile în care în perioada 2012-2013 acestea au realizat profit, situație

constată în cazul a 4 societăți comerciale, la care statul este acționar majoritar (*Litoral SA, Neptun Olimp SA, Germisara SA, Compania de Investiții pentru Turism*);

■ nu s-au respectat prevederile legale privind modul de decontare și rambursare a cheltuielilor efectuate pentru proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile, întrucât:

- nu s-au depus cereri de rambursare pentru recuperarea sumei de 12.781 mii lei, plătită din fonduri de la bugetul de stat;
- nu s-au recuperat integral sumele plătite din fonduri de la bugetul de stat ca urmare a respingerii la rambursare a sumei de 3.010 mii lei, ca fiind cheltuială neeligibilă;
- nu a fost recuperată suma de 1.021 mii lei, plătită din fonduri de la bugetul de stat, pe contracte de finanțare reziliate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - Autoritatea de Management, ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către ANT;
- nu a fost recuperată suma de 725 mii lei, utilizată pentru plata salariilor Organismului de Implementare din cadrul ANT, din fondurile alocate pentru activitatea proprie, în condițiile în care cheltuielile cu salariile trebuiau suportate din fonduri alocate de la „Proiecte cu Finanțare din Fonduri Externe Nerambursabile Postaderare”;

■ nu s-a urmărit recuperarea debitelor, în sumă totală de 242 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate de către birourile de promovare a turismului (din Berlin, Madrid, Moscova, New York, Paris, Roma și Viena) pentru funcționarea unui număr de 7 autovehicule, preluate de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, dar care nu au fost recunoscute de entitate ca fiind necesare pentru funcționarea acestor birouri;

■ nu s-au respectat Normele financiar-valutare privind activitatea birourilor de promovare și informare turistică din străinătate, respectiv:

- virările de sume s-au efectuat în baza unor cereri periodice, fără o evidență strictă a necesarului de fonduri și a modului de utilizare a acestora;
- documentele în baza cărora au fost efectuate plățile de către birourile de turism din străinătate nu sunt traduse în limba română, nefiind posibilă analiza conținutului acestora și, în plus, nu sunt vizate de reprezentanții instituției;
- debitele înregistrate nu sunt evidențiate pe vechimi și pe debitori, fiind înregistrate eronat împreună cu sumele repartizate și virate birourilor de turism pentru activitatea curentă;
- nu sunt înregistrate în evidența contabilă toate cheltuielile aferente anului 2014, iar chiria pentru unele dintre birourile reprezentanțelor din străinătate nu a fost achitată, în condițiile în care la sfârșitul anului aveau disponibil în cont;
- pontajele lunare nu sunt vizate de un reprezentant al Autorității Naționale pentru Turism;
- plata cu mari întârzieri a facturilor de utilități, de către șefii reprezentanțelor de turism din străinătate;

■ există stocuri de materiale fără mișcare sau cu mișcare lentă, constând în materiale pentru promovarea turismului, în valoare de 6.486 mii lei, în principal: albume Săpânța - 66.911 bucăți, harta 14 orașe - 690.544 de bucăți, album biserici din lemn - 1.071 de bucăți, din care stocuri în valoare de 4.437 mii lei, care provin încă din anul 2007;

■ nu s-au respectat prevederile legale privind efectuarea inventarierii patrimoniului, respectiv:

- comisiile de inventariere nu au luat declarații gestionarilor înainte de începerea inventarierii;
- listele de inventariere nu cuprind și nu au completate toate informațiile obligatorii, prevăzute în Ordinul MF nr. 3512/2008;
- nu au fost inventariate bunurile materiale și mijloacele bănești existente la birourile de turism din străinătate și nici bunurile aflate la terți;
- pentru debitele evidențiate în contabilitate nu au fost transmise adrese pentru confirmarea soldurilor;

■ nu s-a monitorizat derularea programelor și proiectelor de investiții din domeniile sale de activitate, aprobate prin HG nr. 120/2010, conform *Listei programelor și proiectelor de investiții în turism*, ai căror beneficiari sunt autoritățile administrației publice locale, iar finanțarea se asigură de la bugetul de stat și din bugetele locale.

ANT nu a monitorizat derularea lucrărilor pentru proiecte în turism, în valoare totală de 1.647.557 mii lei, adică pentru un număr de 57 de lucrări de investiții, finanțate din fonduri de la bugetul de stat, deoarece:

- nu deține informații privind sumele decontate, pentru un număr de 17 obiective de investiții;
- durata de implementare a proiectului, conform studiului de fezabilitate/contractului de execuție, a fost depășită în cazul a 9 lucrări de investiții/obiective de investiții aflate în derulare;
- nu deține informații privind stadiul de realizare, pentru lucrări de investiții/obiective de investiții în valoare de 127.117 mii lei.

Recomandări:

✓ extinderea verificărilor asupra:

- contractelor încheiate cu prestatori care au sediu în afara țării, în vederea identificării și a altor cazuri de plăți efectuate către aceștia, fără a se reține și vira la bugetul de stat impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente, stabilirea diferențelor de impozit pentru cazurile identificate, la care se adaugă accesorii calculate în condițiile legii până la data plății și virarea acestora în condițiile legii;
- cheltuielilor efectuate pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli respinse la rambursare, stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de cheltuieli, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- tuturor lucrărilor de investiții cuprinse în *Lista programelor și proiectele de investiții în turism*, aprobată prin HG nr. 120/2010, pentru care au fost transferate fonduri (prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului / Ministerul

Economiei/Autorității Naționale pentru Turism) către bugetele locale, în vederea stabilirii sumelor decontate pe fiecare lucrare în parte și stadiul acestora, în raport cu durata de implementare a proiectului;

- ✓ analiza profitului înregistrat de societățile comerciale la care deține acțiuni, în numele statului, în vederea supunerii aprobării în AGA a repartizării profitului net, inclusiv pentru dividende cuvenite, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ reanalizarea debitelor înregistrate de birourile de promovare a turismului din străinătate, stabilirea cuantumului acestora, înregistrarea în contabilitate și recuperarea lor, în condițiile legii; desfășurarea activității birourilor de promovare a turismului din străinătate cu respectarea Normelor financiar-valutare privind activitatea birourilor de promovare și informare turistică din străinătate;
- ✓ analiza stocurilor aflate în gestiunea ANT, în vederea stabilirii: componenței pe vechimi, a stocurilor necesare pentru desfășurarea activității și a stocurilor care nu mai sunt necesare desfășurării activității, pentru care se impune valorificarea acestora în condițiile legii;
- ✓ solicitarea, la termen, a rambursării cheltuielilor efectuate pe proiecte cu finanțare din fonduri externe, în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/2009.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată față de situațiile financiare întocmite pentru anul 2014 este **opinie contrară**.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 11 măsuri, pe care conducerea ANT trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Conducerea ANT a formulat *contestație* împotriva a 3 măsuri, contestație respinsă de *Comisia de soluționare a contestațiilor* prin încheiere, împotriva căreia entitatea a formulat acțiune în instanță.

La Inspekția de Stat pentru controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (ISCIR)

Observațiile Curții de Conturi se referă la:

- necalcularea, neurmărirea și neîncasarea de venituri din dobânzi și penalități în sumă estimată la 346 mii lei, ca urmare a neachitării, la scadență, a tarifelor percepute de către ISCIR pentru serviciile prestate diverșilor săi beneficiari, ISCIR având înregistrate creanțe nerecuperate în valoare totală de 2.787 mii lei, din care: suma de 2.353 mii lei reprezintă clienți neîncasați în termenul legal.

Pentru creanțele neîncasate la termen, entitatea nu a calculat și, implicit, nu a facturat dobânzi și penalități de întârziere. Deși acestea au fost calculate, procentele aplicate au fost incorecte (s-a aplicat un procent de 0,02%, în condițiile în care, conform prevederilor legale, pentru obligațiile de plată cu scadență până la data de 1 iulie 2013, care se sting după această dată, se aplică nivelul de penalitate de întârziere de 15% din obligațiile fiscale principale rămase nestinse, potrivit legislației în vigoare până la data de 1 iulie 2013).

🕒 În timpul misiunii de audit s-a procedat la calculul dobânzilor și penalităților de întârziere pentru eșantionul selectat, suma totală estimată fiind de 346 mii lei.

Recomandări

- ✓ extinderea verificărilor asupra creanțelor evidențiate în contabilitate atât la nivelul inspecțiilor teritoriale, cât și la nivelul ISCIR, în vederea identificării și a altor cazuri de creanțe neîncasate la termen, pentru care nu au fost calculate și facturate accesorii, în cuantumul stabilit de legislația în vigoare pentru creanțele bugetare, stabilirea întinderii prejudiciului creat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și dispunerea de măsuri de recuperare și virare la bugetul de stat, în condițiile legii.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată față de situațiile financiare auditate, întocmite pentru anul 2014, este **opinie contrară**.

Actele rezultate în urma derulării misiunii de audit financiar sunt în curs de valorificare, fiind emisă decizie, prin care s-au dispus 7 măsuri.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Scurtă prezentare

Academia Română (AR) este instituție de interes public național, cu rol de cercetare în domeniile fundamentale ale științei și culturii, cu personalitate juridică de drept public și independentă în lucrările sale de orice natură.

Academia Română este organizată în secții de specialitate și are filiale la Cluj-Napoca, Iași și Timișoara, unități cu personalitate juridică, înființate prin hotărâre a Adunării Generale. Activitatea științifică a Academiei Române se realizează prin secțiile de specialitate, institute și centre de cercetare, precum și prin intermediul unor comitete naționale, comisii de specialitate și colective de lucru cu caracter consultativ.

Academia Română are în subordine: Biblioteca Academiei, Editura Academiei, Casa Oamenilor de Știință, Clubul Oamenilor de Știință, Revista „Academica” și Fundația „Patrimoniu” și coordonează activitatea centrelor culturale din Italia (Accademia di Romania și Casa Romana din Veneția).

Sub supravegherea și controlul Academiei Române funcționează, potrivit statutelor și „actului de fundațiune”, Fundația testamentară a familiei Menachem H. Elias.

În subordonarea și administrarea Academiei Române funcționează: Spitalul Universitar de Urgență „Elias”, unitate sanitară cu personalitate juridică și Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă (București) - CMDTAMP.

Sub egida Academiei Române funcționează: Fundația Națională pentru Știință și Artă, Fundația Europeană Titulescu, Fundația „Horia Hulubei” și Centrul de cercetări juridice fundamentale al Universității din Craiova.

Președintele Academiei Române este ordonator principal de credite.

În subordinea Academiei Române funcționează un ordonator secundar și 41 de ordonatori terțiari, finanțați din capitolul „Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare”, 2 ordonatori terțiari sunt finanțați de la capitolul „Sănătate”, precum și 2 de la capitolul „Cultură, recreere și religie”.

La partea de cheltuieli, **Contul anual de execuție bugetară pe anul 2014** prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	362.238	378.057	329.128	90,86	87,06
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	326.903	329.629	293.406	89,75	89,01
Sănătate	30.758	43.873	32.460	105,53	73,99
Cultură, recreere și religie	3.777	3.760	2.469	65,37	65,66
Asigurări și asistență socială	800	795	793	99,13	99,75
Cheltuieli – buget de stat	243.782	246.909	243.550	99,90	98,64
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	227.844	229.278	225.964	99,17	98,55
Sănătate	13.182	14.897	14.874	112,84	99,85
Cultură, recreere și religie	1.956	1.939	1.919	98,11	98,97
Asigurări și asistență socială	800	795	793	99,13	99,75
Fonduri externe nerambursabile	41	1.333	1.233	3007,32	92,50
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	41	1.333	1.233	3007,32	92,50
Total cheltuieli din venituri proprii	118.415	129.815	84.345	71,23	64,97
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	99.018	99.018	66.209	66,87	66,87
Sănătate	17.576	28.976	17.586	100,06	60,69
Cultură, recreere și religie	1.821	1.821	550	30,20	30,20

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost constatate unele deficiențe referitoare la:
 - modul în care au fost respectate prevederile legale în legătură cu încheierea și urmărirea derulării unui contract de asistență juridică cu un cabinet de avocatură;
 - urmărirea derulării contractului de achiziție publică de lucrări încheiat cu SC ART CONSTRUCT 94 SRL;
 - acceptarea și plata unor cheltuieli de transport, cazare, diurnă, fără bază legală și documente justificative;
- nu s-au evaluat și înregistrat în evidența contabilă bunuri provenite din donație, acestea figurând în conturi în afara bilanțului, din anul 2010;
- s-a înregistrat eronat, în contabilitate, bunuri de natura mijloacelor fixe și obiectelor de inventar primite de la o firmă de servicii de telefonie, în baza clauzelor contractuale.

Opinia de audit

Echipa de audit a formulat o **opinie modificată, cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Academia Română, la data de 31.12.2014, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează sub pragul de semnificație stabilit.

În opinia auditorilor publici externi, cu excepția efectelor aspectelor evidențiate mai sus, situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată de Academia Română.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este organizată și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, fiind autoritate de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, în subordinea Guvernului și în coordonarea ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Domeniul de activitate al ANSVSA constă în totalitatea acțiunilor și activităților sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor inițiate, desfășurate și finalizate, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor.

ANSVSA este condusă de un președinte cu rang de secretar de stat, care este ordonator principal de credite.

Structurile din subordinea ANSVSA:

În subordinea ANSVSA funcționează următoarele instituții publice cu personalitate juridică:

1. Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală - IDSA;
2. Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar - ICPMUV;
3. Institutul de Igienă și Sănătate Publică Veterinară - IISPV;
4. 42 de direcții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, județene și a municipiului București, inclusiv laboratoarele veterinare de stat.

Totodată, în subordinea direcțiilor sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor funcționează următoarele structuri fără personalitate juridică, finanțate din subvenții acordate de la bugetul de stat și venituri proprii:

- circumscripții sanitar-veterinare zonale;
- circumscripții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene.

Misiunea de audit financiar a vizat conturile de execuție întocmite la 31.10.2014 de administrația centrală a ANSVSA și de 21 de direcții sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor (DSVSA), din județele: Arad, Argeș, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, București, Caraș-Severin, Călărași, Constanța, Covasna, Galați, Giurgiu, Harghita, Ilfov, Maramureș, Mureș, Olt, Sălaj, Sibiu, Teleorman și Vrancea).

Contul de execuție al bugetului ANSVSA, la data de 31.12.2014:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total Cheltuieli - buget de stat	440.875	543.357	511.256	115,96	94,09
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	440.875	543.357	511.256	115,96	94,09

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a clarificat diferența în plus, de 2.539 mii lei, între valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public, înregistrată în evidența contabilă a ordonatorilor de credite din subordine și a ANSVSA, valoarea bunurilor fiind înscrisă în listele de inventar întocmite anual de aceștia și transmise spre centralizare la ordonatorul principal de credite;
- în cadrul inventarierii anuale, ANSVSA nu a aprobat proceduri scrise, nu a efectuat inventarierea activelor fixe corporale în curs de execuție și nu a evaluat și înregistrat în evidența contabilă plusurile de inventar;
- nu au fost inițiate măsurile legale pentru recuperarea despăgubirilor acordate în baza unei sentințe judecătorești irevocabile, pronunțate în favoarea unei foste salariate a instituției, pentru care instanța de judecată a stabilit culpa ANSVSA, și anume, refuzul nejustificat de eliberare a carnetului de muncă;
- ANSVSA s-a angajat în raporturi contractuale netemeinice și nelegale, pentru efectuarea serviciilor de identificare și înregistrare a animalelor din speciile bovine și bubaline, identificate și înregistrate de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți și de alți utilizatori ai Sistemului Național de Identificare și Înregistrare a Animalelor (SNIIA), fapt care a condus la înregistrarea unor cheltuieli nejustificate, în valoare de cel puțin 396 mii lei;
- neîntreprinderea demersurilor legale pentru recuperarea sumei de 42 mii lei (52 mii lei cu TVA), provenită din depășirea valorii nominale a contravalorii abonamentelor de telefonie ale personalului din cadrul entității;
- au existat nereguli în încheierea și derularea unui contract privind achiziția unor echipamente de tehnică de calcul, întrucât:
 - nu a fost calculată și constituită garanția de bună execuție;
 - nu au fost calculate și solicitate penalități în valoare de 3.563 mii lei, pentru perioada 23.01.2013-17.07.2015, ca urmare a nerealizării, în totalitate, a obligației de înlocuire a echipamentelor de tehnică de calcul;
 - nu au fost inițiate demersuri legale în vederea recuperării sumei totale de 752 mii lei, reprezentând contravaloarea penalităților contractuale nerecuperate de la Consorțiul Caisley (constituit din Caisley Internațional GmbH și SC IQ Management SRL), din vina exclusivă a ANSVSA;
 - nu a fost recuperat integral și virat la bugetul de stat prejudiciul stabilit printr-o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată, ce a condus la calcularea de accesorii estimate la suma de 234 mii lei.

● nu s-a îndeplinit una dintre măsurile cuprinse în *Decizia Curții de Conturi nr. 7/2009*, măsură menținută prin hotărârea instanței de judecată, cu privire la actualizarea, cu indicele ratei de inflație, a debitului stabilit.

Prejudiciile create bugetului de stat și pentru care nu au fost inițiate măsurile legale de recuperare sunt în sumă de 27 mii lei, la care se adaugă contravaloarea actualizării debitului datorat de persoanele stabilite prin *Sentința civilă nr. 65.061/17.04.2013*.

Principalele constatări rezultate din misiunile de audit desfășurate la unitățile subordonate ANSVSA:

Misiunea de audit financiar la ANSVSA a vizat și conturile de execuție întocmite la 31.12.2014 de către 21 de direcții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, la care s-au constatat următoarele:

- fundamentarea nerealistă a bugetului de venituri și cheltuieli, prin subdimensionarea necesarului real de fonduri, fapt ce a condus la neonorarea tuturor angajamentelor legale ale exercițiului financiar, în valoare estimată la 1.909 mii lei (*DSVSA Arad*);
- efectuarea de cheltuieli de la articolul bugetar „Materiale și servicii cu caracter funcțional” peste valoarea aprobată prin buget, reprezentând cheltuieli cu manopera, în valoare estimată la 910 mii lei, decontate medicilor veterinari concesionari, în vederea realizării Programului strategic (*DSVSA Sălaj*);
- nerespectarea, în totalitate, a procedurii de raportare în vederea decontării serviciilor sanitar-veterinare (acțiuni, identificări, înregistrări, inspecții) și efectuarea de plăți pentru serviciile prestate în exercițiul bugetar anterior, în valoare de 1.056 mii lei, în condițiile în care pentru anul 2014 nu existau prevederi bugetare cu această destinație (*DSVSA Sălaj*);
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă toate deconturile justificative și facturile fiscale, întocmite de medicii veterinari de liberă practică concesionari, pentru perioada septembrie-noiembrie 2014, estimate la 1.909 mii lei, din cauza insuficienței fondurilor alocate/repartizate pentru realizarea acestor activități (*DSVSA Arad*);
- reflectarea necorespunzătoare în evidența contabilă și în situațiile financiare anuale a:
 - activelor fixe corporale, în valoare de 757 mii lei, care aparțin domeniului privat al statului administrat de instituția verificată care au fost evidențiate eronat, ca active fixe corporale aparținând domeniului public al statului, având drept consecințe necalcularea amortizării și, implicit, denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare anuale (*DSVSA Bistrița Năsăud*);
 - bunurilor de natura imobilizărilor corporale, în sumă de 1.031 mii lei (*DSVSA Vrancea*);
 - obligațiilor în valoare totală de 438 mii lei, reprezentând drepturi salariale brute și contribuții datorate de angajator, aferente sumelor prevăzute în hotărârile judecătorești, care au ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială pentru personalul instituției, devenite executorii și a căror plată urmează a se efectua eşalonat, potrivit prevederilor legale (*DSVSA Vrancea*);
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la modul de înregistrare, raportare și plată a taxei pe valoarea adăugată, aferente unor activități pentru care unitățile trebuiau să fie plătitoare de TVA (*DSVSA: Botoșani, Mureș și Vrancea*);
- nu s-au respectat prevederile legale cu privire la executarea silită a titlurilor executorii, în valoare de 822 mii lei, la termenele prevăzute în procesele-verbale de constatare și în condițiile prevăzute de lege (*DSVSA Ilfov*);
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la acțiunile ce trebuie întreprinse pentru încasarea creanțelor provenite din servicii prestate, cu o vechime mai mare de 60 de zile, în valoare de 182 mii lei (*DSVSA Caraș-Severin*);
- nu au fost calculate, facturate, înregistrate și urmărite spre încasare penalități de întârziere datorate pentru nedecontarea în termen a serviciilor prestate și facturate (*DSVSA Constanța și Sibiu*);
- nu s-a urmărit încasarea veniturilor proprii ale entității, provenite din prestarea serviciilor de analize de laborator și din controlul oficial sanitar-veterinar (*DSVSA: Galați și Sibiu*);
- nerespectarea, în totalitate, a cadrului legal aplicabil operațiunii de inventariere generală a patrimoniului instituțiilor (*DSVSA: Argeș, Botoșani, Brăila, Călărași, Ilfov, Mureș, Sălaj, Teleorman și Vrancea*);
- s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate referitoare la operațiunile de angajare, lichidare, ordonanțare și plată, astfel:
 - efectuarea de plăți, în valoare de 619 mii lei, către medicii veterinari de liberă practică împuterniciți, fără documente justificative (deconturi lunare) care să confirme efectuarea acțiunilor sanitar-veterinare facturate de aceștia (*SVSA Sălaj*);
 - nu s-a urmărit recuperarea sumelor plătite în plus unui furnizor pentru active fixe contractate și nelivrate, în valoare de 71 mii lei (*DSVSA Sibiu*);
 - efectuarea de plăți nejustificate ca urmare a determinării incorecte a drepturilor salariale ale personalului entităților (*DSVSA: Botoșani, Galați, Giurgiu și Vrancea*);
 - calcularea eronată, declararea și virarea unor contribuții de asigurări sociale diminuate față de prevederile legale, datorate de angajator pentru plata drepturilor salariale stabilite prin hotărâri ale instanțelor de judecată, în valoare estimată de 37 mii lei (*DSVSA Olt*);
 - efectuarea de plăți nelegale către medicii veterinari împuterniciți pentru decontarea de servicii (*DSVSA: Argeș - 332 mii lei, Arad-10 mii lei, Botoșani - 29 mii lei, Covasna - 72 mii lei, Galați -18 mii lei, Sibiu - 52 mii lei și Vrancea - 11 mii lei*);
 - efectuarea de cheltuieli nelegale ca urmare a decontării nejustificate a contravalorii carburantului consumat peste valoarea consumului normat (*DSVSA Giurgiu și DSVSA Sălaj*);
 - efectuarea de cheltuieli extrajudiciare nejustificate prin plata unor sume de bani reprezentând daune morale și cheltuieli de judecată, nerecuperate de la persoanele răspunzătoare (*DSVSA Galați*);
 - nerecuperarea de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă suportată de instituție și evidențiată în contabilitate (*DSVSA Sibiu - 26 mii lei*);
 - efectuarea de cheltuieli nelegale pentru un obiectiv de investiții pentru care au fost executate și decontate lucrări suplimentare nejustificate (*DSVSA Constanța*);

- achiziționarea unor echipamente din categoria „dotări independente”, la o valoare supradimensionată, generatoare de cheltuieli nejustificate (*DSVSA Constanța - 58 mii lei*);
- efectuarea de cheltuieli cu reparațiile capitale nejustificate, fără sursă de finanțare aprobată (*DSVSA Ilfov - 136 mii lei*);
- înregistrarea de cheltuieli nelegale prin depășirea plafonului maximal aprobat pentru mijloace auto achiziționate de instituțiile publice (*DSVSA Sălaj*).
- nedeclararea, neînregistrarea în evidența contabilă și neplata impozitului pe clădiri datorat pentru imobile în care se realizează și activități economice (*DSVSA Harghita și DSVSA Maramureș*);
- nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului prin:
 - efectuarea de achiziții publice (reactivi) prin încredințare directă, fără a se realiza o cuantificare pe întregul an în vederea efectuării achiziției în baza uneia dintre procedurile prevăzute la art. 18 din OUG nr. 34/2006 (*DSVSA Constanța*);
 - utilizarea ineficientă a fondurilor bugetare alocate pentru achiziționarea de licențe antivirus (*DSVSA Ilfov*);
 - nerespectarea prevederilor legale referitoare la utilizarea eficientă a fondurilor publice destinate cheltuielilor pentru convorbiri telefonice și stabilirea unor normative de cheltuieli privind consumul de carburant auto (*DSVSA Galați*).
- nu au fost cuprinse în planul de control anual și nu s-au efectuat controale oficiale la un număr semnificativ de unități economice care comercializează produse alimentare de origine nonanimală în aria sa de competență (*DSVSA Vrancea*).

Recomandări:

- ✓ ANSVSA va clarifica diferența constatată în plus în evidența contabilă, rezultată între valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public, înregistrate în contabilitatea ordonatorilor de credite din subordinea entității și a ANSVSA;
- ✓ ANSVSA urmează să evalueze contravaloarea bunurilor constatate ca plusuri de inventar și să le înregistreze corespunzător în evidența contabilă. De asemenea, pentru efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului, inclusiv a imobilizărilor corporale aflate în curs de execuție, ANSVSA urmează să aprobe proceduri scrise, adaptate specificului activității desfășurate;
- ✓ efectuarea unei analize cu privire la cauzele și împrejurările care au generat înregistrarea unei cheltuieli nejustificate, reprezentând despăgubiri acordate unei angajate, stabilirea persoanelor răspunzătoare, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei respective;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției și, implicit, bugetului de stat, estimat la valoarea de cel puțin 395,7 mii lei, precum și recuperarea sa prin utilizarea tuturor căilor legale, inclusiv de la persoanele responsabile pentru exercitarea eronată sau neexercitarea atribuțiilor de serviciu;
- ✓ întocmirea și aprobarea unei proceduri scrise, cu aplicabilitate permanentă, care să conțină prevederi clare cu privire la limitele valorice pentru serviciile de telefonie mobilă și fixă (naționale și internaționale) decontate de entitate personalului angajat, inclusiv funcțiilor de demnitate publică, cu asumarea, de către utilizatori, a cheltuielilor suplimentare efectuate peste valoarea abonamentelor atribuite și a limitelor valorice stabilite de unitate;
- ✓ calcularea, facturarea și încasarea, conform prevederilor legale, a penalităților pentru fiecare zi de întârziere, stabilite prin contractul încheiat cu Consorțiului Caisley, până la îndeplinirea obligațiilor contractuale;
- ✓ ANSVSA urmează să întreprindă demersurile legale care se impun în vederea recuperării sumei totale de 752 mii lei, reprezentând contravaloare penalități contractuale nerecuperate de la o societate comercială din vina exclusivă a entității publice;
- ✓ recuperarea și virarea la bugetul de stat a accesoriilor calculate ca urmare a nerecuperării integrale și la termen a prejudiciului stabilit prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată, nevirat la finele anilor 2013 și 2014.

Opinia de audit

Din cauza efectelor denaturărilor semnalate și prezentate mai sus, situațiile financiare centralizate, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a Autorității Naționale Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), la 31 decembrie 2014, fapt pentru care echipa de audit a exprimat o **opinie contrară**.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPTĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Scurtă prezentare

Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989 este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care asigură și coordonează, la nivel central, aplicarea reglementărilor legale în vigoare, referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, la luptătorii în rezistența anticomunistă, respectiv la foștii deținuți politici, precum și la persoanele care și-au jertfit viața sau care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov, din noiembrie 1987.

Organizarea, funcționarea, obiectivele și atribuțiile instituției sunt reglementate, în prezent, prin HG nr. 563/2014 *privind organizarea și funcționarea Secretariatului de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989* (instituție denumită, în continuare, Secretariatul de stat).

Contul de execuție bugetară pe anul 2014 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	1.926	2.004	1.750	90,86	87,33
Asigurări și asistență socială	1.926	2.004	1.750	90,86	87,33

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-au respectat reglementările legale privind înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor financiar-contabile și de gestiune, cu efect generalizat asupra situațiilor financiare;
- există neconcordanțe între datele și informațiile reflectate în evidența contabilă și cele din evidența tehnico-operativă în ceea ce privește bunurile achiziționate de instituție, precum și documentele de transport CFR și cartelele de metrou acordate cu titlu gratuit în temeiul prevederilor Legii nr. 341/2004 *a recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987*, cu modificările și completările ulterioare;
- nu s-au aplicat unele sentințe judecătorești, definitive și irevocabile, pronunțate de instanțele de judecată, nereguli ce au generat un prejudiciu de 11,5 mii lei, reprezentând cheltuieli de executare silită aferente plății obligațiilor stabilite prin titlurile executorii;
- nu s-a actualizat baza de date referitoare la persoanele cărora li s-a acordat titlul de revoluționar, aceste informații constituind referință în dimensionarea resurselor financiare necesare Secretariatului de stat, precum și altor instituții publice, prin bugetul cărora se acordă beneficiarilor, drepturile prevăzute de Legea nr. 341/2004 (exemplu: Ministerul Transporturilor, Ministerul Muncii etc.);
- nu s-a fundamentat necesarul de documente de transport în cadrul Programului „Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită clasa I dus-întors CFR”, nu s-a actualizat evidența tehnico-operativă și contabilă privind soldul (stocul) acestor documente de transport, neregulile constatate având o legătură de cauzalitate cu modul deficitar de organizare a întregului sistem de evidență și inventariere;
- nu s-a dispus și nu s-a efectuat inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aflate în patrimoniul instituției la finele exercițiului bugetar 2014;
- nu s-au respectat reglementările legale privind întocmirea, actualizarea, evidența și păstrarea dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și ale personalului contractual, angajat în cadrul Secretariatului de stat.

Recomandări:

- actualizarea bazei de date referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, în conformitate cu atribuțiile stabilite Secretariatului de stat prin actele sale constitutive;
- recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 11,5 mii lei, reprezentând plăți nelegale de natura cheltuielilor de executare silită, generate de nepunerea în executare a sentințelor judecătorești irevocabile și definitive pronunțate de instanțele de judecată;
- organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a biletelor CFR și a cartelelor Metrorex acordate gratuit beneficiarilor Legii nr. 341/2004, astfel încât documentele de transport gestionate de entitate să reflecte situația reală și exactă a acestora;
- valorificarea inventarului biletelor de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex aflate în gestiunea instituției, în conformitate cu reglementările legale și recuperarea sumelor reprezentând debite rezultate din lipsurile constatate;
- stabilirea situației reale a patrimoniului instituției prin efectuarea acțiunii de inventariere și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

În vederea înlăturării neregulilor constatate în activitatea exercițiului bugetar 2013 au fost emise decizii, iar ca urmare a verificării modului de implementare a măsurilor dispuse s-au constatat că entitatea a implementat o singură măsură, 9 măsuri au fost parțial implementate și 13 măsuri nu s-au implementat.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar al contului de execuție și al bilanțului contabil încheiate pentru exercițiului bugetar 2014, din care rezultă nereguli care au avut consecințe patrimoniale, a fost exprimată o **opinie contrară**.

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Scurtă prezentare

Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor (ONPCSB) și-a început activitatea în anul 1999, funcționând ca organ de specialitate cu personalitate juridică în subordinea Guvernului, în prezent, activitatea fiind reglementată în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (2) din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism.

Contul de execuție al bugetului ONPCSB la data de 31.12.2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	12.838	11.154	11.073	86,25	99,27
Autorități publice și acțiuni externe	12.838	11.154	11.073	86,25	99,27
Cheltuieli – buget de stat	12.628	10.944	10.889	86,23	99,50
Autorități publice și acțiuni externe	12.628	10.944	10.889	86,23	99,50
Fonduri externe nerambursabile	210	210	184	87,62	87,62
Autorități publice și acțiuni externe	210	210	184	87,62	87,62

Opinia de audit

Având în vedere faptul că nu au fost identificate abateri privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului sau alte deficiențe legate de modul de întocmire a situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie nemodificată (fără rezerve)** și a fost acordat **certificat de conformitate**.

OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT

Scurtă prezentare

Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat (ORNIS) este instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului României și sub coordonarea Secretarului General al Guvernului, cu autoritate la nivel național în domeniul securității informațiilor clasificate. ORNIS asigură implementarea unitară, la nivel național, a măsurilor de securitate a informațiilor naționale clasificate, precum și a celor echivalente care fac obiectul tratatelor, înțelegerilor și acordurilor bilaterale sau multilaterale la care România este parte.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	9.503	9.400	9.376	98,66	99,74
Autorități publice și acțiuni externe	9.503	9.400	9.376	98,66	99,74

Opinia de audit

Având în vedere faptul că nu au fost identificate abateri privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului sau alte deficiențe legate de modul de întocmire a situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie nemodificată (fără rezerve)** și a fost acordat **certificat de conformitate**.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

Scurtă prezentare

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) este instituție publică cu personalitate juridică, autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, aflată sub control parlamentar, garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

CNCD are rol de implementare a principiului egalității între cetățeni, prevăzut în Constituția României, în legislația internă în vigoare și în documentele internaționale la care România este parte.

Contul de execuție bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	4.607	8.650	6.156	133,62	71,17
Autorități publice și acțiuni externe	4.607	8.650	6.156	133,62	71,17
Cheltuieli – buget de stat	4.549	8.055	5.829	128,14	72,36
Autorități publice și acțiuni externe	4.549	8.055	5.829	128,14	72,36
Fonduri externe nerambursabile	58	595	327	563,79	54,96
Autorități publice și acțiuni externe	58	595	327	563,79	54,96

Observațiile Curții de Conturi:

- situațiile financiare aferente anului 2014 au fost întocmite, în general, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, fără a fi identificate denaturări semnificative sau cu caracter generalizat.

Opinia de audit

În urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect** având ca semnificație existența unui prejudiciu cert în sumă de 20,7 mii lei, constat în anul 2011, aflat în curs de recuperare.

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar, conform cărora indicatorii economico-financieri raportați prin situațiile financiare nu au fost semnificativ afectați, a fost emis **certificatul de conformitate** pentru activitatea exercițiului bugetar 2014.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ AGERPRES

Scurtă prezentare

Agencia Națională de Presă AGERPRES este organizată și funcționează ca instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, independentă editorial, sub controlul Parlamentului, conform prevederilor Legii nr. 19/09.01.2003, cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivul principal al entității este furnizarea de știri și producerea de servicii multimedia (foto, grafice, audio) și documentare (monitorizare de presă și baza de date) pentru mass-media, companii private și instituții centrale și locale ale statului.

AGERPRES asigură culegerea, redactarea și difuzarea informațiilor și fotografiilor de presă pentru informarea în masă, în țară și în străinătate, a diferitelor categorii de beneficiari, fără discriminare și cu respectarea deplinei obiectivității, în cadrul general al asigurării dreptului la informare.

Contul anual de execuție bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	13.950	13.950	13.457	96,47	96,47
Cultură, recreere și religie	13.950	13.950	13.457	96,47	96,47

Observațiile Curții de Conturi:

Au fost identificate unele deficiențe constând în:

- neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege și neînregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora;
- neasigurarea integrității bunurilor patrimoniale prin luarea măsurilor de repatriere a unor bunuri aflate în folosința foștilor corespondenți de presă din Chișinău și Bruxelles;
- nu au fost calculate penalități pentru depunerea cu întârziere a deconturilor de cheltuieli și a avansurilor neutilizate; au fost decontate nelegal cheltuieli de protocol și cheltuieli cu servicii hoteliere, altele decât cazarea pentru deplasările în străinătate.

Măsurile dispuse pentru înlăturarea neregulilor constatate

- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a debitorilor constatate de echipa de audit a Curții de Conturi și urmărirea încasării acestora;
- ✓ urmărirea depunerii în termenul legal a deconturilor de cheltuieli, însoțite de documentele justificative, precum și recuperarea sumelor necheltuite din avansurile acordate persoanelor care au efectuat deplasări în străinătate;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor deconturilor de cheltuieli reprezentând deplasările externe, aflate în termenul legal de descripție, stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului instituției și dispunerea de măsuri pentru recuperarea sumelor decontate nelegal, dar și a penalităților de întârziere calculate până la recuperarea acestor sume, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- ✓ aducerea în țară a bunurilor de natura activelor fixe și a obiectelor de inventar aflate în folosința foștilor corespondenți de presă din Chișinău și Bruxelles, pentru a asigura integritatea patrimoniului raportat în situațiile financiare.

Opinie de audit

Echipa de audit a formulat o **opinie modificată, cu rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională de presă AGERPRES la data de 31.12.2014, deoarece valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate se situează sub pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a misiunii de audit financiar.

Opinia de audit exprimată se bazează pe faptul că nu au fost aplicate corespunzător prevederile legale referitoare la decontarea cheltuielilor ocazionate de deplasările externe efectuate de directorul general, directorul general adjunct și personalul de specialitate din cadrul entității, dar și pe faptul că au fost efectuate cheltuieli neeconomice pentru locuința de serviciu a corespondentului special la Bruxelles, a cărui misiune s-a încheiat, contractul de închiriere pentru respectiva locație fiind menținut. De asemenea, abaterile constatate referitoare la bunuri date în custodie sau în folosință corespondenților Agenției în străinătate, a căror misiune a fost încheiată în cursul anului 2014, dar și abaterile referitoare la sistemul de control intern/managerial au determinat exprimarea acestei opinii.

Scurtă prezentare

Institutul Cultural Român (ICR) funcționează ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, conform prevederilor OUG nr. 27/2012 *privind unele măsuri în domeniul cultural*, aprobată cu modificări prin Legea nr. 55/2013.

Obiectivul principal al entității îl reprezintă promovarea culturii și civilizației naționale, în țară și în afara ei, având ca scop principal creșterea vizibilității valorilor culturale românești în lume.

Contul de execuție bugetară pe anul 2014 prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	28.000	28.000	26.749	95,53	95,53
Cultură, recreere și religie	28.000	28.000	26.749	95,53	95,53

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a respectat principiul separării exercițiilor financiare și, implicit, s-a denaturat rezultatul exercițiului bugetar al anului 2014, prin înregistrarea eronată a cheltuielilor pentru facturi de utilități aferente lunii decembrie 2013, în luna ianuarie 2014, deși aceste facturi fuseseră primite la momentul depunerii situațiilor financiare încheiate de ICR la 31.12.2013, iar facturile de utilități aferente lunii decembrie 2014, sosite până la întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale încheiate de ICR la 31.12.2014, au fost înregistrate eronat în luna ianuarie 2015;
- existența unor stocuri fără mișcare sau cu mișcare lentă pentru reviste/cărți/albumuri aflate în depozit a generat imobilizări de fonduri, în sumă de 1.340 mii lei;
- nu au fost întocmite proceduri de către Compartimentul Burse din cadrul Direcției Programe Interne, în vederea derulării programului de burse în anul 2014;
- cuantumul burselor pentru studii și al altor forme de sprijin material (rezidențe) nu este fundamentat și nu este aprobat de Comitetul director, care asigură conducerea executivă a activității curente a Institutului;
- s-a decontat, fără bază legală, transportul bursierilor;
- s-au atribuit direct două contracte de prestări servicii, a căror valoare estimată depășea, pentru fiecare în parte, suma de 30.000 euro prevăzută la art. 19 din OUG 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*;
- s-a constatat inexistența unor documente justificative din care să rezulte realitatea prestațiilor achitate lunar, realizându-se astfel prejudicierea bugetului instituției publice cu suma estimată la 294 mii lei;
- s-au achiziționat echipamente de sunet și lumini, necesare sălii de spectacole din cadrul ICR, precum și un număr de 11 tablouri electrice de distribuție, de la firme care nu sunt nici producătoare, nici furnizoare/distribuitor de astfel de echipamente, intermedierea conducând la creșterea prețului de achiziție și, implicit, la nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice;
- derularea necorespunzătoare a Acordului-cadru încheiat cu SC As General Cleaning SRL, fără a exista documente justificative din care să rezulte faptul că obiectul contractului a fost îndeplinit în raport cu contraprestația achitată lunar prestatorului, determinând producerea unui prejudiciu în sumă de 157 mii lei;
- s-au încheiat 242 de contracte civile cu persoane care nu se încadrează în prevederile OUG nr. 44/2008 *privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, pentru a avea dreptul de a participa pe o perioadă determinată la realizarea unor activități/programe/proiecte.

Opinia de audit

Valoarea abaterilor constatate este de 1.886 mii lei, din care 490 mii lei reprezintă prejudicii. În timpul auditului au fost recuperate și virate la bugetul de stat prejudicii în sumă de 38 mii lei și penalitățile aferente.

Având în vedere că valoarea abaterilor depășește pragul de semnificație, echipa de audit a exprimat o **opinie contrară** cu privire la situațiile financiare încheiate de ICR la data de 31.12.2014.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE RADIODIFUZIUNE

Scurtă prezentare

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a fost înființată în baza Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, ca serviciu public autonom, de interes național, independent editorial.

Pentru realizarea obiectului specific de activitate, în structura SRR funcționează: **posturi naționale, regionale, locale și internaționale, redacții, Direcția Formații Muzicale și Agenția de presă RADOR**, având ca obiect de activitate monitorizarea

posturilor de știri care reflectă, cu preponderență, situația din România, precum și materialele cu relevanță din mass-media internațională, cu privire la problematica internă.

De asemenea, în structura SRR se regăsesc opt posturi regionale: Radio România București, Radio România Cluj, Radio România Constanța, Radio România Oltenia - Craiova, Radio România Iași, Radio România Reșița, Radio România Timișoara, Radio România Târgu-Mureș.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total Cheltuieli – buget de stat	188.783	207.633	207.633	109,99	100,00
Cultură, recreere și religie	188.783	207.633	207.633	109,99	100,00

Observațiile Curții de Conturi:

- neînregistrarea în contabilitatea SRR a provizioanelor generate de acțiunile în instanță împotriva ANRMAP, în condițiile în care nu au fost înregistrate obligațiile de plată rezultate din aplicarea a două amenzi contravenționale în valoare de 80 mii lei. Sancțiunile au fost contestate de SRR în instanță, existând totuși riscul ca instanțele de judecată să se pronunțe împotriva SRR, cu atât mai mult cu cât, în ambele situații, prima instanță a respins solicitările SRR ca fiind neîntemeiate;
- Direcția Formații Muzicale a încheiat contracte de achiziții publice a căror valoare depășește limita de 15 mii lei, care nu au fost prezentate controlorului delegat al MFP în termenul stabilit, prin Procedura operațională „Organizarea și exercitarea monitorizării operațiunilor la instituțiile publice la care controlul financiar preventiv a fost integrat în sfera răspunderii manageriale” - PO - 25.02., Ediția II, Revizia 1, aprobată prin OMFP nr. 1.735/2012;
- nu au fost respectate, în totalitate, principiile economicității, eficacității și eficienței utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat, în cazul:
 - serviciilor de cazare, achiziționate de SRR pentru deplasările externe efectuate de angajați ai Direcției Formații Muzicale, pentru care s-a decontat nivelul maxim admis de legislația în vigoare, fără a se face dovada negocierii valorii serviciilor ce urmau a fi achiziționate sau a demersurilor efectuate pentru obținerea unor oferte mai avantajoase;
 - a două contracte de prestări servicii, în valoare totală de 34,8 mii lei, al căror obiect include activități care se regăsesc și în atribuțiile personalului de specialitate al SRR;
 - chiriei, în sumă de 29 mii lei, plătite de un agent economic din Chișinău, al cărui capital social este deținut în majoritate de postul „Radio Chișinău”, pentru două spații cu aceeași destinație (desfășurarea activității postului de radio), fără a se asigura condițiile necesare (extinderea perioadei de închiriere de la 3 la 49 de ani și fondurile pentru amenajare) relocării activității postului de radio în noul sediu;
 - onorariilor achitate pentru cinci dintre cesionarii de drepturi de autor și drepturi conexe pentru realizarea emisiunilor radiofonice, care sunt și angajați ai agentului economic din Chișinău, în sumă de 52 mii lei (221.520 MDL), în condițiile în care fie nu a fost dovedită experiența în elaborarea de scenarii pentru emisiunile radiofonice, în cazul unui salariat, fie sarcinile din fișele postului coincid cu obiectul contractului de cesiune, în cazul a 4 salariați.

Recomandări:

- ✓ se va analiza fiecare situație ce ar putea reprezenta un risc pentru rezultatele activității entității, în concordanță cu reglementările legale în vigoare, procedând la ajustări, după caz;
- ✓ respectarea în totalitate a prevederilor Procedurii operaționale „Organizarea și exercitarea monitorizării operațiunilor la instituțiile publice la care controlul financiar preventiv a fost integrat în sfera răspunderii manageriale” - PO - 25.02. și stabilirea circuitului documentelor ce trebuie supuse vizei de monitorizare a controlorului delegat al MFP;
- ✓ conducerea SRR va întreprinde toate demersurile care se impun pentru:
 - respectarea normelor interne privind exercitarea controlului financiar preventiv propriu;
 - ca rapoartele de activitate, întocmite ca urmare a deplasărilor efectuate în străinătate de angajații SRR, să fie prezentate în timp util, astfel încât valorificarea rezultatelor acestor întâlniri să se poată implementa și reflecta în activitatea entității, cu aprobarea conducătorului unității.
- ✓ dispunerea și implementarea măsurilor care să asigure buna gestiune a fondurilor publice administrate de SRR, prin efectuarea de cheltuieli pentru serviciile prestate de terți doar în cazuri strict necesare, când activitățile respective nu pot fi realizate de salariații proprii;
- ✓ corelarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al SRR cu specificul activităților desfășurate de entitate și întocmirea organigramei în funcție de necesarul real de personal și de pregătirea profesională a acestuia.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea abaterilor constatate de auditorii publici externi se situează sub pragul de semnificație, dar abaterile respective nu au fost remediate în timpul auditului, față de situațiile financiare încheiate la 31.12.2014, respectiv contul de execuție al sumelor primite de la bugetul de stat de Societatea Română de Radiodifuziune, s-a exprimat **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Constatările înscrise în raportul de audit sunt în curs de valorificare.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă de Curtea de Conturi a României, asupra exercițiului financiar 2013, constatându-se că dintre cele 12 măsuri dispuse au fost duse la îndeplinire 8, iar alte 4 măsuri sunt în curs de implementare.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Scurtă prezentare

Societatea Română de Televiziune (SRTv) s-a înființat și funcționează în baza Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată cu modificările și completările ulterioare, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial și își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului.

SRTv are în structura sa posturi/studiouri de televiziune, respectiv:

- patru posturi naționale de televiziune respectiv: TVR 1, TVR 2, TVR 3, TVR HD;
- un post în Republica Moldova: TVR Moldova;
- un post internațional: TVR Internațional;
- cinci studiouri teritoriale, fără personalitate juridică, în: Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Târgu-Mureș.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	179.963	191.349	191.006	106,14	99,82
Cultură, recreere și religie	179.963	191.349	191.006	106,14	99,82

Observațiile Curții de Conturi:

- există diferențe între datele înscrise în contul de execuție și cele reflectate în evidența contului „Angajamente legale”, valoarea angajamentelor legale fiind ajustată în funcție de valoarea plăților aferente angajamentelor legale, valoare care este conformă în condițiile în care evidența plăților s-a ținut corect. De asemenea, nu au fost reevaluate, la finele fiecărei luni, angajamentele legale exprimate în alte monede decât moneda națională, la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională, valabil pentru ultima zi a lunii;
- s-au efectuat plăți pentru licențe de filme, achiziționate în anul 2014, în valoare totală de 1.361 mii lei, din contul aferent plăților pentru achiziții de echipamente specifice activității de televiziune și nu cel aferent altor active fixe;
- situațiile financiare ale SRTv aferente anului 2014 au fost finalizate și depuse cu întârziere, respectiv la data de 5.03.2015, față de termenul legal, respectiv 19 februarie 2015;
- nu s-a înregistrat în conturi speciale contractul de concesiune a terenului în suprafață de 423 mp, încheiat între SRTv și Consiliul Local Târgu-Mureș, în valoare de 5.969 mii lei, contrar prevederilor OMFP nr. 3055/2009;
- nu s-a elaborat programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2014 în trimestrul IV al anului 2013, într-o primă formă care să conțină totalitatea contractelor/acordurilor-cadru pe care SRTv a intenționat să le atribuiască în anul 2014, având în vedere necesitățile de produse și servicii, gradul de prioritate a acestora pentru fundamentarea bugetului anual;
- s-a transmis spre publicare în SEAP anunțul de atribuire a unui contract de achiziții, încheiat între SRTv și Societatea Națională de Radiocomunicații, cu o întârziere de peste 200 de zile, încălcându-se astfel prevederile art. 56, alin. (1) din OUG nr. 34/2006;
- s-a prelungit anual, prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, contractul de furnizare de servicii de tip video over IP, încheiat între SRTv și SC „ROMTELECOM” SA în anul 2010, în condițiile în care autoritatea contractantă avea dreptul de a aplica procedura respectivă pe o perioadă de doar 3 ani de la atribuirea contractului. În aceste condiții, prelungirea valabilității contractului din anul 2010 până la 31.08.2014, prin actul adițional încheiat în anul 2014 pentru suma de 115 mii lei s-a realizat fără a fi întrunite condițiile legale;
- nu au fost asigurate condițiile de publicitate și transparență a procedurii derulate pentru închirierea locației din orașul Chișinău, Republica Moldova, valoarea contractului de sublocățiune încheiat în aceste condiții fiind de 525.657,60 euro, deoarece:
 - inițierea procedurii de închiriere a unei locații în orașul Chișinău, Republica Moldova, s-a realizat fără a fi întreprinse demersuri în vederea obținerii de informații cu privire la existența unor spații disponibile a fi închiriate, anterior publicării invitației de participare la procedură;

- invitația de participare la procedură, înregistrată sub nr. 91885/20.08.2014, a fost publicată numai pe site-ul SRTv - www.tvr.ro – în secțiunea „Achiziții publice”, fără a se face publicitate acestei intenții și pe plan local. Procedând astfel a fost limitat accesul la informație pentru potențialii operatori economici/persoane fizice interesați/e în depunerea de oferte.
 - contractul-cadru de producție de programe s-a încheiat în anul 2014 între SRTv și SC Video Service SRL Chișinău, fără a se asigura publicitatea, astfel încât un număr cât mai mare de prestatori să ia cunoștință de intenția SRTv de a achiziționa servicii de producție de programe tv.
- În aceste condiții nu au fost respectate cerințele privind asigurarea transparenței/publicității, a unei competiții reale între operatori economici, prin promovarea concurenței și asigurarea tratamentului egal al acestora. Contractul a fost încheiat în luna octombrie 2014, pe o durată de 24 de luni și o valoare lunară de 18.700 euro (cu TVA).

Recomandări:

- ✓ organizarea evidenței angajamentelor legale astfel încât să existe posibilitatea cunoașterii nivelului corect al acestora în orice moment al execuției bugetare;
- ✓ SRTv va lua toate măsurile necesare în vederea întocmirii și depunerii situațiilor financiare în termenul stabilit de legislația în vigoare;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a entității a valorii corecte a bunurilor din domeniul public al statului primite în administrare de către entitate; vor fi continuate demersurile necesare în vederea scoaterii din evidența contabilă a sumelor aferente imobilizărilor corporale care nu se mai află în administrarea SRTv, precum și a actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ stabilirea programului anual al achizițiilor publice se va realiza la termenele și în structura prevăzută de lege;
- ✓ SRTv va lua măsura de a transmite toate anunțurile de atribuire în termenul stipulat de lege, astfel încât să se asigure informarea tuturor participanților la procedura de achiziție publică, respectându-se principiul transparenței;
- ✓ încheierea actelor adiționale aferente unor contracte în derulare să se realizeze cu respectarea strictă a prevederilor art. 6 alin. (3) din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006;
- ✓ contractele de închiriere vor fi urmărite în vederea emiterii și urmăririi încasării facturilor aferente, calculării și încasării penalităților de întârziere, conform clauzelor contractuale;
- ✓ entitatea auditată va depune toate diligențele necesare, astfel încât încheierea contractelor de achiziție publică, inclusiv cele atribuite prin proceduri exceptate de la aplicare OUG nr. 34/2006, să se realizeze în condițiile utilizării eficiente a fondurilor publice alocate.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor constatate de auditorii publici externi depășește pragul de semnificație determinat față de situațiile financiare încheiate la 31.12.2014, respectiv contul de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, la Societatea Română de Televiziune s-a exprimat **opinie contrară**. Constatările înscrise în raportul de audit sunt în curs de valorificare.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă de Curtea de Conturi a României, în urma verificării exercițiului financiar 2013 și s-a constatat că, dintre cele 15 măsuri dispuse, au fost duse la îndeplinire 6, iar alte 9 măsuri sunt în curs de implementare.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Scurtă prezentare

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este garantul independenței justiției, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României, Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În subordinea Consiliului Superior al Magistraturii funcționează următorii ordonatori terțiari de credite:

- Institutul Național al Magistraturii;
- Inspectia Judiciară;
- Școala Națională de Grefieri.

În anul 2015, cei 3 ordonatori terțiari de credite menționați nu au fost cuprinși în programul de activitate, însă au fost verificate unele plăți efectuate la nivelul acestora, cu ocazia misiunii de audit financiar desfășurată la nivelul ordonatorului principal de credite, asigurându-se astfel exprimarea opiniei de audit pe baza verificării unui procent semnificativ din totalul plăților efectuate.

Execuția bugetară a Consiliului Superior al Magistraturii în anul 2014, pe surse de finanțare, se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	98.784	115.895	105.042	106,34	90,64
Autorități publice și acțiuni externe	67.501	81.728	71.388	105,76	87,35
Învățământ	31.283	34.167	33.654	107,58	98,50
Cheltuieli – buget de stat	82.098	95.579	94.491	115,10	98,86
Autorități publice și acțiuni externe	50.842	61.463	60.888	119,76	99,06
Învățământ	31.256	34.116	33.603	107,51	98,50
Fonduri externe nerambursabile	7.934	11.564	7.102	89,51	61,41
Autorități publice și acțiuni externe	7.907	11.513	7.051	89,17	61,24
Învățământ	27	51	51	188,89	100,00
Total cheltuieli din venituri proprii	8.752	8.752	3.449	39,41	39,41
Autorități publice și acțiuni externe	8.752	8.752	3.449	39,41	39,41

După cum rezultă din tabelul de mai sus, principala sursă de finanțare a Consiliului Superior al Magistraturii este bugetul de stat din care s-au efectuat plăți în procent de 90% din total, în timp ce plățile efectuate din veniturile proprii au reprezentat doar 3,3% din total, iar cele din fonduri externe nerambursabile 6,8%.

Plățile efectuate s-au încadrat în limitele creditelor definitive aprobate, a angajamentelor bugetare și legale, neînregistrându-se depășiri ale acestora. În totalul plăților o pondere importantă o dețin cheltuielile de personal (72,7%) și bursele acordate auditorilor de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii (14,4%).

Observațiile Curții de Conturi:

nu a fost actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu modificările intervenite în patrimoniul CSM, respectiv reevaluarea, intrarea/ieșirea de active. Diferența dintre valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, înscrise în inventarul centralizat al statului și evidența contabilă a CSM, respectiv soldul contului „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” este de 4.709 mii lei.

Opinia de audit

Având în vedere că valoarea cumulată a abaterilor s-a situat sub pragul de semnificație, opinia de audit exprimată ca urmare a efectuării misiunii de audit, a fost o **opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Prin decizia emisă s-au dispus măsuri care să asigure înlăturarea deficiențelor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora. Împotriva măsurilor dispuse prin decizie nu a fost formulată contestație.

Totodată, conducerea CSM a comunicat Curții de Conturi despre demersurile efectuate, respectiv sesizarea Ministerului Justiției în vederea inițierii unei hotărâri de Guvern pentru modificarea datelor de identificare și actualizarea valorii de inventar pentru bunurile imobile aflate în domeniul public al statului și în administrarea CSM.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Scurtă prezentare

Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) este instituție publică administrativă autonomă, a cărei organizare și funcționare este reglementată de Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit prerogativelor conferite de lege, Autoritatea Electorală Permanentă are competență generală și exclusivă în domeniul electoral, asigurând aplicarea unitară a dispozițiilor legale privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau a altor consultări cu caracter național sau local, în intervalul dintre două perioade electorale.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, partidele și alianțele politice sau electorale primesc anual subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul Autorității Electorale Permanente. Aceste formațiuni politice, care beneficiază de subvenții, au obligația de a conduce și organiza evidența contabilă proprie, asigurând astfel reflectarea distinctă a fondurilor primite și justificarea cheltuielilor finanțate prin bugetul AEP, precum și din alte surse.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli – buget de stat	17.100	68.084	66.301	387,73	97,38
Autorități publice și acțiuni externe	10.678	62.006	60.224	564,00	97,13
Alte servicii publice generale	6.422	6.078	6.077	94,63	99,98

Observațiile Curții de Conturi:

- în urma examinării situațiilor financiare au fost constatate unele erori de înregistrare și/sau raportare a angajamentelor bugetare, pentru care reprezentanții entității au aplicat măsuri de remediere;
- în unele cazuri, estimarea valorii unor contracte de achiziție publică nu a fost însoțită de detalieri ale elementelor de cheltuieli.

Recomandări:

- revizuirea și implementarea procedurii operaționale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, astfel încât evidența contabilă să reflecte situația reală a angajamentelor bugetare, raportate prin situațiile financiare.
- întocmirea și arhivarea la dosarul achizițiilor publice de bunuri și servicii, a documentelor sau situațiilor din care să rezulte modul de determinare a valorii estimate a contractelor de achiziție ce urmează a fi atribuite.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate de auditorii publici externi în urma examinării situațiilor financiare întocmite de Autoritatea Electorală Permanentă pentru exercițiul bugetar 2014 a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**. Paragraful de evidențiere semnifică faptul că aspectele constatate, analizate prin natură și context, constituie riscuri de denaturare a situațiilor financiare, cu toate că, în ansamblu, situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu cadrul general de raportare.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) este autoritate publică cu personalitate juridică, autonomă și independentă față de orice altă autoritate a administrației publice, ca și față de orice persoană fizică sau juridică din domeniul privat, care exercită atribuțiile ce îi sunt date în competență prin dispozițiile legale din domeniul prelucrării datelor cu caracter personal și al liberei circulații a acestor date.

ANSPDCP își desfășoară activitatea în condiții de independență și imparțialitate, monitorizând și controlând, sub aspectul legalității, prelucrările de date cu caracter personal care intră sub incidența prevederilor Legii nr. 677/2001 *pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date*, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit prevederilor Legii nr. 102/2005 *privind înființarea, organizarea și funcționarea a ANSPDCP*, cu modificările și completările ulterioare, instituția are ca obiectiv apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la viață intimă, familială și privată, în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal și cu libera circulație a acestor date.

Contul de execuție pentru anul 2014 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	3.273	2.945	2.885	88,15	97,96
Autorități publice și acțiuni externe	3.273	2.945	2.885	88,15	97,96

Observațiile Curții de Conturi:

- situațiile financiare ale exercițiului bugetar 2014 nu au fost denaturate semnificativ, existând unele erori în evidența contabilă a cheltuielilor privind deplasările personalului trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar și sumele de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București.

Opinia de audit

În urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unor aspecte**, având în vedere reflectarea eronată în evidența contabilă a instituției, a unor operațiuni economico-financiare. Pe baza concluziilor formulate, potrivit cărora, în timpul misiunii de audit financiar, conducerea ANSPDCP a aplicat măsuri de remediere în totalitate a deficiențelor constatate, a fost emis **certificatul de conformitate**, întrucât indicatorii economici raportați prin situațiile financiare întocmite pentru anul 2014 nu au fost semnificativ afectați.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Scurtă prezentare

Consiliul Economic și Social (CES) este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului, în domeniile de specialitate stabilite prin legea organică de înființare, organizare și funcționare.

Potrivit prevederilor Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, CES este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, cu personalitate juridică, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național, dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale, ai societății civile. Consiliul Economic și Social este consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative inițiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaților ori senatorilor, iar rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative, conform prevederilor Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată.

Contul de execuție pentru anul 2014 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	2.972	2.867	2.733	91,96	95,33
Autorități publice și acțiuni externe	2.972	2.867	2.733	91,96	95,33

Observațiile Curții de Conturi:

Examinarea documentelor care au stat la baza justificării cheltuielilor efectuate de CES, cu prilejul organizării și finanțării unui eveniment internațional (Forumul Mondial de Afaceri), a relevat deficiențe pe mai multe paliere de referință, după cum urmează:

- depășirea cheltuielilor cu serviciile de masă oferite participanților la eveniment, respectiv peste limita maximă admisă de prevederile OG nr. 80/2001 *privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice*, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce a generat producerea unui prejudiciu în sumă de 16,4 mii lei, la care se adăunează majorări și penalități de întârziere, calculate conform prevederilor Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la fundamentarea proiectului de buget propriu, în sensul că în proiectul de buget elaborat pentru anul 2014 nu au fost prevăzute fondurile necesare finanțării cheltuielilor generate de desfășurarea evenimentului internațional.

Măsuri dispuse prin decizie

- ✓ recuperarea sumei de 16,4 mii lei (la care se adăunează dobânzi și penalități de întârziere), achitată nelegal din bugetul CES, reprezentând cheltuieli cu servicii de masă și protocol, decontate peste limitele maxime admise de lege. La expirarea termenului de realizare a măsurii dispuse (15.12.2015), CES a transmis Curții de Conturi documentația privind recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 16,4 mii lei;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri formalizate, pe activități specifice evenimentelor interne și internaționale organizate și finanțate din bugetul CES, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției, precum și cu standardele de control intern/managerial.

Opinia de audit

Pe baza concluziilor formulate și având în vedere neimplementarea, în termenul stabilit, a unei măsuri dispuse prin Decizia nr. 10/18.12.2014, emisă de Curtea de Conturi în vederea remedierii deficiențelor constatate în activitatea economico-financiară, aferentă exercițiului bugetar 2013, a fost exprimată o **opinie contrară**.

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Scurtă prezentare

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) este un organism independent, cu activitate administrativ/jurisdicțională, înființat în baza prevederilor OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006.

Consiliul are în competența sa de activitate soluționarea contestațiilor formulate în cadrul procedurilor de achiziție publică, înainte de încheierea contractelor, în conformitate cu prevederile OUG nr. 34/2006 și nu este subordonat niciunei autorități sau instituții publice în ceea ce privește deciziile adoptate în exercitarea atribuțiilor sale. CNSC examinează actul atacat din punctul de vedere al legalității și temeiniciei și poate pronunța o decizie prin care îl anulează, în parte sau în tot, obligă autoritatea contractantă să emită un alt act sau dispune orice altă măsură necesară pentru remedierea actelor ce afectează procedura de atribuire.

Contul de execuție pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Autorități publice și acțiuni externe	10.289	10.610	10.122	98,38	95,40

Observațiile Curții de Conturi:

Pentru exercițiul financiar al anului 2014 nu s-au constatat erori semnificative, dar nerecuperarea prejudiciului în sumă de 74,7 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri de natura obiectelor de inventar, a căror achiziție a fost interzisă de prevederile OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, cu modificările și completările ulterioare, a afectat opinia de audit. Legalitatea stabilirii prejudiciului în sarcina CNSC a fost confirmată de Înalta Curte de Casație și Justiție în anul 2014, în urma soluționării irevocabile a litigiului generat de contestarea la instanța de judecată de către CNSC a deciziei emise de Curtea de Conturi, sentință care este în curs de aplicare.

Opinia de audit

În urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, având ca semnificație existența unui prejudiciu cert, în sumă de 74,7 mii lei, aflat în curs de recuperare.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Scurtă prezentare

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei.

În decembrie 2012, conform OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS), funcționând ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei.

Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, sub denumirea actuală de Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, s-a înființat în urma măsurilor de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare (AVAB) prin comasarea prin absorbție cu Autoritatea pentru Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului, în baza OUG nr. 23/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare a Autorității pentru Valorificarea Activelor Bancare.

În vederea îndeplinirii rolului său, AAAS desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;
- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Execuția bugetară la AAAS pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – buget de stat	20.953	19.796	19.232	91,79	97,15
Autorități publice și acțiuni externe	20.953	19.796	19.232	91,79	97,15

Observațiile Curții de Conturi:

a fost aprobată scăderea din evidența Autorității pentru Administrarea Activelor Statului a unor creanțe, în valoare de 429,7 mii lei, fără a fi efectuată o analiză a măsurilor întreprinse în termenul de prescripție pentru încasarea lor, precum și a cauzelor care au condus la imposibilitatea recuperării acestora. Din acestea, 415,3 mii lei reprezintă creanțe deținute la trei societăți comerciale, pentru care instanța a decis închiderea procedurii de insolvență și radierea acestora din evidențele Registrului Comerțului, în condițiile în care AAAS nu s-a înscris la masa credală a societăților debitoare în cauză.

Atât în cazul pierderii drepturilor de creanță, ca urmare a neînscriserii, în termenul legal, la masa credală a societăților debitoare, cât și ca urmare a perimării acțiunilor în instanță, cu ocazia aprobării scaderii din evidența instituției a acestor drepturi, nu s-a dispus efectuarea unei analize prin care să se stabilească persoanele răspunzătoare de pierderea lor, ca ulterior să se dispună măsuri de recuperare a prejudiciilor create astfel AAAS.

deficiențe cu privire la unele imobile din patrimoniul public și privat al statului, respectiv:

- Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (actuala AAAS) nu a predat Ministerului Administrației și Internelor (MAI), imobilul situat în București, sector 1, str. Cpt. Av. Alex. Șerbănescu nr. 50, în condițiile în care, în anul 2005, prin HG nr. 487/2005, s-a aprobat transmiterea imobilului menționat, aflat în domeniul public al statului, din administrarea AVAS în administrarea MAI, urmând ca predarea-preluarea acestuia să se facă pe bază de protocol încheiat între părțile

în cauză, în termen de 10 zile de la data eliberării acestuia de către AVAS. De menționat că, la data auditului, AAAS figura, în cartea funciară, ca proprietar al imobilului;

- AAAS nu s-a înscris în cartea funciară a statului român, ca proprietar asupra următoarelor imobile:
 - imobilele (terenuri și clădiri), situate în București, Sector 2, bd. Dimitrie Pompeiu nr. 5-7, preluate de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 1319/2004 *privind efectuarea unui schimb de imobile* și ale prevederilor HG nr. 736/2007 *privind transmiterea unei părți dintr-un imobil, proprietate publică a statului, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului*;
 - imobilul situat în municipiul Satu Mare, str. Mareșal Ion Antonescu, bl. 11, parter, preluat de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 780/1998 privind transmiterea unei părți dintr-un imobil situat în municipiul Satu Mare, str. Mareșal Ion Antonescu, bl. 11, parter, județul Satu Mare, din proprietatea Societății Comerciale „Alimentara” - SA Satu Mare în proprietatea Fondului Proprietății de Stat;
 - imobilul Hotel Zefir, situat în Mangalia, str. Teilor nr. 7, preluat de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 765/2009 privind transmiterea unui imobil din proprietatea publică a statului și administrarea Serviciului de Protecție și Pază în proprietatea privată a statului și administrarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului.

deficiențe în efectuarea inventarierii portofoliului de creanțe preluate: bancare, fiscale, comerciale, respectiv:

- nu s-au întocmit, distinct, liste de inventariere sau situații analitice pentru creanțele bancare, fiscale și comerciale, deținute de AAAS la societățile debitoare radiate de la Oficiul Registrului Comerțului, la cele aflate în procedură de insolvență, precum și la cele a căror stare juridică este necunoscută;
- nu s-au semnat listele de inventariere de către membrii comisiei de inventariere pentru certificarea realității datelor înscrise în acestea.

Recomandări:

- ✓ clarificarea modului de aplicare a prevederilor HG nr. 487/2005 privind transmiterea unui imobil aflat în domeniul public al statului, din administrarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în administrarea Ministerului Afacerilor Interne, în vederea reglementării statutului juridic al acestuia;
- ✓ promovarea tuturor procedurilor legale necesare înscrierii AAAS în cartea funciară a statului român, ca proprietar tabular, pentru imobilele situate în București și în municipiul Satu Mare, precum și pentru imobilul Hotel Zefir situat în Mangalia, cu respectarea prevederilor Legii nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare;
- ✓ efectuarea inventarierii întregului portofoliu de creanțe al AAAS, precum și valorificarea acestei operațiuni în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create AAAS prin pierderea unor drepturi de creanță, reprezentând dividende:
 - prin neînscrierea AAAS la masa credală a societăților debitoare, pentru care instanța a decis închiderea procedurii de insolvență și radierea acestora din evidențele Registrului Comerțului;
 - prin pierderea dreptului de a recupera creanțele, în condițiile unor decizii pronunțate de instanțele judecătorești prin care s-a constatat perimarea acțiunilor promovate de AAAS;
 - nedisponerea de măsuri, în termenul legal de prescripție, pentru recuperarea prejudiciilor create AAAS prin pierderea drepturilor de creanță în condițiile prezentate mai sus;
- ✓ stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru pierderea drepturilor de creanță în cauză și dispunerea măsurilor ce se impun pentru recuperarea lor.

Opinia de audit

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, ținând cont și de abaterile constatate în anii precedenți, pentru care s-au dispus măsuri prin decizie, dar care nu au fost duse la îndeplinire, în opinia auditorilor publici externi, situațiile financiare pe anul 2014 ale Autorității pentru Administrarea Activelor Statului nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative ale activelor, poziției financiare, precum și ale performanței financiare și ale rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie contrară**.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

Scurtă prezentare

Ministerul Fondurilor Europene (MFE) a fost înființat prin reorganizarea Ministerului Afacerilor Europene (MAEur), în conformitate cu prevederile alin. (1), art. 11 din OUG nr. 96/2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, organizarea și funcționarea fiind reglementată prin HG nr. 43/2013, cu modificările și completările ulterioare.

MFE este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și are, în principal, următoarele atribuții:

- coordonează, potrivit competențelor sale, atât structurile din cadrul instituțiilor care exercită atribuțiile autorităților de management și ale organismelor intermediare, cât și structurile din cadrul instituțiilor care exercită atribuțiile operatorului de program, potrivit prevederilor anexei B la Memorandumul de înțelegere privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2009-2014 și ale anexei B la Memorandumul de înțelegere privind implementarea Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2009-2014;
- gestionează, potrivit competențelor sale, instrumentele de preaderare PHARE și ISPA;
- este responsabil pentru coordonarea pregătirii, dezvoltării, armonizării și funcționării cadrului legislativ, instituțional și procedural pentru gestionarea și controlul instrumentelor structurale 2007-2013 și a fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020, a instrumentelor de preaderare PHARE și ISPA, a instrumentului financiar provizoriu Facilitatea de tranziție, a Mecanismului financiar al Spațiului Economic European, pentru perioadele 2004-2009 și 2009-2014, a Programului de cooperare norvegian pentru creștere economică și dezvoltare durabilă 2004-2009, a Mecanismului financiar norvegian pentru perioada 2009-2014 și a mecanismelor financiare SEE și norvegian 2014-2019; coordonarea procesului de elaborare, negociere, modificare, monitorizare și evaluare a implementării Acordului de parteneriat 2014-2020 și a programelor finanțate prin fondurile europene structurale și de investiții 2014-2020 și prin mecanismele financiare SEE și norvegian 2014-2019.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite bugetare inițiale	Prevederi/ credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	166.378	878.319	813.862	489,16	92,66
Autorități publice și acțiuni externe	164.111	876.542	813.278	495,57	97,78
Alte servicii publice generale	2.267	1.777	584	25,76	32,86
Cheltuieli – buget de stat	153.807	864.612	811.093	527,34	93,81
Autorități publice și acțiuni externe	151.540	862.835	810.509	534,85	93,94
Alte servicii publice generale	2.267	1.777	584	25,76	32,86
Fonduri externe nerambursabile	3.053	4.189	1.406	46,05	33,56
Autorități publice și acțiuni externe	3.053	4.189	1.406	46,05	33,56
Cheltuieli din venituri proprii	9.518	9.518	1.363	14,32	14,32
Autorități publice și acțiuni externe	9.518	9.518	1.363	14,32	14,32

Observațiile Curții de Conturi

- deficiențe în ceea ce privește acuratețea programării bugetare, analiza defectuoasă și reținerea sumei de 17.308 mii lei, la titlul 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN)”, rămasă neutilizată față de bugetul aprobat și care nu a fost redistribuită de Ministerul Finanțelor Publice către alți ordonatori principali de credite;
- plățile efectuate de la titlul 58 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020”, raportate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2014, au fost în sumă de numai 31.942 mii lei, față de nivelul bugetat de 64.454 mii lei, creditele bugetare neutilizate, în sumă de 32.511 mii lei, arătând modul defectuos în care s-au realizat fundamentarea și acuratețea programării bugetare, precum și modul de desfășurare a acestui program în timp, având în vedere inclusiv condițiile restrictive impuse de închiderea exercițiului financiar;
- nerespectarea termenului de întocmire și depunere a situațiilor financiare aferente anului 2014, acestea fiind depuse și înregistrate la Ministerul Finanțelor Publice cu 36 de zile calendaristice întârziere față de termenul legal, fiind astfel încălcate prevederile art. 41 pct. 2 lit. f) din Legea contabilității nr. 82/1991.

În timpul acțiunii de control, reprezentanții MFP (instituția abilitată să constate contravenția și să aplice sancțiuni în domeniul în care a fost constatată abaterea) au aplicat amenda contravențională pentru încălcarea prevederilor Legii nr. 82/1991.

- inventarierea patrimoniului MFE pentru anul 2014 s-a încheiat ulterior depunerii situațiilor financiare la MFP în condițiile în care, potrivit prevederilor legale, procesul de inventariere se realizează și se finalizează anterior întocmirii situațiilor financiare, în vederea atingerii scopului principal al inventarierii patrimoniului entității, respectiv acela de a stabili situația reală a tuturor elementelor de activ și de pasiv la finalul exercițiului financiar și reflectarea acestora în situațiile financiare anuale;
- deficiențe privind declararea impozitului pe venit și a contribuțiilor de asigurări sociale individuale aferente drepturilor salariale acordate ulterior, ca urmare a emiterii, cu întârziere, a unor ordine ale ministrului, pentru acordarea retroactivă a gradațiilor corespunzătoare tranșelor de vechime și pentru acordarea retroactivă a unui număr de clase de salarizare, aferente activității de gestionare a fondurilor comunitare, nefiind întocmite și depuse declarații rectificative aferente lunilor pentru care aceste drepturi au fost recalculate.

Recomandări:

- ✓ analizarea cauzelor care au condus la execuția bugetului mult sub nivelul programat și aplicarea măsurilor pentru evitarea unor situații similare;
- ✓ respectarea termenului de depunere a situațiilor financiare anuale;
- ✓ finalizarea în termen a acțiunilor de inventariere anuală a patrimoniului entității, astfel încât rezultatele inventarierii să fie înregistrate în evidențele contabile și reflectate în situațiile financiare aferente exercițiilor financiare pentru care au fost realizate;

- ✓ stabilirea, declararea și virarea contribuțiilor sociale datorate de angajator prin aplicarea cotelor de calcul corespunzătoare perioadelor la care se referă;
- ✓ întocmirea și depunerea Declarațiilor rectificative privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate aferente lunilor pentru care s-au calculat diferențele salariale.

Opinia de audit

Ținând cont de abaterile de la legalitate și regularitate identificate în urma misiunii de audit financiar a contului de execuție pe anul 2014, precum și a faptului că măsurile dispuse în auditurile anterioare nu au fost implementate în totalitate, afectând situațiile financiare ale exercițiului financiar auditat, s-a exprimat **opinie contrară**.

În vederea remedierii deficiențelor constatate a fost emisă decizia conținând măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea economico-financiară, în curs de valorificare.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

În cadrul misiunii de audit financiar a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă de Curtea de Conturi a României, în urma verificării exercițiului financiar pentru anul 2013, majoritatea fiind implementate.

MINISTERUL ENERGIEI, ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII ȘI MEDIULUI DE AFACERI

Scurtă prezentare

Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri (MEIMMA) s-a înființat în baza art. 3 din OUG nr. 86/2014, prin preluarea activităților și a structurilor de la Departamentul pentru Energie și de la Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, exclusiv a celor din domeniul turismului.

Departamentul pentru Energie a funcționat în anul 2014 în cadrul Ministerului Economiei, ca organ de specialitate, cu personalitate juridică, finanțat prin bugetul ministerului, cu atribuții în aplicarea strategiei și a programului de guvernare în domeniul energiei, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici, în baza HG nr. 429/2013.

Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism a funcționat, în anul 2014, în cadrul Ministerului Economiei ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțat prin bugetul ministerului, cu rol de sinteză, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, cooperatist, al mediului de afaceri și turismului, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici, în baza HG nr. 430/2013.

La nivelul Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri (MEIMMA) s-a efectuat misiunea de audit financiar asupra conturilor de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, încheiate de **Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediu de Afaceri și Turism (DIMMAT)** și de **Departamentul pentru Energie (DE)**.

Execuția bugetară pe anul 2014

Contul de execuție a bugetului DIMMAT, întocmit la data de 31.12.2014, se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	2014		
	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Cheltuieli efective
0	1	2	3
Total cheltuieli – buget de stat	51.254	27.909	41.415
Cheltuieli curente	51.254	42.842	41.281
Cheltuieli de personal	3.799	3.747	3.458
Bunuri și servicii	2.428	2.326	2.253
Alte cheltuieli	413	391	408
Alte transferuri	21.354	21.321	21.321
Proiecte cu finanțare din fonduri externe	23.564	15.447	14.248
Active nefinanciare	109	0	134
Active fixe	109	0	109
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate	0	-14.933	0

Pentru anul 2014, **DIMMAT** a avut aprobate credite bugetare definitive în sumă de 51.254 mii lei, din care a efectuat plăți în sumă de 27.909 mii lei, rezultând un procent de execuție de doar 54,5%.

Contul de execuție a bugetului Departamentului pentru Energie, întocmit la data de 31.12.2014, se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	2014		
	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Cheltuieli efective
0	1	2	3
Total cheltuieli	279.062	248.452	226.007
Cheltuieli curente	238.623	229.036	225.850
Cheltuieli de personal	8.218	8.127	8.142
Bunuri și servicii	3.238	2.691	2.644
Dobânzi	3.104	2.446	0
Subvenții	150.932	146.783	146.783
Alte transferuri	67.555	66.140	66.137
Proiecte cu finanțare din fonduri externe	5.576	2.847	2.142
Active nefinanciare	212	0	157
Rambursări de credite	40.227	32.948	0
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate	0	-13.532	0

Pentru anul 2014, *Departamentul pentru Energie*, a avut aprobate credite bugetare definitive în sumă de 279.062 mii lei, din care a efectuat plăți în sumă de 248.452 mii lei, procentul de execuție fiind de 85,8%.

Observațiile Curții de Conturi

Din auditarea activității derulate în anul 2014 de către *Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism* au fost constatate următoarele:

- au fost efectuate plăți nelegale din fonduri alocate de la bugetul de stat, în sumă de 251 mii lei, pentru cheltuieli neeligibile, constând în:
 - alocații financiare nerambursabile, în sumă de 141 mii lei, acordate unui număr de 2 societăți comerciale, în cadrul Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului la finanțare - START, pentru cheltuieli ce nu fac obiectul activităților pentru care s-a aprobat finanțarea respectivă;
 - alocații financiare nerambursabile, în sumă de 110 mii lei, acordate unui număr de 3 societăți comerciale, în cadrul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri - SRL-D, în situația în care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate prevăzute în OUG nr. 6/2011, în sensul că beneficiarii ajutorului financiar nerambursabil nu au angajat cel puțin 2 salariați cu contract de muncă pe durată nedeterminată, cu normă întreagă, pe care să-i mențină până la pierderea calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant;
- pentru proiecte finanțate din fonduri externe DIMMMAT nu a depus cereri de rambursare pentru sumele plătite din fonduri de la bugetul de stat, în termen de 3 luni de la data efectuării lor, în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/2009, art. 5¹, alin. 1. Din suma totală de 23.438 mii lei, alocată de la bugetul de stat până la data de 31.12.2014, a fost utilizată suma de 14.808 mii lei, pentru cheltuieli eligibile efectuate pe un număr de 10 contracte de finanțare, încheiate cu Ministerul Fondurilor Europene - Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane. Pentru suma utilizată, DIMMMAT nu a depus cereri de rambursare la Ministerul Fondurilor Europene - Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, până la data finalizării misiunii de audit.
- din auditarea activității derulate în anul 2014 de către *Departamentul pentru Energie*, Curtea de Conturi a constatat că s-au efectuat plăți din fondurile alocate de la bugetul de stat fără bază legală, în sumă de 28 mii lei, prin încheierea de contracte de prestări servicii cu persoane fizice autorizate, având ca obiect consultanță și asistență operațională în domeniul securității, în condițiile în care în acest domeniu existau posturile aprobate prin organigramă, ocupate cu personal de specialitate.

Recomandări:

În vederea remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, Curtea de Conturi a dispus extinderea verificărilor asupra:

- ✓ deconturilor justificative, certificate la plată de Oficiile teritoriale pentru IMM, în vederea identificării și a altor cazuri de societăți care au beneficiat de alocații financiare nerambursabile pentru cheltuieli neeligibile, respectiv pentru achiziții incluse în decont, în condițiile în care nu fac obiectul activității pentru care s-a aprobat finanțarea și/sau pentru beneficiari care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru cheltuieli neeligibile, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat, inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii până la data plății;
- ✓ contractelor de prestări servicii încheiate cu persoane fizice autorizate în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli angajate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat (inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii);
- ✓ plăților efectuate, în anul 2014, din fonduri de la bugetul de stat pentru proiectele finanțate din fonduri externe, a cererilor de rambursare depuse pe fiecare contract de finanțare/proiect în parte în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli suportate din fonduri de la buget, pentru care nu au fost depuse cereri de rambursare, depunerea de cereri de rambursare pentru sumele nesolicitate, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea sumelor recuperate pe destinațiile legale.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori cu privire la situațiile financiare auditate, întocmite pentru anul 2014, este **opinie contrară**.

Stadiul de valorificare a actelor încheiate

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 4 măsuri pe care conducerea MEIMMA trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Împotriva a 2 măsuri dispuse prin decizie, conducerea MEIMMA a formulat *Contestație*, care a fost respinsă de *Comisia de soluționare a contestațiilor*. Conducerea entității a formulat acțiune în instanță împotriva încheierii emise de Comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi a României.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Ulterior derulării acțiunii de audit financiar s-a procedat la verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 32/18.08.2014, pentru activitatea desfășurată de *Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism* și prin Decizia nr. 29/19.06.2014, pentru activitatea desfășurată de *Departamentul pentru Energie*, rezultând un grad de implementare extrem de redus, întrucât au fost implementate integral doar 2 măsuri, alte 5 fiind implementate parțial, iar 2 nu au fost încă implementate.

Audit financiar

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Casa Națională de Pensii Publice este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale care administrează sistemul public de pensii și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale și care acordă persoanelor asigurate pensii și alte prestații de asigurări sociale, aflată sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV).

Casa Națională de Pensii Publice administrează sistemul public de pensii împreună cu casele de pensii sectoriale care se înființează, funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale (MapN), a Ministerului Administrației și Internelor (MAI) și a Serviciului Român de Informații (SRI) și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, actualizată.

În subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu-reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare case teritoriale de pensii. De asemenea, mai are în subordine Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), instituție publică ce are personalitate juridică și autonomie științifică. Totodată, CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (SC TBRCM SA).

Casa Națională de Pensii Publice are în subordine 41 de case teritoriale de pensii, Casa de Pensii a Municipiului București și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), care sunt servicii publice deconcentrate, investite cu personalitate juridică.

Conform datelor din contul de execuție centralizat întocmit de CNPP, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la data de 31.12.2014 cuprinde:

- ⇒ veniturile și cheltuielile asigurărilor sociale de stat;
- ⇒ veniturile și cheltuielile sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2014, derulată prin CNPP, inclusiv prin cele trei case sectoriale (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații), se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicator	Buget 31.12.2014	Execuție 31.12.2014	Execuție/buget %
0	1	2	3	4=3/2
I	Venituri totale, din care:	52.386	52.319	99,87
I.1	Venituri ale sistemului public de pensii	52.071	51.992	99,85
I.2	Venituri ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	315	327	103,81
II	Cheltuieli totale, din care:	52.174	52.092	99,84
II.1	Cheltuieli ale sistemului public de pensii, inclusiv casele de pensii sectoriale	52.071	51.992	99,85
II.2	Cheltuieli ale sistemului de asigurare pentru accidente de munca și boli profesionale	103	100	97,09
III	Excedent/Deficit, din care:	211	227	107,58
III.1	Excedent/Deficit al sistemului public de pensii	-	0	-
III.2	Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	211	227	107,58

*Sursa: Situațiile financiare anuale centralizate ale CNPP

În anul 2014, CNPP, împreună cu casele sectoriale de pensii, a încheiat execuția bugetului asigurărilor sociale de stat cu un excedent în sumă de 227 milioane lei, provenind numai din excedentul sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2014 a fost în sumă de 13.472 milioane lei, ceea ce reprezintă 25,75% din totalul veniturilor încasate aferente sistemului public de pensii.

Situația indicatorilor bugetari din conturile de execuție ale caselor de pensii sectoriale (MapN, MAI și SRI) se prezintă sintetic, astfel:

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicator	Buget 31.12.2014	Execuție 31.12.2014	Execuție/buget %
0	1	2	3	4=3/2
I	Venituri ale bugetului asigurărilor sociale de stat:		-78	-
I.	Venituri curente		-78	-
B.	Contribuții de asigurări:		-78	-
	Contribuția asiguraților la fondul de pensii administrat privat	-	-78	-
II	Cheltuieli totale, din care:	4.737	4.728	99,81
II.1	Casa sectorială de pensii a MapN	2.448	2.444	99,84
II.2	Casa sectorială de pensii a SRI	358	357	99,72
II.3	Casa sectorială de pensii a MAI	1.931	1.927	99,79
II.3	Deficit al caselor sectoriale de pensii	4.737	4.806	101,46

Din datele prezentate în tabelul anterior rezultă că, în anul 2014, cele trei case sectoriale de pensii au înregistrat un volum total de cheltuieli de 4.728 milioane lei, la care s-a adăugat suma de 78 milioane lei, reprezentând contribuția asiguraților la fondul de pensii administrat privat, ceea ce a determinat un deficit în sumă totală de 4.806 milioane lei, care a fost preluat în totalitate în bugetul de asigurări sociale de stat, fiind finanțat din subvenția primită de la bugetul de stat.

Evoluția indicatorilor economico-financiar ai CNPP în perioada 2012-2014 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Capitol	Denumirea indicatorului	Realizat 2012	Realizat 2013	Realizat 2014	Grad de realizare 2014/2013	Grad de realizare 2014/2012	% în anul 2014 pe categorii de venituri și cheltuieli
0	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4/2*100	7=rd.1.1/rd.1....*100
I.	TOTAL VENITURI	48.849	50.129	52.319	104,37	107,10	100,00
I.1	A. CONTRIBUȚIILE DE ASIGURĂRI	36.271	37.900	38.555	101,73	106,30	73,69
I.1.1	Contribuțiile angajatorilor	26.023	27.622	28.213	102,14	108,42	53,92
I.1.2	Contribuțiile asiguraților	10.248	10.278	10.343	100,63	100,93	19,77
I.2	B. VENITURI NEFISCALE	154	167	136	81,44	88,31	0,26
I.3	C. Subvenții de la bugetul de stat	13.148	12.254	13.472	109,94	102,46	25,75
I.4	D. Sume primite de la UE/alți donatori ai plăților efectuate și prefinanțări	15	19	-1	-	-	-
I.5	E. Sume în curs de distribuie	-739	-211	157	-	-	0,3
II.	TOTAL CHELTUIELI	48.613	49.915	52.092	104,36	107,15	100,06
II.1	CHELTUIELI CURENTE, din care:	48.655	49.951	52.128	104,36	107,14	100,00
II.1.1	Cheltuieli de personal	148	155	174	112,26	117,57	0,33
II.1.2	Bunuri și servicii	384	384	381	99,22	99,22	0,73
II.1.3	Dobânzi	25	24	8	33,33	32,00	0,01
II.1.4	Transferuri între unități ale administrației publice	1	1	1	100,00	100,00	0,01
II.1.5	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare	42	9	17	188,89	40,48	0,03
II.1.6	Asistență socială	48.054	49.377	51.542	104,38	107,26	98,88
II.1.7	Cheltuieli de capital	1	1	5	500	500	0,01
II.2	Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-42	-36	-36	-	-	-0,06
III.	EXCEDENT/DEFICIT	236	213	227	106,57	96,19	-
III.1	Excedent/deficit sistemul public de pensii	0	-48	0	0,00	0	
III.2	Excedent/deficit sistem accidente de muncă și boli profesionale	236	261	227	86,97	96,19	-

*Sursa: Situațiile financiare anuale centralizate ale CNPP

Din informațiile prezentate anterior rezultă că veniturile încasate de către entitate în anul 2014 au crescut cu 4,37% față de anul 2013 și cu 7,10% față de anul 2012. În aceeași perioadă, și cheltuielile efectuate de către CNPP au cunoscut aproape același ritm de creștere cu veniturile, respectiv de 4,36% în anul 2014 față de anul 2013 și de 7,15% față de anul 2012.

În ceea ce privește subvenția acordată de la bugetul de stat pentru acoperirea deficitului sistemului public de pensii, situația este diferită în sensul că, deși a deținut în toată perioada analizată o pondere de circa 25%, în anul 2014 s-a încasat cea mai mare subvenție de la bugetul de stat, mai mult cu 10% față de anul 2013 și cu 2% mai mult față de anul 2012.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat

O pondere importantă în **totalul veniturilor încasate în anul 2014** o reprezintă **contribuțiile de asigurări (angajatori și asigurați)** de circa 73,69%, care în anul 2014 au fost în sumă de 38.555 milioane lei și care au înregistrat creșteri de la un an la altul, respectiv în anul 2014 față de anul 2013 (1,73%) și față de anul 2012 (6,30%).

Cotele de contribuții sociale obligatorii începând cu luna octombrie din anul 2014 au fost diminuate cu 5% numai la angajatori, iar contribuția individuală a angajaților de 10,5% a rămas aceeași pentru toate cele trei categorii de condiții de muncă (normale, deosebite, speciale).

Cotele aplicabile la finele anului 2014 sunt următoarele:

- pentru condiții normale de muncă: 26,3%;
- pentru condiții deosebite de muncă: 31,3%;
- pentru condiții speciale de muncă și pentru alte condiții de muncă: 36,3%.
- pentru contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, diferențiată în funcție de clasa de risc, conform legii, datorată de angajator, cotele sunt cuprinse între 0,15%-0,85%.

Veniturile încasate sub formă de **contribuții de asigurări sociale de stat datorate de angajatori** au înregistrat o creștere cu 2,14% în anul 2014 comparativ cu anul 2013, în condițiile în care, începând cu data de 01.10.2014, cota datorată de angajatori pentru contribuția de asigurări sociale s-a diminuat cu 5%, potrivit Legii nr. 123/2014 *pentru modificarea Legii nr. 571/2003 privind Codul Fiscal*.

Contribuțiile asiguraților au înregistrat o creștere nesemnificativă în anul 2014 doar cu 0,63% față de anul precedent, sub nivelul contribuțiilor datorate de angajatori, dar pe fondul creșterii contribuțiilor la fondul de pensii administrat privat (Pilonul II), care sunt incluse în cota de contribuție individuală de asigurări sociale și au fost de 4% în anul 2013 și de 4,5% în anul 2014.

Contribuțiile la fondul de pensii administrat privat sunt virate de către Casa Națională de Pensii Publice, iar sumele virate în perioada 2012-2014 au crescut de la un an la altul, fiind de 2.501 milioane lei în anul 2012, de 3.095 milioane lei în anul 2013 și au ajuns la suma de 3.799 milioane lei în anul 2014.

Totodată, în perioada 2012-2014, contribuțiile la fondul de pensii administrate privat s-au virat de către CNPP la nivelul sumelor declarate de către angajatori și reținute de la angajați, fără ca la nivelul CNPP să existe o evidență a sumelor efectiv încasate din contribuțiile asiguraților, în condițiile în care gradul de încasare a acestora a fost de circa 60% în perioada 2012-2014. Aceasta înseamnă că, anual, fondurile de pensii administrate privat au încasat și diferența de 40%, care efectiv nu a fost virată de către angajatori.

Virarea contribuțiilor pentru fondurile de pensii se realizează de către instituția de evidență (CNPP) prin diminuarea conturilor de venituri ale bugetului asigurărilor sociale de stat, pe baza informațiilor cuprinse în listele nominale de viramente, întocmite separat pentru fiecare fond de pensii.

Ca atare, virarea sumelor către fondurile de pensii administrate privat se efectuează de către CNPP la nivelul sumelor declarate de către angajatori/asigurați, din declarațiile nominale, indiferent dacă angajatorii (societăți comerciale, regii autonome, companii naționale, societăți naționale etc.) plătesc sau nu la termen aceste contribuții datorate.

Această procedură stabilită de Legea nr. 411/2004 *privind fondurile de pensii administrate privat* nu a avut în vedere corelarea între sumele virate de către instituția de evidență (CNPP) către fondurile de pensii administrate privat cu sumele efectiv plătite de către angajator drept contribuție de asigurări sociale de stat, sume care sunt gestionate de unitățile ANAF.

Prin urmare, CNPP a virat către fondurile de pensii administrate privat 100% din contribuțiile declarate de către angajatori și reținute de la angajați, în condițiile în care sumele efectiv încasate din aceste contribuții au fost mai mici, respectiv de doar 60%, în perioada 2012-2014. Astfel, s-a asigurat o finanțare a fondurilor de pensii administrate privat din resursele publice ale bugetului de asigurări sociale de stat, care este subvenționat de la bugetul de stat, dar fără o corelare a sumelor virate cu încasările efective de la angajatori privind contribuția proprie și cele reținute de la asigurați.

De precizat că aspecte similare s-au reținut de Curtea de Conturi și în anii precedenți, pentru care au fost dispuse măsuri prin decizie, măsuri care au fost contestate în instanță de către CNPP, constituindu-se Dosarul nr. 3637/2/2012.

Până la pronunțarea instanței, CNPP a transmis către Curtea de Conturi stadiul privind modul de ducere la îndeplinire a măsurii dispuse prin decizie. Din răspunsul transmis de către CNPP s-a reținut că aceasta s-a adresat Agenției Naționale de Administrare Fiscală (Adresa nr. 13462/26.02.2014) și a solicitat ca, în limita competențelor date de lege, să stabilească modalitățile de efectuare a viramentelor către fondurile de pensii administrate privat pe baza sumelor efectiv încasate de la angajatori cu titlu de contribuții individuale de asigurări sociale.

Ulterior, în soluționarea litigiului în Dosarul nr. 3637/2/2012, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins recursul Casei Naționale de Pensii Publice și s-a pronunțat prin Decizia nr. 3581/02.10.2014, definitivă și irevocabilă. Din cuprinsul deciziei menționate cu privire la acest aspect rezultă că:

"Deși ANAF are atribuții de verificare/urmărire a plăților efectuate de angajatori, din cauza lipsei de colaborare dintre aceste instituții nu se transmit operativ informații cu privire la sumele efectiv încasate de la contribuabili pentru a se asigura că vărsămintele către fondurile de pensii administrate privat se fac pe baza sumelor efectiv plătite.

Există, astfel, riscul virării către fondurile de pensii administrate privat a unor sume mai mari decât cele convenite. Chiar dacă ulterior se fac regularizări, la anumite intervale de timp aceste fonduri pot beneficia de sume necuvenite din bugetul asigurărilor sociale de stat".

O altă pondere importantă din veniturile totale încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat (circa 25%) o reprezintă **subvenția de la bugetul de stat**, în sumă de 13.472 milioane lei, care a înregistrat creșteri atât față de anul 2013, cât și față de anul 2012.

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2014, comparativ cu anul 2013, sunt mai mari cu 2.177 milioane lei (4,4%), iar comparativ cu anul 2012 sunt mai mari cu 3.479 milioane lei (7,15%), datorită creșterii cheltuielilor cu „Asistența socială” care reprezintă 98,88% din totalul cheltuielilor, înregistrând creșteri similare cu cheltuielile totale în anul 2014 comparativ cu anul 2013 (4,38%) și cu anul 2012 (7,26%).

Creșterea a fost influențată, în principal, de:

- valoarea punctului de pensie care, în anul 2014, a crescut față de anul precedent (3,75%) și acordarea diferențelor rezultate din aplicarea indicelui de corecție pentru persoanele ale căror drepturi de pensie au fost stabilite în perioada 01.01.2011-22.01.2013, în conformitate cu Decizia Curții Constituționale nr. 437/2013;
- sumele acordate sub forma ajutoarelor pentru urmași, la decesul asiguraților și pensionarilor, care au fost în sumă de 532,1 milioane lei în anul 2014, cu 6,6% mai mari față de anul precedent, datorită majorării ajutorului de deces de la 2.223 lei la 2.298 lei în cazul pensionarului și asiguratului, respectiv de la 1.112 lei la 1.149 lei în cazul unui membru de familie.
- **Cheltuielile de personal** au crescut în anul 2014, comparativ cu anul 2013 (12,26%) și față de anul 2012 (17,56%), ca urmare a achitării tranșelor aferente anilor 2014 și 2015 din sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului bugetar.
- **Cheltuielile pentru „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare** au fost, în anul 2014, în sumă de 17 milioane de lei, cu 88,89% mai mari decât în anul precedent, ca urmare a implementării unor proiecte.
- În plus, față de subvenția de la bugetul de stat pentru echilibrarea sistemului public de pensii, care a fost în deficit, s-a apelat și la împrumuturi din disponibilitățile Contului general al Trezoreriei Statului pentru acoperirea temporară a golurilor de casă ale bugetului asigurărilor sociale de stat, care au generat **cheltuieli cu dobânzi**, categorie de cheltuieli care a scăzut în anul 2014 și care a reprezentat o treime din cheltuielile din anii 2013 și 2012, doar pe fondul scăderii nivelului dobânzilor.

În perioada 2012-2014, **evoluția deficitului bugetului de asigurări sociale de stat**, a subvenției primite de la bugetul de stat, precum și a dobânzii plătite Trezoreriei Statului pentru împrumutul acordat în vederea acoperirii golurilor temporare de casă se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Anul	Deficit mediu anual	Deficit din anii precedenți	Valoarea medie a împrumutului	Dobânda calculată și plătită	Subvenție primită în an	Excedent sistem accidente de muncă și boli profesionale	Excedent cumulât accidente de muncă și boli profesionale
0	1	2	3	4	5	6	7
2012	2.061	2.213	4.061	25	13.149	236	3.811
2013	2.214	2.213	3.883	24	12.254	261	4.072
2014	2.404	2.261	4.463	8	13.472	227	4.299
TOTAL	6.679	6.687	12.407	57	38.875	724	-
rd 2+rd 3+rd. 4/3 ani	2.226	2.229	4.136	19	12.958	241	-

Sursa: Direcția Economică și Execuție Bugetară CNPP

Din tabelul de mai sus rezultă că, în medie, în perioada analizată, deficitul anual a fost de 2.226 milioane lei, în timp ce deficitul din anii precedenți s-a situat aproape la același nivel, respectiv la cel de 2.229 milioane lei.

În aceste condiții, CNPP a apelat la împrumuturi anuale în medie de 4.136 milioane lei, pentru care a plătit dobânzi de 19 milioane lei/an. În toată această perioadă, pentru acoperirea deficitului sistemului public de pensii s-au acordat subvenții de la bugetul de stat în medie de 12.958 milioane lei/an.

În același timp, așa cum rezultă și din informațiile cuprinse în tabelul de mai sus, CNPP a înregistrat la fondul de accidente de muncă și boli profesionale (ca parte componentă a bugetului asigurărilor sociale de stat), în medie, un excedent anual în sumă de 241 milioane lei. Totodată, la finele anului 2014, CNPP a raportat un excedent cumulât în sumă de 4.299 milioane lei, din care au fost constituite depozite la trezorerie în sumă de 4.071 milioane lei, iar în perioada 2012-2014 s-au încasat dobânzi de la trezorerie în sumă totală de 163 milioane lei.

Rezultă că excedentul cumulât la fondul de accidente și boli profesionale ar fi acoperit circa 11% din totalul subvențiilor acordate în toată această perioadă și circa 30% din subvenția aferentă anului 2014.

Având în vedere cele prezentate anterior, precizăm că s-ar impune modificarea legislației existente prin posibilitatea utilizării excedentului la fondul de accidente și boli profesionale pentru acoperirea deficitului la sistemul public de pensii, care este subvenționat de la bugetul de stat.

De menționat că, în perioada analizată nivelul cheltuielilor suportate din fondul de accidente de muncă și boli profesionale a fost de circa 30%, un nivel destul de redus față de cel al veniturilor, existând astfel rezerve/surse care ar putea fi utilizate/valorificate prin modalitățile menționate anterior

În suma totală a plăților privind bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă de 52.092 milioane lei sunt cuprinse și plățile de 4.728 milioane lei, efectuate de către cele trei case sectoriale de pensii (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Român de Informații).

Rezultă că plățile derulate prin CNPP în anul 2014 au fost în sumă de 47.364 milioane lei. Din acestea, în anul 2015 au fost verificate de către Curtea de Conturi circa 66%, respectiv 31.239 milioane lei.

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost efectuate *plăți nelegale*, în sumă de 9.575 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțiale, de invaliditate gradul I, II și III, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii, care au realizat concomitent și venituri din salarii, venituri din drepturi de autor sau drepturi conexe și venituri din desfășurarea activității în baza contractelor sau a convențiilor încheiate potrivit Codului Civil;
- au mai fost efectuate *plăți nelegale*, reprezentând drepturi de pensii, transport pe calea ferată și abonamente telefonice, în sumă de 3.428 mii lei pentru persoane decedate, în condițiile în care nu s-a încetat plata drepturilor de pensie în luna următoare decesului deși, pentru cea mai mare parte din beneficiari, casele de pensii au plătit ajutoare de deces, în majoritatea cazurilor în aceeași lună cu data decesului, deci informația exista.

Răspunsul entității

CNPP contestă termenul de „*plată nelegală*”, întrucât numai după verificarea tuturor cazurilor reținute de auditori se poate stabili dacă este vorba sau nu de o plată nelegală.

Până la verificare discutăm de ordonanțarea la plată a unei sume după data decesului, sumă ce poate fi ulterior: returnată de poștă în baza convenției încheiate (în măsura în care plătesc, răspunderea este a CN Poșta Română, iar sumele se recuperează conform convenției) sau reținută de la plată de către casele de pensii premergător operațiunii de încetare a plății.

Astfel, trebuie făcută o distincție între sumele care ar putea fi plătite în mod nelegal și cele returnate/reținute de la plată”.

Curtea de Conturi susține nelegalitatea plăților, deoarece valoarea estimată a abaterii a fost determinată în baza eșantioanelor extrase din bazele de date proprii ale CNPP, care cuprindeau plățile efectuate de entitate. Abaterea a fost confirmată chiar de către directorul Direcției documente de plată, prin identificarea de către acesta, în timpul auditului, a unor persoane decedate care încă mai figurează cu drepturi în plată la nivelul lunii mai 2015, deși decesul acestora a survenit anterior acestei date, iar, conform prevederilor legale în vigoare, plata drepturilor trebuia să înceteze începând cu luna următoare. Modul de recuperare nu schimbă caracterul nelegal al plăților efectuate.

- au fost efectuate *plăți* în sumă de 735 mii lei, reprezentând drepturi de personal acordate unor salariați care au fost menținuți în funcții publice de conducere, la nivelul aparatului propriu al CNPP și la un număr de trei case teritoriale de pensii, ulterior îndeplinirii condițiilor legale de pensionare, iar unele dintre acestea au încasat în același perioadă și drepturi de pensii din sistemul public de pensii.

Răspunsul entității

Referitor la persoanele menținute în funcție după îndeplinirea condițiilor de pensionare, entitatea apreciază că nu există un prejudiciu în cazul în care salariații au prestat muncă în perioada ulterioară datei îndeplinirii condițiilor de pensionare și că Legea nr. 188/1999 nu prevede o sancțiune pentru menținerea în funcție a persoanelor după data îndeplinirii condițiilor de pensionare.

Curtea de Conturi nu poate reține cele invocate de CNPP, deoarece la îndeplinirea condițiilor de pensionare raporturile de serviciu trebuiau încetate conform legii, lucru care s-a realizat în luna martie 2015, în loc de luna martie 2010, aprilie 2011, aprilie sau iunie 2014.

În timpul misiunii de audit au fost emise de către președintele CNPP ordine de încetare a raporturilor de serviciu pentru unele persoane, iar pentru o persoană încetarea a avut loc anterior auditului.

- s-au achitat în mod voluntar debite de pensii și cheltuieli de executare în contul executorilor judecătorești, în sumă de 365 mii lei, înainte de pronunțarea sentințelor definitive și irevocabile în procesele de contestare la executarea silită;
- s-a plătit nejustificat suma de 138 mii lei, reprezentând pensie de urmaș/soț supraviețuitor, în condițiile în care aceștia nu se încadrau în condițiile prevăzute de lege și realizau venituri brute lunare mai mari de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- nu s-au respectat prevederile legale privind evidențierea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat (drepturi constatate), în sumă totală de 14.929.293 mii lei, provenind din contribuții de asigurări sociale, care au fost diminuate cu suma totală de 9.791.255 mii lei, de către două case teritoriale de pensii, prin stornare fără documente justificative, numai în baza unor simple adrese primite de la autoritățile fiscale.

Răspunsul entității

CNPP precizează că întocmește proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat numai pe partea de cheltuieli (după anul 2004 nefiind solicitată fundamentarea pe partea de venituri), iar ulterior îl înaintează Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, iar acesta Ministerului Finanțelor Publice.

Nu pot fi luate în considerare de către Curtea de Conturi argumentele entității, întrucât prin Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice s-au stabilit atribuții CNPP în sensul furnizării datelor necesare pentru fundamentarea și elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat, deci inclusiv a veniturilor.

- nu s-au realizat venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat în sumă estimată de 209.149 mii lei, pentru perioada de competență a CNPP (2010-30.06.2012), ca urmare a coordonării necorespunzătoare a caselor teritoriale de pensii în ceea ce privește încheierea de declarații de asigurare de către persoanele care erau obligate să se asigure, întrucât au realizat venituri din activități independente.

Răspunsul entității

CNPP consideră că a făcut toate demersurile posibile pentru a asigura atragerea în sistem a persoanelor obligate să se asigure, astfel:

- a colaborat cu ANAF pentru identificarea persoanelor care realizează venituri și pe baza informațiilor primite a verificat dacă fiecare persoană a transmis notificări în vederea asigurării;
- a încheiat declarații de asigurare cu acele persoane care erau obligate să se asigure conform legii și care s-au prezentat la casele județene de pensii.

De asemenea, face mențiunea expresă că pentru perioada de până la 30 iunie 2012, casele de pensii au avut competența doar în transmiterea corecțiilor, nu și în stabilirea diferențelor de contribuții de asigurări sociale.

Cele invocate de entitate nu pot fi reținute de către Curtea de Conturi, deoarece pentru perioada anterioară datei de 1.07.2012, competența pentru încheierea declarațiilor revine CNPP. Acest fapt a fost confirmat de către ANAF, prin restituirea către CNPP a datelor transmise, întrucât priveau perioada în care competența de încheiere a declarațiilor revenea caselor teritoriale de pensii și nu ANAF.

- nu s-a declarat și virat la bugetul statului suma de 8.974 mii lei, aferentă anilor 2012 și 2013, reprezentând dividende încasate de către CNPP în calitate sa de acționar unic la SC TBRCM SA.

Răspunsul entității

Entitatea solicită „eliminarea din cadrul constatării a accesoriilor estimate pentru nevirarea la bugetul de stat la termenele prevăzute de legislația în vigoare a dividendelor încasate de la TBRCM”.

Curtea de Conturi consideră că aceste dividende trebuiau declarate și virate la bugetul de stat conform prevederilor legale în vigoare, fapt ce conduce și la calcularea de accesorii aferente sumelor nevirate.

În timpul misiunii de audit, entitatea a încasat suma de 82 mii lei, reprezentând diferențe din dividende, pe care le-a virat la bugetul de stat și pe care le-a declarat la organul fiscal.

- nu s-au încasat creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă estimată de 5.193 mii lei la 31.12.2014, ca urmare a faptului că nu s-au parcurs toate etapele privind executarea silită a debitorilor din pensii.

Răspunsul entității

CNPP menționează că există o procedură de executare silită, dar nu deține logistica, spațiul necesar, sumele destinate evaluării bunurilor sau de organizare a licitațiilor și nici pârghiile legale pentru realizarea efectivă a executării silite. CNPP precizează în același timp că va propune ANAF preluarea acestor dosare de executare silită.

Curtea de Conturi nu poate reține argumentele, întrucât CNPP are calitatea de ordonator principal de credite al bugetului asigurărilor sociale de stat și trebuie să coordoneze unitățile din subordine pentru încasarea debitelor care constituie venituri ale acestui buget.

- s-a raportat în situațiile financiare anuale suma de 5.970 mii lei, reprezentând ajutoare de deces plătite de angajatori, care au fost scăzute din sumele datorate de către angajatori (societăți etc.) sub formă de contribuții de asigurări sociale de stat, diminuând astfel veniturile raportate, prin încălcarea principiului contabil al necompensării;
- CNPP a plătit eronat din bugetul de stat unele drepturi de pensii, precum și unele drepturi acordate în baza sentințelor civile rămase definitive și irevocabile, în sumă totală de 759 mii lei, deși baza legală prevedea suportarea acestor plăți din bugetul asigurărilor sociale de stat;
- s-au menținut nejustificat în conturile de datorii contribuțiile de asigurări sociale achitate în avans de persoanele asigurate pe bază de contract de asigurare, în sumă totală de 388 mii lei, în loc ca acestea să fie înregistrate în conturile corespunzătoare de venituri, aspect ce a avut drept consecință denaturarea datelor reflectate prin situațiile financiare anuale întocmite la 31.12.2014 și prezentarea unor datorii curente nereale;
- nu s-au luat măsurile legale în vederea clarificării sumelor ce se mențin nejustificat în contul „Debitori”, astfel că, la sfârșitul anului 2014, s-au menținut nejustificat debite în valoare estimată de 329 mii lei, provenind din sume de recuperat ca urmare a dispozițiilor instanțelor de judecată, sume care nu au la bază decizii de recuperare, precum și sume nerecuperate de la beneficiarii decedați;
- nu s-a verificat realitatea serviciilor prestate de către furnizorul de transport cu metroul, reprezentând facilități sub forma călătoriilor efectuate de către anumite categorii de beneficiari care, potrivit cadrului legal, au dreptul la aceste facilități în sumă de 1.785 mii lei.

Recomandări:

- ✓ identificarea beneficiarilor de pensii anticipate și pensii de invaliditate, care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, a beneficiarilor cărora li s-au achitat drepturi și facilități ulterior decesului, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, evidențierea în contabilitate, virarea sumelor recuperate la buget și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;

- ✓ constituirea, la nivel local/național, a unei baze de date cu ajutoarele de deces plătite de casele teritoriale de pensii, care să conțină informațiile necesare încetării plăților de drepturi de pensii și facilități, începând cu luna următoare decesului beneficiarului;
- ✓ extinderea verificărilor pentru identificarea persoanelor menținute în funcții publice de conducere, cărora nu li s-au încheiat raporturile de serviciu la îndeplinirea condițiilor cumulative de vârstă standard de pensionare și stagiul minim de cotizare și intrarea în legalitate;
- ✓ reflectarea drepturilor constatate de încasat, provenite din contribuții, pe structură și vechime, pentru a asigura corespondența dintre evidența sintetică și cea analitică prevăzute de legislația în vigoare și pentru încasarea acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, în termenul legal de prescripție pentru creanțe fiscale; identificarea, împreună cu ANAF, a unor măsuri concrete de recuperare a acestor creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ analiza corectitudinii stornării drepturilor constatate de încasat, efectuate de două case teritoriale de pensii, fără documente justificative și care, la data stornării, erau prescrise fără a se stabili persoanele responsabile de prescrierea acestora;
- ✓ cuprinderea în sistemul public de pensii a tuturor persoanelor identificate și care erau obligate să se asigure în vederea atragerii de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ declararea și virarea dividendelor încasate de către CNPP și care sunt datorate bugetului de stat, în conformitate cu legislația în domeniu, pentru fiecare perioadă fiscală la care se referă această obligație, inclusiv accesoriile aferente;
- ✓ coordonarea de către ordonatorul principal de credite a modului de realizare a tuturor etapelor de executare silită, privind debitorii, de către casele teritoriale de pensii, pentru a asigura încasarea debitelor la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și extinderea verificărilor;
- ✓ colaborarea cu autoritățile fiscale pentru obținerea de documente justificative și identificarea nominală a persoanelor pentru care angajatorii au dedus ajutoarele de deces din contribuția de asigurări sociale de plată lunară pentru reflectarea realității prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar;
- ✓ verificarea realității serviciilor prestate de către furnizorul de transport cu metroul, pe baza elementelor care să permită identificarea beneficiarilor acestor servicii și care să conducă la asigurarea că beneficiarii serviciilor sunt cei îndreptățiți, iar serviciile facturate corespund realității, pentru evitarea plăților nelegale;
- ✓ analiza și extinderea verificărilor la toate categoriile de drepturi plătite de la bugetul de stat, precum și corelarea plăților pentru aceste drepturi cu bazele legale aplicabile, în vederea identificării sursei corecte de finanțare a acestora și evitării plăților de drepturi din bugetul de stat fără bază legală.

Opinia de audit

Având în vedere multitudinea deficiențelor identificate, faptul că acestea sunt generalizate și dispersate la un număr mare de beneficiari, impactul abaterilor de la legalitate și regularitate, precum și faptul că situațiile financiare, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a Casei Naționale de Pensii Publice și celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, echipa de audit a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Casa Națională de Pensii Publice la 31 decembrie 2014.

Pentru remedierea deficiențelor identificate au fost emise decizii prin care s-au dispus 127 de măsuri, din care 17 măsuri în sarcina ordonatorului principal de credite, CNPP și 110 măsuri au fost dispuse de către camerele de conturi teritoriale pentru casele teritoriale de pensii.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Constatările, concluziile și recomandările rezultate în urma misiunilor de audit financiar din anii anteriori s-au concretizat în emiterea de decizii de către conducerea Curții de Conturi a României în vederea remedierii deficiențelor constatate.

La finalizarea misiunii de audit financiar de la nivelul CNPP, echipa de audit de la nivel central a verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi prin trei decizii emise în anii anteriori, din care CNPP a implementat parțial măsurile dispuse.

Cu ocazia acestei verificări s-a constatat un grad mediu de implementare de către CNPP a măsurilor Curții de Conturi (de 66%), compus din:

- pentru decizia din anul 2012, acesta este de 71% (10 măsuri implementate/14 măsuri dispuse prin Decizie);
- pentru decizia din anul 2013, acesta este de 50% (6 măsuri implementate/12 măsuri dispuse prin Decizie);
- pentru decizia din anul 2014, acesta este de 71% (15 măsuri implementate/21 de măsuri dispuse prin Decizie).

Pentru cele trei decizii verificate de către Curtea de Conturi au fost estimate prejudicii în sumă de 8.511 mii lei, aferente perioadei 2012-2014. Potrivit cadrului legal, entitatea a stabilit prejudicii în sumă de 8.345 mii lei, iar până la data finalizării misiunii de audit din anul 2015 s-a recuperat suma totală de 4.254 mii lei, reprezentând circa 50% din suma stabilită de entitate.

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității CNPP se concretizează în:

- ✓ îmbunătățirea activității CNPP prin adoptarea unor măsuri care să asigure:
 - evidența financiar-contabilă și a sistemului informațional în ceea ce privește sumele menținute nejustificat ca drepturi neridicate;
 - reflectarea în conturile contabile de decontări a sumelor efectiv rămase de înregistrat ca urmare a înregistrării amortizării mijloacelor fixe, precum și a consumului de stocuri;

- realizarea activității de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii prin utilizarea eficientă a fondurilor publice;
- ✓ îmbunătățirea managementului în ceea ce privește realizarea obiectivelor entității și gestionarea patrimoniului entității.
- ✓ obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc., prin adoptarea unor măsuri care se concretizează în:
 - reîntregirea resurselor bugetului asigurărilor sociale de stat cu sumele acordate nelegal, cu titlu de spor de confidențialitate;
 - recuperarea parțială a unor drepturi acordate sub formă de pensii, precum și regularizarea, cu bugetul general consolidat, a sumelor plătite în plus, cu titlu de contribuție la asigurările sociale de sănătate și impozit pe venit;
 - încasarea de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat prin identificarea unor persoane fizice care aveau obligația de a se asigura în sistemul asigurărilor sociale de stat pe bază de declarație de asigurare.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost considerate implementate sunt următoarele:

- nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de audit din anii anteriori, având în vedere modalitatea de recuperare a acestora, respectiv reținerea unei treimi din venituri, ceea ce atrage urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;
- drepturile constatate de încasat din contribuții de asigurări sociale, raportate prin contul de execuție centralizat de către CNPP, nu sunt evidențiate în funcție de vechime, nu se cunoaște situația reală a acestora, respectiv dacă mai sunt sau nu în termenul de prescripție, nu există nicio structurare a acestora pe datornici și nu s-a colaborat cu unitățile din subordinea ANAF în vederea urmăririi atragerii veniturilor la buget și pentru asigurarea unei evidențe corespunzătoare.

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2014

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale statutului acesteia aprobat prin HG nr. 1610/2006. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege, administrează și gestionează, împreună cu structurile teritoriale, bugetul asigurărilor pentru șomaj și funcționează sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

ANOFM are în subordine, la nivel teritorial, următoarele unități cu personalitate juridică, cu rang terțiar de subordonare:

- a) agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București (42 de unități);
- b) centrele regionale de formare profesională a adulților (8 unități);
- c) Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov.

Ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice a delegat președintelui ANOFM atribuțiile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare pentru ordonatorul principal de credite al bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Conform datelor din contul de execuție centralizat întocmit de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la data de 31.12.2014 cuprinde:

- veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru șomaj;
- veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31.12.2014, derulat prin ANOFM, se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicator	Buget 31.12.2014	Execuție 31.12.2014	Execuție/buget %
0	1	2	3	4=3/2*100
I	Venituri totale, din care:	1.916	1.790	93,42
I.1	Venituri ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.662	1.538	92,54
I.2	Venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	254	252	99,21
II	Cheltuieli totale, din care:	1.684	1.558	92,52
II.1	Cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.662	1.538	92,54
II.2	Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	22	20	90,91
III	Excedent/deficit, din care:	232	232	100
III.1	Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	0	0	-
III.2	Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	232	232	100

Analizând datele prezentate prin contul de execuție centralizat al bugetului asigurărilor pentru șomaj, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, la data de 31.12.2014, se constată ca au fost realizate venituri în sumă de 1.790 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat, în sumă de 214 milioane lei) și cheltuieli de 1.558 milioane lei (cumulat pentru sistemul de asigurări pentru șomaj și fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale).

Astfel, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014 s-a încheiat cu un excedent în sumă de 232 milioane lei, provenind numai din excedentul înregistrat în execuția fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2014 a fost în sumă de 214 milioane lei, reprezintă 12% din totalul veniturilor încasate (1.538 milioane lei), aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj și a fost cu 25% mai mică decât suma încasată în anul 2013.

În perioada 2012-2014, **evoluția principalilor indicatori ai execuției bugetare** se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori	Realizări 31.12.2012	Realizări 31.12.2013	Realizări 31.12.2014	Realizări 2014 comparativ cu 2012 (%)	Realizări 2014 comparativ cu 2013 (%)	(%) în anul 2014 pe categorii de venituri și cheltuieli
0	1	2	3	4=3/1*100	5=3/2*100	6=rd.2/rd.1...*100
TOTAL VENITURI, din care:	1.892	1.764	1.790	95	101	100
Contribuțiile angajatorului	782	820	880	113	107	49
Contribuțiile asiguraților	566	593	635	112	107	35
Venituri nefiscale	20	24	11	55	46	1
Subvenții de la bugetul de stat	473	268	214	45	80	12
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	51	59	50	98	85	3
TOTAL CHELTUIELI, din care:	1.736	1.779	1.558	89	87	100
Cheltuieli de personal	79	91	104	132	114	7
Bunuri și servicii	66	62	42	64	67	3
Dobânzi	0	0,3	0,2	-	66	0,1
Subvenții	2	2	3	150	150	0,1
Transferuri între unități ale administrației publice	398	378	332	83	88	21
Proiecte cu finanțare din fonduri exter- ne nerambursabile (FEN) postaderare	115	115	85	74	74	5
Asistență socială	1.052	1.097	987	94	90	63
Alte cheltuieli	29	45	19	65	42	2
Cheltuieli de capital	3	3	2	66	66	0,2
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-8	-14	-16	200	114	-1
Excedent/deficit, din care:	156	-15	232	149	1.547	-
Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	- 49	- 219	0	0	0	-
Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	205	204	232	114	113	-

Veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, încasate în anul 2014 în sumă de 1.790 milioane lei, au crescut cu circa 1% față de anul 2013, au scăzut cu 5% față de anul 2012 și sunt constituite din:

- veniturile sistemului asigurărilor pentru șomaj, 1.538 milioane lei;
- veniturile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 232 milioane lei.

Ponderea cea mai mare în totalul veniturilor încasate în anul 2014 o reprezintă contribuțiile de asigurări (angajatori și asigurați), de circa 85%, care în anul 2014 au fost în sumă totală de 1.515 milioane lei.

Cotele de contribuții obligatorii la bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru anul 2014, au fost cele prevăzute la art. 296¹⁸, alin. (3), lit. d) și f) din Legea nr. 571/2003 *privind Codul Fiscal*, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj, atât cea individuală, cât și cea datorată de angajator, este de 0,5%;
- contribuția datorată de angajator la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este de 0,25%.

Contribuțiile de asigurări (angajatori și angajați) în sumă de 1.515 milioane lei au înregistrat o creștere de 7% față de anul 2013 și sunt constituite din:

- contribuțiile angajatorilor, în sumă de 880 milioane lei, reprezintă 49% din totalul veniturilor încasate și au înregistrat o creștere de 7% față de anul precedent. Dintre acestea, ponderea cea mai importantă (72%) o reprezintă contribuțiile de asigurări pentru șomaj, în sumă de 635 milioane lei, iar diferența (28%) este reprezentată de contribuția la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, în sumă de 245 milioane de lei;
- contribuțiile asiguraților, în sumă de 635 milioane lei, au înregistrat o creștere de 7% față de anul precedent.

În categoria veniturilor intră și subvențiile (12% din total) primite de la bugetul de stat, care au fost în sumă de 214 milioane lei, în scădere cu 20% față de anul 2013.

Potrivit datelor raportate prin contul de execuție centralizat al ANOFM, gradul de încasare a veniturilor totale la bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost de numai 44%, cauza principală fiind gradul scăzut de colectare a contribuțiilor de asigurări pentru șomaj datorate de către angajatori și asigurați de către ANAF. Astfel, din totalul contribuțiilor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 3.595 milioane lei, în anul 2014 s-a încasat efectiv numai suma de 1.515 milioane lei, reprezentând doar 42% din nivelul contribuțiilor datorate. Dintre contribuțiile totale datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj, cel mai scăzut grad de colectare l-au avut, ca și în anul precedent, contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori (doar de 27%).

Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj

În anul 2014, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost în sumă de 1.558 milioane lei, fiind compuse din:

- cheltuielile sistemului asigurărilor pentru șomaj, 1.538 milioane lei;
- cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 20 milioane lei.

Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31 decembrie 2014 comparativ cu anul 2013, au scăzut cu 13%, ceea ce în valori absolute a condus la o reducere de 221 milioane lei.

Cheltuielile cu „*Bunurile și serviciile*” au fost mai mici cu 33% în anul 2014 față de anul 2013, ca urmare a finalizării, în anul 2013, a unui contract de prestări servicii informatice pe care entitatea îl avea în derulare.

Scăderi de circa 10% se înregistrează și la următoarele categorii de cheltuieli:

- „*Transferuri între unități ale administrației publice*” – aferente plății contribuțiilor sociale pentru indemnizațiile de șomaj;
- „*Asistență socială*” – ca urmare a scăderii cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj pentru șomeri și absolvenți.

Scăderea cheltuielilor s-a datorat, în principal, reducerii numărului de șomeri indemnizați la sfârșitul lunii decembrie 2014 față de sfârșitul lunii decembrie a anului 2013, cu 33.995 de persoane.

La titlul „*Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare*” cheltuielile au fost cu 26% mai mici decât în anul precedent, ca urmare a finalizării în anul 2014 a unor proiecte continuate din anul 2013.

Cheltuielile înregistrate la titlul „*Alte cheltuieli*” au fost cu 58% sub nivelul celor din anul precedent, ca urmare a scăderii numărului de societăți intrate în insolvență, pentru care se asigură plata creanțelor salariale din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

„*Cheltuielile de personal*” au crescut cu 14% față de anul 2013, ca urmare a achitării tranșelor aferente anilor 2014 și 2015 din sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive având ca obiect achitarea unor drepturi de natură salarială, stabilite în favoarea personalului bugetar.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31.12.2014 s-a încheiat cu un excedent de 232 milioane lei, care reprezintă excedentul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

În perioada 2012-2014, evoluția deficitului bugetului asigurărilor pentru șomaj, a subvenției primite de la bugetul de stat, precum și a dobânzii plătite Trezoreriei Statului pentru împrumutul acordat în vederea acoperirii golurilor temporare de casă se prezintă după cum urmează:

- - milioane lei -

Nr. crt.	Anul	Deficit mediu anual	Dobânda plătită	Dobânda primită	Subvenție primită în an	Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale			
						Venituri	Cheltuieli	Excedent	Excedent cumul
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2012	50	0	15	473	235	30	205	1.156
2	2013	218	0,3	19	268	249	45	204	1.360
3	2014	-	0,2	7	214	252	20	232	1.592
4	TOTAL	268	0,5	41	955	736	95	641	-
5	Rd 5=rd 1+rd 2+rd 3/3 ani	89	0,2	14	318	245	32	214	-

Din tabelul de mai sus rezultă că, în perioada analizată, deficitul mediu anual a fost de 89 milioane lei. În aceste condiții, ANOFM a apelat la împrumuturi pentru care a plătit dobânzi de 0,2 milioane/an. În toată această perioadă, pentru acoperirea deficitului s-au acordat subvenții de la bugetul de stat, în medie de 318 milioane lei/an.

În același timp, așa cum rezultă și din informațiile cuprinse în tabelul anterior, ANOFM a înregistrat la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale (ca parte componentă a bugetului asigurărilor pentru șomaj), în medie, un excedent anual în sumă estimată la 214 milioane lei.

În perioada analizată, ANOFM a constituit depozite la trezorerie, pentru care s-au încasat dobânzi de la trezorerie, în medie, de 14 milioane lei.

Rezultă că excedentul cumul la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale (1.592 milioane lei) ar fi acoperit fie subvențiile acordate timp de 5 ani, dacă ne raportăm la media subvențiilor de la bugetul de stat, de 318 milioane lei/an, fie nivelul cheltuielilor dintr-un an la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Având în vedere cele prezentate anterior, precizăm că s-ar impune modificarea legislației existente prin posibilitatea utilizării excedentului la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale pentru acoperirea deficitului la bugetul asigurărilor pentru șomaj, care este subvenționat de la bugetul de stat.

De menționat că, în perioada analizată, nivelul cheltuielilor suportate din fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale a fost de circa 13%, un nivel destul de redus față de cel al veniturilor, existând astfel rezerve/surse care ar putea fi utilizate/valorificate prin modalitățile menționate anterior.

Observațiile Curții de Conturi:

s-au plătit nelegal din bugetul asigurărilor pentru șomaj:

- suma de 6.261 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj necuvenite, acordate persoanelor care au realizat concomitent și venituri sau au fost admise într-o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate;

- suma de 795 mii lei, reprezentând plăți nejustificate către furnizorul serviciilor de informare și consiliere profesionale, din cauza unor deficiențe în monitorizarea, de către direcțiile de specialitate din cadrul ANOFM, a activității de informare și consiliere profesională, activitate care este destinată persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- suma de 163 mii lei, reprezentând amenzi aplicate de către autorități publice și penalități facturate de furnizor. Sumele plătite nelegal au rezultat din derularea unor contracte de achiziții în cadrul proiectelor cu finanțare externă, fără ca la nivelul ANOFM să se ia măsurile legale de recuperare și reîntregire a creditelor bugetare utilizate nelegal pentru plata acestor sume;
- suma de 276 mii lei, pentru stimularea angajatorilor care au încadrat șomeri, dar au încetat raporturile de muncă ale acestora înainte de termenul legal, precum și pentru persoane încadrate în muncă din rândul șomerilor, în condițiile în care acestea beneficiau în același timp de drepturi de pensii;
- suma de 93 mii lei, cu titlu de subvenții acordate unor angajatori care au încadrat tineri cu risc de marginalizare socială, dar angajatorii au încetat raporturile de muncă cu aceștia înainte de termenul legal;
- suma de 55 mii lei, reprezentând cheltuieli cu telefonie mobilă peste limita stabilită prin ordinele emise de către ordonatorul principal de credite, respectiv președintele ANOFM;
- suma de 48 mii lei, reprezentând servicii de pază și protecție pentru sediul central al ANOFM, fără ca furnizorul acestor servicii să dețină licență de funcționare emisă de organele în drept. ANOFM a plătit servicii de pază și protecție furnizorului, pentru o parte din anul 2014, în situația în care licența de funcționare a acestuia expira la câteva zile de la data încheierii contractului de prestări servicii pentru anul 2014;
- suma estimată la 43 mii lei, către furnizorul de lucrări la obiectivul de investiții „Amenajare curte interioară sediu”, ca urmare a neexecutării de către furnizor a tuturor lucrărilor prevăzute în contract, cât și supraestimării valorii contractului;
- s-au raportat eronat, prin bilanțul centralizat încheiat la finele anului 2014, bunuri din domeniul public al statului, în sumă totală de 1.607 mii lei, aflate în administrarea unora dintre agențiile teritoriale din subordinea ANOFM și a unor debite înregistrate pe numele unor societăți comerciale radiate de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), în sumă de 2.666 mii lei. Pentru o parte din aceste debite nu s-au efectuat toate demersurile legale în vederea recuperării;
- nu s-a urmărit încasarea veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj, provenind din contribuții ale angajatorilor și angajaților, în sumă de 2.049.468 mii lei, pentru care nu se cunoaște componența analitică pe plătitori și vechimi, conform prevederilor legale;
- nu s-a virat la bugetul de stat suma de 187 mii lei, reprezentând drepturi neridicate de către beneficiari, în termenul legal de prescripție de 3 ani;
- nu s-a stabilit, evidențiat în contabilitate și urmărit încasarea unor sume suplimentare, cu titlu de accesorii, în cuantum de 47 mii lei, datorate de către angajatori la bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru neplata de către aceștia a debitelor datorate acestui buget. Angajatorii care nu au respectat prevederile legale aplicabile și care au încasat necuvenit anumite sume de la bugetul asigurărilor pentru șomaj trebuie să restituie sumele, inclusiv cu accesorii aferente acestora;
- s-au realizat operațiuni economice în valoare estimată de 47.292 mii lei privind ieșiri de bunuri, prin transmiterea fără plată din patrimoniul entității, fără întocmirea documentelor justificative și fără obținerea aprobărilor legale. Bunurile la care s-au identificat nereguli provin de la proiecte cu finanțare nerambursabilă finalizate, sunt înregistrate scriptic la nivelul aparatului central al ANOFM, dar faptic acestea se regăsesc la nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă;
- s-a virat eronat suma de 3.814 mii lei în contul „Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuie”, încasată de către ANOFM de la instituția competentă din statul elvețian, reprezentând o parte din contribuțiile pentru șomaj încasate de la cetățenii români care își desfășoară activitatea în Elveția, fără ca suma virată să fie însoțită de o declarație sau de un alt document emis de organul fiscal, ceea ce a produs semnificative diferențe în fișa sintetică de evidență a contribuțiilor sociale ale entității la ANAF;
- au fost raportate în anul 2014 operațiuni economice în sumă de 1.075 mii lei, aferente exercițiului bugetar al anului 2013, deși documentele aferente acestor operațiuni au fost primite de entitate până la depunerea situațiilor financiare anuale pe anul 2013;
- la unele dintre agențiile teritoriale au fost înregistrate investiții finalizate în anul 2014, în sumă de 1.075 mii lei, direct pe cheltuielile instituției, ori în alte categorii de active decât cele la care se refereau investițiile.

🕒 În timpul misiunii de audit, entitatea a corectat suma totală de 387 mii lei, înregistrată eronat pe cheltuieli.

- nu s-a organizat evidența creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și legale aferente bugetului asigurărilor de șomaj în conturi în afara bilanțului, astfel că au fost denaturate situațiile financiare, întocmite la data de 31.12.2014, pentru activitatea proprie a ANOFM cu suma de 660 mii lei;
- au fost incluse în bugetul de venituri și cheltuieli obiective de investiții de la unele dintre unitățile aflate în subordinea ANOFM, pentru care nu există documentația de avizare a lucrărilor de intervenții aprobată potrivit legii, în sumă de 868 mii lei.

Recomandări:

- ✓ identificarea beneficiarilor de indemnizații de șomaj necuvenite, stabilirea întinderii prejudiciului și evidențierea în contabilitate, recuperarea plăților nelegale, virarea sumelor recuperate la buget, efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de către furnizorii de servicii de informare și consiliere profesională, prin contractele încheiate cu agențiile județene;

- ✓ stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată din creditele bugetare a unor sume sub formă de amenzi și penalități, care decurgeau din derularea defectuoasă a unor contracte în cadrul proiectelor cu finanțare externă;
- ✓ identificarea cazurilor și recuperarea sumelor conform prevederilor legale, în situația acordării nelegale de subvenții angajatorilor care au încadrat persoane din rândul șomerilor, dar au încetat raporturile de muncă cu acestea înainte de termenul legal;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal din bugetul asigurărilor pentru șomaj furnizorului de servicii de pază și protecție care nu deținea licență de funcționare;
- ✓ înregistrarea tuturor imobilelor deținute de către entitățile aflate în subordinea ANOFM, astfel încât situațiile financiare să reflecte situația reală a patrimoniului privind bunurile din domeniul public al statului, inclusiv efectuarea reevaluării acestor imobile în termenul legal;
- ✓ monitorizarea activității desfășurate de către agențiile teritoriale privind recuperarea debitelor, inclusiv recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat;
- ✓ reflectarea drepturilor constatate de încasat, provenite din contribuții, pe structură și vechime, pentru a asigura corespondența dintre evidența sintetică și cea analitică prevăzute de legislația în vigoare și pentru încasarea acestora la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în termenul legal de prescripție pentru creanțe fiscale; identificarea, împreună cu ANAF, a unor măsuri concrete de recuperare a acestor creanțe la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- ✓ transmiterea fără plată a bunurilor de la o instituție publică la alta se va efectua numai pe bază de documente ce vor fi avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc aceste bunuri;
- ✓ încadrarea corectă a sumei virate eronat în contul „Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuie”, care a fost încasată de la instituțiile competente europene, conform legislației în vigoare și prevederilor din Regulamentele europene;
- ✓ respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a independenței exercițiului, potrivit căruia veniturile și cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, precum și raportarea corectă prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar și contul de execuție bugetară anuală a acestor cheltuieli;
- ✓ efectuarea corecțiilor prevăzute de legislația în vigoare privind înregistrarea în valoarea imobilelor din domeniul public al statului doar a cheltuielilor care măsoară valoarea acestor imobile, pentru a asigura raportarea corectă, prin situațiile financiare anuale, a patrimoniului deținut de către ordonatorul principal de credite;
- ✓ raportarea angajamentelor legale de plătit în concordanță cu datoriile entității raportate la finele anului, coroborat cu creditele bugetare aprobate, în condițiile legii;
- ✓ cuprinderea în programul de investiții publice și în bugetul de venituri și cheltuieli numai a investițiilor avizate în prealabil de către ordonatorul principal de credite.

Opinia de audit

Având în vedere multitudinea deficiențelor identificate, faptul că acestea sunt generalizate și dispersate la un număr mare de beneficiari, impactul abaterilor de la legalitate și regularitate, precum și faptul că situațiile financiare, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, echipa de audit a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la 31 decembrie 2014.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Constatățile, concluziile și recomandările rezultate în urma misiunilor de audit financiar din anii anteriori s-au concretizat în emiterea de decizii de către Curtea de Conturi a României în vederea remedierii deficiențelor constatate.

La finalizarea misiunii de audit financiar de la nivelul ANOFM, echipa de audit de la nivel central a verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi prin cinci decizii emise în anii anteriori și pentru care ANOFM a implementat parțial măsurile dispuse.

Cu ocazia acestei verificări s-a constatat un grad mediu de implementare de către ANOFM a măsurilor Curții de Conturi de 84%, astfel:

- pentru decizia din anul 2010, acesta este de 100% (12 măsuri implementate/12 măsuri dispuse prin Decizie);
- pentru decizia din anul 2011, acesta este de 91% (21 măsuri implementate/23 de măsuri dispuse prin Decizie);
- pentru decizia din anul 2012, acesta este de 68% (13 măsuri implementate/19 măsuri dispuse prin Decizie);
- pentru decizia din anul 2013, acesta este de 86% (19 măsuri implementate/22 de măsuri dispuse prin Decizie);
- pentru decizia din anul 2014, acesta este de 75% (21 de măsuri implementate/28 de măsuri dispuse prin Decizie).

În cazul celor cinci decizii verificate, prin actele de audit întocmite au fost estimate prejudicii în sumă de 8.393 mii lei, aferente perioadei 2010-2014. Potrivit cadrului legal, entitatea a stabilit prejudicii în sumă de 4.849 mii lei, iar până la data finalizării misiunii de audit din anul 2015 s-a recuperat suma totală de 1.654 mii lei, reprezentând circa 34% din suma stabilită de entitate.

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității ANOFM s-a materializat în obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost considerate implementate sunt următoarele:

- nerezecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de audit din anii anteriori, având în vedere modalitatea de recuperare a acestora, respectiv prin reținerea unei treimi din venituri, ceea ce atrage urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;
- drepturile constatate de încasat din contribuții de asigurări sociale, raportate prin contul de execuție centralizat de către ANOFM nu sunt evidențiate în funcție de vechime, nu se cunoaște situația reală a acestora, respectiv dacă mai sunt sau nu în termenul de prescripție, nu există nicio structurare a acestora pe datornici și nu s-a colaborat cu unitățile din subordinea ANAF în vederea urmăririi atragerii veniturilor la buget și pentru asigurarea unei evidențe corespunzătoare.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2014

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Casa Națională de Asigurări de Sănătate este instituție publică, autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și funcționează pe baza Statutului propriu, administrând și gestionând sistemul asigurărilor sociale de sănătate, în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

CNAS achiziționează prestații medicale prin intermediul contractelor încheiate între casele județene de asigurări de sănătate și furnizorii de servicii medicale. Listele serviciilor și produselor medicale, condițiile de contractare, tarifele, drepturile și obligațiile părților sunt stabilite unitar prin contractul-cadru și normele sale de aplicare, aprobate anual prin hotărâre a Guvernului, respectiv prin ordin comun al ministrului sănătății și președintelui CNAS.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate are în subordine casele județene de asigurări de sănătate, Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, precum și Casa Asiguraților de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, care sunt instituții publice, cu personalitate juridică, cu bugete proprii.

Sistemul asigurărilor sociale de sănătate funcționează în baza Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare.

Conform datelor din contul de execuție centralizat întocmit de CNAS, execuția bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în perioada 2012-2014, precum și evoluția indicatorilor economico-financiar ai CNAS se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Capitol	Denumirea indicatorului	Realizat 2012	Realizat 2013	Realizat 2014	Grad de realizare 2014/2013 (%)	Grad de realizare 2014/2012 (%)	% în anul 2014 pe categorii de venituri și cheltuieli
0	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4/2*100	7=rd.1.1/rd.1....*100
I.	Venituri totale, din care:	19.049	23.090	22.868	99,04	120,05	100,00
I.1	Impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	1.811	1.064	1.521	142,95	83,99	6,65
I.2	Contribuțiile angajatorilor	7.256	7.680	8.244	107,34	113,62	36,05
I.3	Contribuțiile angajaților	7.711	7.775	9.221	118,60	119,58	40,32
I.4	Venituri nefiscale	16	60	25	41,67	156,25	0,12
I.5	Subvenții	2.255	6.511	3.857	59,24	171,04	16,86
II.	Cheltuieli totale, din care:	19.459	23.090	22.868	99,04	117,52	100,00
II.1	Cheltuieli de personal	134	150	181	120,67	135,07	0,79
II.2	Bunuri și servicii	18.054	21.644	21.300	98,41	117,98	93,14
II.3	Dobânzi	7	10	4	40,00	57,14	0,02
II.4	Proiecte europene	46	81	21	25,93	45,65	0,09
II.5	Cheltuieli de capital	110	4	2	50,00	1,82	0,01
II.6	Cheltuieli pentru asigurări și asistență socială	1.122	1.219	1.381	113,29	123,08	6,04
II.7	Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-14	-18	-21	116,67	150,00	-0,09
III.	EXCEDENT/DEFICIT	-410	0	0	-	0	0

Din informațiile prezentate anterior rezultă că veniturile încasate de către entitate în anul 2014 au scăzut cu 0,96% față de anul 2013 și au crescut cu 20,05% față de anul 2012. În aceeași perioadă, cheltuielile efectuate de către CNAS au cunoscut același trend ca veniturile, respectiv au scăzut cu 0,96% în anul 2014, față de anul 2013 și au crescut cu 17,52%, față de anul 2012.

În ceea ce privește subvențiile/transferurile acordate în anul 2014, acestea au scăzut cu 40,76% față de anul 2013, când au fost încasate cele mai mari subvenții/transferuri din perioada de referință și au crescut cu 71,04% față de anul 2012.

În anul 2014, din totalul plăților efectuate, cea mai mare pondere o reprezintă cele aferente bunurilor și serviciilor, de circa 93,14%. Plățile efectuate de către entitate în anul 2014 cu bunuri și servicii efectuate, au scăzut cu 1,59% față de anul 2013, dar au crescut cu 17,98% față de anul 2012.

Execuția veniturilor

Venituri din contribuțiile angajatorilor și angajaților:

O pondere importantă în totalul veniturilor încasate în anul 2014 o reprezintă contribuțiile de asigurări (angajatori și angajați), de circa 76,37%, care în anul 2014 au fost în sumă de 17.465 milioane lei, înregistrând creșteri de la un an la altul, respectiv în anul 2014 față de anul 2013 (cu 13,01%) și față de anul 2012 (cu 16,69%).

În anul 2014, cotele de contribuții pentru asigurările de sănătate prevăzute de Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare, au fost stabilite după cum urmează:

- 5,2% pentru cota datorată de angajatori;
- 10,7% pentru cota datorată de persoanele care se asigură facultativ;
- 5,5% pentru celelalte categorii de persoane care au obligația plății contribuției direct sau cu plata din alte surse.

Veniturile încasate sub formă de contribuții de asigurări de sănătate datorate de angajatori au înregistrat o creștere cu 7,34% în anul 2014 comparativ cu anul 2013, iar contribuțiile de asigurări de sănătate datorate de angajați au înregistrat o creștere cu 18,6% în anul 2014 față de anul precedent.

Veniturile din impozite și taxe pe bunuri și servicii (taxa clawback)

Conform OUG nr. 77/2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, deținătorii autorizațiilor de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții legali ai acestora au obligația de a plăti, trimestrial, o contribuție pentru medicamentele incluse în programele naționale de sănătate, precum și pentru medicamentele, cu sau fără contribuție personală, folosite în tratamentul ambulatoriu pe bază de prescripție medicală, prin farmaciile cu circuit deschis, în tratamentul spitalicesc și pentru medicamentele utilizate în cadrul serviciilor medicale acordate prin centrele de dializă, suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din bugetul Ministerului Sănătății. Sumele încasate din contribuția trimestrială prevăzute de OUG nr. 77/2011 constituie venituri ale bugetului FNUASS. În anul 2014, veniturile încasate din această sursă au crescut cu 42,95% față de anul 2013, dar au scăzut cu 16,01% față de anul 2012.

Veniturile nefiscale

Veniturile nefiscale sunt constituite din venituri din proprietate și vânzări de bunuri și servicii. Veniturile nefiscale încasate în anul 2014 au scăzut cu 58,33% față de anul 2013, dar au crescut cu 56,25% față de anul 2012.

Subvențiile/transferurile de la bugetul de stat și din veniturile proprii ale Ministerului Sănătății reprezintă:

- contribuții de asigurări de sănătate pentru diferite categorii de persoane și anume, persoane care satisfac serviciul militar în termen, persoane care execută o pedeapsă privativă de libertate sau arest preventiv, persoane aflate în concediu pentru creșterea copilului, persoane care se află în concediu medical pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 7 ani, persoane beneficiare de ajutor social, pensionari, cetățeni străini aflați în centrele de cazare, personalul monahal al cultelor recunoscute, persoane care se află în executarea măsurilor prevăzute la art. 105, 113 și 114 din Codul penal, precum și persoane care se află în perioada de amânare sau întrerupere a executării pedepsei private de libertate;
- contribuții din bugetul asigurărilor sociale de stat, din sumele alocate sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, pentru concedii și indemnizații datorate persoanelor aflate în incapacitate temporară de muncă din cauza accidentelor de muncă sau bolilor profesionale;
- subvenții/transferuri primite pentru echilibrarea bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

Execuția cheltuielilor

Contul de execuție cheltuieli pe domenii de asistență medicală în perioada 2013-2014 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorului	Realizat 2013	Realizat 2014	Realizat 2014/2013 (%)
Total cheltuieli, din care:	23.090	22.868	99,04
Cheltuieli pentru sănătate	21.871	21.487	98,24
Materiale și prestări de servicii cu caracter medical	21.565	21.163	98,14
Medicamente cu și fără contribuție personală	6.974	5.755	82,52
Medicamente pentru boli cronice cu risc crescut utilizate în programele naționale cu scop curativ	2.829	2.543	89,89
Materiale sanitare specifice utilizate în programele naționale cu scop curativ	208	217	104,33
Servicii medicale de hemodializă și dializă peritoneală	718	778	108,36
Dispozitive și echipamente medicale	158	178	112,66
Asistență medicală primară	1.315	1.423	108,21
Asistență medicală pentru specialități clinice	548	622	113,50
Asistență medicală stomatologică	13	48	369,23
Asistență medicală pentru specialități paraclinice	365	552	151,23
Asistență medicală în centre medicale multifuncționale (servicii medicale de recuperare)	68	89	130,88
Servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar	118	31	26,27
Spitale generale	8.017	8.517	106,24

Denumirea indicatorului	Realizat 2013	Realizat 2014	Realizat 2014/2013 (%)
Unități de recuperare-reabilitare a sănătății	47	49	104,26
Îngrijiri medicale la domiciliu	37	53	143,24
Prestații medicale acordate în baza documentelor internaționale	150	308	205,33
Cheltuieli de administrare a fondului, din care:	306	324	105,88
Cheltuieli de personal	150	181	120,67
Cheltuieli materiale și servicii	59	116	196,61
Cheltuieli de capital	4	2	50,00
Dobânzi	10	5	50,00
Proiecte cu finanțare din fonduri europene postaderare	81	21	25,93
Asigurări și asistență	1.219	1.381	113,29

Materiale și prestări de servicii cu caracter medical

Cheltuielile cu materiale și prestări servicii cu caracter medical au scăzut față de anul precedent cu un procent de 1,86%. Serviciile de asistență medicală stomatologică și cele de urgență prespitalicești și transport sanitar au fost finanțate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate doar în trimestrul I al anului 2013. Începând cu data de 1 iunie 2014, odată cu intrarea în vigoare a HG nr. 400/2014 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2014-2015, s-a reluat decontarea din bugetul FNUASS a unor servicii prestate în asistența medicală stomatologică, fapt ce a influențat creșterea cheltuielilor cu asistența medicală stomatologică în anul 2014 față de anul anterior.

În anul 2013, având în vedere prevederile Legii nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și autoritățile contractante, prin care s-a prevăzut pentru instituțiile publice din domeniul sănătății și entităților publice care furnizează servicii medicale de sănătate, ca termenul legal de plată pentru obligațiile bănești rezultând din contracte încheiate cu profesioniști să fie cel mult 60 de zile calendaristice, au fost efectuate plăți lunare aferente consumului a două luni, astfel:

- plăți aferente medicamentelor pentru boli cronice cu risc crescut, utilizate în programele naționale cu scop curativ, în perioada iulie-decembrie 2013;
- plăți pentru medicamente, cu și fără contribuție personală, consumate în perioada august 2013-ianuarie 2014.

Astfel, s-a ajuns la diminuarea plăților efectuate, în anul 2014 față de anul 2013 la medicamente pentru boli cronice cu risc crescut, utilizate în programele naționale cu scop curativ, cu 10,11% și la medicamente, cu și fără contribuție personală, cu 17,48%.

La prestațiile medicale acordate în baza documentelor internaționale, creșterea plăților față de aceeași perioadă a anului trecut s-a datorat, în primul rând, modificărilor survenite în legislația Uniunii Europene.

Cheltuielile de personal au avut un trend crescător, de la 134 milioane lei în anul 2012 la 150 de milioane lei în anul 2013, ajungând în anul 2014 la suma de 181 milioane lei. Creșterea cheltuielilor în anul 2013 față anul 2012 se datorează suplimentării numărului de posturi, respectiv înființării Serviciului Antifraudă din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, iar în anul 2014 față de 2013 se datorează, în principal, plăților anticipate a drepturilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești.

Cheltuielile de capital au înregistrat o scădere de la 110 milioane lei în anul 2012 la 4 milioane lei în anul 2013 și la 2 milioane lei în anul 2014.

Cheltuielile pentru „Proiecte cu finanțare din fonduri europene postaderare” au fost în anul 2014 în sumă de 21 milioane lei, respectiv cu 74,07% mai mici decât în anul precedent.

Bugetul FNUASS este principala sursă de finanțare a sănătății și cuprinde două capitole: sănătate și asistență socială.

Capitolul sănătate

Execuția cheltuielilor bugetului FNUASS pentru capitolul Sănătate, în perioada 2012-2014, se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Anii	Administrația centrală	Servicii publice descentralizate	Produse farmaceutice	Servicii medicale în ambulatoriu	Servicii de urgență prespitalicești	Servicii în unități sanitare cu paturi	Îngrijiri medicale la domiciliu	Prestații în baza documentelor internaționale
2012	192	158	7.672	2.035	653	7.535	34	57
2013	125	181	10.887	2.309	118	8.064	37	150
2014	75	249	9.471	2.734	31	8.566	53	308

Deși tendința anilor 2010-2014 a fost de a se reduce ponderea sectorului spitalicesc prin prevenirea internării cazurilor ce puteau fi rezolvate la alte niveluri de asistență medicală, din datele prezentate rezultă că medicina primară nu a fost stimulată astfel încât să se creeze disponibilitatea și capacitatea furnizorilor de servicii în ambulatoriu de a prelua și trata cât mai mulți pacienți la nivelul respectiv de asistență, înregistrându-se, în continuare, o ușoară creștere a cheltuielilor cu serviciile medicale acordate în unitățile sanitare cu paturi.

Capitolul Asistență Socială

În baza prevederilor OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobată prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare și a Normelor de aplicare a OUG nr. 158/2005, aprobate prin OMS/CNAS nr. 60/32/2006, activitatea de înregistrare și evidență a declarațiilor de asigurare pentru concedii și indemnizații – persoane

fizice, precum și de plată a contribuțiilor pentru concedii și indemnizații, revine în sarcina caselor de asigurări de sănătate care au primit și înregistrat documentele respective.

Veniturile pentru asigurări și asistență socială se constituie din cota de 0,85% aplicată la fondul de salarii, indemnizații de șomaj, venituri supuse impozitului pe venit sau asupra venitului cuprins în contractul de asigurare. Aceste venituri sunt prevăzute distinct la partea de venituri a bugetului FNUASS, iar cheltuielile pentru plata drepturilor conform OUG nr. 158/2005 sunt prevăzute distinct la partea de cheltuieli a bugetului FNUASS în capitolul „Asistență Socială”.

Execuția cheltuielilor bugetului FNUASS, pentru capitolul Asistență Socială, în perioada 2012-2014, se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Denumire indicator	2012	2013	2014
ASIGURĂRI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ, din care:	1.122	1.219	1.381
Asistență socială în caz de boli	696	724	803
Asistență socială pentru familie și copii	426	495	578
Pondere în total cheltuieli (%)	5,77	5,28	6,04

Analizând datele de mai sus se constată creșterea anuală a cheltuielilor celor două componente ale asistenței sociale, cea mai mare creștere din perioada analizată fiind aferentă anului 2014 față de anul 2013, respectiv 10,91% pentru asistență socială în caz de boli și 16,77% în cazul asistenței sociale pentru familie și copii.

Cheltuielile privind Programele Naționale de Sănătate (PNS) derulate de CNAS

Programele naționale de sănătate sunt derulate în comun de către Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări de Sănătate, fiind finanțate din FNUASS, care include și fondurile transferate din bugetul Ministerului Sănătății cu această destinație.

CNAS, în perioada 2012-2014, a derulat, în medie, 17 Programe Naționale de Sănătate, dintre care prezentăm mai jos pe cele cu ponderea cea mai mare în totalul plăților efectuate din bugetul FNUASS:

- milioane lei -

Program de sănătate	2012		2013		2014	
	Credite bugetare definitive FNUASS	Plăți	Credite bugetare definitive FNUASS	Plăți	Credite bugetare definitive FNUASS	Plăți
Programe Naționale de sănătate, din care, cu ponderea cea mai mare:	3.036	2.979	3.790	3.789	3.557	3.556
Programul Național de oncologie	1.124	1.116	1.429	1.429	1.437	1.437
Programul Național de diabet zaharat	830	824	950	950	859	859
Programul național de suplere a funcției renale la bolnavii cu insuficiență renală cronică	685	684	719	719	780	779

Sursa: Situațiile financiare întocmite de CNAS

Din totalul celor 17 PNS derulate în perioada 2012-2014, cele 3 programe prezentate în tabelul de mai sus au deținut ponderea cea mai mare în totalul plăților efectuate pentru derularea Programelor Naționale de Sănătate, de aproximativ 85%, acest fapt fiind determinat în principal atât de numărul mare al bolnavilor, cât și mai ales, de valoarea crescută a medicamentelor utilizate în tratamentul specific.

De altfel, în anul 2014, ponderea plăților efectuate pentru Programul național de oncologie a avut cea mai mare creștere, comparativ cu ponderea plăților care au fost efectuate în anul 2012, fiind influențată, în principal, de numărul bolnavilor oncologici înscrși în PNS (109.602 persoane), dar și de introducerea, în anul 2014, a subprogramului de reconstrucție mamară după afecțiuni oncologice prin endoprotezare.

În anul 2014 nu s-a constituit fond de rezervă la FNUASS, întrucât potrivit art. 256 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, fondul de rezervă se constituie în anii în care bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate este excedentar, caz în care fondul nu primește sume în completare de la bugetul de stat și se constituie numai după acoperirea deficitelor din anii precedenți ale bugetului.

În plus față de subvenția de la bugetul de stat pentru echilibrarea FNUASS s-a apelat și la împrumuturi din disponibilitățile Contului general al Trezoreriei Statului pentru acoperirea temporară a golurilor de casă, care au generat cheltuieli cu dobânzi, categorie de cheltuieli care în anul 2014 a scăzut, comparativ cu 2013, doar pe fondul scăderii nivelului dobânzilor.

Deficitul bugetului FNUASS la sfârșitul anului 2012 a fost în sumă de 410 milioane lei, care se adaugă la deficitul în sumă de 750 milioane lei, înregistrat la sfârșitul anului 2011. Deficitul astfel cumulat, respectiv 1.160 milioane lei, s-a menținut până la sfârșitul anului 2014.

În perioada 2013 și 2014, deficitul anual al FNUASS a fost acoperit în totalitate prin subvenții alocate de la bugetul de stat pentru echilibrare, în valoare de 7.642 milioane lei (4.915 milioane lei, în anul 2013 și 2.727 milioane lei, în anul 2014).

În aceste condiții, pentru finanțarea temporară a deficitului, CNAS a apelat la împrumuturi anuale, în medie de 1.596 milioane lei, pentru care a plătit dobânzi, în medie, de 7 milioane lei/an, în condițiile în care dobânzile primite de entitate pentru disponibilul din trezorerie sunt nesemnificative.

Deși în toată această perioadă s-au acordat subvenții de la bugetul de stat pentru acoperirea deficitului bugetului FNUASS, în medie de 2.732 milioane lei/an, aceste sume au fost insuficiente, iar deficitul bugetului FNUASS din anii precedenți, înregistrat la sfârșitul anului 2014, a rămas la aceeași valoare de 1.160 milioane lei, generând cheltuieli suplimentare cu dobânzile pe care CNAS le plătește Trezoreriei Statului pentru finanțarea temporară a deficitului bugetului FNUASS.

Observațiile Curții de Conturi:

au fost efectuate plăți cu încălcarea cadrului legal estimate la 16.488 mii lei, constând, în principal, în validarea și decontarea nelegală a:

- serviciilor de asistență spitalicească-internare de zi, pentru persoane care figurau în aceeași perioadă în internare continuă în cadrul altor unități sanitare, în sumă de 847 mii lei;
- unor servicii raportate de furnizorii de servicii medicale, precum și a unor prescripții de medicamente eliberate de către furnizorii de produse farmaceutice pe numele unor persoane decedate, în sumă de 693 mii lei;
- serviciilor medicale raportate de ambulatoriile de specialitate (paraclinice și clinice), de medici de familie, precum și decontarea unor prescripții medicale emise pentru pacienții internați în aceeași perioadă în spitale în regim de spitalizare continuă, în sumă de 1.565 mii lei;
- unor prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor unor persoane care nu se încadrau în categoria "pensionari cu venituri numai din pensii de până la 700 lei/lună", în sumă de 1.305 mii lei;
- unor prescripții medicale cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor, în sumă de 9.038 mii lei, pentru asigurații veterani, în condițiile în care persoanele respective nu dețineau această calitate conform prevederilor legale, respectiv nu figurează în baza de date a veteranilor furnizată de Casa Națională de Pensii Publice;
- unor servicii medicale în asistența medicală de specialitate din ambulatoriu, pentru specialitățile paraclinice, la tarife peste nivelul prevăzut în actele normative în vigoare, în sumă de 420 mii lei;
- unor prescripții medicale, în sumă de 566 mii lei, emise de către alți medici decât cei prevăzuți în protocoalele terapeutice.

referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului FNUASS, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora, s-au constatat următoarele tipuri de abateri:

- între drepturile de încasat din contribuții de asigurări sociale de sănătate raportate de casele județene de asigurări de sănătate și centralizate de CNAS, prin contul de execuție, în sumă de 7.447.279 mii lei și drepturile de încasat confirmate de unitățile teritoriale ale ANAF, în sumă de 7.031.093 mii lei, la data de 31.12.2014 exista o diferență în plus de 416.186 mii lei, care provine de la un număr de 24 de case de asigurări, ceea ce denotă faptul că între aceste instituții nu s-au efectuat punctaje la finele anului, în vederea stabilirii situației reale a acestor contribuții;
- trei case județene de asigurări de sănătate au corectat creanțe din contribuții de asigurări sociale de sănătate, în sumă de 59.444 mii lei, prin stornarea acestora din evidența contabilă, fără documente justificative legale, fără să cunoască în analitic ce reprezintă aceste sume stornate și, nu în ultimul rând, fără o clarificare a neconcordanțelor stabilite între evidențele CJAS și evidențele Direcției Generale a Finanțelor Publice (DGFP), ci doar pe baza unor solduri nefundamentate, transmise de către DGFP;
- CNAS nu a întreprins niciun demers în vederea stabilirii situației reale, pe vechime, a drepturilor de încasat din contribuții de asigurări sociale de sănătate datorate de angajatori și asigurați, înregistrate în evidența contabilă a CNAS, corelate cu cele raportate de către ANAF.

Această abatere a fost constatată și cu ocazia efectuării misiunii de audit financiar la CNAS în anul 2013, în urma căreia a fost emisă Decizia Curții de Conturi nr. 15/2013, măsura fiind contestată de CNAS, însă, potrivit Sentinței civile nr. 1045/28.03.2014 a Curții de Apel București, instanța a respins acțiunea formulată de reclamanta CNAS în contradictoriu cu pârâta Curtea de Conturi a României, la momentul elaborării prezentului raport dosarul aflându-se în recurs, la Înalta Curte de Casație și Justiție a României.

cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au identificat următoarele abateri:

- nu au fost cuantificate și înregistrate în evidențele tehnico-operative și contabile ale caselor județene de asigurări de sănătate, creanțe reprezentând contravaloarea serviciilor medicale acordate pacienților internați în cazurile de agresiune/vătămare corporală sau accidente rutiere, care au fost decontate inițial furnizorilor de servicii medicale, dar care nu au fost recuperate ulterior de la aceștia, în valoare estimată la 43.315 mii lei;
- nu au fost evidențiate în contabilitate și raportate în situațiile financiare concediile medicale în sumă estimată la 64.726 mii lei, pentru care angajatorii au depus cereri de recuperare a acestora de la FNUASS, abatere care persistă;
- neînregistrarea în evidența contabilă a debitelor consemnate de către compartimentul de control al instituției privind acordarea de compensații de 40% la medicamentele eliberate pensionarilor și sumele aferente unor servicii medicale prestate cetățenilor români în țări din Uniunea Europeană, în baza cardurilor europene de sănătate, în sumă estimată la 1.451 mii lei;
- neînregistrarea în evidența contabilă a sumei estimate la 203 mii lei, reprezentând cheltuieli de spitalizare aferente prestațiilor medicale de care au beneficiat cetățenii străini în România, pe baza documentelor internaționale stabilite de comun acord prin protocoalele încheiate în domeniul sănătății, în vederea recuperării.

Recomandări:

- ✓ monitorizarea și controlul modului de aplicare de către CJAS a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu furnizorii de

servicii medicale și produse farmaceutice; stabilirea întinderii, recuperarea acestora și perceperea de dobânzi și penalități de întârziere aplicabile pentru veniturile bugetare;

- ✓ clarificarea situației veniturilor din drepturile constatate de încasat (inclusiv a celor stornate din evidențele contabile fără documente justificative legale), structurarea în funcție de vechime astfel încât acestea să fie raportate real și exact în contul de execuție, identificarea situațiilor în care drepturile de încasat s-au prescris și luarea măsurilor legale în consecință, după caz;
- ✓ efectuarea de punctaje a drepturilor constatate de încasat din contribuții la FNUASS înregistrate în evidența contabilă a CNAS, cu cele raportate de către ANAF;
- ✓ elaborarea și implementarea unei reglementări specifice și unitare care să stabilească responsabilități concrete privind modul, formatul și periodicitatea cu care informațiile privind contribuțiile de asigurări de sănătate se gestionează și se transmit între ANAF și CJAS;
- ✓ evidențierea și urmărirea, în vederea încasării, a sumelor decontate către unitățile de asistență medicală și recuperate de la acestea pe măsura încasării de la persoanele vinovate, pentru pacienții internați în urma unor accidente rutiere, agresiuni și vătămări corporale, precum și înregistrarea corespunzătoare în evidența financiar-contabilă;
- ✓ CNAS va coordona:
 - activitatea privind înregistrarea în contabilitate a creanțelor de încasat, reprezentând contravaloarea serviciilor medicale acordate pacienților internați în cazurile de agresiune/vătămare corporală sau accidente rutiere, decontate inițial furnizorilor de servicii medicale, dar nerecuperate ulterior și va dispune măsuri de încasare a acestora;
 - activitatea privind înregistrarea în contabilitate a obligațiilor de plată în curs de clarificare, reprezentând cereri depuse de angajator pentru recuperarea sumelor plătite salariaților care au fost mai mari decât contribuția constituită cu această destinație și neanalizate în termenul legal și va urmări modul de decontare a acestora;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă sintetică și analitică, a sumelor constatate de compartimentele de control, reprezentând contravaloarea compensată cu 40% a prețului de referință al medicamentelor de care au beneficiat persoanele cu pensii de până la 700 lei și care au realizat și alte venituri, precum și a serviciilor medicale prestate cetățenilor români în țări din Uniunea Europeană, în baza cardurilor europene de sănătate;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a creanțelor de încasat pentru serviciul medical acordat asiguraților străini pe teritoriul României, potrivit prevederilor Ordinului Președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 729/2009 *pentru aprobarea Normelor Metodologice privind rambursarea și recuperarea cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale cu prevederi în domeniul sănătății la care România este parte.*

Opinia de audit

Având în vedere impactul abaterilor de la legalitate și regularitate, situațiile financiare în ansamblul lor nu prezintă la 31 decembrie 2014 o imagine fidelă a performanței financiare a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată. În aceste condiții, echipa de audit a formulat **opinie contrară** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate la 31 decembrie 2014.

Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2014

În baza prevederilor art. 22 lit. c) și art. 26 lit. i) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, a fost efectuată misiunea de audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014, la Ministerul Finanțelor Publice (MFP).

Auditul financiar s-a efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014, elaborat de MFP ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, având următoarea structură:

- **Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 9 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014);
- **Situația garanțiilor guvernamentale la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 10 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014);
- **Contul datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 11 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014);
- **Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 12 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014).

Auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014 a avut următoarele **obiective specifice**:

- exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014;
- legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora.

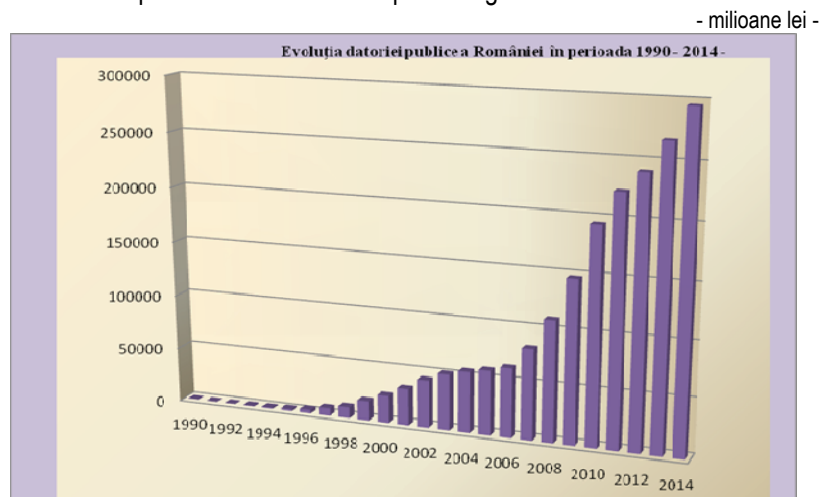
ANALIZA DATORIEI PUBLICE A ROMÂNIEI – EVOLUȚIE, SUSTENABILITATE ȘI VULNERABILITATE

În perioada 1990-2014, datoria publică a României a manifestat în mod constant o tendință ascendentă, înregistrând la sfârșitul anului 2014 valoarea de **295.656 milioane lei (65.974 milioane euro)**.

În timp ce datoria publică la data de 31.12.2014, raportată în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, conform prevederilor reglementărilor naționale, a fost în sumă de **295.655,60 milioane lei (65.973,86 milioane euro)**, datoria publică la aceeași dată, calculată potrivit metodologiei de calcul prevăzute de SEC 2010, a fost raportată Eurostat ca fiind în sumă de **265.391 milioane lei (echivalent 59.476,7 milioane euro)**.

Această diferență de raportare a datelor privind nivelului datoriei publice calculat pentru aceeași perioadă, în sumă de **30.274,6 milioane lei**, reprezentând un procent de **10,2%**, provine în cea mai mare parte din neincluderea în nivelul datoriei publice raportate la Eurostat a instrumentului „împrumuturi temporare din disponibilitățile contului general al Trezoreriei Statului” și a scrisorilor de garanție pentru care nu au fost efectuate plăți de la bugetul de stat.

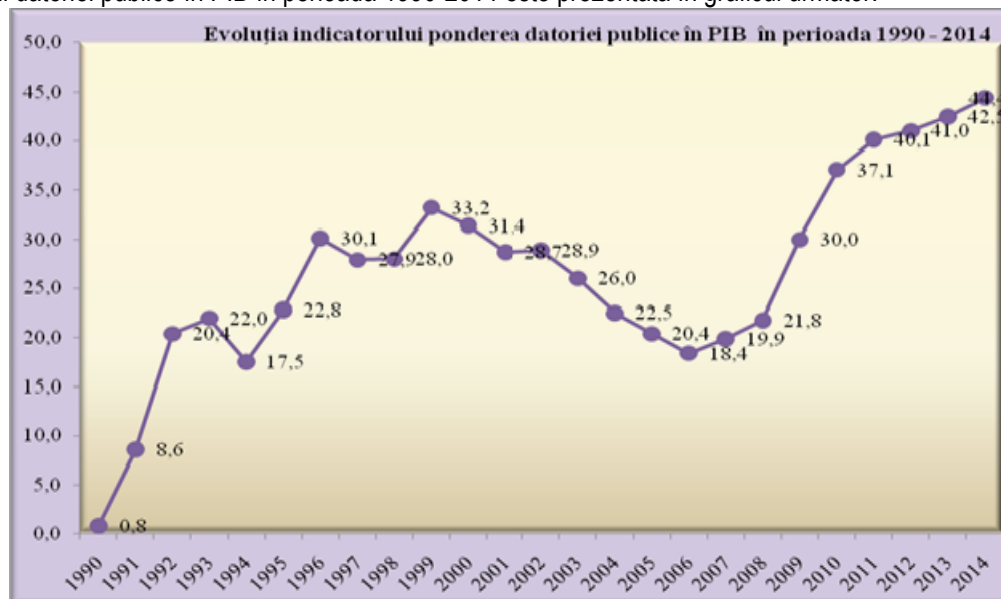
Evoluția datoriei publice a României în perioada 1990-2014 se prezintă grafic astfel:

În aceeași perioadă, cu excepția anului 2009, PIB-ul României a înregistrat o evoluție pozitivă, atingând la sfârșitul anului 2014 valoarea de **666.637,3 milioane lei**.

În anul 2014 față de anul 1990, datoria publică a crescut într-un ritm superior celui de creștere economică, situație în care sustenabilitatea finanțelor publice trebuie să fie o provocare majoră la nivelul politicilor publice.

Evoluția ponderii datoriei publice în PIB în perioada 1990-2014 este prezentată în graficul următor:

Raportul dintre datoria publică a statului și PIB, unul dintre criteriile de convergență stabilite prin Protocolul privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexă la Tratatul de la Maastricht, demonstrează faptul că în România acest raport a fost și este sensibil inferior valorii de referință de **60%** din PIB.

Cu toate că raportul dintre datoria publică și produsul intern brut se situează sub pragul de alertă de **60%**, apreciem că în condițiile menținerii unui ritm de creștere a datoriei publice care devansează ritmul de creștere a economiei, riscul de solvabilitate va crește.

La nivelul Uniunii Europene, ca și la nivel național, ritmul de creștere a datoriei publice a devansat ritmul de creștere a economiei. Nivelul mediu al raportului dintre datoria publică și PIB în UE a crescut de la **83,7%** în 2012 la **86,8%** în 2014, nivel care se situează mult peste limita de **60%** din PIB prevăzută în Tratatul de la Maastricht.

Indicatorul datoriei publice raportat la produsul intern brut al țării noastre, având un nivel de 39,6%, calculat după metodologia SEC 2010, comparat cu celelalte state membre, ne situează în anul 2014 în fruntea clasamentului, pe a patra poziție.

Nivelul mediu al raportului dintre deficitul public și PIB în UE a scăzut de la **-4,2%** în 2012 la **-2,9%** în 2014, nivel care se încadrează în limita de **-3%** din PIB prevăzută în Tratatul de la Maastricht. Cu toate acestea, **13** state membre (Cipru, Spania, Croația, Marea Britanie, Slovenia, Portugalia, Irlanda, Franța, Grecia, Finlanda, Belgia, Polonia, Italia) au înregistrat în anul 2014 **deficite care au depășit pragul de -3,0%** din PIB.

Indicatorul deficitul public raportat la produsul intern brut al țării noastre, având un nivel de 1,5%, calculat după metodologia SEC 2010, ne situează în anul 2014 pe locul 7 din cele 28 de state membre, respectiv pe poziția 3 în clasamentul celor 24 de țări care au înregistrat deficit.

În condițiile în care populația României a fost în scădere permanentă, iar volumul datoriei publice a țării a înregistrat o ascensiune continuă, gradul de îndatorare a populației a crescut într-un ritm alert, înregistrând la sfârșitul anului 2014 valoarea de **14.850,66 lei/locuitor**.

Nivelul indicatorului datoria publică/locuitor a prezentat o creștere mai accentuată decât cel al indicatorul PIB/locuitor, ceea ce indică un grad de suportabilitate mai ridicat pentru populație, comparativ cu țările dezvoltate.

Cu toate că din punct de vedere al ponderii datoriei publice și al deficitului în PIB România se situează sub limitele prevăzute prin Tratatul de la Maastricht și printre primele țări din UE, în ceea ce privește nivelul de trai se constată un decalaj important față de statele membre ale UE, țara noastră poziționându-se pe penultimul loc.

În condițiile în care, pe ansamblul perioadei, nivelul datoriei publice s-a situat pe o traiectorie ascendentă, serviciul datoriei publice a avut o evoluție fluctuantă. Astfel, în anul 2013 s-a înregistrat cel mai ridicat nivel al serviciului datoriei publice, după care în cursul anului 2014 a scăzut cu **8.525,9 milioane lei**, ajungând la o valoare de **60.184,4 milioane lei**.

Deși serviciul datoriei publice a scăzut în anul 2014, în continuare acesta reprezintă un efort financiar considerabil (**26,1%**) pentru bugetul de stat consolidat. În totalul cheltuielilor cu serviciul datoriei publice, mai mult de **80%** reprezintă rambursări de rate de capital/refinanțările de titluri, diferența de aproximativ 20% reprezentând dobânzi și comisioane.

Împrumutul acordat de FMI și administrat de MFP în valoare de **2.151,6 milioane euro** a fost restituit integral în perioada 2012-2015, iar costurile aferente acestuia în sumă de **256,5 milioane euro**, reprezentând un procent de **11,9%** din valoarea împrumutului, au fost achitate în perioada 2009-2015.

Având în vedere faptul că împrumutul acordat de FMI a fost conjugat cu asistența financiară acordată de UE prin facilitatea de finanțare a balanței de plăți și cu angajamentele încheiate cu BIRD, rambursarea în totalitate a „*pachetului financiar extern*” se va realiza până în anul **2023**.

În concluzie, pentru rambursarea ratelor de capital aferente împrumuturilor contractate de România în cadrul Aranjamentului stand-by, MFP a utilizat tot instrumente de datorie publică, rezultând, astfel, obligații noi de natura datoriei publice, care, prin rostogolire, vor produce efecte în anii viitori.

Analizând costurile generate de împrumuturile din pachetul financiar extern, putem aprecia faptul că cel mai „scump” dintre aceste împrumuturi a fost cel acordat de către Comunitatea Europeană.

În anul 2015 a fost atins vârful de plată pentru achitarea datorilor aferente pachetului de asistență externă contractat în 2009 prin Acordul Stand-by încheiat cu FMI, CE și BIRD, suma totală necesară (inclusiv dobânzi și comisioane) fiind de 1.798,74 milioane euro. Astfel, în perioada 2012-2014, *ponderea deficitului de cont curent în PIB a scăzut cu 4,8 puncte procentuale, ceea ce înseamnă că România a înregistrat o creștere economică semnificativă*, determinată de faptul că debitul net al României din tranzacțiile cu alte economii, raportat la PIB a avut o evoluție descrescătoare (costurile generate de importuri sunt încă mai mari decât veniturile realizate din exporturi).

În perioada 2012-2014, ritmul de creștere al datoriei publice externe a fost de 2,9 puncte procentuale, devansând ritmul de creștere al rezervelor internaționale. Pe întreaga perioadă analizată, valoarea raportului dintre rezervele internaționale și datoria publică externă a înregistrat o tendință descrescătoare.

În condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice externe care devansează ritmul de creștere al rezervelor internaționale, România va fi din ce în ce mai mult dependentă de finanțări externe. În anul 2013, gradul de acoperire a rezervei internaționale valutare din importuri a atins un maxim de 56%, ceea ce înseamnă că reducerea costurilor cu importurile la nivel național a avut drept consecință creșterea rezervei internaționale valutare a României.

Din această perspectivă, gradul de deschidere a economiei României va fi influențat în evoluția sa numai de volumul exporturilor care, la rândul său, va depinde de variațiile cererii și ofertei de pe piețele internaționale și de dinamica produsului intern brut.

Totodată, creșterea PIB, creșterea exporturilor și reducerea importurilor vor avea drept consecință atât creșterea rezervei internaționale (valutare) a țării și creșterea capacității de rambursare a fondurilor externe împrumutate de pe piețele de capital și de la instituțiile financiare bancare și nebankare internaționale (FMI, BEI, BIRD, BERD, Banca Japoniei), cât și diminuarea necesității economiei de a împrumuta fonduri.

În aceste condiții, se apreciază că nevoia de valută a economiei României s-a menținut la un nivel ridicat pentru a asigura atât plata serviciului datoriei publice, cât și costurile generate de importurile efectuate în perioada analizată.

Observațiile Curții de Conturi:

● în anul 2014, MFP a contractat datorie publică pe bază de legi speciale, prin emisiuni de titluri de stat, pentru acordarea de despăgubiri persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni CEC în vederea achiziționării de autoturisme, precum și pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești.

Astfel, MFP a emis în anul 2014 un număr de 4 serii de titluri de stat cu scadența la o lună, pentru despăgubirea persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni CEC-SA în vederea achiziționării de autoturisme și a persoanelor fizice care după 22 decembrie 1989 și-au transferat depunerile existente la Casa de Economii și Consemnațiuni CEC-SA la Banca Română pentru Dezvoltare - BRD - SA.

Din verificarea efectuată a rezultat că suma de 194.443,83 lei, reprezentând valoarea totală nominală a titlurilor de stat seria CEC 2014 și suma de 53.319.087,14 lei, reprezentând valoarea totală nominală a titlurilor de stat seria BRD/2014, seria BRD/1/2014 și seria BRD/2014/1, nu au fost evidențiate în „*Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014*” ca instrument de datorie publică.

În disponibilitățile trezoreriei nu a fost înregistrată contravaloarea acestor împrumuturi de stat. În fapt, aceste „*titluri de stat*” nu au reprezentat împrumuturi de stat, însă, la scadență, acestea au fost răscumpărate de MFP prin împrumuturi din disponibilitățile Trezoreriei Statului.

Totodată, s-a constatat faptul că nu au fost respectate prevederile 4.1.3. din HG nr. 1470/2007, referitoare la contractarea datoriei publice guvernamentale directe pe bază de legi speciale, deoarece:

- contractarea datoriei publice guvernamentale directe pe bază de legi speciale nu s-a efectuat prin lansarea de împrumuturi de stat de tipul obligațiunilor de stat dedicate;
- solicitarea scrisă a beneficiarului nu a fost însoțită de documentele justificative: nota contabilă și extrasul de cont din data acordării împrumutului;
- nu a fost notificată Banca Națională a României.

● datele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe nu oferă informații complete cu privire la perioada de finanțare pentru care au fost emise obligațiunile în euro și obligațiunile denominate în USD, pe piața externă. Ca urmare, nu au fost respectate cerințele Cap. III, pct. 3 din Normele metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, aprobate prin OMEF nr. 1059/2008;

● datele înscrise în „*Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014*”, aferente *Împrumutului pentru finanțarea Proiectului privind construcția de locuințe sociale II*, ratificat prin Legea nr. 483/29.11.2003 și *Împrumutului pentru finanțarea Proiectului privind construcția de locuințe sociale*, ratificat prin OUG nr. 110/2001, contractate de la BDCE nu oferă o imagine fidelă a

tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente la data de 31.12.2014, conform cerințelor Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, aprobate prin OMEF nr. 1059/2008 și art. 30 lit. b) din Legea nr. 82/1991 a contabilității, republicată;

- nederularea împrumuturilor contractate de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale, existând, în mai multe cazuri, întârzieri în încheierea acordurilor de împrumut subsidiare/acordurilor subsidiare, aceasta devenind, astfel, o practică.

Exemplificăm:

- ▶ *Acordul de împrumut 4875RO încheiat între România și Banca Internațională de Reconstrucție și Dezvoltare - BIRD privind completarea sprijinului financiar acordat de UE pentru restructurarea agriculturii*, semnat pe 28 decembrie 2007 la București, a fost ratificat prin Legea nr. 14/2009 și a intrat în efectivitate la 9 martie 2009. Acordul de împrumut subsidiar încheiat între MFP și ANCPI a fost semnat cu întârziere, respectiv după 4 luni de la publicarea Legii nr. 14/17 februarie 2009;
- ▶ *Acordul-cadru de împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru finanțarea Proiectului privind finalizarea construcției, renovarea sau reabilitarea clădirilor culturale de interes public din România*, semnat la București la 4 mai 2007 și la Paris la 14 mai 2007, a fost aprobat prin Hotărârea nr. 933 din 7 august 2007. Acordul de împrumut subsidiar încheiat între MFP și Ministerul Culturii și Cultelor a fost semnat la data de 30.11.2007, după 3 luni de la publicarea HG nr. 933/7 august 2007;
- ▶ *Contractul de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții, aferent Proiectului de modernizare a metroului din București-etapa a IV-a, Magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Drumul Taberei-Universitate*, semnat la București la 12 noiembrie 2009, aprobat prin Legea nr. 133 din 30 iunie 2010. Acordul de împrumut subsidiar încheiat între MFP și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „METROREX” SA a fost semnat la data de 02.12.2010, după 5 luni de la publicarea Legii nr. 133/30 iunie 2010;
- ▶ *Contractul de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții aferent Proiectului de modernizare a metroului din București-etapa a V-a, magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Universitate-Pantelimon*, semnat la București la 16 decembrie 2011, a fost ratificat prin Legea nr. 33 din 8 martie 2013. Acordul de împrumut subsidiar încheiat între MFP și Ministerul Transporturilor și Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „METROREX” SA a fost semnat la data de 20.01.2014, după 10 luni de la publicarea Legii nr. 33/08 martie 2013;
- ▶ *Acordul de împrumut privind Proiectul reforma sectorului sanitar-îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar dintre România și BIRD*, semnat la București la 17 iunie 2014, a fost ratificat prin Legea nr. 179 din 16 decembrie 2014. Acordul de împrumut subsidiar încheiat între MFP și Ministerul Sănătății a fost semnat la data de 05.03.2015, după 2 luni și jumătate de la publicarea Legii nr. 33/08 martie 2013.

Consecința acestui aspect constă în demararea cu întârziere a proiectelor, precum și nefinalizarea la termen a acestora.

- deși MFP avea atribuția de a analiza documentația propusă de beneficiarii proiectelor finanțate din împrumuturi contractate de la instituții financiare, documentația propusă de Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale în vederea efectuării tragerilor din împrumutul BIRD 4875RO nu a fost analizată corespunzător, în sensul că au fost acceptate documente justificative care nu au fost certificate în privința realității, regularității și legalității operațiunii, nu au purtat viza „Bun de plată” și viza de control financiar preventiv, în conformitate cu prevederile legale în domeniu.

Recomandări:

- ✓ evidențierea tuturor operațiunilor efectuate în vederea reflectării unei imagini reale și fidele a Contului general al datoriei publice;
- ✓ respectarea prevederilor legale referitoare la modul de contractare a datoriei publice guvernamentale directe pe bază de legi speciale;
- ✓ completarea datelor din Contul general al datoriei publice guvernamentale conform prevederilor Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, aprobate prin OMEF nr. 1059/2008;
- ✓ corelarea datelor din evidența financiar-contabilă cu cele din Contul general al datoriei publice în vederea reflectării unei imagini fidele a Contului general al datoriei publice;
- ✓ elaborarea unei proceduri în cadrul MFP, care să reglementeze circuitul intern al documentelor, astfel încât să nu se mai înregistreze întârzieri în încheierea acordurilor subsidiare;
- ✓ analizarea temeinică a documentației propuse de beneficiarii proiectelor finanțate din împrumuturi contractate de la bănci comerciale și alte instituții financiare, precum și a raportărilor transmise de aceștia, astfel încât tragerile să aibă la bază documente justificative întocmite/certificate în conformitate cu prevederile legale în domeniu.

Opinia de audit:

Având în vedere faptul că abaterile consemnate nu afectează semnificativ Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, a fost formulată **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2014

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei Electrice (ANRE) funcționează cu statut de **autoritate administrativă autonomă**, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată integral din venituri proprii, independentă decizional, organizatoric și funcțional, având ca obiect de activitate elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii, la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor, în baza Legii nr. 160/2012.

De asemenea, ca autoritate competentă în sectorul energiei electrice și gazelor naturale este abilitată să emită licențe și autorizații tuturor operatorilor din sector, să aprobe tarifele și prețurile pentru energia electrică, termică și gaze naturale.

Execuția bugetară pe anul 2014 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare		Plăți efectuate	Cheltuieli efective
	inițiale	definitive		
0	1	2	3	4
CHELTUIELI-TOTAL	106.688	106.688	61.790	61.846
Cheltuieli proprii	106.628	106.628	61.754	61.814
Cheltuieli curente	77.185	77.185	60.130	60.404
Cheltuieli de personal	65.267	65.267	54.194	54.368
Bunuri și servicii	11.638	11.638	5.733	5.832
Alte transferuri	273	273	201	203
Active nefinanciare	29.443	29.443	1.624	1.410
Cheltuieli fonduri nerambursabile	60	60	36	31
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	60	60	36	31

Procentul de execuție a bugetului a fost de 58% față de creditele bugetare definitive alocate, cele mai mari nerealizări înregistrându-se la titlul „Active nefinanciare”, cu o execuție de 6%.

Observațiile Curții de Conturi:

- a fost stabilit un nivel al chiriei lunare mult disproportionat față de cheltuielile pe care entitatea le efectuează pentru 8 imobile aflate în patrimoniu (situat în București) în sumă de 119 mii lei. Chiria lunară, cuprinsă între 56 lei și 129 lei, este mult sub nivelul cheltuielilor cu amortizarea înregistrată (între 237 lei și 488 lei), astfel încât entitatea nu a recuperat prin prețul chiriei cheltuielile efectuate;
- s-au efectuat plăți în sumă de 54 mii lei, pentru cheltuieli de cazare, decontate unui număr de 3 membri ai Comitetului de reglementare peste limita legală prevăzută a fi decontată anual beneficiarilor de locuințe de serviciu, puse la dispoziție de către RAPPs.

Recomandări:

- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor de închiriere pentru cele 8 imobile din patrimoniu, stabilirea diferențelor de cheltuieli nerecuperate prin chirie, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii, reconsiderarea nivelului chiriei astfel încât să se recupereze cheltuielile ocazionate de amortizarea acestora și întreținerea lor (reparații, datorii ș.a.);

- ✓ extinderea verificărilor asupra cheltuielilor cu cazarea, decontate în anul 2014, în vederea identificării și a altor cheltuieli de cazare angajate și decontate peste limita legală, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii.

Opinia de audit

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, în conformitate cu prevederile pct. 342 și 347 lit.b) din *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi a României nr. 155/2014*, opinia de audit exprimată este **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere**, având în vedere că denaturările sunt semnificative, dar nu au efecte generalizate asupra situațiilor financiare.

Stadiul de valorificare a actelor de control/audit încheiate

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 5 măsuri, pe care conducerea ANRE trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Împotriva a 4 măsuri dispuse prin decizie conducerea ANRE a formulat *Contestație*, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Conducerea entității a formulat acțiune în instanță împotriva încheierii emise de comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi a României.

Capitolul

2

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014

Auditul Performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Acest capitol este structurat pornind de la temele de audit al performanței, abordate de Curtea de Conturi în anul 2015, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate de echipele de audit.

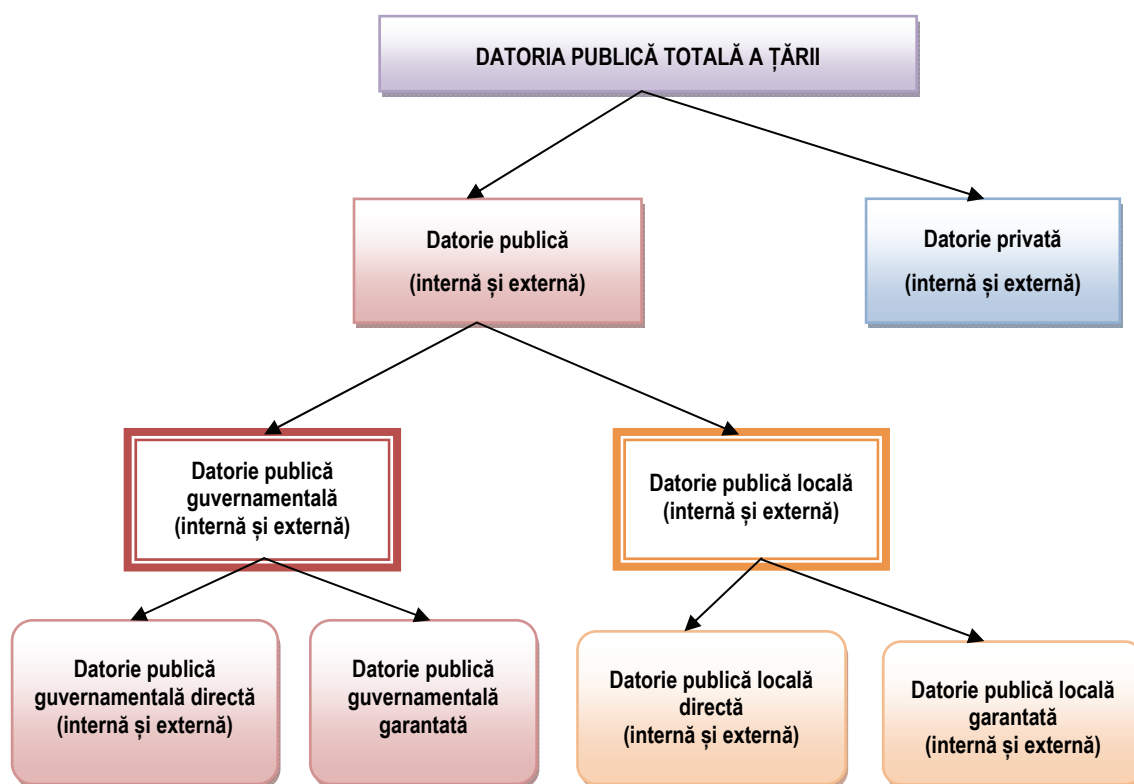
Rapoartele de audit al performanței au fost aprobate de Plenul Curții de Conturi și transmise Parlamentului și altor părți interesate și sunt publicate pe site-ul instituției www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.1. Evaluarea managementului datoriei publice în perioada 2012-2014 la Ministerul Finanțelor Publice (MFP)

Conform reglementărilor legale în vigoare, Ministerul Finanțelor Publice asigură elaborarea strategiei în domeniul datoriei publice și funcția de administrare a datoriei publice, fiind singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, directe și garantate, în lei și valută.

Datoria totală a României este formată din datoria publică (internă și externă) și datoria privată (internă și externă).

Schematic, datoria totală a României pe elementele sale componente poate fi ilustrată astfel:

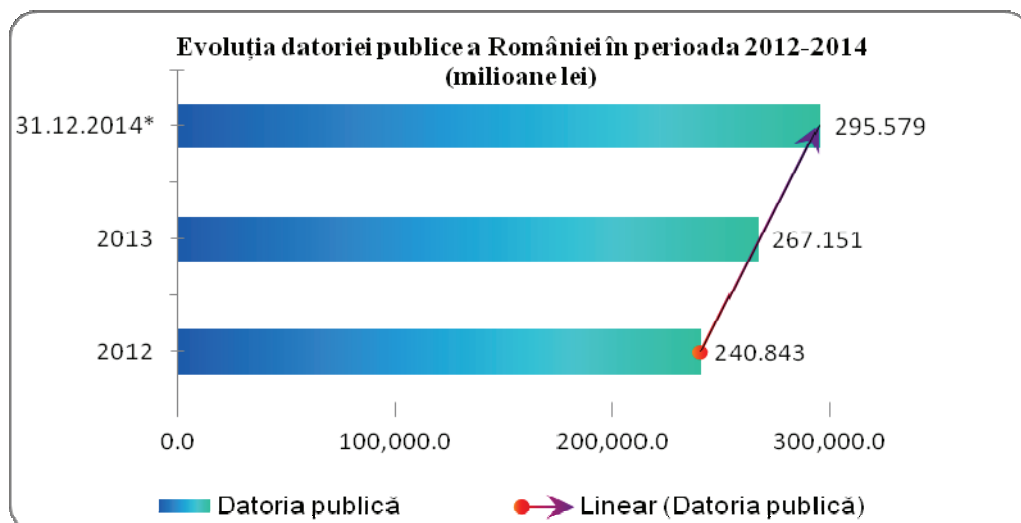
Obiectivul general al auditului a fost evaluarea modului de administrare și gestionare a datoriei publice de către MFP, prin prisma analizării sustenabilității acesteia, așa cum stabilesc liniile directoare cu privire la managementul datoriei publice, revizuite, elaborate de către Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială, în martie 2014.

În scopul atingerii obiectivului general au fost stabilite următoarele obiective specifice privind:

- ☑ evaluarea structurii portofoliului de datorie publică (structura portofoliului datoriei publice în funcție de monedă, rata dobânzii, maturitate, graficul de amortizare);
- ☑ evaluarea sustenabilității datoriei publice, în interrelație cu sustenabilitatea politicilor fiscale;
- ☑ evaluarea politicilor de finanțare la nivel guvernamental.

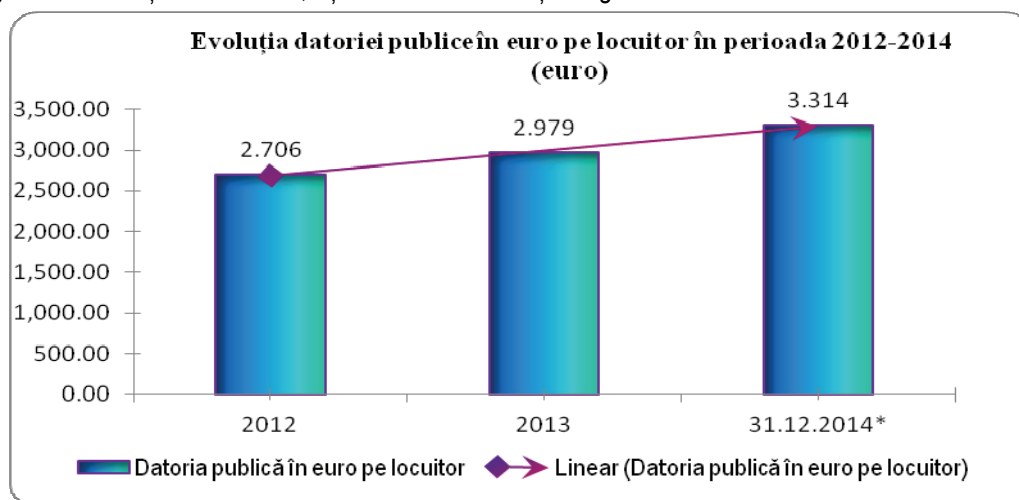
Urmărind obiectivele specifice, s-au concluzionat următoarele:

- datoria publică a României a manifestat o tendință de creștere continuă, ajungând la o valoare de 295.579 milioane lei (65.947 milioane euro), la 31.12.2014, față de nivelul de 240.843 milioane lei (54.382 milioane euro) înregistrat la 31.12.2012, așa cum se observă în graficul următor:

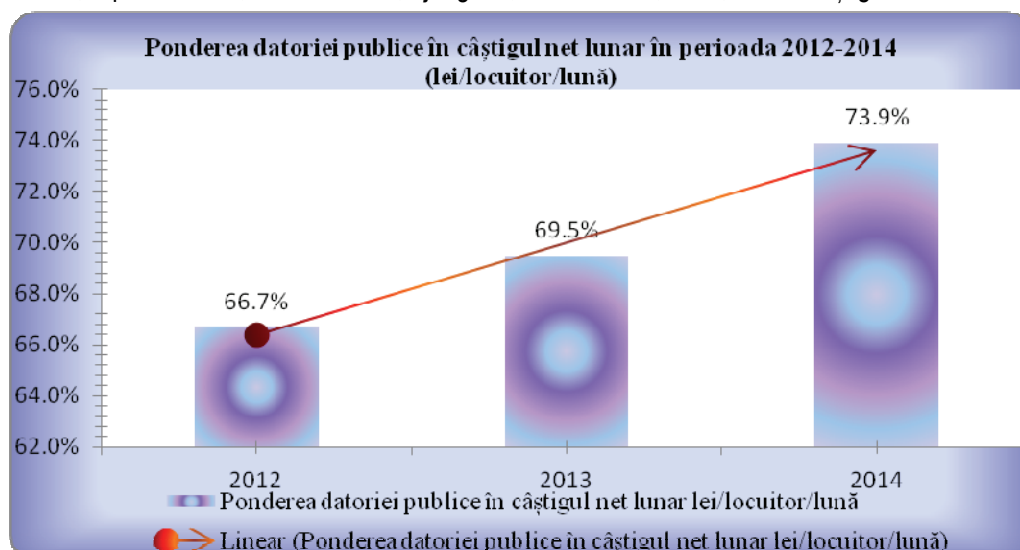

În anul 2013, creșterea înregistrată de datoria publică a fost de 10,92% față de anul 2012, ajungând, în anul 2014, la 10,64% față de anul 2013, fapt care a atras, în mod inevitabil, sporirea dobânzilor aferente, precum și a cheltuielilor publice totale. Pentru menținerea datoriei publice la un nivel rezonabil este necesară accelerarea ritmului de creștere economică la un nivel mai ridicat față de cel prezent și diminuarea deficitului bugetar.

➤ evaluând datoria publică în euro pe locuitor, se constată o creștere semnificativă, ajungând la 3.314 euro/locuitor, la data de 31.12.2014, față de 2.706 euro/locuitor, cât se înregistra la data de 31.12.2012, ceea ce indică faptul că ritmul de îndatorare al țării a înregistrat o tendință crescătoare, așa cum se observă și din graficul următor:

Analizând câștigul salarial mediu net, în perioada 2012-2014, comparativ cu nivelul datoriei publice, la nivelul mediu al cursului euro, se observă că, pentru o persoană care în anul 2012 avea un câștig net salarial lunar de 1.507 lei, plata datoriei publice/locuitor, de 1.005 lei, reprezenta 66,7% din acesta, ajungând, în anul 2014, la 73,9% din câștigul net lunar.

Graficul prezentat reflectă un nivel mare de îndatorare din salariul net lunar, cu influențe asupra gradului de suportabilitate de către populație.

Raportul dintre datoria publică și PIB a crescut de la 40,4% din PIB în anul 2012, la 41,9% în anul 2013, pentru ca în anul 2014 să ajungă la 44,1%, cu o deteriorare de 3,7 puncte procentuale, care este explicată nu doar de nevoia de finanțare a deficitului bugetar, ci și de deprecierea monedei naționale și de consolidarea rezervelor de lichiditate ale Trezoreriei Statului.

Banca Națională a României (prin Direcția Stabilitate Financiară) subliniază faptul că, din rațiuni de sustenabilitate în grupul economiilor emergente, precum și pentru a modera cheltuielile cu dobânzile și impactul acestora asupra deficitului primar, procesul de consolidare fiscală trebuie să plafoneze nivelul datoriei publice la ponderi de sub 40% din PIB.

Datoria publică, raportată la produsul intern brut și la exporturile de bunuri și servicii, în perioada 2012-2014, se prezintă astfel:

Anul	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro)	PIB* (milioane lei)	Datorie publică, procent în PIB (%)	Deficit buget de stat cumulat (milioane lei)	Deficit buget de stat, procent în PIB (%)	Exporturi de bunuri și servicii (milioane euro)**	Datorie publică, procent în exporturile de bunuri și servicii (%)
2012	240.843	54.382	596.700	40,4	-50.753	8,5	53.472	102
2013	267.150	59.569	637.600	41,9	-35.681	5,6	57.306	104
2014	295.578	65.946	670.500	44,1	-40.571	6,05	61.687	107

*) date operative la 31.12.2014

**) sursa: Comisia Națională de Prognoză-PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI MACROECONOMICI PENTRU PERIOADA 2014-2018 – pentru fundamentare buget – 9 decembrie 2014

Datele prezentate indică faptul că, în perioada analizată, creșterea datoriei publice a depășit nevoia de finanțare a deficitului.

- cu toate că raportul dintre datoria publică guvernamentală și produsul intern brut se situează cu mult sub pragul de alertă, de 60% (prevăzut în Tratatul de la Maastricht – Tratatul Uniunii Europene publicat în Jurnalul Oficial C191/29.07.1992), apreciem că, în condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice guvernamentale care devansează ritmul de creștere al economiei, riscul de solvabilitate va crește.

Acesta constituie un motiv în plus pentru adoptarea unei conduite proactive, prin continuarea adoptării, de către Guvern, a măsurilor de consolidare fiscală, având în vedere că datoria publică guvernamentală, conform legislației naționale, va crește ca urmare a angajării de datorie nouă. Drept urmare, pentru menținerea la un nivel sustenabil a datoriei publice guvernamentale este necesară continuarea politicii de consolidare fiscală și de menținere a deficitului bugetar la nivele reduse, dar și menținerea, la un nivel prudent, a emiterii de garanții guvernamentale.

- analiza indicatorului privind raportul între soldul datoriei publice, rămasă de rambursat la sfârșitul anului, și exportul de bunuri și servicii din anul financiar respectiv măsoară sustenabilitatea datoriei publice, iar creșterea datoriei publice, într-un ritm mai alert decât al veniturilor din exportul de bunuri și servicii, așa cum s-a întâmplat în perioada supusă auditului, indică faptul că s-ar putea înregistra probleme în ceea ce privește onorarea la scadență a obligațiilor de plată, deci scăderea capacității de rambursare și creșterea riscului de solvabilitate;
- pe parcursul perioadei analizate, în totalul datoriei publice, cea mai mare pondere a avut-o datoria publică internă, de aproximativ 55,1%, în timp ce datoria publică externă a avut o pondere de aproximativ 44,9%. Cu alte cuvinte, statul român a făcut apel în proporție mai mare la resursele de pe piața internă, mai ales prin emisiuni de obligațiuni de tip benchmark, cu maturitate pe termen mediu și lung;
- în perioada analizată, datoria publică guvernamentală a României a crescut de aproximativ 1,24 ori (de la 226.842 milioane lei în anul 2012 la 280.931 milioane lei în anul 2014). În totalul datoriei publice guvernamentale, ponderea cea mai mare o dețin obligațiile financiare ale statului datorate creditorilor de pe piața internă.
- datoria publică guvernamentală internă a crescut în mod sistematic: cu 21,18% la sfârșitul anului 2013, față de sfârșitul anului 2012 și cu 9,62% la sfârșitul anului 2014, față de sfârșitul anului 2013. Pe parcursul perioadei analizate, în totalul datoriei publice guvernamentale interne, o pondere de peste 93,5% a avut-o datoria publică guvernamentală internă directă, în timp ce datoria publică guvernamentală internă garantată a avut o pondere nesemnificativă, dar care a înregistrat o ușoară creștere în anul 2014. Se observă faptul că, pentru perioada 2012-2014, datoria publică guvernamentală internă, contractată prin împrumuturi din contul general al Trezoreriei Statului, a crescut de la 13,1% din totalul datoriei publice guvernamentale interne, în anul 2012, la 16,9% în anul 2014. Ca și în anii precedenți, în perioada 2012-2014, datoria publică guvernamentală internă a fost deținută integral de sectorul bancar privat, creându-se, astfel, un cerc vicios între datoria publică și consolidarea bancară. Apreciam că, în calitatea lor de depozitari ai resurselor financiare ale populației și ale societăților comerciale, băncile dețin o poziție privilegiată pe piață. Întrucât acestea trebuie să-și valorifice resursele prin plasarea lor în titluri de stat, MFP a asigurat sectorului bancar privat un venit sigur și plasamente în active fără risc. În perioada analizată nu a existat un echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă, contractate de pe piața internă, așa cum era prevăzut în strategiile de administrare a datoriei publice. Astfel, raportul privind ponderea datoriei publice guvernamentale interne, cu rata dobânzii fixă și cu rata dobânzii variabilă, a fost de 59,2%, respectiv 40,8% în anul 2012, de 71,9%, respectiv de 28,1% în anul 2013 și de 68,8%, respectiv 31,2% în anul 2014, această structură a datoriei publice guvernamentale interne generând menținerea unui risc de rată a dobânzii;
- în totalul datoriei publice guvernamentale externe, datoria publică guvernamentală externă directă a constituit componenta reprezentativă, înregistrând o creștere de volum, de la 21.964 milioane euro, în anul 2012, la 28.233 milioane euro, în anul 2014. Între 2012 și 2014, datoria publică guvernamentală externă directă a înregistrat ponderi variind între 94,2% și 96,4% din

totalul datoriei publice guvernamentale externe. Nivelul obligațiunilor de stat emise pe piața externă, în total datorie publică guvernamentală externă directă contractată reprezenta 72% la sfârșitul anului 2012, 85,2% în anul 2013 și 81,5%, la sfârșitul anului 2014. Datoria publică guvernamentală externă a crescut în mod sistematic, la sfârșitul anului 2014 fiind de 1,2 ori mai mare față de sfârșitul anului 2012.

Referitor la maturitatea împrumuturilor contractate de către MFP pe piețele externe de capital, împrumuturi ale căror scadențe au fost stabilite în anul 2022, în anul 2020 și în anul 2024, subliniem faptul că MFP trebuia să se orienteze către maturități diferite, care să asigure evitarea vârfurilor de datorie, a riscului de refinanțare și, implicit, a creșterii serviciului datoriei publice. Datoria publică guvernamentală externă, contractată pentru finanțarea de proiecte, se situează la un nivel îngrijorător de scăzut comparativ cu datoria publică guvernamentală externă, contractată pentru susținerea balanței de plăți, consolidarea rezervei valutare, finanțarea de deficit și refinanțarea datoriei publice. Mai mult, în anul 2014, ponderea împrumuturilor externe contractate în scopul finanțării unor proiecte, prioritare pentru economia românească, în total datorie publică guvernamentală externă, a cunoscut cel mai mic nivel, de numai 23%;

➤ în perioada 2012-2014, ponderea datoriei publice locale în total datorie publică a fost de 5,8%, în anul 2012 și de 5% în anul 2014, având o evoluție fluctuantă, crescând de la valoarea de 14.001 milioane lei (3.161 milioane euro), înregistrată la nivelul anului 2012, la valoarea de 14.971 milioane lei (3.338 milioane euro), înregistrată la nivelul anului 2013, pentru ca la data de 31.12.2014 să scadă la valoarea de 14.648 milioane lei (3.268 milioane euro).

Atât în cazul datoriei publice locale directe, cât și în cazul datoriei publice locale garantate, sursele de finanțare de pe piața internă sunt preponderente, ponderea cea mai mare fiind deținută de datoria publică locală provenind din împrumuturi contractate de la bănci comerciale sau de la alte instituții de credit.

➤ *Cu privire la analiza serviciului datoriei publice*

➤ în perioada 2012-2014, România a achitat un serviciu al datoriei publice în sumă totală de 194.946 milioane lei (43.913 milioane euro), cu o medie anuală de 64.982 milioane lei (14.638 milioane euro).

Din analiza datelor s-a remarcat faptul că, în perioada analizată, serviciul datoriei publice a avut o evoluție fluctuantă, cel mai mare nivel fiind atins în anul 2013, când acesta a ajuns la o valoare de 68.710 milioane lei.

În totalul cheltuielilor cu serviciul datoriei publice, o pondere semnificativă, de 83,2%, este reprezentată de rambursarea ratelor scadente de capital/refinanțările de titluri.

Analizând ponderea serviciului datoriei publice în PIB se constată un trend descrescător, ajungând la 8,9% în anul 2014. Aceeași tendință a cunoscut și ponderea serviciului datoriei publice în cheltuielile bugetului general consolidat, atingând un procent de 25,9% în anul 2014. Pentru perioada analizată, efortul financiar, reprezentând plăți de dobânzi și comisioane, aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală, a fost în sumă de 30.714 milioane lei, reprezentând 16,3% din total serviciu datorie publică guvernamentală (187.949 milioane lei).

➤ în perioada considerată, costurile anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală au avut o dinamică descendentă, atingând cel mai mic nivel în anul 2014, respectiv 9.847 milioane lei.

Din totalul costurilor aferente instrumentelor de datorie publică, cea mai mare pondere o au costurile asociate titlurilor de stat lansate pe piața internă, acestea reprezentând 59,4% din totalul costurilor aferente perioadei analizate. De asemenea, se observă o evoluție ascendentă a costurilor anuale aferente titlurilor de stat, lansate pe piețele internaționale, de la 1.443 milioane lei în anul 2012, la 3.047 milioane lei în anul 2014.

Chiar dacă scăderea costurilor aferente datoriei publice guvernamentale a avut o influență financiară pozitivă asupra poziției fiscale a statului pentru anul 2014, trebuie avut în vedere faptul că datoria publică guvernamentală a crescut în perioada analizată, ceea ce ar putea determina influențe negative în anii următori.

Serviciul datoriei publice guvernamentale externe a avut o dinamică ascendentă în perioada considerată, de la 2.683 milioane euro, în anul 2013, la un nivel de 2.821 milioane euro, în anul 2014. În decurs de trei ani, efortul financiar valutar generat de rambursarea ratelor de capital, plata dobânzilor și a comisioanelor, aferente datoriei publice guvernamentale externe a fost de 8.022 milioane euro.

➤ în perioada 2012-2014, România a achitat un serviciu al datoriei publice locale în sumă totală de 6.998 milioane lei, cu o medie anuală de 2.333 milioane lei. Cel mai mare nivel al serviciului datoriei publice locale a fost atins în anul 2013, când acesta a ajuns la valoarea de 2.569 milioane lei.

Pentru perioada analizată, efortul financiar, reprezentând plăți de dobânzi și comisioane aferente instrumentelor de datorie publică locală, a fost în sumă totală de 2.201 milioane lei, reprezentând 31,45% din total serviciu datorie publică locală, în sumă de 6.998 milioane lei.

Totodată, s-a observat că ponderea rambursărilor de împrumuturi, în total serviciu datorie publică locală, a avut o evoluție crescătoare, în timp ce ponderea dobânzilor și comisioanelor a avut o tendință de scădere.

La data de 31.12.2014, costurile anuale aferente instrumentelor de datorie publică locală au înregistrat o scădere accentuată, ajungând la un nivel de 619 milioane lei. Referitor la aceste costuri, cea mai mare pondere au avut-o costurile asociate împrumuturilor de la bănci, care au cunoscut o evoluție ascendentă, de la 605 milioane lei în anul 2012, la 617 milioane lei în anul 2013, pentru ca la data de 31.12.2014 să cunoască o descreștere accentuată, la 471 milioane lei.

➤ *Cu privire la contractarea împrumuturilor de către Guvernul României prin MFP*

I. În perioada 2012-2014, Guvernul României, prin MFP, a contractat două împrumuturi, de la Banca Europeană de Investiții (BEI), în sumă totală de 498 milioane euro, pentru finanțarea de proiecte și anume: Proiectul „Centrala Electrică Paroșeni” (Legea nr. 121/2012) și Proiectul de modernizare a metroului din București – etapa a V-a, magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Universitate-Pantelimon (Legea nr. 33/2013).

II. Pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice/datoriei publice guvernamentale în perioada 2012-2014, MFP a contractat de la organismele financiare internaționale – BIRD un număr de cinci împrumuturi în sumă totală de 2.570 milioane euro, după cum urmează:

- împrumutul în valoare de 500 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului privind modernizarea sistemului de asistență socială (Legea nr. 68/2012);
- împrumutul în valoare de 1.000 milioane euro, acordat pentru politici de dezvoltare, cu opțiunea de amânare a tragerii (OUG nr. 51/2012);
- împrumutul în valoare de 70 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului de modernizare a administrației fiscale (Legea nr. 212/2013);
- împrumutul în valoare de 250 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului privind reforma sectorului sanitar, îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar (Legea nr. 179/2014);
- împrumutul în valoare de 750 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului privind Primul împrumut pentru politici de dezvoltare privind eficientizarea finanțelor publice și creșterea economică (Legea nr. 180/2014).

Utilizarea, de către MFP, ca tip de instrument „contractarea de împrumuturi pentru proiect”, în scopul finanțării deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice, în procesul de administrare a datoriei publice guvernamentale, nu asigură minimizarea costurilor pe termen lung și limitarea riscurilor implicate, obiectiv propus prin strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale, pentru aceste împrumuturi MFP plătind comisioane în sumă de 12 milioane euro.

Majoritatea împrumuturilor contractate de către MFP, prezentate la punctul II, au scadențele stabilite pentru anii 2023, 2024 și 2032, astfel încât rambursarea sumelor de tip bullet ar putea crea un vârf al datoriei publice. În acest context, MFP trebuie să găsească soluții pentru evitarea vârfurilor scadente, în condiții cât mai eficiente și în condițiile limitării riscurilor aferente datoriei publice guvernamentale.

➤ *Cu privire la constituirea și utilizarea sumelor din rezerva financiară/buffer-ul financiar la dispoziția Trezoreriei Statului*

În perioada analizată, destinația sumelor din rezerva financiară la dispoziția Trezoreriei Statului a fost următoarea:

- finanțarea deficitului bugetului de stat în sumă totală de 4.859 milioane euro și 20 milioane USD;
- refinanțarea datoriei publice în sumă totală de 6.607 milioane euro și 697 milioane USD;
- plăți aferente ratelor de capital/răscumpărări titluri de stat în sumă totală de 1.313 milioane euro și 1.539 milioane USD.

O concluzie a auditului a fost necesitatea identificării și a altor surse pentru finanțarea deficitului bugetului de stat, la nivelul MFP, în afara buffer-ului creat pentru îmbunătățirea modului de gestiune și a profilului de maturitate al datoriei publice.

➤ *Cu privire la finanțarea deficitului bugetului de stat*

Din analiza datelor furnizate de MFP, aferente perioadei 2012-2014, a rezultat că finanțarea deficitului bugetului de stat cumulat, în sumă de 127.006 milioane lei, s-a asigurat prin contractarea de împrumuturi de stat, în proporție de 86,1%, de pe piața internă și doar 13,9% din surse externe.

De remarcat faptul că deficitul cumulat al bugetului de stat a înregistrat o evoluție descendentă, de la o valoare absolută de 50.754 milioane lei, în anul 2012, la o valoare absolută de 40.571 milioane lei, în anul 2014, în timp ce ponderea volumului deficitului susținut temporar de disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului, a cunoscut o evoluție ascendentă, de la 31,9% în anul 2012 la 53,6% în anul 2013 și la 61,5% în anul 2014.

➤ *Cu privire la constituirea și utilizarea fondului de risc*

În perioada 2012-2014, la nivelul MFP s-a constituit *Fondul de risc*, în vederea acoperirii riscurilor financiare care decurg din garanțiile de stat, precum și din subîmprumuturi, în sumă totală de 316 milioane lei, în perioada analizată efectuându-se plăți din acest fond, în sumă totală de 201 milioane lei.

De menționat faptul că, în aceeași perioadă, prin acte normative emise de Guvern și aprobate prin lege, s-au anulat datorii la fondul de risc ale unor operatori economici, în sumă totală de 3.167 milioane lei, din care 1.830 milioane lei reprezintă majorări de întârziere.

Referitor la gradul de recuperare a sumelor reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente, cu sau fără obligațiile fiscale accesorii (majorări și penalități de întârziere la fondul de risc), nivelul încasărilor a avut o evoluție fluctuantă: 28,10% în 2012, o creștere substanțială în anul 2013, la 62,98%, urmată de o scădere la 34,49%, în anul 2014.

Referitor la gradul de conformare a agenților economici garanțati/subîmprumutați prin plată voluntară la fondul de risc, s-a constatat că a scăzut vertiginos, de la 24% în anul 2012 la numai 6% în 2014, acest trend descrescător determinând o creștere a cheltuielilor bugetare și punând o amprentă negativă asupra deficitului bugetului de stat, și așa destul de împovărat.

➤ *Cu privire la împrumuturile contractate de Ministerul Finanțelor Publice și subîmprumutate ordonatorilor principali de credite*

La data de 31.12.2014 se aflau în curs de implementare un număr de 31 de proiecte, finanțate din împrumuturi contractate de MFP, de la instituții financiare internaționale și bănci comerciale, subîmprumutate ordonatorilor principali de credite (unități ale administrației publice centrale și unități administrativ-teritoriale), cu un grad mediu de utilizare de 64,6%.

Din datele analizate a rezultat că din suma totală de 4.958 milioane euro, reprezentând împrumuturi externe contractate de către MFP pentru finanțarea de proiecte, mai mult de jumătate, respectiv suma de 3.076 milioane euro (62,04%), a fost orientată către finanțarea proiectelor implementate de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și, ulterior, prin Secretariatul General al Guvernului.

➤ *Cu privire la strategiile de administrare a datoriei publice guvernamentale*

Obiectivele privind administrarea datoriei publice guvernamentale, în perioada 2012-2014, stabilite prin strategii, au avut în vedere, în principal, asigurarea necesarului de finanțare guvernamentală și a obligațiilor de plată în condițiile minimizării costurilor pe termen mediu și lung, limitarea riscurilor aferente portofoliului de datorie publică guvernamentală, precum și dezvoltarea pieței titlurilor de stat, obiectivul țintă „pentru administrarea riscului valutar” constituindu-l: „menținerea ponderii datoriei denominate în moneda națională, din total datorie publică guvernamentală, de minimum 40%, respectiv între 35% (minim) și 50%”. În anul 2013, ponderea datoriei denominate în lei, în total datorie publică guvernamentală, s-a situat sub limita de 40% din total portofoliu ca urmare a contractării de datorie în valută din surse externe, respectiv emisiuni de obligațiuni pe piețele internaționale de capital, dar și a tragerii primei tranșe (...) din împrumutul BIRD DPL DDO.

Pentru îndeplinirea obiectivului de dezvoltare a pieței locale a titlurilor de stat, în direcția creșterii eficienței acestea s-a prevăzut ca măsură de întreprins „analiza oportunității emiterii de titluri de stat adresate populației în scopul lărgirii bazei de investitori, susținerii pieței titlurilor de stat și promovării comportamentului de economisire pe termen lung”, dar, până la data de 31.12.2014, nu a fost lansată nicio emisiune privind titlurile de stat adresate populației.

Ca direcție strategică și acțiune de întreprins, în vederea îndeplinirii obiectivului a fost prevăzută: „acoperirea deficitului bugetar și a necesarului de refinanțare (...) realizarea în proporție majoritară, prin emiterea de titluri de stat atât pe piața internă, cât și pe piețele externe de capital”. Mai mult, prin strategia fiscal bugetară, pe perioada 2012-2014, s-a prevăzut că „Strategia de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, în perioada 2011-2014, se va realiza în proporție de circa 50% prin emisiuni de titluri de stat, de pe piața internă(...)”.

În fapt, din analiza datelor prezentate de MFP a rezultat că deficitul bugetar a fost finanțat prin emisiuni de titluri de stat de pe piața internă, în proporție de 34,4% în anul 2012, de 36% în anul 2013 și de numai 32,8% în anul 2014, înregistrându-se diferențe mari față de ținta propusă, de circa 50%.

Pentru perioada 2013-2015, strategia fiscal-bugetară a fost revizuită, modificându-se astfel: „Strategia de finanțare a deficitului bugetar, în perioada următoare (2013-2015), prevede finanțarea în proporție echilibrată din surse interne și externe”.

Din „Situația finanțării deficitului bugetului de stat în perioada 2012-2014” a rezultat că, dacă în anul 2013 sursele interne au reprezentat 97% și doar 3% surse externe, în anul 2014 ponderea surselor interne a scăzut la 95,1%, sursele externe crescând la 4,9%, dar nu putem aprecia că reprezintă o „proporție echilibrată”, obiectiv propus atât prin strategia fiscal bugetară, pe perioada 2012-2014, cât și prin programul de convergență.

➤ *Cu privire la alte aspecte privind gestionarea și administrarea împrumuturilor contractate de Ministerul Finanțelor Publice*

În anul 2009, în vederea menținerii stabilității economice, în contextul crizei financiare globale și pentru a preveni apariția de blocaje care ar putea afecta echilibrele macroeconomice, prin OUG nr. 99/2009, aprobată prin Legea nr. 37/2010, Guvernul României a ratificat Aranjamentul stand-by dintre România și Fondul Monetar Internațional, convenit prin Scrisoarea de intenție transmisă de autoritățile române, semnată la București la 24 aprilie 2009, cât și prin Decizia Consiliului Director al Fondului Monetar Internațional din 4 mai 2009, în baza căruia s-a acordat un împrumut în valoare de 11.443.000.000 DST.

Beneficiarul împrumutului a fost România, prin Banca Națională a României, pentru suma de 9.496.500.000 DST și prin Ministerul Finanțelor Publice, pentru suma de 1.946.500.000 DST.

Pentru rambursarea împrumutului (aranjamentul stand-by) în valoare de 1.946.500.000 DST, MFP a utilizat ca surse împrumuturi externe (17,13%), certificate de trezorerie (12,50%), împrumuturi contractate de pe piețele externe de capital, prin redeschidere de emisiuni de obligațiuni, în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat pe termen mediu "Global Medium Term Notes" (45,37%), contul curent general al Trezoreriei Statului (25%). În fapt, pentru rambursarea sumei având ca sursă împrumuturi externe, MFP a utilizat sume din alte împrumuturi, negociate și acordate României pentru finanțarea de proiecte și nu pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice/datoriei publice guvernamentale.

Mai mult, având în vedere că proiectele de investiții, finanțate printr-un număr de 21 de împrumuturi, sunt din perioada 2003-2011, prin utilizarea unor tranșe pentru rambursarea împrumutului FMI există un risc major ca aceste investiții să fie realizate parțial, cu întârziere sau să nu mai fie realizate, cu influențe directe asupra creșterii economice.

În acest context, data de finalizare a proiectelor aferente celor 21 de împrumuturi a fost prelungită succesiv, astfel că, până la data de 31.12.2014, a fost finalizat doar un număr de 4 proiecte, iar pentru un număr de 5 proiecte, data limită de tragere nu a mai fost prelungită, sumele netrase fiind anulate.

O altă concluzie a fost că MFP nu corelează tragerile din împrumuturile contractate și subîmprumutate cu alocarea fondurilor de la bugetul de stat pentru realizarea proiectelor, nu monitorizează realizarea fizică a proiectelor și nu corelează alocarea fondurilor (buget de stat și împrumut) în funcție de realizarea proiectului.

Totodată, s-a subliniat faptul că, deși OUG nr. 88/2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal bugetare prevede prioritizarea investițiilor, la nivelul MFP nu au fost dispuse măsuri în vederea realizării acestui obiectiv, de o importanță vitală pentru dezvoltarea economiei.

Recomandări:

➤ la nivel guvernamental:

- ✓ pentru a contracara efectele negative ale creșterii datoriei publice, Guvernul va trebui să aplice măsuri concrete în sensul reducerii cheltuielilor publice și stimulării creșterii economice;
- ✓ Guvernul trebuie să ia măsuri privind politicile adecvate pentru abordarea sustenabilității finanțelor publice, având în vedere strategia de ansamblu a Uniunii Europene, focalizată pe cele 3 componente: reducerea datoriei publice, creșterea productivității și a ocupării forței de muncă și reformarea sistemelor de pensii și de îngrijire;
- ✓ îndeplinirea obiectivului pe termen mediu privind deficitul structural (1% din PIB), în anul 2015, corespunzător Tratatului privind stabilitatea, coordonarea și guvernanta în cadrul Uniunii Monetare și Economice, semnat de România în martie 2012.

➤ la nivelul Ministerului Finanțelor Publice:

- ✓ realizarea unor obiective bugetare pe termen mediu, prin care să se asigure o tendință descendentă pentru datoria publică, prin respectarea cu strictețe a regulilor de politică bugetară;
- ✓ plafonarea nivelului datoriei publice la ponderi de sub 40% din Produsul Intern Brut (PIB), în vederea asigurării unui nivel sustenabil al datoriei publice pe termen mediu și lung;
- ✓ emiterea de titluri de stat adresate populației, în scopul lărgirii bazei de investitori, a susținerii pieței titlurilor de stat și promovării comportamentului de economisire pe termen lung;
- ✓ extinderea maturității titlurilor de stat, emițând, pe lângă certificate de trezorerie, și obligațiuni de stat, cu scadențe de până la 15 ani și chiar cu scadențe mai lungi, având în vedere evoluția fondurilor de pensii, cu un rol important în dezvoltarea pieței titlurilor de stat, potențialul încă neexploatat, oferit de fondurile private de pensii facultative;
- ✓ extinderea bazei de investitori pe piața locală a titlurilor de stat, prin creșterea ponderii investitorilor nerezidenți și non-bancari, pentru atingerea obiectivului privind dezvoltarea pieței locale a titlurilor de stat, dat fiind rolul pe care aceștia îl pot avea în atenuarea șocurilor externe, precum și în asigurarea unei cereri susținute pentru titlurile de stat;
- ✓ asumarea unui rol proactiv, în calitate de unic administrator al datoriei publice guvernamentale, în procesul de implementare a proiectelor finanțate din împrumuturi, contractate de la instituții financiare internaționale și bănci comerciale, ținând cont de faptul că reformele structurale în sectoarele economice cheie vor continua să fie finanțate din împrumuturi;
- ✓ corelarea tragerilor din împrumuturile contractate de MFP și subîmprumutate beneficiarilor, cu alocarea fondurilor de la bugetul de stat pentru realizarea proiectelor;
- ✓ monitorizarea introducerii în bugetele ordonatorilor principali de credite, în cadrul sumelor alocate cu această destinație de la bugetul de stat, la titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă”, a echivalentului sumelor trase din împrumuturile contractate de MFP, a căror disponibilizare are la bază realizarea unor investiții sectoriale și a contribuției bugetului de stat la acestea;
- ✓ corelarea sumelor trase din împrumuturi cu sumele aprobate în bugetele ordonatorilor principali de credite, cu această destinație, la titlul 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă”, respectiv echivalentul sumelor trase din împrumuturile contractate de MFP, a căror disponibilizare are la bază realizarea unor investiții sectoriale și a contribuției bugetului de stat la acestea;
- ✓ restructurarea portofoliului de datorie publică guvernamentală în vederea asigurării unui echilibru între împrumuturile cu rata dobânzii fixă și cele cu rata dobânzii variabilă, contractate de pe piața internă pentru menținerea sub control a expunerii la riscul de rata dobânzii;
- ✓ contractarea împrumuturilor externe, pe cât posibil, pentru finanțarea unor proiecte/programe prioritare de investiții productive;
- ✓ limitarea contractării de împrumuturi interne și externe, cu scopul finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice și al finanțării temporare din împrumuturi, din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului;
- ✓ realizarea unor proiectii multianuale pe elementele componente ale portofoliului datoriei publice în scopul analizării impactului costurilor asociate asupra poziției fiscale a statului;
- ✓ luarea deciziilor privind contractarea de instrumente de datorie publică va urmări asigurarea realizării unui profil cât mai uniform al rambursării datoriei și evitarea vârfurilor anuale și lunare ale serviciului datoriei publice;
- ✓ stabilirea modului de constituire și utilizare a buffer-ului printr-o procedură care să prevadă și modalități de fructificare a acestuia în vederea îmbunătățirii modului de gestiune și a profilului de maturitate a datoriei publice;
- ✓ efectuarea, după caz, de analize ale cauzelor care au generat plata, de către statul român, a sumelor reprezentând comisioane de angajament, în cazul împrumuturilor pentru care banca finanțatoare a anulat parțial sume din împrumuturi (ca urmare a lipsei de performanță în implementarea proiectelor) și identificarea unor măsuri pentru prevenirea acestor situații;
- ✓ identificarea posibilităților concrete și posibile de recuperare a sumelor plătite de către Ministerul Finanțelor Publice (în calitate de garant), reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat ca urmare a lipsei disponibilităților financiare proprii, la scadență;
- ✓ reformularea definițiilor datoriei publice interne și externe, având în vedere că metodologia UE (SEC95), precum și cea a FMI (MGFS2006) utilizează, pentru structura datoriei, criteriul rezidenței creditorului și nu al valutei în care e denominată datoria.

2.2. Auditul performanței programelor finanțate de la bugetul de stat (prin bugetul Ministerului Economiei) pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist pe perioada 2011-2013

Prezentare generală

Aplicarea programelor de guvernare în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, al mediului de afaceri și turismului, în perioada 2011-2013, s-a realizat prin intermediul:

- Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, în perioada 2011-2012;
- Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, în anul 2013.

În perioada auditată s-a derulat un număr de 7 programe pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, finanțate de la bugetul de stat, după cum urmează:

- Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START;
- Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață;
- Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri;
- Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri;
- Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii;
- Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului;
- Programul național pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM.

Bugetul alocat din fonduri publice pentru programele destinate întreprinderilor mici și mijlocii, precum și plățile efectuate pentru finanțarea acestor programe sunt prezentate în tabelul următor:

Anul	Bugetul alocat din fonduri publice pentru programele destinate întreprinderilor mici și mijlocii (milioane lei)	Plățile efectuate pentru finanțarea programelor destinate întreprinderilor mici și mijlocii (milioane lei)	Gradul de utilizare a fondurilor alocate (%)
2011	72,5	37,0	51,03
2012	85,1	62,0	72,85
2013	76,3	62,5	81,92
Total	233,9	161,5	69,09

Obiectivul general al auditului performanței a constat în evaluarea modului în care s-a realizat implementarea tehnică și financiară a proiectelor și programelor destinate sprijinirii înființării de noi întreprinderi și de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, la nivel național și local, potrivit politicilor și strategiilor guvernamentale din acest domeniu.

Obiectivele specifice urmărite de auditul performanței au fost următoarele:

- ☑ evaluarea modului în care s-au realizat politicile și strategiile Guvernului în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist;
- ☑ evaluarea modului în care instituțiile implicate în derularea acestor programe au identificat principalele nevoi ale întreprinderilor mici și mijlocii și dacă acestea au fost avute în vedere în fundamentarea bugetului alocat derulării acestor programe;
- ☑ evaluarea organizării structurale a entității, în vederea derulării proiectelor;
- ☑ evaluarea procedurilor de atribuire a contractelor privind finanțările nerambursabile. Verificarea modului de realizare a achizițiilor publice pentru proiectele derulate în cadrul programelor de susținere și dezvoltare a IMM-urilor;
- ☑ evaluarea decontării finanțărilor în limitele bugetului aprobat și cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice;
- ☑ evaluarea controlului efectuat atât la nivelul entității, cât și de către Corpul de control al ordonatorului principal de credite asupra utilizării fondurilor destinate derulării programelor; evaluarea modului de soluționare a deficiențelor și disfuncționalităților constatate, măsurile luate;
- ☑ evaluarea gradului de realizare a obiectivelor propuse;
- ☑ evaluarea modului în care a fost influențată derularea cu eficiență a programelor de legislația specifică, respectiv *Programele naționale destinate finanțării întreprinderilor mici și mijlocii*, care se derulează de către autoritatea publică centrală cu atribuții în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii până în anul 2020, conform procedurilor de implementare, aprobate în fiecare an prin ordin al conducătorului acesteia, publicat în Monitorul Oficial.

Având în vedere atât obiectivul general, cât și obiectivele specifice, misiunea de audit a urmărit identificarea, verificarea și analiza rezultatelor, cu o abordare orientată pe rezultate, iar analiza performanței s-a făcut în contextul celor „3E” astfel:

- ⇒ evaluarea economicității modului de utilizare a fondurilor publice destinate celor 7 programe naționale de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a măsurii în care s-a asigurat minimizarea costului resurselor utilizate, fără a compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor declarate, determinând obținerea performanței preconizate;
- ⇒ evaluarea eficienței modului de implementare al programelor naționale de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a raportului dintre rezultatele obținute și resursele utilizate pentru realizarea obiectivelor. În cazul de față, prin prisma acestui criteriu, s-a analizat în ce măsură resursele financiare alocate au contribuit la maximizarea rezultatelor obținute: creșterea

- numărului de IMM-uri, creșterea numărului mediu de salariați în sectorul IMM și menținerea acestora, creșterea contribuției IMM-urilor la valoarea adăugată, creșterea valorii investițiilor realizate de IMM-uri;
- ⇒ evaluarea eficacității modului de implementare a programelor naționale de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, a gradului de îndeplinire a obiectivelor programate a se obține în urma infuzării alocațiilor financiare nerambursabile către IMM-uri, a relației dintre impactul dorit și impactul efectiv realizat, respectiv dacă alocarea de fonduri publice pentru implementarea celor 7 programe naționale a avut ca rezultat consolidarea poziției IMM-urilor în economie și creșterea contribuției IMM-urilor la valoarea adăugată.

Prezentarea sintetică a programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist

➤ Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START

Obiectivul programului îl constituie stimularea înființării de noi întreprinderi, mici și mijlocii, îmbunătățirea performanțelor economice ale celor existente, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale întreprinzătorilor, în scopul implicării acestora în structuri economice private.

Schema de finanțare cu credit bancar:

- alocație financiară nerambursabilă – maximum 70% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului, dar nu mai mult de 100 mii lei/beneficiar;
- credit bancar acordat de către instituția de credit parteneră – minimum 30% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului, dar nu mai mult de 50 mii lei/beneficiar.

Schema de finanțare fără credit bancar:

- alocație financiară nerambursabilă – maximum 70% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului, dar nu mai mult de 100 mii lei/beneficiar;
- contribuție proprie – minimum 30% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente proiectului.

Obligația IMM-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă, în condițiile Programului START, a fost similară în cei trei ani auditați (2011-2013), constând în raportarea către oficiile teritoriale ale entității, pentru o perioadă de 3 ani, începând cu anul următor, a acordării alocației financiare nerambursabile, a efectelor participării la program:

- ⇒ cifra de afaceri, profitul brut;
- ⇒ ponderea valorii investiției finanțate din profit în totalul cifrei de afaceri;
- ⇒ numărul mediu scriptic anual de personal.

➤ Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață

Obiectivul principal al acestui program îl constituie sprijinirea operatorilor economici, societăți comerciale și societăți cooperative, prin facilitarea accesului la finanțare pentru achiziționarea de mașini, utilaje, instalații de lucru, aparate și instalații de măsurare, control și reglare, în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și tehnice ale acestora, urmărind adaptarea la cerințele determinate de statutul României ca stat membru al Uniunii Europene, prin creșterea nivelului de competitivitate, crearea și menținerea locurilor de muncă, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare.

Prin acest Program, beneficiarii eligibili au primit o valoare a alocației financiare nerambursabile de maximum 80% pentru microîntreprinderi, respectiv de 70% pentru întreprinderi mici și 60% pentru întreprinderi mijlocii din valoarea totală a cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA), dar nu mai mult de suma maximă care se putea aloca, stabilită prin procedurile de implementare aprobate pentru fiecare an.

Obligațiile IMM-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă, în condițiile acestui program, au fost similare în cei trei ani auditați (2011-2013) și se referă la:

- ⇒ menținerea investiției în mediul declarat în planul de investiții (rural sau urban), pentru o perioadă de minimum 3 ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare nerambursabile;
- ⇒ interdicția de a se aplica amortizarea accelerată pentru activele achiziționate în cadrul programului;
- ⇒ păstrarea locurilor de muncă create prin program, la nivelul numărului de locuri de muncă pentru care s-a primit punctaj în planul de investiții;
- ⇒ raportarea pe o perioadă de trei ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare nerambursabile, a rezultatelor obținute;
- ⇒ achiziționarea bunurilor și serviciilor eligibile numai în condiții de piață;
- ⇒ corelarea cheltuielilor efectuate de către operatorul economic cu activitățile autorizate pentru care se solicită finanțare, în conformitate cu codurile CAEN stabilite ca fiind eligibile prin procedurile aprobate;
- ⇒ asigurarea bunurilor achiziționate prin program împotriva tuturor riscurilor, pe o perioadă de 3 ani (4 ani, începând cu anul 2013), în favoarea Oficiilor Teritoriale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie (OTIMMC) și cesionarea tuturor drepturilor pe care urmau să le dobândească în temeiul asigurării către OTIMMC.

➤ Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri

Obiectivul programului l-a constituit stimularea înființării de noi microîntreprinderi, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor în scopul implicării acestora în structuri economice private.

Surse de finanțare a planului de afaceri:

- alocație financiară nerambursabilă – 50% din valoarea proiectului, în limita maximă de 10 mii euro;
- cofinanțare – 50% din valoarea proiectului, care poate fi constituită din surse proprii sau credite bancare.

Obligațiile IMM-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă, în condițiile acestui program:

- ⇒ crearea de noi locuri de muncă (minimum 2 posturi), care să fie menținute până la pierderea calității de microîntreprindere;
- ⇒ reinvestirea a cel puțin 50% din profitul realizat în anul fiscal precedent;
- ⇒ păstrarea investiției timp de 3 ani de la data finalizării acesteia;
- ⇒ raportarea, pe o perioadă de 3 ani, începând cu anul primirii finanțării, a următorilor indicatori: cifra de afaceri; profitul brut realizat, numărul anual al salariaților; numărul de contracte încheiate.

➤ Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri

Obiectivul programului a fost încurajarea demarării unor afaceri, dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, ca un mijloc de a genera noi locuri de muncă, de a atrage investiții străine și de a îmbunătăți situația economică în zonele țință, de a dezvolta o infrastructură de afaceri, capabilă să facă față presiunilor concurențiale, de a favoriza accesul IMM incubate la informații, servicii de consultanță profesională, asistență de management, alocații financiare nerambursabile, precum și la servicii juridice, utilități și echipamente specifice, în scopul de a le transforma în IMM-uri competitive și de sine stătătoare.

Beneficiarii eligibili au primit o valoare a alocației financiare nerambursabile de: 20 mii lei la intrarea în incubator, 5 mii lei pentru consultanță (o singură dată pe ciclu de incubare), 3 mii lei/an pentru utilități, precum și fonduri suplimentare pentru cofinanțarea unor activități precum: participarea la cursuri, târguri, expoziții, conferințe, activități de promovare, dar nu mai mult de 70% din costul produsului/serviciului achiziționat și nu mai mult de 9 mii lei. Finanțarea programului, în perioada 2011-2012, s-a asigurat și din fondurile alocate și rămase neconsumate în anul 2010, din aceleași surse.

Obligațiile IMM-urilor care au beneficiat de alocație financiară nerambursabilă, în condițiile acestui program, au fost similare în cei trei ani auditați (2011-2013), după cum urmează:

- ⇒ să înființeze, până la sfârșitul celui de-al doilea an de funcționare în incubatorul de afaceri, cel puțin un loc de muncă și să îl mențină pe întreaga perioadă de incubare;
- ⇒ să ia toate măsurile necesare pentru a-și dezvolta și crește cifra de afaceri;
- ⇒ să îndeplinească toate obligațiile exigibile de plată a impozitelor, taxelor și datoriilor către bugetul de stat și/sau bugetele locale;
- ⇒ să elibereze spațiul din incubator după terminarea perioadei de incubare de 3 ani, obținându-se derogări numai la recomandarea administratorului și cu aprobarea AIPPIMM (DIMMMAT începând cu 2013), fără însă a continua acordarea sprijinului financiar;
- ⇒ să achite administratorului de incubator o taxă de administrare, stabilită conform contractului de incubare, pentru servicii precum: pază, curățenie, secretariat, asigurări, reparații curente etc.
- ⇒ să se mențină în stare de funcționare pe toată perioada contractului de incubare (să nu se retragă din program înainte de termenul stipulat prin acesta; să nu intre în stare de faliment, lichidare etc.).

➤ Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii

Obiectivul programului îl constituie acordarea următoarelor facilități IMM-urilor eligibile:

- linia de credit, în valoare maximă de 125 mii lei/IMM/an (2011-2012) și 400 mii lei/IMM/an (2012-2013);
- subvenționarea parțială/totală a dobânzilor;
- garantarea creditului de către stat pentru creditele acordate de instituțiile de credit.

Este un program multianual, ce vizează sprijinirea accesului IMM-urilor la obținerea de finanțări pentru a suplini nevoile de lichiditate, pe termen de 1 an, în vederea desfășurării activității, cu posibilitatea prelungirii acesteia.

Obligația IMM-urilor care au beneficiat de finanțare în cadrul acestui program a fost de a raporta către oficiile teritoriale, pentru o perioadă de 3 ani, efectele participării la program.

➤ Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului

Obiectivul general al programului îl constituie stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani, care își desfășoară activitatea individual sau organizat, prin intermediul asociațiilor ori al altor organizații, în special în localitățile rurale, dar și în cele urbane, protejarea meseriilor care presupun, în practicarea lor, un număr mare de operații executate manual și relansarea serviciilor și a produselor realizate de aceștia, în special a celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat, promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale, precum și creșterea numărului de locuri de muncă, prin implicarea în astfel de activități a tuturor categoriilor economico-sociale (tineri, femei, persoane cu nevoi speciale, șomeri etc.), în toate zonele țării.

Valoarea asistenței financiare nerambursabile, acordată beneficiarilor, a fost egală cu:

- maximum 90% din valoarea cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA), dar fără să depășească suma de 40 mii lei pentru fiecare beneficiar, în anul 2011;
- maximum 90% din valoarea cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA), dar fără să depășească suma de 20 mii lei pentru fiecare beneficiar, în anul 2012.

În anul 2013, programul a avut drept obiective specifice organizarea Târgului Național pentru Artizanat și Meșteșuguri 2013, susținerea micilor meșteșugari în promovarea produselor proprii și conservarea și stimularea promovării mai largi a tradițiilor autohtone.

➤ Programul național pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM

În perioada 2011-2012, obiectivul programului l-a constituit promovarea unui sistem de informare și instruire, care să faciliteze mobilitatea femeilor pe piața forței de muncă și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale acestora în scopul implicării lor în structuri economice private, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existente la nivel local.

La nivelul anului 2013, obiectivul programului l-a constituit stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării structurilor economice private, înființate de către femei, prin facilitarea accesului acestora la finanțare, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și facilitarea accesului femeilor antreprenor la sursele de finanțare, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existente la nivel local.

În anul 2013, prin acest program s-au finanțat cele mai bune planuri de afaceri depuse de femeile antreprenor. Valoarea alocației financiare nerambursabile a fost de maximum 90% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile efectuate (exclusiv TVA) și nu a putut depăși suma de 41.500 lei/beneficiar.

Constatări și concluzii

Obiectivul principal al programelor finanțate de la bugetul de stat, în perioada 2011-2013, constând în susținerea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, a fost atins doar parțial, cauzele și consecințele rezultând din evaluarea obiectivelor specifice, prezentate mai jos:

 evaluând modul în care s-au realizat politicile și strategiile Guvernului în domeniul dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist, s-a concluzionat faptul că susținerea și dezvoltarea IMM-urilor, în perioada 2011-2013, s-a realizat prin derularea a 7 programe naționale care, în lipsa unei strategii naționale privind susținerea și dezvoltarea IMM-urilor, prin care să se pună în aplicare programele de guvernare în acest domeniu, nu oferă garanția implementării acestora.

Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020, a fost aprobată în cursul lunii octombrie 2014, prin HG nr. 859/2014.

 din evaluarea modului în care instituțiile implicate în derularea acestor programe au identificat principalele nevoi ale întreprinderilor mici și mijlocii și dacă acestea au fost avute în vedere în fundamentarea bugetului alocat derulării acestor programe, s-a concluzionat că:

- în perioada 2011-2013, entitatea auditată nu a derulat consultări cu mediul de afaceri privat și nu a realizat cercetări specifice, studii de caz sau sondaje în vederea identificării nevoilor reale ale întreprinderilor mici și mijlocii, deși instituțiile statului cu atribuții în domeniul IMM-urilor și sectorului cooperatist (AIPPIMM și DIMMMAT) aveau această obligație, conform actelor normative în baza cărora și-au desfășurat activitatea;
- fundamentarea bugetului alocat programelor derulate prin DIMMMAT nu a avut în vedere principalele nevoi ale IMM-urilor.

 cu privire la organizarea structurală a entității, în vederea derulării proiectelor, s-au desprins următoarele concluzii:

- entitatea a suferit modificări structurale, din punct de vedere al modului de organizare și din punct de vedere al subordonării entității, generând incoerență și lipsă de continuitate în ceea ce privește politicile, procedurile și regulile de derulare a proiectelor și programelor destinate dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist, în condițiile în care, conform OMFP nr. 946/2005, entitatea avea obligația proiectării și implementării unor proceduri operaționale adecvate structurii organizatorice a acesteia;
- structurile cu atribuții de organizare și realizare a implementării tehnice și financiare a proiectelor și programelor, la nivel național și local, s-au confruntat cu lipsa acută de personal, cu o migrație accentuată a acestuia, ceea ce a condus la neasigurarea continuității în ceea ce privește urmărirea permanentă a derulării programelor, deși, conform OMFP nr. 946/2005, entitatea avea obligația proiectării și implementării de proceduri operaționale, raportate la riscurile identificate la nivelul entității.

 din evaluarea procedurilor de atribuire a contractelor privind finanțările nerambursabile și verificarea modului de realizare a achizițiilor publice, pentru proiectele derulate în cadrul programelor de susținere și dezvoltare a IMM-urilor, s-au concluzionat următoarele:

- au fost constatate imperfecțiuni ale procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor derulate la nivelul DIMMMAT în ceea ce privește criteriile de evaluare stabilite, din care unele au restricționat parțial accesul IMM-urilor la finanțare, cu efect direct asupra eficienței utilizării fondurilor publice de către entitate, în fiecare an al perioadei verificate înregistrându-se credite bugetare neutilizate, deși instituția trebuia să respecte principiile bunei gestiuni financiare. Aceste aspecte au fost semnalate și prin răspunsurile formulate de IMM-urile beneficiare de alocații financiare la chestionarele transmise de echipa de audit;
- s-a constatat faptul că, deși numărul solicitărilor de finanțare ale IMM-urilor (proiecte depuse) a fost foarte mare, în cadrul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, al Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START, al Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață și al Programului Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii, numărul proiectelor finanțate efectiv a fost redus (aproximativ 30% din proiectele depuse de solicitanți), instituția nerespectându-și, în totalitate, atribuțiile de susținere a dezvoltării sectorului IMM-urilor, conform actelor normative de funcționare a acesteia;
- conținutul contractelor de finanțare nu a asigurat, prin clauzele sale, utilizarea de către beneficiari a fondurilor publice cu respectarea principiilor eficienței și eficacității, deși la nivelul instituției trebuia să fie asigurate condițiile respectării bunei

gestiuni financiare, în conformitate cu *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*;

- aprobarea și acordarea de alocații financiare pentru aceleași IMM-uri în cadrul mai multor programe derulate de DIMMMAT, în perioada 2011-2013, fapt care a condus la realizarea unui grad scăzut de eficiență în utilizarea fondurilor publice destinate susținerii și dezvoltării IMM-urilor, prin acordarea de alocații financiare unui număr mic de beneficiari;
- programele de susținere și dezvoltare a activităților IMM-urilor derulate în perioada 2011-2013 nu au asigurat condițiile necesare dezvoltării teritoriale unitare a IMM-urilor, deoarece au fost finanțate, cu precădere, IMM-uri din anumite zone (regiunea Nord-Vest, București-Ilfov), în detrimentul altor zone (regiunea Nord-Est și Sud-Est);
- programele de susținere și dezvoltare a activităților IMM-urilor, derulate în perioada 2011-2013, nu au asigurat condițiile necesare dezvoltării unitare a sectoarelor de activitate ale economiei, deoarece au fost finanțate cu precădere sectoarele comerț și servicii, în detrimentul sectoarelor industrie și construcții;
- în perioada auditată, la nivelul DIMMMAT nu au fost dispuse măsuri care să încurajeze și să conducă la dezvoltarea unor activități inovatoare de către IMM-uri, deși, conform programelor de guvernare din perioada 2011-2013, instituțiile statului cu atribuții în domeniul IMM-urilor și sectorului cooperatist aveau această obligație;
- nu au fost asigurate condițiile pentru respectarea principiilor bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, la încheierea contractelor de finanțare cu beneficiarii de alocație financiară nerambursabilă, în cadrul a 2 programe derulate la nivelul entității: *Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri și Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START.*

 în urma analizei decontării finanțărilor, în limitele bugetului aprobat și cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice, s-au constatat următoarele aspecte:

- indisponibilizarea unor resurse financiare în conturi la bănci comerciale, neutilizate în cadrul a 2 programe derulate în perioada auditată (Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START), nefiind respectat principiul eficienței în utilizarea fondurilor publice;
- utilizarea ineficientă a fondurilor destinate Programului național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri, de către Agenția de implementare – PNUD, în anii 2011 și 2012, din cauza inexistenței informațiilor referitoare la rezultatele obținute de IMM-urile beneficiare ale acestui program;
- în cadrul decontării finanțărilor aprobate pentru IMM-uri, ca urmare a evaluării duratei de implementare și a cheltuielilor necesare depunerii și implementării acestora, s-a constatat că nu a fost respectat în totalitate principiul eficienței în utilizarea fondurilor publice, obligație stipulată de *Legea nr. 500/2002*.

 din evaluarea controlului efectuat atât la nivelul entității, cât și de Corpul de control al ordonatorului principal de credite, asupra utilizării fondurilor destinate derulării programelor, referitor la modul de soluționare a deficiențelor și disfuncționalităților constatate și a măsurilor luate, concluziile desprinse au fost:

- lipsa monitorizării indicatorilor privind rezultatele IMM-urilor beneficiare ale ajutoarelor de minimis a condus la imposibilitatea evaluării eficienței și eficacității programelor implementate de DIMMMAT, cât și a atingerii scopului final al programelor de finanțare;
- neefectuarea monitorizării activităților organizate, serviciilor și cheltuielilor efectuate de către administratorii de incubatoare, în perioada 2011-2012, atribuție aflată în sarcina OTIMMC și în responsabilitatea oficiilor teritoriale și a Direcției implementare programe din cadrul DIMMMAT, începând cu anul 2013. Din analizele efectuate și din eforturile depuse în vederea centralizării unor date de bază referitoare la acest program nu au putut fi obținute informații clare referitoare la activitatea și rezultatele obținute de către Incubatoarele de afaceri.

 în privința gradului de realizare a obiectivelor propuse în cadrul programelor derulate la nivelul AIPPIMM, respectiv DIMMMAT, în perioada 2011-2013, au rezultat următoarele:

- la nivelul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri, al Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START și al Programului Mihail Kogălniceanu, pentru întreprinderi mici și mijlocii, derulate în perioada auditată 2011-2013, s-a constatat un grad redus de utilizare a fondurilor alocate pentru dezvoltarea IMM-urilor, astfel încât obiectivele propuse prin programe nu au fost atinse în totalitate, în sensul susținerii și dezvoltării unui număr cât mai mare de IMM-uri, deși ordonatorul de credite trebuia să se asigure de respectarea bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice, conform Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice;
- rezultatele obținute de IMM-urile care au primit finanțare prin intermediul programelor derulate de DIMMMAT nu au fost, în toate cazurile, la nivelul celor estimate la data solicitării finanțărilor, nefiind respectate criteriile pe baza cărora au fost atribuite contractele de finanțare în ceea ce privește creșterea cifrei de afaceri, a profitului sau a numărului de locuri de muncă nou-create;
- nu este posibilă evaluarea programelor din punct de vedere al gradului de utilizare a fondurilor alocate, deoarece în perioada 2011-2013 nu a fost organizată evidența contabilă analitică a plăților efectuate pe fiecare program în parte, ceea ce a condus la efectuarea unor raportări în situațiile financiare numai pe total programe, în condițiile în care evidența tehnico-operativă, la nivelul Direcției Implementare Programe și Proiecte, a fost efectuată cu un număr redus și fluctuant de personal.

 din evaluarea modului în care a fost influențată derularea cu eficiență a programelor de legislația specifică, respectiv programele naționale destinate finanțării întreprinderilor mici și mijlocii, conform procedurilor de implementare aprobate în fiecare an, prin ordin al conducătorului acesteia, concluziile au fost:

- utilizarea ineficientă a fondurilor alocate prin intermediul Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării micro-întreprinderilor de către întreprinzătorii tineri în perioada 2011-2013, întrucât finanțarea proiectelor s-a aprobat în ordinea depunerii și înregistrării acestora la DIMMMAT, fără ca proiectele să fie finanțate în funcție de punctajul obținut în urma evaluării planului de afaceri, deși ordonatorul de credite avea obligația de a asigura condițiile bunei gestiuni financiare;
- programul Mihail Kogălniceanu pentru IMM-uri, derulat în perioada 2011-2013 și prezentat ca un program de succes, a constituit un sprijin real pentru 2.653 de IMM-uri, dar, cu toate acestea, a fost desființat în anul 2013.

Recomandări:

- ✓ demararea unor dezbateri publice privind prioritățile de finanțare a IMM-urilor, plecând de la discutarea principalelor rezultate și dificultăți întâmpinate în perioadele precedente;
- ✓ implicarea, în cadrul dezbaterilor, a beneficiarilor direcți ai programelor, IMM-uri și mai puțin intermediarii acestora, firme de consultanță sau instituții de credit (băncile), astfel încât să fie identificate, în mod real, nevoile de finanțare ale acestora;
- ✓ fundamentarea necesarului de fonduri publice destinate programelor derulate prin DIMMMAT pe baza principalelor nevoi ale IMM-urilor;
- ✓ analiza trimestrială a execuției bugetare, pe fiecare program de finanțare a IMM-urilor, proiecția cheltuielilor pe următoarele luni și analiza posibilității de redistribuire, între programe, a fondurilor alocate de la bugetul statului pentru sprijinirea IMM-urilor, în funcție de nevoi, astfel încât să se asigure utilizarea mai eficientă a acestora, prin acordarea de sprijin unui număr cât mai mare de beneficiari;
- ✓ asigurarea, pe cât posibil, a stabilității, în sensul de a nu se mai efectua reorganizări structurale, care, în fapt, nu conduc decât la dezorientarea salariaților, la diminuarea calității activității desfășurate de aceștia și la neutilizarea eficientă a fondurilor publice;
- ✓ reconsiderarea structurii organizatorice a oficiilor teritoriale și a DIMMMAT, precum și a regulamentelor de organizare și funcționare ale acestora, în sensul că, în ceea ce privește activitatea specifică de implementare și derulare a programelor, oficiile teritoriale să fie coordonate de către Direcția Implementare Programe pentru IMM-uri;
- ✓ reconsiderarea modului de fundamentare a necesarului de personal care își desfășoară activitatea în domeniul auditat;
- ✓ identificarea unor pârgii de stimulare a salariaților și de fidelizare a acestora, în cadrul instituției, ținând cont și de numărul de contracte de finanțare aflate în coordonare și de numărul comisiilor în care activează;
- ✓ eliminarea criteriilor de evaluare privind utilizarea unui credit bancar, fiind benefică evaluarea suplimentară a gradului de co-finanțare din resurse proprii ale IMM-ului, cu efect direct în creșterea eficienței utilizării fondurilor publice, de către DIMMMAT;
- ✓ elaborarea unor criterii de selecție prin care să fie evaluate, în mod suplimentar, investițiile direct productive;
- ✓ pentru a lărgi posibilitatea accesării fondurilor nerambursabile de un număr mai mare de IMM-uri, trebuie reconsiderate criteriile de evaluare, creând posibilitatea ca firmele să poată întocmi documentația solicitată fără a fi necesară colaborarea cu firmele de consultanță, fondurile cheltuite cu decontarea serviciilor acestora urmând a fi folosite pentru dezvoltarea afacerilor;
- ✓ elaborarea unor criterii de evaluare prin indicatori asumați de beneficiar, care să stea la baza contractului de finanțare (clauze contractuale), obligatorii atât pe parcursul implementării proiectului, cât și în perioada de monitorizare (3 ani);
- ✓ analiza structurii documentației tehnice și financiare pe care IMM-urile trebuie să le depună pentru obținerea finanțării, în special a structurii planurilor de afaceri, astfel încât accesul la prima fază de depunere a documentațiilor să fie accesibil unui număr cât mai mare de IMM-uri (majorarea procentului de la 7% la minimum 30%), ceea ce ar trebui să conducă la creșterea ponderii activității acestora în economie;
- ✓ restricționarea posibilității de accesare a finanțării pe mai multe programe, de către același IMM sau asociat în cadrul mai multor IMM-uri, precum și a posibilității de accesare de către un IMM sau asociat în cadrul mai multor IMM-uri a mai multor finanțări în cadrul aceluiași program;
- ✓ stabilirea de indicatori de performanță specifici fiecărui program și includerea acestora în cadrul obligațiilor asumate de beneficiari prin contractele de finanțare;
- ✓ analiza procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor, derulate la nivelul DIMMMAT și introducerea de criterii de eligibilitate care să permită accesul unui număr cât mai mare de IMM-uri la alocații financiare nerambursabile din fonduri de la bugetul de stat, în sensul restricționării accesului la mai mult de o finanțare;
- ✓ repartizarea alocațiilor bugetare în mod echilibrat între regiuni, pe fiecare program și organizarea mai multor sesiuni de depunere a proiectelor, astfel încât fondurile nealocate în cadrul unei sesiuni să fie ulterior repartizate pe alte regiuni de dezvoltare;
- ✓ implementarea unor programe care să susțină dezvoltarea sectoarelor care pot conduce la crearea de valoare adăugată și noi locuri de muncă, incluzând și orientarea finanțării către întreprinderile mijlocii, care au o stabilitate financiară mai ridicată, dar și potențial de creștere mai ridicat;
- ✓ susținerea dezvoltării IMM-urilor inovative prin înlesnirea accesului acestora la finanțare, în cadrul programelor derulate în prezent de către entitate, prin introducerea unor criterii de evaluare suplimentară a IMM-urilor care dezvoltă activități inovative;
- ✓ încheierea angajamentelor legale pentru toate fondurile acordate drept asistență financiară nerambursabilă, în mod direct, între entitate, în calitate de finanțator, și IMM-urile beneficiare de finanțare, asigurându-se astfel respectarea principiilor bunei gestiuni financiare a fondurilor publice prin includerea în cadrul contractelor de finanțare de clauze cu privire la indicatorii de performanță de realizat;
- ✓ lansarea și evaluarea anuală a programelor într-un termen cât mai scurt, astfel încât fondurile bugetare să poată fi folosite în anul bugetar pentru care au fost aprobate;

- ✓ identificarea și analizarea rezultatelor obținute în urma implementării proiectului de către beneficiari – IMM-urile incubate, pentru a dispune măsurile care se impun continuării sau finalizării acestui program;
- ✓ simplificarea procedurilor/ghidurilor de implementare, astfel încât să fie ușor accesibile IMM-urilor și să nu mai fie nevoie de apelarea la servicii de consultanță în scopul întocmirii documentației necesare obținerii finanțării nerambursabile;
- ✓ analizarea, de către DIMMMAT, a posibilității de organizare a unor seminarii de pregătire, în scopul întocmirii documentației necesare pentru solicitarea de sprijin financiar de la bugetul de stat, pentru a veni în sprijinul IMM-urilor, împreună cu oficiile teritoriale;
- ✓ construirea unei culturi a controlului intern, incluzând și implicarea maximă a „managementului de vârf” în implementarea procedurilor;
- ✓ efectuarea de analize periodice privind execuția bugetară pentru fiecare program și redistribuirea alocațiilor bugetare între programe, astfel încât să se asigure o execuție cât mai mare a sumelor destinate susținerii și dezvoltării IMM-urilor;
- ✓ evidențierea obligațiilor de plată către IMM-urile beneficiare, obligații care rezidă din contractele de finanțare încheiate între DIMMMAT și beneficiarii de alocații financiare nerambursabile;
- ✓ în cadrul sprijinirii sectorului IMM-urilor din România apare necesitatea de a se regândi structura sistemului instituțional în vederea evitării suprapunerilor, a scindărilor în structurile organizatorice, a canalelor birocratice pentru schimbul de informații, dar și pentru depășirea obstacolelor generate de deficitul relativ de personal.

Concluzia generală:

Obiectivul general de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii nu a fost îndeplinit sub toate aspectele semnificative, având în vedere constatările și concluziile rezultate în urma misiunii de audit al performanței programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, derulate prin intermediul Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, în perioada 2011-2012, respectiv prin intermediul Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, în anul 2013.

Instituția auditată (AIPPIIMM, respectiv DIMMMAT) nu a demonstrat, în perioada 2011-2013, care au fost rezultatele obținute în raport cu obiectivele programelor destinate susținerii și dezvoltării IMM-urilor și nu există garanția faptului că fondurile publice au fost utilizate în totalitate cu respectarea principiilor bunei gestiuni financiare.

2.3. Auditul performanței proiectului „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice”

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) este organizată și funcționează ca autoritate publică autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar.

ANCOM exercită următoarele atribuții specifice în sfera „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”:

- desemnează furnizorii de „Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice” și impune obligații corespunzătoare în sarcina acestora;
- gestionează mecanismele de finanțare a obligațiilor legate de asigurarea Serviciului Universal, prevăzute de legislația specială;
- controlează îndeplinirea obligațiilor impuse furnizorilor de Serviciu Universal în temeiul prevederilor legislației speciale.

Obiectivul general al auditului

Obiectivele principale urmărite în cadrul misiunii de audit al performanței:

- 📊 analiza gradului de realizare a obiectivelor propuse prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, în perioada 2004-2014;
- 📊 eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor financiare, constituite și alocate pentru implementarea „Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”.

Obiectivele specifice ale auditului:

- 📋 cadrul juridic, scopul și obiectivele „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”;
- 📋 analiza gradului de realizare a obiectivelor propuse prin strategia națională privind implementarea „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”;
- 📋 eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor financiare, constituite și alocate pentru implementarea „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”.

Concluziile generale ale auditului:

🚩 **Noțiunea de „Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice”. Scopul Serviciului Universal**

Serviciul Universal a fost definit, conform Directivei europene 2002/22/CE, drept „un set minim de servicii de comunicații electronice disponibile, la cerere, pentru toți utilizatorii finali, la un preț acceptabil și la o calitate determinată, independent de situarea lor geografică într-un stat membru”.

În mod similar, în legislația națională (Legea nr. 304/2003 și actele normative subsecvente), Serviciul Universal a fost definit ca fiind „dreptul tuturor utilizatorilor finali de pe teritoriul României de a beneficia de serviciile din sfera serviciului universal, la un anumit nivel de calitate, indiferent de localizarea geografică și la tarife accesibile”.

Serviciile din sfera Serviciului Universal, la care se face referire în definiția sus-menționată, cuprind:

- furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix;
- accesul la telefoanele publice cu plată;
- serviciul de informații privind abonații și punerea la dispoziție a registrelor abonaților.

Deși nu constituie un serviciu în sine, aflat în sfera Serviciului Universal, actele normative din domeniu impun și întreprinderea măsurilor necesare asigurării unor condiții echivalente de acces la serviciile de mai sus, pentru persoanele cu dizabilități.

Legea nr. 304/2003 a stabilit ministerul de resort – Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor (MCTI, la data intrării în vigoare a legii, cu toate formele ulterioare de organizare), ca entitate responsabilă de stabilire a politicii și a strategiei privind Serviciul Universal și autoritatea de reglementare – Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații (ANRC – la data intrării în vigoare a legii, cu toate formele ulterioare de organizare), ca entitate cu responsabilități în implementarea strategiei în domeniu.

În aplicarea legii, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației a emis, în perioada 2004-2014, două strategii privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice, respectiv:

- în anul 2004 – „Documentul de politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice” – aprobat prin Ordinul ministrului comunicațiilor și tehnologiei informației nr. 184/2004;
- în anul 2009 – „Strategia națională privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice” – aprobată prin Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 461/2009, care a abrogat ordinul anterior.

Autoritatea națională de reglementare, în calitate de entitate responsabilă de implementarea „Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, a avut stabilite atribuții în acest sens, în fiecare formă de organizare a acesteia în decursul perioadei auditate.

📌 **Serviciile cuprinse în sfera „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice” și evoluția acestora în perioada auditată (2004-2014)**

În prezent, la nivel național există legislație specifică „Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, actele normative care reglementează acest domeniu fiind: Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 461/2009, OUG nr. 111/2011 și Decizia președintelui ANCOM nr. 7/2011. Acestea au transpus, la nivel național, dispozițiile legislației europene și includ toate componentele Serviciului Universal prevăzute în Directiva europeană 2002/CE/22. Cu toate acestea, ulterior anului 2011, odată cu retragerea calității de furnizor de Serviciu Universal, societăților desemnate să asigure serviciul de informații privind abonații și registrul abonaților, Autoritatea nu a mai desfășurat activități aferente Serviciului Universal, considerând că nu se mai impune intervenția sa, ținând cont de evoluția pieței comunicațiilor electronice, după cum va fi prezentat mai jos.

În prezent nu (mai) există furnizori desemnați pentru niciunul dintre serviciile incluse în sfera Serviciului Universal, din următoarele considerente:

⇒ atribuțiile Autorității, referitoare la asigurarea accesului și conectării, la un punct fix, la rețelele publice de comunicații electronice se referă, de fapt, la asigurarea posibilităților de comunicare pentru toți cetățenii, indiferent de zona în care aceștia locuiesc.

Odată cu dezvoltarea serviciilor de telefonie mobilă s-a înregistrat o tendință accentuată de reducere a interesului populației pentru telefonie fixă, aspect evidențiat de evoluția indicatorilor relevanți pentru piața națională de telefonie fixă, comparativ cu telefonie mobilă, respectiv: creșterea numărului de utilizatori ai telefoniei mobile (de la 10,2 milioane în anul 2004, la 22,3 milioane în 2014), simultan cu reducerea numărului de abonați la telefonie fixă (de la 4,39 milioane în 2004, la 4 milioane în 2014), precum și de creșterea, în ritm accelerat, a ratei de penetrare a telefoniei mobile, cu peste 60%.

Măsura instalării de telecentre, în localitățile defavorizate din punct de vedere al accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix, precum și în cele în care penetrarea acestor servicii era redusă, în vederea atingerii obiectivului privind asigurarea accesului la rețelele publice de telefonie, la un punct fix, cuprins în Directiva europeană privind Serviciul Universal și în Strategia din anul 2004 privind implementarea „Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, nu a fost o măsură îndeajuns de eficientă în contextul în care au fost instalate doar 595 de telecentre în localități eligibile (din cele 1.200 de localități rurale, stabilite de Autoritate ca fiind eligibile pentru instalarea de telecentre), s-a menținut un decalaj important între rata de penetrare a telefoniei, la un punct fix, la nivel de gospodărie, în mediul urban (73%) și în mediul rural (36%) și nu există date elocvente cu privire la gradul de utilizare a telecentrelor instalate.

⇒ telefoanele publice cu plată nu mai prezintă interes pentru utilizatori în principal ca urmare a extinderii pe scară largă a serviciilor de telefonie mobilă.

Ofertele tarifare și beneficiile adiționale asociate acestora din urmă (mobilitatea, modalitățile mult mai facile de plată etc.) fac telefoanele publice să cadă în desuetudine. Într-adevăr, la nivelul anului 2014, o parte dintre statele membre ale Uniunii Europene decisese, deja retragerea din sfera Serviciului Universal al telefoanelor publice cu plată (ex.: Belgia, Finlanda, Letonia), iar altele analizau această posibilitate (ex.: Franța). De asemenea, state precum Cipru sau Lituania și-au exprimat intenția de a reduce densitatea telefoanelor publice. Acest mijloc de comunicare mai este utilizat sporadic în zone intens frecventate de public (gări, aeroporturi, centre medicale etc.).

Conform cadrului legal, Autoritatea nu deține pârghiile necesare stabilirii de obligații în sarcina furnizorilor de comunicații electronice, care să contribuie la dezvoltarea rețelei de telefoane publice. Autoritatea poate interveni doar în situația în care

primește solicitări din partea autorităților publice locale privind instalarea de telefoane publice. Întrucât, ulterior anului 2009, nu au existat asemenea cerințe, Autoritatea a apreciat că acest tip de echipamente de comunicații nu prezintă interes (nu există cerere pentru serviciile oferite prin intermediul lor) și, prin urmare, nu este necesar să intervină prin organizarea de licitații pentru desemnarea unui furnizor de Serviciu Universal.

⇒ pentru punerea la dispoziția utilizatorilor finali a unui serviciu privind abonații și a unui registru al abonaților au existat furnizori de Serviciu Universal, desemnați pentru perioada 2009-2011. După retragerea calității de furnizor de Serviciu Universal celor două societăți care trebuiau să asigure aceste servicii, în anul 2011 nu au mai fost desemnați alți furnizori.

În mod similar, telefoanelor publice și aceste servicii au fost excluse din sfera Serviciului Universal de către unele state membre UE. Belgia, Cehia și Italia nu au mai cuprins în aria Serviciului Universal punerea la dispoziția utilizatorilor a unui registru al abonaților. De asemenea, în Austria, Belgia, Cehia, Franța, Italia și Spania, asigurarea unui serviciu de informații privind abonații nu mai constituie o obligație în cadrul Serviciului Universal. Reducerea popularității acestor servicii a rezultat ca o consecință firească a apariției noilor alternative de informare, disponibile online și caracteristicilor noilor echipamente de comunicații electronice.

⇒ prin intermediul Deciziei președintelui ANCOM nr. 7/2011 au fost stabilite măsuri, destinate asigurării unor condiții echivalente de acces pentru persoanele cu dizabilități, ce pot fi impuse furnizorilor de Serviciu Universal, desemnați pentru celelalte servicii din sfera Serviciului Universal. Dar, cum pentru celelalte domenii din sfera Serviciului Universal nu mai există furnizori desemnați, nu mai apare nici posibilitatea instituirii măsurilor în cauză. Mai mult, legislația aplicabilă Serviciului Universal, referitor la accesul la serviciile de telefonie, vizează doar telefonie fixă, nu și pe cea mobilă.

Prin urmare, chiar în situația desemnării unor furnizori care să asigure accesul la serviciile de telefonie la un punct fix, cărora să le poată fi impuse și o serie de obligații privind persoanele cu dizabilități, de acestea ar putea beneficia doar abonații de telefonie fixă.

În consecință, Autoritatea a decis ca măsurile care vizează persoanele cu dizabilități să nu fie implementate prin intermediul Serviciului Universal, acestea fiind impuse operatorilor din piața de comunicații electronice pentru a se putea adresa unui număr cât mai mare de beneficiari.

⇒ acordarea subvențiilor pentru abonamentele telefonice (pentru telefonie fixă) s-a efectuat în anii 2004 și 2005, iar valoarea acestora a fost considerabilă, subvențiile reprezentând peste 50% din plățile efectuate din Fondul pentru Serviciul Universal. Acordarea de subvenții nu mai constituie o componentă a Serviciului Universal începând cu anul 2009, când prin OMCSI nr. 461/2009 a fost aprobată noua strategie de implementare a Serviciului Universal. Nemaexistând o cerință legală în acest sens, pe piața națională a comunicațiilor electronice nu se mai regăsesc nici condițiile din zorii implementării Serviciului Universal. Între timp, puterea de cumpărare a populației s-a îmbunătățit, pe de o parte, iar, pe de altă parte, tarifele abonamentelor la telefonie fixă s-au redus ca urmare a apariției mai multor furnizori de astfel de servicii și intensificării concurenței.

Tendențele înregistrate recent cu privire la „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, la nivel european

„Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” reprezintă un concept dinamic. Componentele sale, așa cum sunt stabilite în „Directiva europeană privind serviciul universal”, pot fi modificate în cazul în care contextul actual o impune, pentru a veni în sprijinul unui număr cât mai mare de utilizatori.

Directiva europeană prevede efectuarea unor revizuirii periodice ale domeniului de aplicare a Serviciului Universal, pe bază de consultare publică a agențiilor naționale de reglementare din statele membre UE, acestea realizându-se o dată la trei ani, ultima revizuire, cea de-a treia, având loc în anul 2011. În anul 2014 au avut loc consultări publice în acest domeniu, urmând ca în anul 2015 să fie publicat raportul cuprinzând rezultatele acestora.

Din rapoartele întocmite, în urma revizuirilor anterioare, reiese că cele mai multe discuții au vizat introducerea în cadrul Serviciului Universal a obligației de asigurare a conexiunilor de internet în bandă largă.

Evoluția Fondului pentru Serviciul Universal în perioada auditată

Potrivit cadrului legal aplicabil în perioada auditată, sumele colectate în Fondul pentru Serviciul Universal au ca unică destinație finanțarea implementării serviciilor din sfera Serviciului Universal:

- Legea nr. 304/2003: „În acest scop, ANRCTI va stabili furnizorii de rețele de comunicații electronice și furnizorii de servicii de comunicații electronice care au obligația să contribuie la compensare, quantumul contribuțiilor datorate, modalitatea și termenul de plată, precum și orice alte elemente necesare în vederea funcționării acestui mecanism”;
- OMCTI nr. 184/2004: „ANRC va implementa mecanismul de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera Serviciului Universal, identificând furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice, care au obligația să contribuie la compensare și stabilind quantumul contribuțiilor datorate, modalitatea și termenul de plată, precum și orice alte elemente necesare în vederea funcționării acestui mecanism, în conformitate cu prevederile prezentului document de politică și strategie”;
- chiar și în prezent, OUG nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice cuprinde prevederi clare în acest sens:
 - Art. 88: „(2) ANCOM determină mecanismul de compensare a costului net al obligațiilor privind Serviciul Universal, cu respectarea principiilor transparenței, a minimei atingeri aduse concurenței, nediscriminării și proporționalității, bazat pe contribuții ale furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. În acest scop, ANCOM stabilește:
 - a) furnizorii de rețele de comunicații electronice și furnizorii de servicii de comunicații electronice care au obligația să contribuie la compensare;

- b) cuantumul contribuțiilor datorate și baza de calcul a acestor contribuții, astfel încât să se evite dubla impunere a anumitor categorii de venituri;
- c) modalitatea și termenul de plată;
- d) orice alte elemente necesare în vederea funcționării acestui mecanism.

.....
 (5) Prin intermediul mecanismului de compensare prevăzut la alin. (2) nu pot fi finanțate decât serviciile furnizate în condițiile prevăzute la art. 79-85”.

Activitățile întreprinse de-a lungul perioadei auditate în domeniul Serviciului Universal au determinat efectuarea de plăți din Fondul pentru Serviciul Universal doar pentru compensarea costurilor nete înregistrate și solicitate de furnizorii desemnați, care au instalat telecentre și de cei care au acordat subvenții pentru abonamentele telefonice. Pentru telefoanele publice cu plată nu au fost desemnați furnizori de Serviciu Universal, iar celor care trebuiau să asigure punerea la dispoziția utilizatorilor finali a unui registru al abonaților și a unui serviciu de informații privind abonații le-a fost retrasă calitatea de furnizor, încetându-le, astfel, toate drepturile și obligațiile care decurgeau din aceasta. În concluzie, disponibilitățile bănești ale Fondului pentru Serviciul Universal au fost utilizate pentru implementarea a două dintre componentele Serviciului Universal (instalarea de telecentre și acordarea de subvenții), acestea fiind menite să asigure accesul și conectarea, la un punct fix, la rețelele publice de comunicații electronice.

Începând cu anul 2009, valoarea operațiunilor efectuate prin Fondul pentru Serviciul Universal s-a redus considerabil, limitându-se doar la încasări provenind din majorări și penalități aferente anilor precedenți, precum și la plăți reprezentând costul net compensat pentru unele telecentre, puse în funcțiune cu întârziere, iar în perioada 2013-2014 nu s-a mai efectuat nicio plată.

În consecință, soldul Fondului pentru Serviciul Universal, la sfârșit fiecărui an, în perioada 2009-2014, s-a menținut relativ constant, valoarea acestuia situându-se între 65.200 mii lei (în 2009) și 68.912 mii lei (în 2014).

Evoluția creanțelor la Fondul pentru Serviciul Universal în perioada auditată

Deși Autoritatea nu a mai emis decizii de colectare a contribuțiilor de la furnizorii de comunicații electronice, încă din anul 2006, o parte din sumele datorate de furnizori Fondului pentru Serviciul Universal nu a fost încasată nici până în prezent.

Astfel, valoarea creanțelor, la data de 31 decembrie 2014, a fost în sumă de 4.854 mii lei, ponderea principală fiind deținută de doi furnizori: Argirom Internațional SA cu 2.110 mii lei (44% din total) și Telecomunicații CFR SA cu 1.831 mii lei (38%).

În timpul acțiunii de audit, ANCOM a recuperat integral creanțele de la societatea Telecomunicații CFR SA.

Recomandări:

Referitor la evaluarea serviciilor cuprinse în sfera „Serviciului Universal din domeniul comunicațiilor electronice”:

- ✓ evaluarea permanentă a gradului de disponibilitate/utilitate a serviciilor incluse în sfera Serviciului Universal, prin intermediul unui set de indicatori relevanți, stabiliți de Autoritate împreună cu ministerul de resort și, în măsura în care se constată necesitatea, desemnarea unor noi furnizori de Serviciu Universal.

Referitor la structura serviciilor incluse în sfera „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”:

- ✓ analiza structurii serviciilor incluse în sfera actuală a Serviciului Universal, în scopul identificării unor posibilități reale și sustenabile pentru revizuirea acesteia, prin prisma trinomului *cerere – necesitate – costuri implicate*, corelat cu evoluțiile domeniului de aplicare atât la nivel național, cât și la nivel european;
- ✓ ulterior analizei, Autoritatea va urmări în continuare tendințele înregistrate la nivel european și, dacă se constată necesitatea, ținând cont de condițiile naționale și de costurile implicate, va proceda la modificarea serviciilor cuprinse în sfera „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”, în concordanță cu rezultatele analizelor proprii și a revizuirii periodice ale domeniului de aplicare a Serviciului Universal la nivel european.

Referitor la cadrul legal aplicabil „Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”:

- ✓ modificarea cadrului legal aplicabil Serviciului Universal, în situația identificării de noi servicii care să contribuie la eliminarea excluziunii sociale și care nu exced sfera de aplicare a „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”;
- ✓ eventualele propuneri de modificare a cadrului legal aplicabil Serviciului Universal se vor realiza ținând cont de punctele de vedere ale părților interesate, exprimate în procesul de consultare publică și prin colaborare cu celelalte autorități ale administrației publice centrale cu competențe în acest domeniu.

Referitor la utilizarea Fondului pentru Serviciul Universal și la creanțele la Fond:

- ✓ evaluarea tuturor posibilităților de utilizare a sumelor existente în Fondul pentru Serviciul Universal, în limitele prevăzute de reglementările legale aplicabile;
- ✓ continuarea demersurilor pentru încasarea creanțelor de la furnizorii de Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente, prin utilizarea tuturor modalităților de stingere a acestora, prevăzute de lege.

2.4. Performanța activității specifice desfășurate de către Societatea Comercială de Transport cu Metroul București «Metrorex SA», în perioada 2010-2015

Societatea Comercială de Transport cu Metroul „METROREX SA” a fost înființată în anul 1999, în conformitate cu HG nr. 482/1999 privind înființarea Societății Comerciale (...), prin reorganizarea Regiei de Exploatare a Metroului București care s-a desființat. Metrorex a fost organizată și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor, în conformitate cu statutul, anexă la hotărârea Guvernului de înființare, și cu legislația în vigoare privind societățile comerciale.

Rețeaua de metrou a fost construită, echipată și dată în folosință etapizat, pe tronsoane, începând cu anul 1979, în prezent având următoarele caracteristici principale: 69,5 km cale dublă, 4 magistrale, 51 de stații, 4 depouri, parc în exploatare de 450 de vagoane.

Deși acoperă numai 4% din lungimea întregii rețele de transport public a Bucureștiului, Metrorex asigură transportul a circa 20% din volumul total al călătorilor ce utilizează mijloace de transport în comun, reprezentând, în medie, 600.000 de călători/zi lucrătoare și peste 15 milioane de călători într-o lună.

Perioada auditată: 2010-2015

Conducerea Metrorex a fost asigurată de către Adunarea Generală a Acționarilor, Consiliul de Administrație și de către directorul general, acesta fiind numit inițial de către AGA și, începând cu luna august 2013, de către Consiliul de Administrație, prin aplicarea prevederilor OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice.

Principalele surse de finanțare a Metrorex au fost următoarele:

- pentru activitatea de exploatare:
 - ♦ venituri proprii, între un minim de circa 26% din veniturile totale în anul 2010 și un maxim de circa 30% în anul 2014, provenind din activitatea de bază, precum și din alte activități comerciale, asocieri, închirieri de spații ș.a.;
 - ♦ subvenții de la bugetul statului, între 59 și 64%, provenind din subvenții de exploatare, aferente cifrei de afaceri, pentru activitatea curentă și pentru efectuarea mentenanței materialului rulant, operațiune externalizată către SC ALSTOM Transport SA, prin contractul încheiat în anul 2003, aprobat prin HG nr. 47/2004, cât și subvenții aferente compensării reducerilor și a gratuităților legale.
- pentru activitatea de investiții:
 - ♦ bugetul statului, între un maxim de circa 80% în anul 2011 și un minim de circa 13% în 2014, din care:
 - alocații de la buget, între un maxim de circa 30% în perioada 2010-2011 și, în scădere, circa 11% în 2012, 9% în 2013 și 2% în 2014;
 - transferuri având ca sursă sumele obținute din scoaterea la licitație de către Guvern prin MFP, conform OUG nr. 115/2011, a certificatelor de emisie de gaze cu efect de seră, atribuite României la nivelul UE: 0 în anii 2010-2012, circa 27% în anul 2013 și circa 9% în anul 2014;
 - cofinanțare (pentru finanțarea externă) circa 16% în 2010, circa 49% în 2011 și 2012, circa 13% în 2013 și circa 2% în 2014.
 - ♦ finanțări externe, între un minim de circa 52% în anul 2010 și un maxim de circa 87% în anul 2014, din care:
 - nerambursabilă: 0 în anii 2010-2012, circa 30% în 2013 și circa 87% în 2014;
 - rambursabilă, între un maxim de circa 52% în anul 2010 și circa 0,01% în 2014.

Metrorex a înregistrat, în anii 2010, 2012 și 2013, rezultate economico-financiare negative, astfel: pierderi de 50,5 milioane lei în anul 2010, de 42,3 milioane lei în anul 2012 și de 64,4 milioane lei în anul 2013, rezultatele din anii 2011 și 2014 fiind „0”.

Cauzele principale care au generat rezultatele negative au fost următoarele:

- valoarea subvenției alocate de la bugetul de stat, pentru activitatea de exploatare, a fost mai mică decât cea fundamentată și solicitată de către Metrorex, ceea ce a dus la deficite de finanțare pentru acoperirea serviciului public de transport de călători cu metroul;
- veniturile proprii ale societății nu au fost realizate la nivelul prevăzut în BVC, una din cauze fiind și neaprobarea la timp, de către MT, a propunerilor Metrorex de ajustare a tarifelor de călătorie.

Numărul total de posturi prevăzute în organigramele și în statele de funcții aprobate a avut o evoluție ascendentă în perioada 2010-2012: de la 4.255 de posturi în anul 2010 (din care 36 de posturi neocupate - 0,89%), la 4.628 de posturi în anul 2012 (din care 381 de posturi neocupate - 8,24%), urmată de o evoluție descendentă în perioada 2013-2015, ajungând la 4.218 posturi în anul 2015 (0 posturi neocupate).

Evoluția descendentă a fost determinată de prevederile legilor bugetului de stat pentru anii 2013 și 2014, aplicabile și Metrorex, potrivit cărora cheltuielile de personal pentru anii respectivi nu puteau depăși „nivelul cheltuielilor cu salariile realizate în anul precedent, cu încadrarea în nivelul aprobat prin bugetele de venituri și cheltuieli ale anului precedent”, indiferent de numărul posturilor, de factorii determinanți și de data la care posturile au devenit vacante.

Obiectivul general al acțiunii de audit a fost confirmarea/infirmarea faptului că Metrorex, ca entitate de stat aflată sub autoritatea MT, și-a asumat și îndeplinit, în mod real și eficace, rolul stabilit legal referitor la:

- derularea unei activități performante de transport cu metroul, în condiții de siguranță a circulației, în scopul satisfacerii interesului public, social și de protecție civilă;
- dezvoltarea și modernizarea rețelei de metrou din Municipiul București;
- realizarea obiectivelor stabilite prin strategii, programe, proiecte;
- utilizarea fondurilor publice pe criteriile economicității, eficienței și eficacității ș.a.

Ținta acțiunii a fost efectuarea unui audit al performanței independent asupra ansamblului de aspecte, conjuncturi și activități subsumate obiectului de activitate al Metrorex, în vederea identificării vulnerabilităților, riscurilor specifice, disfuncționalităților, deficiențelor, consecințelor acestora și responsabilităților aferente, consecințelor și responsabilităților aferente pentru acțiunile/inacțiunile entităților statului cu atribuții și competențe în domeniu, precum și a aspectelor și zonelor potențial perfectibile și formulării de recomandări pentru creșterea performanței activităților.

Constatări și concluzii

■ Considerații generale

Metrorex a devenit în timp, prin activitatea și serviciile de transport pe care le derulează la un nivel apreciabil de calitate, ritmicitate, siguranță și confort, o prezență permanentă și emblematică pentru municipiul București, pentru viața și activitatea locuitorilor acestuia, folosit zilnic de un număr semnificativ de cetățeni ai orașului și solicitat, din ce în ce mai mult, prin extinderea rețelei existente, de către locuitorii și autoritățile administrației locale din zona limitrofă, așa numita „zonă metropolitană”.

Cu o infrastructură dificil de întreținut și de extins, Metrorex a dovedit că s-a integrat în domeniul său de activitate, a înțeles și s-a aliniat scopului și obiectului propriu de activitate, atribuțiilor, competențelor și responsabilităților legal stabilite, înregistrând un trend crescător al calității activității și al încrederii publicului călător.

În urma misiunii de audit s-a identificat existența unor indicii semnificative, astfel încât să se poată cataloga activitatea Metrorex ca fiind orientată, în general, spre atingerea Țintelor, iar managementul și personalul de specialitate ca fiind profesionist, cu pregătire de specialitate și experiență semnificative în domeniu și dedicat realizării scopului și obiectului de activitate.

Cu toate că finanțarea activității de exploatare și de investiții a fost reglementată clar prin HG nr. 482/1999 privind înființarea Metrorex, din venituri proprii și, în completare, din subvenție de la bugetul statului, pentru activitatea de exploatare și, în totalitate, de la bugetul statului și din surse externe, pentru investiții, în realitate Metrorex s-a confruntat cu situații diferite de acest cadru reglementat, în sensul că subvenția de la bugetul statului pentru activitatea de exploatare nu s-a situat la nivelul necesarului fundamentat și nu a avut un caracter predictiv, alocațiile pentru proiectele de investiții au fost, în mod constant, la un nivel precar (chiar dacă, începând cu anul 2013, s-a reușit accesarea de fonduri europene, rambursabile și nerambursabile), iar atât transferurile, cât și alocațiile necesare protecției civile nu au reprezentat priorități, fiind cvasiinexistente.

În aceste condiții, se poate afirma că Metrorex, din postura de societate comercială pe acțiuni, cu obiective privind exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelei de metrou în condiții de siguranță a circulației, nu s-a putut baza pe un comportament predictiv al factorului guvernamental, în ceea ce privește finanțarea atât pentru activitatea de exploatare, cât și pentru noile proiecte de investiții, funcționând, de regulă, subfinanțat, în pofida „interesului public și strategic” și a „scopului satisfacerii interesului public, social și de protecție civilă”, stabilite prin hotărârea Guvernului.

În concluzie, nivelul de performanță a activității Metrorex a depins, într-o măsură semnificativă, de echilibrul/dezechilibrul dintre obiective, resurse (financiare, în primul rând) și competență managerială, astfel încât atât realizările, cât și nerealizările entității, inclusiv satisfacția/insatisfacția călătorilor reprezintă, într-o măsură semnificativă, realizări și nerealizări ale factorului guvernamental.

■ Strategia de dezvoltare

Metrorex a elaborat în anul 2007 „Strategia globală de dezvoltare și modernizare a transportului cu metroul în București 2008-2030”, avizată de Consiliul Tehnico-Economic (CTE), la nivelul entității și aprobată de către CA și AGA, ulterior avizată și de către CTE, la nivelul MT.

Strategia se prezintă ca o lucrare substanțială, redactată cu profesionalism și implicare, bazată pe principiile unui transport urban durabil și gândită în termeni moderni și vizionari.

Prin chiar nivelul la care a fost aprobată (conform art. 13 alin. (5) lit. a) din Statut: „AGA (...) aprobă strategia globală de dezvoltare, rețehnologizare, modernizare (...)”, strategia nu a fost însușită în mod formalizat, prin reglementare legală, de factorul guvernamental și nici nu este parte a unui program național/strategie/master plan în domeniul transporturilor, aprobat de către Guvern sau Parlament, ceea ce îi reduce aplicabilitatea și viabilitatea și o îndepărtează de la statutul de document programator și pragmatic, apropiind-o mai mult de cel de deziderat.

Ca urmare, strategiei nu-i este conferită „forța juridică” necesară și nici o minimă predictibilitate a surselor de finanțare, care să-i asigure un grad rezonabil de aplicabilitate și de succes, având în vedere că vizează/se bazează pe concepte și modificări semnificative de reorganizare administrativ-teritorială și necesită surse și resurse de finanțare semnificative (circa 14 miliarde euro pentru întreaga perioadă).

Recomandări:

- ✓ revizuirea, adaptarea, actualizarea și aprobarea Strategiei globale de dezvoltare;
- ✓ inițierea demersurilor necesare, la nivelul de competență al Metrorex, oficiale și formalizate, în vederea revizuirii legislației privind nivelul de aprobare a strategiei globale de dezvoltare, astfel încât conținutul acesteia să fie însușit în mod formalizat, prin reglementare legală, de factorul guvernamental;
- ✓ elaborarea și aprobarea unui „Program de măsuri”, adecvat și eficace, în vederea implementării strategiei globale de dezvoltare, revizuită și actualizată, inclusiv aspectele legate de reducerea interstațiilor din viitoarele proiecte, pentru alinierea acestora la media europeană de sub 1 km (800 m-1 km, cu tendință de diminuare);
- ✓ efectuarea unei analize cu privire la modul în care Metrorex este cuprins în proiectul Master Planului General de Transport al României, a implicațiilor viitoare asupra asigurării finanțării interne și externe, precum și inițierea demersurilor necesare, la nivelul de competență al Metrorex, oficiale și formalizate, pentru o eventuală și necesară (dacă va fi cazul) îmbunătățire a prezenței Metrorex în Master Plan, la viitoarele revizui.

■ *Rapoartele de activitate anuale*

OUG nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, aplicată la Metrorex începând cu anul 2013, prevede la Capitolul V „Transparență. Obligații de raportare” elaborarea a două rapoarte care să fie publicate pe pagina de internet a entității: unul al administratorilor, pentru activitatea proprie și altul, elaborat de către CA, cu privire la activitatea entității (art. 51, respectiv art. 56).

În perioada auditată, Metrorex a redactat și publicat, pe pagina proprie de internet, rapoarte anuale de activitate (art. 56), dar care nu sunt elaborate/aprobate de către CA, așa cum prevede actul normativ, astfel încât să exprime punctul de vedere al acestuia, iar începând cu anul 2014 și raportul administratorilor, împreună cu situațiile financiare anuale (art. 51).

Analizând rapoartele de activitate pe anii 2010-2014, se remarcă redactarea acestora într-o notă constant favorabilă, fără „puncte slabe”, fără nerealizări, disfuncționalități și cauzele acestora, fără factori externi și interni perturbatori, fără neconformități identificate de auditările interne, managementul calității ș.a., precum și faptul că aceste rapoarte, cel puțin după anul 2013, nu sunt aprobate de către CA, așa cum prevede OUG nr. 109/2011, astfel încât să exprime punctul de vedere al acestuia.

Ca remarcă generală se reține faptul că rapoartele par a fi, prin conținut și mod de redactare, mai aproape de materialele specifice prezentării și promovării „brandului”, decât de cele specifice unei raportări în spiritul transparenței, nelăsând impresia că se adresează în mod direct cetățenilor, beneficiari ai activității Metrorex, dar și finanțatori ai acesteia, în dublă calitate de plătitori ai tarifelor de transport și de contribuabili.

Recomandări:

- ✓ regândirea formei și a conținutului viitoarelor rapoarte anuale de activitate privind activitatea Metrorex;
- ✓ elaborarea, aprobarea și publicarea pe pagina de internet, de către CA, a raportului anual privind activitatea Metrorex, în luna mai a anului următor celui cu privire la care se raportează, conform art. 56 din OUG nr. 109/2011;
- ✓ identificarea și îndeplinirea tuturor obligațiilor pe care conducerea Metrorex le are conform Capitolului V „Transparență. Obligații de raportare” din OUG nr. 109/2011 și conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public (art. 5 alin. (3) ș.a.).

■ *Finanțarea activității*

Factorul guvernamental nu a reușit să asigure, în totalitate și la timp, resursele financiare necesare Metrorex, așa cum și-a asumat responsabilitatea prin HG nr. 482/1999 privind înființarea Metrorex și prin HG nr. 1501/2007 de modificare a HG nr. 45/2003 privind aprobarea contractului de mentenanță de material rulant și feroviar pentru circulația în tunel, ambele subsumate caracterului special care i-a fost conferit activității Metrorex, și anume satisfacerea interesului public, social, cât și de protecție civilă.

De asemenea, lipsa elementului predictiv și de echilibru în asigurarea finanțării în decursul anului, pe trimestre și luni, a reprezentat un alt factor de presiune și de bruiaj asupra desfășurării normale a activității, situație care a perturbat atât derularea uniformă și eficientă a activității de exploatare și a plăților aferente (activitatea curentă și activitatea de asigurare a mentenanței), cât și derularea procedurilor de achiziții publice și a contractelor existente în domeniul investițiilor.

Asigurarea sau neasigurarea, prin subvenție, la nivelul real fundamentat, a resurselor de finanțare pentru activitatea curentă, neavând legătură de cauzalitate cu performanța managerială sau cu lipsa acesteia și nici cu indicatorii de performanță stabiliți, ca urmare a aplicării conducerii corporative, dar producând efecte directe asupra rezultatelor financiare anuale ale Metrorex, lasă sub semnul întrebării necesitatea și eficacitatea aplicării conducerii corporative la Metrorex, precum și faptul că entitatea nu a fost exceptată de la aplicarea OUG nr. 109/2011.

Un alt aspect negativ cu care s-a confruntat Metrorex în perioada auditată a fost acela referitor la neasigurarea de la bugetul statului, la nivelul necesarului, a subvenției pentru finanțarea activității de mentenanță de material rulant și feroviar pentru circulația în tunel, activitate externalizată în anul 2003 și încredințată SC „ALSTOM Transport” SA (HG nr. 47/2004 și OUG nr. 85/2003), cheltuielile aferente contractului de mentenanță având o pondere semnificativă în totalul cheltuielilor de exploatare ale Metrorex, de circa 20-30% din acestea.

Managementul Metrorex nu s-a implicat îndeajuns, convingător și eficace, în demararea unei acțiuni globale și susținute, la nivelul tuturor compartimentelor entității (efectuate în mod independent și obiectiv de către specialiști interni sau de către firme specializate), pentru găsirea celor mai eficace metode de diminuare a necesarului de subvenție pentru activitatea curentă de exploatare, prin: identificarea eventualelor cheltuieli neeconomice; monitorizarea cheltuielilor pe „centre de cost”; identificarea unor posibile noi surse de venituri proprii și/sau valorificarea eficientă a celor existente; identificarea celor mai viabile metode de organizare, de management și de finanțare pentru Societatea Comercială de Transport cu Metroul București – „METROREX” SA” ș.a.

Recomandări:

- ✓ elaborarea și aprobarea unui „Program de măsuri”, adecvat și eficace, în vederea organizării și derulării unei acțiuni de analiză, efectuate în mod independent și obiectiv de către specialiști interni sau de către firme specializate, pentru identificarea eventualelor cheltuieli neeconomice și a unor posibile surse noi de venituri proprii și/sau a metodelor de valorificare eficientă a celor existente în vederea diminuării necesarului de subvenție de la bugetul statului, aferentă activității curente de exploatare;
- ✓ aprobarea, organizarea și implementarea unui sistem de monitorizare pe „centre de cost”, stabilite după criterii specifice la nivel de compartimente, secții, magistrale, tronsoane ș.a., în vederea optimizării repartizării resurselor disponibile;

- ✓ elaborarea și aprobarea unui „Program de măsuri” adecvat, eficace și cu asigurarea resurselor corespunzătoare în vederea identificării celei mai viabile și eficiente variante de organizare, de subordonare, de management și de finanțare pentru Metrorex, prin compararea cu elemente definitorii din organizarea, managementul și finanțarea unor autorități similare din state cu tradiții și performanțe în organizarea și desfășurarea transportului cu metroul (culegere de date, schimburi de experiență, studii comparate ș.a.);
- ✓ efectuarea unei analize SWOT referitoare la viabilitatea și eficacitatea aplicării conducerii corporative și a indicatorilor de performanță aferenți (OUG nr. 109/2011), în cazul Metrorex, având în vedere ponderea și fluctuația semnificativă a subvenționării de la bugetul statului în totalul resurselor necesare, precum și specificul activității, de satisfacere a interesului public, social și de protecție civilă;
- ✓ inițierea demersurilor necesare, la nivelul de competență al Metrorex, oficiale și formalizate, în vederea susținerii și aprobării revizuirii legislației, în sensul exceptării Metrorex de la aplicarea OUG nr. 109/2011.

■ Tarife de călătorie

Ponderea veniturilor proprii realizate din activitatea de bază (transport de călători) s-a situat, în perioada 2010-2014, între 21-28% din total venituri, în timp ce gradul de acoperire, prin subvenție de la bugetul statului, a cheltuielilor totale, s-a situat între 48-62%. În perioada 2010-2012 au avut loc anual ajustări de tarif, prin ordin al ministrului transporturilor, cu avizul Consiliului Concurenței, următoarea ajustare fiind aprobată de către ministru abia în luna martie 2015.

Astfel, deși timp de 2 ani (2013-2014) Metrorex a fundamentat și solicitat, în repetate rânduri, ajustarea tarifului, această cerere nu a fost aprobată, iar subvenția necesară pentru activitatea de exploatare nu a fost acoperită decât în proporție de circa 81% în fiecare an.

Referitor la ajustarea tarifară din anul 2015, deși aceasta era necesară și îndreptățită, auditorii publici externi își exprimă rezerva asupra variantei alese (din cele două propuse și analizate), și anume cea de eliminare a abonamentului lunar de 62 de călătorii și menținere doar a celui cu număr nelimitat de călătorii, dar mai scump, precum și asupra modului în care a fost fundamentată, motivată și comunicată public această opțiune.

Eliminarea abonamentului de 62 de călătorii nu numai că nu a fost precedată de o analiză de impact, inclusiv mediatică, de un sondaj de opinie ș.a.m.d., dar a fost fundamentată printr-un argument care nu are suficientă susținere reală și nici logică și care, ajuns în spațiu public, prin comunicatele de presă ale Metrorex și ale MT, a produs reacții generale de dezaprobare din partea cetățenilor, reflectate în mass-media și în sesizările transmise Metrorex.

În acest fel, Metrorex a implementat o soluție favorabilă creșterii mai accentuate a veniturilor (rezultat pe care îl invocă în prezent), dar care conține și o componentă mai puțin etică și care ar fi fost de preferat să fie evitată, în sensul că pretinde (prin eliminarea opțiunii) și primește contravaloarea unor călătorii/prestații, potențial disponibile în abonamentul nelimitat, dar de care călătorii nu au nevoie, nu le efectuează, dar le plătesc.

Recomandări:

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri/metodologii privind fundamentarea ajustării tarifelor de călătorie și a propunerilor de aprobare de noi tarife și titluri de călătorie, care să prevadă și un algoritm de calcul/cuantificare al impactului fiecărui criteriu legal de ajustare asupra cheltuielilor, veniturilor, rezultatelor financiare ș.a., din care să reiasă, cu claritate, momentul în care trebuie declanșată procedura de ajustare, indicele de majorare ș.a.;
- ✓ inițierea demersurilor necesare, la nivelul de competență al Metrorex, oficiale și formalizate, în vederea revizuirii legislației actuale referitoare la ajustarea tarifelor de călătorie cu metroul, în sensul cuprinderii în actul normativ a condițiilor și termenelor în care se declanșează procedura de ajustare a tarifelor de către Metrorex și în care se aprobă noile tarife, de către ministru (exemplu: „anual, atunci când raportul dintre subvenția necesară la nivelul prestațiilor cu caracter de serviciu public și subvenția alocată se situează peste 1,xx sau când indicele de inflație ...).

■ Extinderea rețelei de metrou

Cauza principală a unei dezvoltări relativ greoaie a rețelei de metrou, după anul 1989, a fost deficitul de resurse bugetare alocate Metrorex pentru investiții, dar este greu de stabilit cât a reprezentat deficit de resurse la nivel național și cât interes și voință insuficiente ale factorului guvernamental pentru găsirea surselor și resurselor necesare obiectivelor de extindere și dezvoltare a metroului.

Referitor la Magistrala V, Drumul Taberei-Pantelimon, lucrările de execuție au început efectiv în luna septembrie 2011, la secțiunea „Râul Doamnei-Eroilor”, pentru care contractul de proiectare și execuție a fost semnat în data de 14.03.2011, cu termen de execuție 25 de luni (aprilie 2013) și la lotul „Romancierilor-stația Valea lalomiței”, pentru care contractul a fost semnat în data de 14.04.2011, cu termen de execuție 20 de luni (noiembrie 2013).

Realitatea arată că termenele inițiale nu au fost respectate, astfel încât nici în prezent, după circa 52 de luni (peste 4 ani, în loc de circa 2 ani, cât era prevăzut inițial în contracte) lucrările nu au fost finalizate și zona nu a fost redată utilității publice.

În tot acest timp, o parte semnificativă din cartierul Drumul Taberei și din locuitorii săi a fost afectată de șantier, cu toate vicisitudinile cotidiene aferente, iar locuitorii nu au putut beneficia nici de transportul cu metroul și nici de un transport de suprafață normal ca urmare a blocajelor și a devierilor impuse de amplasarea șantierei.

Una dintre cauzele principale ale întârzierilor și blocajelor a fost neasigurarea, de către factorul guvernamental, a finanțării necesare derulării lucrărilor, conform contractelor existente, la nivelul managementului Metrorex neexistând informații formalizate referitoare la motivele pentru care, în anul 2013, factorul guvernamental a diminuat masiv alocarea de fonduri pentru investiții, cu atât mai mult cu cât o mare parte dintre ele, destinate proiectului Magistralei V, proveneau din fonduri europene nerambursabile.

Recomandări:

- ✓ continuarea fundamentării reale, prin proiectul de BVC, a necesarului de resurse financiare anuale pentru proiectele de investiții aprobate și informarea MT, cu privire la consecințele directe, indirecte și conexe cauzate de aprobarea finanțării sub necesarul fundamentat, pentru fiecare proiect și lucrare în parte;
- ✓ efectuarea unei analize formalizate asupra modului de acțiune cu privire la derularea contractului și la execuția lucrărilor la Magistrala V, identificarea cauzelor reale ale disfuncționalităților și stabilirea măsurilor pentru revizuirea ROF, a procedurilor interne aferente, a fișelor de post, a metodologiei de întocmire a caietelor de sarcini ș.a.

■ *Exploatare și administrare spații*

Încă din anul 1994, în vederea exploatarei și administrării în comun a unor suprafețe din stațiile de metrou și din căile de acces, în scopul obținerii de profit, managementul Metrorex a considerat oportun să asocieze Metrorex cu SC SINDOMET SERVCOM SRL, firmă la care asociatul unic este Uniunea Sindicatelor Libere din Metrou, structură de tip federație, formată în jurul Sindicatului Liber Metrou „Unitatea” al salariaților Metrorex.

Pentru perioada auditată, 2010-2015, asocierile în participațiune cu SINDOMET s-au derulat în baza unor contracte încheiate pentru activități comerciale, în anul 2003, respectiv pentru publicitate, în anul 2007, având ca durată inițială 5 ani (2008), cu prelungire, în anul 2007, pentru încă 10 ani (2017), respectiv 12 ani (2019).

Analizând conținutul contractului din 2003, clauzele contractuale și derularea activităților comerciale, precum și situația existentă pe teren, în stațiile de metrou și în căile de acces, apar întrebări nu numai asupra necesității acestei asocieri, dar și asupra performanței sale, din punctul de vedere al Metrorex.

Asocierea a fost realizată în absența unei analize comparate, serios și real fundamentate, din care să reiasă necesitatea acesteia, în condițiile în care Metrorex deținea spațiile respective, deținea „vadul comercial”, avea resurse și personal și avea și obiective pentru realizarea și sporirea veniturilor proprii.

Conform clauzelor contractuale, Metrorex nu are posibilități și pârghii sau le are limitate, în a monitoriza și interveni efectiv asupra ținutelor, obiectivelor și metodelor de lucru, stabilite de către asociat, asupra „politicii” și criteriilor privind închirierea spațiilor, asupra monitorizării derulării efective a activităților comerciale și, nu în ultimul rând, asupra efectelor acestor activități, efecte care pot umbri aspirațiile îndreptățite ale Metrorex, ale Bucureștiului și ale locuitorilor săi, către modernitate și europeanism, ca urmare a „spectacolului” cotidian de bazar, cu aspect și mirosuri culinare specifice, care poate fi întâlnit în unele stații importante și/sau căi de acces.

Se constată că asocierile în participațiune cu firma sindicatului generează o relație improprie între management și sindicat, pe de o parte, dar și o poziționare discutabilă a personalului, din punctul de vedere al sarcinilor și obligațiilor acestora ca angajați, cât și al intereselor lor, ca membri ai sindicatului.

Ca urmare a controlului efectuat în anul 2013, de către Corpul de control al primului-ministru, la nivelul Metrorex se cunoaște doar că DNA – Secția de combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție, a deschis un dosar și a solicitat date de stare civilă referitoare la o serie de persoane care au ocupat funcții de conducere în cadrul Metrorex.

Recomandări:

- ✓ inițierea demersurilor necesare, la nivelul de competență al Metrorex, oficiale și formalizate, în vederea obținerii unui punct de vedere oficial de la Agenția Națională de Integritate (înființată prin Legea nr. 144/2007) cu privire la existența unor elemente de natura „conflictului de interese”, generate de asocierea în participațiune a Metrorex cu o firmă privată, în care asociat este chiar sindicatul din cadrul Metrorex (relația dintre management și sindicat, precum și postura de salariați și, în același timp, de membri ai sindicatului a personalului Metrorex);
- ✓ inițierea, la nivelul de competență al Metrorex, a demersurilor necesare, oficiale și formalizate, pentru revizuirea legislației specifice (pachetul referitor la sindicate, inclusiv Legea nr. 62/2011 a dialogului social ș.a.), în vederea introducerii interdicției pentru firmele la care sindicatele din entitățile cu capital de stat sunt asociate/acționare sau au interese directe sau indirecte, de a derula afaceri aducătoare de profit cu entitățile respective.

■ *„Călătorul în centrul atenției”*

Creșterea satisfacției călătorilor, atragerea unui număr cât mai mare de călători către transportul subteran, creșterea calității serviciilor și diversificare a acestora, ridicarea nivelului de securitate și de siguranță a călătorilor ș.a.m.d. sunt deziderate și, în același timp, ținte pe care Metrorex le inserează în aproape toate documentele programatice, în fundamentări și în rapoartele de activitate.

Cu toate acestea, în urma unei observări mai atente și mai detaliate, pe care echipa de audit a realizat-o inclusiv pe teren, reiese că, totuși, mai sunt de făcut încă multe demersuri în acest sens, vizând dotările și modernizările: automate de vânzare a cartelor de metrou (AVC); sistem de escalatoare în fiecare stație, de la peron până la exterior; ventilație/climatizare în trenurile de metrou; grupuri sanitare; acoperirea acceselor în stații; parcări de tip Park & Ride la stațiile terminale ș.a.

De asemenea, ar trebui acordată mai multă atenție creării și consolidării unei „culturi organizaționale” la nivelul Metrorex, prin care călătorul să fie în centrul preocupărilor, ca principal subiect și obiectiv, în paralel cu perfecționarea aspectelor privind: „signalistica” relevantă și ușor asimilabilă; transparența/comunicarea/mass-media; asigurarea de răspundere civilă pentru călători; comunicare eficientă audio-video pe peronoane și în vagoane; modalități și suporturi eficiente de informare a călătorilor și de instruire a lor pentru situațiile de urgență; facilități de telefonie mobilă și WI-FI în stații și în trenuri; comportament preventiv al personalului ș.a.

Recomandări:

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unui „Program de măsuri”, cu obiective, sarcini, termene și responsabilități precise, pentru revizuirea regulamentelor interne, fișelor de post, codului etic ș.a., astfel încât să poată fi consolidată o „cultură organizațională” care să aibă ca subiect și obiectiv principal călătorul, ca individualitate și nu ca noțiune generalizatoare;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri specifice pentru domeniul „signalistică” în vederea abordării unitare a aspectelor specifice, pe toată rețeaua metroului, subsumată dezideratelor cuprinse în recomandarea precedentă și pentru eliminarea disfuncționalităților de tipul celor identificate în timpul auditului;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri specifice referitoare la informarea călătorilor (info-chioșcuri, hărți/pliante gratuite, mijloace de comunicare audio-video în stații, peroane, trenuri ș.a.m.d.) și pentru eliminarea disfuncționalităților de felul celor identificate în timpul auditului;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unor măsuri specifice cu privire la AVC, în vederea eliminării disfuncționalităților de felul celor identificate în timpul auditului, pentru creșterea atractivității acestora și a ponderii lor în totalul vânzărilor, pentru integrarea lor optimă în sistemul de comercializare, cu efecte în reducerea necesarului de personal și pentru integrarea în noul sistem de taxare automată, care este în derulare;
- ✓ efectuarea unei analize formalizate a soluțiilor tehnico-economice cele mai viabile, pentru eliminarea disconfortului termic din trenurile de metrou, în condiții de aglomerație și propunerea de măsuri concrete, care să țină seama de trendul actual internațional, de practica și rezultatele altor autorități similare de transport din țări cu tradiție, de criteriile unei dezvoltări durabile viitoare a rețelei de metrou, de nivelul de civilizație vizat și de țintele de calitate fixate pentru serviciile oferite călătorilor (micșorarea intervalelor de circulație prin mărirea numărului de trenuri achiziționate; identificarea unor măsuri tehnice mai eficace de ventilație interioară; dotarea unor trenuri de pe magistralele actuale cu instalații de aer condiționat; modernizarea ventilației din tuneluri și stații; fixarea, ca obiectiv viitor și configurarea instalațiilor specifice de pe viitoarele magistrale, astfel încât să fie compatibile cu trenurile dotate cu aer condiționat; achiziționarea viitoarelor trenuri având în dotare instalații de climatizare ș.a.);
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea urgentării și finalizării achiziției de servicii de asigurări de răspundere civilă, pentru pagube produse călătorilor, în caz de accidente/incidente feroviare, produse în activitatea de transport de călători pe liniile de metrou, inclusiv prin constituirea unui grup de lucru care să aibă ca obiectiv efectuarea unei documentări detaliate asupra domeniului asigurărilor, obținerea de date și informații de la entități subordonate MT, care practică astfel de asigurări (inclusiv referitoare la modalitatea de cuprindere în tariful de călătorie a unei sume reprezentând asigurarea călătorului) și efectuarea unei analize comparate care să ducă la conturarea și fundamentarea concretă a obiectivelor și cerințelor Metrorex, necesare pentru declanșarea operațiunilor de achiziție;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri specifice pentru domeniul comunicare/transparență/mass-media, subsumată dezideratelor cuprinse în prima recomandare, în vederea abordării unitare a aspectelor specifice, pe tot arborele organizațional și pentru eliminarea disfuncționalităților de felul celor identificate în timpul auditului, care să vizeze următoarele:
 - conținutul, aspectul, accesibilitatea, organizarea și gestionarea paginii de internet a Societății Comerciale de Transport cu Metroul București – „METROREX” SA”;
 - primirea, înregistrarea și comunicarea acesteia, arhivarea (istoricul), rezolvarea petițiilor pe circuitul intern (sarcini, competențe și responsabilități ale compartimentelor vizate, atât cu privire la rezolvarea petiției, cât și la măsurile formalizate pentru eliminarea deficiențelor și a cauzelor acestora) și răspunsul către petenți;
 - inițierea, organizarea, coordonarea, efectuarea și valorificarea sondajelor de opinie, în vederea creșterii fidelității și a credibilității acestora și pentru o valorificare internă a rezultatelor, care să ducă la măsuri de remediere și de perfecționare, la nivelul compartimentelor vizate și la o reorientare a politicilor, programelor și strategiilor Metrorex, către problematica prioritară a călătorului.

■ Situații de urgență

Aspectelor legate de situațiile de urgență li se acordă atenție, însă se constată o anumită rețineră/neimplicare în problematica respectivă, peste aceea impusă de limitele de competență ale Metrorex față de celelalte autorități care au sarcini și responsabilități directe de intervenție în cazurile de urgență, în sensul că nu se manifestă dorința de a „stăpâni” problematica, de a identifica toate riscurile, de a elabora proceduri interne specifice, a le testa eficacitatea prin exerciții tactice proprii și a le revizui periodic, precum și de a propune soluții și măsuri de perfecționare a cadrului de reglementare.

În acest sens, la nivelul Metrorex nu sunt elaborate și implementate proceduri specifice pentru fiecare dintre domeniile și riscurile identificate, care să particularizeze și să detalieze, pentru activitatea și personalul propriu (pe operațiuni, persoane, timpi de reacție ș.a.), cadrul legal și cadrul general stabilit prin documentele de referință, semnate în comun cu celelalte forțe de intervenție.

La nivelul Metrorex nu există o procedură clară în sensul unei analize formalizate, efectuată post-factum, față de exercițiile proprii și/sau comune desfășurate și față de evenimentele petrecute efectiv, în care să fie comparate reacțiile și acțiunile desfășurate în mod real, inclusiv timpii efectivi, cu cele din procedurile aferente, să fie identificate diferențele și disfuncționalitățile, cauzele și responsabilitățile și să fie propuse măsuri în consecință.

Recomandări:

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea de proceduri specifice detaliate pentru riscurile identificate din domeniul situațiilor de urgență, destinate activităților și personalului propriu (inclusiv personalul de pază și, în consecință, revizuirea obligațiilor

contractuale ale acestuia) și care să particularizeze și să detalieze, pe operațiuni, persoane, timpi de reacție ș.a., cadrul legal în materie, precum și cadrul general, stabilit prin documentele de referință, semnate în comun cu celelalte forțe de intervenție;

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru organizatoric necesar pentru efectuarea periodică, conform unui program anual aprobat, de exerciții tactice proprii, organizate la nivelul său de competență și derulate cu personal propriu și/sau cu voluntari, în timpul sau în afara programului de lucru cu publicul, după caz, în vederea testării capacității de reacție, stabilirii gradului de cunoaștere a procedurilor, a nivelului de aplicabilitate, identificării „punctelor slabe” și revizuirii procedurilor;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri specifice de constituire și funcționare a unor comisii de monitorizare a modului de derulare a exercițiilor tactice și care să întocmească rapoarte comparative referitoare la încadrarea în etapele, acțiunile și timpii prevăzuți în proceduri, la punctele slabe, la responsabilități și la propuneri aferente de revizuire;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri specifice de constituire și funcționare a unor comisii de analiză formalizată, post-factum, a modului de aplicare a procedurilor, în cazurile unor evenimente de natura situațiilor de urgență care au avut loc, care să compare reacțiile și acțiunile desfășurate în mod real, inclusiv timpii efectivi, cu cele din procedurile aferente, să identifice diferențele și disfuncționalitățile, cauzele și responsabilitățile și să propună măsuri în consecință;
- ✓ efectuarea unei analize, de către managementul Metrorex, cu privire la necesarul și la asigurarea resurselor financiare și umane, pentru punerea în aplicare a recomandărilor, precum și asupra nivelului de organizare și de alocare de resurse pentru compartimentul situații de urgență, având în vedere atribuțiile, competențele și responsabilitățile pe care trebuie să le aibă.

■ Protecție civilă

Satisfacerea interesului strategic de protecție civilă este unul dintre scopurile activității Metrorex, conform prevederilor art. 1 (3) și art. 4(1) din HG nr. 482/1999 de înființare a Metrorex.

Diferența dintre prevederea legală și realitatea de fapt este nu numai semnificativă, dar și îngrijorătoare, în sensul că, în realitate, nu a fost acordată atenția necesară, nici din partea managementului Metrorex și nici din partea factorului guvernamental.

Astfel, nu au fost aprobate resursele de finanțare necesare și suficiente, nici pentru exploatarea, întreținerea și repararea obiectivelor de protecție civilă și nici pentru investiții aferente, prevederea privind nominalizarea distinctă în BVC a sumelor pentru exploatarea, întreținerea, repararea și investițiile privind obiectivele de protecție civilă rămânând doar la nivel de reglementare.

În același timp, o situație aparte, care ridică semne de întrebare, o reprezintă amenajările și dotările pentru apărare civilă, realizate începând cu anul 1979 și până în prezent și care nu au fost preluate în totalitate ca mijloace fixe, se regăsesc valoric în investiții în curs și nu sunt preluate (cantitativ și valoric) în gestiunea de mijloace fixe puse în funcțiune (porți speciale de apărare civilă, amplasate pe vestibule și pe tuneluri/peron, în vederea închiderii etanșe în caz de evenimente, prize de aer și grupuri electrogene ș.a.)

Recomandări:

- ✓ efectuarea unei analize formalizate a tuturor aspectelor privind protecția civilă și elaborarea, aprobarea și implementarea unui Program de măsuri adecvat pentru eliminarea disfuncționalităților existente;
- ✓ informarea oficială și formalizată a Guvernului, la nivelul de competență al Metrorex, cu privire la situația reală a amenajărilor și dotărilor pentru protecție civilă, la stadiul acestora, a fondurilor necesare pentru exploatarea, întreținerea și repararea lor și pentru investiții specifice, la disfuncționalitățile legislative apărute și la blocajele din relațiile cu alte instituții și autorități publice, precum și la riscurile implicate de situația actuală și de neasigurarea resurselor de finanțare, conform HG nr. 482/1999;
- ✓ efectuarea unei analize formalizate pentru clarificarea, din punct de vedere fizic, valoric și al utilității, a amenajărilor pentru protecția civilă existente, indiferent de anul realizării și al punerii în funcțiune sau de stadiul fizic în care se găsesc;
- ✓ pentru aspectele de protecție civilă se vor organiza evidențe distincte, în cadrul tuturor compartimentelor implicate, inclusiv economico-financiare (necesar fundamentat, resurse și surse de finanțare, cheltuieli ș.a.), astfel încât poziția „protecție civilă” să se regăsească distinct în BVC, conform prevederilor HG nr. 482/1999;
- ✓ inițierea demersurilor necesare, oficiale și formalizate, la nivelul de competență al Metrorex, în vederea revizuirii legislației specifice referitoare la protecția civilă – „Norme Tehnice privind proiectarea, executarea și mentenanța pentru protecția civilă la metrou”, aprobate prin OMAI nr. 143/2004, Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă ș.a.;
- ✓ proiectele de extindere a rețelei de metrou, inclusiv cele aflate în diferite stadii de execuție, să cuprindă inclusiv dotările legale de protecție civilă și să fie licitate și executate împreună.

■ Propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ

- exceptarea Metrorex de la prevederile legilor anuale ale bugetului de stat în ceea ce privește obligația de a se încadra, prin BVC, în numărul de personal existent la finele anului anterior, în condițiile în care au loc pensionări sau plecări din sistem înainte de sfârșitul acestuia, având în vedere specificul activității și necesitatea de respectare a unor reglementări specifice transportului pe calea ferată, care prevăd o anumită normă de personal pentru asigurarea siguranței circulației;
- revizuirea OUG nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice în sensul exceptării Metrorex de la aplicarea acesteia, motivat de faptul că specificul activității de satisfacere a interesului public, social și de protecție civilă, precum și faptul că performanța activității nu depinde, în primul rând, de conducere, ci mai mult de nivelul, regularitatea și predictibilitatea asigurării resurselor de finanțare de către factorul guvernamental, de aprobarea sau neaprobarea la timp a ajustărilor de tarife de către MT, de aprobarea BVC, de regulă, sub necesarul fundamentat și solicitat și fără garanția că resursele vor fi asigurate la nivel și la timp de către factorul guvernamental ș.a.;

- revizuirea legislației specifice (pachetul referitor la sindicate, inclusiv Legea nr. 62/2011 a dialogului social ș.a.) în vederea introducerii interdicției pentru firmele la care sindicatele din entitățile cu capital de stat sunt asociate/acționare sau au interese directe sau indirecte, de a derula afaceri aducătoare de profit cu entitățile respective.

2.5. Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2014 la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Scopul auditului

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru patru categorii de beneficii de asistență socială, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, respectiv:

- ✓ *alocația de stat pentru copii;*
- ✓ *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție;*
- ✓ *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- ✓ *alocația pentru susținerea familiei.*

Entitatea auditată

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei și protecției sociale.

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS) – ordonator secundar de credite. La nivelul ordonatorilor terțari de credite, respectiv la agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, cele patru categorii de beneficii de asistență au fost abordate în cadrul misiunilor de audit financiar desfășurate, având în vedere că prin intermediul acestor entități se efectuează atât stabilirea drepturilor de beneficii, cât și plata acestora. De asemenea, la ordonatorii terțari de credite au fost abordate și obiectivele specifice acestui audit al performanței, formulând concluzii preluate la nivelul ordonatorului ierarhic superior – ANPIS.

Scurtă prezentare a beneficiilor de asistență socială

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane, ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Plățile efectuate în anul 2014 de către ANPIS, pentru asistență socială, au fost de 8.100 milioane lei, din care o pondere însemnată o dețin plățile în sumă de 5.370 milioane lei pentru beneficiile de asistență socială auditate (*alocația de stat pentru copii, indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție, ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat și alocația pentru susținerea familiei*).

Față de anul 2013, plățile totale privind asistența socială, efectuate în anul 2014, au crescut și au fost influențate, în principal, de creșterea cuantumului unor beneficii de asistență socială și, în unele cazuri, a numărului de beneficiari.

Pentru cele patru categorii de beneficii de asistență socială auditate, plățile efectuate în anul 2014 și numărul mediu lunar de beneficiari se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Beneficii de asistență socială	Anul 2014	
		Plăți efectuate -milioane lei-	Număr mediu lunar beneficiari
1	Alocația de stat pentru copii	2.685	3.727.859
2	Indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunar/de inserție, din care:	1.760	173.231
	<i>Indemnizația pentru creșterea copilului</i>	1.552	139.572
	<i>Stimulentele lunar/de inserție</i>	208	33.659
3	Alocația pentru susținerea familiei	261	247.620
4	Ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat inclusiv plățile pentru asigurările obligatorii pentru locuințe	664	240.617
5	A. Total (rd 1 + rd 2 + rd 3+ rd 4)	5.370	4.389.327
6	Total taxe transmitere a drepturilor	31	-
7	Total transferuri privind contribuția de asigurări sociale de sănătate	123	-
8	B. Total cheltuieli conexe (rd 6 + rd 7)	154	-
9	TOTAL GENERAL (A+B)	5.524	-

Plățile efectuate în anul 2014 au crescut cu 176 milioane lei (cu 3 %) față de anul 2013. În structură, plățile sub forma alocației de stat pentru copii au cunoscut un trend descrescător, în timp ce ajutorul social a înregistrat creșteri datorate, în principal, creșterii consecutive a numărului de beneficiari, concomitent cu creșterea cuantumului acestui beneficiu.

Pentru două din cele 4 drepturi auditate, respectiv ajutorul social și stimulentele lunar/de inserție, numărul de beneficiari a înregistrat creșteri față de anul precedent, numărul de beneficiari de stimulente lunar/de inserție crescând doar pe fondul scăderii

successive a numărului de beneficiari de indemnizație pentru creșterea copilului, întrucât acest stimulent se acordă după ce încetează dreptul de încasare a indemnizației pentru creșterea copilului.

Cauza principală a scăderii numărului de beneficiari de indemnizație pentru creșterea copilului, de la un an la altul, se datorează, în principal, scăderii natalității, precum și condițiilor mai severe de acordare, impuse de reglementările legale.

În anul 2014, pentru numărul mediu lunar de 4.389.327 beneficiari, MMFPSPV a gestionat, finanțat și asigurat, prin ANPIS și prin agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, acordarea beneficiilor de asistență socială, în sumă de 5.370 milioane lei, sub forma *Alocației de stat pentru copii, Indemnizației pentru creșterea copilului (inclusiv a stimulentului lunar/de inserție), Alocației pentru susținerea familiei și a Ajutorului social pentru asigurarea venitului minim garantat*.

Plata acestor 4 beneficii de asistență socială auditate a necesitat, în anul 2014, fonduri publice în sumă de 5.524 milioane lei (reprezentând 68% din totalul plăților efectuate, în sumă de 8.100 milioane lei), din care:

- ✓ 5.370 milioane lei – beneficii de asistență socială efectiv plătite;
- ✓ 31 milioane lei – taxe poștale, pentru transmiterea drepturilor auditate;
- ✓ 123 milioane lei – contribuții la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.

Obiectivele auditului

Auditul a avut ca obiectiv general stabilirea, de o manieră independentă, a principalelor fenomene din sistemul de beneficii de asistență socială, cu privire la modul de fundamentare și utilizare a fondurilor publice acordate pentru cele 4 categorii de beneficii de asistență socială, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, precum și modul în care ANPIS și agențiile județene au acționat, în anul 2014, în vederea punerii în aplicare a obiectivelor stabilite.

Obiectivele specifice au fost următoarele:

- ☒ evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și cel de monitorizare a beneficiilor de asistență socială;
- ☒ evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare, pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor de resurse bugetare, aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă, prin situațiile financiare anuale, a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială;
- ☒ evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ, pe măsura apariției unor noi acte normative;
- ☒ evaluarea sistemelor de control intern, inclusiv modul de îndeplinire a atribuțiilor, de către auditorii publici interni din cadrul agențiilor teritoriale, cu privire la cele 4 categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării;
- ☒ evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială, pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite;
- ☒ analiza gradului de îndeplinire a indicatorilor stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de către ANPIS și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială.

Principalele concluzii:

- **Evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială**

MMFPSPV și-a îndeplinit, în principal, rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, înregistrând și unele deficiențe în privința monitorizării, supravegherii și controlului beneficiilor de asistență socială, întrucât:

- ministerul, prin Direcția Generală Asistență Socială (DGAS), a efectuat un număr restrâns de acțiuni de diseminare a actelor normative și acestea numai cu o singură instituție (ANPIS), cu rol în activitatea de asistență socială. Totodată, s-a realizat un număr restrâns de dezbateri publice pentru promovarea actelor normative în domeniul de asistență socială;
- nu s-a finalizat procesul de elaborare și revizuire a politicilor de sancțiuni în domeniul beneficiilor de asistență socială;
- nu s-a asigurat, în totalitate, acuratețea datelor prezentate în buletinul statistic, privind drepturile plătite cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului, în totalul acestui drept nefiind cuprinse și drepturile acordate pentru indemnizațiile pentru creșterea copilului cu handicap.

La nivelul ordonatorului secundar de credite ANPIS au fost constatate unele disfuncționalități cu privire la debitorii și creditorii care provin din cele patru drepturi auditate, preluați în situațiile financiare la finele anului 2014, care, sintetic, se prezintă astfel:

- raportul centralizat privind debitele, generat de aplicația SAFIR, nu reflectă toate operațiunile efectuate în acest program privind stornarea debitelor, iar evidența analitică a debitelor nu reflectă realitatea în acest fel;
- nu s-au analizat și corelat, centralizat, datele din evidența analitică (aplicația SAFIR, cu cele din evidența sintetică financiar-contabilă), cu implicații directe în raportarea, prin situațiile financiare anuale, a unor date neconforme cu realitatea.

De asemenea, auditul reține că se impunea ca agențiile teritoriale să efectueze o analiză amănunțită, în fiecare județ în parte, a unităților administrativ-teritoriale care au organe de executare silită și, numai în măsura în care acestea nu existau, debitele să se transmită organelor fiscale din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală spre urmărire și încasare.

Față de anul precedent, se remarcă o mai bună monitorizare a debitelor predate către autoritățile fiscale, menținându-se, încă,

o pondere destul de ridicată a debitelor neconfirmate și existând, în continuare, riscul ca unele dintre acestea să depășească termenul legal de prescriere.

Ca și în anul precedent, principalele modalități de consiliere au fost tot audiențele, în cadrul cărora au fost consiliați de patru ori mai mulți beneficiari și potențiali beneficiari.

➤ **Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă, prin situațiile financiare anuale, a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială**

S-a constatat că nu s-au realizat imobilizări de credite bugetare definitive, acestea utilizându-se aproape în totalitate pentru plăți, având în vedere gradul de execuție de 99,9%, asigurându-se, astfel, o repartizare echilibrată a sumelor destinate plăților și fiind eliminate imobilizările de sume cu această destinație.

Pentru diminuarea cheltuielilor efectuate cu transmiterea drepturilor auditate, având în vedere numărul mare de beneficiari pentru care încă se achită drepturi în numerar, prin mandat poștal, auditul apreciază că este necesară efectuarea de analize la nivelul ANPIS, referitoare la modalitățile de plată pentru care optează solicitanții de beneficii de asistență socială, care să conducă atât la reducerea fraudelor în sistem, cât și la economisirea de consum de resurse umane.

Deși activitatea privind virarea la termenele legale la bugetul de stat a unor sume pentru care dreptul titularilor de a solicita sumele s-a prescris a cunoscut unele îmbunătățiri față de anul precedent, au mai fost totuși identificate unele nereguli în ceea ce privește nevirarea acestora sau virarea parțială/cu întârziere la bugetul de stat.

➤ **Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative**

Sistemul informatic SAFIR își îndeplinește parțial scopul pentru care a fost creat, respectiv realizarea unui sistem unitar pentru administrarea procesului de acordare a beneficiilor de asistență socială și calcularea, pentru fiecare tip de beneficiu acordat.

În anul 2014, în mod similar cu anii precedenți, sistemul informatic SAFIR implementat și utilizat la nivelul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială a prezentat disfuncționalități, care au condus fie la nefurnizarea de informații utile procesului decizional, fie la furnizarea de informații incomplete/incorecte, precum și la înregistrarea de neconcordanțe și anomalii în evidența analitică a creanțelor și obligațiilor (comparativ cu cea sintetică), ce decurg din activitatea de plată a sumelor aferente beneficiilor de asistență socială acordate.

Sistemul informatic nu contribuie, în totalitate, la creșterea eficienței activității desfășurate de entitatea auditată, fiind necesară procesarea manuală a unui volum mare de date și nu permite obținerea de informații, în mod operativ, care să faciliteze analiza acestora, monitorizarea performanțelor activității entității și realizarea propriilor obiective.

➤ **Evaluarea sistemelor de control intern, inclusiv modul de îndeplinire a atribuțiilor, de către auditorii publici interni din cadrul agențiilor teritoriale, cu privire la cele 4 categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării**

Sistemul de control intern conceput și dezvoltat, în general, în mod corespunzător nu a avut capacitatea de a identifica toate riscurile care pot afecta realizarea bunei gestiuni financiare.

Acesta prezintă, în continuare, vulnerabilități în ceea ce privește capacitatea de a preveni, detecta și remedia operativ erorile/fraudele din cadrul celor patru tipuri de beneficii de asistență socială auditate.

Controlul financiar de gestiune, organizat la nivelul ministerului a vizat verificarea, la nivelul unor agenții teritoriale, a legalității stabilirii drepturilor auditate, dar nu s-au semnalat deficiențe, situație care vine în contradicție cu aspectele semnalate de către Curtea de Conturi în urma verificărilor efectuate la aceleași agenții teritoriale.

Carențele identificate se concretizează, în principal, în următoarele aspecte:

- eficiența controlului intern nu este susținută de sistemul informatic, care nu poate asigura procesarea volumului mare de date pentru a fi analizate în mod operativ, în scopul realizării obiectivelor entității și reducerii erorilor în sistem;
- procedurile operaționale și sistemul informatic SAFIR nu sunt actualizate în funcție de modificările legislative privind acordarea drepturilor, iar nivelul ridicat al riscului de eroare se menține în continuare, fapt ce conduce, în final, la achitarea unor drepturi necuvenite.

Nu s-au identificat și gestionat toate riscurile care pot afecta negativ desfășurarea activităților privind drepturile auditate, astfel că nu se poate obține asigurarea că sunt efectuate suficiente controale în scopul identificării persoanelor care beneficiază necuvenit de sume de la bugetul de stat.

➤ **Evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite**

Auditul a reținut colaborarea deficitară între entitățile din subordinea/sub autoritatea ministerului, care dețin informații relevante, cu ajutorul cărora ar putea fi detectați eventualii beneficiari neeligibili de drepturi supuse auditării.

La nivelul ministerului nu sunt analizate rapoartele întocmite ca urmare a verificărilor efectuate de către inspecția socială, din cadrul ANPIS, în scopul identificării beneficiarilor care prezintă cele mai mari riscuri de erori, astfel încât activitatea inspecției sociale să fie direcționată spre zonele cu cel mai mare număr de beneficiari care fraudează sistemul de asistență socială.

Ca urmare a misiunii de audit al performanței desfășurate la ANPIS au rezultat, în principal, următoarele aspecte:

- beneficiile de asistență socială nu au fost focalizate întotdeauna către categoriile de beneficiari care aveau cea mai mare nevoie de acestea, întrucât s-a menținut, ca și în anii anteriori, riscul de pătrundere în sistem a unor beneficiari care nu aveau dreptul, în detrimentul celor îndreptățiți să le primească efectiv;
- lipsa unei interconectări a aplicației SAFIR cu aplicațiile altor instituții publice, astfel încât să se realizeze verificarea încrucișată a datelor proprii cu bazele de date ale altor instituții publice, înainte de efectuarea plății, contribuie în mare măsură la imposibilitatea depistării beneficiarilor neeligibili;
- dubla acțiune decizională, respectiv acordarea unor beneficii de asistență socială, care se stabilește prin dispoziția primarului, iar punerea efectivă în plată, prin decizia directorului AJPIS, conduce la o anumită lejeritate, la nivel local, în a acorda beneficii de asistență socială, deoarece verificările efective se fac la instituția unde se plătesc drepturile;
- la nivelul primăriilor se întâmpină aceleași probleme, ca și în anii precedenți, la efectuarea anchetelor sociale, în sensul că acestea sunt efectuate cu superficialitate, cu toate că evidența unora dintre bunurile deținute de titularii de drepturi există chiar la autoritățile locale, fiind îndeplinită, astfel, parțial prevenirea;
- la nivelul ANPIS și al agențiilor teritoriale se reține o îmbunătățire minoră a activității desfășurate de către inspecția socială de verificare a eligibilității beneficiarilor, care se efectuează numai ulterior acordării beneficiilor de asistență socială, chiar și în cazul drepturilor stabilite de agențiile teritoriale. Acestea au condus la o oarecare reducere a erorilor, fraudelor și corupției, însă în programul anual de control, nu sunt cuprinse toate zonele de risc aferente drepturilor auditate, limitându-se numai la verificarea veniturilor care au stat la baza solicitării dreptului;
- necorelarea activității desfășurate de către inspecția socială cu misiunile Curții de Conturi nu conduce la creșterea eficienței activității inspecției sociale și la reducerea erorilor din sistem, întrucât verificările s-au suprapus atât ca beneficii, cât și ca perioadă verificată, având aceleași criterii de selectare ca în anul precedent, respectiv verificarea veniturilor obținute de beneficiari.

La finalizarea misiunilor de audit s-au analizat și debitele aferente anilor anteriori, iar din această analiză a rezultat un grad ridicat de recuperare a debitelor, de 96% pentru debitele identificate în anul 2012, de 93% pentru cele aferente anului 2013 și de 78% pentru debitele din anul 2014. De precizat că în sumele recuperate au fost luate în calcul și debitele transmise către autoritățile fiscale, care, în medie, reprezintă circa 40%.

Pentru anul 2014, gradul de recuperare a debitelor este de doar 78%, dar, similar anilor precedenți, în anul 2015 acțiunile de recuperare a sumelor plătite necuvenit au continuat și ulterior finalizării misiunilor ce au avut loc la nivelul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială.

➤ **Analiza gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de către Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială**

Ministerul nu a evaluat, periodic, performanțele activității desfășurate de către ANPIS și agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială, din subordinea sa, astfel încât să se constate eventualele abateri de la obiectivele stabilite, în scopul luării măsurilor corective ce se impun, deși s-au efectuat misiuni în acest sens de către structura cu atribuții de control din cadrul ministerului.

Auditul a mai reținut că indicatorii de performanță, prezentați în Raportul privind activitatea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială din anul 2014, nu reflectă întotdeauna realitatea și gradul de îndeplinire a obiectivelor principale și specifice stabilite în cadrul ANPIS.

De asemenea, stabilirea cu întârziere și neurmărirea indicatorilor asociați obiectivelor ANPIS a generat dificultăți în exercitarea funcției de control, monitorizare și îndrumare metodologică a unităților din subordine, fapt ce a creat posibilitatea unor raportări neconforme cu realitatea.

Pentru anul 2014, indicatorii de performanță stabiliți de către conducerea entității la nivelul ANPIS nu oferă o imagine clară și nu sunt relevanți față de activitatea desfășurată efectiv la nivelul agențiilor teritoriale.

Punctul de vedere al conducerii entității auditate

Conducerile entităților auditate nu au avut puncte divergente față de abaterile prezentate anterior.

Recomandări:

Efectuarea demersurilor necesare și posibile pentru corectarea disfuncțiilor în activitatea proprie, creșterea responsabilizării factorilor de execuție și de control din entitate în realizarea atribuțiilor referitoare la:

Pentru obiectivul Evaluarea modului în care Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, precum și agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială își îndeplinesc rolul de entități publice, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și acela de monitorizare a beneficiilor de asistență socială pentru implementarea acestora:

- ✓ finalizarea demersurilor în vederea adoptării cadrului legal privind politicile de sancțiuni în domeniul beneficiilor de asistență socială;
- ✓ intensificarea acțiunilor de îndrumare/monitorizare a activității autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul asistenței sociale, precum și a celor de promovare/diseminare a actelor normative;
- ✓ cuprinderea în buletinul statistic din domeniul asistenței sociale a tuturor informațiilor referitoare la fiecare beneficiu de asistență socială;
- ✓ corelarea datelor privind debitorii și creditorii din evidența analitică, potrivit aplicației SAFIR, cu cele din evidența sintetică, conform datelor din evidența financiar-contabilă, având în vedere inclusiv eliminarea diferențelor identificate între cele două evidențe, astfel încât datele raportate prin situațiile financiare anuale să reflecte realitatea economico-financiară;

- ✓ monitorizarea debitelor transmise spre urmărire și încasare autorităților fiscale și confirmarea de primire a acestora pentru a se evita prescrierea unor debite ca urmare a nepreluării acestora în termenul legal;
- ✓ transmiterea spre urmărire și încasare a debitelor provenite din ajutorul social către organele fiscale din subordinea ANAF, numai după o analiză prealabilă, la nivelul fiecărui județ în parte, a unităților administrative care au organe de executare silită și numai în măsura în care acestea nu există, debitele să fie transmise autorităților fiscale pentru a nu îngreuna activitatea acestora cu debite care trebuiau urmărite în mod direct de către autoritățile locale;
- ✓ continuarea activității privind consilierea în domeniul asistenței sociale, prin informarea unui număr cât mai mare de beneficiari cu privire la drepturile și obligațiile acestora, în scopul utilizării eficiente a fondurilor publice alocate de la bugetul de stat.

Pentru obiectivul Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în resurse bugetare aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă prin situațiile financiare anuale a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială auditate:

- ✓ creșterea numărului de solicitanți de beneficii de asistență socială care încasează drepturile cuvenite prin conturi bancare, în scopul scăderii cheltuielilor cu transmiterea drepturilor, reducerea fraudelor în sistem, cât și economisirea de timp, având în vedere că, în anul 2014, s-au achitat drepturi în numerar, prin mandat poștal unui număr mare de beneficiari;
- ✓ analiza lunară a drepturilor neridicate de către beneficiari și preluate în situațiile financiare de către agențiile teritoriale de plăți și inspecție socială, în vederea identificării și virării la bugetul de stat, în termenul legal, a sumelor pentru care dreptul titularilor de a solicita plata acestora s-a prescris, pentru a evita imobilizarea de credite bugetare.

Pentru obiectivul Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura apariției unor noi acte normative:

- ✓ coordonarea, de către minister, a evaluărilor/monitorizărilor de la nivelul ANPIS, privind implementarea modificărilor legislative adoptate în domeniul asistenței sociale, pentru a asigura gestionarea corespunzătoare a beneficiilor de asistență socială auditate;
- ✓ asigurarea concordanței dintre datele extrase din SAFIR și datele raportate prin situațiile financiare anuale privind debitorii și creditorii, pentru a oferi informații utile în scopul luării celor mai bune decizii în activitatea privind gestionarea sistemului de beneficii de asistență socială;
- ✓ actualizarea operativă a sistemului informatic în funcție de schimbările legislative apărute sau de necesitățile utilizatorilor, identificate pe parcursul procesului de administrare a beneficiilor de asistență socială, pentru a evita efectuarea manuală a unui număr mare de operațiuni care pot genera erori;
- ✓ atenționarea utilizatorilor privind eventualele erori sau incompatibilități încă de la momentul introducerii datelor în sistemul informatic, pentru a se evita acordarea unor drepturi persoanelor care nu au dreptul să le primească.

Pentru obiectivul Evaluarea sistemelor de control intern cu privire la cele 4 categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării:

- ✓ exercitarea atribuțiilor ce revin ministerului în domeniul controlului stabilirii beneficiilor de asistență socială auditate, precum și corelarea activităților de control efectuate la agențiile teritoriale, pentru a evita suprapunerea controalelor la aceleași agenții teritoriale, atât de la nivelul ministerului, cât și de la nivelul ANPIS;
- ✓ identificarea și gestionarea riscurilor privind drepturile auditate în scopul identificării persoanelor care beneficiază necuvenit de unele drepturi și numirea persoanelor responsabile cu elaborarea și actualizarea riscurilor în toate structurile funcționale ale entității;
- ✓ actualizarea procedurilor operaționale în funcție de modificările legislative apărute pentru reducerea erorilor în sistemul beneficiilor de asistență socială.

Pentru obiectivul Evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite:

- ✓ implicarea ministerului în realizarea, de către ANPIS, a schimbului de informații relevante cu alte instituții, cel puțin cu cele aflate în subordinea/sub autoritatea ministerului, care nu au furnizat datele pentru detectarea eventualilor beneficiari neeligibili ai drepturilor auditate;
- ✓ îndrumarea ANPIS și a instituțiilor cu atribuții în domeniul beneficiilor de asistență socială, în vederea verificării eligibilității beneficiarilor, prin încrucișarea bazelor de date din surse multiple, pentru a acoperi mai multe zone de risc în domeniul beneficiilor auditate;
- ✓ coordonarea ANPIS în efectuarea de analize bazate pe eventuale riscuri, pentru a clasifica beneficiarii și zonele în clase de riscuri de erori sau suspiciune de fraudă, în scopul identificării mai facile a beneficiarilor neeligibili;
- ✓ valorificarea informațiilor furnizate de către instituțiile cu care sunt deja încheiate protocoale în vederea confirmării realității veniturilor realizate și a bunurilor deținute de beneficiari înainte de efectuarea plăților drepturilor auditate;
- ✓ corelarea activității desfășurate de către Direcția Inspecție Socială din cadrul ANPIS, cu verificările interne de la nivelul agențiilor teritoriale, pentru a se asigura eficientizarea activității de control, în scopul maximizării rezultatelor obținute și minimizării eforturilor pentru reducerea erorilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice;
- ✓ verificarea cu prioritate a noilor beneficiari intrați în sistemul de asistență socială, în vederea prevenirii acordării unor drepturi necuvenite cu titlu de beneficii de asistență socială și utilizării eficiente a fondurilor publice alocate de la bugetul de stat cu această destinație.

Pentru obiectivul *Analiza gradului de îndeplinire a indicatorilor de performanță stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de către Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială:*

- ✓ calcularea și raportarea corectă a gradului de realizare a indicatorilor de performanță, în scopul reflectării fidele a activității desfășurate de către agențiile teritoriale din cadrul ANPIS;
- ✓ raportarea periodică de către ANPIS a indicatorilor de performanță realizați de către agențiile teritoriale județene către ordonatorul principal de credite (MMFPSPV), astfel încât acesta să poată evalua performanțele obținute pe parcursul anului, în vederea luării măsurilor ce se impun.

Ca urmare a concluziilor consemnate în rapoartele de audit al performanței au fost emise scrisori cu recomandări către conducerea entităților verificate, pentru remedierea disfuncționalităților rezultate în urma auditului, care nu au fost contestate.

2.6. Auditul performanței utilizării fondurilor bugetului local pentru amenajări peisagistice și întreținere spații verzi la nivelul Municipiului București, în perioada 2007-2014

Prezentare generală

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la următoarele entități: Unitatea administrativ-teritorială a Municipiului București, Administrația Domeniului Public Sector 1, Administrația Domeniului Public Sector 2, SC Administrarea Domeniului Public București SA, Direcția de Administrare Parcuri și Zone de Agreement Sector 4, Administrația Domeniului Public și Dezvoltare Urbană Sector 6, Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București (ALPAB).

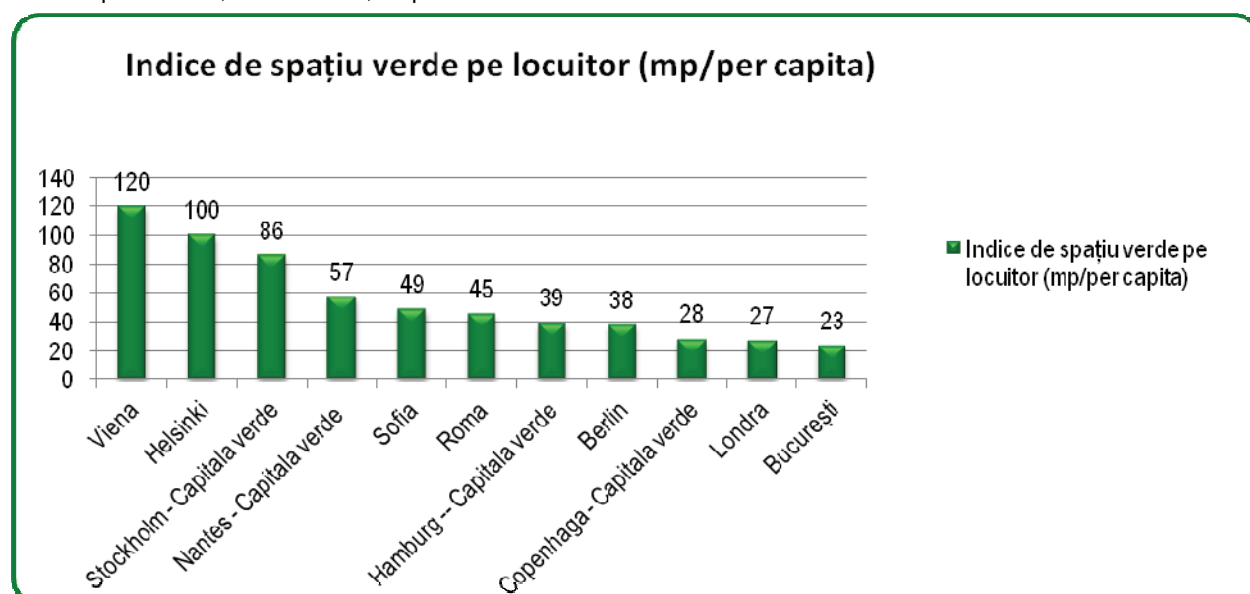
Conform Constituției României, „statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic”. Pe această bază, protecția și gestionarea durabilă a spațiilor verzi din localitățile puternic urbanizate ale României sunt obiective de interes public, așa cum prevede *Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane*. În România, spațiile verzi de pe teritoriul localităților sunt din ce în ce mai amenințate, din cauza distrugerii acestora ca urmare a impactului negativ al dezvoltării activităților economice și sociale. Prin urmare, lipsa unui management al mediului corespunzător și lipsa unei planificări strategice pot conduce la probleme de sănătate și la o calitate scăzută a standardelor de viață.

Creșterea suprafețelor de spații verzi, ca o componentă principală a îmbunătățirii condițiilor de mediu și climatice, este unul din obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020. Strategia a fost adoptată în cadrul Consiliului European din 17 iunie 2010, pe fondul unei crize economice profunde și al intensificării provocărilor pe termen lung, precum globalizarea, presiunea asupra utilizării resurselor și îmbătrânirea populației. Strategia Europa 2020 propune o nouă viziune economică, care să ajute UE să iasă din criză și să construiască o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

La nivel național, prin HG nr. 529/2013 s-a aprobat *Strategia națională a României privind schimbările climatice, 2013-2020*. Conform acestei strategii, amenajarea teritoriului constituie un instrument important pentru evoluția societății, reprezentând, practic, implementarea politicilor economice, sociale și ecologice în zonele urbane.

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, norma de spațiu verde pentru un locuitor trebuie să fie de 50 mp. La nivelul Uniunii Europene, unde mediul urban reprezintă habitatul pentru circa 75% din populație, standardele în ceea ce privește spațiile verzi sunt de minimum 26 mp/locuitor.

Grafic, situația privind indicele de spațiu verde pentru un locuitor, calculat în câteva capitale europene și patru orașe declarate „capitale europene verzi”, în anul 2012, se prezintă astfel:

Obiectivul general al auditului

Obiectivul principal al auditului îl reprezintă evaluarea modului de fundamentare, alocare și utilizare a fondurilor bugetului local pentru amenajarea, întreținerea spațiilor verzi, amenajare și întreținere locuri de joacă și agrement, achiziție, întreținere și gestionare mobilier stradal și fântâni arteziene, prin prisma economicității, eficienței și eficacității utilizării resurselor bugetare, precum și impactul acestora asupra îmbunătățirii factorilor de mediu, confortului și stării de sănătate a comunității locale, în municipiul București.

Prin constatările, concluziile și recomandările formulate se urmărește diminuarea costului resurselor alocate și sporirea rezultatelor activității de administrare a spațiilor verzi din municipiul București.

Obiectivele specifice ale auditului:

- ☒ analiza cadrului legislativ existent, privind programe și politici de mediu, cât și a celui privind constituirea, alocarea și utilizarea fondurilor publice pentru cheltuieli și investiții în amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, locuri de joacă și agrement, amenajări ambientale și achiziții mobilier stradal;
- ☒ fundamentarea deciziei de externalizare a lucrărilor și serviciilor de amenajare și întreținere a spațiilor verzi și a locurilor de joacă, valoarea, ponderea și structura cheltuielilor efectuate în regie proprie și a celor contractate;
- ☒ evaluarea modului în care este organizată și condusă evidența contabilă și tehnic-operativă a spațiilor verzi, precum și a stadiului lucrărilor de cadastru și intabulare a acestora, conform *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*;
- ☒ modul de planificare, fundamentare, angajare și utilizare a fondurilor publice pentru investiții și cheltuieli de natura celor care fac obiectul acțiunii de audit;
- ☒ analiza, din punctul de vedere al celor 3 „E”, a investițiilor și cheltuielilor efectuate pentru:
 - plantarea de arbori, plante, flori, arbuști și gazon în spațiile verzi;
 - lucrări de amenajare, împrejmuiri etc. în zonele menționate;
 - mobilier stradal și amenajări din spațiile verzi;
 - locuri de joacă și spații de agrement.

Concluziile generale ale auditului:

Analiza cadrului legislativ

Legislația internă, în curs de armonizare cu legislația europeană, este încă necorelată și emisă cu mare întârziere (2-4 ani diferență față de normele europene), având drept consecință directă neimplementarea sau implementarea cu întârziere a standardelor europene privind calitatea mediului și neatingerea indicatorului „suprafața spațiului verde/locuitor”.

În conformitate cu prevederile *Legii nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților*, republicată, dar și ale Planului Local de Acțiune pentru Mediu al Municipiului București (aprobat prin HCGMB nr. 294/2005), în perioada 2009-2012, UATMB, prin Direcția de Mediu, a derulat contractul privind realizarea „Cadastrului verde al municipiului București - Registrul spațiilor verzi” – un instrument modern de înregistrare și evidență a spațiilor publice și a vegetației la nivelul municipalității, prin finalizarea acestuia realizându-se inventarierea spațiilor verzi publice și a arborilor din perimetrul acestora, pe baza unor măsurători exacte și permițând cunoașterea situației reale de pe teren.

Necorelarea normelor legale este exemplificată prin clarificarea, cu mare întârziere, a încadrării în categoria spațiilor verzi a terenurilor din intravilanul localităților, abia în anul 2014, prin *Legea nr. 135/2014*, moment în care „Cadastrul verde”, recepționat și achitat de la bugetul local, nu mai este real, acesta urmând să fie reactualizat și completat, prin excluderea abaterilor și a spațiilor verzi aflate în proprietate privată, cuprinse inițial în lucrarea de cadastru decontată de UATMB, refacere ce generează cheltuieli suplimentare.

În cazul municipiului București, un factor important care a determinat neîndeplinirea standardelor privind calitatea mediului constă în faptul că reglementările emise de Consiliul General al Municipiului București (CGMB) nu au fost structurate pe proiecte și etape stricte, stabilite în baza unei strategii cu obiective, termene și răspunderi concrete, pe orizonturi scurte și lungi de timp. Acest lucru era imperios necesar în municipiul București, ținând cont de organizarea administrativ-teritorială a acestuia în 6 sectoare, situație în care Hotărârile CGMB trebuiau implementate și îndeplinite atât de UATMB, cât și de sectoare.

Lipsa unei strategii bazată pe proiecte este evidențiată în transpunerea indicatorului privind spațiul verde/locuitor, impus prin Directivă de către UE, care a fost preluat mecanic, fără a fi stabilite modalitățile concrete, politicile, etapele, termenele și răspunderile pentru fiecare entitate implicată în proces.

Proiecte sau programe de mediu finanțate sau derulate în municipiul București

La nivelul municipiului București există o anumită preocupare pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu, fiind elaborate și în curs de derulare mai multe programe în această direcție, astfel:

- ❖ Planul Local de acțiune pentru mediu (aprobat prin HCGMB nr. 294/2005), elaborat în cadrul Programului PHARE, în care au fost implicate Primăria municipiului București și primăriile sectoarelor 1-6, prin care au fost identificate principalele probleme, punctele slabe privind spațiile verzi din Capitală și direcțiile de acțiune pentru remedierea acestora și îmbunătățirea condițiilor de mediu;
- ❖ Programul integrat de gestiune a calității aerului în municipiul București (aprobat prin HCGMB nr. 347/2008 și HCGMB nr. 234/2010), care a propus, de asemenea, măsuri de îmbunătățire a mediului cum ar fi: înierbarea terenurilor virane, a pastilelor verzi din jurul arborilor de aliniament stradal; plantări de arbori; acordarea de facilități la impozitarea pentru clădirile care au amenajate terase verzi;

- ❖ Planul Regional de acțiune pentru protecția mediului pentru Regiunea 8 București – Ilfov (aprobat prin Hotărârea ADR București – Ilfov nr. 95/2008), prin care s-a stabilit o serie de măsuri în sarcina administratorilor legali ai spațiilor verzi, de a produce sau achiziționa material dendrologic rezistent la poluare și la condițiile climatice și de reabilitare a zonelor verzi publice;
- ❖ Plan de Dezvoltare Durabilă a municipiului București, 2009-2012.

Cu toate aceste măsuri, potrivit Agenției pentru Protecția Mediului, *Bucureștiul este cea mai poluată capitală din Europa*, ocupând primul loc în topul orașelor poluate din Uniunea Europeană, depășind Sofia, Atena și Roma, țara noastră riscând sancțiuni din partea Uniunii Europene, de 100 mii euro/zi dacă se declanșează procedura de infringement pe mediu, ca urmare a nereducerii poluării din municipiul București. Ca să fie evitată procedura, capitala ar fi trebuit să aplice 47 de măsuri antipoluare, încă din anul 2009, din care doar 15 au fost realizate.

În anul 2010, România a fost avertizată de Uniunea Europeană că urmează să se inițieze procedura de infringement, ca urmare a neluării măsurilor necesare pentru transpunerea în legislația națională a acquis-ului comunitar, dar și datorită depășirilor înregistrate la poluanții din aer, respectiv neaducerea la îndeplinire a tuturor măsurilor din Programul Integrat de Gestionare a Calității Aerului pentru municipiul București.

În acest sens, din auditurile efectuate a rezultat o preocupare a autorităților locale pentru întreținerea, dotarea și amenajarea spațiilor verzi existente, având în vedere creșterea semnificativă a bugetelor cu această destinație, dar nu și pentru identificarea de noi spații, amplasamente sau de noi soluții pentru creșterea suprafețelor ocupate cu spații verzi și parcuri.

Mai mult, în perioada auditată s-a constatat chiar o diminuare a suprafețelor ocupate cu spații verzi ca urmare a retrocedării către foștii proprietari a unor terenuri cu această destinație.

Se constată că nu există o politică pentru creșterea suprafețelor de spații verzi, cea înregistrată în perioada auditului fiind pur conjuncturală. Prin includerea spațiilor verzi aflate în proprietate privată, în fapt, în perioada 2007-2014, spațiile verzi aparținând domeniului public au înregistrat scăderi considerabile.

În cadrul „Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități”, aprobat prin OUG nr. 59/2007, nu a fost depus niciun proiect pentru obținerea unor finanțări rambursabile, întrucât nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate stabilite atât în normele europene, cât și în Ordinul ministrului mediului nr. 1107/2007, deoarece terenurile aferente spațiilor verzi, aflate în administrarea autorităților locale din municipiul București nu sunt înregistrate în patrimoniul entității și nici în Cartea funciară a localității, astfel că nu se pot prezenta documente de atestare a regimului juridic al terenurilor pe care să se realizeze respectivele proiecte.

În aceste condiții, se reține că autoritățile locale și primăriile de sector nu au întreprins nicio acțiune pentru identificarea tuturor proiectelor de mediu, a căror finanțare putea fi asigurată prin surse nerambursabile, toate cheltuielile efectuate fiind fundamentate și decontate din fonduri de la bugetul local.

Se face precizarea că: „neidentificarea, de către primăriile de sector, a tuturor tipurilor de proiecte de mediu care necesită fonduri de finanțare” a fost unul din punctele slabe identificate prin Planul local de acțiune pentru mediu, aprobat prin HCGMB nr. 294/2005.

La nivelul instituțiilor care administrează spațiile verzi de pe raza municipiului București a existat o anumită preocupare pentru întreținerea acestora, efectuarea de amenajări peisagistice și dotarea cu mobilier stradal, precum și pentru amenajarea de locuri de joacă, constatându-se o creștere a bugetelor alocate acestor acțiuni în perioada auditată, precum și îmbunătățirea semnificativă a aspectului parcurilor și a zonelor verzi, în ultimii ani.

Din acest punct de vedere, se poate constata că, în privința florilor, arbuștilor și copacilor plantați, a mobilierului urban și a amenajărilor peisagistice, Bucureștiul se poate compara cu celelalte capitale ale țărilor din Uniunea Europeană, dar, raportat la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor bugetare pentru amenajări peisagistice și întreținerea spațiilor verzi, se constată o slabă performanță a utilizării fondurilor bugetare, consemnându-se deficiențe și un management neperformant pe toate fazele execuției cheltuielilor bugetare.

Evaluarea modului în care este organizată și condusă evidența contabilă și tehnic-operativă a spațiilor verzi, precum și a stadiului efectuării lucrărilor de cadastru și intabulare a acestora, conform Legii nr. 213/1998

La toate entitățile cuprinse în audit s-a reținut că nu au fost evaluate și inventariate, în vederea înregistrării în contabilitate, terenurile aparținând domeniului public, reprezentând parcuri, grădini și spații verzi. De asemenea, nu au fost luate măsuri de întocmire a documentelor topografice pentru aceste terenuri și de intabulare a acestora.

Consecința acestei deficiențe este cu atât mai importantă deoarece, ca urmare a neevidențierii și neintabulării terenurilor ca domeniu public, acestea pot fi considerate, de instanțe sau administrații locale, ca domeniu privat al municipalității și retrocedate, iar, pe de altă parte, nu pot fi întocmite proiecte în vederea obținerii de finanțări nerambursabile pentru amenajarea acestor suprafețe, sarcină care ar trebui să fie o prioritate, pentru fiecare autoritate locală.

În acest sens, Curtea de Conturi a dispus, prin decizie, măsuri de reevaluare a terenurilor deținute în administrare, inventarierea și înregistrarea acestora, atât în contabilitate, cât și în cartea funciară.

O parte din entitățile cuprinse în misiunea de audit a întocmit un inventar al terenurilor ocupate cu spații verzi (sectoarele 1, 2, 3 și 4), inclus de Primăria municipiului București în „inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al municipiului București” (aprobat prin HCGMB nr. 186/2008), dar incomplet, fără valori și fără a fi emisă o hotărâre de Guvern pentru validarea inventarului (incomplet) transmis de Consiliul General al municipiului București.

Evidența tehnic-operativă a spațiilor verzi nu a fost organizată cu ajutorul Registrului local, conform prevederilor Legii nr. 24/2007, neputând fi realizate obiectivele urmărite prin organizarea registrelor locale, respectiv:

- identificarea zonelor deficitare și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;

- extinderea suprafețelor ocupate cu spații verzi, prin includerea în categoria spațiilor verzi a terenurilor cu potențial ecologic și socio-cultural;
- elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcției lor;
- regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității spațiilor verzi;
- protecția și conservarea spațiilor verzi pentru menținerea biodiversității lor.

Analiza fundamentării cheltuielilor cu întreținerea și amenajarea spațiilor verzi

S-a constatat că fundamentarea necesarului de fonduri pentru realizarea activităților de întreținere spații verzi și amenajări peisagistice nu are drept suport principii rigurose stabilite, care să creeze managementului unității posibilitatea de a exercita un control riguros al fondurilor cu această destinație și de a acționa în spiritul creșterii performanței utilizării acestor fonduri, întrucât:

- entitățile auditate nu au definit corect și concret obiectul achiziției și nu au stabilit adecvat criteriile de atribuire;
- nu sunt stabiliți indicatori de performanță, care să stea la baza fundamentării solicitării de fonduri, respectiv a utilizării acestora;
- nu există o bază de date privind prețurile practicate pentru materialele dendro-floricole și mobilier stradal la furnizorii și producătorii din domeniu, atât interni, cât și de pe piața externă.

Toate entitățile au procedat la externalizarea masivă a serviciilor de amenajare și întreținere spații verzi, prin încheierea unor acorduri-cadru pe mai mulți ani, cu valori foarte mari, fără o analiză comparativă a costurilor acestora în cazul în care ar fi fost efectuate în regie proprie.

În cadrul instituțiilor auditate, doar două au menționat în documentele privind fundamentarea prevederilor bugetare anuale anumite planuri și strategii adoptate la nivelul entităților și a ordonatorului principal de credite, respectiv:

- ADP sector 2: *Strategia de dezvoltare durabilă a Sectorului 2*, aprobată în 2008;
- ADPDU sector 6: *Planul de acțiune anual pentru realizarea programului de guvernare 2013-2016, pentru obiectivul „Mediu”*.

În cazul ALPAB și al celorlalte patru sectoare, în fundamentarea bugetelor nu au fost elaborate și menționate planurile locale de acțiune pentru mediu, propunerile de buget făcându-se doar prin analiza propunerilor serviciilor implicate, în funcție de execuția bugetară a anului anterior și a valorii contractelor multianuale aflate în derulare.

Un caz particular l-a reprezentat ALPAB, la care, în anul 2011, s-a constatat depășirea prevederilor bugetare, fapt ce a generat afectarea tuturor exercițiilor bugetare ulterioare, prin achitarea unor datorii restante.

La toate entitățile s-a reținut că elaborarea bugetelor nu se bazează pe proiecte și programe concrete, aprobate de ordonatorul principal, în scopul finanțării acțiunilor de îmbunătățire a condițiilor de mediu, cărora să le fie asociate obiective precise și indicatori de rezultate și de eficiență. Totodată, nu s-a făcut nicio estimare anuală a țintelor și performanțelor acestor programe, raportat la costuri și efecte sociale și de mediu, nefiind analizată nici conformitatea acestora, în condițiile inexistenței unor documentații de specialitate în domeniul amenajării peisagistice. Această abordare generează riscuri de alocare și utilizare a unor fonduri publice în mod inefficient și ineficace.

În cazul sectorului 3, în buget a fost cuprinsă și achiziționată anual o cantitate mare de mobilier stradal, fără o strategie și un proiect în acest sens și în condițiile în care nu au fost clarificate lipsuri de valori foarte mari.

Un exemplu de cheltuială neeconomică îl reprezintă salubritatea în parcuri, contractată de la diverși operatori economici cu sume foarte mari, în condițiile în care această activitate putea fi organizată la nivelul instituțiilor publice, implicând costuri relativ reduse atât cu forța de muncă, cât și cu utilajele.

Fundamentarea sumelor pentru investiții peisagistice nu are la bază date concrete privind locații stabilite pe zone și adrese precise, iar sumele prevăzute în bugete se estimează, în general, în funcție de resursele bugetare și de cheltuielile anilor precedenți, neexistând strategii și planuri pe termen mediu și lung.

În general, pentru lucrările de peisagistică au fost contractate și decontate proiecte pentru aceste lucrări, cu valori relativ ridicate (3,5% - 6,6% din valoarea lucrărilor), care cuprind o documentație sumară, constând în completarea unor formulare de deviz, a unor planșe ale amplasamentului și schițe sau fotografii cu mobilierul stradal, întocmite, de regulă, de același proiectant sau de firma care a contractat și execuția lucrărilor.

Mai mult, întrucât unele lucrări de proiectare sunt contractate în același moment și efectuate de executantul care livrează și mobilierul (de multe ori încheindu-se un singur contract atât pentru proiectare, cât și pentru execuție), considerăm că nu sunt îndeplinite condițiile unei transparențe și concurențe reale pentru adjudecarea achizițiilor publice respective.

În fapt, lucrările de proiectare ar trebui să preceadă începerea procedurilor de achiziții pentru obiectivele de investiții și să cuprindă prevederi clare, obligatorii pentru ofertele de bază și cele alternative, privind parametrii și costurile, calculate și înscrise în devizul general și să fie efectuate de societăți de profil, fără legătură cu firmele care se înscriu în selecția pentru executarea lucrărilor.

S-a constatat, de asemenea, că, în general, nivelul prețurilor/tarifelor pentru produse și lucrări/servicii de amenajare și întreținere a spațiilor verzi nu au fost fundamentate pe baza costurilor procesului tehnologic, în care să fie incluse cheltuielile cu materiale, manoperă și transport și o cotă de cheltuieli indirecte, evaluate la prețuri unitare uniforme, stabilite în concordanță cu informațiile obținute în urma cercetărilor de piață, iar cantitățile de lucrări au fost fundamentate, de multe ori, pe bază de estimări sau de planuri nereale.

Fundamentarea cheltuielilor cu serviciile de pază nu se bazează pe calcule de eficiență, pornind de la valoarea bunurilor constatate ca fiind vandalizate și furate din parcuri în anii anteriori și nici nu s-a analizat posibilitatea desfășurării activității de către Poliția locală (instituție publică), fără costuri suplimentare.

Decizia sectorului 6 de a face o nouă investiție în Parcul Drumul Taberei, prin distrugerea totală a amenajărilor și dotărilor existente, nu a respectat principiile economicității și eficienței, în condițiile în care prin aceste lucrări nu s-a amenajat spațiul verde degradat, aici existând investiții anterioare de peste 3 milioane de lei, dar care au fost distruse, investiția efectuată în parcul tematic generând costuri mult mai mari de întreținere și funcționare.

În faza de angajare a cheltuielilor s-a constatat:

Deși **scopul** legislației în domeniul achizițiilor publice îl constituie „asigurarea utilizării eficiente a fondurilor publice”, iar **principiul** care trebuie să stea la baza atribuirii contractelor de achiziții publice este „eficiența utilizării fondurilor publice”, concluzia auditului a fost că acest principiu nu a fost respectat, având în vedere următoarele argumente:

- entitățile auditate nu au un sistem de indicatori de performanță și nici criterii de atribuire a contractelor, care să conducă cu claritate la alegerea ofertei celei mai favorabile din punct de vedere al performanței utilizării fondurilor publice;
- nu există un sistem de date și informații care să permită cunoașterea nivelului real al prețurilor practicate în mod curent pe piață, în cazul achizițiilor de material dendro-floricol;
- la nivelul entităților auditate sunt aplicate proceduri de achiziții care nu permit o concurență reală, respectiv licitație restrânsă accelerată, negociere cu o singură sursă sau chiar atribuire directă, având drept consecință contractarea unor lucrări de peisagistică neeconomicoase pentru autoritatea publică;
- impunerea, prin caietul de sarcini, a unor condiții de calificare restrictive, care, fără a fi nelegale, elimină participarea firmelor mici și mijlocii, neexistând o concurență reală. În aceste condiții, licitațiile sunt câștigate de singura firmă participantă, iar în cazul acordurilor multianuale, fiecare participant câștigă câte un pachet de lucrări.

În lipsa unei concurențe reale, prețurile la care s-au câștigat licitațiile au fost apropiate de valorile estimate ale contractelor. Totodată, în lipsa unor standarde valorice, în condițiile unor caracteristici tehnice aproximativ identice, stabilite prin caietele de sarcini, prețurile la care se adjucează diferite dotări, mobilier sau lucrări sunt semnificativ diferite, factor generator de risc al efectuării unor cheltuieli neeconomice.

În faza de execuție a cheltuielilor s-a constatat:

La nivelul entităților auditate nu este instituit și nu se urmărește, pentru producția realizată în regie proprie, un sistem de indicatori prin care să se cuantifice costurile cu realizarea producției dendro-floricole, prin care să se urmărească eficiența activității respective și nu este organizat un sistem de indicatori de performanță, prin care să se urmărească, în principal: durata procesului tehnologic, costul procesului tehnologic, precum și sincronizarea procesului de producție dendro-floricolă, cu necesitățile de amenajare peisagistică, atât cantitativ, cât și ca structură a plantelor, astfel încât să se elimine, într-o mare măsură, achizițiile de la terți furnizori.

Astfel de disfuncții afectează utilizarea performantă a fondurilor acordate de la bugetul local, în sensul că nu există posibilitatea comparării costurilor privind producția dendro-floricolă cu cele rezultate din achiziția de astfel de materiale.

În ceea ce privește salubritatea spațiilor verzi și a parcurilor, managementul entităților auditate nu a acționat în toate situațiile pentru îmbunătățirea activității de o manieră economică, eficientă și eficientă, în sensul reducerii cheltuielilor bugetare.

Tendința accentuată de creștere, de la an la an, în perioada auditată, a cheltuielilor cu salubritatea parcurilor, a fost determinată, pe de o parte, de o insuficientă monitorizare, de către factorii responsabili, a desfășurării acestei activități, iar, pe de altă parte, de lipsa unor reglementări interne (regulamentul serviciului, aprobat în condițiile legii) și a unor indicatori de performanță a cantității și calității serviciului, a căror implementare era necesară pentru atingerea scopului principal de reducere a costurilor.

La nivelul celor șase sectoare și ALPAB au fost constatate plăți nelegale, în sumă totală de 10.786 mii lei, care s-au datorat, în principal, decontării unor categorii de lucrări de întreținere, reamenajare și plantări neefectuate, prin acceptarea la decontare a unor cantități de lucrări mai mari decât cele real executate, nelivrarea unor obiecte de joacă, dotări și mobilier stradal, decontarea unor servicii de curățenie neefectuate sau supradimensionarea situațiilor de lucrări, prin folosirea unor cote pentru fondul de risc și accidente mai mari decât cele legale.

De asemenea, au fost constatate cheltuieli ineficiente și neeconomicoase, prin amenajarea unor spații verzi care, ulterior, au fost deteriorate, chiar și în proporție de 100%, prin realizarea de lucrări de reabilitare a sistemului rutier. Aceste cheltuieli neeconomicoase s-au datorat lipsei de comunicare dintre primăriile de sector și Primăria Capitalei, care a dus la efectuarea de cheltuieli cu lucrări de amenajare a unor spații verzi distruse în totalitate, înaintea expirării duratei de folosință a acestora.

Cheltuieli ineficiente și neeconomicoase au fost reținute și ca urmare a nefundamentării corespunzătoare a deciziei privind speciile de arbori sau flori contractate, precum și a locațiilor alese, coroborate cu neprevăderea, prin contract, a unor garanții de natură a amortiza cheltuielile efectuate. Consecința acestor deficiențe a fost plantarea de flori, gazon, arbuști sau arbori de valori foarte mari, care s-au degradat, uscat sau au fost furati, cheltuielile efectuate devenind pagubă pentru entități.

Achitarea unor prețuri supraevaluate și mărite artificial este consecința lipsei unei concurențe reale între firmele participante la procesul de achiziție publică, ca urmare a faptului că societățile, de regulă, sunt intermediare, nefiind și producătoare ale materialelor comercializate, iar clienții acestora sunt, de regulă, numai instituții publice.

Analiza din punct de vedere al celor 3 „E” a investițiilor și cheltuielilor

Prin calcularea indicatorului costul mediu pe metru pătrat de spațiu verde, pentru perioada auditată, rezultă diferențe foarte mari atât între sectoare, cât și de la un an la altul, fapt care indică atât lipsa unei strategii coerente, cât și potențialele plăți neeconomicoase și ineficiente.

Cauzele identificate în efectuarea de cheltuieli ineficiente și neeconomice se referă la:

- fundamentarea necorespunzătoare a investițiilor în acest domeniu, prin efectuarea unor lucrări de construcții și amenajări pietonale, în zone deja amenajate, în contradicție cu obiectivele strategice privind extinderea spațiilor verzi sau prin efectuarea unor achiziții de mobilier urban, care nu sunt puse în funcțiune și care nu servesc scopului declarat (sectorul 3);
- înființarea unor societăți comerciale cu capital majoritar al bugetului local, pentru administrarea domeniului public, ineficiente și necompetitive și care, an de an, produc pierderi tot mai mari, fiind finanțate de sectoare prin majorări de capital (sectorul 3, sectorul 4, sectorul 5);
- în lipsa unor standarde de cost și normative, prețurile la care instituțiile publice implicate au achiziționat atât dotările, cât și materialul dendro-floricol diferă foarte mult de la o entitate la alta, acesta fiind un indiciu evident privind efectuarea unor cheltuieli neeconomice;
- decontarea din bugetul local a unor prețuri supraevaluate și mărite artificial este consecința lipsei unei concurențe reale între firmele participante la procesul de achiziție publică, precum și a subcontractării lucrărilor și serviciilor, existența unor verigi intermediare între beneficiari (autorități publice locale, instituții publice de profil) și producători, fiind un factor de creștere a prețului;
- reducerea drastică a producției materialului dendro-floricol, în regie proprie, a avut drept consecință directă creșterea cheltuielilor cu amenajarea și întreținerea spațiilor verzi.

Recomandări:

- ✓ evaluarea terenurilor deținute în administrare, în conformitate cu prevederile OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor aflate în patrimoniul instituțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare și inventarierea acestora potrivit Legii nr. 213/1998;
- ✓ transmiterea inventarului terenurilor aparținând domeniului public către municipiul București, pentru pregătirea documentației necesare validării și evidențierii în contabilitate a acestora, în conformitate cu prevederile HG nr. 1031/1999;
- ✓ creșterea preocupării pentru identificarea de noi suprafețe, care să fie amenajate și să conducă la extinderea spațiilor verzi din municipiul București;
- ✓ pentru atribuirea contractelor de achiziție se recomandă ca stabilirea criteriilor de atribuire să se facă astfel încât să răspundă concret cerințelor de evaluare a ofertei celei mai favorabile entității achizitoare, prin prisma indicatorilor de performanță a utilizării fondurilor publice și care să stimuleze participarea producătorilor direcți;
- ✓ stabilirea unei perioade mai mari de garanție, în funcție de obiectul investiției, având în vedere și faptul că întreținerea zonelor respective a fost atribuită, prin acorduri multianuale, aceluiași executant;
- ✓ luarea măsurilor necesare, de către managementul entităților auditate, pentru angajarea și utilizarea fondurilor privind salubritatea spațiilor verzi, cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității, prin:
 - ❖ revizuirea suprafețelor de intervenție, pentru eliminarea zonelor care nu se mai află în administrarea entității;
 - ❖ inventarierea suprafețelor clădirilor și construcțiilor edificate în parcuri și comunicarea rezultatului acestei operațiuni operatorului de salubritate, în vederea excluderii acestora din centralizatoarele de lucrări;
 - ❖ elaborarea unui studiu privind clasificarea suprafețelor, în funcție de gradul de aglomerare, ca element necesar în stabilirea frecvenței pe suprafețele de intervenție;
 - ❖ efectuarea de calculații și studii privind necesarul de personal, dotări și logistică, pentru efectuarea salubrității în regie proprie sau prin societățile de profil înființate de consiliile locale.
- ✓ revizuirea modului de stabilire a tarifelor prin detalierea și explicitarea elementelor componente, în acord cu normativele de consum, în conformitate cu cerințele prevăzute de art. 11 din Ordinul nr. 109/2007 al autorității de reglementare ANRSC, privind modul de stabilire a tarifelor specifice activității de salubritate;
- ✓ instituirea unui sistem organizat de schimb de informații între autoritățile locale ale sectoarelor și cele ale municipiului București, pentru evitarea cheltuielilor neoportune și neeconomice pentru amenajarea și întreținerea unor spații verzi pe care urmează să se efectueze lucrări edilitare de infrastructură. În condițiile apariției unor astfel de situații, să se întreprindă toate demersurile legale astfel încât terenul să fie readus la starea inițială;
- ✓ fundamentarea Planului anual de Plantări, pe studii asupra calității solului și condițiilor pedoclimatice, astfel încât să fie plantate doar specii adaptate solului și condițiilor pedoclimatice;
- ✓ măsuri de organizare a evidenței tehnico-operative a spațiilor verzi administrate, din punct de vedere al vegetației (arbuști, plante perene, arbori, inclusiv arbori ocrotiți) prezente pe spațiile administrate de entitățile auditate, în scopul planificării și exercitării unui control asupra schimbărilor cantitative și calitative a spațiilor verzi, respectiv asupra identificării, integrității și conservării acestora;
- ✓ elaborarea unui sistem de indicatori tehnici și economici, prin care să se asigure:
 - ❖ înregistrarea și urmărirea costurilor cu realizarea producției dendro-floricole;
 - ❖ optimizarea procesului de producție dendro-floricolă;
 - ❖ punerea de acord, în timp și cantitativ, a producției proprii dendro-floricole, cu necesarul de amenajare peisagistică a spațiilor cu această destinație, astfel încât opțiunea achiziției de materiale dendro-floricole să se diminueze și/sau să fie eliminată;
- ✓ evaluarea performanței utilizării fondurilor publice pentru a putea face aprecieri cu privire la performanța cheltuirii fondurilor bugetului local, pe acest segment de activitate, prin adoptarea și monitorizarea unor serii de indicatori de performanță, neimplementați până la data prezentă, care să ofere informații relevante asupra:

- ❖ economicității – indicator care să arate dacă serviciul de amenajare și întreținere a spațiilor verzi finanțat s-a făcut în structura, cantitatea și calitatea corespunzătoare, la cele mai scăzute costuri;
- ❖ eficienței – indicator care să reflecte dacă în urma activității de finanțare a amenajării și întreținerii spațiilor verzi a fost obținut un rezultat optim din punct de vedere al cantității și calității serviciului prestat de operatorul economic;
- ❖ eficacității – indicator care să exprime măsura în care entitatea și-a atins obiectivele fixate în raport cu costurile generate de acestea, în speță calitatea suprafețelor de spații verzi și implicit calitatea și starea de sănătate a populației.

Acești indicatori, prin analiza lor, vor reliefa dacă rezultatele obținute în activitatea de administrare a spațiilor verzi pot fi atribuite politicii manageriale a entității, iar nu unor circumstanțe independente de aceasta.

- ✓ implementarea și monitorizarea indicatorilor de performanță recomandați de EUROSTAT, respectiv: metri pătrați de spațiu verde/cap de locuitor, lifestyle horticulture (indicatorul lifestyle horticulture este adoptat în ultimii ani și de Uniunea Europeană, având în vedere creșterea profitabilității pe termen scurt și lung înregistrată de fondatorul acesteia, Queensland – Statele Unite), număr de locuri de joacă din zonă/număr copii 2-7 ani arondați;
- ✓ includerea în planul de activitate al auditului intern a unor misiuni de audit cu obiective în domeniul activității de amenajare și întreținere spații verzi, amenajare și întreținere locuri de joacă/agrement, achiziție, întreținere și gestionare mobilier stradal;
- ✓ elaborarea unei strategii pe termen scurt, mediu și lung care să stabilească indicatori tehnico-economici și de performanță specifici activității de administrare, amenajare și întreținere spații verzi, avându-se în vedere:
 - ❖ utilizarea cu eficiență, economicitate și eficacitate a fondurilor publice alocate;
 - ❖ readucerea în circuit și ameliorarea spațiilor degradate, identificarea și amenajarea de noi amplasamente pentru parcuri sau amenajări de noi spații verzi, având în vedere raportul deficitar al indicatorului spațiu verde/locuitor față de cerința Uniunii Europene de a asigura 26 mp spații verzi/locuitor, transpusă în *OUG nr. 114/2007 pentru modificarea și completarea OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului*;
 - ❖ dezvoltarea, în condiții de eficiență, a producției în pepiniere aparținând instituțiilor publice.
- ✓ achiziționarea de servicii privind amenajarea și întreținerea spațiilor verzi să aibă la bază un studiu de oportunitate și necesitate, ținând cont de capacitatea de realizare a acestora în regie proprie și având în vedere specificul domeniului de activitate, precum și pe baza unor proiecte pentru fiecare locație în parte, cu stabilirea și delimitarea clară a obiectivelor și lucrărilor executate în regie proprie de cele contractate cu terți;
- ✓ elaborarea și implementarea de proceduri operaționale privind modul de achiziție a lucrărilor de amenajare peisagistică, prin care în faza de fundamentare, de încheiere și derulare a contractelor să fie prevăzute caracteristicile și tipodimensiunile plantelor, precum și condiții și clauze specifice domeniului, privind: garanția pentru o perioadă rezonabilă de timp, care să permită observarea viabilității plantelor și materialului dendrologic, precum și specificarea tehnologiilor obligatorii de respectat pentru plantare și întreținere.

2.7. Auditul performanței utilizării fondurilor publice pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, la nivelul sectoarelor municipiului București, în perioada 2010-2014

Scurtă prezentare

Sectoarele Municipiului București sunt instituții publice cu personalitate juridică, ai căror conducători au calitatea de ordonator principal de credite. Entitățile și serviciile publice aflate sub autoritatea sectoarelor municipiului București sunt organizate și funcționează în temeiul *Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare* și al celorlalte legi și acte normative în vigoare, armonizate cu legislația europeană.

Consiliul local din fiecare sector, ca organ legislativ, și aparatul de specialitate, ca organ executiv, sunt organisme cu atribuții în organizarea și funcționarea autorității administrației publice locale de pe raza fiecărui sector a Municipiului București.

Motivarea propunerii de realizare a temei de audit al performanței s-a bazat pe volumul mare de fonduri alocate de la bugetul sectoarelor municipiului București, cât și al împrumuturilor interne și externe contractate de administrațiile publice locale de sector, care au fost utilizate pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe construite în perioada 1950-1990.

De asemenea, s-a avut în vedere și evaluarea modului de îndeplinire a obiectivelor privind îmbunătățirea performanței energetice la utilizatorii finali, în condițiile asigurării și menținerii climatului termic interior în locuințe, precum și a gradului de îndeplinire a Țintelor naționale de economisire energetică, asumate de România privind transpunerea Directivelor Parlamentului European și a Consiliului, adoptate în acest domeniu. Totodată, s-a avut în vedere și faptul că obiectivul „Creșterea eficienței energetice” este unul strategic și face parte din Obiectivul al treilea „20/20/20” în domeniul schimbărilor climatice și al energiei, cuprins în cadrul *Strategiei Europa 2020* – o strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii.

Instituirea măsurilor pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe a fost reglementată începând cu anul 2000, când a fost emisă *OG nr. 69/2000 privind reabilitarea termică a fondului construit existent* și, ulterior, prin *OUG nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare*, scopul acestor măsuri fiind de reducere a consumurilor și pierderilor energetice și micșorarea consumurilor de combustibil în perioadele critice de iarnă.

Începând cu anul 2007, România s-a angajat, la fel ca toate statele membre ale Uniunii Europene, să realizeze reducerea consumurilor de energie la utilizatorii finali, inclusiv la clădiri, cu cel puțin 1,5% în fiecare an (comparativ cu media consumului din ultimii 5 ani), cu efect direct asupra reducerii consumurilor energetice primare și a protecției mediului, prin reducerea gazelor

cu efect de seră. Din verificări a rezultat că fiecare sector a avut abordări diferite privind modul de finanțare a acestor lucrări și fondurile alocate. De asemenea, s-a reținut că prețurile pe unitate de măsură și pe obiective de investiții înregistrează diferențe semnificative între sectoare.

Începând cu anul 2010, au fost aprobate, prin HG nr. 363/2010, standarde de cost pentru obiectivele de investiții din fonduri publice, în care a fost cuprins și Standardul 4 „Reabilitare termică, anvelopă bloc de locuințe”.

Scopul misiunii de audit a constat în:

- ⇒ analiza transpunerii în legislația românească a Directivelor și Politicilor Uniunii Europene privind performanța energetică a clădirilor și protecția mediului;
- ⇒ analiza cadrului legal elaborat pentru reabilitarea termică a blocurilor (programe, acte normative aprobate și norme metodologice), coerența și continuitatea prevederilor, modul de aplicare, precum și modul de îndeplinire a etapelor, termenelor și obiectivelor programate;
- ⇒ analiza surselor și a modului de finanțare a programelor și lucrărilor de reabilitare, precum și capacitatea de asigurare a fondurilor necesare;
- ⇒ stabilirea stadiului actual de derulare a programului și a modului de îndeplinire a obiectivelor la termenele reglementate prin acte normative interne și în conformitate cu obligațiile și reglementările Uniunii Europene;
- ⇒ analiza economicității, eficienței și eficacității cheltuielilor efectuate de autoritățile locale pentru reabilitarea termică a blocurilor.

Obiectivele specifice ale misiunii de audit au fost următoarele:

- ☑ dacă legislația care reglementează derularea acestui program este suficient de clară și acoperă întreaga cauzistică și dacă introducerea standardelor de cost a avut impactul scontat în reducerea și eficientizarea cheltuielilor cu această destinație, efectuate de la bugetul local;
- ☑ respectarea, de către reprezentanții autorităților unităților administrativ-teritoriale, a etapelor necesare implementării programelor locale, respectiv: identificarea și inventarierea blocurilor de locuințe; înștiințarea asociațiilor de proprietari de către coordonatorii locali privind înscrierea în programul local; hotărârea adunării generale a proprietarilor de înscriere în programul local și semnarea contractului de mandat; proiectarea lucrărilor de intervenție; executarea lucrărilor de intervenție; recepția la terminarea lucrărilor și eliberarea certificatului de performanță energetică, cu evidențierea consumului anual specific de energie calculat pentru încălzire; recepția finală după expirarea perioadei de garanție de bună execuție, de 3 ani;
- ☑ dacă indicatorii tehnico-economici din documentația de avizare pentru executarea lucrărilor de intervenție la blocurile de locuințe se fundamentează cu încadrarea în standardele de cost în construcții care se aprobă, conform legii, prin hotărâre a Guvernului;
- ☑ eficiența, eficacitatea și economicitatea programelor locale și guvernamentale derulate privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe.

Responsabilitățile sectoarelor și ale coordonatorului local privind realizarea obiectivelor legate de reabilitarea termică a blocurilor de locuințe

În conformitate cu prevederile art. 2, lit. d) din OUG nr. 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, cu modificările și completările ulterioare, responsabilitățile privind coordonarea programelor locale de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, în calitate de autoritate contractantă, îi revin fiecărui primar de sector. În același act normativ, la art. 19 și art. 20 sunt prezentate obligațiile și răspunderile consiliului local și ale primarului (coordonator local) în cadrul acestor programe.

Coordonatorii locali, care beneficiază de sume alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea executării lucrărilor de intervenție la blocurile de locuințe incluse în programul național, sunt obligați să pună la dispoziția Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, la solicitarea acestuia, toate documentele justificative, răspunzând pentru necesitatea și oportunitatea sumelor solicitate, precum și pentru realitatea, exactitatea și legalitatea sumelor cheltuite în scopul pentru care au fost alocate.

Analiza cheltuielilor cu reabilitarea termică

În perioada 2010-2014, cheltuielile cu reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, respectiv plăți efectuate, au însumat 3.343.783 mii lei (col. 5, r. III), reprezentând 26,27% din cheltuielile totale efectuate la nivelul sectoarelor municipiului București, respectiv 68,49% din cheltuielile de capital realizate de acestea, așa cum este prezentat în tabelul următor:

Perioada 2010-2014

-mii lei-

Nr. crt.	Denumire	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Angajamente legale	Plăți efectuate	Diferența
0	1	2	3	4	5	6=4-5
I.	Cheltuieli totale, din care:	19.167.413	16.913.708	14.312.735	12.728.393	1.584.342
II.	Cheltuieli de capital, din care:	7.980.017	7.372.210	6.113.328	4.882.165	1.231.163
III.	Cheltuieli cu reabilitarea, din care:	5.270.829	4.701.992	4.052.629	3.343.783	708.846
	% III:I	27,50%	27,80%	28,31%	26,27%	x
	% III:II	66,05%	63,78%	66,29%	68,49%	x
1.	Buget de stat	118.966	221.236	218.420	145.325	73.095
2.	Buget local, din care reabilitări	5.061.809	4.444.202	3.806.964	3.189.519	617.445
a	Alocații bugetare	3.212.442	1.817.619	1.307.704	1.026.579	281.125
b	Fond de rulment	225.414	410.877	402.478	389.075	13.403
c	Împrumuturi	1.623.953	2.215.706	2.096.782	1.773.865	322.917
c1	Credite interne	546.811	777.553	749.192	743.224	5.968

Nr. crt.	Denumire	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Angajamente legale	Plăți efectuate	Diferența
c2	Credite externe	1.077.142	1.438.153	1.347.589	1.030.640	316.949
3.	Cota-parte asociații de proprietari/agenți economici	90.056	36.555	27.248	8.941	18.307

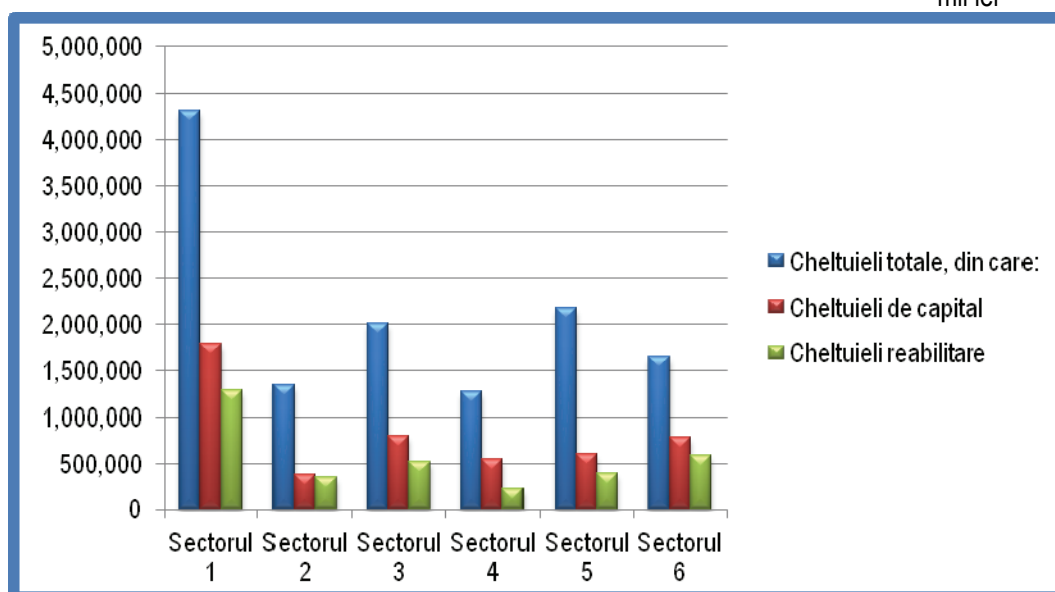
Repartizarea plăților pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuință, pentru perioada 2010-2014, pe fiecare sector din municipiul București, este prezentată în tabelul următor:

- mii lei -

	sectorul 1	sectorul 2	sectorul 3	sectorul 4	sectorul 5	sectorul 6	Total
Cheltuieli totale, din care:	4.311.490	1.331.263	2.008.712	1.261.551	2.168.902	1.646.475	12.728.393
Cheltuieli de capital, din care	1.784.556	381.462	795.024	541.194	605.943	773.986	4.882.165
Cheltuieli reabilitare	1.281.399	347.848	515.931	224.707	389.301	584.597	3.343.783

Grafic, evoluția cheltuielilor cu reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, efectuate de sectoarele municipiului București, în perioada 2010-2014, se prezintă astfel:

- mii lei -

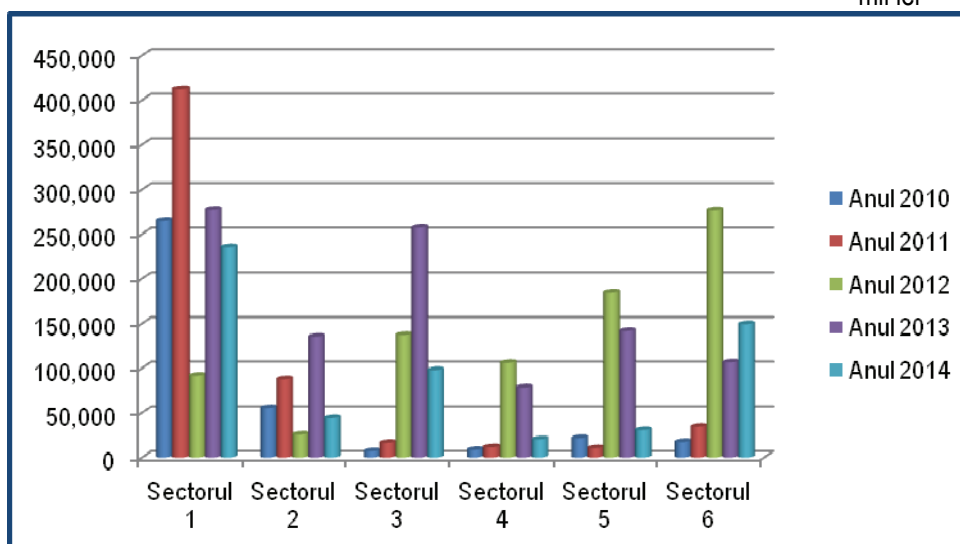

Așa cum s-a prezentat în tabelul și graficul anterior, cea mai mare parte a cheltuielilor pentru reabilitare blocuri, efectuată în București, s-a realizat în sectorul 1 (38,32%), reabilitarea termică a blocurilor fiind obiectivul prioritar al acestui sector în perioada auditată, influențat și de faptul că acest sector are cel mai mare buget la nivelul capitalei (33,87% din totalul cheltuielilor realizate de cele șase sectoare).

De asemenea, pentru majoritatea sectoarelor, în perioada 2010-2014, cheltuielile cu reabilitarea au reprezentat cele mai importante investiții, având ponderi între 64% și 91% din cheltuielile de capital efectuate, cu excepția sectorului 4, unde ponderea reabilitărilor în totalul cheltuielilor de capital a fost de 41,52%.

Grafic, evoluția plăților efectuate de sectoare pentru reabilitare termică, în perioada 2010-2014, se prezintă astfel:

- mii lei -

Finanțarea lucrărilor de reabilitare termică a blocurilor de locuințe s-a realizat, în perioada auditată, din trei surse, respectiv bugetul de stat, bugetul local și o cotă-parte achitată de asociațiile de proprietari/agenții economici.

La nivelul municipiului București, sumele alocate de la bugetul de stat cu această destinație au scăzut an de an, de la 56.434 mii lei în anul 2010, la numai 19.785 mii lei în anul 2014. În aceeași perioadă, sumele alocate de la bugetul local au crescut de la 314.500 mii lei în anul 2010, la 557.359 mii lei în anul 2014.

Sumele alocate de la bugetele locale de sectoare, în perioada auditată, pentru reabilitarea termică au avut ca sursă alocațiile bugetare, fondul de rulment și împrumuturile interne și externe.

În perioada 2010-2014, principala sursă de finanțare a acestui tip de cheltuieli înregistrate de primăriile de sector a fost reprezentată de împrumuturile contractate prin credite interne și externe, valoarea totală a plăților efectuate din împrumuturi, în valoare de 1.773.865 mii lei, având o pondere de 53% în totalul plăților efectuate pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, în valoare de 3.343.783 mii lei.

Principalele constatări

Cu privire la legislația care reglementează derularea acestui program, dacă este suficient de clară și acoperă întreaga cauzistică și dacă introducerea standardelor de cost a avut impactul scontat în reducerea și eficientizarea cheltuielilor cu această destinație, efectuate de la bugetul local

Cu toate că reabilitarea termică a blocurilor a fost considerată o acțiune prioritară și urgentă, toate actele normative emise pentru implementarea Programului Național fiind adoptate de Guvern prin ordonanțe sau ordonanțe de urgență, legislația în cauză a fost, o mare perioadă de timp, inoperantă ca urmare a unor incoerențe și necorelări ale actelor legislative.

Legislația adoptată de România pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, începând cu anul 2000, a fost insuficient pregătită și dezbătută, incoerentă și neunitară, de natură a crea inechități sociale ca urmare a abordării diferite, în timp, a surselor de finanțare, precum și a posibilităților financiare ale fiecărui sector al municipiului București.

Mai mult, având în vedere că principala sursă de finanțare este bugetul local, ca urmare a volumului mare de cheltuieli raportat, la constrângerile bugetare, nu se poate prevedea o etapizare a Programului, ținte și indicatori de performanță ai acestuia, pentru a se putea concluziona cu privire la eficiența, eficacitatea și economicitatea Programului.

În aceste condiții, plecând de la experiența și soluțiile adoptate de celelalte state din Uniunea Europeană, pentru stimularea proprietarilor în efectuarea de lucrări de reabilitare termică, în funcție și de specificul fondului locativ din România, apreciem ca fiind eficientă identificarea și adoptarea unor măsuri fiscale și de autorizare a construcțiilor, de natură a stimula, pe termen lung, atât schimbarea caracteristicilor fondului locativ construit, cât și a construcțiilor ce urmează să fie executate.

Legislația națională care reglementează acest domeniu este corelată cu legislația europeană privind adoptarea și implementarea unor măsuri pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor, în scopul protejării mediului, prin reducerea gazelor cu efect de seră și diminuarea consumului de resurse energetice, soluția de finanțare a acestor cheltuieli, adoptată în România, fiind însă complet diferită față de celelalte state ale Uniunii Europene.

Actele normative emise în acest domeniu nu au fost suficient de coerente, fiind identificate și unele necorelări care au condus la întârzieri mari în demararea programului.

Cu privire la respectarea, de către reprezentanții autorităților unităților administrativ-teritoriale, a etapelor necesare implementării programelor locale:

- nu s-a finalizat identificarea și inventarierea blocurilor de locuințe, proiectate și construite în perioada 1950-1990, în vederea includerii în programul de reabilitare;
- nu a fost completată fișa tehnică pentru fiecare bloc de locuințe, după modelul stabilit prin norme;
- nu s-a realizat o inventariere și o grupare a blocurilor de locuințe pe cartiere/cvartale/puncte termice și pe tipuri de blocuri, cu soluții constructive similare ale anvelopei, în funcție de perioada de proiectare;
- nu a fost elaborat un program pe termen mediu și lung pentru derularea lucrărilor de reabilitare termică, întrucât nu s-a realizat inventarierea tuturor blocurilor de locuințe și nu s-a stabilit un regulament de intervenție, care să cuprindă caracteristicile urbanistice, estetice și arhitecturale destinate asigurării identității și coerenței zonei și integrarea armonioasă în ansamblul fiecărui sector al municipiului București;
- avizul de la Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism, constituită în temeiul Legii nr. 350/2001, este un element important pentru asigurarea unui aspect plăcut al sectorului, dar nu este suficient pentru că nu se realizează centralizat, la nivelul Primăriei Capitalei, unde se aprobă Planul Urbanistic General.

Concluzii referitoare la înștiințarea asociației de proprietari privind înscrierea în programul local multianual

Se poate aprecia că, la nivelul municipiului București, această obligație a fost îndeplinită de către fiecare coordonator local.

Concluzii cu privire la Hotărârea adunării generale a proprietarilor de înscriere în programul local

Din verificările efectuate a rezultat că în Programul anual au fost cuprinse doar imobilele pentru care s-au făcut solicitări în scris de către asociația de proprietari, în concluzie și această etapă a programului a fost îndeplinită.

Concluzii referitoare la proiectarea lucrărilor de intervenție

În ceea ce privește această etapă din cadrul Programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, s-a constatat că majoritatea sectoarelor au încheiat acorduri-cadru, pentru o perioadă de patru ani, atât pentru proiectare, cât și pentru lucrările de execuție în cadrul programului de reabilitare termică.

Concluzii referitoare la executarea lucrărilor de intervenție

În perioada 2010-2012, prin raportarea costului mediu total pe metru pătrat suprafață utilă, pentru totalitatea lucrărilor de reabilitare termică efectuate, se rețin următoarele:

- în sectoarele 2, 3 și 4, costurile medii au fost mai mici decât standardul de cost, calculat conform HG nr. 353/2010;
- în sectoarele 1, 5 și 6, costurile medii au depășit standardul de cost de 55 euro/mp cu 36 euro/mp în sectorul 1, cu 2 euro/mp în sectorul 5 și cu 34 euro/mp în sectorul 6;
- prin raportarea costurilor lucrărilor de bază (lucrări de intervenție, prevăzute la art. 4 lit. a)-d) din OUG nr. 18/2009) pe metru pătrat suprafață utilă se rețin următoarele:
 - în sectoarele 2, 3, 4, 5 și 6 nu s-au înregistrat depășiri ale standardului de cost, calculat conform HG nr. 353/2010;
 - în sectorul 1 s-au înregistrat depășiri ale standardului de cost aprobat cu 8 euro/mp.

În concluzie, costurile achitate pentru lucrările de reabilitare termică a blocurilor, în perioada auditată (construcție + montaj), înregistrează diferențe foarte mari între sectoare, neputându-se justifica numai prin calitatea diferită a materialelor sau a numărului de operații executate, acestea fiind un indiciu că există rezerve importante pentru scăderea costurilor.

Privind încadrarea în standardul de cost, în perioada 2010-2012, se reține că:

- referitor la costul lucrărilor de bază (lucrări de intervenție prevăzute la art. 4 lit. a)-d) din OUG nr. 18/2009), sectoarele 4 și 6 s-au încadrat în standardul de cost, doar sectorul 1 înregistrând depășiri ale acestuia;
- deși în cazul sectoarelor 2 și 3 nu a fost calculat costul lucrărilor de bază (lucrări de intervenție prevăzute la art. 4 lit. a)-d) din OUG nr. 18/2009), totuși se poate concluziona că și aceste sectoare s-au încadrat în standardul de cost, întrucât costul mediu al lucrărilor a fost sub valoarea acestui standard, respectiv 33 euro/mp în cazul sectorului 2 și 53 euro/mp în cazul sectorului 3;
 - aceeași concluzie se poate trage și în cazul sectorului 5, unde costul mediu a depășit doar cu 2 euro/mp costul standard.

Nu a existat o abordare unitară, în timp, privind modul de calcul și stabilire a standardului de cost a lucrărilor de reabilitare termică, fiind schimbată metodologia de calcul a acestuia și eliminat indicatorul privind prețul/mp arie construită desfășurată, începând cu anul 2013. Aceste modificări au consecință în neasigurarea comparabilității datelor privind derularea în timp a Programului de reabilitare termică, în scopul analizării eficienței și economicității acestuia.

Concluzii referitoare la Recepția la terminarea lucrărilor și eliberarea Certificatului de performanță energetică, cu evidențierea consumului anual specific de energie calculat pentru încălzire

În perioada 2010-2014 au fost încheiate „Procese-verbale de recepție la terminarea lucrărilor” pentru un număr de 2.248 de blocuri de locuințe.

Cu privire la respectarea etapelor și procedurilor Programului Local

Cu toate că au fost respectate etapele și procedurile prezentate în Programele locale de reabilitare termică a blocurilor, documentele obligatorii, prevăzute în legislație pentru fundamentarea și implementarea programului, au fost întocmite cu mare întârziere și, în mare parte, din cauza măsurilor dispuse ca urmare a misiunii de audit.

Cu privire la încadrarea în standardele de cost:

Cu o singură excepție (sectorul 1), cheltuielile efectuate de sectoare pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe s-au încadrat în standardul de cost (calculat pentru lucrările de bază prevăzute la art. 4 lit. a)-d) din OUG nr. 18/2009).

Totuși, prin compararea costurilor medii totale ale lucrărilor de reabilitare termică (C+M fără cheltuieli indirecte, proiectare, asistență, consultanță și organizare de șantier) s-a constatat depășirea standardului de cost în cazul a 3 sectoare, respectiv sectoarele 1, 5 și 6, celelalte sectoare realizând lucrările de reabilitare la costuri sub cel standard.

Diferențele semnificative ale costurilor cu reabilitarea, înregistrate între sectoare, reprezintă un element care poate indica diferențe importante privind calitatea materialelor folosite, precum și potențiale cheltuieli neeconomice și rezerve mari pentru reducerea cheltuielilor bugetare efectuate cu această destinație.

Eficiența, eficacitatea și economicitatea programului local privind performanța energetică a blocurilor de locuințe

Concluzii referitoare la numărul de blocuri reabilite termic în cadrul Programului

În lipsa unui inventar complet, realizat în conformitate cu prevederile OUG nr. 18/2009 nu se poate cunoaște numărul exact de blocuri care trebuie reabilite termic.

Concluzii referitoare la cotele de finanțare ale Programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, la nivelul Municipiului București

Obiectivele Programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, așa cum au fost prevăzute în legislația internă, nu au fost îndeplinite decât parțial, MDRAP, care trebuia să finanțeze în cea mai mare parte și să coordoneze acest program, neîndeplinindu-și rolul decât în mică măsură. Această situație poate avea consecințe negative privind realizarea obiectivelor prevăzute în Strategia Europa 2020.

Concluzii referitoare la analiza împrumuturilor contractate de sectoarele Municipiului București pentru finanțarea lucrărilor de reabilitare termică

Din punct de vedere al derulării Programului de reabilitare termică a blocurilor a fost eficientă contractarea de împrumuturi de la diverse organisme bancare, având în vedere că, până la finalul anului 2014, au fost reabilite 2.248 de blocuri.

Pe de altă parte, trebuie avut în vedere că, prin această modalitate de finanțare, cheltuielile de reabilitare, suportate de la bugetul local, cresc foarte mult, prin adăugarea dobânzilor și a comisioanelor bancare, iar rambursarea acestor credite blochează, pe viitor, planurile de investiții ale sectoarelor prin direcționarea prioritară a veniturilor bugetare pentru acoperirea datoriei publice.

De asemenea, având în vedere că multe credite au fost contractate în valută și cu dobândă variabilă, în funcție de evoluția EURIBOR, există riscuri semnificative să nu poată fi restituite integral, în cazul unor evoluții nefavorabile ale cursului valutar, cu consecința perturbării funcționării și realizării activității primăriilor.

Concluzii referitoare la eliberarea certificatului de performanță energetică, cu evidențierea consumului anual specific de energie calculat pentru încălzire. Eficacitatea programului

La nivelul sectoarelor municipiului București, Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe și-a atins scopul, așa cum a fost definit în OUG nr. 18/2009, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că, în prezent, consumul specific pentru blocurile reabilite termic se situează, în medie, la valoarea de 69 kwh/mp, cu mult sub ținta de 100 kwh/mp, stabilită de legislația în vigoare (concluzia se bazează pe eșantionul de blocuri pentru care s-a întocmit certificat de performanță energetică la finalul lucrărilor).

Prin reducerea consumului anual specific de energie pentru încălzire s-a realizat și reducerea dioxidului de carbon evacuat în atmosferă, cu 40%, corespunzător fiecărui bloc de locuințe reabilitat, conform datelor înscrise în certificatele energetice.

Concluzii referitoare la economicitate și eficiență

În concluzie, cu toate că în legislația specifică a fost folosit termenul de „Program Național de reabilitare termică a blocurilor de locuințe”, acesta nu corespunde cerințelor presupuse de un program național, fiind mai degrabă o legislație de reglementare a modului de finanțare, de la buget, a cheltuielilor de reabilitare a blocurilor.

Cu privire la economicitatea cheltuielilor de reabilitare termică a blocurilor de locuințe s-a reținut că, în general, sectoarele municipiului București s-au încadrat în standardele de cost pentru obiectivele finanțate din fonduri publice, cu unele excepții.

Coroborat și cu efectuarea și decontarea unor lucrări neexecutate sau care nu trebuiau decontate de la bugetul local, se poate trage concluzia că nu au fost respectate, în toate cazurile, condițiile de economicitate impuse de angajarea și utilizarea fondurilor de la bugetul local.

Concluzii referitoare la eficacitatea programului

Programul a fost eficace, în sensul că rezultatul obținut la nivel micro (la nivelul fiecărui bloc de locuințe), de scădere a consumului specific anual de energie pe arie utilă sub 100 kwh/mp, a fost chiar depășit, economiile realizate, în unele cazuri, fiind chiar mai mari cu 112 kwh/mp pe an și un consum energetic anual sub 50 kwh/mp.

Pe de altă parte, această economie, la nivelul municipiului București, nu se regăsește și într-o reducere comparabilă a consumurilor energetice ale RADET, deci scopul programului de reducere a consumurilor energetice și a emisiilor de gaze, cu efect de seră, nu a fost decât parțial realizat.

Concluzii referitoare la eficiența programului calculată ca raport între rezultatele obținute și resursele utilizate

Din punct de vedere al bugetelor locale, Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe a fost neeficient, având în vedere suportarea aproape integrală a costurilor de la bugetul local, în condițiile în care, potrivit legislației în domeniu, bugetul local trebuia să suporte maximum 30% din costuri, preluarea integrală a cheltuielilor cu reabilitarea fiind prevăzută cu titlul de excepție.

Concluzii referitoare la economicitatea programului

Se poate concluziona că derularea Programului nu a respectat principiul de minimizare a costului resurselor utilizate, fără compromiterea obiectivelor, având în vedere depășirea, în multe situații, a standardelor de cost aprobate pentru aceste cheltuieli și, totodată, valoarea mare a plăților nelegale, identificate cu ocazia auditului.

Abateri de la legalitate și regularitate cuprinse în procesele-verbale de constatare

Referitor la perioada auditată, au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate care însumează 9.061 mii lei, din care unele cauzatoare de prejudicii, pentru care au fost încheiate procese-verbale de constatare.

Menționăm că prejudiciile constatate au fost recuperate integral în timpul auditului.

Concluzii rezultate din chestionarele adresate beneficiarilor

Potrivit opiniilor formulate de respondenții sondajului de opinie, principalele concluzii rezultate au fost:

- gradul de mulțumire a locatarilor, referitor la lucrările de reabilitare, este în general foarte bun și bun;
- gradul de mulțumire a locatarilor, referitor la lucrările de finisaje, este în general bun;
- perioada scursă de la data depunerii cererii de către asociațiile de proprietari și data la care au fost demarate lucrările de reabilitare, a fost apreciată, de proprietarii imobilelor, de foarte mare durată;
- lucrările de reabilitare și-au realizat scopul, realizându-se o economie de 25-30% la valoarea facturii de încălzire.

Întrebarea principală a auditului:

Răspunsul la întrebarea principală a auditului, bazat pe răspunsurile formulate la întrebările secundare, cât și a sondajului de opinie realizat, este că, la nivelul Municipiului București:

- programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe și-a atins, în mare parte, scopul avut în vedere de legiuitor, însă derularea acestuia nu a respectat principiile de eficiență și economicitate privind utilizarea fondurilor bugetare;

- ca urmare a contractării unei datorii publice foarte mari pentru derularea acestuia sunt generate riscuri privind nerealizarea, în viitor, a unor obiective și investiții publice absolut necesare.

Recomandări cu privire la îmbunătățirea cadrului legislativ

- ✓ efectuarea unei analize, la nivel guvernamental, cu privire la stadiul actual de derulare a Programului privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, în vederea stabilirii unor indicatori de performanță, ținte și termene de atingere a obiectivelor, pe orizonturi medii și lungi;
- ✓ definirea, prin Legea administrației publice locale și prin Legea finanțelor, a conținutului termenului de „cheltuielă publică” (efectuată de la bugetul local sau de stat) și de „acțiuni de interes public”, de natură a stabili concret situațiile în care pot fi utilizate fonduri bugetare, cât și activitățile pentru care autoritățile statului pot încheia asocieri sau parteneriate pentru realizarea de acțiuni comune;
- ✓ analizarea, la nivelul Guvernului, a modalităților concrete de implementare în legislația națională a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor, precum și a direcțiilor care rezultă din Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European, privind perspectiva energetică 2050;
- ✓ adoptarea unor programe guvernamentale de creștere a eficienței energetice a clădirilor publice, precum și adaptarea legislației privind achizițiile prin folosirea criteriilor de eficiență energetică în procedurile de licitație pentru achizițiile publice, în scopul implementării directivelor europene ale consumului energetic până aproape de zero, pentru clădirile publice;
- ✓ identificarea, pe baza specificului național, precum pe baza exemplelor de bună practică din țările membre ale Uniunii Europene, a unor măsuri și politici fiscale de natură a-i stimula, pe termen mediu și lung, pe proprietarii de apartamente și imobile să efectueze lucrări de reabilitare termică a acestora;
- ✓ completarea standardelor de cost cu celelalte categorii de lucrări, prevăzute de lege și care sunt absolut necesare atingerii obiectivului reabilitării termice a blocurilor de locuințe și introducerea obligativității respectării acestor standarde, cu ocazia organizării și derulării procesului de achiziție publică;
- ✓ totodată, calcularea și stabilirea prin standardul de cost aprobat potrivit legii și a costului mediu/metru pătrat suprafață utilă desfășurată, indicator la care s-a renunțat începând cu anul 2013, după apariția *HG nr. 1061/2012 pentru modificarea Anexei nr. 2.4 la HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice*;
- ✓ având în vedere că unele inadvertențe legislative în reglementarea modului de finanțare a lucrărilor de reabilitare termică a blocurilor de locuințe au creat discriminări între beneficiarii acestor programe, se impune analiza posibilităților de îmbunătățire a cadrului legislativ pentru eliminarea diferențelor existente între beneficiari, privind cuantumul sumelor achitate de aceștia;
- ✓ interzicerea afișării de mesaje cu identitatea alesului local sau mesaje subliminale pe obiectivele construite sau reabilitate din fonduri publice, pentru preîntâmpinarea exploatării, în scop electoral, a unor cheltuieli efectuate din fonduri publice;
- ✓ având în vedere că, după apariția *OUG nr. 63/2012 de modificare a OUG nr. 18/2009*, asociația de proprietari trebuie să suporte o cotă de minimum 10% din contravaloarea lucrărilor, se impune completarea Normelor de aplicare a legii, prin cooptarea, în cadrul comisiilor de adjudecare a achizițiilor, cât și de certificare a lucrărilor și de efectuare a recepțiilor, a reprezentanților asociațiilor de proprietari, cu scopul de a reduce contravaloarea lucrărilor, precum și de creștere a calității acestora prin implicarea nemijlocită a beneficiarilor lucrărilor, în calitatea nouă de cofinanțatori;
- ✓ stabilirea unor reguli urbanistice clare, prin care să fie stabilite criteriile constructive și culorile care trebuie aplicate clădirilor care se reabilitează, pe baza unui concept unitar și coerent, de natură a modifica în bine aspectul urbanistic al localităților, prin evitarea deselor derapaje generate de utilizarea unor soluții și culori alese fără discernământ.

Recomandări formulate entităților supuse auditului

- ✓ elaborarea unei strategii pe termen mediu și lung cu privire la derularea Programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, fundamentat pe posibilitățile reale de finanțare ale bugetului local și în corelare cu celelalte investiții și proiecte, programate în fiecare etapă;
- ✓ inițierea și derularea unei campanii de mediatizare pentru înștiințarea asociațiilor de proprietari cu privire la înscrierea în programul de reabilitare termică, a documentelor, formularelor și înscrisurilor necesare, precum și a criteriilor și termenelor legale pentru fiecare proces. Acest demers este necesar pentru asigurarea transparenței privind derularea investițiilor efectuate de primărie în cadrul acestui program și pentru consolidarea încrederii în autoritățile publice locale;
- ✓ stabilirea și aprobarea criteriilor de includere în Programul anual de reabilitare termică a blocurilor de locuințe și monitorizarea respectării acestora prin verificări și raportări periodice, care să fie, de asemenea, mediatizate;
- ✓ finalizarea operațiunii de inventariere a blocurilor de locuințe construite până în anul 1990 și completarea fișelor tehnice pentru acestea, conform modelului stabilit prin *Normele metodologice de aplicare a OUG nr. 18/2009, aprobate prin Ordinul MDRL nr. 163/2009*;
- ✓ întocmirea și aprobarea, la nivelul fiecărui sector, a unor regulamente de intervenție asupra fațadelor blocurilor, care să cuprindă caracteristicile urbanistice, estetice și arhitecturale, de natură a asigura identitatea și coerența fiecărei zone și integrarea armonioasă a acestora în ansamblul fiecărui sector, precum și transmiterea acestora la UATMB, spre luare la cunoștință și includerea în Planul Urbanistic General al municipiului București;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri pentru verificarea încadrării în costul standard aprobat, pe total și pe fiecare componentă, cu ocazia elaborării și aprobării indicatorilor tehnico-economici pentru obiectivele cuprinse în listele de investiții, precum și monitorizarea respectării acestora, pe parcursul derulării investițiilor și decontării lucrărilor;

- ✓ efectuarea demersurilor necesare în vederea accelerării etapei de organizare și efectuare a recepției obiectivelor la care lucrările au fost finalizate și eliberarea certificatului de performanță energetică;
- ✓ identificarea și dispunerea măsurilor care se impun pentru întocmirea documentelor necesare și aplicarea pentru accesarea fondurilor structurale și de coeziune ale Uniunii Europene, conform *OUG nr. 63/2012 de modificare a OUG nr. 18/2009*, care prevede acoperirea, din această sursă și de la bugetul de stat, a 60% din necesarul de fonduri pentru anveloparea blocurilor;
- ✓ elaborarea unui set de norme și proceduri privind comunicarea cu asociațiile de proprietari pe fiecare etapă a derulării procesului de proiectare, angajare și derulare a investițiilor, având în vedere calitatea acestora de beneficiari finali și de parte direct afectată de întregul proces de intervenție asupra clădirilor;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor plăților efectuate, în perioada auditată, pentru obiectivele de investiții privind reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe, în scopul identificării tuturor cantităților de lucrări neefectuate, dar plătite, cuantificarea eventualelor prejudicii astfel produse, înregistrarea în contabilitate și recuperarea acestora, potrivit legii.
- ✓ în cadrul lucrărilor de reabilitare termică să fie cuprinse și lucrări de intervenție la instalația de distribuție a agentului termic pentru încălzire, aferentă părților comune ale blocurilor de locuințe, care au o contribuție importantă la eliminarea pierderilor de energie termică.

Capitolul

3

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014

Control

Acest capitol este structurat pornind de la entitățile verificate, inclusiv cele subordonate sau aflate în coordonare ori sub autoritatea acestora, pentru care sunt prezentate temele acțiunilor de control efectuate în anul 2015, iar în cadrul acestora, observațiile Curții de Conturi, recomandările și măsurile dispuse pentru: corectarea erorilor, stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora, precum și virarea lor la bugetele cărora se cuvin, urmărirea în vederea încasării veniturilor suplimentare identificate.

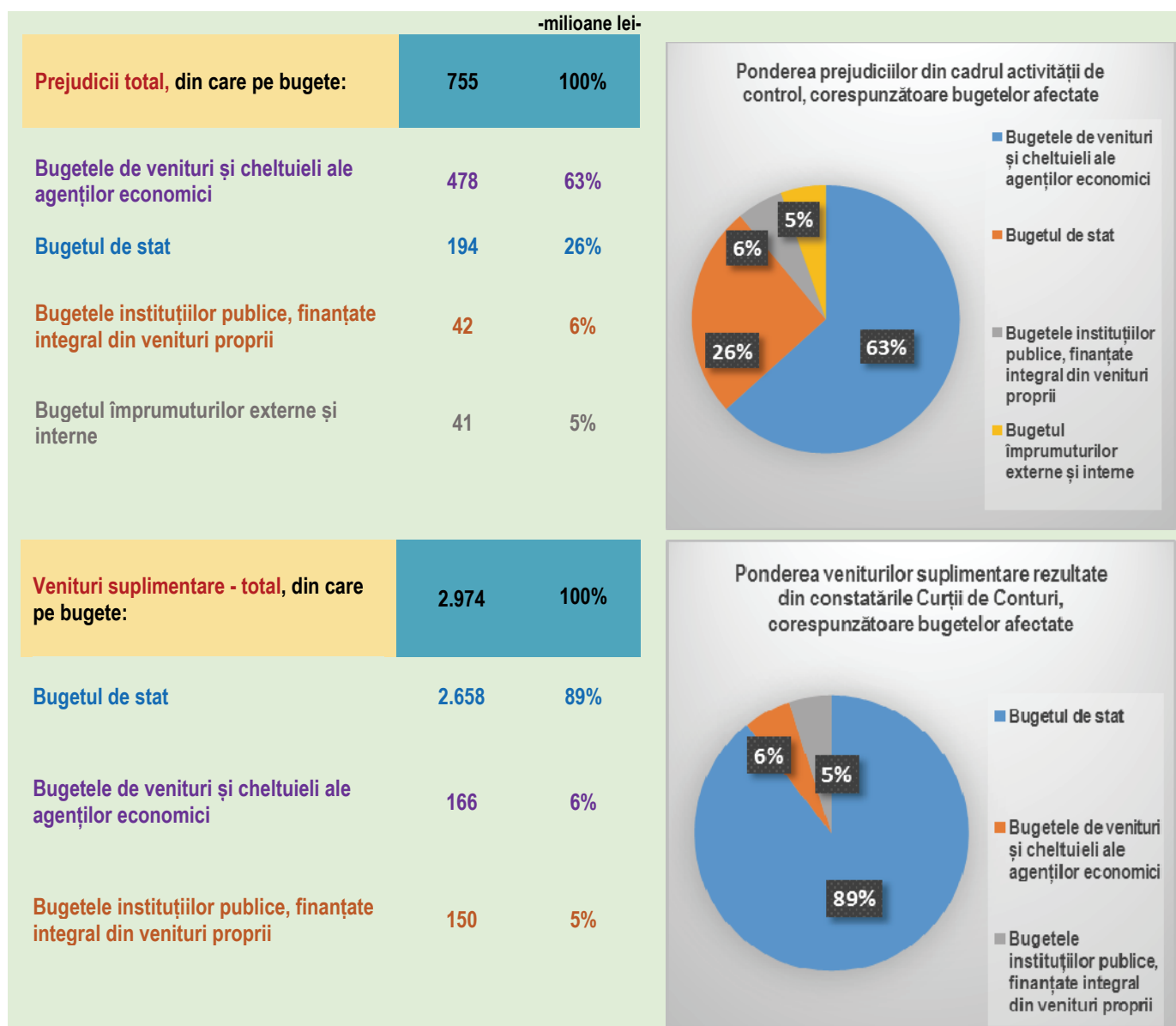
Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control la entități din administrația publică centrală se prezintă astfel:

Explicații	u.m.	Control
Prejudicii	milioane lei	755
	milioane euro*	170
Venituri suplimentare	milioane lei	2.974
	milioane euro*	668
TOTAL	milioane lei	3.729
	milioane euro*	838

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognost – Prognost de toamnă, noiembrie 2015

Principalele **obiective ale controlului** au fost: verificarea modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, verificarea utilizării și rambursării creditelor externe, administrarea veniturilor bugetare, achizițiile publice, acordarea drepturilor de personal, privatizarea și altele.

La Ministerul Finanțelor Publice, Curtea de Conturi a efectuat **Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), Direcția Generală a Vămlor (DGV) și Direcția Generală Antifraudă Fiscală (DGAF)**

În anul 2014, Agenția Națională de Administrare Fiscală a colectat la bugetul general consolidat un volum total de venituri în valoare de 182.546 milioane lei, reprezentând 27,38% din produsul intern brut.

Din analiza comparativă a încasărilor ANAF în perioada 2004-2014 se observă că, în termeni nominali, veniturile colectate au înregistrat o evoluție ascendentă, determinată în mare măsură de creșterea economiei românești, însă instalarea crizei economice din anul 2008 a condus la o scădere temporară a trendului ascendent al acestora.

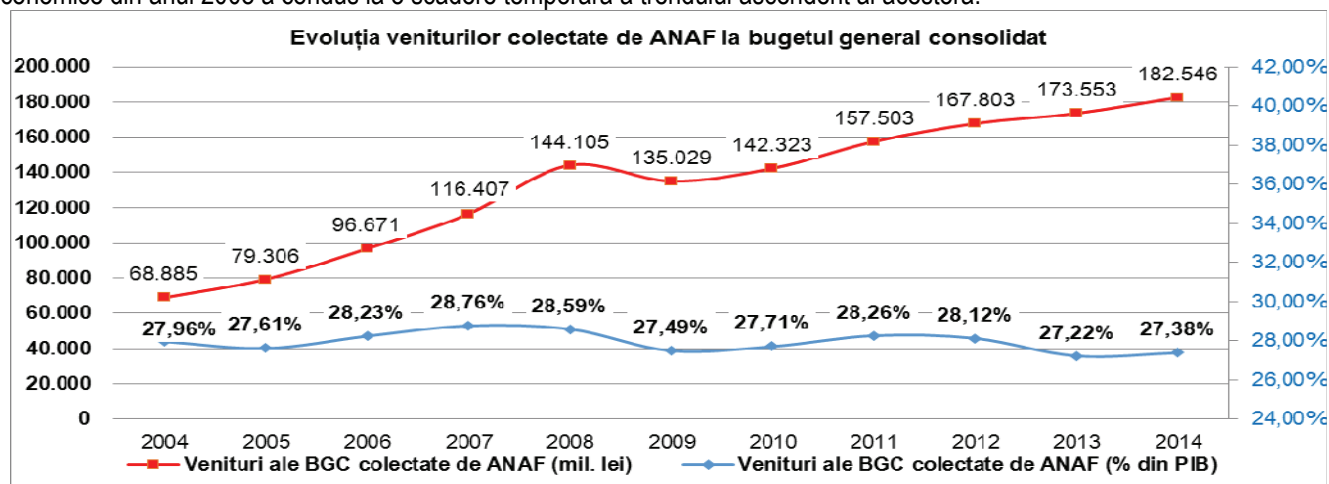

Figura nr. 1 – Evoluția veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat (2004-2014)

Deși în termeni nominali se constată că veniturile colectate de ANAF au înregistrat un trend ascendent în ultimii ani, o analiză mai atentă relevă faptul că încasările ANAF s-au situat la un nivel relativ constant în ultimii 10 ani, în jurul a 27-28% din produsul intern brut (conform estimărilor privind PIB publicate de Institutul Național de Statistică).

Încasările realizate de ANAF reprezintă principala sursă de finanțare pentru cele mai importante bugete publice. În anul 2014, ANAF a colectat 85% din totalul veniturilor bugetului general consolidat, evoluția încasărilor ANAF în comparație cu totalul veniturilor BGC fiind prezentată în graficul din figura nr. 2.

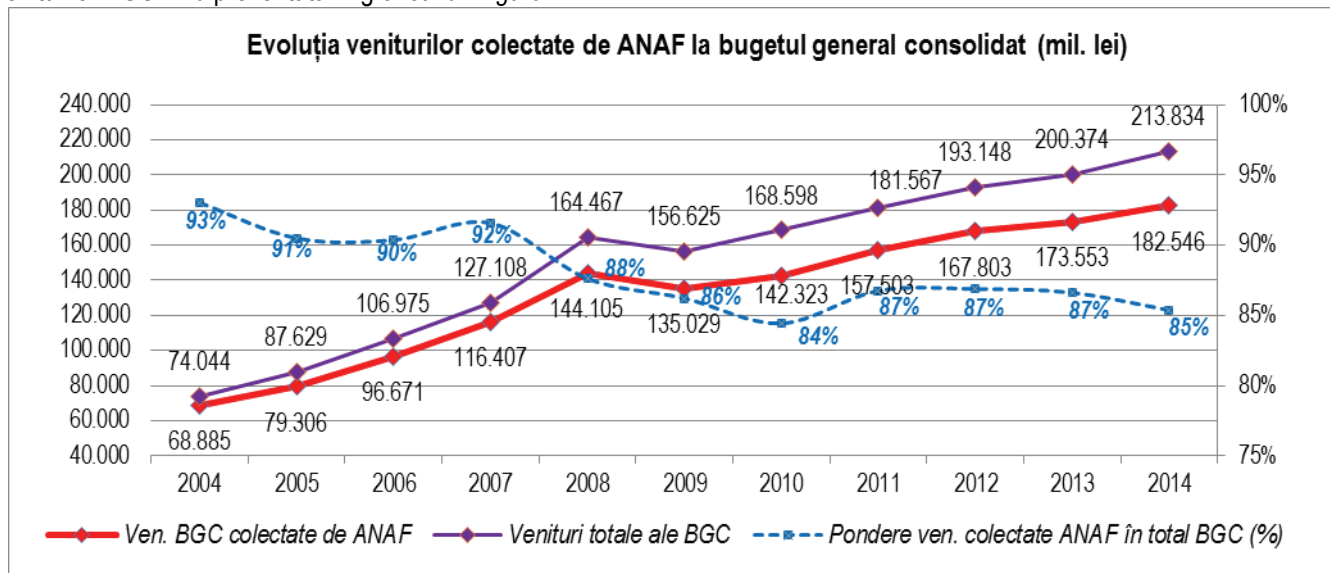

Figura nr. 2 – Ponderea veniturilor colectate de ANAF în totalul veniturilor bugetului general consolidat

Creșterea cu aproximativ 5% (în valori nominale) a încasărilor ANAF din anul 2014, față de anul precedent, s-a reflectat într-un nivel superior al veniturilor colectate pentru fiecare dintre cele 4 mari bugete publice componente ale bugetului general consolidat, după cum urmează:

- veniturile colectate la bugetul de stat, în valoare de 123.145,7 milioane lei, au depășit cu 4,6% veniturile din anul 2013;
- veniturile colectate la bugetul asigurărilor sociale de stat, în valoare de 38.845 milioane lei, au depășit cu 2,6% veniturile din anul 2013;
- veniturile colectate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în valoare de 1.528,5 milioane lei, au depășit cu 6,2% veniturile din anul 2013;
- veniturile colectate la bugetul FNUASS, în valoare de 19.026,5 milioane lei au depășit cu 14,8% veniturile colectate în anul 2013.

Situația privind evoluția încasărilor în perioada 2004-2014 (pentru fiecare buget în parte) se prezintă grafic astfel:

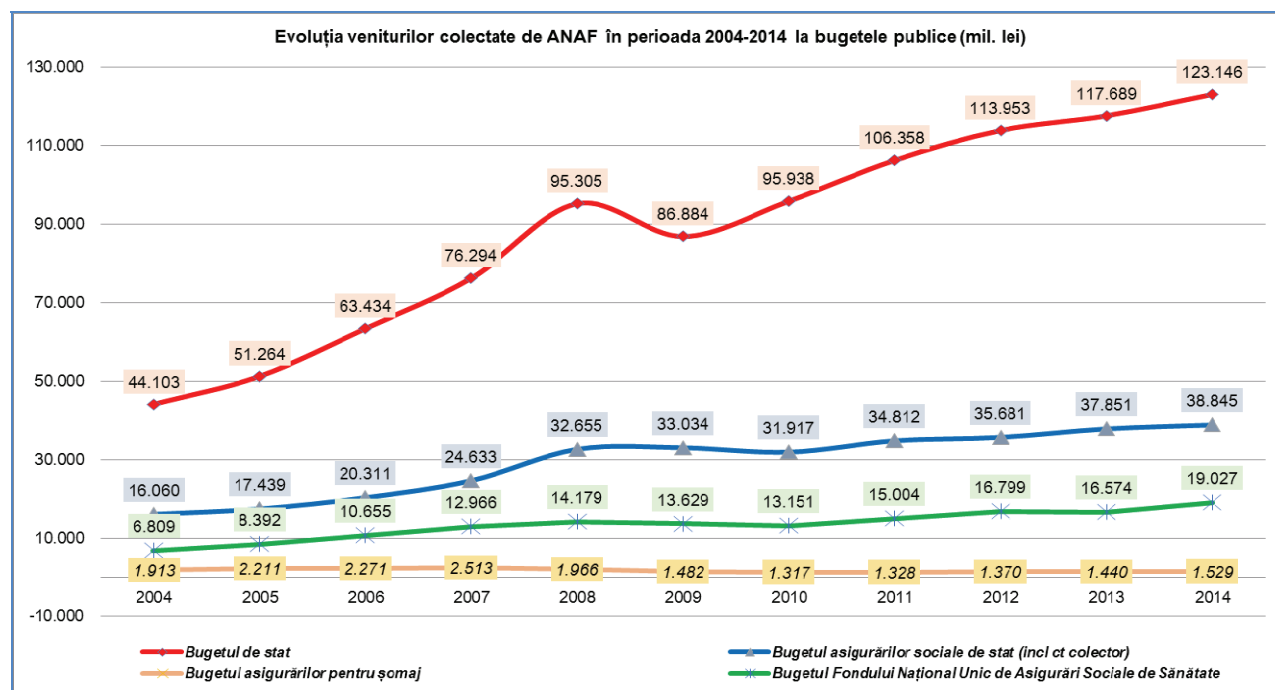

Figura nr. 3 – Evoluția veniturilor colectate de ANAF la bugetele publice (2004-2014)

După cum se poate observa, veniturile colectate la bugetul de stat au deținut în mod constant ponderea cea mai ridicată în totalul încasărilor ANAF.

În anul 2014, impozitele și taxele încasate la bugetul de stat au reprezentat 67,5% din veniturile totale colectate de ANAF.

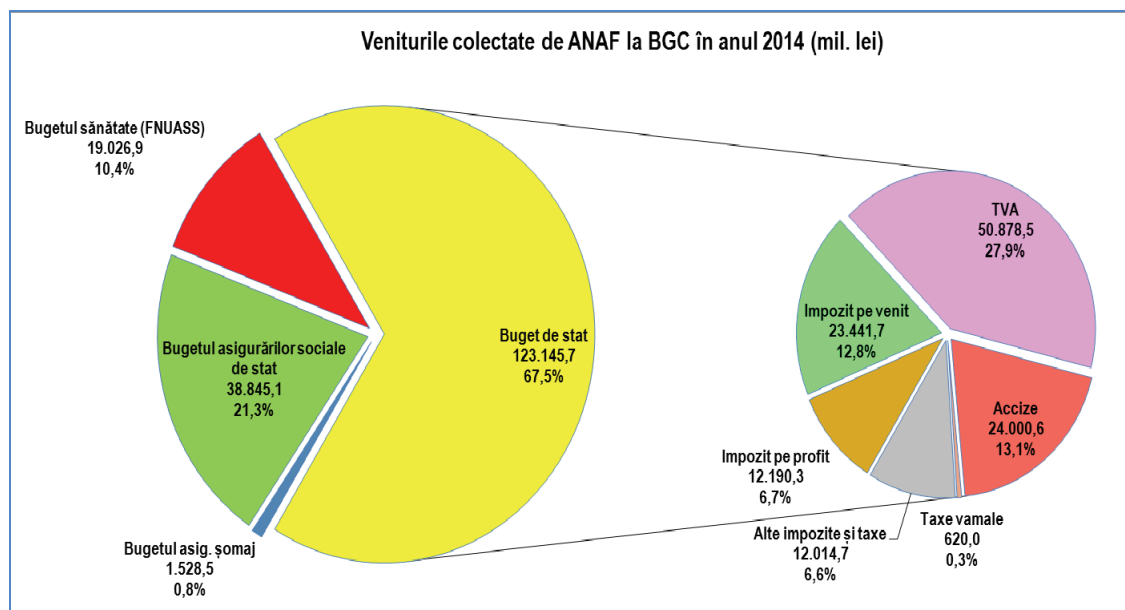

Figura nr. 4 – Categorii de venituri colectate de ANAF în anul 2014 (clasificare pe bugete și impozite)

Așa cum se observă în reprezentarea grafică din Figura nr. 4, din totalul veniturilor colectate de ANAF, încasările din TVA au reprezentat 27,9%, accizele 13,1%, impozitul pe venit 12,8%, iar impozitul pe profit 6,7% din total.

Din analiza comparativă privind perioada ultimilor 10 ani (2004-2014) se constată că evoluția veniturilor din TVA a fost determinată atât de ușoara relansare a economiei românești (creșterea în termeni nominali a masei impozabile, respectiv a produsului intern brut), cât mai ales de creșterea TVA de la 19% la 24%, începând cu data de 01.07.2010. Trebuie subliniat că, în cursul anului 2013, a avut loc o diminuare a TVA de la 24% la 9% pentru anumite categorii de produse de panificație.

În anul 2014, încasările nete din TVA au fost de 7,6% din PIB. Sumele restituite din TVA în anul 2014 au înregistrat valori cu 20% mai mari decât în anul 2013. Celelalte 3 categorii de impozite fiscale analizate au înregistrat niveluri constante sau ușor crescute comparativ cu perioada 2011-2012 (accize – nivel maxim 3,6% din PIB, impozitul pe venit – 3,5% din PIB și impozitul pe profit – 1,8% din PIB).

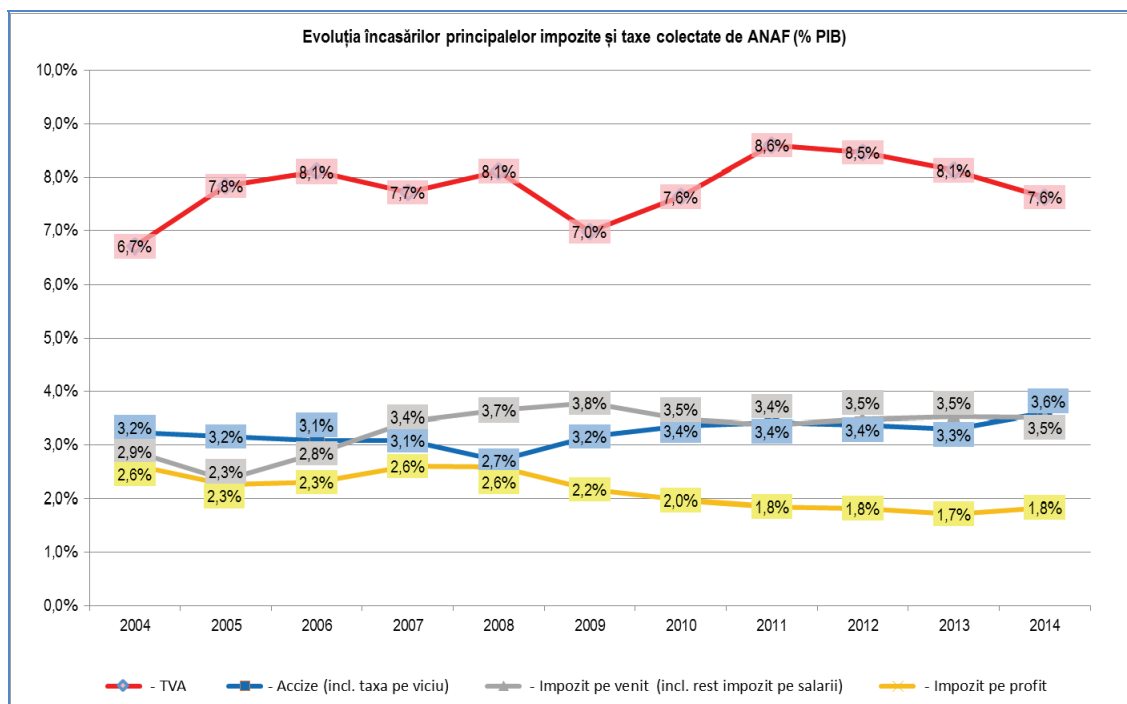

Figura nr. 5 – Evoluția încasărilor principalelor impozite și taxe colectate de ANAF (2004-2014) – % din PIB

În anul 2014, gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare (valori brute/nete) la nivelul ANAF a fost de 98,7%. Cele opt direcții regionale au realizat nivelul planificat al indicatorului, înregistrând următoarele niveluri: DGRFP Ploiești (106,92%), DGRFP Brașov (106,26%), DGRFP Timișoara (105,14%), DGRFP Iași (102,99%), DGRFP Galați (102,33%), DGRFP București (102,14%), DGRFP Craiova (101,86%) și DGRFP Cluj-Napoca (101,32%). Neîndeplinirea programului de încasări la nivel național a fost cauzată, în principal, de neîndeplinirea indicatorului de către DGAMC (96,16%).

La nivelul administrațiilor județene ale finanțelor publice, 32 de unități teritoriale au depășit nivelul planificat, cel mai mare grad de realizare înregistrându-se la AJFP Teleorman, respectiv de 115,49%. Restul de 10 unități teritoriale, inclusiv DGAMC, au grad de realizare a indicatorului sub nivelul-țintă stabilit, de 100%, cel mai mic grad de realizare fiind înregistrat la AJFP Giurgiu (85,07%), AJFP Ilfov (88,81%) și AJFP Mehedinți (90,65%).

Volumul de venituri fiscale colectate la bugetul general consolidat este influențat de o multitudine de factori, dintre care cei mai importanți sunt potențialul economic al țării (nivelul produsului intern brut) și performanța administrației fiscale, respectiv capacitatea de a contracara fenomene de evaziune fiscală și de a asigura un randament ridicat al colectării impozitelor și taxelor. Activitatea administrației fiscale își lasă amprenta asupra comportamentului contribuabililor, respectiv asupra *nivelului de conformare voluntară* la declararea și plata obligațiilor fiscale. Evoluția acestui indicator, în perioada 2006-2014, se prezintă astfel:

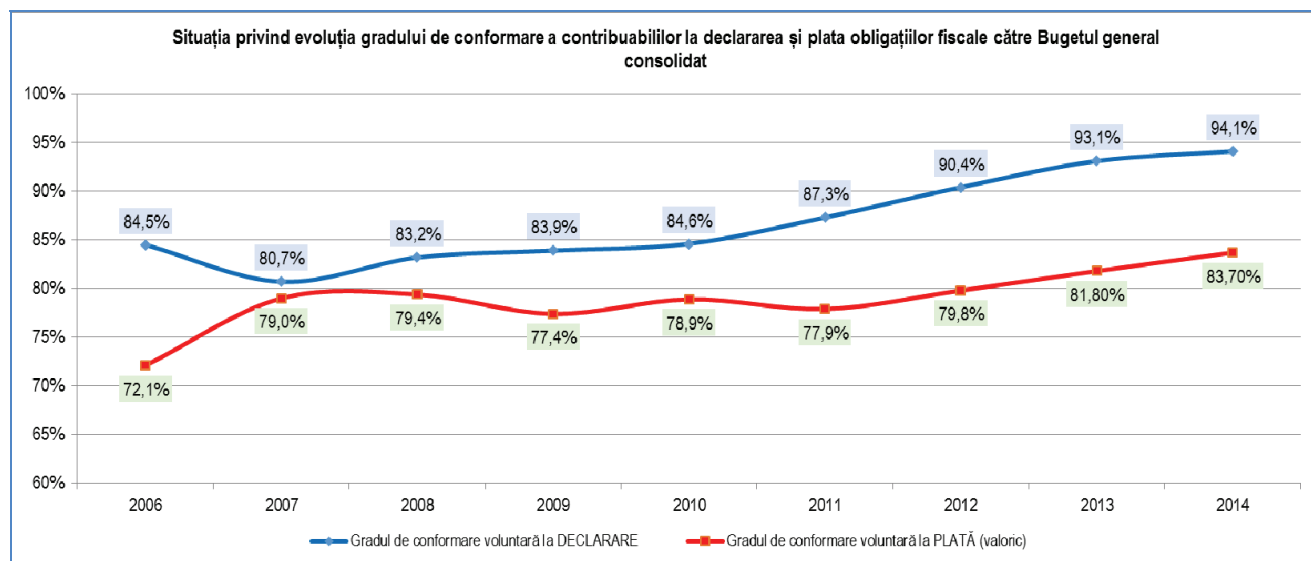

Figura nr. 6 – Evoluția gradului de conformare a contribuabililor la declararea și plata obligațiilor fiscale, în perioada 2006-2014

Se poate constata o creștere a disciplinei contribuabililor în ultimii ani, în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor declarative (depunerea declarațiilor fiscale la termenele prevăzute de legislația specifică), ajungându-se ca, în anul 2014, peste 94% dintre declarațiile fiscale să fi fost depuse în mod voluntar, în termenul prevăzut de lege.

Nedepunerea declarației fiscale relevă un nivel ridicat al indisciplinii fiscale a contribuabililor, manifestată fie prin nedeclararea impozitelor și taxelor (ceea ce reprezintă evaziune fiscală), fie prin neglijență în îndeplinirea unor obligații strict formale (nedepunerea

unor declarații fiscale chiar și atunci când nu s-a realizat activitate etc.). În contextul unui număr ridicat de contribuabili ce nu depun declarații fiscale în termen, pentru administrația fiscală este extrem de greu să diferențieze între cele 2 tipuri de situații exemplificate anterior și să realizeze cu promptitudine verificări fiscale la cei care nu depun declarații în mod intenționat.

Pe de altă parte, un indicator deosebit de important îl constituie *îndeplinirea obligațiilor de plată de către contribuabili, respectiv plata propriu-zisă a impozitelor și taxelor datorate bugetelor publice*. Gradul de conformare voluntară la plata obligațiilor fiscale (valoric) reflectă nivelul plăților realizate voluntar de către contribuabil, până la termenul scadent al obligațiilor fiscale.

În anul 2014, contribuabilii au achitat, în mod voluntar, aproximativ 161,9 miliarde lei, ceea ce reprezintă 83,7% din totalul obligațiilor fiscale înscrise în declarațiile fiscale depuse de agenții economici.

Un grad redus al conformării voluntare la plată conduce la un nivel ridicat al arieratelor și la o presiune foarte mare asupra activității de executare silită.

Arieratele înregistrate de persoane juridice și fizice s-au ridicat, la data de 31.12.2014, la nivelul de 81.705,9 milioane lei, din care 2.883,6 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 78.822,3 milioane lei reprezintă arierate de la persoane juridice. Arieratele reprezintă obligații fiscale datorate (debite principale și accesorii) exigibile și neplătite de contribuabili până la termenele prevăzute de lege.

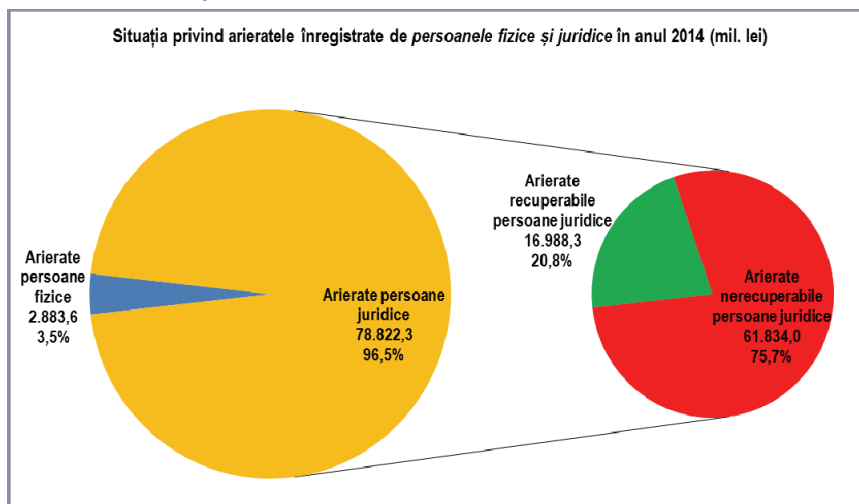

Figura nr. 7 – Situația privind arieratele înregistrate de persoanele fizice și juridice la 31.12.2014

Ponderea cea mai mare a acestor arierate o reprezintă *arieratele nerecuperabile de la persoanele juridice* (61.834 milioane lei, ~76% din total), adică obligații fiscale neachitate de agenții economici aflați în una din următoarele situații:

- arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească prin deschiderea procedurii insolvenței, prin instituirea administrării speciale sau prin suspendarea popririi conform Codului de procedură fiscală;
- arierate pentru care s-a declarat starea de insolvabilitate fără venituri sau bunuri urmăribile;
- arierate amânate la plată în vederea scutirii.

În ceea ce privește unitățile subordonate ANAF, în evidențele cărora se înregistrează cele mai mari creanțe fiscale neîncasate, se constată că *DGRFP București și DGAMC cumulează aproximativ 46,5% din arieratele totale* (62% din totalul arieratelor recuperabile și 42% din arieratele nerecuperabile). Trebuie totuși subliniat faptul că DGAMC și DGRFP București sunt structurile subordonate ANAF, prin care se colectează marea masă a veniturilor bugetare, astfel că există o proporționalitate cu volumul arieratelor înregistrate.

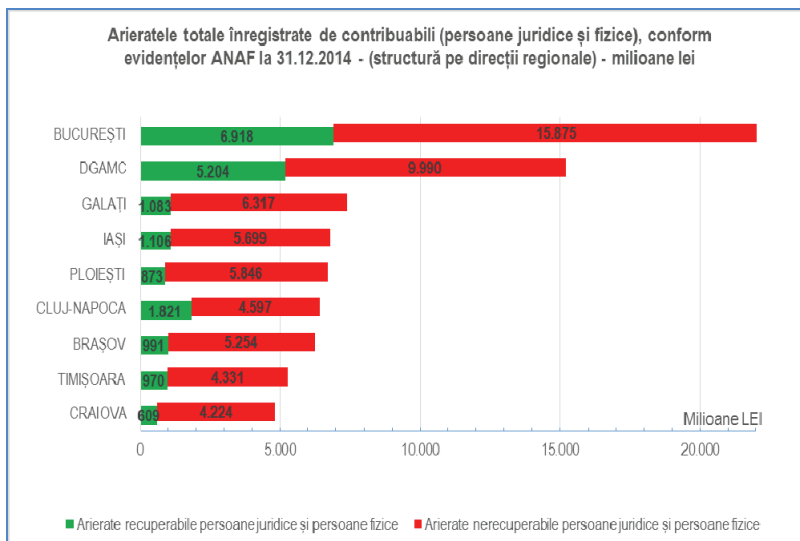

Figura nr. 8 – Arieratele totale înregistrate de contribuabili (persoane juridice și fizice), conform evidențelor ANAF la 31.12.2014 (structură pe direcții regionale)

În ceea ce privește evoluția și componența arieratelor înregistrate de persoanele juridice se constată o creștere semnificativă a arieratelor nerecuperabile, de la 24.519 milioane lei în anul 2008 până la 61.834 milioane lei în anul 2014.

Cea mai mare parte a arieratelor este determinată de deschiderea procedurii de insolvență/faliment a contribuabililor, situație în care executarea silită se suspendă și, totodată, se întrerupe calculul accesoriilor de la acel moment.

La 31.12.2014, ANAF înregistra obligații fiscale neîncasate de la agenți economici de aproximativ 11,8% din PIB, la un nivel aproximativ constant în anii 2010-2013, însă cu aproximativ 4% din PIB mai mult decât în anul 2008 (anul apariției crizei economice în România), iar arieratele recuperabile reprezentau 2,5% din PIB.

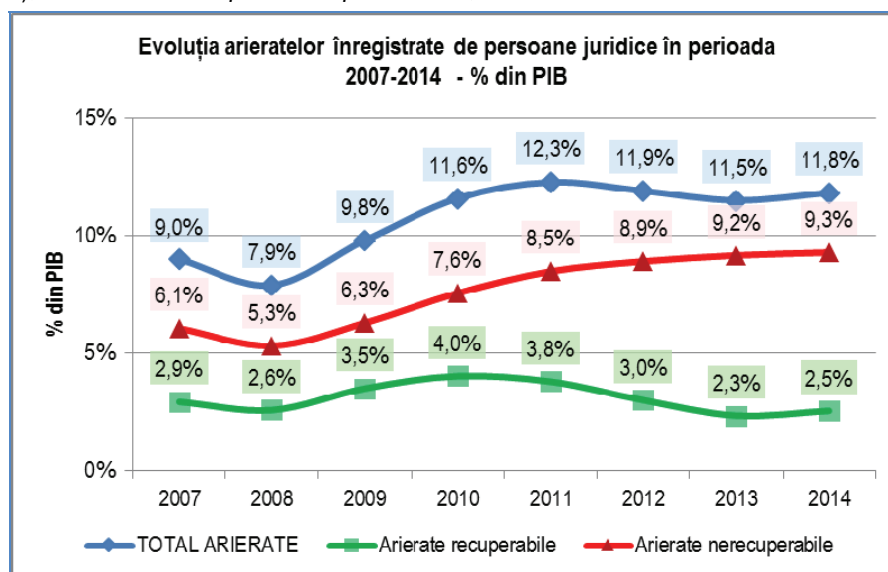

Figura nr. 9 – Evoluția arieratelor înregistrate de persoane juridice în perioada 2007-2014 (% din PIB)

Raportându-ne la evoluția PIB din România, constatăm că arieratele nerecuperabile au crescut, de la instaurarea crizei economice (anul 2008) și până la 31.12.2014 cu aproximativ 75%, adică de la 5,3% din PIB la 31.12.2008 până la 9,3% din PIB la 31.12.2014.

Din analiza categoriilor de obligații fiscale și a bugetelor afectate de neîncasarea tuturor veniturilor fiscale se constată că 73% din totalul arieratelor reprezintă sume cuvenite bugetului de stat (59.938 milioane lei), 20% reprezintă sume cuvenite bugetului asigurărilor sociale de stat (16.079 milioane lei), 5% reprezintă sume cuvenite bugetului asigurărilor de sănătate (4.309 milioane lei), iar arieratele înregistrate la bugetul asigurărilor pentru șomaj (1.208 milioane lei) reprezintă 2% din total.

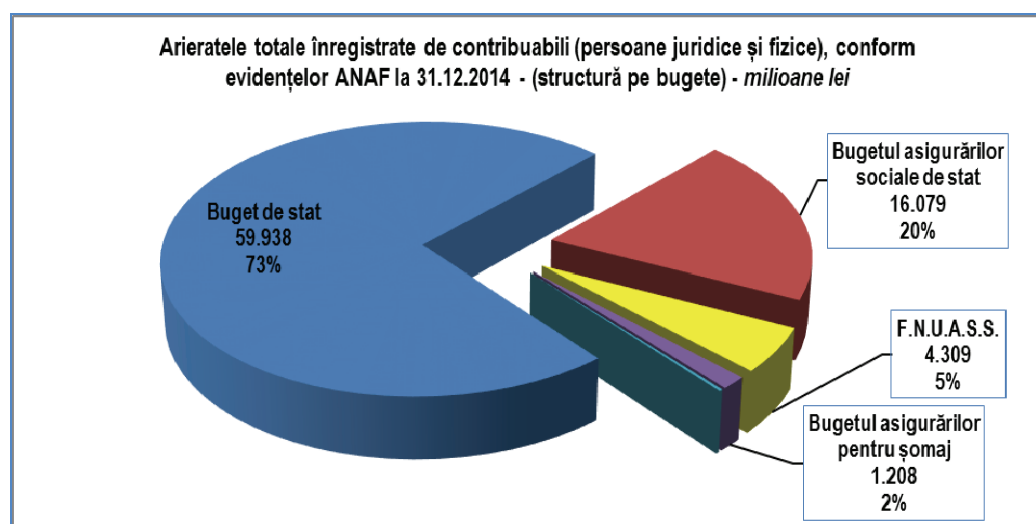

Figura nr. 10 – Arieratele totale înregistrate de ANAF la 31.12.2014 (persoane juridice) – structură pe bugete

Analizând detaliat componența arieratelor reprezentate grafic mai sus, se constată că majoritatea sumelor sunt în fapt arierate nerecuperabile, pentru care probabilitatea de încasare este redusă (în principal, arierate de la agenți economici aflați în procedura de insolvență/faliment).

Buget	Arierate recuperabile (milioane lei)	Arierate nerecuperabile (milioane lei)	TOTAL (persoane juridice și fizice)
Bugetul de stat	15.395,3	44.543,0	59.938,3
Bugetul asigurărilor sociale de stat	2.984,3	13.095,0	16.079,3
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	1.046,2	3.262,5	4.308,7
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	130,3	1.077,6	1.208,0
Bugetul instituțiilor publice	17,0	154,6	171,6
TOTAL arierate la 31.12.2014	19.573,1	62.132,9	81.705,9

Astfel, doar 24% din arieratele totale sunt obligații fiscale neachitate, pentru care ANAF avea la 31.12.2014 dreptul legal de a realiza măsuri de executare silită, restul de 76% din totalul arieratelor înregistrate în evidențele ANAF reprezentând arierate nerecuperabile (pentru care executarea silită este suspendată).

În ceea ce privește clasificarea contribuabililor în funcție de forma de participare a statului la capitalul social se constată că 17,8% dintre creanțele fiscale ale ANAF (arierate de la persoane juridice) sunt de la agenți economici cu capital de stat (aproximativ 14 miliarde de lei). Dintre acestea doar 2,4 miliarde de lei reprezintă arierate recuperabile, iar aproximativ 11,6 miliarde intră în categoria nerecuperabile. Dacă în ceea ce privește societățile cu capital de stat se poate considera, în mod firesc, că executarea silită este în măsură să aducă prejudicii intereselor și patrimoniului public, prin valorificarea la licitație publică a activelor (de regulă, la prețuri mai mici decât prețurile de piață), aceste motive nu pot fi invocate în cazul celor mai mulți debitori ai bugetelor publice, adică agenții economici cu capital privat.

Se constată că 82% dintre arieratele persoanelor juridice din evidențele ANAF provin de la contribuabili cu capital privat, iar dintre acestea o pondere semnificativă o reprezintă arieratele nerecuperabile, adică echivalentul a 63,6% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România (de regulă, arierate ale unor firme private aflate în insolvență/faliment/insolvabilitate).

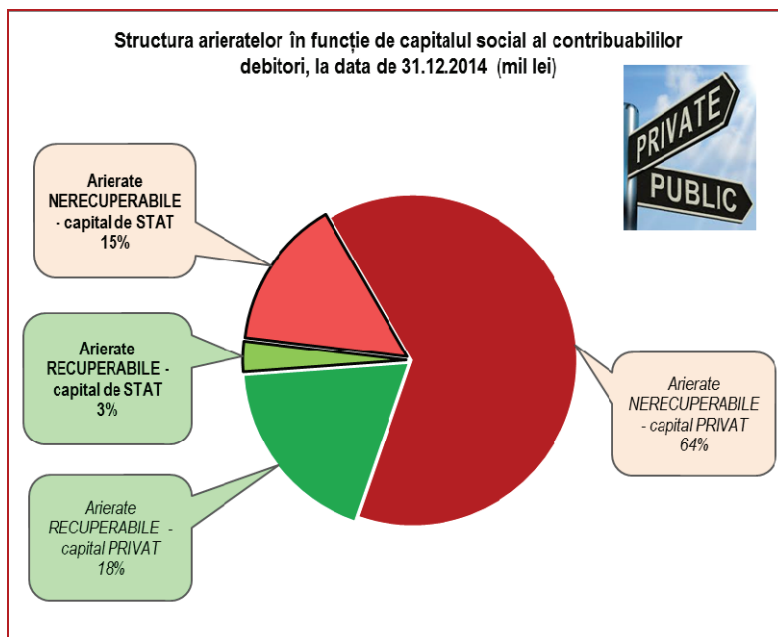

Figura nr. 11 – Structura arieratelor în funcție de capitalul social al debitorilor, la data de 31.12.2014

Analizând „Situția privind capacitatea de colectare, persoane juridice, la data de 31.12.2014 – bugetul general consolidat” se observă că o pondere semnificativă a arieratelor o dețin cele cu o vechime de peste 1 an, după cum urmează:

Arierate 31.12.2014 – persoane juridice (milioane lei)	Arierate recuperabile PJ		Arierate nerecuperabile PJ		TOTAL	
	Suma	% în total	Suma	% în total	Suma	% în total
Arierate în sold la finele anului precedent (vechime peste 1 an)	7.296,1	9,3	49.010,7	62,2	56.306,8	71,4
Arierate înregistrate în cursul anului de raportare (vechime mai mică de 1 an)	9.692,2	12,3	12.823,2	16,3	22.515,5	28,6
Total arierate	16.988,3	21,6	61.834,0	78,4	78.822,3	100

Conform evidențelor ANAF, un procent de doar 21,6% dintre creanțele fiscale reprezintă arierate recuperabile, în cazul cărora se pot exercita măsuri de executare silită. Restul arieratelor sunt nerecuperabile.

În scopul unei monitorizări mai detaliate, la nivelul ANAF s-a realizat o clasificare suplimentară a arieratelor în funcție de nivelul de certitudine (la încasare) al obligațiilor fiscale, fiind individualizată o nouă categorie de arierate denumită „Creanțe incerte”.

Creanțele (arierate) incerte sunt creanțele din categoria arieratelor recuperabile pentru care organele fiscale au întreprins măsuri de stabilire a nerecuperabilității lor, fiind încă în curs procedurile administrative.

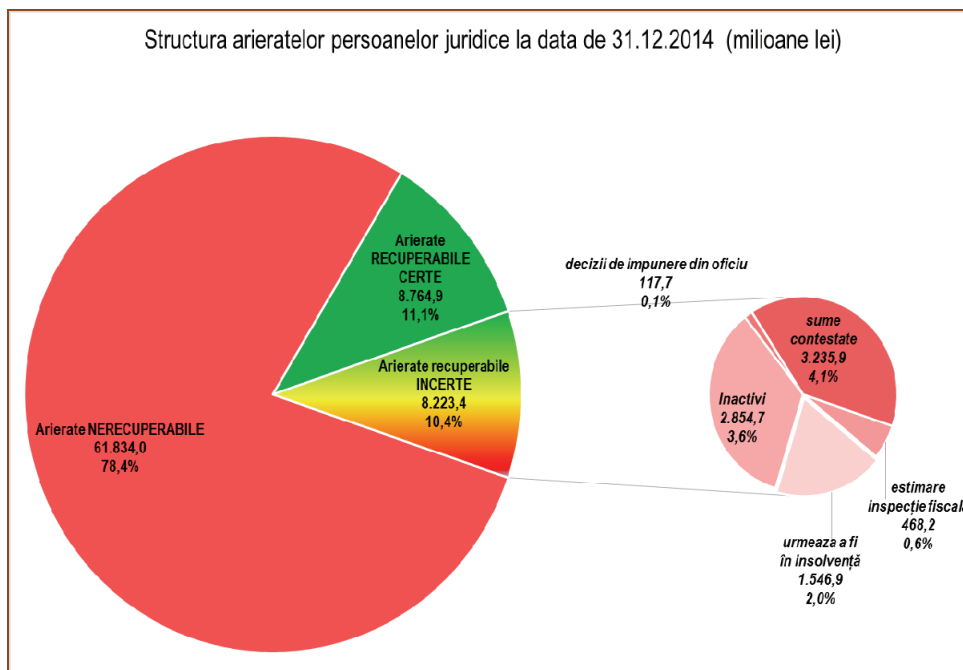

Figura nr. 12 – Structura arieratelor persoanelor juridice – recuperabile/nerecuperabile și certe/incerte

Arieratele recuperabile ale persoanelor juridice, care reprezentau la 31.12.2014 aproximativ 17 miliarde lei (21,6% din totalul arieratelor persoanelor juridice), se pot clasifica astfel:

- *arierate certe* – aproximativ 11,1% din totalul arieratelor persoanelor juridice (aproximativ 8,8 miliarde lei din totalul arieratelor persoanelor juridice în sumă de 78,8 miliarde lei);
- *arierate incerte* – aproximativ 10,4% din totalul arieratelor persoanelor juridice (8,2 miliarde lei), după cum urmează:
 - creanțele contribuabililor pentru care organele fiscale au solicitat deschiderea procedurii de insolvență (până la deschiderea efectivă a acesteia), aproximativ 1,5 miliarde lei (2% din total arierate persoane juridice);
 - creanțele contribuabililor stabilite prin estimarea bazei de impunere de către organele de inspecție fiscală, aproximativ 468 milioane lei (0,6% din total arierate persoane juridice);
 - creanțele stabilite prin acte administrativ fiscale pentru care s-a formulat contestație, aproximativ 3,2 miliarde lei (4,1% din total arierate persoane juridice);
 - creanțele agenților economici pe care organele fiscale i-au declarat contribuabili inactivi, aproximativ 2,8 miliarde lei (3,6% din total arierate persoane juridice).

Pentru a putea lua măsuri adecvate în vederea contracarării acumulării de arierate este extrem de important să se stabilească originea arieratelor și factorii care au favorizat acumularea în cascadă a unor datorii către bugetul statului. Situația detaliată privind arieratele recuperabile de la 31.12.2014, structurate după origine, se prezintă astfel:

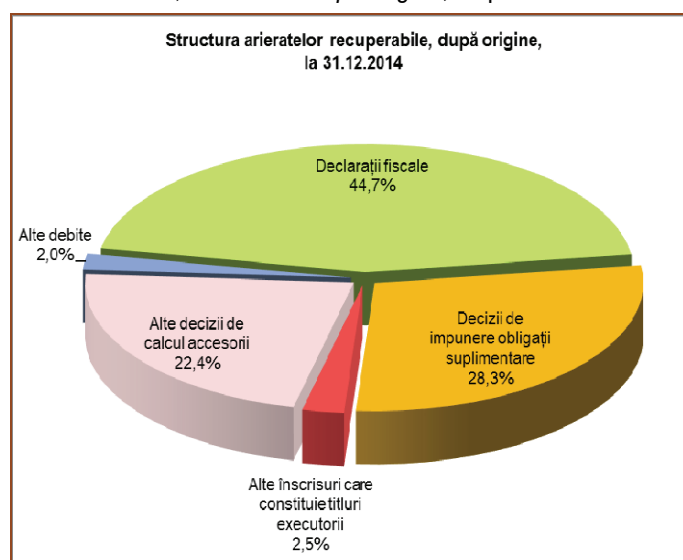

Figura nr. 13 – Arieratele recuperabile la 31.12.2014 (structura după origine)

Practic, 45% din arierate sunt declarate în mod voluntar de către agenții economici. În acest fel, neplata impozitelor și a taxelor și acumularea unor arierate foarte mari devine o nouă formă de evaziune fiscală, în care contribuabilii își declară obligațiile fiscale (fără a intra sub incidența Legii nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale), însă nu-și îndeplinesc propriu-zis obligația de a vărsa impozite și taxe la bugetul general consolidat. De altfel, volumul foarte ridicat al arieratelor nere-

cuperabile (firme în insolvență/faliment) confirmă încă o dată această afirmație. Nivelul ridicat al cuantumului accesoriilor (22,4%) în totalul arieratelor recuperabile indică faptul că multe dintre obligațiile fiscale scadente și neachitate de agenții economici au o vechime mare.

O situație deosebită se constată în cazul sumelor stabilite suplimentar, prin decizii de impunere, ca urmare a unor inspecții fiscale. La 31.12.2014, aproximativ 28,3% dintre arierate constau în diferențe suplimentare stabilite de organele de control. În aceste cazuri, conform prevederilor legislației privind procedura fiscală, există posibilitatea instituirii unor măsuri asigurătorii. Practic, contracararea acumulării acestor arierate trebuie realizată prin eforturile conjugate ale aparatelor de inspecție fiscală și executare silită din cadrul ANAF.

În vederea recuperării unei proporții cât mai ridicate din arierate e necesar ca măsurile de executare silită să fie concentrate pe zonele în care se acumulează volume mari de arierate. Conform informațiilor existente la nivelul ANAF la 31.12.2014, 31% dintre arierate aparțineau unui număr restrâns de agenți economici, respectiv contribuabililor mari administrați de DGAMC. Situația detaliată privind ponderea arieratelor fiecărei categorii de contribuabili în totalul arieratelor recuperabile înregistrate de ANAF se prezintă astfel:

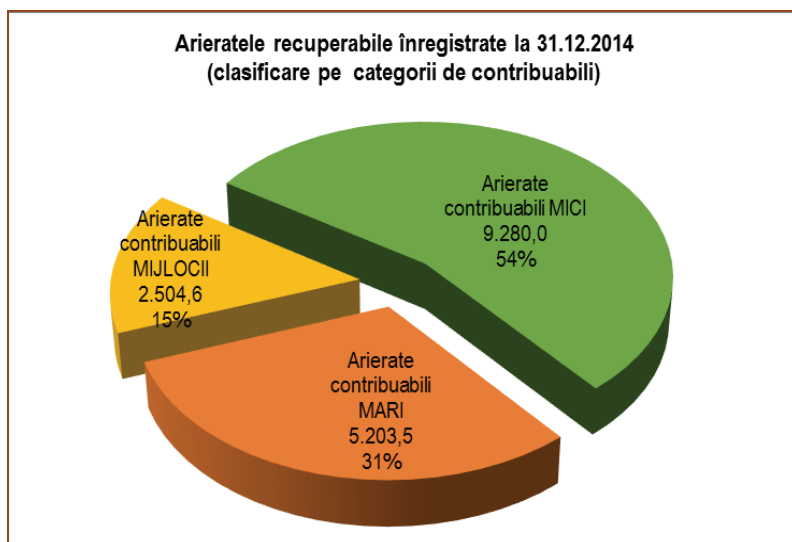

Figura nr. 14 – Arieratele recuperabile înregistrate la 31.12.2014 (clasificare pe categorii de contribuabili)

Unitățile fiscale special create pentru a asigura o administrare mai performantă a marilor contributory la bugetul statului, respectiv DGAMC și AFP pentru contribuabili mijlocii din cadrul fiecărei structuri regionale, au acumulat în total 46% din arieratele recuperabile din evidențele ANAF.

Analizând detaliat structura debitorilor la 31.12.2014, se constată că 76% dintre arierate reprezintă obligații fiscale ale unor contribuabili cu datorii peste 150 mii lei. De asemenea, 19% dintre arieratele recuperabile sunt de la contribuabili ce datorau impozite și taxe într-un cuantum cuprins între 15 mii lei și 150 mii lei. În concluzie, debitorii cu sume peste 15 mii lei cumulează peste 95% dintre arieratele recuperabile existente în sold la 31.12.2014.

	Număr debitori	% în nr. debitori	Volum cumulat al arieratelor (recuperabile) (milioane lei)	% în volum arierate
Arierate < 500 lei	125.154	29,6	19,4	0,1
Arierate 500-1.500 lei	59.079	14,0	55,4	0,3
Arierate 1.500-7.500 lei	110.150	26,1	413,7	2,4
Arierate 7.500-15.000 lei	42.498	10,1	445,4	2,6
Arierate ale contribuabililor cu datorii între 15.000 și 150.000 lei	74.404	17,6	3.183,5	18,8
Arierate ale contribuabililor cu datorii peste 150.000 lei	11.357	2,7	12.859,0	75,7

Cea mai mare parte a arieratelor înregistrate la ANAF aparține unui număr restrâns de contribuabili. Astfel, doar 2,7% din totalul debitorilor înregistrați la 31.12.2014 (aproximativ 11.300 de contribuabili) cumulează datorii de circa 12,9 miliarde de lei, adică 75,7% din totalul arieratelor recuperabile de la persoanele juridice din evidențele ANAF.

Contribuabilii cu datorii mici (până în 15 mii lei), deși reprezintă marea masă a rău-platnicilor (aproximativ 80% din totalul debitorilor cu arierate recuperabile), cumulează doar 5,5% din totalul arieratelor.

Un număr redus de contribuabili datornici (20%) cumulează marea masă a arieratelor (94,5%) la bugetul public, ceea ce conduce la concluzia că resursele executării silite trebuie să fie prioritizate către categoriile de contribuabili cu volum ridicat de arierate (de ex.: contribuabili mari și mijlocii, contribuabili cu debite peste 15 mii lei etc.).

Principalele deficiențe și vulnerabilități identificate în urma misiunii de control:

În activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea/prelucrarea declarațiilor fiscale la structurile subordonate

ale ANAF, gradul de conformare voluntară la declarare a contribuabililor a atins nivelul urmărit de ANAF pentru anul 2014, însă au fost constatate unele situații în care:

- nu a fost respectată procedura privind aplicarea unitară a sancțiunilor pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale, abatere consemnată la direcțiile generale regionale ale finanțelor publice DGRFP București și Caraș-Severin, precum și la următoarele administrații județene ale finanțelor publice AJFP: Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Dolj, Ialomița, Iași, Ilfov, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Sibiu, Suceava, Timiș, Vaslui și Vrancea;
- nu există un istoric (o bază de date) privind abaterile și contravențiile aplicate contribuabililor pentru nedepunerea sau depunerea întârziată a declarațiilor fiscale. Numărul de sancțiuni aplicate este redus comparativ cu numărul de declarații fiscale nedepuse de contribuabili, abatere ce se regăsește în cazul AJFP: Arad, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Brașov, Caraș-Severin, Cluj, Dâmbovița, Dolj, Galați, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Sălaj, Timiș și Vaslui;
- în unele cazuri nu au fost stabilite din oficiu obligațiile fiscale în cazul nedepunerii declarațiilor fiscale de către contribuabili;
- nu a fost respectată procedura de declarare a inactivității unor persoane juridice (abatere consemnată la AJFP: Alba, Arad, Bihor, Buzău, Caraș-Severin, Dolj, Gorj, Sălaj, Suceava, Timiș și Vâlcea).

 La gestionarea dosarelor fiscale au fost constatate unele cazuri de:

- nerespectare a prevederilor legale privind gestionarea și transferul dosarelor fiscale ale contribuabililor (în cazul AJFP: Arad, Bihor, Botoșani, Brăila, Brașov, Caraș-Severin, Constanța, Dâmbovița, Galați, Gorj, Harghita, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Sălaj, Timiș și Vaslui);
- neefectuare a transferului creanțelor fiscale ale contribuabililor aflați în reorganizare judiciară și faliment, precum și ale celor care și-au schimbat domiciliul fiscal/organul fiscal de administrare.

 La operațiunile de rambursare a taxei pe valoarea adăugată au fost constatate situații de:

- nesoluționare a tuturor deconturilor de TVA cu opțiune de rambursare în termenul prevăzut de lege (în cazul AJFP: Alba, Arad, Bihor, Buzău, Caraș-Severin, Cluj, Covasna, Dolj, Giurgiu, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Sălaj, Timiș, Vâlcea și Vaslui);
- efectuare, de către serviciile rambursări TVA, a unor rambursări de TVA fără respectarea prevederilor legale (în cazul AJFP: Bihor, Bistrița-Năsăud, Harghita, Ilfov, Satu Mare, Suceava și Timiș). Au fost consemnate deficiențe în ceea ce privește urmărirea și atingerea obiectivelor stabilite prin tematica de rambursare a TVA în cazul contribuabililor care au beneficiat de rambursarea soldului sumei negative a TVA cu control ulterior, deși din declarațiile informative depuse rezultă că au derulat tranzacții cu risc fiscal ridicat; au existat contribuabili care au beneficiat de rambursări de TVA cu control ulterior care au declarat prin D394 achiziții de bunuri și servicii de la contribuabili inactivi, radiați sau neplătitori de TVA; au existat situații în care organul fiscal nu a justificat prin documente, jurnale, tabele, situații, verificarea realității achizițiilor semnificative de unde rezultă taxa pe valoarea adăugată de rambursat.

 În ceea ce privește evidența analitică pe plătitor, în unele situații au fost constatate:

- neconcordanțe între evidența contabilă și cea analitică pe plătitor privind creanțele bugetare la instituțiile cu atribuții în administrarea veniturilor bugetelor publice (la DGRFP București, precum și la AJFP: Alba, Arad, Brașov, Cluj, Dolj, Harghita, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Sălaj, Satu Mare, Sibiu, Vaslui, Vrancea);
- situații de neluare/nedisponere a tuturor măsurilor prevăzute de normele legale vizând sancționarea plătitorilor de obligații fiscale care au reținut, dar care nu au vărsat în totalitate sumele reprezentând impozite și contribuții cu reținere la sursă (cazuri consemnate la AJFP: Argeș, Bacău, Bihor, Botoșani, Constanța, Covasna, Iași și Mehedinți);
- cazuri de menținere în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiați (la AJFP: Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Brașov, Buzău, Călărași, Cluj, Constanța, Covasna, Dâmbovița, Dolj, Harghita, Mehedinți, Olt, Sibiu, Suceava și Vaslui);
- cazuri de neinstituire și necomunicare la termenele legale a accesoriilor din fișele de evidență analitică pe plătitor (la AJFP Gorj și Mehedinți).

 La stingerea creanțelor fiscale prin aplicarea măsurilor de executare silită au fost constatate cazuri de:

- neînființare a popririlor pe disponibilitățile bănești din conturile bancare ale contribuabililor (cazuri consemnate la 13 administrații județene ale finanțelor publice: Bistrița-Năsăud, Botoșani, Caraș-Severin, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Prahova, Sălaj, Suceava, Timiș și Vâlcea);
- nevalorificare a sechestrului instituit pentru bunurile mobile și imobile în toate cazurile în care se impunea acest lucru (abatere consemnată în cazul a 17 structuri teritoriale ANAF, respectiv DGRFP București și Galați, precum și la AJFP: Arad, Argeș, Bihor, Caraș-Severin, Constanța, Dâmbovița, Gorj, Mehedinți, Mureș, Neamț, Sălaj, Satu Mare, Sibiu, Vrancea, Vaslui); există în unele situații întârzieri semnificative între momentul sechestrării bunului, momentul evaluării de către un expert ANEVAR și, ulterior, momentul valorificării propriu-zise a bunurilor sechestrate;
- neurmărire a respectării clauzelor convențiilor privind acordarea de îlesniri la plată a obligațiilor bugetare datorate (abatere constatată la AJFP: Arad, Bacău, Bihor, Caraș-Severin, Harghita, Satu Mare, Tulcea și Vrancea);
- deficiențe privind derularea procedurii de declarare a insolvenței debitorilor (abaterea se regăsește la toate structurile teritoriale ale ANAF);
- deficiențe privind derularea procedurii de atragere a răspunderii solidare a administratorilor.

Cauzele acestor abateri au fost determinate atât de neaplicarea corespunzătoare a procedurilor și normelor activității de executare silită, de volumul mare de activitate al acestor funcționari, cât și de funcționarea defectuoasă a formelor de control intern instituite la nivelul entităților teritoriale în cauză.

 În ceea ce privește activitatea de executare a hotărârilor judecătorești în cauzele penale comunicate ANAF au fost constatate:

- lei -

Indicator	Sold la 31.12.2013	Încasări din sold precedent realizate în anul 2014	Sume notificate în anul 2014	Sume încasate din sumele notificate în anul de raportare	Regularizări	Sold la 31.12.2014
Situația bunurilor confiscate –TOTAL	96.054.385	10.247.002	941.264.346	4.264.188	-9.862.864	1.012.944.682
Situația hotărârilor judecătorești pronunțate în cauze penale – TOTAL	222.751.243	1.989.076	1.659.807.015	18.460.471	-17.292.171	1.844.816.540

Din datele existente la Direcția generală de reglementare a colectării creanțelor bugetare a rezultat faptul că în cursul anului 2014 s-a primit spre executare silită un număr total de 2.140 de sentințe/hotărâri judecătorești pronunțate în cauze penale. Valoarea totală a prejudiciilor stabilite prin aceste sentințe este de 2.574,85 milioane lei.

Din datele existente la Direcția Generală Juridică din cadrul ANAF a rezultat că au fost transmise centralizat spre executare un număr total de 2.371 de hotărâri judecătorești în cauze penale, cu 231 mai multe decât cele ce se regăsesc în evidența Direcției generale de reglementare a colectării creanțelor bugetare și a Direcției generale de panificare, monitorizare și sinteză. Această stare de fapt denotă următoarele abateri în activitatea ANAF:

- un nivel redus al sumelor încasate din activitatea de executare a hotărârilor judecătorești în cauzele penale comunicate organelor fiscale;
- lipsa unei proceduri și/sau metodologie care să precizeze care sunt direcțiile implicate și responsabilitatea pe fiecare segment de activitate în scopul monitorizării lunare a executării acestor hotărâri judecătorești;
- o parte din prejudiciile stabilite prin hotărâri judecătorești nu au fost înregistrate în contabilitate ca și creanță de către ANAF, astfel încât în cazul prejudiciilor neînregistrate există riscul de a nu fi recuperate, neexistând dreptul de creanță și nefiind nici urmărite de activitatea de executare silită.

 La evidența contabilă a veniturilor bugetului de stat au fost constatate:

- neînregistrarea în conturile de venituri ale bugetului de stat, a unor sume care prin natură, conținut și mod de constituire, trebuiau evidențiate, după caz, în conturi de venituri;
- înregistrarea eronată și menținerea nejustificată în evidența contabilă, în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, a unor sume reprezentând venituri încasate prin Trezoreria Statului și care nu au suport declarativ;
- neconcordanța între creanțele bugetare înregistrate în evidența contabilă, în conturile „Creanțe ale bugetului de stat” și „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” și cele din evidența analitică pe plătitor;
- menținerea în evidența contabilă, în soldul contului „Creanțe ale bugetului de stat”, a creanțelor contribuabililor care au fost radiați din evidențele Oficiului Registrului Comerțului;
- neînregistrarea codebitorilor în contul de evidență în afara bilanțului „Alte valori în afara bilanțului”;
- neconcordanța între soldul contului extrabilanțier „Valori materiale supuse sechestrului” și valoarea bunurilor sechestrate;
- menținerea nejustificată în contul de evidență în afara bilanțului (cont „Valori materiale supuse sechestrului”) a valorii bunurilor sechestrate pentru contribuabilii care au fost radiați de la Oficiul Registrului Comerțului;
- neînregistrarea în contul „Înlesniri la plata creanțelor bugetare” a obligațiilor bugetare care au fost eşalonate sau amânate la plată;
- menținerea în soldul contului „Creanțe fiscale pentru care s-a declarat starea de insolvabilitate a debitorului” a creanțelor bugetare datorate de agenți economici care au fost radiați;
- neconcordanțe între creanțele înregistrate prin contul 891 și cele înregistrate prin contul contabil 892 ca urmare a transferării domiciliului fiscal al agenților economici de la un organ fiscal la altul;
- neînregistrarea integrală în contabilitate a valorii TVA-ului aprobat la rambursare, dar nerestituit/necompensat până la data de 31.12.2014;
- reluarea nejustificată la cheltuieli a provizioanelor constituite pentru deprecierea creanțelor fiscale datorate bugetului general consolidat de către contribuabilii aflați în insolvență în situația transferului dosarelor fiscale.

 Pentru activitatea de inspecție fiscală au fost consemnate în actele de control întocmite la nivelul structurilor teritoriale ale ANAF unele situații de:

- neincluare în programul de control și neefectuare a inspecțiilor fiscale la contribuabilii care au intrat în insolvență (AJFP: Caraș-Severin, Iași, Giurgiu etc.);
- neefectuare a analizei de risc și necuprindere în programul de control a operatorilor economici caracterizați de risc fiscal semnificativ, care, începând cu data de 01.02.2013, aveau obligația evidențierii, declarării și plății veniturilor rezultate din activități de exploatare și valorificare a resurselor naturale (AJFP: Brașov, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Constanța, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița etc.);
- neanalizare a riscului fiscal în cazul unor contribuabili-persoane juridice care au făcut obiectul inspecțiilor fiscale cu privire la acciză (AJFP Constanța);
- neprogramare, în baza analizei de risc, a unor acțiuni de control la contribuabili care au beneficiat de soluționarea cererilor de rambursare a TVA cu control ulterior. Acest gen de abateri a fost identificat la majoritatea structurilor teritoriale

- din subordinea ANAF, dintre care exemplificăm: DGAMC (Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili), DGRFP București și Brașov, precum și AJFP: Gorj, Bistrița-Năsăud, Călărași, Caraș-Severin, Constanța, Harghita etc.;
- neincluare în programul de control, în baza analizei de risc, a unor contribuabili care au efectuat achiziții de la parteneri declarați inactivi sau radiati;
 - neincluare în programul de control, în baza analizei de risc, a unor contribuabili care au depus deconturi succesive cu sume negative și nu au solicitat rambursarea (DGRFP Cluj și AJFP: Gorj, Bistrița-Năsăud, Călărași, Caraș-Severin, Dâmbovița, Brăila etc.);
 - neefectuare a analizei de risc și neprogramare pentru inspecție fiscală a unor contribuabili care prezintă neconcordanțe semnificative în declarațiile 390 sau 394. Această abatere a fost constatată la majoritatea structurilor teritoriale din subordinea ANAF, dintre care exemplificăm AJFP: Cluj, Harghita, Iași, Bistrița-Năsăud, Cluj, Călărași, Caraș-Severin, Dâmbovița, Brăila etc.;
 - lipsă a unor aplicații informatice și utilizarea unor proceduri insuficient dezvoltate cu privire la selecția pentru control a persoanelor fizice;
 - neefectuare a analizei de risc și necuprindere în programul de control a contribuabililor (persoane fizice) care au efectuat tranzacții imobiliare cu caracter de continuitate, fără a se înregistra ca plătitori de TVA;
 - nerespectare a metodologiilor și procedurilor de control de către inspectorii fiscali; întocmirea formală a unor acte de control;
 - analiză de risc deficitară pentru identificarea contribuabililor care ar putea prezenta risc fiscal ridicat din punct de vedere al prețurilor de transfer;
 - întârzieri semnificative în emiterea soluțiilor fiscale individuale (SFIA), peste termenul de 3 luni prevăzut la art. 42 alin. (11) din Codul de procedură fiscală;
 - nesolicitare, în baza analizei de risc, a dosarului prețurilor de transfer în cazul unor inspecții fiscale derulate la societăți comerciale care au înregistrat tranzacții semnificative cu persoane afiliate.

Din analiza *Situației privind primii 100 de contribuabili din România, selectați după criteriul cifrei de afaceri, în ordine descrescătoare, întocmită pentru anii 2012-2014*, au rezultat următoarele:

- 86 dintre societățile analizate (primii 100 de contribuabili) fac parte din grupuri multinaționale, restul de 14 societăți fiind deținute de statul român;
- din cei 100 de contribuabili analizați, au fost efectuate, pe parcursul ultimilor cinci ani, inspecții fiscale care au vizat impozitul pe profit la un număr de 43 de contribuabili;
- din cele 43 de inspecții fiscale efectuate la contribuabili-persoane afiliate, s-a solicitat întocmirea și prezentarea dosarului prețurilor de transfer doar pentru un număr de 3 contribuabili, la care *nu au fost stabilite sume suplimentare*.

Această situație/stare de fapt denotă un interes redus manifestat de ANAF în controlul fiscal al prețurilor de transfer în ultimii ani, deși impactul în economia sumelor încasate la bugetul de stat din impozitul pe profit suplimentar determinat de impozitarea profiturilor companiilor multinaționale ar fi semnificativ.

 În activitatea Direcției Generale Antifraudă Fiscală au fost constatate următoarele:

- activitatea de selecție a contribuabililor incluși în planul de control poate fi îmbunătățită prin valorificarea mai eficientă a datelor și informațiilor de care dispune ANAF;
- nu au fost efectuate acțiuni de control prin care să se stabilească debite reprezentând accize și/sau datorie vamală (taxe vamale, accize TVA etc.);
- abateri referitoare la gestionarea sigiliilor utilizate de către inspectorii antifraudă;
- există cazuri în care nu a fost urmărită respectarea de către operatorii economici contravenienți a măsurilor referitoare la suspendarea activității și, implicit, neluarea măsurilor de confiscare a sumelor încasate din livrarea de bunuri ori prestarea de servicii ca urmare a desfășurării mai departe a activității după suspendarea acesteia;
- există situații în care nu au fost respectate dispozițiile legale privind activitatea de confiscare a mărfurilor, respectiv întârzieri repetate în predarea/declararea bunurilor către organele fiscale, precum și alte aspecte legate de gestionarea confiscărilor;
- actele de control încheiate au fost transmise cu întârziere către organul fiscal competent cu gestionarea dosarului fiscal în vederea arhivării/efectuării de verificări suplimentare (inspecție fiscală);
- au fost identificate situații în care, pentru situații similare, aplicarea sancțiunilor contravenționale nu s-a făcut în mod unitar pentru persoane fizice sau juridice.

 În activitatea de soluționare a contestațiilor s-a constatat că:

- nu se respectă, în toate situațiile, termenul legal de 45 de zile pentru soluționarea contestațiilor, învederat de Codul de procedură fiscală;
- nu se respectă procedura operațională „Emiterea deciziilor de soluționare a contestațiilor” (cod: PO-03.01) cu privire la executarea, în termen de 30 de zile, a deciziei de desființare a obligațiilor fiscale stabilite de către organele de inspecție fiscală din ANAF.

 În activitatea Direcției de Verificări Fiscale există deficiențe privind:

- procedura operațională nr. PO-50.01 pentru „Verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice supuse impozitului pe venit, reglementat de titlul III din Codul fiscal” se afla încă în stadiu de proiect la data efectuării controlului Curții de Conturi, nefiind aprobată;

- neimplementarea, la nivelul Direcției Verificări Fiscale, a unui sistem de indicatori de performanță care să permită evaluarea activității direcției;
- rezultatele activității Direcției Verificări Fiscale cu valori extrem de reduse, în contextul în care așteptările pentru acest segment de activitate al ANAF sunt foarte mari.

 La Direcția Generală a Vămlor și la structurile sale subordonate s-au constatat următoarele:

- unele atribuții din Regulamentul de organizare și funcționare au fost realizate parțial de Direcția Generală a Vămlor, deoarece nu a realizat o supraveghere performantă a mișcării produselor accizabile pe teritoriul național;
- structurile teritoriale ale ANAF, ce sunt coordonate de Direcția Generală a Vămlor nu au aplicat, în toate cazurile, prevederile legale pentru sancționarea agenților economici care nu au respectat prevederile Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal;
- în unele situații, Direcția Generală a Vămlor, prin structurile teritoriale coordonate, nu a efectuat o supraveghere permanentă a activităților de colorare și marcarea a motorinei destinate navigației;
- au fost identificate, în unele situații, deficiențe legate de analiza de risc efectuată la nivelul Direcției supraveghere accize și operațiuni vamale (actual DSCV), în cazul operațiunilor vamale de import. Au fost identificate situații de necuprindere pentru controlul vamal ulterior a unor operatori economici care prezentau un nivel de risc fiscal ridicat;
- la nivelul DGV nu există instrumente informatice care să semnaleze eventualele neconcordanțe ce pot apărea între datele și informațiile referitoare la operațiunile de închidere a tranzitelor vamale;
- Direcția Generală a Vămlor nu a aplicat integral prevederile HG nr. 973/2006 în cazurile în care este necesară o amânare a determinării definitive a valorii în vamă, cu ocazia importului de mășline efectuat de anumiți agenți economici;
- pentru programele de încasări ale DGV nu au fost fixate ținte în anul 2014 pentru indicatorii gestionați;
- întârzieri importante la instituirea profilurilor de risc vamal de tip D, cu consecințe la încasarea creanțelor la bugetul general consolidat. Această situație a fost posibilă și datorită lipsei unei proceduri operaționale specifice.

În activitatea Serviciului Echipamente Control Nedistructiv din cadrul Direcției Generale a Vămlor au fost constatate:

- utilizarea sistemului mobil tip Roboscan într-un număr redus de cazuri;
- rezultate nesemnificative, din punct de vedere valoric și cantitativ, în raport cu importanța Sistemului Integrat Vamal de Securizare a Frontierei (SIVSF);
- personalul din cadrul Serviciului echipamente control nedistructiv din DGV nu a inițiat și efectuat, în anul 2014, niciun control vamal în domeniul de competență stabilit prin ROF.

În ceea ce privește activitatea Laboratorului vamal central s-a constatat:

- în unele cazuri s-au înregistrat întârzieri în soluționarea cererilor de analiză a probelor;
- ordinea de efectuare a analizelor nu a respectat în totalitate ordinea sosirii probelor;
- subdimensionarea resurselor laboratorului în anul 2014, ceea ce a condus la afectarea activității tuturor celorlalte direcții/servicii din cadrul DGV, întrucât în lipsa analizelor nu se pot dispune măsurile legale;

În ceea ce privește activitatea de evaluare a Resurselor Proprii Tradiționale (RPT) au fost constatate:

- neconcordanțe între RPT reflectate în anexa 5 „Contul de execuție-venituri” la bilanț și cele din situațiile de cont „A” raportate la 31 decembrie 2014;
- menținerea în contabilitatea contului „B” a unor sume declarate nerecuperabile sau recuperate de către altă structură vamală.

Recomandări formulate pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul ANAF

Cu privire la activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, de primire a declarațiilor fiscale, de analiză de risc

- ✓ efectuarea unei analize la nivelul activității curente a serviciului „Registru contribuabili declarații fiscale” și a celorlalte servicii cu atribuții în formularea de propuneri de inactivare a contribuabililor pentru identificarea unor soluții, astfel încât procedura de inactivare a contribuabililor să poată fi realizată cu maximă operativitate;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru realizarea impunerii din oficiu în toate situațiile în care trebuie aplicată această procedură;
- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare, prin care să fie analizate (la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice) situațiile în care se impun: aplicarea de sancțiuni pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale, impunerea din oficiu, inactivarea contribuabililor în cazurile în care trebuie aplicată această procedură etc. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern vor fi formulate propuneri de îmbunătățire a activității de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiză de risc, după caz;
- ✓ informarea în regim de urgență a serviciilor juridice din cadrul Direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice pentru a se putea formula solicitări către judecătorul sindic pentru revocarea administratorilor judiciari care nu-și îndeplinesc obligațiile în raport cu autoritățile fiscale (nedepunerea declarațiilor fiscale);
- ✓ intensificarea măsurilor de monitorizare și identificare a unor soluții pentru a se asigura anularea cu maximă operativitate a codului de TVA, în cazul tuturor contribuabililor la care s-a dispus atragerea răspunderii solidare a administratorilor/asociaților;
- ✓ dispunerea de către conducerea agenției a obligativității asigurării conectării tuturor informațiilor cu relevanță fiscală deținute de structurile ANAF;
- ✓ asigurarea accesului la informațiile deținute de alte entități (instituții publice) despre bunurile și veniturile contribuabililor;
- ✓ obligativitatea utilizării tuturor informațiilor cu relevanță fiscală deținute de ANAF sau accesate în baza protocoalelor de schimb de informații pentru aprecierea obiectivă a stării de fapt fiscale a contribuabililor;

- ✓ actualizarea și completarea procedurilor operaționale aplicabile activității de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale; analiza de risc va ține cont și de măsurile/propunerile de îmbunătățire a activității de administrare fiscală conținute în Sistemul Integrat de Management al Veniturilor Fiscale derulat de ANAF în parteneriat cu Banca Mondială.

Cu privire la activitatea serviciilor de gestionare a dosarelor fiscale, serviciilor de evidență analitică pe plătitor, a serviciilor de rambursări TVA

- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare prin care să fie analizate, la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice, activitatea acestor servicii/activități. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern vor fi formulate, după caz, propuneri de îmbunătățire a activității structurilor analizate și/sau de sancționare a personalului cu atribuții în domeniile analizate.

Cu privire la stingerea creanțelor fiscale prin aplicarea măsurilor de executare silită

- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare prin care să fie analizată (la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice) activitatea serviciilor de executare silită. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern vor fi formulate, după caz, propuneri de îmbunătățire a activității de executare silită și/sau de sancționare a personalului cu atribuții în domeniul analizat;
- ✓ actualizarea și completarea procedurilor operaționale aplicabile executării silite, ținându-se cont și de măsurile/propunerile de îmbunătățire a activității de administrare fiscală conținute în Sistemul Integrat de Management al Veniturilor Fiscale derulat de ANAF în parteneriat cu Banca Mondială, cu referire la:
 - stabilirea criteriilor obiective și transparente privind alegerea bunului sechestrat;
 - motivarea alegerii bunului sechestrat;
 - modul de stabilire a valorii estimate a bunului sechestrat;
 - evaluarea bunurilor sechestrate și valorificarea acestora.

Cu privire la activitatea de executare a hotărârilor judecătorești în cauzele penale

- ✓ conducerea ANAF va dispune structurilor cu atribuții:
 - înregistrarea în evidența fiscală și contabilă a sentințelor penale neînregistrate, actualizarea prejudiciilor prin calculul accesoriilor și luarea operativă a măsurilor de executare, potrivit reglementărilor legale;
 - elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze întregul circuit de înregistrare, evidențiere și valorificare a acestor hotărâri ale instanțelor de judecată pronunțate în cauze penale.

Cu privire la evidența contabilă a veniturilor bugetului de stat

- ✓ verificarea tuturor sumelor încasate și înregistrate în debitul contului „Decontări din operații în curs de clarificare” și corectarea operațiunilor înregistrate eronat;
- ✓ efectuarea de demersuri, de către ANAF, organ ierarhic superior, în vederea actualizării și adaptării aplicațiilor informatice, astfel încât să se faciliteze acțiunea de debitare în fișa analitică pe plătitor și eliminarea din coloana „Plăți în plus”, a sumelor pentru care:
 - nu există obligativitatea depunerii declarațiilor sau nu se regăsesc în vectorul fiscal (ex.: venituri din amenzi, vărsăminte din reducerea drepturilor salariale, alte venituri etc.);
 - a intervenit termenul de prescripție;
 - societățile au fost radiate prin hotărâri definitive și irevocabile.
- ✓ identificarea unor soluții tehnice (aplicație informatică, bază de date comună conținând amenzile aplicate contribuabililor) prin care toate autoritățile publice să comunice/să încarce informațiile referitoare la amenzile aplicate;
- ✓ elaborarea și implementarea procedurii prevăzute de OMFP nr. 1.076/2012 *privind încasarea sumelor reprezentând prejudicii cauzat și recuperat potrivit prevederilor art. 10 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.*

Cu privire la activitatea de inspecție fiscală

- ✓ revizuirea și completarea, după caz, a criteriilor de analiză de risc utilizate în selecția pentru control a contribuabililor, astfel încât să fie incluse și aspectele consemnate în actele de control întocmite de Curtea de Conturi la structurile teritoriale ale ANAF și sintetizate în raportul de control întocmit la structura centrală a ANAF;
- ✓ efectuarea unei analize care să urmărească îmbunătățirea procedurilor de analiză de risc în vederea creșterii ponderii includerii în programul de activitate a contribuabililor cu potențial ridicat de risc fiscal;
- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare prin care să fie analizate (la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice) actele de control întocmite de inspecția fiscală în vederea evaluării calității și conformității acestora cu metodologiile și normele de formă și conținut ale Raportului de inspecție fiscală;
- ✓ efectuarea unei analize pentru identificarea cauzelor care au determinat nesolicitarea și neanalizarea dosarului prețurilor de transfer în cazul inspecțiilor fiscale derulate la contribuabilii care au derulat operațiuni comerciale semnificative cu părțile afiliate; dispunerea măsurilor operative pentru responsabilizarea personalului cu atribuții în analiza și controlul prețurilor de transfer;
- ✓ efectuarea unei analize pentru identificarea cauzelor care au determinat soluționarea cu întârziere a cererilor pentru emiterea soluțiilor fiscale individuale anticipate formulate de contribuabili; luarea măsurilor operative pentru soluționarea acestor cereri în termenul prevăzut de Codul de procedură fiscală.

Cu privire la activitatea de soluționare a contestațiilor

- ✓ efectuarea unei analize la nivelul Direcției Generale de Soluționare a Contestațiilor și a structurilor teritoriale cu atribuții în soluționarea contestațiilor prin care să fie identificate toate cauzele ce determină nerespectarea termenului prevăzut de lege pentru soluționarea contestațiilor, iar, ulterior, dispunerea măsurilor necesare pentru corectarea acestui tip de abateri;
- ✓ motivarea și justificarea de către organul de soluționare a contestațiilor a întârzierilor peste termenul de 45 de zile prevăzut legal, precum și informarea contribuabililor cu privire la stadiul de soluționare a contestației.

Cu privire la activitatea Direcției de Verificări Fiscale

- ✓ aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale pentru „Verificarea situației fiscale personale a persoanelor fizice supuse impozitului pe venit reglementat de titlul III din Codul fiscal;
- ✓ implementarea unui sistem de indicatori de performanță care să permită evaluarea activității direcției;
- ✓ inițierea unui proiect de modificare legislativă prin care să fie introdus un sistem de aplicare a unor penalități de nedeclarare, prin care să fie sancționat comportamentul neconform al persoanelor fizice în declararea veniturilor impozabile.

Cu privire la activitatea Direcției Generale Antifraudă Fiscală

- ✓ efectuarea inventarierii formularelor cu regim special și a sigiliilor aflate în magazie sau la deținători și ținerea unei evidențe stricte a acestora, pe fiecare inspector;
- ✓ verificarea ulterioară a tuturor operatorilor economici, a căror activitate a fost suspendată potrivit OG nr. 28/1999, pentru a evalua maniera în care aceștia au respectat sancțiunea dispusă;
- ✓ utilizarea sigiliilor în cazul suspendării activității contribuabililor care au săvârșit abateri de la legislația financiar-contabilă și/sau fiscală, în vederea producerii efectelor urmărite de lege prin aplicarea acestor sancțiuni contravenționale;
- ✓ elaborarea și implementarea unor proceduri proprii privind predarea bunurilor confiscate în vederea valorificării acestora și implementarea unui program informatic pentru ținerea evidenței bunurilor confiscate, care să furnizeze informații privind cazurile în care acestea au fost lăsate în custodie, termenele de păstrare în custodie și care să permită urmărirea termenelor de predare către organele de valorificare a acestora, conform prevederilor legale.

Cu privire la activitatea Direcției Generale a Vămile

- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare prin care să fie analizate la nivelul fiecărei direcții regionale vamale activitatea acestora, avându-se în vedere fiecare dintre aspectele sintetizate în raportul de control întocmit la nivelul central al ANAF. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern vor fi formulate, după caz, propuneri de îmbunătățire a activității vamale și/sau de aplicare a prevederilor legale.

Secretariatul General al Guvernului

Au fost desfășurate acțiunile de control cu temele:

1. *Controlul respectării prevederilor legale privind activitatea de autorizare, monitorizare și de control al jocurilor de noroc, desfășurată de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc;*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la CN Loteria Română SA;*
3. *Controlul modului de administrare în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere a bunurilor aparținând domeniului public sau privat al statului, respectiv construcții și terenuri cu destinație agricolă din administrarea Agenției Domeniilor Statului;*
4. *Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare la Agenția Domeniilor Statului.*

1. Controlul respectării prevederilor legale privind activitatea de autorizare, monitorizare și de control al jocurilor de noroc, desfășurată de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN)

Prin modificarea și completarea OUG nr. 77/2009 prin OUG nr. 20/27.03.2013 a fost înființat Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN), organism unic de specialitate, cu competențe în ceea ce privește autorizarea, monitorizarea, supravegherea și controlul activităților de jocuri de noroc.

Anterior acestei modificări a cadrului de reglementare din domeniu, activitatea de autorizare a organizării și exploatării jocurilor de noroc se realiza de Ministerul Finanțelor Publice prin Comisia de autorizare a jocurilor de noroc, iar activitatea de control se realiza printr-o structură specializată de la nivelul Gărzii Financiare.

ONJN este condus de un președinte cu rang de secretar de stat, care are calitatea de ordonator secundar de credite, ajutat de un vicepreședinte cu rang de subsecretar de stat și este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale cu atribuții în domeniul jocurilor de noroc, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului României.

ONJN are buget propriu și este finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

Observațiile Curții de Conturi:

Acțiunea de control desfășurată la ONJN a scos în evidență mai multe deficiențe, întâlnite la toate activitățile specifice entității, respectiv autorizare, monitorizare-informatizare și control-supraveghere a jocurilor de noroc, dintre care menționăm:

● *la nivelul activității de autorizare a jocurilor de noroc:*

- aplicațiile informatice și bazele de date gestionate la nivelul activității de autorizare din cadrul ONJN nu permit colectarea

și prelucrarea informațiilor în funcție de anumite criterii și/sau filtre de căutare, nu se pot extrage date și informații la o anumită dată/pentru o anumită perioadă, nu permit realizarea unor raportări specifice etc.;

- nu sunt precizate atribuțiile specifice directorului general, respectiv ale directorului general adjunct în Regulamentul de organizare și funcționare al Direcției generale de autorizare jocuri de noroc (deficiență comună la nivelul controlului intern);
- există carențe ale cadrului legislativ în ceea ce privește taxele în domeniul jocurilor de noroc care au condus la neîndeplinirea obligațiilor legale de către operatorii economici și de către organele fiscale responsabile.

Cadrul legislativ aplicabil nu obligă în niciun fel personalul din cadrul ONJN să solicite date și informații și/sau să depună raportări periodice de la/către organele fiscale responsabile, iar deciziile Comitetului de supraveghere nu constituie bază de impunere care să genereze obligații fiscale în sarcina organizatorilor de jocuri de noroc.

Organele fiscale responsabile (ANAF) și organizatorii de jocuri de noroc nu își îndeplinesc obligațiile stabilite prin lege, astfel că, în majoritatea cazurilor, informațiile care au stat la baza revocărilor de licență ale organizatorilor de jocuri de noroc din anul 2014 au fost solicitate de către persoanele din cadrul DGAJN.

- *la nivelul activității de monitorizare-informatizare jocuri de noroc* nu există aplicații informatice și baze de date astfel încât să se asigure îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor specifice activității de monitorizare și nu s-a asigurat realizarea managementului integrat al informațiilor generate de activitatea de monitorizare, avizare, supraveghere și control.

La ONJN, sistemul informatic utilizat este perimat și nu poate asigura accesul facil la toate informațiile și datele relevante rezultate din aplicarea legislației în vigoare în domeniul jocurilor de noroc, ceea ce ar permite o mult mai bună administrare a acestora.

- *la nivelul activității de control-supraveghere jocuri de noroc:*

- lipsa unor proceduri/norme de lucru/atribuții specifice privind activitatea de control;
- Regulamentul de organizare și funcționare al Direcției generale de supraveghere și control prezintă atribuții cu caracter general pentru activitatea de control în domeniul jocurilor de noroc. Procedura operațională „Efectuarea supravegherii și controlului în domeniul jocurilor de noroc” este sumară;
- nu a fost identificată o procedură și/sau o normă de lucru în care să fie precizate reglementări privind situația răspândirii zilnice a inspectorilor, precum și a rezultatelor controalelor efectuate;
- deficiențe cu privire la existența și modul de utilizare a criteriilor de selecție la control a operatorilor economici cu activități de jocuri de noroc. La nivelul activității de control, în anul 2014, nu au fost regăsite reguli/principii/criterii clare și transparente privind modalitatea de selecție a operatorilor economici supuși controlului;
- deficiențe cu privire la efectuarea analizei de risc, respectiv inexistența unei monitorizări și a unei evaluări sistematice a riscurilor, nu au fost realizate analize de risc întrucât nu există o procedură de lucru aprobată în acest sens;
- deficiențe privind efectuarea pregătirii și documentării acțiunilor de control operativ-inopinat înainte de deplasarea în teren, dintre care menționăm:
 - insuficienta cunoaștere a situației organizatorilor de jocuri de noroc;
 - consultarea deficitară a informațiilor și bazelor de date disponibile la nivelul DGSC;
 - lipsa unor proceduri de lucru privind activitatea de documentare și pregătire a controlului, ceea ce conduce la o pregătire insuficientă și superficială a controlului, fapt ce afectează calitatea controlului operativ și inopinat.

Referitor la efectuarea controlului în domeniul jocurilor de noroc se apreciază că:

- rezultatele activității de control nu au fost monitorizate și analizate corespunzător, având consecințe în luarea deciziilor la nivel central;
- eficiență scăzută în prevenirea, descoperirea și combaterea faptelor ilegale în domeniul jocurilor de noroc;
- actele de control sunt întocmite superficial;
- nu există un program informatic integrat privind activitatea de supraveghere și control. Este aproape imposibil să se realizeze o extragere de date/informații concludente din baza de date utilizată de DGSC;
- netransmiterea tuturor actelor de control (note unilaterale, procese-verbale, procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor) către organul fiscal competent, care gestionează dosarul fiscal al contribuabilului verificat și ne-completarea dosarului fiscal conduc la imposibilitatea obținerii unei imagini complete asupra profilului de risc al contribuabilului, aspect cu atât mai important cu cât, pe baza informațiilor disponibile la dosarul fiscal, se poate dispune inițierea unui control fiscal sau se pot dispune alte măsuri ce țin de administrarea fiscală a contribuabilului;
- deficiențe privind evidența bunurilor și sumelor de bani confiscate, respectiv indisponibilizate în anul 2014;
- deficiențe privind activitatea de gestionare și valorificare a bunurilor intrate potrivit legii în proprietatea privată a statului (bunuri confiscate): nu a existat o evidență unitară cu privire la bunurile și sumele de bani confiscate și/sau indisponibilizate, fiecare serviciu din cadrul DGSC ținându-și propria evidență, în timp ce de la nivel central nu au fost monitorizate și analizate mișcările acestor bunuri.

- au fost constatate și deficiențe în activitatea juridică, la nivelul activității juridice și de contencios administrativ, unde nu s-au realizat analize aprofundate asupra cauzelor și motivelor pentru care s-a înregistrat o pondere ridicată a acțiunilor în justiție nefavorabile ONJN.

Recomandarea Curții de Conturi se referă, în ansamblu, la amplificarea măsurilor de monitorizare, coordonare, îndrumare și control desfășurate de ONJN în vederea îmbunătățirii activității și analizarea judicioasă a gradului de performanță înregistrat în lupta contra fraudelor în domeniul jocurilor de noroc.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Compania Națională Loteria Română SA (CNLR SA)

CNLR SA este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni cu capital integral de stat, ce funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară. Efectuează activități de interes public cu scopul de a realiza cadrul organizat pentru desfășurarea de jocuri de noroc admise de lege și de a obține fonduri destinate finanțării unor obiective de interes național.

La data controlului, acțiunile CNLR SA erau deținute în totalitate și în mod exclusiv de statul român, drepturile și obligațiile decurgând din calitatea de acționar unic al statului român și se exercitau de către Ministerul Finanțelor Publice.

Obiectul principal de activitate constă în elaborarea, organizarea, administrarea și exploatarea jocurilor de noroc, executarea de produse loteristice, tipărituri și lucrări poligrafice, precum și alte activități stabilite prin statut.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a respectat principiul separării atribuțiilor, prin numirea ca membru în subcomisiile de inventariere a personalului cu atribuții privind evidența gestiunii, existând riscul ca inventarierea să nu fie reală;
- neintabularea unui număr de 119 construcții și a unui număr de 178 de terenuri, constatată cu ocazia inventarierii patrimoniului CNLR SA la data 31.12.2014, în acest sens fiind dispuse măsuri care sunt în curs de implementare;
- calcularea și plata integrală, la lichidarea lunii decembrie 2014, a unor prime de vacanță în sumă brută de 15 mii lei, unui număr de 15 salariați care nu au efectuat nici măcar o zi din concediul de odihnă aferent anului 2014, nefiind îndeplinită condiția de plată a acesteia, prevăzută de contractul colectiv de muncă;
- acordarea, în perioada iulie-decembrie 2014, a unor prime de vacanță, în numerar, în sumă totală brută de 261 mii lei, aferente concediului de odihnă pentru anul 2014, în condițiile în care legislația în vigoare prevede acordarea acestora doar sub forma voucherelor de vacanță;

⌚ Măsura luată de entitate în timpul acțiunii de control: *pentru anul 2015, contractul colectiv de muncă a fost modificat prin act adițional, prin care au fost prevăzute clauze cu privire la acordarea voucherelor de vacanță, astfel „Pentru anul 2015 prima de vacanță va fi acordată conform legislației în vigoare (sub formă de voucher de vacanță), în valoarea unitară de 1.200 lei brut pentru fiecare salariat. Aceasta se acordă proporțional cu activitatea prestată într-un an calendaristic. Acordarea acesteia va fi realizată la solicitarea salariatului pentru/după efectuarea a minimum 10 zile concediu de odihnă”, iar în bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2015, aprobat prin HG nr. 167/11.03.2015, au fost prevăzute fonduri cu această destinație.*

- înregistrarea, pe parcursul anului 2014, a unor venituri din exploatare în sumă de 15.498 mii lei, reprezentând câștiguri neridicate de participanții la sistemele de joc în perioada de plată de 90 de zile (termen stabilit prin regulamentele de joc). În cadrul regulamentelor de joc nu există precizări exprese privind distribuirea acestor sume neridicate în termen de către participanții la sisteme de joc;
- CNLR SA nu a identificat și nu a evaluat potențialele riscuri, constând în constrângeri de timp, starea tehnică a sistemului loteristic existent și imposibilitatea finalizării procedurii de implementare a unui nou sistem loteristic până la data de 31.12.2013. În condițiile în care, de la data de 01.01.2014, administrarea activității jocurilor loto nu a fost realizată prin resurse ale Companiei, au fost create premisele prejudicierii Companiei cu o sumă estimată la 30.446 mii lei;
- plata nejustificată a sumei de 83 mii lei (inclusiv TVA) pentru servicii privind realizarea unei „analize de specialitate pentru stabilirea celei mai bune variante de asigurare în condițiile optime a activității specifice Companiei, prin analiza ofertelor angajante obținute de CNLR SA cu privire la achiziționarea unui noi sistem loteristic și/sau analizarea altor posibilități”, în condițiile în care OVMMFP (Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice) nr. 1.056/2013 prevedea contractarea unor „servicii de specialitate pentru elaborarea unui raport cu privire la achiziționarea unui nou sistem loteristic și/sau analiza unor alte posibilități, inclusiv de asociere în participațiune”;
- achiziționarea de servicii juridice constând în „informare, consultanță, asistență, reprezentare și certificare juridică”, contrar prevederilor art. I alin. (1) din OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative.

Cu toate că, în baza analizei de piață efectuate în vederea stabilirii prețului serviciilor, valoarea acestora a fost în sumă de 30 mii euro, CNLR SA a diminuat valoarea achiziției pentru a efectua atribuirea directă. Mai mult, efectuarea unor astfel de lucrări (servicii) reprezintă atribuții de serviciu și sunt în sarcina compartimentelor de specialitate ale Companiei, această analiză fiind realizată și de către aceasta;

- efectuarea de achiziții directe de lucrări de execuție și montaj a unor seturi „firmă cu pastilă luminoasă”, în valoarea estimată la 99 mii euro (sub pragul de 100 mii euro, prevăzut de art. 19 din OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii), în condițiile lipsei unei analize a situației reale din agențiile care necesită realizarea unor astfel de lucrări, fapt care a determinat necesitatea unor lucrări ulterioare, în anul 2015, achiziționarea directă a acelorași lucrări devenind o practică;
- efectuarea de achiziții de servicii juridice, în sumă totală de 1.683 mii lei, fără TVA, fără a justifica, conform prevederilor OUG nr. 26/2012, necesitatea acestor servicii și imposibilitatea asigurării acestora de către personalul de specialitate juridică, angajat al companiei;
- din analiza derulării Contractului de asociere în participațiune încheiat în anul 2013 de către CNLR SA cu doi agenți economici, în vederea implementării și a exploatării în comun a unui sistem de videoloterie (VLS) la cheie, cu un număr minim de 10.000 terminale de videoloterie (VLT), s-a constatat imposibilitatea atingerii indicatorilor de performanță stabiliți prin

clauzele contractuale, cu privire la:

- instalarea și exploatarea cu succes, din punct de vedere tehnic și economic, a unui număr minim de 10.000 de terminale de videoloterie, până la data de 31.12.2014;
- emiterea, de către partenerul asocierii, a unei garanții societare în favoarea CNLR SA, în valoare de cel puțin 75.000 mii euro, la data livrării și punerii în funcțiune a celor 10.000 de terminale de videoloterie, respectiv la data de 31.12.2014;
- neasigurarea CNLR SA, începând cu data de 01.02.2015, că asociații vor livra și instala cu succes diferența de 3.967 de terminale VLT, printr-o scrisoare de garanție bancară.

● neutilizarea, în perioada iulie-decembrie 2014, a echipamentelor VLT neamortizate integral până la data de 30.06.2014, a condus la diminuarea profitului net al Companiei cu suma de 9.134 mii lei, pentru care a fost calculat și plătit impozit pe profit în sumă de 1.461 mii lei.

Ca urmare a derulării necorespunzătoare, în perioada 2003-30.06.2014, a unui contract încheiat cu 3 agenți economici și având ca obiect „furnizarea, instalarea și punerea în funcțiune a Sistemului de Videoloterie, capabil să funcționeze on-line, precum și furnizarea oricăror servicii auxiliare necesare în vederea operării Sistemului la cheie, incluzând riscurile financiare și costurile pentru implementarea Sistemului de Video-Loterie”, Compania a înregistrat cumulativ o pierdere estimată la suma de 39.649 mii lei.

● la data efectuării controlului, situațiile financiare nu erau întocmite, iar datele din bilanța de verificare erau provizorii/preliminare;

● în cursul anului 2014 s-au calculat și plătit ore suplimentare, în sumă brută de 15 mii lei, ca urmare a necompensării cu timp liber corespunzător, în următoarele 60 de zile calendaristice după efectuarea orelor suplimentare, aceasta reprezentând o practică pentru anumite categorii de salariați, în condițiile inexistenței unor prevederi în contractul colectiv de muncă/regulamentul intern, suficient de clare, aplicabile zilelor de repaus săptămânal.

🕒 *În timpul acțiunii de control a fost aprobată decizia Companiei, prin care se stabilește că, începând cu data de 01.01.2015, programul de lucru pentru salariații TESA, care își desfășoară activitatea în zilele în care, de regulă, se acordă repaus săptămânal, se compensează doar cu zile succesive de repaus, în perioada imediat următoare.*

Recomandări:

- ✓ revizuirea procedurii operaționale privind inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii; elaborarea, aprobarea și implementarea de proceduri operaționale privind inventarierea patrimoniului actualizat conform prevederilor legale;
- ✓ efectuarea unei analize prin care să se identifice, să se propună soluții care să conducă la diminuarea valorii câștigurilor neridicate, precum și revizuirea regulamentelor de joc ale CNLR SA cu privire la modul de distribuire a sumelor neridicate în termen de către participanții la sistemele de joc și informarea autorității tutelare cu privire la soluția identificată;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea efectuării unei expertize tehnice de specialitate, de către experți independenți, care să stabilească posibilitatea administrării sistemului loteristic LOTO de către CNLR SA, începând cu data de 01.01.2014. Pe baza rezultatelor expertizei se va stabili valoarea plăților nejustificate ca urmare a inacțiunilor persoanelor cu atribuții în acest sens, care trebuiau să asigure continuitatea activității loteristice – sistem LOTO în condiții optime, precum și luarea măsurilor în vederea recuperării acestor sume;
- ✓ inițierea unei acțiuni de control și/sau audit intern, având ca temă contractarea serviciilor de specialitate potrivit prevederilor OVMMFP nr. 1.056/2013. Pe baza rezultatelor se va stabili valoarea plăților nejustificate, ca urmare a contractării altor servicii decât cele prevăzute în ordin, precum și luarea măsurilor în vederea recuperării acestor sume;
- ✓ inițierea unei acțiuni de audit intern având ca temă modul de fundamentare a achizițiilor, prin prisma determinării necesarului de produse/servicii/lucrări și estimarea valorii achizițiilor;
- ✓ eliminarea practicilor prin care atribuțiile de serviciu ale personalului CNLR SA sunt îndeplinite prin servicii prestate de către alte societăți;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare în vederea analizării posibilităților reale de asigurare a amplasamentelor în vederea instalării celor 10.000 de VLT-uri.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, care a fost adusă la cunoștință entității în vederea punerii în aplicare a măsurilor dispuse.

3. Controlul modului de administrare, în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere a bunurilor aparținând domeniului public sau privat al statului, respectiv construcții și terenuri cu destinație agricolă din administrarea Agenției Domeniilor Statului (ADS)

ADS este instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului General al Guvernului și se află în coordonarea tehnică a ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, având ca principale atribuții:

- exercitarea, în numele statului, a prerogativelor dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului privat al statului;
- gestionarea și exploatarea eficientă a patrimoniului de stat, al cărui proprietar mandatat este, precum și privatizarea societăților comerciale;
- administrarea terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;
- concesiunea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului public sau privat al statului, aflate în

exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;

- concesiunea, arendarea sau închirierea bunurilor aflate în administrare;
- cumpărarea sau schimbul de terenuri cu destinație agricolă în vederea concesiunii sau arendării acestora pentru realizarea de exploatați agricole optime;
- comasarea terenurilor cu destinație agricolă, în numele statului, din domeniul public sau privat al statului, în vederea concesiunii sau arendării acestora, pentru realizarea de exploatați agricole de tip ferme familiale. Concesiunea și arendarea către ferme familiale se vor face prin metodele prevăzute de lege și aprobate de Comitetul de privatizare, concesiune și arendare al Agenției Domeniilor Statului.

Observațiile Curții de Conturi:

- nefinalizarea acțiunii de înscriere în Cartea funciară a terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în administrare și necunoașterea cu exactitate a valorii acestora, exprimată în unități fizice de măsurare și clasele de calitate ale tuturor suprafețelor de teren cu destinație agricolă, având în vedere că, până la data efectuării controlului, din totalul de 321.911,66 ha aflate în administrare au fost înscrise în cărțile funciare terenuri în suprafață totală de 117.457,49 ha, reprezentând 36,5%;
- nu a fost efectuată punerea de acord a datelor și informațiilor din evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă, cu privire la suprafețele de teren aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea instituției, existând o diferență, la nivelul anului 2014, de 130.108 mii lei;
- diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma totală de 1.484 mii lei, reprezentând redevență neîncasată în perioada 2006-2014, în baza contractului de concesiune încheiat cu un agent economic din județul Sibiu și nestabilirea situației reale de fond funciar a suprafețelor de teren aferente;
- neinclusiunea în contractul de concesiune încheiat cu un agent economic din județul Tulcea a unei suprafețe de 107,80 ha teren neagricol și neurmărirea modului de transformare a categoriei de folosință a acestui teren, din neagricol în agricol, situație care a dus la necalcularea, nefacturarea și neîncasarea redevenței aferente, incluzând și suprafața de aproximativ 30 ha, transformată de societate în teren agricol arabil și exploatată de către aceasta, cu titlu gratuit;
- acțiunea de inventariere a fondului funciar administrat de Agenția Domeniilor Statului, pentru anul 2014, nu s-a efectuat cu respectarea în totalitate a prevederilor OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, respectiv nu s-a efectuat pe baza documentelor care să ateste dreptul de proprietate al statului asupra terenurilor administrate de ADS și nu au fost valorificate rezultatele inventarierii;
- nerespectarea prevederilor legale privind predarea terenurilor din domeniul public al statului, în suprafață de 1.121 ha, în baza protocoalelor de predare-preluare a terenurilor cu destinație agricolă, de către reprezentanții legali ai ADS și președinții comisiilor locale de fond funciar din perioada 2007-2010, terenuri care, conform legii, erau neretrocedabile, fiind obținute din îndigui și desecări (terenuri exploatate până la data predării de agentul economic);
- nepreluarea în administrare a tuturor suprafețelor de teren aflate în exploatarea unităților de învățământ agricol și silvic și neîncheierea, cu acestea, de contracte de concesiune (121,75 ha teren cu destinație agricolă, în județul Iași, pentru care nu s-a încheiat contract de concesiune și din care, pentru 50 ha, s-a emis, nelegal, titlu de proprietate în favoarea unității de învățământ, precum și suprafața totală de 638,88 ha, pentru care nu s-au întocmit protocoale de predare-preluare și nu s-au încheiat contracte de concesiune, cu un număr de 15 unități de învățământ agricol și silvic);
- nestabilirea situației reale a terenurilor cu destinație agricolă (proprietate publică și/sau privată a statului), exploatate de un agent economic din județul Ilfov, în baza unui contract de concesiune și a actelor adiționale la acesta;
- neclarificarea suprafețelor de teren exploatate de un concesionar din județul Iași și neîncheierea de acte adiționale la contractul existent, în condițiile în care, începând cu anul 2004 și până în prezent, au fost întocmite protocoale de predare teren către comisiile locale de aplicare a legilor fondului funciar, iar redevența s-a calculat prin diminuarea suprafeței inițiale de teren, stabilită în contract, cu suprafețele de teren predate; referitor la suprafața de 352,94 ha, ocupată abuziv de diverse persoane, ADS nu a urmărit eliberarea acestora și predarea către concesionarul cu care s-a încheiat contractul;
- neclarificarea și nerecuperarea debitelor în valoare de 534 mii lei, înregistrate de medicii veterinari care au concesionat de la ADS circumscripții sanitar-veterinare în județele Alba, Constanța, Giurgiu și Iași, precum și neurmărirea modului de derulare a contractelor de concesiune a circumscripțiilor sanitar-veterinare, situație care a condus la necalcularea, nefacturarea și neîncasarea, în totalitate, a contravalorii redevenței datorate și a penalităților aferente acestor debite, în conformitate cu prevederile contractelor încheiate cu concesionarii acestor imobile, în sumă evaluată la 408 mii lei (164 mii lei – redevență datorată; 244 mii lei – accesorii);
- încheierea, în anul 2014, a unui act adițional cu un agent economic din București, privind prelungirea contractului anterior cu ½ din perioada de derulare precedentă, fără organizarea de licitații, cu clauze dezavantajoase pentru cedent, stabilindu-se o redevență valoarea istorică de 490 lei/an (menținută la nivelul celei din anul 1999), cu mult mai mică decât cea aprobată de comitetul de privatizare, concesiune și arendare, pentru spații cu aceeași destinație. Au fost diminuate veniturile cuvenite bugetului de stat cu suma de 89 mii lei pentru perioada semestrul II 2014-trimestrul I 2015;
- neluarea măsurilor de asigurare a pazei bunurilor din domeniul privat al statului, respectiv un număr de 278 de circumscripții sanitar-veterinare neconcesionate și lăsate la dispoziția diverselor persoane care pot să le degradeze sau vandalizeze;
- neclarificarea suprafețelor de teren predate inițial unui concesionar din județul Ilfov și neîncheierea de acte adiționale la

contract, pentru perioada 2006 până în prezent, deși în această perioadă au fost întocmite protocoale de predare teren către comisiile locale de aplicare a legilor fondului funciar, precum și nestabilirea situației exacte a investițiilor realizate în conformitate cu prevederile contractuale, pentru dezvoltarea exploatarei pe terenul concesionat de la ADS.

Recomandări:

- ✓ inițierea tuturor demersurilor legale care se impun pentru clarificarea și regularizarea diferențelor constatate între cele două evidențe (contabilă și tehnico-operativă), în vederea înregistrării corecte a modificărilor survenite în patrimoniul ADS (terenuri proprietate publică și/sau privată a statului), astfel încât situațiile financiare întocmite la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2015 să prezinte poziția și performanța financiară reală a unității. Totodată, se vor elabora proceduri interne care să stabilească efectuarea de punctaje periodice între structurile cu atribuții în ceea ce privește operațiunile de evidență tehnico-operativă și evidență financiar-contabilă, persoanele responsabile cu evidența și circuitul protocoalelor de predare-preluare a terenurilor între aceste compartimente și termenele limită de transmitere a acestora;
 - ✓ stabilirea situației reale a suprafețelor de teren exploatate de către agentul economic din județul Tulcea, în baza contractului de concesiune și, în funcție de rezultatele obținute și de modificările intervenite în structura suprafețelor concesionate, pe parcursul derulării contractului, încheierea de acte adiționale, astfel încât suprafața concesionată să corespundă cu suprafața exploatată, iar redevența să fie stabilită corespunzător;
 - ✓ revizuirea obligațiilor contractuale cu privire la menținerea și conservarea calității solului și exploatarea în condiții de eficiență a terenurilor concesionate, inclusiv a terenurilor neproductive, care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă, prin includerea de operațiuni și lucrări adaptate categoriei de folosință și caracteristicilor specifice terenului care face obiectul concesiunii/arendării, în vederea asigurării unei exploatare eficiente și durabile a tuturor categoriilor de teren cu destinație agricolă administrate de ADS; totodată, se vor elabora proceduri formalizate cu privire la modul de verificare a obligațiilor contractuale asumate, inclusiv de realizarea lucrărilor și operațiunilor necesare pentru menținerea și conservarea calității solului;
 - ✓ continuarea și finalizarea acțiunii de identificare, delimitare, măsurare și înregistrare în cartea funciară a terenurilor proprietate publică și privată a statului, administrate de ADS; stabilirea claselor de calitate a terenurilor administrate de ADS și identificarea terenurilor din domeniul public al statului care pot face obiectul Legii nr. 165/2013 *privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România* și întocmirea documentațiilor necesare în vederea promovării unei hotărâri a Guvernului României pentru trecerea lor din domeniul public al statului în domeniul privat al statului;
 - ✓ inițierea demersurilor legale pentru asigurarea efectuării acțiunii de inventariere a patrimoniului în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009 *pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și valorificarea rezultatelor inventarierii*, având în vedere: extrasele de carte funciară și planurile cadastrale actualizate, documente care să ateste dreptul de proprietate publică și/sau privată a statului și alte documente prevăzute de lege; inventarierea tuturor circumscripțiilor sanitar-veterinare din patrimoniul administrat de ADS și identificarea situației exacte a acestora (dacă în cadrul acestora se desfășoară activități sanitare, în baza unor convenții încheiate cu ADS – contracte de închiriere sau concesiune sau fără a exista contracte încheiate), stabilind statutul juridic al acestora;
 - ✓ întreprinderea tuturor măsurilor legale pentru clarificarea situației juridice a terenului, proprietate publică a statului, concesionat de un agent economic din județul Brăila și predat comisiilor locale de fond funciar, prin luarea în considerare a tuturor prevederilor legale aplicabile în domeniu, respectiv de încadrare sau neîncadrare a acestuia în categoria terenurilor reglementate de art. 22¹ din Legea nr. 1/2000, cu modificările și completările ulterioare;
 - ✓ clarificarea, regularizarea și preluarea suprafeței de 121,75 ha teren cu destinație agricolă, aflată în exploatarea unei unități de învățământ agricol și silvic din județul Iași, care nu a fost preluată în administrare de ADS și pentru care nu s-a încheiat contract de concesiune (fapt care a favorizat emiterea nelegală a unui titlu de proprietate în favoarea unității de învățământ, pentru 50 ha), precum și clarificarea situației suprafeței totale de 638,88 ha, aflată în folosința a 15 unități de învățământ;
 - ✓ inițierea procedurilor legale, clarificarea și regularizarea, prin acte adiționale la contractele încheiate, a diferențelor existente între suprafețele de teren cu destinație agricolă (proprietate publică și privată a statului), înscrise în contractele de concesiune și cele exploatate efectiv de către societățile menționate; verificarea modului de realizare a investițiilor asumate prin contractele de concesiune și luarea măsurilor care se impun, conform clauzelor contractuale;
 - ✓ luarea tuturor măsurilor care se impun în vederea concesionării, pe toate căile legale, a circumscripțiilor sanitar-veterinare și asigurării pazei acestor bunuri ale statului, până la predarea acestora ca urmare a concesionării;
 - ✓ inițierea măsurilor legale pentru recuperarea sumei de 89 mii lei, reprezentând diferență între redevența aprobată de Comitetul de privatizare, concesionare și arendare, pentru spațiile în care se desfășoară activități de asistență sanitar-veterinară și redevența stabilită prin actul adițional din anul 2014, inclusiv de la persoanele care nu și-au îndeplinit sau și-au îndeplinit defectuos sarcinile de serviciu; analizarea tuturor contractelor de concesiune pentru care au fost încheiate acte adiționale de prelungire a termenului de valabilitate și supunerea spre aprobare Comitetului de privatizare, concesionare și arendare a nivelului redevenței pentru spațiile în care se desfășoară activități de asistență sanitar-veterinară.
- 4. Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare, efectuat la Agenția Domeniilor Statului (ADS)**

Observațiile Curții de Conturi:

Abateri constatate în cazul contractelor de privatizare

- neclarificarea regimului juridic al terenurilor de incintă, aferente construcțiilor, precum și neluarea măsurilor necesare pentru

obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra acestor terenuri, în cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 60/30.10.2000 privind privatizarea SN Institutul Pasteur SA București, unde s-a reținut:

- existența, în contractul de privatizare a SN Institutul Pasteur SA, a unei erori materiale privind suprafața totală a terenului de incintă, pentru care societatea trebuia să întreprindă demersurile legale în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, constând în faptul că, la pct. 7.7.2. din contract, a fost înscrisă suprafața totală de 889.659,87 mp, în timp ce din însumarea suprafețelor de teren aferente sucursalelor societății, înscrise și ele în contract (și care corespund cu suprafețele înscrise în dosarul de prezentare), rezultă o suprafață totală de 899.675 mp;
- neefectuarea/nefinalizarea demersurilor legale pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru unele terenuri aflate în administrare, respectiv:
 - neefectuarea demersurilor legale pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru suprafața de 47.000 mp, teren aferent Biobazei Bulbucata, județul Giurgiu, precum și pentru suprafața de 320 mp, teren aferent clădirii aparținând Sucursalei Craiova;
 - nefinalizarea demersurilor pentru clarificarea regimului juridic, precum și neluarea măsurilor pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, pentru terenurile de incintă aferente construcțiilor, în suprafață totală de 31.675 mp, ce revin următoarelor amplasamente: Sucursala Arad – 9.000 mp; Sucursala Brașov – 14.975 mp; Sucursala Constanța – 7.700 mp.

neurmărirea, de către ADS, a modului în care cumpărătorii acțiunilor au respectat clauzele prevăzute în contractele de privatizare, prin care s-au obligat să determine societățile privatizate cu privire la: menținerea obiectului de activitate al societăților; dizolvarea și lichidarea acestora; preluarea drepturilor și obligațiilor referitoare la contractul colectiv/contractele individuale de muncă, condițiile de muncă, salarizare, disponibilizare și asigurarea aplicării legislației în vigoare în domeniul protecției sociale a salariaților societăților; precum și plata datoriilor societăților privatizate către Fondul Proprietății de Stat (FPS). Abaterile au fost constatate în cazul următoarelor contracte de vânzare-cumpărare acțiuni:

- *Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 53/18.10.2000 privind privatizarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA*, unde s-a constatat neurmărirea de către ADS a modului în care cumpărătorul a respectat clauzele prevăzute în contractul de privatizare, prin care s-a obligat să determine societatea privatizată cu privire la: menținerea obiectului de activitate al societății; dizolvarea și lichidarea societății; preluarea drepturilor și obligațiilor referitoare la contractul colectiv/contractele individuale de muncă, condițiile de muncă, salarizare, disponibilizare și asigurarea aplicării legislației în vigoare în domeniul protecției sociale a salariaților societății; precum și plata datoriilor societății privatizate către FPS;
- *Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/07.03.2001 privind privatizarea SC Tohani SA*, unde s-a constatat că, abia începând cu anul 2008, ADS a solicitat cumpărătorului informații cu privire la modul de realizare a obligației privind preluarea drepturilor și obligațiilor existente în momentul transferului dreptului de proprietate, cu privire la contractul colectiv/contractele individuale de muncă și asigurarea aplicării legislației în vigoare în domeniul protecției sociale a salariaților societății, cumpărătorul nerăspunzând solicitărilor formulate de ADS în acest sens.

nerespectarea obligațiilor investiționale asumate de către cumpărători, prin contractele de privatizare:

- în cazul contractului privind privatizarea SC Tohani SA, s-a constatat neclarificarea, de către ADS, a situației investițiilor pe care cumpărătorul s-a angajat să le realizeze prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 1/07.03.2001, astfel:
 - în condițiile în care capitalul social al societății a fost majorat cu valoarea investițiilor, așa cum au fost prevăzute în contractul de vânzare-cumpărare acțiuni, modificat prin acte adiționale (majorarea fiind înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului), ADS nu a clarificat situația investițiilor realizate de cumpărător, rămânând nerecunoscute de ADS investiții în valoare de 131,3 mii USD;
 - pentru investițiile nerecunoscute ca fiind realizate, în sumă de 131,3 mii USD, ADS nu a dispus măsuri de aplicare a pct. 8.19.4. din contract, în conformitate cu care, în cazul în care cumpărătorul nu realizează volumul de investiții angajat, acesta se obligă să achite vânzătorului o penalitate de 50% pe an pentru suma angajată și nerealizată. Nedisponerea măsurilor a fost motivată prin aceea că a fost majorat capitalul social al societății, de către cumpărător, cu valoarea investițiilor prevăzute în contract.

Abateri constatate în cazul contractelor de concesiune a terenurilor

neclarități cu privire la terenurile concesionate, în cazul următoarelor contracte:

- *Contractul de concesiune nr. 66/30.11.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SN Institutul Pasteur SA București;*
- *Contractul de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, județul Prahova.*

În cazul Contractului de concesiune nr. 66/30.11.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SN Institutul Pasteur SA București, s-au constatat neclarități în legătură cu suprafețele concesionate, precum și faptul că nu întotdeauna au fost încheiate acte adiționale la contractul de concesiune, în condițiile în care suprafața concesionată s-a diminuat ca urmare a restituirilor efectuate de ADS către comisiile de aplicare a legii fondului funciar.

Conform prevederilor pct. 7.7.3. din Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 60/30.10.2000, încheiat între Ministerul Agriculturii și Alimentației și SC A&S Internațional 2000 SRL, suprafața de teren agricol ce urma să facă obiectul concesionării către SN Institutul Pasteur SA era de 498,5 ha teren agricol.

Conform pct. 2.1.1. din același contract de concesiune au fost concesionate doar 400 ha de teren agricol, situat în perimetrul localităților București și Bulbucata, județul Giurgiu, suprafață predată concesionarului în baza procesului-verbal de predare-primire încheiat în data de 09.01.2001.

Cu privire la terenul concesionat, din documentele prezentate au rezultat neclarități, în condițiile în care:

- conform procesului-verbal de constatare încheiat în anul 2004, de către reprezentanți ai ADS, ai Direcției pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Ilfov, ai Oficiului Județean de Cadastru Ilfov și ai Prefecturii Ilfov, SN Institutul Pasteur SA figura cu 18 ha teren agricol aflat în administrare și pe teritoriul administrativ al județului Ilfov, teren ce nu a făcut obiectul concesionării prin Contractul nr. 66/13.12.2000;
- conform documentelor prezentate privind predările din terenul concesionat SN Institutul Pasteur SA, efectuate de ADS către Comisia de Aplicare a Legii fondului funciar a comunei Chiajna în perioada de la data încheierii contractului de concesiune și data controlului, rezultă că ADS a predat cu 27,05 ha mai mult teren decât suprafața deținută în exploatare de către institut pe raza municipiului București;
- conform protocolului de predare-preluare a terenurilor cu destinație agricolă din domeniul privat al statului, încheiat în anul 2013, ADS a predat către Comisia de Aplicare a Legii fondului funciar a comunei Chiajna, suprafața de 179,91 ha teren agricol, din care 167,91 ha teren arabil și 12 ha pășune, în cuprinsul documentului precizându-se faptul că „Terenul predat către Primăria comunei Chiajna, județul Ilfov, a fost administrat de SN Pasteur SA București, cu respectarea prevederilor art. 81 din HG nr. 1.172/2001”.

Din datele înscrise în procesul-verbal de delimitare a suprafețelor, întocmit în anul 2003 de comuna Chiajna, rezultă că, suprafața predată de ADS s-a regăsit atât pe amplasamentul concesionat SN Institutul Pasteur SA, pe teritoriul administrativ al municipiului București (166,78 ha), cât și pe un amplasament din localitatea Domnești, județul Ilfov (13,13 ha), amplasament ce nu a făcut obiectul contractului de concesiune.

Pentru diminuarea suprafeței de teren concesionate SN Institutul Pasteur SA cu cele 166,78 ha teren agricol predate Comisiei de Aplicare a Legii fondului funciar a comunei Chiajna, ADS trebuia să încheie act adițional la contractul de concesiune încheiat cu institutul și să calculeze în mod corespunzător redevența conform prevederilor contractului de concesiune.

Fără să fie încheiat act adițional la contractul de concesiune, suprafața de teren pentru care ADS a calculat redevență s-a diminuat abia începând cu trimestrul IV 2010, dar nu cu 166,78 ha, care făceau obiect al contractului de concesiune, ci cu întreaga suprafață predată de ADS Comisiei de Aplicare a Legii fondului funciar a comunei Chiajna, respectiv 179,91 ha.

În cazul Contractului de concesiune nr. 1/7.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, s-au constatat următoarele:

- inadvertențe între suprafața de teren prevăzută în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni pentru a fi concesionată, respectiv 2.092 ha teren, și suprafața de teren ce a fost concesionată prin contractul de concesiune, respectiv 2.092 ha teren agricol și 229 ha teren neagricol; acordarea dreptului de exploatare a suprafeței de 229 ha teren neagricol, fără a se stabili, la încheierea contractului de concesiune, în anul 2001, redevența datorată de concesionar pentru această suprafață. În Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/7.03.2001, încheiat între Ministerul Agriculturii și Alimentației, în calitate de vânzător, și SC Edelweiss Distribution SRL, în calitate de cumpărător, la pct. 8.5. s-a prevăzut: „Cumpărătorul se obligă să exploateze suprafața de teren de 2.092 ha conform prevederilor stipulate în contractul de concesiune încheiat cu Agenția Domeniilor Statului”.

Ulterior, între ADS și SC Edelweiss SA a fost încheiat Contractul de concesiune nr. 1/7.11.2001, în care, la pct. 2.1. lit. a) și lit. b) din Capitolul 2 - Obiectul contractului, s-a prevăzut că: „Obiectul contractului de concesiune îl constituie transmiterea dreptului și a obligației de exploatare a terenului cu destinație agricolă în suprafață totală de 2.092 ha, ..., în schimbul plății unei redevențe, în conformitate cu obiectivele Concedentului.

Constituie, de asemenea, obiect al contractului, transmiterea dreptului de exploatare și a obligației de întreținere a suprafeței de 229 ha teren neagricol, ..., pentru care nu se datorează redevență”.

Abia în Actul adițional nr. 3/18.08.2005 la Contractul de concesiune nr. 1/7.11.2001, la pct. 3 s-a prevăzut obligația concesionarului de a plăti redevență și pentru suprafața de 229 ha teren neagricol.

- inadvertențe între datele înscrise în contractul de concesiune și procesul-verbal de predare-primire încheiat între ADS și SC Edelweiss SA în ceea ce privește suprafața de teren predată spre exploatare.

În timp ce în Contractul de concesiune nr. 1/7.11.2001 este prevăzută suprafața de 2.092 ha teren agricol și 229 ha neagricol, în procesul-verbal de predare-primire a terenului s-a consemnat predarea doar a 2.092 ha teren agricol.

De asemenea, în timp ce în contractul de concesiune este consemnată suprafața de 2.092 ha teren agricol, în procesul verbal de predare-preluare a terenului este consemnată atât predarea suprafeței menționate în contract, cât și faptul că 667 ha din suprafața totală de 2.092 ha teren fac obiectul unor cereri de reconstituire a dreptului de proprietate, conform legilor fondului funciar, urmând să fie predate comisiilor locale de fond funciar, societatea comercială exploatând faptic suprafața de 1.425 ha teren agricol;

- nerestituirea de către concesionar către ADS a terenului concesionat, aflat în exploatare la momentul rezilierii contractului de concesiune. După rezilierea din data de 11.04.2009 a Contractului de concesiune nr. 1/7.11.2001, SC Edelweiss SA nu a predat către ADS suprafața de teren rămasă în exploatarea acestuia, după operațiunile de predare efectuate către comisiile locale de fond funciar, așa cum era prevăzut în contract;
- neclarități privind mișcarea terenurilor ocazionată de operațiunile de predare de terenuri efectuate de ADS, pe durata concesiunii, către comisiile locale de fond funciar.

Această situație a apărut pe fondul faptului că obiectul contractului de concesiune l-a constituit teren agricol și neagricol, iar în procesul-verbal de predare-primire a terenului s-a consemnat numai predarea terenului agricol. Ulterior, s-au consemnat operațiuni de predare către comisiile locale de fond funciar atât a unor terenuri agricole, cât și a unor terenuri neagricole,

fapt ce a generat neclarități și incertitudine cu privire la conținutul acestor operațiuni.

- deficiențe în urmărirea recuperării unor drepturi de creanță, reprezentând redevență datorată ADS, de către Asociația PAS Unirea Mănăstirea, în baza Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA, respectiv:

- nerepunerea pe rol, de către ADS, a Dosarului nr. 10460/2004, în scopul recuperării creanței, reprezentând redevență și penalități de întârziere, în sumă totală de 949,8 mii lei, aferente Contractului de concesiune nr. 53/2000, după pronunțarea Sentinței nr. 307/2005, prin care instanța a respins acțiunea promovată de Asociația PAS Unirea Mănăstirea, sentință care a rămas irevocabilă în anul 2007, prin Decizia nr. 1750 a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Nerepunerea pe rol a Dosarului nr. 10460/2004 a dus la perimarea cererii de chemare în judecată, așa cum a fost constatată de Tribunalul București, fapt ce a avut ca efect pierderea dreptului de a mai solicita recuperarea creanței. Valoarea estimată a prejudiciului produs ADS în acest mod este de 2.028 mii lei;
- în paralel cu derularea acțiunii în instanță, dar înainte de a obține o hotărâre judecătorească prin care instanța să constate calitatea de titlu executoriu a Contractului de concesiune nr. 53/2000 și să oblige concesionarul la plata redevenței datorate și a penalităților de întârziere aferente, ADS a declanșat procedurile de recuperare a creanțelor, în condițiile în care acestea nu aveau un caracter cert, ceea ce demonstrează că nu există o conlucrare între structurile ADS.

- nerealizarea obligațiilor investiționale, asumate de concesionari prin contractele de concesiune, în cazul următoarelor contracte:

- Contractul de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA;
- Contractul de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, jud. Prahova.

În cazul Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA, s-au constatat următoarele:

- nerealizarea, de către concesionarul Asociația PAS Unirea Mănăstirea, a investițiilor pentru întreținerea și exploatarea terenului și pentru dezvoltarea exploatației, în echivalentul, în lei, a cantității de 1.486.120,62 kg grâu/an, la cotația Bursei Române de Mărfuri sau la cotația de la Londra, asumate de Asociația PAS Unirea Mănăstirea prin Contractul de concesiune nr. 53/2000, constatându-se că ADS a notificat concesionarul asupra acestei obligații abia în anul 2004;
- neîncheierea, de către concesionar, a contractelor de garanție mobilă pentru garantarea investițiilor, cu un procent de 5% din pachetul de acțiuni cumpărate, în conformitate cu prevederile contractului de concesiune.

De menționat că în contractul de concesiune nu s-au prevăzut clauze sancționatorii în cazul în care nu se îndeplinesc obligațiile asumate de concesionar.

În cazul Contractului de concesiune nr. 1/7.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, s-a constatat nerealizarea, de către concesionar, a obligației din contractul de concesiune privind angajamentul investițional pentru dezvoltarea exploatației.

În anul 2003, între societatea comercială privatizată – SC Tohani SA și concesionarul – SC Edelweiss SA, s-a încheiat Contractul de mandat nr. 4/15.01.2003, prin care concesionarul a transferat obligația realizării angajamentului investițional, asumat la pct. 7.1.16. din Contractul de concesiune nr. 1/7.11.2001, în sarcina societății comerciale privatizate, care trebuia să fie beneficiarul investițiilor. Totodată, concesionarul s-a angajat că va plăti SC Tohani SA, pe măsura realizării investițiilor, sumele cheltuite cu realizarea acestora.

În condițiile prezentate, cu privire la obligația asumată de concesionar prin contractul de concesiune, din documentele prezentate s-au reținut următoarele:

- pentru angajamentul investițional aferent anului 2002, concesionarul a prezentat ADS documente referitoare la executarea unor lucrări și prestarea unor servicii, în baza cărora ADS consideră investiția ca fiind realizată, fără a prezenta și documente din care să rezulte că lucrările și prestările de servicii, înscrise în respectivele documente, au fost efectuate pentru realizarea investițiilor destinate SC Tohani SA, asumate prin contractul de concesiune. Din aceste documente nu rezultă că beneficiarul lucrărilor și serviciilor ar fi SC Tohani SA;
- prin încheierea contractului de mandat și transferul angajamentului investițional, asumat prin contractul de concesiune, în sarcina societății beneficiare a investițiilor, fără aprobarea ADS, incluzând și angajamentul că va plăti SC Tohani SA sumele cheltuite cu realizarea investițiilor, concesionarul nu a respectat Contractul de concesiune nr. 1/07.11.2001. De menționat că ADS nu a prezentat documente din care să rezulte încasarea, de către SC Tohani SA, a sumelor cheltuite în baza contractului de mandat;
- în acest context, pentru anii investiționali 2003, 2004, 2005, 2006 și 2007, concesionarul a prezentat ADS documente care atestă efectuarea, de către SC Tohani SA, a unor operațiuni de achiziții de bunuri și servicii (motorină, piese de schimb, îngrășăminte chimice etc.), fără a prezenta și documente din care să rezulte dacă aceste cheltuieli au fost efectuate pentru realizarea lucrărilor de investiții, stabilite prin contractul de concesiune.

Nu au fost prezentate documente din care să rezulte că ADS a procedat la confirmarea realizării, de către concesionar, a angajamentului investițional asumat prin Contractul de concesiune nr. 1/07.11.2001.

- neurmărirea, de către ADS, a modului de realizare a obligațiilor asumate de concesionar privind: asigurarea protecției sociale; obligațiile de mediu; continuarea prestării activității și plata redevenței până la predarea terenului, neexistând dovada realizării acestora, în cazul Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA. În contractul de concesiune nu s-au prevăzut clauze sancționatorii în cazul în care nu se îndeplinesc obligațiile asumate de concesionar.

● negarantarea, de către concesionari, a executării obligației de plată a redevenței prin constituirea gajului pe culturi și asigurarea culturilor la o societate de asigurări agreată de ADS și cesionarea acestora în favoarea sa, contrar clauzelor contractuale, în cazul următoarelor contracte:

- *Contractul de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA;*
- *Contractul de concesiune nr. 1/7.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, județul Prahova.*

În cazul Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA, s-au constatat:

- negarantarea, de către concesionar, a executării obligației de plată a redevenței, pentru anii 2001 și 2004, prin constituirea gajului cu depozitare pe culturi, bilet la ordin avalizat sau scrisoare de garanție bancară, în echivalentul redevenței anuale;
- neurmărirea, de către ADS, a modului de realizare a obligațiilor asumate de concesionar, privind constituirea gajului asupra culturilor înființate pe terenul concesionat în baza Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000.

În cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, s-a constatat:

- de la data încheierii contractului de concesiune, în data de 07.11.2001, și până în anul 2003, ADS nu a fost în posesia unei garanții reale mobiliare pentru garantarea obligației de plată a redevenței;
- nu au fost prezentate documente, de către ADS, din care să rezulte reînnoirea Contractului de gaj asupra culturilor nr. 96912/31.10.2003, după data 31.10.2008, dată la care a expirat termenul de valabilitate al înscrierii în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare;
- concesionarul nu a respectat obligația contractuală de a constitui garanția reală mobilă pentru garantarea obligației de plată a redevenței, iar ADS nu a aplicat, până la rezilierea contractului, sancțiunea prevăzută de art. 7.1.24. din contractul de concesiune.

● transmiterea, de către ADS, a dreptului de exploatare asupra terenului, către o societate aflată în reorganizare judiciară - SC Fruvimed SA Medgidia, contrar prevederilor legale și invocarea, în motivarea acestei operațiuni, a unor aspecte care nu corespundeau realității.

Abaterea a fost constatată în cazul Contractului de concesiune nr. 77/22.04.2002 privind terenurile aflate în exploatarea SC Fruvimed SA Medgidia.

În fapt, în data de 06.12.2000, între Ministerul Agriculturii și Alimentației, în calitate de vânzător, și Asociația PAS Fruvimed Medgidia, în calitate de cumpărător, a fost încheiat Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 77/6.12.2000 privind privatizarea SC Fruvimed SA Medgidia. Potrivit clauzei stipulate la pct. 8.5. „cumpărătorul se obligă să exploateze suprafața de teren de 2.307 ha, conform prevederilor stipulate în contractul de concesiune încheiat cu Agenția Domeniilor Statului”.

Ulterior, la data de 22.04.2002, între ADS, în calitate de concedent, și Asociația PAS Fruvimed Medgidia, în calitate de concesionar, a fost încheiat Contractul de concesiune nr. 77/22.04.2002, pentru suprafața de 2.307 ha, prevăzându-se că „redevența se datorează începând cu anul agricol 2000-2001”.

Pe parcursul derulării Contractului nr. 77/22.04.2002 a fost încheiat Actul adițional nr. 1/10.04.2004, prin care s-a prevăzut schimbarea concesionarului Asociația PAS Fruvimed Medgidia (cumpărătorul societății privatizate) cu SC Fruvimed SA Medgidia (societatea privatizată), societate care se afla în procedura de reorganizare judiciară.

Motivul invocat de către părți pentru schimbarea concesionarului a fost acela că „în Planul de reorganizare al SC Fruvimed SA Medgidia, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 1.188/05.07.2002, s-a stabilit în sarcina debitoarei obligația plății redevenței în baza Contractului nr. 77/2002”.

Argumentul prezentat de entitatea verificată nu are nicio susținere, deoarece obligația plății redevenței, aferentă contractului de concesiune, este a Asociației PAS Fruvimed Medgidia și nu a societății, ADS fiind exclus dintre creditori. În acest sens este și Decizia nr. 240/COM/18.02.2010, pronunțată de Curtea de Apel Constanța, prin care a fost respins recursul ADS împotriva Încheierii nr. 2867/16.04.2009, pronunțată de Tribunalul Constanța.

Mai mult, la data încheierii Actului adițional nr. 1/10.04.2004, ADS a ignorat prevederile HG nr. 626/2001 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului, cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, din conținutul căreia rezultă că era interzisă transmiterea, de către ADS, a dreptului de exploatare asupra terenului, către o societate aflată în reorganizare judiciară sau faliment.

Consecința înlocuirii concesionarului Asociația PAS Fruvimed Medgidia, cu SC Fruvimed SA Medgidia – societate cu dificultăți financiare majore, aflată, la data încheierii Actului adițional nr. 1/10.04.2004 la Contractul de concesiune nr. 77/22.04.2002, în procedura reorganizării judiciare, iar din data 16.06.2014, în faliment, este acumularea de către ADS a unor drepturi de creanță substanțiale.

Efectele contractului de concesiune au încetat în data de 15.06.2012, dată la care ADS a notificat concesionarul SC Fruvimed SA Medgidia referitor la rezilierea acestuia.

La data efectuării controlului, debitul SC Fruvimed SA Medgidia, rezultat din Contractul de concesiune nr. 77/22.04.2002, era în sumă de 6.561 mii lei.

Recomandări:

- ✓ analizarea posibilității corectării erorii materiale de la Clauza 7.2.2. din Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 60/30.10.2000, apărută ca urmare a înscrierii eronate a suprafeței de 889.659,87 mp și nu 899.675 mp, cât rezultă din

însurarea suprafețelor fiecărei subunități a SN Institutul Pasteur SA București, așa cum acestea sunt înscrise atât în contractul de privatizare, cât și în dosarul de prezentare;

- ✓ ADS va solicita cumpărătorului SN Institutul Pasteur SA București să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societății comerciale, de către statul român, spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în condițiile legii;
- ✓ inițierea, pe cale de consecință, a demersurilor pe lângă cumpărător de a majora capitalul social al societății cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care aceasta a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, care administrează acțiunile în numele statului;
- ✓ analiza și clarificarea, de către ADS, a modului în care cumpărătorul SC Tohani SA și-a realizat angajamentul investițional asumat prin Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/07.03.2001, precum și luarea de măsuri în consecință.

În cazul Contractului de concesiune nr. 66/30.11.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SN Institutul Pasteur SA București:

- ✓ clarificarea, de către ADS, a situației terenului agricol în suprafață totală de 98 ha, reprezentând diferența dintre suprafața înscrisă în Contractul de privatizare nr. 60/2000 (498 ha) și cea din Contractul de concesiune nr. 66/2001 (400 ha), precum și a terenurilor ce figurează, în diverse înscrisuri, ca fiind în exploatarea SN Institutul Pasteur SA București, dar care nu se regăsesc în contractul de concesiune, precum și dispunerea de măsuri, în consecință;
- ✓ încheierea actelor adiționale la contractul de concesiune, pentru toate modificările intervenite ca urmare a predărilor de terenuri, efectuate de Agenția Domeniilor Statului către comisiile de fond funciar;

În cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA:

- ✓ clarificarea, de către ADS, a situației terenului pentru care concesionarul SC Edelweiss SA și ADS nu au făcut predarea-preluarea la momentul rezilierii contractului de concesiune (11.04.2009), conform prevederilor Clauzei 7.1.10. din acesta, și dispunerea de măsuri în consecință;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a drepturilor de creanță, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, ale OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, precum și ale OMFP nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene.
- ✓ analiza, de către ADS, a modului de realizare, de către concesionar, a angajamentului investițional aferent anului 2002, asumat prin contractul de concesiune, în condițiile în care din documentele prezentate nu rezultă că beneficiarul investițiilor este SC Tohani SA, precum și dispunerea de măsuri în consecință;
- ✓ analiza, de către ADS, a modului de realizare, de către concesionar, a angajamentului investițional aferent anilor 2003-2007, asumat prin contractul de concesiune, în condițiile în care aceasta a mandatat pe SC Tohani SA, beneficiara investițiilor, să realizeze investițiile la care se angajase prin contract, iar din documentele prezentate nu rezultă că sumele cheltuite de societate au fost utilizate pentru realizarea investițiilor stabilite prin contractul de concesiune și nici dacă aceste sume au fost restituite de către concesionar societății, precum și dispunerea de măsuri în consecință.

În cazul abaterii prezentate, referitoare la terenurile aflate în exploatarea SC Fruvimed SA:

- ✓ analiza, de către ADS, a condițiilor în care a fost acceptată înlocuirea, în cazul Contractului de concesiune nr. 77/22.04.2002 privind terenurile aflate în exploatarea SC Fruvimed SA Medgidia, a concesionarului, respectiv Asociația PAS Fruvimed, cu societatea privatizată, utilizatoare a terenului concesionat, respectiv SC Fruvimed SA Medgidia, societate aflată în reorganizare judiciară, precum și dispunerea de măsuri în consecință;
- ✓ efectuarea, de către ADS, a tuturor demersurilor legale pentru recuperarea drepturilor de creanță, rezultate din derularea Contractului de concesiune nr. 77/22.04.2002 privind terenurile aflate în exploatarea SC Fruvimed SA Medgidia.

Alte recomandări:

- ✓ intensificarea, de către ADS, a activității de monitorizare a contractelor de vânzare-cumpărare acțiuni și a contractelor de concesiune;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ADS prin punerea gratuită la dispoziția concesionarului SC Edelweiss SA, prin Contractul de concesiune nr. 1/2001 (privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA), a suprafeței de 229 ha teren neagricol, până la data de 18.08.2005, când s-a încheiat Actul adițional nr. 3/2005 la contractul de concesiune, precum și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ADS prin nerepunerea pe rol a Dosarului nr. 10460/2004, în scopul recuperării creanței, reprezentând redevență și penalități de întârziere aferente Contractului de concesiune nr. 53/2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA și dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ADS, în cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA, ca urmare a neaplicării penalităților prevăzute la pct. 7.1.24. din contract, în condițiile nerespectării, de către concesionar, a obligației de a constitui garanții reale mobiliare pentru garantarea obligației de plată a redevenței, precum și a obligației de a asigura culturile; dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia;
- ✓ stabilirea, după caz, a prejudiciului creat ADS prin nerecuperarea drepturilor de creanță de la SC Fruvimed SA Medgidia, în condițiile în care această societate se află în faliment, iar la momentul dobândirii calității de concesionar se afla în reorganizare judiciară, fapt neadmis de HG nr. 626/2001 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă

și înființarea Agenției Domeniilor Statului, constatat în cazul derulării Contractului de concesiune nr. 77/22.04.2002 privind terenurile aflate în exploatarea SC Fruvimed SA Medgidia; dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate. Împotriva deciziei ADS a formulat contestație, respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Pentru unele abateri constatate s-a propus sesizarea organelor de urmărire penală.

Ministerul Transporturilor

La Ministerul Transporturilor, Curtea de Conturi a desfășurat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA;*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:*
 - 2.1. Regia Autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” - Romatsa,
 - 2.2. SC Telecomunicații CFR SA,
 - 2.3. Societatea Comercială „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” SA,
 - 2.4. Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” SA,
 - 2.5. Entități din coordonarea Ministerului Transporturilor.

1. **Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR SA)**

CNADNR SA a fost înființată prin OUG nr. 84/2003, aprobată prin Legea nr. 47/2004, prin reorganizarea Regiei Autonome „Administrația Națională a Drumurilor din România” (desființată), funcționând ca persoană juridică de interes strategic național, în coordonarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Obiectul principal de activitate îl reprezintă proiectarea, construirea, modernizarea, repararea, administrarea, întreținerea și exploatarea autostrăzilor și drumurilor naționale, în scopul asigurării condițiilor de desfășurare în siguranță a traficului rutier.

Observațiile Curții de Conturi:

Principalele aspecte constatate se referă la utilizarea fondurilor provenite din *Împrumutul BERD 33.391/2006 pentru finanțarea construcției variantei ocolitoare a municipiului Constanța* și se referă la:

- inexistența unei Unități de Implementare a Proiectului (UIP) așa cum stabilesc prevederile Acordului de Împrumut, care să se ocupe exclusiv de Proiect, precum și lipsa unei echipe de proiect, cu atribuții și responsabilități strict legate de implementarea acestuia, care au condus la:
 - fragmentări ale informațiilor și deciziilor necesare implementării în bune condiții a Proiectului;
 - imposibilitatea furnizării unor informații care să ofere o imagine de ansamblu asupra implementării Proiectului;
 - nerealizarea în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență a Proiectului.
- pentru realizarea aceluiași obiectiv de investiții există, în paralel, două contracte de finanțare, fapt care a determinat majorarea nejustificată a bugetului total al obiectivului de investiții, iar actualizarea bugetului Proiectului, aflat în derulare, a fost efectuată prin amendamente la Acordul de Împrumut. Cel de-al doilea contract de finanțare include și alte categorii de cheltuieli, neprevăzute în Planul de investiții al Proiectului BERD 33.391/2006, respectiv asistență juridică, publicitate, achiziții terenuri etc., care nu au fost incluse în amendamentele aduse Acordului de Împrumut, respectiv în Planul de finanțare;
- Planul de achiziții al proiectului nu a fost întocmit cu respectarea prevederilor legale, neoferind astfel o imagine de ansamblu asupra volumului real al necesarului de fonduri și care să conducă la achiziționarea eficientă a bunurilor și serviciilor, în cadrul proiectului, prin prioritizarea acestora, întrucât:
 - nu au fost nominalizate persoane responsabile de întocmirea și actualizarea Planului de achiziții al Proiectului;
 - planul inițial de achiziții nu reflectă respectarea principiului bunei gestiuni financiare (economicitate, eficiență și eficacitate), și nici prioritizarea obiectivelor de investiții, nedefalcat pe ani, fiind actualizat în funcție de modificările apărute pe parcurs;
- personalul CNADNR SA nu a fost pregătit corespunzător, conform prevederilor contractuale, ca urmare a realocării fondurilor în sumă de 50 mii euro, pentru faza a III - a - supervizare lucrări. În fapt, ca urmare a încheierii unor contracte de tip FIDIC (Fédération Internationale Des Ingénieurs Conseils – Federația Internațională a Inginerilor Consultanți), cu clauze contractuale defavorabile CNADNR SA, concretizate într-un număr mare de revendicări la nivelul Companiei, au fost plătite sume mari constructorilor drept daune interese;
- decontarea unor cheltuieli în sumă de 37.061 mii lei pentru executarea unor lucrări neprevăzute în contract, fără solicitarea/aprobarea CNADNR SA și fără documente din care să rezulte necesitatea și oportunitatea acestora, întrucât costul lucrărilor de execuție a centurii ocolitoare a municipiului Constanța a fost majorat cu valoarea lucrărilor aferente deschiderii timpurii a 2 tronsoane de drum, fără respectarea prevederilor contractului de tip FIDIC galben și fără a avea prevăzute resurse financiare pentru această destinație;
- decontarea unor cheltuieli neeligibile în cadrul Proiectului, în sumă de 683 mii lei, fără TVA (echivalentul a 160 mii euro), prin încheierea unui act adițional la contractul de proiectare și execuție lucrări de construire a variantei de ocolire a

municipiului Constanța, care a determinat majorarea valorii contractului, din care 216 mii lei (183 mii lei și 9 mii euro) reprezintă suma plătită efectiv drept remunerație membrului CAD (Comisia de Adjudecare a Disputelor);

- Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP) nu a elaborat și ținut la zi politici și proceduri adecvate pentru monitorizarea și evaluarea gradului de realizare a Proiectului și a îndeplinirii obiectivelor acestuia, ceea ce a condus la nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut, atâta timp cât la nivelul entității au existat probleme majore de organizare și funcționare a UIP, determinate de desființarea UIP aferente Proiectului BERD 33.391/2006, cât și probleme în derularea contractelor.

Concluzionând, fondurile alocate pentru finanțarea Proiectului BERD 33.391/2006 au fost utilizate fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, precum și a celor de economicitate, eficiență și eficacitate, nefiind respectate prevederile legale în domeniul achizițiilor publice, cât și a celor referitoare la utilizarea/neutilizarea fondurilor publice provenite din finanțări rambursabile, înregistrându-se o slabă performanță în implementarea acestui Proiect.

Recomandări:

- ✓ reînființarea unei UIP aferent Proiectului BERD 33.391/2006, cu precizarea clară a responsabilului de proiect. La înființarea UIP se va ține cont atât de Contractul de finanțare POS-T existent, cât și de UIP-ul POS-T;
- ✓ actualizarea fișelor de post ale personalului CNADNR SA, în sensul corelării atribuțiilor personalului cu atribuții generate de implementarea Proiectului BERD, cu cele generate de POS-T și/sau cu atribuții generate de alte prevederi legale;
- ✓ transmiterea către MFP a documentației necesare în vederea inițierii unui act normativ pentru armonizarea celor două Proiecte, în sensul bugetării reale, clare și exacte a obiectivului de investiții;
- ✓ stabilirea unui responsabil cu elaborarea, actualizarea Planului de achiziții al Proiectului și transpunerea acestuia în Programul anual de achiziții publice al entității;
- ✓ stabilirea unui circuit al documentelor Proiectului, astfel încât să se asigure transparența și corectitudinea informațiilor la toate structurile implicate în derularea Proiectului;
- ✓ organizarea activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor în sensul parcurgerii celor 4 faze ale execuției bugetare a cheltuielilor, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare;
- ✓ efectuarea unor cursuri de pregătire profesională, conform prevederilor inițiale ale contractului;
- ✓ dispunerea măsurilor legale ce se impun în vederea regularizării sumei considerate cheltuială neeconomicoasă cu bugetul CNADNR SA, efectuată ca urmare a dispunerii verbale de către reprezentanții entității a deschiderii timpurii a unor tronsoane din centura ocolitoare a municipiului Constanța, contrar prevederilor contractuale;
- ✓ suportarea din bugetul CNADNR SA a remunerației membrului CAD și regularizarea sumei plătite efectiv din fondurile alocate Proiectului pentru acesta cu bugetul CNADNR SA;
- ✓ în cadrul UIP va fi desemnată o persoană responsabilă cu elaborarea și ținerea la zi a politicilor și procedurilor adecvate care să permită monitorizarea și evaluarea Proiectului.

În vederea înlăturării abaterilor constatate a fost emisă decizie, contestată de către conducerea CNADNR SA. După analiza contestației depuse a fost emisă o încheiere care a fost adusă la cunoștința entității.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:

- 2.1. Regia Autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” - Romatsa,
- 2.2. SC Telecomunicații CFR SA,
- 2.3. Societatea Comercială „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” SA,
- 2.4. Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” SA,
- 2.5. Entități din coordonarea Ministerului Transporturilor.

2.1. Regia autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” - Romatsa

RA Romatsa este persoană juridică română, înființată în baza HG nr. 74/1991 privind înființarea Regiei Autonome „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” - Romatsa, prin preluarea bazei materiale și personalului aferent subunităților, formațiilor și obiectivelor prevăzute în Anexa nr. 1 la hotărâre.

Activitatea principală a Regiei o reprezintă exploatarea spațiului aerian al României, cu scopul de a furniza servicii de navigație aeriană, incluzând servicii de trafic aerian, servicii de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii meteorologice aeronautice, servicii de informare aeronautică, precum și coordonarea operațiunilor de căutare și salvare a aeronavelor aflate în pericol și a supraviețuitorilor unui accident de aviație produs în regiunea de informare a zborurilor București.

Observațiile Curții de Conturi:

- plata fără documente justificative a sumei de 15 mii lei, reprezentând drepturi de personal acordate în baza contractului colectiv de muncă drept „facilități” acordate salariaților din cadrul entității, în situația unui accident, boală profesională, boală gravă sau incurabilă.
- În timpul controlului, suma a fost recuperată integral.
- decontarea nelegală a unor cheltuieli de deplasare, efectuate în perioada 2013-2014, în sumă de 46 mii lei, prin acceptarea unor tarife de cazare la o categorie superioară celei reglementate de prevederile legale (hoteluri clasificate la 4 stele conform certificării acordate de către Autoritatea Națională pentru Turism);

- prejudicierea bugetului prin înregistrarea de pierderi patrimoniale, generate de faptul că entitatea nu s-a înscris la masa credală până la deschiderea procedurii de faliment, cu un drept de creanță în sumă de 17 mii lei, înregistrarea având loc după data deschiderii procedurii insolvenței;
- deficiențe privind desfășurarea inventarierii patrimoniului în anul 2014, constând în: necuprinderea în inventariere a tuturor elementelor patrimoniale; lipsa unor propuneri privind modul de regularizare a minusului de inventar; neîntocmirea procesului-verbal de inventariere, în care să fie consemnate rezultatele inventarierii patrimoniului RA Romatsa, în anul 2014;
- neorganizarea, la nivelul entității, a evidenței analitice a terților, pe fiecare persoană fizică și juridică în parte;
- ⌚ În timpul controlului, entitatea a procedat la modificarea programului de contabilitate, în vederea organizării evidenței contabile analitice a conturilor de creanțe și datorii, astfel încât să se asigure identificarea unică a acestora în baza de date centralizată a entității.
- menținerea în evidența contabilă a unor obligații, în sumă de 25 mii lei, mai vechi de 3 ani, pentru care dreptul la acțiune al creditorului s-a prescris, datoriile nu au fost recunoscute în categoria veniturilor impozabile la momentul prescrierii, entitatea neluând măsuri în vederea recalculării și virării la bugetul de stat a impozitului pe profit aferent;
- ⌚ În timpul controlului, entitatea verificată a procedat la înregistrarea pe venituri a sumei de 25 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor executate de un furnizor în anul 2006.
- neurmărirea, nefacturarea și neînregistrarea în evidența contabilă a unor venituri în sumă de 29 mii lei, reprezentând penalități de întârziere pentru neplata la termen a unor servicii de navigație aeriană de terminal și, implicit, necalcularea și nevirarea impozitului pe profit aferent.
- ⌚ Pe baza titlurilor de creanță deținute asupra averii debitorilor în cadrul procedurii de insolvență/faliment, entitatea a înregistrat în evidențele contabile, pe seama altor venituri din exploatare, suma de 29 mii lei, reprezentând penalități de întârziere pentru neplata la timp a facturilor de servicii de navigație aeriană de terminal.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nejustificată a facilităților de personal și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificării asupra:
 - cheltuielilor cu deplasările interne pentru perioada 2013 până la data încheierii auditului, la toate structurile organizatorice, stabilirea cheltuielilor suplimentare determinate de plata nelegală a unor tarife de cazare pentru structuri de cazare de clasificare superioară și recuperarea sumelor achitate nejustificat, conform prevederilor legale;
 - tuturor debitorilor aflați în procedura insolvenței/falimentului, stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea creanțelor pentru care entitatea nu s-a înscris la masa credală a debitorilor și recuperarea acestuia în condițiile legii;
 - tuturor contractelor de prestări servicii de navigație aeriană de terminal, calcularea, facturarea și recuperarea eventualelor penalități datorate de debitori;
- ✓ inventarierea tuturor creanțelor și datoriilor aflate în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasarea și respectiv lichidarea acestora, analiza cauzelor care au condus la menținerea în conturi a acestor sume și stabilirea eventualelor prejudicii determinate de nerecuperarea creanțelor în termenul legal de prescripției, precum și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ elaborarea unor proceduri scrise și formalizate pentru:
 - efectuarea inventarierii, în conformitate cu prevederile legale, particularizate, dezvoltate și actualizate în raport cu specificul entității; clarificarea sumelor înregistrate în evidențele contabile ca urmare a minusului constat cu ocazia inventarierii patrimoniului în anul 2014;
 - stabilirea unui set unitar de reguli pentru reglementarea modului de întocmire a registrelor de contabilitate și verificarea corectitudinii înregistrărilor contabile, precum și stabilirea responsabilităților privind întocmirea, avizarea și aprobarea documentelor aferente acestei activități.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, neremediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 13 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, precum și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

2.2. Societatea Comercială „Telecomunicații CFR” SA

Societatea Comercială „Telecomunicații CFR” SA a fost înființată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital integral al Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA, în temeiul HG nr. 706/2002 *privind înființarea unor filiale ale Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA*. Obiectul principal de activitate îl constituie transmiterea de date: telefonie, telegrafie, transmisiuni de imagini, transport informații. A funcționat ca filială a Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA până la data de 26.10.2011, când, în conformitate cu prevederile OUG nr. 84/2011 *privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale și de plată a unor contribuții la organisme internaționale*, structura acționariatului s-a modificat, Ministerul Transporturilor devenind acționar cu o cotă de 99,999%, iar Compania Națională de Căi Ferate CFR SA, cu 0,001%.

Observațiile Curții de Conturi:

- menținerea în categoria clienților-debitori a unor debite cu o vechime mai mare de 3 ani, debite care nu mai pot fi recuperate, ca urmare a prescrierii, fapt ce a condus la un prejudiciu în valoare de 121 mii lei;
- menținerea în conturile de datorii a unor sume care se află în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru plată. În urma analizei sumelor datorate furnizorilor, dar prescrise la data de 31.12.2013, entitatea a înregistrat trecerea sumei de 112 mii lei, recunoscută ca prescrisă, în conturile de venituri;

- în bilanțul contabil aferent exercițiului financiar 2013, entitatea a raportat capitaluri negative în valoare de 36.022 mii lei, pierdere de 7.252 mii lei și un capital subscris vărsat în valoare de 16.574 mii lei. Astfel, auditorii publici externi au constatat diminuarea capitalului propriu net al societății la finele anului 2013 (calculat ca diferență între activele totale și datoriile totale) la mai puțin de jumătate din valoarea capitalului social subscris, depășind valoarea acestuia cu 44.309 mii lei;
- neconstituirea provizioanelor pentru litigiile în care entitatea are calitatea de pârât și pentru care există probabilitatea să fie generate obligații de plată în sarcina entității, precum și a provizioanelor pentru impozite aferente litigiilor reprezentând drepturi bănești cuvenite salariaților. Suma estimată este de 258 mii lei pentru anul 2013;
- pentru deprecierile și pierderile determinate de expirarea termenelor de prescripție a creanțelor, comisiile de inventariere ale entității verificate, atât la nivel central, cât și la nivelul sucursalelor din subordine, nu au solicitat explicații scrise de la persoanele care au avut în răspundere urmărirea decontării creanțelor, nu au stabilit natura pierderilor și nu au făcut propuneri de ajustări pentru depreciere sau ajustări pentru pierdere de valoare a creanțelor și nici pentru regularizarea diferențelor dintre datele din contabilitate și situația faptică, în sumă totală de 4.998 mii lei.

Recomandări:

- ✓ luarea măsurilor care se impun pentru reglarea valorii capitalului subscris vărsat până la finele anului 2015, potrivit legii;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri contabile care să asigure reflectarea în evidența contabilă a cheltuielilor cu provizioanele pentru riscuri și cheltuieli și înregistrarea în contabilitate a sumelor reprezentând provizioanele pentru litigii în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ completarea procedurilor privind inventarierea anuală a societății, cu prevederi privind obligația comisiilor de inventariere de a efectua propuneri de ajustări pentru depreciere sau pentru pierdere de valoare a creanțelor prescrise din soldurile conturilor contabile ale societății la data inventarii, precum și cu obligația comisiilor de inventariere de a efectua propuneri pentru regularizarea creanțelor neconfirmate sau nerecunoscute de clienți în extrasele de cont;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor prescrise și a creanțelor care nu mai pot fi recuperate, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ inventarierea tuturor creanțelor și datoriilor, aflate în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasarea, respectiv lichidarea acestora și analiza cauzelor care au condus la menținerea în conturile de creanțe și datorii a acestor sume;
- ✓ stabilirea influențelor financiar-contabile și fiscale generate de menținerea în conturile de creanțe și datorii a sumelor prescrise, efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă și virarea la bugetul de stat a obligațiilor fiscale aferente, după caz;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de creanțele prescrise și recuperarea acestuia, potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 11 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

Măsurile dispuse sunt în curs de realizare, entitatea solicitând prelungirea termenelor de implementare a măsurilor.

2.3. Societatea Comercială „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” SA București

SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” SA București este societate comercială cu personalitate juridică, aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor, înființată în baza HG nr. 706/2002 privind înființarea unor filiale ale Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA. În conformitate cu prevederile OUG nr. 84/2011, prin preluarea titlurilor de participare de la CNCF „CFR” SA, a devenit acționar unic, având ca obiectiv realizarea de profit prin gestionarea, pe principii comerciale, a spațiilor din incinta clădirii „Palat CFR” și punerea acestora la dispoziția agenților economici prin închiriere, precum și întreținerea instalațiilor aferente în vederea asigurării condițiilor normale de desfășurare a activității.

Observațiile Curții de Conturi:

- menținerea în evidența contabilă a unor obligații mai vechi de 3 ani, în sumă de 54 mii lei, pentru care dreptul la acțiune al creditorului s-a prescris și neînregistrarea acestor sume ca venituri a condus la neînregistrarea și nevirarea la bugetul statului a impozitului pe profit aferent, în sumă estimată de 12 mii lei, la care se adaugă accesorii (dobânzi și penalități de întârziere) conform prevederilor legale;
- menținerea în categoria clienților-debitori a unor debite cu o vechime mai mare de 3 ani, debite care nu mai pot fi recuperate ca urmare a faptului că acestea au fost prescrise;
- ca urmare a nestabilirii caracterului nedeductibil al cheltuielilor cu amortizarea activelor neutilizate, entitatea nu a calculat, nu a înregistrat și nu a virat la bugetul statului impozitul pe profit pe anii 2013-2014.
- ⌚ În timpul controlului, entitatea a recalculat impozitul pe profit aferent anului 2013 și a virat diferența de impozit pe profit și accesorii aferente.
- neurmărirea încasării în termen a creanțelor și, implicit, nefacturarea penalităților de întârziere au condus la neînregistrarea unor venituri în sumă de 36 mii lei, pentru care entitatea nu a recalculat, înregistrat și virat la bugetul statului un impozit pe profit;
- neluarea măsurilor privind închirierea unor spații (14 birouri, în anul 2014) a determinat neîncasarea unor venituri proprii potențiale, estimate la 32 mii lei și generarea de cheltuieli nedeductibile fiscal, aferente activelor neutilizate în scopul obținerii de venituri impozabile, în cuantum estimat de 13 mii lei, cheltuieli pentru care societatea nu a calculat și virat impozit pe profit.
- ⌚ În timpul controlului, societatea a evidențiat suma de 13 mii lei în categoria cheltuielilor nedeductibile la calculul profitului impozabil.
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor proprii rezultate din penalități pentru nerespectarea

termenelor de plată, aferente facturilor de închiriere a spațiilor din administrarea societății, potrivit clauzelor contractuale, în cuantum estimat de 36 mii lei, pentru care trebuia calculat și virat la bugetul de stat impozit pe profit.

🕒 În timpul controlului, entitatea a emis facturi aferente penalităților de întârziere, în cuantum de 36 mii lei.

- neclarificarea situației juridice a clădirii „Palat CFR”;
- ca urmare a acordării nelegale a drepturilor de personal au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare cu suma estimată de 17 mii lei, din care plata fără temei legal, în anul 2013, a sumei de 14 mii lei, reprezentând „ajutoare materiale” acordate sub formă de primă de Crăciun, la care se adaugă cheltuielile cu contribuțiile angajatorului;
- plata nelegală către directorii entității publice a unor drepturi de natură salarială, în afara indemnizației brute. Prin contractele de mandat încheiate cu membrii provizorii ai directoratului societății au fost acordate și avantaje de natură salarială, în afara indemnizației brute, contrar prevederilor legale aplicabile;
- neconducerea și neorganizarea, în toate cazurile, a evidenței contabile analitice a datoriilor, conform planului de conturi aprobat. La nivelul entității, conform evidenței sintetice, sunt estimate datorii în sumă de 387 mii lei, în anul 2013, respectiv de 349 mii lei, în anul 2014, dar nu s-au întocmit balanțe analitice pentru aceste datorii, pe fiecare persoană fizică și juridică;
- entitatea a efectuat cheltuieli de natură salarială peste nivelul aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli, în valoare de 129 mii lei, în anul 2013, respectiv 183 mii lei, în anul 2014. Ca urmare a sesizării Direcției Generale de Inspecție Economico-Financiară din cadrul ANAF, entitatea a fost sancționată cu amendă contravențională în cuantum de 5 mii lei.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea, în termenul legal de prescripție, a debitelor și recuperarea acestuia, în condițiile legii; extinderea verificării asupra tuturor creanțelor aflate în afara termenului legal de prescripție, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a cheltuielilor de personal reprezentând „ajutoare materiale” acordate de Crăciun salariaților din cadrul entității, în luna decembrie 2013 și recuperarea acestuia, în condițiile legii;
- ✓ stabilirea cuantumului indemnizațiilor acordate în baza contractelor de mandat încheiate cu membrii organelor de conducere și administrare în limita prevederilor bugetare aprobate;
- ✓ stabilirea influențelor financiar-contabile și fiscale, generate de menținerea în conturile de creanțe și datorii a sumelor prescrise, efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă și virarea la bugetul de stat a obligațiilor fiscale aferente; elaborarea și monitorizarea aplicării unor proceduri specifice pentru activitatea de recuperare a creanțelor și de urmărire a datoriilor;
- ✓ analizarea cauzelor care au determinat nerespectarea de către persoanele cu atribuții în domeniu a obligativității urmăririi încasării creanțelor din chirii și prestări servicii în termenele contractuale și facturarea penalităților de întârziere datorate de locatari, precum și sancționarea persoanelor vinovate în condițiile legii; înregistrarea în evidențele contabile a veniturilor din penalități facturate și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificării la toate contractele de închiriere/prestări servicii atribuite, calcularea, facturarea și recuperarea eventualelor penalități de întârziere datorate de locatari;
- ✓ clarificarea situației juridice și contabile a clădirii „Palat CFR” potrivit legii;
- ✓ inventarierea tuturor contractelor de mandat în baza cărora, în perioada 2013-2014, societatea a acordat drepturi de natură salarială care exced cadrului legal aplicabil, stabilirea întinderii și recuperarea prejudiciului determinat de plata acestora, în condițiile legii;
- ✓ inventarierea tuturor creanțelor și datoriilor aflate în afara termenului legal de prescripție, prevăzut de lege pentru încasarea, respectiv lichidarea acestora și analiza cauzelor care au condus la menținerea în conturile de creanțe și datorii a acestor sume;
- ✓ inventarierea tuturor activelor neutilizate în vederea obținerii de venituri impozabile, precum și stabilirea consecințelor de ordin financiar-contabil și fiscal generate de neutilizarea acestora, calcularea și virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând impozit pe profit aferente acestora, potrivit legii;
- ✓ inventarierea tuturor contractelor de închiriere a spațiilor aflate în proprietatea privată a SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” SA București, identificarea de noi spații pretabile a fi închiriate și încheierea, în condiții de eficiență, de contracte de închiriere pentru aceste spații.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse de 21 de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

SC „Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR” SA București a contestat măsura referitoare la stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a cheltuielilor de personal reprezentând „ajutoare materiale” acordate de Crăciun salariaților din cadrul entității, în luna decembrie 2013 și recuperarea acestuia. Comisia de soluționare a respins contestația formulată, iar entitatea a atacat în instanță măsura respectivă.

2.4. Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” SA

Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” SA este persoană juridică română cu capital social integral de stat, funcționând ca societate comercială pe acțiuni sub autoritatea Ministerului Transporturilor, în calitate de acționar unic. Activitatea principală a SNTFM „CFR Marfă” SA este „Transportul de marfă pe calea ferată”.

Conform statutului, entitatea desfășoară activități de interes public național în scopul realizării transportului feroviar public de marfă și al satisfacerii nevoilor de apărare a țării și are ca obiect de activitate, în principal:

- efectuarea transportului de mărfuri în trafic intern și internațional;

- transportul mărfurilor în trafic combinat;
- expediții de mesagerie, coletărie, containere și vagoane, precum și de alte bunuri;
- camionarea unităților de transport intermodal la domiciliul clientului;
- lucrări de întreținere și reparații de locomotive, mijloace de transport și utilaje de mecanizare.

Observațiile Curții de Conturi:

La SNTFM CFR Marfă - Central

- în perioada 2013-2014, entitatea nu a evidențiat și încasat venituri din penalități, în sumă totală de 37 mii lei, rezultate din executarea cu întârziere a reparațiilor la locomotivele electrice, diesel electrice și diesel hidraulice;
- plata nelegală a serviciilor de „dezlegare, înlocuire cu robineti cu dublă blocare” la reparațiile periodice pentru diverse tipuri de vagoane marfă, fără ca această operațiune să fie executată, a generat un prejudiciu în sumă de 1.031 mii lei;
- plata nelegală, în anul 2013, a unor remunerații bonus în sumă de 191 mii lei (150 mii lei – valoarea brută a remunerațiilor bonus achitate, la care se adaugă contribuțiile angajatorului în valoare de 41 mii lei), acordate directorului general și membrilor Consiliului de administrație, cu încălcarea clauzelor contractuale și a prevederilor legale în vigoare, precum și cu neîncadrarea în prevederile bugetare aprobate;
- efectuarea necorespunzătoare a inventarierii patrimoniului pe anul 2014, în sensul că nu s-a stabilit și nu s-a consemnat în Raportul Comisiei Centrale privind inventarierea patrimoniului valoarea de inventar pentru vagoanele de marfă, vagoanele de călători și locomotivele aflate în patrimoniu. Entitatea nu a stabilit valoarea de inventar pentru fiecare post bilanțier în parte și nu a efectuat inventarierea faptică a contului „Materii și materiale aflate la terți”, care figura, la data de 31.12.2014, cu un sold în sumă de 7 mii lei.
- nerespectarea, în exercițiile financiare 2013 și 2014, a restricțiilor bugetare privind nivelul cheltuielilor efectuate, neîncadrarea în nivelul plăților restante aprobate și numărul de personal la sfârșitul exercițiului bugetar, precum și neîncadrarea în indicatorii de eficiență aprobați, în contextul înregistrării de pierderi în anii precedenți.
Neimplementarea disciplinei financiare, la nivelul operatorului economic, a avut drept consecințe nerespectarea strategiei Guvernului în domeniul politicii salariale și a îmbunătățirii performanțelor economico-financiare, precum și neutilizarea veniturilor proprii în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate. Valoarea estimată a abaterilor de la legalitate și regularitate, privind execuția bugetară, a fost de 94.916 mii lei în anul 2013, respectiv de 135.364 mii lei în anul 2014.
Ca urmare a verificărilor efectuate de către Direcția Generală de Inspecție Economico-Financiară, din cadrul ANAF, la solicitarea Curții de Conturi, entitatea a fost sancționată cu amendă contravențională în valoare de 20 mii lei, achitată în timpul controlului Curții;
- nerespectarea prevederilor legale privind casarea mijloacelor fixe, în sensul valorificării la maximum a ansamblurilor, subansamblurilor și a pieselor componente rezultate, prin executarea de mijloace fixe noi, ca piese de schimb sau prin vânzare pe bază de licitație publică, ceea ce a condus la nerealizarea unor importante posibile venituri cuvenite entității;
- acceptarea plății unei cantități mai mici de fier vechi, obținut prin șarjarea vagoanelor, decât s-ar fi convenit conform condițiilor contractuale. Diferența nejustificată dintre cantitățile de fier încasate și cele predate preliminar, în cazul a 405 vagoane șarjate verificate, a creat un prejudiciu în cuantum de 709 mii lei fără TVA;
- la contractul care a avut ca obiect efectuarea de reparații planificate nu au fost respectate clauzele contractuale referitoare la preț și la valoarea totală a contractului. În acest context, entitatea a acceptat pentru lucrări de modernizare, la un număr de 3 locomotive, plata în plus a sumei de 329 mii lei fără TVA, sumă care constituie prejudiciu;
- efectuarea de cheltuieli fără temei legal, în sumă de 21 mii lei, pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute de actele normative prin care a fost înființată entitatea, prin utilizarea autovehiculelor din dotarea CFR Marfă de către salariații societății, fără a exista documente justificative din care să rezulte utilizarea acestora în scopul activității economice. Dreptul salariaților de a utiliza autovehicule din parcul auto al CFR Marfă, în interes personal, nu este prevăzută în deciziile interne și nici în Contractul Colectiv de Muncă, pe anii 2012-2014;
- aplicarea neunitară a prevederilor legale în ceea ce privește regimul fiscal al cheltuielilor cu autovehiculele din patrimoniul entității, repartizate salariaților în perioada 2013-2014, care a condus la majorarea nejustificată a pierderii fiscale cu suma de 131 mii lei, în anul 2013, respectiv cu suma de 146 mii lei, în anul 2014, prin înregistrarea în categoria deductibile fiscal a cheltuielilor cu asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, CASCO, inspecțiile tehnice periodice, rovinietă, cheltuieli vulcanizare și spălare auto, cheltuieli cu schimbul anvelopelor, pentru autovehicule utilizate în scop personal;
- neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor derulate în valută, acestea fiind evidențiate numai în lei;
- nerespectarea conținutului minimal obligatoriu al informațiilor prevăzute de lege pentru completarea corespunzătoare a registrelor contabile obligatorii prevăzute de lege;
- la nivelul societății, evidența analitică a terților („Debitori diverși” și „Creditori diverși”, în sumă totală de 241.649 mii lei, în anul 2014, respectiv 238.401 mii lei, în anul 2013), nu se realizează, în toate cazurile, pe fiecare persoană fizică și juridică în parte, nefiind întocmite și utilizate balanțe analitice. Componenta conturilor de debitori și creditori a fost urmărită de personalul entității manual, cu ajutorul MS Excel.

La Sucursalele regionale de Transport Feroviar de Marfă

La Sucursala SNTFM Muntenia-Dobrogea

- nevirarea impozitului pe venit și a contribuțiilor legale de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj și asigurări sociale de sănătate, aferente drepturilor salariale acordate cu titlu de despăgubiri, actualizate cu indicii de inflație, contrar pre-

vederilor Deciziei Comisiei Centrale Fiscale (153 mii lei);

- menținerea în sold a unor obligații cu vechime de peste 3 ani, în sumă de 28 mii lei.

La Sucursala SNTFM Banat-Oltenia

- plata nejustificată a unor cantități de lucrări de întreținere linii căi ferate și schimbători de cale, care nu au fost executate, în sumă de 1.061 mii lei;
- plăți necuvenite în sumă de 239 mii lei, reprezentând drepturi de personal neprevăzute în contract și sporuri acordate nejustificat;
- necalcularea și neîncasarea penalităților de întârziere, prevăzute în contracte, pentru neplata la termen a sumelor datorate de beneficiari, la termenul scadent, în sumă de 237 mii lei;
- înregistrarea nelegală de cheltuieli privind amortizarea materialului rulant de tracțiune imobilizat pentru reparații, în sumă de 1.794 mii lei;
- nu a fost înregistrată în evidența contabilă valoarea titlurilor judiciare definitive și executorii, în sumă de 481 mii lei, fiind înregistrate doar plățile efective ale acestor obligații;
- nu au fost întocmite documentele justificative în vederea scoaterii din uz, transferării, casării, dării în consum a stocurilor fără mișcare, de prisos, cu mișcare lentă, inutilizabile sau deteriorate;
- neidentificarea și neînregistrarea, în evidența operativ-gestionară și contabilă, a bunurilor rezultate din utilizarea pieselor și subansamblelor recuperate din operațiuni de întreținere și reparare a materialului rulant, în sumă de 51 mii lei;
- diminuarea valorii patrimoniului sucursalei prin înregistrarea pe pierderi a sumei de 300 mii lei, ca urmare a aplicării unor ajustări pentru deprecierea totală a unor active de natura stocurilor.

La Sucursala SNTFM Moldova

- nu au fost constituite garanții în cazul contractelor de închiriere care aveau prevăzută o astfel de clauză;
- nu au fost întreprinse măsuri de identificare și stabilire a terenurilor aflate în zona de protecție, în vederea calculării, înregistrării, declarării și plății impozitului pe teren, în concordanță cu categoria de folosință a terenului;
- în perioada 2010-2014, sucursala a încheiat, în calitate de locator, două contracte de închiriere pentru un bun imobil situat în municipiul Iași, cu o suprafață totală de 1.301 mp, în cadrul contractelor fiind incluse clauze privind realizarea unor investiții, de către locatar (70 mii euro, în primul contract și 100 mii euro, în cel de al doilea), în condițiile acceptării unui tarif preferențial de utilizare a bunului (1/2 din valoarea chiriei negociate). În perioada derulării celor două contracte, sucursala nu a urmărit și controlat în ce măsură locatarul a respectat clauzele contractuale privind investițiile pe care acesta trebuia să le realizeze și care ar fi trebuit să fie înregistrate în contabilitatea locatorului. Existența investițiilor efectuate nu a fost justificată printr-un proces-verbal de recepție însoțit de ambele părți, care să aibă ca suport situații definitive de lucrări și documente financiare și în baza cărora ar trebui majorată valoarea patrimoniului sucursalei. În condițiile achitării tarifului preferențial pentru utilizarea bunului și neefectuarea investițiilor asumate, valoarea estimată a acestor investiții, aproximativ 743 mii lei (300 mii lei, pentru perioada primului contract și 443 mii lei, pentru cel de-al doilea), constituie prejudiciu pentru sucursală;
- nu au fost finalizate documentațiile cadastrale și formele legale de intabulare, în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, nu au fost înregistrate în contabilitate terenuri și nu a fost majorat capitalul social cu valoarea terenurilor (2.595 mii lei);
- nu a fost clarificată suma de 61 mii lei, înregistrată în contul „Decontări din operațiuni în curs de lămurire”, ce reprezintă contravaloarea combustibilului constatată ca minus, cu ocazia inventarierii decedate din data de 12.09.2013;
- nu au fost reflectate, în totalitate, ajustări pentru depreciere (49 mii lei);
- a fost menținută în conturile de creanțe suma de 103 mii lei, aferentă unor clienți radiați din Registrul Comerțului.

La Sucursala SNTFM Transilvania Cluj

- nu au fost inventariate toate elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, astfel încât bilanțul contabil anual nu a fost pus de acord cu situația reală a patrimoniului;
- nu au fost facturate prestațiile efectuate către un client, iar pentru sumele datorate de această societate comercială și neachitate la scadență, nu au fost calculate, facturate și încasate majorările de întârziere aferente, nefiind realizate venituri în sumă de 403 mii lei;
- nu au fost înregistrate în contul „Alte valori în afara bilanțului” terenurile în valoare de 487 mii lei, pentru care nu a fost clarificată situația juridică și nu au fost obținute documente care să ateste dreptul de proprietate asupra acestora.
- 🕒 În timpul controlului au fost înregistrate în contul „Alte valori în afara bilanțului”, terenurile în valoare de 487 mii lei.
- 🕒 a fost menținută nejustificat în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, peste termenul maxim de 3 luni prevăzut de actele normative în vigoare, suma de 223 mii lei.
- 🕒 În timpul controlului a fost stornată suma din contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” și a fost înregistrată în contul „Debitori”, ca lipsuri constatate cu ocazia inventarierii.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de lipsa bunurilor materiale din custodiile încheiate cu terții și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de acceptarea la plată a unor prețuri unitare mai mari decât cele prevăzute de actele adiționale la contract și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
- ✓ extinderea verificărilor la contractele ce au avut ca obiect efectuarea de reparații planificate tip RG, care s-au derulat și pentru care s-au efectuat plăți, pe parcursul anilor 2013-2014, stabilirea întinderii eventualului prejudiciu generat de

- acceptarea la plată a unor prețuri unitare mai mari decât cele prevăzute în contracte și în actele adiționale la acestea și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală, fără contraprestație, a operațiunilor de „înlocuire a robinetilor frontali cu robineti cu dublă blocare” și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
 - ✓ extinderea verificărilor la contractele de prestări servicii pentru reparații/revizii vagoane marfă, care s-au derulat și pentru care s-au efectuat plăți în perioada 2013-2014, stabilirea întinderii prejudiciului generat de neefectuarea integrală a operațiilor impuse prin Nomenclatorul de lucrări și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
 - ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea/nevalorificarea materialelor reciclabile, provenite din operațiunea de reparare a vagoanelor de marfă și a pieselor înlocuite la vagoanele de marfă introduse în reparație, potrivit clauzelor contractuale și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
 - ✓ extinderea verificărilor la contractele de prestări servicii pentru reparații/revizii vagoane marfă care s-au derulat și pentru care s-au efectuat plăți, în perioada 2013-2014, stabilirea întinderii eventualelor prejudicii determinat de nerecuperarea pieselor și subansamblelor, inclusiv a osiilor montate, înlocuite în procesul de reparație și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
 - ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de acceptarea plății unei cantități mai mici de fier vechi, obținut prin șarjarea vagoanelor, decât s-ar fi convenit conform condițiilor contractuale și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii; extinderea verificărilor la toate contractele de vânzare „Fier vechi rezultat în urma șarjării vagoanelor pe roți proprii care îndeplinesc condițiile de casare”, încheiate și executate în perioada 2013-2014, stabilirea întinderii eventualelor prejudicii generate de acceptarea plății unei cantități mai mici de fier vechi obținut prin șarjarea vagoanelor decât s-ar fi convenit conform condițiilor contractuale și recuperarea acestora, inclusiv a foloaselor nerealizate, potrivit legii;
 - ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de nerecuperarea creanțelor în termenul legal de prescripție și recuperarea acestuia, în condițiile legii;
 - ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a remunerațiilor bonus acordate, în anul 2013, membrilor Consiliului de Administrație și directorului general al entității, pe baza contractelor de mandat/administrare și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate, în condițiile legii;
 - ✓ extinderea verificărilor asupra cheltuielilor cu combustibilul, efectuate de salariații entității în perioada 2013-2014, stabilirea întinderii prejudiciului determinat de utilizarea necorespunzătoare a autovehiculelor din parcul auto al entității și fără documente justificative și recuperarea acestuia, inclusiv a foloaselor nerealizate;
 - ✓ stabilirea influențelor financiar-contabile și fiscale, generate de înregistrarea eronată a cheltuielilor direct atribuibile autovehiculelor repartizate salariaților din cadrul entității și regularizarea acestora în evidența fiscală;
 - ✓ analiza cauzelor care au condus la nerespectarea prevederilor legale referitoare la cheltuielile aferente autovehiculelor din patrimoniul entității și dispunerea măsurilor necesare pentru aplicarea unitară a regimului fiscal al acestora;
 - ✓ completarea și actualizarea procedurilor interne privind gestionarea și utilizarea autovehiculelor din dotarea societății, urmărirea modului de utilizare a acestora și a modului de repartizare și justificare a bonurilor valorice de carburant auto;
 - ✓ analiza cauzelor care au determinat plata remunerațiilor bonus cu nerespectarea prevederilor legale și în lipsa prevederilor bugetare aprobate și sancționarea persoanelor vinovate, în condițiile legii;
 - ✓ calcularea, facturarea, înregistrarea în evidențele contabile și încasarea penalităților rezultate din executarea cu întârziere a reparațiilor la locomotivele electrice, diesel electrice și diesel hidraulice;
 - ✓ extinderea verificării la toate contractele de prestări servicii încheiate în perioada 2013-2014, calcularea, facturarea, înregistrarea în evidențele contabile și încasarea eventualelor penalități de întârziere datorate de către prestatori pentru executarea și facturarea cu întârziere, din vina acestora, a lucrărilor executate;
 - ✓ analiza, de către conducerea executivă și de către Consiliul de administrație, a cauzelor care au condus la nerespectarea prevederilor legale privind casarea mijloacelor fixe și la minimizarea veniturilor obținute din valorificarea acestora, stabilirea persoanelor vinovate și luarea măsurilor ce se impun pentru sancționarea acestora;
 - ✓ inventarierea tuturor creanțelor aflate în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasarea acestora, analiza formalizată a cauzelor care au condus la neîncasarea acestora în termenele legale și menținerea în conturi a acestor sume, precum și luarea măsurilor ce se impun, potrivit legii;
 - ✓ elaborarea și aprobarea unor proceduri scrise și formalizate pentru efectuarea inventarierii, în conformitate cu prevederile legale, particularizate, dezvoltate și actualizate în raport cu specificul entității;
 - ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului entității pe anul 2015, cu remedierea tuturor deficiențelor constatate și consemnate în actul de control;
 - ✓ completarea procedurilor interne privind achizițiile, cu precizări referitoare la:
 - modul de estimare a valorii contractelor, în sensul cuprinderii tuturor elementelor de cheltuieți aferente obiectului contractului;
 - corelarea datelor din documentația procedurii de achiziții cu prevederile documentației de atribuire cu clauzele contractuale.
 - ✓ analiza, de către Adunarea Generală a Acționarilor și de către Consiliul de administrație, a cauzelor nerespectării indicatorilor aprobați prin bugetele de venituri și cheltuieli pe anii 2013 și 2014 și luarea măsurilor ce se impun pentru încadrarea în indicatorii economico-financiarilor aprobați pe anul 2015, potrivit legii;

- ✓ organizarea evidenței analitice a conturilor de creanțe și datorii cu respectarea prevederilor legale în domeniu;
- ✓ organizarea contabilității operațiunilor efectuate în valută, atât în moneda națională, cât și în valută, potrivit legii;
- ✓ întocmirea registrelor contabile obligatorii și a formularelor financiar-contabile cu respectarea conținutului minimal de informații prevăzut de lege.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse de 25 de măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii și pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile.

Entitatea a contestat 9 măsuri, dar comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația.

2.5. Sinteza acțiunilor de control efectuate de camerele de conturi județene la entități din coordonarea sau de sub autoritatea Ministerului Transporturilor

- Societatea Națională „Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța” SA
- Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” SA Constanța
- Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” Galați SA
- Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” Giurgiu SA
- Societatea Comercială „Sere și Pepiniere CFR” - SA București
- Societatea Comercială „Întreținerea Mecanizată a Căii Ferate” SA București

Observațiile Curții de Conturi:

La Societatea Națională „Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța” SA

- în perioada 14.04.2014-23.09.2014 a fost angajat un număr de 20 de persoane, fără respectarea prevederilor legale referitoare la încadrarea în bugetele de venituri și cheltuieli aprobate. Valoarea plăților nelegale aferente pe eșantionul verificat este în sumă de 172 mii lei;
- menținerea nejustificată în categoria de mijloace fixe a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie, în sumă de 133 mii lei;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă bunuri rezultate din casarea a 2 autoturisme, acestea nefiind dezmembrate faptic, motiv pentru care, ca urmare a verificărilor, entitatea a procedat la reînregistrarea în contabilitate a celor două autoturisme casate, acestea fiind utilizate în continuare.

Recomandare:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli de personal, aferente personalului angajat cu nerespectarea prevederilor legale și recuperarea acestuia, potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie prin care a fost dispusă măsura stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

La Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” SA Constanța

- decontarea eronată a cotei de CAS (20,8%, în loc de 15,8%, prevăzută de lege) pentru manopera aferentă serviciilor de pază a condus la prejudicierea bugetului entității cu suma de 71 mii lei, reprezentând diferența de cotă CAS. În situațiile de lucrări nu au fost actualizate cotele de contribuții ale angajatorului (cheltuielă directă, parte a devizului/situației de lucrări) pe baza noilor dispoziții legale;
- plata nejustificată, în perioada 2013-2014, a sumei de 27 mii lei (18 mii lei, la care se adaugă accesorii în sumă de 9 mii lei), reprezentând contravaloarea serviciilor de ecarisaj decontate fără documente justificative, nerecepționate și plătite în avans;
- angajarea, lichidarea și plata nejustificată a sumei de 286 mii lei (277 mii lei, cu TVA, la care s-au calculat accesorii de 8 mii lei), reprezentând plata dublă a serviciilor de pază contractate și desfășurate în perioada 2014-2015;
- decontarea nelegală a sumei de 135 mii lei (129 mii lei, la care s-au calculat accesorii în sumă de 6 mii lei), reprezentând servicii de îndepărtare buruieni și de decolmatare rigole, prin includerea în situațiile de lucrări a unui număr de ore manoperă mai mare decât numărul de ore maxim declarat de prestator la Inspectoratul Teritorial de Muncă;
- angajarea și decontarea unor cheltuieli pentru servicii de depoluare, efectuate în zonele în care sunt poluări permanente/istorice și nerecuperarea de la poluatori a sumei de 138 mii lei.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, rezultate din:
 - decontarea nelegală a posturilor de pază;
 - plata unor servicii de ecarisaj neefectuate;
 - decontarea eronată a cotei de CAS pentru serviciile de pază;
 - decontarea nelegală a prestațiilor reprezentând servicii de îndepărtare buruieni și decolmatare rigole;
- ✓ recuperarea acestor prejudicii, potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse 4 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

La Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” Galați SA

- în perioada august 2011-iunie 2013 au fost plătite drepturi salariale peste nivelul maxim de salarizare din grilele anexe la contractele colective de muncă încheiate, în sumă de 34 mii lei;
- în perioada 2012-2014, CN Administrația Porturilor Dunării Maritime SA Galați a încadrat 3 persoane, dar care, în fapt, și-au

desfășurat activitatea la sediul Ministerului Transporturilor. Astfel, au fost efectuate plăți salariale nete fără contraprestație în sumă de 99 mii lei, la care se adaugă contribuții sociale în sumă de 81 mii lei și beneficii nerealizate în sumă de 21 mii lei (total prejudiciu = 201 mii lei);

- în cadrul procedurii de atribuire a contractului de servicii de ranfluare a epavei navei „Transilvania”, comisia de evaluare a ofertelor, precum și experții tehnici cooptați nu au respectat cerințele din documentația de atribuire, în sensul analizării propunerii tehnice și financiare prezentate de ofertant, în concordanță cu aspectele menționate în documentația de atribuire. Întocmirea necorespunzătoare a documentației, cât și neurmărirea derulării lucrărilor au generat costuri suplimentare în sumă de 10.341 mii lei, prestatorul câștigând în instanță decontarea unor lucrări apreciate ca necesare, considerate ca fiind efectuate, chiar dacă nu au fost menționate expres în documentații.

Recomandări:

- ✓ analiza, în cadrul termenului legal de prescripție extinctivă, a tuturor cazurilor de persoane angajate în cadrul entității, dar care și-au desfășurat activitatea la alți angajatori, verificarea respectării condițiilor legale privind salarizarea acestor persoane, stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din plata de către entitate a unor drepturi salariale fără contraprestație, la care se vor adăuga foloasele nerealizate și recuperarea acestuia;
 - ✓ verificarea, în termenul legal de prescripție, a modului de stabilire a salariilor pentru întreg personalul entității și stabilirea întinderii prejudiciului creat prin plata nelegală a unor drepturi salariale mai mari decât cele convenite potrivit legii sau prevederilor din contractele colective de muncă încheiate la nivelul entității, la care se vor adăuga beneficiile legale nerealizate, precum și recuperarea acestuia;
 - ✓ elaborarea unei proceduri operaționale cu privire la activitățile de ranfluare a navelor și la operațiunile pe care le impun.
- Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 3 măsuri pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii.

La Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” Giurgiu SA

- plata nejustificată a sumei de 71 mii lei, reprezentând cantități de lucrări nepuse în operă și a unor cantități care nu se justifică a mai fi executate, ca urmare a schimbării soluțiilor tehnice, pe parcursul execuției;
- plata nejustificată a sumei de 13 mii lei, reprezentând cheltuieli cu carburanții peste plafoanele valorice lunare stabilite pe fiecare mijloc de transport în parte, la nivelul Companiei, înregistrate în evidența contabilă în perioada 2013-2014;
- plata nejustificată a sumei de 76 mii lei, reprezentând contravaloarea diurnei plătite peste limitele legale unor salariați ai entității, pentru deplasările în străinătate efectuate în interesul serviciului, în perioada 2010-2013;
- în anii 2013 și 2014 nu au fost inventariate faptic bunurile reprezentând mijloace fixe și obiecte de inventar date în custodie, în sumă de 54 mii lei, pentru care nu a fost confirmată posesia din partea persoanelor care le dețin;
- nu s-au încasat, în termenul legal de prescripție, titluri de creanță comercială în sumă de 28 mii lei, reprezentând contravaloarea prestărilor de servicii și chiriilor aferente perioadei 2008-2011;
- nu au fost puse în aplicare sentințele judecătorești prin care s-a dispus recuperarea de către Companie a unor creanțe în valoare de 528 mii lei, datorate de diverși clienți, precum și neacționarea în instanță a celor rău platnici, în vederea preîntâmpinării prescrierii dreptului de a solicita recuperarea acestor drepturi;
- încheierea unui contract de închiriere cu încălcarea prevederilor legale, pentru o suprafață subdimensionată cu 17.567 mp, reprezentând teritoriu portuar în Portul Orșova, comparativ cu cea efectiv utilizată de un agent economic. Valoarea estimativă a abaterii constatate este de 510 mii lei;
- nu au fost calculate, înregistrate și încasate penalitățile de întârziere datorate pentru neefectuarea plăților conform eșalonării lunare stabilite și nici penalitățile/dobânzile de întârziere aferente creanțelor comerciale, facturate în baza contractelor încheiate – 195 mii lei;
- arieratele aferente perioadei 2013-2014 nu au fost recuperate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, având în vedere că, în anul 2014, arieratele către bugetele publice au fost în sumă de 2.465 mii lei, cu o creștere de 358% față de anul precedent;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă rezultatele acțiunii de reevaluare efectuate în anul 2013, în sumă de 485 mii lei;
- menținerea nejustificată în soldul contului „Clienți”, raportat în balanța de verificare la data de 31.12.2014, a unor creanțe neîncasate (2.795 mii lei) de la clienți incerti, pentru care s-a declarat starea de insolvență sau falimentul.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, prin efectuarea de verificări asupra:
 - tuturor operațiunilor economice privind sumele acordate salariaților Companiei sub formă de diurnă aferentă deplasărilor în străinătate în interesul serviciului, înregistrarea în evidența contabilă, precum și recuperarea acestuia;
 - tuturor operațiunilor similare, reprezentând cheltuieli cu investițiile la nivelul Companiei, înregistrarea în evidența contabilă, precum și recuperarea acestor prejudicii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând creanțe prescrise, înregistrarea în evidența contabilă și recuperarea acestuia;
- ✓ întocmirea programelor de reducere a arieratelor, prevăzându-se distinct sursele destinate stingerii acestora, astfel încât valoarea arieratelor, înregistrată la sfârșitul anului anterior, să fie achitată în totalitate în anul în curs;
- ✓ respectarea eșalonării la plată a obligațiilor financiare nevrate la termenele și în cuantumurile legale;
- ✓ inventarierea tuturor mijloacelor fixe și obiectelor de inventar aflate în custodie la terți, ținând cont de datele de identificare

- înscrise în procesele-verbale de custodie și bonurile de mișcare, întocmite și semnate de persoanele în posesia cărora se află; corectarea operativă a erorilor și stabilirea rezultatelor inventarierii mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar aflate în custodie la terți; imputarea, la valoarea de înlocuire a bunurilor, în cazul în care se constată lipsa din gestiune a acestora;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor rezultate din reevaluarea activelor fixe;
 - ✓ stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă, precum și urmărirea încasării, în termenul legal, a veniturilor reprezentând diferențe din chirii, aferente subdimensionării suprafețelor închiriate;
 - ✓ înregistrarea creanțelor incerte în conturile contabile corespunzătoare; respectarea procedurilor operaționale privind înregistrarea în contabilitate a creanțelor, urmărirea, analiza, evaluarea și scoaterea din evidență a acestora în situația unor clienți incerti;
 - ✓ extinderea verificării asupra tuturor contractelor derulate, în vederea identificării unor penalități/dobânzi necalculate, luarea măsurilor ce se impun privind înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea încasării acestora; respectarea procedurii privind modul de stabilire, urmărire și încasare a creanțelor cuvenite entității controlate;
 - ✓ aplicarea procedurilor de executare silită în cazurile în care există sentințe judecătorești definitive și irevocabile;
 - ✓ acționarea în instanță a clienților care nu respectă clauzele contractuale privind plata obligațiilor ce le revin, în vederea recuperării sumelor datorate și a accesoriilor aferente acestora.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 16 măsuri pentru înlăturarea abaterilor financiar-contabile constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, precum și pentru încasarea veniturilor suplimentare.

La Societatea Comercială „Sere și Pepiniere CFR” SA București

- au fost angajate și efectuate cheltuieli mai mari cu 1.425 mii lei (475 mii lei în anul 2013 și 951 mii lei în anul 2014) față de limitele maxime admise în raport cu gradul de realizare a veniturilor, contrar normelor de reglementare prin care s-au aprobat bugetele de venituri și cheltuieli, din care 641 mii lei reprezintă cheltuieli efectuate contrar regulilor bunei gestiuni financiare, ce depășesc veniturile realizate din activitatea serelor;
- s-a plătit nejustificat suma de 11 mii lei, reprezentând contribuții de asigurări sociale și impozit pe venit, datorate de angajat și de către angajator și s-a efectuat înregistrarea nejustificată a cheltuielii cu indemnizații, în sumă netă de 15 mii lei, care nu a fost plătită însă în cazul unei persoane care nu a participat la ședințele AGA;
- a fost plătită nejustificat suma de 214 mii lei, reprezentând sporuri salariale acordate în perioada ianuarie 2012-aprilie 2015, în lunile în care salariații au figurat parțial în concediu de odihnă și parțial la serviciu, prin aplicarea coeficienților de sporuri la o bază mai mare, respectiv salariul tarifar pentru luna întreagă, cumulat cu indemnizația de concediu;
- nu au fost evaluate și nu s-au înregistrat în evidența contabilă lipsurile și pagubele materiale produse ca urmare a degradării și lipsei (furtului) unor componente ale serelor aflate în patrimoniul administrat, constatate cu ocazia inventarierii anuale și nu au fost sesizate organele de urmărire penală în cazurile respective.
Cu ocazia reevaluării serelor, clădirilor și construcțiilor anexe, efectuată în anul 2014, s-a constatat atât lipsa unor elemente componente a mijloacelor fixe, reprezentând conducte de apă, împrejmuiri etc., cât și degradarea unor mijloace fixe abandonate, pentru care nu s-a întreprins nicio măsură de conservare;
- nu au fost declarate la organele fiscale unele bunuri (clădiri), având drept consecință nestabilirea, neînregistrarea și neplata, în totalitate, în cuantumul real și legal datorat, a impozitului pe clădiri, aferent anilor 2013 și 2014;
- s-au identificat neconcordanțe între evidența contabilă și cea tehnico-operativă, în sumă de 596 mii lei, reprezentând diferența dintre valoarea amortizării din contabilitate și cea cuprinsă în evidența tehnico-operativă aferentă mijloacelor fixe aflate în patrimoniul societății.

Recomandări:

- ✓ analizarea cauzelor care au condus la angajarea resurselor societății, în perioada 2013-2014, în efectuarea de cheltuieli peste nivelul veniturilor aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli, stabilirea responsabilităților și dispunerea măsurilor legale care se impun;
- ✓ regularizarea cu bugetul general consolidat a sumei plătite cu titlu de contribuții ale angajatorului și ale angajatului, respectiv impozit pe veniturile de natură salarială, achitată contrar prevederilor legale;
- ✓ recuperarea sumei reprezentând sporuri nete acordate necuvenit salariaților, precum și regularizarea cu bugetul general consolidat a contribuțiilor angajaților și a contribuțiilor angajatorului, aferente sporurilor menționate;
- ✓ valorificarea inventarierii efectuate în anul 2014, prin stabilirea împrejurărilor în care societatea a fost păgubită ca urmare a degradării și lipsei (furtului) unor componente ale serelor aflate în patrimoniul administrat, evaluarea pagubelor pricinuite, potrivit legii, înregistrarea în evidența contabilă a valorii stabilite, sesizarea organelor de urmărire penală în toate cazurile în care se impune, stabilirea răspunderii persoanelor cu atribuții în asigurarea integrității patrimoniului societății și urmărirea recuperării pagubei înregistrate;
- ✓ analizarea diferenței dintre evidența contabilă și cea tehnico-operativă cu privire la amortizarea mijloacelor fixe aflate în evidența societății, efectuarea corecțiilor care se impun și punerea de acord a evidențelor;
- ✓ întocmirea și depunerea declarațiilor la organele fiscale locale pentru toate clădirile deținute de societate, stabilirea obligației de plată și plata impozitului pe clădiri datorat, potrivit legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 8 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit

legii și pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă.

La Societatea Comercială „Întreținerea Mecanizată a Căii Ferate” SA București

- reținerea, în mod nejustificat, a unor venituri realizate din închirierea mașinilor grele de cale, primite în comodă, prin nevirarea, la finele exercițiului financiar al anului 2014, în contul CN CFR SA, conform prevederilor contractuale, a sumei de 819 mii lei, reprezentând excedent neutilizat din chiria încasată, neutilizată pentru efectuarea de achiziții piese de schimb și componente necesare întreținerii și reparației utilajelor respective;
- angajarea și utilizarea necorespunzătoare, în perioada 2013-2014, a fondurilor societății în valoare de 149 mii lei, reprezentând cheltuieli pentru prestări servicii de audit asupra situațiilor financiare periodice, efectuate în baza unui contract atribuit fără aprobarea Adunării Generale a Acționarilor;
- angajarea și efectuarea de cheltuieli de personal mai mari față de limitele maxime prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli, aprobat în condițiile legii, cu 1.601 mii lei în anul 2013 și cu 2.415 mii lei în anul 2014;
- neînregistrarea în evidența contabilă și nevirarea la buget, a sumei de 3.457 mii lei, reprezentând obligații de plată (accesorii tva), aferente sumelor datorate bugetului general consolidat al statului, pentru neplata în termen a obligațiilor fiscale, calculate și comunicate de ANAF prin structurile sale teritoriale;
- neînregistrarea în evidența contabilă a sumei de 155 mii lei, reprezentând pagube din sustrageri constatate ca urmare a efectuării inventarierii anuale a patrimoniului societății.

Recomandări:

- ✓ regularizarea obligației către CN CFR fie prin compensarea cu creanțe de încasat de la aceasta, fie prin virarea în contul acesteia a contravalorii excedentului realizat din tarifele de închiriere, încasate până la 31.12.2014 și neutilizate conform prevederilor contractului de comodă;
- ✓ analiza cauzelor care au condus la angajarea resurselor societății și efectuarea de cheltuieli contrar normelor în vigoare privind execuția bugetului de venituri și cheltuieli, stabilirea responsabilităților și dispunerea măsurilor legale care se impun, având în vedere că prin depășirea nivelului cheltuielilor aprobate s-a ajuns în situația diminuării patrimoniului gestionat;
- ✓ atribuirea contractului de prestări servicii de audit statutar al situațiilor financiare în conformitate cu prevederile legale privind achizițiile publice.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, care nu au fost remediate în timpul acțiunii de control, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse 4 măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Au fost desfășurate acțiuni de control cu următoarele teme:

1. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la*
 - 2.1. *Agenția Națională pentru Zootehnie Prof. Dr. GK Constantinescu,*
 - 2.2. *Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa.*

1. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale este organizat și funcționează în temeiul prevederilor HG nr. 725/2010 *privind reorganizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și a unor structuri aflate în subordinea acestuia*, cu modificările și completările ulterioare, fiind organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale este autoritatea publică centrală, responsabilă cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Observațiile Curții de Conturi:

Principalele aspecte constatate se referă la utilizarea fondurilor provenite din *Împrumutul BIRD 4875-RO, aprobat prin Legea nr. 14/2009 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii), semnat la București la 28 decembrie 2007*, denumit în continuare *proiectul CESAR*:

- au fost supraestimate cheltuielile bugetului de stat cu suma de 1.256 mii euro, reprezentând credite bugetare aprobate peste limita de finanțare prevăzută de Legea nr. 14/2009 pentru derularea părților a II-a și a III-a ale Proiectului CESAR (echivalentul în lei al sumei de 9.456 mii euro), în bugetul de venituri și cheltuieli al MADR, fiind aprobate credite bugetare reprezentând echivalentul în lei al sumei de 10.712 mii euro;
- evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor puse la dispoziție, în vederea realizării Proiectului CESAR, nu a fost organizată distinct, potrivit prevederilor legale, în condițiile în care UMP are două proiecte aflate în derulare. Întrucât operațiunile efectuate nu sunt reflectate distinct (UMP - CESAR și UMP - MAKIS), nu pot fi identificate activele și serviciile finanțate din sumele alocate pentru acest proiect;

- evidența angajamentelor bugetare și legale, aferente Proiectului CESAR, a fost organizată necorespunzător și nu oferă informații cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare, a creditelor bugetare disponibile, precum și cu privire la angajamentele legale aprobate;
- bunuri de natura materialelor consumabile, în sumă de 1.319 mii lei, nu au fost înregistrate corect în evidența contabilă a UMP, la momentul achiziției, contravaloarea acestora fiind înregistrată direct în conturile de cheltuieli, fără documente justificative;
- Planul de achiziții aferent Proiectului CESAR nu a fost întocmit, revizuit și avizat corespunzător, aspecte care creează incertitudine cu privire la existența tuturor aprobărilor BIRD și MADR pentru achizițiile efectuate, astfel că nu reflectă cu exactitate necesitățile implementării proiectului, precum și modificările apărute în capacitatea instituțională a UMP;
- plățile efectuate în cadrul Proiectului CESAR au fost mai mari cu suma de 1.437 mii lei față de valoarea totală a creditelor bugetare deschise (diferența cea mai mare, în sumă de 1.429 mii lei, înregistrându-se în anul 2012), întrucât cele două proiecte din cadrul UMP s-au derulat printr-un singur cont bancar, deschis la Trezoreria Municipiului București;
- UMP a efectuat plăți nelegale, estimate la suma de 1.304 mii lei, prin achiziții fictive de bunuri de natura materialelor consumabile, plăți care nu au avut la bază documente justificative, întocmite potrivit prevederilor legale;
- în perioada 2010-2014, UMP a efectuat plăți nelegale către un agent economic, în sumă totală estimată de 406 mii lei, reprezentând contravaloare chirie lunară, utilități și bunuri pentru amenajarea spațiului închiriat, fără documente justificative întocmite potrivit prevederilor legale, precum și fără documente care să ateste realitatea bunurilor achiziționate;
- achiziționarea de bunuri de natura materialelor consumabile s-a realizat cu nerespectarea prevederilor legale, nefiind organizată nicio procedură de achiziție și nefiind încheiate contracte de furnizare pentru aceste produse;
- atribuirea și derularea, fără respectarea prevederilor legale, a contractelor pentru serviciile de închiriere, prin subînchirierea de la persoane juridice ce nu aveau calitatea de proprietar sau agent imobiliar, procedura de atribuire derulându-se cu încălcarea principiilor de transparență și fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate, valoarea plăților nelegale rezultate fiind:
 - diferența între contravaloarea chiriei plătită de UMP unui intermediar și cea plătită de acesta proprietarului, în sumă de 31 mii euro;
 - sume decontate peste valoarea contractului, în sumă de 4.410 euro (14 mii lei).
- atribuirea și derularea necorespunzătoare a contractelor de consultanță individuală, în valoare totală de 351 mii euro, în sensul că:
 - achiziția serviciilor de consultanță individuală s-a realizat în mod nejustificat și prin nerespectarea politicilor BIRD, sarcinile consultantului fiind, în unele cazuri, aceleași cu cele ale personalului angajat al UMP;
 - selecția consultantilor a fost efectuată necorespunzător, evaluarea acestora fiind subiectivă;
 - remunerațiile consultantilor, prevăzute în contractele pentru serviciile de consultanță individuală, au fost mai mari decât cele recomandate de BIRD pentru aceste tipuri de consultanță;
 - rapoartele de activitate ale consultantului au fost întocmite în mod formal, superficial, unele dintre ele nefiind semnate de către furnizor și nici de directorul UMP; nu există certitudinea privind realitatea acestor servicii de consultanță, întrucât rapoartele de activitate au fost antedatate și înregistrate în timpul lunii de raportare, aceste documente prezentând o stare de fapt inexistentă la datele respective;
 - în baza contractelor încheiate au fost efectuate plăți fără să existe rapoarte de activitate și documente legal întocmite, care să ateste realitatea și efectivitatea prestării serviciilor de consultanță, fiind acceptate la plată facturi fără existența unor propuneri de angajare a unei cheltuieli și angajamente bugetare și fără ca acestea să fie certificate în privința realității, regularității și legalității, facturi care nu au purtat viza de „bun de plată” și nu au fost semnate și ștampilate nici de către furnizor.
- predarea bunurilor achiziționate în cadrul Proiectului CESAR, respectiv inventarierea elementelor de activ și de pasiv, existente la nivelul UMP la momentul închiderii proiectului, s-a efectuat fără respectarea prevederilor legale, întrucât:
 - în luna septembrie 2014, în evidența contabilă a fost înregistrat transferul către MADR a unor mijloace fixe în sumă de 24.982 mii lei, fără a exista documente care să ateste realitatea acestei operațiuni. Operațiuni similare s-au înregistrat în cursul anului 2011 pentru instalații tehnologice, mijloace de transport, animale și plantații, în sumă totală de 2.010 mii lei, pentru care UMP nu a prezentat documente justificative;
 - pentru mijloacele fixe transferate, în valoare de 24.982 mii lei, UMP a înregistrat în evidența contabilă, fără documente justificative și fără respectarea prevederilor legale referitoare la calculul amortizării, cheltuieli cu amortizarea în sumă totală de 17.575 mii lei; valoarea amortizată a mijloacelor fixe, în sumă totală de 17.575 mii lei, calculată și înregistrată în debitul contului „Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor” a condus la reducerea valorii nete contabile a mijloacelor fixe, transferate fără documente justificative și, implicit, reducerea sumelor evidențiate la data de 30.09.2014, în contul „Cheltuieli privind activele cedate și alte operații de capital”, la nivelul sumei de 7.408 mii lei;
 - în anul 2011, în evidența contabilă a fost înregistrată casarea/dezmembrarea unor mijloace fixe în valoare de 865 mii lei, reprezentând mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale, precum și alte active corporale, fără a exista dovada respectării prevederilor legale întrucât, în perioada desfășurării controlului, nu au fost puse la dispoziție documente justificative, respectiv liste de inventar, procese-verbale de inventariere, procese-verbale de casare/dezmembrare, raport de casare, ordin/hotărâre de casare/dezmembrare emis de ordonatorul de credite și documentele de valorificare a mijloacelor fixe care să ateste realitatea acestor operațiuni.
 - în perioada 2010-2014 au fost evidențiate operațiuni neregulate privind mijloacele fixe (mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale, alte active corporale), în condițiile în care valoarea amortizării,

înregistrată în evidența contabilă, în sumă de 1.389 mii lei, este mai mare decât valoarea mijloacelor fixe existente în gestiunea UMP (11 mii lei).

- la data de 30.09.2014, data încheierii activității UMP - CESAR, MADR a preluat bunuri de natura mijloacelor fixe, la valoarea netă contabilă în sumă de 484 mii lei și obiecte de inventar în sumă de 18 mii lei, fără documentele justificative care să ateste realitatea acestor operațiuni;
- preluarea sumelor înregistrate în balanța de verificare a UMP, la data de 30.09.2014 și, implicit, în situațiile financiare de la 31.12.2014, s-a efectuat fără documente privind operațiunea de inventariere și de predare-primire a bunurilor, concluzionând că situațiile financiare încheiate de MADR, la data de 31.12.2014, nu reflectă o imagine fidelă a patrimoniului preluat de la UMP.

● plățile aferente proiectului CESAR, în sumă de 41.306 mii lei, raportate către MFP, au fost mai mici cu suma de 20 mii lei față de plățile înregistrate în evidența contabilă a UMP, în sumă de 41.326 mii lei.

Concluzionând, fondurile alocate prin bugetul MADR pentru finanțarea Proiectului CESAR au fost utilizate fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, cât și a celor de economicitate, eficiență și eficacitate, nefiind respectate prevederile legale în domeniul achizițiilor publice, cât și a celor referitoare la utilizarea/neutilizarea fondurilor publice provenite din finanțări rambursabile.

Recomandări:

- ✓ aprobarea bugetelor proiectelor în limitele de finanțare prevăzute de acordurile de finanțare;
- ✓ analizarea, din punct de vedere al necesității, oportunității, precum și al legalității și regularității, a încheierii și derulării contractelor de consultanță și dispunerea măsurilor legale de stabilire și recuperare a sumelor decontate în mod nejustificat pentru servicii de consultanță individuală.

Disponerea măsurilor legale ce se impun pentru:

- ✓ stabilirea situației reale a operațiunilor efectuate în cadrul Proiectului CESAR; a angajamentelor bugetare și legale în cadrul acestuia; a operațiunilor privind intrările de bunuri, de natura materialelor consumabile achiziționate în cadrul UMP;
- ✓ identificarea tuturor achizițiilor efectuate în cadrul Proiectului CESAR, precum și a existenței aprobărilor BIRD și ale MADR pentru aceste achiziții;
- ✓ efectuarea unei analize care să stabilească cu exactitate valoarea plăților nelegale și recuperarea acestora;
- ✓ aplicarea unor proceduri de achiziție care să asigure selecția celor mai avantajoase oferte, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ stabilirea și recuperarea sumelor reprezentând contravaloarea achizițiilor nereale de bunuri de natura materialelor consumabile;
- ✓ stabilirea și recuperarea sumelor achitate fără documente justificative, întocmite potrivit prevederilor legale, precum și fără documente care să ateste realitatea bunurilor achiziționate;
- ✓ analizarea, din punct de vedere al necesității, oportunității, precum și al legalității și regularității, a încheierii și derulării contractului de închiriere și dispunerea măsurilor legale de stabilire și recuperare a sumelor decontate în mod nejustificat pentru aceste servicii;
- ✓ stabilirea situației reale a bunurilor achiziționate, în cadrul UMP și, ulterior, transferate și luarea măsurilor de recuperare a sumelor aferente unor operațiuni nereale și nejustificate;
- ✓ stabilirea situației reale a datelor raportate către MFP cu privire la Proiectul CESAR.

Ulterior semnării raportului de control, entitatea verificată a depus obiecțiuni, dar acestea nu conțineau documente sau informații care să modifice conținutul raportului. Pe cale de consecință, a fost emisă decizie, contestată de către MADR și, ca urmare a verificării contestației formulate, a fost emisă o Încheiere, adusă la cunoștința entității.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

2.1. Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. GK Constantinescu”

Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. GK Constantinescu” a fost înființată prin preluarea activității și personalului Agenției Naționale pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie „Prof. Dr. GK Constantinescu” (ANARZ), în baza HG nr. 1.188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. Dr. GK Constantinescu”, act normativ emis în temeiul Legii nr. 139/2014 privind unele măsuri pentru reorganizarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și a unor structuri aflate în subordinea acestuia, în vigoare de la data de 12.01.2015.

În perioada supusă controlului (2012-2014), Agenția a fost organizată și a funcționat în baza HG nr. 834/2010, cu modificările și completările ulterioare, ca instituție publică, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Potrivit prevederilor HG nr. 834/2010, în vigoare la data începerii controlului, Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie „Prof. Dr. GK Constantinescu” (ANARZ) avea în componența sa organizatorică sediul central, opt centre tehnice regionale, două birouri zonale și Centrul național de formare profesională în zootehnie, cu sediul la Cluj, structură menținută și în prezent.

Observațiile Curții de Conturi:

- acțiunile de inventariere anuală, aferente exercițiilor financiare 2012-2014, nu au respectat prevederile legale, întrucât:
 - procesele-verbale de inventariere nu conțin elemente referitoare la concluziile și propunerile comisiei de inventariere, cu privire la volumul stocurilor depreciate, fără mișcare, cu mișcare lentă, precum și propuneri de valorificare a acestora;
 - în cadrul operațiunilor de inventariere a imobilizărilor în curs, deși s-a constatat existența unor obiective de investiții

(modernizări) finalizate, nu s-a propus efectuarea înregistrărilor corespunzătoare în evidența contabilă, respectiv majorarea valorii activelor corporale (clădiri) pentru care s-au realizat investiții de reabilitare și modernizare termică;

- nu a fost efectuată operațiunea de reevaluare a bunurilor aparținând domeniului privat al statului, aflate în administrarea Agenției;
- existența în patrimoniul unității a unei cantități de 179,4 mii bucăți microcipuri electronice, în valoare de 1.120 mii lei, care nu au fost utilizate până la data expirării acestora, conducând la diminuarea nejustificată a patrimoniului instituției. Pentru această cantitate, în perioada 2013-2014, s-a propus casarea, aprobată de către minister, fără a se analiza cauzele și împrejurările care au determinat achiziția acestora, cât și neutilizarea lor până la expirarea termenului de folosință. Pentru prejudiciul în sumă de 1.120 mii lei, în timpul controlului s-au calculat accesorii în valoare de 103 mii lei (dobânzi de întârziere, în sumă de 76 mii lei, calculate pentru perioada 01.02.2012-31.03.2015 și penalități de întârziere în sumă de 27 mii lei), potrivit Codului de procedură fiscală;
- diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 10 mii lei, ca urmare a faptului că unele bunuri, aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea Agenției (clădiri și terenuri), au fost transmise spre folosință, cu titlu gratuit, Asociației Crescătorilor de Taurine Vâlcea, fără a încheia un act cu aceștia, în condițiile în care nu există un act normativ care să permită această operațiune. Suma de 10 mii lei a fost estimată drept contravaloarea chiriei aferente bunurilor aparținând domeniului public al statului, neîncasată de la Asociația Crescătorilor de Taurine Vâlcea, pentru care, în timpul controlului, au fost calculate accesorii, conform prevederilor legale;
- pentru neluarea măsurilor de remediere a unor defecțiuni și de repunere în funcțiune a unei instalații pentru producerea agentului criogenic lichid, din martie 2014 și până la data controlului, cât și pentru neutilizarea unui număr de 4 echipamente tehnologice aflate în dotarea agenției, echipa de control a sancționat contravențional ordonatorul de credite cu amendă în valoare de 2 mii lei, achitată de contravenient în timpul controlului;
- gestionarea ineficientă a parcului auto din dotarea instituției, prin efectuarea unor achiziții noi, în perioada 2012-2014 și, concomitent, transferarea celor existente (în funcțiune) altor instituții, precum și efectuarea nelegală a operațiunilor de scoatere din uz a unor active (mijloace fixe și obiecte de inventar) și neinițierea procedurilor ulterioare de valorificare a acestora, au avut implicații negative asupra administrării patrimoniului aflat în gestiunea entităților publice verificate;
- nu s-a transmis, conform Codului de procedură fiscală, către administrațiile financiare ale ANAF și către direcțiile de impozite și taxe locale aparținând primăriilor, un număr de 74 de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, aplicate de reprezentanții agenției în perioada 2012-2014, în valoare de 42 mii lei, în vederea încasării acestora;
- existența unor creanțe suplimentare cuvenite bugetului de stat (chirii aferente unor bunuri aparținând domeniului public al statului), în sumă de 18 mii lei (valoare chirii - 10 mii lei; obligații accesorii - 8 mii lei).

Recomandări:

- ✓ ANZ va întreprinde toate măsurile legale în vederea efectuării operațiunilor de reevaluare a bunurilor care alcătuiesc domeniul public și privat al statului, aflate în administrarea agenției. Totodată, rezultatele obținute în urma reevaluării bunurilor care alcătuiesc domeniul public și privat al statului se vor înregistra în contabilitate;
- ✓ se vor iniția măsurile care se impun și se va recupera, pe toate căile legale, suma de 1.120 mii lei (valoare microcipuri), cât și suma de 103 mii lei accesorii, reprezentând diminuarea nejustificată a patrimoniului instituției ca urmare a depășirii termenului de valabilitate pentru cele 179.409 bucăți microcipuri electronice și imposibilității utilizării lor. Sumele reprezentând dobânzi de întârziere se vor actualiza și încasa până la data recuperării integrale a sumei de 1.120 mii lei și se vor vira la bugetul de stat;
- ✓ conducerea ANZ va dispune reluarea procedurilor de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe și de declasare a altor bunuri materiale decât mijloacele fixe și, pe baza documentelor justificative aferente (notă privind starea tehnică a mijlocului fix propus a fi scos din funcțiune, deviz estimativ al reparației capitale, act constatator al avariei, avize, notă justificativă privind descrierea degradării bunurilor materiale etc.), va decide conform prevederilor legale:
 - pentru mijloacele fixe aflate în stare bună de funcționare, dar inutile pentru activitatea agenției, valorificarea în conformitate cu prevederile HG nr. 841/1995, respectiv prin transmiterea fără plată către alte instituții publice, iar în cazul în care nu se identifică astfel de utilizatori, se impune valorificarea lor prin vânzare (prin licitație publică cu strigare);
 - pentru mijloacele fixe avariate, precum și pentru alte bunuri materiale, numirea unei comisii de evaluare care să analizeze modul eficient de valorificare prin vânzare a acestora, respectiv pe componente sau ca întreg și să propună demararea procedurilor de licitație, în funcție de constatări;
 - virarea la bugetul de stat a sumele încasate din valorificarea activelor menționate.
- ✓ conducerea ANZ va dispune măsuri concrete de valorificare a instalației de producere a azotului lichid, respectiv de stabilire a costurilor de reparație, precum și de analiză, identificare și implementare a soluțiilor legale. În ceea ce privește laboratoarele regionale pentru calitatea laptelui, conducerea ANZ va întocmi un raport fundamentat asupra necesității și oportunității punerii în funcțiune a acestor active și, în funcție de concluziile rezultate, va propune MADR soluții concrete în scopul realizării unei bune gestiuni financiare (în condiții de legalitate, regularitate, eficiență, eficacitate și economicitate);
- ✓ se vor iniția măsurile legale pentru clarificarea componenței soldului contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, în vederea stabilirii cu exactitate a valorii obiectivelor de investiții finalizate și recepționate și înregistrarea corectă a acestor sume în contul de evidență a mijloacelor fixe, pe bază de documente justificative. Reconstituirea documentelor justificative privind investițiile în curs și efectuarea înregistrărilor corespunzătoare în evidența contabilă a agenției;
- ✓ se vor analiza cauzele care au determinat depășirea termenului legal de transmitere a proceselor-verbale de constatare și

sanționare a contravențiilor la direcțiile de impozite și taxe locale și alte instituții abilitate, cu încasarea acestora și virarea lor pe destinațiile legale. În eventualitatea că depășirea termenului va genera anularea acestora, se vor lua măsurile legale de recuperare a acestora de la persoanele care nu și-au îndeplinit sarcinile de serviciu în acest sens.

Totodată, la nivelul instituției se vor stabili proceduri interne cu privire la modul de valorificare și încasare a proceselor verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, aplicate de către instituție cu ocazia controalelor efectuate.

- ✓ se vor lua măsurile necesare și se vor calcula, înregistra și recupera creanțele cuvenite bugetului de stat (estimate în timpul controlului, până la data de 31.03.2015, la valoarea totală de 18 mii lei), ca urmare a abaterilor de la legalitate și regularitate. De asemenea, se vor dispune măsuri de identificare și clarificare a tuturor spațiilor aflate în administrarea agenției și date în folosință terților și, în funcție de situațiile concrete constatate, conducerea ANARZ va iniția demersurile legale care se impun în scopul calculării, înregistrării, recuperării și virării tuturor creanțelor cuvenite bugetului de stat, pentru perioada de folosință nelegală a spațiilor și până la recuperarea sumelor. Se vor lua măsuri de intrare în legalitate în ceea ce privește valorificarea bunurilor (clădiri și terenuri) proprietate publică a statului care nu sunt necesare pentru activitățile curente ale agenției.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori:

- Decizia nr. 24/05.08.2011, emisă în vederea remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate constatate în cadrul misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare ale ANARZ la 31.12.2010, desfășurată de auditorii publici externi ai Camerei de Conturi Ilfov, a fost verificată și, pentru măsurile neduse la îndeplinire, s-a emis o nouă decizie în luna decembrie 2011;
- Decizia nr. 24/15.12.2011, emisă în vederea prelungirii termenului de remediere a celor 3 abateri (2 abateri cu caracter financiar și o abatere reprezentând venituri suplimentare, cuvenite bugetului de stat), neduse la îndeplinire din Decizia nr. 24/05.08.2011, a fost verificată și s-a constatat *implementarea parțială*, în sensul că, pentru recuperarea de la CNAS Ilfov a sumei de 18 mii lei, reprezentând indemnizații pentru concediu medical aferente anului 2014, acordate din bugetul ANARZ și care depășesc valoarea contribuției pentru concedii și indemnizații datorate pentru aceeași perioadă, entitatea a transmis cereri de restituire, dar nu au fost onorate până la data finalizării controlului.

2.2. Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa funcționează ca instituție publică în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Sisești” (ASAS) și își desfășoară activitatea în baza Legii nr. 45/2009 *privind organizarea și funcționarea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură Gheorghe Ionescu Sisești* și a sistemului de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii și industriei alimentare, cu modificările și completările ulterioare.

Scopul său este de a desfășura activități de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul pomiculturii, arbuștilor fructiferi, plante ornamentale de interior și exterior.

În vederea desfășurării activităților sale, SCDP Băneasa are în subordine structuri fără personalitate juridică: Baza experimentală Băneasa (București), Baza experimentală Poroschia (județul Teleorman), Baza experimentală Moara Domnească (Afumați, județul Ilfov) și Baza experimentală Fetești (județul Ialomița).

Finanțarea stațiunii se realizează din venituri proprii (contracte de finanțare, de cercetare, servicii de consultanță și expertiză, valorificarea produselor rezultate din activitatea de cercetare etc.) și din subvenții de la bugetul de stat.

Observațiile Curții de Conturi:

- ❖ proiectul bugetului de venituri și cheltuieli al SCDP Băneasa, pentru perioada 2013-2014, nu a fost elaborat și aprobat pe baza unei fundamentări raționale, veniturile fiind estimate fără baze reale (comenzi, contracte) și fără a se avea în vedere nivelul redus al execuției din anii anteriori și posibilitățile reale de facturare/încasare. Totodată, cu ocazia rectificării bugetare, veniturile și cheltuielile previzionate ale SCDP Băneasa au fost majorate nejustificat cu suma de 7.901 mii lei, fără a se ține seama de gradul redus de realizare a veniturilor până la momentul rectificării;
- ❖ supraestimarea veniturilor a generat supradimensionarea cheltuielilor și astfel bugetul de venituri și cheltuieli nu este în măsură să asigure respectarea cerințelor de raționalizare a cheltuielilor publice;
- ❖ rezultatul exercițiului financiar 2013, raportat în situațiile financiare anuale, a fost determinat eronat ca urmare a faptului că a fost inclus și rezultatul exercițiului financiar precedent, respectiv pierdere în sumă de 1.199 mii lei care, contrar prevederilor legale, nu a fost transferat asupra rezultatului raportat din anul 2012;
- ❖ s-a calculat și înregistrat în evidența contabilă, în mod eronat, amortizarea aferentă unor mijloace fixe care aparțin domeniului public al statului, aflate în administrarea instituției, în valoare de 623 mii lei. Totodată, există unele diferențe între evidența tehnico-operativă și evidența contabilă a mijloacelor fixe, în sumă totală de 44 mii lei, neclarificate până la încheierea acțiunii de control.
 - ⌚ În timpul controlului a fost efectuată corecția contabilă pentru eliminarea amortizării aferente activelor fixe din domeniul public al statului.
- ❖ entitatea nu a înregistrat corect în evidența contabilă bunurile din patrimoniul public al statului pe care le are în administrare, în valoare estimată de 914 mii lei, neexistând corespondență între conturile de activ și de pasiv, în care este înregistrată valoarea acestor bunuri. Diferența reprezintă valoarea patrimoniului public aflat în administrarea SCDP Băneasa, care nu a fost înregistrată în pasivul bilanțier, respectiv în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”;

- acumularea de datorii mari la bugetul general consolidat (obligații fiscale aferente cheltuielilor cu salariile personalului, TVA, alte datorii fiscale), la 31.12.2014 figurând cu obligații fiscale de plată în sumă totală de 1.445 mii lei (1.076 mii lei debit principal și 369 mii lei accesorii, care nu sunt în concordanță cu datele înscrise în certificatul fiscal, reprezentând obligații fiscale în sumă totală de 17 mii lei;
- SCDP Băneasa nu a calculat, înregistrat în evidența contabilă a instituției și nu a virat la Consiliul Local al municipiului București – sectorul 1 impozitul pe clădirea identificată sub nr. MFP 108312, cu suprafața de 641 mp și cu valoarea contabilă de 611 mii lei, care face obiectul Contractului de asociere în participațiune cu SC Automobile Bavaria SRL. Valoarea estimată a abaterii este în sumă de 9 mii lei și reprezintă impozit datorat pentru anul fiscal 2014;
- clădirile din administrarea SCDP Băneasa, aflate în domeniul public al statului, nu au fost reevaluate în perioada 2012-2014, iar unele bunuri din patrimoniul SCDP Băneasa figurează în evidențe cu o valoare mică, situație care contravine prevederilor legale referitoare la reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice;
- nu au fost întreprinse toate măsurile în vederea recuperării debitelor agentului economic cu care s-a încheiat Contractul de asociere în participațiune nr. 1603/09.12.2009, în sumă totală de 50 mii lei, reprezentând contribuții datorate și contra-valoare exploatare abuzivă a bunurilor instituției publice.

Recomandări:

- ✓ fundamentarea riguroasă, pe baze realiste, a veniturilor și cheltuielilor SCDP Băneasa;
- ✓ clarificarea diferențelor, în sumă de 44 mii lei, între evidența contabilă și evidența tehnico-operativă, a mijloacelor fixe existente în patrimoniul stațiunii;
- ✓ efectuarea corecțiilor contabile corespunzătoare, astfel încât să se asigure corespondența între conturile de activ și cele de pasiv, în care este reflectată valoarea bunurilor aflate în administrarea SCDP Băneasa, din domeniul public al statului;
- ✓ luarea măsurilor de virare a obligațiilor fiscale neachitate către bugetul consolidat al statului. De asemenea, se vor clarifica diferențele între datele din evidența contabilă și cele din evidența tehnico-operativă în ceea ce privește obligațiile fiscale și se vor efectua corecțiile contabile corespunzătoare;
- ✓ declararea la organele fiscale, în vederea impozitării, a clădirii care face obiectul contractului de asociere, înregistrarea și virarea la bugetul local a impozitului pe clădiri aferent anilor fiscali pe perioada derulării contractului de asociere în participațiune;
- ✓ efectuarea reevaluării bunurilor din patrimoniul SCDP Băneasa (inclusiv cele care aparțin domeniului public al statului, aflate în administrarea instituției) și înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă a instituției;
- ✓ luarea măsurilor legale care se impun, inclusiv prin acționarea în instanță a debitorului, în vederea recuperării creanțelor restante, precum și în vederea recuperării bunurilor care au făcut obiectul asocierii în participațiune;
- ✓ respectarea clauzelor contractuale privind perceperea penalităților de întârziere, obținerea documentelor justificative care atestă efectuarea investițiilor asumate de către chiriaș și efectuarea, pe baza documentelor justificative, a înregistrărilor contabile corespunzătoare.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori:

Ca urmare a unor acțiuni de control anterioare, desfășurate la SCDP Băneasa, Curtea de Conturi a emis următoarele decizii:

- Decizia nr. 16/12.11.2012 în vederea remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate constatate ca urmare a controlului privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului pe anii 2010-2011, la Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Băneasa;
- Decizia nr. 1/06.01.2014 în vederea remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate constatate în cadrul acțiunii de control cu privire la modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 16/12.11.2012 la SCDP Băneasa, consemnate în Raportul de control înregistrat la entitatea verificată cu nr. 1.635/06.12.2013.

Din cele 9 măsuri dispuse prin Decizia nr. 16/12.11.2012, două măsuri au fost implementate, trei măsuri au fost implementate parțial și patru măsuri nu au fost implementate. Din suma totală de 1.038 mii lei, reprezentând prejudicii constatate, SCDP Băneasa a virat la bugetul de stat suma de 37 mii lei (3,61% din total prejudicii constatate).

Ministerul Afacerilor Externe

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni

Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni, organizat și funcționând ca instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Afacerilor Externe și în coordonarea ministrului delegat pentru românii de pretutindeni, îndeplinește calitatea de ordonator principal de credite cu scopul de a derula programe pentru promovarea valorilor culturale românești, în principal în rândul etnicilor români din cadrul comunităților istorice românești din afara teritoriului României.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost respectate reglementările legale cu privire la activitatea de închiriere a bunurilor proprietate publică, precum și neîncasarea la termen a veniturilor din chirii, cuvenite bugetului statului, întrucât:
 - închirierea bunurilor proprietate publică a statului s-a efectuat fără a fi emisă o hotărâre a Guvernului în acest sens, iar în perioada 2012-2014 nu s-au organizat licitații publice în acest scop;

- nu a fost stabilit și nici aprobat de ordonatorul de credite, cuantumul tarifelor lunare de închiriere pentru spațiile cu altă destinație decât cea de locuință și pentru terenurile aflate în domeniul public al statului, iar tarifele de închiriere practicate au fost mici, respectiv de 3-5 lei/mp, închirierile dovedindu-se ineficiente;
 - nu este elaborată o procedură operațională privind închirierea bunurilor din domeniul public al statului;
 - facturile privind chirile datorate au fost emise, uneori, cu întârziere;
 - nu este organizată corespunzător monitorizarea derulării contractelor de închiriere/locățiune;
 - nu au fost percepute dobânzi penalizatoare în cazurile în care veniturile din chirii nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele de închiriere;
 - veniturile încasate din chirii au fost virate la bugetul de stat cu întârziere, nefiind respectat termenul de 30 de zile de la data încasării acestora;
- în perioada 2012-2014, inventarierea elementelor patrimoniale s-a efectuat în mod formal, neexistând certitudine asupra realității și exactității datelor reflectate în situațiile financiare, încheiate la sfârșitul anilor 2012, 2013 și 2014, întrucât:
- conducerea Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Români de Pretutindeni, numită în anul 2013, nu a preluat prin proces-verbal gestiunea patrimoniului, dar nici nu a dispus inventarierea acestuia imediat după numire;
 - nu au fost elaborate norme proprii privind inventarierea unor bunuri cu caracter specific, aflate în administrare, în funcție de specificul activității, contrar prevederilor OMFP nr. 2.869/2009;
 - nu s-au întocmit liste de inventar distincte, pe categorii de bunuri: mijloace fixe, obiecte de inventar date în folosință și active necorporale;
 - în listele de inventariere nu au fost înscrise toate datele aferente bunurilor inventariate, ceea ce nu a permis identificarea bunurilor inventariate pe teren și punerea de acord a valorii bunurilor inventariate cu valoarea de inventar din evidența contabilă;
 - în cadrul instituției nu au fost numiți gestionari, iar unele bunuri sunt într-o stare avansată de degradare, fiind depozitate într-un mediu neadecvat depozitării și păstrării; mijloacele fixe luate în eșantion din Registrul de inventar al mijloacelor fixe nu s-au regăsit faptic la locul inspecției, existând neconcordanțe între numerele de inventar din registrul numerelor de inventar și cele înscrise pe mijloacele fixe;
 - nu există o evidență clară a bunurilor care fac parte din patrimoniul entității și a celor permise în folosință exclusivă, nefiind respectat principiul bunei gestiuni financiare în administrarea patrimoniului.
- Astfel, în cazul unui imobil din Brăila, în cartea funciară este menționat ca proprietar Statul Român, Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Români de Pretutindeni fiind administrator, în condițiile în care, în conformitate cu prevederile HG nr. 857/2013 și cu Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, administratorul acestui imobil este Ministerul Afacerilor Externe. În evidența contabilă a instituției, clădirile din Brăila sunt înregistrate drept construcții, respectiv: cantină, bucătărie, dormitor, magazii, șoproane, fântână, laborator, sală club și spălătorie, toate în valoare de 1.347 mii lei, ceea ce nu corespunde nici cu situația faptică și nici cu Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.
- s-au plătit despăgubiri și cheltuieli de judecată (23 mii lei), acordate unui angajat care a fost disponibilizat fără respectarea prevederilor legale, precum și a unor drepturi salariale neincluse în contractele individuale de muncă; a fost decontată contravaloarea unor bunuri și servicii a căror achiziție a fost interzisă de lege (19 mii lei);
- indemnizațiile pentru incapacitate de muncă, care depășesc valoarea contribuțiilor lunare, în sumă de 16 mii lei, plătite angajaților Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” nu au fost recuperate de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS) și s-a plătit în plus față de valoarea obligațiilor care trebuiau plătite de entitate către Casa de asigurări sociale de sănătate suma de 6 mii lei;
- ținerea necorespunzătoare a contabilității și a evidenței, cu consecințe asupra realității și exactității datelor prezentate în situațiile financiare în perioada 2012-2014, între care se menționează următoarele:
- în evidența contabilă sunt înregistrate și menținute în mod nejustificat active în valoare de 7.273 mii lei, care nu sunt în proprietatea entității și care nu au fost date în administrarea acesteia, fiind în administrarea Ministerului Afacerilor Externe și în folosința Institutului;
 - nu s-au evidențiat în contabilitate obligații de plată către bugetul statului, în sumă de 855 mii lei, reprezentând venituri încasate în perioada 2008-2012 din închirierea spațiilor aparținând domeniului public al statului și datorate bugetului de stat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 213/1998;
 - în Registrul mijloacelor fixe, la 31.12.2014 sunt înregistrate atât mijloace fixe, cât și obiecte de inventar;
 - nu este organizată contabilitatea angajamentelor bugetare și legale și nici evidența contabilă analitică a mijloacelor fixe, nefiind completate corespunzător fișele mijloacelor fixe și nefiind întocmită balanța analitică a acestora;
 - cheltuielile cu amortizarea mijloacelor fixe, evidențiată în contul de execuție în perioada 2012-2014 (112 mii lei în anul 2012; 19 mii lei în anul 2013; 50 mii lei în anul 2014), nu au la bază documente justificative privind modul de calcul al amortizării și metoda de amortizare utilizată.
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la încheierea exercițiului financiar, deoarece:
- la inventarierea anuală a patrimoniului, la finele anului 2014, nu s-a analizat componența soldului contului „Venituri înregistrate în avans”, în valoare de 95 mii lei, nefiind înregistrată valoarea chiriilor încasate;
 - nu au fost constituite și evidențiate în contabilitate provizioane în valoare estimată de 340 mii lei, pe seama unor clienți incerti sau pentru care s-a înaintat acțiune în instanță și în legătură cu care există riscul de a fi finalizate în defavoarea entității.

Recomandări:

- ✓ inițierea unei hotărâri a Guvernului pentru modificarea HG nr. 857/2013, astfel încât să se creeze posibilitatea de a se închiria imobile proprietate publică, aflate în folosință; închirierea imobilelor din domeniul public cu respectarea prevederilor legale în materie; elaborarea unei proceduri operaționale privind închirierea bunurilor din domeniul public al statului; aprobarea tarifelor lunare de închiriere pentru spațiile cu altă destinație decât cea de locuință și pentru terenurile aflate în domeniul public al statului, astfel încât închirierile să fie eficiente; emiterea la timp a facturilor privind chiriile datorate, monitorizarea derulării contractelor de închiriere/locățiune, precum și virarea la bugetul statului a veniturilor din chirii, la termenele legale; perceperea de dobânzi penalizatoare pentru toate cazurile în care, în perioada 2012-2014, veniturile din chirii nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele de închiriere; virarea la bugetul statului a veniturilor încasate din chirii în termenul legal prevăzut;
- ✓ clarificarea situației juridice a complexului imobiliar Crevedia și a celui din Brăila; elaborarea de norme proprii privind operațiunea de inventariere și aprobarea acestora de către ordonatorul de credite; inventarierea patrimoniului entității și valorificarea rezultatelor inventarierii, conform prevederilor OMFP nr. 2861/2009; monitorizarea acțiunii de inventariere de către conducerea entității; numirea de gestionari și reținerea de garanții de la aceștia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, inclusiv a dobânzilor aferente, recuperarea acestora și virarea la bugetul statului; acordarea drepturilor salariale pe baza prevederilor din contractele individuale de muncă întocmite conform prevederilor legale;
- ✓ stabilirea sumelor ce trebuie recuperate de la FNUASS; recuperarea debitelor înregistrate și virarea la bugetul statului a celor aferente perioadelor anterioare;
- ✓ evidențierea în contabilitate, potrivit normelor legale în domeniu, a activelor primite spre folosință institutului și a obligațiilor de plată către bugetul statului, precum și virarea obligațiilor pe destinațiile legale; evaluarea tuturor posturilor bilanțiere și efectuarea regularizărilor corespunzătoare în evidența contabilă; conducerea Registrului mijloacelor fixe și întocmirea fișelor mijloacelor fixe, conform prevederilor legale; stabilirea amortizării tuturor mijloacelor fixe aflate în patrimoniu și a valorii rămase neamortizate a acestora, efectuarea regularizărilor corespunzătoare, punerea de acord a evidenței tehnico-operative cu cea contabilă și cu situațiile financiare; organizarea contabilității angajamentelor bugetare și legale;
- ✓ analiza componenței soldului contului „Venituri înregistrate în avans” și efectuarea regularizărilor corespunzătoare în evidența contabilă; constituirea și evidențierea în contabilitate a provizioanelor pe seama clienților incerti, pentru care s-a înaintat acțiune în instanță și în legătură cu care există riscul să se finalizeze în defavoarea entității.

În vederea valorificării constatărilor a fost emisă o decizie, conținând un număr de 12 măsuri. Conducerea entității a implementat integral una dintre măsurile dispuse prin decizie, celelalte fiind în curs de implementare. În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie a fost emisă o decizie de prelungire a termenului de ducere la îndeplinire a măsurilor care erau parțial implementate.

Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:

1. Societatea Națională Nuclearelectrica SA;
2. Societatea Comercială Electrocentrale Grup SA;
3. Societatea Comercială Electrocentrale București SA;
4. Societatea Comercială Servicii Energetice Muntenia SA București;
5. Societatea Complexul Energetic Oltenia SA;
6. Societatea Comercială Servicii Energetice Dobrogea SA;
7. Societatea Comercială Servicii Energetice Oltenia SA;
8. Societatea Comercială Servicii Energetice Banat SA.

1. Societatea Națională Nuclearelectrica SA

A fost înființată în baza HG nr. 365/1998, prin reorganizarea Regiei Autonome de Electricitate „RENEL” și este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni, ce funcționează sub autoritatea Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri.

Potrivit art. 5 din Anexa 1.2. la HG nr. 365/1998, SN Nuclearelectrica SA are ca obiect de activitate, în principal:

- producerea și vânzarea energiei electrice și termice prin procedeul nuclear și clasic;
- fabricarea și vânzarea de combustibil nuclear;
- constituirea și conservarea stocului de apă grea și de combustibil nuclear și clasic pentru producerea energiei electrice și termice etc.

La nivelul anului 2014, capitalul social al SN Nuclearelectrica SA, în sumă de 2.817.827mii lei, avea următoarea structură: 81,27% – statul român, reprezentat de Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri; 9,73% – SC Fondul „Proprietatea” SA; 9% – alte persoane juridice.

În anul 2014, Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2014 al Societății Naționale Nuclearelectrica SA a fost aprobat prin HG nr. 413/2014 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2014.

Observațiile Curții de Conturi:

Societatea Națională Nuclearelectrica SA – sediul central

- nerespectarea prevederilor legale privind atribuirea contractelor de achiziții de servicii, respectiv atribuirea în mod nelegal a 2 contracte de achiziție servicii prin procedura „Negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare”, în condițiile în care, având în vedere obiectul și valoarea contractului, în temeiul art. 124 din OUG nr. 34/2006, trebuia organizată licitație publică.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată, entitatea a invocat aplicarea acestei proceduri din motive tehnice și motive de urgență.

Contestația formulată de entitate a fost respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât motivele tehnice invocate nu sunt de natură a determina atribuirea serviciilor în cauză numai unui anumit operator economic, fapt constatat și de ANRMAP în urma sesizării Curții de Conturi.

- nerespectarea prevederilor legale privind modul de calcul, reținere și plată a impozitului pe veniturile persoanelor nerezidente, întrucât SN Nuclearelectrica SA nu a calculat, reținut și virat la termen, la bugetul de stat, impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente, realizate de acestea în perioada 2012-2014, pe teritoriul României din derularea contractelor de prestări servicii (consultanță, pregătire, cercetare), estimat la suma de 3.408 mii lei (la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, calculate în condițiile legii).

Prin nereținerea acestui impozit, în baza contractelor de prestări servicii încheiate pentru CNE Cernavodă, entitatea a efectuat plăți nelegale în sumă 1.475.836 CAD și, respectiv, de 12.750 USD, către persoane juridice nerezidente (în calitate de prestatori de servicii cu sediu în afara țării), fără a reține și vira la bugetul de stat, impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că activitatea desfășurată de organizațiile externe a fost încadrată incorect la capitolul „redevențe” și, ca atare, din punct de vedere al impozitării, acestora li se aplică prevederile Convențiilor de evitare a dublei impunerii încheiate între România și statele de rezidență. Contestația formulată de entitate a fost respinsă întrucât, potrivit Convențiilor de evitare a dublei impunerii, redevențele sunt impozabile în statul contractant din care provin. ANAF, la solicitarea Curții de Conturi, în urma verificărilor efectuate la SN Nuclearelectrica SA a confirmat abaterea consemnată de auditorii publici externi, stabilind prin extindere în sarcina entității impozit suplimentar în sumă de 5.797 mii lei, precum și dobânzi și penalități aferente, în sumă de 2.163 mii lei.

- neurmărirea recuperării de dividende din profitul realizat de SC Energonuclear SA, în sumă de 659 mii lei, având ca obiect de activitate construirea, punerea în funcțiune și exploatarea Unităților nucleare 3 și 4 de la Cernavodă, societate la care este acționar majoritar (100% în 2014) și care, deși a realizat profit în anii 2011 și 2012, nu a repartizat dividende în condițiile legii, în cotă de minim 50% din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit, întrucât, în mod nelegal, AGA a aprobat ca profitul înregistrat să rămână la dispoziția societății pentru investiții;
- neurmărirea recuperării plăților efectuate, în sumă de 1.035 mii lei, pentru despăgubiri și cheltuieli de judecată, stabilite de instanțele de judecată, în condițiile în care SN Nuclearelectrica SA, în baza hotărârilor instanțelor de judecată (definitive și irevocabile), a plătit despăgubiri:
 - unui număr de 3 membri ai Consiliului de administrație, revocați din funcție înainte de data expirării contractului de administrație;
 - directorului general eliberat din funcție înainte de expirarea perioadei din contractul de mandat;
 - unui angajat, concediat în mod nelegal;
- efectuarea de plăți în sumă de 356 mii lei, pentru servicii neprestate, constând în achiziția de licențe Microsoft și suport tehnic necesar utilizării serverelor și stațiilor de lucru, aflate în dotarea societății (100 de calculatoare și 29 de servere), care au fost recepționate la nivelul abonamentului stabilit pentru dreptul de utilizare și actualizare a licențelor deja instalate, fără a fi implementate pe aceste echipamente;
- au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare cu suma de 97 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii turistice nejustificate cu documente în condițiile legii, respectiv acceptarea la plată a unor facturi reprezentând servicii turistice (cazare/masă), fără a se nominaliza numele și prenumele persoanelor beneficiare de astfel de servicii turistice;
- s-au efectuat plăți, în sumă de 94 mii lei, pentru cheltuieli de natură salarială, prin acordarea unor sporuri fără bază legală;
- efectuarea de plăți în sumă de 89 mii euro (397 mii lei) pentru cheltuieli de asigurare, angajate în alte condiții decât cele legale, respectiv fără a se nominaliza numărul de persoane asigurate și numele acestora, fiind asigurate și persoane din afara entității (soțul/soția/concubinul/concubina, moștenitorii, executorii testamentari sau legali ai unei persoane asigurate);
- nu au fost respectate prevederile legale privind majorarea capitalului social, respectiv neefectuarea majorării capitalului social cu contravaloarea unui teren (2.339 mii lei) în suprafață de 239,05 mp, pentru care entitatea a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate.

Recomandări:

- ✓ extinderea verificărilor asupra contractelor încheiate cu prestatorii de servicii care au sediu în afara țării (la nivel central și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de plăți efectuate către prestatorii externi, în baza contractelor încheiate, fără a se reține și vira la bugetul de stat, impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente, stabilirea diferențelor de impozit datorate bugetului de stat, la care se adaugă accesorii calculate în condițiile legii și virarea lor pe destinațiile legale;

- ✓ reanalizarea cauzelor care au condus la efectuarea plăților cu titlu de despăgubiri/cheltuieli de judecată/cheltuieli de executare, în vederea identificării persoanelor vinovate de producerea pagubei înregistrate ca urmare a acestor plăți, recuperarea acestora în condițiile legii și corectarea rezultatelor contabile înregistrate;
- ✓ extinderea verificărilor asupra drepturilor de natură salarială acordate, în vederea identificării și a altor sporuri acordate fără bază legală, stabilirea întinderii prejudiciului produs, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate);
- ✓ extinderea verificărilor asupra polițelor de asigurare încheiate în vederea identificării și a altor cazuri de polițe de asigurare încheiate în alte condiții decât cele legale, stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de polițe de asigurare, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra derulării contractelor de servicii angajate pentru echipamentele IT (calculatoare, servere) aflate în dotare, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii acceptate la plată fără a fi efectiv prestate, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate);
- ✓ reanalizarea repartizării profitului înregistrat în situațiile financiare de către SC Energonuclear SA în vederea stabilirii dividendelor cuvenite SN Nuclearelectrica SA, în cuantumul prevăzut în OG nr. 64/2001;
- ✓ extinderea verificărilor asupra cheltuielilor de exploatare, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli care nu sunt justificate cu documente întocmite în condițiile legii, care să certifice: prestarea serviciului la nivelul plătit, locația prestării serviciului, perioada, precum și beneficiarii serviciului, stabilirea cuantumului cu care au fost majorate în mod nejustificat cheltuielile de exploatare respectiv diminuat profitul impozabil și, implicit, stabilirea impozitului pe profit datorat bugetului de stat;
- ✓ dispunerea de măsuri privind majorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care s-au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate.

La Sucursala FCN Pitești

- s-au efectuat plăți în sumă de 295 mii lei pentru servicii neprestate, constând în achiziția de licențe Microsoft pentru un număr de 90 de calculatoare în dotare, recepționate fără a fi și implementate pe aceste echipamente, în condițiile existenței unor licențe, versiunile win XP-win 7 și Office 2003-Office 2010, achiziționate în perioada 2009-2012, anterior încheierii contractului. Totodată, entitatea a inclus contravaloarea acestor servicii/active în categoria cheltuieli de exploatare cu caracter deductibil, diminuând astfel impozitul pe profit datorat bugetului de stat cu suma de 47 mii lei, în condițiile în care, potrivit legii, licențele programelor informatice constituie imobilizări necorporale, supuse amortizării pe perioada de folosință și nu reprezintă costuri de operare ale entității.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că prin instalarea, rularea și observarea versiunilor superioare Windows Professional și Office Professional pe un număr limitat de calculatoare, sucursala FCN Pitești a uzat de dreptul de folosință în cel mai diligent și economic mod de care se putea da dovadă, de la semnarea contractului până la ultima plată. Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât de la semnarea contractului și până la data finalizării controlului nu s-a implementat nicio aplicație informatică (sistem de operare Windows și pachet Office) pe niciun calculator din cadrul sucursalei FCN Pitești, fapt recunoscut prin nota de relații dată de personalul de specialitate din cadrul FCN Pitești.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului adus bugetului entității ca urmare a plăților efectuate pentru servicii de asigurare licențe Microsoft, neprestate, precum și recuperarea lui în condițiile legii;
- ✓ stabilirea, evidențierea și plata către bugetul statului a obligațiilor reprezentând impozit pe profit stabilit suplimentar prin scoaterea contravalorii serviciilor de asigurare licențe Microsoft din categoria cheltuielilor de exploatare cu caracter deductibil, inclusiv a accesoriilor fiscale aferente.

Sucursala CNE Cernavodă

- nu au fost calculate și recuperate penalități pentru neplata la termen a obligațiilor de plată datorate de diverși clienți, în sumă estimată la 20 mii lei;
- nu au fost respectate regulile de estimare a valorii unui contract de servicii de testare psihologică a personalului CNE Cernavodă, nefiind respectate principiile care stau la baza atribuirii contractului de achiziție publică, respectiv eficiența în utilizarea fondurilor entității, tratamentul egal, precum și principiul transparenței;
- entitatea a efectuat plăți fără a asigura respectarea principiului de eficiență, eficacitate și economicitate a fondurilor utilizate, estimate la 108 mii lei, fiind decontată contravaloarea unor ore de pregătire, recepționate și acceptate la plată ca perioade în care prestatorul a intervenit efectiv în remedierea problemelor reclamate de beneficiar;
- s-au efectuat plăți nelegale în cuantum de 337 mii lei, pentru servicii de asigurare licențe Microsoft, servicii care, în fapt, nu au fost realizate.

Recomandări:

- ✓ stabilirea cuantumului penalităților de întârziere datorate de diverse persoane fizice și juridice în termenele legale de prescripție;
- ✓ respectarea principiilor privind nediscriminarea, tratamentul egal, transparența și eficiența utilizării fondurilor proprii ale entității la încheierea contractelor de achiziție publică;

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului adus bugetului entității ca urmare a plăților efectuate pentru servicii neprestate de asigurare licențe Microsoft, precum și recuperarea lui în condițiile legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, în condițiile legii.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizie:

- Societatea Națională Nuclearelectrica SA a formulat *contestație*, respinsă de *comisia de soluționare a contestațiilor*. Conducerea entității a formulat acțiune în instanță împotriva Încheierii emise de comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi a României.
- Sucursala FCN Pitești a formulat *contestație*, respinsă de *comisia de soluționare a contestațiilor*.

2. Societatea Comercială Electrocentrale Grup SA

Societatea Comercială Electrocentrale Grup SA București (Electrocentrale Grup) a fost înființată în baza Hotărârii AGA nr. 24/2012 privind divizarea parțială a Societății Comerciale de Producere a Energiei Electrice și Termice „Termoelectrica” SA (Termoelectrica), prin desprinderea părții viabile din patrimoniul acesteia și înființarea SC „Electrocentrale Grup” SA în temeiul Legii nr. 31/1990 *privind societățile comerciale*, republicată, cu modificările și completările ulterioare și în conformitate cu prevederile „Proiectului de Divizare” nr. 5.816 /2012, aprobat de Tribunalul București.

Electrocentrale Grup este societate pe acțiuni, cu capital integral de stat, deținut de Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri, având ca scop producerea și furnizarea energiei electrice, realizarea de lucrări de reparații, alte lucrări și prestări servicii, prin efectuarea de acte de comerț, cu respectarea legislației în vigoare corespunzător obiectului de activitate, aprobat prin statutul societății.

Activitatea Electrocentrale Grup a început la data de 01.03.2013, ca urmare a încheierii „Protocolului de predare-primire” nr. 1.382/28.02.2013, prin care s-a transferat, respectiv preluat patrimoniul liber de sarcini, constând în activele și pasivele Sucursalei Brăila și o parte din sediul executiv al SC „Termoelectrica” SA.

Observațiile Curții de Conturi

- diminuarea patrimoniului entității cu contravaloarea unor bunuri în sumă de 243.507 mii lei (aduse ca aport la capitalul social, la înființarea societății, dar neînscrise în cartea funciară), prin darea în plată a acestora către SC „Complexul Energetic Oltenia” SA, în contul unor datorii în sumă de 28.709 mii lei, pe care fosta Termoelectrica le avea față de această societate.

Ulterior înființării Electrocentrale Grup, prin divizarea parțială a Termoelectrica, datoriile au fost preluate prin încheierea unui contract de novatie, generând prin operațiunea de dare în plată, majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 40.647 mii lei (reprezentând diferențe din reevaluare și ajustări de stocuri), ceea ce a condus la înregistrarea unei pierderi în aceeași sumă. Concomitent, au fost diminuate nejustificat, cu suma de 67.147 mii lei, rezervele constituite, înregistrând și debite în sumă de 28.709 mii lei, pentru recuperarea cărora s-a înscris în tabelul de creanțe al Termoelectrica (societate aflată în lichidare).

Punctul de vedere al entității

Entitatea a invocat faptul că, în urma înscrierii în cartea funciară, de către „Complexul Energetic Oltenia” SA, a două somații de plată pentru creanțe ale Termoelectrica, a fost în imposibilitatea de a transfera dreptul de proprietate a activelor.

Obiecțiunile invocate de entitate au fost respinse întrucât prin neînscrierea în cartea funciară a bunurilor preluate ca aport la capitalul social la data înființării, acestea au rămas înscrise în cartea funciară la Termoelectrica, dând posibilitatea ca o parte din aceste bunuri să fie grevate de sarcini în favoarea SC „Complexul Energetic Oltenia” SA, prin înscrierea somației de plată, de către această societate în cartea funciară a imobilelor pentru recuperarea unor debite stabilite de instanța de judecată.

- efectuarea de cheltuieli, în sumă de 16 mii lei, cu servicii pentru obținerea de avize și acorduri angajate suplimentar, peste valoarea contractului, în condițiile în care, prin oferta tehnică și cea financiară, aceste servicii au fost acceptate de prestator ca fiind incluse în prețul inițial al contractului.

Punctul de vedere al entității

Entitatea a invocat faptul că la baza contractului au stat cerințele din certificatul de urbanism, dar, ulterior, pe parcursul derulării lucrărilor, autoritățile publice competente au solicitat acorduri, avize și studii suplimentare.

Obiecțiunile invocate de entitate au fost respinse, întrucât obiectul contractului încheiat de entitate a fost elaborarea unui studiu de fezabilitate în vederea realizării unui obiectiv de investiții, iar prin oferta tehnică s-a prevăzut, în mod explicit, faptul că în cadrul studiului de fezabilitate vor fi prevăzute informații pentru elaborarea documentației tehnice pentru obținerea tuturor certificatelor, autorizațiilor, avizelor și licențelor necesare.

- majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 8 mii lei, reprezentând servicii de evaluare a unor active aflate în patrimoniu, servicii angajate de mai multe ori în aceeași perioadă, cu același evaluator, pentru aceleași elemente patrimoniale.

Recomandări:

- ✓ dispunerea de măsuri pentru cuantificarea valorii cu care a fost diminuat patrimoniul societății, precum și stabilirea pierderii suportate de societate ca urmare a dării în plată a bunurilor către SC „Complexul Energetic Oltenia” SA și urmărirea intrării în legalitate;
- ✓ extinderea verificărilor asupra derulării contractelor de servicii, angajate în perioada 2014-2015, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii angajate și acceptate la plată, în alte condiții decât cele stabilite în oferta financiară și cea tehnică și fără bază legală, precum și în vederea stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora, în condițiile legii (inclusiv a beneficiilor nerealizate).

Pentru remedierea abaterilor constatate a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, în condițiile legii.

3. Societatea Comercială Electrocentrale București SA

Înființată prin reorganizarea SC Termoelectrica SA, conform HG nr. 1.524/2002 privind reorganizarea SC de Producere a Energiei Electrice și Termice „Termoelectrica” - SA și funcționarea unor societăți comerciale în domeniul energetic, Societatea Comercială Electrocentrale București SA este persoană juridică română ce funcționează sub autoritatea Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri.

Potrivit art. 5 din Anexa nr. 3 la HG nr. 1.524/18.12.2002, SC Electrocentrale București SA are ca obiect de activitate, în principal:

- producerea și vânzarea energiei electrice;
- producerea, transportul, distribuția, dispecerizarea și vânzarea energiei termice.

La nivelul anului 2014, capitalul social al SC Electrocentrale București SA, în sumă de 715.834 mii lei, are următoarea structură: 97,51% – statul român, reprezentat în prezent de Ministerul Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri; 2,49% – SNGN Romgaz SA.

În anul 2014, Bugetul de venituri și cheltuieli a fost aprobat prin HG nr. 685/2014 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2014 pentru Societatea Comercială „Electrocentrale București” SA.

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost majorate nejustificat cheltuielile de exploatare cu suma de 305 mii lei, prin angajarea de servicii peste prețul din oferta furnizorului și peste nivelul valorii estimate a achiziției (238 mii lei), precum și prin achiziția de piese de schimb la prețuri supraevaluate (67 mii lei);
- efectuarea lucrărilor de reparații la CTE Vest în altă perioadă decât cea programată și aprobată, fapt ce a condus la utilizarea ineficientă a fondurilor bănești în sumă de 4.885 mii lei, ca urmare a punerii în funcțiune a unui grup energetic cu un consum specific de combustibil mai mare decât consumul specific al centralei CTE Vest cu ciclu combinat;
- nu au fost calculate și solicitate penalități contractuale, estimate la suma de 156 mii euro, pentru nelivrarea unor piese de schimb în termenul stabilit prin contract, respectiv entitatea nu a solicitat și pretins penalități de 0,04% din valoarea mărfii nelivrate sau livrate necorespunzător, pentru fiecare zi de întârziere, furnizorul fiind în întârziere cu 257 de zile față de termenul de livrare stabilit în contract;
- nu au fost calculate și solicitate daune-interese estimate la suma de 70 mii lei, pentru nerespectarea obligațiilor contractuale de către un furnizor, respectiv ulterior încheierii contractului, în condițiile în care, prin contract, s-a convenit că prețurile sunt ferme, fără a fi modificate; la solicitarea furnizorului de majorare a prețului, SC Electrocentrale SA a procedat la rezilierea contractului fără a solicita și plata de daune-interese, la care avea dreptul în condițiile stabilite prin contract;
- efectuarea de plăți în sumă de 60 mii lei, pentru servicii de pază decontate în alte condiții decât cele stabilite prin caietul de sarcini, respectiv prin acceptarea la plată a unui post neprevăzut în Planul de pază;
- înregistrarea nejustificată, în sarcina unor persoane care nu sunt răspunzătoare de producerea lor, a unor debite în sumă totală de 4.813 mii lei, reprezentând daune-interese stabilite de instanță, executate silit prin popriri asupra conturilor societății, precum și neurmărirea recuperării acestei sume;
- atribuirea și încheierea unor contracte de prestări servicii cu nerespectarea prevederilor legale în vigoare, respectiv fără a se solicita contractul de subcontractare încheiat între prestator și subcontractantul nominalizat prin oferta depusă;
- nerespectarea prevederilor legale privind evidențierea în contabilitate a studiilor efectuate, precum și neurmărirea punerii lor în operă, entitatea având înregistrate:
 - studii de fezabilitate în valoare de 1.329 mii lei, pentru care nu a fost stabilit stadiul de realizare a acestora, fiind constatate cazuri de studii care, deși puse în operă, valoarea acestora nu a majorat valoarea mijlocului fix aferent;
 - studii în valoare de 1.813 mii lei, efectuate încă din anul 2005, dar care nu au fost puse în operă.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru: servicii angajate peste prețul din oferta furnizorului declarat câștigător și peste nivelul valorii estimate a achiziției și/sau la prețuri supraevaluate; servicii de pază decontate în alte condiții decât cele stabilite prin caietul de sarcini, recuperarea acestora în condițiile legii și corectarea rezultatelor contabile;
- ✓ stabilirea cauzelor și a consecințelor neefectuării reparațiilor/reviziilor la termenul stabilit și aprobat prin planul de reparații, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate, inclusiv pentru cheltuieli de funcționare a unor grupuri/blocuri de producere energie electrică și termică, cu consumuri mai mari de combustibil decât cele aferente centralelor supuse reparației/reviziei;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a nesolicitării de penalități de întârziere și de daune-interese pentru nerespectarea obligațiilor contractuale de către furnizori, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor studiilor de fezabilitate/prefezabilitate existente în entitate și dispunerea de măsuri pentru evidențierea lor corectă în contabilitate, precum și de analiză în vederea punerii lor în operă în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor sumelor executate silit din conturile societății, evidențiate pe debitori și întreprinderea de măsuri de recuperare de la persoanele vinovate de producerea pagubei;

✓ intrarea în legalitate privind atribuirea și încheierea contractelor de prestări servicii în sensul încheierii acestora cu prezentarea contractelor de subcontractare nominalizate în oferta furnizorului declarată câștigătoare.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pe care SC Electrocentrale București SA trebuie să le ducă la îndeplinire.

Împotriva a 5 măsuri dispuse prin decizie, entitatea a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor.

4. Societatea Comercială Servicii Energetice Muntenia SA București

S-a înființat în baza HG nr. 760/2010 privind înființarea societăților comerciale „Servicii Energetice Banat” SA, „Servicii Energetice Dobrogea” SA, „Servicii Energetice Moldova” SA, „Servicii Energetice Oltenia” SA și „Servicii Energetice Muntenia” SA prin reorganizarea Societății Comerciale Filiala de Întreținere și Servicii Energetice „Electrica Serv” SA, având ca obiect principal de activitate, lucrări de construcții a proiectelor utilitare pentru energie și telecomunicații.

În anul 2014 entitatea a funcționat sub autoritatea Ministerului Economiei, având capital social majoritar de stat, în sumă de 25.380 mii lei, prin SC DFEE Electrica SA – unic acționar (100%).

Observațiile Curții de Conturi:

● efectuarea de plăți în sumă totală de 115 mii lei (52 mii lei pentru remunerarea secretarilor Adunării Generale a Acționarilor și 63 mii lei pentru remunerarea secretarilor Consiliului de Administrație), în condițiile în care, prin legislația în vigoare aplicabilă, nu este prevăzută remunerarea acestora;

● efectuarea de plăți nedatorate, în sumă estimată de 569 mii lei, pentru servicii de pază decontate la tarife supraevaluate, prin acceptarea majorării cu 50% a tarifelor orare stabilite în contract pentru zilele de sâmbătă și duminică, în condițiile în care, din analiza documentelor justificative întocmite de prestator (state de salarii) rezultă faptul că agenții de pază nu au beneficiat de un tarif majorat cu 50% pentru zilele de sâmbătă și duminică, personalul fiind încadrat la nivelul salariului minim pe economie.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată, entitatea a invocat faptul că procedura de achiziție aplicată pentru atribuirea contractului a fost „cerere de ofertă”, având drept criteriu de atribuire „prețul cel mai scăzut”, obiectivele de pază au rămas nemodificate și serviciile au fost prestate. Contestația formulată de entitate a fost respinsă, întrucât în componența tarifului orar facturat au fost incluse o serie de cheltuieli (spor de noapte, spor vechime, spor ore suplimentare, ore lucrate în zilele de sâmbătă și duminică), ce au fost decontate prestatorului fără a fi justificate cu documente întocmite în condițiile legii, din care să rezulte că agenții din cadrul firmelor de pază le-au efectuat și au fost remunerați corespunzător.

● nestabilirea regimului juridic al terenurilor preluate de la SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice Electrica Serv SA (18 terenuri în suprafață de 150.496 mp), pentru care entitatea deține certificate de atestare a dreptului de proprietate în vederea majorării capitalului social.

Recomandări:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru remunerarea secretarilor AGA și a Consiliului de Administrație, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra serviciilor de pază acceptate la plată, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii decontate la tarife supraevaluate, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ dispunerea de măsuri pentru stabilirea regimului juridic al terenurilor preluate de la SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice Electrica Serv SA și, implicit, pentru majorarea capitalului social cu contravaloarea acestor terenuri, în condițiile legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrare în legalitate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pe care SC Servicii Energetice Muntenia SA trebuie să le ducă la îndeplinire. Împotriva măsurilor din decizie, conducerea entității a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor.

Conducerea entității a formulat acțiune în instanță împotriva încheierii emise de comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi a României.

5. Societatea Comercială Complexul Energetic Oltenia SA

Înființată prin fuziunea societăților comerciale SC Complexul Energetic Craiova SA, SC Complexul Energetic Rovinari SA, SC Complexul Energetic Turceni SA și a Societății Naționale a Lignitului Oltenia SA, în baza HG nr. 1024/2011 privind unele măsuri de reorganizare a producătorilor de energie electrică de sub autoritatea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, SC Complexul Energetic Oltenia SA este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni, administrată în sistem dualist, în prezent sub autoritatea Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri.

Obiectul principal de activitate îl constituie producerea și furnizarea energiei electrice și termice și exploatarea minelor și carierelor de lignit.

Capitalul social al societății, în sumă de 1.270.318 mii lei, la nivelul anului 2014, este deținut, în principal, de Statul Român, prin Ministerul Economiei (77,15%) și Fondul „Proprietatea” (21,55%).

Bugetul de venituri și cheltuieli al societății Complexul Energetic Oltenia SA pentru anul 2014 a fost aprobat prin HG nr. 499/18.06.2014.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu a fost majorat capitalul social al societății cu valoarea tuturor terenurilor (în suprafață de 38.876.558 mp) pentru care au fost obținute certificate de atestare a dreptului de proprietate;
- nu au fost reflectate în mod real în contabilitate și în situațiile financiare consumurile proprii de cărbune și energie electrică, veniturile și cheltuielile de exploatare fiind supradimensionate cu contravaloarea lignitului obținut din producție proprie de Sucursala Divizia Minieră, prin cele 9 puncte de lucru, transferat către sucursale, cât și de contravaloarea energiei electrice din producție proprie, furnizată de celelalte subunități ale societății. Astfel, veniturile au fost supradimensionate cu suma de 1.250.288 mii lei, iar cheltuielile cu suma de 1.256.017 mii lei.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că această politică contabilă a fost aplicată de la înființarea societății și anterior fuziunii de către toate societățile care au fuzionat, iar prin aplicarea acestei politici contabile, veniturile și cheltuielile din exploatare sunt supraevaluate cu aceeași sumă, fără niciun impact asupra rezultatului din exploatare și a cifrei de afaceri, atât pentru consumul de cărbune din producție proprie, cât și pentru consumul de energie electrică din producție proprie.

Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât susținerea contestatarului nu corespunde realității, veniturile și cheltuielile din exploatare nu sunt supraevaluate cu aceeași sumă, fiind înregistrată o diferență în valoare de 5.729 mii lei, pe seama cheltuielilor.

- nu au fost înregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară terenuri în suprafață de 29.290.847 mp;
- nerecuperarea de creanțe în sumă totală de 1.218.559 mii lei, generate în principal de: nefacturarea și neînregistrarea în evidența contabilă a penalităților calculate pentru neachitarea facturilor la termen, nerespectarea clauzelor contractuale privind modalitățile de plată fără emiterea facturilor privind avansul și urmărirea încasării acestuia, neîncasarea de creanțe conform contractelor de cesiune de creanțe, neurmărirea respectării clauzelor contractuale privind emiterea scrisorii de garanție bancară etc.
- existența de active de utilitate publică, de interes local sau zonal, nepredate către autoritățile administrației publice locale sau către instituțiile publice, în valoare de 41.230 mii lei, cât și active predate în valoare de 11.057 mii lei, pentru care nu s-a făcut operațiunea de scădere din evidența contabilă și pentru care se calculează și înregistrează cheltuieli cu amortizarea. De asemenea, societatea deține în patrimoniu case construite pentru strămutați, la valoarea de inventar de 29.864 mii lei, din care: case nepredate, în valoare de 14.477 mii lei, și case predate, în valoare de 15.387 mii lei, pentru care nu s-a făcut operațiunea de scădere din evidența contabilă și pentru care se calculează și înregistrează cheltuieli cu amortizarea;
- nerespectarea prevederilor legale privind acordarea unor drepturi salariale, prin achitarea unor prime, în valoare de 18.592 mii lei, pentru contribuția la rezultatele societății, înainte de repartizarea profitului și neprevăzute în contractul colectiv de muncă.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată, entitatea a susținut faptul că primele acordate nu reprezintă un prejudiciu și nici foloase materiale nerealizate. Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât drepturile acordate sub formă de primă pentru contribuția la rezultatele societății în anul 2013 nu puteau fi stabilite înainte de repartizarea profitului pe anul 2013, aceasta se putea efectua doar după aprobarea situațiilor financiare și a profitului net de către Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății, în conformitate cu prevederile art. 1 din OG nr. 64/2001.

- ca urmare a acțiunilor în justiție formulate de sindicate, pentru achitarea către salariați a unor drepturi bănești neachitate, aferente perioadei 2005-2007, au fost efectuate cheltuieli nejustificate în sumă de 4.764 mii lei, din care: drepturi salariale nete de 3.179 mii lei și cheltuieli de executare, în sumă de 1.584 mii lei;
- preluarea în proprietate, în baza contractului de dare în plată, a bunurilor mobile și imobile, aparținând Centralei Termoelectrice Chiscani, care au generat pierderi din activitatea de exploatare;
- efectuarea de plăți în sumă de 12.963 mii lei, reprezentând comisioane bancare, la care se adaugă diferențele de curs valutar în sumă de 51 mii lei, fără ca entitatea să beneficieze de creditele externe contractate și să înceapă lucrările de modernizare la blocul 6.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că plățile efectuate nu constituie prejudiciu, plata comisioanelor efectuate către BERD fiind efectuată în conformitate cu prevederile clauzelor contractuale. Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât pentru perioada de disponibilitate în care creditele externe nu au putut fi utilizate ca urmare a faptului că procesele de achiziție ale contractelor comerciale nu au fost finalizate, entitatea a efectuat plăți către BERD, în anul 2014, în sumă totală de 12.963 mii lei.

- au fost majorate nejustificat costurile de producție cu amortizarea calculată în sumă totală 99.417 mii lei, pentru două imobilizări corporale neutilizate (bloc energetic nr. 6 și bloc energetic nr. 2), în condițiile în care acestea nu au funcționat încă din anii 2002, respectiv 2006;
- încheierea unor contracte de export lignit energetic, la prețuri de livrare sub costul mediu de producție înregistrat și fără a se constitui garanția de bună execuție, în valoare de 3.438 mii lei, de către achizitor;
- fără încheierea acordurilor de finanțare și fără a urmări obiectivele propuse, conform prevederilor din statut, au fost efectuate finanțări către cluburile sportive, în sumă de 13.468 mii lei.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată la decizia Curții de Conturi, entitatea a invocat faptul că societatea a respectat prevederile statutului

cluburilor sportive și dispozițiile legale în vigoare în finanțarea acestora. Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât s-a constatat efectuarea de plăți fără a avea încheiate acorduri de finanțare din care să rezulte angajamentul de plată și fără a se urmări realizarea obiectivelor stabilite de către cluburile sportive la care entitatea are calitatea de membru fondator/membru asociat.

Constatări rezultate în urma acțiunilor de control efectuate la unitățile subordonate (SE Rovinari, SE Turceni și SE Craiova)

- SE Rovinari a încheiat în unele cazuri, acte adiționale la contractele de achiziție publică, care nu sunt în concordanță cu propunerea tehnică și financiară a ofertei declarate câștigătoare și cu prevederile caietului de sarcini, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nedatorate către constructori, în valoare totală de 14.026 mii lei (la care se adaugă TVA de 3.366 mii lei), pentru care au fost calculate daune, dobânzi și penalități, în sumă totală de 2.863 mii lei;
Acele plăți au avut drept consecință diminuarea profitului impozabil și, implicit, a impozitului pe profit datorat bugetului de stat cu suma 2.244 mii lei, pentru care au fost calculate dobânzi și penalități în sumă de 3.047 mii lei;
- SE Rovinari nu a calculat, înregistrat și urmărit în vederea recuperării, penalități pentru nerespectarea termenului de livrare stabilit prin contracte, fiind estimate penalități de întârziere generate de nerespectarea clauzelor contractuale în valoare de 226 mii lei, iar la Sucursala Divizia Minieră au fost estimate penalități de întârziere în sumă de 16 mii lei;
- Sucursala Electrocentrale Turceni a acceptat la plată, în cazul unor obiective de investiții, situații de lucrări ce au cuprins în mod nejustificat articole de încercări și probe, în valoare de 155 mii lei, deși în documentația de atribuire a prevăzut că executantul va suporta costul acestora, inclusiv manopera aferentă;
- Sucursala Electrocentrale Craiova a acceptat la plată lucrări de reparații *Înlocuire conducte de termoficare*, decontate la prețuri supraevaluate (la materialul țeavă), fapt ce a condus la prejudicierea entității cu suma de 200 mii lei (la care se adaugă foloase nerealizate);
- nu a fost respectată oferta financiară pentru lucrările de organizare de șantier, executate pentru un obiectiv de investiții aparținând SE Craiova, fapt ce a determinat prejudicierea unității cu suma de 3.548 mii lei.

Recomandări:

- ✓ luarea măsurilor pentru majorarea capitalului social al societății cu terenurile pentru care există certificate de proprietate;
- ✓ urmărirea încasării creanțelor restante și a penalităților aferente în cadrul termenului de prescripție;
- ✓ luarea măsurilor de trecere în conservare, a activelor fixe nefuncționale sau care nu au funcționat o perioadă mare de timp, în vederea evitării calculării și înregistrării cheltuielilor cu amortizarea;
- ✓ predarea, cu respectarea dispozițiilor legale, a activelor de utilitate publică de interes local sau zonal, către autoritățile administrației publice locale sau către instituțiile publice;
- ✓ luarea măsurilor pentru înregistrarea tuturor imobilelor în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară;
- ✓ monitorizarea costurilor cu cărbunele energetic livrat cu încadrarea în prețul de livrare stabilit prin contractele de livrare, în vederea neînregistrării de pierderi în perioada derulării contractelor încheiate;
- ✓ urmărirea respectării clauzelor prevăzute în contracte cu privire la stabilirea penalităților pentru produsele care au fost livrate cu întârziere față de termenele stabilite în graficele de livrare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs prin efectuarea de plăți cu primele acordate pentru contribuția la rezultatele societății în anul 2013, inclusiv a foloaselor nerealizate și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de împrumut încheiate și derulate în perioada 2013-2014, în vederea identificării și a altor cazuri de împrumuturi pentru care s-au plătit comisioane/penalități fără a beneficia de creditul solicitat, respectiv fără a se efectua trageri, stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru comisioane în condițiile de neefectuare a tragerilor din cauze imputabile și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor prevăzute de lege pentru recuperarea plăților nelegale reprezentând plăți peste valoarea ofertei financiare pentru lucrările de organizare de șantier executate.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pe care SC Complexul Energetic Oltenia SA trebuie să le ducă la îndeplinire. Împotriva măsurilor din decizie, conducerea entității a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Conducerea entității a formulat acțiune în instanță împotriva Încheierii emise de comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi a României.

6. Societatea Comercială Servicii Energetice Dobrogea SA

S-a înființat prin reorganizarea SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice Electrica Serv SA, în baza HG nr. 760/21.07.2010. Societatea are personalitate juridică și este organizată ca societate comercială pe acțiuni, capitalul social al acesteia, în sumă de 20.397 mii lei, fiind deținut în întregime de statul român, prin SC Electrica SA, în calitate de acționar unic.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost incluse în capitalul social al societății 10 terenuri în suprafață totală de 29.455,12 mp, în valoare de 9.018 mii lei, pentru care s-a efectuat transferul dreptului de proprietate conform Protocolului de predare-primire;
- au fost efectuate plăți în sumă totală de 25 mii lei, pentru rate leasing și servicii întreținere, aferente unui număr de 4 autoturisme, primite spre utilizare de la SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice Electrica Serv SA, achiziționate în leasing operațional de către acesta, fără respectarea prevederilor legale în vigoare.

Recomandări:

- ✓ dispunerea de măsuri legale cu privire la stabilirea regimului juridic al tuturor activelor de natura terenurilor deținute de către societate și majorarea capitalului social, cu respectarea prevederilor legale aplicabile;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți nelegale pentru rate leasing și servicii întreținere, aferente unor autoturisme, precum și recuperarea acestuia în condițiile legii.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pe care SC Servicii Energetice Dobrogea SA trebuie să le ducă la îndeplinire.

7. Societatea Comercială Servicii Energetice Oltenia SA

Înființată prin reorganizarea SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice Electrica Serv SA, în baza HG nr. 760/21.07.2010, societatea are un capital social în sumă de 70.241 mii lei, deținut în întregime de SC de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Electrica SA, în calitate de acționar unic.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a majorat capitalul social cu valoarea terenurilor preluate la înființare, pentru care au fost obținute certificate de atestare a dreptului de proprietate;
- nu s-au efectuat demersurile necesare în vederea înscrierii în cartea funciară a dreptului de proprietate asupra tuturor imobilelor deținute în patrimoniu, în valoare totală de 61.133 mii lei (32.907 mii lei terenuri și 28.226 mii lei construcții);
- nu s-au calculat, evidențiat, urmărit și încasat penalități de întârziere în sumă de 48 mii lei pentru neachitarea în termen a facturilor emise către locatari, pentru încasarea obligațiilor de plată prevăzute în contractele de închiriere încheiate cu aceștia.

Recomandări:

- ✓ dispunerea măsurilor legale pentru majorarea capitalului social cu terenurile preluate la înființarea societății și pentru care există certificate de atestare a dreptului de proprietate; definitivarea înscrierii în cartea funciară a tuturor terenurilor și construcțiilor deținute în proprietate;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de închiriere, cu privire la modul de stabilire, înregistrare și încasare a penalităților de întârziere datorate, înregistrarea în evidența contabilă a veniturilor suplimentare constatate și inițierea măsurilor de încasare a acestora.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie, prin care SC Servicii Energetice Oltenia SA trebuie să ducă la îndeplinire măsurile dispuse.

8. Societatea Comercială Servicii Energetice Banat SA

Este societate comercială pe acțiuni, cu personalitate juridică, înființată în temeiul HG nr. 760/21.07.2010, prin reorganizarea SC Filiala de Întreținere și Servicii Energetice Electrica Serv SA, cu un capital social în valoare de 37.471 mii lei, deținut în întregime de SC DFEE Electrica SA.

Prin Sentința comercială nr. 2009/07.08.2014, Tribunalul Timiș a hotărât deschiderea procedurii simplificate de insolvență, prevăzute de Legea nr. 85/2006.

Observațiile Curții de Conturi:

- pentru creanțele înscrise în Tabelul definitiv al creanțelor, în sumă de 73.191 mii lei, nu au fost prezentate documente care să certifice realitatea existenței unei obligații legale de plată a SC Servicii Energetice Banat SA către SC FISE Electrica Serv SA;
- nu au fost ridicate gajurile instituite de SC DFEE Electrica SA asupra imobilelor corporale (terenuri și clădiri) în valoare de 31.702 mii lei, aflate în patrimoniul SC Servicii Energetice Banat SA;
- a fost predat, cu titlu gratuit, către SC FISE Electrica Serv SA, un număr de 10 utilaje și autovehicule ce au făcut obiectul unor contracte de leasing, în baza cărora entitatea a achitat, în perioada 06.11.2007- 26.11.2009, suma totală de 1.339 mii lei.

Punctul de vedere al entității

Prin contestația formulată, entitatea a invocat faptul că ratele de leasing, aferente contractelor de leasing, au fost achitate către finanțatori de către SC FISE Electrica Serv SA. Contestația formulată de entitate a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor, întrucât contravaloarea acestor bunuri a fost achitată către firmele de leasing, în perioada 2007-2009, de către SISE Electrica Banat (actuala SC Servicii Energetice Banat SA – în faliment), din contul de disponibilități bancare ale acesteia.

- nu s-a procedat la stabilirea, calcularea și încasarea contravalorii penalităților de întârziere pentru neîncasarea în termen a chiriilor aferente spațiilor din diverse clădiri ce fac parte din patrimoniul SC Servicii Energetice Banat SA, închiriate unor persoane fizice/juridice.

Recomandări

- ✓ ridicarea gajurilor instituite de SC DFEE Electrica SA asupra bunurilor aparținând SC Servicii Energetice Banat SA;
- ✓ prezentarea documentelor din care să reiasă că SC FISE Electrica Serv SA este creditor garant, iar, în caz contrar, corectarea prin eliminarea ca și creditor garant din Tabelul preliminar al creanțelor;
- ✓ stabilirea și recuperarea prejudiciului produs ca urmare a predării, fără valoare, a unor bunuri din patrimoniul SC Servicii Energetice Banat SA, achitate de aceasta și predate cu titlu gratuit către SC FISE Electrica Serv SA;
- ✓ luarea de măsuri de stabilire și încasare a contravalorii chiriei și a penalităților de întârziere, pentru spațiile închiriate, ce fac parte din patrimoniul SC Servicii Energetice Banat SA.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri pentru intrarea în legalitate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, potrivit legii, pe care SC Servicii Energetice Banat SA trebuie să le ducă la îndeplinire. Împotriva măsurilor din decizie, conducerea entității a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor.

Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului

Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare, la Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (OPSPI)

Observațiile Curții de Conturi:

deficiențe privind situația terenurilor aflate în administrarea/folosința societăților comerciale la momentul privatizării, în cazul următoarelor contracte de vânzare-cumpărare acțiuni:

- Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 4/04.05.2004 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Drăgășani SA;
- Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/10.04.2012 privind privatizarea SC ISCIR-CERT SA București.

În cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 4/04.05.2004 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Drăgășani SA, s-a constatat nefinalizarea, de către societate, a demersurilor legale privind întocmirea documentației necesare obținerii certificatului de atestare a dreptului de proprietate (CADP), pentru terenul în suprafață de 850 mp, aferent Atelierului Școală, în condițiile refuzului Consiliului Județean Vâlcea de a aviza această documentație, având în vedere intenția acestuia de a transmite Atelierul Școală, cu titlu gratuit, din patrimoniul SC Uzina Mecanică Drăgășani SA, în proprietatea publică a municipiului Drăgășani și în administrarea Consiliului Local al municipiului Drăgășani, fără a ține cont de prevederile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.

În cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/10.04.2012 privind privatizarea SC ISCIR - CERT SA București, s-a constatat neefectuarea, de către OPSPI, cu ocazia privatizării societății în cauză, a demersurilor legale în vederea clarificării situației juridice a terenului, în suprafață de 194,60 mp (pe care se află sediul societății, situat în sectorul 5, str. Sfântul Elefterie nr. 47-49), teren aflat în folosința societății la momentul privatizării și despre care, la data achiziției imobilului (anul 2003) se menționează că este în proprietatea statului.

nerespectarea, de către cumpărătorul SC ISCIR CERT SA, a obligației contractuale de a comunica vânzătorului decizia de schimbare a sediului social și a denumirii societății privatizate, în termen de cel mult 10 zile de la emiterea acesteia, contrar prevederilor Clauzei nr. 9.10. din Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 1/10.04.2012;

nerespectarea, de către cumpărători, a obligațiilor contractuale privind realizarea din surse proprii sau atrase a investițiilor pentru modernizare și dezvoltare, precum și a investițiilor pentru protecția mediului, abatere constatată atât în cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 4/04.05.2004 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Drăgășani SA, cât și a Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/14.07.2006 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Filiași SA.

În cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 4/04.05.2004 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Drăgășani SA s-a constatat:

- cumpărătorii nu și-au realizat obligațiile investiționale asumate prin contract, rămânând neefectuate investiții în valoare totală de 2.886 mii euro, din care 61 mii euro – investiții pentru mediu, situație în care OPSPI, în baza clauzelor contractuale, a solicitat în instanță obligarea cumpărătorilor la plata de penalități, în sumă totală de 3.067 mii euro;
- pierdere în instanță, de către OPSPI, ca urmare a prescrierii, respectiv a netemeinicii, în condițiile prescrierii, a penalităților în sumă totală de 1.408 mii euro, solicitate cumpărătorilor pentru nerealizarea investițiilor;
- neînregistrarea în evidența contabilă a OPSPI, până la clarificarea răspunderii, a sumei totale de 1.408 mii euro;
- OPSPI nu a luat măsuri pentru stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru nedepunerea în termen, în instanță, a acțiunii privind încasarea penalităților datorate și pentru recuperarea prejudiciului astfel produs;
- nepunerea în executare, până la momentul controlului, a Sentinței comerciale nr. 9.423/16.06.2009, rămasă definitivă prin Decizia nr. 2243/03.05.2012 a ÎCCJ, pentru suma de 308 mii euro, reprezentând penalități datorate de cumpărători pentru investițiile nerealizate, scadente la 31.12.2005.

În timpul controlului OPSPI a luat măsuri pentru începerea executării silite.

În cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/14.07.2006 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Filiași SA, s-a constatat:

- cumpărătorul Societății Comerciale Uzina Mecanică Filiași SA nu a realizat investițiile asumate prin contract, aferente anului III investițional, în valoare totală de 287 mii euro (din care: 218 mii euro – investiții pentru dezvoltare și 69 mii euro – investiții de mediu), volum de investiții nerealizat, stabilit prin expertiza contabilă dispusă de instanță, în cadrul procedurii insolvenței cumpărătorului, situație în care OPSPI a calculat penalități în sumă totală de 86 mii euro. În aceste condiții, OPSPI s-a înscris la masa credală a cumpărătorului pentru drepturi de creanță, în valoare totală de 373 mii euro, dar nu și-a înregistrat în evidența contabilă dreptul de creanță.

Recomandări:

- Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie va solicita cumpărătorilor societății comerciale SC Uzina Mecanică Drăgășani SA să dispună societății în cauză să acționeze în vederea întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenului în suprafață de 850 mp,

afereant Atelierului Școală și va atenționa Consiliul Județean Vâlcea asupra faptului că bunurile pot fi scoase din patrimoniul societăților comerciale doar în condițiile art. 8 alin. 3 din Legea nr. 213/1998 *privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*; inițierea, pe cale de consecință, a demersurilor pe lângă cumpărători, de a majora capitalul social al societății comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenului pentru care aceasta a obținut certificat de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, care administrează acțiunile în numele statului;

- ✓ efectuarea, de către OPSPI, a tuturor demersurilor legale necesare clarificării situației juridice a terenului în suprafață de 194,60 mp, pe care era amplasat, la momentul privatizării, sediul societății SC ISCIR CERT SA și dispunerea de măsuri în conformitate cu legea;
- ✓ urmărirea, de către OPSPI în acțiunea deja promovată în instanță, a apărării intereselor statului în condițiile nerespectării de către cumpărătorul Societății Comerciale ISCIR CERT SA a obligației de a comunica vânzătorului, în termenul prevăzut în contract, a deciziei de schimbare a sediului social și a denumirii societății privatizate.

Pentru înlăturarea abaterilor prezentate, referitoare la respectarea clauzelor din contractul de vânzare acțiuni al Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA:

- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a OPSPI, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, până la clarificarea răspunderii, a pierderii în instanță, ca urmare a prescrierii, respectiv a netemeinicii în condițiile prescrierii, a penalităților solicitate cumpărătorilor Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA pentru nerealizarea investițiilor în sumă totală de 1.408 mii euro;
- ✓ urmărirea recuperării drepturilor de creanță cuvenite OPSPI, ca urmare a nerespectării, de către cumpărătorii acțiunilor Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA, a obligațiilor înscrise în contractul de privatizare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat OPSPI prin pierderea în instanță, ca urmare a prescrierii, respectiv a netemeinicii în condițiile prescrierii, a dreptului de creanță în sumă de 1.408 mii euro, reprezentând penalități în cuantum de 30% din valoarea neinvestită și cumulat până la realizarea investițiilor, scadente la 31.12.2007, respectiv la 31.12.2008, datorate de către cumpărătorii Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA; stabilirea persoanelor răspunzătoare și dispunerea măsurilor de recuperare a acestui prejudiciu.

Pentru înlăturarea abaterilor prezentate, referitoare la respectarea clauzelor din contractul de vânzare acțiuni al Societății Comerciale Uzina Mecanică Filiași SA:

- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a OPSPI a drepturilor de creanță admise de instanță în „Tabelul definitiv precizator al creanțelor debitorului SC RETROM SA – în insolvență” și urmărirea recuperării acestora;
- ✓ dispunerea, de către OPSPI, a măsurilor ce se impun pentru îmbunătățirea activității de monitorizare a derulării contractelor de privatizare, având în vedere aspectele constatate de Curtea de Conturi.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate. Împotriva deciziei OPSPI a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Pentru unele abateri constatate s-a propus sesizarea organelor de urmărire penală.

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare

Observațiile Curții de Conturi:

■ Autoritatea pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului (APAPS) nu a manifestat nicio reacție cu ocazia apariției HG nr. 1360/2001 *privind atestarea domeniului public al județului Tulcea, precum și celui al municipiului Tulcea, al orașelor și comunelor din județul Tulcea*, act normativ prin care au fost atestate (în temeiul Hotărârii Consiliului Județean Tulcea nr. 57/2001 *privind aprobarea inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al județului Tulcea*), ca aparținând domeniul public județean, diguri, platforme, terasamente și canale, bunuri ce erau în proprietatea unor societăți comerciale cu capital de stat aflate în portofoliul autorității. Din documentele prezentate de către AAAS s-a constatat că instituția cu atribuții în domeniul privatizării nu a efectuat niciun demers în vederea contestării hotărârii Guvernului și informării acestuia cu privire la situația reală a acestor bunuri și la impactul pe care îl are scoaterea lor din patrimoniul societăților comerciale în cauză, precum și asupra faptului că hotărârea nu prevedea și procedura legală de trecere a bunurilor din proprietatea privată a unor societăți comerciale cu capital de stat în domeniul public;

■ în timpul procesului de privatizare a societății cu capital de stat SC Piscicola SA Sulina, conducerea executivă a întocmit, fără respectarea prevederilor legale, documente prin care a predat autorităților publice locale active din patrimoniul societății, care au fost atestate prin HG nr. 1360/2001 ca aparținând domeniului public, astfel:

- în data de 14.02.2003 a predat, în baza unor protocoale, bunuri ce reprezentau, conform datelor disponibile, 57,61% din valoarea activelor societății comerciale la care statul român era acționar unic, predarea fiind făcută fără informarea acționarului (APAPS), pentru a decide asupra modului de predare a bunurilor, având în vedere că, deși HG nr. 1360/2001 nu menționa procedura de trecere a bunurilor în cauză din patrimoniul societății în domeniul public, regimul juridic al bunurilor proprietate publică este reglementat prin Legea nr. 213/1998 *privind bunurile proprietate publică și*

regimul juridic al acesteia, care la art. 8 alin. (3) prevede că: „Trecerea în domeniul public a unor bunuri din patrimoniul societăților comerciale, la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar, se poate face numai cu plată și cu acordul adunării generale a acționarilor societății comerciale respective. În lipsa acordului menționat, bunurile societății comerciale respective pot fi trecute în domeniul public numai prin procedura exproprierii pentru cauză de utilitate publică și după o justă și prealabilă despăgubire”.

De menționat faptul că art. 143 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale stipulează: „Administratorii vor putea să încheie acte juridice prin care să dobândească, să înstrăineze, să închirieze, să schimbe sau să constituie în garanție bunuri aflate în patrimoniul societății, a căror valoare depășește jumătate din valoarea contabilă a activelor societății la data încheierii actului juridic, numai cu aprobarea adunării generale extraordinare a acționarilor, dată în condițiile prevăzute la art. 115”;

- în data de 05.03.2003, conducerea executivă a societății a certificat că „Dosarul de prezentare al SC Piscicola SA Sulina” este întocmit în baza situațiilor financiare la 31.12.2002, fără a informa APAPS (acționar și vânzător), conform prevederilor legale, asupra faptului că în data de 14.02.2003, prin invocarea prevederilor HG nr. 1360/2001, au fost predate către autoritățile publice locale bunuri în valoare de 694,8 mii lei (57,61% din valoarea contabilă a activelor societății).

Ulterior, la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. CT19/16.05.2003, conducerea executivă a societății comerciale și-a menținut poziția incorectă, dar și nelegală, în sensul că nici declarația dată în data de 15.05.2003, anexă la contract, nu menționează faptul că în patrimoniul societății comerciale au intervenit modificări esențiale, generate de predarea unor active către autoritățile publice locale, în data de 14.02.2003, situație despre care nici vânzătorul și nici cumpărătorul nu au fost informați.

Recomandări:

- ✓ urmărirea în timp, de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, a eventualelor efecte negative asupra autorității, a modului de aplicare a HG nr. 1360/2001 privind atestarea domeniului public al județului Tulcea, precum și al municipiului Tulcea, al orașelor și comunelor din județul Tulcea și dispunerea de măsuri în consecință;
- ✓ analiza, de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, a abaterii constând în întocmirea, de către conducerea executivă a societății cu capital de stat SC Piscicola SA Sulina, în timpul procesului de privatizare, a unor documente prin care a predat autorităților publice locale, fără respectarea prevederilor legale, active din patrimoniul societății; dispunerea de măsuri în consecință și informarea cumpărătorului cu privire la situația constatată.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Ministerul Culturii

Au fost desfășurate acțiunile de control cu temele:

1. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare la Ministerul Culturii - Unitatea de Management a Proiectului;*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:*
 - Centrul Național al Cinematografiei,
 - Teatrul Național „Ion Luca Caragiale” din București.

1. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Ministerul Culturii - Unitatea de Management a Proiectului

Obiectivul misiunii de control a fost verificarea *Proiectului „Finalizarea construcției, reabilitarea sau renovarea unor clădiri culturale de interes public din România”, proiect finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei - BDCE F/P 1572 (2006).*

Contractul de finanțare a fost ratificat prin HG nr. 933/2007, ulterior fiind încheiat Acordul de Împrumut Subsidiar (AIS) nr. 342/21.11.2007, între Ministerul Finanțelor Publice (MFP) și Ministerul Culturii și Cultelor (MCC), în calitate de agenție de implementare. Prin acest acord subsidiar s-a delegat către MCC, prin UMP, întreaga autoritate și responsabilitate pentru realizarea Proiectului, în conformitate cu prevederile Acordului de Împrumut, costul total al Proiectului fiind în valoare de 165,98 milioane euro.

Observațiile Curții de Conturi:

- nerespectarea principiului specializării bugetare, în sensul că fondurile primite sub forma unor alocații bugetare anuale, la titlul 65 – Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă, nu au fost repartizate și evidențiate pe fiecare Proiect în parte, conform fiecărui Plan de finanțare a Proiectului, astfel încât cheltuielile efectuate să se încadreze în limitele creditelor bugetare alocate, a fondurilor disponibile și potrivit destinațiilor, stabilite prin bugetul aprobat anual, având drept consecință posibilitatea efectuării de angajamente legale peste limita fondurilor aprobate realizării fiecărui obiectiv de investiții;
- evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor alocate în vederea realizării Proiectului BDCE F/P1572 nu a fost organizată separat pe fiecare Proiect, în condițiile în care UMP a derulat două proiecte finanțate din împrumuturi externe rambursabile, de unde rezultă că evidența financiar-contabilă nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, care să permită, în orice moment, identificarea activelor și serviciilor finanțate din fondurile alocate fiecărui proiect;
- Planul de achiziții al Proiectului a fost întocmit respectând prevederile Acordului de împrumut, dar fără a fi inclus în planul anual de achiziții publice al Ministerului Culturii;

- activitatea de angajare lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor nu este organizată corespunzător, întrucât evidența creditelor bugetare, a angajamentelor bugetare și legale, la nivelul UMP nu se realizează distinct, pe fiecare proiect și, în cadrul acestora, pe titluri, articole și aliniate sau în conturi în afara bilanțului, pe analitice, neexistând informații, în orice moment și pentru fiecare subdiviziune a bugetului aprobat, pentru exercițiul bugetar curent, cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare și, prin comparație, să se determine creditele bugetare disponibile, ce pot fi angajate în viitor, pentru fiecare proiect în parte, în funcție de bugetul aprobat prin acordul de împrumut;
 - plăți nelegale, în sumă de 211 mii lei, reprezentând contravaloarea cheltuielilor cu dispozitivele de iluminare, protecție, îngrădire, alarmă și pază, fără respectarea prevederilor contractuale;
 - plăți nelegale, în sumă de 845 mii lei, acceptate la plată prin situațiile de lucrări prezentate de executant, ce reprezintă cheltuieli aferente consumului de utilități, precum și contravaloarea unor contoare sau a altor aparate de măsurat, cheltuieli ce trebuiau suportate de către executant și plătite beneficiarului direct;
 - plăți nelegale, în sumă de 41 mii lei (echivalentul a 9 mii euro), acceptate la plată prin situațiile de lucrări, reprezentând contravaloarea taxei depozit ecologic și a sistemului de supraveghere video-OS, constatate în cazul contractului de execuție a unor lucrări suplimentare.
- 🕒 **Măsuri luate de către entitate în timpul controlului pentru înlăturarea deficienței:** Executantul a virat la Trezoreria Statului suma de 41 mii lei, reprezentând contravaloarea taxei depozit ecologic și a sistemului de supraveghere video-OS, precum și suma de 8 mii lei, reprezentând foloase nerealizate de la data plății și până la data încasării sumei.
- efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv existente la nivelul UMP și a bunurilor achiziționate în cadrul contractelor finanțate din credite externe rambursabile nu a respectat în totalitate prevederile legale în vigoare, abatere care a avut drept consecință necunoașterea cu exactitate a situației patrimoniului și denaturarea posturilor din bilanțul contabil;
 - raportările către MFP și BDCE, cu privire la stadiul Proiectului, au respectat formularistica din punct de vedere al reglementărilor în domeniu, dar informațiile furnizate prin aceste raportări sunt diferite;
 - respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut a fost afectată negativ de o serie de abateri de la legalitate și regularitate, prezentate în detaliu mai sus, respectiv de faptul că:
 - UMP a avut în permanență un statut semiindependent față de MCC, cu toate că prin Acordul de împrumut se prevede că MCC va înființa UMP în structura sa, pentru implementarea Proiectului;
 - contractele încheiate au prevăzute aceleași clauze standard, fără a ține seama de specificul fiecărui obiectiv de investiții.

Recomandări:

Disponerea măsurilor legale ce se impun pentru:

- ✓ actualizarea bugetului Proiectului, în sensul repartizării fondurilor primite sub forma unor alocații bugetare anuale pe fiecare proiect în parte, conform fiecărui plan de finanțare al proiectului, atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli (care pot fi plătite din proiect, respectiv cele care nu pot fi plătite din proiect - taxe și impozite) cuprinse în acesta, precum și elaborarea unei proceduri operaționale în acest sens;
- ✓ stabilirea situației reale și exacte a operațiunilor efectuate în cadrul Proiectului BDCE F/P 1572;
- ✓ realizarea unei proceduri operaționale privind elaborarea, aprobarea și includerea planului de achiziții al UMP în Planul anual de achiziții publice al Ministerului Culturii;
- ✓ organizarea activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor în conformitate cu prevederile legale în vigoare, astfel încât în orice moment să poată fi asigurate informații cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare, a creditelor bugetare disponibile, precum și cu privire la angajamentele legale aprobate în cadrul Proiectului BDCE F/P 1572;
- ✓ stabilirea întinderii exacte a valorii plăților nelegale și recuperarea sumelor decontate în mod nejustificat (cheltuielile cu dispozitivele de iluminare, protecție, îngrădire, alarmă și pază, cheltuielile aferente contoarelor sau a altor aparate de măsurat), în cazul tuturor contractelor de execuție lucrări menționate mai sus;
- ✓ urmărirea încasării facturilor de utilități de către beneficiari, facturi neachitate ale constructorului;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne privind inventarierea bunurilor achiziționate în cadrul contractelor finanțate din credite externe rambursabile și nerambursabile de către UMP;
- ✓ refacerea inventarierii privind Proiectul BDCE F/P 1572, conform prevederilor legale și finanțate din credite externe rambursabile și care urmează să fie preluate de entitate la finalizarea contractelor, astfel încât activele și serviciile finanțate în cadrul Acordului de împrumut să poată fi identificate;
- ✓ stabilirea situației reale și exacte a costului proiectului și raportarea ulterioară a acestor date atât către MFP, cât și către BDCE, cu privire la Proiectul „Finalizarea construcției, reabilitarea sau renovarea unor clădiri culturale de interes public din România”.

În vederea înlăturării abaterilor constatate a fost emisă decizie, contestată de către conducerea entității. După analiza contestației depuse a fost emisă o Încheiere, care a fost adusă la cunoștință entității.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:

2.1. Centrul Național al Cinematografiei

Centrul Național al Cinematografiei (CNC) este autoritatea națională cu atribuții în stabilirea și implementarea politicii în domeniul complex și cu particularități specifice al dezvoltării industriei cinematografice românești, administrând totodată resursele financiare și patrimoniul cinematografiei naționale.

Funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale în domeniul cinematografiei, fiind instituție publică de

interes național, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Culturii. Este finanțat din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, directorul general deținând calitatea de ordonator secundar de credite. În subordinea CNC se află Arhiva Națională de Filme (ANF), al cărei conducător este ordonator terțiar de credite.

Observațiile Curții de Conturi:

- încheierea unui acord-cadru pentru servicii juridice, de consultanță și reprezentare, urmată de încheierea unor contracte subsecvente cu aceeași societate de avocatură, cât și derularea necorespunzătoare a acestora, a generat un prejudiciu estimat la suma de 16 mii euro, la care se adaugă suma de 27 mii lei, reprezentând garanțiile de bună execuție aferente celor două contracte subsecvente;
- închirierea de bunuri proprietate publică a statului nu a respectat prevederile legale privind facturarea tarifelor menționate în contract, respectiv utilizarea unor tarife mai mici, și nici clauzele contractuale referitoare la termenele de plată și calcularea de penalități pentru achitarea cu întârziere a chiriei datorate de chiriași;
- inventarierea elementelor patrimoniale nu s-a efectuat la termenul prevăzut de lege și nu au fost înregistrate în evidența contabilă rezultatele acesteia;
- desfășurarea necorespunzătoare a activității de casierie, prin neîntocmirea contractelor de garanție gestionară, depășirea termenelor de depunere a încasărilor în contul de trezorerie, precum și reținerea în soldul casieriei a unor sume mai mari decât cele necesare pentru activități curente;
- decontarea de cheltuieli privind deplasările externe, în condițiile în care: documentele nu conțineau minimul de informații necesare justificării acestora; nu au fost calculate și încasate penalități pentru depunerea cu întârziere, la casieria entității, a sumelor primite ca avans și neutilizate pe parcursul deplasării; au fost achitate bilete de avion pentru persoane din afara instituției, pentru deplasări în străinătate, fără prezentarea de documente care să ateste efectuarea călătoriei; s-au decontat fără bază legală, cheltuieli de protocol efectuate cu prilejul unor deplasări în străinătate.

Recomandări:

- ✓ elaborarea unor instrucțiuni de îndrumare metodologică pentru derularea contractului-cadru de asistență juridică încheiat și obținerea asigurării că au fost constituite și depuse garanții de bună execuție, dacă au fost solicitate;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor operațiunilor efectuate la capitolul „Venituri din închirieri”, respectiv calcularea, facturarea și înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor de chirie, a penalităților de întârziere și a dobânzilor aferente, precum și virarea, conform prevederilor legale, la bugetul de stat, a cotei reprezentând venituri din închirierea bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ urmărirea respectării prevederilor legale în ceea ce privește organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii patrimoniului;
- ✓ actualizarea procedurilor privind organizarea și funcționarea casieriei, cu respectarea dispozițiilor legale referitoare la depunerea încasărilor și reținerea în casierie a numerarului necesar pentru activități curente;
- ✓ actualizarea procedurilor privind deplasările în țară și în străinătate; extinderea verificării asupra tuturor deconturilor de cheltuieli reprezentând deplasările externe, stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului instituției și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării sumelor decontate nelegal în perioada 01.07.2012-31.12.2014.

2.2. Teatrul Național „Ion Luca Caragiale” din București

Teatrul Național „I.L. Caragiale” din București funcționează în subordinea Ministerului Culturii, fiind instituție publică de cultură, de importanță națională, cu personalitate juridică. Finanțarea activității se realizează din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, prin Ministerul Culturii, precum și din alte surse prevăzute de lege.

Observațiile Curții de Conturi

- nu a fost organizată corespunzător evidența angajamentelor legale ale entității și nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, prin neînregistrarea și nerecunoașterea, la momentul efectuării lor, a unor cheltuieli în sumă de 454 mii lei;
- evidențierea eronată a unor cheltuieli privind asigurările auto, în sumă de 22 mii lei, prin înregistrarea valorii totale a asigurării pe cheltuielile anului în care a avut loc plata, în condițiile în care au fost achitate rate anticipate, aferente exercițiului financiar ulterior;
- în situațiile financiare întocmite la finele anilor 2013 și 2014, respectiv în Contul de execuție – Venituri – drepturi constatate, nu au fost preluate, conform prevederilor legale, datele înregistrate în balanțele de verificare, reprezentând venituri de încasat, în sumă totală de 1.076 mii lei, cu corespondent în conturile de „Clienți”, respectiv „Debitori”;
- menținerea nejustificată în conturile de creanțe necurente, respectiv în contul „Clienți” și contul „Debitori”, a sumei de 210 mii lei, reprezentând creanțe prescise;
- nu a fost înregistrată pe venituri sponsorizarea în sumă de 21 mii lei, constând într-o poliță de asigurare a bunurilor TNB.
- angajarea și plata unor cheltuieli în sumă de 20 mii lei, reprezentând medicamente și materiale sanitare necesare pentru dotarea cabinetului medical, pentru care nu au fost prevăzute credite bugetare, aceste cheltuieli fiind plătite de la alte articole bugetare;
- nu a fost organizat Registrul pentru evidența analitică a elementelor de decor, de recuzită, a costumelor existente în patrimoniul TNB;
- nu a fost efectuată inventarierea și evaluarea tuturor elementelor patrimoniale ca urmare a unor deficiențe organizatorice și de conformitate.

Recomandări:

- ✓ organizarea și conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale printr-un act administrativ care să desemneze persoanele cu atribuții și pe înlocuitorii acestora, ce vor asigura înregistrarea cronologică și sistematică în conturile în afara bilanțului a tuturor operațiunilor cu acest specific, pentru a se prezenta situația reală a acestora în contul de execuție;
- ✓ identificarea serviciilor facturate după închiderea anului financiar, aferente anului 2014, înregistrate eronat pe seama exercițiului anului 2015, asigurând astfel respectarea principiilor contabile care stau la baza evaluării elementelor patrimoniale în situațiile financiare anuale; identificarea tuturor cheltuielilor înregistrate anticipat și eşalonarea acestora, treptat, pe cheltuielile exercițiilor financiare ulterioare;
- ✓ situațiile financiare trimestriale și anuale, respectiv Anexa 5 – Contul de execuție – Venituri, să fie întocmite în conformitate cu prevederile Normelor metodologice în domeniu, prin evidențierea tuturor conturilor reprezentând creanțe;
- ✓ analiza soldului conturilor de creanțe, inclusiv creanțele prescise pentru care au fost parcurși pașii legali în vederea recuperării;
- ✓ elaborarea unei proceduri de lucru formalizate, care să cuprindă circuitul documentelor și persoanele răspunzătoare pentru operațiunile privind sponsorizările primite;
- ✓ identificarea și a altor eventuale cheltuieli care nu au fost previzionate și cuprinderea acestora în bugetul de venituri și cheltuieli pe articole și aliniate, conform dispozițiilor legale;
- ✓ evidențierea patrimoniului specific TNB cu ajutorul Registrului pentru evidența analitică a elementelor de decor, de recuzită, a costumelor, în conformitate cu Normele metodologice emise de Ministerul Culturii pentru instituțiile de spectacole;
- ✓ respectarea prevederilor legale în ceea ce privește organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii patrimoniului, astfel încât situațiile financiare să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, a poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.

Academia Română

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Au fost verificate două entități, și anume:

1. [Institutul de Biologie București](#),
2. [Spitalul Universitar de Urgență Elias](#).

1. Institutul de Biologie București

Institutul de Biologie București (IBB) este persoană juridică română, de interes public, acreditat ca institut de cercetare, unitate componentă a sistemului de cercetare-dezvoltare de interes național, în subordinea Academiei Române.

Scopul institutului îl constituie realizarea de cercetări științifice fundamentale și avansate, precum și activități conexe (difuzarea rezultatelor cercetărilor efectuate prin publicații, consultanță, sesiuni științifice, cursuri postuniversitare, studii de impact etc.) în domeniile biologie, ecologie, biochimie, contribuind prin aceasta la dezvoltarea cunoașterii și la influențarea în sens pozitiv a evoluției societății românești.

Observațiile Curții de Conturi:

- activele de natura terenurilor și clădirilor nu sunt reflectate corespunzător în patrimoniul instituției, nefiind evidențiat în contabilitate și în evidența tehnico-operativă un imobil și terenul aferent, situate în Sulina, în valoare de 400 mii lei, preluate de la Academia Română;
- valoarea de înregistrare contabilă a activelor fixe corporale diferă semnificativ de valoarea justă, nefiind efectuată reevaluarea acestora. Astfel, terenul în suprafață de 10.329 mp, situat în Splaiul Independenței are evidențiată valoarea contabilă de numai 1 leu, în condițiile în care astfel de active fixe trebuiau reevaluate încă din anul 2013;
- existența unei stări de fapt neclare/incerte în ceea ce privește situația juridică (administrare sau folosință) a terenului situat în Splaiul Independenței, aflat în administrarea IBB încă din anul 1965. Astfel, având în vedere că în extrasul de carte funciară individuală se menționează eronat „dreptul de folosință asupra terenului”, cât și baza legală - Anexa nr. 17 la HG nr. 1705/2006 privind Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, în condițiile în care în adeverința emisă de directorul general al Academiei Române, care a stat la baza înscrierii în cartea funciară, se certifică faptul că Institutul de Biologie, din subordinea Academiei Române, figurează în Anexa nr. 17 din HG nr. 1705/2006 „cu un teren dat în administrare, în suprafață de 10.352 mp”;
- acțiunea de inventariere anuală a patrimoniului, efectuată în anii 2012, 2013 și 2014, a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente;
- au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 103 mii lei, reprezentând lucrări neexecutate în baza unor acorduri contractuale, acte adiționale și contracte pentru lucrări încheiate în perioada 2010-2012;
- referitor la îndeplinirea obligațiilor financiare către bugetele publice, institutul nu a calculat, înregistrat în contabilitate și virat la bugetul de stat, în perioada 01.01.2012-30.06.2015, suma de 78 mii lei, reprezentând contribuția instituției pentru persoanele cu handicap neangajate și nici nu a achiziționat produse sau servicii realizate prin activitatea proprie a persoanelor cu handicap, angajate în unități protejate autorizate, pe bază de parteneriat, în sumă echivalentă cu suma datorată la bugetul de stat, conform prevederilor legale.

Recomandări:

- ✓ întocmirea situațiilor financiare astfel încât să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ✓ efectuarea diligențelor necesare la nivelul ordonatorului principal de credite pentru inițierea unui act normativ, astfel încât inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului să reflecte fidel realitatea patrimoniului IBB;
- ✓ efectuarea reevaluării bunurilor din patrimoniul instituției, cu regularitate, astfel încât valoarea contabilă a acestora să nu difere de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă la data bilanțului, potrivit reglementărilor contabile aplicabile;
- ✓ clarificarea situației juridice a terenului situat în Splaiul Independenței;
- ✓ elaborarea unei proceduri proprii privind inventarierea elementelor patrimoniale ale entității, care să fie aprobată de conducătorul entității;
- ✓ urmărirea respectării prevederilor OMFP nr. 2861/2009 în ceea ce privește organizarea, efectuarea și valorificarea rezultatelor inventarierii patrimoniului pe anul 2015, astfel încât, prin stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității;
- ✓ recuperarea prejudiciului în sumă de 103 mii lei, precum și a penalizărilor și majorărilor aferente, calculate de la data plăților efectuate până la data recuperării integrale a prejudiciului;
- ✓ respectarea prevederilor legale în ceea ce privește calcularea, înregistrarea în contabilitate și virarea obligației de plată a instituției pentru persoanele cu handicap neangajate, în sumă de 78 mii lei, la bugetul statului.

2. Spitalul Universitar de Urgență Elias din București

Spitalul Universitar de Urgență Elias este unitate cu personalitate juridică, specializată în domeniul serviciilor de sănătate, care face parte din categoria spitalelor clinice de urgență, cuprinzând o structură complexă de specialități, fiind clasificată, începând cu anul 2012, în categoria I.

Spitalul Universitar de Urgență Elias are ca principal obiect de activitate:

- acordarea de asistență medicală în cazuri de urgență și cazuri cronice, prin spitalizare continuă, de zi și asistență în ambulatoriu tuturor categoriilor de persoane asigurate;
- formarea profesională postuniversitară în domeniul medical;
- cercetarea în domeniul medical.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost înregistrate corect active de natura terenurilor și clădirilor și nu au fost raportate în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului imobilele și terenurile aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea entității;
- nu a fost evidențiat în contabilitate un număr de 73 de aparate telefonice, primite cu titlu gratuit în baza clauzelor privind serviciile de telefonie mobilă;
- nu s-au înregistrat în evidența contabilă și nu s-au recunoscut, la momentul efectuării lor, cheltuieli în valoare de 177 mii lei;
- au fost închiriate spații în incinta Spitalului Universitar de Urgență Elias fără respectarea prevederilor legale în domeniu și nu au fost realizate venituri din închiriere, în sumă de 19 mii lei, ca urmare a înscrerii în contractul de închiriere a unei suprafețe mai mici (60 mp), în raport cu suprafața reală ocupată de locator de 119,61 mp;
- inventarierea și evaluarea tuturor elementelor patrimoniale nu a respectat, în totalitate, prevederile legale în domeniu.

Recomandări:

- ✓ evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor proprietate publică a statului pe care le deține în administrare, precum și actualizarea „*Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*” cu diferențele constatate în urma reevaluării din anul 2012 și cu valorile bunurilor din domeniul public ce urmează a fi reevaluate în cursul anului 2015;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a aparatelor telefonice primite cu titlu gratuit de la firma de telefonie mobilă, la valoarea justă (valoarea de piață);
- ✓ verificarea tuturor contractelor de închiriere a spațiilor aparținând domeniului public al statului, în vederea actualizării tarifelor de închiriere, astfel încât să se asigure o mai bună administrare a fondurilor entității;
- ✓ respectarea dispozițiilor legale privind organizarea de licitații pentru închirierea bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ recuperarea prejudiciilor constatate, inclusiv a foloaselor nerealizate sub forma dobânzii practicate de BNR, actualizate până la data recuperării prejudiciului;
- ✓ inventarierea bunurilor și valorilor patrimoniale, precum și valorificarea rezultatelor inventarierii, conform normelor metodologice aprobate.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

La Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor au fost efectuate acțiuni de control cu următoarele teme:

1. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Administrația Națională „Apele Române”;*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Regia Națională a Pădurilor - Romsilva;*

3. *Control tematic privind aplicarea de către Administrația Fondului pentru Mediu a reglementărilor legale referitoare la extinderea utilizării surselor regenerabile de energie, la Administrația Fondului pentru Mediu (AFM).*

1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Administrația Națională „Apele Române” (ANAR)

ANAR este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și din surse de la bugetul de stat, având ca scop cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă, monopol natural de interes strategic, precum și administrarea infrastructurii Sistemului național de gospodărire a apelor.

ANAR alocă dreptul de utilizare a resurselor de apă cu potențialele lor naturale, în condițiile legii, cu excepția celor prevăzute expres în reglementările specifice în vigoare, fiind operator unic pentru resursele de apă de suprafață naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, cât și pentru resursele de apă subterană, indiferent de natura lor, și al instalațiilor aferente.

Observațiile Curții de Conturi

- neaplicarea, conform normelor legale, a contractelor tip abonament pentru utilizarea/exploatarea resurselor de apă a determinat neîncasarea unor venituri în sumă de 95.786 mii lei, din care 78.379 mii lei reprezintă sume neîncasate de la SC Hidroelectrica SA, pentru care ANAR nu s-a înscris la masa credală a debitoare;
- efectuarea unor cheltuieli suplimentare în sumă de 8.498 mii lei, reprezentând comisioane bancare și dobânzi plătite pentru nerambursarea unor credite la scadență, generate de prelungirea unui contract de credit pe trei ani și încheierea ulterioară a unui contract de factoring;
- efectuarea de plăți în sumă de 5.239 mii lei, reprezentând contravaloarea materialelor pentru prevenirea și combaterea inundațiilor și înghețurilor, fără existența unui angajament legal încheiat cu furnizorul;
- efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 176.190 mii lei, în perioada 2012-2014, prin includerea în contractul colectiv de muncă a unor drepturi salariale necuvenite (spor de fidelitate, primă de vacanță, al 13-lea salariu și tichetele de masă, premii acordate cu ocazia zilei de 8 Martie și Zilei Mondiale a Apei, indemnizații de pensionare, indemnizația de ședință pentru membrii comitetului de direcție, ajutoare acordate în baza contractului colectiv de muncă – ajutoare de boală, deces, premii acordate cu ocazia nașterii copilului; spor de 10% acordat salariaților din cadrul Inspecției Apelor, spor pentru vechime în muncă, calculată prin aplicarea unor procente mai mari decât cele prevăzute în legislație);
- cheltuieli totale în sumă de 1.287 mii lei, decontate pentru lucrări de amenajare a unui imobil din str. Ion Brezoianu, fără obținerea autorizațiilor prevăzute de lege și contravaloarea chiriei aferente acestui spațiu nefolosit.

Punctul de vedere al entității Conducerea ANAR a solicitat ca măsura dispusă de Curtea de Conturi să condiționeze evaluarea și recuperarea prejudiciului de soluția pe care o va da instanța în dosarul deschis ca urmare a plângerii penale introduse de Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC), referitoare la lucrările efectuate în spațiul închiriat, întrucât „măsura dispusă apare lipsită de obiect, finalizarea oricărei acțiuni fiind pusă în suspensie de desfășurarea procesului penal”.

În urma verificărilor efectuate, Inspectoratul de Stat în Construcții a constatat veridicitatea aspectelor sesizate de Curtea de Conturi, în urma controlului efectuat în anul 2012, sesizând organele de urmărire penală. Drept urmare, procesul în desfășurare privește aspectul penal al efectuării unor lucrări neautorizate, nu prejudiciul suportat de ANAR, astfel că derularea procesului penal deschis la sesizarea ISC nu afectează măsura privind evaluarea și recuperarea prejudiciului.

- efectuarea de plăți în sumă de 1.418 mii lei, reprezentând taxa de servicii aferentă contractului de închiriere sediu, fără existența documentelor justificative care să ateste prestarea serviciilor;
- angajarea unor cheltuieli din fonduri publice fără a exista prevederi bugetare în acest sens și plata sumei de 81 mii lei, fără a dispune de documente justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, fiind achitate servicii financiare neprestate;
- efectuarea unor plăți în sumă de 50 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de întreținere și a serviciilor furnizate de SC ENEL Energie Muntenia SA, UPC România, RCS & RDS pentru trei apartamente puse la dispoziția unor salariați proprii, fără a exista prevederi legale care să stabilească dreptul unor salariați de a beneficia de cazare și întreținere gratuită din partea instituției, chiar dacă au existat sume alocate prin bugetul de venituri și cheltuieli;
- prejudicierea bugetului ANAR ca urmare a stabilirii, în listele de investiții aprobate pentru administrațiile bazinale de apă (ABA), a unor obiective de achiziții supradimensionate ca număr și/sau valoare, astfel:
 - cu 1.682 mii lei, la achiziția a 12 autoturisme Hyundai Santa Fe și 46 de autobasculante (ABA Mureș);
 - cu 2.332 mii lei, la achiziția a 14 buldozere și 14 buldoexcavatoare (ABA Olț).
- efectuarea unor plăți în sumă de 7.047 mii lei, reprezentând accesorii calculate pentru neachitarea în termen a obligațiilor datorate bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat;
- nevirarea la bugetul statului a veniturilor în sumă de 262 mii lei, obținute din închirierea de bunuri proprietate publică a statului;
- nerespectarea prevederilor legale privind efectuarea inventariilor anuale a patrimoniului, aceasta efectuându-se superficial, fără stabilirea rezultatelor, prin compararea datelor din listele de inventariere cu totalul activelor, datorilor și capitalurilor proprii, pentru a stabili situația reală a acestor elemente;
- nu au fost luate măsuri cu privire la evidențierea unor deprecieri ale activelor (în sumă de 10.405 mii lei), consemnate de comisia de inventariere pentru terenuri și clădiri evaluate la 3.843 mii lei, intrate în patrimoniu prin adjudecare (executare silită) de la două societăți comerciale, la data de 03.01.2005, în contul creanțelor deținute la acestea, la valoarea totală de 14.248 mii lei. Deprecierea suportată de entitate, în sumă de 10.405 mii lei, la care se adaugă o diferență de 2.856 mii lei, rămasă neacoperită la preluarea activelor, reprezintă prejudiciul total suferit de ANAR, de 13.261 mii lei;

- efectuarea de cheltuieli în sumă de 67 mii lei, fără respectarea principiilor bunei gestiuni financiare, prin închirierea unui spațiu pe care entitatea nu l-a utilizat.
- În timpul controlului, entitatea a început să utilizeze spațiul ca depozit.
- efectuarea de cheltuieli ineficiente și neeconomice, reprezentând cheltuieli de întreținere și utilități, în sumă de 228 mii lei, aferente imobilului din strada Edgar Quinet, aflat în administrarea ANAR, pentru perioada în care acesta nu a fost utilizat;
- nerespectarea reglementărilor legale, constatate cu ocazia controalelor efectuate de camerele de conturi la nouă administrații bazinale de apă, constând în: venituri suplimentare datorate bugetului de stat, în sumă de 415 mii lei; prejudicii în sumă totală de 45.849 mii lei, din care 32.625 mii lei create bugetului de stat și 13.224 mii lei create instituțiilor publice (administrații bazinale). Totodată, au fost constatate și abateri de la legalitate și regularitate, cu impact asupra realității și acurateții situațiilor financiare.

Recomandări:

- analizarea tuturor abonamentelor de utilizare/exploatare încheiate de ANAR (atât ANAR – sediul central, cât și unitățile din subordine) cu utilizatorii resursei de apă, prin prisma respectării clauzelor referitoare la măsurile asiguratorii, ce trebuie luate de operatorul unic, în situația neachitării la termen a facturilor emise. Se vor avea în vedere atât cuantumul accesoriilor, cât și modul de aplicare, conform prevederilor Codului fiscal și ale abonamentului-cadru aprobat;
- stabilirea cu exactitate a sumelor pe care ANAR și entitățile din subordine nu le-au calculat și facturat, ca urmare a nerespectării cadrului legal în vigoare referitor la neachitarea în termen de către beneficiar a facturilor emise de ANAR, și dispunerea tuturor măsurilor legale ce se impun pentru încasarea acestora;
- stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului instituției prin angajarea și derularea în condiții nelegale a contractului de credit și a contractului de factoring și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia;
- stabilirea întinderii și recuperarea unui eventual prejudiciu creat entității prin achiziționarea de produse necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice și poluări accidentale, derulate în cursul anilor 2012 și 2013, fără a se fi derulat o procedură de achiziție, fără existența unor angajamente legale încheiate cu furnizorii și la prețuri mai mari decât prețurile de piață practicate la data achiziției;
- evaluarea exactă a plăților necuvenite la nivelul ANAR, inclusiv la entitățile subordonate, ca urmare a nerespectării prevederilor legale privitoare la efectuarea cheltuielilor de personal, și luarea măsurilor legale pentru recuperarea prejudiciului suferit;
- stabilirea exactă a prejudiciului produs entității prin închirierea și efectuarea lucrărilor de amenajare a spațiului din strada Ion Brezoianu, fără ca acesta să fie efectiv utilizat și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia;
- efectuarea unei analize din care să rezulte suprafețele reale ocupate de ANAR și calcularea eventualelor sume plătite în plus atât cu titlu de chirie, cât și cu titlu de „Taxă de servicii” pentru diferența de suprafață rezultată;
- stabilirea cu exactitate atât a sumelor achitate de ANAR de două ori, prin facturarea directă a contravalorii energiei electrice, precum și includerea acestor sume facturate în „Taxa de servicii”; identificarea altor situații similare, dacă este cazul; stabilirea cu exactitate a contravalorii serviciilor incluse în „Taxa de servicii” și plătite de ANAR fără a fi însă prestate și luarea măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea plăților nedatorate;
- analizarea condițiilor în care a fost încheiat contractul de servicii și efectuată plata în sumă de 81 mii lei, fără contraprestație și luarea măsurilor legale pentru recuperarea sumei plătite necuvenit, cu perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz;
- dispunerea măsurilor legale ce se impun pentru dimensionarea și recuperarea plăților nelegale aferente folosirii imobilelor deținute de ANAR de către salariați ai acesteia;
- luarea măsurilor necesare și asigurarea condițiilor pentru ca inventarierea anuală a patrimoniului să se desfășoare în conformitate cu reglementările legale în vigoare, astfel încât să se stabilească situația reală a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, iar situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivul exercițiu financiar;
- efectuarea demersurilor necesare în vederea reevaluării tuturor bunurilor imobile adjudecate prin executare silită, a asigurării integrității acestor bunuri, respectiv a valorificării acestora.

Carențe ale cadrului legislativ

- Conform Legii apelor, „în coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor se înființează Administrația Națională „Apele Române”, instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii, ..., prin reorganizarea Administrației Naționale „Apele Române” care funcționa cu statut de regie autonomă.
Este necesară menționarea și a subvențiilor acordate de la bugetul de stat, întrucât, conform prevederilor ordonanței de urgență privind înființarea Administrației Naționale „Apele Române”, sursele de finanțare a cheltuielilor generate de activitatea ANAR sunt următoarele: venituri proprii, bugetul de stat, venituri proprii și în completare bugetul de stat (prevăzându-se cheltuielile care se acoperă din fiecare tip de sursă de finanțare).
- Conform statutului de organizare și funcționare a Administrației Naționale „Apele Române”, „bugetul de venituri și cheltuieli al Administrației Naționale „Apele Române” se aprobă de Consiliul de administrație, cu acordul conducătorului Autorității publice centrale din domeniul apelor, în condițiile legii”.
Este necesar să se modifice aceste prevederi, astfel încât bugetul de venituri și cheltuieli să se aprobe prin hotărâre a Guvernului, deoarece prin *OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative*, „Bugetul de venituri și cheltuieli al Administrației Naționale „Apele Române” se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori:

Referitor la implementarea măsurilor dispuse prin decizii anterioare, a fost verificat modul de ducere la îndeplinire a două decizii emise în anul 2012, prin care au fost dispuse 20 de măsuri, din care 5 au fost contestate în instanță.

În cursul anului 2014, pentru două măsuri (aferele unei decizii) instanța a respins definitiv acțiunea ANAR, în timp ce pentru alte trei măsuri (din cealaltă decizie) s-a hotărât menținerea dispozițiilor date prin decizie, dar hotărârea a fost atacată cu recurs, fiind în curs de soluționare.

Dintre cele 20 de măsuri dispuse, 8 au fost duse la îndeplinire în totalitate, iar 12 (inclusiv cele atacate în instanță) au fost duse la îndeplinire parțial.

Cu privire la impactul produs de ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse, menționăm:

- ✓ sistarea plății onorariilor către membrii comisiilor de evaluare a ofertelor pentru atribuirea contractelor de achiziții publice, care determină o economie de peste 300 mii lei anual; din cei 650 mii lei, constatați ca fiind plătiți ilegal în doi ani anteriori, au fost recuperați 60 mii lei, diferența intrând sub incidența prevederilor legale privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice;
- ✓ îmbunătățirea evidenței financiar-contabile prin prezentarea unei valori corecte în situațiile financiare ale Fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului;
- ✓ actualizarea devizelor generale aferente obiectivelor de investiții, cuprinse în listele de investiții, a condus la eficientizarea controlului asupra fondurilor necesare realizării acestor obiective și a cheltuielilor asimilate investițiilor;
- ✓ îmbunătățirea managementului entității, prin elaborarea unui proiect al programului de achiziții publice, ca instrument managerial pe baza căruia se planifică procesul de achiziție, contribuind astfel la asigurarea unei bune gestiuni financiare;
- ✓ în contractele tip abonament au fost corectate clauze care contraveneau reglementărilor legale în materie, astfel că s-a preîntâmpinat apariția riscului neîncasării unor sume cuvenite.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Regia Națională a Pădurilor - Romsilva

Romsilva este regie autonomă de interes național, sub autoritatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, având în structură 42 de unități fără personalitate juridică (41 de direcții silvice județene, Stațiunea de cercetare-dezvoltare pentru creșterea animalelor de blană și Direcția de creștere, exploatare și ameliorare a cabalinelor) și 22 de unități cu personalitate juridică (administrații de parcuri naționale și naturale și Muzeul Cinegetic al Carpaților „Posada”).

RNP - Romsilva funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, exercitând atribuții de serviciu public cu specific silvic și de autoritate hipică națională, având ca scop principal gestionarea durabilă și unitară a fondului forestier, proprietate publică a statului.

Observațiile Curții de Conturi:

- menținerea în patrimoniul Regiei a unor bunuri în valoare de 1.507.895 mii lei (drumuri forestiere, construcții, cabaline din Herghelia Națională), ce aparțin domeniului public al statului și care trebuiau transferate autorității publice centrale cu atribuții în domeniul silviculturii, respectiv Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;
- nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea înregistrării, urmăririi și încasării sumei de 3.490 mii lei, reprezentând contravaloarea chiriei aferente suprafețelor din fondul forestier național, ocupate temporar de către Societatea Națională pentru Transportul Gazelor Naturale Transgaz SA Mediaș.
- în notele explicative la situațiile financiare anuale încheiate, aferente anilor 2012 și 2013, nu au fost prezentate activele/datoriile contingente în sumă de 34.187 mii lei, la 31.12.2004, rezultate din activități specifice constând în confiscări, imputații, prejudicii, amenzi silvice etc., precum și din litigii în care entitatea este parte;
- la nivelul direcțiilor silvice, fondul de conservare și regenerare, aferent masei lemnoase exploatare, nu s-a constituit la autorizare, așa cum prevede Codul silvic, ci la valorificare, respectiv la facturare sau, în unele cazuri, la încasare, fapt pentru care, la finalul exercițiului financiar, entitatea a înregistrat diferențe între volumul de masă lemnoasă efectiv recoltat și volumul de masă lemnoasă pentru care s-a constituit fond de conservare și regenerare, în sumă de 5.759 mii lei;
- nu a fost virată la bugetul general consolidat, în termenul legal, suma de 442 mii lei, reprezentând: amenzi silvice, operațiuni din valorificări material lemnos din confiscări, infracțiuni silvice, taxe hoteliere (cabane) etc.;
- pentru suma de 557 mii lei, reprezentând sume aferente concediilor medicale, suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, care urmează să fie recuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, aferentă perioadei 2012-2014, au fost depuse cereri de recuperare/compensare, însă, până la data controlului, creanțele nu au fost confirmate în vederea recuperării acestor sume;
- în legătură cu lucrările executate în cadrul a două dintre proiectele de reconstrucție ecologică forestieră, pe terenuri degradate, respectiv: Reconstrucția ecologică în perimetrul de ameliorare lanca - județul Olt și Reconstrucția ecologică în perimetrul de ameliorare Chisăr - județul Dolj, s-a constatat că entitatea verificată a decontat nelegal lucrări de organizare de șantier, în sumă de 885 mii lei, sub forma procentului de 5%, aplicat la valoarea totală a lucrărilor executate, fără a exista documente justificative care să ateste execuția efectivă a lucrărilor de organizare șantier;
- existența unor creanțe comerciale în situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2014, reprezentând clienții neîncasați, cu o valoare de 55.468 mii lei (din care clienți incerti de 22.344 mii lei), generate de activități economice desfășurate de către

entitate, respectiv vânzări de masă lemnoasă, chirii, contracte de prestări servicii, tarif gestionare fond de vânătoare, penalități pentru neîncasare în termen etc.;

- nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea încasării operative a sumei de 10.601 mii lei, reprezentând servicii de pază și administrare, prestate de către Regie, în anul 2014, unor persoane fizice și juridice;
- nu au fost rezolvate problemele cu privire la situația juridică a unor drumuri forestiere, în valoare totală de 435.421 mii lei, înregistrate atât în evidența contabilă a RNP Romsilva, cât și în cea a unor unități administrativ-teritoriale.
- nu au fost rezolvate problemele cu privire la situația juridică a unor lucrări de corectare a torenților, în valoare totală de 145.566 mii lei, în condițiile retrocedării terenului pe care sunt amplasate aceste lucrări;
- ca urmare a verificărilor efectuate și potrivit Stadiului planurilor de management, la data de 31.12.2014, a rezultat faptul că, din cele 22 de arii naturale protejate, aflate în administrarea RNP Romsilva, în suprafață totală de circa 981.959 ha, un număr de 15, în suprafață de 624.381 ha, nu aveau aprobate planurile de management;
- limita maximă legală a cheltuielilor de natură salarială, aprobată prin bugetele de venituri și cheltuieli, a fost depășită cu 23.886 mii lei;
- neactualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului în urma a modificării valorii bunurilor de această natură aflate în administrarea RNP Romsilva, rezultând o diferență față de valorile din contabilitate de 1.064.013 mii lei.

Recomandări:

- ✓ se vor întreprinde toate demersurile necesare în vederea transferului către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a bunurilor din domeniul public al statului înregistrate în patrimoniul RNP Romsilva; înregistrarea și evidențierea corectă în contabilitate a valorii bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ încasarea sumelor reprezentând contravaloarea chiriei aferentă suprafețelor din fondul forestier național ocupate temporar de către Societatea Națională pentru Transportul Gazelor Naturale Transgaz SA Mediaș;
- ✓ evaluarea, înregistrarea în situațiile financiare și prezentarea, în notele explicative la situațiile financiare anuale, a tuturor informațiilor referitoare la valoarea activelor/datoriilor contingente rezultate din activități specifice;
- ✓ reanalizarea și clarificarea modului de constituire a fondului de conservare și regenerare a pădurilor în corelație cu volumele de masă lemnoasă, autorizate spre exploatare, precum și înregistrarea eventualelor diferențe pentru perioada 2012-2014;
- ✓ elaborarea și aprobarea, la nivelul RNP Romsilva, a unei proceduri operaționale care să asigure atât un mod de lucru unitar, cât și respectarea cu strictețe a prevederilor Codului silvic în ceea ce privește constituirea și încasarea fondului de conservare și regenerare, aferent masei lemnoase autorizate spre exploatare;
- ✓ se vor analiza și clarifica înregistrările contabile reprezentând amenzi silvice, operațiuni din valorificări material lemnos din confiscări, infracțiuni silvice, taxe hoteliere (cabane) etc. și se vor vira la bugetul statului toate sumele cuvenite acestui buget;
- ✓ analizarea situației create de nesolicitarea sumei de 557 mii lei, reprezentând sume nerecuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București și luarea de măsuri pentru intrarea în legalitate;
- ✓ se va analiza modul de decontare a cheltuielilor aferente organizării de șantier pentru toate proiectele de reconstrucție ecologică, în cadrul cărora lucrările de organizare de șantier s-au decontat procentual, fără ca acest mod de decontare să fi fost prevăzut inițial în documentația de atribuire sau în contractul de execuție; se va solicita executanților justificarea sumelor decontate pentru organizarea de șantier și se vor dispune măsuri pentru recuperarea eventualelor sume pentru care nu s-au prezentat justificări care să ateste execuția acestor lucrări;
- ✓ analizarea, de către organele colective de conducere, a sumelor prescrise, reprezentând drepturi reale de creanță ale entității, în vederea urmăririi și colectării veniturilor cuvenite și a accesoriilor aferente, luându-se măsurile prevăzute de lege pentru recuperarea acestora;
- ✓ efectuarea, de către direcțiile economică și juridică, a unei analize lunare a drepturilor de creanță, urmărindu-se aplicarea procedurilor extrajudiciare (notificări, confirmare extrase de cont etc.), cât și a procedurii judiciare (acțiuni în instanță) pentru recuperarea creanțelor de la debitorii care nu își respectă angajamentele de plată, precum și calculul dobânzilor generate de neplata în termen a facturilor;
- ✓ încasarea contravalorii serviciilor de pază și de administrare, prestate de Regie unor persoane fizice și juridice; totodată, se vor întreprinde demersuri în vederea armonizării prevederilor legale referitoare la alocarea de la bugetul statului a resurselor financiare necesare decontării acestor servicii, conform prevederilor Codului silvic;
- ✓ efectuarea lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cartea funciară a drepturilor reale asupra drumurilor forestiere deținute de RNP Romsilva;
- ✓ clarificarea situației juridice a drumurilor forestiere de interes local, înregistrate atât în evidența contabilă a RNP Romsilva, cât și la unitățile administrativ-teritoriale ca drumuri pentru circulația publică și, dacă va fi necesar, efectuarea de demersuri pentru elaborarea și promovarea unor acte normative care să reglementeze statutul acestora;
- ✓ elaborarea și promovarea unor acte normative cu privire la clarificarea situației juridice a drumurilor forestiere, rămase în evidența contabilă a RNP Romsilva doar ca investiție, pe un teren care nu mai este în administrarea Regiei;
- ✓ identificarea drumurilor care nu mai deserveșc fondul forestier de stat administrat de către RNP - Romsilva prin elaborarea și promovarea unor acte normative de preluare a acestor drumuri de către unitățile administrativ-teritoriale interesate;
- ✓ elaborarea și promovarea unor acte normative cu privire la clarificarea situației juridice a lucrărilor pentru corectarea torenților, rămase în evidența contabilă a RNP Romsilva ca investiție pe un teren care nu mai este în administrarea Regiei;
- ✓ efectuarea lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cartea funciară a drepturilor reale asupra lucrărilor pentru corectarea

- torenților, deținute de RNP Romsilva;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor în vederea aprobării planurilor de management aferente ariilor naturale protejate, aflate în administrarea RNP Romsilva;
- ✓ se vor analiza cauzele care au condus la depășirea limitei maxime a cheltuielilor de natură salarială, aprobată prin bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2013 și se vor dispune măsurile necesare pentru ca astfel de abateri să nu se mai producă;
- ✓ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, pentru bunurile aflate în administrarea RNP Romsilva.

3. Control tematic privind aplicarea de către Administrația Fondului pentru Mediu a reglementărilor legale referitoare la extinderea utilizării surselor regenerabile de energie, la Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)

AFM este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, sub coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor. Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului și schimbărilor climatice, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Observațiile Curții de Conturi:

- nestabilirea indicatorilor de performanță necesari cuantificării performanței programelor finanțate din Fondul pentru mediu, cu privire la creșterea producției de energie din surse regenerabile;
- neurmărirea, în perioada 2013-2014, a încasării, cu celeritate, de la furnizorii și producătorii de energie electrică, a veniturilor în sumă de 29.153 mii lei, reprezentând contravaloarea certificatelor verzi neachiziționate de către aceștia;
- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a reglementărilor legale privind lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor instituțiilor publice, în cadrul proiectelor ce au ca obiectiv creșterea producției de energie din surse regenerabile, prin neînregistrarea în contabilitate a documentelor care atestă obligația de plată față de terți creditori, în sumă de 121.520 mii lei;
- neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării creanțelor aferente contractelor reziliate/renunțate și anulate, în sumă de 43.233 mii lei;
- efectuarea unei plăți eronate, în sumă de 146 mii lei, către o societate care nu a solicitat, prin cerere de tragere, această finanțare;
- AFM nu a efectuat activități de monitorizare pentru toate categoriile de proiecte finanțate în cadrul programelor privind producția de energie din surse regenerabile și nu a urmărit respectarea obligațiilor contractuale de către beneficiari;
- nu au fost inventariate, în totalitate, conturile de debitori și creditori ale Fondului pentru mediu.

Recomandări:

- ✓ stabilirea unor indicatori de rezultate relevanți, care să asigure măsurarea performanțelor proiectelor finanțate în cadrul Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile și a Programului privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire, precum și cuantificarea performanțelor fiecărui program în parte, astfel încât să poată fi analizată atingerea scopului pentru care a fost constituit Fondul pentru mediu și utilizarea eficientă a fondurilor publice;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale privind modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor, reprezentând contravaloarea certificatelor verzi neachiziționate, precum și efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea încasării creanțelor provenite din contravaloarea certificatelor verzi neachiziționate;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale privind circuitul documentelor comune la nivelul Direcției Economice și Direcției Implementare Proiecte, care să asigure respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente pentru toate operațiunile economico-financiare derulate la nivelul entității; reanalizarea atribuțiilor direcțiilor și ale serviciilor cuprinse în Regulamentul de Organizare și Funcționare al AFM în vederea respectării prevederilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice;
- ✓ efectuarea unui punctaj între direcțiile AFM privind contractele pentru finanțare reziliate/renunțate și anulate în perioada 2012-2014, înregistrarea în contabilitate a eventualelor debite, precum și luarea măsurilor legale care se impun pentru recuperarea acestora;
- ✓ reanalizarea tuturor cererilor de tragere și a plăților efectuate în cadrul contractului, încheiat cu o societate comercială, în baza căroră AFM a decontat mai mult cu 146 mii lei decât valoarea totală solicitată prin cererile de tragere, precum și recuperarea eventualelor plăți necuvenite; reanalizarea tuturor cererilor de tragere aferente contractelor de finanțare, derulate în perioada 2012-2014, în cadrul Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile, sub aspectul încadrării sumelor finanțate în cuantumul solicitat de către beneficiari și, dacă este cazul, recuperarea eventualelor plăți necuvenite;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri operaționale privind activitatea de monitorizare, care să ofere AFM o asigurare rezonabilă privind funcționalitatea și derularea activităților în concordanță cu clauzele contractuale și scopul definit prin proiecte;
- ✓ organizarea la nivelul Direcției Implementare Proiecte a unei evidențe tehnico-operative, care să permită efectuarea analizelor privind atingerea scopului fiecărui proiect în perioada de monitorizare, precum și calcularea indicatorilor de performanță ai fiecărui program.

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Ecologie Industrială - ECOIND București

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Ecologie Industrială - ECOIND București a fost înființat în baza HG nr. 261 din 19.04.1999. Obiectul de activitate inițial a fost de elaborare a tehnologiilor și de proiectare a instalațiilor pentru epurarea apelor uzate, rezultate din industria chimică și petrochimică, ulterior activitatea institutului dezvoltându-se prin extinderea domeniului de expertiză de la industria chimică la rezolvarea problemelor de mediu, pentru majoritatea ramurilor industriale, respectiv elaborarea de soluții pentru diferite componente ale factorilor de mediu: apă, aer, sol.

Observațiile Curții de Conturi:

- neorganizarea evidenței contabile în mod distinct, pentru activitatea specifică de cercetare-dezvoltare, în raport de activitatea economică desfășurată pentru realizarea de venituri proprii și, totodată, neorganizarea contabilității de gestiune, astfel încât să fie determinate costurile aferente serviciilor și lucrărilor realizate de entitate;
- neluarea tuturor măsurilor pentru realizarea veniturilor institutului în valoare estimată de 166 mii lei, ca urmare a faptului că nu au fost calculate, evidențiate și încasate drepturi de creanță, reprezentând penalități de întârziere datorate de clienți, nefiind respectate clauzele contractuale, în cazul prestării de servicii de cercetare și inginerie tehnologică;
- nerecuperarea unui avans, în valoare de 89 mii lei, acordat în anul 2013, pentru achiziția unui teren în suprafață de 2.000 mp, în condițiile în care, până la data efectuării controlului, nu a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare al terenului;
- achiziționarea unui teren în suprafață totală de 492,18 mp, în vederea realizării pe acest teren, a unei investiții „Amenajare parcare auto”, fără a menționa distinct obligativitatea încheierii unui contract de constituire a unei servituti pentru o parte din teren, în suprafață de 120,88 mp, către persoane fizice; ulterior efectuării investiției de amenajare a parcarii, pe întreaga suprafață de 492,18 mp, s-a încheiat contractul de constituire a dreptului de servitute pentru suprafața de 120,88 mp, către diverse persoane fizice, dar fără a avea aprobarea Consiliului de administrație și fără a menționa modalitatea de recuperare a investiției, în sumă de 85 mii lei;
- efectuarea de cheltuieli cu indemnizațiile membrilor Consiliului de administrație al institutului, în valoare estimată de 51 mii lei, fără a avea la bază documente justificative privind prezența acestora la ședințele lunare în perioada 2012-2014;
- efectuarea de cheltuieli neeconomice, în valoare estimată de 159 mii lei, reprezentând dobânzi penalizatoare și comisioane bancare, aferente unui credit bancar contractat în anul 2012, în condițiile în care entitatea, în perioada contractării creditului, a avut disponibilități bănești în conturile bancare;
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor datorilor și capitalurilor proprii institutului.

Recomandări:

- ✓ luarea măsurilor necesare în vederea organizării evidenței contabile de gestiune, în conformitate cu reglementările contabile în vigoare; organizarea evidenței contabile în mod distinct, pentru activitatea de cercetare-dezvoltare și pentru activitatea comercială sau de producție;
- ✓ luarea măsurilor necesare în vederea calculării, evidențierii și încasării tuturor penalităților de întârziere datorate de clienții care nu au respectat prevederile contractuale referitoare la termenele de plată;
- ✓ luarea de măsuri pentru recuperarea avansului acordat fără a avea la bază aprobarea consiliului de administrație;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat institutului prin efectuarea de investiții pe un drum de servitute, fără a avea la bază aprobarea Consiliului de administrație, recuperarea prejudiciului creat institutului și efectuarea tuturor regularizărilor cu bugetul statului;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat prin efectuarea de cheltuieli, reprezentând indemnizațiile plătite membrilor Consiliului de administrație și contribuțiile aferente acestora, fără a avea la bază documente justificative privind prezența acestora la ședințe, precum și recuperarea acestuia;
- ✓ luarea măsurilor necesare care să conducă la efectuarea tuturor cheltuielilor astfel încât să se asigure respectarea principiilor bunei gestiuni financiare;
- ✓ luarea măsurilor necesare care să conducă la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii ale institutului în conformitate cu prevederile legislației în domeniu.

Pentru remedierea deficiențelor constatate, a fost emisă o decizie care conține 11 măsuri cu termen de implementare.

Ministerul Afacerilor Interne

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiunile cu această temă s-au desfășurat la:

1. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;
2. Arhivele Naționale;
3. Direcția Generală de Logistică;
4. Inspectoratul General al Poliției Române.

1. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este unitatea centrală a Poliției de Frontieră Române, cu personalitate juridică și competență teritorială pentru întreaga zonă de responsabilitate a poliției de frontieră, care exercită conducerea și răspunde de întreaga activitate, desfășoară activități de investigare și cercetare a infracțiunilor deosebit de grave, circumscrise crimei organizate, migrației ilegale și criminalității transfrontaliere, comise în zona de competență teritorială, precum și orice alte atribuții date în competența sa, prin lege.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost respectate unele prevederi legale referitoare la efectuarea inventarierii patrimoniului IGPF, după cum urmează:
 - imobilizările corporale în curs de execuție, în valoare de 14.301 mii lei, nu au fost înscrise în liste de inventariere, cu informații privind denumirea obiectului și valoarea determinată, potrivit stadiului de execuție, pe baza valorii din documentația existentă (devize);
 - rezultatele inventarierii nu au fost actualizate cu intrările sau ieșirile din perioada cuprinsă între data inventarierii (30.09.2014) și data încheierii exercițiului financiar, pentru a fi cuprinse în registrul-inventar.
- 20 de contracte de garanție în numerar nu au fost actualizate ca urmare a schimbărilor intervenite în salariile tarifare/soldele lunare ale gestionarilor, iar unele garanții gestionare nu au fost constituite în cuantumul și la termenele prevăzute de legislația aplicabilă;
- a fost achitată contravaloarea unei facturi, fără a fi respectat prețul unitar prevăzut în acordul-cadru.
 - ⌚ În timpul controlului, diferența de preț a fost încasată operativ.
- nu au fost corelate valorile din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu cele din evidențele contabile ale IGPF;
- nu au fost respectate prevederile contractuale și legale cu privire la plata contravalorii chiriei datorate pentru spațiul închiriat de la IGPF, nefiind calculate, facturate și încasate penalități pentru plata cu întârziere a facturilor;
- nu a fost actualizată garanția de bună execuție aferentă unui contract de închiriere, încheiat de entitatea controlată cu o societate comercială.
 - ⌚ În timpul controlului, abaterea a fost remediată.
- nu a fost constituită garanția de bună execuție la contractul încheiat de IGPF, în anul 2014, pentru achiziționarea unor instalații de climatizare;
- menținerea în soldul contului „Creditori” a unor garanții de participare la licitație, în valoare de 9 mii lei, aflate în prescripție extinctivă (cu o vechime mai mare de 3 ani), sume ce nu au fost virate la bugetul de stat, conform prevederilor legale.
 - ⌚ În timpul controlului, abaterea a fost remediată.

Recomandări:

- ✓ continuarea efectuării de rețineri salariale în rate de 1/10 din salariile/soldele gestionarilor, până la nivelul stabilit prin contractele încheiate cu aceștia;
- ✓ verificarea tuturor facturilor de achiziții servicii de transport aerian emise în baza acordului-cadru, pentru identificarea și recuperarea eventualelor diferențe între tariful ofertat și cel facturat;
- ✓ actualizarea inventarului centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului cu toate bunurile înregistrate în contabilitatea entității ca aparținând domeniului public al statului;
- ✓ calcularea, înregistrarea, facturarea, urmărirea și încasarea penalităților datorate de clienți ca urmare a nerespectării termenelor de plată, pentru toate sumele care se află în termenul de prescripție;
- ✓ identificarea eventualelor situații în care s-a prescrist dreptul entității de a calcula penalități de întârziere și luarea de măsuri pentru recuperarea acestora de la angajații care nu și-au îndeplinit sarcinile de serviciu;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru ca toate documentele privind garanțiile de bună execuție să fie constituite în forma, cuantumul și la termenele stabilite, pentru toate contractele de achiziție publică ce se vor încheia;
- ✓ analiza periodică a sumelor înregistrate în soldul contului „Creditori”, în scopul identificării operative a sumelor prescrise și virarea acestora la bugetul de stat, analiza procedurilor de achiziție în derulare, pentru care ofertanții au constituit garanții de participare la licitație și reflectarea acestora în contul „Garanția bancară pentru oferta depusă”;
- ✓ elaborarea unei proceduri în cadrul IGPF, care să reglementeze modul de comunicare între Serviciul Achiziții și Structura Financiară cu privire la garanțiile constituite în favoarea entității, astfel încât girurile și garanțiile primite să fie operate în contabilitatea entității, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă o decizie care cuprinde 9 măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate.

2. Arhivele Naționale

Entitatea este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură administrarea, supravegherea și protecția specială a *Fondului Arhivistic Național al României* și exercită atribuțiile prevăzute de Legea Arhivelor Naționale.

Observațiile Curții de Conturi:

- înregistrarea eronată în patrimoniu a unor active fixe, reprezentând două unități de climatizare, primite în folosință în baza unui contract de comodat.
 - ⌚ În timpul controlului, abaterea a fost remediată.

- în „Contul de execuție al bugetului instituției publice - cheltuieli”, la data de 31.12.2013, valoarea angajamentelor bugetare la titlul „Cheltuieli de personal” depășește, în structură, valoarea creditelor bugetare definitive, cu suma de 108 mii lei;
- nu au fost evidențiate în contul „Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare” licențele informatice achiziționate;
- în anii 2013 și 2014 nu s-a efectuat inventarierea activelor fixe corporale și necorporale aflate în patrimoniul instituției, cu excepția construcțiilor și terenurilor;
- listele întocmite în anii 2013 și 2014, pentru inventarierea construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul entității, nu sunt conforme cu cele prevăzute de formularele comune pe economie și nu au înscrise valorile rezultate în urma reevaluării efectuate în anul 2012 (înregistrată în contabilitate în anul 2013);
- Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului nu a fost actualizat cu valorile rezultate în urma reevaluării din anul 2012 și nici a reevaluărilor care au avut loc anterior;
- la nivelul entității nu a fost întocmit proiectul Programului anual al achizițiilor publice, până la sfârșitul ultimului trimestru al anului 2012, respectiv al anului 2013. Pentru anii 2013 și 2014, autoritatea contractantă nu a actualizat Programul anual al achizițiilor publice, conform prevederilor legale;
- modul de întocmire a deconturilor de cheltuieli și justificarea sumelor privind deplasările externe nu respectă prevederile legale.

Recomandări:

- ✓ încadrarea cheltuielilor în articole bugetare să se realizeze după natura și destinația acestora, conform clasificății prevăzute în Îndrumarul de încadrare a cheltuielilor bugetare pe articole și alineatele clasificății economice pentru unitățile Ministerului Afacerilor Interne – actualizat;
 - ✓ întocmirea și evidențierea angajamentelor bugetare conform prevederilor legale și efectuarea plăților în limita creditelor bugetare definitive și a angajamentelor bugetare aprobate;
 - ✓ verificarea înregistrărilor din contul „Alte imobilizări necorporale” pentru identificarea și corectarea eventualelor licențe pentru programe informatice înregistrate eronat în acest cont;
 - ✓ înregistrarea în Registrul inventar a rezultatelor inventarierii, stabilite prin compararea datelor constatate faptic și înscrise în listele de inventariere cu cele din evidența tehnico-operativă (fișele de magazie) și din contabilitate;
 - ✓ întocmirea unei proceduri operaționale care să reglementeze modul de decontare a cheltuielilor ocazionate de misiunile temporare în străinătate și documentele justificative obligatorii care se prezintă cu ocazia întocmirii decontului de cheltuieli.
- Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă decizie care cuprinde 17 măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate.

3. Direcția Generală de Logistică

Direcția Generală de Logistică coordonează, îndrumă și controlează activitățile pe linie de planificare logistică, de administrare a patrimoniului imobiliar, de asigurare tehnică a mijloacelor de mobilitate, a armamentului și tehnicii speciale, de intendență, programe de investiții și de protecție a mediului desfășurate la nivelul tuturor unităților Ministerului Afacerilor Interne.

Observațiile Curții de Conturi:

- înregistrarea eronată în contul „Venituri din bunuri și servicii primite cu titlu gratuit” a unor operațiuni patrimoniale reprezentând contravaloarea combustibilului (în sumă de 1.684 mii lei), primit prin transfer, fără plată, de la o unitate a Ministerului Afacerilor Interne;
- neînregistrarea în evidența extrabilanțieră a unor garanții de bună execuție, în valoare de 261 mii lei, constituite în conformitate cu normele de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică;
- deși, în cursul anului 2014, au fost finalizate reparațiile capitale aferente unui imobil al Ministerului Afacerilor Interne, în evidența contabilă nu a fost înregistrată majorarea valorii acestuia cu suma de 721 mii lei, reprezentând contravaloarea reparațiilor;
- înregistrarea eronată în evidența contabilă – contul „Venituri înregistrate în avans”, a sumei de 5.646 mii lei, reprezentând valoarea locuințelor de serviciu vândute în rate, în baza legii privind autorizarea instituțiilor publice din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională de a vinde personalului propriu unele locuințe de serviciu, pe care acestea le au în administrare, care se fac venit la bugetul de stat.
- 🕒 În timpul controlului, abaterea a fost remediată.
- mai multe imobile nu au număr de înregistrare în inventarul centralizat al MFP;
- pentru unele bunuri din domeniul public al statului nu au fost efectuate demersurile legale pentru intabulare;
- realizarea obiectivului de investiții „Consolidare, modernizare și refacere corp A, B, C la imobilul din str. Eforie nr. 3” nu a urmărit respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice, întrucât:
 - contractul de execuție a lucrărilor de construcții-montaj s-a încheiat pe o perioadă mare – 6 ani (72 de luni), nefiind posibilă o estimare realistă a creditelor bugetare necesare pentru realizarea obiectivului;
 - volumul lucrărilor achiziționate a fost foarte mare – trei corpuri de clădire (A, B și C), neexistând posibilitatea eliberării clădirilor, pentru a permite realizarea concomitentă a lucrărilor la cele trei corpuri. La nivelul anului 2015 sunt finalizate numai corpurile B și C, fără a fi începute lucrările la corpul A, deoarece este necesară refacerea proiectului tehnic, care nu mai corespunde standardelor actuale, prevăzute în normativele tehnice;
 - necorelarea cu legislația achizițiilor publice, care prevede, pentru achiziționarea de lucrări suplimentare, în cadrul aceluiași contract, un termen maxim de trei ani. În context, pentru corpul B, intrat în modernizare în anul 2012, când entitatea derula deja, din anul 2008, un contract de lucrări, nu a fost posibilă achiziționarea de lucrări suplimentare, în

baza contractului inițial, termenul de trei ani, de la data încheierii contractului inițial, fiind deja depășit, a fost necesară organizarea de noi achiziții publice, cu un consum mare de resurse umane și, implicit, de resurse financiare. Astfel, la nivelul anului 2014, s-au derulat 10 contracte pentru realizarea de lucrări la corpul B, mai mulți constructori efectuând aceeași lucrare, dar pe etaje diferite. În prezent, entitatea are răspunderi contractuale în continuare pentru contractul inițial încheiat în 2008, întrucât acesta nu a fost finalizat.

- efortul financiar total, în perioada 2008-2015, în valoare de 32.057 mii lei, a fost mai mare cu 68% față de cel stabilit inițial (19.858 mii lei), astfel:
 - pentru corpul C, inițial au fost prevăzute lucrări în valoare de 6.534 mii lei, dar, conform recepției finale, valoarea lucrărilor însumează 8.484 mii lei, la care se adaugă centrala termică, în valoare de 1.876 mii lei;
 - pentru corpul B s-a previzionat inițial suma de 13.325 mii lei, valoarea lucrărilor la finalul perioadei de execuție (31.03.2015) fiind de 21.698 mii lei;
 - în contractul inițial, din 2008, a fost prevăzută clauza de ajustare a prețului contractului de execuție, clauză care a devenit activă prin actul adițional încheiat în anul 2013, prin aplicarea la valoarea rămasă de executat a unui coeficient de actualizare (pentru materiale, transport, utilaje), egal cu indicele prețurilor de consum, având ca efect majorarea valorii decontate pentru realizarea obiectivului de investiții, ceea ce a condus la o creștere substanțială a valorii lucrărilor executate.
- în lipsa unei evidențe riguroase a lucrărilor contractate și executate s-au încheiat noi contracte, ajungându-se la un număr de 12 contracte de execuție lucrări, din care 5 contracte de construcții-montaj, pentru corpul B. Unele categorii de lucrări figurau simultan în două contracte, necesitând un efort suplimentar pentru întocmirea notelor de renunțare la lucrări de construcții, respectiv a actelor adiționale la contracte.

Recomandări:

- ✓ identificarea tuturor imobilelor din domeniul public al statului, aflate în administrarea entității, care nu sunt înregistrate în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și efectuarea demersurilor pentru actualizarea inventarului cu aceste imobile;
- ✓ înscrierea în cartea funciară și intabularea dreptului de administrare pentru toate imobilele din domeniul public al statului, care sunt în administrarea Direcției Generale de Logistică;
- ✓ dispunerea de măsuri, de către managementul entității, pentru fundamentarea reală a veniturilor proprii și creșterea gradului de realizare a acestora.

Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă decizie care cuprinde 2 măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Prin Decizia nr. 8/2013 au fost dispuse măsuri pentru înlăturarea abaterilor constatate în reevaluarea bunurilor imobile din patrimoniul instituției, în modul de fundamentare a necesității și oportunității încheierii de acte adiționale la contractele de lucrări și în certificarea realității, regularității și legalității situațiilor de lucrări.

Din verificare s-a constatat îndeplinirea în totalitate a măsurilor dispuse.

Prin implementarea măsurilor s-a asigurat:

- îmbunătățirea activității din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, bunurile imobile fiind reflectate la valoarea reală, de piață a acestora;
- îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor de investiții;
- obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune prin evitarea încheierii unor clauze contractuale în defavoarea entității.

4. Inspectoratul General al Poliției Române

Inspectoratul General al Poliției este structura Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii.

Inspectoratul General al Poliției Române este un serviciu public specializat, a cărui activitate se desfășoară în interesul persoanei, al comunității, precum și în sprijinul instituțiilor statului, exclusiv pe baza și în executarea legii.

Observațiile Curții de Conturi:

- neînregistrarea în evidența extrabilanțieră a unor garanții de bună execuție în valoare de 59 mii lei, constituite în conformitate cu normele de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică;
- înregistrarea eronată, în contul „Venituri din bunuri și servicii primite cu titlu gratuit”, a unor operațiuni în valoare de 3.740 mii lei, reprezentând contravaloarea motorinei preluate de la Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, conform prevederilor legale privind aprobarea scoaterii din rezervele de stat a unor cantități de carburanți, care vor fi acordate, cu titlu gratuit, MAI și MAPN, precum și unor unități administrativ-teritoriale;
- durata de amortizare, aferentă softului Sistemul Național de Raportare a Incidentelor, în valoare de 347 mii lei, a fost stabilită eronat la un an, contrar normelor legale în care se precizează că, pentru activele necorporale, este de 3 ani;
- neîntocmirea documentelor prevăzute de actele normative pentru recepția revistelor „Poliția Română”.

🕒 În timpul controlului, abaterile au fost remediate.

- menținerea nejustificată, în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”, a unui obiectiv de investiții, în valoare de 222 mii lei, în condițiile în care avizul Consiliului tehnico-economic al MAI, pentru reluarea lucrărilor, nu a fost înnoit în ultimii 8 ani;
 - contractele subsecvente, încheiate cu un operator economic, pentru asigurarea serviciilor de mentenanță a sistemului AFIS, conțin unele dispoziții necorelate în ceea ce privește graficul de desfășurare a activităților și plata acestor servicii;
 - modificările intervenite asupra imobilelor din patrimoniul entității (intrări de bunuri prin transfer, modificări de valoare) nu au fost transmise către structura abilitată din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
 - neîntocmirea documentației cadastrale în vederea intabulării dreptului de administrare pentru imobilele din patrimoniul entității, imobile aflate în domeniul public al statului și înregistrate în contabilitate la valoarea de 11.875 mii lei;
 - nedepunerea declarațiilor fiscale la compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale în termenul prevăzut de Codul fiscal, în cazul imobilului situat în strada Dinu Vintilă nr. 4.
- 🕒 În timpul controlului, abaterea a fost remediată.

Recomandări:

- ✓ întocmirea unei proceduri care să asigure predarea documentelor privind garanțiile la Direcția Financiară în vederea înregistrării acestora în evidența contabilă;
- ✓ dispunerea măsurilor pentru clarificarea situației contului „Active fixe corporale în curs de execuție”;
- ✓ dispunerea de măsuri de către managementul entității pentru fundamentarea reală a veniturilor proprii și creșterea gradului de realizare a acestora.

Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă o decizie care cuprinde 3 măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori:

Prin Decizia nr. 9/2013 au fost dispuse măsuri pentru creșterea eficienței sistemului de constatare, sancționare, evidență, urmărire și încasare a sancțiunilor contravenționale, aplicate de Poliția Română.

Din verificare s-a constatat îndeplinirea parțială a măsurilor dispuse.

Prin măsurile implementate s-a asigurat cadrul legal care să permită controlul și încasarea amenzilor aplicate persoanelor străine sau cetățenilor români cu domiciliul în străinătate.

Dificultatea implementării măsurilor este cauzată de necesitatea consensului interinstituțional în vederea creării unui sistem eficient de evidență, urmărire și încasare a sancțiunilor contravenționale aplicate în baza OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice.

Ministerul Apărării Naționale

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Statul Major al Forțelor Navale

Statul Major al Forțelor Navale este organizat și funcționează în baza Legii nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, cu modificările și completările ulterioare.

Șeful Statului Major al Forțelor Navale se subordonează Șefului Statului Major General și are calitatea de ordonator secundar de credite.

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli, precum și estimarea gradului de realizare a veniturilor proprii au înregistrat o serie de deficiențe, în sensul că:
 - înscrierea veniturilor proprii în proiectele de buget s-a făcut fără o fundamentare pe baze reale a acestora, entitatea neurmărind gradul de realizare a veniturilor în anii precedenți;
 - modificările intervenite în buget, pe parcursul anului 2014, nu s-au realizat prin diminuarea prevederilor referitoare la venituri proprii, ținând cont de nivelul realizat în anul precedent, cât și de la începutul perioadei curente, în condițiile în care gradul de realizare a veniturilor, față de nivelul programat, a fost de numai 40,90% în anul 2013 și de 17,73% în anul 2014.
- înregistrarea eronată în evidența extrabilanțieră a garanțiilor de bună execuție aferente contractelor de prestări servicii de transport aerian;
- contractele de garanții în numerar încheiate nu respectă prevederile Ordinului Ministrului Apărării Naționale pentru aprobarea Instrucțiunilor privind funcțiile de gestionar, constituirea de garanții, răspunderea gestionarilor, predarea-primirea gestiunilor și gestionarea bunurilor în Ministerul Apărării Naționale;
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la elaborarea Proiectului Programului anual al achizițiilor publice;
- constituirea, cu întârziere, a garanției de bună execuție și neurmărirea îndeplinirii clauzelor contractuale, aferente unui contract de prestări servicii de transport aerian persoane, precum și neconstituirea garanției de bună execuție la un contract pentru achiziția de servicii de transport aerian de persoane, încheiat în anul 2014.

Recomandări:

- ✓ conducerea Statului Major al Forțelor Navale va dispune măsuri pentru ca fundamentarea veniturilor proprii în bugetul anual să se facă pe baze reale, prin luarea în considerare a veniturilor realizate în anii precedenți;

- ✓ înregistrarea corectă a garanțiilor de bună execuție constituite prin scrisori de garanție bancară, în perioada de valabilitate a acestora;
- ✓ includerea în clauzele contractuale (nu doar în caietul de sarcini) a termenului în care prestatorul are obligația de constituire a garanției de bună execuție, precum și urmărirea, de către persoanele cu atribuții în domeniu, a constituirii acesteia înainte de începerea derulării efective a contractului.

Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă o decizie care cuprinde o măsură pentru remedierea deficiențelor constatate.

Ministerul pentru Societatea Informațională

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Fabrica de Timbre - Sucursala Companiei Naționale „Poșta Română” SA
 Sucursala Fabrica de Timbre este organizată și funcționează, fără personalitate juridică, în subordinea CN „Poșta Română” SA, în baza HG nr. 371/1998 privind înființarea Companiei Naționale „Poșta Română” SA, prin reorganizarea Regiei Autonome „Poșta Română”, desfășurându-și activitatea în domeniul tipografic, producție, comerț, servicii poștale.

Observațiile Curții de Conturi:

- Sucursala Fabrica de Timbre (SFT) nu a îndeplinit indicatorul privind nivelul cheltuielilor de natură salarială, asumat prin bugetul anului 2013, suma alocată pentru această categorie de cheltuieli fiind depășită cu 28 mii lei, contrar prevederilor privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin, direct ori indirect, o participație majoritară;
- nu s-a realizat actualizarea tarifelor de manoperă, ceea ce a condus la lipsa unei concordanțe între drepturile salariale acordate și costul total al manoperei și, în consecință, nu s-a asigurat acuratețea calculului costurilor de producție.
- ⌚ În timpul acțiunii de control au fost luate măsurile de remediere a deficienței, fiind actualizate și aprobate normele de timp, de producție și tarif manoperă.
- necalcularea, neurmărirea și neîncasarea penalităților pentru întârzierile la plată, înregistrate de clienții Fabricii de Timbre, valoarea estimativă calculată de echipa de control fiind de 40 mii lei;
- neaplicarea prevederilor contractuale prin care Sucursala Fabrica de Timbre avea posibilitatea de a limita pierderile înregistrate prin neplata la termen, de către beneficiari, a facturilor emise pentru serviciile prestate;
- prestarea serviciilor poștale ce intră în sfera Serviciului Universal, respectiv distribuirea de corespondență și colete pentru clienții cu care SFT nu are încheiate contracte comerciale, situație care generează dificultăți în încasarea facturilor și calculul de penalități de întârziere.
- ⌚ În timpul acțiunii de control, entitatea auditată a luat unele măsuri de remediere a deficienței, fiind calculate penalități pentru o parte din cazurile constatate.
- nu a fost temeinic fundamentată opțiunea de a încheia un contract de leasing operațional, în anul 2008, în sumă de 877 mii euro, prin care s-a achiziționat dreptul de folosință a echipamentului industrial „mașină de tipărit formulare”, pe o perioadă de 72 de luni, SFT urmând să returneze mașina de tipărit la finele perioadei de leasing;
- SFT nu a procedat la înregistrarea echipamentului industrial și a ratelor de leasing operațional în contul din afara bilanțului „Redevențe, locații de gestiune, chirii și alte datorii asimilate”;
- facturi în valoare de 108 mii lei, aferente contractului de leasing, au fost plătite în condițiile în care acestea nu poartă semnăturile persoanelor responsabile cu certificarea realității, regularității și legalității operațiunii;
- începând cu 01.01.2013, dată la care a încetat valabilitatea contractului-cadru de prestări servicii de tipărire timbre și efecte poștale, încheiat între CN „Poșta Română” SA și SC Romfilatelia SA, circulația valorilor filatelice nu mai este reglementată, existând o incertitudine ridicată în ceea ce privește persoana juridică căreia îi revine responsabilitatea de a prelua, păstra și conserva aceste valori în patrimoniu;
- statutul efectelor poștale rezultate, în prezent și în viitor, din activitatea de realizare a emisiunilor filatelice (mărci poștale și fiscale românești, întreguri poștale, proiecte și machete de mărci poștale și de întreguri poștale, matrițe pentru imprimarea mărcilor poștale, plăci litografice, eseuri, probe de tipar, specimene, modelare și orice alte obiecte și înscrisuri având legătură cu aceasta), nu este stabilit în mod clar și fără echivoc prin Legea privind stabilirea unor măsuri pentru protejarea patrimoniului Muzeului Național Filatelic, lege prin care Muzeul Național Filatelic a fost reorganizat din sucursală a CN „Poșta Română” SA în secție, fără personalitate juridică, a Muzeului Național de Istorie a României, instituție publică în subordinea Ministerului Culturii. În acest context rezultă riscul ca valorile filatelice menționate să nu fie transmise de CN „Poșta Română” SA (prin filiala SC Romfilatelia SA și sucursala Fabrica de Timbre) către Muzeul Național de Istorie a României, respectiv Banca Națională a României, în vederea completării Colecției Filatelice – proprietate publică a statului.

Recomandări:

- ✓ asigurarea încadrării cheltuielilor de natură salarială, pe parcursul execuției bugetare, în suma aprobată prin buget;
- ✓ gestionarea eficientă a contractelor de prestări servicii-servicii poștale, incluse în sfera Serviciului Universal (distribuie corespondență și colete) prin:
 - calcularea, înregistrarea, facturarea, urmărirea și încasarea penalităților datorate de clienți ca urmare a nerespectării termenelor de plată pentru toate sumele care se află în termenul de prescripție;

- identificarea eventualelor situații în care s-a prescris dreptul entității de a calcula penalități de întârziere și luarea de măsuri pentru recuperarea acestora de la angajații care nu și-au îndeplinit sarcinile de serviciu;
 - aplicarea tuturor prevederilor contractuale prin care Sucursala Fabrica de Timbre are posibilitatea de a limita pierderile înregistrate prin neplata la termen, de către beneficiari, a facturilor emise pentru serviciile prestate;
 - încheierea de contracte economice cu toți clienții – persoane juridice deserviți de SFT, care intră în sfera Serviciului Universal, cu includerea unor clauze clare sub aspectul termenului de încasare a sumelor cuvenite sucursalei, precum și a procentului de penalități în cazul depășirii acestuia;
- ✓ conducerea SFT va dispune măsuri prin care, anterior încheierii unui contract de achiziție utilaje de producție, va fi identificată și selectată, argumentat din punct de vedere economic, varianta de contract care asigură cele mai avantajoase condiții pentru entitate;
- ✓ Sucursala Fabrica de Timbre va efectua demersurile necesare către CN „Poșta Română” SA și Ministerul pentru Societatea Informațională atât pentru clarificarea statutului valorilor filatelice, cât și pentru reglementarea modului de transmitere a acestora către instituțiile responsabile cu gestionarea Colecției Naționale Filatelice – proprietate publică a statului.

Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă decizie care cuprinde 7 măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Au fost efectuate acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin: Decizia nr. 10/2013, emisă în urma verificării exercițiului financiar 2012, precum și prin Decizia nr. 20/2010, emisă în urma verificării exercițiilor financiare 2009-2010. Dintre cele 5 măsuri dispuse prin Decizia nr. 10/2013: o măsură a fost dusă la îndeplinire, 3 măsuri au fost duse la îndeplinire parțial, iar 1 măsură nu a fost dusă la îndeplinire.

Dintre cele 3 măsuri dispuse prin Decizia nr. 20/2010 au fost duse la îndeplinire 2 măsuri (fiind stabilită întinderea prejudiciului și penalitățile contractuale aferente), însă nu a fost dusă la îndeplinire o măsură (nu au mai fost recuperate penalitățile contractuale). Pentru aspectele referitoare la renunțarea de către CN „Poșta Română” SA la pretențiile asupra penalităților calculate, Plenul Curții de Conturi a aprobat sesizarea organelor de cercetare penală.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)

La Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice au fost desfășurate acțiuni de control cu următoarele teme:

1. *Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară;*
2. *Controlul utilizării subvențiilor bugetare „prima de stat”;*
3. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la Compania Națională de Investiții București (CNI SA).*

1. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare, la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI)

Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) este instituție publică cu personalitate juridică și funcționează, în prezent, în baza prevederilor OUG nr. 11/2014 privind adoptarea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, în subordinea MDRAP.

ANCPI a apărut ca urmare a dezvoltării conceptului de proprietate în România, garantat de Constituție, precum și a necesității creării unei baze solide pentru aceasta, reprezentată de Sistemul Integrat de Cadastru și Publicitate Imobiliară din România, ce asigură evidența tehnică, economică și juridică a tuturor imobilelor de pe întreg teritoriul țării, în Cartea funciară, în conformitate cu prevederile Legii nr. 7/1996.

Observațiile Curții de Conturi:

Principalele aspecte constatate care se referă la utilizarea fondurilor provenite din *Împrumutul BIRD 4875 – RO, aprobat prin Legea nr. 14/2009 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii), semnat la București la 28 decembrie 2007*, denumit în continuare proiectul CESAR, precum și alocarea, respectiv utilizarea sumelor alocate, sunt următoarele:

- Acordul de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) a fost ratificat, prin lege, cu o întârziere de 14 luni de la data semnării și a intrat în vigoare după încă o lună, iar Acordul de împrumut subsidiar, încheiat între MFP și ANCPI, a fost semnat după 4 luni de la publicarea Legii nr. 14/17 februarie 2009;
- Hotărârile de guvern privind modificarea amendamentelor convenite între Guvernul României și BIRD au fost publicate cu întârziere între 5 luni și 7 luni de la schimbul de scrisori;
- reorganizările ANCPI, în perioada de implementare și monitorizare a Proiectului, prin schimbări de subordonare/coordonare și prin schimbări ale conducerii ANCPI, au determinat întârzieri în inițierea și lansarea Proiectului, cu efect asupra eficienței acestuia;
- Direcția Managementul Proiectelor (DMP) nu a funcționat ca o unitate asimilată unei unități de management de proiect, conform acordului de împrumut și acordului de împrumut subsidiar. În condițiile în care înregistrarea sistematică a imobilelor va continua și se va extinde la nivel național, prin Planul Național de Cadastru General, cu finanțare de la bugetul de stat, se impune asigurarea unui cadru unitar privind derularea și implementarea acestuia, prin stabilirea de atribuții clare ale personalului ANCPI, pentru realizarea obiectivelor cu maximă diligență și eficiență;

- nerespectarea principiului transparenței în atribuirea contractelor, în conformitate cu procedurile Băncii Mondiale, în cazul unor contracte de consultanță, inclusiv pentru achiziții, cu consecințe în efectuarea de plăți fără ca activitățile decontate să fie corelate cu pontajele și facturile, în cazul unor contracte încheiate cu consultanți individuali;
- ANCPI nu a prevăzut distinct, în bugetul propriu, partea de cofinanțare a Proiectului și costurile de operare ale DMP, conform acordului de împrumut și acordului de împrumut subsidiar, neavând posibilitatea de a identifica utilizarea fondurilor pentru cheltuieli cu personalul propriu, desemnat pentru implementarea și monitorizarea proiectului și costurile de operare ale DMP, din bugetul propriu al ANCPI, pentru anul 2009;
- datorită nestabilității, în acordul de împrumut, a procentului de cofinanțare din total buget alocat s-a înregistrat o depășire a acestor cheltuieli;
- evidența angajamentelor bugetare și legale, aferente Proiectului CESAR, a fost organizată necorespunzător, nu oferă informații cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare, a creditelor bugetare disponibile, precum și cu privire la angajamentele legale aprobate în cadrul Proiectului CESAR;
- decontarea, din partea de cofinanțare, a unei cheltuieli neeligibile, în sumă de 23 mii lei, reprezentând contravaloarea deplasării la Washington DC, în perioada 21-29 aprilie 2012, a unei delegații formate din trei persoane, reprezentanți ai ANCPI, pentru a participa la Conferința Anuală a Băncii Mondiale, fără ca prezența acestora la conferință să aibă legătură cu implementarea proiectului, iar costurile aferente să reprezinte costuri de operare;
- decontarea unei cheltuieli neeligibile în sumă de 50 mii lei, reprezentând plăți pentru închirierea de locuință de serviciu, neprevăzută în Planul de achiziții și necuprinsă în costurile operaționale;
- acceptarea la plată a sumei de 100 mii lei, reprezentând materiale de producție, fără a fi respectați termenii de referință ai contractului, precum și servicii nerealizate, dar facturate;
- acceptarea la plată a sumei de 12 mii lei (la care se adaugă TVA), reprezentând contravaloarea unor servicii prestate de terțe persoane, fără documente justificative din care să rezulte realitatea și exactitatea sumelor datorate;
- plăți nejustificate către consultant, în sumă de 110 mii lei (inclusiv TVA);
- nefundamentarea clară a unor activități, în cadrul contractului de consultanță „Campanie de conștientizare publică: Proiectare materiale, Relații Publice și Implementare”, din punct de vedere al necesității și oportunității acestora;
- nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii, referitor la inventarierea elementelor de natura datoriilor, în cazul contractelor de prestări servicii sistate (având ca obiect înregistrarea sistematică a imobilelor), precum și a scrisorilor de garanție, cu consecințe în nestabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale ANCPI, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu și, implicit, denaturarea situațiile financiare anuale, care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței.

Referitor la performanța împrumutului, concluzionăm că obiectivul Proiectului nu a fost realizat și avem rețineri asupra modului în care acestea se vor realiza în viitor, în condițiile în care, prin semnarea acestui acord de împrumut, în anul 2007, statul român și-a asumat responsabilitatea realizării *cadastrului general* în scopul înscrierii din oficiu, în Cartea funciară, a proprietăților imobiliare, iar de la data finalizării Proiectului (30 iunie 2013) și până în prezent (după mai bine de 7 ani), terenul înregistrat în cadrul procesului de înregistrare sistematică reprezintă un procent de 6% din suprafața totală.

Recomandări:

Conducerea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară va dispune măsuri pentru:

- ✓ stabilirea realității și legalității funcționării personalului angajat în cadrul Direcției de Management al Proiectului, care avea atribuții pentru implementarea și monitorizarea Proiectului privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii (CESAR);
- ✓ stabilirea realității și legalității plăților efective aferente anului 2009, efectuate din sumele alocate la titlul 65.01, în sumă de 5.361 mii lei și a cheltuielilor efective din partea de cofinanțare, efectuate de la titlul 80.01, în vederea reflectării unei situații reale, clare și exacte a operațiunilor;
- ✓ recuperarea sumei neeligibile, în valoare de 23 mii lei, reprezentând contravaloarea deplasării la Washington DC, în perioada 21-29 aprilie 2012, a unei delegații formate din trei angajați ai ANCPI;
- ✓ recuperarea sumei neeligibile, în valoare de 50 mii lei, reprezentând plăți pentru închirierea de locuință de serviciu, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate. Totodată, vor fi dispuse măsuri pentru efectuarea unei analize privind fundamentarea încheierii actelor adiționale la contractul individual de muncă al specialistului în carte funciară din cadrul DMP;
- ✓ asigurarea elaborării și aprobării documentelor, de către ordonatorul principal de credite, atât în limba română, cât și în limba agreată, pentru cazurile când se impune, de către finanțatorul extern;
- ✓ asigurarea respectării principiului transparenței în atribuirea contractelor, prin publicarea în Monitorul Oficial al României sau în alte publicații din țară, a intențiilor de achiziționare și asigurarea întocmirii termenilor de referință și în limba română;
- ✓ efectuarea unei analize privind plățile efectuate în cadrul contractului, pe baza solicitărilor adresate de ANCPI consultantului, coroborate cu materialele și rapoartele întocmite și asumate de consultant (predate de acesta către ANCPI ca documente justificative), în vederea stabilirii realității acestora;
- ✓ recuperarea sumei de 100 mii lei, la care se adaugă TVA, precum și extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor cu contractele de consultanță, efectuate în perioada 2009-2013, în vederea identificării și a altor cazuri, a stabilirii întinderii prejudiciului creat ca urmare a plăților efectuate pentru materiale și servicii care nu respectă termenii de referință ai

contractului și servicii nerealizate dar facturate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora, în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate;

- ✓ recuperarea sumei de 12 mii lei, precum și a sumei de 110 mii lei, reprezentând cheltuieli nejustificate și extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor cu contractele de consultanță, efectuate în perioada 2009-2013, în vederea identificării și a altor cazuri, a stabilirii întinderii prejudiciului creat ca urmare a plăților efectuate fără bază legală, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate;
 - ✓ respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate la încheierea contractelor pentru Campania de conștientizare publică, în cazul Programului național de cadastru și carte funciară 2015-2023;
 - ✓ înregistrarea elementelor de natura datoriilor, precum și a scrisorilor de garanție, în evidențele contabile, în vederea respectării principiilor contabile generale, astfel încât situațiile financiare să ofere informații și despre obligațiile de plată viitoare.
- În vederea înlăturării abaterilor constatate a fost emisă decizie, contestată de către conducerea ANCPI. După analiza contestației depuse a fost emisă o încheiere, care a fost adusă la cunoștință entității.

2. Controlul utilizării subvențiilor bugetare „prima de stat”

Acțiunile de control cu această temă s-au desfășurat la:

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice;
- BCR Banca pentru Locuințe;
- Raiffeisen Banca pentru Locuințe.

Pentru stimularea dezvoltării spațiului locativ din România, statul român a alocat fonduri bugetare, cu titlu de subvenții, respectiv „prima de la stat” în cadrul contractelor de economisire-creditare, întocmite de instituțiile de credit și adevărate capitalului (în speță Raiffeisen Banca pentru Locuințe – Raiffeisen BpL și BCR Banca pentru Locuințe - BCR BpL), în baza prevederilor Legii nr. 541/2002 privind economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, respectiv OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adevărate capitalului, cât și Ordinul ministrului dezvoltării regionale și locuinței nr. 509/2009 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Cap. V din titlul II partea a II-a din OUG nr. 99/2006.

Subvențiile au fost alocate prin programul „Banca pentru Locuințe”, derulat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței – MDRL (în prezent, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice – MDRAP) și prin cele două instituții bancare: Raiffeisen BpL și BCR BpL.

Din verificările efectuate pe parcursul acțiunii de control privind verificarea modului de utilizare a subvențiilor acordate de la bugetul de stat pentru plata „primei de stat”, în cadrul contractelor de economisire-creditare la MDRAP, Raiffeisen BpL și BCR BpL, s-a constatat lipsa vreunui interes din partea autorităților în urmărirea eficacității acestui program, pentru care au fost alocate fonduri importante de la bugetul de stat (peste 750 milioane lei, în perioada 2005-2014, din care aproximativ 316 milioane lei, în anul 2014), având drept consecință utilizarea ineficientă a fondurilor alocate pentru plata subvenției.

Raiffeisen Banca pentru Locuințe a început activitatea în anul 2005, iar BCR Banca pentru Locuințe a început activitatea în anul 2008, ambele încheind contracte de economisire-creditare cu diverși clienți în vederea primirii primei de la stat (250 euro anual, în echivalent lei, pentru economii anuale de minimum 1000 euro), alocarea sumelor realizându-se în baza unor convenții, încheiate între cele două bănci și MDRL, iar virarea sumelor, reprezentând Prima de la stat, în baza unor centralizatoare, cuprinzând numărul de contracte încheiate în condițiile prevăzute de lege.

Astfel, de la începutul activității celor două bănci, prin bugetul ministerului au fost plătite următoarele sume:

- 157.520 mii lei, în perioada 2005-2014, către Raiffeisen BpL, ca urmare a încheierii a 328.805 contracte de economisire-creditare, suma totală a depunerilor efectuate de clienți fiind de 912.958 mii lei;
- 608.260 mii lei, în perioada 2008-2014, către BCR BpL, ca urmare a încheierii a 563.235 de contracte de economisire-creditare, suma totală a depunerilor efectuate de clienți fiind de 2.977.909 mii lei.

Având în vedere scopul pentru care legiuitorul a emis Legea nr. 541/2002 și, ulterior, OUG nr. 99/2006, respectiv cel de dezvoltare a domeniului locativ pe termen lung, apreciem că acest obiectiv nu s-a realizat, fiind caracterizat printr-o eficiență foarte redusă (sume imense plătite de la bugetul de stat doar pentru economisirea, pentru o perioadă de 5 ani, a deponenților), în condițiile nerespectării obligației de verificare a modului de utilizare în scop locativ a sumei contractate, a primei de stat și a creditului pentru domeniul locativ, de către client. În fapt, procentul de contracte de economisire-creditare, continuate prin acordarea, de către cele două bănci, a unor credite privind achiziția de locuințe, este foarte mic (sub 4%), ceea ce denotă o eficiență foarte redusă a acestui program finanțat de la bugetul de stat. Pentru fiecare din cele două bănci s-a înregistrat:

- 3,77%, în cazul Raiffeisen BpL (5.264 de credite pentru achiziția unei locuințe, solicitate de clienți, raportat la 139.537 de contracte închise, cele mai multe împlinind termenul minim de 5 ani de economisire);
- 1,53%, în cazul BCR BpL (2.836 de credite pentru achiziția unei locuințe, solicitate de clienți, raportat la 184.479 de contracte închise, cele mai multe împlinind termenul minim de 5 ani de economisire).

Observațiile Curții de Conturi:

- la nivelul MDRAP (în actuala organizare, dar și în cele anterioare) nu au fost identificate proceduri, mecanisme prin care ordonatorul de credite să se asigure de buna utilizare a fondurilor publice alocate de la bugetul de stat pentru plata „primei de stat” de către clienții băncilor de economisire-creditare;
- reprezentanții MDRAP nu au solicitat informații și date complete care să permită analize/evaluări periodice privind eficiența acestui Program, respectiv cel de atingere a obiectivului/scopului programului, constând în:

- îmbunătățirea mecanismelor de economisire și creditare în sistem colectiv pentru locuințe;
- suplimentarea cererii solvabile a persoanelor care doresc să achiziționeze o locuință;
- susținerea persoanelor care doresc să achiziționeze o locuință;
- stimularea economisirii și creditării în sistem colectiv pentru domeniul locativ;
- susținerea creșterii economice și contracararea efectelor negative pe care criza economică internațională o poate avea asupra sectorului locuirii în România;

MDRAP, prin direcțiile implicate în derularea și monitorizarea Programului de economisire și creditare în sistem colectiv, pentru domeniul locativ, nu și-a îndeplinit obligația de a verifica, cel puțin o dată pe an, potrivit art. 12 din Ordinul nr. 509/2009, corectitudinea calculării, de către băncile de economisire și creditare în domeniul locativ, a „primelor de la stat” solicitate de clienții acestora, respectiv calcularea acestor sume de către băncile participante, fără a fi luate în considerare:

- sumele acordate drept prime de stat;
- dobânzile aferente sumelor economisite potrivit contractului de economisire;
- depunerile anuale care depășesc valoarea totală a contractului.

Nu au fost avute în vedere nici prevederile stipulate în convențiile încheiate între MDRAP și băncile de economisire și creditare, prin care ministerul avea/are dreptul și obligația:

- de a solicita băncilor participante la program informații, date și documente suplimentare pentru efectuarea analizei, ori de câte ori elementele cuprinse în solicitarea de acordare a primelor de stat nu sunt suficiente;
- de a verifica încadrarea cererii de acordare a primei de stat în termenul și condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

Între datele și informațiile existente la minister, referitoare la Programul de economisire și creditare în sistem colectiv, pentru domeniul locativ și cele furnizate de băncile de locuințe, s-au constatat neconcordanțe/necorelări, determinate, în principal, de lipsa unor date/informații la nivelul MDRAP, pentru întreaga perioadă de derulare a programului menționat;

cele două bănci de economisire și creditare au gestionat un mecanism de acordare a primei de la stat, solicitată și plătită de la bugetul de stat, dar nu au urmărit respectarea condițiilor impuse de prevederile legale, permițând clienților băncilor să încaseze, fără drept, prima de stat, pentru marea majoritate a contractelor de economisire-creditare, cu o durată mai mare de 5 ani, indiferent de tipul de contract și de perioada de economisire aferentă acestora, întrucât:

- nu au condiționat acordarea primei de stat de obligativitatea justificării, prin documente, a utilizării în scop locativ a sumelor economisite, adică achiziția de locuințe sau modernizarea acestora;
- în perioada de derulare a contractelor nu au fost încheiate acte adiționale, prin care clauzele contractuale să fie puse de acord cu modificările prevederilor legale;
- închiderea contractelor de economisire-creditare s-a concretizat, în cele mai multe cazuri, în rezilierea contractelor, la solicitarea clienților, urmată de punerea la dispoziția acestora, de către bancă, a sumelor economisite, a primelor de la stat, solicitate de către bancă în numele clienților și a dobânzilor acumulate, prin încălcarea prevederilor legale care condiționează acordarea primelor de la stat de respectarea unor condiții obligatorii, inclusiv de justificare, în orice situație, a utilizării sumelor economisite în scop locativ.

În fapt, s-a constatat că băncile au permis utilizarea subvențiilor primite de la bugetul de stat în alt scop decât cel pentru care au fost acordate, iar prin acordarea primei de la stat s-a stimulat doar componenta de economisire, componenta de creditare a dezvoltării domeniului locativ înregistrând valori nesemnificative, departe de scopul inițial al legii.

solicitarea, în mod nelegal, de către cele două bănci, a subvenției reprezentând primă de la stat, prin aplicarea procentului de 25% inclusiv asupra comisionului de deschidere, care reprezintă, în fapt, un cost al clientului, suportat de acesta după încheierea contractului de economisire-creditare, din primele depuneri în contul bancar. Astfel, băncile pentru locuințe au prezentat ministerului date inexacte, având ca rezultat obținerea de fonduri (subvenții) cu încălcarea prevederilor legale.

băncile de economisire-creditare au încheiat contracte de economisire-creditare cu clienți copii minori, atât la data încheierii contractelor, cât și la data la care aceste contracte au fost reziliate/repartizate (existând contracte încheiate chiar și cu minori care, la data contractului, aveau vârsta sub 1 an).

Astfel, băncile au interpretat eronat calitatea de client, necorelând eligibilitatea de a fi client cu „dreptul legal de a primi un credit la dobânda stabilită, pentru activități în domeniul locativ”, la data repartizării contractului.

În fapt, prin acceptarea încheierii unor astfel de contracte, băncile au creat premisele de eludare a prevederilor legale, întrucât în spatele acestor contracte se ascunde intenția părinților de a încasa prima de stat, pe cât mai multe contracte posibile și, ulterior, conexarea contractelor și obținerea unui singur credit, pentru spațiul locativ, dar cu păstrarea primei de stat pentru toate contractele conexe, în condițiile în care legiuitorul a prevăzut în mod clar faptul că un client nu poate beneficia decât de maximum unei prime de stat, chiar dacă este parte în mai multe contracte de economisire-creditare;

acordarea nelegală a primei de stat pentru clienți persoane vârstnice, prin încheierea de contracte de economisire-creditare cu aceștia, contrar prevederilor legale și regulilor impuse prin Condițiile generale de creditare, aprobate de BNR. Aceste contracte de economisire-creditare au constituit, în fapt, contracte de economisire, clienții încasând dobândă atât pentru sumele economisite, cât și pentru prima de la stat, în condițiile în care economisirea nu a fost urmată de încheierea unui contract de creditare, pentru achiziția unei locuințe sau modernizarea celei aflate în proprietate;

ca urmare a neîndeplinirii, de către client, a condițiilor impuse de lege pentru a beneficia de această formă de sprijin și a restituirii, către minister (bugetul de stat) a sumelor acordate nelegal, cele două bănci nu au virat și sumele reprezentând

dobânzi bancare cu care au fost bonificate primele evidențiate în conturile clienților săi;

- unele din contractele de economisire-creditare în sistem colectiv, pentru domeniul locativ, au fost cesionate între clienții BCR BpL, banca permițând beneficiarilor cesiunilor de contracte încasarea unei prime de stat peste nivelul maxim legal stabilit de OUG nr. 99/2006. Având în vedere că la BCR BpL există un număr de 1758 de clienți care au beneficiat de cesiuni de contracte de economisire-creditare, iar numărul de contracte cesionate unui client a fost de la 1 (unu) până la 14, echipa de control a recomandat stabilirea cu exactitate a întinderii prejudiciului și dispunerea de măsuri pentru recuperarea acestuia.

Deși cadrul legal a fost creat pentru asigurarea finanțării, pe termen lung, a investițiilor în domeniul locativ, programul a funcționat, în cea mai mare parte a acestuia, similar activității unei bănci comerciale, în ceea ce privește atragerea de depozite, la o dobândă anuală de 25% (pentru depuneri anuale de maximum 1000 euro), plătită de stat oricărui deponent care a îndeplinit condiția de a economisi, pe o perioadă de minimum 5 ani, ulterior putând retrage și folosi sumele economisite și primele de stat acumulate, în orice scop.

Recomandări:

- ✓ MDRAP (în calitate de inițiator al Normelor de aplicare a OUG nr. 99/2006) va elabora procedurile necesare prin care statul român să se asigure de buna utilizare a fondurilor publice alocate pentru plata "primei de stat", clienților băncilor de economisire-creditare;
- ✓ MDRAP va analiza indicatorii de eficiență și de rezultat ai acestui Program și, după caz, în funcție de concluziile acestei analize, va propune Guvernului adaptarea manierei în care statul se va implica pe viitor în acest Program.

Constatările consemnate în actele de control întocmite la MDRAP și la cele două bănci se află în etapa de valorificare, entitățile în cauză având posibilitatea de a contesta măsurile dispuse prin decizii.

3. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Compania Națională de Investiții București (CNI SA)

Compania Națională de Investiții SA București (CNI SA) este persoană juridică română, societate comercială pe acțiuni sub autoritatea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), având ca principal obiect de activitate executarea programelor de interes public sau social, în domeniul construcțiilor, aprobate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, finanțate din surse de la bugetul de stat, din bugetul consiliilor locale sau din alte surse, legal constituite.

Pentru implementarea acestor programe de investiții, CNI SA asigură supravegherea proiectării și executării construcțiilor, a derulării programelor de interes public sau social în domeniul construcțiilor și recepția lucrărilor de investiții.

Observațiile Curții de Conturi:

- necalcularea și neluarea măsurilor legale pentru încasarea veniturilor din penalități, estimate la suma de 19.300 mii lei, ca urmare a nerespectării, de către antreprenori/constructori, a termenelor de executare și de finalizare a obiectivelor de investiții prevăzute în contractele încheiate cu CNI SA;
- efectuarea de plăți, în sumă de 2.990 mii lei, din fondurile alocate de la bugetul statului, prin MDRAP, pentru procurări de materiale, proiectare și organizare de șantier, în cadrul proiectului „Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare”, fără ca aceste plăți să fie justificate prin lucrări executate și/sau recuperate până la 31.12.2014;
- încredințarea spre folosință, fără documente legale, a unor mijloace fixe aflate în patrimoniul CNI SA, utilizate de terțe persoane, fizice și/sau juridice, pentru care entitatea a suportat cheltuieli în sumă de 252,5 mii lei (carburanți, reparații, asigurări etc.);
- efectuarea de cheltuieli din sume alocate de la bugetul statului, în sumă de 2.096 mii lei, pentru un număr de 29 de obiective de investiții, nepuse în operă, rămase în stadiul de avizare și aprobare sau abandonate. Exemplificăm studiul de fezabilitate pentru o sală polivalentă de 20.000 de locuri, în valoare de 77 mii lei, comandat și plătit în anul 2011, abandonat ulterior;
- încălcarea, în mod repetat, a prevederilor legale privind atribuirea contractelor de achiziție publică, aspect sesizat ANRMAR și pentru care, în anul 2014, CNI SA a fost sancționată cu amendă contravențională în sumă de 100 mii lei. Plata amenzii (1/2 din sumă) a fost înregistrată în evidența contabilă fără a fi supusă aprobării Consiliului de Administrație al CNI SA, fără a se stabili persoanele răspunzătoare și recuperarea contravalorii amenzii de la acestea, creându-se un prejudiciu în sumă de 50 mii lei;
- nerespectarea principiilor de legalitate, regularitate, eficiență și eficacitate în utilizarea resurselor financiare, cu consecințe în depășirea nivelului maxim admis al cheltuielilor, aferente veniturilor totale prevăzute în BVC, cu 17.982 mii lei, diminuarea rezultatelor financiare ale Companiei și creșterea efortului financiar de la bugetul statului (prin MDRAP);
- începând cu data de 11 aprilie 2011, CNI SA a înregistrat venituri necuvenite estimate la 36.621 mii lei, provenite din încasarea de sume forfetare în cuantum de 5% din valoarea lucrărilor de construcții montaj/devizelor, a căror finanțare a fost asigurată integral de la bugetul de stat, prin MDRAP sau de către autoritățile administrației publice. Inițial, potrivit prevederilor legale privind înființarea CNI SA, pentru asistența tehnică asigurată în pregătirea și derularea programelor de investiții, CNI SA avea dreptul să încaseze 5% din valoarea lucrărilor de construcții montaj, reprezentând cheltuieli forfetare cuprinse în devizul general al lucrării. Odată cu modificarea acestor prevederi, în anul 2011, devizul general al lucrărilor, finanțate integral de la bugetul statului sau al UAT, nu mai cuprinde cheltuieli forfetare în cuantum de 5% din valoarea lucrărilor de construcții montaj. Cu toate acestea, conducerile CNI SA din perioada 2011-2014 nu au ținut seama de această dispoziție legală, continuând să încaseze și, implicit, să utilizeze în interes propriu (salarii, prime, participarea personalului la profit etc.) sumele alocate de la bugetul de stat și de la bugetele UAT-urilor pentru realizarea unor programe de investiții;
- în perioada 2010-2013, CNI SA a efectuat plăți estimate la 15.500 mii lei antreprenorilor/constructorilor și diriginților de șantier, având ca sursă sumele alocate de la bugetul de stat prin MDRAP, pentru lucrări neefectuate, servicii neprestate și bunuri materiale nelivrate, în legătură cu care au fost sesizate organele de urmărire penală (DNA). S-a constatat că, aferent acestei sume, CNI SA a calculat și a încasat o cotă forfetară de 5% din valoarea devizului general/cheltuielilor de construcții

montaj în cuantum de 775 mii lei (15.500 x 5%), sumă pe care însă nu a recuperat-o pentru a fi virată la MDRAP, în vederea reîntregirii fondurilor alocate de la bugetul statului pentru investiții publice.

Recomandări:

- ✓ înregistrarea în evidența contabilă și recuperarea penalităților aferente contractelor, pentru nerealizarea obiectivelor de investiții din perioada 2012-2014, la termenele și în condițiile contractuale;
- ✓ recuperarea prejudiciilor și a sumelor plătite ca avans sau justificarea acestora cu devize de lucrări.

Pentru remedierea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate și pentru recuperarea prejudiciilor a fost emisă o decizie prin care s-au dispus 22 de măsuri. Entitatea nu și-a însușit constatările din actul de control și măsurile dispuse prin decizie, astfel că a formulat contestație. Comisia de soluționare a contestației a admis un singur punct din cele 22 cuprinse în decizie.

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Controlul privind modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP), pentru perioada 01.01.2012-31.12.2014

Până la finele anului 2011, activitatea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților ANRP s-a desfășurat ca structură fără personalitate juridică, în cadrul Cancelariei prim-ministrului. În perioada 01.01.2012-08.08.2013, ANRP a funcționat ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice (MFP) și cu finanțare de la bugetul de stat, scopul, obiectivele și atribuțiile entității fiind prevăzute de HG nr. 361/2005 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, modificată și completată prin HG nr. 240/2006. Începând cu data de 08.08.2013, în baza prevederilor HG nr. 572/2013, ANRP funcționează în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului, prin Cancelaria Prim-Ministrului, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, fiind finanțată de la bugetul de stat.

Observațiile Curții de Conturi:

Cu privire la acordarea de măsuri compensatorii în baza Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire în natură sau prin echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare

- în cazul unor dosare de despăgubire, fără a verifica respectarea tuturor procedurilor legale privind acordarea despăgubirilor, comisiile județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor au validat propunerile formulate de comisiile locale de fond funciar pentru reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, precum și acordarea de măsuri compensatorii în echivalent;

- din totalul titlurilor de plată emise în anul 2014, în conformitate cu prevederile Legii nr. 165/2013, unele eronate, ulterior anulate și retipărite, s-a constatat că un număr de 28 de titluri de plată, în sumă totală de 538 lei, aferente unui număr de 39 de moștenitori/autori, au fost deja lichidate de către MFP și CEC Bank. Deși entitatea a luat măsuri de recuperare, cu toate demersurile efectuate până la data finalizării controlului, nu a fost recuperată integral suma.

🕒 *Măsura luată de către entitatea verificată în timpul controlului:* În vederea recuperării sumelor au fost formulate cereri de chemare în judecată în cazul a 4 beneficiari.

- ANRP nu deține o procedură legală aplicabilă cu privire la fiscalizarea veniturilor obținute de alte persoane decât autorii deposedați abuziv în perioada regimului comunist sau moștenitorii acestora, entitatea neavând competența să califice din punct de vedere fiscal tranzacțiile cesionarilor, creându-se premise de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili obligația fiscală pentru cedent, ca urmare a cesiunii de creanță, respectiv pentru cesionari, ca urmare a realizării venitului din creanța respectivă.

Cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 9/1998)

- validarea eronată a compensației valorice, aferente unei hotărâri a Comisiei județene Satu Mare, pentru terenul intravilan de 1.000 mp aferent locuinței și anexelor gospodărești, folosindu-se un coeficient de 4 ori mai mare, având drept consecință stabilirea, în mod necuvenit, de despăgubiri bănești mai mari cu suma de 57 mii lei;
- inexistența unei abordări unitare din partea comisiilor tehnice în ceea ce privește stabilirea valorii terenurilor intravilane aferente locuințelor și anexelor gospodărești, utilizându-se Criteriile nr. 2.665/1C/311/28.02.1992 privind stabilirea și evaluarea terenurilor aflate în patrimoniul societăților comerciale cu capital de stat, cu completările ulterioare, elaborate de Ministerul Finanțelor și de Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, în condițiile în care art. 17, 18 și 19 din aceste Criterii au fost abrogate prin HG nr. 107/30.01.2008 pentru modificarea art. 6 din HG nr. 834/1991 privind stabilirea și evaluarea unor terenuri deținute de societățile comerciale cu capital de stat, precum și pentru abrogarea unor reglementări din domeniu;
- pentru același tip de locuință nu există o abordare unitară din partea comisiilor tehnice, suprafața utilă a locuințelor fiind diferită de la o comisie la alta, iar Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 propune validarea hotărârilor comisiilor județene, respectiv a municipiului București, cu toate că, în unele cazuri, suprafața utilă a locuințelor pentru care se acordă

compensații a fost stabilită de comisia tehnică la suprafețe mult mai mari decât cele prevăzute de legislația în vigoare, având drept consecință acordarea, cu titlu de compensație către moștenitori, a unor sume mai mari decât aveau dreptul, potrivit reglementărilor legale;

- plata necuvenită a sumei de 1.485 mii lei, acordată în luna decembrie 2014 unui număr de 20 de beneficiari, în condițiile în care aceiași beneficiari au fost despăgubiți o dată ca urmare a executării conturilor ANRP prin instituirea de popriri, întrucât la nivelul ANRP nu există o bază de date/evidență strictă cu privire la hotărârile emise de comisiile județene și a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, la deciziile de validare/invalidare la autorii pentru care s-au solicitat despăgubiri și la plățile efectuate. Până la data controlului nu a fost recuperată integral suma.

🕒 *Măsura luată de către entitatea verificată în timpul controlului:* în vederea recuperării sumelor au fost formulate cereri de chemare în judecată.

Cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, cu modificările și completările ulterioare

- inexistența unei baze de date/evidență strictă, la nivelul ANRP, cu privire la hotărârile emise de comisiile județene pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, cuprinzând autorii pentru care s-au solicitat despăgubiri și plățile efectuate, a generat următoarele:

- plata necuvenită a sumei de 122 mii lei, pentru același autor, întrucât au fost emise două hotărâri ale comisiilor județene pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 atât în județul Vâlcea, cât și în județul Olt, acordându-se despăgubiri pentru aceleași bunuri, în valori diferite: 151 mii lei în județul Vâlcea și 122 mii lei în județul Olt.
- plata necuvenită a sumei de 1.351 mii lei, acordată în luna decembrie 2014 unui număr de 7 beneficiari, în condițiile în care: 5 beneficiari au fost despăgubiți ca urmare a executării conturilor ANRP, prin instituirea de popriri, pentru un beneficiar plata a fost efectuată înainte de termenul stabilit conform prevederilor legale în vigoare și pentru un alt beneficiar s-a calculat eronat valoarea actualizării. Până în prezent nu a fost recuperată integral suma.

🕒 *Măsura luată de către entitatea verificată în timpul controlului:* în vederea recuperării sumelor au fost formulate cereri de chemare în judecată.

- ca urmare a efectuării, de către ANRP, a procedurii de actualizare a sumelor stabilite prin hotărârile comisiilor județene și a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 și a Legii nr. 290/2003, au fost identificate plăți duble către beneficiari, încasate de către aceștia atât direct, de la ANRP, cât și prin instituirea de popriri și executarea conturilor ANRP, în valoare estimată de 940 mii lei. Până în prezent nu a fost recuperată integral suma.

- în perioada controlată, evidența contabilă a creditorilor nu a fost organizată analitic, pe fiecare persoană fizică sau juridică, fapt care a avut drept consecință:

- efectuarea unor plăți nedatorate către creditori;
- fundamentarea necorespunzătoare a bugetului despăgubirilor.

🕒 *Măsura luată de către entitatea verificată în timpul controlului:* ANRP a demarat și continuat procedura de implementare a evidenței tehnico-operative și analitice în evidența creditorilor – persoane îndreptățite.

- ANRP nu a transmis niciun titlu executoriu organelor fiscale din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) în vederea recuperării debitelor rezultate din întoarcerea executării silite. Deși, prin decizii civile, ANRP a câștigat, încă din anul 2013, întoarcerea executării silite, procedura de colaborare cu ANAF a fost inițiată abia în timpul controlului Curții de Conturi, protocolul de colaborare nefiind încheiat până la data finalizării acestui control. Nefinalizarea, în mod operativ, a protocolului de colaborare conduce la intervenția prescripției dreptului de recuperare a sumelor.

🕒 *Măsurile luate de către entitatea verificată în timpul controlului pentru înlăturarea deficienței respective:* în data de 10.06.2015 a fost organizată prima întâlnire de lucru cu reprezentanții ANAF, pentru discutarea modalităților de colaborare între cele două instituții în vederea recuperării creanțelor pe care le deține în momentul de față statul român, prin ANRP. Prin adresa emisă în data de 12.06.2015, ANRP a solicitat ANAF încheierea unui protocol de colaborare în care să fie stabilite de comun acord procedurile de urmat în vederea transmiterii către organele fiscale teritoriale.

Recomandări:

- ✓ ANRP va analiza inventarierea terenurilor din județul Argeș, în mod special, din localitățile Bascov și Budeasa și, pe baza rezultatelor, va dispune măsuri în consecință, în conformitate cu prevederile Legii nr. 165/2013 și ale Normelor de aplicare a Legii nr. 165/2013 aprobate prin HG nr. 401/2013, cu privire la inventarierea terenurilor agricole, cu sau fără investiții, și forestiere, aflate în domeniul public sau privat al unității administrativ-teritoriale;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare care se impun în vederea recuperării sumelor plătite necuvenit ca urmare a emiterii eronate de titluri de plată în anul 2014, titluri care au fost lichidate de către MFP și CEC Bank, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
- ✓ ținând cont de faptul că, potrivit prescripției generale, dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în 5 ani, ANRP, ANAF și MFP vor colabora și vor analiza toate implicațiile fiscale asupra veniturilor bugetului de stat ce derivă din obligațiile fiscale datorate de cesionari și vor dispune măsuri în consecință;
- ✓ dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării sumei acordate cu titlu de compensație pentru terenul intravilan de 1.000 mp, aferent locuinței și anexelor gospodărești, cu accesoriile aferente, și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;

- ✓ conducerea ANRP va dispune luarea măsurilor necesare pentru completarea cadrului legislativ și, în cazul Legii nr. 9/1998, în ceea ce privește stabilirea valorii de despăgubire pentru terenul intravilan de 1.000 mp, similar ca în cazul Legii nr. 290/2003, în sensul că valoarea actuală de piață să fie stabilită ca medie a valorilor din grila notarială aferentă județelor limitrofe, având în vedere abrogarea art. 17, 18 și 19 din Criteriile nr. 2.665/1C/311/1992, prin HG nr. 107/30 ianuarie 2008;
- ✓ conducerea ANRP va proceda, potrivit legii, la stabilirea întinderii totale a sumelor acordate cu titlu de compensație, plătite în mod necuvenit pentru suprafețe utile ale locuințelor mai mari decât cele prevăzute de prevederile legale, prin reverificarea Hotărârilor emise de către Comisiile Județene Constanța, precum și la dispunerea măsurilor pentru recuperarea sumelor plătite în mod necuvenit și diminuarea sumelor acordate cu titlu de compensație în mod necuvenit, în cazurile în care acestea nu au fost plătite;
- ✓ dispunerea măsurilor care se impun în vederea stabilirii tuturor plăților duble, cât și recuperarea sumelor plătite necuvenit în condițiile în care unii beneficiari au fost despăgubiți atât ca urmare a executării conturilor ANRP prin instituirea de popri, cât și direct de ANRP, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
- ✓ dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea recuperării sumei plătite necuvenit ca urmare a faptului că, pentru același autor, au fost emise două hotărâri ale Comisiilor județene pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, ale județelor Vâlcea și Olt, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare care se impun în vederea recuperării sumelor plătite necuvenit ca urmare a plăților efectuate de către ANRP în luna decembrie 2014, în condițiile în care aceiași beneficiari ai prevederilor Legii nr. 290/2003 au fost despăgubiți ca urmare a executării conturilor ANRP prin instituirea de popri, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
- ✓ ANRP va finaliza evidența analitică a obligațiilor către persoane îndreptățite;
- ✓ ANRP va solicita MFP elaborarea și adoptarea unei metodologii contabile actualizate, în concordanță cu prevederile Legii nr. 165/2013 și Legii nr. 164/2014;
- ✓ ANRP va lua toate măsurile legale pentru punerea în aplicare a prevederilor Codului de procedură fiscală, cu privire la realizarea executării silite a creanțelor ANRP, de către organele fiscale prin structurile teritoriale competente. Cuantumul sumelor executate va cuprinde, în toate cazurile, și beneficiile nerealizate calculate de la data întoarcerii executării silite și până la data plății inclusiv.

În vederea înlăturării abaterilor constatate a fost emisă decizie, contestată de către conducerea ANRP. După analiza contestației depuse a fost emisă o Încheiere, care a fost adusă la cunoștință entității.

Societatea Română de Televiziune

Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Societatea Română de Televiziune (SRTv)

Societatea Română de Televiziune (SRTv) s-a înființat și funcționează în baza Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial și care își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului.

Observațiile Curții de Conturi:

- în cadrul unui contract de leasing operațional, locatorul a înscris în facturile fiscale emise lunar, iar SRTv a acceptat la plată sume peste valoarea contractată, în cuantum de 64 mii lei (52 mii lei, plus TVA în sumă de 12 mii lei);
- în perioada 2012-2013, președintele-director general a semnat unele angajamente de plată (contracte de consultanță), fără a exista aprobarea prealabilă a Comitetului Director sau a Consiliului de Administrație al SRTv. În cazul unuia dintre aceste contracte, respectiv contractul de prestări servicii de consultanță, a fost plătită suma totală de 89 mii lei, inclusiv TVA, în condițiile în care din documentele justificative depuse de consultant nu reiese cu certitudine realitatea prestării serviciilor respective;
- în cazul contractului de leasing operațional, încheiat de SRTv în urma procedurii de achiziție, derulată în perioada 2013-2014, nu a fost respectat principiul bunei gestiuni a patrimoniului material și financiar al SRTv, nu a fost urmărită și asigurată utilizarea cu economicitate a fondurilor entității, mai ales în contextul necesității restrângerilor impuse de situația economico-financiară a SRTv și în contradicție cu prevederile Programului de redresare economică a SRTv, care stipula măsuri de reducere a cheltuielilor curente, deoarece:
 - nu a fost realizată o fundamentare judicioasă asupra tipului de contract prin care SRTv urma să achiziționeze flota de autoturisme, precum și a numărului de autoturisme achiziționate, prin caietul de sarcini fiind solicitate 140 de bucăți, de tipuri și prețuri de achiziție mult diferite, deși prezintă utilitate similară pentru activitatea specifică a SRTv;
 - o parte din cele 140 de autoturisme au fost repartizate către persoane cu funcții de conducere a unor direcții sau servicii din cadrul studioului central și nu doar pentru activitățile/salariații care asigură efectiv activitatea de producție a programelor de televiziune.

Recomandări:

- ✓ recuperarea de la locator a sumei de 64 mii lei, înscrisă nejustificat în facturile fiscale aferente perioadei octombrie 2014-iunie 2015;
- ✓ la încheierea contractelor comerciale, dar și a celor de consultanță, să fie realizată fundamentarea detaliată a necesității,

- oportunității și valorii estimative a tranzacției, numai în condițiile existenței tuturor avizelor/aprobărilor instituite în entitate;
 - ✓ verificarea realității serviciilor prestate de consultant în derularea contractului de prestări servicii de consultanță și dispunerea de măsuri de recuperare, în termenul legal de prescripție, a sumelor plătite necuvenit;
 - ✓ achiziționarea activelor entității să se realizeze cu respectarea principiului bunei gestiuni, în sensul de a se realiza o fundamentare temeinică în care să fie detaliate toate consecințele pe care le presupune fiecare dintre opțiunile avute în vedere, atât în derularea contractului, cât și ulterior încheierii acestuia, astfel încât structurile de conducere (Consiliul de administrație/Comitetul Director) să poată lua cea mai bună decizie;
 - ✓ în cazul contractului de leasing operațional, conducerea SRTv va lua măsurile necesare reducerii cheltuielilor aferente derulării acestuia prin:
 - reducerea numărului de autoturisme, în urma unei analize prin care să fie stabilită nevoia strict necesară a SRTv pentru realizarea obiectului de activitate, prin renegocierea clauzelor contractuale și alocarea autoturismelor doar pentru activitățile care necesită utilizarea acestora, în cadrul activității de producție a programelor de televiziune;
 - decontarea cheltuielilor cu carburantul doar pentru situațiile în care autoturismele sunt utilizate în scopul realizării atribuțiilor de serviciu, în cadrul programului de lucru al salariaților.
- Constatările înscrise în raportul de control sunt în curs de valorificare.

Autorități autonome

Au fost efectuate acțiuni de control cu următoarele teme:

1. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații*
2. *Verificarea operațiunilor comerciale ce intră în competența de control a Curții de Conturi la Autoritatea de Supraveghere Financiară*

1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM)

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) este organizată și funcționează ca autoritate publică autonomă cu personalitate juridică, sub control parlamentar.

Observația Curții de Conturi:

- În cazul unor active fixe achiziționate în anul 2014 și în anii anteriori, în valoare totală de 1.079 mii lei, s-a constatat că nu a fost respectat principiul utilizării economicoase a fondurilor instituției, o parte a acestor bunuri nefiind utilizată nici până în prezent. Astfel, în cazul unor calculatoare portabile, din totalul de 450 de astfel de active fixe, intrate în patrimoniul ANCOM, în luna aprilie 2014 (cu o valoare de 5 mii lei/bucata), un număr de 23 de calculatoare portabile nu erau utilizate/puse în funcțiune nici la data finalizării controlului (15.05.2015), în condițiile în care acest tip de aparatură este supus unui proces accelerat de uzură morală.

Recomandare:

- ✓ achiziția de active fixe să se efectueze în strictă legătură cu nevoile curente ale instituției, evitându-se situațiile de indisponibilizare a resurselor financiare ale instituției și riscul de uzură morală a activelor fixe excedentare.
- Ca urmare a acțiunii de control a fost emisă decizie care cuprinde o măsură pentru remedierea deficienței constatate.

2. Verificarea operațiunilor comerciale ce intră în competența de control a Curții de Conturi la Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF)

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2) din OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată prin Legea nr. 113/2013 pentru aprobarea OUG nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare, ASF este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, care își exercită atribuțiile prin preluarea și reorganizarea tuturor atribuțiilor și prerogativelor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (CNVM) Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) și ale Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP).

ASF exercită atribuții de autorizare, reglementare, supraveghere și control, contribuind la consolidarea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a piețelor, participanților și operațiunilor pe aceste piețe și are ca obiective principale:

- asigurarea stabilității, competitivității și bunei funcționări a piețelor de instrumente financiare, promovarea încrederii în aceste piețe și în investițiile în instrumente financiare, precum și asigurarea protecției operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase;
- promovarea stabilității activității de asigurare și apărarea drepturilor asiguraților;
- asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor.

Observațiile Curții de Conturi:

- existența unor deficiențe privind evidența mijloacelor fixe:
 - neînregistrarea tuturor mijloacelor fixe din patrimoniul ASF într-un singur registru de evidență a mijloacelor fixe, în mod cronologic, existând mai multe evidențe ale mijloacelor fixe – registre cuprinzând evidența mijloacelor fixe aparținând fostelor autorități de reglementare în domeniul asigurărilor, pieței de capital și pensiilor private;

- neînregistrarea, în categoria mijloacelor fixe, a unor lucrări de investiții efectuate la mijloacele fixe luate cu chirie (centrala telefonică), în valoare de 148 mii lei, întreaga sumă fiind înregistrată în contul „Cheltuieli cu alte bunuri și prestări servicii”, în condițiile în care o parte din această sumă ar fi trebuit să fie analizată și repartizată corespunzător naturii lucrărilor și serviciilor recepționate, respectiv înregistrată în evidența contabilă ca investiție efectuată la un mijloc fix închiriat (centrala telefonică) și supusă amortizării, în conformitate cu conținutul documentelor justificative anexate operațiunii.
 - nerespectarea principiului contabilității de angajamente, în ceea ce privește corectarea unor erori aferente exercițiilor financiare precedente, prin înregistrarea pe cheltuielile anului 2014 a unei plăți în sumă de 18 mii lei, aferentă anului 2013, reprezentând „servicii de asigurare a suportului tehnic, întreținerea și service-ul imprimantelor”, ce trebuia înregistrată în contul „Rezultatul reportat”, pentru a nu denatura rezultatele financiare aferente anilor 2013 și 2014;
 - neurmărirea încasării creanțelor bugetare, reprezentând fonduri de recuperat de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS), aferente concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, plătite în perioada 2007-2014, provenind atât de la ASF (166 mii lei), cât și de la FGA (76 mii lei), nefiind efectuate toate demersurile pentru recuperarea acestor sume, în termenul legal de prescripție;
 - înregistrarea în evidența contabilă a unor provizioane (ajustări) pentru creanțele nerecuperate de la FNUASS, în sumă de 76 mii lei, fără îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute de lege pentru recunoașterea lor, nefiind efectuate analize privind eventualele cauze care au condus la nerecuperarea acestor creanțe și fără efectuarea tuturor demersurilor pentru recuperarea lor;
 - nefinalizarea procesului de inventariere și nevalorificarea rezultatelor inventarierii înainte de întocmirea situațiilor financiare aferente anului 2014, acțiunea de inventariere a elementelor de activ și pasiv ale ASF fiind finalizată la data de 16.04.2015, după depunerea situațiilor financiare la organele fiscale (în data de 18.02.2015). De asemenea, procesul de valorificare a rezultatelor inventarierii nu a fost încheiat până la data încheierii controlului;
 - nerespectarea prevederilor legale privind întocmirea notelor explicative la situațiile financiare, care nu cuprind explicații privind nefinalizarea procesului de inventariere înainte de întocmirea situațiilor financiare, aspect relevant și obligatoriu, conform prevederilor legale, în ceea ce privește prezentarea exactă a poziției financiare a ASF;
 - nerespectarea prevederilor contractuale din contractul subsecvent încheiat cu SC RST Media SRL.
La data de 13.12.2013, între ASF și SC RST Media SRL s-a încheiat Acordul-cadru de prestări servicii de management în domeniul comunicării și relații cu publicul, pentru o perioadă de 36 de luni, precum și Contractul subsecvent, pentru o perioadă de 12 luni (anul 2014). S-a constatat că ASF a efectuat, în cursul anului 2015, o plată suplimentară către SC RST Media SRL, aferentă Contractului subsecvent încheiat pentru anul 2014, în valoare de 27,6 mii lei, fiind astfel majorate cheltuielile totale ale ASF cu suma mai sus menționată, plătită necuvenit către SC RST Media SRL, în condițiile în care ASF a denunțat unilateral contractul încheiat cu SC RST Media SRL și nu a mai încheiat un nou contract subsecvent, aferent anului 2015.
- ASF nu a avut puncte de vedere divergente cu cele exprimate în raportul de control de către auditorii publici externi.

Recomandări:

- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru întocmirea unui registru unic de evidență a mijloacelor fixe, în conformitate cu prevederile Politicii contabile a Autorității de Supraveghere Financiară privind evidența mijloacelor fixe;
- ✓ înregistrarea în categoria mijloacelor fixe, a lucrărilor de investiții efectuate asupra mijloacelor fixe luate cu chirie și calcularea amortizării acestora, începând cu data efectuării recepției, în conformitate cu documentele justificative aferente achiziției și cu prevederile Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, precum și ale OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru respectarea prevederilor OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, în ceea ce privește înregistrarea în evidența contabilă a corecțiilor unor erori aferente exercițiilor financiare precedente;
- ✓ analiza creanțelor bugetare reprezentând fonduri de recuperat de la FNUASS, clarificarea componenței lor, inclusiv a sumelor care aparțin FGA, precum și efectuarea tuturor demersurilor pentru recuperarea lor;
- ✓ analiza condițiilor în care ajustările de valoare pot fi recunoscute, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ✓ efectuarea operațiunii de inventariere în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, precum și cu cele ale OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- ✓ întocmirea notelor explicative la situațiile financiare cu respectarea prevederilor OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii eventualelor prejudicii create ASF și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora, după caz, în situația neîncasării creanțelor bugetare reprezentând fonduri de recuperat de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate;
- ✓ analiza situației prezentate și dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea sumelor plătite fără temei legal către SC RST Media SRL.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și pentru dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior Autorității de Supraveghere Financiară, prin decizii, de către Curtea de Conturi:

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire, de către ASF, a măsurilor dispuse prin Decizia nr. X/40369/2014 (care privește și unele decizii emise în anii 2012 și 2013), s-a constatat nefinalizarea următoarelor măsuri:

- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale necesare în vederea recuperării debitelor restante;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create, în condițiile constatării prescrierii dreptului de a cere recuperarea debitelor și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării lor;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create prin efectuarea unor plăți nelegale, reprezentând primă de vacanță acordată contrar prevederilor propriului regulament de salarizare și compensații financiare acordate după împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a solicita această plată, și dispunerea măsurilor legale în vederea recuperării acestora;
- ✓ includerea în programele de control/audit intern a unor teme care să permită eventuala identificare a tipurilor de abateri constatate de Curtea de Conturi și în cazul altor operațiuni efectuate, pentru care să se dispună măsuri de înlăturare în consecință;
- ✓ stabilirea, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, a întinderii prejudiciilor create fostei Comisii Naționale a Valo- rilor Mobiliare, ca urmare a neaplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor publice, prevăzute de *OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative*, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- ✓ verificarea tuturor operațiunilor reprezentând cheltuieli de personal, stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli de personal acordate în mod nelegal ca urmare a emiterii de acte administrative prin încălcarea condițiilor legale privind validarea lor, recuperarea integrală a acestuia, regularizarea obligațiilor angajatorului și ale angajaților cu bugetul consolidat, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice; recuperarea, conform prevederilor legale în vigoare, a tuturor drepturilor plătite sub formă de primă de vacanță, premii, prime cu ocazia căsătoriei, precum și a tichetelor cadou acordate fără temei legal în anul 2012 pentru salariații entității, precum și regularizarea cu bugetele publice a impozitelor și contri- buțiilor virate; reglementarea prin lege a tuturor drepturilor de natură salarială care se acordă personalului CSSPP, autoritate administrativă autonomă, de specialitate, pentru a se asigura principiul supremației legii potrivit căruia drepturile de natură salarială se stabilesc numai prin norme juridice de forță legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor acordate sub formă de primă de vacanță, indemnizație pentru concediu de odihnă pentru toate persoanele care au intrat/ieșit în unitate pe parcursul anului 2012, iar în condițiile în care se vor constata drepturi stabilite și plătite eronat se vor lua măsuri de recuperare în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor de delegare, detașare, transferare, raportate la articolul bugetar „Deplasări, detașări, transferări”, atât în țară, cât și în străinătate, iar, în condițiile în care se vor constata abateri de aceeași natură cu cele prezentate în actul de control, se vor lua măsuri legale pentru recuperare.

În cazul măsurilor sus-menționate s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire.

Societăți bancare

Curtea de Conturi a desfășurat acțiuni de control care au avut următoarele teme:

1. *Verificarea operațiunilor ce intră în competența Curții de Conturi la Banca Națională a României*
2. *Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea reali- zării veniturilor și a efectuării cheltuielilor la:*

- SC Eximbank SA
- SC CEC Bank SA

1. Verificarea operațiunilor ce intră în competența Curții de Conturi la Banca Națională a României (BNR)

Banca Națională a României este banca centrală a României, instituție publică independentă, al cărui obiectiv fundamental îl reprezintă asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, având ca principale atribuții:

- elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;
- autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;
- emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;
- stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;
- administrarea rezervelor internaționale ale României.

Conform prevederilor art. 47 alin. (2) din *Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României*, „Operațiunile comer- ciale efectuate de Banca Națională a României, care se reflectă în bugetul de venituri și cheltuieli și în situațiile financiare anuale, sunt supuse controlului ulterior al Curții de Conturi.”

Observațiile Curții de Conturi:

- menținerea în contul „imobilizări în curs de execuție” a contravalorii unor lucrări și servicii nerecepționate, efectuate în anii precedenți, constând în:

- lucrări de amenajare efectuate, dar nerecepționate, la agențiile BNR Argeș și Buzău, în valoare totală de 8,8 mii lei;
- servicii de proiectare mobilier bibliotecă, în valoare de 95 mii lei.

⌚ În timpul controlului au fost efectuate recepțiile serviciilor și lucrărilor respective, operațiunea fiind înregistrată în evidența contabilă.

nefinalizarea contractului având ca obiect implementarea unui sistem informatic de procesare automată a operațiunilor desfășurate pe piețele financiare interne și internaționale. În condițiile în care contractul prevedea ca termen final de implementare data de 30.06.2012, s-a constatat că, până la data controlului, etapele de acceptanță finală și de intrare în producție a sistemului informatic nu au fost recepționate, termenul contractului nefiind prelungit;

deficiențe privind modul de întocmire a Registrului numerelor de inventar, respectiv:

- atribuirea aceluiași număr de inventar mai multor mijloace fixe;
- lipsa continuității în înregistrarea numerelor din Registrul numerelor de inventar;
- atribuirea unor numere de inventar pentru valoarea rezultată din reevaluarea mijloacelor fixe.

deficiențe privind modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la achizițiile de bunuri și servicii:

- nerespectarea, în unele cazuri, a obligației de întocmire și înaintare, atât către executantul lucrării, cât și către Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor (ANRMAP), a documentelor constatatoare privind îndeplinirea obligațiilor contractuale de către executant în cazul contractelor de achiziție publică.

⌚ Abaterea a fost remediată în timpul controlului, fiind întocmite documentele constatatoare pentru toate cele trei contracte de achiziții publice la care s-a constatat aspectul prezentat, acestea fiind înaintate atât contractantului, cât și către ANRMAP.

nerespectarea prevederilor legale privind întocmirea documentelor de recepție a unor bunuri/servicii, respectiv lipsa semnăturilor unor membri ai comisiilor de recepție pe procesele-verbale de recepție a unor bunuri/servicii și neemiterea, de către directorul direcției derulatoare a contractelor, a unei decizii interne de numire a comisiei de recepție.

existența unor inadvertențe între prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a BNR și cele ale Regulamentului nr. 8/2013 privind derularea activității de achiziții în BNR;

Prin intermediul prevederilor Regulamentului nr. 8/2013 privind derularea activității de achiziții în BNR a fost modificată competența Direcției Tehnică și Mentenanță privind efectuarea recepțiilor lucrărilor și serviciilor achiziționate, aceasta fiind extinsă la nivelul structurilor teritoriale ale BNR, aspect neprevăzut de Regulamentul de organizare și funcționare a BNR;

deficiențe privind modul de stabilire a obligațiilor de plată reprezentând taxa pe clădiri, respectiv declararea eronată, de către BNR, a materiei impozabile ce a stat la baza stabilirii, de către organele fiscale, a obligației de plată reprezentând taxa pe clădiri, fapt care a avut drept consecință plata unei taxe mai mari decât cea legal datorată.

⌚ În timpul controlului, Direcția Contabilitate a inițiat procedura legală de recuperare de la bugetul local a sumelor achitate, dar nedatorate, prin formularea unei cereri de restituire.

Banca nu a avut puncte de vedere divergente față de cele exprimate în raportul de control de către auditorii publici externi.

Recomandări:

- ✓ analizarea modului de derulare a contractului având ca obiect implementarea unui sistem informatic de procesare automată a operațiunilor desfășurate pe piețele financiare interne și internaționale și dispunerea tuturor măsurilor necesare pentru finalizarea acestuia; stabilirea întinderii eventualelor prejudicii create BNR și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- ✓ analizarea și înlăturarea cauzelor care au condus la reflectarea eronată, contrar prevederilor OMFP nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile, a informațiilor din Registrul numerelor de inventar;
- ✓ dispunerea de măsuri în vederea întocmirii documentelor de recepție a bunurilor, produselor și serviciilor achiziționate de bancă, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile și cu cele ale Regulamentului nr. 8/24.12.2013 privind derularea activității de achiziții în BNR;
- ✓ armonizarea prevederilor Regulamentului de Organizare și Funcționare al BNR cu cele ale Regulamentului de derulare a activității de achiziții, în ceea ce privește atribuțiile specifice ale direcțiilor din cadrul băncii;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale pentru recuperarea drepturilor ce se cuvin BNR, în condițiile în care aceasta a plătit către bugetul local sume nedatorate, cu titlu de taxă pe clădiri.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior RA Monetăria Statului:

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire, de către RA Monetăria Statului, a măsurilor dispuse prin Decizia nr. X/40433/2014 (care privește și unele decizii emise în anii 2012 și 2013), s-a constatat nefinalizarea următoarelor măsuri:

- ✓ calcularea și înregistrarea în evidența contabilă a penalităților datorate de unii clienți ai Regiei pentru întârzierea la plată a datoriilor acestora, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, ale Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată și ale Legii nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante; efectuarea tuturor demersurilor legale pentru recuperarea debitelor restante datorate de clienți, ținând cont de prevederile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create Regiei prin neefectuarea demersurilor legale, în termenul legal de prescriere, în

- vederea recuperării debitelor; dispunerea măsurilor legale de recuperare a prejudiciilor constatate;
- ✓ reflectarea în patrimoniul Regiei, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, a modificărilor intervenite în condițiile constatării inexistenței echipamentelor auxiliare, nereflectării reale a beneficiarilor unor plăți efectuate de Regie, înregistrării unor cheltuieli fără documente, aspecte prezentate în plângerile penale formulate de Regie;
 - ✓ efectuarea, în termenul legal de prescripție, a tuturor demersurilor legale care să permită recuperarea prejudiciilor pentru care Regia a sesizat organele de urmărire penală, prin Plângerea penală nr. 315474/29.06.2010 și prin completările la aceasta;
 - ✓ analiza și stabilirea situației reale a deconturilor aferente concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, pentru care Regia a primit de la FNUASS refuzul restituirii sumelor plătite de aceasta; analiza cauzelor care au generat refuzul și dispunerea de măsuri în consecință;
 - ✓ continuarea demersurilor legale în vederea obținerii titlurilor de proprietate pentru: terenul aferent sediului social al Regiei din București, Str. Fabrica de Chibrituri nr. 30; spațiul comercial din București, Bd. 1 Mai (actual Ion Mihalache) nr. 119, bloc 10, parter, sector 1. După obținerea actelor de proprietate se va proceda la înregistrarea bunurilor în patrimoniul Regiei, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată;
 - ✓ efectuarea, în termenul legal de prescripție, a tuturor demersurilor legale care să permită recuperarea prejudiciilor pentru care Regia a sesizat organele de urmărire penală, prin Plângerea penală nr. 315474/29.06.2010 și prin completările la aceasta.
- În cazul măsurilor sus-menționate s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Acțiuni cu această temă s-au efectuat la:

1. SC Eximbank SA;
2. SC CEC Bank SA.

SC Eximbank SA

SC Eximbank SA este o instituție bancară înființată prin HG nr. 189/1991 *privind aprobarea înființării Băncii de Export-Import a României, având ca obiect de activitate asigurarea creditelor pentru operațiuni de export sau import, asigurarea investițiilor din și în străinătate, precum și alte operațiuni bancare specifice.*

Ulterior, prin Legea nr. 96/2000 *privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României Eximbank SA*, modificată și completată, banca este definită ca o instituție specializată, prin care se derulează activități de susținere a mediului de afaceri românesc și a tranzacțiilor internaționale, prin instrumente financiar-bancare și de asigurări specifice.

SC Eximbank SA este organizată ca societate comercială pe acțiuni, al cărei acționar majoritar este statul român, reprezentat inițial prin Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, iar începând cu data de 11.11.2011, prin Ministerul Finanțelor Publice, în baza prevederilor OUG nr. 83/2011 *privind stabilirea unor măsuri referitoare la Banca de Export-Import a României Eximbank SA.*

SC Eximbank SA își desfășoară activitatea în numele și în contul statului, precum și în nume și în cont propriu, realizând pentru persoanele juridice legal constituite, rezidente sau nerezidente, activități specifice de finanțare, cofinanțare, refinanțare, asigurare, reasigurare, garantare, destinate să asigure dezvoltarea infrastructurii, dezvoltarea utilităților de interes public, dezvoltarea regională, susținerea activității de cercetare-dezvoltare, protecția mediului înconjurător, ocuparea și formarea personalului, susținerea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, precum și susținerea tranzacțiilor internaționale, în concordanță cu politica Guvernului României.

Observațiile Curții de Conturi:

- efectuarea unor plăți în valoare de 23 mii lei, reprezentând indemnizația unui membru al Consiliului de Administrație pentru participarea la ședințe, în perioada septembrie 2013-februarie 2014 (6 luni consecutive), fără a exista documente care să ateste prezența acestuia;
- neînregistrarea corectă în evidența contabilă a cheltuielilor generate de organizarea unor evenimente în afara sediului băncii (sesiuni de lucru: Poiana Brașov, în perioada 20-22 aprilie 2012; Sinaia, în perioada 24-26 februarie 2012; Eforie Nord, în perioada 13-15 iulie 2012), unele sume fiind evidențiate în contul de deplasări în țară, fără a fi defalcate pe categoriile specifice de cheltuieli pentru care au fost utilizate (diurnă, cheltuieli cu cazarea, cheltuieli cu masa), iar altele fiind înregistrate drept cheltuieli de protocol, în condițiile în care plățile respective reprezentau costul transportului cu autocarul și închiriere sală conferințe.
- ⌚ În timpul controlului s-a luat măsura creării unor conturi analitice pentru evidențierea cheltuielilor după conținutul lor economic.
- neînregistrarea corectă a amortizării unor mijloace fixe date în comodat (folosință gratuită) de către ASF, în perioada noiembrie 2013-decembrie 2014, cheltuielile aferente fiind evidențiate în categoria cheltuielilor deductibile fiscal la calculul impozitului pe profit;
- banca nu a completat și depus, la organele fiscale competente, Declarația de impunere privind taxa pe clădiri aferentă perioadei 26.07.2013-30.06.2014 și, pe cale de consecință, nu a efectuat plata, estimată la 230 mii lei. Pentru perioada 01.01-30.06.2014, banca a prezentat documente din care rezultă că taxa pe clădiri a fost plătită de către proprietarul de drept al clădirii (RA APPS SAIFI), în condițiile în care această taxă ar fi trebuit să fie plătită de către SC Eximbank SA;
- deficiențe privind încheierea și derularea contractului de subînchiriere încheiat între SC Eximbank SA și SC Kiseleff Property SRL, în calitate de sublocator (locatar al RA APPS SAIFI, proprietarul de drept al clădirii), pentru sediul în care banca își desfășoară activitatea;

- plata în avans a chiriei și a celorlalte cheltuieli prevăzute în contract (taxa pentru servicii și chiria pentru un număr de 50 de locuri de parcare), pentru întreaga perioadă contractuală (5 ani), în condițiile în care există posibilitatea de reziliere a contractului de locațiune încheiat între proprietar și SC Kiseleff Property SRL și, implicit, riscul ca banca să nu-și poată recupera chiria plătită în avans către SC Kiseleff Property SRL;
- plata, de către SC Eximbank SA, a contravalorii unor lucrări de amenajare specifice activității bancare (înlocuire mocheta în cadrul birourilor) în valoare de 19 mii euro, care, prin contract, erau stabilite în sarcina SC Kiseleff Property SRL care își asumase obligația prin contract;
- întocmirea procesului-verbal de recepție, încheiat la terminarea lucrărilor de amenajare spații, fără respectarea unor prevederi cuprinse în ordinul președintelui SC Eximbank SA, respectiv fiind semnat doar de două persoane (din cele patru numite în comisia de recepție), în condițiile în care prevederile ordinului președintelui Eximbank stipulau: „În cazul în care unul dintre membrii comisiei lipsește, nefiind prezent în bancă, acesta va fi reprezentat în cadrul comisiei de înlocuitorul său de drept”.

Banca nu a avut puncte de vedere divergente față de cele exprimate în raportul de control de către auditorii publici externi.

Recomandări:

- ✓ analiza, împreună cu acționarul majoritar al băncii, a tuturor cazurilor în care au fost efectuate plăți reprezentând indemnizații de ședință unor membri care au absentat, în vederea stabilirii responsabilităților, a întinderii eventualelor prejudicii create băncii și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- ✓ analizarea și înlăturarea cauzelor care au condus la înregistrarea eronată a unor cheltuieli în evidența contabilă a băncii, contrar prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată;
- ✓ reglementarea situației create prin neplata, de către bancă, a taxei pe clădiri, aferentă perioadei 26.07.2013-30.06.2014, în conformitate cu prevederile Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și comunicarea către RA-APPS a aspectelor prezentate în constatări;
- ✓ urmărirea derulării contractului de subînchiriere încheiat între SC Eximbank SA și SC Kiseleff Property SRL și dispunerea tuturor măsurilor necesare pentru evitarea producerii riscului pierderii chiriei plătite în avans;
- ✓ analiza situației prezentate și efectuarea tuturor demersurilor legale pentru recuperarea sumelor achitate de bancă pentru efectuarea unor lucrări de amenajare care, conform contractului, erau în sarcina SC Kiseleff Property SRL;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru efectuarea recepției bunurilor/serviciilor/lucrărilor achiziționate de bancă, cu respectarea tuturor prevederilor legale și a reglementărilor interne;
- ✓ efectuarea de verificări prin sistemul propriu de control/audit intern al băncii, în vederea identificării și înlăturării tipurilor de nereguli pentru care banca a luat măsuri de remediere în timpul controlului.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

SC CEC Bank SA

SC CEC Bank SA reprezintă cea mai veche instituție bancară din România și unul dintre cele mai cunoscute branduri românești, cu o vechime de 151 de ani, fiind prima instituție de credit din România - Casa de Depuneri și Consemnațiuni, numită ulterior Casa de Economii și Consemnațiuni.

SC CEC Bank SA este astăzi o bancă comercială universală, competitivă, care oferă clienților produse și servicii diverse, urmărind, cu precădere, finanțarea IMM-urilor, a agriculturii, a administrațiilor publice locale, precum și a acelor proiecte care, prin natura lor, contribuie la dezvoltarea economică, la crearea și menținerea locurilor de muncă.

Banca funcționează în conformitate cu prevederile OUG nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată, cu modificările și completările ulterioare și în conformitate cu statutul propriu, aprobat prin Ordinul Ministerului Economiei și Finanțelor nr. 425/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Observațiile Curții de Conturi:

- deficiențe privind modul de efectuare a inventarierii, precum și valorificarea rezultatelor acestei operațiuni, aferente anilor 2013-2014, astfel:
 - existența unor diferențe între datele evidențiate în contabilitatea analitică și cea sintetică, respectiv între informațiile cuprinse în diverse aplicații informatice ale băncii, menționate în procesele-verbale cuprinzând rezultatele inventarierii conturilor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aferente operațiunilor cu clientela, la nivelul sucursalelor, în curs de rezolvare la data controlului. Acest aspect a fost constatat și în verificările anterioare ale Curții de Conturi, diferențele fiind analizate de către bancă și soluționate, prin realizarea de noi configurări și dezvoltarea de noi funcționalități ale sistemului IT al băncii;
 - existența unor lucrări nerecepționate din anii precedenți în soldul contului „Imobilizări în curs”, la data de 31.12.2014.
- 🕒 În timpul controlului au fost recepționate două dintre lucrările de amenajare, aflate în componența soldului contului „Imobilizări corporale în curs de execuție” la data de 31.12.2014, efectuate la unele agenții CEC Bank.
- neutilizarea aplicației informatice pentru efectuarea inventarierii, recepționate și plătite în anul 2012, împreună cu echipamentele electronice (imprimante, cititoare de coduri de bare, etichete), necesare acestui scop. Conform contractului de vânzare-cumpărare, vânzătorul avea obligația să livreze echipamentele achiziționate, să instaleze și să implementeze aplicația software de inventariere, să facă integrarea aplicației cu sistemul existent și să execute școlarizarea operatorilor în

utilizarea aplicației, în maximum 50 de zile de la data semnării contractului, respectiv până la data de 4 noiembrie 2011.

Din analiza informațiilor prezentate de bancă reiese că aplicația informatică pentru efectuarea inventarierii, recepționată în anul 2012, nu a fost utilizată până la data controlului din cauza apariției unor modificări legislative privind încadrarea mijloacelor fixe, după implementarea principiilor IFRS.

În timpul controlului, CEC Bank SA a încheiat cu furnizorul un protocol de acceptare a structurii funcționale a aplicației de inventariere, actualizate cu aceste modificări.

neurmărirea și neîncasarea contravalorii unor debite neautorizate, aferente unor conturi de debit card reziliate, în sumă totală de 347 mii lei;

existența unor neclarități în norma procedurală internă privind achiziția de bunuri, servicii și lucrări în cadrul CEC Bank SA., intrată în vigoare la data de 10.12.2013, în cazul procedurii de *negociere necompetitivă, respectiv fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare*, nefiind detaliată modalitatea de lucru, respectiv structura care derulează etapele achiziției (transmiterea invitației la negocieri, depunerea ofertei preliminare, derularea negocierilor, comunicarea rezultatului negocierilor).

Banca nu a avut puncte de vedere divergente cu cele exprimate în raportul de control de către auditorii publici externi.

Recomandări:

- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și ale Legii Contabilității nr. 82/1991; finalizarea operațiunilor de valorificare a inventarierii, aferente anilor 2013-2014, identificarea și analizarea diferențelor existente între evidența contabilă analitică și cea sintetică a băncii: analiza soldului contului „Imobilizări în curs” și dispunerea măsurilor necesare pentru efectuarea recepției acestora;
- ✓ analiza situației prezentate și dispunerea măsurilor necesare pentru punerea în funcțiune a aplicației informatice de inventariere;
- ✓ dispunerea măsurilor legale ce se impun în vederea recuperării de la persoanele beneficiare a sumelor reprezentând debite neautorizate, aferente unor conturi de card reziliate; analiza și stabilirea eventualelor prejudicii create băncii;
- ✓ completarea normei procedurale interne privind achiziția de bunuri, servicii și lucrări în cadrul CEC Bank SA, cu specificarea tuturor responsabilităților privind derularea etapelor procesului de achiziții.

Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. X/40243/2014 s-a constatat nefinalizarea a două măsuri din cele cinci dispuse, pentru care s-a aprobat prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire.

*
* *

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori, în domeniul privatizării

I. Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior prin decizii, ca urmare a controalelor în domeniul privatizării, efectuate la Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS), actual Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS)

I.1. În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2011, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare, s-a constatat că următoarele măsuri nu sunt finalizate:

- ✓ cu privire la nerespectarea clauzelor privind efectuarea investițiilor asumate prin contractele de privatizare, referitor la Contractul de vânzare acțiuni nr. 56/1996 privind privatizarea SC Amonil SA Slobozia, în cazul căruia s-au dispus măsurile:
 - inițierea tuturor măsurilor legale în vederea încasării de la cumpărătorii a debitului (actualizat la inflație), stabilit de către instanță în sarcina acestora, reprezentând penalități solicitate de vânzător pentru nerealizarea investițiilor;
 - stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a necalculării penalităților datorate de cumpărătorii, pentru nerealizarea investițiilor, ținând cont de echivalentul în lei a sumei în USD înscrise în contract, care nu a fost investită la datele scadente din Programul de investiții; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciului creat;
 - stabilirea întinderii eventualelor prejudicii cauzate, în cazul altor contracte de privatizare, de neacționarea în instanță, în termenul de prescripție, în vederea obligării cumpărătorilor la plata penalităților datorate pentru nerealizarea investițiilor; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea eventualelor prejudicii constatate,
- ✓ cu privire la neîndeplinirea de către cumpărătorii a angajamentelor cu privire la menținerea numărului de angajați ai societății, existenți la data semnării contractului de privatizare (constatare identificată în cazul Contractelor de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 56/1996 privind privatizarea SC Amonil SA Slobozia, nr. 1261/1997 privind privatizarea SC Comvex SA Constanța, nr. 1472/1997 privind privatizarea SC DMAI Unirea SA București) s-a dispus analiza modului în care cumpărătorii respectă obligația asumată prin contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, privind numărul de personal, și stabilirea, după caz, a

măsurilor ce se impun, măsură ce nu a fost finalizată, deși Direcția Postprivatizare din cadrul Autorității pentru Administrarea Activelor Statului a elaborat procedura operațională „Urmărirea respectării obligațiilor privind protecția socială angajate de cumpărători, cuprinse în contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, care cuprinde inclusiv obligațiile privind păstrarea numărului de salariați/locuri de muncă la societățile privatizate”, procedură ce nu a fost pusă în practică.

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a acestora, iar în cazul nedisponerii de măsuri pentru recuperarea prejudiciilor fiind formulată propunere de sesizare a organelor de urmărire penală, în baza art. 64 din Legea nr. 94/1992, republicată.

I.2. În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2012, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului privind îndeplinirea de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare, s-a constatat că:

- ✓ următoarele măsuri nu sunt finalizate:
 - *analizarea modului de îndeplinire, de către partenerii din contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, a obligațiilor asumate prin acestea și inițierea măsurilor legale ce se impun pentru ducerea lor la îndeplinire, având în vedere stadiul realizării unor clauze contractuale, analiză dispusă în condițiile constatării nestabilirii, de către părți a prețului pentru acțiunile suplimentare, provenite din conversia în acțiuni a datoriilor societății către furnizorii de utilități și netransferării acțiunilor suplimentare către cumpărător, în cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 33/2003 privind privatizarea SC Roman SA Brașov;*
 - *dispunerea de măsuri în vederea recuperării drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, dispusă în condițiile în care s-a constatat nerecuperarea, de către AVAS, a daunelor interese determinate de desființarea unui contract de privatizare, în cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 949/1997 privind privatizarea SC Organe de Asamblare SA Brașov,*
- ✓ următoarele măsuri sunt în curs de derulare:
 - *înregistrarea drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în evidența contabilă a instituției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 82/1991 a contabilității, precum și cu prevederile OMF nr. 1.917/2005 privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituții publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;*
 - *stabilirea întinderii prejudiciilor create Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului prin pierderea unor drepturi de creanță ale instituției în condițiile acționării cu întârziere în instanță, în afara termenului de prescripție și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor, dispuse ca urmare a constatării faptului că instituția cu atribuții în domeniul privatizării a pierdut dreptul de a solicita restituirea unor datorii, înscrise în contractele de privatizare a unor societăți comerciale, în condițiile în care a acționat cu întârziere în instanță pentru restituirea lor, în afara termenului de prescripție, în cazul contractelor de vânzare-cumpărare de acțiuni: nr. 749/1998 privind privatizarea SC Kandia SA Timișoara, nr. 143/1999 privind privatizarea SC Semănătoarea SA București și nr. 949/1997 privind privatizarea SC Organe de Asamblare SA Brașov.*

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a acestora.

I.3. În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2012, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia „controlului privind modul de stimulare a procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat”, s-a constatat:

- ✓ cu privire la măsurile:
 - *elaborarea programului de audit public intern, de către AVAS, în conformitate cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern;*
 - *inclusiunea în programele de control/audit intern ale AVAS a unor acțiuni care să permită eventuala identificare a tipurilor de abateri, constatate de Curtea de Conturi, și în cazul altor operațiuni pentru care să se dispună măsuri de înlăturare a abaterilor în consecință,*
- dispușe în condițiile în care s-a constatat necuprinderea în programul de audit public intern, cel puțin o dată la trei ani, a unor acțiuni privind fondurile de restructurare acordate, AAAS a introdus în Planul de audit pentru anul 2013 o acțiune privind fondurile de restructurare acordate, fără a prezenta informații cu privire la modul de finalizare a acesteia;
- ✓ cu privire la măsura Inventarierea drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, rezultate în urma acordării de fonduri, de către instituțiile cu atribuții în domeniul privatizării, în scopul stimulării procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii; înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, dispusă în condițiile în care s-au constatat deficiențe privind modul de reflectare în evidența contabilă a drepturilor de creanță ale Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, rezultate în urma acordării fondurilor de restructurare (drepturi de creanță a căror evidență operativă este ținută de Direcția Politici Comunitare și Dialog Social, pe fiecare societate comercială și pe convențiile aferente), Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului a

comunicat că a inițiat efectuarea unei inventarii asupra celor 824 de convenții rămase în monitorizare, fără a prezenta documente în susținerea acestei afirmații. De asemenea, nu au fost prezentate documente din care să reiasă că această operațiune acoperă analiza tuturor drepturilor de creanță rezultate în urma acordării fondurilor de restructurare.

✓ cu privire la măsurile:

- înregistrarea sumelor reprezentând drepturi de creanță anulate în baza unor hotărâri judecătorești, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, până la analizarea și clarificarea răspunderii pentru pierderea produsă Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, și ale OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia;
- stabilirea întinderii prejudiciilor create Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului prin nerespectarea procedurilor legale de recuperare a drepturilor de creanță, soldată cu pierderea în instanță a acestor drepturi, și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor, măsuri dispuse în condițiile în care s-a constatat pierderea unor drepturi de creanță, în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori, respectiv:
 - o prescrierea dreptului de solicitare, de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, a restituirii, de către societățile beneficiare de fonduri de restructurare, a sumelor primite;
 - o neînscriserea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului la masa credală a SC Doljchim SA Craiova, deși aceasta figura cu debite în evidența instituției la momentul deschiderii procedurii de insolvență;
 - o nesusținerea cu probe în instanță a solicitării drepturilor de creanță, rezultate din acordarea de credite fără dobândă, prin convențiile încheiate în baza OG nr. 13/1995 privind unele măsuri de accelerare a procesului de restructurare a regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, de întărire a disciplinei financiare și de îmbunătățire a decontărilor în economie,

AAAS a comunicat că au fost înregistrate în evidența contabilă, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, drepturi de creanță anulate în baza unor hotărâri judecătorești, în valoare totală de 971 mii lei, dar nu a prezentat documente sau informații din care să reiasă că toate sumele reprezentând drepturi de creanță anulate în baza unor hotărâri judecătorești au fost înregistrate în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, până la analizarea și clarificarea răspunderii pentru pierderea produsă instituției în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori. AAAS nu a prezentat documente sau informații din care să rezulte că a dispus măsuri pentru stabilirea întinderii și recuperarea eventualelor prejudicii, create ca urmare a pierderii unor drepturi de creanță datorită nerespectării procedurilor legale de recuperare a acestora.

Având în vedere stadiul măsurilor, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a acestora.

I.4. În urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia emisă în anul 2014, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii cu tema „Controlul respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare”, s-a constatat:

✓ următoarele măsuri nu sunt finalizate:

- Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului va solicita Cumpărătorilor societăților comerciale SC Piscicola SA Sarichioi, SC Piscicola SA Sulina, SC Piscicola SA Jurilovca, SC Piscicola SA Tulcea și SC Piscicola SA Murighiol să dispună societăților în cauză să acționeze în vederea: inventarii tuturor terenurilor transferate societăților comerciale, de către statul român, spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în condițiile legii (inclusiv în cazul terenurilor aferente construcțiilor înstrăinate prin procedura vânzării de active sau ca urmare a sechestrelor instituite de autoritățile publice locale pentru neplata datoriilor la bugetul de stat, anterior privatizării);
- inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărători de a majora capitalul social al societăților comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului.

Aceeași măsură se va aplica și în cazul terenurilor pentru care s-a constatat că existau certificate de atestare a dreptului de proprietate la momentul privatizării, dar nu erau înregistrate în capitalul social al societăților în cauză;

- efectuarea, de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, a tuturor demersurilor legale, necesare în vederea intrării în posesia acțiunilor emise, după privatizare, de către societățile comerciale, ca urmare a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, și care au fost atribuite altor entități, la solicitarea acestora, și nu instituției publice implicate în privatizare, conform Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării;
- cuprinderea în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni a unei clauze prin care să se prevadă obligația cumpărătorului de a determina societatea privatizată să facă toate demersurile legale pentru: obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, majorarea capitalului social cu valoarea terenurilor și emiterea de acțiuni ce vor reveni de drept instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, pentru evitarea pe viitor a producerii unor abateri de natura celor constatate, măsură dispusă în condițiile în care s-a constatat „Neclarificarea regimului juridic al terenurilor de incintă și aferente construcțiilor unor societăți comerciale; neluarea măsurilor legale pentru obținerea, de către unele societăți comerciale, a

certificatelor de atestare a dreptului de proprietate; deficiențe cu privire la majorarea capitalului social, al unor societăți comerciale, cu valoarea terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate”, la următoarele contracte de privatizare: Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/10.11.2000 privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi, Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT19/16.05.2003 privind privatizarea SC Piscicola SA Sulina, Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT32/05.09.2003 privind privatizarea SC Piscicola SA Jurilovca, Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/30.09.2003 privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea, Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. B018/27.04.2004 privind privatizarea SC Piscicola SA Murighiol;

- analiza de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului a situației constatate și dispunerea măsurilor legale în consecință, măsură dispusă în condițiile în care s-a constatat nerespectarea, de către cumpărător, a unor clauze contractuale; deficiențe, în activitatea instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, cu privire la urmărirea respectării de către cumpărător a clauzelor din contractul de privatizare, astfel:
- în cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. TL74/10.11.2000 privind privatizarea SC Piscicola SA Sarichioi s-au constatat următoarele:
 - nerespectarea, de către cumpărător, a obligației asumate prin contract privind cesionarea, cu acordul vânzătorului, a acțiunilor cumpărate;
 - neaplicarea, de către vânzător, a măsurilor sancționatorii prevăzute de lege, în condițiile nerespectării de către cumpărător a obligației în cauză.
- în cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. CT35/30.09.2003 privind privatizarea SC Piscicola SA Tulcea s-au constatat următoarele:
 - nerespectarea, de către cumpărător, a clauzei privind obligația acestuia de a depune la Inspectoratul pentru Protecția Mediului Tulcea documentația necesară autorizării obiectivului privatizat;
 - instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării a procedat la încetarea monitorizării postprivatizare, deși cumpărătorul nu a făcut dovada depunerii documentației necesare autorizării obiectivului privatizat, în conformitate cu Legea nr. 137/1995 privind protecția mediului,

Pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

➤ **nefinalizarea următoarelor măsuri:**

- urmărirea realizării tuturor drepturilor ce i se cuvin, ca urmare a nerespectării de către cumpărător a clauzei contractuale privind nivelul producției de automobile asumat prin contractul de privatizare. Punerea în aplicare a prevederilor OUG nr. 90/2013 privind unele măsuri speciale pentru compensarea și decontarea unor creanțe reciproce rezultate din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat între Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și Ford Motor Company;
- înaintarea, Guvernului României, a Actului adițional nr. 1/16.03.2012, prin care s-au modificat unele clauze din Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/12.09.2007, pentru modificarea Legii nr. 36/2008 privind unele măsuri pentru privatizarea SC Automobile Craiova, în vederea definitivării tuturor etapelor de aprobare a acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, și HG nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, **măsuri dispuse în condițiile în care s-au constatat următoarele:**
 - nerealizarea gradului de integrare a producției asumat de cumpărător prin contractul de privatizare;
 - nerealizarea nivelului producției de automobile asumat de cumpărător prin contractul de privatizare;
 - nefinalizarea, de către părți, a punerii în practică a mecanismului de compensare a pretențiilor reciproce, ce presupune încheierea unui contract de cont escrow cu The Royal Bank of Scotland plc. Edinburgh, Sucursala România, pentru transferarea în contul escrow a diferenței dintre suma de 14.250 mii euro, reprezentând Daune/Penalități datorate AAAS, de către SC Ford România SA, pentru nerealizarea nivelului producției de automobile, și suma determinată de experți independenți prin Raportul Inițial, sumă ce reprezintă venit al statului, conform OUG nr. 90/2013;
 - nesupunerea spre aprobare, prin lege, a modificărilor intervenite prin act adițional la Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 61/12.09.2007 privind privatizarea SC Automobile Craiova SA, contract aprobat prin Legea nr. 36/2008 privind unele măsuri pentru privatizarea SC Automobile Craiova SA.

Pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

II. Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior prin decizii, ca urmare a unor controale efectuate, după caz, la Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie sau la Departamentul pentru Energie, pentru domenii ce se găsesc actual în competența Direcției Generale Societăți Comerciale din cadrul Ministerului Energiei, Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Mediului de Afaceri

II.1. În cazul verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin decizia emisă în anul 2011 pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii „verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare”, a societăților comerciale al căror obiect de activitate privește gazele naturale, s-a constatat:

- ✓ nefinalizarea, în cazul Contractului de privatizare nr. 7/2004 a SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș, a măsurii privind clarificarea neconcordanțelor/diferențelor între datele privind Activele de Bază (rețele de distribuție și stații de reglare-

măsurare), înscrise în contractele de privatizare și cele rezultate în urma investigațiilor efectuate de vânzător, măsură dispusă în condițiile în care s-au constatat: neconcordanțe între datele privind Activele de Bază (rețele de distribuție și stații de reglare-măsurare) înscrise în Contractele de privatizare și cele rezultate în urma investigațiilor efectuate de Vânzător; neclarificarea diferențelor constatate de către instituția cu atribuții în domeniul privatizării;

✓ nefinalizarea măsurilor prin care s-au dispus:

- Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie va solicita cumpărătorilor societăților comerciale Distrigaz Sud SA București și Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș să dispună societăților în cauză să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societăților, de către statul român, spre administrare și folosință, întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor;
- inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărători de a majora capitalul social al societăților comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului.

Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat nerespectarea de către părți a termenului de un an de la „Data Finalizării” pentru efectuarea majorării capitalului social al societăților comerciale cu valoarea aferentă „Terenurilor în curs de clarificare”.

Pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

II.2. În cazul verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin decizia emisă în anul 2014 pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia „Controlului respectării de către autoritățile cu atribuții în domeniul privatizării a metodelor și procedurilor de privatizare”, în cazul societăților comerciale al căror obiect de activitate privește gazele naturale, **s-a constatat:**

✓ nefinalizarea măsurii prin care s-a dispus efectuarea tuturor demersurilor legale ce se impun pentru clarificarea de către părți a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate prin clauza „Aspecte privind tarifele” din Contractul privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și din Contractul privind privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu-Mureș; stabilirea efectelor financiare negative în cazul constatării nerespectării clauzelor în cauză și aplicarea măsurilor necesare înlăturării lor, aceasta în condițiile în care s-a constatat neclarificarea îndeplinirii clauzei „Aspecte privind tarifele”, privind:

- aplicarea, pentru prima perioadă de reglementare, a unei reduceri de 15% asupra tarifului de distribuție a gazelor naturale stabilit de Autoritatea de Reglementare (abatere identificată în cazul Contractului nr. 6/2004 privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București și a Contractului nr. 7/2004 privind privatizarea SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș);
- cedarea, în întregime, consumatorilor de la începutul celei de a doua perioade de reglementare a creșterii eficienței economice realizate de Societate în activitatea reglementată de distribuție a gazelor naturale în prima perioadă de reglementare, care depășește obiectivele de eficiență stabilite în acest sens de Autoritatea de Reglementare (abatere identificată în cazul Contractului nr. 6/2004 privind privatizarea SC Distrigaz Sud SA București).

Pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

II.3. În cazul verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin decizia emisă în anul 2009, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii „Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare a SC PETROM SA”, efectuate la Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, **s-a constatat nefinalizarea măsurilor** prin care s-a dispus:

✓ instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării va solicita Cumpărătorului să dispună SC PETROM SA să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societății, de către statul român, spre administrare și folosință, întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor;

✓ inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărător de a majora capitalul social al societății comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care SC PETROM SA a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, care administrează acțiunile în numele statului,

Aceste măsuri au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat:

- neurmărirea, de către instituția cu atribuții în domeniul privatizării, a modului în care Cumpărătorul și-a respectat obligația asumată prin Contractul de privatizare nr. 5/2004, respectiv de a „depune toate eforturile rezonabile pentru a determina Societatea să pregătească în mod corespunzător documentația necesară și să depună cereri pentru obținerea tuturor certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra Terenurilor în curs de Clarificare, conform legii și în timp util, pentru efectuarea majorărilor de capital social;
- neurmărirea, de către instituția publică cu atribuții în domeniul privatizării, a modului de îndeplinire de către Cumpărător a angajamentelor asumate prin contractul de privatizare, privind terenurile în curs de clarificare. Totodată, nu s-a urmărit respectarea, de către societate, a prevederilor art. 12, alin. (3) din Legea nr. 137/2002, potrivit căreia: „Administratorii societății comerciale sunt obligați să solicite înregistrarea majorării capitalului social la Oficiul Registrului Comerțului în termen de 30 de zile de la data emiterii certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor”.

S-a constatat că au fost inițiate demersuri în sensul măsurilor dispuse prin Decizia emisă în anul 2009, măsuri care nu au fost finalizate însă în condițiile în care:

- SC OMV Petrom SA nu a obținut certificatul de atestare a dreptului de proprietate pentru toate terenurile transferate societății de către statul român, spre administrare și folosință;
- nu s-a majorat capitalul social al SC OMV Petrom SA, cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor în suprafață totală de 1386 ha, pentru care societatea a obținut un număr de 1873 de certificate de atestare a dreptului de proprietate și nu s-a transmis pachetul de acțiuni aferent, în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului, deși termenul de finalizare al acestei acțiuni, prevăzut în contractul de privatizare, era de 3 ani de la Data Finalizării (14.12.2007).

Cu privire la stadiul ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse, Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie a prezentat două documente primite de la SC OMV Petrom SA, prin care aceasta confirmă că a realizat un inventar al tuturor terenurilor primite în administrare și/sau folosință de la statul român, conform datelor/informațiilor disponibile în evidențele sale și pentru care la momentul privatizării era prevăzută aplicarea procedurilor din HG 834/1991 pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate și, de asemenea, a semnat un contract de prestări servicii în vederea actualizării valorii terenurilor.

Având în vedere situația de fapt, Departamentul pentru Energie-Direcția Generală Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului în Energie a întocmit, în anul 2014, MEMORANDUMUL cu tema „Stadiul majorării capitalului social cu valoarea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate obținute de către SC OMV PETROM SA”, aprobat de Guvernul României, în aprilie 2014.

Prin MEMORANDUM, Departamentul pentru Energie propune: „Având în vedere cele prezentate, supunem analizei și deciziei aprobarea pentru reluarea corespondenței și discuțiilor cu OMV Aktiengesellschaft privind posibilitatea modificării prevederilor contractuale și, în cazul obținerii acestui acord, inițierea unui act normativ pentru modificarea prevederilor Legii nr. 555/2004 privind unele măsuri pentru privatizarea Societății Naționale a Petrolului „Petro” - SA București, precum și menționarea în cadrul Adunării Generale a Acționarilor a problemelor semnalate, întrucât până la această dată nu au fost duse la îndeplinire deciziile Curții de Conturi a României privind terenurile transferate OMV Petrom de către Statul român spre administrare și/sau folosință”.

Cu privire la situația actuală s-a constatat că demersurile nu au avansat.

Având în vedere stadiul prezentat, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

III. În cazul verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin deciziile emise în anii 2012 și 2013, pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia acțiunii „Verificarea modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de privatizare a societăților comerciale al căror obiect de activitate privește energia electrică” efectuată la SC Electrica SA, ce a avut în vedere următoarele contracte de vânzare-cumpărare acțiuni:

- Contractul privind privatizarea SC „Electrica Banat” SA, încheiat în data de 19.07.2004;
- Contractul privind privatizarea SC „Electrica Dobrogea” SA, încheiat în data de 19.07.2004;
- Contractul nr. S14/15.06.2005 privind privatizarea SC „Electrica Moldova” SA, încheiat în data de 04.04.2005;
- Contractul nr. S15/15.06.2005 privind privatizarea SC „Electrica Oltenia” SA, încheiat în data de 05.04.2005;
- Contractul nr. 52/11.06.2007 privind privatizarea SC „Electrica Muntenia Sud” SA, s-a constatat:

➤ **Nefinalizarea următoarelor măsuri:**

- ✓ SC Electrica SA va lua măsurile necesare și legale pentru susținerea în instanță a intereselor statului în condițiile nerespectării de către cumpărători a unor clauze din contractele de privatizare a SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Banat” SA și SC „Electrica Dobrogea” SA;
- ✓ inițierea și desfășurarea, de către SC Electrica SA, a tuturor demersurilor legale, pentru susținerea intereselor statului, în condițiile nerespectării, de către cumpărători și/sau societățile privatizate, a unor clauze din contractele de privatizare a SC „Electrica Oltenia” SA, SC „Electrica Muntenia Sud” SA și SC „Electrica Moldova” SA;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create SC Electrica SA prin neaplicarea penalităților prevăzute în contractele de privatizare a SC „Electrica Banat” SA, SC „Electrica Dobrogea” SA, SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA, pentru nerespectarea, de către cumpărători, a unora dintre clauzele contractuale.

Măsurile au fost dispuse în condițiile în care s-au constatat următoarele abateri:

- nerespectarea, de către Cumpărător, a obligațiilor contractuale privind determinarea societății să realizeze indicatorii financiari prevăzuți în Planul de Afaceri Inițial din Contractul de Privatizare.
Această abatere s-a constatat în cazul derulării Contractului privind privatizarea SC „Electrica Oltenia” SA.
- neefectuarea, de către Vanzător, a analizei privind modul de îndeplinire, de către Cumpărător, a prevederilor contractuale referitoare la „Achiziționarea de Active” care să fie adecvate unui anumit scop și evaluate la o valoare de piață echitabilă, precum și respectarea modalităților de achiziție prevăzute în contract (licitație deschisă și llicitație restrânsă) a acestor active.
Abaterea a fost constatată în cazul derulării Contractului privind privatizarea SC „Electrica Muntenia Sud” SA.
- nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea să respecte prevederile din statut referitoare la obligația Adunării Generale a Acționarilor sau Consiliului de Administrație, de a aproba sau de a respinge încheierea oricărui contract cu o Parte afiliată sau o serie de contracte cu o Parte afiliată.

Această abatere s-a constatat în cazul derulării Contractului privind privatizarea SC „Electrica Muntenia Sud” SA.

- nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației asumate prin contract, de a determina societatea ca în perioada de restricție să furnizeze Vânzătorului informații solicitate în legătură cu respectarea oricăror prevederi din contractul de privatizare.

Abaterea s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA.

- nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației contractuale de a determina societatea să respecte frecvența organizării ședințelor Consiliului de Administrație (cel puțin o dată pe lună) și de a transmite tuturor administratorilor procesele-verbale ale ședințelor Consiliului de Administrație, în termen de cinci zile lucrătoare după ședință.

Această abatere s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA.

- nerespectarea, de către Cumpărător, în calitatea sa de acționar majoritar, a obligației de a determina societatea să întocmească și să transmită Vânzătorului, în Perioada de Restricție, Rapoarte trimestriale/semestriale privind Contractele cu Părți Afiliate, în termen de o lună de la sfârșitul fiecărui trimestru/semestru al Exercițiului Financiar.

Această abatere s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA.

- nerespectarea, atât de către vânzător, cât și de către societate, anterior sau la data finalizării, a obligației privind încheierea contractului de management al comunicațiilor, precum și nerespectarea obligației asumate de către cumpărător, ca în termen de trei luni de la finalizare, să determine societatea să încheie acest contract.

Această abatere s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a SC „Electrica Moldova” SA și SC „Electrica Oltenia” SA.

- nedeterminarea Societății, de către Cumpărător, să utilizeze Prețul Acțiunilor Nou Emise în scopul finanțării investițiilor necesare pentru dezvoltarea activităților de distribuție și furnizare a energiei electrice, cu influență directă asupra stabilirii tarifelor de distribuție a energiei electrice.

Această abatere s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a SC „Electrica Banat” SA, SC „Electrica Dobrogea” SA, SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA.

➤ **nefinalizarea următoarelor măsuri:**

- ✓ SC Electrica SA va solicita Cumpărătorilor societăților comerciale SC „Electrica Banat” SA, SC „Electrica Dobrogea” SA, SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA, să dispună societăților în cauză, să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societății, de către statul român, spre administrare și folosință; întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în condițiile legii;

- ✓ inițierea, pe cale de consecință a celor menționate mai sus, a demersurilor pe lângă Cumpărători de a majora capitalul social al societăților comerciale cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care acestea au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării, care administrează acțiunile în numele statului.

Aceeași măsură se va aplica și în cazul terenurilor pentru care s-a constatat că existau certificate de atestare a dreptului de proprietate la momentul privatizării, dar nu erau înregistrate în capitalul social al societăților în cauză.

Măsurile au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat:

- neefectuarea demersurilor în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, pentru terenurile aflate în administrarea societăților la momentul privatizării acestora; nemajorarea capitalului social al societăților privatizate, prin aportul în natură al Vânzătorului cu valoarea suprafețelor de teren pentru care au fost obținute (înainte sau după privatizare) certificate de atestare a dreptului de proprietate.

Această abatere s-a constatat în cazul derulării contractelor de privatizare a SC „Electrica Banat” SA, SC „Electrica Dobrogea” SA, SC „Electrica Moldova” SA, SC „Electrica Oltenia” SA și SC „Electrica Muntenia Sud” SA.

➤ **nefinalizarea următoarelor măsuri:**

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create SC Electrica SA prin:

- neurmărirea de către Vânzător a actualizării clauzelor din contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA și a SC Electrica Dobrogea SA, în condițiile prelungirii cu 120 de zile a termenelor de realizare a condițiilor suspensive;
- neaprobarea de către Cumpărător în Adunările Generale ale Acționarilor ale societăților privatizate (SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA) a dividendelor cuvenite Vânzătorului, conform clauzelor din contractele de privatizare; neurmărirea de către Vânzător a realizării drepturilor reprezentând dividende ce i se cuveneau până la data transferului dreptului de proprietate către Cumpărător, precum și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor.

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create SC Electrica SA prin neaplicarea penalităților prevăzute în contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, pentru nerespectarea, de către cumpărători, a unora dintre clauzele contractuale, precum și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor.

Măsurile au fost dispuse în condițiile în care s-a constatat:

- neurmărirea de către Vânzător a actualizării clauzelor din contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA și a SC Electrica Dobrogea SA, în condițiile prelungirii cu 120 de zile a termenelor de realizare a condițiilor suspensive.
 - neaprobarea de către Cumpărător în Adunările Generale ale Acționarilor ale societăților privatizate, a dividendelor cuvenite Vânzătorului conform clauzelor din contractele de privatizare; neurmărirea de către Vânzător a realizării drepturilor reprezentând dividende ce i se cuveneau până la data transferului dreptului de proprietate către Cumpărător.
- Această abatere s-a constatat în derularea contractelor de privatizare a SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA.

Având în vedere stadiul prezentat, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

IV. Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior, prin decizii, de către Curtea de Conturi Agenției Domeniilor Statului

În urma verificării modului de ducere la îndeplinire, de către Agenția Domeniilor Statului (ADS) a măsurilor dispuse prin decizie în anul 2010, s-a constatat că nu au fost duse la îndeplinire/finalizate următoarele măsuri:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a pierderii, prin prescriere, a dreptului Agenției Domeniilor Statului la acțiune în vederea solicitării de la Asociația „Ferma Ecologică Otopeni” PAS a sumei de 1.890 mii lei, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 58/2002 și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, măsură dispusă în condițiile constatării nerespectării de către cumpărător, Asociația „Ferma Ecologică Otopeni” PAS, a graficului de efectuare a investițiilor asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 58/2002; neinițierea de către Agenția Domeniilor Statului, în termenul legal de prescripție, a măsurilor prevăzute în contract pentru încasarea penalităților datorate de cumpărător, în cazul nerespectării graficului de efectuare a investițiilor, măsură în cazul căreia Agenția Domeniilor Statului s-a limitat inițial la formularea unei plângeri penale, fără a lua măsuri de stabilire a întinderii prejudiciului, a persoanelor răspunzătoare și de recuperare a prejudiciului. Ulterior controlului efectuat în anul 2014, ADS a inițiat acțiune în instanță împotriva persoanelor considerate de instituție ca fiind răspunzătoare, acțiunea aflându-se în desfășurare;
- ✓ identificarea modului în care cumpărătorul și-a îndeplinit obligațiile de mediu, asumate prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 58/2002 și, după caz, sesizarea instituțiilor statului care au emis avizele de mediu, competente să verifice și să ia măsuri în cazul abaterilor privind respectarea legislației protecției mediului, măsură dispusă în condițiile constatării nerespectării de către Asociația „Ferma Ecologică Otopeni” PAS a clauzelor contractuale privind obligațiile cuprinse în Programul de conformare pentru privatizare, referitoare la protecția mediului;
- ✓ organizarea activității de monitorizare a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare, în condițiile constatării organizării deficitare a activității de urmărire a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, OMFP nr. 3.055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene și ale OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, în condițiile constatării unor deficiențe privind modul de organizare a evidenței contabile cu privire la urmărirea drepturilor Agenției Domeniilor Statului, rezultate din nerealizarea obligațiilor contractuale de către cumpărători;

Măsuri dispuse în conformitate cu prevederile Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, ale Legii nr. 137/28.03.2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării, precum și ale OMFP nr. 3.055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, respectiv:

- ✓ organizarea evidenței privind suprafața și valoarea terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor deținute de societățile comerciale din portofoliul Agenției Domeniilor Statului;
- ✓ clarificarea regimului juridic, precum și luarea măsurilor pentru obținerea, de către societățile actuale sau foste în portofoliul Agenției Domeniilor Statului, a certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor;
- ✓ înscrierea Agenției Domeniilor Statului în Registrul Comerțului cu pachetul de acțiuni aferent terenurilor pentru care s-au obținut și se vor obține certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor din societățile comerciale în cauză, respectiv stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, a redevențelor (aferente perioadelor anterioare privatizărilor) datorate de societățile comerciale concesionare pentru exploatarea terenurilor agricole concesionate (redevențe pentru care cumpărătorii, prin contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, s-au angajat să determine societățile în cauză să le plătească) și urmărirea încasării acestora;
- ✓ efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, în condițiile neachitării/neachitării în termen, de către cumpărătorii Societăților Comerciale Sere Codlea SA, Orser SA și Agrocom Cluj SA a prețului acțiunilor;
- ✓ stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, dispuse în condițiile constatării neplății, de către cumpărător, la termenele și în

- condițiile stabilite prin contractul de privatizare, a prețului acțiunilor cumpărate, în cazul contractelor de privatizare a SC Sere Codlea SA, SC Orser SA și SC Agrocom Cluj SA;
- ✓ analiza evoluției capitalului social al SC Sere Codlea SA de la momentul privatizării și până la momentul reînscriserii Agenției Domeniilor Statului ca acționar la această societate, în vederea stabilirii numărului corect de acțiuni ce i se cuvin instituției la reînscrisere, în condițiile în care s-a înregistrat în Registrul Comerțului majorarea capitalului social al societății cu suma de 6.563 mii lei, reprezentând diferența rezultată din reevaluarea patrimoniului;
 - ✓ efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, în condițiile nerealizării investițiilor asumate, prin contractele de privatizare, de către cumpărătorii Societăților Comerciale Sere Codlea SA, Stanriz Stăncuța SA, Agroindustrială și de Turism SA și Agrocom Cluj SA;
 - ✓ înregistrarea în evidența contabilă, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82, republicată, a tuturor drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului în condițiile nerealizării investițiilor asumate, prin contractele de privatizare, de către cumpărătorul Societății Comerciale Agroindustrială și de Turism SA;
 - ✓ stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției;
 - ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat Agenției Domeniilor Statului prin neutilizarea căilor legale pentru recuperarea sumei de 293 mii lei, echivalentul a 102 mii USD, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor aferente primului an investițional, datorate de cumpărătorul SC Orser SA, și dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia. Ulterior controlului efectuat în anul 2014, ADS a comunicat că prin ordin al președintelui acestei instituții s-au inițiat măsuri pentru ducerea la îndeplinire a deciziei în acest caz;
 - ✓ identificarea modului în care cumpărătorii și-au îndeplinit obligațiile de mediu, asumate prin contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni și, după caz, sesizarea instituțiilor statului care au emis avizele de mediu, competente să verifice și să ia măsuri în cazul abaterilor privind respectarea legislației protecției mediului, măsură dispusă în condițiile constatării nerespectării de către cumpărători a clauzelor privind obligativitatea obținerii autorizațiilor de mediu, în cazul contractelor de privatizare a SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA și SC Orser SA;
 - ✓ urmărirea de către ADS a îndeplinirii obligațiilor de diligență asumate de cumpărători prin contractele de privatizare;
 - ✓ calcularea (conform clauzelor contractuale și a prevederilor Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului), înregistrarea în evidența contabilă (în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată) și urmărirea încasării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, reprezentând penalități datorate, până la momentul declarării falimentului, de SC Agroindustrială și de Turism SA, devenită SC Dunav Agroturism SA;
 - ✓ stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului, în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, dispuse în condițiile constatării neurmării de către Agenția Domeniilor Statului, a îndeplinirii obligațiilor de diligență asumate de cumpărător prin contractul de privatizare, în cazul contractelor de privatizare a SC Sere Codlea SA și SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA;
 - ✓ efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, reprezentând redevență și penalități datorate pentru terenul concesionat de către cumpărătorul SC Stanriz Stăncuța SA;
 - ✓ stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, dispuse în condițiile în care s-a constatat necontinuarea de către Agenția Domeniilor Statului a executării silite, începută de lichidatorul judiciar, în vederea recuperării debitului rezultat în urma nerespectării contractului de concesiune, în cazul contractului privind privatizarea SC Stanriz Stăncuța SA.
 - ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite Agenției Domeniilor Statului, reprezentând penalități datorate pentru nerealizarea investițiilor pentru dezvoltarea-întreținerea exploatației, datorate de către cumpărătorul SC Sere Codlea SA;
 - ✓ stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create Agenției Domeniilor Statului în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției, dispuse în condițiile constatării nerezilierii de către Agenția Domeniilor Statului a contractului de concesiune, în situația în care concesionarul nu a realizat investițiile asumate prin contract;
 - ✓ neexecutarea de către Agenția Domeniilor Statului a garanției constituite pentru garantarea realizării investițiilor asumate prin contractul de concesiune, în situația în care concesionarul nu a realizat investițiile asumate prin contract;
 - ✓ neluarea de către Agenția Domeniilor Statului a măsurilor legale în vederea obligării concesionarului la plata debitelor datorate în temeiul contractului.

Având în vedere stadiul prezentat, pentru înlăturarea abaterilor s-a dispus prelungirea termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor.

Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Sfera de cuprindere a acțiunilor de verificare la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Acțiunile desfășurate de camerele de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale au vizat ca sferă de cuprindere bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Totodată, la nivel local, camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control tematic care au vizat regiile autonome și societățile comerciale de interes local, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

1. Date de sinteză privind execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale pe anul 2014

Sinteza veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT) pentru anul 2014, comparativ cu anii 2012 și 2013 este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Nr. crt.	Bugete	2012	2013	2014	%	
					2014/2012	2014/2013
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor					
	- Venituri încasate	45.419,3	48.092,6	53.666,2	118,2	111,6
	- Plăți efectuate	46.333,4	47.380,4	52.101,1	112,4	110,0
	- Excedent/Deficit	-914,1	712,2	1.565,1	-	-
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii					
	- Venituri încasate	9.844,7	10.660,8	11.036,2	108,3	103,5
	- Plăți efectuate	9.776,0	10.549,2	10.872,5	107,9	103,1
	- Excedent/Deficit	68,7	111,6	163,7	-	-
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne					
	- Venituri încasate	-	-	-	-	-
	- Plăți efectuate	2.141,2	2.336,7	1.413,2	66,0	60,5
	- Excedent/Deficit	-2.141,2	-2.336,7	-1.413,2	66,0	60,5
4	Bugetul fondurilor externe nerambursabile					
	- Venituri încasate	81,4	116,1	83,6	142,5	72,0
	- Plăți efectuate	81,6	129,4	64,2	158,6	49,6
	- Excedent/Deficit	-0,2	-13,3	19,4	-	-
5	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)					
	- Venituri încasate	53.441,7	56.941,1	62.370,6	116,7	109,5
	- Plăți efectuate	56.080,8	58.158,6	61.931,9	110,4	106,5
	- Excedent/Deficit	-2.639,1	-1.217,5	483,7	-	-

Veniturile și cheltuielile BGCUAT în anul 2014 au continuat trendul ascendent, înregistrând la venituri o creștere cu 16,7% față de anul 2012 și cu 9,5% față de anul 2013, iar la cheltuieli cu 10,4% și 6,5% față de aceleași perioade de referință.

Comparativ cu anii 2012 și 2013, când BGCUAT a înregistrat deficite care au avut un impact semnificativ și asupra deficitului bugetului general consolidat, în anul 2014, BGCUAT a înregistrat un excedent de 483,7 milioane lei, a cărui influență se datorează, în primul rând, excedentului semnificativ obținut de bugetele locale, dublu față de anul 2013, dar și scăderii cheltuielilor din împrumuturi interne și externe cu 39,5% față de anul anterior.

Din datele prezentate mai sus reiese că cele mai importante resurse ale administrației publice locale se derulează, cu preponderență, prin bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. Dacă în anul 2012 aceste bugete înregistrau un deficit de 914,1 milioane lei, în anii următori bugetele locale au acumulat excedente, respectiv 712,2 milioane lei în anul 2013 și 1.565,1 milioane lei în anul 2014. Acest lucru se datorează unui ritm de creștere a veniturilor (111,6%) mai mare decât cel al cheltuielilor (110%), dar și pe fondul unei capacități încă neperformante a autorităților publice locale de a previziona și a executa bugetele locale.

Execuția bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii reflectă execuția la nivelul instituțiilor publice de interes local finanțate din venituri proprii, din venituri proprii și subvenții de la bugetele locale, precum și la nivelul unităților sanitare trecute în coordonarea/subordonarea autorităților administrației publice locale.

Evoluția veniturilor și cheltuielilor acestor instituții se menține pe un trend crescător, așa cum rezultă din tabel, veniturile în anul 2014 fiind mai mari cu 8,3% față de anul 2012 și cu 3,5% față de anul 2013. De asemenea, cheltuielile sunt mai mari cu 7,9% față de anul 2012 și cu 3,1% față de anul 2013.

În anul 2014 se remarcă o scădere a împrumuturilor interne și externe contractate la nivel local, atât față de anul 2012, cu 44%, cât și față de anul 2013, cu 39,5%, ceea ce arată că autoritățile administrației publice locale au apelat mai puțin la această sursă de finanțare, care are un impact semnificativ asupra deficitului bugetar. De altfel, tragerile autorizate pentru a fi efectuate în anul 2014 din finanțările rambursabile contractate sau care urmau să fie contractate de unitățile administrativ-teritoriale în

anul 2014 au fost în valoare de 1.147 milioane lei, iar garanțiile autorizate în anul 2014 spre a fi emise de unitățile administrativ-teritoriale au fost în valoare de 227,4 milioane lei.

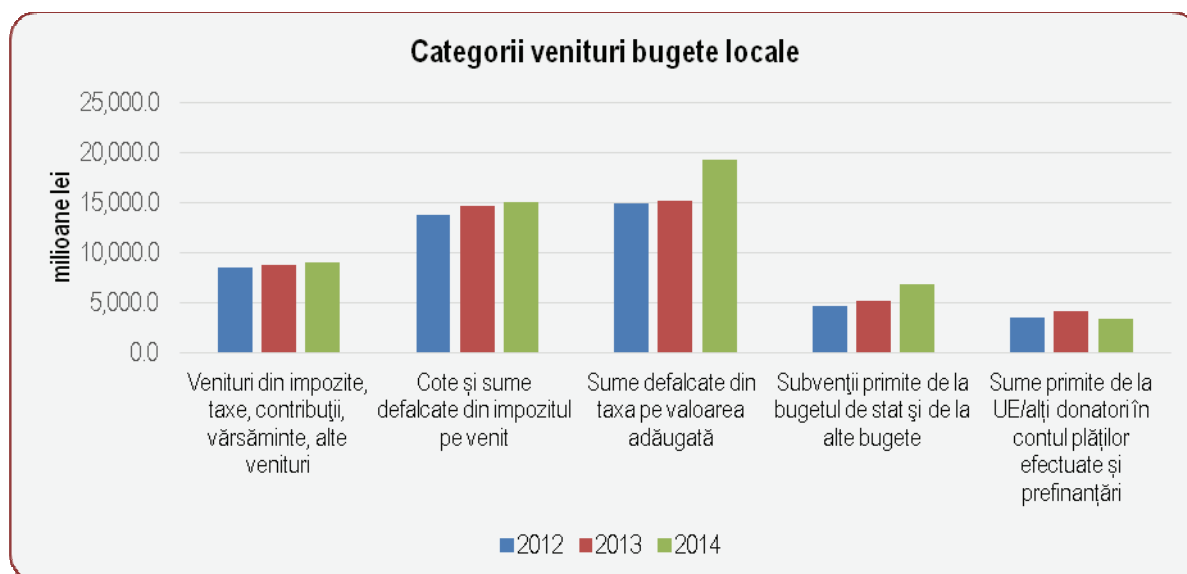
Deși ar trebui să constituie o sursă alternativă de finanțare, bugetul fondurilor externe nerambursabile înregistrează o evoluție fluctuantă în perioada 2012-2014. Astfel, după o creștere în 2013 atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor, în 2014 veniturile au scăzut cu 32 milioane lei, iar cheltuielile cu 65 milioane lei.

Evoluția sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2014

Execuția veniturilor bugetelor locale

Evoluția sintetică a execuției veniturilor bugetelor locale în anul 2014, comparativ cu anii 2012 și 2013, este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

Nr. crt.	Categorii de venituri	2012	2013	2014	- milioane lei - %	
					2014/2012	2014/2013
1	Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri	8.518,1	8.793,4	9.038,3	106,1	102,8
	% din total venituri	18,8	18,3	16,8		
2	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	13.837,6	14.613,1	15.064,2	108,9	103,1
	% din total venituri	30,5	30,4	28,1		
	Subtotal venituri proprii (1+2)	22.355,7	23.406,5	24.102,5	107,8	103,0
	% din total venituri	49,2	48,7	44,9		
3	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	14.936,8	15.239,9	19.310,1	129,3	126,7
	% din total venituri	32,9	31,7	36,0		
4	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	4.636,4	5.218,9	6.887,5	148,6	131,9
	% din total venituri	10,2	10,8	12,8		
5	Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	3.490,4	4.227,3	3.366,1	96,4	79,6
	% din total venituri	7,6	8,8	6,3		
	TOTAL VENITURI (1+2+3+4+5)	45.419,3	48.092,6	53.666,2	118,2	111,6

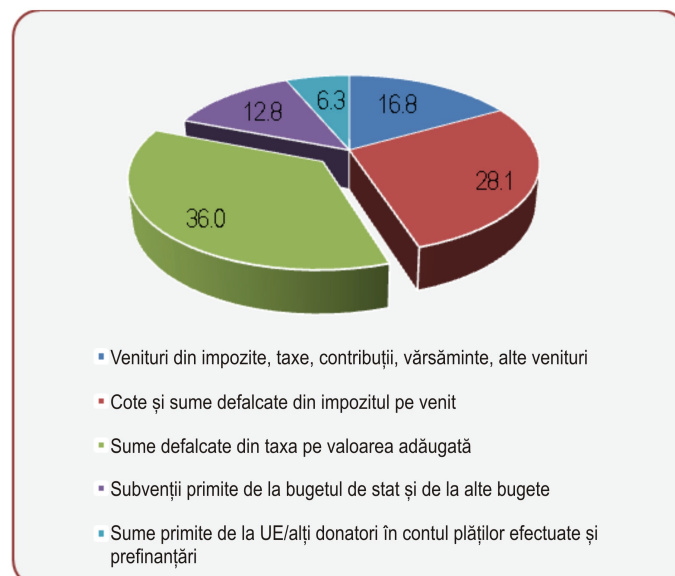

Gradul de autonomie locală și implicit finanțarea unei colectivități teritoriale este direct proporțional cu ponderea veniturilor proprii în raport cu alte tipuri de resurse financiare ale bugetelor locale.

Structura și ponderea categoriilor de venituri ale bugetelor locale în total resurse în anul 2014 este prezentată în graficul alăturat.

În structura veniturilor se constată că sursele de finanțare a bugetelor locale depind, în mare măsură, de alocările de la nivel central sub forma sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată (36% din totalul veniturilor) și subvențiilor (12,8% din totalul veniturilor bugetelor locale).

În structura veniturilor o sursă importantă (28,1% din total venituri) o reprezintă și cotele defalcate din impozitul pe venit încasat la bugetul de stat, care rămâne în procent de 71,5% la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

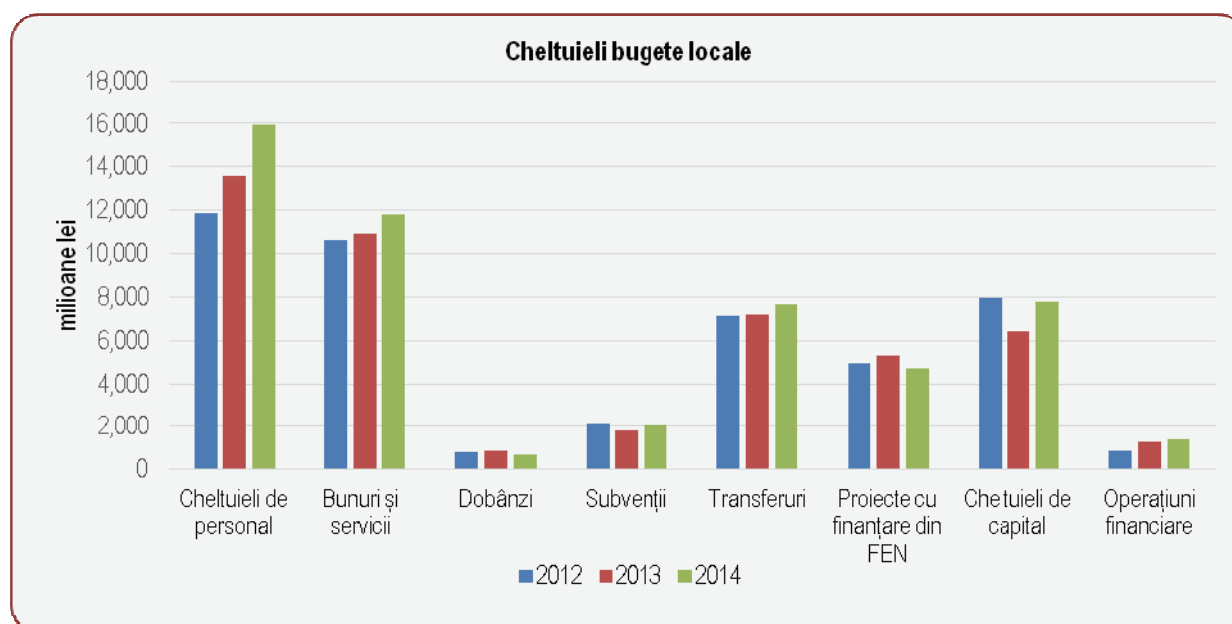
Se remarcă însă și scăderea ponderii veniturilor proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri la 16,8% din totalul veniturilor (în anul 2012, procentul a fost de 18,8%), ceea ce sugerează necesitatea unei preocupări mai susținute a autorităților locale în evaluarea veniturilor proprii și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare.

De asemenea, ponderea sumelor primite de la UE/alți donatori în total venituri a scăzut de la 8,8% în anul 2013 la 6,3% în anul 2014.

Execuția cheltuielilor bugetelor locale

- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de cheltuieli	2012	2013	2014	%	
					2014/2012	2014/2013
1	Cheltuieli de personal	11.889,5	13.571,5	15.921,9	133,9	117,3
	% din total cheltuieli	25,7	28,6	30,6		
2	Bunuri și servicii	10.641,4	10.923,8	11.804,0	110,9	108,1
	% din total cheltuieli	23,0	23,0	22,6		
3	Dobânzi	812,3	841,3	688,3	84,7	81,8
	% din total cheltuieli	1,8	1,8	1,3		
4	Subvenții	2.116,3	1.827,5	2.076,3	98,1	113,6
	% din total cheltuieli	4,6	3,9	4,0		
5	Transferuri	7.113,6	7.205,6	7.667,1	107,8	106,4
	% din total cheltuieli	15,4	15,2	14,7		
6	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	4.933,6	5.308,0	4.723,3	95,7	89,0
	% din total cheltuieli	10,5	11,2	9,1		
7	Cheltuieli de capital	7.973,6	6.432,0	7.795,0	97,8	121,2
	% din total cheltuieli	17,2	13,6	15,0		
8	Operațiuni financiare	853,1	1.270,8	1.425,2	167,1	112,1
	% din total cheltuieli	1,8	2,7	2,7		
	TOTAL CHELTUIELI (1+2+3+4+5+6+7+8)	46.333,4	47.380,5	52.101,1	112,4	110,0

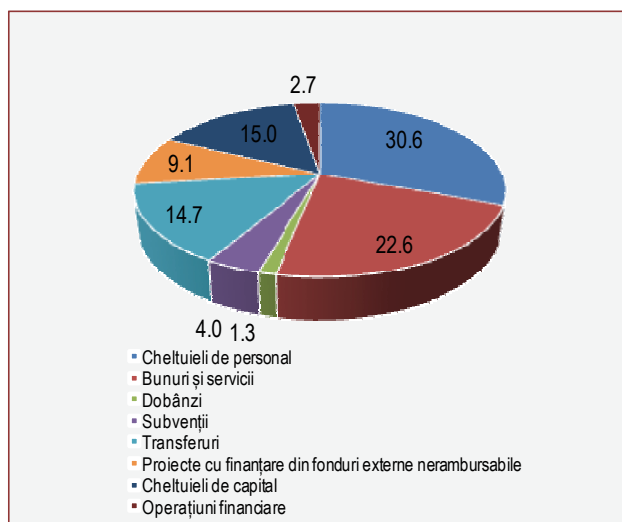
Cheltuielile bugetelor locale au crescut în anul 2014 față de anul 2013 cu 4.720,6 milioane lei, respectiv cu 10%.

Creșteri semnificative au înregistrat cheltuielile de personal, +2.350,4 milioane lei (17,3%), cheltuielile de capital, +1.363,0 milioane lei (21,2%), cheltuielile cu bunuri și servicii, +880,2 milioane lei (8,1%). De asemenea, transferurile au crescut cu 461,5 milioane lei datorită, în principal, creșterii cheltuielilor cu asistența socială ca urmare a majorării nivelului minim garantat cu 4,4% de la 1 ianuarie 2014, potrivit OUG nr. 42/2013, ca măsură de protecție socială față de liberalizarea graduală a prețurilor la energia electrică și la gaze naturale.

Pe de altă parte, se remarcă scăderea cheltuielilor pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile cu 11%, respectiv cu 584,7 milioane lei față de anul 2013. Este de remarcat și creșterea cheltuielilor înregistrate la operațiuni financiare, datorată unor plăți reprezentând rambursări de credite pentru împrumuturile interne și externe contractate de autoritățile administrației publice locale.

Cheltuielile de personal continuă să dețină ponderea cea mai ridicată în totalul cheltuielilor bugetelor locale, respectiv 30,6%, înregistrând o creștere cu 2 puncte procentuale a ponderii în total cheltuieli, în timp ce ponderea cheltuielilor de capital revine la un trend crescător cu 1,4 puncte procentuale, după o scădere accentuată în anul 2013 cu 3,6 puncte procentuale.

Evoluția pozitivă a cheltuielilor de capital se datorează, în mare măsură, alocărilor de fonduri în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală, potrivit celor trei subprograme aprobate prin OUG nr. 28/2013, respectiv Modernizarea satului românesc, Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor, Infrastructura la nivel județean.

2. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Obiectivele principale ale acțiunilor de audit/control desfășurate de camerele de conturi, în baza competențelor și atribuțiilor stabilite de lege, s-au concretizat la nivel local în verificarea formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și a administrării patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2015, a fost realizat un număr de **1.803 acțiuni**, din care **1.313 acțiuni de audit financiar** asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2014 (72,9%), **71 de acțiuni de audit al performanței corespunzătoare celor 23 de teme de audit al performanței incluse în programul de activitate pe anul 2015 (3,9%)** și **419 acțiuni de control (23,2%)**.

	TOTAL ACȚIUNI	din care:		
		Audit financiar	Acțiuni de control	Audit al performanței
Acțiuni desfășurate în anul 2015	1.803	1.313	419	71
% din total acțiuni	100	72,9	23,2	3,9

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

- 1.313 rapoarte de audit,
- 419 rapoarte de control,
- 71 de rapoarte de audit al performanței,
- 1.295 de procese-verbale de constatare,
- 2.016 note de constatare,
- 114 procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise **1.342 de decizii**, prin care au fost dispuse **13.654 de măsuri** pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie neîncasarea unor venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii ori au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate, cuantificate valoric astfel:

	u.m.	Audit financiar	Control	Total acțiuni
1. Venituri	milioane lei	265,20	112,99	378,19
	mil. euro*	59,59	25,39	84,98
2. Prejudicii	milioane lei	577,96	145,82	723,78
	mil. euro*	129,88	32,77	162,65
Total sume	milioane lei	843,16	258,81	1.101,97
	mil. euro*	189,47	58,16	247,63

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015.

Cu ocazia acțiunilor efectuate au fost identificate și nereguli financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare, astfel:

	u.m.	Audit financiar	Control	Total acțiuni
Abateri financiar-contabile	milioane lei	4.053,36	1.022,43	5.075,79
	mil. euro*	910,87	229,75	1.140,62

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015.

3. Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Prin verificările desfășurate la entitățile publice de interes local, Curtea de Conturi prin camerele de conturi a urmărit, conform prevederilor legale, următoarele obiective:

- ❖ elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- ❖ exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- ❖ modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora;
- ❖ evaluarea sistemelor de management și control intern/audit intern la entitățile verificate, a modului de implementare a acestora și legătura de cauzalitate între rezultatele acestei evaluări și deficiențele constatate de către Curtea de Conturi în activitatea entității respective;
- ❖ calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate, cu accent pe:
 - efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni;
 - constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea de activități conform scopului, obiectivelor și atribuțiilor entității;
 - legalitatea angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor din fonduri publice;
 - organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, încheierea și administrarea contractelor.

3.1. Abateri pe linia constatării și administrării veniturilor

Un obiectiv principal urmărit de structurile Curții de Conturi în acțiunile efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale este modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.

Abaterile constatate și consemnate în actele întocmite cu privire la stabilirea, constatarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale relevă faptul că managementul în acest domeniu nu este încă suficient de performant, nivelul veniturilor proprii încasate nu reflectă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale, precum și existența unor deficiențe în activitatea de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate ale primăriilor.

Aspectele reliefate cu ocazia acțiunilor la unitățile administrativ-teritoriale au arătat că nu există o preocupare pentru inventarierea și evaluarea masei impozabile anterior întocmirii proiectului de buget local și pentru implementarea unor sisteme informatice care să asigure stabilirea, evidențierea, urmărirea și raportarea stadiului încasării veniturilor proprii, precum și urmărirea derulării contractelor de închiriere, concesiune, asociere și vânzare de active din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale.

Abaterile de la legalitate și regularitate pe linia constatării și administrării veniturilor bugetare, sintetizate în tabelul de mai jos, au condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 378.190 mii lei, din care 68.760 mii lei accesorii.

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
	Venituri suplimentare	3.607	100,0	378.190	100,0
1.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	2.617	72,6	263.149	69,6
2.	Nerespectarea prevederilor legale privind obligațiile și creanțele unităților administrativ-teritoriale	478	13,3	57.886	15,3
3.	Abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea contractelor de achiziții publice	281	7,7	33.300	8,8
4.	Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar, alte abateri	172	4,8	13.510	3,6
5.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	59	1,6	10.345	2,7

Aspecte relevante

1. La nivelul majorității unităților administrativ-teritoriale au fost identificate abateri privind stabilirea eronată a impozitelor/taxelor locale prin aplicarea unor cote de impunere mai mici decât cele legale sau prin subdimensionarea bazei impozabile ca urmare a neajustării corecte a valorii clădirilor deținute de persoanele fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zona și rangul localității sau a valorii modernizărilor aduse construcțiilor existente.

De asemenea, nu au fost create pârgurile necesare pentru urmărirea respectării obligației contribuabililor de a declara organelor fiscale construcțiile achiziționate sau a celor construite, după expirarea termenului prevăzut în autorizațiile de construire și, implicit, calcularea din oficiu a obligațiilor de plată, precum și de verificare a realității datelor din declarațiile de impunere depuse de contribuabili, în special a celor care priveau reevaluarea periodică a activelor fixe supuse impozitării, precum și stabilirea eronată a taxei pentru regularizarea autorizațiilor de construire și/sau neefectuarea operațiunilor de regularizare a taxelor pentru eliberarea autorizațiilor de construire.

În ceea ce privește impozitul pe teren, s-a constatat neîncadrarea corectă a terenurilor pe zone și categorii de folosință, neurmărirea corespondenței datelor înregistrate în declarațiile contribuabililor și în evidențele fiscale cu cele înscrise în registrul agricol, ceea ce a condus la stabilirea și încasarea unor impozite mai mici decât cele legal datorate.

2. Un impact negativ asupra colectării impozitelor și taxelor locale o are și neaplicarea tuturor procedurilor de urmărire și executare silită prevăzute de Codul de procedură fiscală în vederea încasării veniturilor proprii, persoanele cu atribuții în domeniu limitându-se doar la emiterea și transmiterea înștiințărilor de plată și a somațiilor, fără a lua și celelalte măsuri de executare silită (înstituirea de popririi bancare asupra disponibilităților bănești, executarea veniturilor datorate contribuabililor de terțe persoane, înstituirea de sechestre asupra bunurilor mobile și imobile deținute de contribuabilii respectivi) pentru încasarea la bugetele locale a unor datorii restante. De remarcat faptul că, în multe situații, activitatea de executare silită nici nu poate fi exercitată în mod legal, atâta timp cât nu este investită nicio persoană prin dispoziție a conducătorului unității, care să dobândească astfel calitatea de executor fiscal și care să fie împuternicită să exercite competențele prevăzute în Codul de procedură fiscală. În aceste condiții, termenul de aplicare a procedurilor de executare silită se prescrie, bugetele locale fiind prejudiciate cu sumele în cauză, autoritățile locale neluând măsurile legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare.

3. Un domeniu insuficient gestionat de către autoritățile administrației publice locale este activitatea de stabilire și încasare a veniturilor din proprietate. Deși sunt concesionate unor operatori economici bunuri din patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și diverse servicii de utilități publice, autoritățile locale nu înregistrează în evidența contabilă și nu urmăresc încasarea redevențelor datorate pentru folosința bunurilor concesionate sau delegarea gestiunii serviciilor publice.

De asemenea, nu s-a stabilit și urmărit încasarea sumelor din închirierea unor bunuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, a dividendelor datorate de operatorii economici la care unitățile administrativ-teritoriale dețin capitalul majoritar sau recuperarea taxei pe clădiri aferentă spațiului închiriat destinat unor activități economice.

4. Deși poate constitui o sursă importantă de venituri, autoritățile administrației publice locale nu întreprind măsuri de încasare a taxelor pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate care este datorată de orice persoană care beneficiază de servicii de reclamă și publicitate, a taxelor pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate datorate de orice persoane care utilizează un panou, afișaj sau structură de afișaj, a taxelor pentru eliberarea certificatelor, avizelor sau autorizațiilor necesare pentru desfășurarea de activități economice, în cuantumurile stabilite prin hotărârile consiliilor locale, a taxei hoteliere de către unitățile administrativ-teritoriale cu potențial turistic, precum și a veniturilor cuvenite bugetelor locale reprezentând impozit pe spectacole și alte manifestări artistice impozabile.

5. La nivelul consiliilor județene s-a constatat o practică generalizată de a nu întreprinde măsurile corespunzătoare pentru stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea în vederea încasării a veniturilor cuvenite bugetului județean reprezentând cota de 40% din veniturile provenite din impozitul pe autovehiculele de transport marfă cu masa totală autorizată de peste 12 tone, venituri încasate de bugetele locale ale comunelor/orașelor/municipiilor, cu atât mai mult cu cât aceste venituri, precum și amenziile și penalitățile aferente se pot utiliza exclusiv pentru lucrări de întreținere, modernizare, reabilitate și construire a drumurilor locale și județene.

Concluziile reținute în urma verificării modului de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

Proiectele de buget nu sunt fundamentate realist ca urmare a neinventarierei și evaluării incorecte a materiei impozabile și a bazei de impozitare în funcție de care se stabilesc impozitele și taxele cuvenite bugetelor locale.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența și urmărirea încasării veniturilor aferente bugetelor locale este nesatisfăcătoare, existând frecvent riscul apariției unor erori de calcul, de evidență sau de raportare a veniturilor bugetului local.

Numărul posturilor, uneori insuficient, și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.

Neimplicarea suficientă a ordonatorului principal de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale și nestabilirea de persoane cu atribuții precise pe această linie a favorizat, în unele cazuri, însușirea din gestiune a veniturilor încasate în numerar, context în care Curtea de Conturi a procedat la sesizarea organelor de urmărire penală.

În majoritatea cazurilor, aparatul de specialitate al unităților administrativ-teritoriale nu întreprinde toate măsurile pentru aplicarea procedurilor de urmărire și încasare pentru toate sumele datorate bugetelor locale sau, după caz, de executare silită. În aceste condiții, termenul de aplicare a procedurilor de executare silită se prescrie, bugetele locale fiind prejudiciate cu sumele respective, autoritățile locale neluând măsurile legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare.

Deși bugetele locale sunt încă puternic dependente de susținerea bugetului de stat în asigurarea resurselor unităților administrativ-teritoriale, totuși abaterile consemnate în actele de audit/control evidențiază o slabă preocupare a autorităților administrației publice locale de a valorifica, cu precădere, veniturile care pot rezulta din desfășurarea unor activități economice sau din valorificarea unor bunuri din patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

3.2. Abateri generatoare de prejudicii

În cadrul obiectivelor de audit financiar/control urmărite la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-a pus un accent deosebit pe modul în care au fost gestionate mijloacele materiale și bănești existente în entitatea auditată, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile acesteia.

Au fost verificate, cu prioritate, constituirea și utilizarea fondurilor entității; efectuarea cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare, acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor pentru

investiții, a subvențiilor și transferurilor către ordonatorii terțiari, achitarea obligațiilor către bugetele publice, respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și a administrării patrimoniului.

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au condus la prejudicierea bugetelor entităților verificate cu suma de 723.789 mii lei, din care 47.024 mii lei accesorii corespunzătoare.

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
	Prejudicii	5.556	100,0	723.789	100,0
1.	Nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, precum și utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget	4.155	74,9	412.802	57,0
2.	Abateri cu privire la administrarea contractului de achiziție publică	969	17,4	177.135	24,5
3.	Abateri privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea, gestionarea și inventarierea patrimoniului public și privat	52	0,9	71.863	9,9
4.	Abateri referitoare la modul de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar	130	2,3	30.521	4,2
5.	Alte abateri (achiziții publice, datorie publică, respectarea destinației fondurilor)	250	4,5	31.468	4,4

Cele mai semnificative abateri având ca impact producerea de prejudicii sunt cele legate de nerespectarea prevederilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și utilizarea nelegală a fondurilor de la buget, abaterile fiind cuantificate pe categorii de cheltuieli astfel:

	Estimări prejudicii (mii lei)	% din total prejudicii bugete locale
1. Cheltuieli de personal	100.849	14,5
2. Bunuri și servicii	243.864	35,0
3. Subvenții	14.060	2,0
4. Transferuri între unități ale administrației publice	2.394	0,3
5. Alte transferuri	7.503	1,1
6. Asistență socială	19.413	2,8
7. Alte cheltuieli	18.478	2,6
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	507	0,1
9. Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	80	
10. Cheltuieli de capital	289.306	41,5
11. Dobânzi	921	0,1
12. Operațiuni financiare	218	
Total prejudicii pe naturi de cheltuieli ale bugetelor locale	697.593	100,0
Prejudicii constatate la operatorii economici de interes local	26.196	
Total prejudicii	723.789	

Aspecte relevante

Din analiza evoluției și distribuției prejudiciilor pe naturi de cheltuieli rezultă anumite tendințe care reliefează zonele cu risc deosebit în angajarea și efectuarea cheltuielilor bugetelor locale. Astfel, prejudiciile se localizează la cheltuieli de personal (14,5%), cheltuieli cu bunuri și servicii (35,0%), respectiv la cheltuieli de capital (41,5%), tendință ce se menține de câțiva ani și care este consecința:

- unei interpretări și aplicări eronate a legislației în domeniul salarizării personalului din administrația publică locală, perpetuându-se acordarea de sporuri sau drepturi bănești către personalul din administrația publică locală, în baza contractelor/acordurilor colective de muncă sau a dispozițiilor/deciziilor conducătorilor instituțiilor, cu nerespectarea regulilor și a principiilor stabilite prin legile-cadru care au instituit un nou sistem de salarizare, cu norme juridice noi și fără să se aibă în vedere că toate actele juridice emise în baza legislației anterioare, care nu își mai regăsesc temei în noua legislație, nu se mai aplică. În acest context, s-a consemnat efectuarea de plăți nelegale prin acordarea de spor de fidelitate și loialitate, spor de confidențialitate, spor pentru condiții vătămătoare, drepturi speciale pentru menținerea sănătății și securității muncii, indemnizație de dispozitiv, suplimente salariale;
- unui management defectuos cu privire la eficiența și eficacitatea cheltuielilor de funcționare și întreținere a instituțiilor publice locale, determinate de nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, materiale de întreținere, asigurări auto, parc auto; efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale; decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli (taxă viză, transport în interiorul localității, comisioane de schimb valutar, asigurări ș.a.); efectuarea de cheltuieli cu bunuri și

servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobate și neavizate; încheierea unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizat în structura proprie compartimente juridice.

- ◆ *nerespectării prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu consecințe negative pe linia asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate, neasigurării unor politici concurențiale de achiziție, care să permită obținerea unui preț la nivelul celui uzual practicat pe piață. În cadrul abaterilor constatate, faptele cele mai frecvente se referă la:*

- ⇒ neîntocmirea programului anual al achizițiilor publice în structura și cu toate datele și informațiile aferente precizărilor din legislație;
- ⇒ nerespectarea regulilor de estimare a contractelor de achiziție publică, în scopul divizării contractelor în două sau mai multe contracte de valoare mai mică, pentru încadrarea în pragul valoric de 15.000 euro pentru achiziție directă;
- ⇒ stabilirea eronată a procedurii de atribuire a contractelor de achiziții publice de bunuri și lucrări;
- ⇒ încheierea unor contracte incomplete, care nu includ toate prevederile din caietul de sarcini care a stat la baza procedurii sau din oferta declarată câștigătoare, precum și înscrierea în contractele încheiate a unor clauze dezavantajoase pentru entitate;
- ⇒ neconstituirea și/sau neînregistrarea garanțiilor de bună execuție;
- ⇒ subcontractarea integrală a unor lucrări de investiții în condițiile în care oferta nu a fost însoțită de lista subcontractanților;
- ⇒ modificarea prevederilor inițiale ale contractului de achiziție publică fără a respecta prevederile legale (extinderea termenului prevăzut în contract; modificarea specificațiilor tehnico-economice după atribuirea contractului; acceptarea creșterilor de preț nu în funcție de inflație, ci pe baza unei documentații depuse de constructor);
- ⇒ majorarea nejustificată a valorii contractului de lucrări prin încheierea de acte adiționale pentru lucrări suplimentare apărute pe parcurs, stabilite peste cantitățile necesare executării obiectivului prevăzute în documentația tehnico-economică aprobată;
- ⇒ neurmărirea încadrării cantităților de lucrări și a prețurilor cuprinse în situațiile de plată prezentate la decontare în cele din devizele ofertă anexate contractelor încheiate;
- ⇒ acceptarea la plată a situațiilor de lucrări fără a avea la bază documente justificative privind consumul de materiale, manoperă, utilaje, transport (antemăsurători, extrase materiale și manoperă semnate de persoane împuternicite);
- ⇒ neefectuarea recepțiilor pe faze determinate, la terminarea lucrărilor sau recepția finală, cu respectarea prevederilor legale în domeniu.

Concluziile reținute în urma verificării modului de gestionare a fondurilor publice

Analiza abaterilor de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, ale căror frecvență și volum relevă adevărate surse generatoare de risipă, indică faptul că este imperios necesar să se acorde în continuare importanța cuvenită managementului financiar-contabil pentru identificarea acelor soluții menite să prevină fenomenul risipei și pentru consolidarea calității situațiilor financiare.

Deciziile de alocare a fondurilor, respectiv hotărârile consiliilor județene/locale sau dispozițiile primarilor, trebuie analizate atât din punct de vedere al respectării bazei legale pentru respectiva cheltuială, cât și al impactului asupra capacității unității administrativ-teritoriale de a susține și de a implementa respectivele decizii.

Prejudiciile create prin plățile nelegale efectuate pentru lucrări de investiții și reparații curente sunt urmare a superficialității în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor de serviciu, a activității deficitare a diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru supravegherea și avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor, dar și a lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității acestora. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și cu atragerea răspunderii proiectantului.

Abaterile constatate pe linia atribuirii și derulării contractelor de servicii și execuție lucrări au relevat o serie de deficiențe legate de:

- ◆ neasigurarea unor politici concurențiale de achiziție, care să permită obținerea unui preț la nivelul celui uzual practicat pe piață;
- ◆ neînstituirea procedurilor proprii privind inițierea, derularea și monitorizarea proceselor de achiziții publice, care să conțină atribuții și responsabilități concrete pentru personalul implicat în aceste activități, cu accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparență, liberă concurență, tratament egal și eficiență a fondurilor publice;
- ◆ superficialitate în evaluarea ofertelor la momentul atribuirii contractelor de lucrări și insuficienta implicare a membrilor comisiei de evaluare în verificarea caietului de sarcini și a ofertelor participanților la procedura de achiziție publică.

De altfel, cele mai multe abateri generatoare de prejudicii constatate cu ocazia acțiunilor Curții de Conturi au reliefat, printre altele, plata unor servicii neexecutate de antreprenori, dar facturate și plătite; acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele real executate la anumite articole de cheltuieli, a unor materiale care au prețuri cu mult peste prețul pieței; acceptarea pentru decontare a unor documente care nu conțin informațiile necesare pentru a certifica realitatea sumelor solicitate; achiziționarea de materiale, date ulterior în custodie executanților, dar care nu s-au mai regăsit în lucrările executate ș.a.

Un alt aspect rezultat din practica Curții de Conturi este acela că, în multe cazuri, reprezentanții unităților administrativ-teritoriale își însușesc abaterile constatate și se îndreaptă împotriva firmelor executante pentru recuperarea prejudiciului, însă, de cele mai multe ori, aceste firme intră în procedura de faliment și posibilitatea recuperării sumelor este foarte redusă.

3.3. Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Cu ocazia verificărilor efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-au constatat și abateri de la legalitate și regularitate, care, deși nu au generat producerea de prejudicii, au condus la denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare, fiind grupate pe categorii de abateri semnificative, astfel:

	Categorii de abateri	Număr cazuri	%	Estimări (mii lei)	%
	Abateri financiar-contabile	3.404	100,0	5.075.793	100,0
1.	Abateri privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.397	70,5	3.852.521	75,9
2.	Abateri cu privire la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, concesionarea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune	280	8,3	597.511	11,8
3.	Nerespectarea prevederilor legale în efectuarea cheltuielilor	290	8,4	532.248	10,5
4.	Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor în cuantumul și la termenele prevăzute de lege	147	4,3	32.628	0,6
5.	Abateri privind achizițiile publice	147	4,3	33.747	0,7
6.	Alte abateri	143	4,2	27.138	0,5

Aspecte relevante și concluzii reținute

Acțiunile de verificare desfășurate au scos în relief, pe ansamblu, o insuficientă preocupare din partea conducerii entităților publice pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar orientat spre o bună gestiune economico-financiară. De altfel, cele mai multe dintre abaterile constatate (peste 70%) sunt cele care au condus la denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare întocmite de entitățile verificate, fiind cauzate de:

- necunoașterea reglementărilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretarea eronată a unor prevederi legislative, lipsa cunoștințelor în domeniul informatic, în special de către personalul din cadrul compartimentelor financiar-contabile din aparatele proprii de specialitate ale primăriilor comunale;
- neorganizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale, coroborată cu exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra acestor operațiuni;
- neorganizarea activității de control intern sau exercitarea defectuoasă a acestuia.

Multe dintre abaterile constatate sunt și rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, dar și al necunoașterii sau al cunoașterii insuficiente, de către persoanele cu răspundere din cadrul entităților verificate, a procedurilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice și a principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice. Astfel, un domeniu în care structurile Curții de Conturi au identificat deficiențe majore este gestionarea patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al acesteia, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial.

În cele mai multe cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege. În alte cazuri, inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Abaterile constatate pe această linie sunt efectul neimplicării suficiente a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere, precum și în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii și în valorificarea rezultatelor acesteia. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și, dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor disfuncționalități o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Totodată, s-au constatat cazuri de închirieri și concesionări de bunuri proprietate publică și privată în condiții neeconomicoase pentru unitatea administrativ-teritorială, cu subevaluarea chiriilor și redevențelor cuvenite bugetului local, neinclusiunea clauzelor cu privire la termenele de plată sau a aplicării de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași.

3.4. Aspecte referitoare la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la unitățile administrativ-teritoriale

Concluziile rezultate în urma evaluării sistemului de control intern/managerial la nivelul unităților administrativ-teritoriale supuse auditului financiar în anul 2015, atât sub aspectul modului de proiectare și implementare, cât și sub aspectul modului de funcționare a sistemului de control intern proiectat și implementat, relevă faptul că sistemul de control intern este parțial funcțional, întrucât, pe de-o parte, nu sunt implementate integral Standardele de control intern/managerial, iar, pe de altă parte, nu sunt respectate unele cerințe generale și specifice de control intern, semnificative, prevăzute de normele legale în vigoare.

Cele mai multe constatări vizează:

- insuficienta reglementare și/sau conștientizare a principiilor și valorilor etice în cadrul entității publice, a procedurilor pentru gestionarea situațiilor de conflict de interese, a procedurilor pentru cercetarea disciplinară a angajaților în cazul săvârșirii unor abateri disciplinare etc.;
- neînstituirea ori nepunerea în aplicare a unui proces de management al riscurilor asociate structurilor, programelor, proiectelor sau operațiunilor, care să asigure menținerea riscurilor la un nivel considerat acceptabil și să faciliteze realizarea eficientă și eficace a obiectivelor entității publice;
- existența unor deficiențe ale sistemului de raportare al entității publice privind realizarea obiectivelor, semnalarea eventualelor nereguli, păstrarea și arhivarea documentelor etc.;
- utilizarea în mică măsură a tehnologiei informației în scopul creșterii eficienței controlului intern, prin monitorizarea performanțelor activității și a politicilor și procedurilor la nivelul entității;
- neelaborarea unor proceduri scrise pentru activitățile derulate în entitate, neimplementarea ori neaducerea acestora la cunoștința personalului implicat;
- neînstituirea ori nerealizarea unor activități de control, de prevenire și/sau de detectare, la nivelul tuturor compartimentelor și în toate domeniile de activitate ale entității, cum ar fi: autorizarea, analiza performanțelor, activități de control ale sistemului informațional, controalele privind accesul la resurse și documente, separarea sarcinilor și a responsabilităților, controlul preventiv, inventarierea etc.

La majoritatea unităților administrativ-teritoriale auditate, în urma evaluării modului de funcționare a sistemului de control intern, auditorii publici externi au ajuns la concluzia că sistemul de control prezintă un nivel de încredere scăzut, întrucât prin testarea funcționalității controalelor-cheie s-au identificat numeroase deficiențe și, în consecință, acesta nu garantează prevenirea sau descoperirea erorilor și protecția patrimoniului entității, respectiv conformitatea operațiunilor efectuate de entitate cu reglementările legale, regulamentele și normele interne.

Controlul financiar preventiv propriu reglementat de Ordonanța Guvernului nr. 119/1999, republicată și actele normative subsecvente constituie un instrument eficace de control, însă, la unele unități administrativ-teritoriale, acesta este insuficient organizat sau este exercitat în mod inefficient. Evaluările efectuate au pus în evidență următoarele deficiențe semnificative:

- neorganizarea controlului financiar preventiv propriu, corespunzător reglementărilor legale specifice;
- neexercitarea controlului financiar preventiv propriu asupra unor proiecte de operațiuni care, potrivit legii, fac obiectul controlului financiar preventiv, cum ar fi angajamente legale și credite bugetare sau credite de angajament; efectuarea de încasări în numerar; constituirea veniturilor publice în privința autorizării și a stabilirii titlurilor de încasare; concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul public sau privat al unităților administrativ-teritoriale;
- acordarea vizei de control financiar preventiv propriu unor proiecte de operațiuni, fără respectarea cerințelor legale în integralitate (control de legalitate, regularitate, bugetar) și a procedurii de control, deficiență constatată la majoritatea entităților publice la care s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate cauzatoare de prejudicii ori generatoare de venituri bugetare suplimentare.

Auditul public intern reglementat de Legea privind auditul public intern nr. 672/2002, republicată, este organizat și se exercită la unitățile administrativ-teritoriale mari (consilii județene, municipii, orașe) prin compartimente distincte cuprinse în cadrul structurilor organizatorice ale acestora. În ceea ce privește comunele s-a remarcat o preocupare în acest sens, prin încheierea unor acorduri de cooperare pentru exercitarea în comun a activității de audit public intern prin intermediul unor compartimente de audit public intern, organizate zonal la nivelul Filialelor Județene ale Asociației Comunelor din România.

Deși există un progres în implementarea formelor reglementate de control intern/managerial la nivelul unităților administrativ-teritoriale, cadrul organizatoric și funcțional actual de exercitare a acestora nu asigură îndeplinirea cerințelor legale cu privire la administrarea patrimoniului și a fondurilor în condiții de legalitate și regularitate și în mod economic, eficient și eficace; protejarea bunurilor și a fondurilor împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei; fiabilitatea sistemului de evidență și raportare în domeniul financiar-contabil.

3.5. Principalele aspecte reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local

În baza atribuțiilor și competențelor prevăzute de lege, structurile Curții de Conturi au efectuat verificări la un număr de 236 de agenți economici de interes local, urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat, întocmirea și fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe principii economice.

Verificările efectuate la operatorii economici de subordonare locală au scos în evidență următoarele aspecte:

1. Managementul unor entități nu a manifestat preocupare pentru elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, instrument în planificarea și urmărirea desfășurării activității, fiind constatate ca abateri: neîntocmirea bugetului de venituri și cheltuieli; fundamentarea indicatorilor de venituri fără a ține cont de costurile reale ale activităților desfășurate; neaprobarea bugetului de venituri și cheltuieli de către autoritatea publică deliberativă a unității administrativ-teritoriale; nerespectarea, de către operatorii economici care au înregistrat pierderi în anul precedent sau care primesc subvenții sau transferuri de la bugetul local, a restricției privind nivelul cheltuielilor cu salariile și numărul mediu de personal.

2. Informațiile prezentate în evidența contabilă nu reflectă realitatea, fiind identificate erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neînregistrarea în evidența extracontabilă a bunurilor primite în administrare; înregistrarea unor operațiuni fără documente justificative, necronologic și nesistematic.

3. Consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale nu au asigurat un sistem de administrare și control corespunzător dispozițiilor legale, respectiv nu a fost încheiat contractul de performanță/mandat de către consiliul de administrație cu directorul operatorului economic sau contractul de performanță/mandat nu conține obiective cuantificabile și criterii de performanță specifice, pentru stabilirea salarizării directorului, iar la unii agenți economici nu s-a constituit consiliul de administrație.

4. Veniturile datorate bugetului local nu au fost cuantificate, evidențiate în contabilitate, declarate la organele fiscale teritoriale și virate conform dispozițiilor legale aplicabile, fiind identificați operatori economici care nu și-au îndeplinit obligațiile de virare a vărsământului din profitul net sau a dividendelor datorate proprietarilor, a redevenței datorate pentru concesiunea serviciilor publice. De asemenea, nu în toate cazurile operatorii economici au determinat, evidențiat în contabilitate, declarat și virat obligațiile datorate bugetului general consolidat la statului.

5. Au fost efectuate cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital fără contraprestație, achiziții pentru bunuri care nu au legătură cu obiectul de activitate al operatorului economic, plăți fără existența documentelor justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată. Această stare de fapt este consecința neexercitării, de către autoritățile publice tutelare a operatorilor economici verificați, a competenței de a evalua periodic activitatea consiliului de administrație, pentru a se asigura, în numele unității administrativ-teritoriale acționare, că sunt respectate principiile de eficiență economică și profitabilitate în funcționarea societății comerciale, conform dispozițiilor OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice.

În contextul dispozițiilor art. 36 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 republicată, această atribuție revine consiliului local/județean, care exercită, în numele unității administrativ-teritoriale, toate drepturile și obligațiile corespunzătoare participațiilor deținute la societăți comerciale, în condițiile legii.

3.6. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Pe parcursul anului 2015 au fost sesizate organele de urmărire penală în **87 de cazuri**, ca urmare a consemnării în rapoartele de control/audit a:

- ◆ unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale;
- ◆ faptei de nerecuperare a prejudiciului, ca urmare a nedisponibilității și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de camerele de conturi.

Faptele pentru care s-a apreciat că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice, cum ar fi:

- ✚ însușirea necuvenită a unor sume de bani, ca urmare a nedepunerii în contul deschis la trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, datorată exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor de casier de către persoanele desemnate cu încasarea veniturilor și pe fondul lipsei exercitării oricăror forme de control asupra activității acestora;
- ✚ întocmirea cu bună știință de documente nereale și însușirea de bani/plata unor sume în folos personal;
- ✚ efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii, care să confirme exactitatea lucrărilor contractate și să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate;
- ✚ efectuarea de operațiuni de angajare, lichidare, ordonanțare a cheltuielilor cu încălcarea legii, fiind efectuate plăți peste limitele aprobate de consiliile locale prin bugetul aprobat;
- ✚ includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neefectuate la obiectivele de investiții sau care nu se regăsesc faptic pe teren;
- ✚ plăți pentru lucrări supraevaluate ca urmare a utilizării de prețuri mai mari decât cele reale;
- ✚ efectuarea de plăți fără temei legal, prin virarea unor sume în contul unei societăți comerciale cu care entitatea nu a derulat relații comerciale, prin urmare aceasta fiind nedatorată;
- ✚ plăți nejustificate, efectuate prin virament bancar în favoarea unei persoane fizice, în condițiile în care, conform raporturilor contractuale, față de persoana fizică această datorie era inexistentă;
- ✚ efectuarea cu știință de înregistrări inexacte, precum și omisiunea cu știință a înregistrărilor în contabilitate, având drept consecință denaturarea veniturilor, cheltuielilor, rezultatelor financiare, precum și a elementelor de activ și pasiv ce se reflectă în bilanț;
- ✚ efectuarea unor schimburi de teren în condiții dezavantajoase pentru unitatea administrativ-teritorială, care a fost, astfel, prejudiciată;
- ✚ concesiunea unei suprafețe de teren neagricol, neproductiv cu încălcarea prevederilor legale în materie;
- ✚ încheierea și derularea unor contracte de arendă și închiriere, cu încălcarea prevederilor legale;
- ✚ obligarea entității de către instanțele judecătorești la plata de penalități de întârziere/cheltuieli de judecată/cheltuieli de executare silită, în condițiile în care plata lucrărilor executate nu a fost făcută la termenele contractuale din culpa entității;
- ✚ neluarea de către unitatea administrativ-teritorială a măsurilor pentru punerea în aplicare a unei Decizii a Curții de Apel definitivă și irevocabilă;

- ✚ derularea de către o regie autonomă a unor contracte de furnizare/achiziție încheiate cu doi agenți economici reprezentați în relațiile comerciale de același administrator statutar, în dublă calitate de cumpărător-furnizor, care au generat prejudicierea bugetului regiei;
- ✚ atribuirea fără licitație și derularea unui Contract-cadru de vânzare deșeuri feroase, neferoase și hârtie, rezultate din declasarea bunurilor fără utilitate din patrimoniul regiei, fără ca aceasta să urmărească și să încaseze contravaloarea livrărilor efectuate;
- ✚ angajarea păguboasă a patrimoniului unei regii autonome prin contractarea recondiționării de vane sferice la un preț mai mare decât cel stabilit în documentația de achiziție, plăți nelegale efectuate prin decontarea reparației de vane la prețuri majorate, precum și acordarea unui avans neprevăzut în contract și nerecuperat prin prestațiile realizate;
- ✚ preluarea, prin transfer fără plată, de către o unitate administrativ-teritorială a unei ambarcațiuni, fără să o înregistreze în evidența contabilă și fără a fi deținută fizic de entitate până în anul 2014, când a fost recuperată de la domiciliul fostului primar, fără însă ca aceasta să mai fie în stare de funcționare și nici echipată cu toate accesoriile din momentul preluării;
- ✚ efectuarea de plăți nelegale ca urmare a decontării către operatorii de transport rutier a contravalorii unor bilete speciale de călătorie gratuită pentru persoane cu handicap (adulți și copii) instituționalizate, fără ca acestea să efectueze călătoriile achitate;
- ✚ efectuarea de plăți nelegale pentru servicii de transport rutier al persoanelor cu handicap, ca urmare a utilizării unor tarife de transport mai mari față de cele percepute altor categorii de călători de către societățile comerciale de transport auto sau la tarife nereduse la nivelul ofertelor speciale acordate de acestea;
- ✚ angajarea și utilizarea în mod defectuos a resurselor financiare ale unei societăți comerciale, efectuându-se plăți fără a se realiza obiectivele prevăzute în contract;
- ✚ efectuarea de plăți către terți prestatori de servicii în domeniul amenajării spațiilor verzi, fără ca lucrările facturate să fie comandate sau recepționate, precum și în condițiile realizării parțiale sau nerealizării lucrărilor achitate;
- ✚ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală a unor cheltuieli de protocol și depășirea consumului normat de combustibil.

Se poate constata că faptele pentru care s-a aprobat sesizarea organelor de urmărire penală denotă un mod defectuos și nelegal de gestionare a fondurilor publice, de utilizare nelegală și defectuoasă a acestora, aspecte ce au condus la situația producerii unor prejudicii semnificative pentru entitățile auditate.

În baza prevederilor art. 64 din Legea nr. 94/1992 republicată au fost sesizate organele de urmărire penală în 10 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedisponerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizie și de recuperare a prejudiciilor.

Mai mult decât atât, au existat și situații în care nu au fost întreprinse demersuri pentru recuperarea prejudiciilor, deși instanțele judecătorești au respins definitiv și/sau irevocabil cererile entității de anulare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții sau a soluțiilor pronunțate prin Încheierile emise de comisiile de soluționare a contestațiilor.

Concluzii și recomandări

Auditul financiar și auditul de conformitate (controlul) la nivelul unităților administrativ-teritoriale relevă o serie de curențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare, în continuare, măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Curtea de Conturi își exprimă convingerea că, prin corectarea deficiențelor identificate și prin preîntâmpinarea producerii altora, autoritățile administrației publice locale vor asigura instituirea unui sistem de management orientat spre atingerea rezultatelor și asigurarea necondiționată a gestionării transparente a finanțelor publice.

În fapt, la baza deficiențelor constatate stă caracterul, de cele mai multe ori formalist, al bugetului și lipsa de instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate, dar și lipsa de implicare a factorilor de decizie în implementarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute.

Nu de puține ori deficiențele constatate au la bază și eludarea cu bună știință a prevederilor legale în domeniu de către factorii decizionali, dar și de cei în sarcina și responsabilitatea cărora sunt delegate atribuțiile și competențele. În acest context, pe lângă măsurile dispuse și recomandările formulate, Curtea de Conturi a recurs și la sesizarea organelor de urmărire penală pentru cercetarea faptelor care prezintă indicii de natură penală.

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că acestea se datorează în special disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern, cât și faptului că acestea nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute, în marea majoritate a instituțiilor auditate s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

Organizarea și exercitarea în mod deficitar a controlului financiar preventiv de către instituțiile publice se datorează, în primul rând, lipsei personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Abaterile de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu ocazia acțiunilor de audit financiar/control efectuate de structurile Curții de Conturi scot în evidență:

a) pe de o parte, *disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și în efectuarea plăților din cauza lipsei de finanțare* prin elaborarea de bugete fundamentate pe baza unor resurse potențiale și nu certe, ajungându-se, la sfârșitul anului, la imposibilitatea acoperirii cheltuielilor angajate și la acumularea de arierate la plăți;

b) pe de altă parte, *un management defectuos al gestionării fondurilor publice*, ca urmare a nerespectării/necunoașterii prevederilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice.

Apreciem că abaterile reținute la nivelul unităților administrativ-teritoriale care relevă adevărate surse generatoare de risipă sunt efectul:

- nefundamentării deciziilor de alocare a fondurilor, atât din punct de vedere al respectării bazei legale pentru respectiva cheltuială, dar și al impactului asupra capacității unității administrativ-teritoriale de a susține și implementa respectivele decizii;
- modului deficitar de fundamentare a necesităților de resurse – cât de realiste sunt veniturile estimate și cât de predictibile sunt sumele pe care ordonatorul de credite anticipează că le va primi de la bugetul de stat;
- neaplicării criteriilor de prioritizare a obiectivelor de investiții și de identificare a soluțiilor aferente de finanțare;
- neutilizării analizelor cost-beneficiu și cost-eficacitate pentru a compara diverse mijloace concurențiale pentru atingerea unui anumit obiectiv;
- neluării în considerare a costurilor pe termen lung ale proiectelor/obiectivelor și a impactului angajamentelor multianuale de cheltuieli pentru bugetele anilor următori prin acumularea de arierate la plăți.

Curtea de Conturi recomandă ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale, precum și consiliilor județene și consiliilor locale ca, în urma analizei rapoartelor de audit/control și a proceselor-verbale de constatare întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar/control, să identifice cauzele care au condus la săvârșirea neregulilor, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, să adopte hotărâri care să înlăture posibilitatea producerii de prejudicii și să asigure utilizarea resurselor locale în condiții de maximă economicitate, eficiență și eficacitate.

Pentru acțiunile de audit/control desfășurate în anul 2015 la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi prezintă Parlamentului, Președinției, Guvernului, altor autorități publice, Rapoartele privind finanțele publice locale pentru exercițiul financiar pe anul 2014, întocmite la nivelul fiecărui județ și municipiului București, în care se regăsesc principalele constatări și concluzii rezultate în urma verificărilor efectuate de către Curtea de Conturi a României pentru fiecare entitate auditată. Pentru consultarea Rapoartelor privind finanțele publice locale, autoritățile publice interesate, mass-media și cetățenii pot accesa pagina de internet a Curții de Conturi la adresa www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

Evaluarea sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate

Introducere

Capitolul 32 "Control Financiar" de negociere al *acquis-ului comunitar* (fostul Capitol 28) este alcătuit din trei elemente:

- ⇒ Controlul Financiar Public Intern (CFPI),
- ⇒ auditul extern și
- ⇒ protejarea intereselor financiare ale UE/lupta împotriva fraudei.

Conceptul privind primul element, respectiv CFPI, a fost dezvoltat de către Comisia Europeană cu scopul de a oferi un model structurat și operațional care să sprijine guvernele naționale în reconstruirea mediului propriu de control intern și, în special, pentru a moderniza sistemele de control din sectorul public, în conformitate cu standardele internaționale și bunele practici ale Uniunii Europene. În prezent, acest model este utilizat și de țări care nu aparțin Uniunii Europene, datorită îndrumărilor de specialitate și beneficiului oferit.

CFPI are, de fapt, trei piloni:

- răspunderea managerială (sistemul de control intern/managerial),
- audit intern independent funcțional (sisteme de audit intern);
- o unitate centrală de armonizare pentru dezvoltarea metodologiilor și standardelor referitoare la primii doi piloni.

Având în vedere că negocierile de aderare cu țările UE (cele 10) au început în jurul anului 2000, CFPI și auditul extern au fost considerate ca fiind *acquis-ul "soft"*, neexistând nicio legislație specifică a UE cu privire la aceste subiecte. Cu toate acestea, instituțiile europene (Consiliul, Parlamentul, Curtea de Conturi și Comisia) au fost de acord că, în prezentul capitol de negociere, țările candidate trebuie să reformeze sistemele proprii de control public intern și de audit extern, astfel încât să urmeze și să implementeze standardele internaționale și cele mai bune practici ale UE.

Scopul CFPI este de a furniza metode adecvate și transparente pentru a oferi o asigurare rezonabilă a faptului că fondurile publice sunt utilizate pentru obiectivele care au fost selectate de autoritatea bugetară (Guvernul și Parlamentul). În plus, un mediu de control intern este un instrument eficient în prevenirea corupției și fraudei. În sectorul public există o supraveghere externă efectuată de Parlament și de Instituția Supremă de Audit. Guvernul este responsabil în fața Parlamentului pentru gestionarea, implementarea și controlul politicilor sale și pentru sistemele solicitate care trebuie puse în aplicare în ceea ce privește procedurile de bugetare și contabilitate, măsurile de control intern și serviciile de inspecție, pentru a lupta împotriva fraudei și corupției.¹

Precizăm, în acest sens, că prevederile standardelor internaționale de control intern și audit intern se regăsesc în legislația noastră națională.

De asemenea, Curtea de Conturi are prevăzute în lege și a implementat în reglementările sale interne, conform cerințelor de mai sus, standardele INTOSAI, care se referă la activitatea proprie de audit public extern.

Scurtă prezentare a competențelor Curții de Conturi

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, la art. 42 precizează următoarele:

"(1) În îndeplinirea atribuțiilor pe care i le conferă legea, Curtea de Conturi mai are următoarele atribuții:

- a) să evalueze activitatea de control financiar propriu și de audit intern a persoanelor juridice controlate;
 - b)
 - c) să ceară și să utilizeze, pentru exercitarea funcțiilor sale de control și de audit, rapoartele celorlalte organisme cu atribuții de control financiar, fiscal, de audit intern și inspecție bancară;
 - d)
- (2) Persoanele juridice supuse controlului Curții de Conturi sunt obligate să transmită acesteia, până la sfârșitul trimestrului I pentru anul precedent, raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern.
- (3) Curtea de Conturi va dezvolta colaborarea cu structurile de audit intern de la nivelul persoanelor juridice, în vederea asigurării complementarității și a creșterii eficienței activității de audit."

Având în vedere aceste precizări legislative, Curtea de Conturi a României, prin structurile sale, în activitățile specifice pe care le desfășoară la entitățile publice, procedează la evaluarea sistemului de control intern și a activității de audit intern de la nivelul acestora. Totalitatea informațiilor obținute ca urmare a evaluării controlului intern/managerial au fost utilizate, de către auditorii publici externi, ca probe de audit pentru stabilirea riscurilor din respectivele entități și pentru o analiză generală asupra modului în care au fost gestionate fondurile alocate.

Principalele constatări

S-a reținut, în principal, că deși prin rapoartele întocmite anterior de către auditorii publici externi ai Curții de Conturi au fost scoase în evidență aspecte neclare sau neînțelese sau chiar abateri pentru care au fost formulate recomandări, totuși, se regăsesc în continuare o multitudine de neclarități, nereguli și neconformități în ceea ce privește aplicarea controlului intern/managerial, înregistrându-se, în consecință, un număr de 1925 de cazuri de abateri.

¹ Extras din Cartea Galbenă "Bine ați venit în Lumea CFPI" – elaborată de Comisia Europeană, care a fost tradus, completat și prelucrat.

Acest lucru denotă, totodată, faptul că există o slabă preocupare a managerilor din entitățile publice pentru analiza, înțelegerea, proiectarea și implementarea unui sistem de control intern operațional și eficient, care ar putea elimina sau diminua semnificativ pierderile, risipa, fraudă, iregularitățile, slaba performanță etc.

În esență sa, expresia *control intern* în accepțiunea mai largă reprezintă un răspuns la întrebarea "Ce se poate face pentru a deține un control cât mai bun asupra activităților desfășurate?" – așa cum se precizează în *Îndrumarul metodologic pentru dezvoltarea controlului intern în entitățile publice*, elaborat de către Ministerul Finanțelor Publice, întrebare pe care ar trebui să și-o adreseze fiecare manager.

Sistemul de control intern/managerial reprezintă un instrument de bază pentru implementarea și dezvoltarea **răspunderii manageriale** în sectorul public. Prin urmare, există o legătură directă între proiectarea unui sistem adecvat și funcțional de control intern/managerial și conceptul de "răspundere managerială".

De aceea, reamintim faptul că, în conformitate cu cerințele reglementărilor în materie, organizarea controlului intern este în responsabilitatea conducătorilor care au obligația:

- ☐ să-l definească;
- ☐ să-l proiecteze;
- ☐ să-l implementeze;
- ☐ să-l perfecționeze continuu.

"În acest sens, se poate afirma că un conducător care ar încredința unor terți controlul intern/managerial al entității nu își va mai îndeplini atribuțiile cu bune rezultate".²

Conform legislației în vigoare, controlul intern/managerial, în esență sa, are în vedere realizarea a **trei categorii de obiective permanente**, care pot fi grupate astfel:

1. eficacitatea și eficiența funcționării;
2. fiabilitatea informațiilor;
3. conformitatea cu legile și regulamentele.

Eficacitatea și eficiența funcționării cuprind acele obiective legate de:

- scopurile entității publice;
- utilizarea în condiții de eficiență, eficacitate, economicitate a resurselor, incluzând și obiectivele privind protejarea resurselor entității publice de utilizare inadecvată sau pierderi;
- identificarea și gestionarea pasivelor.

Fiabilitatea informațiilor include acele obiective legate de:

- ținerea unei contabilități adecvate;
- calitatea informațiilor utilizate în entitatea publică sau difuzate către terți;
- protejarea documentelor împotriva a două tipuri de fraudă: *disimularea fraudei și distorsionarea rezultatelor*.

Conformitatea cu legile și regulamentele cuprinde obiective legate de asigurarea că activitățile entității se desfășoară în conformitate cu obligațiile impuse de legi, regulamente și standarde, precum și de respectarea politicilor³ interne și ale deciziilor conducerii.

Cele trei obiective permanente ale sistemului de control intern/managerial, menționate mai sus, sunt analizate și evaluate de către auditorii publici externi în acțiunile de audit financiar (cu precădere **fiabilitatea informațiilor**), auditul performanței (în special **eficacitatea și eficiența funcționării**) și auditul de conformitate (în special **conformitatea cu legile și regulamentele**), pe care aceștia le desfășoară în decursul unui an, conform programului de activitate al Curții de Conturi.

Astfel, auditorii urmăresc, printre altele, dacă:

- sistemele și procesele din entitatea publică sunt concepute astfel încât să includă și controale de conformitate, care sunt foarte importante, iar reglementările aplicabile domeniilor din entitate sunt respectate (în prezent există multiple cereri, precum și o complexitate a legilor, regulilor, regulamentelor și standardelor);
- există activități de control intern cheie, cum ar fi: indicatorii de performanță, raportarea privind excepțiile (norme clare privind erorile, eșecurile și excepțiile care trebuie raportate întotdeauna) sau controalele care funcționează peste mai multe operațiuni/activități și care sunt mai utile și mai eficiente în ceea ce privește costurile (spre exemplu, auditul intern care evaluează separat componenta *Mediul de control*, având în vedere atât comportamentul angajaților și cerințele stabilite în Codul etic, cât și rezultatele și raportările existente ale căilor de avertizare);
- în cadrul entității există o anumită cultură, impusă de la vârf, pentru un control intern corect și clar (există o serie de solicitări actuale legate de prevenirea și detectarea fraudei și/sau corupției);
- sunt stabilite obiective înțelese, care să aibă definite responsabilități pentru îndeplinirea lor, sunt alocate termene concise de atingere a obiectivelor și activităților conexe acestora, există și sunt planificate resursele necesare;
- în procesul delegării, persoana care face delegarea se asigură că cel cărui i se delegă atribuția deține competența și aptitudinile necesare pentru a îndeplini eficient sarcina alocată (în acest caz intervine răspunderea celui care a delegat, pentru modul în care este executată în fapt sarcina, pentru că există cerințe concrete pentru competențe și răspunderi);

² Extras din OSGG nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice.

³ "Politici - politicile decurg din obiectivele și strategia entității publice, orientează deciziile managerilor și permit implementarea planurilor strategice ale organizației" – definiție existentă în OSGG nr. 400/2015.

- tranzacțiile și alte evenimente semnificative sunt autorizate și executate numai de către persoane care acționează în domeniul autorității lor;
- tranzacțiile sunt înregistrate cu promptitudine pentru menținerea relevanței lor în operațiunile de control și de luare a deciziilor;
- acțiunile caracteristice controlului intern, tranzacțiile, precum și alte evenimente considerate a fi semnificative, sunt clar documentate, iar documentația este disponibilă oricând pentru examinare celor care au dreptul să o solicite;
- există o preocupare și un angajament puternic pentru integritate, bună guvernare, valori etice, transparență și supremația legii – statul de drept.

Trebuie precizat, totodată, faptul că selecția privind controalele interne într-o entitate reprezintă o decizie strictă a managementului, care se bazează pe o serie de factori caracteristici, unici ai entității respective, și pe care auditorii îi analizează atunci când se află în etapele de planificare a acțiunilor de audit public extern, în vederea identificării riscurilor inerente și a celor de control. Având în vedere cele precizate anterior, menționăm că, în urma analizei efectuate de către Curtea de Conturi, s-au evidențiat câteva aspecte semnificative ce prezintă riscuri pentru entitățile din întregul sector public, dintre care amintim:

- slaba/impropria gestionare a fondurilor publice;
- pierderi în cadrul unor activități desfășurate;
- facturi/datorii bănești neachitate la termen (arierate);
- imposibilitatea de a furniza servicii publice sau chiar întreruperi ale furnizării serviciilor;
- inexistența unei viziuni clare, a unor obiective și ținte de atins;
- obiective stabilite fără a se atribui angajaților responsabilități de îndeplinire și termene limită;
- structuri sau diagrame/organigrame nefuncționale sau ineficiente și neactualizate;
- lipsa funcției de planificare strategică;
- asumarea unor atribuții fără a avea posibilitatea de a le duce la îndeplinire;
- neconformitatea cu reglementările naționale sau internaționale (ex.: regulamente ale CE, norme europene sau diverse standarde cu caracter obligatoriu);
- asumarea unui grad de siguranță și securitate fără a se face corelarea cu resursele alocate;
- formalism în proiectarea documentelor de control intern (constatat de Curte în multe dintre entitățile publice verificate).

Considerăm, de asemenea, că în multe dintre instituțiile publice, așa cum a reieșit și din evenimentele petrecute în ultima perioadă, nu se fac acele analize atât de necesare cu privire la "lanțul" ce se referă la **risc**: cauză – problemă – consecință – controale interne/măsurile de gestionare necesare, motiv pentru care există, în continuare, o serie de neconformități și inadvertențe pe care Curtea de Conturi nu le poate trece cu vederea în timpul verificărilor efectuate.

Pentru o mai bună înțelegere prezentăm mai jos doar câteva aspecte asupra cărora riscul poate avea **consecințe/impact**⁴, amintind, acolo unde este cazul, câteva exemple întâlnite:

- **răspunderea și responsabilitatea** (de ex.: au fost 8 cazuri în care nu s-a realizat activitatea de autoevaluare a sistemului de control intern, în condițiile în care legislația în vigoare prevede această obligație);
- **conformitatea cu legile și reglementările interne** (cerință afectată semnificativ de risc – situație care s-a întâlnit la majoritatea entităților la care s-au constatat disfuncții ale sistemului de control intern și, totodată, ineficiența sau inexistența auditului intern);
- **informarea**;
- **viata/sănătatea** (au fost prezentate aspecte extrem de importante în rapoartele de audit întocmite anul acesta de către auditorii publici externi);
- **misiunea entității** (multe dintre aspectele constatate de auditorii Curții sunt strict legate de misiunea entităților);
- **operațiunile/activitățile desfășurate și obținerea rezultatelor** (de ex.: la **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor** există lipsuri care nu permit identificarea tuturor riscurilor care pot apărea în derularea activităților, pentru atingerea obiectivelor generale stabilite);
- **sanțiuni/penalități/amenzi** – (de ex.: **Compania Națională de Investiții** a încălcat în mod repetat, pe parcursul perioadelor supuse verificării, prevederile OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, astfel că în anul 2014, a fost sancționată de către ANRMAP cu amendă contravențională în sumă de 100 mii lei din care a plătit 50 mii lei – jumătate din minimul amenzii, în 48 ore. Această plată a fost înregistrată în evidența contabilă fără a fi supusă aprobării Consiliului de Administrație al CNI SA, fără a se stabili persoanele răspunzătoare și fără a se lua măsuri de recuperare; prin urmare, suma de 50 mii lei constituie un prejudiciu creat CNI SA; în perioada 2012-2014, **unele unități penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor** au plătit penalități de întârziere către furnizorii de utilități – energie electrică, termică, apă, canal, salubritate etc. – în sumă totală de 427 mii lei. Din totalul plăților efectuate, suma de 318 mii lei a fost înregistrată pe cheltuieli, deși penalitățile percepute pentru plata cu întârziere a facturilor nu constituie cheltuieli ale instituțiilor publice. Situația a fost cauzată atât de fondurile bugetare insuficiente repartizate de către ordonatorul principal de credite, cât și de faptul că, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, în lipsa unei analize, au fost disponibilizate sume la

⁴ Analiză efectuată în cadrul Subcomitetului INTOSAI Standarde de Control Intern cu ocazia actualizării liniilor directoare INTOSAI GOV 9130 privind managementul riscului.

Fondul de rezervă, în condițiile în care existau facturi neplătite la termen. Prin decizia emisă de Curtea de Conturi s-a dispus luarea măsurilor care să asigure identificarea cauzelor care au condus la plata, de către unitățile penitenciare, a penalităților de întârziere la plata facturilor de utilități în perioada 2012-2014 și după caz recuperarea prejudiciului.)

■ reputația instituției (de ex.: în ceea ce privește pagina web a [Casei Naționale de Pensii Publice \(CNPP\)](#) – au fost constatate unele omisiuni și disfuncționalități care pot determina un impact negativ în ceea ce privește imaginea instituției atât pe plan național, cât și pe plan extern. Astfel, se constată că meniul în limba engleză este, în cea mai mare parte, nefuncțional, rubrica legată de sondajul de opinie este nefuncțională, iar informația cu privire la numărul de vizitatori este accesibilă doar în intranet, nu și în zona publică);

■ resursele (materiale, umane, financiare, informaționale).

De asemenea, pot fi afectate de risc unele funcții organizaționale tipice unei entități publice (**grupe funcționale**), din care amintim numai câteva:

■ managementul/gestionarea activelor;

■ continuitatea activității (de ex.: la nivelul [Casei Naționale de Pensii Publice](#) nu a fost încă implementat un plan de recuperare în caz de dezastru. Se constată că, deși există o procedură neformalizată de salvare a datelor, aplicațiilor și sistemelor, nu există o procedură formală de testare a copiilor de siguranță și nici de refacere în caz de incident. În ceea ce privește planificarea continuității, la nivelul CNPP este în curs de elaborare un plan de continuitate și se au în vedere resursele IT critice. Modificările de urgență sunt strâns legate de modificările legislative frecvente, unele cu impact major asupra structurii sistemului public de pensii. Acestea au condus la dese adaptări și modificări în structura sistemului informatic. Încercând să răspundă într-un timp foarte scurt tuturor cerințelor legate de legislația în domeniu, aplicațiile au devenit foarte laborioase, având uneori repercusiuni nedorite asupra calității documentației de utilizare, a operativității instruirii utilizatorilor și asupra calității activității în general);

■ procesarea datelor și informațiilor (situație întâlnită la câteva dintre [Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială](#));

■ dezvoltare și cercetare;

■ finante;

■ guvernanta (poate cuprinde și aspecte de conformitate și corectitudine);

■ resurse umane;

■ infrastructură;

■ tehnica informațională (de ex.: la [Casa națională de Pensii Publice](#) – referitor la estimarea și managementul riscurilor IT, s-a constatat că nu pot fi identificate modalitățile concrete prin care sunt monitorizate riscurile sau vreun plan de acțiune pentru reducerea acestora. În ceea ce privește managementul resurselor umane IT, se constată că fiecare din proiectele implementate a avut o componentă de instruire a utilizatorilor și personalului IT, acestea constituindu-se într-un element important legat de perfecționarea profesională. Cu excepția celor arătate, la nivel central și teritorial nu există o politică privind pregătirea continuă a personalului IT, accentul deplasându-se spre perfecționarea individuală. Nu există proceduri specifice de evaluare a specialiștilor IT, altele decât cele comune întregului personal, iar criteriile generale de evaluare nu permit stabilirea corespunzătoare a performanței personalului IT. S-a creat o dependență semnificativă legată nu doar de furnizorii și prestatorii externi, ci și față de persoanele-cheie din cadrul direcției de specialitate, cele care dețin cunoștințe de bază legate de noile tehnologii);

■ logistica;

■ furnizarea serviciilor/produselor (inclusiv activitatea de audit) – s-a semnalat o serie de schimbări în mediul de operare al serviciului public, precum și provocări de neegalat cu care se confruntă în prezent sectorul public;

■ metodologia de proiect (care se poate referi și la responsabili, activități, documente, instrucțiuni de utilizare a instrumentelor etc.);

■ reglementări/regulamente (au fost sesizate nenumărate încălcări ale prevederilor acestora, ceea ce se poate observa din statisticile/situațiile puse la dispoziție de prezentul raport);

■ securitate (active, socială, informațională) – de ex.: la [Casa Națională de Pensii Publice](#), protecția fizică a sistemelor IT nu este asigurată suficient în unele locații din teritoriu, unde sunt amplasate serverele, situație care generează *riscul pierderii bazelor de date prin avariarea unor componente fizice sau acces neautorizat*. Securitatea informației și a sistemelor este asigurată în special în baza contractului de asistență tehnică, prin externalizare. La momentul auditului nu era încă finalizată o politică formală în domeniul securității sistemului IT.

Totodată, există o multitudine de **controale** ce pot fi aplicate unui **proces de activitate specific/tipic**. Lipsa, insuficiența, neadecvarea, ineficacitatea controalelor poate afecta orice proces de activitate din entitate. Dintre acestea amintim, fără a avea pretenția însă că le-am cuprins pe toate, următoarele:

■ analiza;

■ accesul la resurse și înregistrări (poate fi luată ca exemplu aceeași situație constatată la [Casa Națională de Pensii](#), care a fost amintită la punctul de mai sus, "securitate" – pentru riscul de acces neautorizat, precum și multe alte situații sesizate de auditorii Curții);

■ autorizarea (de ex. [Muzeul Național Cotroceni](#): emiterea de documente de către alte persoane decât cele autorizate, fără a avea împuternicire sau fără a fi desemnate/delegate);

■ aprobarea (18 cazuri de aprobare, de către ordonatorul de credite, a unor proiecte de operațiuni fără viza CFPP);

- **avizarea** (31 de cazuri de acordare a vizei unor proiecte de operațiuni fără respectarea cerințelor legale în integritate);
- **inventarierea** (structurile Curții de Conturi au identificat deficiențe majore în gestionarea patrimoniului, constituit din bunurile mobile și imobile, care aparțin domeniului public și domeniului privat al statului, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial. În cele mai multe cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale, la termenul prevăzut de lege. În alte cazuri, inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Acest gen de abateri sunt efectul neimplicării suficiente a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere, precum și în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii și în valorificarea rezultatelor acesteia. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii. Consecința acestor disfuncționalități este prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere.
- Valoarea totală a bunurilor din patrimoniul public al statului, care nu se regăsește în Inventarul centralizat al patrimoniului public al statului, a fost aproximată de Curtea de Conturi la suma de 36.622.530 mii lei. Această sumă a fost calculată prin raportarea bunurilor din patrimoniul public al statului, înregistrate în evidența contabilă și raportate în situațiile financiare centralizate ale instituțiilor publice, la data de 31.12.2014, la Inventarul bunurilor din patrimoniul public al statului, prezentat pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și monitorizat de către Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului);*
- **verificarea** (de ex., la [Serviciul Român de Informații](#) s-a constatat lipsa activităților de verificare și de confirmare a creanțelor și obligațiilor entității față de terți);
- **politici și proceduri** (de ex.: inexistența unor proceduri antifraudă la [Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA](#); lipsă proceduri pentru achiziții publice la [Spitalul Clinic de Căi Ferate Pașcani](#); la [Consiliul Concurenței](#), procedurile operaționale pe activități fie nu sunt adecvate, fie nu se aplică întocmai; la [Consiliul Economic și Social](#), activitățile specifice evenimentelor organizate cu participarea unor invitați din țară și din străinătate, care sunt finanțate din bugetul propriu, nu au fost procedurate; la [Secretariatul de Stat pentru Culte](#) s-a făcut recomandarea pentru elaborarea și implementarea unei proceduri formalizate pe activitățile specifice evenimentelor interne și internaționale, organizate de unitățile de cult și finanțate din buget, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției; la [Agenția Națională a Funcționarilor Publici](#) s-a constatat neelaborarea și neimplementarea unei proceduri operaționale interne privind elaborarea și derularea/circuitul documentelor justificative, precum și pentru înregistrarea în evidența tehnic operativă și contabilă a contractelor de cesiune a drepturilor de autor; la [Muzeul Național Cotroceni](#) nu a fost elaborată procedura referitoare la gestionarea situațiilor de conflict de interese și protejarea avertizorilor de interes public și nu au fost întocmite și actualizate unele proceduri specifice pentru achizițiile publice pentru funcționarea Serviciului Tehnic-Administrativ; la [Ministerul Educației și Cercetării Științifice](#) nu au fost identificate și evaluate potențialele riscuri implicate în derularea procedurii de achiziție publică, generate de constrângeri de timp și/sau de natură tehnică, astfel că punerea la dispoziția claselor I și a II-a din învățământul primar a manualelor școlare s-a făcut cu mare întârziere); la [Ministerul Afacerilor Interne](#) s-a constatat neelaborarea unei proceduri privind modul de recuperare a TVA și a accizelor, aferente achizițiilor efectuate de personalul trimis în misiunile permanente. Din analiza documentelor a rezultat că, în anul 2014, demersurile legale, pe care atașaii de afaceri interne le-au întreprins pentru recuperarea TVA și a accizelor aferente achizițiilor efectuate în țările în care aceștia își desfășoară activitatea, nu au avut la bază o procedură operațională, în vederea aplicării prevederilor OMAI nr. S/207/2012 privind organizarea activității de reprezentare externă și cooperare internațională desfășurate prin intermediul atașaiilor de afaceri interne, al ofițerilor de legătură și al specialiștilor suport operativ ai MAI, act normativ care reglementează această obligativitate. Având în vedere obligațiile ce revin atașaiilor de afaceri interne de a recupera „în timpul cel mai scurt” TVA și accizele pentru achizițiile efectuate în țările în care își desfășoară activitatea, entitatea publică avea obligația asigurării măsurilor de supraveghere adecvate a operațiunilor, pe baza unei proceduri, lipsa acesteia constituind un risc în recuperarea integrală a acestor sume; la [Institutul Național pentru Studiul Holocaustului din România „Elie Wiesel”](#) s-a făcut recomandarea de a elabora, aproba și implementa o procedură privind derularea proiectelor finanțate din venituri proprii, în condițiile aplicării legislației muncii, respectiv a Legii nr. 53/2003 privind Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare; [Ministerul Finanțelor Publice](#) – începând cu anul 2014, în conformitate cu Legea nr. 165/16.05.2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România – efectuează plata titlurilor de plată emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților. Referitor la îndeplinirea acestor atribuții, echipa de audit a constatat lipsa unei proceduri operaționale/instrucțiuni de lucru pentru realizarea activității referitoare la plata titlurilor de plată, care să fie emisă de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, ceea ce a condus la existența mai multor deficiențe, la nivelul Ministerului Finanțelor Publice, în ceea ce privește evidența contabilă a sumelor decontate de CEC Bank SA către beneficiari, pe baza titlurilor de plată emise conform legii și solicitate retur de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților);
- **coordonarea** (s-a constatat lipsa de coordonare și monitorizare, de către ordonatorul de credite ierarhic superior, a modului de utilizare a sumelor alocate prin buget, precum și a respectării cadrului legal general și specific, pe parcursul exercițiului financiar, în cazul unor structuri aflate în poziție de subordonare, coordonare sau sub autoritate);

- documentarea;
- bugetarea (bugetul oferă un mod de documentare a mărimii resurselor care se utilizează strict pentru realizarea obiectivelor planificate și pentru controlul managerial al activității desfășurate, aspect esențial care a fost însă neglijat în foarte multe cazuri – 763);
- reconcilierea;
- îndeplinirea sarcinilor (la [Compania Națională de Investiții](#) s-a recomandat actualizarea Actului constitutiv, a Regulamentului de organizare și funcționare, a fișelor posturilor, a organigramei entității și a statului de funcții, în conformitate cu prevederile legale actuale);
- monitorizarea-supervizarea (au existat 28 de cazuri în care nu a existat un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a sistemelor de control intern la entitățile aflate în subordine/coordonare; la [Administrația Fondului pentru Mediu](#) s-a recomandat: a) elaborarea, aprobarea și implementarea unor proceduri operaționale privind activitatea de monitorizare, care să ofere AFM o asigurare rezonabilă privind funcționalitatea și derularea activităților în concordanță cu clauzele contractuale și scopul definit prin proiecte; b) organizarea, la nivelul Direcției Implementare Proiecte a unei evidențe tehnico-operative, care să permită efectuarea analizelor privind atingerea scopului fiecărui proiect în perioada de monitorizare, precum și calcularea indicatorilor de performanță ai fiecărui program);
- planificarea (în multe dintre entitățile publice nu au fost planificate corespunzător obiectivele stabilite și activitățile care duc la îndeplinirea acestora);
- înregistrarea (au fost semnalate numeroase cazuri în care nu au fost efectuate sau au fost efectuate eronat înregistrările contabile);
- raportarea (6 cazuri în care nu a fost transmis, în termenele legale sau deloc, raportul anual de activitate privind auditul intern către UCAAPI/organul ierarhic superior și Curtea de Conturi și 17 cazuri în care nu a fost elaborat raportul anual asupra sistemului de control intern/managerial de către conducătorul entității);
- revizuire-audit (au fost constatate abateri pe care le prezentăm la secțiunea referitoare la audit intern);
- separarea sarcinilor/atribuțiilor (de ex.: la [Muzeul Național Cotroceni](#), în derularea operațiunilor specifice activității, nu s-a avut în vedere aplicarea și respectarea principiului segregării atribuțiilor, astfel că au fost emise documente de încasare (chitanțe) de către șeful Biroului Resurse Umane, care îndeplinea și atribuțiile de contabil șef interimar, fără desemnare sau delegare pe funcție. Aceeași persoană a semnat o serie de decizii pentru promovarea în clase de salarizare și acte adiționale la contractele individuale de muncă atât în calitate de contabil șef, cât și de șef Birou Resurse Umane; de asemenea, în multe unități administrativ-teritoriale, dintre care nominalizăm doar câteva, s-a constatat că nu s-a respectat această activitate importantă de control: UATC Sutești, UATC Berteștii de Jos, UATC Dănciulești – județul Brăila, UATC Vrata – județul Mehedinți, UATC Bătrâni, UATC Dumbrava – județul Prahova, UATC Darova – județul Timiș, UATC Mereni – județul Constanța, UATC Muereasca, UATC Mateești – județul Vâlcea, UATC 1 Decembrie – județul Ilfov, UATC Almașu Mare – județul Alba; UATC Aroneanu – județul Iași; aceeași constatare există la entități cum ar fi: Avocatul Poporului; Arhivele Naționale, Administrația Parcului Natural Porțile de Fier Orșova; Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pomicultură Fălticeni; Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Drăgășani; Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii "M.S. Curie"; Sport Club Municipal Pitești; Colegiul Național "Jean Monnet" Ploiești; au existat 9 cazuri în care nu s-a respectat principiul separării atribuțiilor persoanelor care au calitatea de ordonator de credite, de atribuțiile persoanelor care au calitatea de contabil);
- delegarea ([Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989](#) – emiterea actelor administrative de decizie privind împuternicirea/desemnarea/delegarea salariaților, în fazele procesului de execuție bugetară, fără a se ține seama de noile reglementări din domeniul finanțelor publice; [Institutul Român pentru Drepturile Omului](#) – emiterea actelor administrative interne privind delegarea de competențe și împuternicirea/desemnarea/delegarea salariaților în fazele procesului de execuție bugetară, fără a se ține seama, în totalitate, de reglementările legale aplicabile; alte 3 cazuri în care actul de delegare nu cuprinde sau nu sunt respectate prevederile referitoare la condițiile și limitele delegării, termenul de valabilitate, atribuțiile etc.);
- testarea;
- înstruirea ([Autoritatea de Supraveghere Financiară](#) – nu a elaborat Planul de pregătire profesională);
- procesul de proiectare (design) a activității;
- observarea;
- compararea;
- examinarea;
- controale fizice;
- controale de aplicație (IT) – în anul 2014, în mod similar cu anii precedenți, sistemul informatic SAFIR, implementat și utilizat la nivelul [Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială](#), a prezentat disfuncționalități care au condus fie la nefurnizarea de informații utile procesului decizional, fie la furnizarea de informații incomplete/incorecte, precum și la înregistrarea de neconcordanțe și anomalii în evidența analitică (comparativ cu cea sintetică) a creanțelor și obligațiilor ce decurg din activitatea de plată a sumelor aferente beneficiilor de asistență socială acordate;
- sesizarea neregulilor (ex.: inexistența unei proceduri pentru avertizori în interes public și a unei proceduri de protejare a acestora, constatată la [ROMSILVA](#)).

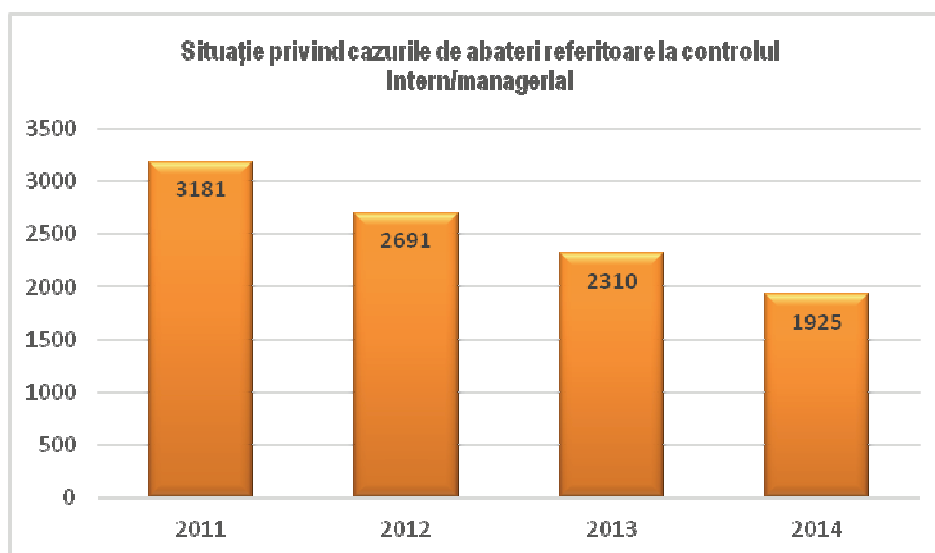
Așa cum precizează standardele la nivel internațional privind controlul intern, care au fost transpuse și în legislația românească, printre **rolurile și responsabilitățile managerilor** privind controlul intern pot fi considerate și următoarele:

- ◆ crearea unui mediu de control pozitiv (stabilirea unui ton etic pozitiv, asigurarea unor îndrumări pentru un comportament corect, eliminarea tentațiilor care determină un comportament imoral, asigurarea unei discipline acolo unde este cazul, asigurarea unui cod scris de conduită etică pentru angajați, stabilirea unor obiective de conformitate cu privire la etică);
- ◆ asigurarea unui nivel de competență adecvat în vederea îndeplinirii sarcinilor (recrutare, instruire, evaluare, promovare);
- ◆ definirea clară a unor zone-cheie de autoritate și responsabilitate;
- ◆ stabilirea mecanismelor adecvate de raportare (financiară și non-financiară), conform solicitărilor legislative (care pot include cerințe precum: transparență, încredere și la timp);
- ◆ stabilirea proceselor, politicilor, dispozitivelor, procedurilor și practicilor adecvate, având la bază analiza și managementul riscului;
- ◆ utilizarea pregătirii profesionale, a comunicării/informării manageriale și a acțiunilor zilnice a managerilor la toate nivelele, pentru consolidarea importanței controlului intern/managerial;
- ◆ monitorizarea măsurilor de control intern asupra operațiunilor desfășurate, prin realizarea de evaluări și raportări anuale către conducerea entității.

Neorganizarea sau neimplementarea controlului intern/managerial, conform prevederilor legale, s-a constatat în multe entități, atât din administrația publică centrală, cât și locală.

Cu toate acestea, constatăm, cu oarecare satisfacție, faptul că numărul total al abaterilor privind sistemul de control intern a scăzut simțitor de la an la an, ceea ce denotă că recomandările făcute de auditorii Curții de Conturi au avut un **impact pozitiv** în acest domeniu de activitate.

Prezentăm situația menționată în graficul următor:

În urma misiunilor de audit desfășurate a rezultat că fie nu a fost proiectat sistemul de control intern, fie, acolo unde a fost proiectat, nu a fost implementat și nu s-a asigurat funcționalitatea acestuia.

Dintre cauzele care au contribuit la nefuncționarea sistemului de control intern, cele semnificative se referă la numărul redus de personal, comparativ cu multitudinea obligațiilor și sarcinilor atribuite, și la neactualizarea cunoștințelor în domeniul actelor normative privind elaborarea standardelor de control intern/managerial, în cadrul entității publice.

În urma acțiunilor desfășurate în administrația publică locală s-a constatat menținerea unui fenomen în ceea ce privește controlul intern: externalizarea proiectării și implementării acestuia, prin încheierea de contracte de prestări servicii cu diferite firme de consultanță care, deși furnizează manuale și proceduri de lucru, nu cunosc specificul activităților entităților la fel de bine ca cei angajați în respectivele instituții și nu se angajează ulterior în monitorizarea funcționării sistemelor de control intern, pentru a ști care sunt deficiențele sau acțiunile de îmbunătățire ce trebuie întreprinse.

În cerințele generale ale standardului de evaluare se precizează că cei din "*conducerea entității trebuie să asigure verificarea și evaluarea, în mod continuu, a funcționării sistemului de control intern și a elementelor sale. Disfuncționalitățile sau alte probleme identificate trebuie rezolvate operativ, prin măsuri corective*".

În fapt, verificarea și evaluarea continuă sunt încorporate în activitățile normale, determinate de funcționarea instituției. Ele includ activități de conducere și supervizare regulate și alte măsuri, luate chiar de angajați în procesul de îndeplinire a sarcinilor zilnice stabilite prin fișa postului. Verificarea și evaluarea se realizează continuu și în timp real și trebuie adaptată dinamic la condițiile de schimbare ale mediului în care operează instituția.

O altă cauză a producerii deficiențelor consemnate în actele de control/audit încheiate o constituie și formalismul sau preocuparea insuficientă din partea managementului pentru implementarea standardelor de control intern, ca urmare a neînțelegerii rolului și necesității acestora în cadrul entității publice și a neconștientizării consecințelor negative ale inacțiunii în acest sens asupra desfășurării activității în ansamblul ei.

Printre entitățile la care s-a constatat că sistemul de control intern a fost parțial implementat sunt și cele pe care le prezentăm în

paragrafele următoare, fără a avea pretenția că am cuprins, în aceste exemple, toate entitățile verificate de Curtea de Conturi în acest an, la care au fost consemnate deficiențe.

La nivelul [Consiliului Național al Audiovizualului](#) a rezultat că nu întotdeauna există o strânsă legătură între controalele interne și obiectivele entității, activitatea desfășurată de entitate și raportarea financiară, în vederea asigurării conformității acestora cu prevederile legale și cu principiile de economicitate, eficiență și eficacitate.

La [Avocatul Poporului](#) s-au constatat:

- ⇒ neimplementarea standardului „Separarea atribuțiilor”, astfel încât separarea atribuțiilor și responsabilităților să reducă riscul de eroare, de încălcare a legislației, precum și riscul de a nu putea detecta neregulile apărute. Încălcarea principiului separării atribuțiilor s-a reflectat în acordarea vizei de control financiar preventiv de către trei persoane, fără ca prin actul de numire să se stabilească competența persoanelor respective, prin descrierea proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar propriu. De asemenea, au fost atribuite unei singure persoane atribuții specifice mai multor etape ale procesului bugetar.
- ⇒ neimplicarea corespunzătoare a auditului intern în identificarea punctelor slabe din activitatea instituției, în condițiile existenței unui nivel ridicat de risc la categoria *Cheltuieli de personal*, rapoartele de audit intern nerelevând constatări/disfuncționalități semnificative;
- ⇒ neactualizarea și nerevizuirea procedurilor operaționale cu impact asupra activității instituției.

La nivelul [Direcției Generale Logistice](#) nu au fost analizate riscurile pentru toate compartimentele funcționale, ca de exemplu: Serviciul Tehnic, Serviciul Patrimoniu Imobiliar și Protecția Mediului, Grupul de Proiectare, Financiar, Biroul Juridic, Serviciul Controlul Calității în Construcții, Biroul Secretariat, Documente Clasificate și Dispecerat.

Nu s-au respectat în totalitate la nivelul [Instituției Prefectului Municipiului București](#) cerințele generale de implementare a standardelor de control intern, prin implementarea parțială a standardului „Proceduri”.

La [Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială: Bihor, Prahova, București, Dolj, Timiș Teleorman, Călărași](#) pe lângă faptul că nu s-a implementat corespunzător sistemul de control intern, s-a reținut că nu au fost elaborate, aprobate și implementate procedurile formalizate pentru preluarea și prelucrarea bazelor de date furnizate de alte entități publice (pentru suprapunerea cu informațiile înregistrate în SAFIR), în vederea depistării/detectării solicitanților neeligibili la acordarea beneficiilor de asistență socială.

De asemenea, s-a constatat nerespectarea cerințelor legale privind exercitarea activității de audit public intern la [AJPIS: Mehedinți și Călărași](#).

La [Inspectoratele Teritoriale de Muncă: Dolj, Prahova, Iași și Mureș](#) controlul intern/managerial nu a funcționat corespunzător, neasigurându-se implementarea tuturor standardelor.

La [Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale \(MADR\)](#) nu au fost implementate toate standardele de control intern, iar structura de audit intern, din cadrul administrației centrale a ministerului, a fost și este subdimensionată, nefiind în măsură să asigure, conform prevederilor legale, efectuarea activităților de audit public intern și la instituțiile din subordinea MADR care nu au structură proprie de audit intern.

Principalele constatări rezultate din misiunile de audit desfășurate la unitățile subordonate MADR au relevat următoarele:

- ⇒ nu au fost respectate prevederile legale în materie de control financiar preventiv, în sensul că: nu s-a exercitat controlul financiar preventiv și asupra veniturilor realizate din prestările de servicii efectuate; nu există norme proprii privind exercitarea CFP; nu au fost detaliate, prin liste de verificare (check-lists), obiectivele verificării pentru fiecare proiect de operațiune supus CFP. Abaterile au fost constatate la ITCSMS-urile din: Arad, Argeș, Mureș, Prahova, Satu Mare, Tulcea, Timiș și Vaslui.
- ⇒ contrar prevederilor OMFP nr. 946/2005, nu au fost elaborate/actualizate proceduri pentru toate activitățile identificate în cadrul entităților, la ITCSMS-urile din: Brăila, Mureș, Satu Mare și Vaslui.

În cadrul [Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor \(MMAP\)](#) se prezintă o serie de lacune care nu permit identificarea tuturor riscurilor care pot apărea în derularea activităților pentru atingerea obiectivelor generale stabilite. De aceea, s-a formulat următoarea **recomandare**: cu privire la lucrările de reconstrucție ecologică în perimetre de ameliorare din fondul funciar și forestier în silvicultură, conducerea MMAP va dispune reorganizarea și implementarea corespunzătoare a sistemului de control intern/managerial, pentru a se asigura gestionarea fondurilor publice și a patrimoniului public și privat al statului în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență, inclusiv la nivelul comisariatelor de regim silvic și cinegetic, urmărindu-se și recuperarea pierderilor înregistrate în acest sector.

La [Ministerul Transporturilor](#) s-a constatat implementarea parțială a controlului intern la instituțiile publice din subordine, principalele constatări rezultate din acțiunile de audit financiar fiind:

- ⇒ la [Autoritatea Metropolitană de Transport București](#) nu au fost implementate standardele de management/control intern; nu s-au auditat, la trei ani, obiectivele prevăzute de Legea auditului public intern; s-a constatat aprobarea de către conducătorul entității a unor proiecte de operațiuni fără viza CFP și/sau acordarea vizei CFP fără avizul persoanelor din compartimentele de specialitate;
- ⇒ la [Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier](#) implementarea parțială a standardelor de management/control intern;
- ⇒ la [Spitalul Clinic de Căi Ferate Pașcani](#) nu au fost întreprinse și/sau finalizate toate acțiunile necesare pentru elaborarea/actualizarea programelor de dezvoltare a sistemelor de control intern/managerial; în perioada 2013-2014 nu a existat o procedură de lucru privind „Achizițiile publice”; nu au fost elaborate și/sau dezvoltate și actualizate toate procedurile

operaționale specifice activităților desfășurate la nivelul spitalului ori de câte ori au intervenit modificări legislative; nesupunerea vizei CFP a angajamentelor legale încheiate de către instituție.

La **Ministerul Educației și Cercetării Științifice (MECS)** nu au fost dispuse toate măsurile necesare pentru elaborarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern/managerial. Gradul redus de implementare în totalitate a standardelor (doar 4 din 25), la nivelul structurilor funcționale ale MECS, dar și la nivelul entităților din subordinea/sub autoritatea/în coordonarea MECS, indică o conformare parțială a sistemului de control intern cu cerințele legislative. Astfel, la nivelul entităților din subordinea/coordonarea/autoritatea MECS, din raportările transmise Ministerului Finanțelor Publice reiese faptul că un număr de 6 entități au declarat existența unui sistem de control intern/managerial neconform.

La **Serviciul Român de Informații** s-a constatat: implementarea parțială și/sau deficitară a standardelor de control intern/managerial; lipsa activităților de verificare și de confirmare a creanțelor și obligațiilor entității față de terți; neconcordanțe între soldurile conturilor de materiale consumabile la unii ordonatori terțieri de credite ai SRI; întocmirea eronată și/sau necompletă a documentelor de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor publice, ceea ce a generat dificultăți în asigurarea unei evidențe exacte și reale a soldului disponibilului de credite rămas de angajat în perioada exercițiului financiar la nivelul unor ordonatori terțieri de credite.

La **Agenția Națională de Presă AGERPRES**: Regulamentul de organizare și funcționare al AGERPRES, care stabilește competențele și atribuțiile, responsabilitățile fiecărei direcții, ale fiecărui compartiment, nu a fost actualizat.

La **Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei**: 13 proceduri operaționale se află în analiză și 14 proceduri sunt în curs de elaborare; nu a fost elaborată Strategia privind controlul intern managerial.

La **Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA)**, la direcțiile subordonate: **Argeș, Mureș, Vrancea** nu s-a implementat corespunzător sistemul de control intern; nu s-a actualizat decizia privind organizarea și exercitarea CFPP (**DSVSA Arad, Botoșani, Giurgiu și Vrancea**), nu s-a organizat corespunzător cadrul organizatoric și funcțional al activității de audit public intern (**DSVSA Arad și Brăila**).

La **Consiliul Concurenței**: în cazul majorității abaterilor constatate de auditorii publici externi, cauza principală a fost disfuncționalitatea sistemului de control intern/managerial, în sensul că procedurile operaționale pe activități fie nu sunt adecvate, fie nu se aplică întocmai.

La **Consiliul Legislativ**: disfuncționalități constatate cu privire la modul de organizare și funcționare a compartimentului de audit intern, în sensul că, deși au fost elaborate atât proiectul noilor Norme privind exercitarea activității de audit public intern, cât și cel al Cartei auditorului intern, în conformitate cu prevederile HG nr. 1086/2013, până în prezent acestea nu au fost avizate de către UCAAPI; în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției, aprobat prin Hotărârea Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului nr.1/1996, modificat și republicat în anul 2005, nu au fost incluse atribuțiile structurii de audit intern; neactualizarea și nerevizuirea tuturor procedurilor operaționale, cu impact asupra activității structurilor din cadrul Consiliului Legislativ.

La **Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989** există disfuncționalități, înregistrate ca urmare a nerespectării prevederilor legale incidente, referitor la:

⇒ neactualizarea componenței Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control intern/managerial la IRRD și neînființarea secretariatului acestei comisii; neactualizarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial și a Registrului Riscurilor; neactualizarea procedurilor operaționale, în concordanță cu Modelul-cadru conform legislației în vigoare;

⇒ deși unele proceduri au fost elaborate, ele nu au fost implementate, ceea ce a condus la producerea unor abateri din care exemplificăm: modificarea statelor de funcții, a statelor de personal și a structurii organizatorice, fără a fi urmată de înștiințarea personalului, prin emiterea de acte administrative ale conducătorului instituției, privind încadrarea fiecărui salariat, cu specificarea noilor funcții pe grade profesionale, clasele de salarizare cu gradația de vechime corespunzătoare și coeficientul de ierarhizare; necorelarea atribuțiilor și responsabilităților compartimentelor de specialitate din ROF-ul instituției cu noua structură organizatorică; prin decizii ale directorului general au fost împuterniciți cu atribuții în efectuarea plății cheltuielilor, 5 salariați din alte structuri funcționale decât compartimentul financiar-contabil. De asemenea, 3 salariați au fost împuterniciți, prin decizie a directorului general, să avizeze operațiunile legate de *faza de lichidare a cheltuielilor*, prin certificarea „*Bun de plată*”, asigurând în același timp și *plata cheltuielilor*, situație în care nu s-a respectat principiul segregării atribuțiilor; în urma verificării parcurgerii fazelor procesului de execuție bugetară, s-a constatat că avizarea operațiunilor legate de faza de lichidare a cheltuielilor aferente contractelor de cercetare a fost efectuată fără a se verifica realitatea serviciului efectuat și îndeplinirea condițiilor de exigibilitate ale angajamentelor legale.

⇒ pentru aceste deficiențe s-a făcut **recomandarea** de a monitoriza, coordona și îndruma metodologic implementarea și/sau dezvoltarea sistemului de control intern/managerial, sens în care se va proceda la: actualizarea componenței Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control intern/managerial și numirea unui secretariat al acestei comisii; înștiințarea membrilor Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control intern/managerial asupra atribuțiilor ce le revin; actualizarea sau revizuirea procedurilor scrise elaborate, în concordanță cu reglementările legale incidente, comunicarea acestora către toți salariații implicați în aplicarea lor.

La **Institutul Român pentru Drepturile Omului**: emiterea actelor administrative interne privind delegarea de competențe și împuternicirea/desemnarea/delegarea salariaților în fazele procesului de execuție bugetară s-a efectuat fără a se ține seama, în totalitate, de reglementările legale aplicabile.

La **Consiliul Economic și Social**: ponderea procedurilor elaborate și implementate a fost de maximum 21% din totalul activităților procedurabile identificate, iar activitățile specifice evenimentelor organizate cu participarea unor invitați din țară și din străinătate, finanțate din bugetul propriu, nu au fost procedurate.

La **Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă "CFR MARFĂ"- SA central** (SNTFM CFR Marfă), neimplementarea în totalitate a dispozițiilor privind controlul intern/managerial; nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 privind obiectivele ce trebuie auditate cel puțin o dată la 3 ani; controlul financiar de gestiune nu s-a efectuat sub cele două forme prevăzute de art. 4 din HG nr. 1151/2012, în sensul că s-a efectuat numai sub forma controlului operativ, fără a se efectua și sub forma controlului preventiv; pentru anul 2013, respectiv anul 2014, în cadrul entității nu s-a efectuat verificarea fundamentării bugetelor de venituri și cheltuieli și a anexelor la acestea, cu excepția *Proiectului de buget de venituri și cheltuieli rectificat pentru anul 2014 la nivelul CFR Marfă* pentru care s-a efectuat controlul financiar de gestiune preventiv; neprezentarea la viza CFPP a actelor în care sunt consemnate operațiuni patrimoniale ulterior încheierii acestora sub formă juridică; aprobarea de către conducătorul entității a unor proiecte de operațiuni fără viza CFPP.

La nivelul **Regia Națională a Pădurilor ROMSILVA** a fost elaborat și aprobat Programul de dezvoltare a controlului managerial intern, la nivelul direcțiilor silvice fiind elaborate programe proprii de dezvoltare a controlului intern managerial. Cu privire la implementarea standardelor de control intern managerial s-au constatat unele neajunsuri, dintre care menționăm: nu au fost elaborate proceduri antifraudă; nu au fost stabilite funcțiile sensibile; nu există un sistem de sesizare a neregulilor de către avertizori în interes public și nicio procedură de protejare a acestora; nu au fost efectuate informări referitoare la progresele înregistrate cu privire la dezvoltarea sistemelor de control managerial, prevăzute de prevederile legale; nu a fost întocmit și aprobat de către conducerea regiei Raportul anual al stadiului implementării SCM.

La **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice**: sistemul de control intern este parțial implementat, iar Auditul performanței Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL) finanțat de la bugetul de stat prin bugetul MDRAP a relevat faptul că este redusă capacitatea instituțională/administrativă a Ministerului pentru comunicarea eficientă și coordonarea PNDL la nivel inter/intraministerial pentru identificarea și diminuarea riscului de fraudă, de evaluare și selecție a obiectivelor de investiții. Totodată, s-a constatat că PNDL nu are stabilite obiective prin actul normativ de aprobare, astfel că nu a fost posibilă evaluarea gradului de realizare a acestora. Entitatea nu a fost în măsură să dea răspunsuri la întrebările ce privesc evaluarea gradului de realizare a obiectivelor PNDL și identificarea cauzelor care au condus la nerealizarea parțială sau totală a obiectivelor de investiții. De asemenea, s-a făcut recomandarea de a elabora și aproba o procedură operațională privind înregistrarea datelor în situațiile financiare ale MDRAP, pe baza informațiilor transmise de către ordonatorii secundari și terțieri din subordinea ministerului, precum și depunerea acestora la MFP.

La **Compania Națională de Investiții** s-au făcut următoarele recomandări: elaborarea, aprobarea și implementarea codului controlului intern/managerial; asigurarea independenței activității compartimentului de audit intern, față de celelalte activități auditabile ale CNI SA; elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale care să asigure respectarea prevederilor OMFP nr. 3512/2008, actualizat, privind formulele comune pe economie; elaborarea, aprobarea și implementarea cadrului general al operațiunilor supuse CFPP, conform prevederilor legale specifice; luarea măsurilor ce se impun, astfel încât angajamentele legale să fie supuse vizei CFPP și avizului oficiului juridic; efectuarea demersurilor necesare în vederea elaborării și aprobării conform prevederilor legale, a strategiei de dezvoltare pe termen lung, mediu și scurt a CNI SA; revizuirea procedurii operaționale în materia achizițiilor publice, în vederea corectării aspectelor semnalate prin Raportul de control nr. 663/6772/5/2014 întocmit de reprezentanții ANRMAP.

Cu privire la stadiul măsurilor dispuse anterior, **Ministerului Tineretului și Sportului (MTS)**, prin decizii emise în anii 2011, 2012, 2013 și 2014 de către Curtea de Conturi, s-a constatat nefinalizarea următoarelor:

- ⇒ cuprinderea în Planul de audit și efectuarea, de către auditorii interni și de către Corpul de control al ministrului, de acțiuni de verificare la direcțiile teritoriale pentru sport și tineret, care să vizeze respectarea prevederilor legale cu privire la modul de organizare și desfășurare a taberelor de odihnă, cât și la efectuarea și suportarea cheltuielilor aferente;
- ⇒ implementarea standardelor de control intern.

La nivelul entității **METROREX** a existat o preocupare din partea managementului pentru crearea unui cadru procedural intern, materializată prin: identificarea proceselor aplicabile în cadrul structurilor organizaționale ale entității și elaborarea de documente formalizate (proceduri, instrucțiuni de lucru și instrucții) pentru 58% dintre procesele identificate, precum și implementarea unui sistem de management al calității la nivelul entității. Totuși, în perioada auditată nu a existat o preocupare îndeajuns de eficace din partea managementului entității pentru implementarea în totalitate a prevederilor OMFP nr. 946/2005.

De aceea au fost făcute următoarele recomandări:

- ✓ consolidarea Sistemului de management al calității la nivelul METROREX prin asigurarea resurselor necesare pentru extinderea auditurilor privind calitatea asupra tuturor structurilor interne și asupra activității și a procedurilor interne specifice fiecăreia, inclusiv asigurarea pregătirii profesionale a personalului structurii de specialitate (SV-MCM);
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unui cadru procedural intern anticorupție, unitar și analitic, bazat atât pe legislația în vigoare, cât și pe specificul obiectului de activitate al METROREX, pe particularitățile activității desfășurate de către personal, astfel încât fiecare structură internă să-și poată detalia măsurile concrete anticorupție, aplicate fiecărei categorii de personal, să le poată monitoriza permanent, să le poată aplica corecțiile necesare, precum și, dacă este cazul, sancțiunile prevăzute.

La [Agenția Națională pentru Romi](#) au fost constatate mai multe deficiențe pentru care Curtea de Conturi a făcut următoarele recomandări:

- ✓ actualizarea ordinului privind desemnarea persoanei cu atribuții de exercitare a CFPP; particularizarea, dezvoltarea și actualizarea Cadrului general al operațiunilor supuse CFP în raport cu specificul agenției; actualizarea normelor metodologice specifice referitoare la utilizarea Registrului privind operațiunile prezentate la viza CFPP în format electronic; supunerea acordului SGG a evaluărilor anuale ale activității desfășurate de expertul cu atribuții de CFPP în cadrul Agenției, care a avizat și numirea acestuia;
- ✓ actualizarea programului de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial; însușirea procedurilor operaționale de către toți angajații entității și aplicarea acestora în activitatea desfășurată, precum și aplicarea măsurilor sancționatorii împotriva acelor care nu le respectă; inventarierea și stabilirea funcțiilor sensibile; stabilirea unui sistem de monitorizare a performanțelor angajaților pe bază de indicatori asociați obiectivelor specifice Agenției; elaborarea unui plan privind limitarea consecințelor apariției riscurilor și definirea unui nivel acceptabil de expunere la aceste riscuri.

La [Agenția Națională de Administrare Fiscală](#): atât în cazul aparatului propriu, cât și în cel al structurilor subordonate, unele standarde erau implementate parțial sau chiar neimplementate; procedurile operaționale elaborate reprezintă doar o exprimare formalizată a unor prevederi legale, fără însă a se detalia cu sarcini și responsabilități exprese, persoane răspunzătoare, circuitul documentelor, termene de soluționare și nu sunt suficiente pentru prevenirea materializării riscurilor; cauzele principale aferente disfuncționalităților constatate și menționate în toate misiunile de audit public intern efectuate sunt: "control intern insuficient", "disfuncționalități ale sistemului de control intern/managerial".

De asemenea, la entități precum: [Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor](#), [Academia Oamenilor de Știință din România](#), [Autoritatea Națională pentru Turism](#), [Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului](#), [Ministerul Culturii](#), [Oficiul Național al Jocurilor de Noroc](#), [Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru Românii de Pretutindeni](#), [Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc](#), [Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal](#), [Institutul de Biologie București](#), [Teatrul Național "Ion Luca Caragiale" din București](#), [Institutul Național de Statistică](#) s-a constatat fie implementarea parțială a standardelor, fie disfuncționalități privind organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial, motiv pentru care au fost formulate recomandări pentru remediere.

Ca și în anii anteriori, multe dintre entitățile publice, așa cum am prezentat și mai sus, nu au elaborat proceduri, al căror scop este următorul:

- ✚ să descrie toți pașii ce trebuie urmați pentru ca activitatea respectivă să se desfășoare conform reglementărilor legale în vigoare și cu respectarea politicilor interne stabilite de conducere;
- ✚ să permită monitorizarea activității respective, prevenirea și depistarea erorilor și a fraudelor;
- ✚ să asigure continuitatea activității în cazul angajaților indisponibili temporar și în cazul fluctuației de personal.

Menționăm, cu această ocazie, faptul că în **administrația publică locală** s-au înregistrat 81 de cazuri în care entitățile nu au elaborat proceduri aferente activităților desfășurate și care, prin natura lor, necesită o astfel de măsură și 29 de cazuri în **administrația publică centrală**. Aceste aspecte reprezintă riscuri de neîndeplinire a obiectivelor entității.

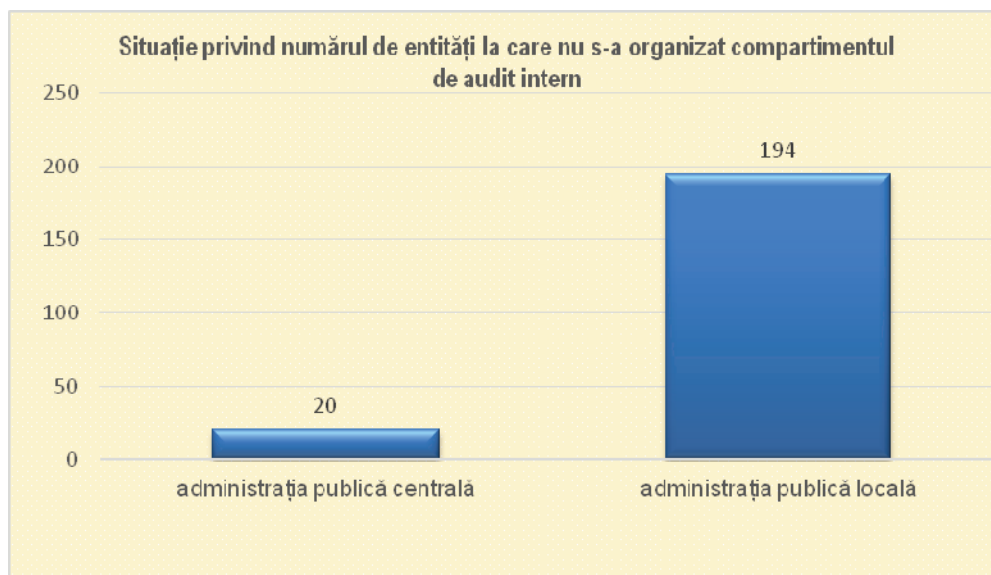
Totodată, s-a înregistrat un număr de 54 de cazuri în care ordonatorii de credite nu au stabilit, prin norme proprii, documentele, circuitul acestora și persoanele împuternicite să efectueze operațiunile legate de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale.

În 32 de cazuri s-a consemnat faptul că nu a fost completat un registru al riscurilor, în 23 de cazuri nu s-a elaborat o procedură de management al riscului și în 31 de cazuri nu au fost stabilite funcțiile sensibile.

De asemenea, au fost constatate și alte 102 cazuri în administrația publică locală și 25 de cazuri în cea centrală în care nu s-a dispus organizarea controlului intern conform prevederilor legale, ceea ce scoate în evidență faptul că încă această activitate este considerată fără importanță.

Constatări privind auditul public intern

În multe dintre entitățile administrației publice, verificate de către Curtea de Conturi nu este încă organizat compartimentul de audit intern: 20 de cazuri întâlnite în administrația publică centrală și 194 de cazuri constatate la cele din administrația publică locală, ceea ce denotă o slabă organizare a acestei activități. Arătăm mai jos reprezentarea grafică a acestei situații de fapt, întâlnită de auditorii publici externi.

Printre cauzele neorganizării auditului intern la unitățile administrativ-teritoriale pot fi evidențiate și următoarele:

- ✚ dimensiunea entităților și complexitatea activităților desfășurate: comunele au un număr redus de personal și derulează bugete mici, iar activitățile proprii care se desfășoară în cadrul acestor comune sunt reduse ca volum și complexitate;
- ✚ limitările privind crearea posturilor: restricțiile legislative privind numărul maxim de posturi ce poate fi creat în cadrul comunelor, în raport cu numărul de locuitori;
- ✚ desființarea compartimentelor de audit intern: prin restructurarea posturilor, ca urmare a neocupării acestora din cauza lipsei de personal calificat și a sistemului de salarizare neatractiv;
- ✚ conducătorii UAT-urilor nu au acordat atenția cuvenită obligației de a constitui compartimente de audit intern, din cauza neînțelegerii rolului și necesității auditului intern în cadrul entităților publice.

La nivel central, neorganizarea compartimentului de audit intern s-a constatat și la următoarele entități (operatori economici și instituții publice): [Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” Giurgiu SA](#); [SC „Întreținerea Mecanizată a Căii Ferate” SA București](#); [SC „Sere și Pepiniere CFR” SA București](#); [Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare pentru Pomicultură Bistrița-Năsăud și Iași](#); [Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Brăila](#); [Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semintelor și a Materialului Săditor Călărași, Dâmbovița, Iași, Tulcea](#); [Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița](#); [Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Mehedinți](#); [Departamentul pentru Lupta Antifraudă](#).

Alte deficiențe constatate cu privire la desfășurarea auditului intern au fost și următoarele:

- ☒ unele rapoarte se limitează la a înșirui datele cuprinse în situațiile financiare ale entității, concluzionând apoi că acestea reflectă corect și fidel patrimoniul entităților auditate, fără a conține vreun fel de analiză, afirmații ce au fost contestate ulterior prin constatările Curții de Conturi;
- ☒ neacordarea importanței cuvenite activității de audit intern, neînșușirea constatărilor și a recomandărilor formulate, de către conducerea entității;
- ☒ misiunile de audit public intern, la entitățile administrației publice locale, au fost în număr redus sau chiar nu au fost efectuate;
- ☒ selectarea temelor nu a fost fundamentată pe elemente și categorii specifice activităților entității;
- ☒ majoritatea măsurilor au avut ca obiect activitatea financiar-contabilă a entității;
- ☒ gradul de asigurare a funcției de audit intern, la nivelul entităților publice locale, este unul foarte scăzut, ceea ce a impus crearea sistemului de cooperare pentru implementarea auditului intern;
- ☒ acest sistem de cooperare se află în faza incipientă de implementare și nu este la momentul actual pe deplin funcțional, capabil să aducă o contribuție importantă în buna gestionare a fondurilor publice;
- ☒ recomandări din rapoarte, nesupuse și neavizate de conducerea structurii de audit și netransmise entităților auditate;
- ☒ utilizarea auditorilor publici interni în alte activități decât cea de audit intern;
- ☒ netransmiterea raportului anual de activitate către Curtea de Conturi a României;
- ☒ necuprinderea în plan și neauditarea tuturor plăților asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv din fonduri externe nerambursabile;
- ☒ efectuarea de acțiuni ad-hoc, fără ordin de serviciu în care trebuie prevăzut în mod explicit scopul, obiectivele, tipul și durata auditului, precum și nominalizarea echipei.

Exemplificăm mai jos doar câteva dintre aceste deficiențe, constatate de către auditorii publici externi la entitățile verificate.

Nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 în ceea ce privește obiectivele ce trebuie auditate cel puțin o dată la 3 ani (nu s-a regăsit nici măcar existența unei analize din care să reiasă că unele activități care au fost auditate mai des au prezentat un risc ridicat): [Societatea Comercială Grup Exploatare și Întreținere Palat CFR SA București](#); [Societatea Națională Nuclearelectrica SA – sediul central](#).

La [Societatea Comercială Servicii Energetice Muntenia SA București](#): nu a fost elaborat proiectul Planului multianual de audit

public intern; nu a fost elaborat Planul de audit intern pe anul 2014; nu a fost asigurată pregătirea profesională a auditorului public intern de minimum 15 zile pe an; auditorul public intern a fost implicat în alte activități decât cea de audit, respectiv a participat la elaborarea BVC în cadrul compartimentului Audit Public Intern, Bugete și Centre de Cost.

La [Regia Autonomă „Editura Didactică și Pedagogică”](#): activitatea de audit public intern nu este organizată corespunzător normelor legale, în compartimentul de audit intern fiind încadrată o singură persoană. În lipsa unei structuri adecvate nu a putut fi realizată desemnarea supervisorului și, în consecință, nu s-a putut asigura realizarea atribuțiilor și/sau a activităților stabilite de legiuitor acestuia. Neînstituirea cadrului organizatoric și funcțional adecvat desfășurării activității de audit intern conduce la creșterea riscului producerii de abateri de la legalitate și regularitate și determină reducerea capacității interne de depistare și corecție a acestora.

La [Autoritatea de Supraveghere Financiară](#) s-a constatat: întocmirea Planului de audit pe anul 2014 fără parcurgerea etapei de determinare a punctajului total al riscului pe fiecare proces/activitate/structură/program (*Planul de audit pentru anul 2015* a fost elaborat cu respectarea prevederilor legale, în ceea ce privește determinarea punctajului total al riscului pe fiecare proces/activitate/program); neactualizarea Planului de audit intern pentru anul 2014.

La [Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților](#), deși prin structura organizatorică s-a prevăzut organizarea și funcționarea Compartimentului audit public intern, în perioada 2012-2014 a existat o singură persoană desemnată să exercite atribuții de audit intern. Ca urmare a informațiilor furnizate de ANRP, echipa de control nu a identificat în activitatea Compartimentului audit public intern Programul de audit intern și nici misiuni de audit programate pentru anii 2014 și 2015.

La [Ministerului Culturii – Unitatea de Management a Proiectului](#): nu a fost efectuată nicio misiune de audit intern asupra Proiectului BDCE F/P 1572 de către compartimentul de audit public intern din cadrul ministerului. UMP a fost supus auditului intern în ceea ce privește organizarea activității de achiziții publice, încheierea și derularea contractelor per total UMP, nu pe acorduri de finanțare.

În [Departamentul pentru Lupta Antifraudă](#), la nivelul Compartimentului de audit public intern, aferent anului 2014, nu a fost finanțat niciun post și nu a existat personal angajat. În consecință, acest tip de activitate nu s-a desfășurat la nivelul DLAF. De asemenea, la nivelul activităților realizate de către DLAF nu au fost efectuate misiuni de audit public intern de către entitatea ierarhic superioară, respectiv ordonatorul principal de credite – Secretariatul General al Guvernului.

La [Inspectoratele Teritoriale de Muncă Brașov, Timiș, Prahova, Iași, Mureș](#) s-a constatat nerespectarea cerințelor stabilite privind exercitarea activității de audit public intern.

La nivelul [Ministerului Economiei, Comerțului și Turismului](#) s-a constatat nerespectarea prevederilor legale privind exercitarea activității de audit public intern, respectiv: au fost efectuate două misiuni de audit din cele 4 misiuni programate; nu au fost auditate cel puțin o dată la 3 ani toate activitățile desfășurate; nu au fost efectuate misiuni de evaluare a gradului implementării sistemului de control intern/managerial în entitate.

La [Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului \(AAAS\)](#): s-a constatat neconcilierea, cu toate structurile auditate, a constatărilor consemnate în Rapoartele de audit, întocmite la nivelul Direcției Juridice, Direcției Economice, Serviciului Control, Direcției Resurse Umane, Compartimentului Comunicare și Transparență Instituțională, în vederea transmiterii rezultatelor concilierii către Președintele AAAS, pentru analiză și avizare; neînregistrarea și nevalorificarea, la nivelul instituției, a rapoartelor de audit întocmite la nivelul structurilor din cadrul AAAS, menționate mai sus, prin care au fost constatate abateri care au rămas consemnate ca simple concluzii și informații, stocate la nivelul Biroul de Audit Public Intern; depunerea cu întârziere a *Raportului privind activitatea de audit intern desfășurată la nivel AAAS în anul 2014*, atât la Curtea de Conturi a României, cât și la UCAAPI.

La **polul opus** al constatărilor se află [Administrația Națională „Apele Române”](#) unde s-a constatat că în perioada verificată a fost angajată o singură persoană în cadrul structurii respective, activitatea acesteia concretizându-se în rapoarte de audit valorificate de conducerea entității, inclusiv prin cercetări disciplinare și prin sesizarea organelor de urmărire penală.

Un caz aparte îl reprezintă activitatea desfășurată de [Asociația Comunelor din România \(ACoR\)](#) privind filialele județene, care au fost înființate pentru a asigura realizarea activității de audit public intern la comune, în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate, în corespondență cu art. 24 alin. (1[^]1) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, respectiv:

*„(1[^]1) **Instituțiile publice locale, inclusiv cele prevăzute la art. 54 alin. (7), precum și cele care nu dispun de resurse financiare suficiente pentru asigurarea integrală a cheltuielilor secțiunii de funcționare cooperează pentru organizarea și exercitarea unor activități în scopul realizării unor atribuții stabilite prin lege autorităților administrației publice locale, cu precădere în domeniile ce privesc activitățile de control, audit, inspecție, pe principii de eficiență, eficacitate și economicitate, la nivelul structurilor județene cu personalitate juridică ale structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale recunoscute ca fiind de utilitate publică sau prin asociații de dezvoltare intercomunitară înființate potrivit legii.**”*

Pornind de la aceste considerente, auditorii publici externi au constatat că asocierea comunelor pentru desfășurarea activității de audit public intern nu s-a desfășurat cu respectarea celor 3E, respectiv la stabilirea cotizațiilor lunare de plată nu s-a ținut seama de prevederile legale, respectiv de cota-parte prevăzută de Ordinul Ministerului Administrației și Internelor și Ministerul Finanțelor Publice nr. 232/2477/2010, potrivit căruia cheltuielile cu organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern trebuie repartizate în funcție de numărul de zile/auditor prestate și cheltuielile ce se pot deconta, rezultând astfel cheltuieli nelegale pentru aceste activități sau situații în care au solicitat plata de servicii neefectuate (UAT-uri neverificate, dar cărora li s-au solicitat fonduri publice).

Asociația Comunelor din România a extins activitatea, ocupându-se nu numai de activitatea de audit public intern, ci și de angajarea de personal pe care ulterior îl delegă, în baza unor acorduri de cooperare UAT-urilor, pentru domenii precum: urbanism, asistență socială, salubritate, contabilitate etc.

Deși Asociația Comunelor din România este înființată ca o instituție non-profit, ca urmare a verificării activității acesteia (spre exemplu ACoR – Filiala Județeană Galați) a rezultat că, în urma acordurilor de cooperare pentru activitatea de audit public intern și a acordurilor de cooperare de diverse activități (urbanism, fiscalitate, etc.), această entitate a obținut venituri care potrivit legislației fiscale, întruneau elementele pentru a fi înregistrată ca plătitor de TVA și, implicit, activitatea sa intră în sfera impozitului pe profit și pentru care însă nu a declarat obligațiile la organul fiscal competent (obligații fiscale datorate bugetului de stat de Filiala Județeană Galați a ACoR, estimate la suma de 1.836 mii lei, aferentă anilor 2013, 2014).

Cauzele care au condus la efectuarea de cheltuieli nelegale cu activitatea de audit public intern, cât și pentru celelalte activități la nivelul UAT-urilor ori de prejudiciere a bugetului de stat de către ACoR ca urmare a activităților desfășurate sunt:

- ⇒ nerespectarea prevederilor legale – art. 24 (1¹) din Legea nr. 273/2006 – care impuneau drept condiție obligatorie pentru asociere lipsa fondurilor suficiente pentru acoperirea costurilor cu personalul propriu, însă verificările au evidențiat cheltuieli nelegale suplimentare pe seama bugetelor locale, pentru cheltuieli cu bunuri și servicii;
- ⇒ impunerea de către ACoR spre însușire UAT-urilor a unor acorduri-cadru de cooperare, fără a fi respectate prevederile legale cu privire la fundamentarea sumelor de plată solicitate și care au condus la transformarea ACoR din persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, într-o instituție cu comportament de societate comercială care participă și oferă servicii prin personalul angajat (pentru contabilitate, salubritate, pază etc.) altor entități, care i-au adus venituri fără a declara obligațiile fiscale aferente la bugetul de stat (TVA, impozit pe profit).

Riscurile care decurg din aceste asocieri pe seama UAT-urilor, ca urmare a nereglementării de către ACoR în mod clar și explicit a unor aspecte prin acordurile de cooperare, sunt următoarele:

- activități desfășurate de persoane angajate de ACoR în lipsa unor avize/autorizații emise de structurile abilitate (ex.: pază, Poliție etc.);
- desfășurarea de activități specifice funcției publice pentru care nu există acordul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici;
- participarea ACoR pe piața forței de muncă prin oferirea de personal pentru desfășurarea activității UAT-urilor, fără respectarea principiilor de transparență, nediscriminare etc., nerespectând competiția cu persoanele juridice care oferă aceleași servicii;
- personalului delegat la UAT-uri nu îi poate fi atrasă răspunderea din cauza lipsei fișei postului încheiate între UAT și salariat, dar nici ACoR-ului care, prin modelul standard de acord supus încheierii, nu prevede clauze privind răspunderea materială ori penală pentru erorile/greșelile generate de personalul său.

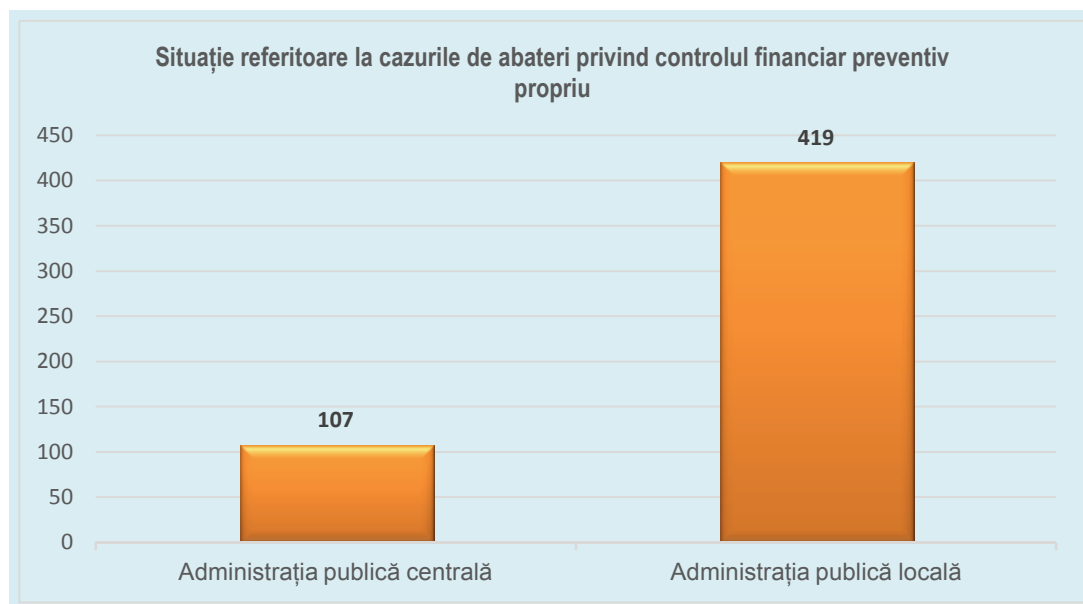
În concluzie, evaluarea activității de audit public intern la entitățile verificate din mai multe județe a evidențiat următoarele:

- ⇒ la nivelul unităților deconcentrate se constată o preocupare a conducerii pentru efectuarea unui audit intern de calitate, bazându-se pe un personal bine pregătit profesional și care, prin activitatea desfășurată, a contribuit pozitiv la rezultatul activității;
- ⇒ la nivelul UAT-urilor fie există compartimente subdimensionate (UATJ, UATM, UATO) și activitatea nu poate acoperi obiectivele obligatorii a fi auditate cel puțin o dată la 3 ani, fie la nivelul UATC-urilor care nu au compartiment propriu și au procedat la asociere (ACoR), au fost generate costuri nelegale, nesuținute de servicii de audit intern din partea ACoR, iar activitățile de audit public intern efectuate nu au fost menite să îmbunătățească activitatea entităților respective – dovadă fiind multitudinea constatărilor din actele de control/audit ale Curții de Conturi a României.

Printre **recomandările** formulate subliniem următoarele:

- ✓ pregătirea profesională a auditorilor publici interni;
- ✓ cuprinderea în programul de activitate al auditorilor interni a unor acțiuni menite să conducă la îmbunătățirea activității entităților verificate, după o analiză prealabilă de documentare, inclusiv a actelor de control întocmite de alte organe de control;
- ✓ monitorizarea riguroasă a modului de implementare a recomandărilor;
- ✓ implicarea mai profundă a UCAAPI în verificarea respectării normelor de către compartimentul de audit public intern, inclusiv ACoR și dispunerea de măsuri corective, dacă se impune.

În ceea ce privește controlul financiar preventiv propriu, una dintre cele mai importante activități de control aflate la dispoziția managementului, au fost semnalate 107 cazuri de abateri de la cerințele legislative în domeniu, la entitățile publice centrale și 405 cazuri la entitățile din administrația publică locală, situație ce poate fi reprezentată astfel:

Mai mult, au fost constatate 27 de cazuri în care persoanele care erau îndrituite și aveau această atribuție nu au exercitat controlul financiar preventiv și 25 de cazuri în care persoana care exercita controlul financiar preventiv propriu a fost implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea operațiunilor supuse CFPP.

Pe lângă deficiențele amintite în prima parte a acestei secțiuni din raport, în care ne-am referit la o serie de nereguli constatate cu privire la controlul intern/managerial sau am nominalizat unele entități care nu au respectat principiul separării atribuțiilor, subliniem în paragrafele de mai jos câteva care se referă strict la controlul financiar preventiv și care au fost înregistrate de auditorii publici externi.

La [Academia Română](#) s-a constatat că, deși unele acte adiționale încheiate la un contract de asistență juridică reprezintă angajamente legale din care derivă obligații de plată pentru instituție, acestea nu poartă viza de CFPP și nici semnătura directorului Direcției Economice sau există altele care nu au număr de înregistrare la Academia Română, nu poartă viza de CFPP și nici semnăturile directorului Direcției Economice și șefului Serviciului Juridic.

[Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc](#) nu a procedat la particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv și a listelor de verificare a obiectivelor în raport de operațiunile specifice ale Institutului, în conformitate cu obiectivele stabilite prin *Regulamentul de organizare și funcționare*, precum și de modificările legislative intervenite în perioada 2010-2014.

La [Statul Major al Forțelor Navale](#) s-a constatat nerespectarea principiului separării atribuțiilor, în sensul că în cazul unora dintre cheltuielile efectuate, persoana care a acordat viza de control financiar preventiv propriu pe ordonanțele de plată a semnat și ordinele de plată; neacordarea vizei de control financiar preventiv (sigiliul cu data aplicării lui) pe unele angajamente legale încheiate de entitate.

La nivelul [Arhivelor Naționale](#) au fost constatate: avizarea pentru CFPP a unor „Angajamente bugetare” și „Propunere de angajare a unei cheltuieli” întocmite pentru achiziționarea unor bunuri/servicii care nu erau prevăzute în „Programul anual al achizițiilor publice” pe anul 2014; inexistența unui document aprobat de ordonatorul de credite, care să cuprindă toate proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv, documentele justificative și circuitul acestora; nerespectarea principiului separării atribuțiilor privind acordarea vizei de control financiar preventiv în cazul deconturilor de cheltuieli externe și a ordonanțelor la plată aferente, contrar prevederilor legale.

În cadrul [Direcției Generale Logistice](#) s-a constatat nerespectarea principiului separării atribuțiilor în exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu și aprobarea plății în sensul că persoana care a acordat viza de CFPP pe ordonanțarea de plată a semnat și ordinul de plată aferent.

[Autoritatea de Supraveghere Financiară](#) – neacordarea vizei, în cazul referatului de achiziție a unor servicii și neînregistrarea operațiunii în *Registrul privind operațiunile prezentate la viza CFPP*.

La [Autoritatea Metropolitană de Transport București](#) s-a acordat viza CFPP fără avizul persoanelor din compartimentele de specialitate.

Concluzii generale

În urma evaluării sistemelor de control și a probelor de audit obținute, în marea majoritate a instituțiilor auditate și, mai ales, în administrația publică locală a reieșit că, deși s-a evidențiat un trend descrescător al abaterilor, sistemele încă **nu funcționează în mod corespunzător**, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, inefficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că acestea se datorează, în special, disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern și pentru că acestea nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

În aceste cazuri, managerilor din entități li se poate imputa că nu asigură un management corespunzător, fiind direct răspunzători de implementarea sistemului de control intern/managerial.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, numărul posturilor, uneori insuficient, și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.

Activitatea de audit intern este deficitară în special la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale, care nu reușesc să organizeze astfel de activități sau să angajeze auditori calificați.

În domeniul auditului intern există încă personal insuficient și o oarecare subfinanțare, constatare subliniată și în Raportul public de anul trecut al Curții de Conturi. Mai mult, în condițiile în care se dorește o certificare a competențelor tuturor auditorilor interni din sectorul public, aceste aspecte, menționate anterior, trebuie avute în vedere.

Organizarea și exercitarea în mod deficitar a controlului financiar preventiv de către instituțiile publice se datorează, în primul rând, lipsei personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de cele de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Considerăm că, așa cum precizează și standardele internaționale în domeniu, o activitate de audit intern eficace permite o mai bună cooperare între cele două activități, respectiv cea de audit intern și cea de audit extern.

Printre beneficiile colaborării între auditul intern și cel extern se pot include, printre altele, și cele referitoare la o redundanță scăzută în activitatea de audit, costuri mai puține și timp petrecut în audituri și, de asemenea, o mai bună asigurare cu privire la rezultatele auditurilor efectuate.

De asemenea, managerii instituțiilor publice trebuie să conștientizeze că, implementând cerințele sistemului de control intern și, implicit, ale auditului intern, creează premisele obținerii unor rezultate mai bune ale activității din entitățile pe care le conduc și, concomitent, mai puține constatări privind abaterile de la lege și regulamente sau de la principiile de performanță și bună guvernare solicitate, pe care le semnalează frecvent auditorii Curții de Conturi.

Suntem convinși, totodată, că prin recomandările transmise și măsurile dispuse de Curtea de Conturi, multe dintre entitățile publice, prin persoanele care le reprezintă și le conduc, vor acorda o atenție sporită acelor aspecte care necesită a fi îmbunătățite în diferite domenii de activitate.

Totodată, organismele care elaborează reglementările în materie vor ține cont de constatările și recomandările instituției noastre și vor analiza acele elemente care lipsesc din buna înțelegere a acestui domeniu vast și care este foarte solicitat în prezent atât la nivel național cât și la nivel internațional, atât în sectorul public, cât și în cel privat.

În acest context trebuie făcută și o analiză foarte serioasă asupra calității și uniformității informațiilor oferite prin cursurile de pregătire profesională, în domeniul controlului intern și auditului intern, organizate în prezent de multe firme/organizații sau persoane fizice, și care, de multe ori, nu reușesc să clarifice, ci, dimpotrivă, creează confuzie cu privire la modalitatea corectă în care trebuie aplicate cerințele standardelor.

Reiterăm, cu această ocazie, recomandarea Comisiei Europene pentru buna implementare a conceptului *Control Financiar Public Intern* în țările care au aderat la Uniunea Europeană, fiind și cazul României, respectiv aceea că *Unitatea Centrală de Armonizare* din cadrul Ministerului Finanțelor Publice trebuie să se transforme într-un "**centru de excelență**" și să fie acea autoritate care să ofere în mod unitar toate informațiile necesare și solicitate cu privire la acest domeniu, care, în opinia noastră, după atâția ani de la apariție este încă diferit interpretat (control intern și audit intern)⁵. O Unitate Centrală de Armonizare trebuie să fie **punct de referință** în mod continuu. Crearea și apoi consolidarea Unității Centrale de Armonizare ca **centru de excelență implică**:

- ⇒ învățarea din experiență;
- ⇒ împărtășirea experienței;
- ⇒ consolidarea experienței.

Aceste aspecte, care au fost prezentate mai sus, trebuie analizate și de către *Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale din cadrul Secretariatului General al Guvernului*, care a preluat activitatea de control intern/managerial de la Ministerul Finanțelor, respectiv UCASMFC.

În final, dorim să reamintim faptul că managementul și controlul nu sunt două funcții distincte, managementul **incluzând** funcția de control, deoarece funcțiile managementului (din teoria managementului) sunt: previziune, organizare, coordonare, evaluare și control.

De aceea, Curtea de Conturi **recomandă** tuturor ordonatorilor de credite să identifice cauzele care au condus la săvârșirea neregulilor, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri și să dispună măsurile necesare pentru un control intern și un audit intern care să îi sprijine în înlăturarea acestor deficiențe.

⁵ "Bine ați venit în lumea Controlului Financiar Public Intern" – manual elaborat de Comisia Europeană (Cartea Galbenă)

Capitolul

6

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014

Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit a fost constituită prin *Legea nr. 200/2005 privind aprobarea OUG nr. 22/2005 pentru completarea Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, ca organism fără personalitate juridică, independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională, asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din *Legea nr. 94/1992*, republicată.

Prin poziționarea Autorității de Audit în cadrul Curții de Conturi a României - Instituția Supremă de Audit, a cărei independență este statuată și garantată de Constituția României, s-a asigurat o totală independență față de instituțiile naționale implicate în gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate României, aflate în subordinea Guvernului, fiind astfel pe deplin îndeplinite cerințele regulamentelor comunitare cu privire la asigurarea de către statul membru a independenței autorității de audit în cadrul sistemelor de management și control a fondurilor comunitare.

Exercițiul financiar 2014 reprezintă totodată primul an financiar al noii perioade de programare bugetare 2014-2020, care aduce noi alocări financiare nerambursabile României și totodată stabilește un nou cadru de reglementare la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește modul de gestionare al acestei asistențe financiare nerambursabile.

În perioada de programare 2014-2020, România beneficiază de fonduri financiare nerambursabile din partea Uniunii Europene în valoare de 44.648.516 mii euro prin intermediul Fondurilor Europene Structurale și de Investiții - FESI (Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime), prin Fondul European de Garantare Agricolă, prin fondurile destinate cooperării teritoriale, Fondul pentru azil, migrație și integrare, Fondul pentru Securitate Internă și Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane.

Obligațiile de audit care revin Autorității de Audit sunt prevăzute în regulamentele comunitare specifice fiecărei categorii de fond auditat și fiecărei perioade de programare.

Misiunea Autorității de Audit o reprezintă efectuarea auditului public extern și exprimarea anuală a unei opinii asupra modului de gestionare a asistenței financiare nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană prin intermediul fondurilor/programelor de asistență financiară nerambursabilă.

În cadrul acțiunilor sale, Autoritatea de Audit evaluează, în principal, dacă sistemele de management și control instituite la nivel național respectă criteriile de acreditare/conformitate/desemnare, dacă acestea funcționează eficace, conturile redau o imagine corectă și clară și cheltuielile prezentate Comisiei spre rambursare sunt legale și conforme.

În plus, pentru fondurile destinate agriculturii, Autoritatea de Audit emite un certificat privind integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor agențiilor de plăți.

Rolul principal al Autorității de Audit este acela de a furniza Comisiei Europene o opinie cu privire la funcționarea sistemelor instituite pentru gestionarea fondurilor comunitare alocate României. Totodată, prin rapoartele sale de audit, entitățile auditate sunt informate și li se solicită să ia măsurile corespunzătoare, astfel încât abaterile de natură să afecteze modul de funcționare a sistemelor să fie corectate/înlăturate într-un termen cât mai scurt.

Principii metodologice

Activitatea de audit se desfășoară cu respectarea cadrului legal comunitar și național, a standardelor internaționale de audit și a codului deontologic profesional, a regulilor de procedură stabilite prin regulamente și linii directoare elaborate atât la nivelul Comisiei Europene, cât și la nivelul Curții de Conturi a României și reflectate în procedurile interne de lucru ale Autorității de Audit.

Munca de audit presupune aplicarea acelor proceduri specifice de audit care să permită obținerea de probe de audit adecvate și suficiente în ceea ce privește legalitatea și regularitatea tranzacțiilor, integralitatea și acuratețea datelor înscrise în conturi, precum și conformitatea sistemelor de management și control cu reglementările aplicabile, astfel încât opinia de audit să fie fundamentată.

În cazul misiunilor de audit de sistem, examinarea auditorilor urmărește, în principal, clasificarea/încadrarea sistemelor de management și control instituite la nivel național pentru gestionarea asistenței financiare alocate României în funcție de conformitatea acestora cu cerințele comunitare aplicabile fiecărui fond în parte, precum și în funcție de eficacitatea acestor sisteme de reducere a riscului de denaturare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

În cazul misiunilor de audit de operațiuni, procedurile de audit aplicate asigură examinarea individuală a elementelor selectate în eșantion (cereri de rambursare/cereri de plată) pentru a determina dacă cheltuielile declarate și plătite reflectate de acestea au fost efectuate în scopurile aprobate, în conformitate cu legislația, normele și reglementările aplicabile. Din punct de vedere al muncii de audit, aceasta înseamnă examinarea cheltuielii pe întreg ciclul său de viață, de la solicitarea de finanțare a beneficiarului până la organismul care asigură plata cheltuielii. Auditorul verifică respectarea condițiilor aplicabile pe fiecare palier. Acolo unde se detectează o neconformitate cu o cerință contractuală/normativă/procedurală sau este detectat un calcul incorect, se consideră că respectiva cheltuială este afectată de eroare, este denaturată și se calculează o rată de eroare. Stabilirea eșantionului se realizează conform ghidurilor elaborate în acest sens de către Comisia Europeană, pe baze statistice cu ajutorul unor aplicații informatice dedicate, ceea ce asigură selectarea complet aleatoare a cererilor de rambursare/cererilor de plată/proiectelor ce urmează a fi verificate. Selecția eșantioanelor pe baze statistice asigură totodată și reprezentativitatea erorii la nivelul întregii populații auditate, care este formată din cheltuielile declarate pe parcursul unui exercițiu financiar.

Atunci când își formulează constatările și concluziile, Autoritatea de Audit ia în considerare răspunsurile relevante prezentate de

entitatea auditată, însă este responsabilitatea sa, în calitate de instituție de audit, de a formula concluzii pe baza probelor de audit obținute și de a furniza o evaluare independentă și imparțială a sistemelor de management și control, a legalității și regularității tranzacțiilor și a integrității și fiabilității conturilor.

Opinia auditorului este formată pe baza rezultatelor tuturor activităților de audit și a unei evaluări a caracterului generalizat al erorii prin compararea acestuia cu pragul de semnificație stabilit în planificarea auditului și al cărui nivel acceptat este de 2% din valoarea cheltuielilor declarate. Dincolo de acest prag, rata de eroare este considerată semnificativă. Opinia anuală emisă de Autoritatea de Audit se bazează pe rata de eroare reziduală calculată după cuantificarea tuturor măsurilor corective luate de statul membru pentru remedierea deficiențelor semnalate.

Valorile promovate de către Autoritatea de Audit sunt independența, integritatea, obiectivitatea, competența profesională, eficiența și conduita profesională. Acestea stau la baza emiterii unor rapoarte de audit în conformitate cu cerințele standardelor internaționale de audit, cu procedurile de lucru specifice, precum și cu liniile directoare furnizate de partea comunitară.

Valoarea adăugată adusă de către Autoritatea de Audit sistemului de management și control instituit la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile provine din calitatea rapoartelor de audit care prezintă în mod clar, concis, obiectiv și credibil, disfuncționalitățile detectate la nivelul fiecărei entități auditate, atât din sectorul public, cât și din sectorul privat care beneficiază de fonduri comunitare, precum și acțiunile de urmat pentru remedierea acestora, măsuri menite să conducă la creșterea responsabilității celor care gestionează fondurile comunitare și la îmbunătățirea managementului fondurilor europene.

Toate acestea sunt de natură să asigure protejarea intereselor financiare ale României, precum și a celor ale Uniunii Europene și să crească încrederea publicului în instituțiile care gestionează fonduri publice.

Autoritatea de Audit informează Comisia Europeană, Parlamentul României și opinia publică asupra modului de utilizare a fondurilor comunitare nerambursabile, asupra principalelor deficiențe constatate, împreună cu recomandările formulate în urma auditurilor efectuate pe parcursul unui an financiar.

În acest sens, Autoritatea de Audit elaborează anual rapoarte destinate direcțiilor din cadrul Comisiei Europene, precum și propria secțiune din cadrul Raportului public anual elaborat de către Curtea de Conturi a României. Prin intermediul acestor documente se asigură transparența asupra muncii desfășurate de Autoritatea de Audit în decursul unui exercițiu financiar, precum și informarea publicului larg cu privire la modul în care autoritățile naționale responsabile gestionează asistența financiară nerambursabilă.

*
* *

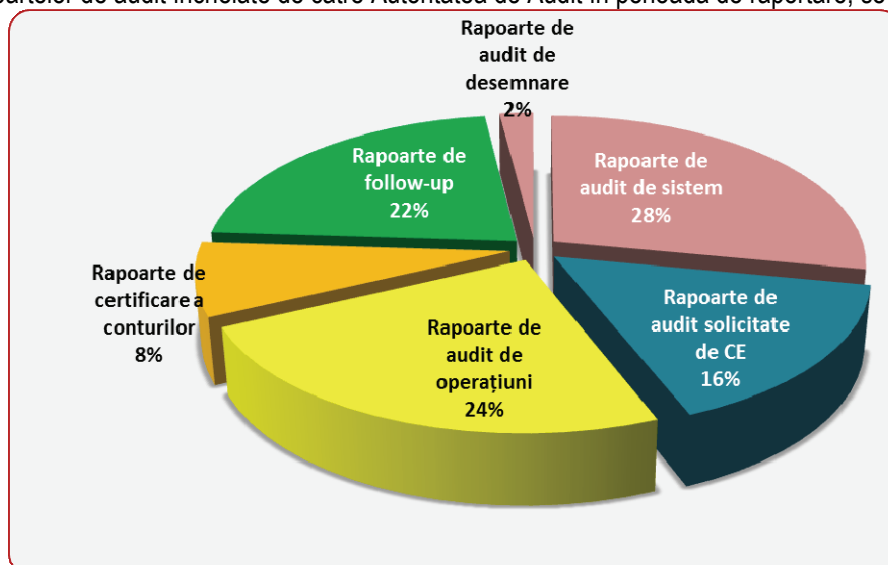
Pentru anul 2014, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României a derulat 50 de acțiuni de audit în vederea îndeplinirii obligațiilor sale, în conformitate cu programul de activitate aprobat de conducerea Autorității de Audit și ținând cont de solicitările specifice ale Comisiei Europene formulate în cadrul perioadei de raportare.

În conformitate cu cerințele de audit prevăzute în regulamentele comunitare, precum și cu cele prevăzute în strategiile elaborate de către Autoritatea de Audit și aprobate de Comisia Europeană, acțiunile de audit derulate de Autoritatea de Audit au vizat:

- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficace;
- ❖ evaluarea mecanismului de verificare ex-ante al achizițiilor publice la nivelul Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) și Unității Centrale pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP);
- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că tranzacțiile care stau la baza declarațiilor transmise Comisiei Europene sunt legale și regulamentare, asigurare obținută ca urmare a verificărilor bazate pe un eșantion reprezentativ al cheltuielilor declarate în cazul celor 7 Programe Operaționale finanțate din Fondurile Structurale și de Coeziune, al Programelor de Cooperare Teritorială Europeană și Vecinătate, Programului General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii, Programului Operațional pentru Pescuit, precum și la nivelul Fondului European de Ajutare la Globalizare;
- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile privind veridicitatea, integritatea și exactitatea conturilor Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și ale Fondului European de Garantare Agricolă (FEGA), care trebuie transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern;
- ❖ urmărirea modului de implementare, de către entitățile auditate, a recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în cadrul misiunilor anterioare;
- ❖ evaluarea îndeplinirii criteriilor de desemnare (criteriile privind mediul de control intern, gestionarea riscurilor, activitățile de control și gestiune, monitorizarea) de către autoritățile componente ale sistemului de management și control la nivelul Programului Național pentru Azil, Migrație și Integrare 2014-2020, cu finanțare din Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare;
- ❖ evaluarea în cadrul a 8 acțiuni suplimentare, a implementării măsurilor preventive și corective solicitate de Comisia Europeană (CE) pentru îmbunătățirea sistemelor de management și control ale programelor operaționale pentru care Comisia Europeană a decis întreruperea termenului de plată pentru plățile intermediare ca urmare a unor deficiențe la nivelul programelor POS DRU, POP, POS CCE (Axa Prioritară 1 cu excepția operațiunilor pentru întreprinderile mari, Axa Prioritară 3 și Axa Prioritară 4), POS Mediu (Axele Prioritare 5 și 6).

În cadrul acestor acțiuni au fost auditate peste 717 entități (publice și private) și au fost verificate peste 1905 proiecte/contracte/măsuri finanțate din fondurile comunitare.

Grafic, structura rapoartelor de audit încheiate de către Autoritatea de Audit în perioada de raportare, se prezintă astfel:

Graficul nr. 1 – Structura rapoartelor de audit încheiate de Autoritatea de Audit în perioada de raportare pe tipuri de misiuni

Așa cum rezultă din graficul prezentat mai sus, cele mai multe acțiuni de audit au vizat auditul de sistem, auditul de follow-up și auditul de operațiuni.

În cadrul misiunilor de audit privind verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2014, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli în sumă de 7.208.037 mii lei, reprezentând 25,22% din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2014, respectiv suma de 28.578.010 mii lei.

- mii lei -

Program/Fond	Cheltuieli declarate CE din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate	Impact financiar stabilit în cheltuielile auditate	Achiziții publice - Corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate	Alte domenii - Cheltuieli neeligibile cu impact în cheltuielile auditate
1	2	3	4=5+6	5	6
Instrumente structurale	18.134.210	6.104.769	422.329	258.665	163.664
Agricultură și Pescuit	9.947.180	855.286	28.423	177	28.246
Cooperare Teritorială Europeană	384.685	182.150	2120	1530	590
Alte categorii de fonduri	111.935	65.832	2.146	2.130	16
TOTAL	28.578.010	7.208.037	455.018	262.502	192.516

Tabelul nr. 1 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

Notă: Pentru conversia în lei a valorii cheltuielilor exprimate în euro și pentru neregulile cu impact financiar aferente, prezentate mai sus, în cazuri precum programele operaționale de cooperare teritorială și măsurile ex-IPSA, a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2014: 1 euro = 4,4205 lei.

Corecțiile financiare totale aplicate la valoarea contractelor pentru nereguli care vizează achizițiile publice au fost în sumă de 730.180 mii lei, având un impact financiar în cheltuielile auditate în sumă de 262.502 mii lei.

Cheltuielile declarate neeligibile în urma constatării unor aspecte care privesc nerespectarea unor cerințe de eligibilitate pentru decontarea cheltuielilor au fost în sumă de 192.516 mii lei. Astfel, valoarea totală a neregulilor cu impact financiar în eșantionul auditat este de 455.018 mii lei. Pentru toate deficiențele identificate, Autoritatea de Audit a formulat recomandări pentru corectarea acestor deficiențe, inclusiv recuperarea sumelor plătite necorespunzător, dar și în sensul prevenirii producerii unor nereguli similare pe viitor.

În ceea ce privește valoarea finală a neregulilor cu impact financiar, aceasta urmează a fi stabilită de către autoritățile naționale responsabile în urma întocmirii procesului-verbal de control/notei de constatare, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Sumele înscrise în cadrul titlurilor de creanță pot fi atacate în instanță de către debitorii nominalizați în cadrul acestor documente.

Totodată, recomandările au vizat și îmbunătățirea modului de lucru al entităților auditate în sensul creșterii eficienței acestora și consolidării mediului de control intern. Toate recomandările formulate sunt însoțite de termene limită de implementare și au fost comunicate entităților auditate în vederea implementării. Stadiul implementării acestora este monitorizat la nivelul Autorității de Audit conform procedurilor de lucru aprobate.

Principalele constatări pe categorii de fonduri, rezultate ca urmare a derulării acțiunilor de audit sunt prezentate în continuare.

Facem mențiunea că exemplele prezentate au caracter ilustrativ, încercând să evidențieze tipurile de erori detectate de către auditori, fiind selectate cu prioritate cele care au avut un impact financiar semnificativ. Nominalizarea unor proiecte în cadrul acestor exemple nu înseamnă că situațiile prezentate nu pot să se regăsească și la nivelul altor proiecte. Pe baza exemplilor furnizate nu se pot formula concluzii cu privire la beneficiarii respectivelor proiecte dincolo de sfera constatării respective.

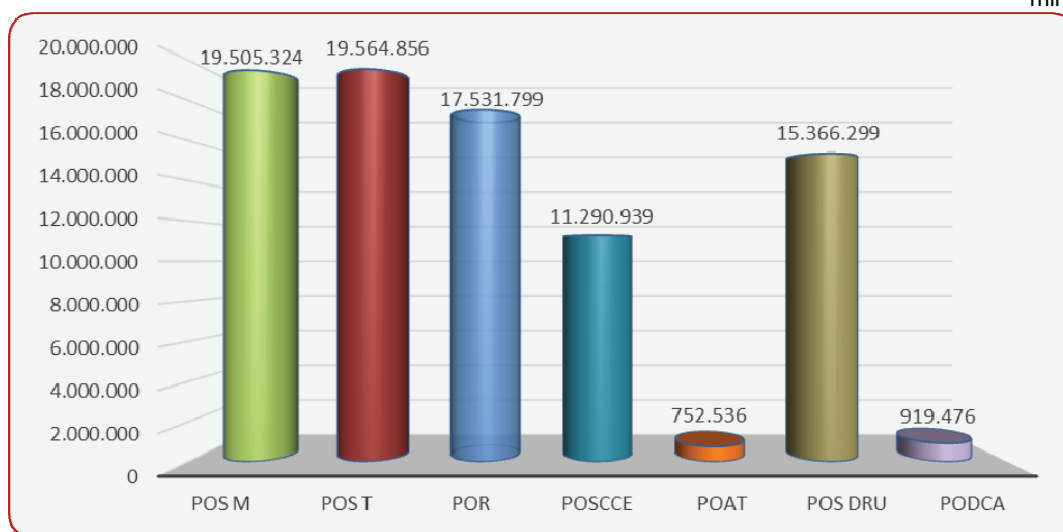
6.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European

În cadrul obiectivului „Convergență”, pentru perioada de programare 2007-2013, România beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene în sumă totală de 19.213.037 mii euro.

Din această alocare sunt finanțate un număr de 7 programe operaționale, respectiv:

- PO Regional (POR), finanțat din FEDR;
- POS Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR;
- PO Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR;
- POS Mediu (POS M), finanțat din FEDR și FC;
- POS Transport (POS T), finanțat din FEDR și FC;
- POS Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE;
- PO Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

- mii lei -

Graficul nr. 2 – Alocarea financiară a UE la nivelul programelor operaționale

A. Stadiul implementării Programelor Operaționale

Potrivit informațiilor publicate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), la data de 31.12.2014 stadiul implementării programelor operaționale se prezintă după cum urmează:

PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2013 (CUMULAT)		CONTRACTE/DECIZII DE FINANȚARE CU BENEFICIARI		Grad contractare	PLĂȚI INTERNE CĂTRE BENEFICIARI					PLĂȚI INTERMEDIARE DE LA CE	
			Total valoare proiecte (contribuție UE+Bug. stat+contribuție beneficiar+chelt. neeligibile)	Contribuția UE din total valoare proiecte		Total plăți	Prefinanțare	Contribuție UE	Buget de stat	Contribuție UE/alocarea UE 2007-2013	Sume rambursate de la CE	Sume rambursate de la CE/alocarea UE 2007-2013
	mii euro	mii lei	mii lei	mii lei	%	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	%	mii lei	%
0	1	2	3	4	5=4/2	6=7+8+9	7	8	9	10=(7+8)/2	11	12=11/2
POS Mediu	4.412.470	19.505.324	35.555.741	22.111.087	113,36	10.337.357	3.245.781	5.548.460	1.543.116	45,09	7.759.662	39,78
POS Transport	4.425.937	19.564.856	26.904.671	14.290.479	73,04	9.018.962	0	9.011.274	7.688	46,06	9.762.860	49,90
PO Regional	3.966.022	17.531.799	32.425.867	20.116.388	114,74	11.593.821	2.509.852	7.623.821	1.460.148	57,80	9.665.127	55,13
POS Creșterea Competitivității Economice	2.554.222	11.290.939	27.361.315	12.979.397	114,95	7.525.960	1.082.582	5.360.467	1.082.911	57,06	5.521.430	48,90
PO Asistență Tehnică	170.238	752.536	973.475	765.626	101,74	377.527	6.345	367.976	3.206	49,74	339.335	45,09
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	3.476.145	15.366.299	22.402.905	18.600.963	121,05	9.981.711	2.766.520	6.193.751	1.021.440	58,31	4.418.078	28,75
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	208.003	919.476	1.339.082	1.127.964	122,67	685.813	26.067	643.230	16.516	72,79	662.173	72,02
TOTAL	19.213.037	84.931.229	146.963.056	89.991.904	105,96	49.521.151	9.637.147	34.748.979	5.135.025	52,26	38.128.665	44,89

Tabelul nr. 2 – Stadiul implementării programelor operaționale la 31.12.2014

Sursa: Ministerul Fondurilor Europene (MFE), curs înforeuro decembrie 2014 – 1 euro = 4,4205 lei

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor structurale și de coeziune alocate din bugetul Uniunii Europene pentru Politica de Coeziune – obiectivul convergență în perioada 2007-2013, de 105,96% raportat la fondurile alocate acestei perioade.

La nivelul programelor operaționale, cu excepția POS Transport, suma efectiv contractată până la 31.12.2014 este superioară alocării pentru perioada 2007-2013, diferența constituind o suparezervare în vederea asigurării absorbției totale a fondurilor prin crearea unui tampon („buffer”) financiar.

Astfel, la 31.12.2014, la nivelul PO DCA gradul de contractare era de 122,67%, la nivelul POS DRU de 121,05, la nivelul POS CCE de 114,95%, la nivelul POR de 114,74%, la nivelul POS Mediu de 113,36%, iar la nivelul POAT gradul de contractare era de 101,74%.

Din datele oficiale publicate de Ministerul Fondurilor Europene rezultă că pentru PO DCA valoarea contribuției UE aferentă valorii totale a proiectelor aprobate la 31.12.2014 a fost de 1.127.964 mii lei, ceea ce reprezintă un grad de contractare de 122,67% în raport cu alocările UE aferente perioadei 2007-2013.

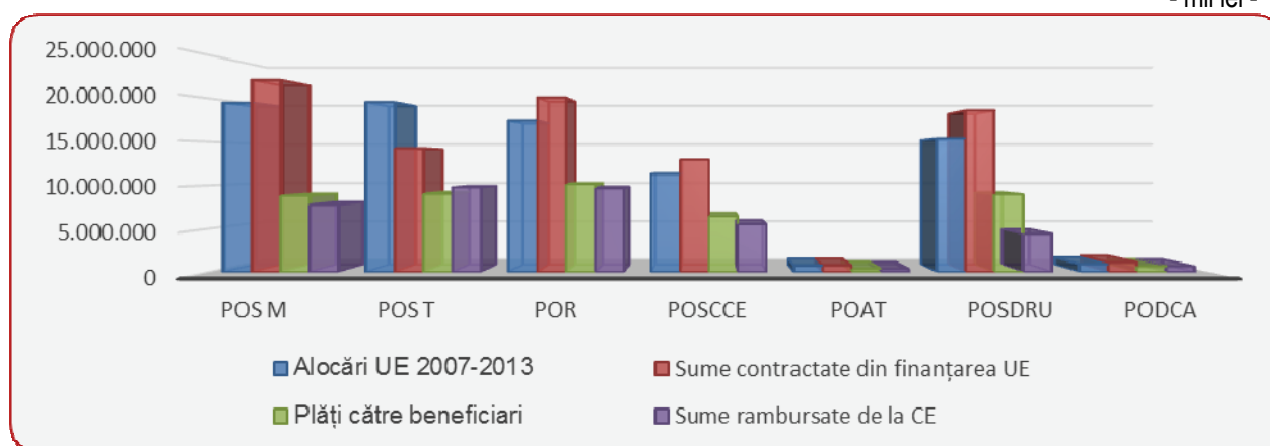
Un grad de contractare ridicat se constată și la nivelul POS DRU, unde valoarea contribuției UE aferentă valorii totale a proiectelor aprobate la 31.12.2014 a fost de 18.600.963 mii lei, ceea ce reprezintă un grad de contractare de 121,05% în raport cu alocările UE aferente perioadei 2007-2013. Similar, la nivelul POS CCE se constată un grad de contractare de 114,95% din alocarea UE pentru perioada 2007-2013.

De asemenea, în ceea ce privește plățile către beneficiari se remarcă un nivel relativ scăzut al acestora, până în 60%, cu excepția PODCA, aspect de natură să conducă la îngrijorări cu privire la riscul neîncadrării în termenul limită pentru eligibilitatea cheltuielilor aferente proiectelor contractate cu întârziere, și anume data de 31.12.2015 conform art. 56 (1) din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006. Supracontractarea, împreună cu nivelul scăzut al plăților către beneficiari și coroborat cu data limită de eligibilitate a cheltuielilor, conduc la riscul unei presiuni suplimentare pe bugetele beneficiarilor de fonduri și bugetul de stat, în vederea acoperirii cheltuielilor necesare pentru finalizarea proiectelor deja contractate.

Cu toate acestea, având în vedere data limită pentru eligibilitatea cheltuielilor, stabilită conform art. 56 (1) din regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și anume data de 31.12.2015, există riscul neîncadrării în termenul limită menționat pentru cheltuielile aferente proiectelor contractate cu întârziere, sumele urmând să fie acoperite de beneficiari.

Referitor la sumele efectiv rambursate de către Comisia Europeană pentru cheltuielile realizate în cadrul programelor operaționale, acestea se ridicau la 31.12.2014 la valoarea de 8.625.419 mii euro, ceea ce reprezintă un nivel de 44,89% al transferurilor de fonduri de la CE, raportat la alocările bugetare ale perioadei 2007-2013.

- mii lei -

Graficul nr. 3 – Sumele rambursate de la CE, plățile către beneficiari, sumele contractate din finanțarea UE și alocările UE 2007-2013 la nivelul programelor operaționale

B. Auditul fondurilor structurale și de coeziune

Obligațiile Autorității de Audit rezultate din prevederile art. 62 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune au vizat, în principal, realizarea de acțiuni de audit de sistem și acțiuni de audit de operațiuni desfășurate pe bază de eșantion reprezentativ de cheltuieli declarate, eșantion stabilit prin metode statistice, acolo unde era cazul, cu ajutorul unor aplicații informatice dedicate în acest sens.

Pentru stabilirea concluziilor privind funcționarea sistemelor de management și control formulate la nivel de program operațional s-a ținut cont și de rezultatul verificărilor efectuate atât la nivelul entităților comune din sistemul de management și control (ANRMAP, UCVAP, Autoritatea de Certificare și Plată), cât și la nivelul fiecărei autorități de management responsabilă de gestionarea programului operațional respectiv.

Program Operațional	Cheltuieli declarate CE în anul 2014 din care a fost extras eșantionul	Cheltuieli auditate – Total	Valoare eșantion statistic	Valoare eșantion complementar	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Impactul financiar al neregulilor în eșantionul statistic	Impactul financiar al neregulilor în eșantionul complementar
0	1	2=3+4	3	4	5=6+7	6	7
POS Mediu	3.326.617	584.408	570,768	13.640	20.949	11.576	9.373
POS Transport	5.304.144	3.748.677	3,743,963	4.714	220.285	215.192	5.093
PO Regional	2.442.962	255.077	255,001	76	8.972	8.972	0
POS Creșterea Competitivității Economice	3.599.234	911.863	911,863	0	25.668	25.668	0
PO Asistență Tehnică	169.327	121.142	120,695	447	6.639	6.639	0
POS DRU	3.082.913	333.593	333,593	0	139.517	139.517	0
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	209.013	150.009	150,009	0	299	299	0
TOTAL	18.134.210	6.104.769	6.085.892	18.877	422.329	407.863	14.466

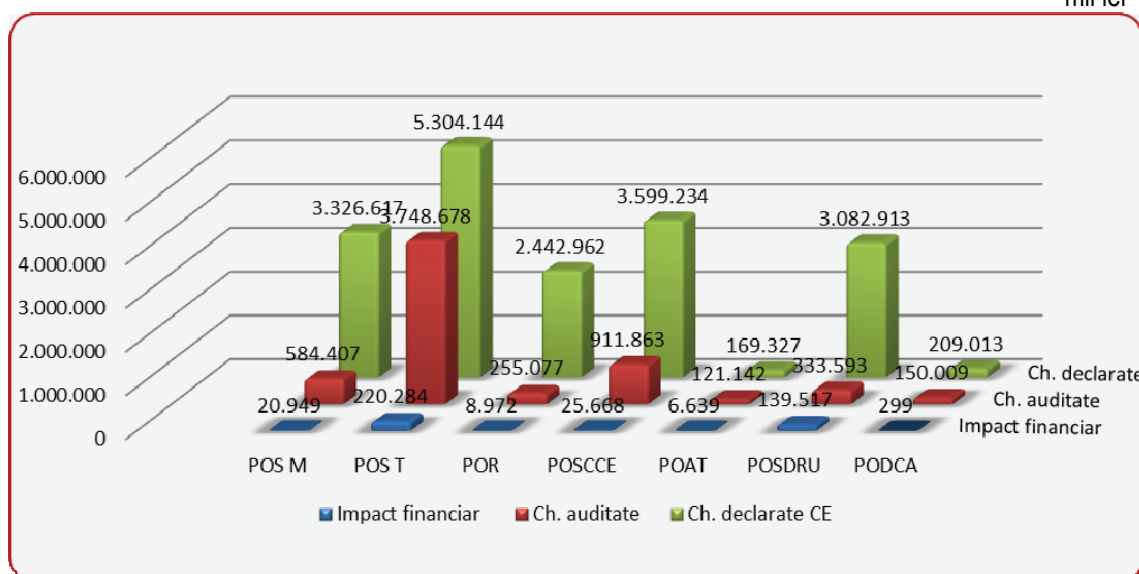
Tabelul nr. 3 – Impactul financiar al neregulilor constatate în cheltuielile auditate la nivelul celor 7 programe operaționale

Notă: Pentru conversia în euro a valorii contractelor la care au fost aplicate corecții financiare, precum și pentru corecțiile financiare aferente stabilite în lei, în cadrul programelor operaționale prezentate mai jos a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2014: 1 euro = 4,4205 lei.

Valoarea totală a neregulilor cu impact financiar în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014 cuprinse în verificări, cumulat la nivelul celor 7 programe operaționale finanțate din FEDR, FSE și FC a fost de 422.329 mii lei, reprezentând 6,92% din valoarea totală cumulată a cheltuielilor verificate și 2,33% din valoarea cheltuielilor declarate în anul 2014.

Grafic, valoarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2014 la nivelul programelor operaționale cu finanțare din instrumente structurale supuse auditului, comparativ cu cheltuielile auditate și impactul total, pe fiecare program operațional, se prezintă astfel:

- mii lei-

Graficul nr. 4 – Cheltuielile declarate CE în anul 2014 supuse auditului, cheltuielile auditate și impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate, la nivelul celor 7 programe operaționale

În ceea ce privește principalele categorii de nereguli cu impact financiar semnalate în cadrul rapoartelor de audit, situația se prezintă conform tabelului următor:

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli auditate – Total	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Achiziții publice – Impactul corecțiilor financiare în cheltuielile auditate	Alte domenii – Impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuielile auditate
0	1	2=3+4	3	4
POS Mediu	584.408	20.949	14.862	6.087
POS Transport	3.748.677	220.285	210.602	9.683
PO Regional	255.077	8.972	4.583	4.389
POS Creșterea Competitivității Economice	911.863	25.668	23.012	2.656
PO Asistență Tehnică	121.142	6.639	4.649	1.990
POS DRU	333.593	139.517	909	138.608
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	150.009	299	48	251
TOTAL	6.104.769	422.329	258.665	163.664

Tabelul nr. 4 – Impactul financiar al neregulilor detectate în cheltuielile declarate supuse verificărilor, pe tipuri de nereguli

➤ Nerespectarea prevederilor în domeniul achizițiilor publice

Pentru cheltuielile declarate în cadrul unui proiect, Autoritatea de Audit se asigură că procedurile de achiziție care stau la baza acestor cheltuieli, au fost derulate în conformitate cu prevederile legislației în materia achizițiilor publice. În acest sens, în cadrul unei misiuni de audit sunt verificate documentele existente la dosarul achiziției și în funcție de tipologia, gravitatea și numărul abaterilor constatate pentru fiecare procedură în parte, se recomandă Autorităților de Management aplicarea de corecții financiare în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014, act normativ armonizat cu prevederile *Deciziei Comisiei C(2013) 9527/19.12.2013*.

În urma verificărilor efectuate de către auditori la nivelul celor 7 programe operaționale au fost detectate nereguli în sfera achizițiilor publice, în sumă totală de 724.044 mii lei. Este vorba, în acest caz, despre corecții financiare aplicate la întreaga valoare a contractelor de achiziții unde au fost detectate deficiențe.

Impactul acestor corecții financiare în cheltuielile declarate în anul 2014 și supuse verificării a fost de 258.665 mii lei, valoare cumulată pentru cele 7 programe operaționale.

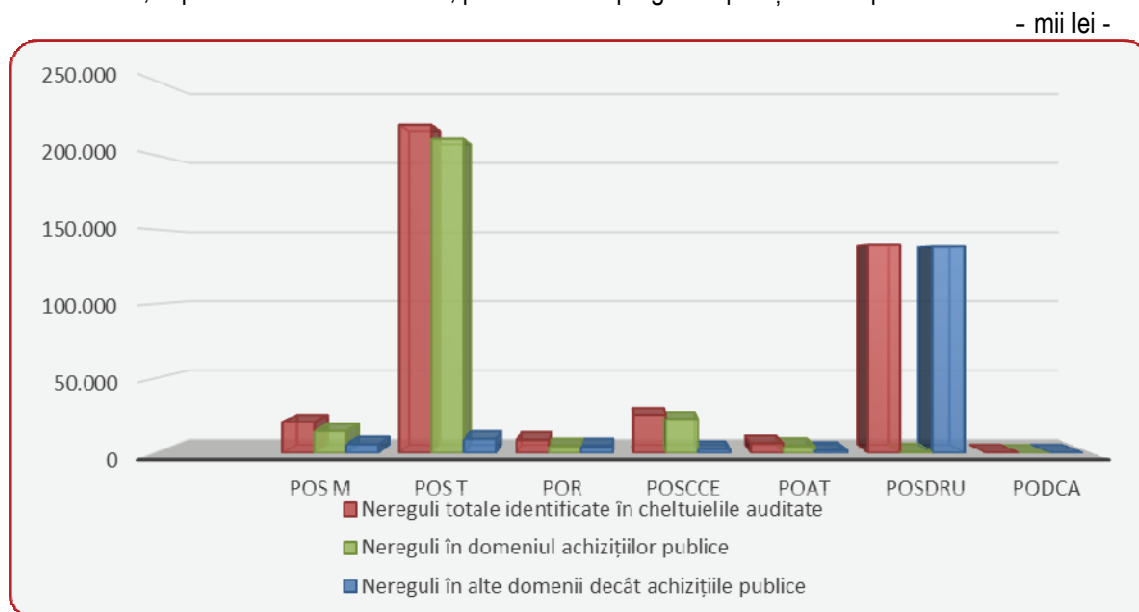
Valoarea cea mai mare a corecțiilor financiare cu impact în cheltuielile declarate, recomandate de către Autoritatea de Audit în urma misiunilor de audit de operațiuni derulate în perioada de raportare, s-a înregistrat la nivelul POS Transport, unde au fost aplicate corecții financiare cu impact în cheltuielile auditate în sumă de 210.602 mii lei.

La nivelul POS CCE au fost constatate nereguli în ceea ce privește derularea procedurilor de achiziții pentru care au fost aplicate corecții în sumă de 23.012 mii lei, iar în cazul POS Mediu au fost aplicate corecții în sumă de 14.862 mii lei.

➤ Nerespectarea cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor

În urma verificărilor efectuate de către auditori la nivelul celor 7 programe operaționale a fost detectată o serie de nereguli datorate nerespectării cerințelor de eligibilitate a cheltuielilor pe diferite domenii, altele decât achizițiile publice, pentru a putea fi declarate Comisiei Europene. Suma totală a acestei categorii de nereguli, cumulată pentru cele 7 programe operaționale este de 163.664 mii lei. Valoarea cea mai mare a cheltuielilor neeligibile, raportat la valoarea eșantionului de audit, s-a înregistrat la nivelul POSDRU, acestea reprezentând 41,55% în totalul cheltuielilor verificate la nivelul acestui program operațional, toate celelalte programe operaționale înregistrând cheltuieli neeligibile sub 1%, raportat la dimensiunea eșantionului de cheltuieli auditate.

Grafic, valoarea corecțiilor financiare, precum și valoarea cheltuielilor neeligibile cu impact în cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014, supuse verificărilor de audit, pentru fiecare program operațional se prezintă astfel:

Graficul nr. 5 – Nereguli totale identificate în cheltuielile auditate, detaliat pe domeniul achizițiilor publice și pe alte domenii decât achizițiile publice

6.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU

finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu. Astfel, POS Mediu urmărește reducerea decalajelor dintre infrastructurile de mediu din România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului trebuie să se concretizeze în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei potabile, canalizării și încălzirii în sistem centralizat, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului „poluatorul plătește”.

În cazul Programului Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2014 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 113,36% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari (inclusiv prefinanțări) reprezintă 45,09% din totalul alocărilor bugetare aferente perioadei 2007-2013, iar sumele primite de la CE până la 31.12.2014, raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 39,78%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficace pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate în anul 2014 în sumă totală de 3.326.617 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 81 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de 584.408 mii lei, ceea ce reprezintă 17,57% din cheltuielile declarate în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în sumă de 20.949 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 14.862 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 6.087 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM), cât și la nivelul Organismelor Intermediare (OI), principalele deficiențe fiind prezentate distinct mai jos.

La nivelul Autorității de Management, deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Procesul de evaluare și selecție

- ♦ din testarea controalelor aferente procesului de evaluare a proiectelor propuse a fi finanțate în cadrul Axei Prioritare 1A „Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură în sectorul de apă și apă uzată ce vor fi implementate în viitoarea perioadă de programare”, s-a constatat faptul că grupul de analiză constituit la nivelul AM nu a efectuat verificări suficiente privind îndeplinirea criteriului de evaluare referitor la bugetul proiectului. Astfel, pentru proiectele „Asistență tehnică pentru pregătirea Aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Iași, în perioada 2014-2020” și „Asistență tehnică pentru pregătirea Aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire pentru proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Dolj, în perioada 2014-2020”, nu s-a verificat fundamentarea bugetelor, astfel încât să se obțină o asigurare rezonabilă cu privire la valoarea acestora pe bază de costuri, tarife, onorarii sau alte forme de remunerații aferente serviciilor de proiectare, urbanism, inginerie și alte servicii tehnice similare cu cele utilizate pe o piață concurențială. Această deficiență s-a regăsit și la celelalte proiecte aprobate pentru a fi finanțate în cadrul Axei Prioritare 1A.

Verificări de management

În vederea evaluării funcționării sistemului de management și control în domeniul achizițiilor publice, a fost verificat modul de respectare a legislației naționale și comunitare în domeniul achizițiilor publice pentru un număr de 30 de contracte, din care: 21 de contracte incluse în eșantionul auditat, iar 9 contracte la solicitarea CE.

A fost constatată o serie de deficiențe, precum:

- ♦ *verificările de management aferente achizițiilor publice* au funcționat deficitar în cazul procedurilor de atribuire aferente unui număr de 8 contracte de achiziție publică din cele 30 de contracte verificate de către auditori în cadrul auditului de sistem.

Deficiențele identificate la nivelul celor 8 contracte vizează aspecte precum:

- solicitarea prezentării, la momentul depunerii ofertei, a unor atestate tehnico-profesionale emise de autoritățile române, fără precizarea acceptării unui echivalent;
 - includerea în documentația de atribuire a unei cerințe minime privind experiența similară, disproporționată în raport cu obiectul contractului, precum și a unor cerințe de calificare privind capacitatea tehnică și/sau profesională având caracter discriminatoriu;
 - modificarea informațiilor incluse în anunțul de participare, ca urmare a unor clarificări, nu a fost efectuată prin publicarea unei erate;
 - Autoritatea Contractantă nu a prelungit termenul de depunere a ofertelor, deși acestea puteau fi elaborate doar după vizionarea la fața locului a unor planuri detaliate, ceea ce a avut ca efect crearea unui obstacol nejustificat în asigurarea cadrului concurențial al procedurii;
 - atribuirea unor lucrări suplimentare prin încheierea unui act adițional în lipsa unor circumstanțe imprevizibile, fără aplicarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de OUG nr. 34/2006;
 - ofertantul câștigător nu a prezentat în oferta sa documente relevante care să dovedească îndeplinirea unora dintre criteriile de calificare și selecție.
- ♦ într-un caz s-a constatat aprobarea de către AM POS Mediu a solicitării beneficiarului privind suportarea de la bugetul de stat a sumelor aferente corecțiilor financiare aplicate pentru abaterile de la conformitatea cu legislația din domeniul achizițiilor publice în baza prevederilor OUG nr. 15/2013, în condițiile în care abaterile respective au fost din culpa autorității contractante. Actul normativ prevede în mod explicit suportarea de la bugetul de stat a corecțiilor financiare aferente etapei

de elaborare a documentației de atribuire, adică a creanțelor bugetare rezultate din aplicarea corecțiilor financiare care au vizat unele cerințe/criterii de calificare validate de ANRMAP, cu excepția cazului în care respectivele corecții au fost determinate de modificări aduse documentației de atribuire după data publicării acestora în SEAP. Totuși, pentru proiectul „Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Sibiu”, beneficiar Consiliul Județean Sibiu, au fost suportate de la bugetul de stat corecții financiare care au vizat nerespectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în etapa de evaluare a ofertelor.

Managementul neregulilor

Deficiențele identificate cu privire la managementul neregulilor au vizat în principal aspecte precum întocmirea necorespunzătoare a dosarelor de control sau sancționarea eronată a unor abateri, astfel:

- ♦ în urma testării modului de funcționare a procesului de investigare și tratare a erorilor identificate în implementarea POS Mediu a rezultat că în 3 din cele 10 cazuri selectate pentru verificare, echipele de control ale AM nu au fundamentat suficient concluziile rezultate în urma misiunilor de control derulate. Astfel, echipa de control din cadrul AM și-a fundamentat deciziile fără a realiza verificări efective asupra realității și corectitudinii argumentelor invocate pentru justificarea unor abateri de natura circumstanțelor imprevizibile sau a apreciat eronat ca nerestrictive unele criterii de selecție;
- ♦ într-un alt caz, echipa de control din cadrul AM, deși a confirmat o parte din abateri, le-a sancționat în mod eronat cu un procent minim de corecție, fără a oferi o justificare în acest sens.

Alte deficiențe constatate la nivelul AMPOS Mediu

- ♦ la nivelul AM nu a fost dezvoltată o instrucțiune pentru beneficiarii Axei Prioritare 4 „Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii”, care să reglementeze în mod unitar monografia contabilă și modul de reflectare în contabilitate a rezultatelor proiectelor derulate/realizate de către beneficiarii Axei Prioritare 4, având în vedere particularitățile și specificul acestor beneficiari (în majoritate asociații nonprofit, organizații nonguvernamentale);
- ♦ nu este elaborată o procedură de lucru sub forma unei instrucțiuni, care să reglementeze aspectele specifice ce decurg din aplicarea sub-clauzei 14.5 „Echipamente și Materiale destinate Lucrărilor” reglementată de condițiile generale de contract (CGC) FIDIC (Federația Internațională a Inginerilor Consultanți). În opinia auditorilor, o astfel de procedură este necesară întrucât această sub-clauză acordă posibilitatea decontării în avans a 80% din contravaloarea materialelor și/sau echipamentelor care doar au fost livrate pe șantier în conformitate cu cerințele contractuale și au fost recepționate de către beneficiar, fără a fi incluse în lucrările permanente contractate.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Verificările realizate la nivelul POS Mediu, de către echipele de audit, asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- ♦ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție;
- ♦ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție;
- ♦ nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- ♦ nerespectarea principiului tratamentului egal în procedura de atribuire a unui contract de achiziție publică;
- ♦ apariția unei situații de conflict de interese;
- ♦ încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile.

Pentru abaterile constatate, Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare totale la valoarea contractelor în sumă de 80.708 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate supuse auditului fiind de 14.862 mii lei în anul 2014.

În acest sens exemplificăm:

- ♦ în cadrul proiectului „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Covasna” – beneficiar SC Gospodărie Comunală SA Sfântu Gheorghe la nivelul procedurii de atribuire a contractului „Reabilitarea și extinderea stației de epurare Aglomerarea Sfântu Gheorghe”, au fost identificate, printre altele, criterii de calificare disproporționate în raport cu obiectul contractului cum ar fi: experții nominalizați trebuiau să demonstreze faptul că au experiență în contracte de lucrări în domeniul stațiilor de epurare de minimum 3 ani pe poziția pentru care au fost nominalizați, dintre care 1 contract să fi fost pentru o stație de epurare de natură și complexitate similară proiectului menționat mai sus și că stația de epurare a funcționat în parametri proiectați cel puțin 1 an de zile de la data procesului-verbal până la terminarea lucrărilor. Fiind încălcate prevederile art. 178, alin. (2) și art. 180-196¹ din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții forfetare de 25% din valoarea contractului, în sumă de 13.983 mii lei, din care impactul în cheltuielile declarate în anul 2014 este de 2.426 mii lei;

Tot în cadrul acestui proiect, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului „Asistență tehnică pentru managementul proiectului”, s-a constatat că Autoritatea Contractantă a inclus în cadrul documentației de atribuire cerințe restrictive în raport cu obiectul contractului, fiind încălcate prevederile art. 178 (2) din OUG nr. 34/2006, precum și ale art. 8 din HG nr. 925/2006 prin solicitarea unei experiențe de „minim 2 contracte de asistență tehnică de management sau supervizarea lucrărilor finanțate din fonduri externe (UE sau IFI)” pentru liderul de echipă adjunct. Astfel, Autoritatea Contractantă a restricționat participarea la această procedură a unor experți care dețineau experiența solicitată, însă aceasta fusese dobândită în contracte având drept sursă de finanțare bugetul național. S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 5% în valoare de 323 mii lei, impactul neregulii în cheltuielile declarate în anul 2014 având o valoare de 20 mii lei.

♦ în cadrul proiectului „Sistem integrat de management al deșeurilor în județul Timiș” – beneficiar *Consiliul Județean Timiș*, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului „*Închiderea depozitelor neconforme de deșeuri din mediul urban al județului Timiș*”, s-a constatat nerespectarea principiilor tratamentului egal și cel al eficienței utilizării fondurilor publice prevăzute de art. 2, alin. 2, lit. f din OUG nr. 34/2006, respectiv eliminarea nejustificată din procedura de achiziție publică a unei oferte cu prețul mai scăzut decât oferta declarată câștigătoare și nerespectarea prevederilor art. 78 din HG nr. 925/2006. S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare în sumă de 1.704 mii lei, din care impactul neregulii aferent eșantionului auditat este de 1.704 mii lei;

♦ în cadrul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Maramureș*” – beneficiar SC VITAL SA Baia Mare, din analiza procedurii de achiziție a contractului „*Reabilitarea și extinderea conductelor de aducțiune, a rețelei de distribuție și a rețelei de apă uzată în Sighetu Marmăției*”, au fost constatate printre altele, criterii de selecție restrictive referitoare la utilaje/echipamente/mijloace de transport, precum și solicitarea prezentării autorizației conform Ordinului 87/2010 pentru aprobarea metodologiei de autorizare a persoanelor care efectuează lucrări în domeniul apărării împotriva incendiilor emis de Ministerul Administrației și Internelor la momentul depunerii ofertei și nu la data semnării contractului. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 2, art. 177, art. 178, art. 179 din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 13.207 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 883 mii lei.

Tot în cadrul acestui proiect au fost constatate deficiențe și la nivelul procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Stație nouă de epurare a apelor uzate în Seini și Căvnic și reabilitarea colectorului de ape uzate din Stația de epurare Târgu Lăpuș*”, fiind de asemenea utilizate criterii de selecție disproporționate în raport cu obiectul contractului referitoare la utilaje/echipamente/mijloace de transport, precum și solicitarea, la momentul depunerii ofertei, prezentării autorizației conform Ordinului 87/2010 pentru efectuarea unor lucrări cu valoare nesemnificativă ca pondere în valoarea contractului (0,8% din valoarea contractului). De asemenea, s-a constatat că oferta câștigătoare nu a îndeplinit criteriile de calificare privind deținerea și disponibilizarea unui laborator minim de gradul III autorizat și a criteriului referitor la capacitatea tehnică și/sau profesională a unor experți. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 2, art. 178-179 din OUG nr. 34/2006 și art. 36, art. 37, art. 81 și art. 82 din HG nr. 925/2006, s-a recomandat și în cazul acestei proceduri aplicarea unei corecții de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 2.716 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 566 mii lei.

La nivelul acestui proiect au fost, de asemenea, încălcate prevederile art. 2, art. 178-179 din OUG nr. 34/2006, art. 36, art. 37, art. 81 și art. 82 din HG nr. 925/2006 și în cazul procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Construcția și reabilitarea surselor de apă brută și a stațiilor de tratare apă potabilă în aglomerările Baia Mare și Căvnic*”, fiind impuse criterii de selecție disproporționate cu privire la utilaje/echipamente/mijloace de transport, respectiv deținerea și disponibilizarea unui laborator minim de gradul III autorizat, precum și prezentarea autorizației conform Ordinului 87/2010 pentru aprobarea metodologiei de autorizare a persoanelor care efectuează lucrări în domeniul apărării împotriva incendiilor, emis de Ministerul Administrației și Internelor la momentul depunerii ofertei și nu la data semnării contractului. Și în acest caz s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 3.131 mii lei. Impactul financiar al deficienței aferent cheltuielilor incluse în eșantion este în sumă de 56 mii lei.

O altă neregulă la nivelul acestui proiect având ca beneficiar SC VITAL SA Baia Mare a fost detectată în cazul procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Reabilitare stație de epurare în Vișeu de Sus*”, unde s-a constatat, printre altele, că propunerea tehnică a ofertantului câștigător este neconformă, deoarece ofertantul câștigător nu a dovedit îndeplinirea în totalitate a cerințelor privind modul de prezentare a propunerii tehnice cu privire la menținerea funcționării vechii stații de epurare la parametrii inițiali, pe toata durata execuției prin dezafectarea acesteia, înainte de punerea în funcțiune a noii stații. Deoarece oferta câștigătoare nu a îndeplinit integral cerințele pentru acordarea contractului și nu a fost respectat nici principiul tratamentului egal stipulat la art. 2, alin. (2) din OUG nr. 34/2006 și art. 36, art. 81 și art. 82 din HG nr. 925/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții forfetare de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 813 mii lei, din care impactul neregulii aferent eșantionului auditat este de 158 mii lei.

♦ în cadrul proiectului „*Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dâmbovița*” – beneficiar SC Compania de Apă Târgoviște - Dâmbovița SA, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „*Reabilitarea și extinderea stației de epurare Târgoviște Sud*” au fost identificate criterii de calificare discriminatorii de natură să îngreuească accesul operatorilor economici la această procedură, respectiv obligația ca personalul tehnic al ofertantului să aibă atestări conform legislației românești și care să fie prezentate la momentul depunerii ofertei. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 178, alin. (2) și art. 192 din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții de 5% în valoare de 3.349 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 417 mii lei.

Tot în cadrul acestui proiect, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului „*Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare Târgoviște*”, s-a constatat că anunțul de participare conține informații incomplete referitoare la demonstrarea experienței similare, fiind solicitată doar experiență în lucrări de canalizare în timp ce în Fișa de date a achiziției se face referire la experiența similară atât în lucrări de canalizare cât și în lucrări la rețelele de apă. Deoarece nu au fost respectate cerințele privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică, respectiv prevederile art. 2, alin. (2) și art. 177-178 din OUG nr. 34/2006 s-a recomandat aplicarea unei corecții de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 2.310 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 112 mii lei;

♦ în cadrul proiectului „*Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Ilfov*” – beneficiar

SC Apă - Canal Ilfov SA, la verificarea procedurii de atribuire a contractului „Construcție stații de epurare aglomerările Brașov, Domnești și Brănești, județ Ilfov”, a fost constatată printre altele, atribuirea contractului unui ofertant a cărui ofertă nu a îndeplinit cerințele de calificare și selecție. Astfel, una dintre cerințele obligatorii stabilite de Autoritatea Contractantă prin fișa de date a fost prezentarea „Certificatului privind plata impozitelor și taxelor locale, valabil la data deschiderii candidaturilor, care să ateste îndeplinirea obligațiilor față de bugetul local pentru sediul principal și pentru toate punctele de lucru, așa cum sunt descrise în Certificatul Constatator de la Oficiul Registrului Comerțului, în termen de valabilitate la data deschiderii candidaturilor”. Verificând existența acestor certificate, s-a constatat că la dosarul achiziției se află doar certificatul emis de Primăria Galați pentru sediul principal (social), nu și cel emis de Primăria Sectorului 2, care să ateste îndeplinirea obligațiilor față de bugetul local ale societății comerciale, pentru sucursala candidatului. Deoarece oferta câștigătoare nu a îndeplinit cerințele de calificare și selecție, fiind încălcate prevederile art. 2 alin. (2), art. 116 și art. 200 din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții forfetare de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 11.159 mii lei, din care impactul neregulii aferent eșantionului auditat este de 543 mii lei;

- ◆ în cadrul proiectului „Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare din județul Timișoara” – beneficiar SC AQUATIM SA, din verificarea procedurii de atribuire a contractului „Realizare stație de epurare nouă în Jimbolia” s-a constatat, pe lângă nerespectarea criteriilor de selecție în cadrul evaluării ofertelor, și faptul că propunerea tehnică a ofertantului câștigător nu a îndeplinit în totalitate cerințele din documentația de atribuire, și anume cele privind obiectivele „Stație de pompare intermediară” și „Bioreactor”. Conform documentației de atribuire, autoritatea contractantă a solicitat 16 obiecte tehnologice care alcătuiau schema de bază a procesului de epurare, precum și anumite cerințe specifice pentru fiecare din aceste obiecte, condiții pe care oferta tehnică câștigătoare nu le-a îndeplinit în totalitate. Din verificările efectuate s-a constatat că propunerea tehnică a ofertei câștigătoare a fost declarată conformă de către comisia de evaluare, deși această ofertă a fost singura (din 6 oferte declarate admisibile) care nu a prevăzut realizarea acestei stații de pompare intermediară a influentului și nu a respectat nici condițiile referitoare la Bioreactor, arătându-se că s-a oferit o soluție diferită de întreținere a bazinelor biologice, nu cea cerută prin caietul de sarcini, respectiv golirea bazinului biologic. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (2) și art. 200 din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 3.685 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 315 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bacău”- beneficiar Compania Regională de Apă Bacău SA, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări „Stația de epurare Ape Uzate Bacău – treapta terțiară”, s-a constatat utilizarea unui criteriu discriminatoriu de natură să îngreuească accesul operatorilor economici la această procedură, respectiv obligația ca personalul tehnic al ofertantului să aibă atestări conform legislației românești și care să fie prezentate la momentul depunerii ofertei. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 177, art. 178 și art. 192 din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții de 5% în valoare de 2.098 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 241 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Reabilitarea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și de canalizare pentru regiunea Constanța - Ialomița”, beneficiar SC RAJA Constanța SA, în urma verificării contractului de lucrări „Reabilitare rețele de apă și stație de pompare. Extinderea rețelei de canalizare și reabilitare SP ape uzate – localitatea Năvodari”, s-a constatat acordarea unor lucrări suplimentare în absența unor circumstanțe imprevizibile. A fost aplicată o corecție de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 177 mii lei, din care impactul neregulii aferent eșantionului auditat este de 167 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Biodiversitate și dezvoltare durabilă în zona sitului RO SCI 0060 Dealurile Agighiolului” – beneficiar Asociația GeoD pentru promovarea geodiversității, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului „Achiziții servicii realizare studii în vederea fundamentării managementului biodiversității”, au fost constatate criterii de calificare discriminatorii de natură să îngreuească accesul operatorilor economici la această procedură prin solicitarea deținerii de experiență specifică, precum și studii doctorale, studii de cercetare pentru experți. Fiind încălcate prevederile art. 178 din OUG nr. 34/2006 și prevederile pct. 2 Elaborarea documentației de atribuire din Ordinul MFE nr. 1050/29.10.2012, s-a recomandat aplicarea unei corecții de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 56 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 11 mii lei;

Tot în cadrul acestui proiect, din analiza procedurii de achiziție a contractului „Realizare Stație de Epurare nouă în Receaș”, s-a constatat neîndeplinirea unui criteriu de calificare de către ofertantul câștigător și anume cel cu privire la „Experiența similară ca antreprenor” prevăzut în Anunțul de participare și în Fișa de date a achiziției. Astfel, din verificarea documentelor justificative a rezultat faptul că ofertantul a executat lucrări de terasament, de betonare și de hidromontaj la construcția bazinului de aerare și a bazinului de decantare adițional în calitate de subcontractor și nu construcția/reabilitarea unei stații de epurare cu treaptă terțiară în calitate de antreprenor, așa cum era cerința formulată de Autoritatea Contractantă. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (2) și art. 200 din OUG nr. 34/2006 s-a recomandat aplicarea unei corecții de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 2.331 mii lei, impactul neregulii aferent eșantionului având o valoare de 91 mii lei.

- ◆ în cadrul proiectului „Îmbunătățirea stării de conservare a biodiversității în ariile naturale protejate aflate în custodia Direcției Silvice Constanța”, beneficiar Asociația Română pentru Dezvoltare Durabilă Constanța, din analiza procedurii de atribuire a contractului „Lucrări de construcție și servicii pentru proiectare și asistență tehnică aferente proiectului - Îmbunătățirea stării de conservare a biodiversității în ariile naturale protejate aflate în custodia Direcției Silvice Constanța”, s-a constatat existența unui posibil conflict de interese generat de situația prevăzută la art. 14 alin. (1) al OUG nr. 66/2011, respectiv ofertantul câștigător deținea pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante la aceeași procedură de achiziție. Fiind încălcate prevederile art.

66-70 din OUG nr. 34/2006 s-a recomandat aplicarea unei corecții forfetare de 100% din valoarea contractului, în sumă de 755 mii lei, din care suma aferentă eșantionului auditat este de 33 mii lei.

În ceea ce privește modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor* au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 6.087 mii lei în anul 2014, din care se exemplifică:

- ♦ în cadrul proiectului „Sistem de Management Integrat al deșeurilor în județul Cluj” – beneficiar Consiliul Județean Cluj, contract „Centrul de Management Integrat al Deșeurilor în județul Cluj”, s-au identificat cheltuieli neeligibile în sumă de 13.553 mii lei, reprezentând contravaloarea lucrărilor neconforme, executate la celula de depozitare a deșeurilor. Acestea constau în lucrări de excavații în celula de depozitare fără documente de calitate privind atingerea cotei finale de fundare, lucrări de umpluturi la diguri și la zona administrativă care nu respectă caietul de sarcini privind calitatea materialului de umplutură și gradul de compactare, lucrări la stratul drenant care nu respectă proiectul tehnic și cerințele contractului. Cheltuielile neeligibile aferente eșantionului verificat sunt în sumă de 3.545 mii lei;
- ♦ în cadrul proiectului „Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul Ilfov” – beneficiar SC Apă - Canal Ilfov SA, în contractul de lucrări „Reabilitare și extindere rețele alimentare cu apă, rețele de canalizare, stații de pompare apă uzată - UAT 3 Pantelimon”, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 220 mii lei aferente lucrărilor decontate din capitolul *sume provizionate*, fără respectarea prevederilor contractuale și fără a fi justificate în mod corespunzător, impactul neregulii aferent eșantionului fiind de 220 mii lei;
- ♦ în cadrul proiectului „Sistem de Management Integrat al deșeurilor în județul Cluj” – beneficiar Consiliul Județean Cluj, în contractul de servicii „Asistență tehnică pentru supervizarea contractelor de lucrări aferente proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Cluj”, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 255 mii lei, ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către inginer pentru supervizarea lucrărilor executate în cadrul contractului. Inginerul a certificat lucrări care nu au respectat cerințele contractuale. Cheltuielile neeligibile aferente eșantionului verificat sunt în sumă de 46 mii lei.

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem Autoritatea de Audit a recomandat AMPOS Mediu:

- ✓ reverificarea criteriului „Bugetul proiectului este defalcat pe categorii de cheltuieli, transparent și coerent” pentru toate proiectele aprobate pentru a fi finanțate în cadrul Axei Prioritare 1A, în sensul obținerii asigurării că valoarea bugetului are la bază costuri, prețuri sau tarife similare cu cele utilizate pe o piață concurențială;
- ✓ respectarea prevederilor OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor pentru contractele unde au fost identificate nereguli, conform recomandărilor specifice fiecărui tip de neregulă;
- ✓ emiterea de către AM POS Mediu a unei instrucțiuni, în care să reglementeze, de principiu și în mod unitar, modul de reflectare în contabilitate de către beneficiar a rezultatelor proiectelor derulate/realizate în cadrul Axei Prioritare 4 Biodiversitate, având în vedere particularitățile și specificul acestora.

Auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni Autoritatea de Audit a recomandat AMPOS Mediu:

- ✓ excluderea de la finanțare a valorii totale a corecțiilor financiare aplicate la nivelul contractelor în conformitate cu prevederile art. 23 din HG nr. 875/2011;
- ✓ luarea măsurilor de stabilire și recuperare a debitelor conform prevederilor OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare, ale HG nr. 875/ 2011 și ale HG nr. 519/2014 pentru neregulile cu impact financiar

Pentru toate aceste constatări au fost stabilite termene de implementare.

Punctul de vedere al entităților auditate

În cadrul auditului de sistem, pentru deficiențele constatate la nivelul AM POS Mediu, au fost formulate 14 recomandări, iar pentru deficiențele constatate la nivelul OI POS Mediu a fost formulată o singură recomandare. Dintre acestea, în procedura de conciliere, entitățile auditate au acceptat 12 recomandări și au respins 3. În ceea ce privește recomandările respinse, în urma reevaluării punctului de vedere transmis de entitățile auditate, recomandările au fost menținute de Autoritatea de Audit, urmând ca modul de implementare să fie verificat cu ocazia misiunilor de follow-up. Pentru toate recomandările au fost stabilite termene de implementare a acestora, care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control al AM POS Mediu.

În urma auditului de operațiuni care a vizat cheltuielile declarate CE în anul 2014, au fost formulate 37 de recomandări. În cadrul procedurii de conciliere, AM POS Mediu a analizat constatările și recomandările formulate de Autoritatea de Audit, acceptând un număr de 33 de recomandări. În ceea ce privește recomandările respinse, în urma reevaluării punctului de vedere transmis de AM POS Mediu, recomandările au fost menținute de Autoritatea de Audit, urmând ca modul de implementare să fie verificat cu ocazia misiunilor de follow-up.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare a recomandărilor consemnate în rapoartele de audit de sistem efectuate până la 31.12.2014 s-a evidențiat faptul că din totalul de 31 de recomandări formulate AM POS Mediu a implementat un număr de 7 recomandări, 20 de recomandări fiind parțial implementate, iar 4 recomandări fiind neimplementate.

Recomandările neimplementate și parțial implementate se referă la aspecte precum:

- ✓ punerea în practică a prevederilor procedurii operaționale specifice, în vederea respectării tuturor măsurilor de securitate a datelor și de mentenanță a sistemelor IT, instituite la nivelul AM POS Mediu;
- ✓ elaborarea unei proceduri unitare de determinare a impactului financiar al deficiențelor care nu sunt direct cuantificabile, agreată de toți factorii implicați în managementul POS Mediu;
- ✓ continuarea aplicării corecțiilor financiare stabilite la nivelul fiecărui contract ca urmare a deficiențelor constatate în procesul de atribuire, până la finalizarea acestor contracte, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011.

Din verificarea modului de implementare a recomandărilor consemnate în rapoartele de audit de operațiuni efectuate până la 31.12.2014 s-a evidențiat faptul că din totalul de 133 de recomandări formulate, AM POS Mediu a implementat un număr de 43 de recomandări (32%), 89 de recomandări au fost parțial implementate (67%) și o recomandare a rămas neimplementată.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În ceea ce privește Programul Operațional Sectorial Mediu, ca urmare a verificărilor și constatărilor în cadrul auditurilor efectuate, în cazul a opt proiecte au fost constatate indicii privind posibile suspiciuni de fraudă în ceea ce privește modul de atribuire a contractelor ca urmare a existenței unor suspiciuni privind depunerea unor „oferte de curtoazie”, a restrângerii artificiale a competiției de către autoritatea contractantă prin utilizarea unui factor de evaluare nerelevant, precum și existența unui posibil conflict de interese.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea investigării acestora.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	2,028%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

În vederea asigurării verificării uniforme a cheltuielilor declarate la nivel de axă prioritară și regiune, s-a auditat și un eșantion complementar de cereri de rambursare cu un număr de 3 elemente și o valoare de 3.086 mii lei. În eșantionul complementar nu au fost constatate erori.

6.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT **finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională**

Obiectivul general al POS Transport constă în promovarea unui sistem de transport durabil în România, care va facilita transportul în condiții de siguranță, rapid și eficient, pentru persoane și mărfuri cu nivel de servicii la standarde europene, la nivel național, european, între și în cadrul regiunilor din România.

În cazul Programului Operațional Sectorial Transport (POS Transport), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2014, se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 73,04% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013. Contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 46,06% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele rambursate de Comisia Europeană raportat la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 49,90%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor, atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014, aferente proiectelor finanțate în cadrul POS Transport, populația avută în vedere la stabilirea eșantionului de audit fiind în sumă de 5.304.144 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 38 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor certificate de 3.748.678 mii lei, ceea ce reprezintă 70,67% din cheltuielile certificate în anul 2014. În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 în sumă de 220.284 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 210.602 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 9.682 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În urma derulării misiunii de audit de sistem au fost constatate deficiențe la nivelul Autorității de Management (AM), principalele deficiențe fiind prezentate distinct mai jos:

Verificări de management

- ▶ în unele situații, verificările de management ale AM POST nu au identificat toate neregulile ce privesc eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare de beneficiari, astfel:
 - pentru executarea lucrărilor de reabilitare a DN 76 pe sectorul Beiuș-Oradea (km 133+660-km 184+390) au fost constatate cheltuieli nelegale în sumă de 539 mii lei efectuate ca urmare a plății duble, atât în contractul de lucrări, cât și în cel de proiectare și supervizare pentru servicii de proiectare și asistență tehnică pe șantier, în condițiile în care nu au fost respectate prevederile legale și contractuale referitoare la independența Proiectantului față de Inginerul Supervizor. De asemenea, în cadrul contractului de lucrări au fost înregistrate cheltuieli neeligibile în sumă de 309 mii lei ce au fost plătite antreprenorului pentru lucrări de relocare utilități, fără documente justificative corespunzătoare;
 - în cadrul proiectului „Reabilitarea liniei de cale ferată frontieră – Curtici-Simeria, pe Coridorul IV Paneuropean, pentru circulația trenurilor cu viteză maximă de 160 km/h, tronsonul 1: Frontieră-Curtici-Arad km 614”, cheltuielile justificate prin Determinări emise de inginer în baza Instrucțiunii nr. 7/2013, nu au fost urmate de ordine de variație întocmite conform prevederilor contractuale;
- ▶ în unele situații, verificările de management ale AM POS Transport nu au identificat toate neregulile în ceea ce privește achizițiile publice, precum:
 - cerințe restrictive de calificare și selecție a candidaților/ofertanților în cazul procedurii de atribuire a contractului de proiectare și execuție din cadrul proiectului „Reabilitare platforme de staționare aeronave, incintă aeroport, comuna Mihail Kogălniceanu, județul Constanța”, prin solicitarea unor autorizații speciale emise de instituții românești sau conform legislației naționale, fără mențiunea „echivalent”;
 - utilizarea unor factori și subfactori de evaluare insuficient și ambiguu formulați, în cazul proiectului „Asistență tehnică pentru evaluarea intermediară a POS Transport 2007-2013, pentru perioada 2007-2011”, a căror metodologie de punctare este de natură să încalce principiile enunțate la art. 2 din OUG nr. 34/2006 și art. 2 din Directiva nr. 2004/18/CE, referitoare la asigurarea transparenței și tratamentului egal al operatorilor economici;
 - din verificarea procedurilor de achiziție publică a contractelor de servicii de supervizare a lucrărilor executate în cadrul proiectelor retrospective (finanțate anterior prin acorduri semnate cu BERD/BEI), transmise pentru aprobare către CE în anul 2014, au fost identificate unele abateri de la prevederile și principiile directivelor europene în materia achizițiilor publice, ca de exemplu:
 - în cazul procedurii de atribuire a contractului „Servicii de consultanță pentru proiectarea și supervizarea construcției de autostrăzi Cernavodă-Constanța”, beneficiar CNADNR, derulată conform procedurii BEI, s-a constatat că Autoritatea Contractantă nu a menționat integral în anunțul de participare criteriile de calificare/selecție cu punctajele aferente și nici criteriul de atribuire ales și nu a stabilit metodologia de punctare de la momentul lansării procedurii, ci în timpul evaluării propunerilor. Totodată, Autoritatea Contractantă a stabilit criterii de selecție nelegale referitoare la cifra de afaceri și experiența similară prin solicitarea de informații privind cifra de afaceri și detalii cu privire la experiența în contracte similare în ultimii 5 ani, față de 3 ani cât este prevăzut în Directiva CE nr. 18/2004. De asemenea, s-au stabilit factori de evaluare disproporționați și fără relevanță în raport cu natura contractului, prin cerința impusă pentru expertul-cheie „Inginer de contract” de a demonstra că are experiență profesională specifică, dobândită prin participarea la proiecte în care lucrările executate să fi avut diferite valori sau în cadrul cărora să se fi realizat anumite volume de lucrări.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Verificările realizate la nivelul POS Transport de către echipele de audit asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate, au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- ▶ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție;
- ▶ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție;
- ▶ nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- ▶ încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie cauzate de unele circumstanțe imprevizibile.

Pentru abaterile constatate în ceea ce privește *nerespectarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice*, Autoritatea de Audit a recomandat aplicarea de corecții financiare în valoare totală de 541.659 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 al acestor corecții fiind de 210.602 mii lei.

În continuare prezentăm unele exemple de abateri constatate:

- ▶ în cadrul proiectului „Construcția autostrăzii Arad-Timișoara, inclusiv varianta de ocolire Arad”, beneficiar CNADNR, la nivelul contractului de execuție lucrări au fost identificate lucrări suplimentare în sumă de 208.203 mii lei, față de valoarea inițială a contractului „Construcția Autostrăzii Arad-Timișoara”, lucrări atribuite prin acte adiționale și ordine de variație, fără respectarea condițiilor prevăzute de art. 122 lit (i) din OUG nr. 34/2006 și de Directiva 2004/18/CE, respectiv fără a fi demonstrate condițiile de imprevizibilitate. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2014 a fost de 145.685 mii lei;
- ▶ tot în cadrul aceluiași proiect au fost identificate lucrări suplimentare în sumă de 28.363 mii lei, acordate prin act adițional în cadrul contractului „Proiectarea și execuția variantei de ocolire Arad”, de asemenea fără respectarea condițiilor prevăzute de

legislația națională și europeană în materia achizițiilor publice (art. 122, lit. i) din OUG nr. 34/2006, cât și reglementărilor europene art. 31, pct. 4, lit. a) din Directiva CE 2004/18), respectiv absența unor circumstanțe imprevizibile. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2014 a fost de 22.518 mii lei;

- ◆ în cadrul proiectului „Îmbunătățirea serviciilor de transport public de călători cu metroul pe Magistrala 2 Berceni-Pipera” au fost achiziționate noi rame de metrou prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără respectarea condițiilor prevăzute în legislația națională și europeană privind achizițiile publice, doar prin semnarea unui act adițional pentru furnizarea și punerea în funcțiune a unor noi trenuri de metrou de tip BM3, la un contract mai vechi ce prevedea furnizarea către SC Metrorex SA a 16 rame de metrou. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 252 din OUG nr. 34/2006, pentru această neregulă s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului suplimentar, respectiv suma de 52.004 mii lei, iar impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 este de 15.799 mii lei;
- ◆ pentru procedura de achiziție publică a contractului „Lucrări de execuție instalații de semnalizare, ERTMS, GSM-R, centralizare electronică și Centrul de Control Operațional Simeria”, beneficiar CNCF CFR SA, au fost constatate nereguli referitoare la utilizarea unor criterii de selecție și calificare restrictive, raportat la exigențele specifice impuse de natura și complexitatea contractului și la utilizarea unor criterii de calificare drept factori de evaluare. Precizăm că acest contract este finanțat din două proiecte, respectiv proiectul „Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov-Simeria, componentă a Coridorului Paneuropean IV pentru a asigura circulația trenurilor cu viteza de 160 km/h, tronsonul Coșlariu-Simeria” și proiectul „Reabilitarea liniei CF Brașov-Simeria, parte componentă a Coridorului IV Paneuropean pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h, tronsonul Coșlariu-Sighișoara”, deoarece pentru implementarea acestui tip de lucrări a fost încheiat un singur contract.

Având în vedere că nu au fost respectate prevederile art. 178, alin. (2), prevederile art. 188, alin. (3), lit. a), din OUG nr. 34/2006 și prevederile art. 14 alin. (2) și art. 15 alin. (1) din HG nr. 925/2006, în conformitate cu art. 4 din HG nr. 875/2011, unde se specifică faptul că, în cazul în care pentru același contract verificat au fost constatate mai multe nereguli pentru care trebuie aplicate corecții financiare, valoarea corecțiilor financiare nu se cumulează, ci se aplică valoarea cea mai mare a corecției financiare propuse, Autoritatea de Audit a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea eligibilă a contractului, valoarea corecției financiare propuse a fost de 124.574 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 fiind de 14.949 mii lei;

- ◆ în cadrul proiectului „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional Iași - Modul I”, în procedura de achiziție publică a contractului „Proiectarea și execuția lucrărilor pentru realizarea suprafețelor de mișcare aferente unei piste noi cu lungimea de 2400 m în Regia Autonomă Aeroportul Iași”, beneficiar Regia Autonomă Aeroportul Iași, s-au constatat mai multe nereguli, cum ar fi utilizarea unor criterii de selecție și calificare restrictive cu privire la experiența specifică, prin nerespectarea prevederilor art. 178, alin. (2) și art. 188 alin. (3) din OUG nr. 34/2006, precum și modificarea prin act adițional a soluției tehnice inițiale, aducându-se atingere art. 2 din OUG nr. 34/2006 privind asigurarea integrității procesului de achiziție publică. În consecință, s-a recomandat în conformitate cu art. 4 din HG nr. 875/2011 (în cazul în care pentru același contract verificat au fost constatate mai multe nereguli pentru care trebuie aplicate corecții financiare, valoarea corecțiilor financiare nu se cumulează, ci se aplică valoarea cea mai mare a corecției financiare propuse) aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea eligibilă a contractului, respectiv suma de 13.912 mii lei; impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2014 fiind de 6.362 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Modernizare DN 29 Suceava-Botoșani km 0+000 - 39+071”, beneficiar Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale (CNADNR) prin Direcția Regională de Drumuri și Poduri Iași, în calitate de Autoritate Contractantă, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări de către echipa de audit au fost sesizate, printre altele, nereguli referitoare la utilizarea unor cerințe de calificare nelegale și nerelevante, având caracter restrictiv, privind demonstrarea experienței similare, fiind încălcate prevederile art. 178, alin. (2) și art. 188 alin. (2), lit. a), din OUG nr. 34/2006. Potrivit prevederilor art. 4 din HG nr. 875/2011, pentru abaterile identificate s-a aplicat valoarea cea mai mare a corecției financiare de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 6.455 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2014 fiind de 3.216 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Proiectare și execuție autostrada Nădlac-Arad”, beneficiar CNADNR, s-a constatat nerespectarea, în procesul de evaluare a ofertelor, a cerințelor minime de calificare publicate în anunțul de participare și fișa de date a achiziției, determinând calificarea incorectă a operatorului economic desemnat câștigător, în cadrul procedurii de achiziție a contractului „Proiectare și execuție autostrada Nădlac-Arad și drum de legătură, lot 2, km 22+218 – km 38+882, pentru remedierea lucrărilor existente și finalizarea lucrărilor rămase de executat”. Astfel, autoritatea contractantă a solicitat operatorilor economici ca, la data depunerii ofertelor, să dovedească deținerea dreptului de proprietate sau folosință asupra unui laborator autorizat (gradul I sau gradul II), pe întreaga perioadă de derulare a contractului. În urma analizei conținutului documentelor depuse de ofertantul câștigător s-a constatat că acesta nu a furnizat dovada deținerii dreptului de proprietate sau folosință asupra laboratorului autorizat, așa cum era obligat de prevederile fișei de date. În schimb, acesta a prezentat o declarație conform căreia se va asigura dreptul de folosință asupra acestuia începând de la data atribuirii contractului, adică ulterior celei de depunere a ofertelor. Prin urmare, cu toate că autoritatea contractantă a cerut dovezi ale dreptului de proprietate sau folosință a laboratorului autorizat, operatorul economic a furnizat dovezi din care rezultă că laboratorul autorizat nu se afla în proprietatea sau folosința sa. Pentru această neregulă, și anume desemnarea drept câștigătoare a ofertei depuse de un operator economic, care nu a îndeplinit cerințele de calificare impuse prin documentația de atribuire,

fiind încălcate astfel dispozițiile art. 200 din OUG nr. 34/2006 și ale art. 36 alin. (1) din HG nr. 925/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, respectiv suma de 4.467 mii lei. Impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 a fost de 731 mii lei;

- ◆ în cadrul proiectului „*Servicii de consultanță pentru management de program*” s-au constatat nereguli identificate în procedura de achiziție publică a contractului “Servicii de consultanță pentru management de program”, beneficiar Ministerul Transporturilor – AM POS Transport, referitoare la utilizarea unor criterii de calificare și selecție restrictive, negociere în timpul procedurii de atribuire și aplicarea incorectă și/sau discriminatorie a criteriului de atribuire ales, prin utilizarea unor factori/subfactori de evaluare insuficient și ambiguu formulați, fiind încălcate prevederile art. 2 alin. (2), art. 171, art. 178 alin. (2), art. 188 alin. (2) lit. a) și ale art. 204 alin. (1) din OUG nr. 34/2006. S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 1.630 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014, fiind de 611 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Construcția Autostrăzii Timișoara-Arad (inclusiv VO Arad)*”, au fost stabilite corecții financiare în sumă totală de 48.608 mii lei, care nu au fost aplicate de AM POST asupra cheltuielilor declarate CE în cadrul contractelor de lucrări, deși AM POST a identificat deficiențe în procedura de achiziție în urma reverificării efectuate în 2014. Impactul financiar asupra cheltuielilor certificate CE în anul 2014 a fost de 413 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Construcția Variantei de ocolire a municipiului Constanța*” au fost stabilite corecții financiare în sumă totală de 18.712 mii lei, care nu au fost aplicate de AM POST asupra cheltuielilor declarate CE în cadrul contractului de lucrări „*Proiectarea și execuția Variantei de Ocolire Constanța*”. S-a constatat faptul că AM POST a stabilit în mod eronat aplicarea reducerii procentuale de 10% doar asupra sumelor care urmează a fi solicitate la rambursare de către CNADNR de la data reverificărilor, fără a impune corecții financiare de 10% și asupra cheltuielilor anterior declarate către CE. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2014 a fost de 104 mii lei.

Referitor la modul de respectare a [condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#), au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 18.373 mii, impactul financiar al acestora în cheltuielile declarate în anul 2014 fiind de 9.682 mii lei. Dintre aspectele constatate se exemplifică:

- ◆ în cadrul proiectului „*Construcția autostrăzii Cernavodă-Constanța*, beneficiar CNADNR, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 5.845 mii lei, reprezentând lucrări neexecutate sau pentru care nu au fost prezentate documente justificative, decontate în cadrul contractului „*Proiectare și execuție a autostrăzii Cernavodă-Medgidia*”, impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 fiind de 4.942 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Construcția autostrăzii Arad-Timișoara, inclusiv varianta de ocolire Arad*”, la nivelul contractului de lucrări *au fost identificate* cheltuieli neeligibile în sumă de 3.400 mii lei reprezentând costul asigurărilor (articolul A102) ce au fost autorizate la plată. Această categorie de cheltuieli a fost stabilită ca fiind neeligibilă în urma unei misiuni de audit efectuată de Curtea Europeană de Audit. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2014 a fost de 2.919 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov-Simeria, componentă a Coridorului Paneuropean IV, pentru a asigura circulația trenurilor cu o viteză de 160 km/h, tronsonul Sighișoara-Coșlariu*”, au fost identificate cheltuieli neeligibile cu mentenanța, piese de schimb, dispozitive și unelte pentru întreținere în cadrul contractelor de lucrări încheiate de CNCF CFR SA, în sumă totală de 4.361 mii lei. Conform art. 12, lit. (i) din HG nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate din programele operaționale, cu modificările și completările ulterioare, „*costurile pentru operarea obiectivelor de investiții*” nu sunt eligibile. Acestea sunt definite la art. 1, lit. (e) ca fiind „*costurile care intervin după finalizarea și darea în exploatare a obiectivelor de investiții*”. Impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 a fost de 1.313 mii lei;

Tot în cadrul acestui proiect, în cazul contractului „*Execuție lucrări de construcții și instalații (exclusiv ERTMS, GSM-R, centralizarea electronică) pe Secțiunea 2: Coșlariu-Sighișoara, tronsonul Micăsasa-Coșlariu*”, au fost identificate cheltuieli în valoare de 67 mii lei decontate necuvenit antreprenorului în lipsa documentelor justificative. Impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 a fost de 64 mii lei;

- ◆ în cadrul proiectului „*Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre între Călărași și Brăila, km 375 - km 175*”, la nivelul contractului “Lucrări de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre între Călărași și Brăila”, având ca beneficiar Ministerul Transporturilor, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 331 mii lei, reprezentând echipamente care nu devin parte integrantă a proiectului, inclusiv cheltuieli pentru întreținerea aferentă acestora. Impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 a fost de 331 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov-Simeria, componentă a Coridorului Paneuropean IV, pentru a asigura circulația trenurilor cu o viteză de 160 km/h, tronsonul Coșlariu-Simeria*”, beneficiar CNCF CFR SA, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 1.672 mii lei, ca urmare a achiziționării unor echipamente și unelte care sunt componente de rezervă (piese de schimb). Impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 a fost de 64 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Reabilitare DN76 (E79) Deva-Oradea*”, la nivelul contractului „*Reabilitare DN 76, Șoimuș-Vârfurile, km 0+000 - km 69+350 Lot 3, Ionești-Vârfurile, km 55+425 - km 69+350 (5R11)*”, beneficiar CNADNR, au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 23 mii lei pentru elaborarea unor planșe tehnice plătite antreprenorului fără documente justificative. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate în anul 2014 a fost de 23 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „*Proiectare și construcție autostrada Cernavodă-Constanța, tronson Cernavodă-Medgidia*”, la nivelul contractului „*Proiectare și construcție autostrada Cernavodă-Constanța, tronson Cernavodă-Medgidia*”, beneficiar CNADNR,

au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 14 mii lei reprezentând costuri cu echipamente care nu devin parte integrantă a proiectului. Impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 a fost de 12 mii lei.

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AM POS Transport:

- ✓ îmbunătățirea verificărilor de management în ceea ce privește verificarea achizițiilor publice și eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare de beneficiari, inclusiv pentru proiectele retrospective;
- ✓ îmbunătățirea de către AM POST a *Procedurii de verificare tehnică a cheltuielilor generate de ordine de variație, remăsători și măsurători*.

Auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni Autoritatea de Audit a recomandat AMPOS Transport:

- ✓ excluderea de la finanțare, de către AM POS Transport, a valorii totale a neregulilor cu impact financiar;
- ✓ urmărirea de către Autoritatea de Certificare și Plată, la momentul certificării cheltuielilor, a implementării recomandărilor de AM POS Transport.

Pentru toate aceste constatări au fost stabilite termene de implementare.

Punctul de vedere al entităților auditate

În cadrul auditului de sistem, pentru deficiențele constatate la nivelul AM POS Transport, au fost formulate 10 recomandări. Dintre acestea, AM POS Transport a acceptat 9 recomandări în procedura de conciliere, iar una dintre recomandări a fost reformulată de Autoritatea de Audit ca urmare a analizei documentelor transmise în perioada procedurii de conciliere și ulterior acesteia, urmând ca modul de implementare să fie verificat cu ocazia misiunilor de follow-up.

În urma auditului de operațiuni care a vizat cheltuielile declarate CE în anul 2014, AA a formulat un număr de 33 de recomandări. În cadrul procedurii de conciliere, AM POS Transport a analizat constatările și recomandările formulate de Autoritatea de Audit, acceptând un număr de 31 de recomandări. În ceea ce privește recomandările respinse, în urma reevaluării punctului de vedere transmis de AM POS Transport, acestea au fost menținute de Autoritatea de Audit, urmând ca modul de implementare să fie verificat cu ocazia misiunilor de follow-up.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către AM POS Transport a recomandărilor formulate în misiunile de audit de sistem precedente, a rezultat faptul că din totalul de 17 recomandări formulate, au fost implementate un număr de 13 recomandări, reprezentând 76,47% din totalul recomandărilor. Cele 4 recomandări rămase deschise la nivelul AM POS T se referă la:

- ✓ asigurarea funcției de verificare și validare a tranzacțiilor în contabilitate, în cazul proiectelor pentru care AM POS T este beneficiar, finanțate în cadrul Axei Prioritare 4 – Asistență Tehnică;
- ✓ remedierea diferențelor între sumele raportate prin SFC 2007 și cheltuielile reflectate în SMIS;
- ✓ finalizarea cât mai urgentă de către AM POS Transport a procesului de încheiere a actelor adiționale la contractele de finanțare în conformitate cu alocările financiare care decurg din adoptarea Deciziei CE nr. C(2012) nr. 5647 din 03.08.2012, precum și urgentarea actualizării acestor informații în SMIS;
- ✓ urgentarea demersurilor AM POS Transport pentru asigurarea serviciilor de asistență hardware pentru servere și echipamentele IT.

În ceea ce privește modul de implementare a recomandărilor din misiunile de audit de operațiuni precedente, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că din totalul de 67 de recomandări formulate, entitățile auditate au implementat 37 de recomandări și au inițiat măsuri pentru remedierea deficiențelor și implementarea celorlalte 30 de recomandări. În ceea ce privește recomandările implementate, AM POS Transport a emis titluri de creanță în toate cazurile în care au fost identificate nereguli cu implicații financiare, iar creanțele bugetare rezultate din nereguli pentru cheltuielile declarate CE au fost recuperate integral. Totuși, AM POS Transport nu a modificat toate contractele de finanțare, în sensul excluderii de la finanțare a corecțiilor financiare și a cheltuielilor neeligibile identificate de AA în rapoartele de audit anterioare.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	5,67%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata erorii de 5,67% a fost calculată prin raportarea sumei totale a neregulilor detectate în eșantionul statistic de operațiuni, la totalul cheltuielilor verificate (incluse în eșantion). Cea mai mare parte din rata de eroare este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

În vederea asigurării verificării uniforme a cheltuielilor declarate la nivel de axă prioritară, s-a auditat și un eșantion complementar de cereri de rambursare cu un număr de 2 elemente și o valoare de 4.715 mii lei. La nivelul eșantionului complementar, au fost constatate nereguli în procedura de achiziție publică în sumă de 85 mii lei, care nu au avut impact asupra cheltuielilor declarate în anul 2014.

6.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Regional (POR) îl reprezintă sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirii condițiilor infrastructurii și ale mediului de afaceri, pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a le locui, vizita, investi și munci.

În cazul Programului Operațional Regional (POR), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2014 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 114,74% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 57,80% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 55,13%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficace pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate în anul 2014 în sumă totală de 2.442.962 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 90 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 255.077 mii lei, ceea ce reprezintă 10,45% din cheltuielile declarate în anul 2014. În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014, în sumă de 8.972 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 4.583 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 4.389 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficace pentru prevenirea erorilor și neregulilor și a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul Autorității de Management și Organismelor Intermediare (Agențiile de Dezvoltare Regională) au fost constatate deficiențe în ceea ce privește:

Procesul de evaluare și selecție

- ♦ în urma verificărilor de audit efectuate la nivelul AM POR, pentru Domeniul Major de Intervenție 3.4 „Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă”, a rezultat faptul că în lipsa unor instrucțiuni clare privind întocmirea bugetului, nu s-a realizat încadrarea corectă a cheltuielilor în categoria investiției de bază și în categoria cheltuielilor diverse și neprevăzute pentru proiectul „Edificare și Construire Campus Școlar Colegiul Național Liviu Rebreanu”, beneficiar UAT Municipiul Bistrița.

Activitatea de monitorizare

Deficiențele identificate în sfera activităților de monitorizare se referă la aspecte precum neconcordanța informațiilor înscrise în rapoartele de monitorizare și realitatea din teren, lipsa documentelor care să ateste îndeplinirea unor obiective din contractele de finanțare, a unor cheltuieli sau a unor indicatori, îndeplinirea necorespunzătoare a vizitelor pe teren.

Astfel, la nivelul AM POR:

- ♦ pentru proiectul „Modernizarea și reabilitarea drumului județean DJ 301 Tronsonul Fundeni-Budești km 13+000 - km 36+578”, beneficiar UAT Județul Călărași, în urma verificării documentelor de monitorizare și a verificărilor de la fața locului, s-au constatat neconcordanțe între lucrările efectiv executate și proiectul tehnic anexă la cererea de finanțare, neconcordanțe nesesizate prin rapoartele de monitorizare;
- ♦ în cadrul proiectului „Modernizarea străzii I.C. Brătianu din Orașul Mioveni prin crearea a două benzi suplimentare”, beneficiar UAT Orașul Mioveni, s-a constatat că nu există documente care să ateste îndeplinirea indicatorilor la sfârșitul perioadei de implementare;
- ♦ în cadrul proiectului „Creșterea competitivității și dezvoltarea societății R&M Construct SRL prin modernizarea activității de execuție de lucrări de construcții”, beneficiar SC R&M Construct SRL, s-a constatat faptul că beneficiarul nu a îndeplinit unul din obiectivele specifice asumate prin semnarea contractului de finanțare;
- ♦ în cadrul proiectului „Reabilitare spații verzi, alei de acces rutier și pietonal și mobilier urban adiacent străzilor Sergent Major Dorobanțu Constantin, Basarabilor, Centura Basarabilor și Arcului”, beneficiar UAT Municipiul Slatina, s-a constatat faptul că o parte din lucrările decontate nu au fost realizate conform contractului de finanțare și prin urmare sunt cheltuieli neeligibile;
- ♦ în cadrul proiectului „Reabilitarea străzilor din zona de nord a municipiului Marghita”, beneficiar UAT Municipiul Marghita, o parte din lucrări au fost decontate deși erau neexecutate;
- ♦ în cadrul proiectului „Centru multifuncțional de servicii sociale”, beneficiar UAT Municipiul Brașov, s-a constatat faptul că nu s-au îndeplinit indicatorii de rezultate indirecte (induse) prevăzuți a se realiza până la sfârșitul perioadei de implementare.

În urma verificărilor efectuate la nivelul *OI Sud Muntenia* și *OI Sud Vest Oltenia* s-a constatat faptul că vizitele de monitorizare se realizează de către un singur ofițer de monitorizare, nerespectându-se astfel principiul celor “4 ochi”.

Managementul neregulilor

Deficiențele identificate cu privire la managementul neregulilor au vizat aspecte precum întocmirea necorespunzătoare a dosarelor de control, sancționarea eronată sau soluționarea nejustificată a unor contestații.

Astfel, la nivelul AM POR:

- ◆ în urma verificării dosarelor de control cu privire la soluționarea suspiciunilor de nereguli sesizate la nivelul programului operațional, au fost identificate 6 suspiciuni de nereguli clasate sau întocmite necorespunzător, dintr-un total de 59 de sesizări de neregulă clasate selectate în eșantion;
- ◆ în urma verificării modului de soluționare a contestațiilor formulate de beneficiari, au fost identificate 3 proiecte din 37 verificate, unde Notele de constatare întocmite de AM POR ca urmare a unor suspiciuni de nereguli au fost anulate prin decizii de soluționare, fără o justificare adecvată.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 în sumă de 8.972 mii lei.

În ceea ce privește modul de *aplicare a prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice* au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a recomandat aplicarea unor corecții financiare în valoare totală de 44.937 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 al acestor corecții fiind de 4.583 mii lei.

Verificările realizate la nivelul POR de către echipele de audit asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cauzistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- ◆ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție;
- ◆ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție;
- ◆ nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- ◆ suspiciunea existenței unui conflict de interese.

În ceea ce privește tipologia abaterilor de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, exemplificăm:

- ◆ în cadrul proiectului „Reabilitarea și modernizarea Campusului Tudor Vladimirescu”, beneficiar *Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi Iași*, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de furnizare a două module cogenerative pentru energie electrică și termică cu accesorii lucrări și punere în funcțiune, a reieșit faptul că Autoritatea contractantă a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire a contractului de furnizare, prin impunerea în fișa de date a achiziției a unor cerințe minime de calificare disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică, atât prin solicitarea demonstrării capacității tehnice și/sau profesionale autorizări/acreditări/ atestări/certificate conform Legii nr. 64/2008 privind funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor sub presiune și a aparatelor consumatoare de combustibil, cât și prin solicitarea unor procedee de sudură omologate conform unor standarde specifice, fără a menționa acceptarea unor standarde echivalente. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 171 alin. (1) și alin. (2), art. 178 alin. (2), art. 179 alin. (2) și art. 192 din OUG nr. 34/2006, precum și ale art. 8, alin. (1) din HG 925/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, respectiv 1.002 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor verificate fiind de 972 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Modernizarea infrastructurii drumurilor județene în județul Satu-Mare-DJ 109 L Negrești Oaș-Turț”, beneficiar *Unitatea Administrativ-Teritorială Județul Satu-Mare*, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări, a reieșit faptul că autoritatea contractantă a exclus în mod nejustificat un operator economic participant la procesul competitiv și a restricționat accesul la procedura de atribuire a operatorilor economici care nu dețineau stație de preparat mixturi asfaltice complet automatizată. Deoarece au fost încălcate prevederile art. 178, alin. (2) și art. 179 din OUG nr. 34/2006, precum și art. 8 alin. (1) și art. 36 din HG nr. 925/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 3.836 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de 563 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Reabilitarea muzeului regiunii Porților de Fier și valorificarea lui ca produs turistic”, beneficiar *Unitatea Administrativ-Teritorială Județul Mehedinți*, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de execuție lucrări, a reieșit faptul că Autoritatea Contractantă a respins în mod nejustificat oferta unui operator economic, declarând-o neconformă. Deoarece nu au fost respectate prevederile art. 2 alin. (2) lit. f) din OUG nr. 34/2006, a fost aplicată o corecție reprezentând valoarea rezultată din diferența dintre valoarea ofertei declarate câștigătoare și valoarea ofertei cu preț mai mic care a fost respinsă în mod nejustificat, respectiv suma de 863 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de 279 mii lei;
- ◆ în cadrul proiectului „Revitalizarea cetății Oradea în vederea introducerii în circuitul turistic – Cetatea Oradea, Complex turistic european – etapa I”, beneficiar UAT Municipiul Oradea, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări, a reieșit faptul că Autoritatea contractantă a restricționat participarea la procedura de achiziție și anume a solicitat la data deschiderii ofertelor atestat MCCPN emis în condițiile legislației naționale pentru ofertantul persoană juridică străină, încălcându-se astfel principiul recunoașterii reciproce. Deoarece nu au fost respectate prevederile art. 2 alin. (2) din OUG nr. 34/2006, art. 179 din OUG nr. 34/2006 și art. 8 din HG nr. 925/2006, s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 2% din valoarea contractului, respectiv suma de 427 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor verificate de către auditori fiind de 31 mii lei.

Referitor la modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 4.389 mii lei, din care se exemplifică:

- ♦ în cadrul proiectului „Realizarea sistemului integrat de salvare montană a județului Gorj”, beneficiar *Parteneriatul dintre Unitatea Administrativ-Teritorială Județul Gorj, Unitatea Administrativ-Teritorială Bumbesti-Jiu, Unitatea Administrativ-Teritorială Stănești, Unitatea Administrativ-Teritorială Polovragi, Unitatea Administrativ-Teritorială Baia de Fier, Unitatea Administrativ-Teritorială Runcu, Unitatea Administrativ-Teritorială Padeș, Unitatea Administrativ-Teritorială Schela*, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări, a reieșit faptul că unele cheltuieli aprobate beneficiarului, nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate pentru a fi decontate, fiind identificată o sumă aferentă execuției unui zid de sprijin care nu a fost realizat pe amplasamentul obiectivului de investiție delimitat din punct de vedere juridic conform contractului de finanțare/cererii de finanțare și pe cale de consecință nu îndeplinea condițiile de legalitate în ceea ce privește execuția sa. În consecință, suma de 36 mii lei a fost considerată neeligibilă;
- ♦ în cadrul proiectului „Reabilitarea, modernizarea și echiparea Spitalului Județean de Urgență Vaslui”, beneficiar *Unitatea Administrativ-Teritorială Județul Vaslui*, din verificarea la fața locului a lucrărilor decontate în baza contractului, au fost identificate cheltuieli neeligibile reprezentând lucrări decontate care în prezent sunt dezafectate și nu vor mai fi remediate. În consecință, suma de 10 mii lei a fost considerată neeligibilă.

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem Autoritatea de Audit a recomandat AM POR:

- ✓ emiterea unor instrucțiuni/prevederi procedurale care să reglementeze modul de întocmire a bugetelor proiectelor din cadrul DMI 3.4, în scopul evitării decontării unor cheltuieli neeligibile. De asemenea, s-a recomandat verificarea tuturor bugetelor aferente DMI 3.4 cu respectarea instrucțiunilor/prevederilor procedurale nou emise;
- ✓ reeectuarea verificărilor pentru proiectele cu suspiciuni de nereguli clasate sau întocmite necorespunzător, precum și reevaluarea contestațiilor admise și emiterea unor noi procese-verbale de stabilire a creanțelor/note de constatare cu respectarea mecanismului de recuperare prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014;
- ✓ revizuirea procedurii de monitorizare a proiectelor finanțate prin POR astfel încât vizitele de monitorizare să se realizeze de către 2 ofițeri de monitorizare, respectându-se astfel principiul celor “4 ochi”;

Auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni Autoritatea de Audit a recomandat AMPOR:

- ✓ AM POR va deduce din următoarea Declarație lunară de cheltuieli corecțiile financiare/cheltuielile neeligibile, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

Pentru toate aceste constatări au fost stabilite termene de implementare.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitățile auditate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din totalul celor 163 de recomandări formulate Autorității de Management POR și Organismelor Intermediare POR în auditul de sistem precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit a rezultat că dintr-un total de 163 de recomandări, 44 dintre acestea au fost implementate (26,99%), 99 au fost parțial implementate (60,74%), iar 20 nu au fost implementate (12,27%).

La nivelul AM POR, dintr-un total de 22 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit, 5 recomandări au fost implementate, 10 au fost parțial implementate, iar 7 nu au fost implementate.

La nivelul Organismelor Intermediare POR, dintr-un total de 141 de recomandări formulate în urma misiunilor de audit, 39 de recomandări au fost implementate, 89 au fost parțial implementate, iar 13 nu au fost implementate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

Pentru Programul Operațional Regional, în urma verificărilor efectuate în cazul a cinci beneficiari, au fost identificați indicatori de fraudă în sfera achizițiilor publice ca urmare a existenței unor suspiciuni de fraudă privind practici de cooperare secretă pentru manipularea ofertelor, nerespectarea principiului tratamentului egal, atribuirea unui contract fără procedură competitivă, precum și existența unor posibile conflicte de interese.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea soluționării acestora.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	2,46%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

6.1.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE *finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională*

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POSCCE) este creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE.

În cazul POSCCE, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2014 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 114,95% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 57,06% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 48,90%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014. În anul 2014, pentru POSCCE au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 3.599.234 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 91 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 911.863 mii lei, ceea ce reprezintă 25,33% din cheltuielile auditate în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2014 în sumă de 25.668 mii lei. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 23.012 mii lei, cât și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 2.656 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

La nivelul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare, principalele deficiențe constatate au vizat:

Procesul de evaluare și selecție

Au fost identificate deficiențe care țin de modul de îndeplinire a criteriilor de finanțare în cazul unor cereri depuse spre finanțare, precum și deficiențe referitoare la modul în care a fost verificată eligibilitatea unor solicitanți. Astfel:

- ◆ la nivelul AM POS CCE și OI IMM POS CCE, verificările de audit la nivelul etapei de evaluare, selecție și contractare a proiectelor au evidențiat deficiențe privind sistemul de management și control al POS CCE, în sensul verificării necorespunzătoare a încadrării solicitanților în categoria întreprinderilor mici și mijlocii/întreprinderi mari, precum și din punctul de vedere al aplicării Legii nr. 364/2004 în ceea ce privește declararea persoanelor juridice legate.

Activitatea de monitorizare

- ◆ în cadrul POS CCE, la nivelul OI IMM POS CCE s-au constatat deficiențe la nivelul monitorizării proiectelor prin faptul că, în cazul a 6 proiecte, vizitele de monitorizare s-au realizat de către o singură persoană, fapt care contravine prevederilor procedurii de monitorizare a proiectelor; neîndeplinirea sau modificarea indicatorilor de rezultat în cazul a 2 proiecte. De asemenea, în cazul unui proiect nu s-a realizat nicio vizită de monitorizare sau verificare pe întreaga durată de implementare a proiectului.

Managementul neregulilor

- ◆ calitatea verificărilor efectuate în vederea întocmirii actelor de constatare în conformitate cu prevederile OUG nr. 66/2011, în sensul că anumite suspiciuni de nereguli au fost infirmate de către echipa de control în mod neîntemeiat. De asemenea, s-au constatat neconcordanțe la întocmirea actelor de control.

Pista de audit

- ◆ în urma verificării sistemului pentru tratamentul neregulilor, s-a constatat faptul că pista de audit este incompletă pentru toate proiectele incluse în eșantionul extras. Astfel, în dosarele suspiciunii de neregulă nu existau documente din care să rezulte faptul că beneficiarul a fost informat în legătură cu suspiciunea de neregulă și despre modul de soluționare a acesteia.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2014 în sumă de 25.668 mii lei. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor, în sumă de 23.012 mii lei, cât și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 2.656 mii lei.

Verificările realizate la nivelul POS CCE de către echipele de audit asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cauzistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- ◆ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție;
- ◆ nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică.

În ceea ce privește tipologia *abaterilor de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice* exemplificăm:

- ♦ în cadrul proiectului „*Internet în școala ta. Conectarea la Internet broadband a unităților școlare din zona rurală și mic urbană*”, beneficiar Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de furnizare pentru echipamente de infrastructură și servicii de tehnologia informației și comunicare (TIC) s-a constatat faptul că autoritatea contractantă a încălcat regulile de publicitate, prin modificarea informațiilor privind starea procedurii de achiziție, prin clarificări, fără publicarea unui anunț de tip erată la anunțul inițial, vizibil pentru ofertanții externi, în condițiile prevăzute de Regulamentul Comisiei Europene nr. 1.564/2005. De asemenea, autoritatea contractantă a încălcat regulile de publicitate, deoarece procedura de achiziție s-a desfășurat fără ca în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene să existe un anunț valabil care să dea posibilitatea ofertanților externi să participe, anunțul inițial din JOUE fiind anulat de către Autoritatea Contractantă în mod eronat, fără o justificare temeinică și nu a mai fost republicat. Deoarece nu au fost respectate cerințele privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică, încălcându-se prevederile art. 2 alin. (1) lit. c) din OUG nr. 34/2006 și art. 2 alin. (2) lit d) din OUG nr. 34/2006 s-a recomandat autorității de management aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 29.960 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de 19.233 mii lei;
- ♦ în cadrul proiectului „*Institutul de Cercetări pentru Energii Regenerabile/ICER-TM*”, beneficiar Universitatea „*Politehnică*” din Timișoara, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de achiziție a unui Microscop electronic de transmisie - TEM + accesoriu Ultramicrotom s-a constatat utilizarea de criterii de calificare restrictive și de specificații tehnice discriminatorii prin solicitarea cerinței privind standardele de asigurare a calității și de protecție a mediului pentru producătorul echipamentului. Fiind încălcate prevederile art. 8 din HG nr. 925/2006, s-a recomandat Autorității de Management aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 350 mii lei, cu impact integral în cheltuielile auditate; Tot la nivelul acestui proiect, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de achiziție a unui Microscop electrochimic de scanning s-a constatat, printre altele, utilizarea de specificații tehnice discriminatorii prin solicitarea deținerii unor programe Windows XP, Vista sau 7 cu licență și Microsoft Office cu licență, fiind încălcate, de asemenea, prevederile art. 200 alin. (1) din OUG nr. 34/2006. S-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, respectiv 139 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor verificate de către auditori reprezentând întreaga corecție financiară.
- ♦ în cadrul proiectului „*Modernizare și integrare în sistem SCADA stații de transformare SC E.ON Moldova Distribuție SA*”, beneficiar E.ON Distribuție România S.A., din verificarea procedurii de atribuire a contractului de furnizare s-a constatat impunerea prin fișa de date a achiziției a unor cerințe minime de calificare, disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică, ca urmare a solicitării deținerii de atestat ANRE/autorizații specifice serviciilor și lucrărilor ce urmează a se realiza în cadrul contractului și deținerii de către personalul tehnic de specialitate a unor autorizații specifice eliberate de ANRE. Fiind încălcate prevederile art. 177 alin. (1) și (2), art. 178, alin. (2), art. 179 alin. (2), art. 188 alin. (1) lit. c) și art. 192 din OUG nr. 34/2006, s-a recomandat Autorității de Management aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, respectiv suma de 1.336 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor verificate fiind de 259 mii lei;
- ♦ în cadrul proiectului „*Centrul de terapii genice și celulare în tratamentul cancerului - ONCOGEN*”, beneficiar Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara, din verificarea procedurii de atribuire a contractului de lucrări și proiectare s-a constatat introducerea unor cerințe de calificare restrictive și discriminatorii în documentația de atribuire pentru experții tehnici în proiectare și construcții. Fiind încălcate prevederile art. 178, alin. (2) și art. 179 din OUG nr. 34/2006, precum și art. 8 alin. 1 din HG nr. 925/2006, s-a recomandat Autorității de Management aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, respectiv suma de 892 mii lei, impactul financiar asupra cheltuielilor verificate fiind de 51 mii lei.

Referitor la modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 2.656 mii lei din care se exemplifică:

- ♦ în cadrul proiectului „*Achiziție utilaje pentru diversificarea activității de producție a SC DONALAM SRL*”, beneficiar SC DONALAM SRL, printre altele s-a constatat din verificarea procedurii de atribuire a contractului de achiziție a unui pod rulant, faptul că acesta nu respectă caracteristicile tehnice menționate în cererea de finanțare și în anexele contractului de finanțare, neexistând acordul Autorității de Management de modificare a acestor caracteristici tehnice. În consecință, cheltuieli în valoare de 998 mii lei fără TVA au fost considerate neeligibile, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de 499 mii lei;
- ♦ în cadrul proiectului „*Creșterea competitivității prin diversificarea și modernizarea procesului de producție la SC Badex Mob SRL*”, beneficiar SC Badex Mob SRL, din verificarea procesului de evaluare, selecție și contractare s-a constatat faptul că intensitatea maximă a ajutorului de stat acordat pentru proiect este calculată eronat. În consecință, s-a dispus recuperarea sumei de 105 mii lei.

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AM POSCCE:

- ✓ verificarea, stabilirea sumelor neeligibile, emiterea titlurilor de creanță și deducerea din următoarea Declarație lunară de cheltuieli a tuturor neregulilor cu impact financiar cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014;

- ✓ identificarea și analizarea tuturor dosarelor care au fost transmise la DLAF și informarea Autorității de Audit și Autorității de Certificare și Plată privind rezultatele obținute. Instruirea personalului din cadrul AM și OI cu atribuții în tratamentul neregulilor și în verificare și control, pentru a se evita situațiile care au condus la deficiențele constatate;
- ✓ păstrarea unei piste de audit adecvate;
- ✓ stabilirea unui mod unitar de încadrare a întreprinderilor în categoria IMM și reanalizarea eligibilității beneficiarilor la care au fost constatate deficiențe;
- ✓ respectarea procedurii de monitorizare prin efectuarea de vizite de monitorizare a proiectelor în echipe de minimum 2 persoane, pentru urmărirea îndeplinirii indicatorilor;

Auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni Autoritatea de Audit a recomandat AM POSCCE:

- ✓ verificarea, stabilirea sumelor neeligibile, emiterea titlurilor de creanță și deducerea din următoarea Declarație lunară de cheltuieli a tuturor neregulilor cu impact financiar, cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

Pentru toate aceste constatări au fost stabilite termene de implementare.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitățile auditate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către Autoritatea de Management POS CCE și Organismele Intermediare POS CCE a recomandărilor formulate anterior a rezultat faptul că din 192 de recomandări formulate și rămase în monitorizare, 49 de recomandări sunt implementate (25,52%), 121 sunt parțial implementate (63,02%) și 22 de recomandări sunt neimplementate (11,46%).

La nivelul AM, din totalul de 70 de recomandări rămase în monitorizare la nivelul Autorității de Audit, 22 sunt implementate, 43 sunt parțial implementate și 5 neimplementate.

La nivelul OI-urilor POSCCE, din totalul de 122 de recomandări rămase în monitorizarea Autorității de Audit, 27 sunt implementate, 78 sunt parțial implementate și 17 neimplementate.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În cazul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, în urma verificărilor efectuate, în cazul a trei beneficiari au fost identificați indicatori de fraudă cu privire la posibila existență a unor conflicte de interese, emiterea unor facturi false, duble sau cu prețuri excesive, practici de cooperare secretă, precum și existența unei oferte neconforme prin modificarea caracteristicilor tehnice.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea soluționării acestora.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	2,98%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este datorată neregulilor constatate în sfera achizițiilor publice.

6.1.5. PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT) este de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și de a contribui la implementarea și absorbția eficace, eficientă și transparentă a instrumentelor structurale în România.

În cazul POAT, conform datelor publicate de MFE, la data de 31.12.2014 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 101,74% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 49,74% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE, raportate la alocările perioadei 2007-2013 reprezintă 45,09%.

În anul 2014, pentru POAT au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 169.328 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 48 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de 121.142 mii lei, ceea ce reprezintă 71,54% din cheltuielile declarate CE în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile auditate în anul 2014 în sumă de 6.639 mii lei. Principalele constatări au vizat abateri de la prevederile

legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice al căror impact a fost de 4.649 mii lei, respectiv abateri de la normele de eligibilitate a cheltuielilor cu un impact de 1.990 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Principalele deficiențe constatate care au vizat activitatea Autorității de Management au fost următoarele:

Capacitate administrativă

- la nivelul Ministerului Fondurilor Europene nu este organizată și exercitată activitatea de audit intern, activitate ce ar trebui să deservească și AM POAT în conformitate cu legislația națională în vigoare. Unitatea de audit intern organizată la nivel de compartiment a fost, în ultimii trei ani, nefuncțională din cauza lipsei de personal ce trebuie angajat pe cele două posturi alocate, posturi insuficiente în raport cu volumul de activitate și cu mărirea riscurilor asociate. Sunt astfel încălcate prevederile art. 4 din OUG nr. 66/2011, art. 11 lit. a) și art. 12 alin. (4) din Legea nr. 672/2002 privind auditul intern, pct. 1.2.4. din HG nr. 1086/2013, precum și Standardul 25 „Auditul intern” din Ordinul nr. 946/2005;
- din analiza proiectelor în care direcțiile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene sunt beneficiare ale POAT s-a constatat că nu este asigurat principiul separării funcțiilor. Astfel, Serviciul Management Financiar din cadrul AM POAT ține evidența angajamentelor bugetare, întocmește ordinele de plată și documentele rezultate din activitatea contabilă pentru proiectele având ca beneficiari, structuri din cadrul ministerului și ulterior, verifică și avizează cererile de rambursare pentru îndeplinirea funcției AM prevăzută în art. 60 lit. (c) din Regulamentul 1083/2006. Se constată încălcarea prevederilor Standardului 18 „Separarea funcțiilor” din Ordinul nr. 946/2005, Anexa 1, pct. 4 „Plata cheltuielilor” și pct. 5 „Organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale” din Ordinul 1792/2002.

Verificări de management

- în cazul proiectului *“Asigurarea serviciilor de comunicații necesare accesării SMIS CSNR de către instituțiile implicate în gestionarea Instrumentelor Structurale”*, s-a constatat că în cadrul Acordului-cadru, autoritatea contractantă a accelerat procedura de licitație restrânsă prin invocarea nejustificată a prevederilor articolului 83 alin. (2)-(3), ale art. 89 alin. (6) din OUG nr. 34/2006 coroborat cu prevederile Ordinului nr. 51/2009;
- în cazul proiectului *“Asigurarea de experți în sprijinul autorităților din sistemul de management al instrumentelor structurale”* al cărui beneficiar este Ministerul Fondurilor Europene, s-au constatat aspecte care conduc la neeligibilitatea cheltuielilor decontate în anul 2014 către firmele semnatare ale Acordului-cadru, acestea neîndeplinind condițiile legale pentru a presta activitatea în baza căreia să beneficieze de plata comisionului de 10% precizat în documentația de atribuire. În cazul aceluiași proiect s-a constatat că procedura de achiziție desfășurată în baza normelor proprii nu se încadrează în serviciile detaliate în anexa 2B, respectiv în categoria nr. 22, servicii de recrutare și plasare a forței de muncă.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În ceea ce privește *aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice* au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a aplicat corecții financiare cu impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2014, în valoare totală de 4.649 mii lei.

Principala deficiență constatată vizează proiectul *„Îmbunătățirea utilizării evaluării în procesul de formulare a politicilor și de luare a deciziilor în domeniul instrumentelor structurale”*, beneficiar Ministerul Fondurilor Europene – Unitatea Centrală de Evaluare, unde, din verificarea procedurii derulate în vederea semnării „Acordului-cadru pentru Evaluarea Instrumentelor Structurale în perioada 2011-2015” – loturile I și II, de atribuire a contractului de servicii, a reieșit, printre altele, faptul că autoritatea contractantă a introdus unele cerințe nelegale în documentația de atribuire, prin solicitarea deținerii anumitor calificări de către echipa de suport a Acordului-cadru pentru ambele loturi. Ca urmare a nerespectării prevederilor art. 176 și art. 89 din OUG nr. 34/2006 precum și ale art. 8 din HG nr. 925/2006 s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea tuturor contractelor subsecvente încheiate în baza Acordurilor-cadru semnate pentru cele două loturi, impactul financiar asupra cheltuielilor auditate fiind de 23,6 mii lei.

Recomandări

Auditul de sistem și audit de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem și operațiuni Autoritatea de Audit a recomandat AM POAT:

- ✓ recuperarea corecțiilor financiare/cheltuielilor neeligibile cu respectarea mecanismului prevăzut de OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora modificată și completată cu prevederile OUG nr. 47/2014 și HG nr. 519/2014.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii, au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitățile auditate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către AM a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit anterioare a rezultat că din cele 12 recomandări restante, 3 recomandări sunt implementate, 8 recomandări sunt parțial implementate și o recomandare este neimplementată.

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	3,99%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

6.1.6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE finanțat din Fondul Social European

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

În cazul POS DRU, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la data de 31.12.2014 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 121,05% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 58,31% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2013, la 31.12. 2014 au reprezentat 28,75%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că în cazul apariției acestora sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea lor.

Auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2014, în sumă totală de 3.082.913 mii lei, sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare.

Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 119 cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 333.593 mii lei, reprezentând 10,9% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014, în sumă totală de 139.517 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 138.608 mii lei și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă 909 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Misiunea de audit de sistem s-a desfășurat la nivelul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare. Obiectivul specific al auditului a constat în obținerea unei asigurări rezonabile asupra implementării și funcționării eficiente a îmbunătățirilor procedurilor de selecție și verificări de management pentru proiectele finanțate în cadrul noilor cereri de proiecte lansate în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, în vederea evaluării riscului asociat noilor cheltuieli, fiind evaluate cerințele cheie 2 „Proceduri adecvate pentru selectarea operațiunilor” și 4 „Verificări adecvate de management” ale sistemului de management și control la nivelul organismelor intermediare. În cadrul misiunii de audit au fost efectuate teste de control pe un eșantion de 175 de cereri de rambursare, pentru care valoarea totală a cheltuielilor solicitate la rambursare/validate a fost de 46.372 mii lei. Eșantionul selectat a reprezentat 12,61% din numărul total de cereri din cadrul populației supuse auditului, respectiv 24,31% din valoarea totală a cheltuielilor solicitate la rambursare sau validate.

Principalele deficiențe constatate cu privire la funcționarea eficientă a sistemului de management și control instituite la nivelul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare sunt prezentate sintetic după cum urmează:

Procesul de evaluare și selecție

- ◆ evaluarea necorespunzătoare a unor proiecte, fără respectarea prevederilor Ghidului Solicitantului privind activitățile bugetate pentru echipa de implementare, pentru care există riscul utilizării ineficiente a fondurilor publice și a unei duble finanțări, determinate de faptul că în metodologia de evaluare aplicabilă nu au fost reglementate modalitățile/ instrumentele de verificare de către evaluatori a rezonabilității bugetelor propuse prin cererile de finanțare, respectiv justificarea modului de formare a prețurilor utilizate la stabilirea bugetului proiectului și utilizarea costurilor în limita celor practicate pe piață, potrivit cerințelor art. 5 din OUG nr. 66/2011 și ale art. 3 din Normele metodologice aprobate prin HG nr. 875/2011. Deși Ghidul solicitantului – Condiții generale cuprindea instrucțiuni pentru beneficiari privind justificarea și detalierea bugetului cererii de finanțare, în practică, beneficiarii nu au prezentat justificarea modului de formare a prețurilor, ci doar detalierea acestora în cadrul liniilor bugetare. De asemenea, măsurile luate nu au asigurat evitarea finanțării unor funcții prevăzute în cererile de finanțare pentru care atribuțiile/responsabilitățile se suprapun sau care nu sunt justificate sau fundamentate, sau evitarea riscului aprobării la finanțare a două sau mai multe proiecte ce pot fi identice din punct de vedere al unor obiective, activități sau cheltuieli;
- ◆ verificarea necorespunzătoare, în cadrul procesului de contractare a modului în care sunt stabilite salariile la nivelul

experților pe termen lung în funcție de nivelul de experiență profesională specifică necesară îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor în cadrul proiectului, având în vedere plafonul maxim de decontare a salariilor stabilit de Ghidul Solicitantului;

- ❖ verificări neadecvate în faza de evaluare și selecție, ceea ce a condus la aprobarea finanțării unor proiecte în condițiile în care în cererea de finanțare au fost prevăzute posibile activități neeligibile;
- ❖ aprobarea la finanțare a unor proiecte în care au fost bugetate cheltuieli cu activitatea de management de proiect la nivelul echipei de implementare a proiectului, contrar prevederilor Ghidului solicitantului - Condiții generale;
- ❖ abordarea neunitară a evaluatorilor privind corecțiile financiare propuse la nivel de articol de cheltuieli, neverificarea modului de cuantificare a corecțiilor aplicate de aceștia, precum și semnarea unor contracte de finanțare fără a fi luate în considerare corecțiile financiare aplicate de evaluatori în faza de selecție;
- ❖ lipsa unui mecanism de control în etapa de contractare pentru proiectele multiple depuse de același beneficiar cu privire la cheltuielile de tip FEDR din punct de vedere al rezonabilității, necesității și al respectării principiului unui management financiar solid. Astfel, s-a constatat că au fost bugetate în fiecare proiect depus de același beneficiar bunuri sau echipamente IT, iar o parte din experți sunt angajați simultan în mai multe proiecte. De asemenea, în cazul proiectelor multiple implementate de același beneficiar/partener, unele având obiective, activități sau bugete identice adresate unor grupuri țintă diferite, se impunea stabilirea unor verificări de management adecvate pentru adresarea riscului utilizării fondurilor publice în mod inefficient sau a unei duble finanțări a cheltuielilor;
- ❖ aprobarea la finanțare în cadrul anumitor proiecte a unor cheltuieli lunare cu personalul din echipa de management care nu sunt justificate a fi decontate pe întreaga perioadă de derulare a proiectului. În unele cazuri, responsabilul/expertul de achiziții este bugetat lunar timp de 18 luni, deși, conform informațiilor din cererea de finanțare, activitatea cu achizițiile durează doar 12 luni sau majoritatea achizițiilor ce urmează a fi derulate sunt cumpărări directe.

Verificări de management

- ❖ efectuarea unor verificări administrative neadecvate privind încadrarea cheltuielilor cu personalul în plafoanele maxime prevăzute în Ghidul Solicitantului. Astfel, pentru experții pe termen scurt responsabili pentru realizarea unor activități în proiect nu era posibilă verificarea respectării cerințelor stabilite în cererea de finanțare privind calificările, experiența profesională generală în muncă și cea specifică pentru ocuparea postului vizat, precum și verificarea încadrării acestor cheltuieli în nivelurile de remunerare prevăzute în Ghidul Solicitantului – Condiții Generale. Pentru această categorie de experți nu au fost solicitate, la momentul verificării cheltuielilor solicitate la rambursare, documentele care conțin informații cu privire la experiența profesională, educație și formare profesională, respectiv CV-uri. O situație similară s-a constatat și în cazul personalului administrativ și auxiliar, pentru care nu sunt disponibile informații privind nivelul studiilor/vechime pentru verificarea încadrării cheltuielilor cu această categorie de personal în nivelurile de remunerare prevăzute de Ghidul Solicitantului – Condiții Generale;
- ❖ prevederile procedurii operaționale privind verificările la fața locului, aplicabile la nivelul Autorității de Management/Organismelor Intermediare, nu asigură verificări adecvate privind efectuarea vizitelor la fața locului în timpul desfășurării activităților relevante din cadrul proiectelor, în vederea stabilirii realității acestora. Astfel, lipsa acestor controale în cadrul verificărilor de management nu asigură respectarea prevederilor pct. 2.4. din Ghidul CE privind verificările de management, care stabilesc că în cazul operațiunilor de tip FSE, intangibile în natură (unde evidențele fizice care rămân în urma derulării lor sunt puține sau chiar lipsesc), pentru verificarea realității, verificările ar trebui efectuate în timpul derulării acestora;
- ❖ lipsa unor prevederi din procedura operațională privind verificarea încadrării salariilor experților angajați pentru o normă de timp parțial în echipa de implementare a proiectelor, în remunerația maximă lunară, prevăzută de Ghidul Solicitantului - Condiții generale 2012 și 2013;
- ❖ în cazul proiectelor multiple implementate de același beneficiar, nu există un instrument de verificare a cheltuielilor de tip FEDR solicitate la rambursare pentru dotări realizate în cadrul unui proiect, coroborat cu astfel de cheltuieli prevăzute și în alte proiecte pe care acest beneficiar le implementează, instrument care să evalueze necesitatea și oportunitatea acestor dotări atât la nivelul fiecărui proiect cât și pe ansamblul tuturor proiectelor derulate, precum și modul în care se asigură respectarea principiului unui management riguros de către beneficiar și se elimină riscul de dublă finanțare a unor cheltuieli; Astfel, s-a constatat că au fost bugetate în fiecare proiect depus de același beneficiar, bunuri sau echipamente IT în condițiile în care proiectele se implementează în același timp, iar în unele cazuri o parte din experți sunt angajați simultan în mai multe proiecte. De asemenea, în cazul unor proiecte multiple implementate de același beneficiar/partener, având obiective, activități sau bugete identice adresate unor grupuri țintă diferite, se impune stabilirea unor verificări de management adecvate pentru adresarea riscului utilizării fondurilor publice în mod inefficient sau a unei duble finanțări a cheltuielilor.
- ❖ vizitele la fața locului nu au fost efectuate conform procedurii operaționale în vigoare;
- ❖ verificările de management nu au identificat, în unele cazuri, posibile cheltuieli neeligibile (de exemplu, depășiri ale bugetului, ale plafonului de salarizare maxim admis prin Ghidul Solicitantului - Condiții generale sau a celui stabilit prin cererea de finanțare; nealocarea cheltuielilor proporțional cu activitățile proiectelor; cheltuieli mai mari decât cele rezultate din documentele prezentate;
- ❖ verificări necorespunzătoare ale grupului țintă, a activităților raportate de către experții din echipa de implementare sau de management care nu sunt în conformitate cu atribuțiile prevăzute în fișele de post sau nu sunt justificate de livrabilele furnizate.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În ceea ce privește aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice sau de la

prevederile instrucțiunilor AM privind achizițiile au fost constatate abateri în cazul a 34 de proiecte cuprinse în eșantion, pentru care au fost stabilite corecții financiare în sumă totală de 3.260 mii lei, din care suma de 909 mii lei este aferentă cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare auditate.

Abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat următoarele aspecte:

- ♦ achiziționarea unor bunuri/servicii fără organizarea unei proceduri de atribuire adecvate;
- ♦ utilizarea unor criterii de calificare și selecție de natură să restricționeze participarea ofertanților sau a unor specificații tehnice restrictive;
- ♦ utilizarea unor factori de evaluare de natura criteriilor de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- ♦ declararea câștigătoare a unor oferte neconforme;
- ♦ derularea unor achiziții fără asigurarea unui grad adecvat de publicitate sau tratament egal;
- ♦ nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

Referitor la modul de respectare a [condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#), în cazul a 62 de proiecte au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală 138.608 mii lei, din care se exemplifică:

- ♦ decontarea unor cheltuieli de personal pentru membrii echipei proiectului pentru activități nejustificate corespunzător. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Professio - Programe integrate pentru persoane șomere de lungă durată și persoane aflate în căutarea unui loc de muncă*” implementat de Asociația Europeană pentru o Viață mai Bună, s-a constatat că numărul orelor lucrate de experți a fost justificat prin rapoartele lunare de activitate cu livrabile al căror conținut fie coincide cu informațiile existente în documentele programatice/cererea de finanțare/ghiduri/instrucțiuni POS DRU, fie se suprapune cu activități subcontractate sau cu livrabilele raportate de alți experți din echipa de proiect. Impactul financiar aferent cererii de rambursare auditate, reprezentând cheltuieli salariale aferente unor activități nejustificate este de 39 mii lei. În cazul altor 13 proiecte cuprinse în eșantion s-a constatat încadrarea unor experți sau personal administrativ la tarife orare peste plafonul maxim prevăzut în Ghidul Solicitantului condiții generale la categoria specifică corespondentă, justificarea orelor prestate de experți din echipa de implementare cu activități specifice echipei de management sau depășirea limitei zilnice și săptămânale maximele ce poate fi decontată pentru un expert în cadrul proiectelor finanțate din POSDRU, inclusiv norma de bază. Impactul financiar al deficiențelor constatate a fost stabilit la suma de 329 mii lei;
- ♦ decontarea unor cheltuieli neeligibile cu salarizarea membrilor echipei de implementare prin încălcarea prevederilor Ghidul Solicitantului Condiții Generale 2013 și ale Cererii de finanțare referitoare la experiența specifică. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Former – Formare pentru persoane neocupate din mediul rural*” implementat de SC Sanimed International Impex SRL, s-a constatat că în cazul a doi experți din echipa de implementare nu au fost respectate condițiile menționate în cererea de finanțare referitoare la experiența specifică prevăzută pentru pozițiile ocupate în proiect, iar 15 membri ai echipei de implementare au fost încadrați la un tarif orar peste plafonul maxim aferent remunerației zilnice, corespunzător experienței profesionale specifice susținută de CV. Impactul financiar a fost stabilit la suma de 71 mii lei. Situații similare au fost constatate și în cazul altor 5 proiecte cuprinse în eșantion, pentru care impactul financiar a fost stabilit la suma de 101 mii lei;
- ♦ decontarea unor cheltuieli reprezentând burse doctorale, solicitate la rambursare pentru doctoranzi exmatriculați, transferați sau care nu au susținut public tezele doctorale. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Integrarea cercetării românești în contextul cercetării europene - burse doctorale*”, implementat de beneficiarul Universitatea Lucian Blaga Sibiu, s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 54 mii lei, reprezentând burse solicitate la decontare în cadrul cererii de rambursare auditate pentru cinci doctoranzi exmatriculați sau transferați pe parcursul derulării proiectului, în cazul cărora nu s-a luat măsura recuperării sumelor acordate cu titlu de burse în vederea deducerii acestora din cheltuielile solicitate la rambursare în cadrul proiectului. De asemenea, în cazul proiectului „*Burse Doctorale pentru o Societate Sustenabilă-BDSS*”, beneficiar SNSPA s-a constatat decontarea, în cererea auditată, a unor cheltuieli în sumă de 109 mii lei, reprezentând burse solicitate la rambursare pentru unii doctoranzi ce nu au susținut public teza de doctorat până la data prevăzută în contractul de studii doctorale. Nu au fost respectate prevederile art. 2 din HG nr. 759/2007, precum și cele din contractele de finanțare încheiate între AM/OI și beneficiar și contractele de studii încheiate de beneficiari cu doctoranzii;
- ♦ cheltuieli cu rate de leasing neprevăzute în cererea de finanțare sau efectuate fără respectarea principiului unui management financiar riguros prevăzut de regulamentele comunitare. Spre exemplu: în cazul proiectului „*Dezvoltarea și implementarea unui program-pilot integrat pentru creșterea accesului la învățământul superior pentru persoane cu dizabilități*”, beneficiar Ministerul Educației și Cercetării Științifice, s-a constatat decontarea în cererea de rambursare auditată a unor cheltuieli în sumă de 31 mii lei, reprezentând rate aferente unui contract de leasing operațional (524 euro lunar), solicitate la rambursare de partenerul SC The Red Point SA, în condițiile în care cheltuiala cu închirierea sau leasingul unui autovehicul nu a fost prevăzută în cererea de finanțare și nici nu a fost demonstrată utilizarea autoturismului în cadrul proiectului. Din foile de parcurs prezentate rezulta că autoturismul a fost utilizat 10 zile pe parcursul a două luni, cu toate că în cadrul cererii auditate au fost rambursate cheltuieli aferente unei perioade de 1 an. Având în vedere că nu este demonstrată legătura cu activități individuale din cadrul proiectului, nu sunt îndeplinite cerințele de eligibilitate pentru costurile directe eligibile prevăzute la art. 1 alin. (4) din HG nr. 759/2007. În cadrul proiectului „*Program multiregional integrat de stagii de practică pentru studenți în vederea creșterii gradului acestora de angajabilitate*”, beneficiarul SC Adecco Resurse Umane SRL, a solicitat la rambursare în cadrul cererii de rambursare auditate cheltuieli neeligibile cu rate de leasing în sumă de 12 mii lei, efectuate fără respectarea principiului unui management financiar

riguros, în special din punct de vedere al economiei și al eficienței utilizării fondurilor publice. Astfel, din analiza gradului de utilizare a autoturismului, s-a constatat că acesta a fost de cca 15% (16 zile pe parcursul a 5 luni, între 2-6 zile/lună), leasingul a fost încheiat pe o perioadă de 36 luni, cuprinsă aproape integral în perioada de derulare a proiectului, iar tipurile de cheltuieli care nu sunt eligibile la finanțare din POS DRU, potrivit Ordinului comun nr. 1117/2010, respectiv avansul și valoarea reziduală, au fost stabilite la un nivel minim, nesemnificativ, iar în prețul de vânzare al autoturismului au fost incluse dotări opționale în valoare de 6 mii euro, care nu sunt necesare raportat la activitățile proiectului și nu respectă principiul utilizării eficiente a fondurilor acordate prin proiect.

Situații similare au fost constatate și în cazul altor 5 proiecte auditate, impactul financiar al cheltuielilor neeligibile fiind de 28 mii lei:

- ♦ efectuarea unor cheltuieli de tip FEDR pentru achiziții de bunuri sau echipamente care nu au fost utilizate în cadrul proiectului sau care nu au fost prevăzute în cererea de finanțare. Spre exemplu, în cadrul proiectului „*Formarea profesională a personalului SPO din România*”, beneficiar ANOFM, s-a constatat decontarea unor cheltuieli în sumă de 795 mii lei, reprezentând contravaloarea achiziției unui sistem de videoconferință și mobilier pentru dotarea sălilor de curs online, pentru cele 100 de persoane care constituie grupul țintă, pentru care nu s-a demonstrat utilizarea acestora în cadrul proiectului. Astfel, deși mobilierul și sistemul de videoconferință au fost achiziționate cu doar 6 luni, respectiv 5 luni înaintea finalizării proiectului, nu s-a demonstrat utilizarea acestora pentru buna desfășurare a activităților proiectului și în scopul prevăzut în cererea de finanțare, precum și legătura directă cu activitățile proiectului. De asemenea, în cazul proiectului „*Centre Comunitare de Resurse: Instrumente strategice în procesul de îmbunătățire a situației grupurilor vulnerabile din mediul rural*” s-a constatat solicitarea la rambursare pentru partenerul Agenția de Dezvoltare Comunitară Împreună a cheltuielilor aferente achiziției unor echipamente IT în valoare de 14 mii lei, efectuată în ultima lună de implementare a proiectului, achiziție justificată de activitatea unor experți, dar care a fost desfășurată în fapt anterior;
- ♦ decontarea unor cheltuieli care nu respectă principiul unui management financiar riguros sau pentru care nu a fost demonstrată legătura cu activitățile proiectului. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Calitate în educație - CALE*” s-a constatat că au fost decontate cheltuieli în sumă de 154 mii lei, reprezentând servicii de contabilitate pentru partenerul SC TILS România SRL, efectuate fără respectarea principiului managementului financiar riguros. Aceste cheltuieli au fost decontate în baza unui act adițional la contractul de servicii existent anterior demarării proiectului, prin care prețul contractului a fost majorat cu suma de 38 mii euro pentru o perioadă de 10 luni, în condițiile în care, până la data întocmirii actului adițional, valoarea lunară a prestației a fost de 3 mii lei. Majorarea tarifului serviciului nu este în concordanță cu principiul unui management financiar riguros, prevăzut de art. 14 și 60 din Regulamentul CE nr. 1083/2006 și art.172a din Regulamentul nr. 2342/2002 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului nr. 1605/2002 al Consiliului privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunității Europene (în vigoare la data încheierii actului adițional). De asemenea, s-a constatat că au fost solicitate la decontare de către partenerul SC TILS România SRL, cheltuieli în sumă de 3 mii lei pentru crearea unei pagini web, pentru care nu s-a putut stabili legătura cu activitățile proiectului, potrivit condiției de eligibilitate aferente categoriei de costuri directe, prevăzute la art. 1 din HG nr. 759/2007, având în vedere că, pe de o parte pagina web nu exista la data efectuării misiunii de audit și, pe de altă parte, beneficiarul a creat o pagină web dedicată proiectului în care au fost postate toate rezultatele proiectului;
- ♦ decontarea unor cheltuieli cu servicii externalizate pentru care nu au fost prezentate documente justificative, care să probeze realitatea serviciilor prestate. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Dezvoltarea sistemului european de management al calificărilor universitare și valorificarea competențelor informale*” s-a constatat că partenerul SC CISPRO SRL a solicitat la rambursare prin cererea auditată suma de 44 mii lei, reprezentând cheltuieli cu servicii de expertiză în orientare, fără ca acestea să fie însoțite de documentele justificative precizate în caietul de sarcini, cum ar fi planul serviciilor de consiliere și orientare profesională, liste de prezență semnate de participanții la activități, chestionare și teste aplicate grupului țintă, fișe de evaluare pentru fiecare subiect al grupului țintă, rapoarte de monitorizare. În plus, din verificările efectuate asupra procedurii de atribuire a contractului de servicii s-a constatat că persoana fizică autorizată cu care s-a încheiat contractul de servicii nu era furnizor autorizat, deși în caietul de sarcini se prevedea ca activitatea de orientare și consiliere profesională să fie efectuată de furnizori autorizați conform HG nr. 277/21.03.2002 privind aprobarea criteriilor de acreditare a furnizorilor de servicii specializate pentru stimularea ocupării forței de muncă, modificată prin HG nr. 790/2004 și HG nr. 1122/2010. De asemenea, s-a constatat că același partener a solicitat la rambursare cheltuieli în sumă totală de 162 mii lei, cu servicii de expertiză în organizarea întreprinderii/consultanță antreprenorială, servicii de expertiză în demararea unei activități autonome și cu servicii de expertiză în resurse umane, fără ca acestea să fie însoțite de documentele justificative precizate în caietul de sarcini, cum ar fi planul serviciilor de expertiză, liste de prezență semnate de participanții la activități, chestionare și teste aplicate grupului țintă, fișe de evaluare pentru fiecare subiect al grupului țintă. Nu au fost respectate prevederile art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, cu modificările și completările ulterioare, art. 21 alin. (4) lit. m) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal coroborat cu punctul 48 din HG nr. 44 din 22 ianuarie 2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.

De asemenea, nu s-a obținut o asigurare rezonabilă cu privire la eligibilitatea unor parteneri în cadrul proiectelor. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Performanță pentru adaptabilitate și competitivitate europeană - Training pentru P.A.C.E.*”, implementat de Sindicatul Național de Mediu-Ecologistul, din analiza documentelor suport privind eligibilitatea partenerului SC CCT SRL nu a rezultat că acesta se încadrează în categoriile de beneficiari/parteneri eligibili, prevăzute de pct. 3.1. din Ghidul Solicitantului – Condiții

Specifice elaborat pentru cererea de propuneri de proiecte nr. 81. De asemenea, nu a fost prezentat un document care să ateste că partenerul respectiv avea calitatea de furnizor de formare profesională continuă la data contractării proiectului. Cheltuielile prevăzute în Acordul de parteneriat pentru acest partener însumează 289 mii lei. Similar, în cazul proiectului „*Mă pregătesc pentru viitor: învăț, exershez, muncesc*”, beneficiar SC ARTETA SRL, s-a constatat că partenerul SC EXPERT CONSULTING DRAGULIN SRL (care, potrivit acordului de parteneriat, participă cu o cotă de 50% în cadrul proiectului) nu îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite de Ghidul Solicitantului – Condiții Specifice aferent cererii de propuneri de proiecte nr. 108, respectiv partenerul nu face dovada că: „desfășoară activități relevante în cadrul proiectului și au în obiectul de activitate al instituției pe care o reprezintă activitatea/activitățile din cadrul proiectului pentru care au rol de parteneri”. Din analiza documentelor existente la dosarul proiectului a reieșit că printre activitățile cuprinse în statut nu se regăsește vreo activitate similară cu cele asumate prin proiect. De asemenea, în cazul proiectului „*Programul de practică pentru studenți: Protecția copilului de la teorie la practică*”, beneficiar Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Socio-Umane, la nivelul organismului intermediar nu a putut fi analizată eligibilitatea pentru unii parteneri din proiect, având în vedere că documentele care atestau eligibilitatea nu s-au regăsit în original la dosarul proiectului sau au fost regăsite într-o formă necorespunzătoare, nefiind respectate prevederile art. 15, litera d) din Regulamentul (CE) nr. 1828/2006. Astfel, pentru documentele care trebuiau verificate în original (ex.: acte înființare, certificate atestare fiscală, certificate emise de judecătore, extrase Registrul Asociațiilor), verificarea eligibilității nu a putut fi realizată corespunzător, având în vedere că s-a realizat pe baza unor copii transmise electronic, unele dintre ele neștampilate și nesemnate, altele emise la o dată actuală (ex.: certificatele de atestare fiscală).

Deosebit de aspectele prezentate mai sus, în cadrul auditului s-a constatat și faptul că a fost declarată Comisiei Europene, prin Aplicația de plată nr. 39/30.12.2014, suma de 125.889 mii lei aferentă proiectului sistemic „*Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții*” – beneficiar Ministerul Educației Naționale, în condițiile în care, pentru cererea de rambursare declarată nu a fost finalizată verificarea administrativă de către AM POS DRU. De altfel, nu erau întrunite condițiile necesare validării administrative și acordării vizei “bun de plată”, întrucât cererea nu era însoțită de una din anexele obligatorii, și anume Raportul auditorului financiar independent, așa cum prevedea Instrucțiunea AM POS DRU nr. 73/07.06.2013. În plus, s-a constatat că sumele declarate prin cererea de rambursare nu reprezentau cheltuieli efective, așa cum se prevede la art. 78 din Regulamentul (CE) nr. 1828/2006 și art. 2 din HG nr. 759/2007, ci subvenții achitate persoanelor din grupul țintă (personal didactic și auxiliar din învățământul preuniversitar) și justificate prin documentele de plată, care urmau a fi justificate de fiecare membru al grupului țintă la finalizarea perioadei de dezvoltare profesională individuală, care coincide cu finele anului școlar 2014-2015, potrivit metodologiei de implementare a proiectului. În acest fel, declararea către CE a fost efectuată anterior justificării subvențiilor acordate prin activități derulate de membrii grupului țintă pentru atingerea obiectivului general al proiectului, acela de îmbunătățire a dezvoltării profesionale a personalului didactic.

Totodată, s-a constatat neasigurarea la nivelul entităților auditate a unei piste de audit adecvate, având în vedere că în cazul a 8 proiecte auditate, la dosarul proiectelor nu au fost regăsite în original toate documente care să confirme modul în care a fost evaluat și selectat la finanțare proiectul (ex.: grile de evaluare, grile de reevaluare ca urmare a contestațiilor depuse) sau declarațiile pe proprie răspundere din care să rezulte că persoanele implicate în procesul de verificare/aprobare a cererii de finanțare, respectiv a cererilor de rambursare auditate nu se află în situații de conflict de interese.

De asemenea, în cazul proiectului „*Primul pas în cariera ta*”, beneficiar SC Qipa Development SRL, a fost limitată aria de aplicabilitate a auditului privind procesele de evaluare, selecție și contractare, având în vedere că la nivelul organismului intermediar nu au fost identificate toate documentele privind aprobarea la finanțare a proiectului, potrivit prevederilor art. 15 din Regulamentul (CE) nr. 1828/2006. Astfel, din documentele prezentate rezultă că, inițial, proiectul a fost respins în faza de evaluare tehnico-financiară. Pentru reevaluarea proiectului, ca urmare a contestației depuse de beneficiar, reevaluare în urma căreia proiectul a fost admis la finanțare, nu au fost regăsite la dosarul proiectului documentele din care să reiasă faptul că a fost admisă contestația, decizia de numire a echipei de evaluatori și grilele de reevaluare originale. Ca urmare a limitării ariei auditului, impactul financiar a fost cuantificat la nivelul cheltuielilor solicitate la rambursarea auditată, în sumă de 389 mii lei, iar impactul financiar estimat aferent întregului proiect este de 1.992 mii lei.

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem, Autoritatea de Audit a recomandat AM POSDRU și OI POSDRU:

- ✓ stabilirea de către AM POS DRU în colaborare cu OI în faza de elaborare a Ghidului Solicitantului și a metodologiilor de evaluare pentru următoarele cereri de propuneri de proiecte a unor modalități de verificare și instrumente ce urmează a fi utilizate de către evaluatori pentru a asigura verificarea justificării modului de formare a prețurilor utilizate la stabilirea bugetului proiectului, evitarea finanțării unor funcții prevăzute/bugetate ale căror atribuții sau responsabilități se suprapun, sau a unor funcții care nu sunt justificate/fundamentate;
- ✓ reglementarea prin Ghidul solicitantului a experienței funcțiilor-cheie din proiecte; analizarea modului de încadrare și salarizare a experților în funcție de experiența necesară desfășurării activităților din proiectele contractate, stabilirea corespunzătoare a nivelului de salarizare ce va fi decontat pe parcursul implementării proiectelor, respectiv dispunerea, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, a măsurilor de cuantificare, constatare și recuperare a cheltuielilor neeligibile deja decontate;
- ✓ analizarea corecțiilor propuse de evaluatori și încheierea unui act adițional la contractul de finanțare prin care să fie aplicate toate corecțiile stabilite de evaluatori, verificarea cheltuielilor cu resursele umane solicitate la rambursare de către beneficiarii proiectelor și urmărirea încadrării în nivelul de salarizare prevăzut în Ghidul Solicitantului; luarea măsurilor în

- vederea modificării contractelor de finanțare, respectiv dispunerea măsurilor de cuantificare, constatare și recuperare a cheltuielilor neeligibile decontate, potrivit prevederilor cap. III și IV din OUG nr. 66/2011;
- ✓ stabilirea printr-o instrucțiune a AM POS DRU a obligativității depunerii de către beneficiari, la verificarea administrativă a cererii de rambursare, a documentelor suport care să ateste calificările/experiența profesională/nivelul studiilor pentru experții pe termen scurt, precum și pentru personalul administrativ/auxiliar, pe baza cărora să poată fi verificată/justificată încadrarea în nivelurile de remunerare stabilite prin Ghidul Solicitantului - Condiții Generale 2013;
 - ✓ analizarea cheltuielilor ce urmează a fi solicitate la rambursare în cadrul proiectelor auditate prin efectuarea verificărilor încrucișate, simultan la nivelul beneficiarilor proiectelor și completarea de către AM a procedurilor aplicabile verificării proiectelor multiple implementate de același beneficiar;
 - ✓ completarea procedurii de verificări la fața locului cu prevederi referitoare la planificarea și efectuarea misiunilor în timpul desfășurării activităților relevante din cadrul proiectelor pentru verificarea realității acestora, în special pentru activitățile de cursuri, instruiți etc.;
 - ✓ reverificarea eligibilității grupului țintă și a cheltuielilor solicitate la rambursare care au fost validate în mod necorespunzător, iar acolo unde este cazul dispunerea, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, a măsurilor de cuantificare, constatare și recuperare a cheltuielilor neeligibile, inclusiv extinderea verificărilor în cazurile în care sunt constatate neconformități;
 - ✓ analizarea cheltuielilor solicitate la rambursare în cadrul proiectelor cu risc de dublă finanțare, prin verificări încrucișate;
 - ✓ introducerea și validarea în aplicația informatică SMIS-CSNR a datelor privind implementarea proiectelor gestionate; a datelor aferente tuturor debitelor stabilite, precum și a datelor aferente verificărilor efectuate pentru proiectele aflate în gestiunea organismelor intermediare.

Auditul de operațiuni

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM POSDRU și OI Centrale și Regionale POSDRU:

- ◆ luarea măsurilor ce se impun de către AM/ACP, astfel încât să se asigure că aplicațiile de plată transmise către CE conțin numai cheltuieli eligibile, validate în urma verificărilor de management ale AM, potrivit prevederilor legale și ale procedurilor de lucru aplicabile;
- ◆ dispunerea, în baza prevederilor OUG nr. 66/2011, a măsurilor privind constatarea și recuperarea sumelor neeligibile și a accesoriilor aferente, precum și, după caz, verificarea existenței unor situații similare celor identificate, în cheltuielile declarate de beneficiari pe toată perioada de implementare a proiectelor, identificarea, cuantificarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile efectuate;
- ◆ verificarea activităților desfășurate de experți în cadrul proiectelor și a justificării orelor prestate pe baza rapoartelor de activitate;
- ◆ aplicarea, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011 cu modificările sau completările ulterioare, a corecțiilor financiare pentru contractele de furnizare și servicii în cazul cărora au fost constatate deficiențe în derularea procesului de achiziție, constatarea și recuperarea creanțelor bugetare;
- ◆ verificarea și completarea dosarelor proiectelor cu documentele aferente, astfel încât să se asigure o pistă de audit adecvată și, după caz, luarea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 privind cuantificarea, constatarea și recuperarea cheltuielilor neeligibile decontate;
- ◆ deducerea cheltuielilor neeligibile individuale din cheltuielile declarate Autorității de Certificare și Plată în vederea retragerii acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitățile auditate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Ca urmare a misiunilor de audit privind verificarea măsurilor luate de Autoritatea de Management și de către organismele intermediare centrale și regionale pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit efectuate pentru POS DRU și a evaluării stadiului de implementare a acestora au rezultat următoarele:

- ◆ din totalul celor 250 de recomandări formulate Autorității de Management și organismelor intermediare în auditurile de sistem precedente sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 97 de recomandări au fost implementate, ceea ce reprezintă 38,80% din total, 4 recomandări au fost închise, respectiv 1,60%, iar 149 de recomandări au rămas deschise, din care 122 de recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, reprezentând 48,80%, iar 27 de recomandări nu au fost implementate, reprezentând 10,80% din total.

La nivelul entităților din cadrul sistemului de management și control se reține faptul că un număr mare de recomandări au rămas deschise la nivelul Autorității de Management (41 de recomandări) și al organismelor intermediare MECS (30 de recomandări) și CNDIPT (31 de recomandări). La nivelul celor 8 organisme intermediare regionale au rămas deschise un număr total de 41 de recomandări.

Pentru recomandările rămase deschise se impune stabilirea de către Autoritatea de Management, care este responsabilă de gestiunea și implementarea programului operațional, a măsurilor necesare pentru implementarea integrală a recomandărilor

rămase deschise, precum și monitorizarea realizării acțiunilor respective atât la nivelul său, cât și la nivelul organismelor intermediare, astfel încât să se asigure funcționarea corespunzătoare a sistemului de management și control pentru prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor.

- din totalul celor 474 de recomandări formulate Autorității de Management și organismelor intermediare în auditurile de operațiuni precedente sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 198 de recomandări au fost implementate, ceea ce reprezintă 41,77%, 3 recomandări au fost închise, respectiv 0,63%, iar 273 de recomandări au rămas deschise, reprezentând 57,60% din total, din care 212 recomandări au fost evaluate ca parțial implementate, iar 61 de recomandări nu au fost implementate.

La nivelul entităților din cadrul sistemului de management și control se reține faptul că un număr mare de recomandări a rămas deschis la nivelul Autorității de Management (34 de recomandări) și la cel al organismelor intermediare MECS (96 de recomandări) și CNDIPT (64 de recomandări). La nivelul celor 8 organisme intermediare regionale a rămas deschis un număr total de 74 de recomandări.

Entitățile auditate au efectuat demersurile necesare pentru verificarea neregulilor semnalate prin rapoartele de audit precedente, fiind întocmite, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011, titluri de creanță prin care au fost constatate cheltuieli neeligibile și au fost aplicate corecții financiare pentru nerespectarea legislației naționale în domeniul achizițiilor publice. Totuși, în unele cazuri, măsurile luate nu au fost suficiente pentru implementarea integrală a recomandărilor deoarece creanțele bugetare nu au fost recuperate; nu au fost finalizate investigațiile prin emiterea titlurilor de creanță pentru suspiciunile de neregulă întocmite, fiind înregistrate întârzieri semnificative față de termenul prevăzut de OUG nr. 66/2011. În cazul deficiențelor cu caracter sistematic verificările efectuate de entități nu au vizat toate cheltuielile declarate în cadrul proiectelor, care puteau fi afectate de nereguli similare; nu au fost remediate deficiențele care au condus la limitări de arie a auditului ca urmare a neprezentării documentelor care să ateste evaluarea sau admiterea la finanțare a proiectelor; nu au fost luate măsuri pentru verificarea proiectelor de ajutor de stat afectate de deficiențe cu caracter sistemic.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În urma verificărilor efectuate în cadrul auditului de operațiuni pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, au fost identificate suspiciuni de fraudă în cadrul a opt proiecte. Dintre acestea, în cazul unor proiecte s-a constatat decontarea unor cheltuieli în baza unor contracte de servicii încheiate în condițiile existenței unor posibile conflicte de interese între firmele contractante (beneficiar sau partener în proiect) și contractori, precum și nerespectarea, în sfera achizițiilor publice, a îndeplinirii criteriilor de calificare înscrise în documentația de atribuire.

Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea investigării acestora.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	9,41%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este cauzată de neregulile constatate ca urmare a nerespectării eligibilității cheltuielilor declarate.

6.1.7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE finanțat din Fondul Social European

Obiectivul general al Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) este de a contribui la crearea unei administrații publice eficiente, în beneficiul socio-economic al societății românești.

În cazul PODCA, conform datelor publicate de Ministerul Fondurilor Europene, la data de 31.12.2014 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 122,67% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2013, iar contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 72,79% din totalul alocărilor bugetare aferente aceleiași perioade. În ceea ce privește sumele rambursate de CE la data de 31.12.2014, raportat la alocările aferente aceleiași perioade, acestea reprezintă 72,02%.

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că, în cazul apariției acestora, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea lor.

Auditul de operațiuni a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2014 în sumă totală de 209.013 mii lei, sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt legale și regulamentare. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins un număr de 54 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor de 150.009 mii lei, reprezentând 71,77% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014 în sumă

totală de 299 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, în sumă de 251 mii lei, și abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice, în sumă de 48 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Principalele deficiențe constatate la nivelul Autorității de Management (Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice), ca urmare a auditului de sistem privind funcționarea sistemului de management și control al PO DCA, au vizat următoarele aspecte:

Verificări de management

- ▶ validarea și rambursarea unor cheltuieli efectuate fără respectarea prevederilor aplicabile în domeniul achizițiilor publice în cazul a trei proceduri de atribuire derulate în cadrul proiectului „Realizarea unui sistem de plată on-line a serviciilor oferite de ANCP”. Aspectele identificate vizează:
 - utilizarea unui criteriu de calificare restrictiv, ce nu prezintă relevanță în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică, respectiv autoritatea contractantă a solicitat pentru funcția de jurist competențe privind efectuarea analizei preliminare, colectarea datelor necesare analizei diagnostic, dovedite prin prezentarea unei diplome/certificări în domeniul evaluării de întreprinderi/organizații, în condițiile în care activitatea pe care acesta urma să o desfășoare în cadrul contractului presupunea acordarea asistenței juridice pentru verificarea legalității și conformității documentelor întocmite, cu reglementările legale în vigoare;
 - acceptarea unor documente de calificare prezentate de ofertanții câștigători, diferite de cele solicitate care atestă situația obligațiilor fiscale la o altă dată decât cea solicitată prin invitația/anunțul de participare.
- ▶ decontarea unor cheltuieli care nu se justifică în raport cu activitățile proiectului *Creșterea capacității administrative prin programe de pregătire profesională continuă a angajaților din unitățile administrativ-teritoriale componente ale Zonei Metropolitane Bacău*, determinate de achiziționarea unor obiecte de inventar și mijloace fixe în număr mai mare decât numărul persoanelor din cadrul echipei de implementare.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În urma verificărilor efectuate au fost constatate deficiențe ca urmare a nerespectării de către beneficiarii proiectelor atât a prevederilor legale privind achizițiile publice, cât și a normelor aplicabile privind eligibilitatea cheltuielilor declarate de beneficiari. Suma totală a neregulilor cu impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 a fost de 299 mii lei.

În ceea ce privește [aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice](#) s-au constatat deficiențe pentru care s-a recomandat aplicarea de corecții financiare, în valoare totală de 106 mii lei, din care suma de 48 mii lei este aferentă eșantionului auditat.

Verificările realizate la nivelul PODCA de către echipele de audit asupra procedurilor de achiziție derulate de entitățile auditate au condus la identificarea unor nereguli la nivelul anumitor proceduri de achiziție, a căror cazuistică poate fi sintetizată după cum urmează:

- ▶ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție;
- ▶ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție;
- ▶ nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică;
- ▶ divizarea artificială a contractelor.

Abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat în principal impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive privind criteriile de calificare și selecție; neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor de calificare și selecție; nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție publică, dintre care se exemplifică:

- ▶ în cadrul proiectului „*Personal competent pentru o administrație modernă și eficientă*”, beneficiar *Instituția Prefectului Teleorman*, în urma verificării procedurii de atribuire a unui contract de servicii s-a constatat că ofertantul câștigător nu a făcut dovada deținerii experienței similare în formarea profesională a funcționarilor publici, fiind prezentate contracte de servicii și/sau recomandări, care fie nu oferă informații relevante cu privire la serviciile prestate, fie atestă prestarea de servicii diferite față de cele ce au făcut obiectul procedurii de achiziție publică, fiind încălcate prevederile art. 2 alin. (2), art. 16 din OUG nr. 34/2006 și art. 2 alin. (1) litera d) din HG nr. 759/2007. Pentru deficiența constatată s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, reprezentând 33 mii lei, din care suma de 30 mii lei este aferentă cererii de rambursare auditate;
- ▶ în cazul proiectelor „*Platforma metodologică și informatică pentru organizarea și desfășurarea programelor Admiterea în învățământul liceal de stat, Bacalaureat, Certificare a calificării Profesionale, Mișcarea personalului didactic din învățământul pre-universitar – Titularizarea, Euro 200 și Bani de liceu din sistemul educațional preuniversitar*” și „*Sisteme moderne de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare în cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului*”, implementate de *Ministerul Educației Naționale*, s-a constatat că beneficiarul a derulat achiziții distincte pentru activitatea de management de proiect, respectiv activitatea de consultanță în achiziții publice/consultanță și expertiză tehnică.

Astfel, în cazul primului proiect menționat mai sus, serviciile de management de proiect au fost atribuite prin cerere de ofertă,

iar serviciile de consultanță în organizarea procedurilor de achiziție au fost încredințate direct. În mod similar, pentru cel de-al doilea proiect, beneficiarul a derulat o procedură de licitație deschisă pentru servicii de management de proiect și achiziție directă pentru serviciile de consultanță și expertiză tehnică. Din definiția dată de Standardul român SR ISO 10006:2005 (punctul 4.1.4.) reiese că serviciile de consultanță în organizarea achizițiilor publice/consultanță și expertiză tehnică fac parte dintre activitățile de management ale proiectului.

Pentru divizarea artificială a contractelor de servicii, contrar prevederilor art. 23 din OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractelor care au fost atribuite prin încredințare directă, în sumă totală de 24 mii lei. Corecția financiară nu a avut impact în cheltuielile auditate.

Referitor la modul de respectare a *condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor*, s-a constatat că au fost solicitate la rambursare și validate cheltuieli în valoare totală de 251 mii lei, care nu respectă regulile și cerințele de eligibilitate din HG nr. 759/2007 sau regulamentele comunitare, dintre care se exemplifică:

- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 186 mii lei în cadrul proiectului „E-VIZA - portal electronic pentru facilitarea procesului de obținere a vizelor”, beneficiar *Ministerul Afacerilor Externe*, reprezentând onorarii facturate pentru un expert ce nu îndeplinește cerințele minime privind experiența și calificarea prevăzute în cadrul contractului de servicii. Astfel, pentru expertul propus ca înlocuitor al expertului-cheie, nominalizat în oferta inițială pentru poziția „Arhitect de soluție”, prestatorul nu a făcut dovada îndeplinirii a cel puțin aceleiași experiențe și calificare cu ale celui înlocuit;
- ◆ efectuarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 55 mii lei în cadrul proiectelor „O nouă cultură a descentralizării managementului educațional la nivel național”, „Sisteme moderne de preluare, evaluare și informare privind tezele de doctorat și de gestionare a titlurilor universitare în cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului” și proiectului „Îmbunătățirea eficacității organizaționale a Învățământului Superior prin stabilirea unui set de indicatori specifici și crearea capacității de gestionare și monitorizare a acestora”, implementate de Ministerul Educației Naționale, reprezentând contravaloarea unor echipamente și servicii achiziționate fără respectarea principiului unui management financiar riguros. Astfel, din verificarea deciziilor de alocare pe proiect a bunurilor achiziționate pentru membrii echipei de proiect și a proceselor-verbale de predare-primire a rezultat că pentru cele 3 proiecte menționate mai sus, gestionate de același manager de proiect, există suprapuneri, după cum urmează:
 - repartizarea a 2 echipamente (un laptop și o stație de lucru fixă) pentru aceeași persoană care îndeplinește atribuții similare în cadrul a 2 dintre proiectele menționate mai sus, implementate de beneficiar;
 - echipamente pentru care nu s-a justificat corespunzător necesitatea achiziționării și nu există dovezi relevante privind utilizarea lor în cadrul proiectelor (din cele 8 echipamente IT achiziționate în cadrul celui de-al doilea proiect menționat mai sus, 3 echipamente nu au fost repartizate);
 - din cele 9 laptopuri repartizate membrilor echipei celui de-al treilea proiect menționat mai sus, un laptop și licențele aferente au fost alocate unei persoane care nu face parte din echipa de proiect.
- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă totală de 50 mii lei în cadrul proiectului „Creșterea capacității administrației publice de a gestiona procesele de recrutare, selecție și evaluare a funcționarilor publici în contextul creșterii gradului de responsabilizare a administrației publice privind gestionarea funcției publice”, beneficiar *Agenția Națională a Funcționarilor Publici*, reprezentând:
 - contravaloarea onorariilor a 2 experți, mai mari decât cele prevăzute în contractele civile de prestări servicii și înainte de intrarea în vigoare a actului adițional prin care aceștia au fost incluși în lista de experți;
 - contravaloarea unor servicii prestate după expirarea perioadei de valabilitate a contractului civil de prestări servicii;
 - solicitarea la decontare a costurilor pentru un număr mai mare de ore decât cel prevăzut în fișa de pontaj;
 - contravaloarea a 45 de nopți de cazare solicitate în plus la decontare pentru persoane angajate la instituții cu sediul în localitatea de desfășurare a sesiunilor de instruire sau în localități aflate la o distanță mai mică de 50 km, sau pentru o perioadă când nu au fost desfășurate activități în scopul proiectului;
 - cheltuieli cu transportul efectuate pe baza unor documente justificative care nu atestă realitatea datelor aferente deplasărilor, decontarea transportului pentru o distanță mai mare decât cea legal permisă, dubla decontare a unor cheltuieli, decontarea de cheltuieli fără existența documentelor justificative în original (bilete de tren sau de autocar).

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem și de operațiuni, Autoritatea de Audit a recomandat AM PO DCA:

- ✓ dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare, în vederea aplicării corecțiilor financiare stabilite pentru contractele atribuite fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice, constatarea și recuperarea creanțelor bugetare și a accesoriilor aferente, inclusiv pentru alte cheltuieli neeligibile, precum și deducerea acestora din cheltuielile declarate Autorității de Certificare și Plată în vederea deducerii din cheltuielile declarate Comisiei Europene;
- ✓ aplicarea de către Autoritatea de Management și Autoritatea de Certificare și Plată a prevederilor art. 19 din OUG nr. 66/2011, privind neincluderea temporară în declarațiile de cheltuieli a cheltuielilor aferente contractelor de achiziție în cazul cărora au fost constatate deficiențe cu implicații financiare, până la finalizarea procedurii prevăzute la art. 21 din OUG nr. 66/2011.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitățile auditate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Ca urmare a misiunilor de audit privind verificarea măsurilor luate de Autoritatea de Management pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit efectuate pentru PO DCA și a evaluării stadiului de implementare a acestora au rezultat următoarele:

- ♦ din totalul celor 10 recomandări formulate Autorității de Management în auditul de sistem precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit s-a constatat că 9 recomandări au fost implementate, ceea ce reprezintă 90% din total și o recomandare a fost parțial implementată, reprezentând 10% din total;
- ♦ din totalul celor 31 de recomandări formulate Autorității de Management în auditul de operațiuni precedent sau rămase deschise din misiunile anterioare de audit, s-a constatat că 21 de recomandări au fost implementate, reprezentând 67,74% din total, 7 recomandări au fost parțial implementate, reprezentând 22,58%, iar 3 recomandări au fost evaluate ca neimplementate, ceea ce reprezintă 9,68% din total.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,32%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni. Cea mai mare parte din rata de eroare estimată este determinată de cheltuielile neeligibile constatate.

6.1.8. AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ

La nivel național a fost instituită o singură Autoritate de Certificare și Plată (ACP) în cadrul Ministerului Finanțelor Publice pentru toate programele operaționale finanțate din fonduri structurale și de coeziune (POS Mediu, POS Transport, POR, POS CCE, POAT, POS DRU, PODCA). Aceasta asigură îndeplinirea următoarelor atribuții prevăzute în cadrul Regulamentului CE nr. 1083/2006:

- ♦ stabilirea și transmiterea către Comisia Europeană a declarațiilor certificate de cheltuieli și a cererilor de plată;
- ♦ certificarea faptului că declarația cheltuielilor este exactă este efectuată pe baza unor sisteme de contabilitate fiabile și a unor documente justificative care pot fi verificate;
- ♦ cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile comunitare și naționale aplicabile și au fost suportate pentru operațiunile selecționate pentru finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile programului și regulile comunitare și naționale aplicabile;
- ♦ luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de Autoritatea de Audit sau sub supravegherea acesteia;
- ♦ păstrarea unei contabilități computerizate a cheltuielilor declarate Comisiei, inclusiv a sumelor care trebuie recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției la o operațiune.

În cadrul acțiunilor de audit de sistem desfășurate la nivelul tuturor programelor operaționale, Autoritatea de Audit a efectuat verificări la nivelul ACP în scopul obținerii unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control funcționează eficace pentru a preveni, detecta și corecta erorile și neregulile. Ca urmare a acestor verificări au fost identificate deficiențe ce vizează modul de remediere a deficiențelor identificate cu ocazia misiunilor de audit anterioare și neremediate/remediate parțial, precum:

- ♦ persistența diferențelor între sumele raportate prin intermediul SMIS CSNR și cele raportate prin SFC 2007 (POR, POST, POSM);
- ♦ imposibilitatea generării în timp real a aplicației de plată către CE din modulul dedicat din SMIS CSNR (POSCCE);
- ♦ efectuarea verificărilor în vederea asigurării că toate cheltuielile incluse în aplicațiile de plată către CE au fost decontate integral și în cele mai scurte termene beneficiarilor (POAT).

Entitatea auditată a acceptat recomandările privind eliminarea acestor deficiențe, Autorității de Audit revenindu-i responsabilitatea de a continua monitorizarea modului în care se desfășoară procesele de reconciliere în timp real a cheltuielilor solicitate CE, cu sumele cuprinse în cadrul declarațiilor lunare de cheltuieli și de asigurare a viabilității informațiilor financiare aferente debitelor constatate, recuperate și în curs de recuperare.

Pentru POS DRU nu s-a efectuat audit de sistem la nivelul Autorității de Certificare și Plată ca urmare a solicitării DG Employment cu privire la realizarea unei misiuni de audit sistem de către Autoritatea de Audit, în vederea furnizării unei asigurări rezonabile asupra implementării eficiente a îmbunătățirilor procedurilor de selecție și verificărilor de management pentru proiectele finanțate în cadrul noilor cereri de proiecte în cadrul POS DRU, la nivelul Autorității de Management și Organismele de Implementare Centrale.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, au fost analizate punctul de vedere al acesteia și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitatea auditată.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului este că la nivelul POR, POS CCE, POAT, POST și POS Mediu „sistemul de management și control la nivelul ACP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”, iar la nivelul PODCA „sistemul de management și control instituit la nivelul ACP funcționează bine”.

6.1.9. AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) – instituție națională cu responsabilități în procesul de verificare ex-ante și ex-post a achizițiilor publice, având rol fundamental în formularea la nivel de concepție, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice, verificarea respectării normelor privind achizițiile publice, la nivel național, indiferent de sursa de finanțare, buget național sau instrumente structurale.

Includerea formală a ANRMAP în sistemul de management și control, entitate care nu a făcut parte inițial din acest sistem, a impus configurarea unor atribuții clare și distincte care să fie exercitate de către aceasta.

Principalele atribuții ale ANRMAP, așa cum au fost modificate prin HG nr. 801/4.08.2011 de modificare și completare a HG nr. 525/2007, sunt:

- ♦ evaluarea înainte de transmiterea spre publicare a conținutului anunțului de intenție, anunțului de participare, invitației de participare, documentației de atribuire, eratei și anunțului de atribuire;
- ♦ verificarea respectării condițiilor prevăzute de legislație pentru reducerea termenelor de publicare (reduceri determinate de publicarea unor anunțuri de intenție, accelerarea procedurii sau publicarea documentației în SEAP și JOUE);
- ♦ elaborarea punctului de vedere la solicitările de clarificare pe care autoritățile contractante/potențialii ofertanți/autoritățile de management le transmit cu privire la modul de interpretare a prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice;
- ♦ acordarea de consiliere metodologică autorităților contractante privind bunele practici în aplicarea procedurilor de achiziție publică;
- ♦ elaborarea și publicarea analizelor, studiilor și evaluărilor privind sistemul de achiziții publice;
- ♦ efectuarea controalelor ex-post planificate/neplanificate;
- ♦ supravegherea modului de funcționare a sistemului de achiziții publice și de atribuire a contractelor de achiziție publică, dispunând, după caz, aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare din domeniul achizițiilor publice.

Misiunea de audit efectuată de Autoritatea de Audit a avut ca obiectiv evaluarea modului în care mecanismul de verificare al achizițiilor publice funcționează la nivelul ANRMAP, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de documentații de atribuire verificate ex-ante de către ANRMAP grupate pe programe operaționale.

Din totalul de 661 de documentații de atribuire cu valoare estimată peste pragul prevăzut de art. 55 din OUG nr. 34/2006, în valoare totală de 32.537.498 mii lei, a fost selectat un număr de 35 documentații de atribuire în valoare totală de 14.263.784 de mii lei, reprezentând 43,84% din valoarea documentațiilor de atribuire a căror valoare este peste pragul prevăzut de art. 124 din OUG nr. 34/2006.

Principalele constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate cu ocazia misiunii de audit, s-au constatat aspecte precum:

- ♦ admiterea spre publicare în SEAP a unei documentații de atribuire în condițiile în care Autoritatea Contractantă nu a remediat toate neconformitățile care au constituit motive de respingere (POS Mediu);
- ♦ existența, în cazul unor documentații de atribuire verificate și validate de ANRMAP a unor neconformități care nu au fost sesizate nici de operatori, în procesul de verificare inițială, nici de persoanele cu atribuții de validare și, în consecință, nu au fost formulate observații în acest sens (POS Mediu, POR, POS CCE, POST, PO DCA, PO AT);
- ♦ persistența unor cazuri în care CNSC are o abordare diferită față de ANRMAP, fapt care conduce la modificarea procedurilor de atribuire, admise inițial de ANRMAP (PODCA, POST);
- ♦ identificarea unei neconcordanțe între actele normative emise de ANRMAP (Ordinul nr. 138/2012 al Președintelui Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice privind aprobarea modelelor de documentații standardizate pentru atribuirea contractelor de lucrări pentru proiectele de investiții din domeniul de transport rutier și Instrucțiunea ANRMAP nr. 1/2013 emisă în aplicarea prevederilor art. 188, alin. (2), lit. d) și art. 188, alin. (3), lit. c) din OUG nr. 34/2006), aspect în măsură să conducă la confuzii/erori în modalitatea de completare/verificare a fișelor de date privind criteriile de calificare și selecție (POST);
- ♦ în Fișa de date a achiziției, standardizată de către ANRMAP, pe baza căreia se întocmesc, se verifică și se aprobă documentațiile de atribuire, sunt incluse în categoria de standarde de asigurare a calității și alte standarde decât cele clar prevăzute în legislația actuală (POS Mediu, POR, POS CCE, PO DCA);

- ✦ existența unor situații în care, pentru spețe similare, verificatorii ANRMAP nu au avut o abordare unitară în procesul de verificare și validare a Documentațiilor de atribuire (POST, POS Mediu, POAT);
- ✦ imposibilitatea vizualizării în SEAP a observațiilor inițiale formulate de verificator, care ulterior au fost eliminate în urma verificării efectuate de persoana cu atribuții de avizare a documentației de atribuire. De asemenea, nu se reține în SEAP justificarea eliminării observațiilor operatorului (POS Mediu, POP, POS CCE, POST).

Recomandări:

Recomandările formulate de auditori au vizat remedierea deficiențelor semnalate în sensul:

- ✓ neacceptării, la publicarea în SEAP, de către ANRMAP a unor documentații de atribuire, în condițiile în care autoritățile contractante nu au remediat toate neconformitățile care au constituit motive de respingere;
- ✓ urmării aplicării cu fidelitate a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice și a procedurilor de lucru ale ANRMAP în vederea diminuării riscului de a nu fi identificate neconformitățile din documentațiile de atribuire;
- ✓ găsirii, în cadrul grupului de lucru comun ANRMAP, UCVAP și CNSC, a unor soluții în vederea armonizării modului de interpretare a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice;
- ✓ actualizării modelului Fișei de Date standardizate pentru atribuirea contractelor de lucrări pentru proiectele de investiții în domeniul de transport rutier (aprobat prin Ordinul ANRMAP nr. 138/2012), în vederea corelării cu prevederile Instrucțiunii ANRMAP nr. 1/2013;
- ✓ verificării corespunzătoare a documentațiilor de atribuire atât de către operatorii ANRMAP, cât și de către persoanele cu funcții de avizare a acestora, avându-se în vedere prevederile legale în domeniul achizițiilor publice;
- ✓ inițierii unor demersuri, de către ANRMAP, în vederea introducerii în SEAP a unui câmp suplimentar, în care să fie vizualizate toate observațiile efectuate de către operator, precum și menționarea în câmpul destinat persoanei care avizează a justificării eliminării observațiilor operatorului.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, au fost analizate punctul de vedere al acesteia și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările se regăsesc în raportul final de audit.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către ANRMAP a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit anterioare, a rezultat că dintr-un număr total de 10 recomandări formulate, 4 recomandări au fost implementate (40%), iar 6 recomandări sunt parțial implementate (60%).

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului este că „mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul ANRMAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

6.1.10. UNITATEA PENTRU COORDONAREA ȘI VERIFICAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) este structura responsabilă pentru controlul ex-ante al procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, indiferent de sursa de finanțare, respectiv instrumente structurale sau buget național. În vederea prevenirii și corectării neconformităților, UCVAP asigură verificarea principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului.

Includerea formală a UCVAP în cadrul sistemului de management și control național pentru verificarea ex-ante a procedurilor de achiziție publică, a fost prevăzută prin HG nr. 802/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul implementării instrumentelor structurale. În baza prevederilor legale, UCVAP sprijină activitatea Autorităților de Management în vederea respectării normelor comunitare și naționale privind achizițiile publice.

Principalele atribuții ale UCVAP sunt legate de:

- ✦ verificarea conținutului clarificărilor, modificărilor publicate de autoritățile contractante, respectarea termenelor de publicare prevăzute de legislație, oportunitatea publicării eratei;
- ✦ verificarea conformității documentelor procedurii cu legislația aplicabilă și derularea, în condițiile legii, a principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului, pentru prevenirea și corectarea neconformităților;
- ✦ verificarea conformității documentelor procedurii cu legislația aplicabilă și etapele procesului de achiziție (începând cu transmiterea invitației de participare la negociere și până la semnarea contractului/actului adițional), în situațiile excepționale în care este permisă încheierea contractului fără publicarea prealabilă a anunțului de participare;
- ✦ verificarea informațiilor privind persoanele cu funcție de decizie din cadrul autorităților contractante și rudelor de gradul I ale acestora, precum și ale membrilor comisiilor de evaluare și ale rudelor de gradul I ale acestora, în vederea identificării eventualelor situații de conflict de interese, prevăzute de art. 69 și 69¹ din OUG nr. 34/2006;
- ✦ exprimarea opiniei privind derularea procedurii de atribuire și înscrierea acesteia în Raportul procedurii de atribuire;
- ✦ transmiterea raportului de activitate cuprinzând informațiile referitoare la procedura verificată, precum și opinia UCVAP/CVAP înscrisă în raportul procedurii, către ANRMAP și AM.

Autoritatea de Audit a efectuat o misiune de audit la nivelul UCVAP, având ca obiectiv evaluarea funcționării mecanismului de verificare a achizițiilor publice la nivelul acestei instituții, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de proceduri de atribuire verificate de către UCVAP, inclusiv procedurile de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

Astfel, din totalul de 460 de proceduri atribuite a căror valoare estimată depășește pragurile valorice prevăzute art. 55 din OUG nr. 34/2006, în perioada de referință, pentru care verificarea a fost finalizată prin atribuirea contractului, cu o valoare estimată de 15.175.410 mii lei și un număr de 51 de proceduri atribuite prin negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, a căror valoare estimată însumează 347.273 mii lei au fost selectate în vederea verificării de către Autoritatea de Audit, un număr de 35 de proceduri de atribuire (din care 29 sunt proceduri de atribuire a căror valoare estimată depășește pragurile valorice prevăzute de art. 55 din OUG nr. 34/2006 și 6 sunt proceduri de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare), în valoare totală de 6.735.100 mii lei, reprezentând 6,85% din numărul de proceduri cuprinse în populația eșantionată, respectiv circa 43,39% din valoarea procedurilor de atribuire peste pragul prevăzut de art. 55 din OUG nr. 34/2006 și a procedurilor de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

Principalele constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate cu ocazia prezentei misiuni de audit s-au constatat aspecte precum:

- ◆ înscrierea opiniei „fără observații” pe raportul procedurii, fără însă a se verifica îndeplinirea condițiilor prevăzute de OUG nr. 34/2006 privind achizițiile publice, în ceea ce privește inițierea, de către autoritățile contractante, a procedurilor de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, în temeiul articolului 122 lit. b) și c) din OUG nr. 34/2006 (POS CCE, POS Mediu);
- ◆ existența unor neconformități care nu au fost sesizate de observatorii UCVAP și în consecință nu au fost formulate observații privind nerespectarea legislației în domeniul achizițiilor publice (POP, POS T, POS CCE, POS Mediu, PODCA);
- ◆ neasigurarea unei piste de audit adecvate asupra procesului de verificare realizat de UCVAP ca urmare a unor informații incomplete sau eronate din listele de verificare și rapoartele de activitate completate de observatorii desemnați (POST, POS Mediu, POR);
- ◆ abordare neunitară în ceea ce privește modul de verificare și de completare a listei de verificare privind conflictul de interese.

Recomandări:

Recomandările formulate au vizat remedierea deficiențelor semnalate, în sensul:

- ✓ aplicării cu fidelitate a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice și a procedurilor de lucru ale UCVAP, în vederea diminuării riscului de a nu fi identificate neconformitățile în derularea procedurilor de achiziție publică;
- ✓ documentării corespunzătoare în Listele de verificare și în Raportul de activitate a tuturor aspectelor importante identificate pe parcursul desfășurării procedurii de achiziție, astfel încât acestea să prezinte o imagine clară a modului în care s-a desfășurat respectiva procedură;
- ✓ verificării conflictului de interese prin utilizarea aplicației informatice Control Achiziții Publice și documentarea corespunzătoare a verificărilor efectuate și a măsurilor luate în cazul identificării unor astfel de situații;
- ✓ îmbunătățirii verificărilor efectuate de către observatorii UCVAP asupra procedurilor de atribuire la care sunt desemnați, cu acordarea unei atenții sporite cunoașterii și înțelegerii legislației în domeniul achizițiilor publice și procedurilor de lucru ale UCVAP, în vederea diminuării riscului de a nu fi identificate neconformitățile în derularea procedurilor de achiziție publică.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitatea auditată, iar în cadrul procedurii contradictorii, au fost analizate punctul de vedere al acesteia și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările se regăsesc în raportul final de audit.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Din verificarea modului de implementare de către UCVAP a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit anterioare, a rezultat că dintr-un număr total de 8 recomandări, 4 au fost implementate (50%), iar 3 sunt parțial implementate (37,5%), iar una este neimplementată.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia generală a auditului a fost că „mecanismul de verificare ex-ante a achizițiilor publice la nivelul UCVAP funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

6.1.11. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene

În anul 2015, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României a efectuat, la solicitarea Comisiei Europene, 8 acțiuni de audit care au avut ca obiective evaluarea implementării măsurilor preventive și corective, solicitate de Comisie pentru îmbunătățirea sistemelor de management și control ale programelor operaționale pentru care aceasta a decis întreruperea termenului de plată pentru plățile intermediare ca urmare a unor deficiențe la nivelul programelor POS DRU, POP, POS CCE (Axa Prioritară 1 cu excepția operațiunilor pentru întreprinderile mari, Axa Prioritară 3 și Axa Prioritară 4), POS Mediu (Axele Prioritare 5 și 6).

Rezultatele misiunilor de audit suplimentare sunt prezentate detaliat, după cum urmează:

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

La solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a efectuat o misiune de audit suplimentară având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile asupra calității verificărilor realizate de către ACP asupra altor categorii de cheltuieli decât cele aferente resursei umane, incluse în Aplicația de plată nr. 39, în valoare de 1.117.136 mii lei transmisă CE pentru POS DRU în luna decembrie 2014 pentru cheltuieli aferente exercițiului financiar 2014, cu scopul de a stabili nivelul de încredere ce poate fi atribuit acestor verificări.

Măsurile solicitate de Comisia Europeană

- Reperformarea, de către Autoritatea de Audit, a verificărilor suplimentare realizate de Autoritatea de Certificare și Plată pentru cheltuielile declarate CE prin Aplicația de plată nr. 39/2014, în special cu privire la achiziții publice/achiziții derulate conform instrucțiunilor AM, cu privire la proiecte neeligibile, participanți neeligibili, cheltuieli de tip FEDR, subvenții și burse, alte tipuri de cheltuieli.

Acțiunile Autorității de Audit

Autoritatea de Audit și-a extras un eșantion de 8 cereri de rambursare din totalul de 49 de cereri de rambursare verificate la nivelul ACP. Valoarea eșantionului verificat de către AA a avut o valoare a cheltuielilor de altă natură decât resursele umane de 41.985 mii lei, reprezentând 59,16% din totalul cheltuielilor verificate de ACP, respectiv suma de 70.966 mii lei.

Din verificarea cererilor de rambursare cuprinse în eșantion, AA a constatat erori suplimentare (neidentificate de ACP), în valoare totală de 639 mii lei, din care 592 mii lei cheltuieli neeligibile și 47 mii lei corecții financiare aplicate pentru nerespectarea prevederilor legale sau a regulilor privind achizițiile efectuate de beneficiari în cadrul proiectelor.

Dintre cheltuielile neeligibile constatate se menționează: cheltuieli neeligibile în sumă de 586 mii lei, identificate în cazul a 2 proiecte reprezentând contravaloarea unor echipamente IT care nu au fost regăsite fizic la nivelul beneficiarului sau nu au fost folosite în cadrul proiectului, echipamente IT achiziționate la finalul proiectului, materiale promoționale achiziționate pentru care nu s-a demonstrat utilizarea acestora în cadrul proiectului sau cheltuieli decontate în baza unui act adițional încheiat după expirarea perioadei contractuale.

În urma recalculării ratei de eroare stabilită de ACP (15,27%), cu luarea în considerare și a erorilor constatate de Autoritatea de Audit, a rezultat o rată de eroare la nivelul populației de 15,55%. Cheltuielile declarate CE prin Aplicația de plată nr. 40/24.08.2015 au fost corectate cu rata de eroare stabilită cu ocazia acestei misiuni suplimentare.

Concluzia Autorității de Audit

Având în vedere rezultatele misiunii de audit efectuate, s-a obținut o asigurare rezonabilă asupra calității verificărilor suplimentare realizate de către ACP pentru alte categorii de cheltuieli decât cele aferente resursei umane, incluse în Aplicația de plată nr. 39 transmisă CE pentru POS DRU, în luna decembrie 2014, respectiv un nivel de încredere mediu ridicat, corespunzător categoriei 2 „funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

O nouă misiune suplimentară la nivelul POSDRU a fost efectuată de Autoritatea de Audit ca urmare a solicitării Comisiei Europene din data de 25.02.2015, prin care statul membru a fost informat asupra întreruperii termenului de plată pentru Aplicația de plată nr. 39/30.12.2014, deoarece sistemul de management și control al POS DRU a fost încadrat în raportul de audit de sistem emis de Autoritatea de Audit în luna decembrie 2014, în categoria 3 „funcționează parțial, necesită îmbunătățiri substanțiale”. În acest context, Autorității de Audit i-a revenit obligația de evalua îmbunătățirile aduse sistemului de management și control la nivelul programului operațional și de a informa Comisia cu privire la concluziile acestei evaluări.

Măsurile solicitate de Comisia Europeană

- evaluarea stadiului de implementare a măsurilor corective asumate în februarie 2015 de către AM POS DRU;
- testarea îmbunătățirilor aduse sistemului de management și control potrivit modificărilor procedurale efectuate în baza planului de acțiune, în ceea ce privește procesele de evaluare, selecție, contractare și verificări de management;
- implementarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor din cadrul raportului de audit de sistem din luna decembrie 2014.

Acțiunile Autorității de Audit

Autoritatea de Audit a verificat documentele suport care susțineau măsurile corective întreprinse de entitățile auditate în vederea implementării recomandărilor cu impact orizontal incluse în planul de acțiune asumat în luna februarie 2015.

În vederea evaluării îmbunătățirilor aduse sistemului de management și control ca urmare a implementării planului de acțiune, au fost efectuate verificări privind procesul de evaluare, selecție și contractare pe un eșantion de 76 de proiecte din totalul de 121 de proiecte evaluate și/sau contractate de către organismele intermediare în perioada februarie-mai 2015, iar pentru testarea controalelor aferente verificărilor de management, a fost verificat un eșantion de 107 cereri de rambursare validate.

În vederea evaluării modului în care au funcționat controalele aferente proceselor de evaluare, selecție și contractare și verificări de management, la nivelul AM POS DRU au fost testate cele 4 proiecte evaluate și contractate în cadrul apelurilor de proiecte 185 și 186, precum și cele 6 cereri de rambursare depuse în cadrul proiectelor finanțate prin ultimele apeluri de proiecte (169, 171 și 185).

Au fost efectuate teste la nivelul organismelor intermediare pe un eșantion de 110 proiecte, din totalul de 1250 de proiecte re-verificate de organismele intermediare.

Testele auditorilor au vizat verificarea următoarelor aspecte: rezonabilitatea cheltuielilor incluse în bugetele aprobate la finanțare; suprapunerea funcțiilor în cadrul proiectelor; corectitudinea preluării în bugetele contractate a corecțiilor stabilite de evaluatori; modul de încadrare și salarizare a experților pe termen lung și scurt și a personalului administrativ/auxiliar, în funcție de experiența profesională specifică; identificarea proiectelor multiple și realizarea încrucișată a vizitelor la fața locului pentru beneficiarii care implementează mai multe proiecte.

Din verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate în cadrul raportului de audit de sistem s-a constatat că din cele 128 de recomandări formulate, 47 de recomandări au fost implementate, iar 81 de recomandări au rămas deschise (78 de recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate și 3 recomandări erau neimplementate).

Concluzii

Pentru formularea concluziei la nivelul fiecărei autorități, precum și la nivel de sistem, auditorii au avut în vedere modificările aduse procedurilor de lucru pentru procesele de evaluare, selecție, contractare și verificări de management, rezultatele testelor efectuate, precum și măsurile luate la nivelul organismelor intermediare privind reverificarea proiectelor contractate în cadrul noilor apeluri de proiecte, pentru implementarea recomandărilor cu caracter orizontal înscrise în planul de acțiune.

Concluzia reevaluată cu privire la eficiența funcționării sistemului de management și control la nivelul entităților auditate în misiunea de follow-up audit de sistem a fost că sistemul instituit la nivelul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare „funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2), fiind necesară îndeplinirea următoarelor măsuri corective:

- ➔ aplicarea într-un mod consecvent și eficient a procedurilor aprobate pentru procesul de contractare și verificări de management la nivelul sistemului;
- ➔ corectarea în cursul anului 2015 a cheltuielilor certificate Comisiei Europene în anul 2014 atât cu erorile individuale cât și cu eroarea extrapolată aferentă eșantionului proiectelor finanțate în cadrul noilor apeluri de proiecte, precum și corectarea erorilor identificate în cadrul auditului de sistem și misiunii de follow-up;
- ➔ deducerea, de către AM POS DRU, a impactului stabilit ca urmare a încadrării necorespunzătoare a experților, precum și a cheltuielilor neeligibile pentru care debitele au fost recuperate, din cheltuielile declarate CE sau care urmează a fi declarate pentru proiectele în cazul cărora au fost constatate deficiențe;
- ➔ efectuarea vizitelor planificate la beneficiarii cu proiecte multiple în vederea verificării respectării principiului managementului financiar riguros și evitarea dublei finanțări, precum și instituirea unui control suplimentar în cadrul verificărilor administrative pentru astfel de proiecte în vederea reducerii riscurilor asociate proiectelor multiple.

La stabilirea acestei concluzii s-au avut în vedere atât rezultatele misiunii de audit, cât și măsurile corective financiare asumate la nivelul statului membru pentru corectarea cheltuielilor aferente apelurilor de proiecte lansate ulterior anului 2012. În acest context, prin Memorandum-ul aprobat în ședința de Guvern din data de 28.07.2015 s-a prevăzut corectarea cheltuielilor aferente apelurilor lansate ulterior anului 2012 prin corecții individuale și a unei corecții forfetare de 7,5%. Pentru punerea în aplicare a acestor măsuri corective a fost emisă Hotărârea de Guvern nr. 652 din 19 august 2015.

Ca urmare a implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, a opiniei de audit furnizate de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a deblocat plățile la nivelul POS DRU în data de 01.09.2015.

Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice

Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Politică Regională și Urbană a informat autoritățile române în data 4 noiembrie 2014, despre necesitatea *actualizării stadiului procesului de conciliere a datelor SFC-SMIS* pentru Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

Măsură solicitată de Comisia Europeană conciliere SMIS - SFC

- Efectuarea unei acțiuni suplimentare în vederea verificării stadiului implementării recomandării privind completarea bazei de date SMIS CSNR, astfel încât să fie posibilă generarea automată din sistem a tuturor declarațiilor de cheltuieli și a aplicațiilor de plată.

Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

Verificările s-au realizat atât la nivelul ACP, cât și la nivelul AM. La nivelul ACP, auditorii au testat coerența înregistrărilor din SMIS CSNR cu documentele procedurale ale ACP și reflectarea corectă a cheltuielilor declarate în SMIS CSNR, precum și evidențierea exactă a diferențelor rămase de ajustat dintre SFC2007 și SMIS CSNR. În urma testelor, nu s-au constatat discrepanțe față de explicațiile furnizate de ACP. La nivelul AM au fost realizate verificări privind corectitudinea și completitudinea înregistrărilor din SMIS, prin compararea înregistrărilor din sistemul informatic cu documentele financiare și cele referitoare la nereguli întocmite de către AM, nefiind constatate discrepanțe.

Concluzii

Ca urmare a evaluării realizate de Autoritatea de Audit și a testării realizate pe bază de eșantion s-au constatat progresele înregistrate de către AM POS CCE și ACP în identificarea completă a diferențelor SFC-SMIS și în reglarea parțială a acestora. Autoritatea de Audit consideră recomandarea vizând completarea bazei de date care să permită generarea automată a tuturor declarațiilor de cheltuieli din SMIS, parțial implementată.

Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Politică Regională și Urbană a informat autoritățile române, prin Scrisoarea din 23 decembrie 2014, despre *înteruperea plăților intermediare pentru POS CCE – Axa Prioritară 3* și a solicitat autorităților naționale să aplice măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de management și control din punct de vedere al verificărilor pe zona achizițiilor publice.

Măsuri solicitate de Comisia Europeană – Axa Prioritară 3

- Autoritatea de management trebuie să analizeze în detaliu motivele excluderii, conformitatea câștigătorului și să evalueze caracterul disproporționat al cerințelor tehnice pentru contractele peste plafonul prevăzut în Directiva 18/2004 din cadrul Axei Prioritare 3 – Domeniul Major de Intervenție 2, unde a rămas doar un ofertant în faza de selecție sau unde a fost depusă o singură ofertă;
- Autoritatea de Management trebuie să aplice corecțiile financiare corespunzătoare pentru toate neregulile detectate ținând cont de Decizia Comisiei C(2013) 9527/19.12.2013 pentru stabilirea corecțiilor financiare care trebuie aplicate, în cazul nerespectării normelor în materie de achiziții publice;
- Autoritatea de management trebuie să realizeze o analiză a concentrării contractelor IT finanțate prin FEDR ca urmare a afilierilor dintre participanți în procesul de licitație, în vederea eliminării unor eventuale suspiciuni de fraudă rezultate din existența unor conflicte de interese dintre companiile implicate în elaborarea specificațiilor tehnice și/sau documentațiilor de atribuire pentru toate contractele din cadrul Axei Prioritare 3 – Domeniul Major de Intervenție 2 (AP 3 - DMI 3.2.) și participanții în procesul de licitație sau cazuri de corupție atunci când ofertele primite din partea ofertanților câștigători corespund în totalitate cu specificațiile tehnice complexe;
- Autoritatea de Management trebuie să furnizeze serviciilor Comisiei dovezi cu privire la traficul pe 20 dintre cele mai costisitoare platforme e-learning finanțate din FEDR (de exemplu log files). O evaluare a funcționării eficiente a acestor proiecte trebuie să fie furnizată de către Autoritatea de Management;
- Autoritatea de Management împreună cu alte autorități naționale trebuie să evalueze dacă există cazuri de dublă finanțare din FEDR și FSE sau proiecte identice referitoare la platforme e-learning implementate la nivelul aceluiași beneficiar;
- Autoritatea de Management și OI Promovarea Societății Informaționale trebuie să-și îmbunătățească capacitatea administrativă prin recrutarea și reținerea de personal relevant competent și prin utilizarea de experți externi în verificarea cerințelor foarte tehnice

Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit a reperformat verificările de management la nivelul AM POS CCE și a OI Promovarea Societății Informaționale. Pentru testarea procedurii de verificare a achizițiilor publice, conflicte de interese și indicatori de fraudă, pentru Axa prioritară 3 a fost extras un eșantion de 18 proceduri, astfel: 8 proceduri dintre cele 27 cărora AM POS CCE le-a aplicat corecții financiare și 10 proceduri dintre cele 31 cărora AM POS CCE nu le-a aplicat corecții. Dintre cele 10 proceduri selectate în eșantion, fără nereguli constatate de AM POS CCE, în 5 dintre cazuri, concluziile verificărilor Autorității de Audit au fost diferite față de rezultatele verificărilor AM POS CCE și OI Promovarea Societății Informaționale și anume au fost identificate criterii de calificare restrictive. Pentru aceste nereguli constatate, Autoritatea de Audit a stabilit aplicarea unor corecții financiare în sumă de 21.342 mii lei. Pentru 3 proceduri de achiziție dintre cele 5 proceduri cărora li s-au aplicat corecții financiare au fost declarate cheltuieli către CE, impactul în cheltuielile declarate este de 3.351 mii lei.

Din cele 8 proceduri cărora AM POS CCE le-a aplicat corecții, pentru 2 proceduri s-au identificat și alte criterii de calificare restrictive decât cele menționate în listele de verificare ale AM POS CCE. De asemenea, pentru 2 dintre procedurile verificate au fost constatate clauze contractuale neconforme cu prevederile contractului de finanțare care se referă la deținerea dreptului de proprietate asupra obiectului achiziției. În aceste cazuri, Autoritatea de Audit a majorat corecțiile financiare aplicate inițial de către AM POS CCE, rezultând corecții financiare în plus în valoare de 5.495 mii lei. Menționăm că pentru aceste contracte nu au fost declarate cheltuieli către CE.

Autoritatea de Audit a evaluat analiza concentrării contractelor IT și a conflictelor de interese efectuată la nivelul AM POS CCE, pe baza metodologiei de obținere a datelor, a probelor care au stat la baza analizei, logica și algoritmul aplicat și concluziile prezentate de AM POS CCE.

Autoritatea de Audit a examinat metodologia de obținere a datelor, abordarea utilizată în vederea efectuării analizei și concluziile prezentate de AM POS CCE din analiza traficului aferent celor 20 platforme e-learning finanțate din FEDR, cu valorile cele mai mari. În plus, au fost selectate 3 platforme având cea mai mare valoare a finanțării acordate, pentru care au fost verificate, în detaliu, probele furnizate: log-in-uri, capturi de ecran, accesarea platformei live, constatându-se că 2 platforme tip e-learning – „Sprijinirea sistemului educațional special prin portal educațional dedicat” și „eȘcoala” – au funcționalități similare. Ținând seama că ele aparțin aceluiași beneficiar (*Ministerul Educației Naționale – Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă*) și au fost contractate în aceeași perioadă, trebuie analizate din punctul de vedere al eficienței utilizării fondurilor publice, iar pentru aplicarea corecțiilor necesare se va avea în vedere cu prioritate eficiența și funcționalitatea platformelor. De asemenea, acest caz trebuie luat în considerare în cadrul analizei cu privire la cazuri de dublă finanțare din FEDR și FSE sau proiecte identice referitoare la platforme e-learning implementate la nivelul aceluiași beneficiar.

Începând cu anul 2014 salarizarea personalului s-a uniformizat la toate AM-urile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, iar din anul 2015 și OI-urile au beneficiat de aceeași grilă salarială cu AM-urile, majorată, ceea ce a condus la diminuarea fluctuației de personal și a constituit un factor motivant pentru atragerea de tineri profesioniști în sistemul de gestionare a fondurilor structurale. De asemenea, a fost suplimentat numărul de posturi pentru activitatea de verificare a procedurilor de achiziții la nivelul AM POS CCE (7 posturi) și OI Promovarea Societății Informaționale (3 posturi), iar pentru verificarea specificațiilor/criteriilor tehnice complexe, OI Promovarea Societății Informaționale va lansa o achiziție publică pentru experți externi, în perioada viitoare (există referatul de necesitate aprobat de Ministrul pentru Societatea Informațională). Autoritatea de Audit a analizat informațiile furnizate de AM POS CCE și consideră că, deși există o creștere a numărului de persoane direct implicate în verificarea achizițiilor publice și o suplimentare

a pozițiilor la nivel de AM POS CCE, trebuie făcute demersuri în continuare pentru ocuparea tuturor posturilor disponibile cu personal de calitate. De asemenea, este necesară asigurarea expertizei pentru verificarea de specificații/criterii tehnice complexe.

Concluzii

Concluzia generală a evaluării realizate de Autoritatea de Audit este că AM POS CCE și OI PSI au realizat în mare parte măsurile solicitate de către Comisia Europeană prin Scrisoarea din 23 decembrie 2014, dar consideră necesară finalizarea implementării acestora în vederea îmbunătățirii sistemului de management și control pentru Axa prioritară 3 POS CCE.

Ca urmare a implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, a opiniei de audit furnizate de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a deblocat plățile la nivelul POSCCE - Axa prioritară 3 - Domeniile majore de intervenție 3.1. și 3.3. în data de 3.11.2015, Domeniul Major de Intervenție 3.2. rămânând suspendat.

O nouă misiune suplimentară a avut loc ca urmare a examinării Raportului Anual de Control pentru anul 2014, transmis de către Autoritatea de Audit către Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Politică Regională și Urbană. Aceasta a informat autoritățile române, în data de 1 aprilie 2015, despre *întreruperea plăților intermediare pentru POS CCE – Axa Prioritară 1*, cu excepția operațiunilor pentru întreprinderile mari. În vederea reluării plăților, Comisia a solicitat autorităților naționale implementarea unor măsuri corective care sunt detaliate în continuare. În acest context, Autorității de Audit i-a revenit obligația de a evalua măsurile dispuse de AM POS CCE și de a informa Comisia cu privire la concluzia acestei evaluări, aspecte detaliate mai jos.

Măsuri solicitate de Comisia Europeană - Axa Prioritară 1

- Aplicarea, de către autoritățile naționale, a unor măsuri preventive și corective pentru îmbunătățirea sistemului de management și control din punct de vedere al verificării îndeplinirii condițiilor de eligibilitate de către beneficiari, respectiv încadrarea în categoria IMM-urilor.
- AM POS CCE trebuie să verifice contractele de pe Axa 1 legate de IMM iar verificările trebuie să se axeze pe verificarea statutului aplicanților ca întreprinderi mici și mijlocii, axându-se pe acționariat și companii legate.
- AM POS CCE va îmbunătăți și va asigura funcționarea eficientă a procedurilor de lucru existente pentru verificarea statutului și eligibilității aplicanților ca IMM pentru proiectele finanțate din fonduri UE la nivelul AM/OI ADR.
- Întărirea expertizei și capacității administrative a personalului AM și OI IMM prin sesiuni de training dedicate (specifice) pentru a putea implementa un proces de verificare eficient privind problemele legate de ajutorul de stat, astfel încât cheltuielile declarate la comisie să respecte legalitatea și regularitatea.
- Autoritatea de Management va aplica corecții financiare adecvate pentru neregulile detectate care vizează cheltuieli deja certificate și transmise Comisiei, precum și pentru cheltuielile necertificate pe măsura declarării lor.

Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

AA a testat modul în care măsurile dispuse de către CE au fost implementate de către autoritățile naționale. În acest sens au fost selectate prin metoda nestatistică de eșantionare un număr de 160 de proiecte la nivelul AM și Agențiilor de Dezvoltare Regionale (ADR). Extragerea eșantionului a avut în vedere proiecte pentru care s-a aplicat o nouă procedură de evaluare și selecție, din punct de vedere al încadrării beneficiarilor în categoria IMM, în conformitate cu prevederile Legii nr. 346/2004. Totodată, AA a verificat și „Metodologia privind realizarea reverificărilor eligibilității agenților economici din punct de vedere al încadrării în categoria IMM” cu Anexa 1 – Instrucțiunea de reverificare și Lista de verificare, precum și Protocolul de colaborare între Consiliul Concurenței și Ministerul Fondurilor Europene.

Pentru a testa modul în care AM POS CCE a aplicat corecțiile financiare pentru cheltuielile deja certificate CE, AA a selectat și un eșantion de 10 proiecte.

Concluzii

În urma verificărilor, AA a considerat că Metodologia privind realizarea reverificărilor eligibilității agenților economici, din punct de vedere al încadrării în categoria IMM, respectă prevederile Legii nr. 346/2004. Instruirea personalului AM/OI IMM de către Consiliul Concurenței a contribuit de asemenea la realizarea de către AM POS CCE a obiectivului măsurii solicitate de Comisia Europeană, iar aplicația de verificare pusă la dispoziție de către Consiliul Concurenței a furnizat informații adecvate pentru realizarea obiectivului verificărilor.

În ceea ce privește aplicarea corecțiilor financiare, AA a constatat că au fost întocmite 9 suspiciuni de neregulă și doar un singur titlu de creanță.

Concluzia generală a AA a fost că AM POS CCE și ADR OI IMM au implementat măsurile solicitate de către Comisia Europeană, fiind necesară continuarea acțiunilor pentru finalizarea tuturor măsurilor solicitate, astfel:

- ➡ realizarea verificărilor pentru contractele de finanțare ce urmează a fi certificate și declarate la Comisia Europeană, respectiv pentru 457 de contracte din totalul de 2559 de contracte de finanțare identificate de AM POS CCE ca intrând sub incidența solicitării CE,
- ➡ urgentarea procedurilor legale privind stabilirea titlurilor de creanță și recuperarea sumelor rezultate din nereguli aferente cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

Ca urmare a implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, a opiniei de audit furnizate de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a deblocat plățile la nivelul POSCCE – Axa 1 în data de 23.09.2015.

O misiune suplimentară a fost derulată și la nivelul Axei Prioritare nr. 4 ca urmare a solicitării Comisiei Europene – Direcția Generală pentru Politică Regională și Urbană, care a informat autoritățile române, prin aceeași Scrisoare din data de 1 aprilie

2015, despre *întreruperea plăților intermediare și la nivelul Axei prioritare nr. 4* solicitând autorităților naționale să aplice măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de management și control cu precădere pentru asigurarea funcționării corespunzătoare a verificărilor de management în domeniul achizițiilor publice.

Măsuri solicitate de Comisia Europeană – Axa Prioritară 4

- Autoritatea de Management POS CCE trebuie să ofere asigurarea că sistemul de management și control funcționează și că asigură funcționarea corespunzătoare a verificărilor de management în domeniul achizițiilor publice, prin utilizarea corespunzătoare a procedurilor și a listelor de verificare existente, pentru a identifica în mod corespunzător riscurile. În plus, ar trebui consolidate expertiza și capacitatea administrativă a personalului Autorității de Management, respectiv a Organismelor Intermediare prin sesiuni de instruire adaptate pentru ca acesta să fie în măsură să pună în aplicare un proces de verificare eficient, astfel încât cheltuielile declarate Comisiei să fie legale și regulamentare.
- În urma punerii în aplicare a îmbunătățirilor menționate mai sus, Autoritatea de Management ar trebui să deruleze verificările sale de management în domeniul achizițiilor publice pentru contractele aferente Axei prioritare 4, luând în considerare constatările identificate de Autoritatea de Audit în Rapoartele de Audit din 2014.
- În urma reverificărilor efectuate, Autoritatea de Management va aplica corecții financiare adecvate pentru neregulile detectate care vizează cheltuieli deja certificate și transmise Comisiei, precum și pentru cheltuielile necertificate, pe măsura declarării lor.
- Autoritatea de Management va monitoriza beneficiarii având un profil de risc ridicat. Sistemul de monitorizare trebuie să se bazeze pe criterii obiective, ca de exemplu: pe constatările din auditurile anterioare pentru beneficiarii în cauză, rata suspect de mare de respingere a ofertanților în timpul procesului de selecție, prețuri anormal de ridicate, concurență scăzută sau situație de oligopol etc. Intensitatea supravegherii, verificări adaptate și politica de control ar trebui să fie adaptate corespunzător pentru a asigura măsuri corective luate în timp util de Autoritatea de Management. Dacă este necesar, personalul-cheie al beneficiarilor poate beneficia de sesiuni de formare relevante, organizate de personalul Autorității de Management și al OI Energie.

Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit a evaluat calitatea verificărilor de management la nivelul AM POS CCE și a OI Energie, testând un număr de 15 proceduri de achiziție dintre cele 74 reverificate de către AM POS CCE. Auditorii au constatat că în 4 cazuri rezultatele verificărilor au fost diferite față de rezultatele verificărilor AM POS CCE și OI Energie fiind identificate 2 cazuri de criterii de calificare restrictive și un caz de încălcare a principiului transparenței. De asemenea, s-a constatat un caz de suspiciune de fraudă și potențial conflict de interese.

Pentru aceste nereguli constatate, Autoritatea de Audit a stabilit aplicarea unor corecții financiare în sumă de 7.282 mii lei, calculată la valoarea totală a contractor de achiziție. Impactul corecțiilor stabilite pentru cheltuielile din eșantion certificate CE este de 277 mii lei, reprezentând 0,46% din valoarea cheltuielilor certificate CE.

Evaluarea de către auditori a procesului de recuperare a creanțelor de către Autoritatea de Management a relevat faptul că dintre cele 30 de corecții aplicate de AM POS CCE în urma reverificărilor, 16 corecții au fost aplicate anterior deducerii din cererile de plată, iar pentru celelalte 14 corecții au fost emise două titluri de creanță și 9 suspiciuni de neregulă (pentru 3 corecții, AM POS CCE nu a prezentat încă documente privind demararea procedurii de constatare a neregulii).

Autoritatea de Audit a evaluat Metodologia privind monitorizarea beneficiarilor cu un profil ridicat de risc, elaborată de AM POS CCE și a constatat că metodologia prezintă modalitatea de selecție a beneficiarilor cu un profil ridicat de risc, categoriile de proiecte vizate de metodologia de monitorizare și tipurile de măsuri specifice fiecărei categorii de proiecte vizate. În cadrul metodologiei menționate au fost stabilite criterii de identificare a beneficiarilor cu un profil ridicat de risc, conform solicitării CE. Totodată, auditorii au analizat și modificările aduse de către AM POS CCE procedurii de verificare prin eșantionare a cererilor de rambursare, prin Decizia nr. 15688/3.07.2015, astfel încât să fie verificate 100% cheltuielile declarate de beneficiarii cu un profil de risc ridicat.

Concluzii

Concluzia generală este că AM POS CCE a implementat parțial măsurile solicitate de Comisia Europeană transmise cu scrisoarea DG Regio ARES (2015)1448279 din 1 aprilie 2015, dar se poate aprecia că măsurile luate la nivelul AM POS CCE și OI Energie pentru implementarea recomandărilor solicitate de Comisia Europeană, prin scrisoarea sus-menționată au avut ca efect diminuarea riscului de declarare către Comisia Europeană a unor cheltuieli afectate de nereguli.

Ca urmare a implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, a opiniei de audit furnizate de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a deblocat plățile la nivelul POSCCE – Axa 4 în data de 23.09.2015.

Programul Operațional Sectorial Mediu

În urma examinării constatărilor și concluziilor prezentate de Autoritatea de Audit în Raportul Anual de Control pentru anul 2014, confirmate de către auditorii DG REGIO ca urmare a misiunii de audit din ianuarie 2015, Comisia Europeană a anunțat autoritățile naționale privind *întreruperea termenului de plată pentru plățile intermediare aferente Axelor Prioritare 5 și 6 ale POS Mediu* prin Scrisoarea din data de 31 martie 2015. De asemenea, Comisia Europeană a solicitat autorităților române aplicarea unor măsuri corective pentru asigurarea funcționării corespunzătoare a sistemului de management și control. În acest context Autorității de Audit i-a revenit sarcina evaluării măsurilor dispuse de AM POS Mediu în vederea reluării plăților și comunicării concluziei către Comisia Europeană.

Măsuri solicitate de Comisia Europeană – Axele Prioritare 5 și 6

- asigurarea funcționării adecvate a sistemului de management și control, în special în ceea ce privește verificările de

management asupra achizițiilor publice, prin utilizarea procedurilor și a listelor de verificare existente, în scopul identificării adecvate a riscurilor și concentrării verificărilor pe aspectele esențiale.

- utilizarea corespunzătoare a listelor de verificare pentru identificarea indicatorilor de fraudă și a potențialelor conflicte de interese, în documentarea verificărilor efectuate;
- îmbunătățirea capacității administrative și a expertizei personalului „Administrației Naționale Apele Române” și al instituțiilor similare, prin organizarea unor sesiuni specifice de formare a personalului, astfel încât să se realizeze implementarea unui proces adecvat de verificare, care să asigure legalitatea și regularitatea cheltuielilor declarate CE;
- identificarea funcțiilor sensibile la nivelul AM, implicate în procesul decizional, în special în legătură cu licitarea/contractarea/managementul contractelor de asistență tehnică aferente Axei Prioritare 6 a POS Mediu; asigurarea unei segregări adecvate a sarcinilor între aceste funcții;
- verificarea procedurilor de atribuire lansate după data de 1 octombrie 2011 pentru contractele finanțate în cadrul Axei prioritare 5 a POS Mediu, având în vedere deficiențele consemnate în rapoartele Autorității de Audit din anul 2014, cu accent pe aspectele esențiale, utilizând în mod adecvat listele de verificare existente în ceea ce privește verificarea achizițiilor publice și conflictul de interese/frauda;
- aplicarea corecțiilor financiare ce se impun pentru neregulile identificate în conformitate cu Decizia Comisiei C(2013) 9527/19.12.2013 privind instituirea și aprobarea orientărilor pentru stabilirea corecțiilor financiare pe care Comisia le aplică, în cazul nerespectării normelor în materie de achiziții publice, asupra cheltuielilor finanțate de Uniune în cadrul managementului partajat cu statele membre;
- consolidarea activității de monitorizare desfășurate de AM la nivelul beneficiarului final al Axei prioritare 5 – ANAR, pe baza analizei punctelor deficitare identificate la nivelul acestuia cu privire la actualul sistem de licitare/contractare/management al contractelor finanțate în cadrul acestei axe;
- propunerea unor măsuri de reducere a riscurilor identificate și verificarea implementării corespunzătoare a acestor acțiuni corective.
- instituirea, în scopul identificării preventive a beneficiarilor cu profil de risc ridicat, a unui sistem de monitorizare eficace, bazat pe analiza de risc, care să cuprindă criterii obiective precum: un inventar al deficiențelor identificate la nivel de beneficiar cu ocazia misiunilor de audit, gradul neobișnuit de ridicat de respingere a ofertelor în cadrul procedurii de evaluare și selecție, prețuri neobișnuit de mari, nivel de competiție redus sau situații de monopol;
- stabilirea unei politici specifice de verificare și control, bazată pe rezultatele sistemului de monitorizare.

Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

Auditorii au evaluat capacitatea structurii organizatorice a AM POS Mediu de a verifica procedurile de achiziții derulate de beneficiarii POS Mediu în urma majorării numărului de posturi a acesteia. De asemenea, au fost analizate revizuirile aduse procedurii operaționale licitare-contractare, în sensul cuprinderii în verificări a tuturor procedurilor de achiziție derulate de către beneficiarii publici și privați. Contractele de achiziție pentru care scorul final este cuprins în intervalului 2,01-3 (punctaj obținut în baza Metodologiei privind încadrarea procedurilor de achiziție publică într-una din categoriile de risc) sunt considerate cu grad de risc ridicat, fiind selectate pentru o verificare suplimentară.

Pentru îmbunătățirea capacității administrative și expertizei personalului, s-a constatat că au fost organizate două sesiuni de instruire cu tema „Nereguli și fraude în achiziții publice” pentru personalul din cadrul Administrației Naționale Apele Române și pentru cele 11 Administrații Bazinale de Apă, fiind instruit un număr total de 27 de persoane.

La nivelul Ministerului Fondurilor Europene și AM POS Mediu, auditorii au constatat că au fost identificate funcțiile sensibile implicate în procesul decizional al Axei Prioritare 6 și pentru asigurarea separării funcțiilor. În data de 29 iulie 2015 a fost emisă o instrucțiune a AM POS Mediu prin care a fost reglementată modalitatea de participare a personalului de execuție și de conducere din cadrul Direcției Coordonare Verificare Achiziții Publice a AM POS Mediu în activitățile de pregătire și derulare a procedurilor de achiziție.

Autoritatea de Audit a selectat pentru testare 14 dintre cele 63 de proceduri de atribuire reverificate de AM POS Mediu, fără a fi identificate alte deficiențe în procesul de atribuire față de cele identificate de AM POS Mediu.

În urma evaluării stadiului de implementare a acestei măsuri, s-a constatat că AM POS Mediu a realizat o analiză instituțională la nivelul entităților implicate în implementarea proiectelor finanțate din Axa Prioritară 5, analiză ce a vizat identificarea problemelor și reducerea riscurilor identificate în procesul de gestionare a proiectelor la nivelul Administrațiilor Bazinale de Apă/Administrației Naționale Apele Române, pe fiecare etapă de contractare.

Măsurile de reducere a riscurilor identificate au fost cuprinse în Protocolul de colaborare instituțională încheiat în 14 mai 2015 între AM POS Mediu, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Administrația Națională Apele Române.

În urma evaluării implementării acestei măsuri, auditorii au constatat că AM POS Mediu a introdus în procedurile operaționale prevederi privind încadrarea beneficiarilor în clase de risc și o listă suplimentară de verificare pentru beneficiarii cu grad de risc ridicat și a armonizat procedura de verificare tehnică cu rezultatele analizei de risc.

De asemenea, AM POS Mediu a introdus instrumentul european Arachne de verificare a conflictului de interese în vederea integrării acestuia în cadrul procedurilor operaționale la nivelul fiecărui departament din AM sau OI (în prezent fiind făcută doar prezentarea funcțiilor acestuia către personalul desemnat să-l utilizeze).

Concluzii

Din verificarea modului de implementare a măsurilor adoptate de AM POS Mediu în vederea eliminării deficiențelor semnalate de Comisia Europeană la nivelul Axelor Prioritare 5 și 6 s-a obținut asigurarea rezonabilă că modificările efectuate asupra

sistemului de management și control în domeniul verificării procedurilor de achiziție publică sunt de natură să asigure îmbunătățirea funcționării acestuia, cu recomandarea că este necesară organizarea periodică a unor sesiuni de instruire pe tema achizițiilor publice, respectiv a unor sesiuni de diseminare/schimb de experiență pentru personalul implicat în verificarea procedurilor de atribuire. Totodată, din analiza fluxului activităților pentru proiectele finanțate din Axa Prioritară 6 s-a constatat necesitatea unei îmbunătățiri procedurale la nivelul Direcției de Achiziții Publice (DAP) din Ministerul Fondurilor Europene, în ceea ce privește metodologia de derulare și finalizare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică peste pragul valoric prevăzut la art. 19 din OUG nr. 34/2006.

Ca urmare a implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, a opiniei de audit furnizate de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a deblocat plățile la nivelul POSM - Axele 5 și 6 în data de 24.09.2015.

6.2. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit. În cursul anului 2015, Autoritatea de Audit a întreprins 5 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care 1 misiune de audit de sistem, 1 misiune de audit de operațiuni, 1 misiune de audit de urmărire a implementării recomandărilor și 2 misiuni de audit de certificare. În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate în anul 2014 Comisiei Europene, de către autoritățile române.

- mii lei -

Finanțare	Cheltuieli declarate	Cheltuieli auditate	Impact financiar total	Achiziții publice – impactul corecțiilor financiare în cheltuieli auditate	Alte domenii – impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuieli auditate
FEADR	3.942.894	505.162	9.275	-	9.275
FEGA	5.895.077	267.342	11.024	-	11.024
FEP	109.209	82.782	8.124	177	7.947
Total	9.947.180	855.286	28.423	177	28.246

Tabelul nr. 5 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.2.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală

Măsurile finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) sunt structurate în patru axe prioritare de intervenție, definite în concordanță cu nevoile României în domeniul agriculturii și al spațiului rural, după cum urmează:

- Axa I: Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier
- Axa II: Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural
- Axa III: Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale
- Axa IV Leader: Implementarea strategiilor de dezvoltare locală, a proiectelor de cooperare, precum și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului.

Stadiul implementării FEADR

Contribuția financiară a Uniunii Europene la Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, aprobat de către Comisia Europeană și finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), este în valoare totală de 8.124.199 mii euro pentru întreaga perioadă de programare. Din această sumă totală, 8.022.505 mii euro reprezintă contribuția din FEADR, la care se adaugă suma de 101.694 mii euro, alocată suplimentar pentru România prin Planul European de Redresare Economică (PERE) de către Comisia Europeană, pentru a răspunde noilor provocări privind schimbările climatice, energia regenerabilă, managementul resurselor de apă, biodiversitatea, restructurarea sectorului lactate și infrastructura de internet în bandă largă.

Pe ani, aceste sume sunt repartizate după cum urmează:

- mii euro -

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7=Σ(1+6)
Total FEADR	1.146.688	1.502.691	1.401.645	1.357.855	1.359.147	1.356.173	8.124.199

Tabelul nr. 6 – Repartizarea pe ani a alocațiilor FEADR

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 aprobat de CE (versiunea consolidată septembrie 2014)

La data de 31.12.2014, stadiul implementării FEADR, se prezintă după cum urmează:

Axa/Măsura	Alocare CE 2007-2013	Suma angajată până la 31.12.2014	Plăți efectuate către beneficiari FEADR cumulat de la începutul programului până la 31.12.2014	Plăți efectuate în anul 2014
Axa I – „Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier”	2.719.631	2.643.168	1.795.561	336.753
Axa II* – „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural”	2.615.472	1.348	2.417.623	602.460
Axa III – „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	2.007.587	2.069.343	1.428.893	194.670
Axa IV – „Leader”	346.591	367.532	126.101	101.331
Măsura 511 – „Asistență tehnică”	120.896	64.099	81.453	41.611
Măsura 611* – „Plăți complementare directe”	314.022		311.724	-354
Total	8.124.199	5.145.490	6.161.355	1.276.471

Tabelul nr. 7 – Stadiul implementării FEADR în România

Sursa: Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)

*În cazul beneficiarilor plăți de Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA), finanțați din FEADR axa 2 și măsura 611, nu se încheie contracte, plățile efectuându-se anual pe baza cererilor de plată depuse de fermieri. Suma înscrisă în tabel reprezintă suma angajată prin contractele încheiate de APDRP cu beneficiarii măsurii 221 „Prima împădurire a terenurilor agricole”.

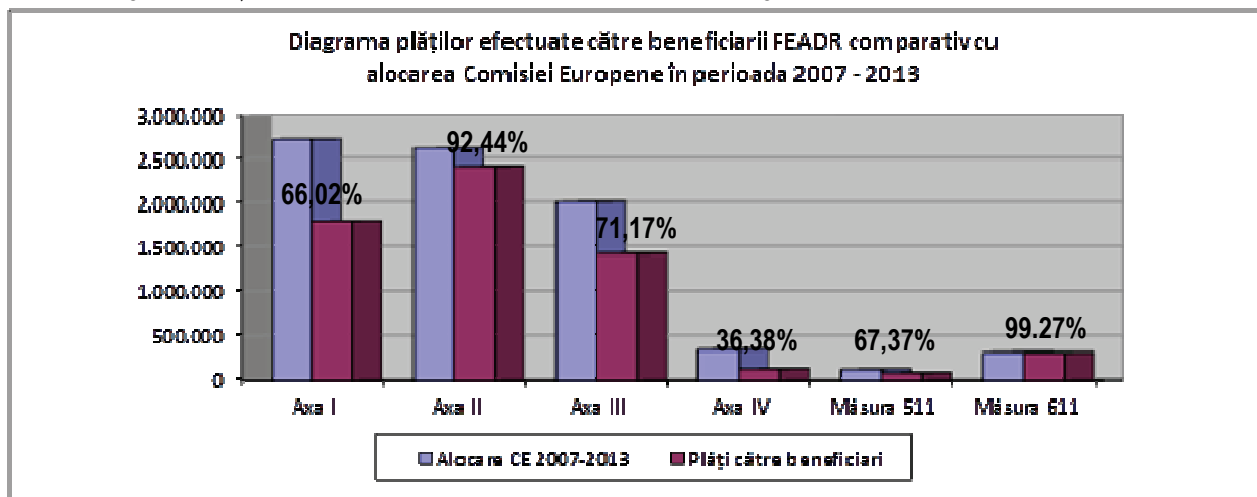
Din valoarea totală de 8.124.199 mii euro, alocată pentru măsurile acreditate din FEADR, suma de 5.194.705 mii euro reprezintă valoarea alocată pentru măsurile din Axele I, III, IV și Măsura 511, pentru care au fost încheiate contracte de finanțare în sumă totală de 5.144.142 mii euro, respectiv 99,03% din suma alocată.

Valoarea totală a plăților efectuate către beneficiarii de finanțare FEADR până la 31.12.2014 însumează 6.161.355 mii euro, reprezentând 75,84% din suma alocată României din FEADR pentru întreaga perioadă de programare.

Până la data de 31.12.2014, valoarea sumelor încasate de la CE pentru FEADR a însumat 5.852.381 mii euro, din care 5.290.806 mii euro reprezintă rambursări aferente declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei, iar suma de 561.575 mii euro reprezintă sume încasate din prefinanțare.

Diferența dintre sumele plătite către beneficiarii de fonduri (6.161.355 mii euro) și cele rambursate de CE aferente declarațiilor de cheltuieli transmise (5.290.806 mii euro), este în sumă de 870.549 mii euro și este formată din: valoarea plăților efectuate către beneficiari în ultimul trimestru al anului 2014, pentru care rambursările de la Comisie s-au efectuat în luna martie 2015 (798.629 mii euro), din diferența de 798 mii euro de regularizat cu CE, între declarațiile trimestriale 2014 rambursate și declarația anuală de cheltuieli, din sume reținute la rambursare în anii 2013 și 2014 pentru plățile efectuate în cadrul măsurilor 312 și 322 (24.195 mii euro) și din suma de 46.927 mii euro reprezentând penalizări aplicate României pentru anii financiari precedenți.

Prezentăm mai jos o diagramă a plăților efectuate către beneficiarii FEADR în perioada 2007-2014, comparativ cu sumele alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pe componentele programului:

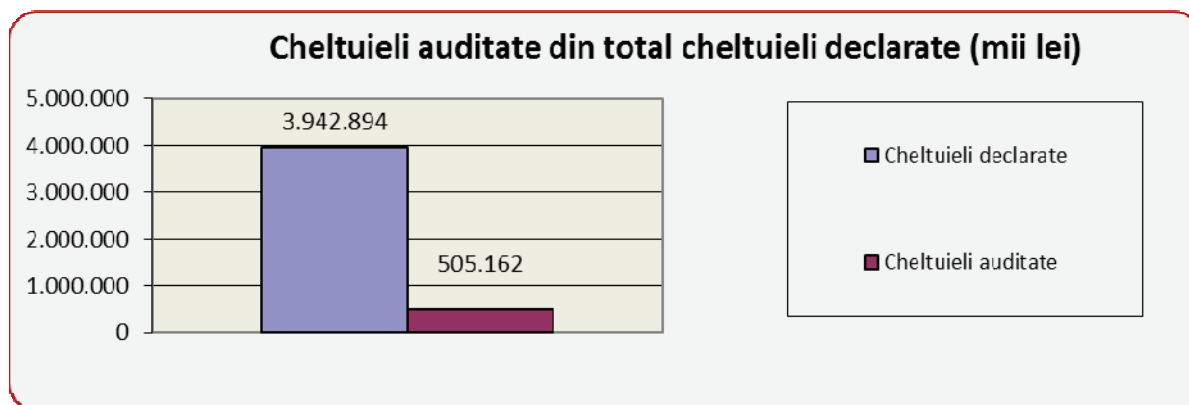

Graficul nr. 6 – Diagrama plăților efectuate către beneficiarii FEADR comparativ cu alocarea CE în perioada 2007-2013

Pentru cheltuielile efectuate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală în anul financiar 2014, Autoritatea de Audit, în calitate de Organism de Certificare (OC), a efectuat verificări la sediile Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale – AFIR (fosta APDRP) și Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură - APIA, centrelor regionale și locale, precum și la nivelul a 64 de beneficiari de fonduri.

Valoarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2014 din care a fost extras eșantionul este de 3.942.894 mii lei. Valoarea eșantioanelor verificate în anul financiar FEADR 2014 este de 505.162 mii lei, reprezentând 12,81% din valoarea cheltuielilor declarate¹.

¹ Echivalentul în lei a fost calculat folosind cursul inforeuro valabil în luna decembrie 2014, 1 euro = 4,4205 lei.

Graficul nr. 7 – Cheltuielile auditate din totalul cheltuielilor declarate în anul 2014 din FEADR

În urma acțiunii de audit ce a vizat programul FEADR au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, datorate aplicării în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în vederea implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare pentru remedierea deficiențelor semnalate. Valoarea cheltuielilor neeligibile detectate cu ocazia misiunii de audit desfășurate a fost de 9.275 mii lei.

Principalele constatări

Constatări rezultate în urma auditului de certificare a conturilor FEADR pentru exercițiul financiar al anului 2014

Principalele rezultate ale evaluării mediului de control intern la nivelul AFIR și APIA, raportat la criteriile de acreditare prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006, precum și în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 907/2014 privind acreditarea agențiilor de plăți și a altor organisme și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR

În urma verificărilor au fost identificate deficiențe care țin în principal de efectuarea controalelor administrative, de autorizarea necorespunzătoare a unor cereri de plată sau de nerespectarea în totalitate a prevederilor procedurilor de lucru, privind realizarea controalelor administrative sau de recuperarea sumelor decontate în mod necuvenit:

Populația IACS

- ◆ Verificările efectuate asupra modului de respectare de către APIA a standardului privind controalele administrative au pus în evidență, în unele cazuri, slăbiciuni ale sistemului de control intern, cum ar fi:
 - întocmirea/completarea necorespunzătoare a unor documente de către fermier (anexe la formularul-tip de Cerere unică de plată pe suprafață), fără ca expertul APIA să sesizeze aceste neconformități;
 - întocmirea necorespunzătoare a unor documente de către experții APIA;
 - situații în care nu a fost inițiată procedura de recuperare a sumelor plătite în campaniile anterioare pentru suprafețe care nu au mai fost declarate sau care nu se aflau în categoria de folosință specifică pachetului solicitat la plată;
 - netratarea unor erori ca fiind evidente și neîntocmirea Procesului-verbal de control pentru admiterea unei erori evidente;
 - cazuri în care nu au fost introduse în aplicația informatică specifică măsurii 215b, datele din rapoartele de supracontrol;
 - utilizarea unor aparate (detectoare de pulberi) de către Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (DSVSA), necorespunzătoare din punct de vedere tehnic;
 - realizarea, în mod necorespunzător, a trasabilității parcelelor aflate sub angajamente, în sistemul informatic IACS;
 - necorelarea suprafețelor din documentele care atestă drepturile de proprietate cu cele din contractele de arendă, încheiate între administrațiile locale și solicitanții de sprijin.
- ◆ Verificările efectuate au pus în evidență necesitatea completării/corelării unor prevederi ale manualelor de proceduri, inclusiv ghidul solicitantului, cu verificări suplimentare pentru a spori asigurarea asupra eligibilității cererilor de plată finanțate prin Axa II - Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural prin gestionarea terenurilor. Astfel, menționăm cu titlu de exemplu, corelarea procedurilor de autorizare plăți ale APIA cu Ghidul de control la fața locului, cu aplicația informatică specifică măsurii 215 și cu prevederile Acordului de delegare APIA – Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) și ale Acordului cadru de delegare AFIR/APIA/ANSVSA privind verificarea respectării cerințelor legale în materie de gestionare (1-5;6-8;10-15), a bunelor condiții agricole și de mediu (GAEC) și a cerințelor superioare de bunăstare animală;
- ◆ Verificările efectuate asupra informațiilor prezentate în Registrul debitorilor au pus în evidență o serie de deficiențe, care, deși sunt în număr mai mic, au fost identificate și în anii financiari precedenți:
 - nu s-a asigurat comunicarea titlului de creanță debitorului, prin toate mijloacele de comunicare prevăzute de legislația națională în vigoare. În aceste condiții, funcționarii APIA nu au intrat în posesia confirmării de primire a procesului-verbal de către fermier, nefiind astfel posibilă stabilirea datei scadenței debitului, recuperarea prin compensare, calcularea majorărilor de întârziere aferente creanțelor bugetare care au depășit termenele scadente;

- verificările documentare și, după caz, la fața locului, necesare în vederea stabilirii datoriei certe și a emiterii Procesului verbal de constatare – titlu de creanță, au fost realizate cu depășirea termenelor prevăzute de art. 21 (23) din OUG nr. 66/2011 cu completările și modificările ulterioare, coroborat cu procedura de lucru privind constatarea și recuperarea creanțelor, versiunea 2.0 revizuită;
- nu a fost respectat termenul de 10 zile între data identificării unei posibile erori/nereguli, respectiv data emiterii Notei de fundamentare pentru realizarea unei verificări și data înregistrării acesteia în Registrul predebitorilor europeni în vederea realizării verificărilor privind stabilirea creanței certe;
- nu a fost respectat termenul de 3 zile între data emiterii titlului de creanță și înregistrarea debitului în Registrul debitorilor în vederea emiterii fișei de debit.

Populația non IACS

- ♦ Ca urmare a verificărilor documentare efectuate s-a constatat faptul că, la nivelul AFIR, controlul intern nu a funcționat întotdeauna în mod corespunzător sau prevederile procedurale existente nu sunt suficiente și adecvate în ceea ce privește avizarea proceselor de achiziție publică sau privată desfășurate de beneficiarii finanțării FEADR, încât să asigure, la atribuirea de către beneficiari a contractelor de servicii/lucrări, depistarea și înlăturarea deficiențelor de natura celor prezentate mai jos:
 - documentarea necorespunzătoare a derulării procedurii de achiziție;
 - suspiciuni privind contractarea unor servicii deja realizate;
 - atribuirea contractului de lucrări și servicii unei societăți a cărei ofertă a fost considerată inacceptabilă de către expertul tehnic (cooptat);
 - utilizarea unor precizări care nu au fost cuprinse în manualul de proceduri pentru a avea caracter normativ în procesul de evaluare al AFIR.
- ♦ Auditul efectuat la nivelul regional al AFIR a pus în evidență unele aspecte referitoare la:
 - numărul insuficient de personal, fapt ce poate constitui un risc asupra calității verificărilor efectuate de experții verificali, ca urmare a alocării unei perioade de timp insuficiente pentru efectuarea tuturor controalelor obligatorii prevăzute de procedurile de lucru ale agenției de plăți;
 - sistemul informatic de Prelucrare a Cererilor de Finanțare pentru Dezvoltare Rurală on-line nu este operațional în timp real pentru toate modulele, astfel încât să permită buna funcționare a sistemului de management și control, actualizările de soft fiind implementate cu întârziere față de termenii procedurali.
- ♦ Au fost constatate deficiențe privind modul de aplicare a procedurilor de lucru ale Agenției și necorelări între prevederile generale și cele specifice din cadrul unor manuale de proceduri aferente măsurilor implementate prin FEADR. Acestea se referă, în principal la:
 - diminuarea valorii din bugetul indicativ a cheltuielilor cu serviciile de consultanță pentru implementarea proiectului sau cu achiziția unor bunuri, fără a solicita aprobarea AFIR prin notă justificativă/act adițional;
 - bugetul final după avizarea procedurilor de achiziții publice nu a fost corect întocmit;
 - beneficiarul nu face dovada înregistrării în domeniul public al comunei a terenului pe care se realizează investiția sau a investiției în sine;
 - nerespectarea termenelor prevăzute de procedură pentru verificarea și autorizarea cererilor de plată (35 de zile lucrătoare), pentru efectuarea plăților (90 de zile calendaristice) sau pentru încheierea contractelor de finanțare;
 - lipsa unor documente justificative prin care să se certifice oportunitatea investiției sau punctajul acordat proiectului;
 - verificarea, în mod necorespunzător, a rezonabilității prețurilor proiectelor;
 - fișele de verificare nu sunt datate și nu sunt semnate pentru întocmit și/sau pentru verificat;
 - necorelări între documentele justificative anexate cererii de finanțare în ceea ce privește realizarea investiției, din care rezultă suspiciunea de neîndeplinire a tuturor criteriilor de eligibilitate.
- ♦ În cazul a 5 beneficiari de finanțare FEADR, verificările efectuate au pus în evidență faptul că există suspiciunea că au fost create condiții artificiale pentru obținerea finanțării. De asemenea, pentru o parte din aceste proiecte au fost sesizate suspiciuni legate de derularea proceselor de achiziții de bunuri, lucrări sau servicii. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 4(8) din Regulamentul Comisiei (UE) nr. 65/2011;
- ♦ Din analiza Manualului de proceduri privind efectuarea plăților, versiunea 08, prin prisma conformității acestuia cu reglementările comunitare, reglementările legale naționale aplicabile acestui domeniu și cu noua structură organizatorică a AFIR, s-a constatat faptul că procedura de lucru trebuie să fie modificată și actualizată;
- ♦ Din analiza Manualului de proceduri privind contabilizarea plăților, prin prisma conformității acestuia cu reglementările comunitare, reglementările legale naționale aplicabile acestui domeniu și cu structura organizatorică a AFIR, s-a constatat faptul că procedura de lucru trebuie să fie modificată și actualizată având în vedere următoarele aspecte:
 - în anul 2014, la nivelul AFIR, în baza OMADR nr. 1068/2014, au avut loc reorganizări și restructurări, iar o parte dintre serviciile/direcțiile din cadrul Agenției, cu sprijinul cărora Serviciul Contabilizare Plăți realizează reconcilieri și-au schimbat denumirea/structura, fiind necesar a se efectua aceste actualizări în conținutul procedurii;
 - începând cu 1 ianuarie 2014, prin OMFP nr. 2021/2013 s-au modificat și completat Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de

aplicare a acestuia, aprobate prin OMFP nr. 1917/2005, fiind necesar ca aceste modificări, inclusiv noul plan de conturi, să fie preluate în conținutul procedurii de lucru;

- menținerea din manual privind cursul de schimb utilizat pentru înregistrarea în evidența contabilă a plăților efectuate (măsurile de dezvoltare rurală) și pentru întocmirea raportărilor către CE (raportarea cheltuielilor și a recuperărilor) trebuie să fie identică cu cea din art. 13(2) din Regulamentul CE nr. 883/2006;
- pentru viitoarea perioadă de programare au apărut noi regulamente și linii directe ce vizează și acest domeniu al contabilizării cheltuielilor și raportării către CE, fiind necesar ca aceste noi reglementări să fie incluse în manualul de proceduri.

Rezultatul testelor de detaliu efectuate privind tranzacțiile – populația FEADR vizată de IACS

Prezentăm mai jos, cu titlu de exemplu, deficiențele identificate în acest domeniu:

- ◆ În cazul a 9 fermieri, verificările documentare sau la fața locului efectuate au scos în evidență slăbiciuni în respectarea și aplicarea de către inspectorii APIA a prevederilor procedurale în procesul de autorizare a cererilor de plată. Astfel, au rezultat cheltuieli neeligibile în sumă de 333 mii lei contribuție CE, întrucât unii dintre fermieri:
 - au supradecarat suprafețele;
 - nu au respectat criteriile de eligibilitate privind încadrarea în încărcătura minimă admisă de 0,3 Unitate Vită Mare/ hectar (UVM/ha) sau maximă de 1 UVM/ha;
 - nu au respectat pentru toate parcelele angajamentul de agromediu pentru întreaga perioadă de 5 ani;
 - nu au identificat în mod corect în blocurile fizice solicitate poziția sau suprafața unor parcele aflate sub angajament de agromediu;
 - nu au completat în mod corespunzător caietul de agromediu;
 - nu au solicitat sprijin pentru plăți agromediu.
- ◆ În cazul a 4 fermieri ce au depus cerere de sprijin în cadrul măsurilor din Axa II, ca urmare a verificărilor efectuate, s-a constatat că APIA a autorizat în mod eronat, prin controlul administrativ în sistemul IACS, suprafețe de teren în condițiile în care fermierii:
 - nu au dovedit cu documente justificative corespunzătoare calitatea legală/dreptul de utilizator al acestor suprafețe;
 - nu au declarat prin cererea de plată toate suprafețele agricole utilizate;
 - nu dețineau dreptul de utilizare pentru întreaga suprafață declarată.Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 7, alin. (1), lit. b) și lit. f) din OUG nr. 125/2006, cu modificările și completările ulterioare. Impactul financiar stabilit a fost de 41 mii lei contribuție CE;
- ◆ Verificările efectuate în cazul unui fermier ce a solicitat sprijin în cadrul Măsurii 215 - Plăți în favoarea bunăstării animalelor, au pus în evidență faptul că funcționarii APIA au autorizat cererea de plată deși fermierul nu a respectat indicatorii specifici privind reducerea noxelor cu 30% față de nivelul minim obligatoriu, respectiv nu a asigurat monitorizarea permanentă a indicatorilor de microclimat - temperatură, umiditate și viteza aerului, pentru care s-a angajat prin cererea de plată. Impactul financiar stabilit a fost de 9 mii lei contribuție CE.

Rezultatul testelor de detaliu efectuate privind tranzacțiile – populația FEADR nevizată de IACS

Ca urmare a verificărilor efectuate s-au identificat deficiențe în ceea ce privește eligibilitatea cheltuielilor, unele exemple fiind prezentate în continuare:

- ◆ În cazul a 4 beneficiari de finanțare FEADR (SC Mega Construct SRL, județul Timiș, SC Agroferm Deac SRL, județul Maramureș, SC Vignadoro SRL, județul Arad și un fermier din județul Brașov), verificările efectuate de Organismul de Certificare au pus în evidență faptul că Agenția a declarat eligibile cererile de finanțare, în condițiile în care existau indicii și elemente de asemănare ce evidențiau faptul că au fost create condiții artificiale pentru obținerea finanțării: firme cu administratori și asociați comuni sau cu legături de rudenie, cu sedii la adrese comune, care se finanțează reciproc. De asemenea, în cazul unui beneficiar au mai fost sesizate abateri în desfășurarea procesului de achiziție. Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile art. 4(8) din Regulamentul Comisiei (UE) nr. 65/2011, precum și ale OUG nr. 34/2006. Impactul financiar total stabilit a fost de 6.043 mii lei contribuție CE;
- ◆ În cazul a 7 beneficiari publici sau privați de finanțare FEADR (Regia Națională a Pădurilor Romsilva R.A. - Direcția Silvică Județul Arad, Consiliul Local Dumești Județul Iași, Consiliul Local Mogoșești Județul Iași, Consiliul Local Romos, Județul Hunedoara, Consiliul Local Bulz Județul Bihor, SC Agro Prior SRL Județul Arad, Consiliul Local Dragu județul Sălaj), verificările efectuate au pus în evidență faptul că Agenția a avizat în mod eronat și decontat cheltuieli reprezentând contravaloarea unor servicii, bunuri sau lucrări de construcții și instalații, în condițiile în care au fost constatate nereguli în procedura de achiziție desfășurată de beneficiari pentru realizarea obiectivelor de investiții finanțate prin FEADR, respectiv:
 - a fost derulată o procedură de achiziții pentru servicii de proiectare și asistență tehnică în condițiile în care aceste servicii erau deja efectuate;
 - beneficiarul a încredințat serviciile de dirigenție de șantier unei persoane fizice organizate ca întreprindere individuală, care nu era atestată în acest sens și care la rândul său a subcontractat în totalitate aceste servicii;
 - au fost subcontractate în mod necorespunzător o parte a lucrărilor sau serviciilor;
 - ofertantul câștigător (o asocieră de societăți pentru execuția de lucrări și prestarea serviciului de proiectare), nu a făcut dovada îndeplinirii cerințelor din fișa de date a achiziției privitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională; de asemenea, la data vizitei pe teren a auditorilor, a rezultat faptul că executantul nu și-a îndeplinit contractul încheiat cu beneficiarul, aflându-se în insolvență;

- utilizarea unor factori de evaluare care nu au o legătură directă cu natura și obiectul contractului de achiziție publică și care nu reflectă un avantaj real și evident pe care autoritatea contractantă l-a obținut prin utilizarea factorului de evaluare respectiv etc.

Prin acest mod de lucru nu au fost respectate prevederile legislației naționale privind achizițiile publice (OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare, HG nr. 925/2006), precum și prevederile Manualului operațional de achiziții pentru beneficiarii privați și ale Anexei IV la Contractul de finanțare. Impactul financiar total stabilit a fost de 2.837 mii lei, contribuție CE.

Recomandări:

Pentru deficiențele identificate, principalele recomandări formulate de Autoritatea de Audit, la nivelul Agenției de plată AFIR și Organismului Delegat APIA, au vizat:

- ✓ întărirea controlului în procesul de autorizare a cererilor de sprijin, astfel încât să se înlăture deficiențele de natura celor identificate de către Autoritatea de Audit;
- ✓ reverificarea procedurilor de achiziție desfășurate de beneficiari, precum și întărirea controlului în etapa de avizare a procesului de achiziție derulat de beneficiarii publici sau privați de finanțare FEADR;
- ✓ reverificarea prin Departamentul de Control și Antifraudă a anumitor proiecte, astfel încât să se stabilească dacă beneficiarii finanțării FEADR au creat condiții artificiale în vederea obținerii sprijinului comunitar și dacă au respectat criteriile de eligibilitate și procedurile de achiziții derulate în cadrul acestora;
- ✓ analiza și introducerea în manualele de proceduri a aspectelor semnalate în raportul de audit;
- ✓ stabilirea unui cadru procedural cu celelalte organe specializate de control (ANSVSA), prin care să se asigure că este informată de rezultatele controalelor acestor instituții la beneficiarii de finanțare FEADR;
- ✓ reanalizarea deficiențelor identificate în cadrul cererilor de finanțare și luarea măsurilor corespunzătoare;
- ✓ gestionarea corespunzătoare a Registrului debitorilor, în conformitate cu prevederile procedurilor de lucru aprobate, prin inspectarea zilnică de către funcționarii din cadrul APIA, Compartimentul recuperare debite de la nivel central și județean, în vederea urmăririi permanente a realității și corectitudinii informațiilor înscrise în acest registru și a împlinirii termenelor de rambursare/de demarare a procedurii de executare silită a creanțelor bugetare;
- ✓ întreprinderea măsurilor necesare de către AFIR pentru asigurarea unui număr corespunzător de personal calificat și asigurarea funcționării tuturor modulelor sistemului informatic.

Punctul de vedere al entităților auditate

Agenția de plată AFIR și Organismul Delegat APIA, pentru un procent de aproximativ 75% din totalul constatărilor și-au însușit aspectele prezentate de către Autoritatea de Audit. Astfel, au realizat propriile verificări, precum și demersuri în vederea remedierii deficiențelor constatate, demarând totodată procedura de constituire și recuperare a sumelor acordate necuvenit.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În ceea ce privește recomandările formulate în cadrul rapoartelor aferente misiunilor de audit anterioare, dintr-un total de 140 de recomandări de importanță majoră și medie, 53 au fost implementate și 87 sunt în curs de implementare.

Analizând măsurile întreprinse de către AFIR pentru implementarea recomandărilor formulate în anii precedenți, precum și documentele justificative prezentate, s-a observat că Agenția a depus eforturi susținute pentru implementarea recomandărilor Organismului de Certificare în vederea înlăturării deficiențelor semnalate. Astfel, din numărul total de 68 de recomandări formulate, în cursul anului financiar FEADR 2013 și din cele rămase din anii precedenți, Agenția a implementat un număr de 27 de recomandări (40% din total). De asemenea, recomandările rămase neimplementate sau în curs de implementare la data prezentului raport de audit, în număr de 41, vor fi monitorizate în continuare.

O parte din recomandările adresate Agenției au rămas neimplementate din cauza faptului că Agenția nu a demarat sau nu a finalizat încă procesul de recuperare a sumelor plătite necuvenit sau nu au fost inițiate unele modificări în procedurile de lucru sau nu se realizează unele reconcilieri între AFIR și APIA.

Referitor la impactul pe care l-a avut implementarea recomandărilor Autorității de Audit în îmbunătățirea activității Agenției de plăți, menționăm faptul că noile versiuni ale manualelor de proceduri au ținut cont de recomandările primite, acest lucru determinând evitarea apariției anumitor tipuri de deficiențe. De asemenea, realizarea reconcilierilor periodice între AFIR și APIA, aferente Axei II, a ușurat procesul de monitorizare permanentă ce trebuie realizat de către AFIR.

În ceea ce privește Organismul Delegat APIA, evaluarea efectuată a evidențiat faptul că Agenția, deși a întreprins măsuri, acestea nu au fost suficiente pentru înlăturarea tuturor disfuncționalităților semnalate.

Asfel, din numărul total de 72 de recomandări formulate de Organismul de Certificare, Agenția a implementat un număr de 26 de recomandări (36% din total), restul fiind apreciate ca fiind în curs de implementare sau neimplementate. Pe cale de consecință, pentru cele rămase neimplementate sau în curs de implementare a fost reiterată solicitarea ca la nivelul Agenției să se dispună măsurile necesare în vederea stabilirii unui sistem adecvat și unitar de monitorizare permanentă a recomandărilor formulate de auditorii externi, îmbunătățirii procedurilor de lucru în conformitate cu recomandările formulate de auditori și perfecționării continue a pregătirii profesionale a angajaților, astfel încât rezultatul scontat să fie diminuarea cazurilor de neconformitate semnalate. Neimplementarea unui număr semnificativ de recomandări se datorează atât unor constrângeri impuse de sistemul informatic IACS, cât și faptului că Agenția nu a constituit debite pentru recuperarea sumelor acordate necuvenit fermierilor.

Referitor la impactul pe care l-a avut implementarea recomandărilor formulate de Autoritatea de Audit în îmbunătățirea activității

APIA precizăm că implementarea unor recomandări a avut ca rezultat întocmirea raportărilor solicitate de către Comisia Europeană, conform regulamentelor europene. Totodată, în manualele de proceduri privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață pentru anii anteriori au fost detaliate procedurile de verificare a documentelor doveditoare prezentate de fermieri, prin înscrierea de prevederi referitoare la documentele ce trebuie depuse odată cu cererea de plată și la controale administrative ce trebuie efectuate pentru verificarea respectării criteriilor de eligibilitate. În cadrul aceleiași acțiuni, APIA a luat măsura implementării unor funcționalități noi în sistemul IACS, la recomandarea Autorității de Audit, cu impact pozitiv asupra modului de gestionare a cererilor de plată depuse de către fermieri. De asemenea, la recomandarea Autorității de Audit, Agenția a efectuat propriile controale, în urma cărora a stabilit cheltuieli neeligibile decontate beneficiarilor.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

Ca urmare a analizei documentelor și informațiilor referitoare la executarea unor lucrări sau la prestarea unor servicii, în cazul a șase beneficiari de finanțare FEADR au fost identificate unele elemente generatoare de posibile fraude în ceea ce privește suspiciunea de fals în unele din documentele depuse la cererea de plată și crearea de condiții artificiale, în vederea obținerii unor sume ce depășeau plafoanele financiare stabilite pentru măsurile respective.

Autoritatea de Audit a transmis aspectele identificate Departamentului pentru Lupta Antifraudă, inclusiv cu punctul de vedere al Agenției de plăți, cu solicitarea de efectuare a verificărilor de specialitate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru conturile agenției Aviz cu rezerve – diferențe detectate
DA	2,20%	

Analiza datelor prezentate mai sus pune în evidență faptul că rata de eroare estimată la nivelul cheltuielilor declarate CE în anul 2014 se ridică la 2,20%.

6.2.2. Fondul European de Garantare Agricolă

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), derulat prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), a fost introdus prin Regulamentul CE nr. 1290/2005, pentru a îndeplini obiectivele politicii agricole comune ale Uniunii Europene și finanțează, în contextul gestionării comune între statele membre și CE, următoarele cheltuieli efectuate conform legislației comunitare:

- (a) restituiri la export pentru produsele agricole către țările terțe;
- (b) măsurile de intervenție pentru reglarea piețelor agricole;
- (c) plățile directe către fermieri în conformitate cu politica agricolă comună;
- (d) contribuția financiară a CE la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a CE și în țările terțe.

Stadiul implementării FEGA la 31.12.2014

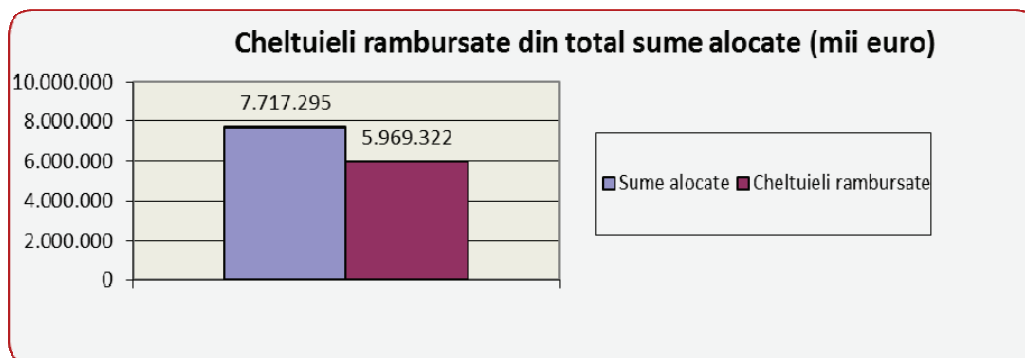
- mii euro -

Alocări UE 2007-2013** cumulat contribuție CE	Sume rambursate de la CE*	Prefinanțare primită de la CE	% Sume rambursate/Alocări UE 2007-2013
7.717.295	5.969.322	0	77,35

Tabelul nr. 8 – Stadiul implementării FEGA la 31.12.2014

Sursa: Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Din datele prezentate mai sus rezultă că până la închiderea exercițiului financiar FEGA 2014, alocările de la Comisia Europeană au fost de 7.717.295 mii euro, față de care au fost realizate rambursări de la Comisia Europeană în valoare de 5.969.322 mii euro, ceea ce reprezintă 77,35% din totalul alocărilor.

Graficul nr. 8 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României din FEGA în perioada 2007-2014

Constatări rezultate în urma auditului de certificare a conturilor FEAGA pentru exercițiul financiar al anului 2014

În conformitate cu cerințele reglementărilor comunitare, pentru auditarea conturilor APIA aferente FEAGA 2014, Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obținerea de asigurări rezonabile privind veridicitatea, integralitatea și exactitatea conturilor transmise Comisiei Europene, precum și buna funcționare a procedurilor de control intern. Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare.

Ca urmare a auditului de certificare a conturilor FEAGA pentru exercițiul financiar al anului 2014, Organismul de Certificare a emis un certificat de audit în care a exprimat o opinie cu rezerve (erori semnificative detectate) pentru conturile APIA și un aviz asupra declarației de asigurare a directorului general al Agenției de plăți care conține o opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere.

Evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006

Dintre principalele constatări rezultate în urma verificărilor desfășurate menționăm:

Populația IACS

- ♦ Ca urmare a activităților desfășurate, în ceea ce privește respectarea de către Agenție a standardului privind delegarea, s-a constatat că procesul de monitorizare desfășurat de către Agenție asupra activității delegate ANSVSA nu este îndeajuns de eficient pentru a permite obținerea asigurării în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor delegate într-un mod satisfăcător și în acord cu reglementările comunitare. Astfel, Acordul de delegare încheiat de Agenția de plăți cu ANSVSA nu conține prevederi explicite cu privire la:

- îndeplinirea responsabilităților organismului delegat;
- descrierea mijloacelor folosite de către acesta în desfășurarea activităților delegate;
- accesul direct al serviciilor de monitorizare (inclusiv auditul intern) ale agenției la documentele și procedurile activități delegate.

De asemenea, în procedurile de lucru ale APIA nu au fost prevăzute acțiuni adecvate de monitorizare a controalelor efectuate de organismul delegat ANSVSA, astfel încât să se poată obține asigurarea realizării corespunzătoare de către acesta a sarcinilor ce i-au fost delegate.

- ♦ În ceea ce privește organismul delegat ANSVSA, acesta nu a stabilit o planificare corespunzătoare a inspecțiilor, astfel încât să se asigure o proporție rezonabilă a numărului de exploatații de verificat comparativ cu numărul inspectorilor implicați. Totodată, organismul delegat nu a instituit proceduri corespunzătoare care să asigure corectitudinea și completitudinea datelor introduse din rapoartele de inspecție în baza de date a ANSVSA, ce ulterior sunt importate și utilizate de către APIA. Mai mult, la nivelul organismului delegat ANSVSA, nu a fost creat un cadru procedural adecvat care să asigure un control intern al calității/supracontrolul inspecțiilor efectuate.

Populația non IACS

- ♦ manualele de proceduri ale APIA pentru schema de sprijin pentru măsura de restructurare și reconversie a plantațiilor viticole nu prevăd care sunt documentele în care se regăsesc informațiile declarate în centralizatorul costurilor întocmit de beneficiari și nici nu specifică verificări cu privire la respectarea legislației contabile și fiscale în vigoare în vederea efectuării unor verificări corespunzătoare a documentelor justificative și a modului în care acestea au fost înregistrate în evidențele tehnice și contabile ale solicitanților de sprijin financiar FEAGA;
- ♦ Agenția de plăți nu a implementat în manualele proprii de proceduri controale privind măsura de restructurare și reconversie viță de vie prin care să se inspecteze în mod corespunzător realizarea lucrărilor efectuate în regie proprie de către beneficiari, materialele încorporate, existența utilajelor utilizate pentru efectuarea lucrărilor etc.

Rezultatele testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2014

Pentru cheltuielile efectuate din Fondul European de Garantare Agricolă în anul financiar 2014, Autoritatea de Audit, în calitate de organism de certificare, a efectuat verificări la sediul central al agenției de plăți APIA, la 8 centre județene și 6 centre locale ale APIA, la 2 organisme delegate pentru schemele FEAGA vizate de IACS, precum și verificări pe teren la 34 de beneficiari.

Din cheltuielile declarate în anul 2014, în valoare de 5.895.077 mii lei, a fost extras un eșantion cuprinzând 529 de elemente aferente unui număr de 492 de dosare, în valoare totală de 267.342 mii lei, reprezentând 4,54% din cheltuielile declarate. În urma testelor de detaliu efectuate au fost identificate erori în sumă totală de 11.024 mii lei, din care 2.135 mii lei pentru tranzacțiile IACS și 8.889 mii lei pentru tranzacțiile non IACS².

Populația FEAGA vizată de IACS

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

- ♦ au fost identificate unele cazuri de interpretare și aplicare necorespunzătoare a conceptului de eroare evidentă de către experții Agenției de plăți. Astfel, au fost identificate cazuri în care reidentificarea de către fermier a unei parcele s-a realizat în alt bloc fizic decât cel în care a fost declarată inițial respectiva parcelă;
- ♦ în unele cazuri, Agenția de plăți nu a realizat în mod corespunzător verificările încrucișate cu baza de date a ANSVSA privitor la numărul de animale deținute de solicitanții de sprijin financiar FEAGA, nefiind valorificate discrepanțele identificate.

² Echivalentul în lei a fost calculat folosind cursul inforeuro valabil în luna decembrie 2014, 1 euro = 4,205 lei.

Populația FEAGA nevizată de IACS

Dintre deficiențele identificate se exemplifică:

- ♦ în unele cazuri, APIA nu a efectuat controalele corespunzătoare privind respectarea și menținerea unor criterii de recunoaștere, realitatea valorii producției comercializate declarate, exactitatea informațiilor furnizate în planul de recunoaștere, nedispunerea de către un membru al grupului de producători a mai mult de 49% din capitalul subscris, realizarea a minimum 75% din valoarea estimată a producției comercializate;
- ♦ într-un caz, beneficiarul nu a realizat suprafețele propuse pentru restructurare în conformitate cu cererea de sprijin, cu planul individual și modificările acestuia și cu proiectul de înființare a plantației.

Tranzacții neoperaționale

Dintre deficiențele identificate, se exemplifică:

- ♦ stabilirea incorectă a unui debit, ceea ce a condus la raportarea unor plăți necuvenite mai mici aferente exercițiului financiar 2014, raportate în Anexa II la Regulamentul CE nr. 908/2014;
- ♦ clasificarea eronată a unor nereguli drept erori administrative și/sau a neregulilor mixte drept nereguli simple, precum și depășirea termenelor prevăzute de procedură în ceea ce privește documentele de transmitere a titlului de creanță.

Recomandări:

- ✓ în ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006, Organismul de Certificare a formulat recomandări punctuale pentru fiecare constatare privind luarea măsurilor ce se impun în vederea remedierii deficiențelor constatate și, după caz, recuperarea sumelor neeligibile;
- ✓ în cazul deficiențelor constatate ca urmare a efectuării testelor de detaliu asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale realizate de APIA pentru exercițiul financiar al anului 2014 s-a recomandat Agenției să asigure gestionarea corectă a erorilor și clasificarea acestora conform prevederilor manualelor de proceduri, să ia măsurile necesare pentru realizarea corespunzătoare a controalelor prevăzute în manualele de proceduri proprii, să înregistreze și să recupereze debitele aferente sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor.

În ceea ce privește evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul CE nr. 885/2006, în general, reprezentanții APIA au agreeat recomandările Organismului de Certificare, urmând ca odată cu efectuarea misiunilor de follow-up, OC să analizeze măsurile de îmbunătățire întreprinse la nivelul agenției.

Referitor la recomandările rezultate ca urmare a testelor de detaliu efectuate asupra tranzacțiilor operaționale și neoperaționale, Agenția și-a însușit în cea mai mare parte aspectele prezentate de către Autoritatea de Audit și a inițiat demersurile necesare în vederea remedierii deficiențelor constatate.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

Organismul de Certificare urmărește și prezintă în raportul de audit, recomandările de importanță majoră și medie formulate în anii anteriori și neimplementate sau parțial implementate de către agenția de plăți. La momentul elaborării raportului de audit, din 176 de recomandări de importanță majoră sau medie, 59 de recomandări au fost implementate (34%), 81 erau parțial implementate (46%) și 36 neimplementate (20%).

În materie de acreditare, dintre recomandările neimplementate sau parțial implementate se menționează:

- ♦ întreprinderea demersurilor necesare pentru remedierea deficiențelor identificate cu privire la securitatea sistemelor informatice și securității fizice și a mediului de lucru, vizând necorelarea fluxurilor informaționale descrise în manualele de proceduri APIA, cu algoritmi operaționali prezentați în specificațiile funcționale ale subsistemelor informatice; lipsa unor componente necesare asigurării securității mediului fizic; lipsa proceselor de management care să asigure continuitatea după dezastre sau căderi ale sistemelor;
- ♦ monitorizarea periodică a documentelor și informațiilor în legătură cu debitele, astfel încât Agenția să se asigure că orice modificare în stadiul debitului este înregistrată cu celeritate în Registrul Debitorilor și apoi preluată în Declarațiile de cheltuieli și Anexa III.

În materie de conformitate, dintre recomandările neimplementate sau parțial implementate se menționează:

- ♦ modificarea Manualului de Procedură privind Restructurarea și Reconversia Plantațiilor Viticole, astfel încât să nu se mai permită depunerea de cereri de plată duble;
- ♦ luarea măsurilor care se impun pentru identificarea pe fonduri (FEAGA sau FEADR) a sumelor din contul de așteptare 473 „Sume în curs de clarificare”;
- ♦ reanalizarea rezultatelor obținute la controlul pe teren (control teledetecție/control clasic) în vederea clarificării diferențelor dintre suprafețele confirmate de APIA și suprafețele confirmate de Organismul de certificare;
- ♦ luarea măsurilor ce se impun pentru a se implementa în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) al APIA aplicarea unitară a sistemului de reduceri și excluderi pentru schemele de plată reglementate de Regulamentul CE nr. 73/2009.

În materie de nereguli ce au generat erori financiare se exemplifică:

- ♦ unele documente doveditoare ale dreptului de utilizare nu probează, într-o manieră suficientă și adecvată, utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal. Impact financiar nerecuperat: 1.869 mii lei;

- ♦ solicitarea la plată a unor cheltuieli nejustificate coroborat cu lipsa unor documente care să probeze efectuarea lucrărilor de către beneficiar. Impact financiar nerecuperat: 1.774 mii lei.

Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru conturile Agenției Aviz cu rezerve – erori semnificative detectate
DA	2,21%	

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Rata de eroare estimată este calculată ca fiind rata de eroare cea mai probabilă plus erorile cunoscute.

6.2.3. Fondul European pentru Pescuit

Fondul European pentru Pescuit (FEP) este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru sectorul pescuitului. Scopul FEP este acela de a sprijini sectorul pescuitului în atingerea obiectivelor stabilite prin reforma Politicii Comune de Pescuit (PCP).

Obiectivele generale ale Fondului European pentru Pescuit vizează:

- dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar;
- dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol;
- susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone;
- susținerea unei implementări adecvate a programului operațional în cadrul Politicii Comune pentru Pescuit.

Alocarea financiară a contribuției publice pe axe, în mii euro, este prezentată în tabelul de mai jos:

- mii euro-

Axa prioritară	Contribuție publică totală 2007-2013	Contribuție FEP	Contribuție națională	Rată de cofinanțare FEP (%)
0	1	2	3	4
Axa 1 – Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare	2.540	1.905	635	75
Axa 2 – Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	171.115	128.336	42.779	75
Axa 3 – Măsuri de interes comun	19.781	14.836	4.945	75
Axa 4 – Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești	49.824	37.368	12.456	75
Axa 5 – Asistență tehnică	18.315	13.736	4.579	75
Total	261.575	196.181	65.394	

Tabelul nr. 9 - Alocarea financiară pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit (AM POP)

Pentru perioada de programare 2007-2013, României i-a fost alocat prin Programul Operațional pentru Pescuit (POP) un buget de 261.575 mii euro din care 196.181 mii euro reprezintă contribuția FEP.

Stadiul implementării programului la data de 31.12.2014 este prezentat în tabelul de mai jos:

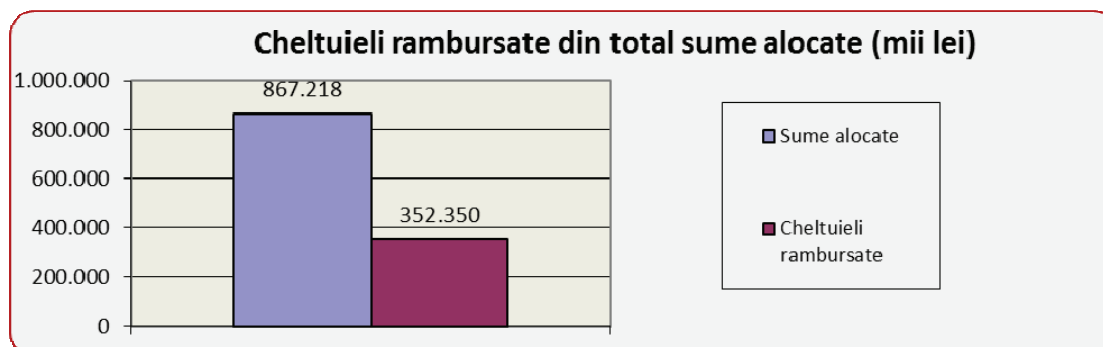
PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2013 (CUMULAT)		CERERI DE FINANȚARE CONTRACTATE		PLĂȚI CĂTRE BENEFICIARI			
			Total valoare proiecte (UE + BS + Beneficiar + chelt. neeligib.)	Contribuție UE din valoarea totală a proiectelor	Total Plăți	FEP	Buget de stat	Rambursări UE
	mii euro	mii lei**	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei
0	1	2	3	4	5= 6+7	6	7	8
PO Pescuit	196.181	867.218	*1.622.973	*910.879	*546.931	*410.198	*136.733	352.350

Tabelul nr. 10 – Stadiul implementării POP la data de 31.12.2014

Sursa: AMPOP

*Nu este inclusă valoarea contractelor reziliate.

**Cursul inforeuro decembrie 2014 (1 euro = 4,4205 lei)

Graficul nr. 9 – Cheltuielile rambursate din totalul sumelor alocate României din FEP în perioada 2007-2013

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare au fost finalizate misiunea de audit de sistem, având ca obiectiv obținerea asigurării rezonabile asupra funcționării sistemului de management și control instituit, precum și misiunea de audit de operațiuni, care a avut ca obiectiv auditarea pe bază de eșantion reprezentativ a cheltuielilor declarate CE în anul 2014. Totodată, a fost efectuată și o misiune suplimentară de audit, verificările având ca obiectiv evaluarea măsurilor întreprinse de către DGP AM POP în vederea implementării recomandărilor solicitate prin Scrisorile Comisiei Europene Ares (2015) nr. 576608 din 11.02.2015 și nr. 1506833 din 08.04.2015 referitoare la întreruperea termenului de plată din FEP.

În urma implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, pe baza opiniei de audit emise de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a reluat procesarea plăților intermediare la nivelul POP.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

La nivelul **Autorității de Management**, cu ocazia auditului de sistem au fost identificate următoarele deficiențe principale, prezentate grupat pe elementele cheie ale sistemului.

Proceduri adecvate pentru selectarea operațiunilor

- ♦ ca urmare a testării modului de exercitare a controalelor efectuate în cadrul Axei prioritare 4 – Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești, atât la nivelul Grupurilor locale de acțiune pentru pescuit (FLAG), cât și în cadrul AM, au fost constatate unele deficiențe în procesul de verificare a conformității, eligibilității, evaluării tehnico-economice și selectării unor cereri de finanțare depuse de solicitanți;

Cu titlu de exemplu, în cazul cererii de finanțare „Reamenajare Balta 3 Valea Bujorului pentru pescuit sportiv: decolmatare, construcție depozit furaje, ponton din lemn, împrejmuire și construcție foișor”, depusă la FLAG Giurgiu de către SC Body All Distribution SRL, în valoare de 443 mii lei, s-a constatat că în cadrul procesului de evaluare-selectare nu au fost justificate corespunzător punctajele acordate de către evaluatorii tehnici și economico-financiar și de către membrii comisiei constituite la nivelul FLAG. Mai mult, având în vedere faptul că Balta 3, pe care urmează a se realiza proiectul, a fost preluată de către beneficiar în baza unui contract de suprafață, iar proprietarul întregului lot de apă a depus la rândul său un proiect pentru Balta 1, există suspiciunea că au fost create condiții artificiale în vederea obținerii unui avantaj economic prin aplicarea unei rate de cofinanțare de 75% (afărentă proiectelor mai mici de 100.000 euro) în loc de 60% (pentru cele care depășesc pragul de 100.000 euro);

- ♦ în cazul unui proiect ce avea ca obiect transformarea în muzeu a cherhanalei tradiționale Sf. Gheorghe în scopul conservării și valorificării în plan turistic a istoriei pescuitului și a comunităților de pescari din Delta Dunării, depus la FLAG Delta de către Asociația de pescari Farul Vechi, cu o valoare a finanțării nerambursabile în sumă de 1.787 mii lei, nu a fost obținută asigurarea rezonabilă că procesul decizional de respingere s-a bazat pe exercitarea unor controale suficiente și adecvate la nivelul FLAG și DGP AM POP. În acest caz, nu s-a asigurat concordanța instrumentării cererii de finanțare cu principiile transparenței și tratamentului egal;

- ♦ în ceea ce privește finanțarea strategiilor de dezvoltare locală în cadrul Axei prioritare 4, potrivit contractelor de finanțare încheiate între DGP AM POP și Grupurile locale de acțiune pentru pescuit, s-a constatat că nu au fost stabilite reguli procedurale privind verificarea de către AM a încadrării valorii în lei a proiectelor selectate de FLAG, în alocarea financiară aferentă fiecărei măsuri din cadrul strategiei. În acest sens, în cazul unui Grup Local de Acțiune pentru Pescuit (FLAG Vrancea) s-a constatat că valoarea în lei a cererilor de finanțare selectate în cadrul unei măsuri a depășit valoarea alocării financiare a măsurii respective.

Verificări adecvate de management

- ♦ ca urmare a verificărilor efectuate cu privire la modul de aplicare a corecțiilor financiare preventive în conformitate cu prevederile art. 28 din OUG nr. 66/2011 s-a constatat că nu au fost stabilite reguli procedurale care să asigure abordarea unitară a modului de regularizare a sumelor reținute în mod preventiv prin aplicarea reducerii procentuale maxime din valoarea cererilor de rambursare depuse de beneficiari.

Exemplificăm: în cazul beneficiarului SC Instirig SA, prin Cererea de rambursare nr. 2, acesta a solicitat suma de 1.439 mii lei aferentă unui contract de lucrări, pentru care a fost autorizată la plată suma de 1.079 mii lei, ca urmare a aplicării în mod preventiv a reducerii procentuale maxime de 25% ca urmare a nerespectării instrucțiunilor de achiziții în derularea procedurii de atribuire a contractului. Compartimentul Control Antifraudă și Nereguli a propus aplicarea unei corecții definitive de 5% din valoarea contractului de lucrări (9.472 mii lei), stabilind în mod eronat valoarea creanței bugetare prin raportare la valoarea lucrărilor stabilite prin contract, și nu la valoarea plăților efectuate în cadrul contractului de lucrări. Prin cererea de rambursare nr. 3, beneficiarul a solicitat restituirea sumei de 288 mii lei reprezentând diferența dintre procentul corecției preventive de 25% aplicate la Cererea de rambursare nr. 2 și procentul corecției de 5% din cheltuielile solicitate la rambursare aferente contractului de lucrări;

- ♦ ca urmare a testării modului de funcționare a controalelor în ceea ce privește verificarea cererilor de rambursare depuse de beneficiarii FLAG s-a constatat că în cazul proiectului „Valorificarea potențialului turistic și piscicol al Dunării Călărășene prin stabilirea de trasee turistice acvatice și dezvoltarea de facilități de transport și cazare lacustră”, beneficiar UAT Județul Călărăși, cheltuielile solicitate la rambursare pentru servicii de consultanță nu au fost justificate cu documente suport corespunzătoare (fără detalieri activităților, a tarifelor și a timpului alocat);

- ♦ în ceea ce privește cadrul procedural prin care AM a stabilit regulile de efectuare a verificărilor de management a cererilor de plată pentru primele acordate în cadrul măsurii 3.1. Acțiuni colective, acțiunea „Crearea și restructurarea organizațiilor de

producători”, s-a constatat că, prin controalele instituite de autoritatea de management, nu se asigură verificarea corespunzătoare a aspectelor specifice măsurii, nefiind prevăzute nici reguli privind monitorizarea ex-post a proiectelor.

- ◆ ca urmare a analizei cadrului procedural și testării modului de funcționare a controalelor efectuate în cadrul AM, în cazul unui contract de achiziție publică de prestări servicii, finanțat din Axa 5 – Asistență tehnică, având ca obiect asistență tehnică pentru dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale a AMPOP, în vederea elaborării și pregătirii implementării Programului Operațional pentru Pescuit 2014-2020, nu a fost obținută asigurarea rezonabilă că la nivelul AMPOP au fost instituite și exercitate controale suficiente și adecvate atât în etapa de evaluare-selecție și contractare, precum și în etapa de verificare a achiziției publice și a verificărilor de management. Printre aspectele constatate se numără lipsa din dosarul achiziției a unor documente sau informații care au stat la baza determinării valorii estimate a contractului, așa cum este prevăzut de art. 5 din OUG nr. 66/2011, precum și deficiențe cu privire la modul de întocmire a documentației de atribuire și procesul de evaluare a ofertelor care au condus la includerea în valoarea contractului de servicii a contravalorii prestațiilor aferente unor experți non cheie. Precizăm că aceștia nu au fost prevăzuți inițial de autoritatea contractantă în stabilirea valorii contractului și nu dețin experiența și calificările solicitate în cazul experților-cheie. În plus, în cadrul documentației de atribuire au fost solicitate cerințe restrictive și nerelevante, precum și cerințe disproporționate în raport cu activitățile solicitate în cadrul contractului. În ceea ce privește contractul încheiat s-a constatat nerespectarea propunerii tehnice și financiare a ofertantului câștigător, fiind redusă perioada de implementare de la 24 la 16 luni, fără a fi redusă proporțional și valoarea contractului, deși propunerea financiară a ofertantului declarat câștigător a fost stabilită pe o perioadă de 24 de luni. Ulterior semnării contractului, a fost diminuat prin act adițional numărul experților-cheie propuși, nefiind astfel respectate obligațiile asumate de către prestator în cadrul ofertei depuse.

Sisteme de contabilitate, de monitorizare și raportare financiară de încredere în formă computerizată

- ◆ ca urmare a verificărilor efectuate cu privire la procesul de elaborare a declarațiilor lunare de cheltuieli și aplicațiilor de plată transmise CE, s-a constatat că sistemul informatic nu furnizează în mod centralizat rapoarte privind suspendările aferente fiecărei cereri de rambursare, efectuate atât la nivelul DGP AMPOP, cât și AC în cadrul procesului de certificare a cheltuielilor;
- ◆ deși a fost implementat în aplicația informatică modulul aferent certificării, au fost constatate diferențe între Declarația de cheltuieli transmisă către ACP în raport cu cea înregistrată în SIMPOP în ceea ce privește debitele recuperate/de recuperat, precum și existența unor necorelări între conținutul declarației de cheltuieli din aplicație și modelul certificatului de plată în cazul proiectelor depuse de beneficiarii publici și finanțate din axa prioritară 4, în sensul că Certificatul de plată din SIMPOP nu are prevăzută rubrica de „Buget local”, componenta valorică a proiectului suportată din bugetul local fiind înregistrată în mod eronat în coloana de „contribuție privată”.

Acțiuni necesare preventive și corective atunci când sunt detectate erori sistemice în urma auditului

- ◆ în ceea ce privește activitatea de constatare a neregulilor, stabilire și recuperare a creanțelor bugetare rezultate din neregulile apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, au fost identificate deficiențe cu privire la modul de aplicare a corecțiilor preventive și calculul creanțelor bugetare, precum și evidențierea în mod necorespunzător a unor debite în Registrul Debitorilor.

La nivelul *Autorității de Certificare și Plată* pentru Programul Operațional pentru Pescuit, principalele deficiențe grupate pe elementele-cheie ale sistemului au fost:

Pista de audit corespunzătoare și sistem electronic computerizat

- ◆ urmare verificărilor efectuate cu privire la acuratețea informațiilor aferente cheltuielilor certificate de ACP și declarate CE în anul 2014 au fost constatate diferențe între sumele raportate CE prin intermediul SFC2007 și cele înregistrate în modulul de certificare din aplicația informatică SIMPOP.

Aranjamente adecvate pentru ca certificarea cheltuielilor să fie de încredere și cu o bază solidă

- ◆ în ceea ce privește activitatea desfășurată de ACP în scopul certificării conformității cheltuielilor declarate, cu normele naționale și comunitare aplicabile, în cazul unui proiect s-a constatat că o sumă declarată în mod eronat cu titlu de debit de către AMPOP a fost scăzută din totalul cheltuielilor certificate și transmise CE, fără a se urmări corectarea de către AM a acesteia;
- ◆ având în vedere perioadele de efectuare a misiunilor de verificare la fața locului din anul 2014 (3-4 zile), s-a constatat că timpul alocat controlului la fața locului, raportat la volumul activităților, a fost relativ scurt, ținând seama și de faptul că în urma auditurilor efectuate la nivelul DGP-AMPOP a fost identificată o serie de nereguli cu impact financiar, precum și de suspiciuni de fraudă, ce au determinat un nivel ridicat al ratelor de eroare în cheltuielile declarate CE.

Aranjamente satisfăcătoare pentru păstrarea unei evidențe a sumelor recuperabile și pentru recuperarea plăților nedatorate

- ◆ referitor la modul de gestionare a evidenței sumelor recuperate și de recuperat aferente FEP au fost constatate neconcordanțe între informațiile înregistrate în Registrul debitorilor de la nivelul ACP și AM, rezultate din stabilirea și înregistrarea în mod eronat a unor creanțe bugetare de către AM.

Misiune de audit suplimentară de follow-up la solicitarea Comisiei Europene

În urma examinării constatărilor și concluziilor prezentate de Autoritatea de Audit în Raportul Anual de Control pentru anul 2014 și având în vedere rata ridicată de eroare, Comisia Europeană nu a putut obține o asigurare rezonabilă cu privire la faptul că acele cheltuieli declarate în cadrul programului sunt lipsite de erori materiale, comunicând în data de 11.02.2015 întreruperea termenului de plată, în conformitate cu prevederile art. 89.1(a) din Regulamentul (UE) nr. 198/2006. Principalele măsuri solicitate de Comisia Europeană pentru reluarea plăților au vizat verificarea de către Autoritatea de Management a naturii erorilor din RAC 2014 și întărirea procedurilor pentru a evita repetarea acestora, precum și înregistrarea de către Autoritatea de

Certificare a cheltuielilor neeligibile din RAC 2014 în registrul de debitorilor și confirmarea către CE a faptului că urmează să corecteze erorile la următoarea aplicație de plată transmisă către CE.

Raportul de audit de sistem al Autorității de Audit a fost finalizat și transmis Comisiei Europene în data de 16.03.2015. Concluzia raportului cu privire la eficiența funcționării sistemului de management și control la nivelul Autorității de Management a fost că sistemul „funcționează parțial, sunt necesare îmbunătățiri substanțiale” (categoria 3), în principal din cauza deficiențelor semnificative identificate la nivelul cerinței-cheie 4 – Verificări adecvate de management. Ca urmare a deficiențelor existente în continuare la nivelul sistemelor de management și control instituite la nivelul POP, Comisia Europeană a decis în data de 08.04.2015 menținerea întreruperii termenului de plată.

Măsuri solicitate de către Comisia Europeană

Comisia Europeană a solicitat ca Autoritatea de Audit să verifice dacă Autoritatea de Management a finalizat măsurile cuprinse în Planul de acțiune pentru implementarea constatărilor misiunii de audit de sistem 2014.

Acțiuni realizate de către Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit a evaluat modificările procedurale efectuate pentru îmbunătățirea verificărilor de management asupra cererilor de rambursare, precum și pentru verificarea achizițiilor derulate de beneficiarii de finanțare. De asemenea, a fost evaluat și modul de implementare a recomandărilor formulate în cadrul raportului de audit de sistem 2014.

În vederea evaluării cerinței-cheie 4 – Verificări adecvate de management - au fost selectate cereri de rambursare verificate și autorizate la plată în perioada 29.04.2015 (data intrării în vigoare a Instrucțiunii nr. 143 privind modificarea Manualului de procedură pentru verificări de management și autorizare plăți) – 25.06.2015. De asemenea, Manualul de procedură pentru atribuirea contractelor de achiziție publică a fost completat prin Instrucțiunea nr. 142/21.04.2015, fiind introduse prevederi procedurale referitoare la verificarea rezonabilității prețurilor și la evitarea apariției situațiilor care pot genera conflicte de interese. Autoritatea de Audit a selectat pentru verificare un număr de 5 cereri de rambursare, în cadrul acestora fiind selectate 6 contracte de achiziție, verificate și avizate de către AM.

Din cele 6 dosare de achiziție analizate, într-un caz s-au constatat deficiențe în legătură cu avizarea unui act adițional la contractul de lucrări prin care a fost prelungit termenul de execuție, deși acesta a reprezentat unul din factorii de evaluare stabiliți în documentația de atribuire.

Concluzii

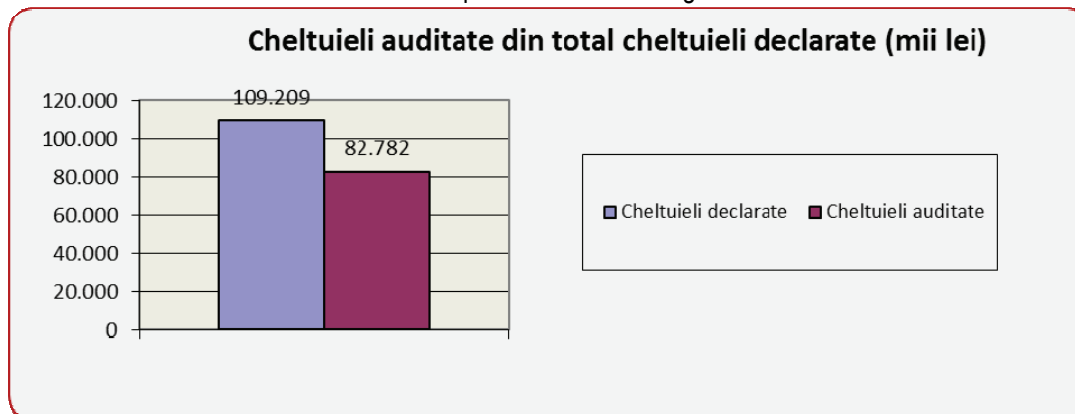
Din activitatea de audit desfășurată și pe baza măsurilor întreprinse de către DGP AMPOP pentru înlăturarea deficiențelor s-a constatat îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control.

Concluzia cu privire la eficiența funcționării sistemului de management și control al Programului Operațional pentru Pescuit a fost pentru autoritatea de management că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2).

În urma implementării măsurilor corective de către autoritățile naționale responsabile, pe baza opiniei de audit emisă de Autoritatea de Audit și pe baza propriei evaluări, Comisia Europeană a reluat procesarea plăților intermediare la nivelul POP în data de 28.07.2015.

A. Constatări din auditul de operațiuni

În anul 2014, pentru Programul Operațional Pescuit au fost auditate cheltuieli declarate Comisiei Europene, în sumă totală de 109.209 mii lei. Eșantionul auditat a cuprins 118 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene de 82.782 mii lei, ceea ce reprezintă 75,80% din cheltuielile certificate pentru anul 2014. În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu un impact financiar în sumă de 8.124 mii lei. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor în sumă 177 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 7.947 mii lei.

Graficul nr. 10 – Cheltuielile auditate din totalul cheltuielilor declarate CE în anul 2014 privind FEP

În ceea ce privește [aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice](#), au fost constatate abateri pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 4.606 mii lei impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 al acestor corecții fiind de 177 mii lei. Dintre aceste abateri se exemplifică:

♦ în cazul proiectului “Fermă pentru creșterea intensivă a peștelui - Ostroveni”, beneficiar SC ECO NRG SRL, s-au constatat

deficiențe cu privire la modul de atribuire a unui contract de lucrări de construcții, optimizare proiect și achiziție de instalații, utilaje și echipamente cu montaj, atât documentația de atribuire, cât și oferta declarată câștigătoare fiind neconforme. Având în vedere că nu au fost respectate prevederile HG nr. 28/2008, instrucțiunile din 02.07.2008 (actualizate) de aplicare a unor prevederi din HG nr. 28/2008 instrucțiuni aprobate cu Ordinul MDLPL nr. 863/2008 (cu modificările din Ordinul MDRL nr. 276/2009), instrucțiunile privind procedura simplificată de achiziții aplicată de beneficiarii privați, s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului de lucrări, respectiv suma de 4.225 mii lei, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2014 fiind în cuantum de 69 mii lei.

În ceea ce privește modul de respectare a [condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor](#) au fost constatate abateri, dintre care se menționează:

- ♦ în cazul proiectului „*Înființare fermă piscicolă în localitatea Chevereșu Mare*”, beneficiar SC Complex Lac Chevereșu SRL, s-a constatat autorizarea eronată la plată a sumei de 194 mii lei, reprezentând cheltuieli pentru execuția de foraje, în condițiile în care în dosarul cererii de rambursare nu se regăsesc documente justificative aferente cantităților solicitate la decontare;
- ♦ în cazul proiectului „*Depozit frigorific pește, secție reambalare pește, birouri și utilități*”, beneficiar SC Ocean Fish SRL, s-a constatat autorizarea eronată la plată a unor cheltuieli în sumă totală de 170 mii lei, reprezentând servicii de consultanță, realizate în subantrepriză, precum și servicii de elaborare a studiului de fezabilitate, neprevăzute în contractul de achiziție. În acest caz nu au fost respectate prevederile art. 3 și art. 11 din HG nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013;
- ♦ în cazul proiectului „*Construire fermă piscicolă*”, beneficiar SC MAXAGRO FARM SRL, s-a constatat decontarea necuvenită a sumei de 60 mii lei, reprezentând contravaloarea unor categorii de lucrări neexecutate, rezultate din nerealizarea forajelor la adâncimea prevăzută în proiectul tehnic, devizul ofertă și situațiile de lucrări atașate cererii de rambursare, precum și cheltuieli aferente unor elemente de finisaje prevăzute în proiect pentru magazia de furaje;
- ♦ în cazul proiectului „*Înființare fermă de acvacultură la SC VIDELI SRL*”, beneficiar SC VIDELI SRL, s-a constatat autorizarea eronată a sumei totale de 36 mii lei reprezentând cheltuieli neeligibile aferente unor articole de lucrări ce nu corespund cu datele tehnice înscrise în fișa de foraj, erori de calcul a unor cote de cheltuieli (cotele de salarii în sarcina angajatorului, cota de cheltuieli indirecte și profit și cota de șomaj a angajatorului), precum și o diferență rezultată din aplicarea eronată a unui procent de 5% reprezentând cota de șomaj a angajatorului solicitată de beneficiar, față de procentul de 0,5% prevăzut în legislația fiscală. În acest caz au fost încălcate prevederile art. 3 din HG nr. 442/2009 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit prin Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013;
- ♦ în cazul proiectului „*Îmbunătățire căi de acces spre ferma piscicolă Arceru și fluviul Dunărea, în comuna Ciupercenii Noi, județul Dolj*”, beneficiar primăria Ciupercenii Noi, s-a constatat autorizarea eronată la plată a unor cheltuieli în sumă de 20 mii lei aferente unor categorii de lucrări din capitolul din deviz „Scurgerea apelor”, executate în cadrul unui contract de lucrări. Ca urmare a vizitei la fața locului efectuate în cadrul auditului, s-a constatat că podețele tubulare amplasate pe drumul de acces propus pentru îmbunătățire nu corespund din punct de vedere al caracteristicilor tehnice cu cele prevăzute de proiectul tehnic și de contractul de lucrări.

Recomandări:

În ceea ce privește *auditul de sistem*, pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul *autorității de management* au fost formulate recomandări cu privire la:

- ✓ exercitarea unor controale suficiente și adecvate atât la nivelul Grupurilor Locale de Acțiune pentru Pescuit, cât și la nivelul DGP AMPOP, astfel încât să se asigure aprobarea finanțării numai a proiectelor care îndeplinesc condițiile stabilite prin reglementările comunitare și naționale;
- ✓ stabilirea unor reguli procedurale adecvate cu privire la modul de aplicare a corecțiilor, precum și de regularizare a sumelor ca urmare a definitivării corecțiilor financiare prin realizarea reconcilierilor între structurile implicate;
- ✓ asigurarea unor controale adecvate în etapa de verificare a cheltuielilor aferente serviciilor de consultanță solicitate la rambursare;
- ✓ instituirea unor controale corespunzătoare particularizate specificului măsurilor care prevăd acordarea de prime/compensații;
- ✓ stabilirea de reguli privind monitorizarea ex-post a proiectelor;
- ✓ exercitarea unor controale suficiente și adecvate în etapa de derulare și verificare a procedurilor de atribuire a contractelor de asistență tehnică finanțate din Axa prioritară 5 și în etapa verificărilor de management;
- ✓ asigurarea de structuri integrate de informație corespunzătoare întregului flux financiar al programului operațional.

Pentru remedierea deficiențelor constatate la nivelul *Autorității de Certificare și Plată* au fost formulate recomandări cu privire la soluționarea diferențelor aferente aplicațiilor de plată înregistrate în modulul informatic SIMPOP, astfel încât să se asigure concordanța acestora cu raportările efectuate prin SFC, stabilirea unor perioade de verificare adecvate astfel încât să se asigure timpul necesar efectuării misiunilor la fața locului, verificarea corectitudinii înregistrării debitelor de către AM, inclusiv în titlurile de creanță revizuite în cazul tuturor proiectelor pentru care au fost aplicate corecții preventive, precum și reconcilierea datelor înscrise în registrele debitorilor de la nivelul ACP și AM.

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni au fost formulate recomandări, în vederea aplicării de corecții financiare, potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperării sumelor plătite necuvenit.

Punctul de vedere al entităților auditate

În general, AMPOP și ACP și-au însușit recomandările formulate, fiind stabilite termene de implementare, urmând ca în cadrul misiunii de audit următoare să fie evaluat modul de aducere la îndeplinire a acestora.

Pentru neregulile identificate în urma misiunii de audit de operațiuni, AMPOP și-a însușit în general recomandările și a demarat procedura de constatare a neregulilor.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În ceea ce privește recomandările formulate prin rapoartele de audit de operațiuni precedente, din 89 de recomandări AMPOP a luat măsuri de înlăturare a neregulilor atât prin recuperarea sumelor plătite necuvenit, cât și prin îmbunătățirea procedurilor de lucru și monitorizarea cu privire la îndeplinirea indicatorilor de rezultat, fiind implementat integral un număr de 65 de recomandări, iar 24 de recomandări cu un impact financiar total în valoare totală de 20.384 mii lei sunt neimplementate/în curs de implementare.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

Pentru Programul Operațional pentru Pescuit, în urma verificărilor efectuate, au fost transmise opt sesizări către Departamentul de Luptă Antifraudă ca urmare a identificării unor elemente generatoare de suspiciuni de fraudă. Cazurile semnalate au vizat, cu titlu de exemplu, inadvertențe în cadrul documentelor justificative depuse de beneficiar la cererile de plată, autorizarea eronată la plată a unor cheltuieli în cadrul cererilor de rambursare auditate, precum și derularea unei proceduri de atribuire a unui contract de lucrări, în cadrul căreia au fost constatate diferențe în ceea ce privește documentația de achiziție (între dosarele arhivate la autoritățile de la nivel central și regional și cele de la nivelul beneficiarului).

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	8,82%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată prin extrapolarea erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni la nivelul întregii populații de audit.

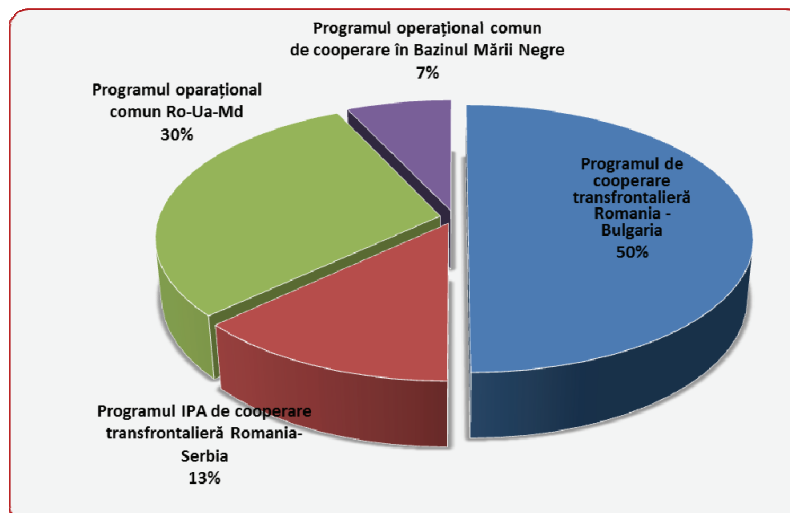
6.3. Programe de cooperare și vecinătate

Pentru dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile Uniunii Europene, în cadrul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, România asigură gestionarea asistenței financiare nerambursabile din partea Comisiei Europene, în sumă totală de 266.530 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013. De asemenea, pentru asigurarea dezvoltării cooperării între Uniunea Europeană și zona est-europeană, prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, România gestionează suma de 154.837 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013.

Din suma totală de 421.367 mii euro sunt finanțate următoarele 4 programe, respectiv:

- Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia, finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare;
- Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat;
- Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

Mai jos este prezentată alocarea financiară pentru perioada 2007-2013, în procente, la nivel de program:

Graficul nr. 11 – Alocarea financiară pentru programele de cooperare teritorială europeană în perioada de programare 2007-2013

Din graficul prezentat rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o are Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria cu 50,6% din total.

Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate

Potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stadiul implementării programelor, la data de 31.12.2014, se prezintă după cum urmează:

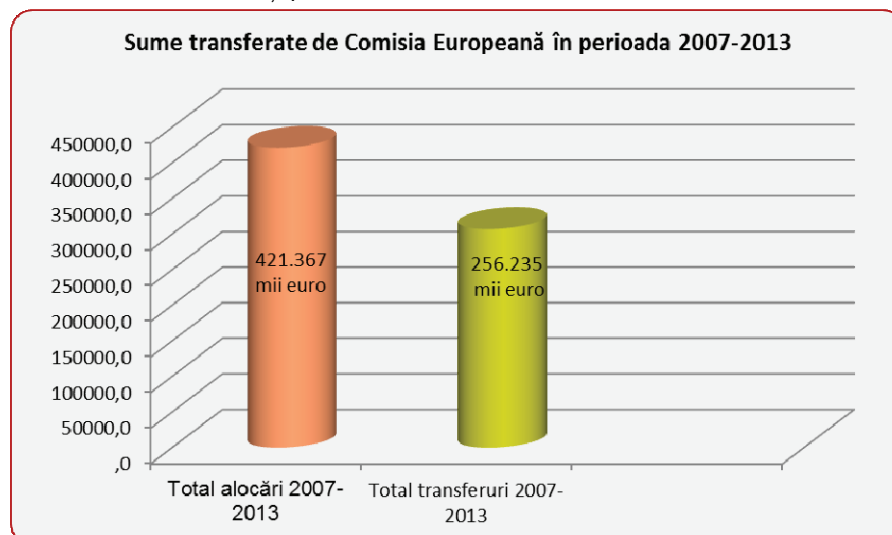
PROGRAM	Alocare financiară pentru perioada 2007-2013	Sume contractate	Sume plătite către beneficiari	Sume transferate de Comisia Europeană	Rata de absorbție
	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE
	mii euro	mii euro	mii euro	mii euro	%
0	1	2	3	4	5 = 4/1
PCT România-Bulgaria	213.414	288.724	137.889	120.475	56,45
PCT România-Serbia	53.116	57.974	27.487	21.558	40,59
POC România-Ucraina-Republica Moldova	126.718	132.267	73.098	93.113*	73,48
POC Marea Neagră	28.119	30.431	16.268	21.089*	75
TOTAL	421.367	509.396	254.742	256.235	60,81

Tabelul nr. 11 – Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate la data de 31.12.2014

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

*Sumele plătite beneficiarului sunt mai mici decât sumele transferate de CE din cauza sistemului de plăți specific celor două programe operaționale deoarece plățile efectuate de CE corespund nevoilor financiare ale programelor, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 121% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 61% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

Graficul nr. 12 – Sumele transferate României de către Comisia Europeană în perioada 2007-2013

Principalele aspecte rezultate din auditul programelor de cooperare și vecinătate

În raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru programele de cooperare transfrontalieră, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene până la 31 decembrie al fiecărui an pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria și Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia. Raportul anual de control se întocmește la nivel de program și este însoțit de o opinie de audit. Pentru Programul operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova și Programul operațional comun Bazinul Mării Negre, Autoritatea de Audit realizează acțiuni de audit de certificare a veniturilor și cheltuielilor.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli auditate Total	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Achiziții publice	Alte domenii
			Impactul corecțiilor financiare în cheltuielile auditate	Impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuielile auditate
0	1	2=3+4	3	4
PCT România-Bulgaria	100.476	1.879	1.519	360
PCT România-Serbia	28.543	198	11	187
POC România-Ucraina-Republica Moldova	44.766	43	0	43
POC Marea Neagră	8.365	0	0	0
TOTAL	182.150	2.120	1.530	590

Tabelul nr. 12 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.3.1. PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-BULGARIA finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectivul general al programului este acela de a reuni persoanele, comunitățile și economiile zonei transfrontaliere România-Bulgaria și de a sprijini crearea de către acestea a unei zone de cooperare care să valorizeze resursele și avantajele sale umane, naturale și ecologice, bazându-se pe o abordare durabilă.

La data de 31.12.2014, pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria (PCT RO-BG) s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 135,29%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 56,45% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate.

În anul 2014, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală 169.084 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 32 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 100.476 mii lei, ceea ce reprezintă 59,42% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014, în sumă de 1.879 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 1.519 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 360 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat evaluarea modului de funcționare a sistemului de management și control al programului, principalele deficiențe constatate au vizat aspecte precum :

- ♦ în timpul verificărilor unei invitații publice, derulată pentru implementarea în Bulgaria a proiectului „Bridging the Gaps: Integrated cross-border business infrastructure and services in Silistra District-Călărași Country”, s-a constatat că beneficiarul bulgar nu a respectat prevederile Decretului Consiliului de Miniștri nr. 69/2013, pe parcursul evaluării nefiind respectate principiile transparenței și tratamentului egal, drept pentru care s-a recomandat aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului de lucrări;
- ♦ din verificarea unei proceduri de achiziție publică, derulată de Primăria Mangalia în vederea încheierii contractului de lucrări din cadrul proiectului „Callatis Nautical Club”, s-a constatat că beneficiarul român nu a respectat principiul nediscriminării și tratamentului egal în evaluarea și selecția ofertanților, prin introducerea unor cerințe nelegale în documentația de atribuire, fiind recomandată aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului de lucrări;
- ♦ modul necorespunzător de implementare a măsurilor corective întreprinse de entitățile auditate în vederea implementării recomandărilor formulate în rapoartele de audit emise de Autoritatea de Audit. Pentru anumite proiecte s-a constatat că în ceea ce privește recuperarea debitelor aferente corecțiilor financiare aplicate beneficiarilor bulgari, Autoritatea de Management recuperează doar suma aferentă FEDR din totalul debitului stabilit, fără a se asigura și de recuperarea sumelor reprezentând cofinanțarea națională. Astfel, Autoritatea de Management nu respectă prevederile Acordului privind managementul financiar și controlul la nivelul Programului de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013, cu modificările și completările ulterioare.

În cadrul misiunii s-a urmărit și modul de implementare a măsurilor corective întreprinse de entitățile auditate pentru implementarea recomandărilor formulate în rapoartele de audit anterioare. Din cele 68 de constatări și recomandările aferente acestora au fost implementate integral recomandările specifice unui număr de 24 de constatări, ceea ce reprezintă un procent de implementare integrală a recomandărilor de 35,29%.

Concluzia generală la nivelul sistemului de management și control al Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria 2007-2013, privind conformitatea cu cerințele-cheie este că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoBG.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ în cadrul proiectului „Joint Risk Monitoring during Emergencies in the Danube Area Border” implementat de Ministerul de Interne Bulgar, autoritatea contractantă a acordat o perioadă de tip insuficientă/restrictivă între data la care a fost publicat anunțul de participare și data deschiderii ofertelor pentru adjudecarea contactului privind furnizarea vehiculelor de salvare, stins incendii și laborator mobil. A fost restricționat accesul potențialilor ofertanți la documentația aferentă licitației, încălcându-se prevederile art. 38 (3) din Directiva UE nr. 18//2004, urmând a fi aplicată o corecție de 10% din valoarea contractului, respectiv 843 mii lei;
- ♦ în cadrul aceluiași proiect au fost identificate cheltuieli neeligibile în sumă de 351 mii lei, reprezentând taxa pe valoare adăugată solicitată la rambursare, care, potrivit prevederilor art. 10 pct 1 lit. g din Ordinul MFP nr. 3364/2009 cu modificările și completările ulterioare, nu este eligibilă.

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013	Calificativul pentru sistemele de control examinate
DA	2,13%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

6.3.2. PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA-REPUBLICA SERBIA finanțat din Instrumentul de Asistență pentru Preaderare

Obiectivul general al programului este acela de a utiliza proiectele transfrontaliere comune și acțiunile comune derulate de părțile interesate din România și Serbia ca bază pentru o dezvoltare socio-economică mai echilibrată și durabilă în zona de frontieră româno-sârbă.

La data de 31.12.2014, pentru Programul IPA de cooperare transfrontalieră România-Republica Serbia (PCT RoSe), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 109,15% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 40,59% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

În anul 2014, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 48.041 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 30 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 28.543 mii lei, ceea ce reprezintă 59,41% din cheltuielile declarate în anul 2014.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2014, în sumă de 198 mii lei.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 11 mii lei și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 187 mii lei.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PCT RoSe s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

- ♦ existența unor neconcordanțe între informațiile din declarațiile de validare a cheltuielilor de la Controlul de Prim Nivel Serbia, rapoartele de verificare la fața locului și informațiile din listele de verificare utilizate. De asemenea, o parte din întrebările din lista de verificare sunt nerelevante, iar anumite riscuri identificate de către controlori în activitatea de verificare nu sunt transpuse în lista de verificare. În concluzie, listele de verificate utilizate de către controlorii de prim nivel nu reflectă în întregime verificările realizate și nu reprezintă o bază clară pentru pista de audit;
- ♦ lista de verificare utilizată în cadrul Autorității de Management pentru verificarea cererilor de rambursare și a rapoartelor de progres pentru proiectele de asistență tehnică conține aceleași 9 întrebări pentru verificarea administrativă a cererilor de rambursare ca și Lista de verificare utilizată de către Direcția Autorizare Programe conform manualului de management financiar al asistenței tehnice, astfel că aceste verificări se dublează.

În cadrul misiunii s-a urmărit și modul de implementare a măsurilor corective întreprinse de entitățile auditate pentru implementarea recomandărilor formulate în rapoartele de audit anterioare. Din cele 38 de constatări și recomandările aferente acestora au fost implementate integral recomandările specifice unui număr de 16 constatări reprezentând un grad de implementare integrală a recomandărilor de 42,1%

B. Constatări din auditul de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoSe.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ cheltuielile aferente achiziționării unui număr de 42 de stații de lucru de tip end user, precum și a sistemului inteligent de comunicații (1 centrală telefonică PABX și 20 de terminale), respectiv suma de 187 mii lei, reprezintă cheltuieli neeligibile, întrucât aceste echipamente nu își justifică necesitatea în cadrul proiectului fiind utilizate în activitatea curentă a Consiliului Județean Caraș Severin;
- ♦ utilizarea unui criteriu restrictiv de calificare stabilit de Municipality Negotin în fișa de date pentru angajarea unui expert-cheie pentru materiale promoționale, evenimente de informare și campanii media, solicitându-se ca expertul cheie să dețină o "diplomă în domeniul științelor sociale sau de învățământ de nivel secundar cu un minimum de curs de fotografie și/sau proiectare". În conformitate cu secțiunea 2.2., punctul 9 din liniile directoare comunitare pentru stabilirea corecțiilor financiare care trebuie făcute la cheltuielile finanțate de UE în cadrul gestionării partajate, pentru nerespectarea normelor privind achizițiile publice, aprobat prin Hotărârea CE nr. C (2013) 9527, s-a recomandat aplicarea unei rate de corecție de 10% din valoarea contractului (9 mii lei).

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2014	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,43%	Sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

6.3.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA-UCRAINA-REPUBLICA MOLDOVA finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Obiectivul general al programului este acela de a îmbunătăți situația economică, socială și cea a mediului înconjurător în aria programului, în contextul unor granițe sigure, prin intensificarea contactelor dintre partenerii de pe fiecare parte a graniței. Acest scop va fi urmărit în spiritul parteneriatului și cooperării care încurajează activitățile și contactele transfrontaliere și aduce îmbunătățiri tangibile infrastructurii.

Pentru Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova (POC RoUaMd), gradul de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 este de 104,38% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 73,48% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade. Această diferență este explicată prin faptul că plățile efectuate de CE corespund nevoilor financiare ale programului, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management și nu pe sumele efectiv plătite beneficiarilor.

Principalele constatări

Deficiența identificată a vizat operațiunile desfășurate în cadrul proiectului „Cross-border co-operation initiatives regarding mental health of teenagers in the neighbourhood area of Romania and Republic of Moldova - SMADO” beneficiar fiind Partner-Initiative Group for Local Development Association. În urma examinării documentației de contractare și rambursare, corelate cu contractele de muncă, s-a constatat că tariful plătit pentru medicul pediatru a depășit nivelul tarifar stabilit în cadrul politicii salariale curente a organizației, fiind identificată o cheltuială neeligibilă în sumă de 43 mii lei.

Cu privire la implementarea recomandărilor de audit formulate în rapoartele anterioare de audit extern, s-a constatat faptul că din 4 recomandări formulate, 2 au fost implementate, gradul de implementare fiind de 50%.

Opinie Autoritatea de Audit

Pe baza verificărilor efectuate s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare pentru anul 2014 prezentate Comisiei Europene sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului operațional comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 și în consecință că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte.

6.3.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat

Obiectivul global al programului este de a sprijini o dezvoltare economică și socială mai puternică în regiunile din bazinul Mării Negre, bazată pe parteneriate regionale solide și strânsă cooperare. Acest obiectiv se bazează pe promovarea dezvoltării locale, valorile locale comune, promovarea egalității de șanse, îndeosebi reducerea discriminărilor între sexe și valorizarea contribuției femeilor la dezvoltarea economică și socială, îmbunătățirea sustenabilității activităților în domeniul mediului înconjurător, îndeosebi a acelora cu impact regional, precum și promovarea integrării culturale și a schimburilor reciproce între comunitățile din bazinul Mării Negre.

La data de 31.12.2014, pentru Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre (POC Marea Neagră), se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2013 de 108,22%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 75% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate. Această diferență este explicată prin faptul că plățile efectuate de Comisia Europeană corespund nevoilor financiare ale programelor, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management și nu pe sumele efectiv plătite beneficiarilor.

Principalele constatări

Deficiențele constatate au vizat modul de realizare a auditului proiectelor de către firma de audit Lexexpert Audit SRL Galați, respectiv definirea populației din care a fost extras eșantionul și respectarea metodologiei de audit agreeate cu Autoritatea Comună de Management. Întrucât auditul s-a desfășurat asupra cererilor de plată depuse de beneficiari în anul 2014 și nu asupra cererilor de plată plătite în anul 2014, au fost identificate situații în care cererile verificate în cadrul misiunii de audit se aflau în anul 2014 în proces de verificare de către Autoritatea Comună de Management, plata efectuându-se în anul 2015.

Cu privire la implementarea recomandărilor de audit formulate în rapoartele anterioare de audit extern s-a constatat faptul că

din 3 recomandări rămase în implementare la data raportului de audit, 2 au fost implementate și o recomandare va fi implementată în perioada următoare de programare, gradul de implementare a recomandărilor fiind de 66,67%.

Opinie Autoritatea de Audit

Pe baza verificărilor efectuate s-a obținut o asigurare rezonabilă că situațiile financiare pentru anul 2014, prezentate Comisiei Europene sunt corecte și prezintă cu fidelitate, în toate aspectele materiale, poziția financiară a Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2007-2013 și în consecință că tranzacțiile de la baza lor sunt legale și corecte, cu excepția sumelor constatate ca neeligibile prin Raportul de audit al proiectelor întocmit de Lexexpert Audit SRL și raportate de Autoritatea Comună de Management prin Raportul anual de implementare.

6.4. Alte categorii de fonduri

Având în vedere prevederile comunitare specifice pentru Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii și pentru Fondul European de Ajustare la Globalizare, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene.

- mii lei -

Program Operațional	Cheltuieli auditate	Impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile auditate	Achiziții publice	Alte domenii
			Impactul corecțiilor financiare în cheltuielile auditate	Impactul cheltuielilor neeligibile în cheltuielile auditate
PG Solid	58.988	2.132	2.130	2
Fondul European de Ajustare la Globalizare	6.844	14	0	14
TOTAL	65.832	2.146	2.130	16

Tabelul nr. 13 – Cheltuielile declarate CE din care a fost extras eșantionul, cheltuielile auditate și impactul financiar stabilit în cheltuielile auditate

6.4.1. Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii (PG SOLID)

Programul General Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe. Au fost derulate două misiuni de audit ce au vizat cheltuielile declarate eligibile de către Autoritatea Responsabilă în cadrul programelor anuale 2012 la nivelul celor patru fonduri din cadrul PG SOLID - Fondul European pentru Refugiați 2008-2013, Fondul European de Returnare 2008-2013, Fondul European de Integrare a Resortisanților Țărilor Terțe 2007-2013 și Fondul pentru Frontierele Externe 2007-2013.

În anul 2014, pentru acest program au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 101.793 mii lei. Eșantionul de proiecte auditat a cuprins 15 proiecte cu o valoare a cheltuielilor declarate de 58.988 mii lei, ceea ce reprezintă 57,95% din cheltuielile declarate pentru programele anuale 2012.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar, în cazul unui număr de două proiecte fiind propuse corecții financiare în sumă totală de 2.132 mii lei aferente cheltuielilor declarate Comisiei Europene pentru programele anuale 2012.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PG SOLID s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

- ♦ Autoritatea Responsabilă din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu a asigurat existența și funcționarea unui sistem informatic de colectare a datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, specific PG SOLID;
- ♦ Autoritatea Responsabilă nu a elaborat o procedură de lucru care să prezinte modalitatea de testare a controalelor la nivelul Autorității delegate pentru asistența acordată prin Fondul pentru frontierele externe 2007-2013, selectarea proiectelor care vor fi testate și care vor fi acțiunile Autorității Responsabile în cazul în care Autoritatea Delegată nu își îndeplinește sau își îndeplinește necorespunzător sarcinile delegate;
- ♦ În cazul unor proceduri de achiziție publică derulate de Centrul Național SIS, în calitate de beneficiar final al Fondului pentru frontierele externe 2007-2013, s-a constatat că în anunțul de participare și fișa de date a achiziției a fost impusă o cerință minimă de calificare considerată restrictivă, respectiv „obținerea avizului de securitate industrială”. Pentru limitarea concurenței și încălcarea principiul tratamentului egal s-a impus aplicarea unor corecții financiare.

B. Constatări din auditul de operațiuni

În cadrul acestei acțiuni de audit, deficiențele identificate au vizat procedurile de achiziții publice și efectuarea de cheltuieli neeligibile, din care exemplificăm:

- ♦ în cadrul proiectului „Continuarea reamenajării oficiilor consulare ale României – reamenajare sediu secție consulară Beijing”, Ministerul Afacerilor Externe a aprobat decontarea unor cheltuieli cu organizarea de șantier și a unor cheltuieli indirecte (operaționale), cu depășirea baremurilor legale, încălcându-se astfel prevederile HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice care stabilește plafoane procentuale maxime pentru aceste tipuri de cheltuieli. Impactul financiar al deficienței constatate a fost de 2 mii lei.

Cazuri transmise la Departamentul pentru Lupta Antifraudă

În ceea ce privește Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii (PG SOLID), ca urmare a verificărilor efectuate în cazul unui beneficiar a fost identificată posibila existență a unui conflict de interese. Autoritatea de Audit a sesizat Departamentul pentru Lupta Antifraudă cu privire la aspectele constatate, în vederea investigării acestora.

În urma verificărilor efectuate, cu excepția deficiențelor constatate, s-a obținut o asigurare rezonabilă privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor declarate. Cu privire la implementarea recomandărilor de audit formulate în rapoartele anterioare de audit extern, s-a constatat faptul că din 16 recomandări, 9 au fost implementate și 7 sunt în curs de implementare, rezultând un grad de implementare de 56,25%

Ratele de eroare proiectate la nivelul fondurilor din cadrul programelor sunt:

Fonduri	Fond afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate în anul 2013
Fondul european de integrarea resortisanților țărilor terțe	NU	0
Fondul european pentru refugiați	NU	0
Fondul european de returnare	NU	0
Fondul pentru frontierele externe	NU	0,04%

6.4.2. Fondul European de Ajustare la Globalizare (FEG)

În conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1927/2006, obiectivul Fondului European de Ajustare la Globalizare (FEG) este de a stimula creșterea economică și de a crea mai multe locuri de muncă în Uniunea Europeană, cu scopul de a permite Comunității să ofere ajutor lucrătorilor care și-au pierdut locurile de muncă ca urmare a schimbărilor structurale majore din structura comerțului mondial datorate globalizării.

Ca urmare a disponibilizărilor de la SC România Mechel Câmpia Turzii SA, produse ca urmare a declinului economic accentuat al societății Mechel SA, ca rezultat al schimbărilor majore intervenite în structura comerțului mondial ca urmare a globalizării, în conformitate cu criteriile de intervenție ale FEG prevăzute la art. 2 lit. a) din Regulamentul CE nr. 1927/2006, România a depus, în data de 21.12.2012, cererea EGF/2012/010 România Mechel pentru o contribuție din FEG.

Acest fond a fost alocat României prin *Decizia CE nr. 8147/28.10.2014* de acordare a unei contribuții financiare din FEG pentru finanțarea unor măsuri active pe piața forței de muncă în urma disponibilizărilor de la SC Mechel Câmpia Turzii din România. A fost mobilizată din FEG pentru România suma de 3.571 mii euro, ceea ce reprezintă 50% din totalul costurilor eligibile aprobate, de 7.142 mii euro. Ulterior aprobării de către Comisia Europeană a cererii de finanțare, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), în calitate de autoritate națională responsabilă pentru implementarea FEG, a renunțat la implementarea măsurii *Asistență pentru inițierea de activități independente* în valoare de 3.750 mii euro. Valoarea finală eligibilă a cererii EGF/2012/010 România Mechel a devenit astfel de 3.392 mii euro, din care suma de 1.696 mii euro reprezintă contribuție din Fondul European de Ajustare la Globalizare.

Cererea se referă la 1.513 disponibilizări, din care 1.441 au avut loc la SC Mechel Câmpia Turzii SA și alte 72 de disponibilizări la producătorul SC Mechel Reparații Târgoviște, estimându-se un număr de 1.000 de lucrători care ar putea să beneficieze de măsurile FEG.

Conform art. 3 din Regulamentul CE nr. 1927/2006, scopul subvenției acordate din Fondul European de Ajustare la Globalizare este de a contribui la finanțarea operațiunilor care cad sub incidența următoarelor tipuri de măsuri:

- asistență pentru căutarea unui loc de muncă, orientare profesională, inclusiv competențe în domeniul tehnologiei informațiilor și comunicării (TIC) și certificarea experienței dobândite, asistență în domeniul reorientării profesionale și promovarea spiritului antreprenorial sau ajutor pentru desfășurarea de activități independente;
- măsuri speciale, pe o durată limitată, cum ar fi alocații pentru căutarea unui loc de muncă, alocații de mobilitate sau alocații acordate persoanelor care participă la activități de învățare continuă și de formare;
- măsuri pentru a-i stimula în special pe lucrătorii defavorizați sau în vârstă să rămână sau să se întoarcă pe piața muncii;
- la inițiativa statului membru, FEG poate finanța activități de pregătire, gestionare, informare și publicitate, precum și activități de control, pentru punerea în aplicare a acestuia.

Auditul de sistem desfășurat de Autoritatea de Audit, a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

Principalele constatări

A. Constatări din auditul de sistem

Principalele deficiențe constatate cu privire la funcționarea sistemului de management și control stabilit la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) au vizat următoarele aspecte:

- ♦ verificările efectuate de către OI POS DRU (Direcția OI POS DRU din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice), în calitate de Autoritate de Management pentru FEG, asupra Cererii de plată nr. 1 depusă de beneficiarul AJOFM Cluj nu au fost documentate suficient astfel încât să ofere o asigurare rezonabilă că acestea au fost eficiente în vederea detectării și corectării erorilor și neregulilor;
- ♦ procedura operațională a Autorității de Management nu cuprinde aspecte referitoare la măsurile ce trebuie întreprinse în situația în care Autoritatea de Certificare respinge certificarea cheltuielilor.

Auditul de operațiuni desfășurat de Autoritatea de Audit a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor finanțate din subvenția acordată României din FEG pentru cererea EGF/2012/010 România Mechel.

B. Constatări din auditul de operațiuni

Cheltuielile totale solicitate la plată prin Cererile de plată nr. 1-3 au însumat 10.142 mii lei. Eșantionul auditat în cadrul misiunii a cuprins un număr total de 84 de elemente, cu o valoare a cheltuielilor de 6.844 mii lei, reprezentând 67,48% din totalul cheltuielilor eligibile.

Din verificarea efectuată asupra eșantionului de tranzacții selectat a fost identificată o singură deficiență care a vizat validarea și certificarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 14 mii lei, reprezentând contravaloarea unor lucrări de reparații efectuate de Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă - Cluj (AJOFM Cluj), în calitate de beneficiar, la spațiul închiriat pentru desfășurarea activităților proiectului, lucrări care potrivit Codului Civil erau în sarcina proprietarului spațiului.

Recomandări:

Auditul de sistem

Pentru deficiențele identificate în urma auditului de sistem Autoritatea de Audit a recomandat:

- ✓ documentarea corespunzătoare a verificărilor efectuate în listele de verificare, în vederea asigurării corectitudinii și regularității cheltuielilor finanțate din FEG, precum și documentarea corespunzătoare în listele de verificare a controalelor efectuate pentru următoarele cereri de plată, potrivit art. 18 din Regulamentul CE nr. 1927/2006;
- ✓ completarea procedurii operaționale a Autorității de Management cu prevederi privind măsurile ce trebuie întreprinse în situația în care cheltuielile validate nu sunt certificate de către Autoritatea de Certificare, precum și reverificarea aspectelor semnalate în procesul de certificare a cheltuielilor, în vederea stabilirii corectitudinii și regularității acestora și raportarea către Autoritatea de Certificare (ANOFM) a rezultatelor reverificărilor efectuate.

Auditul de operațiuni

Recomandarea formulată în vederea remedierii deficienței constatate în *auditul de operațiuni* a vizat dispunerea măsurilor prevăzute de OUG nr. 66/2011 privind constatarea cheltuielilor neeligibile decontate și recuperarea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, precum și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene.

Punctul de vedere al entității auditate

Deficiențele și recomandările au fost conciliate cu entitățile auditate, iar în cadrul procedurii contradictorii au fost analizate punctul de vedere al acestora și măsurile propuse pentru implementarea recomandărilor. Recomandările care se regăsesc în raportul final de audit au fost însușite de către entitățile auditate.

Concluzii desprinse în urma efectuării misiunilor de audit

Concluzia cu privire la eficiența funcționării sistemului de management și control instituit pentru implementarea Fondului European de Ajustare la Globalizare a fost că „sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri” (categoria 2). Eroarea individuală identificată în cadrul auditului de operațiuni a fost corectată prin deducerea la plată a cheltuielilor neeligibile și deducerea acestora din cheltuielile declarate Comisiei Europene. Astfel, valoarea cheltuielilor certificate și declarate Comisiei Europene prin certificatul final a fost în sumă de 10.129 mii lei. Având în vedere că eroarea probabilă la nivelul populației auditate de 0,40% se situa sub pragul de materialitate, respectiv 2% din totalul cheltuielilor certificate, iar populația nu este afectată material, a fost obținută o asigurare rezonabilă privind corectitudinea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor finanțate din subvenția acordată României din FEG pentru cererea EGF/2012/010 România Mechel.

Program afectat de un nivel semnificativ de eroare?	Rata de eroare estimată în cheltuielile declarate CE	Calificativul pentru sistemele de control examinate
NU	0,40%	„funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”.

Rata de eroare estimată este rata de eroare cea mai probabilă estimată pe baza erorilor cuantificabile detectate în eșantionul statistic de operațiuni.

6.5. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

Potrivit Acordurilor de finanțare încheiate între Guvernul României și Comisia Europeană pentru programele PHARE și actelor adiționale la acestea, perioada de execuție și perioada de efectuare a plăților pentru contractele finanțate în cadrul programelor Phare s-a finalizat. În acest context, Ministerul Finanțelor Publice (Fondul Național) a transmis Comisiei Europene Declarațiile Finale, după cum urmează:

- ♦ în perioada 2010 - 2011 Declarațiile finale pentru următoarele programe PHARE 2005 și PHARE 2006: Siguranță Nucleară, Cooperare Transfrontalieră România-Serbia Muntenegru, România-Ungaria, România-Bulgaria, România-Moldova, România-Ucraina,
- ♦ în cursul anului 2012 Declarația finală pentru Programul Facilitatea de Tranziție 2007,
- ♦ în cursul anului 2013 Declarația finală pentru Programul PHARE Național 2005,
- ♦ în cursul anului 2014 Declarația finală pentru Programul PHARE Național 2006.

Ca urmare a misiunilor de audit efectuate în anii anteriori transmiterii către CE a Declarațiilor finale pentru Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție, au fost constatate deficiențe pentru care au fost formulate recomandări în vederea eliminării acestora.

Stadiul și impactul recomandărilor formulate în precedentele misiuni de audit

În baza programului anual al acțiunilor de audit aprobat au fost realizate la nivelul Agențiilor de implementare misiuni de audit privind verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare aferente programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție, rezultatele evaluării stadiului de implementare la nivelul fiecărei entități prezentându-se astfel:

- ♦ *la nivelul Agenției de Implementare Oficiul de Plăți și Contractare PHARE* (în prezent Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene) s-a constatat că din totalul de 6 recomandări rămase de implementat ca urmare a misiunii de audit precedente, o recomandare a fost implementată și 2 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate, ceea ce conduce la un grad de implementare integrală a recomandărilor de 16,67%.

Recomandările rămase deschise la nivelul Agenției de implementare vizează următoarele aspecte:

- ✓ verificarea eligibilității cheltuielilor efectuate de beneficiar din cofinanțarea paralelă și, în funcție de rezultat, solicitarea refacerii raportării financiare de către Autoritatea de implementare, astfel încât să se asigure o raportare corectă către Comisia Europeană, precum și efectuarea de către Agenția de Implementare a verificărilor cu privire la realizarea obiectivelor prevăzute prin „fișa de proiect-cadru logic” anexă la contract și a respectării procedurii cu privire la aprobarea materialelor publicitare din cadrul proiectului și, după caz, dispunerea măsurilor privind recuperarea cheltuielilor neeligibile, potrivit OUG nr. 66/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ verificarea la nivelul beneficiarului a documentelor justificative prezentate, în vederea obținerii asigurării că sumele cheltuite din cofinanțarea paralelă în cadrul proiectului nu au mai fost decontate de beneficiari și în cadrul altor proiecte.
- ♦ *la nivelul Agenției de implementare PHARE din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice* s-a constatat că din cele 5 recomandări rămase de implementat urmare misiunii precedente de audit a mai rămas de implementat o recomandare;
- ♦ *la nivelul Agenției de implementare PHARE din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice* (în prezent, în cadrul Ministerului Fondurilor Europene) s-a constatat că din cele 21 de recomandări rămase de implementat ca urmare a misiunii precedente de audit, 5 recomandări au fost implementate, 12 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate (57,14%) și 4 recomandări au fost închise. În ceea ce privește recomandările formulate la nivelul Organismelor Intermediare Regionale din totalul de 7 recomandări rămase de implementat, o recomandare a fost implementată, iar 6 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate (85,71%).

Principalele recomandări rămase deschise la nivelul Agenției de Implementare vizează următoarele aspecte:

- ✓ efectuarea reconcilierii între înregistrările din Registrul de nereguli/Registrul debitorilor din nereguli și cele contabile cu privire la debitele înregistrate și corectarea diferențelor constatate, în vederea asigurării corectitudinii datelor respective;
- ✓ identificarea tuturor debitorilor neîncasate la termen și transmiterea titlurilor executorii organelor fiscale competente potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011 în vederea stingerii creanțelor bugetare rezultate din nereguli;
- ✓ dispunerea măsurilor de recuperare a cheltuielilor neeligibile în valoare de 3.029 mii lei și a accesoriilor aferente, potrivit prevederilor legale, în cazul proiectului RO 2006/018-147.04.05.01.07.01 pentru care au fost constatate modificări ale obiectivelor și rezultatelor prin acte adiționale la contract, fără aprobarea Comisiei Europene;
- ✓ dispunerea măsurilor de recuperare a cheltuielilor neeligibile și a accesoriilor aferente, potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011 în cazul a 6 proiecte la care au fost constatate deficiențe.

La nivelul Organismelor Intermediare Regionale, recomandările rămase deschise vizează aspecte precum reanalizarea eligibilității cheltuielilor cu salariile efectuate fără a fi respectate prevederile punctului 2.1.4. din Ghidul Solicitantului, potrivit căruia încadrarea în nivelul de salarizare este cea practică în mod obișnuit de beneficiar, aspect semnalat în cazul a 3 proiecte.

6.6. Acțiuni de audit vizând programele și fondurile aferente perioadei de programare 2014-2020

În perioada de referință s-a derulat misiunea de audit de evaluare a conformității sistemului de management și control pentru Programul Național aferent Fondului pentru Azil, Migrație și Integrare și Programul Național aferent Fondului pentru Securitate Internă. În urma activităților întreprinse s-a constatat că autoritățile desemnate pentru implementarea programelor menționate satisfac criteriile de desemnare în legătură cu mediul de control intern, gestionarea riscurilor, activitățile de gestionare și control, precum și monitorizarea prevăzută în Anexa la Regulamentul Delegat (UE) nr. 1042/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 514/2014.

În perioada de referință a fost constituit Grupul Auditorilor pentru Programul de cooperare transfrontalieră România-Bulgaria 2014-2020, Autoritatea de Audit desemnându-și membrii în cadrul acestei structuri a programului.

CONCLUZII

Prin strategiile de audit comunicate Comisiei Europene, ce au fost reflectate în programul de activitate propriu, Autoritatea de Audit și-a stabilit obiective de audit care să asigure îndeplinirea tuturor obligațiilor specifice ce rezultă din legislația comunitară și națională aplicabilă categoriilor de fonduri auditate.

În urma verificărilor efectuate în conformitate cu standardele profesionale de audit, procedurile și normele interne de lucru au fost obținute probe de audit suficiente și adecvate, pe baza cărora au fost fundamentate concluziile privind funcționarea sistemelor de management și control și a fost stabilită rata de eroare rezultată în urma verificării legalității și regularității tranzacțiilor aferente exercițiului financiar 2014. Totodată, în ceea ce privește fondurile destinate agriculturii, a fost verificată acuratețea și integralitatea înregistrărilor înscrise în conturi. În urma verificărilor au fost puse în evidență principalele zone de risc, cauzele care au stat la baza apariției unor nereguli, precum și principalele recomandări care vor contribui la remedierea deficiențelor semnalate.

Având în vedere că exercițiul financiar 2014 a fost marcat de o serie de disfuncționalități ale sistemelor de management și control, care s-au concretizat la începutul anului 2015 în întreruperea rambursării plăților de către Comisia Europeană pe mai multe programe operaționale – POSDRU, POSCE, POS Mediu și POP, Autoritatea de Audit a trebuit să-și ajusteze programul de activitate planificat inițial pentru anul 2015 cu o serie de acțiuni suplimentare, efectuate la solicitarea Comisiei Europene în vederea reluării plăților către România. În urma acțiunilor de audit suplimentare s-au apreciat progresele înregistrate de autoritățile naționale în implementarea planurilor de acțiune asumate în fața Comisiei Europene și opinia furnizată în acest sens a constituit o bază solidă pentru partea comunitară în vederea reluării plăților către România.

Cauzele apariției erorilor în cheltuielile certificate și zonele de risc

I Deficiențe la nivelul sistemelor de management și control

Sistemele de management și control instituite la nivel național pentru gestionarea fondurilor nerambursabile UE au prezentat în unele situații o capacitate redusă a controalelor de prim nivel de a identifica toate cazurile de posibile abateri de la cadrul legislativ sau de reglementare aplicabil modului de utilizare a fondurilor europene.

Fiabilitatea în multe cazuri scăzută a verificărilor de management efectuate de autoritățile responsabile, precum și insuficiența numărului acestora, reprezintă una dintre cauzele principale de apariție a unor erori în cheltuielile declarate Comisiei Europene. Acest fapt a condus la identificarea de către Autoritatea de Audit a unor deficiențe în cadrul proceselor de evaluare-selecție, verificarea cererilor de rambursare/plată, monitorizarea implementării proiectelor prin efectuarea vizitelor la fața locului.

Alte deficiențe identificate în urma verificărilor de audit se referă la lipsa unor reconcilierii ale datelor pe diverse nivele de autorizare și validare, diverse aspecte procedurale necesar a fi prevăzute pentru întărirea securității informatice a aplicațiilor IT utilizate sau în ceea ce privește verificarea cheltuielilor salariale.

O zonă importantă care necesită atenție sporită din partea entităților auditate și care poate afecta funcționarea eficace a sistemelor de management și control, o reprezintă întârzierea implementării unor recomandări ale Autorității de Audit, în special cele ce privesc completarea/actualizarea procedurilor de lucru, rezultate în urma auditurilor de sistem.

II Modul în care beneficiarii de asistență financiară nerambursabilă au derulat și implementat proiectele gestionate

Chiar în condițiile în care sistemele de management și control au prezentat unele slăbiciuni, numărul erorilor identificate ar fi fost cu mult mai redus dacă la nivelul beneficiarilor de asistență financiară nerambursabilă ar fi existat o mai mare atenție și preocupare în ceea ce privește modul cum este respectată legislația aferentă implementării acestor tipuri de proiecte. Acest lucru rezultă, în mod evident, în urma deficiențelor identificate la nivelul tranzacțiilor operaționale.

Astfel, similar cu anii anteriori, se remarcă faptul că cea mai mare parte a neregulilor cu impact financiar provine din sfera achizițiilor publice, ca urmare a nerespectării/interpretării eronate sau aplicării necorespunzătoare a prevederilor stabilite de legislația în materie de achiziții. În ceea ce privește abaterile de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor este de menționat că acestea au vizat, în cea mai mare parte, și în exercițiul financiar 2014, aspecte similare cu cele constatate de auditori cu ocazia verificărilor efectuate în anii precedenți, tipologia acestora fiind cunoscută atât beneficiarilor de fonduri, cât și autorităților naționale responsabile. Ele au vizat atât modul de atribuire a contractelor, cât și

modul de derulare a contractului. Dintre cele mai frecvente abateri întâlnite amintim: utilizarea unor criterii restrictive, derularea unor proceduri de achiziție fără respectarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență; declararea câștigătoare a unor oferte neconforme, neasigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență; încheierea unor acte adiționale fără asigurarea unui cadru competitiv și în absența unei urgențe imperative rezultate din evenimente imprevizibile. O frecvență mai ridicată a acestor tipuri de erori se remarcă la nivelul proiectelor cu finanțare din cadrul Fondului European de Dezvoltare Regională și al Fondului de Coeziune.

Cea de a doua zonă principală în care au fost detectate nereguli cu impact financiar o reprezintă *nerespectarea normelor privind eligibilitatea cheltuielilor solicitate la rambursare* stabilite prin regulamente comunitare, actele normative naționale sau prin contractele de finanțare.

O mare parte dintre neregulile detectate se datorează, în mare măsură, calității necorespunzătoare a documentelor furnizate de către beneficiarii de fonduri, în vederea rambursării cheltuielilor în sensul că în multe cazuri aceste documente fie lipsesc, fie sunt incomplete sau incorect întocmite, fie nu sunt suficient de relevante pentru a demonstra realitatea și legalitatea cheltuielii realizate și solicitate la rambursare. Spre exemplu au fost solicitate și decontate cheltuieli pentru achiziționarea de bunuri care nu respectă caracteristicile tehnice menționate în cererea de finanțare și în anexele contractului de finanțare; au fost solicitate și decontate cheltuieli de personal cu încălcarea prevederilor din cererea de finanțare, a fost depășită intensitatea maximă a ajutorului de stat acordat pentru proiect; au fost solicitate și decontate unele lucrări pentru obiective care ulterior au fost dezafectate sau care nu au fost realizate pe amplasamentul stabilit prin contractul de finanțare; au fost decontate cheltuieli pentru lucrări sau servicii neexecutate sau pentru care nu au fost prezentate documente justificative sau fără ca acestea să îndeplinească cerințele contractuale; au fost solicitate și autorizate la plată cheltuieli care nu erau prevăzute în cererea de finanțare sau pentru echipamente și servicii care nu au respectat un management financiar riguros sau reprezentând echipamente și unelte care sunt componente de rezervă (piese de schimb). De asemenea, au fost identificate erori ca urmare a utilizării unui curs de schimb incorect, iar în anumite cazuri nu s-a obținut o asigurare rezonabilă cu privire la eligibilitatea unor parteneri în cadrul proiectelor.

O frecvență mai ridicată a acestor tipuri de erori se remarcă la nivelul proiectelor cu finanțare din cadrul Fondului Social European și a Fondului European pentru Pescuit.

În ceea ce privește fondurile destinate agriculturii, cele mai frecvente erori cu impact financiar vizează efectuarea plăților directe către fermieri, deși documentele doveditoare ale dreptului de utilizare/proprietate nu probau într-o manieră suficientă și adecvată utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal sau ca urmare a depunerii de către beneficiari a unor declarații sau cereri de plată inexacte în sensul supradecarării suprafețelor de teren sau a efectivelor de animale eligibile, autorizării unor plăți pentru suprafețe de teren nedeclarate integral, nerespectării angajamentelor de agro-mediu.

Verificările de audit au detectat și cazuri în care există indicii cu privire la suspiciuni de fraudă, aceste cazuri fiind notificate organelor abilitate spre analiză și investigație. Cele mai multe au vizat crearea artificială a condițiilor pentru a putea beneficia de finanțare, existența unor potențiale conflicte de interese, atribuirea incorectă a unor contracte sau efectuarea unor plăți pentru cheltuieli nerealizate/fictive.

Perspective în contextul procesului de închidere al perioadei 2007-2013 și a cerințelor privind perioada de programare 2014-2020

În perspectiva procesului de închidere a perioadei de programare 2007-2013, o zonă importantă care necesită atenție din partea autorităților responsabile o reprezintă calitatea autorizării și rambursării cheltuielilor solicitate la plată de către beneficiari în contextul finalizării la 31.12.2015 a termenului limită de eligibilitate a cheltuielilor.

De asemenea, pentru succesul procesului de închidere a cadrului financiar 2007-2013 este necesară corectarea tuturor erorilor detectate în urma unor controale efectuate la nivel național și european, precum și respectarea prevederilor HG nr. 678/2015 pentru stabilirea cadrului legal național privind principalele activități și termene care trebuie respectate de către toate structurile implicate în închiderea programelor operaționale finanțate în perioada 2007-2013.

În ceea ce privește cerințele noului cadru financiar 2014-2020, Autoritatea de Audit va acorda o atenție deosebită în cadrul misiunilor de audit pe care le va desfășura anul viitor, în vederea desemnării autorităților naționale responsabile cu gestionarea asistenței financiare nerambursabile, aferente perioadei de programare 2014-2020, modului în care autoritățile naționale sunt pregătite să răspundă tuturor cerințelor impuse de noul cadru de reglementare aplicabil perioadei de programare 2014-2020.

O atenție deosebită trebuie acordată de către acestea atât noilor cerințe stabilite de regulamente cum ar fi managementul riscului, măsuri antifraudă eficace, întocmirea declarației de management, dar și consolidării zonelor care s-au dovedit vulnerabile în trecut, în special prin întărirea verificărilor de prim nivel, astfel încât să se reducă riscul apariției unor deficiențe similare pe parcursul noii perioade de programare.

Legislația aferentă noii perioade de programare 2014-2020 va determina o frecvență mai ridicată a corecțiilor nete aplicate de către Comisia Europeană ca urmare a introducerii procesului de închidere anuală a conturilor. Prin urmare, noua legislație trebuie să se constituie într-un stimulent suplimentar, pentru ca statul membru să implementeze toate măsurile care se impun în sfera prevenției, detecției și remedierii deficiențelor existente în sistemele de management și control înaintea prezentării Comisiei Europene a conturilor anuale. În caz contrar și dacă sunt constatate deficiențe grave de către Comisie sau de către Curtea de Conturi Europeană, după transmiterea conturilor anuale, Comisia va aplica corecții nete în conformitate cu cerințele stabilite prin regulamentele relevante, ceea ce înseamnă pierderea efectivă de fonduri.

*

* *

Raportul public pe anul 2014 prezintă rezultatele acțiunilor de audit/control desfășurate în anii 2014 și 2015, care au avut ca subiect exercițiul bugetar al anului 2014, și reprezintă pentru cititorul acestuia un prilej de a constata rolul Curții de Conturi în domeniul gestionării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Prin recomandările formulate, Curtea de Conturi contribuie la îmbunătățirea modului de utilizare corectă și performantă a acestora și, implicit, la protejarea intereselor financiare ale statului român și ale Comunității Europene.

CURTEA DE CONTURI
RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2014

ANEXE

SITUAȚIE
privind numărul de entități verificate în anul 2015
– detalieri pe categorii de entități verificate –

STRUCTURA CURȚII DE CONTURI	CATEGORII DE ENTITĂȚI VERIFICATE											Total
	OPC	OSC	OTC	CN	SN	RA	RA interes local	SC	SC interes local	Societăți bancare	Alte entități	
TOTAL APARAT CENTRAL	66	17	61	9	2	6	0	7	0	4	8	180
Camera de conturi Alba	30	2	9	1			2		2		1	47
Camera de conturi Arad	27	1	4				3		2		1	38
Camera de conturi Argeș	42	2	31			1			6		3	85
Camera de conturi Bacău	37	2	8		1			2	5		2	57
Camera de conturi Bihor	36	1	10				2		12		1	62
Camera de conturi Bistrița-Năsăud	27	1	7				2		2		1	40
Camera de conturi Botoșani	31	1	10						6		1	49
Camera de conturi Brăila	22	1	19				1	1	3		4	51
Camera de conturi Brașov	23	3	19	2			5	3	10			65
Camera de conturi București	7	12	94	4			2	3	5		5	132
Camera de conturi Buzău	33		10			1	1		4		1	50
Camera de conturi Călărași	24	1	9					2	3		2	41
Camera de conturi Caraș-Severin	36	1	7						4		1	49
Camera de conturi Cluj	30	1	17	2	1			1	5		2	59
Camera de conturi Constanța	32		23	3	3			3	8		3	75
Camera de conturi Covasna	18		9				1		4		8	40
Camera de conturi Dâmbovița	39	1	9						3		1	53
Camera de conturi Dolj	39	1	5	1	2		1	4	6		1	60
Camera de conturi Galați	26	3	11	2				1	4		9	56
Camera de conturi Giurgiu	29		10	1					7		1	48
Camera de conturi Gorj	37		5					4	10		2	58
Camera de conturi Harghita	32	1	8						9		1	51
Camera de conturi Hunedoara	31	1	7				2	1	7		3	52
Camera de conturi Ialomița	30	1	13						5		2	51
Camera de conturi Iași	42	2	14	1	2			1	5			67
Camera de conturi Ilfov	20		10			1		2	9		3	45
Camera de conturi Maramureș	29	1	7				2		4		1	44
Camera de conturi Mehedinți	27	1	7			4			3		1	43
Camera de conturi Mureș	39	2	9				1		3		4	58
Camera de conturi Neamț	33	1	4					1	6		1	46
Camera de conturi Olt	42	1	7						3		1	54
Camera de conturi Prahova	44	2	30						7		3	86
Camera de conturi Sălaj	26	1	8						4		2	41
Camera de conturi Satu Mare	26		8				1		5		1	41
Camera de conturi Sibiu	29	1	8				3	2	9		4	56
Camera de conturi Suceava	47	1	10			1			3		4	66
Camera de conturi Teleorman	38		20						5		4	67
Camera de conturi Timiș	37	2	16	2	1		1	3	10			72
Camera de conturi Tulcea	20	1	11			1			15		1	49
Camera de conturi Vâlcea	38	1	8						9		2	58
Camera de conturi Vaslui	35	1	9						3		1	49
Camera de conturi Vrancea	29		13					1	5		2	50
TOTAL CAMERE DE CONTURI	1.319	55	553	19	10	9	30	35	240	0	91	2.361
TOTAL GENERAL	1.385	72	614	28	12	15	30	42	240	4	99	2.541

SITUAȚIE
privind cuantificarea abaterilor constatate ca urmare a acțiunilor de verificare
desfășurate în anul 2015 și frecvența acestora
– detaliere pe bugete –

Nr. crt.	Buget	Obiective	Nr. cazuri	Venituri suplimentare	Plăți nelegale	Financiar-contabile
			mii lei	mii lei	mii lei	
0	1	2	3	4	5	6
1. Bugetul de stat			4.093	2.846.188	360.062	9.572.548
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	41	0	0	87.715	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	612	106.680	40.855	2.285.216	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	304	855	170	22.259	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	1.534	2.622.282	5.198	5.289.520	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	1.428	112.327	277.990	1.851.485	
	Achiziții publice	151	4.014	21.064	27.335	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	4	30	0	0	
	Alte abateri	4	0	0	0	
	Abateri de la prevederile legale din domeniul privatizării	15	0	14.785	9.018	
2. Bugetul asigurărilor sociale de stat			420	17.424	27.341	275.676
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	19	46	0	8.829	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	11	0	0	44	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	37	11.376	4.638	211.393	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	350	6.002	22.703	55.086	
	Achiziții publice	2	0	0	324	
3. Bugete locale			17.621	312.661	699.824	4.507.077
3.1. Bugete proprii ale județelor			619	15.597	70.962	749.259
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	12	0	0	302	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	87	0	9	313.025	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	35	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	53	9.065	53	123	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	347	6.513	63.326	435.356	
	Achiziții publice	85	19	7.574	453	
	Alte abateri		0	0	0	
3.2. Bugete proprii ale municipiilor			1.708	117.655	354.225	1.500.406
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	33	0	0	11.433	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	301	86	0	1.097.093	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	70	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	302	87.704	788	17.020	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	761	29.856	242.948	370.527	
	Achiziții publice	240	9	110.489	4.333	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	0	
3.3. Bugete proprii ale orașelor			1.398	32.781	61.874	259.203
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	36	0	0	1.024	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	267	88	18	224.707	

0	1	2	3	4	5	6
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	75	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	275	27.483	815	2.481
		Calitatea gestiunii economico-financiare	599	5.181	48.733	29.763
		Achiziții publice	146	29	12.308	1.228
3.4.	Bugete proprii ale comunelor		12.846	146.035	178.881	1.713.330
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	580	3	0	10.880
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	2.447	2.388	563	1.437.105
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	937	54	335	194
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	2.960	131.569	4.674	11.310
		Calitatea gestiunii economico-financiare	4.874	11.530	126.541	238.306
		Achiziții publice	1.039	490	46.749	15.528
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	7	0	19	7
		Alte abateri	2	1	0	0
3.5.	Bugete ale instituțiilor publice finanțate parțial din bugetele locale		712	521	25.858	173.672
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	8	0	0	366
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	210	6	5	145.175
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	60	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	14	232	0	47
		Calitatea gestiunii economico-financiare	365	283	19.913	27.876
		Achiziții publice	55	0	5.940	208
3.6.	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din bugetele locale		338	72	8.024	111.207
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	0
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	110	0	0	85.487
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	29	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	8	72	0	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	165	0	6.592	13.165
		Achiziții publice	24	0	1.432	12.555
		Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	1	0	0	0
3.7.	Bugete ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii		145	37.224	2.161	67.918
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	2	0	0	725
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	35	0	0	32.983
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	12	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	12	37.174	5	0
		Calitatea gestiunii economico-financiare	70	50	1.709	34.191
		Achiziții publice	14	0	447	19
4.	Bugetul asigurărilor pentru șomaj		166	544	8.815	176.137
		Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	6	0	0	27.253
		Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	26	39	0	143.246
		Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	5	0	0	0
		Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	20	466	25	16
		Calitatea gestiunii economico-financiare	108	39	8.790	5.622
		Achiziții publice	1	0	0	0
5.	Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate		206	11.243	16.472	94.886

0	1	2	3	4	5	6
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	2	49	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	26	1	0	86.379	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	6	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	20	10.947	50	43	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	151	246	16.422	8.464	
	Achiziții publice	1	0	0	0	
6.	Bugetul Trezoreriei Statului	4	0	0	89	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	2	0	0	35	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	2	0	0	54	
7.	Bugetul împrumuturilor externe și interne	48	0	41.193	2.148	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	3	0	0	0	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	41	0	1.432	2.148	
	Achiziții publice	4	0	39.761	0	
8.	Bugetul fondurilor externe nerambursabile	2	0	0	0	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	1	0	0	0	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	1	0	0	0	
9.	Venituri proprii ale instituțiilor publice	569	181.242	90.607	1.022.234	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	20	0	0	33.813	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	138	6.974	7.797	602.584	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	55	0	1.054	492	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	58	77.350	1.264	242.072	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	248	96.897	59.026	141.162	
	Achiziții publice	48	5	21.466	2.111	
	Alte abateri	2	16	0	0	
10.	Venituri și cheltuieli ale persoanelor juridice fără scop patrimonial	102	3.683	9.944	7.777	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	4	0	0	0	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	25	414	0	6.185	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	9	0	0	0	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	2	3.172	0	0	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	58	97	9.944	1.592	
	Achiziții publice	4	0	0	0	
11.	Venituri și cheltuieli ale agenților economici	1.848	207.405	504.700	7.020.807	
	Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget și modificarea bugetelor inițiale pe parcursul execuției bugetare	60	0	0	254	
	Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare	369	92.730	9.408	1.354.314	
	Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial	314	0	347	3.120	
	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat	181	70.029	125.715	20.932	
	Calitatea gestiunii economico-financiare	762	33.691	279.791	2.233.220	
	Achiziții publice	158	10.955	89.439	3.407.725	
	Constituirea, utilizarea și gestionarea resurselor financiare privind protecția mediului, îmbunătățirea calității condițiilor de viață și de muncă	4	0	0	1.242	
TOTAL GENERAL		25.224	3.617.614	1.761.119	22.747.297	

CONSTATĂRI

privind imperfecțiuni ale cadrului legal

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
1.	LEGEA nr. 273/2006 privind finanțele publice locale ART. 36 Fondul de rezervă bugetară (1) În bugetele locale se înscrie fondul de rezervă bugetară la dispoziția consiliului local, județean și a Consiliului General al Municipiului București, precum și a sectoarelor municipiului București, după caz, în cotă de până la 5 % din totalul cheltuielilor. Acesta se utilizează la propunerea ordonatorilor principali de credite, pe bază de hotărâri ale consiliilor respective, pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute în cursul exercițiului bugetar, pentru înlăturarea efectelor unor calamități naturale, precum și pentru acordarea unor ajutoare către alte unități administrativ-teritoriale în situații de extremă dificultate, la cererea publică a primarilor acestor unități ori din inițiativă proprie. (2) Fondul de rezervă bugetară prevăzut la alin. (1) poate fi majorat în cursul anului, cu aprobarea consiliului local, județean și a Consiliului General al Municipiului București, precum și a consiliilor sectoarelor municipiului București, după caz, din disponibilitățile de credite bugetare care nu mai sunt necesare până la sfârșitul anului.	Completare art. 36 cu alineat nou: (3) cheltuielile urgente sau neprevăzute sunt acele cheltuieli generate de situații deosebite nou-apărute în timpul exercițiului bugetar, care necesită finanțare imediată și pentru care fondurile existente în bugetele ordonatorilor principali de credite sunt insuficiente în raport cu destinația acestora, din motive independente de voința ordonatorilor de credite.	Întrucât în lege nu sunt definite „ <i>cheltuieli urgente sau neprevăzute</i> ”, se impune completarea art. 36 din Legea nr. 273/2006, așa cum a fost modificată și Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice prin pct. 6 al art. 1 din Legea nr. 270/2013. De asemenea, se impune și definirea în mod clar și explicit a „ <i>situațiilor de extremă dificultate</i> ” în vederea reglementării acordării de fonduri de către consiliile județene pentru unitățile administrativ-teritoriale, conform art. 36.
2.	LEGEA nr. 82/1991 a contabilității, republicată ART. 42 (4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de persoanele cu atribuții de inspecție fiscală și control financiar, precum și de personalul altor direcții din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.	Modificarea alineatului (4) al art. 42 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, după cum urmează: ART. 42 (4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de către Curtea de Conturi, precum și de persoanele cu atribuții de inspecție fiscală și control financiar, precum și de către personalul altor direcții din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, stabilit prin ordin al ministrului finanțelor publice.	Având în vedere atribuțiile Curții de Conturi reglementate prin Legea nr. 94/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind auditarea situațiilor financiare, considerăm că se impune reglementarea, prin act normativ, a posibilității de sancționare de către Curtea de Conturi a faptelor a căror constatare intră în competența acesteia și constituie contravenție, potrivit Legii contabilității nr. 82/1991.
3.	LEGEA nr. 53/2003 - Codul Muncii cu modificările și completările ulterioare, republicată ART. 56 (1) Contractul individual de muncă existent încetează de drept: c) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare; la data comunicării deciziei de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III, pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate, pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare; la data comunicării deciziei medicale asupra capacității de muncă în cazul invalidității de gradul I sau II;	Completarea art. 56 litera (c) după cum urmează: c) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare; la data comunicării deciziei de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III, pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate, pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare; la data comunicării deciziei medicale asupra capacității de muncă în cazul invalidității de gradul I sau II. Comunicarea se va efectua concomitent atât angajatului, cât și angajatorului.	Completarea art. 56 (c) din Legea 53/2003 – Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare, republicată, astfel încât deciziile de pensionare să fie transmise simultan atât salariatului, cât și angajatorului – pentru a se evita diverse interpretări contradictorii în legătură cu data încetării contractului individual de muncă „la data comunicării deciziilor de pensionare”, în prezent comunicarea făcându-se numai către persoana în cauză, care o poate prezenta angajatorului cu întârziere.
4.	LEGEA nr. 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare ART. 4 (3) Bunurile aferente infrastructurii tehnico-edilitare aparținând sistemului de alimentare cu apă și de canalizare realizate prin investiții noi de către o unitate administrativ-teritorială pe raza	Modificarea alineatului (3) al art. 4 din Legea nr. 241/2006 după cum urmează: (3) Bunurile aferente infrastructurii tehnico-edilitare aparținând sistemului de alimentare cu apă și de canalizare realizate prin investiții noi de către o unitate administrativ-teritorială pe raza	Propunem modificarea cadrului legislativ astfel încât toate rețelele de alimentare cu apă și canalizare, respectiv infrastructura aferentă acestor servicii, indiferent de perioada în care au fost construite și din ce surse/fonduri, să facă parte din domeniul

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
	apă și de canalizare realizate prin investiții noi de către o unitate administrativ-teritorială pe raza unei alte unități administrativ-teritoriale aparțin domeniului public al unității administrative-teritoriale pe care o deservesc.	unei alte unități administrativ-teritoriale aparțin domeniului public al unității administrativ-teritoriale pe care o deservesc, indiferent de perioada și de sursa din care au fost realizate.	public al UAT al cărei populații o deservește, dată fiind importanța vitală a acestor servicii.
5.	ORDONANȚA nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală republicată, cu modificările și completările ulterioare ART. 141 Titlul executoriu și condițiile pentru începerea executării silite (8) În cazul în care titlurile executorii emise de alte organe decât cele prevăzute la art. 33 alin. (1) nu cuprind unul dintre următoarele elemente: numele și prenumele sau denumirea debitorului, codul numeric personal, codul unic de înregistrare, domiciliul sau sediul, cuantumul sumei datorate, temeiul legal, semnătura organului care l-a emis și dovada comunicării acestora, organul de executare va restitui de îndată titlurile executorii organelor emitente.	Completarea alineatului (8) al art. 141 din OG nr. 92/2003 cu un nou alineat 8 ¹ având următorul cuprins: (8¹) În cazul persoanelor decedate la o dată anterioară emiterii titlului executoriu nu este necesară dovada comunicării acestuia. Scăderea creanțelor fiscale din evidența analitică pe plătitor urmează să fie efectuată doar în condițiile în care nu există moștenitori care au acceptat succesiunea.	Completarea textului legal este necesară, deoarece în cazul respectivelor persoane decedate nu mai prezintă relevanță dovada comunicării titlului de creanță, pentru simplul fapt că oricum ele nu mai erau în viață.
6.	ORDONANȚA nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală republicată, cu modificările și completările ulterioare ART. 176 Insolvabilitatea (5) Dacă la sfârșitul perioadei de prescripție nu se constată dobândirea unor bunuri sau venituri urmăribile, organele de executare vor proceda la scăderea creanțelor fiscale din evidența analitică pe plătitor, potrivit art. 134. Scăderea se face și în cursul perioadei de prescripție în cazul debitorilor, persoane fizice, decedați sau dispăruți, pentru care nu există moștenitori care au acceptat succesiunea.	Alineatul (5) al art. 176 din OG nr. 92/2003 se completează cu un nou alineat 5 ¹ după cum urmează: (5¹) Pentru creanțele fiscale ale debitorilor persoane fizice, decedați sau dispăruți, verificarea existenței moștenitorilor care au acceptat succesiunea se face anual până la împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită.	Apreciem că modificarea legislativă se impune întrucât prevederea actuală este incompletă, fiind necesară verificarea anuală a existenței moștenitorilor care au acceptat succesiunea.
7.	ORDONANȚA nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară: ART. 3 În înțelesul prezentei ordonanțe, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: lit. e) productivitatea muncii în unități fizice – raportul dintre cantitatea de produse finite a cărei expresie valorică se regăsește în veniturile de exploatare și reprezintă mai mult de 50 % din nivelul acestora și numărul mediu de salariați”.	Modificarea art. 3 lit. e) după cum urmează: ART. 3 lit. e) productivitatea muncii în unități fizice – raportul dintre cantitatea de produse finite/ unități fizice convenționale specifice activității desfășurate , a cărei expresie valorică se regăsește în veniturile de exploatare și reprezintă mai mult de 50% din nivelul acestora și este corelată cu numărul mediu de salariați”.	Exprimarea productivității muncii în unități fizice, utilizată până la apariția OG nr. 26/2013, a cărei creștere era corelată cu creșterea câștigului mediu salarial, implica realizarea unor programe de lucru care, transpuse în indicatori specifici, exprimau mai real rezultatul muncii corelat direct cu câștigul mediu salarial și, implicit, conducea la stimularea personalului. Exprimarea productivității muncii în unități valorice, utilizată în prezent, a cărei creștere este legată direct de veniturile proprii realizate și implicit de tarifele de călătorie practice, nu poate fi corelată direct cu programele de lucru și nu conduce la stimularea personalului.
8.	ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului, republicată ART. 5 (1) Instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, efectuează operațiunile de încasări și plăți prin unitățile Trezoreriei Statului în a căror rază sunt înregistrate fiscal, cu excepția instituțiilor publice ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali și secundari de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetelor fondurilor speciale și instituțiilor publice autonome cu sediul în municipiul București, precum și a Consiliului General al Municipiului	Modificarea art. 6 ¹ alineatul (6) litera a) după cum urmează: ART. 6¹ (6)) La expirarea termenului prevăzut la alin. (5), instituțiile publice au următoarele obligații: a) virează în contul operatorului economic prevăzut la art. 5 alin. (4) art. 6 alin. (1) suma aferentă obligațiilor bugetare înscrise în certificatul de atestare fiscală.	Modificarea este necesară pentru punerea de acord a prevederilor art. 6 ¹ alin. (6) litera a) cu prevederile art. 6 alin. (1), având în vedere că forma actuală a prevederilor art. 6 ¹ alin (6) litera a) menționează obligația instituțiilor publice de a vira suma aferentă obligațiilor bugetare înscrise în certificatul de atestare fiscală în contul operatorului economic indicat la art. 5 alin. (1) ori prevederile articolului menționat nu fac referire la astfel de operatori economici.

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
	București, care efectuează operațiunile de încasări și plăți prin Trezoreria Municipiului București. ART. 6 (1) Instituțiile publice, indiferent de sistemul de finanțare, au obligația să vireze sumele reprezentând contravaloarea bunurilor achiziționate, a serviciilor prestate sau lucrărilor executate în conturile operatorilor economici beneficiari, deschise la unitățile Trezoreriei Statului în a căror rază aceștia sunt înregistrați fiscal. ART. 6¹ (6) La expirarea termenului prevăzut la alin. (5), instituțiile publice au următoarele obligații: a) virează în contul operatorului economic, prevăzut la art. 5 alin. (1), suma aferentă obligațiilor bugetare înscrise în certificatul de atestare fiscală.		
9.	ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului, republicată ART. 14 (1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează: b) efectuarea de către instituțiile publice de încasări și plăți în alte conturi decât cele stabilite prin prezenta ordonanță de urgență, cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei.	Alineatul (1) al art. 14 din OUG nr. 146/2002 se completează cu o nouă literă b¹) cu următorul cuprins: b¹) nesolicitarea eliberării certificatelor de atestare fiscală de la organele fiscale competente, conform prevederilor art. 6¹ alin. (3) și alin. (5), cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei.	Completarea este necesară pentru ca cessionarea drepturilor de încasat ale operatorilor economici de la instituții publice aferente bunurilor achiziționate, serviciilor prestate sau lucrărilor executate, prevăzute la art. 6 alin. (1), către alți operatori economici sau alte instituții de credit să se desfășoare în mod legal.
10.	HOTĂRÂREA nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice ANEXA 2.1. IV.2. Cost unitar 2. Pentru eficientizarea cheltuielilor din fonduri publice, pentru următoarele capitole/subcapitole de cheltuieli necuprinse în standardul de cost se iau în considerare următoarele niveluri maxime de cheltuieli, exprimate în procent, astfel: a) proiectare și inginerie: 3 % din valoarea investiției de bază; b) consultanță: 1 % din valoarea investiției de bază; c) asistență tehnică: 1,5 % din valoarea investiției de bază; d) organizare de șantier: 2,5 %; e) cheltuieli diverse și neprevăzute: 10 %.	Anexa nr. 2.1., art. IV.2., Nota nr. 2 din HG nr. 363/2010 se modifică și se completează după cum urmează: ANEXA nr. 2.1. IV.2. Cost unitar 2. Pentru eficientizarea cheltuielilor din fonduri publice, pentru următoarele capitole/subcapitole de cheltuieli necuprinse în standardul de cost și pentru cheltuielile indirecte și profit se iau în considerare următoarele niveluri maxime de cheltuieli, exprimate în procent, astfel: a) proiectare și inginerie: 3 % din valoarea investiției de bază; b) consultanță: 1 % din valoarea investiției de bază; c) asistență tehnică: 1,5 % din valoarea investiției de bază; d) organizare de șantier: 2,5 %; e) cheltuieli diverse și neprevăzute: 10 %. f) cheltuieli indirecte: 10% g) profit: 5 %	Propunerea este necesară pentru fundamentarea corectă a necesarului de fonduri publice pentru finanțarea programelor de investiții în condiții de eficiență economică.
11.	HOTĂRÂREA nr. 1447/2007 privind aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă ART. 2 (1) Prezentele norme se aplică de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale, inclusiv instituțiile din subordinea acestora, care gestionează fonduri publice pentru activitatea sportivă, precum și de către Comitetul Olimpic și Sportiv Român, de structurile sportive și alte entități sportive de drept privat care beneficiază de sume de la bugetul de stat pentru finanțarea programelor/proiectelor sportive ale acestora.	Alineatul (1) al art. 2 din HG nr. 1447/2007 privind aprobarea Normelor financiare pentru activitatea sportivă se completează după cum urmează: ART. 2 (1) Prezentele norme se aplică de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale, inclusiv de instituțiile din subordinea acestora, care gestionează fonduri publice pentru activitatea sportivă, precum și de către Comitetul Olimpic și Sportiv Român, de structurile sportive și alte entități sportive de drept privat care beneficiază de sume de la bugetul de stat și de la bugetul local pentru finanțarea programelor/proiectelor sportive ale acestora.	Această modificare este necesară pentru utilizarea judicioasă a surselor bugetare. Pentru autoritățile administrației publice locale, instituțiile din subordinea acestora și alte entități sportive de drept privat care beneficiază de sume de la bugetul local pentru finanțarea programelor/proiectelor sportive ale acestora nu sunt aprobate norme care să reglementeze categoriile de cheltuieli specifice și, după caz, cuantumul acestora, ce se pot efectua pentru realizarea activității sportive, precum și alte aspecte financiare ale activității sportive. Astfel, HG nr. 1447/2007 aprobă norme care reglementează

Nr. crt.	Inițiator/actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/comentariu
			categoriile de cheltuieli specifice și, după caz, cuantumul acestora, ce se pot efectua pentru realizarea activității sportive, care se aplică numai de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale. Considerăm utilă și oportună includerea și a autorităților publice locale care se implică în mod activ în promovarea activităților sportive pe plan local.
12.	HOTĂRÂREA nr. 903/2014 privind stabilirea nivelului minim al alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice și private de asistență socială destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice ART. 1 (1) Nivelul minim al alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice de asistență socială destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice se stabilește potrivit nivelurilor prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.	Alineatul (1) al art. 1 din HG nr. 903/2014 se completează după cum urmează: ART. 1 (1) Nivelul minim al alocației zilnice de hrană pentru consumurile colective din instituțiile și unitățile publice de asistență socială destinate persoanelor adulte, persoanelor adulte cu dizabilități și persoanelor vârstnice se stabilește actualizează anual pentru asigurarea respectării standardelor minime de calitate sau criteriilor prevăzute de lege , potrivit nivelurilor prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre. În situația în care rata inflației este negativă, cuantumul se menține la același nivel.	Considerăm oportun ca stabilirea nivelului real al alocației zilnice de hrană să se facă avându-se în vedere actualizarea la rata inflației pentru asigurarea respectării standardelor minime de calitate și criteriilor prevăzute de lege.
13.	HOTĂRÂREA nr. 72/2013 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat, care se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din TVA prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar ART. 1 (1) Finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, prin bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ preuniversitar de stat, denumite în continuare unități de învățământ.	Completarea alineatului (1) al art. 1 din HG nr. 72/2013 după cum urmează: ART. 1 (1) Finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată, prin bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale de care aparțin unitățile de învățământ preuniversitar de stat, denumite în continuare unități de învățământ, în baza contractului de management administrativ-financiar încheiat între directorul/directorul detașat în interesul învățământului și primarul unității administrativ-teritoriale în a cărei rază teritorială se află unitatea de învățământ, respectiv cu președintele consiliului județean, pentru unitățile de învățământ special.	Considerăm că propunerea legislativă este oportună din rațiuni de corelare legislativă în domeniul finanțării unităților de învățământ preuniversitar.
14.	ORDIN nr. 3.392/2011 pentru aprobarea Procedurii privind stabilirea din oficiu a impozitelor, taxelor și contribuțiilor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă ANEXA 1 CAP. I Dispoziții generale 1. Stabilirea din oficiu a impozitelor, taxelor și contribuțiilor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă se efectuează de către compartimentul cu atribuții în gestiunea declarațiilor fiscale din cadrul organului fiscal competent în administrarea contribuabilului, denumit în continuare compartiment de specialitate. 2. Procedura privind stabilirea din oficiu a impozitelor, taxelor și contribuțiilor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă se aplică pentru obligațiile fiscale cuprinse în vectorul fiscal. Stabilirea obligației de plată se efectuează pentru fiecare impozit, taxă sau contribuție cuprins(ă) în vectorul fiscal atașat fiecărui contribuabil și pentru fiecare perioadă fiscală pentru care nu au fost depuse declarații, conform legii, prin estimare, după regulile proprii impozitului, taxei sau contribuției supuse impunerii din oficiu.	Punctul 2 din Capitolul I al Anexei I din Ordinul nr. 3392/2011 se completează cu un nou alineat, alin. 2 ⁴¹ , având următorul cuprins: 2⁴¹. Prevederile alin. (1) se aplică și în situația în care compartimentele de specialitate ale organelor fiscale, în urma verificării declarațiilor transmise de contribuabili, identifică existența unor erori de completitudine în declarațiile depuse, necorectate prin declarațiile depuse ulterior, în urma înștiințării.	Completarea își dovedește eficacitatea în ceea ce privește mai buna colectare a taxelor și impozitelor.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

SINTEZA
RAPORTULUI PUBLIC
PE ANUL 2014

DECEMBRIE 2015

NOTĂ

Sinteza Raportului public pe anul 2014 a fost analizată și aprobată de Plenul Curții de Conturi.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1,
București, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2015

© Curtea de Conturi

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat și aprobat **SINTEZA RAPORTULUI PUBLIC** **PE ANUL 2014**

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematiche, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (președinte),
Elena Doina DASCĂLU și Cosmin Vasile NICULA (vicepreședinți),
Marta AURONA PELEA, Dan FÎRȚESCU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Miron NICA, Verginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Nicu MARCU, Attila DEZSI,
Carmen Georgeta STĂNESCU, Ileana Manuela PIELEANU (consilieri de conturi),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (președinte),
Gheorghe OANĂ și Ilie SÂRBU (vicepreședinți).

Cuprins

Introducere	Prezentare generală	7
Capitolul 1	Auditul financiar	15
Capitolul 2	Auditul performanței	59
Capitolul 3	Control	75
Capitolul 4	Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	90
Capitolul 5	Evaluarea sistemului de control intern/managerial	96
Capitolul 6	Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit	98

Prezentare generală

Misiunea Curții de Conturi este aceea de a susține promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea performantă a resurselor publice, pentru consolidarea managementului financiar în România.

Activitatea de audit/control desfășurată de Curtea de Conturi are ca obiective: formarea și utilizarea corectă și eficace a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a bugetului aprobat, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Conform legii, încă de la înființare, Curtea de Conturi înaintează Parlamentului *Raportul public anual* și, prin camerele de conturi județene, unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale. Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său, concluziile rezultate din controlul efectuat, precum și recomandările formulate și măsurile dispuse prin deciziile emise trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului, contribuind, astfel, la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Recomandările formulate de Curtea de Conturi și măsurile dispuse prin deciziile emise de aceasta pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi trebuie să constituie, pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

Într-un context mai larg trebuie subliniată importanța activității de raportare a Curții de Conturi, ca parte integrantă a bunei guvernante (creșterea răspunderii și transparenței în cheltuirea banilor publici), activitate care face parte din largă arie conceptuală a finanțelor publice, care cuprinde, pe lângă pregătirea bugetului național (politicile și calculele bugetare), aprobarea și execuția bugetară, trezoreria, managementul datoriei publice și fiscalitatea, achizițiile publice, contabilitatea consolidată, raportările financiare, controlul intern etc., precum și raportarea către legislativ despre modul în care au fost utilizate resursele publice.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează trei tipuri de audit: auditul financiar, auditul performanței și auditul de conformitate (control tematic), prezentate pe larg în Raportul public pe anul 2014.

Începând cu anul 2005, în structura Curții de Conturi este organizată și funcționează Autoritatea de Audit, organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi și față de celelalte autorități responsabile cu gestionarea și implementarea fondurilor comunitare nerambursabile, fiind singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern în conformitate cu legislația comunitară și națională asupra fondurilor comunitare prevăzute la art. 12 din Legea nr. 94/1992, republicată.

1. Activitatea de audit/control în cifre

1.1. Acțiuni realizate

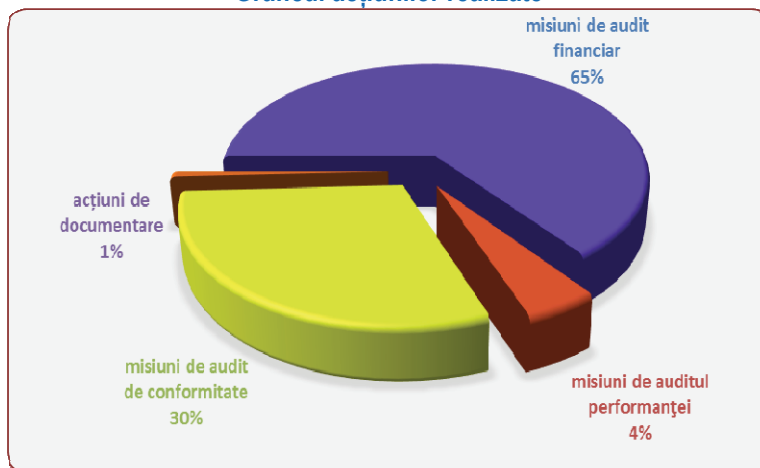
Potrivit Programului de activitate pe anul 2015, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de **2.773** de acțiuni de verificare, cuprinzând **1.800** de misiuni de audit financiar, **120** de misiuni de audit al performanței, **831** de misiuni de audit de conformitate (control tematic) și **22** de acțiuni de documentare.

Referitor la auditul performanței trebuie precizat că în anul 2015 Curtea de Conturi a abordat un număr de 40 de teme, pentru care a efectuat misiuni la 120 de entități din domeniile abordate. Un număr de 15 teme de audit al performanței au vizat administrația publică centrală, iar alte 25 de teme au avut ca obiect domenii specifice administrației publice locale.

Totodată, în anul 2015 s-au efectuat **3.107** acțiuni de urmărire a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, **175** de acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerile entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii.

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 65% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2015, misiunile de audit de conformitate (control) 30%, iar misiunile de audit al performanței 4%. Cele 22 de acțiuni de documentare au fost efectuate fie în scopul obținerii unor informații relevante pentru includerea în programul pe anul 2016 a unor noi acțiuni, fie în vederea elaborării programului de activitate pe anul 2016, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

Graficul acțiunilor realizate

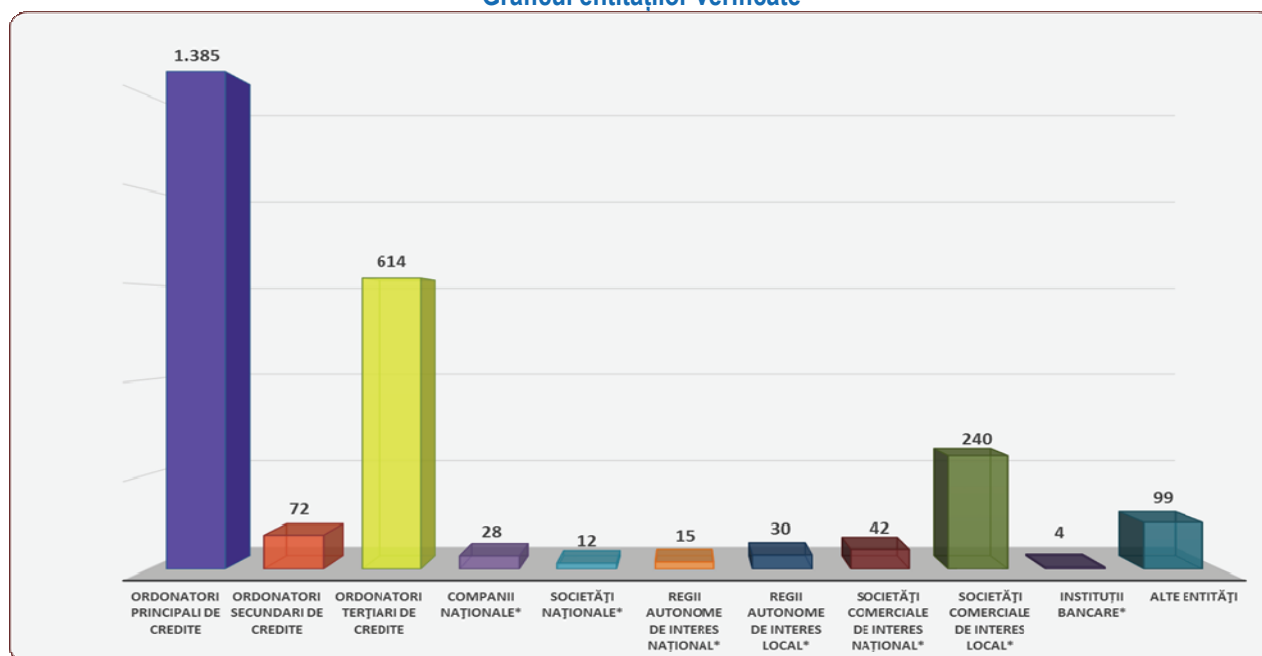

1.2. Entități verificate

Controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public pentru exercițiul financiar al anului 2014 s-a efectuat la un număr de **2.541** de entități. Acest număr a fost stabilit luând în calcul o singură dată o entitate, indiferent de numărul și tipul de verificare care s-a efectuat la aceasta în anul 2015.

Numărul acțiunilor de audit și categoriile de entități supuse verificării în anul 2015 se prezintă grafic astfel:

Graficul entităților verificate

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz.

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.385 de ordonatori principali de credite, 72 de ordonatori secundari de credite, 614 de ordonatori terțieri de credite, 282 de societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 28 de companii naționale, 12 societăți naționale, 45 de regii autonome, inclusiv cele de interes local, 4 instituții bancare, precum și 99 de alte entități (asociații, fundații ș.a.).

1.3. Impactul financiar al verificărilor efectuate

Misiunile de audit financiar și de conformitate, efectuate de Curtea de Conturi în anul 2015, au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii ori denaturarea unor date și informații din situațiile financiare.

Abateri generatoare de venituri suplimentare

Evaluarea impactului financiar, pe tipuri de acțiuni de audit, care au generat **venituri suplimentare**, este redată în tabelul următor:

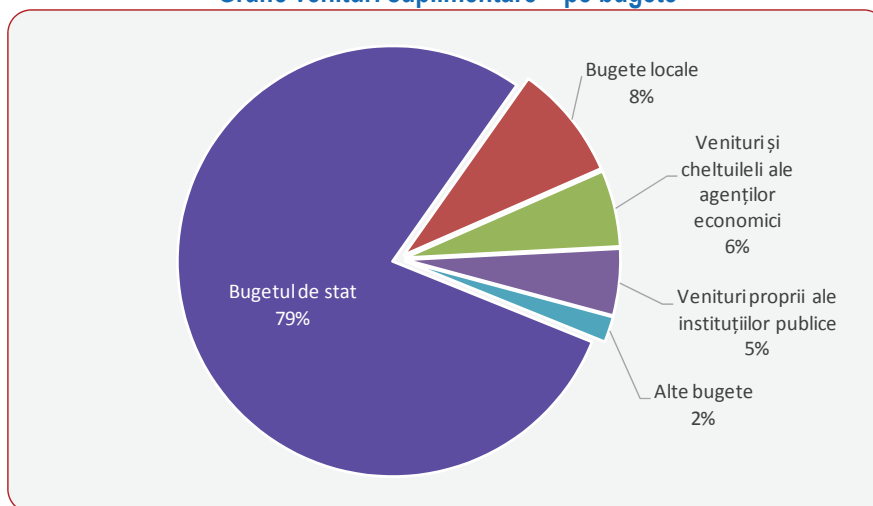
Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Venituri suplimentare	milioane lei	3.617,62	501,00	3.116,62
	milioane euro*	812,94	112,58	700,36

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

Veniturile suplimentare estimate de Curtea de Conturi, repartizate pe bugetele cărora li se cuvin sunt prezentate în graficul următor:

Grafic venituri suplimentare – pe bugete

În totalul veniturilor suplimentare estimate, ponderea cea mai însemnată o deține bugetul de stat (79%), cu venituri reprezentând, în principal, obligații de plată ale contribuabililor persoane juridice și fizice, nestabilite/stabilite incorect de către organul fiscal sau nedeclarate de contribuabili, precum și venituri ce puteau fi stabilite de către organul fiscal printr-o mai bună administrare, utilizând toate instrumentele și procedurile pe care le are la dispoziție (analize de risc; identificarea neconcordanțelor din declarațiile fiscale care conțin indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat; actualizarea obligațiilor fiscale restante prin calcularea accesoriilor aferente).

Bugetele unităților administrativ-teritoriale dețin 8% din totalul veniturilor suplimentare estimate și provin, în principal, din nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării veniturilor din impozite și taxe locale, necalcularea și neînregistrarea în conturile de debitori a majorărilor de întârziere și a penalităților datorate ca urmare a neachitării la termenele legale a obligațiilor de plată privind impozitele și taxele locale, precum și din utilizarea unor cote eronate pentru stabilirea impozitelor locale, necalcularea din oficiu a obligațiilor de plată în cazul nerespectării termenelor de depunere a declarațiilor de impunere.

Și veniturile agenților economici cu capital de stat sau al unităților administrativ-teritoriale au fost afectate de abaterile și erorile constatate de Curtea de Conturi (6%), în principal prin modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii (redevențe, chirii ș.a.)

Abateri generatoare de prejudicii

Evaluarea impactului financiar al abaterilor care au generat **prejudicii**, pe tipuri de acțiuni de audit, este redată în tabelul următor:

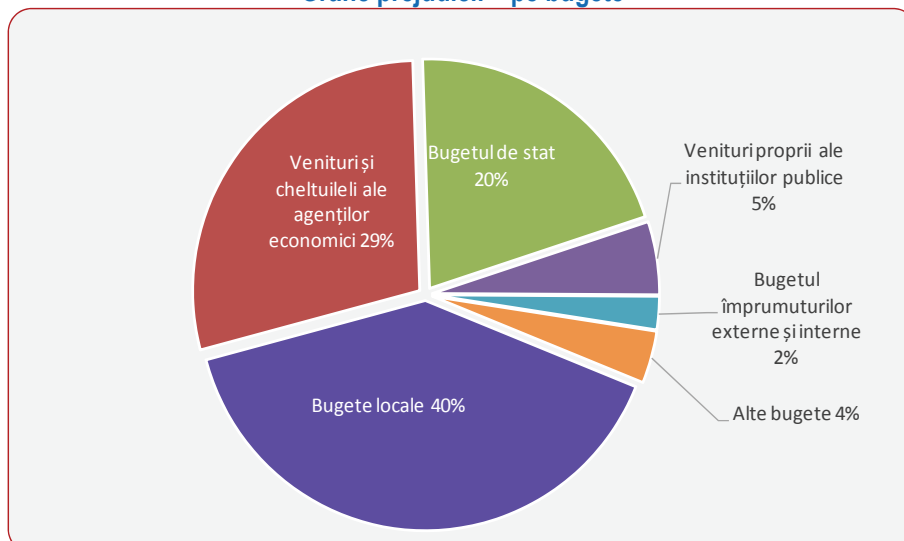
Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Prejudicii	milioane lei	1.761,12	834,59	926,53
	milioane euro*	395,76	187,55	208,21

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

Prejudiciile estimate de auditorii publici externi, repartizate pe bugetele care au fost afectate de abaterile de la legalitate se prezintă astfel:

Grafic prejudicii – pe bugete

Cele mai mari prejudicii au fost aduse bugetelor unităților administrativ-teritoriale (40% din total), în principal prin: nerespectarea prevederilor legale cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, utilizarea nelegală a fondurilor acordate de la buget, precum și prin modul defectuos de alocare și utilizare a alocațiilor bugetare pentru investiții, a subvențiilor, transferurilor și a altor forme de sprijin financiar. Prejudicii au produs și abaterile privind vânzarea și/sau scoaterea din funcțiune a activelor corporale, concesiunea sau închirierea de bunuri proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale, concesiunea de servicii cu caracter public și asocierile în participațiune, administrarea, gestionarea și inventarierea patrimoniului public și privat.

Următorul buget la care s-au constatat prejudicii este cel al agenților economici din sectorul public, cu capital de stat sau al UAT-urilor (29%), prejudicii produse, în principal, prin efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de lege, stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor și a altor drepturi acordate personalului, sau prin supraevaluarea nejustificată a unor cheltuieli.

Bugetului de stat, care deține 20% din totalul prejudiciilor estimate, i-au fost aduse prejudicii, în principal, prin efectuarea de plăți în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în favoarea salariaților, înregistrate pe cheltuielile instituției fără efectuarea unei analize în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare și fără a lua măsurile necesare recuperării sumelor de la acestea. Totodată, au fost estimate prejudicii create prin efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită).

Abateri financiar-contabile care au afectat acuratețea situațiilor financiare

Distinct de situațiile prezentate, în timpul misiunilor de audit au mai fost constatate **nereguli financiar-contabile**, a căror estimare este prezentată în tabelul următor, unele dintre acestea influențând realitatea și exactitatea datelor prezentate în situațiile financiare ale entităților verificate:

Explicații	u.m.	Total	din care:	
			Audit financiar	Audit de conformitate
Abateri financiar-contabile	milioane lei	22.747,30	8.190,28	14.557,02
	milioane euro*	5.111,75	1.840,51	3.271,24

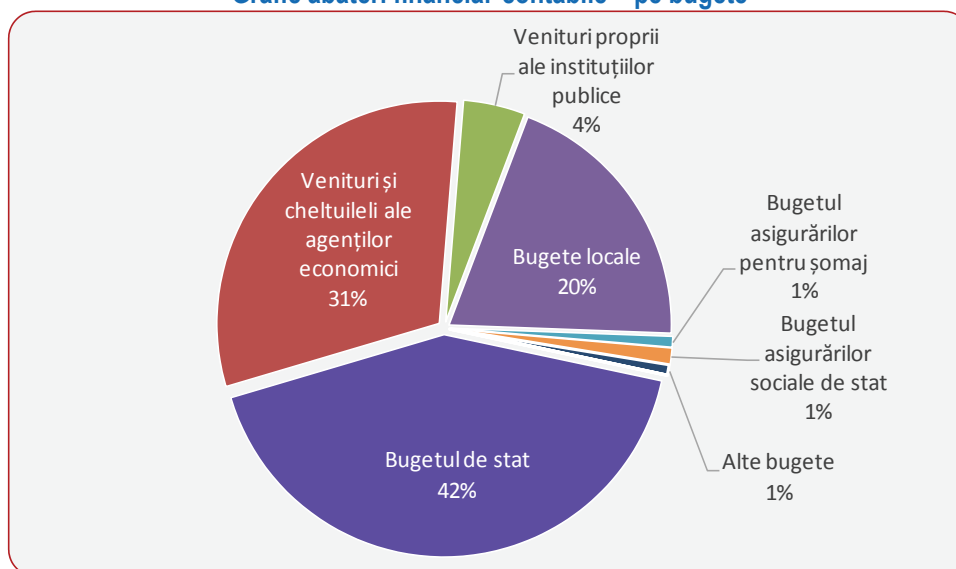
* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognost – Prognost de toamnă, noiembrie 2015

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, dacă nu vor fi eliminate, aceste nereguli pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

Repartizarea pe bugete a valorii estimate pentru abaterile financiar-contabile este prezentată în graficul următor.

Grafic abateri financiar-contabile – pe bugete

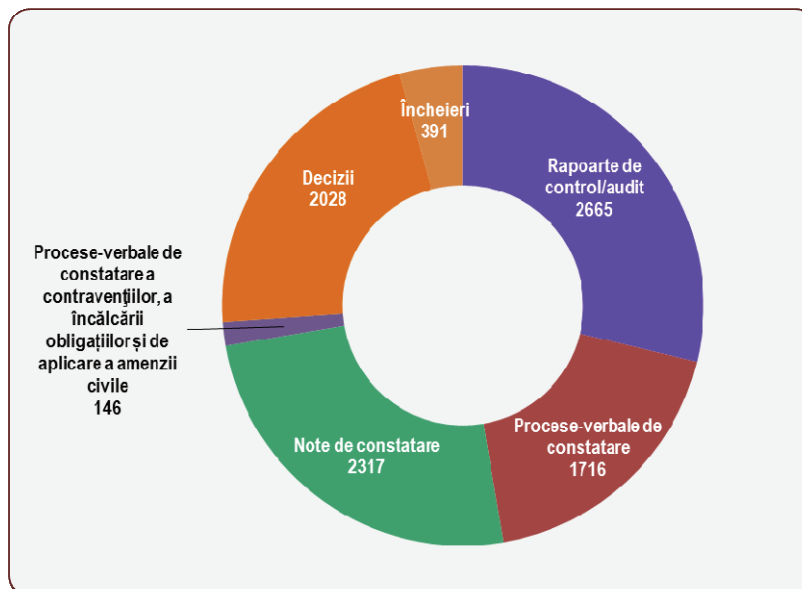
În totalul valorii estimate a abaterilor financiar-contabile constatate de Curtea de Conturi, ponderea cea mai mare (42%) o deține bugetul de stat, cu valori corespunzătoare unor erori de înregistrare a unor operațiuni în evidențele tehnico-operative sau în cele contabile, precum și cu diferențele la soldurile conturilor de creanțe și datorii pentru care nu s-a solicitat confirmarea, ori cu valoarea corespunzătoare deficiențelor constatate în realizarea, conform prevederilor legale, a unor activități de administrare fiscală.

Și bugetele agenților economici din sectorul public au fost afectate de erori, a căror valoare estimată reprezintă 31% din totalul valorii abaterilor financiar-contabile, pentru abateri referitoare la: modul de evidențiere și, implicit, urmărirea a încasării veniturilor proprii (CN, SN, SC cu capital integral sau majoritar de stat sau al UAT); neintabularea unor bunuri constând în construcții și terenuri; neluarea măsurilor pentru păstrarea integrității unor elemente patrimoniale și evitarea degradării și deprecierii acestora.

La bugetele locale, valoarea abaterilor financiar-contabile reprezintă 20% din total și provine din: erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neconcordanțe între evidența contabilă și cea fiscală; neînregistrarea amortizării; neorganizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale, coroborată cu exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra acestor operațiuni.

1.4. Actele întocmite în anul 2015 pentru verificarea execuției bugetare a anului 2014

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**: 2.665 de rapoarte de control/audit, 1.716 procese-verbale de constatare, 2.317 note de constatare, 146 de procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile, 2.028 de decizii, 391 de încheieri, a căror reprezentare grafică este redată mai jos:

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, **în urma valorificării actelor de control au fost emise 2.028 de decizii**, prin care au fost dispuse **18.157 de măsuri**, pe care entitățile verificate trebuie să le implementeze pentru înlăturarea deficiențelor și neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizii, precum și a termenului stabilit pentru implementare, entitățile verificate pot depune contestații, care sunt examinate și, ulterior, soluționate prin încheiere de către comisiile de soluționare a contestațiilor constituite la nivelul structurilor Curții de Conturi, iar împotriva încheierilor emise de comisii, entitățile verificate pot sesiza instanța de contencios administrativ competentă. În anul 2015, un număr de 2627 de măsuri a fost contestat, reprezentând 14,5% din totalul măsurilor dispuse prin deciziile emise, până la finele anului fiind emise 391 de încheieri.

1.5. Statistica și analiza amenzilor contravenționale

Pentru fapte prevăzute de lege ca fiind contravenții, a căror constatare și sancționare intră în competența Curții de Conturi în temeiul dispozițiilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în anul 2015 au fost întocmite 129 de procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, cuantumul amenzilor contravenționale aplicate ridicându-se la suma de 264 mii lei.

Principalele acte normative încălcate au fost: Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (90 de procese-verbale), Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice (13 procese-verbale), Legea nr. 82/1991 a contabilității (13 procese-verbale), OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice (10 procese-verbale), OG nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice (2 procese-verbale), OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin Trezoreria Statului (1 proces-verbal).

Din valoarea totală a amenzilor aplicate în sumă de 264 mii lei s-a încasat operativ suma de 112 mii lei, iar ulterior s-au mai încasat încă 24 mii lei. Au fost contestate sau sunt în curs de soluționare, aflându-se pe rolul instanțelor, 12 procese-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor. Procesele-verbale necontestate și neîncasate, operativ sau ulterior, au fost transmise organelor fiscale competente în vederea urmăririi încasării.

1.6. Sesizarea organelor de urmărire penală

Potrivit prevederilor din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situațiile în care Curtea de Conturi constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și informează entitatea verificată.

În anul 2015, pentru prejudiciile estimate în actele de audit și control, aferente anului financiar 2014, Curtea de Conturi a formulat 127 de sesizări către organele de urmărire penală la cererea departamentelor și a camerelor de conturi.

Sesizarea organelor de urmărire penală s-a făcut pentru fapte pentru care s-a apreciat că există indicii de natură penală, care privesc, în principal, infracțiuni de corupție și asimilate faptelor de corupție, infracțiuni de serviciu, infracțiuni privind încălcarea legislației din domeniul finanțelor publice, achizițiilor publice, financiar-fiscale și contabile, precum și încălcarea unor obligații (angajamente investiționale) ale Cumpărătorilor, în cadrul procesului de privatizare.

1.7. Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Recomandările formulate de auditorii publici externi în rapoartele de audit stau la baza emiterii măsurilor dispuse de Curtea de Conturi entităților verificate, pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea acestora și suspendarea acțiunilor care contravin prevederilor legale, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, cu excepția recomandărilor formulate în rapoartele de audit al performanței, pentru care nu se emit decizii.

Un impact financiar semnificativ este cel dat de implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, care obligă conducerea entității verificate să stabilească întinderea prejudiciilor estimate de auditorii publici externi, să le recupereze și să le vireze bugetelor cărora li se cuvin și prin care se creează premise pentru creșterea calității finanțelor publice, prin limitarea și eliminarea în viitor a neregulilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate.

Obținerea unor astfel de rezultate în viitor depinde de măsura în care *managementul practicat la nivelul fiecărei entități publice se va orienta spre respectarea reglementărilor legale ce definesc atribuțiile specifice în domeniul fundamentării, elaborării, aprobării și executării bugetului, al gestionării patrimoniului public și privat al acestora și spre principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în privința valorificării resurselor materiale, umane, financiare și informaționale de care dispun.*

Pornind de la faptul că, prin constatările și recomandările sale, auditul performanței urmărește diminuarea costurilor, sporirea eficienței utilizării resurselor pentru îndeplinirea obiectivelor propuse, în auditul performanței nu se emit decizii prin care să fie dispuse măsuri, rapoartele de audit al performanței conținând recomandările formulate de echipele de audit, pe care entitatea verificată trebuie să le implementeze, să raporteze Curții de Conturi stadiul de implementare, iar Curtea de Conturi să monitorizeze implementarea. Pentru exercițiul financiar 2014 au fost formulate peste 300 de recomandări în rapoartele de audit al performanței. Întrucât implementarea măsurilor dispuse prin decizii depinde de termenele stabilite de Curtea de Conturi, termene care, în unele cazuri, sunt prelungite de comun acord, din motive obiective, decalajul dintre momentul emiterii deciziei și verificarea implementării măsurilor se poate întinde pe mai mulți ani, îndeosebi atunci când măsurile se referă la recuperarea unor prejudicii. În același timp, potrivit legii și regulamentului propriu, entitățile verificate contestă unele măsuri dispuse de Curtea de Conturi, iar procedura contestării și soluționării în instanță este, de cele mai multe ori, de lungă durată.

În Raportul public pe anul 2014 sunt prezentate și rezultatele acțiunilor de verificare a modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi în anii anteriori.

Sinteza Raportului public pe anul 2014 este structurată, ca și Raportul, în 6 capitole, fiecare dintre acestea prezentând, pe scurt, observațiile, recomandările și măsurile specifice fiecărui segment de activitate, respectiv:

- audit financiar;
- audit al performanței;
- control (audit de conformitate);
- sinteza acțiunilor desfășurate la nivelul administrației publice locale;
- evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- activitatea de audit public desfășurată de Autoritatea de Audit.

2. Cauzele care au determinat abaterile și deficiențele constatate

⇒ În rezumat, deficiențele și abaterile pe care le veți găsi citind Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2014 au drept **principale cauze:**

 fundamentarea nerealistă sau insuficientă a proiectelor de buget ale unor ordonatori principali de credite, motiv pentru care există încă multiple nereguli și disfuncționalități în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora; nerespectarea competențelor și responsabilităților ordonatorilor de credite în procesul bugetar;

 lipsa unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute, dar și lipsa unor instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate.

În condițiile în care nu există o preocupare serioasă pentru alocarea și utilizarea fondurilor publice cu eficiență și economicitate, performanța este dificil de evaluat, cu atât mai mult cu cât indicatorii de rezultat ai unor obiective, proiecte, programe și/sau activități nu sunt stabiliți astfel încât să poată fi măsurați și evaluați în dinamică;

 managementul ineficient și uneori incorect al fondurilor publice, care dovedește, cel mai adesea, că deciziile privind alocările de fonduri publice nu sunt fundamentate în funcție de priorități și în concordanță cu cadrul legal de referință sau cu scopul și atribuțiile entității, stabilite prin actul normativ de înființare, dar și necunoașterea dispozițiilor legale din domeniul finanțelor publice și al contabilității publice, iar, uneori, chiar nerespectarea acestor prevederi din cauza unor interpretări eronate date dispozițiilor respective;

 există o slabă preocupare sau chiar o reticență a managerilor din entitățile publice pentru analiza, înțelegerea, proiectarea și implementarea unui sistem de control intern operațional și eficient, care ar putea elimina sau diminua semnificativ pierderile, risipa, fraudă, iregularitățile, slaba performanță etc.

În marea majoritate a instituțiilor auditate, sistemele de control și audit intern nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate;

✎ în mai multe cazuri identificate de auditorii publici externi, **conducerea entității verificate nu a procedat la analizarea cauzelor care au condus la prejudicierea bugetului de stat și nici nu s-au recuperat prejudiciile create prin plata din fonduri publice a unor despăgubiri** acordate unor persoane salariate, pentru care instanța de judecată a stabilit acordarea acestora.

În general, în astfel de cazuri, conducerea entității s-a limitat la plata din fonduri publice a unor astfel de cheltuieli cu despăgubirile, deși acestea nu au în corespondent o contraprestație și sunt cauzate de îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu de către unele persoane responsabile;

✎ **nerespectarea prevederilor legale specifice privind calcularea, evidențierea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, aferente sumelor reprezentând drepturi salariale acordate în baza sentințelor judecătorești, rămase definitive și irevocabile**, având drept consecințe:

- denaturarea bazei de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii atât la angajat, cât și la angajator, cu impact direct asupra declarării și virării contribuțiilor sociale obligatorii de către entitate;
- plata către angajați a unor venituri nete majorate prin necalcularea contribuțiilor individuale de asigurări sociale potrivit reglementărilor legale;
- denaturarea datelor reflectate în situațiile financiare întocmite de entitate la data de 31.12.2014;

✎ **managementul defectuos și ineficient al cheltuielilor de funcționare și întreținere**, prin:

- nerespectarea prevederilor legale referitoare la efectuarea de cheltuieli de protocol, care nu se încadrează în baremurile legale;
- decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum și alte cheltuieli;
- efectuarea unor cheltuieli de deplasare pentru care au fost decontate tarife de cazare în unități a căror clasificare era superioară celei reglementate de prevederile legale pentru decontarea acestora, în hoteluri și pensiuni clasificate la 4 stele;
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate în cantitatea facturată și plătită) sau pe baza unor tarife neaprobate și neavizate;
- plata unor contracte de consultanță și asistență juridică cu cabinete de avocatură, în condițiile în care entitățile au organizat în structura proprie compartimente juridice ș.a.;

✎ **superficialitate în examinarea documentelor justificative**, aferente operațiunilor și tranzacțiilor economice, cu consecințe asupra utilizării legale a fondurilor publice;

✎ **lipsa coordonării și monitorizării, de către ordonatorul de credite ierarhic superior, a modului de utilizare a sumelor alocate prin buget, precum și a respectării cadrului legal general și specific**, pe parcursul exercițiului financiar, în cazul unor structuri aflate în poziție de subordonare, coordonare sau sub autoritate;

✎ organizarea necorespunzătoare a evidenței analitice a creanțelor și datoriilor;

✎ **nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții**, cu consecințe negative asupra asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate;

✎ **la efectuarea cheltuielilor de capital:**

- nu sunt organizate sisteme de monitorizare a achizițiilor publice și nu sunt întocmite programe de investiții publice predictibile din punct de vedere al surselor de finanțare;
- nu se urmărește derularea lucrărilor de investiții în concordanță cu clauzele contractuale;
- nu se verifică respectarea prețurilor din devizul ofertă și se decontează lucrări înscrise în situațiile de plată fără a se efectua o verificare faptică a executării integrale a acestora;
- nu se verifică realitatea și legalitatea datelor înscrise în situațiile de lucrări primite spre decontare;
- nu se urmărește atingerea rezultatelor și obiectivelor generale și specifice ale proiectelor de investiții cu respectarea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

În cazul unor lucrări de investiții și reparații curente, prejudiciile sunt datorate superficialității cu care sunt îndeplinite sarcinile de serviciu, dar și lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru supravegherea și avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și cu atragerea răspunderii proiectantului.

Un alt aspect constatat de Curtea de Conturi este acela că în multe cazuri reprezentanții entităților verificate își însușesc abaterile constatate și se îndreaptă împotriva firmelor executante pentru recuperarea prejudiciului, însă, de cele mai multe ori, aceste firme intră în procedura de faliment și posibilitatea recuperării sumelor este foarte redusă;

✎ **implicarea insuficientă a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere**, în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii, precum și în valorificarea rezultatelor acesteia;

- ✎ **deficiențe majore în gestionarea patrimoniului entităților verificate**, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, precum și din drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial;
- ✎ **neinventarierea, în liste separate, a tuturor bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului;**
- ✎ **neefectuarea demersurilor pentru obținerea titlurilor de proprietate** asupra unor terenuri și clădiri și, implicit, neînscriserea acestora în Cartea funciară.

În cele mai multe cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege. În alte cazuri inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Astfel, deși au emis decizii de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor deficiențe o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

- ✎ **subevaluarea chiriilor și redevențelor**, neincluderea clauzelor cu privire la termenele de plată sau la aplicarea de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesionari/chiriași;
- ✎ **existența unor carențe și inadvertențe ale cadrului legal și normativ specific**, determinate fie de necorelarea unor dispoziții mai vechi cu cele nou apărute în domeniul în cauză, fie de formularea echivocă a legislației secundare (norme metodologice, instrucțiuni, ordine ale miniștrilor), dată în aplicarea legislației primare (legi, ordonanțe).

*
* *

Curtea de Conturi a remarcat o tendință de creștere a cazurilor în care unele deficiențe sau erori identificate de echipele de audit au fost remediate în timpul și ca urmare a acțiunilor de control/audit, precum și a numărului de entități ale căror situații financiare oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței, iar administrarea patrimoniului public și privat al statului de către aceste entități este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite prin lege. Numărul acestora este în ușoară creștere față de anul anterior, ceea ce denotă faptul că procesul de învățare și cunoaștere profundă a legii și, implicit, evitarea repetării erorilor/abaterilor are un trend ușor crescător.

Mesajul pe care Curtea de Conturi îl transmite prin Raportul public pe anul 2014 este acela că autoritățile publice nu trebuie să piardă niciodată din vedere importanța consolidării managementului financiar în România și subliniază că răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță este și rămâne în sarcina directă a managerilor și personalului din instituțiile publice/companiile publice, adică a celor care gestionează fondurile publice și administrează patrimoniul public, cei care trebuie să corecteze erorile constatate, aplicând măsurile dispuse de Curtea de Conturi, dar care trebuie să și prevină producerea, în continuare, a unor erori și abateri.

Raportul public pe anul 2014 și prezenta Sinteză sunt postate pe pagina de internet www.curteadeconturi.ro

Auditul financiar

Pentru exercițiul bugetar al anului 2014, pe baza situațiilor financiare, a conturilor privind execuția bugetară prezentate de ordonatorii principali de credite și în urma verificării și analizării acestora, Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, respectiv contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014, care au ca anexe conturile anuale de execuție a bugetelor fondurilor speciale și bugetele ordonatorilor principali de credite, pe care le-a prezentat Guvernului, care le-a transmis Parlamentului pentru a le aproba prin lege.

În procesul de verificare, prin auditul financiar, Curtea de Conturi a urmărit dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România, dacă acestea oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare în exercițiul bugetar verificat, exprimând în acest sens o opinie de audit.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție ale: bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, este redat în tabelul următor:

Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de audit financiar pe anul 2015

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	236
	milioane euro*	53
Prejudicii	milioane lei	257
	milioane euro*	58
TOTAL	milioane lei	493
	milioane euro*	111

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

1.1. Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014

Pentru auditarea Contului general anual de execuție a bugetului de stat, Curtea de Conturi a efectuat, potrivit programului propriu de activitate, misiuni de audit financiar la ordonatorii principali de credite, al căror cont anual de execuție intră în componența Contului general anual de execuție al bugetului de stat. De asemenea, Curtea de Conturi a efectuat o misiune de audit financiar la nivelul Ministerului Finanțelor Publice (MFP), având ca temă auditul financiar al Contului general anual de execuție a bugetului de stat, prilej cu care a fost analizat modul și contul de execuție bugetară al MFP - *Acțiuni Generale* (al 54-lea ordonator principal ce intră în componența bugetului de stat).

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat, pe anul 2014, a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Analiza execuției bugetului de stat pe anul 2014

Contul general anual de execuție a bugetului de stat a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 356/2013. Pe parcursul execuției bugetare au avut loc, în mod excepțional, trei rectificări bugetare, prin OG nr. 9/2014, OUG nr. 59/2014 și OUG nr. 74/2014 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2014.

Indicatorii sintetici ai Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, elaborat de MFP se prezintă astfel:

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/credite bugetare aprobate prin Legea nr. 356/2013	Prevederi/credite bugetare definitive	Încasări realizate/plăți efectuate	% față de prevederi/credite definitive
Venituri	100.932,3	98.423,0	94.513,7	96,0
Cheltuieli	119.254,6	119.708,7	115.615,9	96,6
Deficit	(18.322,3)	(21.285,7)	(21.102,2)	(99,1)
% deficit în PIB*	(2,7)	(3,2)	(3,2)	

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2014 este de 666.637,3 milioane lei.

Observațiile Curții de Conturi:

● *Inventarul centralizat al bunurilor din patrimoniul public al statului și valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului reflectate în acest inventar, nu prezintă o imagine fidelă a bunurilor și nici a valorii acestora, întrucât nu sunt cuprinse toate bunurile aparținând statului, iar unele bunuri sunt înregistrate, cu valori mult subevaluate, de „0 lei”, respectiv de „1 leu”.*

Practic, în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului ar trebui să se regăsească valoarea tuturor bunurilor din domeniul public al statului, raportate în situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite.

Din verificarea efectuată la nivelul MFP a rezultat că:

- valoarea patrimoniului public înregistrată în evidența contabilă și raportată în situațiile financiare ale instituțiilor publice, la data de 31.12.2014 este de 202.430.560.354 lei (196.916.012.012 lei, buget de stat, 5.046.827.611 lei, buget local, 465.371.329 lei, buget asigurări, 2.349.402 lei, buget instituții autonome);
- valoarea patrimoniului public din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, prezentat de către MFP este de 165.808.029.775 lei (165.786.676.366 lei, instituții publice și alte autorități, 21.353.409 lei, autorități publice locale).

Această diferență între valoarea patrimoniului public din *Inventarul centralizat al bunurilor din patrimoniul public al statului* și cea din evidențele contabile ale instituțiilor publice este dată și de existența, în Inventarul centralizat, a unor bunuri cu valoarea de „0 lei”, respectiv de „1 leu”. Spre exemplu, în cazul a 30 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, în Inventarul centralizat există 3.548 de poziții cu valoare de „0 lei” și 1.711 de poziții cu valoarea de „1 leu”.

Recomandări:

✓ inițierea unei reglementări de către MFP, prin Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului care să prevadă aplicarea unor sancțiuni în cazul neîndeplinirii de către ordonatorii principali de credite a următoarelor obligații în termenul ce va fi stabilit de MFP:

- actualizarea valorii bunurilor din patrimoniul public și privat al statului;
- reevaluarea acestor bunuri în conformitate cu prevederile legale în vigoare, astfel încât inventarul centralizat să reflecte realitatea și să aibă aceleași valori care se regăsesc înregistrate și în evidența contabilă;
- înregistrarea bunurilor din patrimoniul public al statului declarate cu valoarea de „0 lei” și de „1 leu” la valorile reale.

Ulterior, Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului va monitoriza îndeplinirea acestei cerințe de către ordonatorii principali de credite.

✓ efectuarea de către Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului a unei concilierii cu datele din conturile contabile analitice în care se regăsesc bunurile din patrimoniul privat al statului (terenuri, clădiri și alte bunuri) existente la Direcția Generală de Trezorerie și Contabilitate Publică, respectiv la administrațiile județene ale finanțelor publice, după caz.

● *Implicarea insuficientă a structurilor din cadrul MFP în monitorizarea execuției bugetare a ordonatorilor principali în vederea realizării unui grad cât mai ridicat de recuperare a sumelor ce se cuvin bugetului de stat din plățile efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare de la Uniunea Europeană.*

Astfel, în anul 2014, suma primită de la Uniunea Europeană/alți donatori în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe a fost în valoare de 2.686.520 mii lei, reprezentând doar 48,44% din sumele plătite din bugetul de stat pentru aceste proiecte și programe, respectiv 5.546.529 mii lei, ceea ce reprezintă un grad foarte scăzut de recuperare a unor sume ce se cuvin de drept bugetului de stat din care au fost cheltuite.

Consecințele economico-financiare sunt: încasarea cu întârziere de la Uniunea Europeană a sumelor cuvenite bugetului de stat, în condițiile în care, pentru acoperirea deficitelor bugetare, statul este obligat să se finanțeze cu plata de dobânzi, situație ce afectează în mod semnificativ încasările la bugetul de stat.

Recomandări:

✓ implicarea activă a Ministerului Finanțelor Publice:

- în monitorizarea cheltuielilor efectuate având ca obiect modul de gestionare a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, precum și a veniturilor încasate la bugetul public;
- Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern, prin includerea în planul anual de audit al structurilor cu atribuții în acest sens a unor misiuni de audit public intern la nivelul beneficiarilor publici sau finanțați din fonduri de la bugetul public având ca obiect modul de gestionare a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru derularea programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, pentru identificarea factorilor care au condus la neîntregirea sau întregirea cu întârziere a bugetelor din care aceste plăți au fost efectuate.

● *la nivelul MFP nu s-a realizat o bază de date, cu actualizări periodice, referitoare la investițiile publice ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetelor fondurilor speciale. De asemenea, s-a constatat lipsa unei monitorizări și prioritizări eficiente a investițiilor din partea MFP, prin direcțiile de specialitate, precum și faptul că nu s-a monitorizat și nu se monitorizează nici în prezent detalierea Capitolului C „Alte cheltuieli de investiții” de la nivelul ordonatorilor principali, secundari sau terțieri de credite ai bugetului de stat, fapt ce a permis și permite, în continuare, efectuarea de cheltuieli pentru achiziționarea de studii de fezabilitate, fezabilitate și proiecte tehnice de execuție în mod ineficient.*

Recomandări:

- ✓ realizarea unei baze de date cu investițiile publice ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetelor fondurilor speciale și actualizarea acestora, astfel încât acestea să poată oferi informații în ceea ce privește obiectivele de investiții începute și nefinalizate ca urmare a lipsei de finanțare, obiectivele noi și, în continuare, studii de fezabilitate, proiecte tehnice etc., aferente fiecărui ordonator de credite pe o anumită perioadă de timp;
 - ✓ efectuarea de analize economico-financiare și luarea măsurilor legale pentru eficientizarea alocării resurselor financiare pentru investiții.
- *nu au fost respectate prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind depunerea declarației pe propria răspundere, obligatorie la depunerea situațiilor financiare de către ordonatorii principali de credite, conform prevederilor pct. 5.1. din OMFP nr. 96/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2014.*

Din situația întocmită de către echipa de audit rezultă că:

- un număr de 24 de ordonatori principali de credite și-au asumat răspunderea în conformitate cu prevederile legii;
- un număr de 29 de ordonatori principali de credite și-au asumat răspunderea parțial, numai pentru situațiile financiare proprii, nu și pentru situațiile financiare ale unităților subordonate pe care le centralizează.

Recomandare: Introducerea în normele pentru închiderea exercițiului financiar, emise de către Ministerul Finanțelor Publice a unei prevederi referitoare la asumarea răspunderii de către ordonatorii principali de credite pentru situațiile financiare centralizate.

- *nu s-a respectat calendarul bugetar prevăzut în Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, de către MFP, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale și nici de către ordonatorii principali de credite;*
- *aprobarea unei a treia rectificări bugetare în anul 2014, prin OUG nr. 74 din 5 decembrie 2014, deși prin Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare, numărul rectificărilor bugetare permise într-un an este de maximum două;*
- *prin hotărârile de Guvern prin care au fost alocate sume de la Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului în anul 2014, pentru o mare parte din cheltuieli nu sunt îndeplinite condițiile de a fi încadrate în categoria urgente sau neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar, așa cum prevede art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.*

Pentru o parte din aceste situații, prin ordonanțe simple, respectiv ordonanțe de urgență, Guvernul a aprobat derogări de la prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, folosind astfel un mecanism prin care din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului să se aloce sume către ordonatori de credite pentru cheltuieli care nu pot fi încadrate în categoria „urgente și neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar”;

- *depunerea de către Televiziunea Română și Societatea Română de Radiodifuziune a unor situații financiare la data de 31.12.2014 incomplete, dat fiind statutul confuz de organizare și funcționare a acestor entități, precum și necuprinderea în situațiile financiare centralizate ale instituțiilor publice, respectiv în Anexa 34 „Situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor”, a valorii de 931.462.571 lei.*

Situațiile financiare depuse de către cele două entități la MFP pentru exercițiul financiar 2014 includ numai contul de execuție bugetară, fără a depune și următoarele situații financiare anuale: bilanțul, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor/capitalurilor, anexele la situațiile financiare, care includ: politici contabile și note explicative.

Recomandare:

Transmiterea către Parlament și Guvern a unei informări cu privire la aspectele constatate de Curtea de Conturi în vederea clarificării cadrului juridic ce reglementează modul de organizare și funcționare a Societății Române de Radiodifuziune și a Societății Române de Televiziune, ce funcționează în prezent atât ca instituții publice finanțate din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat ca ordonatori de credite, cât și în calitate de societăți comerciale.

1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2014, finanțate din bugetul de stat

Curtea de Conturi efectuează auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice pentru certificarea acurateței și veridicității datelor din conturile de execuție verificate. Prin programul de activitate a Curții de Conturi pe anul 2015 au fost programate și s-au efectuat misiuni de audit financiar la toți cei 53 de ordonatori principali de credite finanțați, în anul 2014, din bugetul de stat, precum și la unii ordonatori secundari și terțiari de credite ai acestora.

Misiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție ale bugetelor instituțiilor și autorităților publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat s-au concentrat pe:

- *analizarea activității entităților verificate și identificarea deviațiilor de la aplicarea corectă a reglementărilor legale, cu incidență directă asupra utilizării fondurilor publice;*
- *evaluarea modului în care managementul instituțiilor a adoptat măsuri de limitare a riscurilor, a disfuncțiilor și abaterilor constatate în acțiunile de audit financiar desfășurate în anii precedenți;*
- *examinarea modului în care măsurile corective, dispuse prin deciziile emise în urma acțiunilor de audit financiar desfășurate în anii precedenți, au fost implementate de entitățile verificate, astfel încât să garanteze o bună gestiune financiară sub toate aspectele semnificative;*

- evaluarea mediului de control pentru a identifica în ce măsură sistemele de audit și control intern reprezintă un proces dinamic, flexibil, capabil să gestioneze riscurile și să se adapteze modificărilor legislative cu incidență directă asupra comportamentului financiar al instituțiilor publice auditate;
- evaluarea capacității controlului intern/managerial de a utiliza o bază de informații adecvată, credibilă, oportună, actuală și accesibilă, necesară adoptării unor decizii optime în vederea administrării corecte a patrimoniului public.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au contribuit în timp la îmbunătățirea calității gestiunii economico-financiare a unor entități verificate, în sensul în care fie nu au mai fost constatate abateri de la legalitate, fie aspectele constatate în activitatea acestor instituții, prin natura și contextul lor, s-au încadrat într-un nivel de rezonabilitate acceptabil, situat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

În cazul unor instituții și autorități publice este relevant faptul că, pe parcursul ultimilor 3 ani, situațiile financiare au înregistrat în mod progresiv o acuratețe îmbunătățită ca urmare a măsurilor dispuse prin decizii și a recomandărilor Curții de Conturi, concomitent cu disponibilitatea acestor autorități de a le pune în aplicare.

În acest context, cu toate că auditul financiar pentru anul 2014 a scos în evidență unele disfuncționalități cu incidență asupra modului în care au fost respectate prevederile legale în activitatea financiar-contabilă, acestea, în majoritatea cazurilor, fie au fost înlăturate în timpul acțiunii, fie au avut un grad de semnificație redus.

Această situație a determinat exprimarea unei **opinii nemodificate (fără rezerve)** pentru instituțiile și autoritățile publice respective, fapt pentru care pentru acestea au fost emise **certificate de conformitate**.

Ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, pentru care a fost emisă opinie nemodificată (fără rezerve) sunt: Administrația Prezidențială, Camera Deputaților, Curtea Constituțională, Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat, Agenția Națională de Integritate.

În cazul unor entități auditate au fost exprimate **opinii fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, întrucât fie condițiile opiniei de audit fără rezerve au fost afectate nesemnificativ de existența unor evenimente din afara entităților auditate, fie valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, s-a situat sub pragul de semnificație.

Entitățile pentru care a fost emisă opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte sunt: Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Justiției, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Finanțelor Publice - Contul general anual al datoriei publice.

Au fost exprimate și **opinii cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**, întrucât situațiile financiare au fost întocmite de entități în conformitate cu cadrul general de raportare, prezentând însă unele denaturări care, analizate în mod individual și agregat, s-au aflat sub pragul de semnificație stabilit în conformitate cu standardele de audit.

Entitățile pentru care a fost emisă opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte sunt: Ministerul Finanțelor Publice (Contul general anual de execuție a bugetului de stat, situațiile financiare ale MFP – activitate proprie), Senatul României, Consiliul Legislativ, Consiliul Concurenței, Ministerului Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Academia Română, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Agenția Națională de Presă AGERPRES, Societatea Română de Radiodifuziune, Autoritatea Electorală Permanentă, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor.

Totuși, la unele dintre instituțiile/autoritățile publice auditate s-au constatat abateri de la cadrul de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel încât opinia exprimată a fost **opinie contrară**.

Principalele **observații ale Curții de Conturi la acești ordonatori de credite**, precum și cele mai importante recomandări formulate sunt prezentate sintetic, în continuare, pentru fiecare dintre aceștia.

AVOCATUL POPORULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- stabilirea și decontarea eronată a unor cheltuieli de deplasare, regularizările efectuându-se în anul 2015, la nivelul sumei de 40 mii lei;
- încheierea de contracte individuale de muncă, pe durată nedeterminată, pentru angajații care au calitatea de pensionar și care, în condițiile legii, cumulează pensia cu salariul, contrar prevederilor Legii nr. 53/2003 Codul muncii;
- nerespectarea reglementărilor privind lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, ceea ce a condus la efectuarea de plăți nelegale către prestatori, în sumă de 29 mii lei, reprezentând servicii decontate fără prezentarea documentelor justificative care atestă realitatea serviciilor prestate și exactitatea sumelor datorate;
- plata unor cheltuieli din Fondul președintelui, fără temei legal, ocazionată de acordarea unor ajutoare copiilor personalului instituției, către o persoană care nu avea calitatea de angajat, având încheiat cu unitatea un contract civil;
- acordarea sporului de condiții vătămătoare unor salariați în perioadele în care aceștia au fost în concediu de odihnă sau concediu medical;
- neevidențierea analitică, pe persoană, a sumelor acordate și justificate pentru cheltuieli de deplasare.

Recomandări:

- ✓ analizarea tuturor contractelor individuale de muncă, cu durată nedeterminată, pentru persoanele care cumulează pensia cu salariul și verificarea îndeplinirii, de către acestea, a condițiilor prevăzute de lege, pentru încheierea acestor contracte;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare privind reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor în bilanțul contabil și în contul de execuție bugetară și întocmirea documentelor financiar-contabile, conform normelor legale aplicabile;
- ✓ completarea tuturor elementelor din documentele aferente deplasărilor în cazul cărora s-au constatat nereguli, în scopul justificării realității cheltuielilor efectuate, stabilirea și recuperarea sumelor decontate nelegal, după caz, și instituirea unor măsuri, care să asigure efectuarea de operațiuni economico-financiare numai în baza unor documente justificative, întocmite în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ recuperarea sumei plătite din Fondul președintelui, constând în ajutor acordat fără temei legal.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Observațiile Curții de Conturi:

- nereguli în organizarea și conducerea contabilității, constând în:
 - neînregistrarea în contul special „Active fixe și obiecte de inventar primite în folosință” a tuturor bunurilor (mijloace fixe și obiecte de inventar) primite în folosință;
 - efectuarea neconformă a inventarierii patrimoniului, în condițiile în care nu s-au atribuit numere și coduri de inventar mijloacelor fixe și obiectelor de inventar, situație care a condus la imposibilitatea identificării bunurilor atât la inventariere, cât și la scoaterea din funcțiune a acestora;
 - nerespectarea prevederilor legale privind stabilirea duratei normale de funcționare a unor active fixe, cu impact asupra calculului amortizării;
- nereguli în organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului;
- neefectuarea acțiunii de reevaluare a tuturor activelor fixe aflate în patrimoniul entității, la termenele prevăzute de lege.

Măsurile luate de entitate

- ✓ s-a înregistrat în contul „Active fixe și obiecte de inventar primite în folosință” valoarea bunurilor primite și au fost refăcute listele de inventar ale unor gestiuni și centralizatorul listelor de inventariere al mijloacelor fixe;
- ✓ a fost elaborată procedura operațională privind organizarea și desfășurarea operațiunilor de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe și obiectelor de inventar;
- ✓ a fost efectuată acțiunea de reevaluare a tuturor activelor fixe aflate în patrimoniu al CNSAS, diferențele rezultate fiind înregistrate în evidența contabilă a entității.

Recomandări:

- ✓ reanalizarea clasificării pe grupe, subgrupe, clase și subclase, a tuturor activelor fixe deținute și, implicit, a duratelor normale de funcționare stabilite;
- ✓ reconfigurarea programului informatic utilizat, în așa fel încât acesta să ofere totalitatea informațiilor necesare în ceea ce privește evidența patrimoniului;
- ✓ atribuirea corectă a codurilor/numerelor de inventar tuturor bunurilor achiziționate (mijloace fixe și obiecte de inventar) în vederea identificării acestora și reflectarea acestora individual în evidența operativă, cât și în cea contabilă;
- ✓ actualizarea datelor înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului în funcție de rezultatele reevaluării activelor fixe de natura construcțiilor, terenurilor.

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- activele de natura construcțiilor și terenurilor aparținând domeniului public al statului au fost prezentate eronat în situațiile financiare, fiind subevaluate cu suma de 20.242 mii lei, prin neînregistrarea în evidența operativă și contabilă a rezultatelor reevaluării acestora, efectuată în anul 2014;
- s-au decontat nelegal, în două cazuri, cheltuieli cu deplasări efectuate.

Recomandări:

Conducerea CNA va lua măsurile necesare în vederea:

- promovării unei hotărâri de guvern pentru modificarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea CNA, în conformitate cu prevederile HG nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (actualizată);
- verificării tuturor cheltuielilor cu deplasările membrilor CNA, efectuate în anii 2014 și 2015 și recuperarea eventualelor prejudicii.

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost efectuate cheltuieli în valoare de 600 mii lei, care nu au legătură cu obiectul de activitate al SGG, reprezentând despăgubiri acordate fostului secretar general al Guvernului (drepturile salariale corespunzătoare funcției de secretar general și drepturile de care reclamanta nu a mai beneficiat de la Eximbank SA, în calitate sa de membru, prin efectul legii, al *Comitetului Interministerial de Finanțări Garanții și Asigurări de pe lângă Eximbank SA*), în baza hotărârii definitive și irevocabile a instanței de judecată, potrivit căreia salariații i s-a încetat numirea în funcție fără respectarea prevederilor legale. Conducerea SGG nu a luat măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia de la persoanele răspunzătoare;
- în baza contractului de prestări servicii încheiat cu Sucursala de Transport Bucureștii Noi (STBN), din cadrul Regiei Autonome Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat, au fost angajate și plătite, în anul 2014, cheltuieli mai mari cu circa 2,6 milioane lei, cu transportul auto de persoane, fără respectarea principiului economicității în utilizarea fondurilor publice;
- nu s-au luat măsuri asiguratorii pentru ca fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli să se realizeze cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, procedurile operaționale utilizate în acest sens nefiind adecvate cerințelor impuse de Legea finanțelor publice și de Strategia fiscal-bugetară;
- nu au fost reflectate, în situațiile financiare întocmite la 31.12.2014, corecțiile financiare aplicate de autoritățile de management și celelalte cheltuieli neeligibile, aferente proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile, în valoare de 4.912 mii lei;
- au fost înregistrate în contabilitate, în mod eronat, cheltuieli cu amortizarea în sumă de 1.179 mii lei, ca urmare a calculării amortizării de la data recepției elementelor componente ale sistemelor integrate, în loc de data punerii în funcțiune a acestor sisteme;
- nu au fost înregistrate în conturile de ordine și evidență garanțiile bancare în valoare de 1.385 mii lei;
- au fost constatate deficiențe cu privire la modul de casare a activelor fixe corporale scoase din funcțiune, operațiunea nefiind finalizată pentru un număr de 522 de bunuri; nu s-a procedat la valorificarea materialelor rezultate în urma dezmembrării sau a dezafectării bunurilor scoase din uz și casate, contrar prevederilor legale în vigoare;
- nu au fost respectate, în totalitate, prevederile legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, nefiind inventariate toate elementele patrimoniale.

Măsuri luate de entitate

Reprezentanții SGG au luat măsuri pentru înlăturarea a două din deficiențele constatate, astfel: au fost înregistrate în contabilitate sumele rezultate din corecțiile financiare constatate de autoritățile publice cu astfel de competențe, precum și un număr de 4 scrisori de garanție bancară de bună execuție a contractelor de achiziție, în sumă de 219 mii lei și două polițe de asigurare pentru garanții de bună execuție, în sumă de 1.385 mii lei.

Recomandări:

- stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de plata despăgubirilor și a cheltuielilor de judecată, la care se adaugă dobânzile aferente; recuperarea prejudiciului stabilit, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea la bugetul statului a tuturor sumelor recuperate;
- reducerea cheltuielilor cu serviciile de transport auto de persoane și mărfuri, precum și respectarea principiilor bunei gestiuni financiare cu ocazia negocierii tarifelor pentru aceste servicii, prin acceptarea includerii în baza de calcul a tarifului doar a acelor cheltuieli efectuate de prestator, care au legătură cu serviciul prestat;
- revizuirea procedurilor operaționale privind: fundamentarea și elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli, scoaterea din funcțiune și casarea activelor fixe, precum și declararea și casarea bunurilor materiale, astfel încât acestea să fie în concordanță cu prevederile legale în vigoare; stabilirea în sarcina unor angajați ai SGG, prin fișa postului, de competențe și responsabilități specifice pentru fundamentarea propunerilor de buget; monitorizarea, de către conducerea SGG, a modului de fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli de către angajații instituției cu competențe în acest sens;
- efectuarea în contabilitate a corecțiilor necesare privind amortizarea sistemelor informatice integrate; stabilirea duratei normale de funcționare adecvate pentru mijloacele fixe și înregistrarea lor în evidența contabilă și în cea tehnico-operativă;
- identificarea și corectarea în evidența tehnico-operativă și contabilă a cazurilor în care obiectivele de investiții au fost evidențiate pe elemente componente;
- finalizarea operațiunii de casare a activelor fixe corporale scoase din uz, precum și valorificarea materialelor rezultate în urma dezmembrării sau dezafectării activelor corporale scoase din uz și casate;
- inventarierea tuturor elementelor patrimoniale; valorificarea rezultatelor inventarierii.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile finanțate din bugetul SGG, auditate în anul 2015

În vederea exprimării opiniei asupra contului de execuție bugetară pe anul 2014, la nivelul ordonatorului principal de credite, au fost avute în vedere atât constatările la nivelul SGG, cât și constatările efectuate la următoarele entități finanțate din bugetul SGG, auditate în anul 2015.

Agencia Națională pentru Romi**Observațiile Curții de Conturi:**

- nu au fost luate măsuri pentru realizarea unor venituri, în valoare de 35.452 mii lei, reprezentând drepturi de creanță de primit din fonduri externe nerambursabile și post aderare. În plus, autoritățile competente de control (OIR POSDRU, AM POSDRU) au stabilit dobânzi penalizatoare pentru neplata la termen a datoriilor, pentru cheltuieli neeligibile efectuate, dar Agenția Națională pentru Romi nu a înregistrat în evidența contabilă obligațiile respective;
- evaluarea și selecția propunerilor de proiecte, depuse în anul 2014 în cadrul programului „Anul participării și responsabilități

cetățenilor”, s-au efectuat fără respectarea cerințelor legale, astfel că în perioada 2013-2014 au fost încheiate contracte de finanțare nerambursabilă, în valoare totală de 1.674 mii lei, cu persoane juridice care nu se încadrează în categoria celor care, potrivit legii, pot primi asemenea finanțări; nu au fost întocmite documente privind monitorizarea derulării contractelor de finanțare și, astfel, nu se cunoaște gradul de realizare a obiectivelor urmărite de program;

- s-au efectuat plăți nelegale din fonduri primite de la bugetul statului, în sumă de 606 mii lei, reprezentând cheltuieli care au fost stabilite de către Autoritatea de Management ca fiind neeligibile în cadrul proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile, acest lucru fiind menținut de hotărârea definitivă și irevocabilă emisă de instanța de judecată. Agenția Națională pentru Romi nu a luat măsuri în vederea stabilirii, răspunderii și recuperării prejudiciului, nu a înregistrat în contabilitate debitul și nici nu a calculat și înregistrat dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz;
- s-au acordat despăgubiri unor foști angajați în valoare de 172 mii lei, în legătură cu care instanța de judecată a stabilit definitiv și irevocabil că au fost disponibilizați fără respectarea prevederilor legale. Ordonatorul de credite nu a luat măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și pentru recuperarea acestuia de la persoanele responsabile;
- s-au achiziționat bunuri și servicii în valoare de 39 mii lei, de natura cheltuielilor de reprezentare și protocol, a căror achiziție a fost interzisă de OUG nr. 26/2012;
- inventarierea elementelor patrimoniale la finele exercițiului financiar 2014 nu a cuprins creanțele și obligațiile entității, nu s-a completat Registrul-inventar, nu s-au înregistrat în contabilitate rezultatele inventarierii (plusuri în valoare de 47 mii lei, minusuri în valoare de 247 mii lei), nu s-au recuperat pagubele;
- nu au fost luate toate măsurile legale, în cadrul termenului legal de prescripție, în vederea recuperării contravalorii unor materiale de natura obiectelor de inventar, furate de la Centrul Regional Alba și a unor avansuri de trezorerie, nedecontate din anul 2009, în valoare totală de 25 mii lei;
- nu au fost evidențiate în contabilitate indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă ce se suportă din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și nu au fost luate măsuri pentru recuperarea din acest fond, pe baza actelor justificative, a indemnizațiilor care au depășit suma contribuțiilor datorate, în valoare de 30 mii lei;
- organizarea și evidența patrimoniului, cât și unele înregistrări în contabilitate s-au realizat defectuos, întrucât:
 - contul de decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate prezintă sold creditor, în valoare de 159 mii lei, contrar prevederilor legale;
 - nu au fost evidențiate în conturile prevăzute de reglementările în vigoare mijloace fixe (calculatoare, imprimante, mobilier) și materiale de natura obiectelor de inventar, în valoare de 766 mii lei, aflate la terți, pentru care s-au încheiat contracte de comodat cu primării din țară, cărora le-au fost date spre folosință gratuită și temporară;
 - suma de 1.293 mii lei a fost menținută nejustificat în contul de evidență „Decontări în curs de clarificare”, fără ca operațiunile economice să fie clarificate în termenul legal de 3 luni;
 - nu au fost constituite și evidențiate în contabilitate provizioane în sumă de 15.652 mii lei, pentru despăgubiri datorate angajaților, ca urmare a hotărârilor instanțelor, definitive și irevocabile.
- nerespectarea prevederilor legale cu privire la organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu și a celor cu privire la organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern, la nivelul Agenției Naționale pentru Romi.

Recomandări:

- ✓ clarificarea sumelor de încasat din fonduri externe nerambursabile și reflectarea lor corectă în contabilitate; luarea măsurilor de încasare a veniturilor reprezentând drepturi de creanță cuvenite din fonduri externe nerambursabile; inventarierea dobânzilor penalizatoare pentru neplata la termen a datoriilor, stabilite de autoritățile competente de control, înregistrarea lor în contabilitate;
- ✓ respectarea dispozițiilor legale, în cadrul procesului de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte depuse pentru finanțare nerambursabilă; monitorizarea derulării contractelor de finanțare și documentarea acestei activități, precum și evaluarea gradului de realizare a obiectivelor urmărite de fiecare proiect/program implementat;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora, inclusiv a dobânzilor aferente de la persoanele răspunzătoare, precum și virarea la bugetul de stat a tuturor sumelor recuperate, pentru toate cazurile constatate în audit;
- ✓ efectuarea de plăți privind bunuri și servicii achiziționate, numai după efectuarea recepției acestora și pe baza documentelor justificative;
- ✓ organizarea de gestiuni în cadrul Agenției Naționale pentru Romi și numirea de gestionari pentru fiecare dintre acestea; inventarierea patrimoniului entității și valorificarea rezultatelor inventarierii; monitorizarea acțiunii de inventariere de către conducerea entității;
- ✓ stabilirea sumelor ce trebuie recuperate din FNUASS, recuperarea debitelor înregistrate și virarea la bugetul statului a celor anterioare anului 2015;
- ✓ conducerea evidenței contabile conform prevederilor OMFP nr. 1917/2005, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ desemnarea persoanei cu atribuții de exercitare a controlului financiar preventiv propriu; respectarea prevederilor normelor metodologice specifice referitoare la utilizarea Registrului privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv propriu și a celor privind circuitul documentelor.

Observațiile Curții de Conturi:

- la nivelul INS nu a fost organizat și implementat un sistem de control intern/managerial, care să permită conducerii furnizarea unei asigurări rezonabile că fondurile publice gestionate în scopul îndeplinirii obiectivelor generale și specifice au fost utilizate în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate;

- neconcordanțe semnificative între suprafața utilă administrată de Institutul Național de Statistică – sediul central, înscrisă în actele oficiale și cea reieșită din măsurătorile cadastrale.

Din datele și informațiile existente rezultă că INS este singura instituție (dintre cele 12 instituții publice, colocatare ale Ansamblului Ministere Nord – administrat de Ministerul Finanțelor Publice) care a efectuat măsurători cadastrale și care a intabulat suprafața în Cartea Funciară, dar, la nivelul anului 2014, situația suprafeței administrate de INS prezintă 4 valori diferite, diferențele fiind de aproximativ 5.000 de metri pătrați, având drept consecințe denaturarea situațiilor financiare, dar și decontarea eronată a cheltuielilor cu utilitățile sau prestarea unor servicii.

Pentru corectarea acestei abateri este necesară promovarea unei hotărâri de guvern care să actualizeze HG nr. 337/1996 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 119/1993 privind transmiterea unor imobile din patrimoniul Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" în administrarea instituțiilor publice care le folosesc, astfel încât să se evidențieze suprafețele utile reale, administrate de fiecare instituție publică colocatară a Ansamblului Ministere Nord.

La Centrul Național de Pregătire în Statistică:

- deși, potrivit cadrului legal, HG nr. 295/2003 privind organizarea și funcționarea Centrului de Pregătire în Statistică, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că personalul centrului este angajat prin concurs, iar salarizarea personalului centrului se face conform dispozițiilor legale în vigoare pentru instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, din cele 97 de posturi aprobate prin statul de funcții au fost ocupate numai 5 posturi cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată, practicându-se în schimb încheierea de contracte civile și/sau contracte individuale de muncă pe durată determinată, numărul acestora fiind de 257, respectiv 232.

Persoanele titulare ale acestor contracte au fost, în majoritate, salariați ai INS și ai direcțiilor județene de statistică, pentru plata acestora neexistând norme sau proceduri care să prevadă criterii în stabilirea veniturilor salariale.

- în cadrul centrului s-au derulat mai multe contracte de cercetare statistică cu diverși beneficiari, contracte la care au participat prin prestarea unor activități de cercetare statistică, diverși salariați ai INS, în baza unor contracte individuale de muncă pe perioadă determinată, fără însă a fi ținută o evidență a orelor prestate în baza contractelor individuale de muncă pe perioadă nedeterminată în cadrul INS și a celor prestate în cadrul CNPS pentru derularea contractelor de cercetare statistică, în unele cazuri programul de lucru suprapunându-se, fiind estimat un prejudiciu de 78 mii lei.

La Centrul de Conferințe al INS:

- nu s-au respectat reglementările contabile în ceea ce privește înregistrarea și amortizarea valorii mijloacelor fixe, cu consecințe în denaturarea rezultatelor economico-financiare ale Centrului de Conferințe, în perioada 2010-2014;
- nu s-a virat la bugetul statului suma de 142 mii lei, obținută din închirierea spațiului aparținând domeniului public al statului, închiriere care s-a realizat fără aprobare, prin hotărâre a Guvernului.

Recomandări:

- ✓ reanalizarea prevederilor legale privind scopul și atribuțiile pentru care au fost înființate atât INS, cât și CNPS și transpunerea mult mai clară a obiectivelor fiecărei entități;
- ✓ extinderea verificărilor, sub coordonarea reprezentanților INS și CNPS, asupra tuturor contractelor încheiate de CNPS cu salariați din INS și DJS, recuperarea veniturilor salariale necuvenite, a dobânzilor și penalităților aferente;
- ✓ luarea măsurilor de intrare în legalitate prin organizarea de concursuri pentru ocuparea posturilor disponibile din statul de funcții și salarizarea personalului cu respectarea prevederilor legale în vigoare pentru instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii;
- ✓ efectuarea, cel puțin o dată la 3 ani, de misiuni de audit intern asupra activității CNPS;
- ✓ virarea la bugetul statului, de către Centrul de Conferințe, a veniturilor obținute prin închirierea spațiului proprietate publică a statului.

Secretariatul de Stat pentru Culte

Observațiile Curții de Conturi:

Programul bugetar „Sprijin financiar pentru salarizarea personalului de cult”

- din verificarea modului în care s-au efectuat plățile privind drepturile salariale s-au constatat neconcordanțe între datele și informațiile conținute în *listele de plată lunare* (stat de plată), inclusiv centralizatoarele acestora și datele și informațiile din *statele de funcții și personal*, documente transmise Secretariatului de Stat pentru Culte de către unitățile de cult beneficiare, în vederea justificării utilizării fondurilor alocate. Astfel, la unele unități de cult au fost încadrate în funcții de conducere clericale persoane care nu îndeplineau criteriile de eligibilitate specifice acestei categorii (exemplu: șef serviciu personal, inspector eparhial restaurări, director economic), acestea desfășurând activități conexe actului cultic și făcând parte dintr-o categorie distinctă, definită expres de lege ca fiind *personal neclerical*, care beneficiază de sprijin financiar acordat din alte surse de finanțare;
- neconcordanțe între *listele de plată și statul de funcții și personal* în ceea ce privește sprijinul salarial acordat în baza prevederilor art. 2 lit. c) de la Cap. III lit. e) din Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri

publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că unele persoane au fost remunerate corespunzător funcțiilor de tehnoredactor, respectiv redactor, în condițiile în care în *statul de funcții și personal* aceleași persoane erau încadrate în funcția de preot diacon (funcție clericală).

Cu toate că sumele acordate sub forma sprijinului financiar personalului din conducerea cultelor și a unităților de cult, altul decât cel asimilat celui încadrat pe funcții de demnitate publică, au avut la bază o contraprestație, faptul că nu în toate cazurile au fost îndeplinite criteriile de eligibilitate specifice funcției clericale constituie o abatere de la prevederile Legii nr. 284/2010, a cărei valoare estimată a fost de 3.001 mii lei, din care suma de 2.770 mii lei este aferentă exercițiului bugetar 2014;

- nu s-au respectat, în unele cazuri, condițiile impuse de lege referitoare la plata personalului clerical care își desfășoară activitatea în unitățile de cult cu venituri reduse și care poate beneficia de un sprijin lunar la salarizare, în cuantum de 80% din salariile de bază stabilite pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat, potrivit nivelului de studii, gradului profesional obținut și vechimii în activitatea clericală deținută în cadrul cultelor din România, deoarece unitățile în care s-au desfășurat activitățile nu pot fi considerate cu venituri reduse, acestea având activități economice, inclusiv activități hoteliere generatoare de venituri. Valoarea estimată a erorilor/abaterilor constatate a fost de 121 mii lei, din care suma de 112 mii lei este aferentă exercițiului bugetar 2014.

Programul bugetar „Lăcașuri de cult”

- Patriarhia Română a organizat o serie de evenimente spirituale, culturale și educaționale pentru comemorarea a 300 de ani de la martiriul Brâncovenilor (prin HG nr. 1167/2013, anul 2014 a fost declarat „Anul Brâncoveanu”), finanțate din bugetul de stat, prin bugetul Secretariatului de Stat pentru Culte, cu suma de 300 mii lei.

În cadrul acestui program, documentele justificative aferente cheltuielilor generate de aceste evenimente au evidențiat nereguli, respectiv date și informații insuficiente sau irelevante, precum și neconcordanțe între acestea, informații care nu sunt în măsură să certifice exactitatea și realitatea obligațiilor de plată, respectiv a sumelor facturate de furnizorii de bunuri și servicii și achitate de Patriarhia Română.

Referitor la inventarierea și evaluarea patrimoniului public și privat al statului, aflat în administrarea SSC, s-au constatat:

- neconcordanțe între datele tehnice referitoare la terenuri și imobile, înscrise în hotărâri de guvern, la data intrării în administrarea SSC și cele înscrise în hotărâri de guvern, la data ieșirii din administrarea SSC, când au trecut, fără plată, în proprietatea unităților de cult deținătoare;
- neconcordanțe între valorile de inventar înscrise în evidențele contabile ale SSC și cele din Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, evidențiat la Ministerul Finanțelor Publice;
- neevidențierea în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului a unor imobile aflate în administrarea SSC și în folosința unităților de cult.

Măsurile luate de entitate

- inițierea unor propuneri de amendament pentru modificarea OUG nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, în vederea armonizării prevederilor conținute în actele normative care reglementează salarizarea personalului clerical/neclerical;
- analiza deficiențelor constatăte în sfera justificării sumelor acordate sub forma sprijinului financiar, în anul 2014, prin Programul bugetar „Susținerea cultelor” și aplicarea normelor specifice de recuperare a sumelor alocate, de la unitățile de cult care au prezentat documente justificative incomplete.

Recomandări:

- suspendarea aplicării procedurii SSC privind acordarea sprijinului financiar pentru salarizarea personalului din conducerea cultelor, altul decât cel încadrat pe funcții de demnitate publică, asimilat în mod incorect personalului clerical, până la stabilirea corectă a persoanelor care, potrivit legii, pot beneficia de această facilitate din partea statului;
- suspendarea aplicării procedurii adoptate de SSC, privind acordarea sprijinului financiar în cuantum de 80% din salariile de bază stabilite, potrivit legii, pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat, personalului clerical încadrat în unitățile de cult care nu intră în categoria unităților de cult cu venituri reduse;
- reanalizarea documentelor aferente derulării acțiunilor cu caracter intern și internațional, realizate de cultele religioase din România în anul 2014, finanțate prin Programul „Lăcașuri de cult” și recuperarea, după caz, a sumelor plătite în mod nelegal, ca urmare a admiterii la decontare a unor documente care nu îndeplinesc cerințele legale de formă și conținut, în măsură să ateste realitatea și exactitatea serviciilor prestate;
- elaborarea și implementarea unei proceduri formalizate, pe activitățile specifice evenimentelor interne și internaționale, organizate de unitățile de cult și finanțate din bugetul SSC, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare al instituției, precum și cu standardele de control intern managerial, prevăzute de reglementările legale;
- inventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor fixe corporale (terenuri, clădiri, instalații etc.) și realizarea tuturor formalităților necesare pentru efectuarea corecțiilor în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, astfel încât datele raportate prin situațiile financiare, referitoare la patrimoniul instituției, să fie corecte, reale, exacte și, implicit, corelate între ele sub aspect tehnic și valoric.

Comisia Națională de Acreditare a Spitalelor

Ca urmare a desfășurării misiunii de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat au rezultat, în principal, următoarele constatări:

- neregularizarea subvențiilor primite, în perioada 2013-2014, de la bugetul de stat, în sumă estimată de 5.442 mii lei, la termenele prevăzute de normele legale în vigoare;
- efectuarea de plăți nelegale, în sumă estimată de 13.718 mii lei, pentru perioada decembrie 2010 - martie 2013, pentru servicii de consultanță și formare profesională privind implementarea procedurilor și metodologiei de acreditare a spitalelor, servicii de organizare și gestionare a voiajelor de serviciu și alte cheltuieli în vederea implementării proiectului „Certificarea calității serviciilor de sănătate prin dezvoltarea instituțională a CoNAS și optimizarea procesului de acreditare a spitalelor furnizate”, având ca principală sursă de finanțare subvențiile primite de la bugetul de stat prin bugetul ordonatorului principal de credite (78%). Acest proiect trebuia finanțat din fonduri externe nerambursabile, însă a fost respins de către AM PODCA atât în urma evaluării, cât și a reevaluării acestuia;
- angajarea și plata unor drepturi de personal necuvenite personalului detașat din alte entități, în sumă estimată de 547 mii lei;
- efectuarea de plăți nelegale în sumă estimată la 125 mii lei, pentru contracte de prestări servicii privind evaluarea unităților spitalicești, fără respectarea prevederilor legale în vigoare.

Recomandări:

- ✓ efectuarea regularizării excedentului rezultat din execuția bugetului entității cu bugetul din care sunt finanțate, în limita subvențiilor primite, și virarea acestora cu respectarea termenului legal de prescripție;
- ✓ stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată din creditele bugetare a unor sume care sunt aferente unor contracte în cadrul proiectului cu finanțare externă, neaprobate de autoritatea de management; extinderea verificărilor în vederea stabilirii întinderii prejudiciului, recuperarea sumelor în integralitate și virarea la buget a acestora, pe măsura încasării;
- ✓ recuperarea drepturilor bănești plătite contrar prevederilor legale și regularizarea obligațiilor cu bugetul general consolidat, prin aplicarea drepturilor salariale cuvenite personalului plătit din fonduri publice, precum și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice;
- ✓ extinderea verificărilor în vederea identificării tuturor situațiilor în care la încheierea contractelor de prestări servicii de evaluare a spitalelor nu au fost respectate prevederile legale în vigoare cu privire la existența unor situații de incompatibilitate a evaluatorilor persoane fizice, prevăzute de normele legale în vigoare; stabilirea prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru contractele de prestări-servicii de evaluare a spitalelor, pentru care nu s-a urmărit respectarea tuturor normelor legale în vigoare.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Observațiile Curții de Conturi:

- pentru operațiunile economice derulate în cadrul proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă nu a fost organizată contabilitatea conform cadrului legal, întrucât nu au fost evidențiate corect, la nivel de proiect, fondurile utilizate din bugetul de stat, solicitate ulterior la rambursare din fonduri externe nerambursabile;
- nu s-a urmărit justificarea avansurilor de trezorerie, estimate la 788 mii lei, acordate personalului MAE pentru efectuarea de cheltuieli de deplasare sau achiziția de bunuri pentru instituție;
- reținerea în conturile de depozit în valută, la bănci comerciale, a unor fonduri în sumă totală de 2.620 mii lei, aferente proiectelor derulate de MAE cu finanțare prin programele anuale 2010, 2011, 2012 din Fondul Frontierelor Externe, rambursate de către autoritatea delegată din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, care trebuiau virate la bugetul statului, în vederea reîntregirii sumelor utilizate din fondul indisponibilităților temporare alocate de la bugetul de stat, prin bugetul MAE;
- nu s-au urmărit și recuperat din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate creanțe în sumă de 141 mii lei, reprezentând diferența între indemnizațiile pentru concedii medicale plătite angajaților, anterior datei de 31.12.2013, care depășesc valoarea contribuțiilor lunare datorate de angajator în aceeași perioadă;
- s-au menținut stocuri de materiale fără mișcare, pe o perioadă mai mare de 5 ani, în valoare de 106 mii lei, din care 88 mii lei reprezintă materiale consumabile, al căror termen de valabilitate era expirat;
- s-au achiziționat mijloace fixe de natura echipamentelor, în valoare de 797 mii lei, pentru care entitatea a calculat și înregistrat în contabilitate amortizarea aferentă, în sumă totală de 115 mii lei, deși în anul 2014 nu au fost utilizate pentru desfășurarea activităților instituției;
- nu s-au reevaluat activele fixe corporale (construcții, terenuri), aflate în administrația MAE și în folosința misiunilor diplomatice din străinătate, pentru a se stabili valoarea justă a acestora și pentru a fi reflectată corect în situațiile financiare întocmite la 31.12.2014;
- fondurile publice, acordate ca asistență pentru dezvoltare în anul 2014, în cazul a 3 proiecte, în sumă de 16.878 mii lei, au fost indisponibilizate, deoarece două proiecte nu au fost demarate în termenul stabilit, iar cel de al treilea nu a fost realizat, neatingându-se astfel obiectivele stabilite inițial;
- nu s-au respectat prevederile legale cu privire la organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv propriu și a activității de audit public intern.

Recomandări:

- ✓ organizarea evidenței contabile analitice la nivelul proiectelor derulate în cadrul programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, pentru contul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare”, precum și pentru contul „Sume solicitate la rambursare aferente fondurilor externe nerambursabile postaderare, în curs de virare la buget”, pentru toate proiectele derulate în cadrul programelor cu finanțare externă nerambursabilă;

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor avansurilor de trezorerie, acordate la misiunile diplomatice, a deconturilor prezentate în justificare, pentru identificarea tuturor cazurilor de avansuri acordate și nejustificate în termenul legal, stabilirea cuantumului acestora și dispunerea de măsuri pentru recuperare și virare la bugetul statului, inclusiv accesoriile calculate până la data plății;
- ✓ analizarea stocurilor cu mișcare lentă și fără mișcare, pentru a se stabili situația reală a acestora și, în consecință, să se procedeze la utilizarea/valorificarea acestora, în condițiile legii;
- ✓ efectuarea reevaluării tuturor activelor de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în domeniul public și privat al statului și în administrarea MAE, inclusiv a celor aflate în patrimoniul misiunilor diplomatice din străinătate și reflectarea rezultatelor acesteia în contabilitate;
- ✓ implementarea tuturor proiectelor derulate în cadrul asistenței pentru dezvoltare în perioadele stabilite prin memorandumurile de înțelegere încheiate cu beneficiarii externi; recuperarea sumelor acordate ca asistență financiară nerambursabilă pentru proiectele care nu au fost realizate;
- ✓ luarea măsurilor pentru respectarea tuturor prevederilor legale cu privire la organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv propriu și a activității de audit public intern.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Observațiile Curții de Conturi:

- necuprinderea în situațiile financiare consolidate ale MDRAP, încheiate la 31.12.2014, a sumelor prevăzute în execuția bugetară a unui ordonator de credite din subordine, respectiv Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP), estimate la 149.242 mii lei, având drept consecință reflectarea incorectă în situațiile financiare consolidate, pe surse de finanțare, a execuției bugetare proprii și a entității subordonate. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit.
- au fost constatate mai multe deficiențe referitoare la bunurile care aparțin domeniului public al statului, aflate în administrarea MDRAP, astfel:
 - subevaluarea și, implicit, diminuarea valorii patrimoniului public și privat al statului cu suma totală de 123.507 mii lei, reprezentând contravaloarea unor terenuri și imobile (în București și în județul Ialomița), în baza unui raport de evaluare care conține omisiuni și erori. Sumele rezultate din evaluare au fost înregistrate în evidența contabilă, fără ca acest raport să fie recepționat și analizat de către MDRAP. Nu au fost inițiate demersuri în vederea adoptării de acte normative în baza cărora diminuarea valorii terenurilor și clădirilor să fie operată în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului prezentat de Ministerul Finanțelor Publice;
 - nu a fost actualizat Inventarul bunurilor din domeniul public al statului din domeniul public al statului, aflate în administrarea MDRAP, cu bunuri în valoare de 1.699 mii lei;
 - nu au fost înregistrate/intabulate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară bunuri proprietate publică și privată a statului, de natura terenurilor și clădirilor, în sumă de 273.274 mii lei, aflate în administrarea MDRAP la 31.12.2014;
 - neluarea măsurilor legale/necesare pentru protejarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrare, astfel că ulterior inventarierii bunurilor care alcătuiau Pavilionul României la Hanovra, cu valoarea de peste 660 mii lei, acestea se mai regăsesc fizic/faptic în administrarea MDRAP doar la valoarea de 21 mii lei, fiind declarate dispărute la Camera de Comerț Industrie și Agricultură Timiș, care le avea în folosință gratuită. Prejudiciul creat bugetului public al statului a fost estimat la suma de 664 mii lei;
- în perioada 2012-2014, MDRAP a încheiat contracte cu terți pentru „Proiectarea și execuția de lucrări în vederea modernizării și reabilitării drumurilor județene și de interes local”, în cadrul Programului Național de Dezvoltare a Infrastructurii (PNDI) și al Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL), dar nu s-a preocupat de valorificarea acestor proiecte prin transmiterea/cedarea către beneficiarii obiectivelor de investiții, respectiv către unitățile administrativ-teritoriale pentru care au fost comandate/achiziționate, imobilizând astfel fonduri publice. Pentru aceste contracte, MDRAP a efectuat plăți în sumă de 54.597 mii lei, aferente unui număr de 285 de proiecte tehnice (60 de proiecte, în valoare de 10.200 mii lei, până la 31.12.2013 și 225 de proiecte, în valoare de 44.397 mii lei, în anul 2014);
- nu s-au respectat prevederile legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, prin decontarea în cadrul PNDL a arieratelor unităților administrativ-teritoriale, în sumă de 159.711 mii lei, în condițiile în care plățile, potrivit OUG nr. 28/2013, trebuiau făcute pe baza documentațiilor specifice decontării, care să cuprindă și centralizatorul situațiilor de lucrări executate în luna precedentă;
- s-au efectuat plăți de la bugetul de stat, în sumă de 3.479 mii lei, în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în favoarea salariaților și s-au înregistrat pe cheltuielile instituției, fără o analiză prealabilă în vederea stabilirii cauzelor și, eventual, a recuperării sumelor de la persoanele răspunzătoare;
- s-a alocat în perioada anilor 2013 și 2014, prin transfer către CNI SA, suma de 967 mii lei pentru lucrări de intervenție, în primă urgență, în condițiile în care MDRAP nu are elaborate și aprobate reglementări pentru stabilirea condițiilor și modalității de virare a unor asemenea fonduri. În plus, beneficiarul CNI SA nu a justificat lucrările de intervenție în primă urgență, utilizând sumele pentru plata unor servicii de proiectare și lucrări de consolidare (consolidarea Catedralei Mitropolitane din Iași);
- s-au efectuat plăți în sumă de 910 mii lei pentru finanțarea unor obiective de investiții prin PNDL, amplasate pe terenuri aflate în litigiu, fapt pentru care respectivele obiective de investiții nu s-au mai realizat, întrucât beneficiarii nu aveau toate aprobările/avizele necesare (ex.: certificate de urbanism, autorizație de construcție etc.);

- s-au finanțat obiective de investiții, în cadrul PNDL (ex.: drumuri comunale în județul Bacău), în valoare de 590 mii lei, fără respectarea prevederilor legale privind standardele de cost, MDRAP încheind contractul de finanțare fără a verifica și analiza documentația tehnico-economică aferentă obiectivului de investiții.

În vederea înlăturării neregulilor constatate, precum și pentru stabilirea întinderii unor prejudicii și pentru recuperarea acestora a fost emisă decizie. Entitatea a formulat, în termen, contestație pentru o parte din măsurile dispuse prin decizie. Contestația se află în curs de soluționare.

Recomandări:

- ✓ întocmirea situațiilor financiare trimestriale și anuale pentru activitatea proprie, în condițiile respectării prevederilor legale;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale privind înregistrarea datelor în situațiile financiare ale MDRAP, pe baza informațiilor transmise de către ordonatorii secundari și terțiari din subordinea ministerului, precum și depunerea acestora la MFP;
- ✓ efectuarea de demersuri pentru determinarea valorii juste, conform prevederilor legale, pentru bunurile aflate în patrimoniul public și privat al statului și în administrarea entității, în vederea inițierii unui proiect de hotărâre de guvern privind actualizarea acestuia; înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a elementelor patrimoniale (terenuri și construcții) aflate în administrarea MDRAP;
- ✓ elaborarea și adoptarea unui Ghid pentru implementarea PNDL, în care să fie prevăzute și detaliate, cu claritate, tipurile de cheltuieli eligibile și modalitatea de implementare a Programului;
- ✓ efectuarea de demersuri în vederea asigurării bazei legale pentru încheierea și derularea contractelor de finanțare multianuale în cadrul PNDL; elaborarea și adoptarea unor reglementări/norme interne pentru stabilirea modalității de virare/transfer și de utilizare a fondurilor din venituri proprii ale MDRAP;
- ✓ revizuirea procedurii operaționale pentru implementarea PNDL și verificarea sistematică a documentelor de planificare teritorială (ex.: certificat de urbanism și autorizație de construire), din punct de vedere al legalității și conformității.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Observațiile Curții de Conturi:

Începând cu anul 2014, în conformitate cu Legea nr. 165/16.05.2013 *privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România*, MFP efectuează plata titlurilor emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Referitor la îndeplinirea acestor atribuții echipa de audit a constatat lipsa unei proceduri operaționale/instrucțiuni de lucru pentru realizarea activității referitoare la decontarea titlurilor de plată, care să fie emisă de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, ceea ce a condus la existența mai multor deficiențe, la nivelul MFP, în ceea ce privește evidența contabilă a sumelor decontate de CEC Bank SA către beneficiari, pe baza titlurilor de plată emise conform Legii nr. 165/2013 și solicitate retur de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Din verificările efectuate de echipa de audit privind modul de evidențiere în contabilitate a acestor titluri a rezultat că Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a solicitat MFP anularea plății unui număr de 30 titluri de plată, care, conform răspunsurilor primite de către Ministerul Finanțelor Publice de la CEC Bank SA, erau lichidate deja la data solicitării. Din această cauză, pentru toate aceste 30 de titluri de plată, anularea plății (din diverse motive), precum și restituirea lor, solicitată de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a fost imposibil de realizat.

Pentru toate aceste 30 de titluri de plată care, la data solicitării anulării plății, erau deja lichidate către beneficiari, MFP a înștiințat Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în legătură cu imposibilitatea anulării plății și i-a făcut cunoscut faptul că este responsabilă pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit, încasate de către beneficiari, în sensul de a întreprinde toate demersurile în vederea recuperării sumelor aferente acestor titluri și reîntregirii creditelor bugetare ale MFP.

Ulterior, MFP a solicitat Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților precizări referitoare la stadiul recuperării acestor 30 de titluri de plată deja lichidate, precum și confirmarea faptului că sumele încasate de respectivii beneficiari erau necuvenite, dar nu a primit niciun răspuns.

Din cele 30 de titluri de plată, pentru care, în anul 2014, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a solicitat anularea plății către beneficiari, dar care erau deja lichidate, un număr de 15 titluri de plată, în sumă totală de 389 mii lei, nu era înregistrat în evidența contabilă a MFP.

Abaterea constatată afectează situațiile financiare ale MFP – activitate proprie, aferente exercițiului financiar 2014, întrucât acestea sunt denaturate cu valoarea debitorilor, în sumă de 389 mii lei, neînregistrată la 31.12.2014.

În timpul misiunii de audit financiar, cele 15 titluri de plată, lichidate și solicitate retur în anul 2014, de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților au fost înregistrate în evidența contabilă a MFP, ca debitori.

La Agenția Națională de Administrare Fiscală au fost identificate mai multe abateri de la reglementările legale în vigoare, care au drept consecință denaturarea situațiilor financiare ale anului 2014, dintre care menționăm:

- denaturarea soldului contului 121 „Rezultat patrimonial” din situațiile financiare prin efectuarea de către ANAF a unor înregistrări contabile eronate prin conturile în afara bilanțului (diferențe între soldul contului 891 „Bilanț de deschidere” și soldul contului 892 „Bilanț de închidere”, care ar trebui să înregistreze valori identice) și prin nerespectarea corelațiilor obligatorii, impuse prin reglementările MFP, în situațiile financiare ale instituțiilor publice la data de 31 decembrie 2014. Diferențe s-au

- constatat la toate cele 8 direcții regionale, precum și la nivelul aparatului central și sunt generate de înregistrarea incorectă a creanțelor aferente contribuabililor transferați între unități, pentru care nu a fost dată confirmarea de primire în sistemul informatic de gestiune a evidenței tehnico-operative SIAC (neoperarea, în timp util, a ștergerii fișei de plătitor ca urmare a confirmării de primire, cât și neoperarea confirmării transferului în sistemul informatic de gestiune al evidenței pe plătitor);
- denaturarea conturilor de venituri ale bugetului de stat prin neînregistrarea corespunzătoare, de către ANAF, a unor sume care, prin natură, conținut și mod de constituire, trebuiau evidențiate, după caz, în conturi de venituri, respectiv creditori ai bugetului de stat. Astfel, echipa de audit a constatat că la nivelul ANAF s-au înregistrat eronat și menținut nejustificat în evidența contabilă la 31.12.2014, în soldul contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, sume încasate prin Trezoreria Statului, dar fără a exista declarații întocmite de contribuabilii plătitori;
 - conform monografiilor în vigoare, ANAF, prin direcțiile de finanțe regionale, înregistrează în contul „Creanțe ale bugetului de stat” diverse sume care prin natură, conținut și mod de constituire reprezintă venit numai după depunerea declarațiilor corespunzătoare, astfel încât, din momentul încasării și până la momentul depunerii declarațiilor, sumele respective sunt înregistrate în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”;
 - denaturarea situațiilor financiare anuale, încheiate la data de 31.12.2014, respectiv a bilanțului instituțiilor publice, centralizat de MFP, înainte de efectuarea operațiunilor de consolidare a contului „Decontări privind încheierea execuției bugetului de stat din anul curent”, prin majorarea eronată a rândului 21 „Creanțe din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări”, cu suma de 3.585.871 mii lei, respectiv a rândului 60 „Datorii comerciale, avansuri și alte decontări”, cu suma de 3.682.630 mii lei;
 - existența unor neconcordanțe între veniturile raportate de către ANAF în Anexa 5 „Contul de execuție a bugetului instituției publice-Venituri” și veniturile raportate în Anexa 2 „Contul de rezultat patrimonial”, care ar trebui să înregistreze valori identice.

Măsurile luate de entitate în timpul auditului financiar

În urma analizei constatărilor de la nivelul ANAF, prezentate pe parcursul misiunii de audit, precum și în etapa de conciliere, MFP a precizat următoarele aspecte:

- ✓ bilanțul centralizat s-a depus cu aceste necorelații, acestea fiind explicate la paginile 8 și 9 din raportul de analiză privind situațiile financiare centralizate, la data de 31 decembrie 2014;
- ✓ situația a fost reglementată de către ANAF la bilanțul din trimestrul II 2015, ulterior modificării sistemului informatic;
- ✓ în prezent, transferul dosarelor fiscale între organele fiscale se realizează concomitent în evidențele contabile ale celor două organe fiscale, eliminând astfel decalajele de timp generate în trecut de confirmarea transferului în evidența analitică pe plătitor;
- ✓ ca urmare a solicitării MFP din Adresa nr. 596503/08.06.2015, ANAF a corectat componența soldului contului „Decontări privind încheierea exercițiului bugetului de stat în anul curent” și a modificat datele raportate la rândurile 21 și 60.
- Referitor la modul de inițiere, fundamentare, elaborare și aprobare a Programului anual al achizițiilor publice (PAAP) au fost identificate următoarele deficiențe:
 - supraevaluarea/subevaluarea, în unele cazuri, a valorii estimate a contractelor de achiziție publică;
 - lipsa de comunicare, între direcții, pentru stabilirea corectă a nevoilor autorității, ceea ce a condus la o fundamentare superficială a Programului Anual al Achizițiilor Publice pe anul 2014. Consecința acestui fapt o constituie elaborarea a 64 de variante ale acestuia ca urmare a introducerii de poziții noi sau majorării/diminuării valorilor estimative.
- Referitor la respectarea prevederilor OUG nr. 34/2006 – actualizată – au fost constatate următoarele deficiențe privind atribuirea contractelor de achiziție publică:
 - nu au fost efectuate fundamentări tehnico-economice în ceea ce privește volumul și valoarea serviciilor de mentenanță ce urmau a fi contractate, prețurile unitare aferente serviciilor și echipamentelor fiind stabilite arbitrar;
 - supradimensionarea valorii unor produse și servicii, fără justificări ale modului de formare și calcul al prețurilor unitare (nu sunt calculate tarife pe unitate de măsură, care să detalieze fiecare element al prețului estimat), au condus la cheltuieli și plăți nejustificate;
 - deficiențe privind desfășurarea procedurilor de atribuire a acordurilor-cadru pentru achiziția de uniforme și accesorii (veston, pantalon, fustă, însemne de grad etc.), organizate de ANAF în 2014, constând în:
 - lipsa antecalculației prețului unitar estimat al produselor ce urmau a fi achiziționate;
 - majorarea semnificativă a valorii estimate prin acordurile-cadru cuprinse în PAAP;
 - revizuirea PAAP după lansarea procedurilor de achiziție;
 - nerespectarea cerințelor din caietul de sarcini, dar declararea ofertei „conformă”.
- Referitor la modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor instituțiilor publice:
 - nu au fost dispuse, de către conducerea ANAF, măsuri necesare recuperării sumei de 85 mii lei, achitată de la bugetul statului cu titlul de drepturi bănești, stabilite prin sentințe civile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Contencios Administrativ și Fiscal, rămase definitive, prin care a fost anulat un act administrativ al vicepreședintelui Autorității Naționale a Vămlor (ANV), emis prin încălcarea prevederilor legale în vigoare;
 - decontarea cu întârziere a avansurilor aferente ordinelor de deplasare.
- Referitor la inventarierea și evaluarea patrimoniului public și privat al statului, aflat în administrarea ANAF, s-a constatat nefinalizarea acțiunii de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale ANAF la data de 31.12.2014, la nivelul sediului central. Mai mult, s-a constatat faptul că nici inventarierea aferentă exercițiului financiar 2013 nu a fost finalizată până la data misiunii de audit.

În aceste condiții, situațiile financiare ale ANAF – aparat central – aferente exercițiului financiar 2013 și 2014, au fost întocmite fără a avea la bază și fără a fi precedate de inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv și a celorlalte bunuri și valori aflate în gestiune, activitate obligatorie premergătoare întocmirii situațiilor financiare.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate ANAF, auditate în anul 2015:

În Raportul public pe anul 2014 sunt prezentate principalele constatări ale Curții de Conturi la un număr de 5 direcții generale regionale ale finanțelor publice, respectiv: *DGRFP Brașov*, *DGRFP București*, *DGRFP Prahova*, *DGRFP Timișoara*, *DGRFP Craiova*, și care se referă la:

- neefectuarea operațiunii de reevaluare a tuturor activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor, la termenul prevăzut de reglementările legale în vigoare, cu consecințe asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2014, care nu reflectă în mod fidel și exact situația patrimonială a entității;
- nerespectarea prevederilor legale specifice privind calcularea, evidențierea și plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente sumelor reprezentând drepturi salariale, acordate în baza sentințelor judecătorești rămase definitive și irevocabile;
- rezilierea unilaterală a unui contract de servicii pază, fapt ce a determinat plata unor sume cu titlu de despăgubiri, în sumă de 42 mii lei, pe care entitatea a fost obligată să le achite;
- neclarificarea statutului juridic al unor bunuri provenind din confiscări și măsuri asigurătorii, preluate de DGRFPB de la Garda Financiară, cu titlu de custodie, cu ocazia reorganizării activității ANAF și ca atare, nevalorificarea și nerealizarea unor venituri cuvenite bugetului de stat;
- neinventarierea, conform normelor în vigoare, a unor bunuri imobile - clădiri și terenuri, intrate în posesia statului în baza unei sentințe penale, precum și a unor investiții în curs, din cauza lipsei unei preocupări reale a conducerii entității cu privire la operațiunea de inventariere și stabilirea situației reale a tuturor elementelor patrimoniale;
- supraevaluarea soldului contului „Construcții” cu suma totală de 37 mii lei, ca urmare a înregistrării, în valoarea construcției „Sediul AJFP Argeș”, a unor bunuri de natura obiectelor de inventar și a unor echipamente tehnologice;
- nefinalizarea, până la data auditului, a inventarierii patrimoniului.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice:

- au fost constatate mai multe deficiențe majore, referitoare la modul de elaborare a situațiilor financiare, dar și la calitatea datelor raportate prin acestea, constând în:
 - supradimensionarea bugetului ministerului cu suma de 32.000 mii lei, prin includerea în prevederile bugetare ale acestuia a unor sume care nu aparțineau bugetului de stat, acestea fiind ale unor asociații și fundații care nu sunt entități din structura/subordinea sau sub autoritatea sa;
 - includerea în situațiile financiare ale ministerului a datelor din situațiile financiare raportate la finele anului 2014 de către institutele naționale de cercetare-dezvoltare și de către Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice (CNPV), entități care nu funcționează în subordinea/sub autoritatea ministerului (sumă estimativă de 11.821 mii lei);
 - raportarea eronată, prin situațiile financiare anuale ale aparatului propriu al ministerului, a creanțelor și datoriilor, întrucât:
 - nu au fost înregistrate în contabilitate toate operațiunile privind creanțele și datoriile, în sumă de 2.994 mii lei, care provin din proiecte cu finanțare externă, finalizate în anul 2011, pentru care entitatea nu cunoaște cu exactitate realitatea soldurilor;
 - nu au fost înregistrate unele datorii, în sumă de 72 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate de către ANOFM, dar care se suportă din bugetul de stat;
- menținerea nejustificată în evidența contabilă a unor bunuri în sumă de 1.075 mii lei, care aparțineau unei direcții din cadrul ministerului (DGAMPOSDRU), preluată în cursul anului 2014 de către Ministerul Fondurilor Europene;
- nu s-au efectuat punctaje privind conturile de decontări între minister și entitățile aflate în subordinea sa, în sumă de 56.478 mii lei, fapt ce a condus la supradimensionarea activelor și datoriilor raportate prin situațiile financiare centralizate, la finele anului 2014.
- nu au fost actualizate, la termenele legale, informațiile din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, deținut de MFP și nu au fost adoptate acte normative în acest sens, în condițiile în care:
 - pentru un imobil din administrarea unei entități subordonate (ANPIS-AJPIS Harghita), pentru care s-au efectuat lucrări de modernizare (mansardare) și reparații capitale, în sumă de 1.295 mii lei, recepția finală a fost semnată încă din anul 2012, dar lucrările sunt evidențiate ca active fixe în curs de execuție;
 - imobile proprietate publică a statului, în sumă de 158 mii lei, aparținând celor două institute naționale de cercetare-dezvoltare care, începând cu luna aprilie 2013, nu se mai află sub coordonarea ministerului (Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale - INCSMPS București și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii - INCDPM „Alexandru Darabont” - București), nu au fost transferate noului administrator – Ministerul Educației și Cercetării Științifice;
- raportarea, prin situațiile financiare ale aparatului propriu, încheiate la finele anului 2014, a unor avansuri acordate furnizorilor, cu o vechime mai mare de 3 ani, în sumă de 27 mii lei, care provin din proiecte cu finanțare nerambursabilă derulate de către

o direcție din cadrul ministerului (DGAMPOSDRU), sumă nepredată Ministerului Fondurilor Europene care a preluat această direcție în anul 2014;

- menținerea nejustificată a unor raporturi de serviciu suspendate, aferente unor funcții publice din structura organizatorică a ministerului, pentru unele persoane care au optat pentru a avea relații contractuale în cadrul unității de management de proiect, în situația în care cadrul legislativ s-a modificat, în sensul că o singură persoană nu poate ocupa două funcții (una publică și una contractuală), în două structuri organizatorice diferite din cadrul ministerului chiar dacă nu sunt remunerate amândouă;
- nu a fost virată la bugetul general consolidat suma de 363 mii lei, reprezentând contribuții de asigurări sociale de stat aferente drepturilor salariale eşalonate la plată, acordate în baza unor sentințe judecătorești, deoarece s-a aplicat eronat cota de contribuții de asigurări sociale de stat în vigoare la data plății acestor drepturi, care era mai mică față de cota aferentă perioadelor la care se refereau aceste drepturi salariale (*MMFPSPV, Inspekția Muncii, ANPIS*).

Recomandări:

- ✓ fundamentarea veniturilor și cheltuielilor bugetare, în strictă corespondență cu structura organizatorică, pentru a nu include în situațiile financiare centralizate date privind veniturile și cheltuielile unor entități, care nu sunt în structura/subordinea sau sub autoritatea sa; raportarea, prin situațiile financiare centralizate ale ordonatorului principal de credite, numai a datelor aferente entităților din subordinea/sub autoritatea ministerului, care au calitatea de ordonatori de credite ierarhic inferiori și sunt cuprinși în actele normative de organizare și funcționare;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor care au determinat raportarea unor creanțe și datorii, pentru care ministerul nu cunoaște componența soldurilor, remedierea eventualelor erori și, după caz, virarea/recuperarea sumelor și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor, la data efectuării lor;
- ✓ efectuarea punctajelor reciproce, prevăzute de reglementările contabile, în vederea punerii de acord a sumelor menținute în conturile de decontări la instituția superioară cu cele din evidențele entităților subordonate, în vederea încheierii situațiilor financiare anuale cu date care oferă o imagine fidelă și reală asupra patrimoniului aflat în administrare;
- ✓ virarea și întocmirea de declarații rectificative aferente sumelor pentru care s-au achitat cote mai mici la bugetul general consolidat, cu titlu de contribuții sociale aferente sumelor eşalonate la plată, în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și accesoriile aferente acestora;
- ✓ promovarea, de către minister, în calitate de titular al dreptului de administrare a domeniului public, de acte normative, pentru actualizarea tuturor modificărilor intervenite în Inventarul centralizat al imobilelor din domeniul public al statului aflat în administrare;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor care au determinat avansarea unor sume de la bugetul de stat către furnizori și nerecuperarea lor în termenul legal de prescripție;
- ✓ asigurarea îndeplinirii condițiilor legale în privința suspendării raporturilor de serviciu a funcționarilor publici.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MMFPSPV, auditate în anul 2015:

1. La Agenția Națională pentru Plăți și Inspekție Socială:

- au fost identificate neconcordanțe între evidența sintetică a datelor financiar-contabile și evidența analitică din sistemul informatic SAFIR, privind debitorii și creditorii raportați prin situațiile financiare la finele anului 2014, diferențele în plus fiind de 18.698 mii lei în cazul debitorilor și de 3.836 mii lei în cazul creditorilor;
 - în anul 2014 au fost transmise eronat către autoritățile fiscale debite în sumă de 10.536 mii lei, provenite din acordarea necuvenită a venitului minim garantat, în vederea recuperării acestora, deoarece aceste debite trebuiau transmise către autoritățile locale care au și competența legală de stabilire a acestui drept;
 - există neconcordanțe privind datele raportate prin contul de execuție bugetară, încheiat la 31.12.2014, reprezentând diferențe:
 - între plățile efectuate către beneficiarii de drepturi, generate din sistemul informatic și cele raportate în contul de execuție, în sumă de 38.910 mii lei;
 - între încasările din anii anteriori, din contul de execuție, raportate la „Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate”, de 20.636 mii lei și suma efectiv încasată și înregistrată în contabilitate în contul „Debitori”, de 18.899 mii lei;
 - ANPIS nu a urmărit modul de recuperare a unor debite din drepturile curente, în sumă de 1.981 mii lei, acordate beneficiarilor de alocații de stat pentru copii și indemnizație pentru creșterea copilului, de către trei agenții teritoriale (APISM București, AJPIS Iași și AJPIS Prahova). Debitele au fost predate în mod nejustificat către autoritățile fiscale spre urmărire și încasare, în condițiile în care beneficiarii acestor drepturi erau în plată și sumele trebuiau recuperate din drepturile plătite ulterior de către agențiile teritoriale;
 - există nereguli privind evidențierea și plata unor drepturi neachitate, reprezentând alocații de stat pentru copii și indemnizații pentru creșterea copilului, la nivelul unor agenții teritoriale, constând în:
 - neîntocmirea de balanțe analitice care să asigure corespondența dintre drepturile neridicate, aflate în contul „Creditori”, și echivalentul bănesc al acestor drepturi din contul „Disponibil pentru sume de mandat și depozit”;
 - efectuarea de plăți din contul „Disponibil pentru sume de mandat”, fără justificarea nominală a drepturilor neachitate, care se plătesc numai pe baza cererilor depuse de către titularii sau reprezentanții legali ai drepturilor neachitate;
 - achitarea eronată, în perioada 2012-2014, a unor drepturi de plată restante, din cauză că drepturile au fost înregistrate doar în aplicația informatică, fără ca acestea să fie înregistrate și raportate ca datorii prin situațiile financiare anuale.
- Abateri similare s-au identificat și la nivelul unor agenții teritoriale pentru plăți și inspekție socială (*AJPIS: Călărași, Caraș-Severin, București, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Bihor, Dâmbovița, Ilfov, Mehedinți, Prahova, Vaslui, Vrancea*).

- s-au efectuat plăți nelegale, în valoare estimată de 2.032 mii lei, din cauza lipsei de monitorizare, de către ANPIS, a plăților cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului, întrucât unele agenții teritoriale nu au luat măsuri de suspendare a plăților pentru ultima lună de plată, în condițiile în care celălalt părinte nu a solicitat acest drept cuvenit pentru ultima lună din perioada totală a concediului de creștere a copilului;
- nu s-a urmărit, de către compartimentul de specialitate din cadrul ANPIS, modul de derulare a contractului privind investiții și reparații capitale, derulat la nivelul AJPIS Dâmbovița, fapt ce a condus la finanțarea nejustificată a unor cheltuieli, în sumă estimată la 66 mii lei, din cauza calculării eronate a contribuției beneficiarului de lucrări la finalizarea contractului;
- nu s-a urmărit modul de constituire și de stingere a unor debite privind indemnizația pentru creșterea copilului, la nivelul unor agenții teritoriale, de către compartimentele de specialitate din cadrul ANPIS, deoarece:
 - la nivelul AJPIS Prahova au fost înregistrate în contabilitate debite în sumă de 8.606 mii lei, fără a se cunoaște componența analitică a acestora și, ulterior, o parte din acestea (8.125 mii lei) au fost stornate tot fără detalieri pe fiecare debitor în parte;
 - la nivelul APISM București au fost emise decizii de debit în sumă de 234 mii lei atât pentru beneficiari care nu mai erau în plată, cât și după expirarea termenului legal de prescripție de 3 ani pentru recuperare a acestor debite;
- au fost identificate plăți necuvenite, pe tipuri de beneficii auditate, la majoritatea agențiilor teritoriale, reprezentând:
 - ajutoare sociale (VMG) și alocații pentru susținerea familiei, în sumă de 17.793 mii lei, acordate în condițiile: nedeclarării de către beneficiari a unor venituri nete realizate, deținerii unor bunuri, neachitării impozitelor pentru bunurile deținute în proprietate, nedeclarării depozitelor bancare mai mari de 3 mii lei, neprezentării adeverințelor de la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, de unde să rezulte că sunt în căutarea unui loc de muncă și că nu au refuzat un loc de muncă, care, din punct de vedere legal, conduc la excluderea acordării acestor drepturi;
 - indemnizații pentru creșterea copilului, inclusiv stimulentele lunare de inserție, în sumă de 8.129 mii lei, ca urmare a nedeclarării realizării altor venituri pe perioada încasării acestui drept, a nerecalculării cuantumului dreptului în funcție de veniturile efectiv realizate, potrivit deciziei de impunere finală, eliberate de autoritățile fiscale, precum și a acordării stimulentei lunare de inserție în situația în care nu s-a făcut dovada începerii activității și, implicit, a obținerii de venituri supuse impozitării, condiție legală pentru acordarea acestui drept;
 - alocații de stat pentru copii, în sumă de 176 mii lei, acordate unor minori decedați, copii exmatriculați, care au abandonat școala sau care au repetat anul școlar, întrucât nu s-au transmis la timp documentele justificative, de către inspectoratele școlare, pentru beneficiari care nu mai întruneau condițiile legale;
 - ajutor de încălzire, în sumă de 2.240 mii lei, acordat unor beneficiari care nu îndeplineau condițiile legale privitoare la stabilirea și plata acestor ajutoare, deoarece fie nu au declarat toate veniturile realizate, fie că au decedat în perioada acordării ajutorului de încălzire ori nu au declarat faptul că dețin depozite bancare mai mari de 3 mii lei, elemente care conduc la excluderea acordării acestui drept;
 - plăți nelegale cu contribuțiile de asigurări sociale de sănătate, estimate la 70 mii lei, pentru drepturile acordate sub formă de ajutor social și indemnizație pentru creșterea copilului, stabilite ca neeligibile.

În plus, s-au mai identificat următoarele abateri:

- plata sumei de 429 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli de deviz, peste cotele legale sau peste cele contractate, inclusiv penalități calculate potrivit contractului (*AJPIS Iași*);
- plăți nelegale, în sumă de 197 mii lei, efectuate în perioada aprilie 2012-decembrie 2014, pentru prestări de servicii neefectuate, reprezentând servicii de arhivare și informatice (*AJPIS Mehedinți*);
- plata nelegală a sumei de 39 mii lei, reprezentând servicii sociale decontate pentru persoane care figurau în același timp, atât în cămine pentru persoanele vârstnice, cât și în unități spitalicești (*AJPIS Botoșani, AJPIS Suceava*);
- decontarea de bunuri reprezentând dotări, care exced cadrului legal, cheltuielile neeligibile fiind în sumă de 35 mii lei (*AJPIS Bistrița-Năsăud*);
- transmiterea unor debite către ANAF, cu puțin timp înaintea termenului de prescripție, precum și nerecuperarea unor debite pentru care termenul de prescripție era expirat, deși fuseseră întreprinse toate măsurile în vederea recuperării (*AJPIS Ilfov*);
- nerespectarea prevederilor legale specifice privind calcularea, evidențierea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, aferente sumelor reprezentând drepturi salariale acordate în baza sentințelor judecătorești, rămase definitive și irevocabile (*AJPIS Brașov*);
- supraevaluarea, cu suma de 196 mii lei, a prevederilor bugetare pentru anul 2014, la titlul „Transferuri între unități ale administrației publice”, această sumă fiind retrasă la finele anului 2014 (*AJPIS Prahova*).

Recomandări pentru Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială:

- ✓ stabilirea realității sumelor reflectate în conturile „Debitori” și „Creditori” și, după caz, recuperarea/virarea eventualelor sume prescrise, în termenul legal, la bugetul de stat; asigurarea corelației datelor privind debitorii și creditorii din evidența analitică, generată de aplicația SAFIR, cu datele din evidența financiar-contabilă;
- ✓ verificarea legalității operațiunilor prin care s-au diminuat, în anul 2014, sumele din contul „Creditori” și pentru care nu există justificarea nominală a acordării acestora și recuperarea, potrivit legislației în vigoare, a sumelor plătite necuvenit unor titulari care nu aveau acest drept;
- ✓ verificarea neconcordanțelor, la nivelul ANPIS, dintre plățile efectuate către beneficiarii de drepturi de asistență socială, raportate în contul de execuție și cele generate din sistemul informatic SAFIR, astfel încât datele din cele două evidențe să coincidă;
- ✓ monitorizarea debitorilor încasate la nivelul agențiilor teritoriale, prin utilizarea contului „Debitori” și virarea acestora la bugetul de stat, în termenul legal, raportarea unitară a sumelor încasate din anii precedenți de către entitățile subordonate;

- ✓ monitorizarea modului de transmitere a debitelor provenite din ajutorul social de către agențiile teritoriale către unitățile administrativ-teritoriale, care au organe de executare silită și numai în măsura în care acestea nu există, debitele să fie transmise, spre urmărire și încasare, organelor fiscale din subordinea ANAF;
- ✓ verificarea beneficiarilor de indemnizație pentru creșterea copilului, pentru care nu s-a suspendat/încetat plata acestui drept în ultima lună, de către agențiile teritoriale, pentru perioada 2012-2014, atunci când celălalt părinte nu a solicitat dreptul;
- ✓ urmărirea modului de recuperare a debitelor pentru beneficiarii aflați în plată și, numai în cazul în care acești beneficiari nu mai încasează drepturi, debitele acestora să fie predate către autoritățile fiscale;
- ✓ virarea și declararea sumelor pentru care s-au achitat cote mai mici la bugetul general consolidat, cu titlu de contribuții sociale aferente sumelor eşalonate la plată, în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și accesoriile aferente acestora, conform legislației în vigoare;
- ✓ urmărirea, de către compartimentele de specialitate din cadrul ANPIS a modului de constituire și stornare a debitelor rezultate din campaniile desfășurate de către inspectorii sociali, în vederea preluării și raportării corecte prin situațiile financiare anuale.

2. La Inspecția Muncii

- Inspecția Muncii deținea unele active fixe necorporale, de natura licențelor antivirus, în sumă estimativă de 257 mii lei, fără a fi înregistrate corespunzător în patrimoniul entității, plățile aferente acestora fiind înregistrate direct pe cheltuielile entității, precum și active fixe necorporale, reprezentând sisteme informatice de concepție proprie, dezvoltate de angajații instituției în vederea derulării activității specifice a Inspecției Muncii, care nu au fost inventariate, evaluate și înregistrate în patrimoniul instituției;
- a fost plătită nelegal suma de 5.798 mii lei, în perioada 2006-2015, reprezentând valoarea achitată în plus furnizorului sistemului informatic *Registrul General de Evidență a Salariaților* (REGES/REVISAL) al Inspecției Muncii, întrucât, începând cu anul 2008, pe lângă serviciile de mentenanță, prestate de către acesta, au mai fost achitate anual și echipamentele hardware și software care compun sistemul, acestea fiind deja plătite prin contractul inițial, în anul 2006;
- a fost plătită nelegal suma estimată la 669 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de stocare centralizată a datelor back-up, pentru bazele de date ale Inspecției Muncii, achiziționate în anul 2013, în condițiile în care entitatea avea deja asigurate aceste servicii încă din anul 2006, prin implementarea sistemului informatic REVISAL. Practic, pentru aceeași soluție informatică au fost efectuate plăți către doi prestatori diferiți, în perioade diferite.
În această privință, Inspecția Muncii consideră că era necesară această achiziție pentru ca instituția să fie protejată prin existența unei dubluri a bazei de date, instituția luându-și astfel măsuri suplimentare de siguranță;
- finanțarea sistemului informatic REVISAL s-a făcut, în perioada 2006-2015, de la „Bunuri și servicii”, deși prin contractul inițial, încheiat cu furnizorul, s-a prevăzut furnizarea de bunuri de natura activelor fixe, reprezentând investiții puse în funcțiune, în valoare totală estimată la 1.636 mii lei, dar neînregistrate în patrimoniul instituției la data de 31.12.2014.
În această privință, Inspecția Muncii consideră că, încă de la inițierea achiziției acestei soluții informatice (anul 2006), aplicația a fost gândită ca o achiziție de prestări de servicii, datorită complexității acesteia, precum și datorită lipsei de specialiști în domeniu, la nivelul Inspecției Muncii;
- raportarea eronată, prin situațiile financiare anuale centralizate, a unor debite în sumă estimată la 375 mii lei, scăzute de fapt din evidența financiar-contabilă, întrucât debitorii erau persoane juridice radiate din Registrul Comerțului, dar pentru care nu s-au efectuat toate demersurile în vederea recuperării efective a acestora;
- nu au fost îndeplinite toate atribuțiile specifice, prevăzute în actele normative de organizare și funcționare a entității, cu privire la controlul clauzelor din contractele colective de muncă ale salariaților din sectorul bugetar, ce cuprind drepturi salariale care, uneori, exced prevederile legale, instituția rezumându-se doar la o evidență a numărului de contracte;
- nerespectarea prevederilor din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin OMFP nr. 2.861/2009, la finele anilor 2013, respectiv 2014, fapt ce a făcut ca elementele patrimoniale ale entității să nu reflecte situația reală și exactă.

3. La Inspectoratele Teritoriale de Muncă s-au constatat abateri care se referă la:

- menținerea și raportarea eronată, în situațiile financiare la finele anului 2014, a unor sume datorate de diverse societăți comerciale radiate din Registrul Comerțului, precum și debite care trebuiau anulate, fiind sub limita prevăzută de actele normative;
- înregistrarea și menținerea în evidența contabilă, în mod nejustificat, în contul „Decontări din operațiuni în curs de clarificare”, a unor sume încasate care nu au fost clarificate la sfârșitul exercițiului bugetar;
- nestabilirea și neînregistrarea corectă în contul „Provizioane pentru litigii” a sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului;
- necalcularea și neefectuarea de vărsăminte de către angajatorii care datorau aceste sume pentru finanțarea protecției speciale a persoanelor cu handicap, întrucât aceștia nu au încadrat persoane cu handicap în limita legală;
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea sumelor reprezentând accesorii pentru neplata la termenul scadent a comisionului datorat de angajatori, în baza declarațiilor fiscale înregistrate și depuse de aceștia;
- neaplicarea tuturor măsurilor de executare silită, prevăzute de normele legale, pentru încasarea debitelor reprezentând comisionul restant, datorat până la data de 31 decembrie 2010, pentru păstrarea și completarea carnetelor de muncă;
- neurmărirea modului de transmitere spre executare, de către autoritățile fiscale, a unor amenzi stabilite prin procesele-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor;
- plata nelegală, din fonduri publice, a unor cheltuieli cu servicii de curățenie și de pază, chirie, lucrări, fără documente justificative, care să susțină obligația de plată.

Recomandări pentru Inspekția Muncii și Inspectoratele Teritoriale de Muncă

- ✓ coordonarea activității desfășurate de către inspectoratele teritoriale de muncă cu privire la verificarea, de către acestea, a clauzelor cuprinse în contractele colective de muncă, astfel încât drepturile salariale cuprinse în aceste contracte să fie prevăzute în legislația în vigoare;
- ✓ efectuarea recepției finale a obiectivului de investiții sistemul informatic REGES/REVISAL, înregistrarea în patrimoniul instituției a tuturor activelor fixe corporale și necorporale, puse în funcțiune, care compun sistemul informatic, pentru a asigura stabilirea valorii reale a acestui obiectiv de investiții;
- ✓ extinderea verificărilor pentru identificarea situațiilor similare de nerecuperare a sumelor datorate de debitori, inclusiv a celor aflați în insolvență, la toate entitățile din subordine, în termenul legal de prescripție;
- ✓ virarea și declararea sumelor pentru care inspectoratele teritoriale de muncă au achitat cote mai mici la bugetul general consolidat, cu titlu de contribuții sociale obligatorii la sumele eşalonate la plată, acordate în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile, precum și accesoriile aferente acestora, conform legislației în vigoare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului generat prin plata nelegală, de mai multe ori, în perioada 2006-2015, către furnizorul de servicii informatice, a bunurilor de natura activelor fixe corporale și necorporale, care constituie obiectivul de investiții sistemul informatic REGES/REVISAL, precum și recuperarea prejudiciului, virarea sumelor recuperate la buget, pe măsura încasării și înregistrarea în evidența financiar-contabilă a operațiunilor specifice, conform legislației în vigoare și cu încadrarea în termenul legal de prescripție;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal, reprezentând „Soluție de stocare centralizată a datelor back-up”, în condițiile în care entitatea deținea la momentul achiziției o astfel de soluție informatică;
- ✓ organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului, conform prevederilor legale, astfel încât datele raportate, prin situațiile financiare anuale, să reflecte realitatea patrimonială la finele exercițiului financiar.

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost raportate eronat, în contul de execuție, bunuri de natura obiectelor de inventar (imprimante), la titlul „Active nefinanciare” și nu la titlul „Bunuri și servicii”;
- inventarierea creanțelor și datorilor față de terți s-a rezumat doar la prezentarea balanțelor analitice ale conturilor contabile corespunzătoare (furnizori, debitori, creditori) și în preluarea soldurilor conturilor sintetice într-o situație centralizatoare, întocmită sub titulatura de „OPIS pentru documentele contabile componente ale procesului-verbal de inventariere”, fără verificarea și confirmarea lor, pe baza extraselor soldurilor, debitoare și creditoare, ale conturilor corespunzătoare care dețin ponderea valorică în totalul soldurilor acestora sau punctajelor reciproce scrise;
- MTS nu a procedat la efectuarea reevaluării activelor fixe corporale, aflate în patrimoniul său, cel puțin o dată la 3 ani, conform prevederilor legale. Ultima acțiune de reevaluare a fost efectuată în anul 2010, iar următoarea acțiune de reevaluare trebuia efectuată cel târziu până la finele anului 2013;
- nu au fost înregistrate în evidența contabilă, modificările patrimoniale intervenite în urma hotărârilor definitive, pronunțate de instanța de judecată. Astfel, prin sentința civilă, rămasă definitivă și irevocabilă prin neapelare, instanța a dispus, printre altele, rezoluțiunea antecontractului de vânzare-cumpărare pentru neîndeplinirea culpabilă a obligațiilor contractuale de către două persoane care s-au angajat să vândă Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar din România un teren în suprafață de 800 mp și un imobil compus dintr-un teren în suprafață de 400 mp și construcția edificată pe acel teren.

Ulterior, ca urmare a cererii formulate în instanță de Agenția Națională pentru Turism, promitenții vânzători au fost obligați la restituirea avansului, precum și la plata dobânzii legale aferente până la data restituirii lui.

Față de aceste prevederi ale hotărârilor de instanță s-a constatat neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării unui drept de creanță, în condițiile în care vânzătorul nu a achitat dobânzile stabilite ca datorate de către instanță, dar s-au menținut nejustificat în conturile de imobilizări corporale, unele active care nu se află în proprietatea MTS.

Aceeași situație a fost identificată și în cazul bunurilor ce au făcut obiectul unui alt contract de vânzare-cumpărare, rezoluționat prin Sentința civilă nr. 4.005/2006, emisă de Judecătoria Buftea.

Astfel, în mod nejustificat, la data de 31.12.2014, în evidența contabilă a MTS figurează, în contul „Terenuri și amenajări la terenuri”, terenuri în valoare de 102 mii lei, ce au făcut obiectul celor două contracte rezoluționate.

⌚ Măsuri dispuse prin decizie:

- ✓ înregistrarea tuturor operațiunilor economice desfășurate de entitate conform naturii cheltuielii și încadrarea corectă a acestora potrivit clasificăției bugetare, cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ efectuarea inventarierii creanțelor și datorilor MTS, precum și valorificarea acestei operațiuni în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datorilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ reevaluarea patrimoniului administrat de către MTS, în conformitate cu prevederile OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a tuturor modificărilor patrimoniale intervenite în urma hotărârilor definitive, pronunțate de instanța de judecată; efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță rezultate în urma hotărârilor definitive, pronunțate de instanța de judecată.

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR:

- pentru anul bugetar 2014, unele operațiuni de repartizare a creditelor bugetare, constând în transferuri către instituții publice subordonate, ale căror cheltuieli curente și de capital se asigură, potrivit legii, din venituri proprii și sume acordate de la bugetul de stat, Fondul de ameliorare a fondului funciar și fonduri publice privind asistența socială, nu au fost efectuate în condiții de legalitate și regularitate, modul de fundamentare, justificare și utilizare a acestor fonduri publice nefiind în măsură să argumenteze caracterul rațional al opțiunilor ministerului în procesul de dimensionare a cheltuielilor publice. Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au fost estimate la valoarea de 19.569 mii lei, reprezentând credite bugetare propuse și aprobate nefundamentat și care nu au fost utilizate pe parcursul execuției bugetare. În acest sens se reține și nerespectarea obligației de a propune MFP, pe parcursul anului bugetar, anularea acestor credite neutilizate;
- în procesul de evidențiere a bunurilor proprietate publică a statului au existat o serie de abateri de la legalitate și regularitate cu impact semnificativ asupra realității și exactității datelor raportate în situațiile financiare ale ministerului, precum și a celor înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.
Astfel, la nivelul administrației centrale a ministerului nu se cunoaște situația la zi a unor bunuri (terenuri și clădiri) proprietate publică, deoarece nu au fost inventariate, iar diferențele constatate cu ocazia inventarierii anuale la alte bunuri din domeniul public nu au fost reflectate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2014. De asemenea, nu s-au supus spre adoptare, până la data de 15.03.2015, actele normative de modificare a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, corespunzător cu rezultatele inventarierii acestora. Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au fost estimate la valoarea de 1.205 mii lei. În conformitate cu prevederile Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, Curtea de Conturi a aplicat persoanei fizice responsabile o sancțiune contravențională, aceasta fiind achitată în timpul misiunii de audit;
- MADR nu a luat măsurile care se impuneau în vederea recuperării sumei de 47 mii lei, reprezentând cheltuieli suplimentare, efectuate de la bugetul de stat pentru punerea în executare a Sentinței civile nr. 2439/2013, prin care instanța de judecată a constatat nerespectarea, de către MADR, a prevederilor HG nr. 1.415/2004 *privind acordarea despăgubirilor pentru animalele tăiate, ucise sau altfel afectate*, în condițiile în care ministerul a manifestat pasivitate în susținerea intereselor sale legitime, pe parcursul derulării procesului judiciar. Au fost calculate dobânzi și penalități de întârziere;
- deși unii angajați ai ministerului și ai direcției agricole din județul Olt aveau cunoștință de eludarea prevederilor legale de către o societate comercială, prin amplasarea unor construcții noi pe terenuri agricole situate în extravilan (centrale fotovoltaice), fără a se obține în prealabil avizele și aprobările necesare scoaterii definitive a terenului din circuitul agricol și fără achitarea către minister a taxei prevăzute de Legea nr. 18/1991, aceștia nu s-au prevalat de competențele atribuite de actul normativ menționat, pentru a solicita aplicarea de sancțiuni contravenționale și civile. De asemenea, prin invocarea unor dispoziții legale neaplicabile în speță, aceiași reprezentanți ai ministerului și ai direcției agricole județene au sprijinit demersurile ulterioare ale societății comerciale de a introduce terenul, în mod ilicit, în intravilanul unei localități. Valoarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate a fost estimată la suma de 834 mii lei, reprezentând pagubă creată Fondului de ameliorare a fondului funciar, din care 663 mii lei reprezintă debit principal, iar 171 mii lei, dobânzi și penalități de întârziere;
- în cazul unui număr de trei contracte subsecvente de prestări servicii, încheiate de MADR cu un operator economic, s-a constatat achitarea, de către instituția publică, a sumei de 705 mii lei, reprezentând plata unor servicii de inventariere a documentelor din cadrul *Serviciilor de arhivare*, fără ca aceste servicii să fie prestate conform clauzelor contractuale stabilite. În timpul misiunii de audit au fost calculate dobânzi și penalități de întârziere în sumă de 156 mii lei, din care penalități de întârziere în sumă de 61 mii lei și dobânzi de 95 mii lei;
- până la finalizarea misiunii de audit, reprezentanții MADR nu au pus la dispoziția auditorilor publici externi documentele justificative care să ateste realitatea operațiunilor pentru care s-a plătit suma de 1.962 mii lei, conform contractului încheiat de MADR cu o societate comercială care a organizat participarea ministerului la târgul „BIOFACH 2014”, desfășurat în orașul Nürnberg (Germania), în perioada 12-15 februarie 2014;
- soldul contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, în valoare de 93.372 mii lei, nu a fost inventariat în totalitate, existând lucrări recepționate, în sumă de 8.378 mii lei și care nu au fost înregistrate în evidența contabilă a ministerului ca active fixe;
- au existat situații în care ministerul și-a exercitat defectuos funcțiile de strategie, de reglementare și de administrare, prevăzute de actul normativ de organizare și funcționare, lipsa inițierii unor măsuri legitime în ceea ce privește activitățile desfășurate de casele agronomului (entități publice subordonate MADR) și modul defectuos de gestiune a unor bunuri (terenuri și clădiri) aflate în proprietatea publică a statului și preluate în administrare de la aceste subunități, creând premisele apariției unor disfuncționalități, cu impact financiar semnificativ asupra bugetului de stat.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MADR, auditate în anul 2015:

La structurile teritoriale din subordinea MADR au existat nerespectări ale prevederilor legale, prezentate în Raportul public pe anul 2014, dintre care exemplificăm:

- nu au fost respectate întocmai prevederile legale privind procesul de elaborare și fundamentare a proiectului de buget, în sensul că nu au fost documentate și fundamentate detaliat propunerile de cheltuieli pentru proiectul de buget propriu, iar la fundamentarea veniturilor proprii nu s-au avut în vedere prevederile legale privind gradul de realizare a veniturilor proprii programate în buget;
- neconcordanțe între balanța analitică și cea sintetică a contului „Clienți”;

- nu s-au calculat, facturat, înregistrat și urmărit spre încasare penalități de întârziere datorate de clienți ai entității publice;
- nu s-a efectuat reevaluarea tuturor activelor fixe corporale de natura construcțiilor, a echipamentelor tehnologice, mobilier, aparatură birotică și a terenurilor, contrar prevederilor legale în domeniu. În alte cazuri s-a constatat neînregistrarea în contabilitate a diferențelor rezultate în urma operațiunilor de reevaluare;
- nu a fost evaluată și înregistrată în contabilitate o suprafață de teren de 1.200 mp, bun aparținând domeniului public al statului; nu a fost actualizat Inventarul centralizat a bunurilor care aparțin domeniului public al statului;
- la efectuarea unor plăți reprezentând diferențe de salarii stabilite în favoarea unor angajați, în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, nu s-au aplicat cotele de contribuții de asigurări sociale valabile pentru perioada de referință.

Recomandări:

- ✓ inventarierea tuturor bunurilor aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea ministerului în conformitate cu prevederile legale în materie, iar rezultatele acestei operațiuni se vor înregistra în evidența tehnico-operativă și în cea financiar-contabilă, solicitându-se totodată MFP modificarea corespunzătoare a anexei la HG nr. 1.705/2006;
- ✓ mijloacele fixe aflate în domeniul public al statului și scoase nejustificat din evidența contabilă a ministerului vor fi reînregistrate și se vor iniția procedurile legale de inventariere faptică și, în funcție de constatările și propunerile comisiei de specialitate, se vor dispune măsurile legale de valorificare și de evidențiere a rezultatelor operațiunilor efectuate;
- ✓ se vor analiza cauzele și împrejurările care au generat angajarea unor cheltuieli suplimentare nejustificate, în cuantum de 47 mii lei, se vor stabili persoanele răspunzătoare și se vor recupera și vira la bugetul de stat sumele cuvenite acestuia (inclusiv obligațiile accesorii);
- ✓ se vor dispune măsurile necesare recuperării și virării, pe destinațiile legale, a:
 - sumei de 663 mii lei și a obligațiilor accesorii aferente;
 - sumei de 861 mii lei, din care: 704 mii lei reprezentând plata unor servicii contractate de MADR, care nu au fost prestate și accesorii în sumă de 157 mii lei. Sumele reprezentând dobânzi și penalități de întârziere se vor actualiza și încasa până la data recuperării integrale a sumei de 704 mii lei;
- ✓ în cazul în care nu se vor prezenta toate documentele justificative, din care să rezulte valoarea comisionului pe care MADR trebuia să-l achite firmei care a organizat participarea la târgul din Germania, precum și documente (contracte, facturi și ordine de plată etc.) ale subcontractanților, prin care să se justifice serviciile prestate și bunurile furnizate de aceștia în scopul amenajării standului de la târgul "BIOFACH 2014", se vor stabili pagubele create bugetului de stat și se vor iniția măsurile legale de recuperare a acestora. De asemenea, la nivelul MADR se vor stabili proceduri formalizate necesare aplicării corespunzătoare a dispozițiilor prevăzute de pct. 2 al articolului unic din Legea nr. 110/2012;
- ✓ clarificarea, de către MADR, a componentei soldului contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, precum și a sumei de 2.277 mii lei, înregistrată în soldul debitor al contului „Construcții”, valori evidențiate nejustificat în bilanțul de verificare la 31.12.2014;
- ✓ se va analiza oportunitatea continuării activității caselor agronomului, avându-se în vedere inclusiv rolul și atribuțiile acestora, în strânsă legătură cu situația patrimoniului pe care acestea îl administrează și, în funcție de strategia ministerului, se vor dispune măsurile necesare în scopul asigurării realizării unei bune gestiuni financiare. În ceea ce privește Casa Agronomului Ialomița se va reanaliza nota de control a direcției de specialitate din cadrul ministerului și se va stabili regimul juridic al bunurilor aflate în folosința unității subordonate, se vor calcula și se vor dispune măsurile legale de recuperare a pagubelor create bugetului de stat ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind dreptul real de folosință;
- ✓ în ceea ce privește Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR – fosta Agenție de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit) se va analiza, din punct de vedere tehnic și legislativ, posibilitatea Agenției de a presta servicii tarificate și se vor dispune măsuri în consecință;
- ✓ referitor la activitatea și finanțarea Laboratorului Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (LCCSMS) se vor urmări rezultatele concrete obținute de acesta ca urmare a sprijinului acordat de la bugetul de stat, pe parcursul anului 2015, iar pentru proiectul de buget aferent anului 2016 se va fundamenta volumul creditelor bugetare ale acestei entități subordonate, astfel încât să se asigure respectarea reglementărilor specifice, așa cum sunt prevăzute în Scrisoarea-cadru a MFP;
- ✓ se vor identifica modalitățile legale de utilizare a disponibilului Fondului de ameliorare a fondului financiar și se vor dispune măsuri în consecință.

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Observațiile Curții de Conturi:

- prezentarea în situațiile financiare anuale a unor elemente patrimoniale, în sumă estimată de 63.056 mii lei, care conțin erori sau care nu au fost corect încadrate, conform conținutului economic, astfel:
 - 61.621 mii lei – sume neclarificate/menținute nejustificat ca active fixe corporale în curs de execuție;
 - 1.435 mii lei – sume înregistrate eronat în evidența contabilă;
- nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea încasării sumei de 584 mii lei, reprezentând sume de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București;
- modul de înregistrare și prezentare în evidența contabilă a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea entităților din subordine/sub coordonare/sub autoritatea MMAP, a prezentat o serie de deficiențe, cum ar fi:

- nefinalizarea procedurilor legale de transfer, de la RNP Romsilva la MMAP, a unor bunuri aparținând domeniului public al statului, în valoare de 2.811.781 mii lei;
- nu au fost întreprinse toate demersurile în vederea actualizării cu suma de 12.414 mii lei a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, gestionat de MFP;
- nu au fost supuse reevaluării, în termenul prevăzut de lege, toate bunurile aparținând domeniului public al statului;
- nu s-au efectuat toate demersurile pentru asigurarea recuperării operative a sumei de 202 mii lei, din care: 135 mii lei, bunuri lipsă la inventariere și 67 mii lei, valoarea unor echipamente furate din stația de monitorizare a calității aerului, aflate în comodat la Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara;
- nu au fost implementate, în acord cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea auditată, studii în domeniul protecției mediului, în sumă de 506 mii lei, achiziționate din fonduri bugetare, ca suport tehnico-științific necesar implementării directivelor europene, precum și pentru procesul de raportare derivat din acorduri internaționale și directive europene;
- nu au fost utilizate, în mod eficient, eficace și economicos, fonduri publice în sumă de 7.021 mii lei, destinate efectuării unor lucrări de reconstrucție ecologică, în perimetre de ameliorare din fondul funciar și forestier în silvicultură, generând:
 - pierderi din vina exclusivă a executantului, pentru care au fost deschise acțiuni în instanță – 4.910 mii lei;
 - pagube care fac obiectul dosarelor de faliment – 1.719 mii lei;
 - plăți pentru care au fost sesizate organele de urmărire penală – 392 mii lei;
- referitor la modul de derulare a contractelor de gestionare a fondului de vânătoare, s-a constatat neplata, de către gestionarii fondurilor cinegetice, a tarifelor de gestionare, în sumă estimativă de 2.744 mii euro (cca 12.350 mii lei), cu impact semnificativ asupra bugetului general consolidat;
- nu au fost luate toate măsurile pentru valorificarea rezultatelor operațiunii de inventariere, consemnate în Procesul-verbal de inventariere încheiat ulterior reorganizării entității.

Recomandări:

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, s-a emis o decizie prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor constatate, prin mai multe măsuri, dintre care menționăm:

- ✓ pentru întocmirea unor situații financiare care să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului financiar, conducerea entității va dispune demersurile necesare pentru:
 - verificarea informațiilor prezentate în situațiile financiare trimestriale/anuale, efectuarea analizei datelor cuprinse în cadrul acestora, corelarea cu alte date și informații aflate la dispoziția ordonatorului principal de credite pentru a detecta eventualele erori cuprinse în situații financiare și a dispune măsuri corective în timp util;
 - analiza soldurilor conturilor contabile la întocmirea bilanțului contabil centralizat pentru a se verifica dacă acestea reflectă operațiunile patrimoniale ale instituției publice și corespund funcțiunii stabilite în planul de conturi;
 - efectuarea demersurilor legale care se impun pentru finalizarea administrativă și financiară a proiectului DESWAT și a proiectului HAZARD RISK, clarificarea naturii sumelor aferente acestor proiecte, menținute în evidența contului „*Investiții în curs*”, precum și a eventualelor neconformități constatate;
 - reglementarea situației minusurilor de inventar determinate de furtul unor echipamente din stația de monitorizare a calității aerului, aflate în comodat la *Agenția de Protecția Mediului Hunedoara* și de lipsa unor mijloace fixe și obiecte de inventar constatată la inventarierea patrimoniului;
 - aplicarea unui tratament contabil adecvat prin respectarea principiului de capitalizare a costurilor ulterioare, atribuite imobilizărilor corporale, atunci când acestea sunt efectuate în scopul îmbunătățirii parametrilor tehnici inițiali (modernizări) sau măririi duratei de viață utile (reparații capitale), care să conducă la obținerea de beneficii economice viitoare;
 - evaluarea, reevaluarea și înregistrarea tuturor bunurilor de natura terenurilor și construcțiilor, aparținând domeniului public al statului, în *Cartea funciară* și în *Registrul cadastral al imobilelor*;
 - actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ întreprinderea tuturor demersurilor în vederea analizării, clarificării și rezolvării aspectelor referitoare la neplata către prestator a sumei de 506 mii lei, reprezentând contravaloarea unor studii de cercetare în domeniul protecției mediului, ca urmare a prezentării la decontare a unor documentele justificative neconforme cu prevederile legale și contractuale;
- ✓ cu privire la lucrările de reconstrucție ecologică în perimetre de ameliorare a fondului funciar și forestier în silvicultură se va reorganiza și implementa corespunzător sistemul de control intern/managerial pentru a se asigura gestionarea fondurilor publice și a patrimoniului public și privat al statului în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență, inclusiv la nivelul comisariatelor de regim silvic și cinegetic, urmărindu-se și recuperarea pierderilor înregistrate în acest sector;
- ✓ se vor efectua toate demersurile necesare în vederea:
 - creșterii veniturilor la bugetul de stat, provenite din concesiunea fondurilor de vânătoare, prin analizarea posibilității urmării și încasării, de către autoritățile statului, a tarifului de vânătoare, prin elaborarea și promovarea unor propuneri normative, care să asigure o gestionare mai eficientă a fondurilor de vânătoare;
 - efectuării de controale pentru stabilirea situației reale a sumelor neachitate de către gestionarii de fonduri cinegetice și a aplicării prevederilor legale și contractuale în cazul neachitării tarifului de gestionare.

Observațiile Curții de Conturi:

La Ministerul Transporturilor:

- nu a fost restituită la bugetul de stat suma de 19.265 mii lei, rămasă neutilizată la finele anului 2011, în contul de disponibil al Ministerului Transporturilor, reprezentând împrumut acordat CN CFR SA pentru finanțarea „Programului de reabilitare a unor stații de cale ferată din România”, aprobat prin HG nr. 1.254/2002, cu modificările și completările ulterioare;
- au fost identificate neconcordanțe între datele din contul de execuție și datele trezoreriei, în sumă totală de 122.996 mii lei, ca urmare a înregistrărilor contabile eronate, determinând denaturarea rulajului creditor și debitor al contului „Finanțare de la bugetul de stat pentru transferuri pentru întreținerea infrastructurii feroviare de CNCFR SA”;
- existența unor necorelări între datele din fluxurile de trezorerie și cele reflectate în conturile de disponibilități și cele din extrasele de cont, generate de efectuarea unor înregistrări contabile eronate, în sumă de 14.118 mii lei, în conturile analitice de cheltuieli ale conturilor sintetice „Subvenții”, „Transferuri curente între unități ale administrației publice”, „Transferuri de capital între unități ale administrației publice” și „Transferuri interne”, raportarea de cheltuieli efective denaturate, în sumă de 11.034,6 mii lei, în „Contul de execuție - cheltuieli 2014 al Ministerului Transporturilor la titlurile IV „Subvenții”, VI „Transferuri între unități ale administrației publice” și VII „Alte transferuri”, în neconcordanță cu datele fluxurilor de trezorerie din extrasele de cont ale conturilor analitice de disponibilități, corespunzătoare contului sintetic „Finanțarea de la buget.”
- nu au fost evidențiate în conturi analitice distincte, ca mijloace fixe de natura obiectelor de inventar, mijloacele fixe a căror valoare de înregistrare a fost sub limita prevăzută prin HG nr. 72/2014;
- nu s-a condus și organizat evidența contabilă analitică a terenurilor, amenajărilor de terenuri și construcțiilor din domeniul public al statului, aflate în administrare sau date în concesiune;
- nu s-a organizat corespunzător evidența angajamentelor bugetare și legale;
- în soldul contului „Fondul bunurilor domeniului public al statului”, raportat în bilanțul contabil centralizat la data de 31.12.2014, există diferență în minus, în sumă de 126.256 mii lei, la clădiri și terenuri, față de valoarea acestora raportată în soldurile conturilor „Construcții din domeniul public al statului aflate în administrare” și „Terenuri din domeniul public al statului” (Spitalul Clinic CF nr. 2 București);
- s-au raportat eronat, prin bilanțul contabil centralizat, la data de 31.12.2014, în soldul contului „Terenuri din domeniul public al statului”, transferuri de terenuri cu titlu gratuit, în valoare de 2.858 mii lei, din cauza unei înregistrări contabile eronate;
- nu s-au restituit, în termenul legal, transferuri nejustificate pentru întreținerea infrastructurii feroviare, în sumă de 84.416 mii lei și nu s-a depus, la organul fiscal, formularul „Declarație privind subvențiile sau transferurile primite de la bugetul de stat, neregularizate și nerestituite în termenul legal” (Compania Națională de Căi Ferate „CFR” - SA);
- la încheierea exercițiului bugetar 2012 nu au fost restituite, la bugetul din care s-au primit, subvenții în sumă totală de 7.285 mii lei;
- la efectuarea lucrărilor de inventariere nu s-a urmărit respectarea principiului prudenței, întrucât nu au fost confirmate soldurile de la terți, pentru creanțele care au deținut ponderea valorică în totalul soldurilor conturilor de creanțe, în sumă de 240.814,4 mii lei, raportate în situațiile financiare pe anul 2014 de Ministerul Transporturilor;
- nu a fost efectuată reevaluarea tuturor activelor fixe corporale, la termenul prevăzut de lege, existând 18 clădiri și terenuri, în suprafață de 1267,88 mp, care aparțin domeniului public al statului, înregistrate cu o valoare de doar 43 lei la Spitalul General Căi Ferate Galați, raportate în bilanțul centralizat al Ministerului Transporturilor, încheiat la data de 31.12.2014;
- nu au fost luate măsurile necesare în vederea clarificării situației juridice a unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrarea Ministerului Transporturilor (clădire Palat CFR);
- nu s-a actualizat valoarea bunurilor din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- aprobarea achiziționării, de către CN Administrația Porturilor Maritime Constanța, a unor servicii de asistență juridică duble, nejustificate din punct de vedere al necesității și oportunității, ce au determinat plăți nelegale în sumă de 17 mii lei.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MT, auditate în anul 2015:

În Raportul public pe anul 2014 sunt prezentate principalele constatări ale Curții de Conturi la Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier, Autoritatea Metropolitană de Transport București, Școala Superioară de Aviație Civilă, Aeroclubul României, Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară (CENAFER), Autoritatea Feroviară Română (AFER), Autoritatea Rutieră Română, Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale (CERONAV) Constanța, Spitalul Clinic de Căi Ferate Pașcani și Spitalul Clinic de Căi Ferate Simeria. Aceste constatări care se referă, în principal, la:

- stabilirea eronată a drepturilor salariale ale personalului contractual și ale persoanelor cu funcții de conducere, care a produs un prejudiciu de 20.485 mii lei;
- neefectuarea propunerilor de ajustări pentru depreciere a creanțelor de către comisiile de inventariere;
- nu au fost înregistrate pe structura clasificăției bugetare și nu au fost preluate corect în contul de execuție, cheltuielile și plățile aferente indemnizațiilor acordate personalului pentru concedii medicale;
- scoaterea din evidența patrimonială și trecerea eronată pe cheltuieli a contravalorii unor obiecte de inventar, în lipsa documentelor justificative din care să rezulte deprecierea și casarea lor;
- au fost înregistrate și raportate prin contul „TVA de recuperat” și, implicit, prin situațiile financiare date neconforme cu realitatea, ca urmare a neaplicării pro-ratei, precum și prin nepunerea de acord a datelor din bilanța de verificare cu cele din decontul de TVA;

- angajarea și efectuarea nelegală de cheltuieli de personal de la Titlul „*Bunuri și servicii*” prin bugetele pe anii 2013 și 2014, reprezentând contribuții sociale ale angajatorului, aferente unor persoane fizice autorizate, care au prestat servicii pe bază de contracte civile, fără ca acestea să fie aprobate de ordonatorul principal de credite;
- utilizarea inefficientă a creditelor bugetare, destinate unor lucrări de reparații capitale care nu au fost finalizate;
- neînregistrarea în contabilitate, în contul „*Fondul bunurilor din domeniul public al statului-construcții*”, a unor sume reprezentând majorarea valorii de inventar a unei construcții aparținând domeniului public al statului;
- nevirarea, la bugetul de stat, a sumelor reprezentând garanții de bună execuție, constituite de terți furnizori, pentru care dreptul de a fi solicitate de creditori s-a prescris;
- efectuarea de plăți nelegale de natura cheltuielilor de personal, reprezentând diferențe salariale acordate necuvenit, ca urmare a aplicării eronate a reglementărilor privind stabilirea salariului de bază, precum și diverse bonificații acordate salariaților în baza contractului colectiv de muncă, dar care nu sunt prevăzute în legislația în vigoare;
- plăți nelegale, reprezentând impozitul pe clădiri, în condițiile în care această obligație fiscală revenea, potrivit prevederilor legale în domeniu, persoanelor juridice, care au utilizat spațiile în scopul desfășurării de activități economice (alimentație publică), în baza unor contracte de închiriere încheiate cu entitatea auditată, în perioada 2012-2015;
- în cazul celor 2 spitale:
 - neîntocmirea decontului de cheltuieli pentru fiecare pacient, prevăzut în cadrul politicii generale sanitare, elaborate de Ministerul Sănătății, pentru asigurarea controlului calității serviciilor medicale;
 - nu a fost constituit fondul de dezvoltare a spitalului, deși unitatea sanitară dispunea de sursele legale de constituire a acestuia;
 - s-au efectuat plăți nejustificate, reprezentând accize aferente consumului de gaz natural, utilizat pentru încălzirea spațiilor destinate desfășurării activității spitalelor, întrucât furnizorul de gaz natural nu a acordat scutire de la plata accizelor în facturile emise;
 - angajarea de cheltuieli de personal și efectuarea de plăți reprezentând salarii, sporuri la salariul de bază brut, sporuri pentru efectuarea a două gărzi consecutive, în afara cadrului legal aplicabil în domeniu, fapt care a produs un prejudiciu de 11 mii lei;
 - nu au fost întreprinse măsurile necesare în vederea recuperării sumelor reprezentând indemnizații pentru incapacitate de muncă, plătite angajaților și care depășesc valoarea contribuțiilor lunare;
 - nu au fost inventariate, la finele anului 2014, medicamentele și materialele sanitare aflate în stoc, în aparatele (trusele de urgență) din secțiile spitalului; înregistrarea necorespunzătoare în contabilitate a stocurilor de natura medicamentelor și materialelor sanitare;
 - nu a fost efectuată reevaluarea, cel puțin o dată la 3 ani, a tuturor activelor fixe corporale: terenuri și clădiri, instalații tehnice, mijloace de transport, mobilier, aparatură birotică etc.;
 - neefectuarea reevaluării terenurilor și clădirilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea entității, cel puțin o dată în ultimii 3 ani, și, pe cale de consecință, neactualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului.

Recomandări:

Prin decizia emisă s-a dispus:

- ✓ organizarea și conducerea evidenței angajamentelor bugetare și legale cu respectarea prevederilor legale în domeniu;
- ✓ înregistrarea mijloacelor fixe în evidența contabilă a entității, cu valoarea de intrare stabilită potrivit legii;
- ✓ restituirea la bugetul de stat a:
 - subvențiilor nejustificate la încheierea exercițiului bugetar 2012 și a accesoriilor aferente acestora;
 - sumei neutilizate din împrumutul garantat de către statul român pentru finanțarea „Programului de reabilitare a unor stații de cale ferată din România”, rămasă în contul Ministerului Transporturilor, din anul 2011;
 - transferurilor acordate pentru întreținerea infrastructurii feroviare, neutilizate până la închiderea anului 2014 și nerestituite de către operatorii economici, precum și a accesoriilor aferente acestora;
- ✓ evaluarea tuturor bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrarea ministerului și a instituțiilor publice/operatorilor economici din subordinea/sub autoritatea acestuia, înregistrarea rezultatelor reevaluării acestora în contabilitatea entității și actualizarea corespunzătoare a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile analitice a terenurilor, amenajărilor de terenuri și construcțiilor din domeniul public al statului, aflate în administrare sau date în concesiune;
- ✓ raportarea în situațiile financiare pe anul 2015 ale Ministerului Transporturilor a terenurilor înregistrate, în mod eronat, în situațiile financiare pe anul 2014, ca ieșiri, prin transferuri cu titlu gratuit;
- ✓ extinderea verificării asupra tuturor documentelor de aprobare a achiziționării de servicii juridice, de către operatorii economici de sub autoritatea Ministerului Transporturilor, identificarea situațiilor neconforme și luarea măsurilor ce se impun pentru recuperarea eventualelor sume plătite nejustificat;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului determinat de plata nelegală a unor servicii de evaluare a personalului, neefectuate și recuperarea acestuia, potrivit legii;
- ✓ analiza necesității, oportunității și legalității achiziției și plății serviciilor de asistență juridică către cele două case de avocatură, de către Compania Națională Administrația Porturilor Maritime Constanța și luarea măsurilor pentru recuperarea sumelor achitate în mod nejustificat de către această entitate.

Observațiile Curții de Conturi:

- fundamentarea necorespunzătoare a proiectului de buget propriu, întrucât:
 - metodologia de alocare a fondurilor destinate burselor și altor forme de protecție socială a studenților români se bazează pe valoarea de 69 lei/student, fără ca această sumă să fie aprobată conform prevederilor legale;
 - nu s-au obținut autorizările legale pentru efectuarea modificărilor la capitolul „Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare”, pentru suma de 26.004 mii lei;
- situațiile financiare anuale, întocmite la data de 31.12.2014, nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată, deoarece:
 - nu au fost înregistrate datorii certe, reprezentând titluri executorii aferente sentințelor judecătorești, definitive și irevocabile, în sumă de 4.429 mii lei, la care se adaugă 7.418 mii lei, obligații de plată de aceeași natură, pentru perioada 01.01.2015-30.06.2015;
 - nu sunt evidențiate distinct în contabilitate cheltuielile declarate neeligibile de către Autoritatea de Management, în sumă de 7.461 mii lei;
 - în evidența contabilă a proiectelor finanțate din fonduri europene, preluate în situațiile financiare centralizate ale ministerului, s-au înregistrat date nereale sau incomplete, în sumă de 1.322 mii lei;
 - s-au constatat neconcordanțe, în sumă de 2.238 mii lei, între conținutul economic al operațiunilor și articolele, alineatele bugetare la care s-au raportat plățile în contul de execuție;
 - nu s-au înregistrat în evidența contabilă a administrației centrale a MECS acțiuni deținute în numele statului la societăți comerciale, în valoare totală de 590 mii lei;
 - nu au fost cuprinse în contul de execuție bugetară plățile efectuate de către Agenția Spațială Română, prin conturile în valută deschise la bănci comerciale, în sumă de 419 mii lei;
- menținerea nejustificată, la 31.12.2014, a sumei de 27.763 mii lei în soldul contului „Disponibil în lei din fonduri externe nerambursabile”, reprezentând sume rambursate de Autoritatea de Management și nevirate la bugetul de stat sau partenerilor contractuali;
- cu privire la bunurile aparținând domeniului public al statului, date în administrarea MECS, au fost constatate următoarele:
 - nu s-au operat în evidența contabilă modificările intervenite în valoarea bunurilor din domeniul public, bunurile primite în administrarea entității auditate și a unităților din subordine/coordonare, existând o diferență de 1.338.926 mii lei între valoarea bunurilor din domeniul public al statului evidențiată în contabilitatea MECS și valoarea bunurilor, înscrisă în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
 - neexecutarea lucrărilor de cadastru și publicitate imobiliară pentru înregistrarea în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor, a tuturor bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, respectiv terenuri și construcții aflate în administrarea MECS;
 - neefectuarea periodică, cel puțin o dată la 3 ani, a reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, ultima reevaluare efectuându-se în anul 2011;
- au fost decontate cereri de plată către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară – „Horia Hulubei”, în sumă totală de 8.900 mii lei, fără prezentarea tuturor documentelor justificative care să confirme prestația și plata activităților efectuate, întocmite în conformitate cu dispozițiile legale;
- nu au fost identificate și evaluate potențialele riscuri implicate în derularea procedurii de achiziție publică, generate de constrângeri de timp și/sau de natură tehnică, astfel că punerea la dispoziție a manualelor școlare pentru clasele I și a II-a din învățământul primar s-a făcut cu mare întârziere;
- s-au efectuat cheltuieli neeconomice, în sumă de 114 mii lei, din cauza atribuirii de servicii de reparații auto fără efectuarea demersurilor necesare în ceea ce privește urmărirea și asigurarea minimizării costurilor;
- nu au fost recuperate, conform programului agreed, facilitățile în sumă de 360 mii lei, cuprinse în actul adițional la contractul de locațiune privind Baza „Cutezătorii”;
- la Universitatea Politehnica București s-a constatat decontarea sumei de 4.682 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri materiale lăsate în custodia executantului, fără prezentarea tuturor documentelor justificative, conform prevederilor legale și contractuale;
- la Agenția de Administrare a Rețelei Naționale de Informatică pentru Educație și Cercetare s-a constatat decontarea sumei de 14.626 mii lei, fără prezentarea tuturor documentelor justificative, care să confirme respectarea prevederilor contractuale, potrivit cărora furnizorul s-a angajat să livreze produse IT noi, nefolosite și de ultimă generație, necesare modernizării infrastructurii de date administrate de entitate, în conformitate cu specificațiile tehnice prevăzute în propunerea tehnică, însoțite de toate documentele prevăzute în caietul de sarcini.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerul Educației și Cercetării Științifice, auditate în anul 2015:

Cu ocazia auditului efectuat la entitățile din subordinea MECS s-au constatat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, respectiv abateri și nereguli care au generat prejudicii în sumă de 430 mii lei și abateri de la legalitate și regularitate, cu impact asupra realității și acurateței situațiilor financiare, estimate la o valoare de 6.904 mii lei.

Menționăm câteva dintre acestea:

- plata nejustificată a unei sume, prin acceptarea la decontare a unor situații de lucrări conținând cantități majorate față de cele

- puse efectiv în operă, pentru care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere;
- plata nejustificată a unor cheltuieli de capital, reprezentând cantități de lucrări neexecutate, pentru care au fost calculate majorări și penalități;
- plata necuvenită a sumei de 40 mii lei de la titlul „Bunuri și servicii”, reprezentând lucrări și servicii neexecutate și plata unor obligații la bugetul local, în contul unor agenți economici, pentru care au fost calculate dobânzi și penalități;
- menținerea nejustificată în contul „Active fixe corporale în curs de execuție” a contravalorii unor lucrări de investiții, finalizate și recepționate;
- înregistrarea incorectă în evidența contabilă, respectiv pe cheltuieli cu reparațiile curente, a contravalorii unor lucrări de natura investițiilor;
- neefectuarea periodică a reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniul entității, fapt ce a condus la neactualizarea valorii elementelor patrimoniale respective în situațiile financiare anuale;
- neînregistrarea în contabilitate a unui teren achiziționat;
- acordarea de ajutoare sociale în natură, mai mari decât suma aprobată în buget.

Măsuri dispuse prin decizie

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri care să prevadă măsuri concrete privind analiza cheltuielilor efectuate de la bugetul de stat și considerate neeligibile de către *Autoritatea de Management* și, dacă sunt consecința nerespectării prevederilor legale, recuperarea acestora de la persoanele responsabile;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor de identificare a titlurilor de participare deținute de către MECS (aparat central și entități subordonate/sub coordonare/sub autoritate) la societăți comerciale; înregistrarea acestora în contabilitate și identificarea cazurilor în care, prin hotărârile adunării generale a acționarilor, s-a dispus repartizarea profitului cu destinația dividende, în vederea încasării acestora de către MECS și virării lor conform destinației;
- ✓ respectarea prevederilor legale referitoare la virarea în termen către bugetul de stat/partenerilor a sumelor primite de la *Autoritatea de Management*, aferente cheltuielilor eligibile efectuate în cazul proiectelor implementate în parteneriat;
- ✓ efectuarea demersurilor legale pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și înregistrarea terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în *Cartea funciară* și în *Registrul cadastral al imobilelor*;
- ✓ efectuarea operațiunii de reevaluare a activelor fixe corporale, de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în patrimoniul administrației centrale a MECS;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri privind regimul manualelor școlare, astfel încât să se asigure livrarea acestora înainte de începerea anului școlar și cu asigurarea nivelului de calitate solicitat prin documentația procedurii de achiziție;
- ✓ elaborarea și aprobarea unei proceduri operaționale specifice privind modalitățile de estimare a valorii achizițiilor publice aferente parcului auto și a angajării acestora conform prevederilor legale;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare pentru recuperarea cu celeritate a facilităților cuvenite MECS, în baza Actului adițional la Contractul de locațiune privind *Baza „Cutezători”*.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Observațiile Curții de Conturi:

Ca urmare a desfășurării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat și a contului de execuție a bugetului finanțat din venituri proprii au rezultat, în principal, următoarele constatări:

La nivelul Ministerului Sănătății

- datele raportate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2014 nu reflectă realitatea din cauza înregistrării eronate a sumei de 2.318 mii lei, reprezentând contravaloarea unor autospeciale sanitare și a unor despăgubiri salariale, iar pentru suma de 65.114 mii lei, reprezentând soldul conturilor „*Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate*” și „*Decontări între instituția superioară și instituțiile subordonate privind activele fixe*”, nu se cunoaște componența analitică și natura economică a operațiunilor;
- din compararea datelor înscrise în situația ANAF cu cele din *Contul de execuție - venituri, încheiat la 31.12.2014* de către Ministerul Sănătății a rezultat faptul că drepturile constatate de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate, la nivelul ANAF, au fost în sumă de 171.624 mii lei, iar la Ministerul Sănătății în sumă de 200.230 mii lei. Deși Ministerul Sănătății raportează sistematic, prin bilanțul contabil și prin contul de execuție, importante sume reprezentând creanțe neîncasate, la nivelul entității nu se cunoaște situația analitică a acestora pe vechimi, existând riscul ca pentru o parte din acestea să intervină prescrierea dreptului de a acționa în vederea încasării;
- auditarea situațiilor financiare din punct de vedere al *calității gestiunii economico-financiare* a scos în evidență abateri de la legislația referitoare la inventarierea elementelor patrimoniale, reevaluarea acestora, precum și de la cea referitoare la efectuarea cheltuielilor din fonduri publice, dintre care enumerăm:
 - Serviciul Medicină de Urgență din cadrul Ministerului Sănătății nu a monitorizat și nu a controlat modul în care unitățile sanitare cu compartimente de primiri urgențe, aflate în subordinea Ministerului Sănătății, precum și cele aflate în subordinea autorităților publice locale, au întocmit cererile de finanțare a activității unităților și compartimentelor de primiri urgențe (UPU/CPU), precum și existența documentelor justificative aferente, ceea ce a condus, în unele cazuri, la finanțarea unor cheltuieli neeligibile, în sumă estimată la 551 mii lei;

- Ministerul Sănătății nu a actualizat valoarea de inventar a bunurilor din domeniul public al statului cuprinse în Anexa 15 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- un număr de 5.591 de „licențe perpetue pentru pachete software”, în sumă estimată de 5.423 mii lei, primite cu titlu gratuit de la Ministerul pentru Societatea Informațională, nu au fost transferate unităților din subordine spre a fi utilizate conform scopului pentru care acestea au fost achiziționate;
- conducerea Ministerului Sănătății a avizat, în unele cazuri, prețuri mai mari la medicamente decât cele obținute dacă s-ar fi respectat prevederile legale; nu s-au examinat anual prețurile tuturor medicamentelor și nu s-au actualizat atunci când au apărut modificări în prețurile aceluiași medicamente, în țările de comparație.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerului Sănătății, auditate în anul 2015:

Au fost desfășurate misiuni de audit financiar asupra contului de execuție la instituțiile publice subordonate Ministerului Sănătății, respectiv la: *Institutul Național de Hematologie Transfuzională „Prof. C.T. Nicolau București”, Serviciul de Ambulanță București Ilfov, Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „Prof. dr. N.C. Paulescu”, Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, 20 de direcții de sănătate publică județene și 22 de spitale publice.*

Misiunile de audit financiar desfășurate la unitățile sanitare menționate mai sus au evidențiat abateri și erori, prezentate sintetic în Raportul public pe anul 2014, care se referă, în principal, la:

- fundamentarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli pe baza centralizării propunerilor prezentate de conducătorii secțiilor și compartimentelor din structura entității;
- neconcordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența contabilă, astfel că soldul contului „Medicamente și materiale sanitare” a fost diminuat eronat cu sume reprezentând contravaloarea medicamentelor și materialelor sanitare existente în stoc la nivelul secțiilor din cadrul spitalului și înregistrate direct pe cheltuieli;
- neconstituirea și evidențierea fondului de dezvoltare al spitalului;
- neconstituirea și neraportarea, prin situațiile financiare anuale, a provizioanelor reprezentând drepturi de natură salarială, stabilite prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile;
- neînregistrarea în patrimoniul entității a unor sume reprezentând active fixe corporale în curs de execuție, finanțate din sponsorizări;
- menținerea în evidența contabilă a unor sume reprezentând contravaloarea amortizării unor mijloace fixe transmise altor entități;
- raportarea eronată, în situațiile financiare anuale întocmite la data de 31.12.2014, a valorii unor bunuri din domeniul public aflate în administrarea entităților;
- menținerea în evidența contabilă a unor creanțe și garanții de participare la licitație, pentru care dreptul la acțiune s-a prescris;
- neînregistrarea în patrimoniul entității a medicamentelor primite cu titlu gratuit;
- nu s-au facturat și înregistrat, în vederea urmăririi și încasării, venituri din prestări servicii, în sumă estimată la 385 mii lei, reprezentând analize de laborator și prelevare probe apă potabilă, efectuate pe baza solicitării clienților (*DSP Caraș-Severin, Dâmbovița, Galați*);
- nu s-au înregistrat venituri provenite din serviciile medicale prestate de unitățile sanitare peste valoarea de contract și validate de SNSPMSB;
- nu s-a urmărit și controlat modul de utilizare a vaccinurilor solicitate și repartizate unităților sanitare, astfel că, pentru cantități de vaccin în valoare estimată la 227 mii lei, termenul de valabilitate a expirat anterior utilizării acestora în scopul pentru care au fost acordate;
- nu s-a efectuat reevaluarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul entității, fapt ce a condus la neactualizarea valorii acestora (*Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București, DSP Călărași, DSP Vaslui*).

Recomandări

La nivelul Ministerului Sănătății:

- ✓ cercetarea administrativă, în cazul despăgubirilor salariale, pentru identificarea persoanelor responsabile de nerespectarea prevederilor legale și recuperarea sumelor în speță;
- ✓ analiza și clarificarea sumelor înscrise în soldurile conturilor, astfel încât acestea să reflecte operațiunile patrimoniale reale ale instituției și să corespundă funcțiunii stabilite în planul de conturi;
- ✓ corelarea drepturilor constatate de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate (venituri din accize), înregistrate în evidența contabilă a Ministerului Sănătății, cu cele raportate de către ANAF; încheierea unui protocol între Ministerul Sănătății și ANAF în vederea transmiterii lunare a datelor și informațiilor (venituri din accize), pentru efectuarea punctajelor și clarificarea diferențelor între cele două instituții, în termenul legal de prescripție;
- ✓ luarea măsurilor necesare asigurării inventarierii întregului patrimoniu al Ministerului Sănătății în vederea stabilirii situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, creanțelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu;
- ✓ actualizarea tuturor modificărilor intervenite în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare, precum și raportarea unor date care să corespundă realității; promovarea de acte normative de către minister, în calitate de titular al dreptului de administrare a bunurilor din domeniul public al statului, în vederea actualizării Inventarului centralizat al bunurilor ce alcătuiesc domeniul public al statului;
- ✓ inițierea demersurilor în vederea restituirii la bugetul de stat a sumelor neeligibile, decontate în perioada 2013-2014 din fondurile alocate de Ministerul Sănătății pentru finanțarea UPU/CPU, prin recuperarea acestora în integralitate; avizarea solicitărilor de

- finanțare lunară numai pentru cheltuieli eligibile din fondurile alocate de Ministerul Sănătății pentru finanțarea CPU/UPU;
- ✓ fundamentarea necesarului de licențe în baza solicitărilor unităților sanitare din subordinea, sub coordonarea și sub autoritatea ministerului, în vederea utilizării eficiente a acestora;
 - ✓ stabilirea și avizarea prețurilor medicamentelor de către Ministerul Sănătății, cu excepția medicamentelor care se eliberează fără prescripție medicală, conform prevederilor legale; actualizarea de către Ministerul Sănătății a prețurilor medicamentelor din Catalogul național al prețurilor la medicamentele de uz uman, eliberate cu prescripție medicală și publicarea datei la care expiră termenul pentru care a fost aprobat prețul pentru fiecare medicament, conform prevederilor legale.

La nivelul instituțiilor publice subordonate Ministerului Sănătății, recomandările vizează, în principal, înlăturarea abaterilor constatate; respectarea prevederilor legale incidente referitoare la evidența contabilă a cheltuielilor; emiterea de proceduri interne referitoare la modalitatea de înregistrare a consumului de medicamente și materiale sanitare, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea în integralitate a acestora, inclusiv a accesoriilor; efectuarea corectă a înregistrărilor în contabilitatea sintetică și în cea analitică, pe fiecare obiect de evidență a activelor fixe, atât în privința operațiunilor de scoatere din funcțiune/casare, cât și analizarea vechimii creanțelor pentru a nu depăși termenul legal de prescriere; clarificarea situației juridice și a elementelor patrimoniale raportate, astfel încât situațiile financiare centralizate ale acestora să reflecte realitatea și să corespundă cadrului legal în domeniu; identificarea, evaluarea și înregistrarea distinctă în evidența tehnico-operativă și financiar-contabilă a tuturor construcțiilor; evaluarea distinctă a amenajărilor terenurilor și înregistrarea corespunzătoare în evidența financiar-contabilă.

Măsurile luate în timpul misiunilor de audit, de către entitățile verificate:

- au fost efectuate înregistrări contabile pentru corectarea abaterilor consemnate în procesele-verbale de constatare întocmite;
- au fost constituite comisii pentru cercetarea administrativă a persoanelor care au produs pagube entității, pentru stabilirea prejudiciilor în vederea recuperării acestora;
- s-au constituit comisii de cercetare administrativă în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare pentru nedepunerea la casieria entității a veniturilor proprii încasate în numerar. Ca urmare a celor constatate, entitățile au transmis către Secția de Poliție - Serviciul de Investigare a Criminalității Economice, solicitarea de a lua măsurile legale care se impun împotriva persoanei răspunzătoare;
- au fost extinse verificările referitoare la acceptarea la plată a unor cheltuieli fără documente justificative;
- au fost efectuate demersuri în vederea înregistrării contravalorii serviciilor medicale, prestate și validate peste valoarea de contract încheiat cu casa de asigurări de sănătate;
- au fost virate la bugetul statului sumele reprezentând garanții de bună execuție, pentru care dreptul titularilor de a cere restituirea sumelor s-a prescris;
- au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă sumele aferente fondului de dezvoltare al entităților verificate, precum și consumul de medicamente și materiale sanitare.

MINISTERUL CULTURII

Observațiile Curții de Conturi:

În misiunea de audit financiar desfășurată la Ministerul Culturii s-au constatat abateri și deficiențe care privesc înregistrări în evidența contabilă, inventarierea patrimoniului, precum și statutul juridic și obținerea titlului de proprietate asupra unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrare, cele mai relevante dintre acestea fiind prezentate în continuare.

- nu a fost înregistrat în evidența operativ-contabilă un imobil cu garaj și terenul aferent, în valoare de 8.722 mii lei, aparținând domeniului public al statului, primit în administrare de la RAPPs, în baza HG nr. 1833/2008 și aflat în folosința *Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi*;
- în perioada 2012-2014 nu a fost înregistrată în contabilitate obligația de plată a angajatorului la Fondul național unic al asigurărilor sociale de sănătate, în sumă de 80 mii lei;
- nu a fost actualizată, cu diferențele din reevaluare în sumă de 4.342.416 mii lei, Anexa nr. 6 la HG nr. 1705/2006 privind Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Ministerului Culturii;
- prejudicierea bugetului ministerului prin lichidarea și ordonanțarea la plată a unor lucrări neexecutate;
- prejudicierea bugetului Ministerului Culturii cu suma de 54 mii lei, ca urmare a înlocuirii unor lucrări de artă monumentală, cu alte lucrări, neprevăzute într-un contract de execuție încheiat în anul 2003;
- nu au fost organizate selecții de oferte pentru proiectele culturale care primesc finanțare nerambursabilă din bugetul ministerului, în conformitate cu prevederile OG nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, actualizată.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate Ministerul Culturii, auditate în anul 2015

În timpul misiunii de audit financiar, efectuată la Ministerul Culturii, au fost supuse auditării și fondurile publice alocate ordonatorilor terțiari de credite, aflați în subordine, precum și la alte entități aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestuia, dar și alte elemente patrimoniale ale acestora, raportate în situațiile financiare.

Astfel, au fost constatate abateri referitoare la evidențierea unor bunuri din domeniul public al statului/unităților administrativ-teritoriale, în sensul că:

- o clădire aflată în domeniul public al Primăriei municipiului Timișoara, în valoare de 39.564 mii lei, dată în folosință *Operei Naționale Române din Timișoara*, a fost înregistrată eronat în „Fondul bunurilor din domeniul public”, fiind capitalizate și cheltuieli cu reparații curente, în sumă de 611 mii lei, care au majorat nejustificat valoarea imobilului;
- două imobile, în valoare de 367 mii lei, aflate în administrarea *Operei Naționale Române din Timișoara* nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost înscrise în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului. Pentru aceste imobile, în perioada 01.01.-30.06.2015, s-a calculat și evidențiat, în mod eronat, amortizare;
- nu a fost actualizată valoarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrare, ca urmare a reevaluării (*Opera Națională Română Iași, Centrul de Cultură „George Apostu” Bacău, Muzeul Național de Artă Contemporană și ARTEXIM*);
- nu a fost majorată valoarea unui imobil din domeniul public al statului cu valoarea lucrărilor de investiții-modernizări în sumă de 1.004 mii lei (*Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”*);
- nu a fost înregistrat în evidența contabilă și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului un teren în suprafață de 22.887 mp, evaluat în luna aprilie 2014 la suma de 11.751 mii lei, aflat în administrarea Centrului de Cultură „George Apostu” Bacău;
- nu a fost înregistrată reevaluarea unor bunuri aflate în administrarea *Muzeului Național de Artă Contemporană*, în sumă de 6.875 mii lei, atât în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”, cât și în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- nu a fost majorată valoarea unui bun din domeniul public al statului, aflat în administrarea *Teatrului Național „Vasile Alecsandri” Iași*, cu valoarea lucrărilor de investiții (modernizări), în sumă de 6.757 mii lei, cât și cu valoarea unor echipamente, în sumă de 8.396 mii lei (scaune fixe din sala de spectacol, instalații de sonorizare, iluminat etc.), care fac parte din clădire, finanțate din subvenții de la bugetul de stat și înregistrate incorect în „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”; nu a fost efectuată recepția finală și, pe cale de consecință, nu s-a modificat valoarea bunurilor din Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului;
- nu a fost evidențiat în contul „Fondul bunurilor din domeniul public al statului” un imobil aflat în administrarea *Artexim*, în valoare de 2.745 mii lei, pentru care, în mod eronat, a fost calculată și evidențiată amortizare, în sumă de 915 mii lei;
- înregistrarea eronată în contul „Construcții” a unui utilaj, în valoare de 38 mii lei, aparținând *Muzeului Național de Artă Contemporană*, pentru care nu s-a calculat amortizarea aferentă, de la data achiziției și până la îndeplinirea duratei normale de funcționare.

Recomandări:

- ✓ înregistrarea corectă în evidența operativ-contabilă a ordonatorului principal de credite a activelor fixe corporale aflate în administrare;
- ✓ actualizarea, cu celeritate, a valorii bunurilor aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea Ministerului Culturii și a entităților subordonate, sub coordonarea sau sub autoritatea sa, pentru ca Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului să ofere imaginea reală a patrimoniului;
- ✓ organizarea, în condițiile legii, a cel puțin unei sesiuni de selecție de oferte culturale, în vederea acordării finanțărilor nerambursabile printr-un sistem competițional deschis, pe baza principiului liberei concurențe și al transparenței;
- ✓ înlăturarea abaterii constatate la *Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași*, constând în stornarea sumei de 8.396 mii lei din contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului”, repunerea corectă a sumei de 6.757 mii lei, reprezentând modernizări, prin capitalizarea acestora în valoarea imobilului și înregistrarea în contul „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului”;
- ✓ stabilirea persoanelor răspunzătoare și a întinderii prejudiciului estimat la suma de 54 mii lei, creat ca urmare a executării și recepției necorespunzătoare a lucrărilor, în conformitate cu specificațiile contractuale.

MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost înregistrate în conturi extrabilanțiere instrumente de garantare în valoare de 81.800 euro, astfel:
 - asigurarea de răspundere civilă și risc profesional pentru activitatea specifică de curățenie, în valoare de 3.000 euro, pentru un contract de servicii încheiat de MSI cu un operator economic;
 - scrisoarea de garanție de bună execuție, în valoare de 78.800 euro, pentru contractul încheiat între MSI și Consorțiul format din KPMG România SRL și SCA Țuca Zbârcea și Asociații, în anul 2014, având ca obiect elaborarea documentelor și derularea tuturor proceselor aferente privatizării CN „Poșta Română” SA;
- neînregistrarea în contabilitatea ministerului, ca activ necorporal în valoare de 2.148 mii lei, a raportului realizat de SC KPMG România SRL, pentru privatizarea Companiei Naționale „Poșta Română” SA, ca urmare a derulării Contractului de consultanță din anul 2012;
- menținerea în soldul conturilor „Creditori” și „Drepturi salariale neridicate”, a unor sume în cuantum de 15 mii lei, aflate în prescripție extinctivă, deși, conform prevederilor legale, acestea trebuiau virate la bugetul de stat;

- reflectarea eronată în evidența contabilă și, implicit, în situațiile financiare anuale încheiate la 31.12.2014, a unor creanțe în cuantum de 16 mii lei, reprezentând cheltuieli aferente unor deplasări externe (cheltuieli de transport) efectuate de personalul angajat al ministerului, care ar fi urmat să fie restituite de Comisia Europeană, întrucât, în unele cazuri, mandatul de deplasare nu a fost emis în concordanță cu condițiile stabilite în invitațiile organizatorilor, stipulând încasarea ulterioară a cheltuielilor de transport de la Comisia Europeană, deși această obligație nu era prevăzută în documentele transmise de organizatori.
- nu au fost respectate prevederile legale referitoare la buna gestiune financiară în utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat ca urmare a:

- nerespectării, de către entitatea auditată, a principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice având în vedere că au fost prestate și decontate servicii de spălare periodică neeconomicoase pentru unele autoturisme din parcul auto al ministerului (două spălări auto la un autoturism în aceeași zi; două spălări ale motorului mașinii în cursul unei luni etc.);
- prejudicierii bugetului MSI prin decontarea unor servicii de spălătorie auto, pentru autoturisme care în anul 2014 nu se aflau în folosința MSI;

- nu fost inițiate până în prezent, inclusiv prin intermediul instanțelor de judecată, toate acțiunile necesare pentru recuperarea sumelor datorate de foști angajați ai Agenției pentru Serviciile Societății Informaționale (A.S.S.I.), creanțe în cuantum de 1.060 mii lei.

Din analiza componentei soldului contului „Debitori peste 1 an”, la data de 31.12.2014, s-a constatat existența unor debite constituite în anul 2012, în baza unor titluri executorii care au fost contestate sau care sunt în imposibilitate de a fi executate. În unele cazuri, nici la momentul acțiunii de audit nu exista o decizie definitivă a instanțelor judecătorești, iar în altele, MSI nu a reușit recuperarea creanțelor. De asemenea, la închiderea exercițiului financiar și la întocmirea dării de seamă contabile la 31.12.2014, compartimentele de specialitate nu au efectuat o analiză a creanțelor existente în sold, din punct de vedere al posibilităților de încasare.

- nu s-a constituit și înregistrat în contabilitate și, implicit în situațiile financiare, întocmite la 31.12.2014, un provizion aferent riscului pe care și l-a asumat MSI, prin neplata contravalorii tranșei a II-a la contractul de furnizare de produse software Microsoft, încheiat între Ministerul pentru Societatea Informațională și asocierea formată din D-Con.Net.AG Elveția (lider de asociere), D-Con.Net GMBH Austria (membru asociere), Comsoft Direct AG Elveția (membru asociere), Bechtle Holding Schweitz AG Elveția (membru asociere) și SC Dim Soft SRL România (membru asociere).

MSI a decis să nu efectueze plata contravalorii tranșei a II-a, în sumă de 11.084.730,86 euro, având scadența la plată în perioada 24-31.10.2014, întrucât nu au fost respectate prevederile contractuale cu privire la schimbarea denumirii societăților din cadrul Asocierii, precum și pentru că au fost utilizate în continuare ștampila și antetul firme D-Con.Net.AG, deși, conform documentelor prezentate, această societate nu mai există, fapt care a ridicat suspiciuni cu privire la existența Asocierii.

Abaterea constatată este în cuantum de 3.031 mii lei și reprezintă influența pe care ar fi generat-o eventualele penalități contractuale, pe care MSI ar trebui să le plătească pentru nerespectarea termenului de plată;

- conducerea MSI nu a dispus măsuri pentru identificarea eventualelor persoane vinovate de nerespectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice care au determinat sancționarea contravențională a MSI de către Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, cu amenzi în sumă totală de 180 mii lei, în anii 2010, 2012 și 2013, amenzi achitate în anul 2014, din fonduri bugetare.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MSI, auditate în anul 2015:

La *Centrul Național de Răspuns la Incidente Cibernetice (CERT-RO)*:

- din verificarea documentelor ce au stat la baza efectuării cheltuielilor de personal în anul 2014 s-a constatat că un membru al echipei pentru realizarea proiectului „Advanced Cyber Defence Centre” a prestat, în luna noiembrie 2014, un număr de 58 de ore, cu încadrarea necorespunzătoare în clasa 13, în loc de clasa 9;
- angajarea unei persoane, prin detașare de la o societate comercială, fără respectarea prevederilor HG nr. 494/2011 privind înființarea Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Cibernetică - CERT-RO și stabilirea, respectiv acordarea de drepturi salariale, fără respectarea cadrului legal aplicabil, deoarece, conform prevederilor art. 14, alin. (2) din actul normativ de înființare a entității, detașarea se poate face de la o instituție și nu de la o societate comercială;
- acordarea sporului de confidențialitate (15%) și a sporului de dispozitiv (25%) pentru toți salariații instituției, în sumă totală de 254 mii lei, fără a se asigura cadrul legal necesar acordării acestor sporuri, în sensul efectuării demersurilor legale necesare către ministerul coordonator.

Prejudiciul creat bugetului instituției publice prin acordarea celor două sporuri tuturor salariaților, fără îndeplinirea condițiilor legale este în sumă de 254 mii lei, din care 60,79 mii lei, pentru perioada 01.10-31.12.2014 și 193,28 mii lei, pentru perioada 01.01-30.09.2014, sumă care intră sub incidența Legii nr. 124/2014 privind unele măsuri referitoare la veniturile de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

Recomandări

- ✓ actualizarea procedurilor existente la nivelul MSI, prin care să se reglementeze circuitul documentelor și al informațiilor între compartimentele de specialitate, cu privire la garanțiile constituite în favoarea instituției, astfel încât să se asigure înregistrarea acestora în evidența extrabilanțieră, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare și actualizarea operativă în raport cu modificările intervenite în contract;
- ✓ analiza și estimarea riscului de plată a unor penalități, aferente litigiului cu furnizorul de produse Microsoft și evidențierea în contabilitate a unui provizion care să acopere acest risc;
- ✓ conducerea MSI va dispune măsuri pentru identificarea eventualilor angajați care se fac vinovați de nerespectarea reglementărilor aplicabile în domeniul achizițiilor publice, care au determinat sancționarea contravențională a MSI de către Auto-

ritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, precum și pentru recuperarea de la acești angajați a prejudiciului cauzat bugetului MSI;

- ✓ recuperarea prejudiciului și a accesoriilor aferente, reprezentând contravaloarea serviciilor de spălătorie auto plătite din bugetul MSI pentru autoturisme date în folosință altor instituții;
- ✓ conducerea CERT-RO va dispune măsurile care se impun pentru:
 - sistarea acordării sporurilor de confidențialitate și de dispozitiv până la aprobarea cadrului legal necesar acordării acestora;
 - reținerea sporurilor plătite nelegal și pentru anul 2015;
 - calcularea și recuperarea sporurilor de confidențialitate și de dispozitiv plătite nelegal, estimate de echipa de audit, cât și a celor acordate în anul 2015.

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI TURISMULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- nu au fost preluate bunurile atribuite la înființare, prevăzute în Anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 47/2013, respectiv 3 imobile și 2 terenuri, necesare desfășurării activității;
- nu s-au actualizat datele înscrise în Inventarul centralizat privind bunurile din domeniul public al statului, aflate în administrarea MECT, întrucât între valoarea bunurilor înscrise în acest inventar (9.575.861 mii lei) și valoarea bunurilor din situațiile financiare (9.811.006 mii lei) există o diferență în sumă de 235.145 mii lei, provenită din:
 - înregistrarea în Inventarul centralizat a terenului din Calea Victoriei nr. 152 ca bun fără valoare, în condițiile în care în evidența contabilă și, implicit, în situațiile financiare, are valoarea de 49.619 mii lei;
 - înregistrarea în Inventarul centralizat a terenului din strada Poterași nr. 11 ca bun fără valoare, în timp ce în situațiile financiare și în evidența contabilă acesta este evidențiat cu valoarea de 409 lei;
- nu s-au evidențiat și reflectat în situațiile financiare acțiunile deținute de statul român ca aport la capitalul social al unui număr de 16 societăți comerciale din domeniul turismului, înregistrate la Oficiul Registrului Comerțului la valoarea de 98.855 mii lei;
- nu s-au inventariat și reflectat în situațiile financiare bunurile din patrimoniul privat al statului (blocuri de locuințe, clădiri administrative, hale industriale), preluate de minister cu ocazia închiderii de obiective miniere și transmise spre folosință temporară (pe o perioadă de 30 ani) consiliilor locale;
- nu s-a evidențiat și recuperat contravaloarea folosinței unor spații din imobilul situat în strada Mendeleev (61 mii lei), acordate temporar SC Conversmin SA și Confederației Sindicale Naționale Meridian;
- nu s-au recuperat debite în sumă estimată de 8.524 mii dolari USA, datorate de 3 societăți comerciale aflate în insolvență/radiate, care au avut încheiate cu ministerul contracte de mandat, precum și alte debite înregistrate în contabilitate, în sumă de 249 mii lei;
- s-a plătit din fonduri publice suma de 38.395 mii lei pentru operatorii din industria de apărare a căror activitate a fost întreruptă temporar din lipsă de comenzi sau contracte, fără a avea la bază documente care să certifice utilizarea lor în scopul pentru care s-au aprobat creditele bugetare și fără a se dispune exercitarea controlului asupra activității de conservare a acestora;
- s-au efectuat plăți, în sumă de 51 mii lei, pentru cheltuieli având ca obiect consultanță și asistență operațională în domeniul securității, în baza a 3 contracte, în condițiile în care prin organigramă au fost aprobate posturi în acest domeniu, care au fost ocupate cu personal de specialitate;
- s-au efectuat plăți fără bază legală, prin acordarea de ajutoare de minimis în sumă de 296 mii lei, pentru entități ce nu îndeplineau condițiile legale de participare la târguri internaționale, cu finanțare de la bugetul de stat, deoarece produsele participanților nu erau de marcă proprie, entitățile nu aveau în obiectul de activitate operațiuni de export și un nomenclator de export corespunzător cu profilul târgului;
- s-au efectuat plăți peste normele legale, în cuantum de 1.225 mii lei, prin acordarea a 5 ajutoare individuale de minimis unor societăți participante la târguri internaționale, în condițiile în care acestea îndeplineau criteriile pentru a forma o întreprindere unică, situație în care valoarea ajutorului nu putea depăși plafonul legal de 200 mii euro;
- s-au efectuat plăți, în sumă de 219 mii lei, pentru achiziția de servicii (*de mediatizare și publicitate a unui târg internațional*), fără a avea la bază documente justificative care să ateste realitatea operațiunilor acceptate la plată (lista participanților, costurile poștale efectuate etc.) și în alte condiții decât cele contractate;
- s-au efectuat plăți fără bază legală, în sumă de 1.623 mii lei, către SC CONVERSMIN SA, pentru achiziția de echipamente/piese de schimb necesare funcționării unor stații de epurare, în condițiile în care operatorii economici cu care au fost semnate contractele aveau obligația întreținerii stațiilor de epurare, obligații pe care și le-au asumat prin acordurile-cadru încheiate în anul 2010 și prin contractele subsecvente anuale.
Echipamentele/piese de schimb achiziționate nu au fost evidențiate distinct în contabilitate și nici inventariate, plățile efectuate către SC Conversmin SA, fiind înregistrate direct pe cheltuieli. Aceste echipamente nu se regăsesc evidențiate în patrimoniul ministerului, deși au fost preluate de minister prin protocoale încheiate cu operatorii economici care le-au avut în administrare, în baza prevederilor art. 27 din Legea minelor nr. 61/1998.
- nu s-au întreprins măsuri în vederea recuperării debitelor în sumă de 577 mii lei, generate de neîncasarea veniturilor din închirierea, pe baza de contract, a unor mijloace fixe și terenuri ce au aparținut Minei Dobrești (a cărei închidere definitivă a fost aprobată prin HG nr. 720/1999), la care se adaugă penalități în sumă de 60 mii lei. Totodată, ministerul nu a urmărit

recuperarea bunurilor ce fac parte din proprietatea privată a statului, predate prin proces-verbal de predare-primire (22,76 hectare teren și 137 mijloace fixe), în condițiile în care contractul de închiriere a încetat încă din anul 2010.

Recomandări:

- ✓ dispunerea de măsuri pentru preluarea și evidențierea în contabilitate a bunurilor (clădiri și terenuri), stabilite în Anexa nr. 4 la HG nr. 47/2013; actualizarea, în condițiile legii, a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ evidențierea în contabilitate a acțiunilor deținute ca aport al statului român în capitalul social al celor 16 societăți comerciale din domeniul turismului, a bunurilor preluate pe bază de protocol de predare-preluare de la minele a căror închidere definitivă a fost aprobată prin hotărâri ale Guvernului, inventarierea și evaluarea acestora, precum și înregistrarea rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni, actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 668/2014;
- ✓ recuperarea debitelor, în cadrul termenului legal de prescripție; recuperarea, în condițiile legii, a sumelor datorate de societățile care au acționat în numele ministerului pe bază de contract de mandat;
- ✓ înregistrarea în contabilitate a sumelor cuvenite ca urmare a cedării folosinței spațiilor, recuperarea acestora în condițiile legii (inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii) și virarea la bugetul de stat a sumelor recuperate;
- ✓ extinderea verificărilor privind modul de utilizare a fondurilor plătite în contul operatorilor economici din industria de apărare, în scopul reglementat de OUG nr. 95/2002;
- ✓ extinderea verificărilor asupra:
 - contractelor de servicii încheiate cu persoane fizice autorizate (PFA), în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli angajate pentru servicii ce intrau în atribuțiile unor compartimente/direcții, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, în condițiile legii;
 - ajutoarelor de minimis acordate în vederea identificării și a altor cazuri de operatori economici care au beneficiat de astfel de ajutoare, deși nu îndeplineau condițiile de eligibilitate și/sau îndeplineau condițiile unei întreprinderi unice, situație în care au beneficiat de ajutoare peste limita plafonului stabilit de regula de minimis (200 mii euro), stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestora, în condițiile legii;
 - deconturilor prezentate la plată de către SC Conversmin SA în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli nedatorate, stabilirea întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat, inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii.

Observațiile Curții de Conturi la entitățile subordonate MECT, auditate în anul 2015:

La Autoritatea Națională pentru Turism s-au constatat următoarele:

- nu s-a reținut și plătit impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente, realizate de acestea pe teritoriul României, ca urmare a derulării unui contract de prestări servicii, fiind efectuate plăți către furnizor fără a reține și vira la bugetul de stat impozitul pe venit estimat la suma de 637 mii lei;
- ANT nu a înregistrat și recuperat dividende cuvenite bugetului de stat, în sumă de 489 mii lei, de la societățile la care are evidențiate participatii la capitalul social, în condițiile în care în perioada 2012-2013 acestea au realizat profit, situație constatată în cazul a 4 societăți comerciale la care statul este acționar majoritar (*Litoral SA, Neptun Olimp SA, Germisara SA, Compania de Investiții pentru Turism*);
- nu s-au respectat prevederile legale privind modul de decontare și rambursare a cheltuielilor efectuate pentru proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile, întrucât:
 - nu s-au depus cereri de rambursare pentru recuperarea sumei de 12.781 mii lei, plătită din fonduri de la bugetul de stat;
 - nu s-au recuperat integral sumele plătite din fonduri de la bugetul de stat, ca urmare a respingerii la rambursare a sumei de 3.010 mii lei, ca fiind cheltuială neeligibilă;
 - nu a fost recuperată suma de 1.021 mii lei, plătită din fonduri de la bugetul de stat, pentru contracte de finanțare reziliate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - Autoritatea de Management, ca urmare a neîndeplinirii de către ANT a obligațiilor contractuale;
 - nu a fost recuperată suma de 725 mii lei, utilizată pentru plata salariilor Organismului de Implementare din cadrul ANT, din fondurile alocate pentru activitatea proprie, în condițiile în care cheltuielile cu salariile trebuiau suportate din fonduri alocate de la titlul „Proiecte cu Finanțare din Fonduri Externe Nerambursabile Postaderare”;
- nu s-a urmărit recuperarea debitelor, în sumă totală de 242 mii lei, reprezentând cheltuieli efectuate de către birourile de promovare a turismului (din Berlin, Madrid, Moscova, New York, Paris, Roma și Viena), pentru funcționarea unui număr de 7 autovehicule, preluate de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, dar care nu au fost recunoscute de entitate ca fiind necesare pentru funcționarea acestor birouri;
- nu s-au respectat Normele financiar-valutare privind activitatea birourilor de promovare și informare turistică din străinătate, respectiv:
 - virările de sume s-au efectuat în baza unor cereri periodice, fără o evidență strictă a necesarului de fonduri și a modului de utilizare a acestora;
 - documentele în baza cărora au fost efectuate plățile de către birourile de turism din străinătate nu sunt traduse în limba română, nefiind posibilă analiza conținutului acestora și, în plus, nu sunt vizate de reprezentanții instituției;

- debitele înregistrate nu sunt evidențiate pe vechimi și pe debitori, fiind înregistrate eronat împreună cu sumele repartizate și virate birourilor de turism pentru activitatea curentă;
- nu sunt înregistrate în evidența contabilă toate cheltuielile aferente anului 2014, iar chiria pentru unele dintre birourile reprezentanțelor din străinătate nu a fost achitată, în condițiile în care la sfârșitul anului aveau disponibil în cont;
- pontajele lunare nu sunt vizate de un reprezentant al Autorității Naționale pentru Turism;
- plata cu mari întârzieri a facturilor de utilități, de către șefii reprezentanțelor de turism din străinătate;
- există stocuri de materiale fără mișcare sau cu mișcare lentă, constând în materiale pentru promovarea turismului, în valoare de 6.486 mii lei, reprezentând în principal: albume Săpânța - 66.911 bucăți, harta 14 orașe - 690.544 de bucăți, album biserici din lemn - 1.071 de bucăți, din care stocuri în valoare de 4.437 mii lei provin încă din anul 2007;
- nu s-au respectat prevederile legale privind efectuarea inventarierii patrimoniului, respectiv:
 - comisiile de inventariere nu au luat declarații gestionarilor, înainte de începerea inventarierii;
 - listele de inventariere nu cuprind și nu au completate toate informațiile obligatorii, prevăzute în Ordinul MF nr. 3512/2008;
 - nu au fost inventariate bunurile materiale și mijloacele bănești existente la birourile de turism din străinătate și nici bunurile aflate la terți;
 - pentru debitele evidențiate în contabilitate nu au fost transmise adrese pentru confirmarea soldurilor;
- nu s-a monitorizat derularea programelor și proiectelor de investiții din domeniile sale de activitate, aprobate prin HG nr. 120/2010, conform *Listei programelor și proiectelor de investiții în turism*, ai căror beneficiari sunt autoritățile administrației publice locale, iar finanțarea se asigură de la bugetul de stat și din bugetele locale.
ANT nu a monitorizat derularea lucrărilor pentru proiecte în turism, în valoare totală de 1.647.557 mii lei, adică pentru un număr de 57 de lucrări de investiții, finanțate din fonduri de la bugetul de stat, deoarece:
 - nu deține informații privind sumele decontate, pentru un număr de 17 obiective de investiții;
 - durata de implementare a proiectului, conform studiului de fezabilitate/contractului de execuție, a fost depășită în cazul a 9 lucrări de investiții/obiective de investiții aflate în derulare;
 - nu deține informații privind stadiul de realizare pentru lucrări de investiții/obiective de investiții în valoare de 127.117mii lei.

Recomandări:

- ✓ extinderea verificărilor asupra:
 - contractelor încheiate cu prestatori care își au sediul în afara țării, în vederea identificării și a altor cazuri de plăți efectuate către aceștia, fără a se reține și vira, la bugetul de stat, impozitul pe veniturile persoanelor juridice nerezidente, stabilirea diferențelor de impozit pentru cazurile identificate, la care se adaugă accesorii calculate în condițiile legii, până la data plății și virarea acestora în condițiile legii;
 - cheltuielilor efectuate pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli respinse la rambursare, stabilirea întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de cheltuieli, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora, în condițiile legii;
 - tuturor lucrărilor de investiții cuprinse în *Lista programelor și proiectele de investiții în turism*, aprobată prin HG nr. 120/2010, pentru care au fost transferate fonduri (prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului /Ministerul Economiei/Autorității Naționale pentru Turism), către bugetele locale, în vederea stabilirii sumelor decontate pe fiecare lucrare în parte și stadiul acestora, în raport cu durata de implementare a proiectului;
- ✓ analiza profitului înregistrat de societățile comerciale la care deține acțiuni, în numele statului, în vederea supunerii aprobării în AGA a repartizării profitului net, inclusiv pentru dividende cuvenite, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ reanalizarea debitelor înregistrate de birourile de promovare a turismului din străinătate, stabilirea cuantumului acestora, înregistrarea în contabilitate și recuperarea lor, în condițiile legii; desfășurarea activității birourilor de promovare a turismului din străinătate cu respectarea Normelor financiar-valutare privind activitatea birourilor de promovare și informare turistică din străinătate;
- ✓ analiza stocurilor aflate în gestiunea ANT, în vederea stabilirii: componenței pe vechimi, a stocurilor necesare pentru desfășurarea activității și a stocurilor care nu mai sunt necesare desfășurării activității, pentru care se impune valorificarea acestora în condițiile legii;
- ✓ solicitarea, la termen, a rambursării cheltuielilor efectuate pe proiecte cu finanțare din fonduri externe, în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/2009.

La Inspekția de Stat pentru controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (ISCIR)

Observațiile Curții de Conturi se referă la:

- necalcularea, neurmărirea și neîncasarea de venituri din dobânzi și penalități în sumă estimată la 346 mii lei, ca urmare a neachitării la scadență a tarifelor percepute de către ISCIR pentru serviciile prestate diverșilor săi beneficiari, ISCIR având înregistrate creanțe nerecuperate în valoare totală de 2.787 mii lei, din care suma de 2.353 mii lei reprezintă clienți neîncasați în termenul legal.
Pentru creanțele neîncasate la termen, entitatea nu a calculat și, implicit, nu a facturat dobânzi și penalități de întârziere. Deși acestea au fost calculate, procentele aplicate au fost incorecte (s-a aplicat un procent de 0,02% în condițiile în care, conform prevederilor legale, pentru obligațiile de plată cu scadență până la data de 1 iulie 2013, care se sting după această dată, se aplică nivelul de penalitate de întârziere de 15% din obligațiile fiscale principale rămase nestinse, potrivit legislației în vigoare până la data de 1 iulie 2013).

Recomandare: extinderea verificărilor asupra creanțelor evidențiate în contabilitate atât la nivelul inspecțiilor teritoriale, cât și la nivelul ISCIR, în vederea identificării și a altor cazuri de creanțe neîncasate la termen, pentru care nu au fost calculate și facturate accesorii, în cuantumul stabilit de legislația în vigoare pentru creanțele bugetare, stabilirea întinderii prejudiciului creat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și dispunerea de măsuri de recuperare și virare la bugetul de stat, în condițiile legii.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a clarificat diferența în plus, de 2.539 mii lei, între valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public, înregistrată în evidența contabilă a ordonatorilor de credite din subordine și a ANSVSA și valoarea bunurilor înscrisă în listele de inventar întocmite anual de aceștia și transmise spre centralizare la ordonatorul principal de credite;
- în cadrul inventarierii anuale, ANSVSA nu a aprobat proceduri scrise, nu a efectuat inventarierea activelor fixe corporale în curs de execuție și nu a evaluat și înregistrat, în evidența contabilă, plusurile de inventar;
- nu au fost inițiate măsurile legale pentru recuperarea despăgubirilor acordate în baza unei sentințe judecătorești irevocabile, pronunțate în favoarea unei foste salariate a instituției, pentru care instanța de judecată a stabilit culpa ANSVSA, și anume, refuzul nejustificat de eliberare a carnetului de muncă;
- ANSVSA s-a angajat în raporturi contractuale netemeinice și nelegale, pentru efectuarea serviciilor de identificare și înregistrare a animalelor din speciile bovine și bubaline, identificate și înregistrate de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți și de alți utilizatori ai Sistemului Național de Identificare și Înregistrare a Animalelor (SNIIA), fapt care a condus la înregistrarea unor cheltuieli nejustificate în valoare de cel puțin 396 mii lei;
- neîntreprinderea demersurilor legale pentru recuperarea sumei de 42 mii lei (52 mii lei cu TVA), provenită din depășirea valorii nominale a contravalorii abonamentelor de telefonie ale personalului din cadrul entității;
- au existat nereguli în încheierea și derularea unui contract privind achiziția unor echipamente de tehnică de calcul, întrucât:
 - nu a fost calculată și constituită garanția de bună execuție;
 - nu au fost calculate și solicitate penalități în valoare de 3.563 mii lei, pentru perioada 23.01.2013-17.07.2015, ca urmare a nerealizării, în totalitate, a obligației de înlocuire a echipamentelor de tehnică de calcul;
 - nu au fost inițiate demersuri legale în vederea recuperării sumei totale de 752 mii lei, reprezentând contravaloarea penalităților contractuale nerecuperate de la Consorțiul Caisley (constituit din Caisley Internațional GmbH și SC IQ Management SRL), din vina exclusivă a ANSVSA;
 - nu a fost recuperat integral și virat la bugetul de stat prejudiciul stabilit printr-o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată, ce a condus la calcularea de accesorii estimate la suma de 234 mii lei;
- nu s-a îndeplinit una dintre măsurile cuprinse în *Decizia Curții de Conturi nr. 7/2009*, măsură menținută prin hotărârea instanței de judecată, cu privire la actualizarea, cu indicele ratei de inflație, a debitului stabilit. Prejudiciile create bugetului de stat și pentru care nu au fost inițiate măsurile legale de recuperare sunt în sumă de 27 mii lei, la care se adaugă contravaloarea actualizării debitului datorat de persoanele stabilite prin *Sentința civilă nr. 65.061/17.04.2013*.

Principalele constatări rezultate din misiunile de audit desfășurate la unitățile subordonate ANSVSA:

Misiunea de audit financiar la ANSVSA a vizat și conturile de execuție, întocmite 31.12.2014, de către 21 de direcții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, la care s-au constatat abateri și erori care se referă, în principal, la:

- fundamentarea nerealistă a bugetului de venituri și cheltuieli, prin subdimensionarea necesarului real de fonduri, fapt ce a condus la neonorarea tuturor angajamentelor legale ale exercițiului financiar;
- efectuarea de cheltuieli de la articolul bugetar „Materiale și servicii cu caracter funcțional” peste valoarea aprobată prin buget, reprezentând cheltuieli cu manopera, decontate medicilor veterinari concesionari, în vederea realizării Programului strategic;
- nerespectarea, în totalitate, a procedurii de raportare în vederea decontării serviciilor sanitar-veterinare (acțiuni, identificări, înregistrări, inspecții) și efectuarea de plăți pentru serviciile prestate în exercițiul bugetar anterior, în condițiile în care pentru anul 2014 nu existau prevederi bugetare cu această destinație;
- reflectarea necorespunzătoare în evidența contabilă și în situațiile financiare anuale a activelor fixe corporale care aparțin domeniului privat al statului administrat de unele instituții verificate care au fost evidențiate eronat, ca active fixe corporale aparținând domeniului public al statului, a unor bunuri de natura imobilizărilor corporale, precum și a unor obligații reprezentând drepturi salariale brute și contribuții datorate de angajator, aferente sumelor prevăzute în hotărârile judecătorești care au ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială pentru personalul instituției, devenite executorii și a căror plată urmează a se efectua eşalonat, potrivit prevederilor legale;
- nerespectarea, în totalitate, a cadrului legal aplicabil operațiunii de inventariere generală a patrimoniului instituțiilor;
- s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate referitoare la operațiunile de angajare, lichidare, ordonanțare și plată;
- nedeclararea, neînregistrarea în evidența contabilă și neplata impozitului pe clădiri datorat pentru imobile în care se realizează și activități economice;
- nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului.

Recomandări:

- ✓ ANSVSA va clarifica diferența constatată în plus în evidența contabilă, rezultată între valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public, înregistrate în contabilitatea ordonatorilor de credite din subordinea entității și a ANSVSA;
- ✓ ANSVSA urmează să evalueze contravaloarea bunurilor constatate ca plusuri de inventar și să le înregistreze corespunzător în evidența contabilă. De asemenea, pentru efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului, inclusiv a imobilizărilor corporale aflate în curs de execuție, ANSVSA urmează să aprobe proceduri scrise, adaptate specificului activității desfășurate;
- ✓ efectuarea unei analize cu privire la cauzele și împrejurările care au generat înregistrarea unei cheltuieli nejustificate, reprezentând despăgubiri acordate unei angajate, stabilirea persoanelor răspunzătoare, recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei respective;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat instituției și, implicit, bugetului de stat, estimat la valoarea de cel puțin 395,7 mii lei, precum și recuperarea sa, prin utilizarea tuturor căilor legale, inclusiv de la persoanele responsabile pentru exercitarea eronată sau neexercitarea atribuțiilor de serviciu;
- ✓ întocmirea și aprobarea unei proceduri scrise, cu aplicabilitate permanentă, care să conțină prevederi clare cu privire la limitele valorice pentru serviciile de telefonie mobilă și fixă (naționale și internaționale) decontate de entitate personalului angajat, inclusiv funcțiilor de demnitate publică, cu asumarea, de către utilizatori, a cheltuielilor suplimentare efectuate peste valoarea abonamentelor atribuite și a limitelor valorice stabilite de unitate;
- ✓ calcularea, facturarea și încasarea, conform prevederilor legale, a penalităților pentru fiecare zi de întârziere, stabilite prin contractul încheiat cu Consortiului Caisley, până la îndeplinirea obligațiilor contractuale;
- ✓ ANSVSA urmează să întreprindă demersurile legale care se impun în vederea recuperării sumei totale de 752 mii lei, reprezentând contravaloare penalități contractuale nerecuperate de la o societate comercială din vina exclusivă a entității publice;
- ✓ recuperarea și virarea la bugetul de stat a accesoriilor calculate ca urmare a nerecuperării integrale și la termen a prejudiciului stabilit prin hotărâre irevocabilă a instanței de judecată, nevirat la finele anilor 2013 și 2014.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-au respectat reglementările legale privind înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor financiar-contabile și de gestiune, cu efect generalizat asupra situațiilor financiare;
- există neconcordanțe între datele și informațiile reflectate în evidența contabilă și cele din evidența tehnico-operativă, în ceea ce privește bunurile achiziționate de instituție, precum și documentele de transport CFR și cartelele de metrou acordate cu titlu gratuit în temeiul prevederilor Legii nr. 341/2004 *a recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987*, cu modificările și completările ulterioare;
- nu s-au aplicat unele sentințe judecătorești, definitive și irevocabile, pronunțate de instanțele de judecată, nereguli ce au generat un prejudiciu de 11,5 mii lei, reprezentând cheltuieli de executare silită aferente plății obligațiilor stabilite prin titlurile executorii;
- nu s-a actualizat baza de date referitoare la persoanele cărora li s-a acordat titlul de revoluționar, aceste informații constituind referință în dimensionarea resurselor financiare necesare Secretariatului de stat, precum și altor instituții publice, prin bugetul cărora se acordă beneficiarilor drepturile prevăzute de Legea nr. 341/2004 (exemplu: Ministerul Transporturilor, Ministerul Muncii etc.);
- nu s-a fundamentat necesarul de documente de transport în cadrul Programului „Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită cls. I dus-întors CFR”, nu s-a actualizat evidența tehnico-operativă și contabilă privind soldul (stocul) acestor documente de transport, neregulile constatate având o legătură de cauzalitate cu modul deficitar de organizare a întregului sistem de evidență și inventariere;
- nu s-a dispus și nu s-a efectuat inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, aflate în patrimoniul instituției la finele exercițiului bugetar 2014;
- nu s-au respectat reglementările legale privind întocmirea, actualizarea, evidența și păstrarea dosarelor profesionale ale funcționarilor publici și ale personalului contractual, angajat în cadrul Secretariatului de stat.

Recomandări:

- ✓ actualizarea bazei de date referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, în conformitate cu atribuțiile stabilite Secretariatului de stat prin actele sale constitutive;
- ✓ recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 11,5 mii lei, reprezentând plăți nelegale de natura cheltuielilor de executare silită, generate de nepunerea în executare a sentințelor judecătorești irevocabile și definitive, pronunțate de instanțele de judecată;
- ✓ organizarea evidenței tehnico-operative și contabile a biletelor CFR și a cartelelor Metrorex, acordate gratuit beneficiarilor Legii nr. 341/2004, astfel încât documentele de transport gestionate de entitate să reflecte situația reală și exactă a acestora;
- ✓ valorificarea inventarului biletelor de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex aflate în gestiunea instituției, în conformitate cu reglementările legale și recuperarea sumelor reprezentând debite rezultate din lipsurile constatate;
- ✓ stabilirea situației reale a patrimoniului instituției prin efectuarea acțiunii de inventariere și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia.

Observațiile Curții de Conturi:

- nu s-a respectat principiul separării exercițiilor financiare și, implicit, s-a denaturat rezultatul exercițiului bugetar al anului 2014 prin înregistrarea eronată a cheltuielilor pentru facturi de utilități aferente lunii decembrie 2013, în luna ianuarie 2014, deși aceste facturi fuseseră primite la momentul depunerii situațiilor financiare încheiate de ICR la 31.12.2013, iar facturile de utilități aferente lunii decembrie 2014, sosite până la întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale încheiate de ICR la 31.12.2014, au fost înregistrate eronat în luna ianuarie 2015;
- existența unor stocuri fără mișcare sau cu mișcare lentă pentru reviste/cărți/albume aflate în depozit a generat imobilizări de fonduri în sumă de 1.340 mii lei;
- nu au fost întocmite proceduri de către Compartimentul Burse din cadrul Direcției Programe Interne în vederea derulării programului de burse în anul 2014;
- cuantumul burselor pentru studii și a altor forme de sprijin material (rezidențe) nu este fundamentat și nu este aprobat de Comitetul director, care asigură conducerea executivă a activității curente a Institutului;
- s-a decontat, fără bază legală, transportul bursierilor;
- s-au atribuit direct două contracte de prestări servicii, a căror valoare estimată depășea, pentru fiecare în parte, suma de 30 mii euro prevăzută la art. 19 din OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*;
- s-a constatat inexistența unor documente justificative din care să rezulte realitatea prestațiilor achitate lunar, realizându-se astfel prejudicierea bugetului instituției publice cu suma estimată la 294 mii lei;
- s-au achiziționat echipamente de sunet și lumini, necesare sălii de spectacole din cadrul I.C.R., precum și un număr de 11 tablouri electrice de distribuție, de la firme care nu sunt nici producătoare nici furnizoare/distribuitoare de astfel de echipamente, intermedierea conducând la creșterea prețului de achiziție și, implicit, la nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice;
- derularea necorespunzătoare a Acordului-cadru încheiat cu SC As General Cleaning SRL, fără a exista documente justificative din care să rezulte faptul că obiectul contractului a fost îndeplinit în raport cu contraprestația achitată lunar prestatorului, determinând producerea unui prejudiciu în sumă de 157 mii lei;
- s-au încheiat 242 de contracte civile cu persoane care nu se încadrează în prevederile OUG nr. 44/2008 *privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, pentru a avea dreptul de a participa pe o perioadă determinată la realizarea unor activități/programe/proiecte.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Observațiile Curții de Conturi:

- există diferențe între datele înscrise în contul de execuție și cele reflectate în evidența contului „Angajamente legale”, valoarea angajamentelor legale fiind ajustată în funcție de valoarea plăților aferente angajamentelor legale, valoare care este conformă în condițiile în care evidența plăților s-a ținut corect. De asemenea, nu au fost reevaluate, la finele fiecărei luni, angajamentele legale exprimate în alte monede decât moneda națională, la cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională, valabil pentru ultima zi a lunii;
- s-au efectuat plăți pentru licențe de filme, achiziționate în anul 2014, în valoare totală de 1.361 mii lei, din contul aferent plăților pentru achiziții de echipamente specifice activității de televiziune și nu din cel aferent altor active fixe;
- situațiile financiare ale SRTv aferente anului 2014 au fost finalizate și depuse cu întârziere, respectiv la data de 05.03.2015, față de termenul legal, respectiv 19 februarie 2015;
- nu s-a înregistrat în conturi speciale contractul de concesiune a terenului în suprafață de 423 mp, încheiat între SRTv și Consiliul Local Târgu-Mureș, în valoare de 5.969 mii lei, contrar prevederilor OMFP nr. 3055/2009;
- nu s-a elaborat programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2014 în trimestrul IV al anului 2013, într-o primă formă care să conțină totalitatea contractelor/acordurilor-cadru pe care SRTv a intenționat să le atribuie în anul 2014, având în vedere necesitățile de produse și servicii, gradul de prioritate al acestora pentru fundamentarea bugetului anual;
- anunțul de atribuire a unui contract de achiziții, încheiat între SRTv și Societatea Națională de Radiocomunicații s-a transmis spre publicare în SEAP cu o întârziere de peste 200 de zile, încălcându-se astfel prevederile art. 56, alin. (1) din OUG nr. 34/2006;
- s-a prelungit anual, prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, contractul de furnizare de servicii de tip video over IP, încheiat între SRTv și SC „ROMTELECOM” SA, în anul 2010, în condițiile în care autoritatea contractantă avea dreptul de a aplica procedura respectivă pe o perioadă de doar 3 ani de la atribuirea contractului. În aceste condiții, prelungirea valabilității contractului din anul 2010 până la 31.08.2014, prin actul adițional încheiat în anul 2014 pentru suma de 115 mii lei s-a realizat fără a fi întrunite condițiile legale;
- nu au fost asigurate condițiile de publicitate și transparență a procedurii derulate pentru închirierea locației din orașul Chișinău, Republica Moldova, valoarea contractului de sublocățiune încheiat în aceste condiții fiind de 525.657,60 euro, deoarece:
 - inițierea procedurii de închiriere a unei locații în orașul Chișinău, Republica Moldova, s-a realizat fără a fi întreprinse demersuri în vederea obținerii de informații cu privire la existența unor spații disponibile a fi închiriate, anterior publicării invitației de participare la procedură;

- invitația de participare la procedură, înregistrată sub nr. 91885/20.08.2014, a fost publicată numai pe site-ul SRTv – www.tvr.ro – în secțiunea „Achiziții publice”, fără a se face publicitate acestei intenții și pe plan local. Procedând astfel, a fost limitat accesul la informație pentru potențialii operatori economici/persoane fizice interesați/e în depunerea de oferte.
- contractul-cadru de producție de programe s-a încheiat în anul 2014 între SRTv și SC Video Service SRL Chișinău, fără a se asigura publicitatea, astfel încât un număr cât mai mare de prestatori să ia cunoștință de intenția SRTv de a achiziționa servicii de producție de programe tv.

Recomandări:

- ✓ organizarea evidenței angajamentelor legale astfel încât să existe posibilitatea cunoașterii nivelului corect al acestora în orice moment al execuției bugetare;
- ✓ SRTv va lua toate măsurile necesare în vederea întocmirii și depunerii situațiilor financiare în termenul stabilit de legislația în vigoare;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a entității a valorii corecte a bunurilor din domeniul public al statului, primite în administrare de către entitate; vor fi continuate demersurile necesare în vederea scoaterii din evidența contabilă a sumelor aferente imobilizărilor corporale care nu se mai află în administrarea SRTv, precum și a actualizării Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ stabilirea programului anual al achizițiilor publice se va realiza la termenele și în structura prevăzută de lege;
- ✓ SRTv va lua măsura de a transmite toate anunțurile de atribuire în termenul stipulat de lege, astfel încât să se asigure informarea tuturor participanților la procedura de achiziție publică, respectându-se principiul transparenței;
- ✓ încheierea actelor adiționale aferente unor contracte în derulare să se realizeze cu respectarea strictă a prevederilor art. 6 alin. (3) din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG 34/2006;
- ✓ contractele de închiriere vor fi urmărite în vederea emiterii și urmăririi încasărilor facturilor aferente, calculării și încasării penalităților de întârziere, conform clauzelor contractuale.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Observațiile Curții de Conturi:

Examinarea documentelor care au stat la baza justificării cheltuielilor efectuate de CES, cu prilejul organizării și finanțării unui eveniment internațional (Forumul Mondial de Afaceri), a relevat deficiențe pe mai multe paliere de referință, după cum urmează:

- depășirea cheltuielilor cu serviciile de masă oferite participanților la eveniment peste limita maximă admisă de prevederile OG nr. 80/2001 *privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice*, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce a generat producerea unui prejudiciu în sumă de 16,4 mii lei, la care se adăunează majorări și penalități de întârziere, calculate conform prevederilor Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- nerespectarea prevederilor legale referitoare la fundamentarea proiectului de buget propriu, în sensul că în proiectul de buget elaborat pentru anul 2014 nu au fost prevăzute fondurile necesare finanțării cheltuielilor generate de desfășurarea evenimentului internațional.

Măsuri dispuse prin decizie

- ✓ recuperarea sumei de 16,4 mii lei (la care se adăunează dobânzi și penalități de întârziere), achitată nelegal din bugetul CES, reprezentând cheltuieli cu servicii de masă și protocol, decontate peste limitele maxime admise de lege. La expirarea termenului de realizare a măsurii dispuse (15.12.2015), CES a transmis Curții de Conturi documentația privind recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 16,4 mii lei;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri formalizate, pe activități specifice evenimentelor interne și internaționale organizate și finanțate din bugetul CES, în concordanță cu particularitățile cadrului legal de organizare și funcționare a instituției, precum și cu standardele de control intern managerial.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Observațiile Curții de Conturi:

- a fost aprobată scăderea din evidența Autorității pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) a unor creanțe în valoare de 429,7 mii lei, fără a fi efectuată o analiză a măsurilor întreprinse în termenul de prescripție pentru încasarea lor, precum și a cauzelor care au condus la imposibilitatea recuperării acestora. Din acestea, 415,3 mii lei reprezintă creanțe deținute la trei societăți comerciale, pentru care instanța a decis închiderea procedurii de insolvență și radierea acestora din evidențele Registrului Comerțului, în condițiile în care AAAS nu s-a înscris la masa credală a societăților debitoare în cauză.

Atât în cazul pierderii drepturilor de creanță, ca urmare a neînscriserii, în termenul legal, la masa credală a societăților debitoare, cât și ca urmare a perimării acțiunilor în instanță, cu ocazia aprobării scaderii din evidența instituției a acestor drepturi, nu s-a dispus efectuarea unei analize prin care să se stabilească persoanele răspunzătoare de pierderea lor, ca ulterior să se dispună măsuri de recuperare a prejudiciilor create astfel AAAS.

- deficiențe cu privire la unele imobile din patrimoniul public și privat al statului, respectiv:

- Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (actuala AAAS) nu a predat Ministerului Administrației și Internelor (MAI), imobilul situat în București, sector 1, str. Cpt. Av. Alex. Șerbănescu nr. 50, în condițiile în care în anul 2005, prin HG nr. 487/2005, s-a aprobat transmiterea imobilului menționat, aflat în domeniul public al statului, din administrarea AVAS în administrarea MAI, urmând ca predarea-preluarea acestuia să se facă pe bază de protocol încheiat între părțile în cauză, în termen de 10 zile de la data eliberării acestuia de către AVAS. De menționat că, la data auditului, AAAS figura în cartea funciară ca proprietar al imobilului;
- AAAS nu s-a înscris în cartea funciară a statului român, ca proprietar asupra următoarelor imobile:
 - imobilele (terenuri și clădiri), situate în București, sector 2, bd. Dimitrie Pompeiu nr. 5-7, preluate de AVAS în temeiul prevederilor HG nr.1319/2004 *privind efectuarea unui schimb de imobile* și ale prevederilor HG nr. 736/2007 *privind transmiterea unei părți dintr-un imobil, proprietate publică a statului, Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului*;
 - imobilul situat în municipiul Satu Mare, str. Mareșal Ion Antonescu, bl. 11, parter, preluat de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 780/1998 privind transmiterea unei părți dintr-un imobil situat în municipiul Satu Mare, str. Mareșal Ion Antonescu, bl. 11, parter, din proprietatea Societății Comerciale „Alimentara”-SA Satu Mare în proprietatea Fondului Proprietății de Stat;
 - imobilul Hotel Zefir, situat în Mangalia, str. Teilor nr. 7, preluat de AVAS în temeiul prevederilor HG nr. 765/2009 privind transmiterea unui imobil din proprietatea publică a statului și administrarea Serviciului de Protecție și Pază în proprietatea privată a statului și administrarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului;
- deficiențe în efectuarea inventarierii portofoliului de creanțe preluate: bancare, fiscale, comerciale, respectiv:
 - nu s-au întocmit, distinct, liste de inventariere sau situații analitice pentru creanțele bancare, fiscale și comerciale, deținute de AAAS la societățile debitoare radiate de la Oficiul Registrului Comerțului, la cele aflate în procedură de insolvență, precum și la cele a căror stare juridică este necunoscută;
 - nu s-au semnat listele de inventariere de către membrii comisiei de inventariere pentru certificarea realității datelor înscrise în acestea.

Recomandări:

- ✓ clarificarea modului de aplicare a prevederilor HG nr.487/2005 privind transmiterea unui imobil, aflat în domeniul public al statului, din administrarea Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului în administrarea Ministerului Afacerilor Interne, în vederea reglementării statutului juridic al acestuia;
- ✓ promovarea tuturor procedurilor legale necesare înscrierii AAAS în cartea funciară a statului român, ca proprietar tabular, pentru imobilele situate în București și în municipiul Satu Mare, precum și pentru imobilul Hotel Zefir situat din Mangalia, cu respectarea prevederilor Legii nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare;
- ✓ efectuarea inventarierii întregului portofoliu de creanțe al AAAS, precum și valorificarea acestei operațiuni, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create AAAS prin pierderea unor drepturi de creanță, reprezentând dividende:
 - prin neînscrierea AAAS la masa credală a societăților debitoare, pentru care instanța a decis închiderea procedurii de insolvență și radierea acestora din evidențele Registrului Comerțului;
 - prin pierderea dreptului de a recupera creanțele, în condițiile unor decizii pronunțate de instanțele judecătorești prin care s-a constatat perimarea acțiunilor promovate de AAAS;
 - nedispunerea de măsuri, în termenul legal de prescripție, pentru recuperarea prejudiciilor create AAAS prin pierderea drepturilor de creanță în condițiile prezentate mai sus;
- ✓ stabilirea persoanelor răspunzătoare pentru pierderea drepturilor de creanță în cauză și dispunerea măsurilor ce se impun pentru recuperarea lor.

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

Observațiile Curții de Conturi

- deficiențe în ceea ce privește acuratețea programării bugetare, analiza defectuoasă și reținerea sumei de 17.308 mii lei, la titlul 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN)”, rămasă neutilizată față de bugetul aprobat și care nu a fost retrasă și redistribuită de Ministerul Finanțelor Publice către alți ordonatori principali de credite;
- plățile efectuate de la titlul 58 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020”, raportate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2014 au fost în sumă de numai 31.942 mii lei față de nivelul bugetat de 64.454 mii lei, creditele bugetare neutilizate, în sumă de 32.511 mii lei, arătând modul defectuos în care s-au realizat fundamentarea și acuratețea programării bugetare, precum și modul de desfășurare a acestui program în timp, având în vedere inclusiv condițiile restrictive impuse de închiderea exercițiului financiar;
- nerespectarea termenului de întocmire și depunere a situațiilor financiare aferente anului 2014, acestea fiind depuse și înregistrate la Ministerul Finanțelor Publice cu 36 de zile calendaristice întârziere față de termenul legal, fiind astfel încălcate prevederile art. 41 pct. 2, lit. f) din Legea contabilității nr. 82/1991;
- inventarierea patrimoniului MFE pentru anul 2014 s-a încheiat ulterior depunerii situațiilor financiare la Ministerul Finanțelor Publice în condițiile în care, potrivit prevederilor legale, procesul de inventariere se realizează și se finalizează anterior întocmirii

situațiilor financiare, în vederea atingerii scopului principal al inventarierii patrimoniului entității, respectiv acela de a stabili situația reală a tuturor elementelor de activ și de pasiv la finalul exercițiului financiar și reflectarea acestora în situațiile financiare anuale.

- deficiențe privind declararea impozitului pe venit și a contribuțiilor de asigurări sociale individuale aferente drepturilor salariale acordate ulterior, ca urmare a emiterii cu întârziere a unor ordine ale ministrului, pentru acordarea retroactivă a gradațiilor corespunzătoare tranșelor de vechime și pentru acordarea retroactivă a unui număr de clase de salarizare, aferente activității de gestionare a fondurilor comunitare, nefiind întocmite și depuse declarații rectificative aferente lunilor pentru care aceste drepturi au fost recalculate.

Recomandări:

- analizarea cauzelor care au condus la execuția bugetului mult sub nivelul programat și aplicarea măsurilor pentru evitarea unor situații similare;
- respectarea termenului de depunere a situațiilor financiare anuale;
- finalizarea în termen a acțiunilor de inventariere anuală a patrimoniului entității, astfel încât rezultatele inventarierii să fie înregistrate în evidențele contabile și reflectate în situațiile financiare aferente exercițiilor financiare pentru care au fost realizate;
- stabilirea, declararea și virarea contribuțiilor sociale datorate de angajator prin aplicarea cotelor de calcul corespunzătoare perioadelor la care se referă;
- întocmirea și depunerea Declarațiilor rectificative privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitul pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate aferente lunilor pentru care s-au calculat diferențele salariale.

MINISTERUL ENERGIEI, ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII ȘI MEDIULUI DE AFACERI

Observațiile Curții de Conturi

Din auditarea activității derulate în anul 2014, de către **Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism**, au fost constatate următoarele:

- au fost efectuate plăți nelegale din fonduri alocate de la bugetul de stat, în sumă de 251 mii lei, pentru cheltuieli neeligibile, constând în:
 - alocații financiare nerambursabile, în sumă de 141 mii lei, acordate unui număr de 2 societăți comerciale, în cadrul *Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului la finanțare* - START, pentru cheltuieli ce nu fac obiectul activităților pentru care s-a aprobat finanțarea respectivă;
 - alocații financiare nerambursabile, în sumă de 110 mii lei, acordate unui număr de 3 societăți comerciale, în cadrul *Programului pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri* - SRL-D, în situația în care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate prevăzute în OUG nr. 6/2011, în sensul că beneficiarii ajutorului financiar nerambursabil nu au angajat cel puțin 2 salariați cu contract de muncă pe durată nedeterminată, cu normă întreagă, pe care să-i mențină până la pierderea calității de microîntreprindere aparținând întreprinzătorului debutant;
- pentru proiecte finanțate din fonduri externe DIMMAT nu a depus cereri de rambursare pentru sumele plătite din fonduri de la bugetul de stat, în termen de 3 luni de la data efectuării lor, în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/ 2009, art. 5¹, alin. (1). Din suma totală de 23.438 mii lei, alocată de la bugetul de stat până la data de 31.12.2014, a fost utilizată suma de 14.808 mii lei, pentru cheltuieli eligibile efectuate pe un număr de 10 contracte de finanțare, încheiate cu Ministerul Fondurilor Europene - Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane. Pentru suma utilizată, DIMMAT nu a depus cereri de rambursare la Ministerul Fondurilor Europene - Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, până la data finalizării misiunii de audit;
- din auditarea activității derulate în anul 2014, de către **Departamentul pentru Energie**, Curtea de Conturi a constatat că s-au efectuat plăți fără bază legală, în sumă de 28 mii lei, din fondurile alocate de la bugetul de stat, prin încheierea de contracte de prestări servicii cu persoane fizice autorizate, având ca obiect consultanță și asistență operațională în domeniul securității, în condițiile în care pentru acest domeniu existau posturile aprobate prin organigramă, ocupate cu personal de specialitate.

Recomandări

În vederea remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, Curtea de Conturi a dispus extinderea verificărilor asupra:

- deconturilor justificative, certificate la plată de oficiile teritoriale pentru IMM, în vederea identificării și a altor cazuri de societăți care au beneficiat de alocații financiare nerambursabile pentru cheltuieli neeligibile, respectiv pentru achiziții incluse în decont, în condițiile în care nu fac obiectul activității pentru care s-a aprobat finanțarea și/sau pentru beneficiari care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru cheltuieli neeligibile, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat, inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii până la data plății;
- contractelor de prestări servicii încheiate cu persoane fizice autorizate, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli angajate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea lor la bugetul de stat (inclusiv accesoriile calculate în condițiile legii);
- plăților efectuate în anul 2014 din fonduri de la bugetul de stat pentru proiectele finanțate din fonduri externe, a cererilor de rambursare depuse pe fiecare contract de finanțare/proiect în parte, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli suportate din fonduri de la buget, pentru care nu au fost depuse cereri de rambursare, depunerea de cereri de rambursare pentru sumele nesolicitate, recuperarea acestora în condițiile legii și virarea sumelor recuperate pe destinațiile legale.

1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Casa Națională de Pensii Publice este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, organ de specialitate al administrației publice centrale care administrează sistemul public de pensii și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale și care acordă persoanelor asigurate pensii și alte prestații de asigurări sociale, aflată sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV).

Casa Națională de Pensii Publice administrează sistemul public de pensii împreună cu casele de pensii sectoriale care se înființează, funcționează în subordinea Ministerului Apărării Naționale (MapN), Ministerului Administrației și Internelor (MAI) și Serviciului Român de Informații (SRI) și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, actualizată în subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu-reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare case teritoriale de pensii. De asemenea, mai are în subordine Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), instituție publică ce are personalitate juridică și autonomie științifică. Totodată, CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (SC TBRCM SA).

Evoluția indicatorilor economico-financiar ai CNPP în perioada 2012-2014 se prezintă astfel:

- milioane lei-

Denumirea indicatorului	Realizat 2012	Realizat 2013	Realizat 2014	Grad de realizare 2014/2013	Grad de realizare 2014/2012
1	2	3	4	5=4/3*100	6=4/2*100
TOTAL VENITURI	48.849	50.129	52.319	104,37	107,10
TOTAL CHELTUIELI	48.613	49.915	52.092	104,36	107,15
EXCEDENT/ DEFICIT	236	213	227	106,57	96,19
Excedent/deficit sistemul public de pensii	0	-48	0	0,00	0
Excedent/deficit sistem accidente de muncă și boli profesionale	236	261	227	86,97	96,19

*Sursa: Situațiile financiare anuale centralizate ale CNPP

Observațiile Curții de Conturi:

- au fost efectuate plăți nelegale, în sumă de 9.575 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțiale, de invaliditate gradul I, II și III, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii, care au realizat concomitent și venituri din salarii, venituri din drepturi de autor sau drepturi conexe și venituri din desfășurarea activității în baza contractelor sau convențiilor încheiate potrivit Codului Civil;
- au mai fost efectuate plăți nelegale, reprezentând drepturi de pensii, transport pe calea ferată și abonamente telefonice, în sumă de 3.428 mii lei, acordate pentru persoane decedate, în condițiile în care nu s-a încetat plata drepturilor de pensie în luna următoare decesului, deși, pentru cea mai mare parte dintre beneficiari, casele de pensii au plătit ajutoare de deces, în majoritatea cazurilor în aceeași lună cu data decesului, deci informația există;
- au fost efectuate plăți, în sumă de 735 mii lei, reprezentând drepturi de personal acordate unor salariați care au fost menținuți în funcții publice de conducere, la nivelul aparatului propriu al CNPP și la un număr de trei case teritoriale de pensii, ulterior îndeplinirii condițiilor legale de pensionare, iar unele din acestea au încasat în aceeași perioadă atât salarii, cât și drepturi de pensii din sistemul public de pensii;
- s-au achitat în mod voluntar debite de pensii și cheltuieli de executare în contul executorilor judecătorești, în sumă de 365 mii lei, înainte de pronunțarea sentințelor definitive și irevocabile în procesele de contestare la executarea silită;
- s-a plătit nejustificat suma de 138 mii lei, reprezentând pensie de urmaș/soț supraviețuitor, în condițiile în care aceștia nu se încadrau în condițiile prevăzute de lege și realizau venituri brute lunare mai mari de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- nu s-au respectat prevederile legale privind evidențierea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat (drepturi constatate), în sumă totală de 14.929.293 mii lei, provenind din contribuții de asigurări sociale, care au fost diminuate cu suma totală de 9.791.255 mii lei, de către două case teritoriale de pensii, prin stornare fără documente justificative, numai în baza unor simple adrese primite de la autoritățile fiscale;
- nu s-au realizat venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă estimată de 209.149 mii lei, pentru perioada de competență a CNPP (2010-30.06.2012), ca urmare a coordonării necorespunzătoare a caselor teritoriale de pensii în ceea ce privește încheierea de declarații de asigurare de către persoanele care aveau această obligație, întrucât au realizat venituri din activități independente;
- nu s-a declarat și virat la bugetul statului suma de 8.974 mii lei, aferentă anilor 2012 și 2013, reprezentând dividende încasate de către CNPP în calitate sa de acționar unic la SC TBRCM SA;
- nu s-au încasat creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă estimată de 5.193 mii lei la 31.12.2014, ca urmare a faptului că nu s-au parcurs toate etapele privind executarea silită a debitorilor din pensii;
- s-a raportat în situațiile financiare anuale suma de 5.970 mii lei, reprezentând ajutoare de deces plătite de angajatori, care au fost scăzute din sumele datorate de către angajatori (societăți etc.) sub formă de contribuții de asigurări sociale de stat, diminuând astfel veniturile raportate, prin încălcarea principiului contabil al necompensării;

- CNPP a plătit eronat din bugetul de stat unele drepturi de pensii, precum și unele drepturi acordate în baza sentințelor civile rămase definitive și irevocabile, în sumă totală de 759 mii lei, deși baza legală prevedea suportarea acestor plăți din bugetul asigurărilor sociale de stat;
- s-au menținut nejustificat, în conturile de datorii, contribuții de asigurări sociale achitate în avans de persoanele asigurate pe bază de contract de asigurare, în sumă totală de 388 mii lei, în loc ca acestea să fie înregistrate în conturile corespunzătoare de venituri, aspect ce a avut drept consecință denaturarea datelor reflectate prin situațiile financiare anuale întocmite la 31.12.2014 și prezentarea unor datorii curente nereale;
- nu s-au luat măsurile legale în vederea clarificării sumelor ce se mențin nejustificat în contul „Debitori”, astfel că la sfârșitul anului 2014 s-au menținut nejustificat debite în valoare estimată de 329 mii lei, provenind din sume de recuperat ca urmare a dispozițiilor instanțelor de judecată, sume care nu au la bază decizii de recuperare, precum și sume nerecuperate de la beneficiarii decedați;
- nu s-a verificat realitatea serviciilor prestate de către furnizorul de transport cu metroul, reprezentând facilități sub forma călătoriilor efectuate de către anumite categorii de beneficiari care, potrivit cadrului legal, au dreptul la aceste facilități, în sumă de 1.785 mii lei.

Recomandări:

- ✓ identificarea beneficiarilor de pensii anticipate și pensii de invaliditate, care au realizat concomitent și venituri peste limita legală, a beneficiarilor cărora li s-au achitat drepturi și facilități ulterior decesului, stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea acestuia, evidențierea în contabilitate, virarea sumelor recuperate la buget și efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ constituirea, la nivel local/național, a unei baze de date cu ajutoarele de deces plătite de casele teritoriale de pensii, care să conțină informațiile necesare încetării plăților de drepturi de pensii și facilități, începând cu luna următoare decesului beneficiarului;
- ✓ extinderea verificărilor pentru identificarea persoanelor menținute în funcții publice de conducere, cărora nu li s-au încheiat raporturile de serviciu la îndeplinirea condițiilor cumulative de vârstă standard de pensionare și stagiul minim de cotizare și intrarea în legalitate;
- ✓ reflectarea drepturilor constatate de încasat, provenite din contribuții, pe structură și vechime, pentru a asigura corespondența dintre evidența sintetică și cea analitică prevăzute de legislația în vigoare și pentru încasarea acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, în termenul legal de prescripție pentru creanțe fiscale; identificarea, împreună cu ANAF, a unor măsuri concrete de recuperare a acestor creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ analiza corectitudinii stornării drepturilor constatate de încasat, efectuate de două case teritoriale de pensii, fără documente justificative și care, la data stornării, erau prescrise fără a se stabili persoanele responsabile de prescrierea acestora;
- ✓ cuprinderea în sistemul public de pensii a tuturor persoanelor identificate și care erau obligate să se asigure în vederea atragerii de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ declararea și virarea dividendelor încasate de către CNPP și care sunt datorate bugetului de stat, în conformitate cu legislația în domeniu, pentru fiecare perioadă fiscală la care se referă această obligație, inclusiv accesoriile aferente;
- ✓ coordonarea de către ordonatorul principal de credite a modului de realizare a tuturor etapelor de executare silită, privind debitorii, de către casele teritoriale de pensii, pentru a asigura încasarea debitelor la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și extinderea verificărilor;
- ✓ colaborarea cu autoritățile fiscale pentru obținerea de documente justificative și identificarea nominală a persoanelor pentru care angajatorii au dedus ajutoarele de deces din contribuția de asigurări sociale de plată lunară pentru reflectarea realității prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar;
- ✓ verificarea realității serviciilor prestate de către furnizorul de transport cu metroul, pe baza elementelor care să permită identificarea beneficiarilor acestor servicii și care să conducă la asigurarea că beneficiarii serviciilor sunt cei îndreptățiți, iar serviciile facturate corespund realității, pentru evitarea plăților nelegale;
- ✓ analiza și extinderea verificărilor la toate categoriile de drepturi plătite de la bugetul de stat, precum și corelarea plăților pentru aceste drepturi cu bazele legale aplicabile, în vederea identificării sursei corecte de finanțare a acestora și evitării plăților de drepturi din bugetul de stat fără bază legală.

1.4. Auditul financiar asupra conturilor de execuție ale bugetelor fondurilor speciale

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale statutului acesteia aprobat prin HG nr. 1610/2006.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31.12.2014, derulat prin ANOFM, se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Denumire indicator	Buget definitiv	Execuție	Execuție/buget %
0	1	2	3	4=3/2*100
I	Venituri totale	1.916	1.790	93,42
II	Cheltuieli totale	1.684	1.558	92,52
III	Excedent/ Deficit	232	232	100
III.1	Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	0	0	-
III.2	Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	232	232	100

Observațiile Curții de Conturi:

- s-au plătit nelegal din bugetul asigurărilor pentru șomaj:
 - suma de 6.261 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj necuvenite, acordate persoanelor care au realizat concomitent și venituri sau care au fost admise într-o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate;
 - suma de 795 mii lei, reprezentând plăți nejustificate către furnizorul serviciilor de informare și consiliere profesionale, din cauza unor deficiențe în monitorizarea, de către direcțiile de specialitate din cadrul ANOFM, a activității de informare și consiliere profesională, activitate care este destinată persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
 - suma de 163 mii lei, reprezentând amenzi aplicate de către autorități publice și penalități facturate de furnizor. Sumele plătite nelegal au rezultat din derularea unor contracte de achiziții în cadrul proiectelor cu finanțare externă, fără ca la nivelul ANOFM să se ia măsurile legale de recuperare și reîntregire a creditelor bugetare utilizate nelegal pentru plata acestor sume;
 - suma de 276 mii lei pentru stimularea angajatorilor care au încadrat șomeri, dar care au încetat raporturile de muncă ale acestora înainte de termenul legal, precum și pentru persoane încadrate în muncă din rândul șomerilor, în condițiile în care acestea beneficiau în același timp de drepturi de pensii;
 - suma de 93 mii lei, cu titlu de subvenții acordate unor angajatori care au încadrat tineri cu risc de marginalizare socială, dar, angajatorii au încetat raporturile de muncă cu aceștia înainte de termenul legal;
 - suma de 55 mii lei, reprezentând cheltuieli cu telefonie mobilă peste limita stabilită prin ordinele emise de către ordonatorul principal de credite, respectiv președintele ANOFM;
 - suma de 48 mii lei, reprezentând servicii de pază și protecție pentru sediul central al ANOFM, fără ca furnizorul acestor servicii să dețină licența de funcționare emisă de organele în drept. ANOFM a plătit servicii de pază și protecție furnizorului, pentru o parte din anul 2014, în situația în care licența de funcționare a acestuia expira la câteva zile de la data încheierii contractului de prestări servicii pentru anul 2014;
 - suma estimată la 43 mii lei, către furnizorul de lucrări la obiectivul de investiții „Amenajare curte interioară sediu”, ca urmare a neexecutării de către furnizor a tuturor lucrărilor prevăzute în contract, cât și supraestimării valorii contractului;
- s-au raportat eronat, prin bilanțul centralizat încheiat la finele anului 2014, bunuri din domeniul public al statului, în sumă totală de 1.607 mii lei, aflate în administrarea unora dintre agențiile teritoriale din subordinea ANOFM și a unor debite în sumă de 2.666 mii lei, înregistrate pe numele unor societăți comerciale radiate de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC). Pentru o parte din aceste debite nu s-au efectuat toate demersurile legale în vederea recuperării;
- nu s-a urmărit încasarea veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj, provenind din contribuții ale angajatorilor și angajaților, în sumă de 2.049.468 mii lei, pentru care nu se cunoaște componența analitică pe plătitori și vechimi, conform prevederilor legale;
- nu s-a virat la bugetul de stat suma de 187 mii lei, reprezentând drepturi neridicate de către beneficiari, în termenul legal de prescripție de 3 ani;
- nu s-a stabilit, evidențiat în contabilitate și urmărit încasarea unor sume suplimentare, cu titlu de accesorii, în cuantum de 47 mii lei, datorate de către angajatori la bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru neplata de către aceștia a debitelor datorate acestui buget. Angajatorii care nu au respectat prevederile legale aplicabile și au încasat necuvenit anumite sume de la bugetul asigurărilor pentru șomaj, trebuie să restituie sumele, inclusiv accesoriile aferente acestora;
- s-au realizat operațiuni economice în valoare estimată de 47.292 mii lei, privind ieșiri de bunuri, prin transmiterea fără plată din patrimoniul entității, fără întocmirea documentelor justificative și fără obținerea aprobărilor legale. Bunurile la care s-au identificat nereguli provin de la proiecte cu finanțare nerambursabilă finalizate, sunt înregistrate scriptic la nivelul aparatului central al ANOFM, dar faptic acestea se regăsesc la nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă;
- s-a virat eronat suma de 3.814 mii lei în contul „Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuie”, încasată de către ANOFM de la instituția competentă din statul elvețian, reprezentând o parte din contribuțiile pentru șomaj încasate de la cetățenii români care își desfășoară activitatea în Elveția, fără ca suma virată să fie însoțită de o declarație sau de un alt document emis de organul fiscal, ceea ce a produs semnificative diferențe în fișa sintetică de evidență a contribuțiilor sociale ale entității la ANAF;
- au fost raportate în anul 2014 operațiuni economice în sumă de 1.075 mii lei, aferente exercițiului bugetar al anului 2013, deși documentele aferente acestor operațiuni au fost primite de entitate până la depunerea situațiilor financiare anuale pe anul 2013;
- la unele dintre agențiile teritoriale au fost înregistrate investiții finalizate în anul 2014, în sumă de 1.075 mii lei, direct pe cheltuielile instituției ori în alte categorii de active decât cele la care se refereau investițiile;

- nu s-a organizat evidența creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și legale aferente bugetului asigurărilor de șomaj, în conturi în afara bilanțului, situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2014 pentru activitatea proprie a ANOFM, fiind denaturate cu suma de 660 mii lei;
- au fost incluse în bugetul de venituri și cheltuieli obiective de investiții de la unele dintre unitățile aflate în subordinea ANOFM, pentru care nu există documentația de avizare a lucrărilor de intervenții aprobată potrivit legii, în sumă de 868 mii lei.

Recomandări:

- ✓ identificarea beneficiarilor de indemnizații de șomaj necuvenite, stabilirea întinderii prejudiciului și evidențierea în contabilitate, recuperarea plăților nelegale, virarea sumelor recuperate la buget, efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare;
- ✓ verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de către furnizorii de servicii de informare și consiliere profesională, prin contractele încheiate cu agențiile județene;
- ✓ stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată din creditele bugetare a unor sume sub formă de amenzi și penalități, care decurgeau din derularea defectuoasă a unor contracte în cadrul proiectelor cu finanțare externă;
- ✓ identificarea cazurilor și recuperarea sumelor conform prevederilor legale, în situația acordării nelegale de subvenții angajatorilor care au încadrat persoane din rândul șomerilor, dar au încetat raporturile de muncă cu acestea înainte de termenul legal;
- ✓ recuperarea sumelor plătite nelegal din bugetul asigurărilor pentru șomaj furnizorului de servicii de pază și protecție care nu deținea licență de funcționare;
- ✓ înregistrarea tuturor imobilelor deținute de către entitățile aflate în subordinea ANOFM, astfel încât situațiile financiare să reflecte situația reală a patrimoniului privind bunurile din domeniul public al statului, inclusiv efectuarea reevaluării acestor imobile, în termenul legal;
- ✓ monitorizarea activității desfășurate de către agențiile teritoriale privind recuperarea debitelor, inclusiv recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat;
- ✓ reflectarea drepturilor constatate de încasat, provenite din contribuții, pe structură și vechime, pentru a asigura corespondența dintre evidența sintetică și cea analitică prevăzute de legislația în vigoare și pentru încasarea acestora la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în termenul legal de prescripție pentru creanțe fiscale; identificarea, împreună cu ANAF, a unor măsuri concrete de recuperare a acestor creanțe la bugetul asigurărilor pentru șomaj;
- ✓ transmiterea fără plată a bunurilor de la o instituție publică la alta se va efectua numai pe bază de documente ce vor fi avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc aceste bunuri;
- ✓ încadrarea corectă a sumei virate eronat în contul „Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuie”, care a fost încasată de la instituțiile competente europene, conform legislației în vigoare și prevederilor din Regulamentele europene;
- ✓ respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a independenței exercițiului, potrivit căruia veniturile și cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, precum și raportarea corectă a acestor cheltuieli prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar și contul de execuție bugetară anuală;
- ✓ efectuarea corecțiilor prevăzute de legislația în vigoare privind înregistrarea în valoarea imobilelor din domeniul public al statului doar a cheltuielilor care măsoară valoarea acestor imobile, pentru a asigura raportarea corectă, prin situațiile financiare anuale, a patrimoniului deținut de către ordonatorul principal de credite;
- ✓ raportarea angajamentelor legale de plătit în concordanță cu datoriile entității raportate la finele anului, coroborat cu creditele bugetare aprobate, în condițiile legii;
- ✓ cuprinderea în programul de investiții publice și în bugetul de venituri și cheltuieli numai a investițiilor avizate în prealabil de către ordonatorul principal de credite.

1.4.1.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2014

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Casa Națională de Asigurări de Sănătate este instituție publică, autonomă, de interes național, cu personalitate juridică și funcționează pe baza Statutului propriu, administrând și gestionând sistemul asigurărilor sociale de sănătate în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

CNAS achiziționează prestații medicale prin intermediul contractelor încheiate între casele județene de asigurări de sănătate și furnizorii de servicii medicale. Listele serviciilor și produselor medicale, condițiile de contractare, tarifele, drepturile și obligațiile părților sunt stabilite unitar prin contractul-cadru și prin normele sale de aplicare, aprobate anual prin hotărâre a Guvernului, respectiv prin ordin comun al ministrului sănătății și președintelui CNAS.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate are în subordine casele județene de asigurări de sănătate, Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, precum și Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, care sunt instituții publice, cu personalitate juridică, cu bugete proprii.

Conform datelor din contul de execuție centralizat întocmit de CNAS, execuția bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în perioada 2012-2014, precum și evoluția indicatorilor economico-financiar ai CNAS, se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

	Denumirea indicatorului	Realizat 2012	Realizat 2013	Realizat 2014	Grad de realizare 2014/2013 (%)	Grad de realizare 2014/2012 (%)
0	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4/2*100$
I.	VENITURI TOTALE	19.049	23.090	22.868	99,04	120,05
II.	CHELTUIELI TOTALE	19.459	23.090	22.868	99,04	117,52
III.	EXCEDENT/DEFICIT	-410	0	0	-	0

Observațiile Curții de Conturi:

au fost efectuate plăți cu încălcarea cadrului legal, estimate la 16.488 mii lei, constând, în principal, în validarea și decontarea nelegală a:

- serviciilor de asistență spitalicească-internare de zi, pentru persoane care figurau în aceeași perioadă în internare continuă în cadrul altor unități sanitare, în sumă de 847 mii lei;
- unor servicii raportate de furnizorii de servicii medicale, precum și a unor prescripții de medicamente eliberate de către furnizorii de produse farmaceutice pe numele unor persoane decedate, în sumă de 693 mii lei;
- serviciilor medicale raportate de ambulatoriile de specialitate (paraclinice și clinice), de medici de familie, precum și decontarea unor prescripții medicale emise pentru pacienții internați în aceeași perioadă în spitale în regim de spitalizare continuă, în sumă de 1.565 mii lei;
- unor prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor, unor persoane care nu se încadrau în categoria "pensionari cu venituri numai din pensii de până la 700 lei/lună", în sumă de 1.305 mii lei;
- unor prescripții medicale cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor, în sumă de 9.038 mii lei, pentru asigurații veterani, în condițiile în care persoanele respective nu dețineau această calitate conform prevederilor legale, respectiv nu figurează în baza de date a veteranilor, furnizată de Casa Națională de Pensii Publice;
- unor servicii medicale în asistența medicală de specialitate din ambulatoriu, pentru specialitățile paraclinice, la tarife peste nivelul prevăzut în actele normative în vigoare, în sumă de 420 mii lei;
- unor prescripții medicale, în sumă de 566 mii lei, emise de către alți medici decât cei prevăzuți în protocoalele terapeutice.

referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului FNUASS, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora, s-au constatat următoarele tipuri de abateri:

- între drepturile de încasat din contribuțiile de asigurări sociale de sănătate, raportate de casele județene de asigurări de sănătate și centralizate de CNAS, prin contul de execuție, în sumă de 7.447.279 mii lei și drepturile de încasat confirmate de unitățile teritoriale ale ANAF, în sumă de 7.031.093 mii lei, la data de 31.12.2014, exista o diferență în plus de 416.186 mii lei, care provine de la un număr de 24 de case de asigurări, ceea ce denotă faptul că între aceste instituții nu s-au efectuat punctaje la finele anului, în vederea stabilirii situației reale a acestor contribuții;
- trei case județene de asigurări de sănătate au corectat creanțe din contribuții de asigurări sociale de sănătate, în sumă de 59.444 mii lei, prin stornarea acestora din evidența contabilă, fără documente justificative legale, fără să cunoască în analitic ce reprezintă aceste sume stornate și, nu în ultimul rând, fără o clarificare a neconcordanțelor stabilite între evidențele CJAS și evidențele Direcției Generale a Finanțelor Publice (DGFP), ci doar pe baza unor solduri nefundamentate, transmise de către DGFP;
- CNAS nu a întreprins niciun demers în vederea stabilirii situației reale, pe vechime, a drepturilor de încasat din contribuții de asigurări sociale de sănătate datorate de angajatori și asigurați, înregistrate în evidența contabilă a CNAS, corelate cu cele raportate de către ANAF.

Această abatere a fost constatată și cu ocazia efectuării misiunii de audit financiar la CNAS în anul 2013, în urma căreia a fost emisă Decizia Curții de Conturi nr.15/2013, măsura fiind contestată de CNAS, însă, potrivit Sentinței civile nr. 1045/28.03.2014 a Curții de Apel București, instanța a respins acțiunea formulată de reclamanta CNAS în contradictoriu cu pârâta Curtea de Conturi a României, la momentul elaborării prezentului raport dosarul aflându-se în recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție a României.

cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au identificat următoarele abateri:

- nu au fost cuantificate și înregistrate în evidențele tehnico-operative și contabile ale caselor județene de asigurări de sănătate creanțe în valoare estimată la 43.315 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor medicale acordate pacienților internați în cazurile de agresiune/vătămare corporală sau accidente rutiere, care au fost decontate inițial furnizorilor de servicii medicale, dar care nu au fost recuperate ulterior de la aceștia;
- nu au fost evidențiate în contabilitate și raportate în situațiile financiare, concediile medicale în sumă estimată la 64.726 mii lei, pentru care angajatorii au depus cereri de recuperare a acestora de la FNUASS, abatere care persistă;
- neînregistrarea în evidența contabilă a debitelor consemnate de către compartimentul de control al instituției privind acordarea de compensații de 40% la medicamentele eliberate pensionarilor și sumele aferente unor servicii medicale prestate cetățenilor români în țări din Uniunea Europeană, în baza cardurilor europene de sănătate, în sumă estimată la 1.451 mii lei;

- neînregistrarea în evidența contabilă a sumei estimate la 203 mii lei, reprezentând cheltuieli de spitalizare aferente prestațiilor medicale de care au beneficiat cetățenii străini în România, pe baza documentelor internaționale stabilite de comun acord prin protocoalele încheiate în domeniul sănătății, în vederea recuperării.

Recomandări:

- ✓ monitorizarea și controlul modului de aplicare de către CJAS a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii în cadrul contractelor încheiate de către acestea cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice; stabilirea întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora și perceperea de dobânzi și penalități de întârziere aplicabile pentru veniturile bugetare;
- ✓ clarificarea situației veniturilor din drepturile constatate de încasat (inclusiv a celor stornate din evidențele contabile fără documente justificative legale), structurarea în funcție de vechime astfel încât acestea să fie raportate real și exact în contul de execuție, identificarea situațiilor în care drepturile de încasat s-au prescris și luarea măsurilor legale în consecință, după caz;
- ✓ efectuarea de punctaje a drepturilor constatate de încasat din contribuții la FNUASS, înregistrate în evidența contabilă a CNAS, cu cele raportate de către ANAF;
- ✓ elaborarea și implementarea unei reglementări specifice și unitare care să stabilească responsabilități concrete privind modul, formatul și periodicitatea cu care informațiile privind contribuțiile de asigurări de sănătate se gestionează și se transmit între ANAF și CJAS;
- ✓ evidențierea și urmărirea, în vederea încasării, a sumelor decontate către unitățile de asistență medicală și recuperate de la acestea pe măsura încasării de la persoanele vinovate, pentru pacienții internați în urma unor accidente rutiere, agresiuni și vătămări corporale, precum și înregistrarea corespunzătoare în evidența financiar-contabilă;
- ✓ CNAS va coordona:
 - activitatea privind înregistrarea în contabilitate a creanțelor de încasat, reprezentând contravaloarea serviciilor medicale acordate pacienților internați în cazurile de agresiune/vătămare corporală sau accidente rutiere, decontate inițial furnizorilor de servicii medicale, dar nerecuperate ulterior și va dispune măsuri de încasare a acestora;
 - activitatea privind înregistrarea în contabilitate a obligațiilor de plată în curs de clarificare, reprezentând cereri depuse de angajator pentru recuperarea sumelor plătite salariaților, care au fost mai mari decât contribuția constituită cu această destinație și neanalizate în termenul legal și va urmări modul de decontare a acestora;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă sintetică și analitică, a sumelor constatate de compartimentele de control, reprezentând contravaloarea compensată cu 40% a prețului de referință al medicamentelor de care au beneficiat persoanele cu pensii de până la 700 lei și care au realizat și alte venituri, precum și a serviciilor medicale prestate cetățenilor români în țări din Uniunea Europeană, în baza cardurilor europene de sănătate;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a creanțelor de încasat pentru serviciul medical acordat asiguraților străini pe teritoriul României, potrivit prevederilor Ordinului Președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 729/2009 *pentru aprobarea Normelor Metodologice privind rambursarea și recuperarea cheltuielilor reprezentând asistența medicală acordată în baza documentelor internaționale cu prevederi în domeniul sănătății la care România este parte.*

Auditul performanței

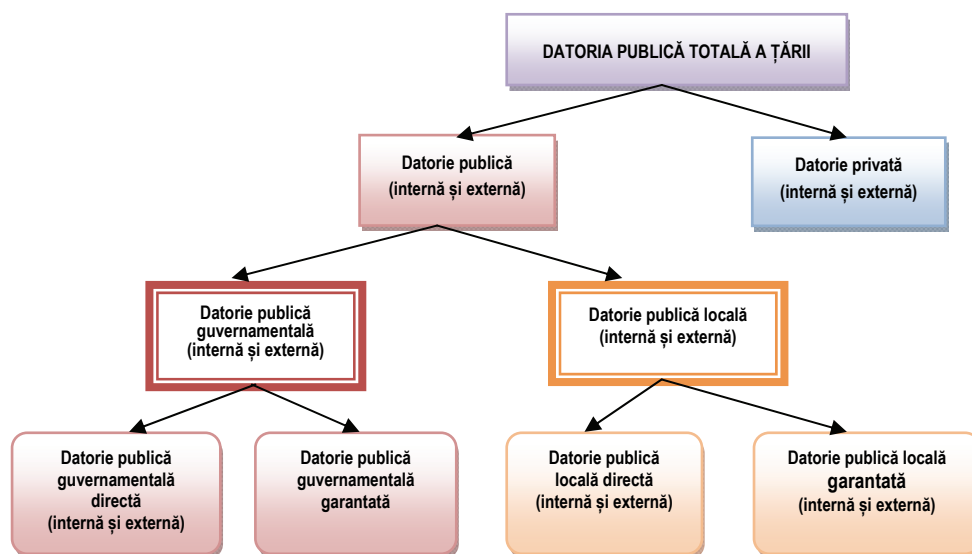
Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluând independent economicitatea, eficiența și eficacitatea cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite. Acest capitol este structurat pornind de la temele de audit al performanței efectuate în anul 2015, în cadrul cărora sunt prezentate: entitățile auditate, obiectivele auditului, precum și principalele concluzii și recomandări formulate. Rapoartele de audit al performanței au fost aprobate de Plenul Curții de Conturi și transmise Parlamentului și altor părți interesate și sunt publicate pe site-ul instituției www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

2.1. Evaluarea managementului datoriei publice în perioada 2012-2014 la Ministerul Finanțelor Publice (MFP)

Conform reglementărilor legale în vigoare, Ministerul Finanțelor Publice asigură elaborarea strategiei în domeniul datoriei publice și funcția de administrare a datoriei publice, fiind singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, directe și garantate, în lei și valută.

Datoria totală a României este formată din datoria publică (internă și externă) și datoria privată (internă și externă).

Schematic, datoria totală a României pe elementele sale componente poate fi ilustrată astfel:

Obiectivul general al auditului a constat în evaluarea modului de administrare și gestionare a datoriei publice, de către MFP, prin prisma analizării sustenabilității acesteia, așa cum stabilesc liniile directoare cu privire la managementul datoriei publice, revizuite, elaborate de către Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială, în martie 2014.

În scopul atingerii obiectivului general au fost stabilite obiective specifice privind:

- ☑ evaluarea structurii portofoliului de datorie publică (structura portofoliului datoriei publice în funcție de monedă, rata dobânzii, maturitate, graficul de amortizare);
- ☑ evaluarea sustenabilității datoriei publice, în interrelație cu sustenabilitatea politicilor fiscale;
- ☑ evaluarea politicilor de finanțare la nivel guvernamental.

Urmărind obiectivele specifice, s-au concluzionat următoarele:

Cu privire la analiza datoriei publice

- ⇒ datoria publică a României a manifestat o tendință de creștere continuă, ajungând la o valoare de 295.579 milioane lei (65.947 milioane euro), la 31.12.2014, față de nivelul de 240.843 milioane lei (54.382 milioane euro), înregistrat la 31.12.2012;
- ⇒ evaluând datoria publică exprimată în euro pe locuitor se constată o creștere semnificativă, de la 2.706 euro/locuitor, cât se înregistra la data de 31.12.2012, la 3.314 euro/locuitor, la data de 31.12.2014, ceea ce indică faptul că și ritmul de îndatorare a țării a înregistrat o tendință crescătoare. În context, analizând câștigul salarial mediu net, comparativ cu nivelul datoriei publice, la nivelul mediu al cursului euro, se observă că, pentru o persoană care în anul 2012 avea un câștig net salarial lunar de 1.507 lei, plata datoriei publice/locuitor reprezenta 1.005 lei, respectiv 66,7% din acesta, în anul 2014 crescând la 73,9% din câștigul net lunar;

- ⇒ cu toate că raportul dintre datoria publică guvernamentală și produsul intern brut se situează cu mult sub pragul de alertă, de 60% (prevăzut în tratatul de la Maastricht – Tratatul Uniunii Europene publicat în Jurnalul Oficial C191/29.07.1992), apreciem că, în condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice guvernamentale care devansează ritmul de creștere al economiei, riscul de solvabilitate va crește;
- ⇒ analiza indicatorului reprezentat de raportul între soldul datoriei publice, rămasă de rambursat la sfârșitul anului și exportul de bunuri și servicii, din anul financiar respectiv, măsoară sustenabilitatea datoriei publice, iar creșterea datoriei publice într-un ritm mai alert decât a veniturilor din exportul de bunuri și servicii, așa cum s-a întâmplat în perioada supusă auditului, indică faptul că s-ar putea înregistra probleme în ceea ce privește onorarea la scadență a obligațiilor de plată, deci scăderea capacității de rambursare și creșterea riscului de solvabilitate;
- ⇒ pe parcursul perioadei analizate, cea mai mare pondere în totalul datoriei publice, de aproximativ 55,1%, a avut-o datoria publică internă, statul român apelând în proporție mai mare la resursele de pe piața internă, mai ales prin emisiuni de obligațiuni de tip benchmark, cu maturitate pe termen mediu și lung;
- ⇒ în perioada analizată, datoria publică guvernamentală a României a crescut de aproximativ 1,24 ori, de la 226.842 milioane lei, în anul 2012, la 280.931 milioane lei în anul 2014, ponderea cea mai mare fiind deținută de obligațiile financiare datorate creditorilor de pe piața internă;
- ⇒ datoria publică guvernamentală internă a crescut cu 21,18% la sfârșitul anului 2013 față de sfârșitul anului 2012 și cu 9,62%, la sfârșitul anului 2014 față de sfârșitul anului 2013;
- ⇒ în totalul datoriei publice guvernamentale externe, datoria publică guvernamentală externă directă a constituit componenta reprezentativă, înregistrând o creștere de volum, de la 21.964 milioane euro, în anul 2012, la 28.233 milioane euro, în anul 2014. Între 2012 și 2014, datoria publică guvernamentală externă directă a înregistrat ponderi variind între 94,2% și 96,4% din totalul datoriei publice guvernamentale externe;
- ⇒ în perioada 2012-2014, ponderea datoriei publice locale în total datorie publică a fost de 5,8% în anul 2012 și de 5% în anul 2014, având o evoluție fluctuantă, crescând de la valoarea de 14.001 milioane lei (3.161 milioane euro), înregistrată la nivelul anului 2012, la valoarea de 14.971 milioane lei (3.338 milioane euro), înregistrată la nivelul anului 2013, pentru ca la data de 31.12.2014 să scadă la valoarea de 14.648 milioane lei (3.268 milioane euro).

Cu privire la analiza serviciului datoriei publice

- ⇒ în perioada 2012-2014, România a achitat un serviciu al datoriei publice în sumă totală de 194.946 milioane lei (43.913 milioane euro), cu o medie anuală de 64.982 milioane lei (14.638 milioane euro);
- ⇒ în perioada considerată, costurile anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală au avut o dinamică descendentă, atingând cel mai mic nivel în anul 2014, respectiv 9.847 milioane lei. Chiar dacă scăderea costurilor aferente datoriei publice guvernamentale a avut o influență financiară pozitivă asupra poziției fiscale a statului, pentru anul 2014, trebuie avut în vedere faptul că datoria publică guvernamentală a crescut în perioada analizată, ceea ce ar putea determina influențe negative în anii următori;
- ⇒ în perioada 2012-2014, România a achitat un serviciu al datoriei publice locale în sumă totală de 6.998 milioane lei, cu o medie anuală de 2.333 milioane lei. Cel mai mare nivel al serviciului datoriei publice locale a fost atins în anul 2013, când acesta a ajuns la valoarea de 2.569 milioane lei.

Cu privire la contractarea împrumuturilor de către Guvernul României, prin MFP

- în perioada 2012-2014, Guvernul României, prin MFP, a contractat două împrumuturi de la Banca Europeană de Investiții (BEI), în sumă totală de 498 milioane euro, pentru finanțarea de proiecte și anume: Proiectul „Centrala Electrică Paroșeni” (Legea nr. 121/2012) și Proiectul de modernizare a metroului din București – etapa a V-a, magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, tronsonul Universitate-Pantelimon (Legea nr. 33/2013);
- pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice/datoriei publice guvernamentale, în aceeași perioadă, MFP a contractat de la organisme financiare internaționale – BIRD un număr de cinci împrumuturi, în sumă totală de 2.570 milioane euro, după cum urmează:
 - împrumutul în valoare de 500 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului privind modernizarea sistemului de asistență socială (Legea nr. 68/2012);
 - împrumutul în valoare de 1.000 milioane euro, acordat pentru politici de dezvoltare, cu opțiune de amânare a tragerii (OUG nr. 51/2012);
 - împrumutul în valoare de 70 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului de modernizare a administrației fiscale (Legea nr. 212/2013);
 - împrumutul în valoare de 250 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului privind reforma sectorului sanitar, îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar (Legea nr. 179/2014);
 - împrumutul în valoare de 750 milioane euro, acordat pentru finanțarea Proiectului privind Primul împrumut pentru politici de dezvoltare privind eficientizarea finanțelor publice și creșterea economică (Legea nr. 180/2014).

Cu privire la constituirea și utilizarea sumelor din rezerva financiară/buffer-ul financiar la dispoziția Trezoreriei Statului

În perioada analizată din rezerva financiară la dispoziția Trezoreriei Statului s-au utilizat sume pentru:

- finanțarea deficitului bugetului de stat în sumă totală de 4.859 milioane euro și 20 milioane USD;
- refinanțarea datoriei publice în sumă totală de 6.607 milioane euro și 697 milioane USD;
- plăți aferente ratelor de capital/răscumpărări titluri de stat, de 1.313 milioane euro și 1.539 milioane USD.

O concluzie a auditului a fost necesitatea identificării și a altor surse pentru finanțarea deficitului bugetului de stat, la nivelul MFP, în afara bufferul-ui creat pentru îmbunătățirea modului de gestiune și a profilului de maturitate al datoriei publice.

Cu privire la finanțarea deficitului bugetului de stat

Finanțarea deficitului bugetului de stat cumulat, în sumă de 127.006 milioane lei, s-a asigurat prin contractarea de împrumuturi de stat, în proporție de 86,1%, de pe piața internă și doar de 13,9% din surse externe.

De remarcat faptul că deficitul cumulat al bugetului de stat a înregistrat o evoluție descendentă, de la o valoare absolută de 50.754 milioane lei, în anul 2012, la o valoare absolută de 40.571 milioane lei, în anul 2014, în timp ce ponderea volumului deficitului susținut temporar de disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului a cunoscut o evoluție ascendentă, de la 31,9%, în anul 2012 la 53,6% în anul 2013 și la 61,5%, în anul 2014.

Cu privire la constituirea și utilizarea fondului de risc

În perioada 2012-2014, la nivelul MFP s-a constituit *Fondul de risc* în vederea acoperirii riscurilor financiare care decurg din garanțiile de stat, precum și din subîmprumuturi, în sumă totală de 316 milioane lei, plățile efectuate fiind în sumă totală de 201 milioane lei.

În aceeași perioadă, prin acte normative emise de Guvern și aprobate prin lege s-au anulat datorii ale unor operatori economici la fondul de risc, în sumă totală de 3.167 milioane lei, din care 1.830 milioane lei reprezintă majorări de întârziere.

Cu privire la împrumuturile contractate de Ministerul Finanțelor Publice și subîmprumutate ordonatorilor principali de credite

La data de 31.12.2014 se afla în curs de implementare un număr de 31 de proiecte, finanțate din împrumuturi contractate de MFP de la instituții financiare internaționale și bănci comerciale, subîmprumutate ordonatorilor principali de credite (unități ale administrației publice centrale și unități administrativ-teritoriale), cu un grad mediu de utilizare de 64,6%.

Din suma totală de 4.958 milioane euro, reprezentând împrumuturi externe contractate de către MFP pentru finanțarea de proiecte, mai mult de jumătate, respectiv împrumuturi în sumă de 3.076 milioane euro (62,04%), a fost orientată către finanțarea proiectelor implementate de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, prin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și, ulterior, prin Secretariatul General al Guvernului.

Cu privire la strategiile de administrare a datoriei publice guvernamentale

Strategiile de administrare a datoriei publice guvernamentale au stabilit obiective privind administrarea datoriei publice guvernamentale, care, în perioada 2012-2014, au avut în vedere, în principal, asigurarea necesarului de finanțare guvernamentală și a obligațiilor de plată, în condițiile minimizării costurilor pe termen mediu și lung, limitarea riscurilor aferente portofoliului de datorie publică guvernamentală, precum și dezvoltarea pieței titlurilor de stat, obiectivul țintă „pentru administrarea riscului valutar” constituindu-l: „menținerea ponderii datoriei denominate în moneda națională, din total datorie publică guvernamentală, de minimum 40%, respectiv între 35% (minim) și 50%”. În anul 2013, ponderea datoriei denominate în lei în total datorie publică guvernamentală s-a situat sub limita de 40% din total portofoliu, ca urmare a contractării de datorie în valută din surse externe, respectiv emisiuni de obligațiuni pe piețele internaționale de capital, dar și a tragerii primei tranșe (...) din împrumutul BIRD DPL DDO.

Cu privire la alte aspecte privind gestionarea și administrarea împrumuturilor contractate de Ministerul Finanțelor Publice

În vederea menținerii stabilității economice, în contextul crizei financiare globale și pentru a preveni apariția de blocaje care ar putea afecta echilibrele macroeconomice, Guvernul României, prin OUG nr. 99/2009, aprobată prin Legea nr. 37/2010 a ratificat Aranjamentul stand-by dintre România și Fondul Monetar Internațional, convenit prin Scrisoarea de intenție transmisă de autoritățile române și semnată la București la 24 aprilie 2009, cât și prin Decizia Consiliului Director al Fondului Monetar Internațional din 4 mai 2009, în baza căruia s-a acordat un împrumut în valoare de 11.443.000.000 DST.

Beneficiarul împrumutului a fost România, prin Banca Națională a României, pentru suma de 9.496.500.000 DST și prin Ministerul Finanțelor Publice, pentru suma de 1.946.500.000 DST.

Pentru rambursarea sumei, având ca sursă împrumuturi externe, MFP a utilizat sume din alte împrumuturi negociate și acordate României pentru finanțarea de proiecte și nu pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice/datoriei publice guvernamentale.

În acest context, data de finalizare a proiectelor aferente unui număr de 21 de împrumuturi a fost prelungită succesiv, astfel că, până la data de 31.12.2014, a fost finalizat doar un număr de 4 proiecte, iar pentru un număr de 5 proiecte nu a mai fost prelungită data limită de tragere, sumele netrase fiind anulate, concluzionând că, necorelând tragerile din împrumuturile contractate și subîmprumutate cu alocarea fondurilor de la bugetul de stat, pentru realizarea proiectelor, în fapt, MFP nu monitorizează realizarea fizică a proiectelor și nu corelează alocarea fondurilor (buget de stat și împrumut), în funcție de realizarea proiectului.

Recomandări:

► la nivel guvernamental:

- ✓ aplicarea de măsuri concrete în sensul reducerii cheltuielilor publice și stimulării creșterii economice, pentru a contracara efectele negative ale creșterii datoriei publice;
- ✓ aplicarea de măsuri privind politicile adecvate pentru abordarea sustenabilității finanțelor publice, având în vedere strategia de ansamblu a Uniunii Europene, focalizată pe cele 3 componente: reducerea datoriei publice, creșterea productivității și a ocupării forței de muncă și reformarea sistemelor de pensii și de îngrijire;
- ✓ îndeplinirea obiectivului pe termen mediu privind deficitul structural (1% din PIB), în anul 2015, corespunzător Tratatului privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul Uniunii Monetare și Economice, semnat de România în martie 2012.

► la nivelul Ministerului Finanțelor Publice:

- ✓ realizarea unor obiective bugetare pe termen mediu, prin care să se asigure o tendință descendentă pentru datoria pu-

- blică, prin respectarea cu strictețe a regulilor de politică bugetară;
- ✓ plafonarea nivelului datoriei publice la ponderi de sub 40% din Produsul Intern Brut (PIB), în vederea asigurării unui nivel sustenabil al datoriei publice, pe termen mediu și lung;
 - ✓ emiterea de titluri de stat adresate populației, în scopul lărgirii bazei de investitori, susținerii pieței titlurilor de stat și promovării comportamentului de economisire pe termen lung;
 - ✓ extinderea maturității titlurilor de stat, emitând, pe lângă certificate de trezorerie, și obligațiuni de stat, cu scadențe de până la 15 ani și chiar cu scadențe mai lungi, având în vedere evoluția fondurilor de pensii, cu un rol important în dezvoltarea pieței titlurilor de stat, potențialul încă neexploatat, oferit de fondurile private de pensii facultative;
 - ✓ extinderea bazei de investitori pe piața locală a titlurilor de stat, prin creșterea ponderii investitorilor nerezidenți și non-bancari, pentru atingerea obiectivului privind dezvoltarea pieței locale a titlurilor de stat, dat fiind rolul pe care aceștia îl pot avea în atenuarea șocurilor externe, precum și în asigurarea unei cereri susținute pentru titlurile de stat;
 - ✓ asumarea unui rol pro-activ, în calitate de unic administrator al datoriei publice guvernamentale, în procesul de implementare a proiectelor finanțate din împrumuturi, contractate de la instituții financiare internaționale și bănci comerciale, ținând cont de faptul că reformele structurale, în sectoarele economice cheie, vor continua să fie finanțate din împrumuturi;
 - ✓ corelarea tragerilor din împrumuturile contractate de MFP și subîmprumutate beneficiarilor, cu alocarea fondurilor de la bugetul de stat pentru realizarea proiectelor;
 - ✓ limitarea contractării de împrumuturi interne și externe, cu scopul finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice și a finanțării temporare din împrumuturi, din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului;
 - ✓ realizarea unor proiecții multianuale, pe elementele componente ale portofoliului datoriei publice, în scopul analizării impactului costurilor asociate asupra poziției fiscale a statului;
 - ✓ identificarea posibilităților concrete și posibile de recuperare a sumelor plătite de către Ministerul Finanțelor Publice (în calitate de garant), reprezentând obligații financiare neachitate ale operatorilor economici subîmprumutați sau garantați de stat, ca urmare a lipsei disponibilităților financiare proprii, la scadență;
 - ✓ reformularea definițiilor datoriei publice interne și externe, având în vedere că metodologia UE (SEC95), precum și cea a FMI (MGFS2006) utilizează pentru structura datoriei criteriul rezidenței creditorului și nu al valutei în care este denominată datoria.

2.2. Auditul performanței programelor finanțate de la bugetul de stat (prin bugetul Ministerului Economiei) pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, al celui cooperatist, pe perioada 2011-2013

Aplicarea programelor de guvernare în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, mediului de afaceri și turismului, în perioada 2011-2013, s-a realizat prin intermediul:

- *Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, în perioada 2011-2012;*
- *Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, în anul 2013.*

În perioada auditată s-a derulat un număr de 7 programe pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, finanțate de la bugetul de stat, după cum urmează:

➤ **Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START**

Obiectivul programului îl constituie stimularea înființării de noi întreprinderi mici și mijlocii, îmbunătățirea performanțelor economice ale celor existente, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale întreprinzătorilor în scopul implicării acestora în structuri economice private.

➤ **Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață**

Obiectivul principal al acestui program îl constituie sprijinirea operatorilor economici, societăți comerciale și societăți cooperative, prin facilitarea accesului la finanțare pentru achiziționarea de mașini, utilaje, instalații de lucru, aparate și instalații de măsurare, control și reglare în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și tehnice ale acestora, urmărind adaptarea la cerințele determinate de statutul României ca stat membru al Uniunii Europene, prin creșterea nivelului de competitivitate, crearea și menținerea locurilor de muncă, sporirea protecției consumatorilor și securității alimentare.

➤ **Programul pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii tineri**

Obiectivul programului l-a constituit stimularea înființării de noi microîntreprinderi, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor în scopul implicării acestora în structuri economice private.

➤ **Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri**

Obiectivul programului a fost încurajarea demarării unor afaceri, dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii ca mijloc de a genera noi locuri de muncă, de a atrage investiții străine și de a îmbunătăți situația economică în zonele țintă, de a dezvolta o infrastructură de afaceri, capabilă să facă față presiunilor concurențiale, de a favoriza accesul IMM incubate la informații, servicii de consultanță profesională, asistență de management, alocații financiare nerambursabile, precum și la servicii juridice, utilități și echipamente specifice, în scopul de a le transforma în IMM-uri competitive și de sine stătătoare.

➤ **Programul Mihail Kogălniceanu pentru întreprinderi mici și mijlocii**

Obiectivul programului îl constituie acordarea următoarelor facilități IMM-urilor eligibile:

- linie de credit, în valoare maximă de 125 mii lei/IMM/an (2011-2012) și 400 mii lei/IMM/an (2012-2013);
- subvenționare parțială/totală a dobânzilor;
- garantarea creditului de către stat, pentru creditele acordate de instituțiile de credit.

➤ **Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului**

Obiectivul programului îl constituie stimularea dezvoltării meșteșugurilor și a micii industrii din România, a întăririi clasei de mici meșteșugari și artizani, care își desfășoară activitatea individual sau organizat, prin intermediul asociațiilor ori al altor organizații, în special în localitățile rurale, dar și în cele urbane, protejarea meseriilor care presupun, în practicarea lor, un număr mare de operații executate manual și relansarea serviciilor și a produselor realizate de aceștia, în special a celor cu specific tradițional, inclusiv obiecte de artă populară și artizanat, promovarea acestor produse și servicii pe piețele naționale și internaționale, precum și creșterea numărului de locuri de muncă prin implicarea în astfel de activități a tuturor categoriilor economico-sociale (tineri, femei, persoane cu nevoi speciale, șomeri etc.) în toate zonele țării.

În anul 2013, programul a avut drept obiective specifice organizarea Târgului Național pentru Artizanat și Meșteșuguri 2013, susținerea micilor meșteșugari în promovarea produselor proprii și conservarea și stimularea promovării mai largi a tradițiilor autohtone.

➤ **Programul național pentru dezvoltarea culturii antreprenoriale în rândul femeilor manager din sectorul IMM**

În perioada 2011-2012, obiectivul programului l-a constituit promovarea unui sistem de informare și instruire, care să faciliteze mobilitatea femeilor pe piața forței de muncă și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale acestora în scopul implicării lor în structuri economice private, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existente la nivel local.

La nivelul anului 2013, obiectivul programului l-a constituit stimularea și sprijinirea demarării și dezvoltării structurilor economice private, înființate de către femei, prin facilitarea accesului acestora la finanțare, creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare și facilitarea accesului femeilor antreprenor la sursele de finanțare, în contextul problemelor legate de menținerea echilibrului dintre obligațiile familiale și cele profesionale și al prejudecăților existente la nivel local.

Obiectivul principal al programelor finanțate de la bugetul de stat, în perioada 2011-2013, a constat în susținerea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, **obiectiv atins doar parțial**, cauzele și consecințele rezultând din evaluarea obiectivelor specifice, în sensul că:

- lipsa unei strategii naționale privind susținerea și dezvoltarea IMM-urilor, prin care să se pună în aplicare programele de guvernare în acest domeniu, nu oferă garanția implementării acestora;
- fundamentarea bugetului alocat programelor derulate prin DIMMMAT nu a avut în vedere principalele nevoi ale IMM-urilor;
- entitatea a suferit modificări structurale din punct de vedere al modului de organizare și din punct de vedere al subordonării, generând incoerență și lipsă de continuitate în ceea ce privește politicile, procedurile și regulile de derulare a proiectelor și programelor destinate dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și al celui cooperatist;
- structurile cu atribuții de organizare și realizare a implementării tehnice și financiare a proiectelor și programelor, la nivel național și local, s-au confruntat cu lipsa acută de personal, cu o migrație accentuată a acestuia, ceea ce a condus la neasigurarea continuității în ceea ce privește urmărirea permanentă a derulării programelor;
- procedurile/ghidurile de implementare a programelor, derulate la nivelul DIMMMAT, prezintă imperfecțiuni în ceea ce privește criteriile de evaluare stabilite, unele restricționând parțial accesul IMM-urilor la finanțare, cu efect direct asupra eficienței utilizării fondurilor publice de către entitate, înregistrându-se credite bugetare neutilizate în fiecare an al perioadei verificate;
- în condițiile unui număr foarte mare de solicitări de finanțare ale IMM-urilor (proiecte depuse, în cadrul a 4 programe), numărul proiectelor finanțate efectiv a fost redus (aproximativ 30% din proiectele depuse de solicitanți);
- aprobarea și acordarea de alocații financiare pentru aceleași IMM-uri, în cadrul mai multor programe derulate, fapt care a condus la realizarea unui grad scăzut de eficiență, neasigurând nici condițiile necesare dezvoltării unitare a sectoarelor de activitate ale economiei, prin finanțarea, cu precădere, a sectoarelor comerț și servicii în detrimentul sectoarelor industrie și construcții;
- lipsa monitorizării indicatorilor privind rezultatele IMM-urilor beneficiare ale ajutoarelor de minimis a condus la imposibilitatea evaluării eficienței și eficacității programelor implementate de DIMMMAT, cât și a atingerii scopului final al programelor de finanțare;
- rezultatele obținute de IMM-urile care au primit finanțare prin intermediul programelor derulate, nu au fost, în toate cazurile, la nivelul celor estimate la data solicitării finanțării, nefiind respectate criteriile pe baza cărora au fost atribuite contractele de finanțare;
- programul Mihail Kogălniceanu pentru IMM-uri, prezentat ca un program de succes și care a constituit un sprijin real pentru 2.653 de IMM-uri, a fost desființat în anul 2013.

Recomandări:

- ✓ demararea unor dezbateri publice privind prioritățile de finanțare al IMM-urilor, plecând de la discutarea principalelor rezultate și dificultăți întâmpinate în perioadele precedente;
- ✓ implicarea, în cadrul dezbaterilor, a beneficiarilor direcți ai programelor, IMM-uri și mai puțin intermediarii acestora, firme de consultanță sau instituții de credit (bănci), astfel încât să fie identificate, în mod real, nevoile de finanțare ale acestora;
- ✓ fundamentarea necesarului de fonduri publice destinate programelor derulate prin DIMMMAT, pe baza principalelor nevoi ale IMM-urilor;
- ✓ asigurarea, pe cât posibil, a stabilității, în sensul de a nu se mai efectua reorganizări structurale, care, în fapt, nu conduc decât la dezorientarea salariaților, la diminuarea calității activității desfășurate de aceștia și la neutilizarea eficientă a fondurilor publice;

- ✓ reconsiderarea criteriilor de evaluare, creând posibilitatea ca firmele să poată întocmi documentația solicitată fără a fi necesară colaborarea cu firmele de consultanță, fondurile cheltuite cu decontarea serviciilor acestora urmând a fi folosite pentru dezvoltarea afacerilor;
- ✓ simplificarea procedurilor/ghidurilor de implementare, astfel încât să fie ușor accesibile IMM-urilor și să nu mai fie nevoie de apelarea la servicii de consultanță în vederea întocmirii documentației necesare obținerii finanțării nerambursabile;
- ✓ analizarea posibilității de organizare a unor seminarii de pregătire în vederea întocmirii documentației necesare pentru solicitarea de sprijin financiar de la bugetul de stat, pentru a veni în sprijinul IMM-urilor;
- ✓ elaborarea unor criterii de evaluare prin indicatori asumați de beneficiar, care să stea la baza contractului de finanțare (clauze în contract), obligatorii pe parcursul proiectului, cât și în perioada de monitorizare (3 ani);
- ✓ restricționarea posibilității de accesare a finanțării pe mai multe programe, de către același IMM sau asociat în cadrul mai multor IMM-uri, precum și a posibilității de accesare de un IMM sau asociat în cadrul mai multor IMM-uri, a mai multor finanțări, în cadrul aceluiași program;
- ✓ stabilirea de indicatori de performanță specifici fiecărui program și includerea acestora în cadrul obligațiilor asumate de beneficiari prin contractele de finanțare;
- ✓ analizarea procedurilor/ghidurilor de implementare a programelor derulate și introducerea de criterii de eligibilitate care să permită accesul unui număr cât mai mare de IMM-uri la alocații financiare nerambursabile din fonduri de la bugetul de stat, în sensul restricționării accesului la mai mult de o finanțare;
- ✓ repartizarea alocațiilor bugetare, în mod echilibrat, între regiuni, pe fiecare program și organizarea mai multor sesiuni de depunere a proiectelor, astfel încât fondurile nealocate în cadrul unei sesiuni să fie ulterior repartizate pe alte regiuni de dezvoltare;
- ✓ implementarea unor programe care să susțină dezvoltarea sectoarelor care pot conduce la crearea de valoare adăugată și noi locuri de muncă, incluzând și orientarea finanțării către întreprinderile mijlocii, care au o stabilitate financiară mai ridicată, dar și potențial de creștere mai ridicat;
- ✓ lansarea și evaluarea anuală a programelor într-un termen cât mai scurt, astfel încât fondurile bugetare să poată fi folosite în anul bugetar pentru care au fost aprobate;
- ✓ construirea unei culturi a controlului intern, incluzând și implicarea maximă a „managementului de vârf” în implementarea procedurilor;
- ✓ efectuarea de analize periodice privind execuția bugetară pentru fiecare program și redistribuirea alocațiilor bugetare între programe, astfel încât să se asigure o execuție cât mai mare a sumelor destinate susținerii și dezvoltării IMM-urilor;
- ✓ evidențierea obligațiilor de plată către IMM-urile beneficiare, ce rezidă din contractele de finanțare încheiate;
- ✓ în cadrul sprijinirii sectorului IMM-urilor din România apare necesitatea de a se regândi structura sistemului instituțional în vederea evitării suprapunerilor, a scindărilor în structurile organizatorice, a canalelor birocratice pentru schimbul de informații, dar și pentru depășirea obstacolelor generate de deficitul relativ de personal.

Concluzia generală:

Obiectivul general de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, nu a fost îndeplinit sub toate aspectele semnificative, având în vedere constatările și concluziile rezultate în urma misiunii de audit al performanței programelor finanțate de la bugetul de stat pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, derulate prin intermediul Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, în perioada 2011-2012, respectiv prin intermediul Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, în anul 2013.

Instituția auditată (AIPPIIM, respectiv DIMMAT) nu a demonstrat, în perioada 2011-2013, care au fost rezultatele obținute în raport cu obiectivele programelor destinate susținerii și dezvoltării IMM-urilor și nu există garanția faptului că fondurile publice au fost utilizate în totalitate cu respectarea principiilor bunei gestiuni financiare.

2.3. Auditul performanței proiectului „Serviciul Universal în sectorul comunicațiilor electronice” în contextul strategiei prevăzute prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea serviciului universal în sectorul comunicațiilor electronice”

Serviciul Universal a fost definit, conform Directivei europene 2002/22/CE, drept „un set minim de servicii de comunicații electronice disponibile, la cerere, pentru toți utilizatorii finali, la un preț acceptabil și la o calitate determinată, independent de situarea lor geografică într-un stat membru”.

În mod similar, în legislația națională (Legea nr. 304/2003 și actele normative subsecvente), Serviciul Universal a fost definit ca fiind „dreptul tuturor utilizatorilor finali de pe teritoriul României de a beneficia de serviciile din sfera serviciului universal, la un anumit nivel de calitate, indiferent de localizarea geografică și la tarife accesibile”.

Serviciile din sfera Serviciului Universal, la care se face referire în definiția sus-menționată, cuprind:

- furnizarea accesului la rețeaua publică de telefonie, la un punct fix;
- accesul la telefoanele publice cu plată;
- serviciul de informații privind abonații și punerea la dispoziție a registrelor abonaților.

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) reprezintă autoritatea publică ce exercită atribuții specifice în sfera „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”, în sensul că:

- desemnează furnizorii de „Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice” și impune obligații corespunzătoare în sarcina acestora;
- gestionează mecanismele de finanțare a obligațiilor legate de asigurarea Serviciului Universal, prevăzute de legislația specială;
- controlează îndeplinirea obligațiilor impuse furnizorilor de Serviciu Universal în temeiul prevederilor legislației speciale.

Obiectivul principal urmărit în cadrul misiunii de audit al performanței îl reprezintă aprecierea gradului de realizare a obiectivelor propuse prin „Documentul de politică și strategie privind implementarea Serviciului Universal în sectorul comunicațiilor electronice”, în perioada 2004-2014, coroborat cu eficiența, eficacitatea și economicitatea utilizării resurselor financiare, constituite și alocate pentru implementarea „Serviciului Universal”.

Ulterior anului 2011, odată cu retragerea calității de furnizor de Serviciu Universal societăților desemnate să asigure serviciul de informații privind abonații și registrul abonaților, Autoritatea nu a mai desfășurat activități aferente Serviciului Universal, considerând că nu se mai impune intervenția sa, ținând cont de evoluția pieței comunicațiilor electronice, după cum va fi prezentat mai jos.

În prezent, nu (mai) există furnizori desemnați pentru niciunul dintre serviciile incluse în sfera Serviciului Universal, din următoarele considerente:

- ⇒ atribuțiile Autorității, referitoare la asigurarea accesului și conectării, la un punct fix, la rețelele publice de comunicații electronice se referă, de fapt, la asigurarea posibilităților de comunicare pentru toți cetățenii, indiferent de zona în care aceștia locuiesc. În fapt, odată cu dezvoltarea serviciilor de telefonie mobilă, s-a înregistrat o tendință accentuată de reducere a interesului populației pentru telefonie fixă, aspect evidențiat de evoluția indicatorilor relevanți pentru piața națională de telefonie fixă, comparativ cu telefonie mobilă;
- ⇒ telefoanele publice cu plată nu mai prezintă interes pentru utilizatori, în principal ca urmare a extinderii pe scară largă a serviciilor de telefonie mobilă, aspect sesizat și în alte state ale Uniunii Europene;
- ⇒ prin intermediul unei decizii a președintelui ANCOM, emisă în anul 2011, au fost stabilite o serie de măsuri, destinate asigurării unor condiții echivalente de acces pentru persoanele cu dizabilități, ce pot fi impuse furnizorilor de Serviciu Universal, desemnați pentru celelalte servicii din sfera Serviciului Universal. Or, cum pentru celelalte domenii din sfera Serviciului Universal nu mai există furnizori desemnați, nu mai apare nici posibilitatea instituirii măsurilor în cauză. Mai mult, legislația aplicabilă Serviciului Universal, referitoare la accesul la serviciile de telefonie, vizează doar telefonie fixă, nu și pe cea mobilă;
- ⇒ acordarea subvențiilor pentru abonamentele telefonice (pentru telefonie fixă) s-a efectuat în anii 2004 și 2005, iar valoarea acestora a fost considerabilă, subvențiile reprezentând peste 50% din plățile efectuate din Fondul pentru Serviciul Universal.

Referitor la plățile efectuate din Fondul pentru Serviciul Universal, în perioada auditată se constată doar compensarea costurilor nete înregistrate și solicitate de furnizorii desemnați, care au instalat telecentre și de cei care au acordat subvenții pentru abonamentele telefonice.

Începând cu anul 2009, valoarea operațiunilor efectuate prin Fondul pentru Serviciul Universal s-a redus considerabil, limitându-se doar la încasări provenind din majorări și penalități aferente anilor precedenți, precum și la plăți reprezentând costul net compensat pentru unele telecentre, puse în funcțiune cu întârziere. În perioada 2013-2014 nu s-a efectuat nicio plată, dar nici nu s-au luat măsuri de încasare a creanțelor, în sumă de 4.854 mii lei la data de 31 decembrie 2014, deținute, în principal, de doi furnizori.

Recomandări:

- ✓ evaluarea permanentă a gradului de disponibilitate/utilitate a serviciilor incluse în sfera Serviciului Universal, prin intermediul unui set de indicatori relevanți, stabiliți de Autoritate împreună cu ministerul de resort și, în măsura în care se constată necesitatea, desemnarea unor noi furnizori de Serviciu Universal;
- ✓ analiza structurii serviciilor incluse în sfera actuală a Serviciului Universal, în scopul identificării unor posibilități reale și sustenabile pentru revizuirea acestora, prin prisma trinomului *cerere – necesitate – costuri implicate*, corelat cu evoluțiile domeniului de aplicare atât la nivel național, cât și european, precum și modificarea serviciilor cuprinse în sfera „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”, în concordanță cu rezultatele analizelor proprii și a revizuirii periodice a domeniului de aplicare a Serviciului Universal la nivel european;
- ✓ modificarea cadrului legal aplicabil Serviciului Universal, în situația identificării de noi servicii care să contribuie la eliminarea excluziunii sociale și care nu exced sfera de aplicare a „Serviciului Universal în domeniul comunicațiilor electronice”;
- ✓ evaluarea tuturor posibilităților de utilizare a sumelor existente în Fondul pentru Serviciul Universal, în limitele prevăzute de reglementările legale aplicabile;
- ✓ continuarea demersurilor pentru încasarea creanțelor de la furnizorii de Serviciu Universal în domeniul comunicațiilor electronice, inclusiv a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente, prin utilizarea tuturor modalităților de stingere a acestora, prevăzute de lege.

2.4. Performanța activității specifice desfășurate de către Societatea Comercială de Transport cu Metroul București «Metrorex SA», în perioada 2010-2015

Rețeaua de metrou a fost construită, echipată și dată în folosință etapizat, pe tronsoane, începând cu anul 1979, în prezent având următoarele caracteristici principale: 69,5 km cale dublă, 4 magistrale, 51 de stații, 4 depouri, parc în exploatare de 450 de vagoane. Cu toate că finanțarea activității de exploatare și de investiții a fost reglementată clar prin HG nr. 482/1999 privind înființarea

Metrorex, din venituri proprii și, în completare, din subvenție de la bugetul statului, pentru activitatea de exploatare, iar pentru investiții, în totalitate, de la bugetul statului și din surse externe, în realitate Metrorex s-a confruntat cu situații diferite de acest cadru reglementat, în sensul că: subvenția de la bugetul statului, pentru activitatea de exploatare, nu s-a situat la nivelul necesarului fundamentat și nu a avut un caracter predictiv; alocațiile pentru proiectele de investiții au fost, în mod constant, la un nivel precar (chiar dacă, începând cu anul 2013, s-a reușit accesarea de fonduri europene, rambursabile și nerambursabile); transferurile, cât și alocațiile necesare protecției civile, nu au reprezentat priorități, fiind cvasiinexistente.

În concluzie, nivelul de performanță a activității Metrorex a depins, într-o măsură semnificativă, de echilibrul/dezechilibrul dintre obiective, resurse (financiare, în primul rând) și competență managerială, astfel încât atât realizările, cât și nerealizările entității, inclusiv satisfacția/insatisfacția călătorilor, reprezintă, într-o măsură semnificativă, realizări și nerealizări ale factorului guvernamental.

Constatări și concluzii

- ✚ deși Metrorex a elaborat în anul 2007 „Strategia globală de dezvoltare și modernizare a transportului cu metroul în București 2008-2030”, avizată de Consiliul Tehnico-Economic (CTE), la nivelul entității și aprobată de către CA și AGA, totuși strategiei nu-i este conferită „forța juridică” necesară și nici o minimă predictibilitate a surselor de finanțare, care să-i asigure un grad rezonabil de aplicabilitate și de succes;
- ✚ referitor la întocmirea, aprobarea și publicarea rapoartelor anuale de activitate se remarcă faptul că, în perioada 2010-2014, redactarea acestora s-a efectuat într-o notă constant favorabilă, fără „puncte slabe”, fără nerealizări, disfuncționalități și cauzele acestora, fără factori externi și interni perturbatori, fără neconformități identificate de auditările interne, managementul calității ș.a., precum și faptul că aceste rapoarte, cel puțin după anul 2013, nu sunt aprobate de către CA;
- ✚ finanțarea activității curente, cât și a investițiilor necesare desfășurării activității speciale a Metrorex, de satisfacere a interesului public, social, cât și de protecție civilă, s-a desfășurat în condițiile în care factorul guvernamental nu a reușit să asigure, în totalitate și la timp, resursele financiare necesare Metrorex, așa cum și-a asumat responsabilitatea prin actele normative privind organizarea și desfășurarea activităților specifice;
- ✚ realizarea veniturilor proprii ale societății, în principal, prin tariful serviciilor prestate (tichete de călătorie) a fost influențată negativ de neacordarea subvenției la un nivel corespunzător previziunilor, cât și de neajustarea periodică a tarifelor de călătorie, în condiții de transparență și precedată de o analiză de impact, inclusiv mediatică, de un sondaj de opinie ș.a.m.d.;
- ✚ extinderea rețelei de metrou s-a demonstrat a fi relativ greoaie, din cauza deficitului de resurse bugetare alocate Metrorex pentru investiții, dar este greu de stabilit cât a reprezentat deficit de resurse, la nivel național și cât interes și voință insuficiente ale factorului guvernamental pentru găsirea surselor și resurselor necesare obiectivelor de extindere și dezvoltare a metroului;
- ✚ obținerea unor venituri din activități colaterale, respectiv exploatarea și administrarea în comun a unor suprafețe din stațiile de metrou și din căile de acces, în scopul obținerii de profit, s-a desfășurat în condițiile în care managementul Metrorex a considerat oportună asocierea cu o firmă la care asociatul unic este Uniunea Sindicatelor Libere din Metrou, structură de tip federație, formată în jurul Sindicatului Liber Metrou „Unitatea” al salariaților Metrorex, asocierea fiind realizată în absența unei analize comparate, serios și real fundamentate, din care să reiasă necesitatea acesteia, în condițiile în care Metrorex deținea spațiile respective, deținea „vadul comercial”, avea resurse și personal, având și obiective pentru realizarea și sporirea veniturilor proprii;
- ✚ creșterea satisfacției călătorilor, atragerea unui număr cât mai mare de călători către transportul subteran, creșterea calității serviciilor și diversificarea acestora, ridicarea nivelului de securitate și de siguranță a călătorilor ș.a.m.d. sunt deziderate și, în același timp, ținte pe care Metrorex le inserează în aproape toate documentele programatice, în fundamentări și în rapoartele de activitate, dar ar trebui acordată mai multă atenție creării și consolidării unei „culturi organizaționale” la nivelul Metrorex, prin care călătorul să fie în centrul preocupărilor, ca principal subiect și obiectiv, în paralel cu perfecționarea aspectelor privind: „signalistică” relevantă și ușor asimilabilă; transparență/comunicare/mass-media; asigurarea de răspundere civilă pentru călători; comunicare eficientă audio - video pe peroane și în vagoane; modalități și suporturi eficiente de informare a călătorilor și de instruire a lor, pentru situațiile de urgență; facilități de telefonie mobilă și WI-FI în stații și în trenuri; comportament preventiv al personalului ș.a.;
- ✚ referitor la situațiile de urgență, nu sunt elaborate și implementate proceduri specifice pentru fiecare dintre domeniile și riscurile identificate, care să particularizeze și să detalieze, pentru activitatea și personalul propriu (pe operațiuni, persoane, timpi de reacție ș.a.), cadrul legal și cadrul general stabilit prin documentele de referință, semnate în comun cu celelalte forțe de intervenție, la nivelul Metrorex neexistând o procedură clară în sensul unei analize formalizate, efectuate post-factum față de exercițiile proprii și/sau comune desfășurate și față de evenimentele petrecute efectiv;
- ✚ satisfacerea interesului strategic de protecție civilă, unul dintre scopurile activității Metrorex, este semnificativ și îngrijorător influențată de diferența dintre prevederea legală și realitatea de fapt, în sensul că, în realitate, nu a fost acordată atenția necesară nici din partea managementului Metrorex și nici din partea factorului guvernamental, nefiind aprobate resursele de finanțare necesare și suficiente, nici pentru exploatarea, întreținerea și repararea obiectivelor de protecție civilă și nici pentru investiții aferente, prevederea privind nominalizarea distinctă în BVC a sumelor pentru exploatarea, întreținerea, repararea și investițiile privind obiectivele de protecție civilă rămânând doar la nivel de reglementare.

Recomandări:

- ✓ revizuirea, adaptarea, actualizarea și aprobarea Strategiei globale de dezvoltare și inițierea demersurilor necesare, la nivelul de competență al Metrorex, oficiale și formalizate, în vederea revizuirii legislației privind nivelul de aprobare a strategiei globale de dezvoltare;
- ✓ elaborarea și aprobarea, de către CA, a raportului anual privind activitatea Metrorex, cât și publicarea pe pagina de internet, în

- luna mai a anului următor celui cu privire la care se raportează, concomitent cu identificarea și îndeplinirea tuturor obligațiilor pe care conducerea Metrorex le are referitor la respectarea principiului de transparentă a tuturor activităților desfășurate;
- ✓ elaborarea și aprobarea de măsuri adecvate și eficace, în vederea organizării și derulării unei acțiuni de analiză, pentru identificarea eventualelor cheltuieli neeconomice și a unor posibile surse noi de venituri proprii și/sau a metodelor de valorificare eficientă a celor existente;
 - ✓ continuarea fundamentării reale, prin proiectul de BVC, a necesarului de resurse financiare anuale pentru proiectele de investiții aprobate și informarea MT, cu privire la consecințele directe, indirecte și conexe cauzate de aprobarea finanțării sub necesarul fundamentat, pentru fiecare proiect și lucrare în parte, cât și efectuarea unei analize formalizate asupra modului de acțiune cu privire la derularea contractului și la execuția lucrărilor la Magistrala V, identificarea cauzelor reale ale disfuncționalităților și stabilirea măsurilor pentru revizuirea ROF, a procedurilor interne aferente, a fișelor de post, a metodologiei de întocmire a caietelor de sarcini ș.a.;
 - ✓ revizuirea legislației specifice (pachetul referitor la sindicate, inclusiv Legea nr. 62/2011 a dialogului social ș.a.) în vederea introducerii interdicției pentru firmele la care sindicatele din entitățile cu capital de stat sunt asociate/acționare sau au interese directe sau indirecte de a derula afaceri aducătoare de profit cu entitățile respective, cât și clarificarea situației create prin existența unor elemente de natura „conflictului de interese”, generate de asocierea în participațiune a Metrorex cu o firmă privată;
 - ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri specifice referitoare la:
 - domeniul „signalistică”, în vederea abordării unitare a aspectelor specifice, pe toată rețeaua metroului, subsumată dezideratelor cuprinse în recomandarea precedentă și pentru eliminarea disfuncționalităților de tipul celor identificate în timpul auditului;
 - informarea călătorilor (info-chioșcuri, hărți/pliante gratuite, mijloace de comunicare audio-video în stații, peroane, trenuri ș.a.m.d.) și pentru eliminarea disfuncționalităților de felul celor identificate în timpul auditului;
 - riscurile identificate din domeniul situațiilor de urgență, destinate activităților și personalului propriu (inclusiv personalul de pază și, în consecință, revizuirea obligațiilor contractuale ale acestuia) și care să particularizeze și să detalieze, pe operațiuni, persoane, timpi de reacție ș.a., cadrul legal în materie, precum și cadrul general, stabilit prin documentele de referință, semnate în comun cu celelalte forțe de intervenție;
 - efectuarea periodică, conform unui program anual aprobat, de exerciții tactice proprii, organizate la nivelul său de competență și derulate cu personal propriu și/sau cu voluntari, în timpul sau în afara programului de lucru cu publicul, după caz, în vederea testării capacității de reacție, stabilirii gradului de cunoaștere a procedurilor, a nivelului de aplicabilitate, identificării „punctelor slabe” și revizuirii procedurilor;
 - ✓ efectuarea unei analize formalizate a tuturor aspectelor privind protecția civilă, elaborarea, aprobarea și implementarea unui Program de măsuri adecvat pentru eliminarea disfuncționalităților existente, precum și informarea oficială și formalizată a Guvernului, la nivelul de competență al Metrorex, cu privire la situația reală a amenajărilor și dotărilor pentru protecție civilă, la stadiul acestora, a fondurilor necesare pentru exploatarea, întreținerea și repararea lor și pentru investiții specifice, la disfuncționalitățile legislative apărute și la blocajele din relațiile cu alte instituții și autorități publice, precum și la riscurile implicate de situația actuală și de neasigurarea resurselor de finanțare;
 - ✓ propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ, urmărind:
 - exceptarea Metrorex de la prevederile legilor anuale ale bugetului de stat în ceea ce privește obligația de a se încadra, prin BVC, în numărul de personal existent la finele anului anterior, având în vedere specificul activității și necesitatea de respectare a unor reglementări specifice transportului pe calea ferată, care prevăd o anumită normă de personal pentru asigurarea siguranței circulației;
 - revizuirea legislației specifice (pachetul referitor la sindicate, inclusiv Legea nr. 62/2011 a dialogului social ș.a.) în vederea introducerii interdicției pentru firmele la care sindicatele din entitățile cu capital de stat sunt asociate/acționare sau au interese directe sau indirecte de a derula afaceri aducătoare de profit cu entitățile respective.

2.5. Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială în anul 2014 la Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane, ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Plățile efectuate în anul 2014 de către ANPIS, pentru asistență socială, au fost de 8.100 milioane lei, o pondere însemnată fiind deținută de plățile pentru beneficiile de asistență socială auditate, în sumă de 5.370 milioane lei, compuse din:

- alocația de stat pentru copii;
- indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunare de inserție;
- ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;
- alocația pentru susținerea familiei.

Auditul a avut ca obiectiv general stabilirea, de o manieră independentă, a principalelor fenomene din sistemul de beneficii de asistență socială, cu privire la modul de fundamentare și utilizare a fondurilor publice acordate pentru cele 4 categorii de beneficii

de asistență socială, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, precum și modul în care ANPIS și agențiile județene au acționat, în anul 2014, în vederea punerii în aplicare a obiectivelor stabilite.

Obiectivele specifice au fost următoarele:

- ☒ evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică, cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și cel de monitorizare a beneficiilor de asistență socială;
- ☒ evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor de resurse bugetare, aprobate și neutilizate, precum și reflectarea corectă, prin situațiile financiare anuale, a resurselor primite și a cheltuielilor efectuate pentru cele patru beneficii de asistență socială;
- ☒ evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ, pe măsura apariției unor noi acte normative;
- ☒ evaluarea sistemelor de control intern, inclusiv modul de îndeplinire a atribuțiilor, de către auditorii publici interni din cadrul agențiilor teritoriale, cu privire la cele 4 categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării;
- ☒ evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială, pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite;
- ☒ analiza gradului de îndeplinire a indicatorilor stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de către ANPIS și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială.

În domeniul auditat, MMFPSPV și-a îndeplinit rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, înregistrând și unele deficiențe în privința monitorizării, supravegherii și controlului beneficiilor de asistență socială, întrucât:

- ministerul, prin Direcția Generală Asistență Socială (DGAS), a efectuat un număr restrâns de acțiuni de diseminare a actelor normative și acestea numai cu o singură instituție (ANPIS), cu rol în activitatea de asistență socială. Totodată, s-a realizat un număr restrâns de dezbateri publice pentru promovarea actelor normative în domeniul de asistență socială;
- nu s-a finalizat procesul de elaborare și revizuire a politicilor de sancțiuni în domeniul beneficiilor de asistență socială;
- nu s-a asigurat, în totalitate, acuratețea datelor prezentate în buletinul statistic, privind drepturile plătite cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului, în totalul acestui drept nefiind cuprinse și drepturile acordate pentru indemnizațiile pentru creșterea copilului cu handicap.

Referitor la asigurarea necesarului de resurse, precum și la eliminarea imobilizărilor în resurse aprobate, dar neutilizate, s-a constatat utilizarea în proporție de 99,9% a fondurilor alocate, dar și preocupări insuficiente pentru diminuarea cheltuielilor efectuate cu transmiterea drepturilor auditate, având în vedere numărul mare de beneficiari pentru care încă se achită drepturi în numerar, prin mandat poștal, rezultând necesitatea efectuării de analize, la nivelul ANPIS, referitoare la modalitățile de plată pentru care optează solicitanții de beneficii de asistență socială, care să conducă atât la reducerea fraudelor în sistem, cât și la economisirea de consum de resurse umane.

Sistemul informatic SAFIR își îndeplinește parțial scopul pentru care a fost creat, prezentând disfuncționalități care au condus fie la nefurnizarea de informații utile procesului decizional, fie la furnizarea de informații incomplete/incorecte, precum și la înregistrarea de neconcordanțe și anomalii în evidența analitică a creanțelor și obligațiilor (comparativ cu cea sintetică), ce decurg din activitatea de plată a sumelor aferente beneficiilor de asistență socială acordate. Mai mult, sistemul informatic nu contribuie, în totalitate, la creșterea eficienței activității desfășurate de entitatea auditată, fiind necesară procesarea manuală a unui volum mare de date și nu permite obținerea de informații, în mod operativ, care să faciliteze analizarea acestora, monitorizarea performanțelor activității entității și realizarea propriilor obiective.

Sistemul de control intern, conceput și dezvoltat, în general, în mod corespunzător, nu a avut capacitatea de a identifica toate riscurile care pot afecta realizarea bunei gestiuni financiare, prezentând, în continuare, vulnerabilități în ceea ce privește capacitatea de a preveni, detecta și remedia operativ erorile/fraudele, din cadrul celor patru tipuri de beneficii de asistență socială auditate.

Referitor la controlul financiar de gestiune, organizat la nivelul ministerului, acesta a vizat verificarea, la nivelul unor agenții teritoriale, a legalității stabilirii drepturilor auditate, dar fără a semnală deficiențele pe care Curtea de Conturi le-a constatat în timpul verificărilor efectuate la aceleași agenții teritoriale.

Din evaluarea modului de funcționare a instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției, inclusiv din activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială pentru a se asigura focalizarea beneficiilor de asistență socială către persoanele îndreptățite, a rezultat colaborarea deficitară între entitățile din subordinea/sub autoritatea ministerului, care dețin informații relevante, cu ajutorul cărora ar putea fi detectați eventualii beneficiari neeligibili de drepturi supuse auditării, iar, la nivelul ministerului, neefectuarea unor analize privind rapoartele întocmite ca urmare a verificărilor efectuate de către inspecția socială, din cadrul ANPIS, în scopul identificării beneficiarilor care prezintă cele mai mari riscuri de erori, astfel încât activitatea inspecției sociale să fie direcționată spre zonele cu cel mai mare număr de beneficiari care fraudează sistemul de asistență socială.

Referitor la gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță, stabiliți pentru aprecierea rezultatelor obținute în activitatea desfășurată de agențiile de plăți și inspecție socială, a rezultat o performanță redusă, respectiv dificultăți în exercitarea funcției de control, monitorizare și îndrumare metodologică a unităților din subordine, cu posibilitatea unor raportări neconforme cu realitatea, datorate, în principal, stabilirii cu întârziere și neurmării indicatorilor asociați obiectivelor ANPIS, în condițiile în care indicatorii de

performanță, prezentați în Raportul privind activitatea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială din anul 2014, nu reflectă întotdeauna realitatea și gradul de îndeplinire a obiectivelor principale și specifice stabilite în cadrul ANPIS.

Recomandări:

- ✓ finalizarea demersurilor în vederea adoptării cadrului legal privind politicile de sancțiuni în domeniul beneficiilor de asistență socială;
- ✓ intensificarea acțiunilor de îndrumare/monitorizare a activității autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul asistenței sociale, precum și a celor de promovare/diseminare a actelor normative;
- ✓ creșterea numărului de solicitanți de beneficii de asistență socială, care încasează drepturile cuvenite prin conturi bancare;
- ✓ analiza lunară a drepturilor neridicate de către beneficiari și preluate în situațiile financiare de către agențiile teritoriale de plăți și inspecție socială;
- ✓ coordonarea de către minister a evaluărilor/monitorizărilor de la nivelul ANPIS, privind implementarea modificărilor legislative adoptate în domeniul asistenței sociale;
- ✓ asigurarea concordanței dintre datele extrase din SAFIR și datele raportate prin situațiile financiare anuale privind debitorii și creditorii; actualizarea operativă a sistemului informatic în funcție de schimbările legislative apărute sau de necesitățile utilizatorilor, identificate pe parcursul procesului de administrare a beneficiilor de asistență socială;
- ✓ exercitarea atribuțiilor ce revin ministerului în domeniul controlului stabilirii beneficiilor de asistență socială auditate, precum și corelarea activităților de control efectuate la agențiile teritoriale;
- ✓ identificarea și gestionarea riscurilor privind drepturile auditate în scopul identificării persoanelor care beneficiază necuvenit de unele drepturi și numirea persoanelor responsabile cu elaborarea și actualizarea riscurilor în toate structurile funcționale ale entității;
- ✓ actualizarea procedurilor operaționale în funcție de modificările legislative apărute, pentru reducerea erorilor în sistemul beneficiilor de asistență socială;
- ✓ calcularea și raportarea corectă a gradului de realizare a indicatorilor de performanță;
- ✓ raportarea periodică, de către ANPIS, a ordonatorului principal de credite (MMFPSPV), a indicatorilor de performanță realizați de agențiile teritoriale județene, astfel încât acesta să poată evalua performanțele obținute pe parcursul anului, în vederea luării măsurilor ce se impun.

2.6. Auditul performanței utilizării fondurilor bugetului local pentru amenajări peisagistice și întreținere spații verzi la nivelul municipiului București, în perioada 2007-2014

Conform Constituției României: „*statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic*”, protecția și gestionarea durabilă a spațiilor verzi din localitățile puternic urbanizate ale României devenind obiective de interes public, așa cum prevede și *Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane*.

În prezent, spațiile verzi de pe teritoriul localităților din România sunt din ce în ce mai amenințate, din cauza distrugerii acestora ca urmare a impactului negativ al dezvoltării activităților economice și sociale. Prin urmare, lipsa unui management al mediului corespunzător și lipsa unei planificări strategice pot conduce la probleme de sănătate și la o calitate scăzută a standardelor de viață.

Creșterea suprafețelor de spații verzi, componentă principală a îmbunătățirii condițiilor de mediu și climatice, este unul din obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020, adoptată în cadrul Consiliului European din 17 iunie 2010, pe fondul unei crize economice profunde și al intensificării provocărilor pe termen lung, precum globalizarea, presiunea asupra utilizării resurselor și îmbătrânirea populației. Strategia Europa 2020 propune o nouă viziune economică, care să ajute UE să iasă din criză și să construiască o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

Obiectivul principal al auditului îl reprezintă evaluarea modului de fundamantare, alocarea și utilizarea fondurilor bugetului local pentru amenajarea, întreținerea spațiilor verzi, amenajarea și întreținerea locurilor de joacă și agrement, pentru achiziția, întreținerea și gestionarea mobilierului stradal și a fântânilor arteziene, prin prisma economicității, eficienței și eficacității utilizării resurselor bugetare, precum și impactul acestora asupra îmbunătățirii factorilor de mediu, confortului și stării de sănătate a comunității locale, în municipiul București, având ca scop formularea de recomandări privind diminuarea costului resurselor alocate și sporirea rezultatelor activității de administrare a spațiilor verzi.

Obiectivele specifice ale auditului au constat în:

- ☑ analiza cadrului legislativ existent, privind programe și politici de mediu, cât și a celui privind constituirea, alocarea și utilizarea fondurilor publice pentru cheltuieli și investiții în amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, a locurilor de joacă și agrement, a amenajărilor ambientale și achiziții mobilier stradal;
- ☑ fundamantarea deciziei de externalizare a lucrărilor și serviciilor de amenajare și întreținere a spațiilor verzi și a locurilor de joacă, valoarea, ponderea și structura cheltuielilor efectuate în regie proprie și a celor contractate;
- ☑ evaluarea modului în care este organizată și condusă evidența contabilă și tehnic-operativă a spațiilor verzi, precum și a stadiului lucrărilor de cadastru și intabulare a acestora, conform *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*;
- ☑ modul de planificare, fundamantare, angajare și utilizare a fondurilor publice pentru investiții și cheltuieli de natura celor care fac obiectul acțiunii de audit;
- ☑ analiza, din punctul de vedere al celor 3 „E”, a investițiilor și cheltuielilor.

Legislația internă, în curs de armonizare cu legislația europeană, este încă necorelată și emisă cu mare întârziere (2-4 ani diferență față de normele europene), având drept consecință directă neimplementarea sau implementarea cu întârziere a standardelor europene privind calitatea mediului și neatingerea indicatorului „suprafața spațiului verde/locuitor”.

La nivelul municipiului București se constată lipsa unei strategii bazate pe proiecte, cu consecințe negative în transpunerea indicatorului privind spațiul verde/locuitor, impus prin Directivă de către UE, care a fost preluat mecanic, fără a fi stabilite modalitățile concrete, politicile, etapele, termenele și răspunderile pentru fiecare entitate implicată în proces.

Cu toate că există o anumită preocupare pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu, fiind elaborate și în curs de derulare mai multe programe în această direcție, *Bucureștiul este cea mai poluată capitală din Europa*, potrivit Agenției pentru Protecția Mediului.

Mai mult, s-a constatat chiar o diminuare a suprafețelor ocupate cu spații verzi, ca urmare a retrocedării către foștii proprietari a unor terenuri cu această destinație, iar prin includerea eronată în categoria spațiilor verzi proprietate publică a celor aflate în proprietate privată, spațiile verzi aparținând domeniului public au înregistrat scăderi considerabile în perioada 2007-2014.

În fapt, la nivelul municipiului București se constată că nu există o politică pentru creșterea suprafețelor de spații verzi, cea înregistrată în perioada auditului fiind pur conjuncturală, iar în cadrul „Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități” nu a fost depus niciun proiect pentru obținerea unor finanțări rambursabile, din cauză că nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate stabilite, întrucât terenurile aferente spațiilor verzi nu sunt înregistrate în patrimoniul entității și nici în Cartea funciară a localității, astfel că nu se pot prezenta documente de atestare a regimului juridic al terenurilor pe care să se realizeze respectivele proiecte.

Referitor la evidența tehnic-operativă și contabilă a terenurilor aparținând domeniului public, reprezentând parcuri, grădini și spații verzi, s-a constatat că acestea nu au fost evaluate, nu au fost luate măsuri de întocmire a documentelor topografice și de intabulare a acestora, condiții în care acestea pot fi considerate domeniu privat al municipalității și retrocedate de instanțe sau administrații locale, iar, pe de altă parte, nu pot fi întocmite proiecte în vederea obținerii de finanțări nerambursabile pentru amenajarea acestor suprafețe, sarcină care ar trebui să fie o prioritate pentru fiecare autoritate locală.

Evidența tehnico-operativă a spațiilor verzi nu a fost organizată cu ajutorul Registrului local, conform prevederilor Legii nr. 24/2007, neputând fi realizate obiectivele urmărite prin organizarea registrelor locale, respectiv:

- identificarea zonelor deficitare și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;
- extinderea suprafețelor ocupate cu spații verzi, prin includerea în categoria spațiilor verzi a terenurilor cu potențial ecologic și socio-cultural;
- elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcției lor;
- regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității spațiilor verzi;
- protecția și conservarea spațiilor verzi pentru menținerea biodiversității lor.

La nivelul instituțiilor care administrează spațiile verzi în municipiul București a existat o anumită preocupare pentru întreținerea acestora, efectuarea de amenajări peisagistice și dotarea cu mobilier stradal, precum și pentru amenajarea de locuri de joacă, în ultimii ani înregistrându-se o îmbunătățire semnificativă a aspectului parcurilor și a zonelor verzi.

Din acest punct de vedere, se poate constata că Bucureștiul se poate compara cu celelalte capitale ale țărilor din Uniunea Europeană în privința florilor, arbuștilor și copacilor plantați, a mobilierului urban și a amenajărilor peisagistice, dar nu și raportat la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor bugetare pentru amenajări peisagistice și întreținerea spațiilor verzi.

De asemenea, a rezultat că fundamentarea necesarului de fonduri *pentru realizarea activităților de întreținere spații verzi și amenajări peisagistice nu are drept suport principii rigurose stabilite, care să creeze posibilitatea de a exercita un control eficient al fondurilor cu această destinație și de a acționa în spiritul creșterii performanței utilizării acestor fonduri.*

În context, entitățile au procedat la externalizarea masivă a serviciilor de amenajare și întreținere spații verzi, prin încheierea unor acorduri-cadru pe mai mulți ani, cu valori foarte mari, fără o analiză comparativă a costurilor acestora, în cazul în care ar fi fost efectuate în regie proprie. În general, nivelul prețurilor/tarifelor pentru produse și lucrări/servicii de amenajare și întreținere a spațiilor verzi nu au fost fundamentate pe baza costurilor procesului tehnologic, în care să fie incluse cheltuielile cu materiale, manoperă și transport și o cotă de cheltuieli indirecte, evaluate la prețuri unitare uniforme, stabilite în concordanță cu informațiile obținute în urma cercetărilor de piață, iar cantitățile de lucrări au fost fundamentate, de multe ori, pe bază de estimări sau de planuri nereale.

Fundamentarea cheltuielilor cu serviciile de pază nu s-a bazat pe calcule de eficiență, pornind de la valoarea bunurilor constatate ca fiind vandalizate și furate din parcuri în anii anteriori și nici nu s-a analizat posibilitatea desfășurării activității de către Poliția locală (instituție publică), fără costuri suplimentare.

Mai mult, la toate entitățile s-a reținut că elaborarea bugetelor nu se bazează pe proiecte și programe concrete, aprobate de ordonatorul principal, în scopul finanțării acțiunilor de îmbunătățire a condițiilor de mediu, cărora să le fie asociate obiective precise și indicatori de rezultate și de eficiență. Totodată, nu s-a făcut nicio estimare anuală a țințelor și performanțelor acestor programe, raportat la costuri și efecte sociale și de mediu, nefiind analizată nici conformitatea acestora, în condițiile inexistenței unor documentații de specialitate în domeniul amenajării peisagistice. Această abordare generează riscuri de alocare și utilizare a unor fonduri publice în mod inefficient și ineficace.

Având în vedere fundamentarea necorespunzătoare a nivelului cheltuielilor, s-a constatat că la nivelul entităților auditate nu este instituit și nu se urmărește, pentru producția realizată în regie proprie, un sistem de indicatori prin care să se cuantifice costurile

cu realizarea producției dendro-floricole, prin care să se urmărească eficiența activității respective și nu este organizat un sistem de indicatori de performanță, prin care să se urmărească, în principal: durata procesului tehnologic, costul procesului tehnologic, precum și sincronizarea procesului de producție dendro-floricolă, cu necesitățile de amenajare peisagistică, atât cantitativ, cât și ca structură a plantelor, astfel încât să se elimine, într-o mare măsură, achizițiile de la terți furnizori.

De asemenea, au fost constatate cheltuieli ineficiente și neeconomice, prin amenajarea unor spații verzi deteriorate ulterior, înaintea expirării duratei de folosință a acestora, chiar și în proporție de 100%, prin realizarea de lucrări de reabilitare a sistemului rutier, pe fondul lipsei de comunicare dintre primăriile de sector și Primăria Capitalei.

Analizând investițiile și cheltuielile din punct de vedere al celor 3 "E", prin calcularea indicatorului "cost mediu pe metru pătrat de spațiu verde", în perioada auditată rezultă diferențe foarte mari atât între sectoare, cât și de la un an la altul, fapt care indică lipsa unei strategii coerente, cât și potențiale plăți neeconomice și ineficiente, principalele cauze identificate referindu-se la:

- fundamentarea necorespunzătoare a investițiilor în acest domeniu, prin efectuarea unor lucrări de construcții și amenajări pietonale, în zone deja amenajate, în contradicție cu obiectivele strategice privind extinderea spațiilor verzi sau prin efectuarea unor achiziții de mobilier urban, care nu sunt puse în funcțiune și nu servesc scopului declarat (sectorul 3);
- înființarea unor societăți comerciale cu capital majoritar al bugetului local, pentru administrarea domeniului public, ineficiente și necompetitive și care, an de an, produc pierderi tot mai mari, fiind finanțate de sectoare prin majorări de capital (sectorul 3, sectorul 4, sectorul 5);
- diferențe foarte mari între prețurile la care instituțiile publice implicate au achiziționat atât dotările, cât și materialul dendro-floricol, acesta fiind un indiciu evident privind efectuarea unor cheltuieli neeconomice, în lipsa unor standarde de cost și normative;
- decontarea, din bugetul local, a unor prețuri supraevaluate și mărite artificial, pe fondul lipsei unei concurențe reale între firmele participante la procesul de achiziție publică, precum și a subcontractării lucrărilor și serviciilor, existența unor verigi intermediare între beneficiari (autorități publice locale, instituții publice de profil) și producători fiind un factor de creștere al prețului;
- reducerea drastică a producției de material dendro-floricol, în regie proprie, având drept consecință directă creșterea cheltuielilor cu amenajarea și întreținerea spațiilor verzi.

Recomandări:

- ✓ evaluarea terenurilor deținute în administrare, în conformitate cu prevederile OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor aflate în patrimoniul instituțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare, și inventarierea acestora potrivit Legii nr. 213/1998;
- ✓ transmiterea inventarului terenurilor aparținând domeniului public către municipiul București, pentru pregătirea documentației necesare validării și evidențierii în contabilitate a acestora, în conformitate cu prevederile HG nr. 1031/1999;
- ✓ stabilirea criteriilor de atribuire a contractelor de achiziție, care să răspundă concret cerințelor de evaluare a ofertei celei mai favorabile entității achizitoare, prin prisma indicatorilor de performanță a utilizării fondurilor publice și care să stimuleze participarea producătorilor direcți;
- ✓ revizuirea modului de stabilire a tarifelor, prin detalierea și explicitarea elementelor componente, în acord cu normative de consum, în conformitate cu cerințele prevăzute de art. 11 din Ordinul nr. 109/2007 al autorității de reglementare ANRSC, privind modul de stabilire al tarifelor specifice activității de salubritate;
- ✓ instituirea unui sistem organizat de schimb de informații între autoritățile locale ale sectoarelor și cele ale municipiului București, pentru evitarea cheltuielilor neoportune și neeconomice pentru amenajarea și întreținerea unor spații verzi pe care urmează să se efectueze lucrări edilitare de infrastructură. În condițiile apariției unor astfel de situații, să se întreprindă toate demersurile legale astfel încât terenul să fie readus la starea inițială;
- ✓ fundamentarea Planului anual de Plantări, pe studii asupra calității solului și condițiilor pedoclimatice, astfel încât să fie plantate doar specii adaptate solului și condițiilor pedoclimatice;
- ✓ măsuri de organizare a evidenței tehnico-operative a spațiilor verzi administrate, din punct de vedere al vegetației (arbuști, plante perene, arbori, inclusiv arbori ocrotiți), prezente pe spațiile administrate de entitățile auditate, în scopul planificării și exercitării unui control asupra schimbărilor cantitative și calitative a spațiilor verzi, respectiv asupra identificării, integrității și conservării acestora;
- ✓ elaborarea unui sistem de indicatori tehnici și economici, prin care să se asigure: înregistrarea și urmărirea costurilor cu realizarea producției dendro-floricole, precum și optimizarea procesului de producție dendro-floricolă;
- ✓ evaluarea performanței utilizării fondurilor publice, pentru a putea face aprecieri cu privire la performanța cheltuirii fondurile bugetului local, pe acest segment de activitate, prin adoptarea și monitorizarea unor serii de indicatori de performanță, neimplementați până la data auditului;
- ✓ implementarea și monitorizarea indicatorilor de performanță recomandați de EUROSTAT, respectiv: metri pătrați de spațiu verde/cap de locuitor, lifestyle horticulture (indicator adoptat în ultimii ani și de Uniunea Europeană, având în vedere creșterea profitabilității pe termen scurt și lung înregistrată de fondatorul acesteia, Queensland – Statele Unite), număr de locuri de joacă din zonă/număr copii 2-7 ani arondați;
- ✓ includerea în planul de activitate al auditului intern a unor misiuni de audit cu obiective în domeniul activității de amenajare și întreținere spații verzi, amenajare și întreținere locuri de joacă/agrement, achiziție, întreținere și gestionare mobilier stradal;
- ✓ elaborarea unei strategii pe termen scurt, mediu și lung, care să stabilească indicatori tehnico-economici și de performanță specifici activității de administrare, amenajare și întreținere spații verzi;

- ✓ achiziționarea de servicii privind amenajarea și întreținerea spațiilor verzi să aibă la bază un studiu de oportunitate și necesitate, ținând cont de capacitatea de realizare a acestora în regie proprie și având în vedere specificul domeniului de activitate, precum și pe baza unor proiecte pentru fiecare locație în parte, cu stabilirea și delimitarea clară a obiectivelor și lucrărilor executate în regie proprie, de cele contractate cu terți;
- ✓ elaborarea și implementarea de proceduri operaționale privind modul de achiziție a lucrărilor de amenajare peisagistică, prin care, în faza de fundamentare, de încheiere și derulare a contractelor, să fie prevăzute caracteristicile și tipodimensiunile plantelor, precum și condiții și clauze specifice domeniului, privind: garanția pentru o perioadă rezonabilă de timp, care să permită observarea viabilității plantelor și materialului dendrologic, precum și specificarea tehnologiilor obligatorii de respectat pentru plantare și întreținere.

2.7. Auditul performanței utilizării fondurilor publice pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe, la nivelul sectoarelor municipiului București, în perioada 2010-2014

Necesitatea reabilitării termice a blocurilor de locuințe, în vederea asigurării și menținerii climatului termic interior în locuințe, a fost generată de realizarea obiectivelor privind îmbunătățirea performanței energetice la utilizatorii finali, precum și a gradului de îndeplinire a țintelor naționale de economisire energetică, asumate de România, privind transpunerea Directivelor Parlamentului European și a Consiliului, adoptate în acest domeniu. Totodată, s-a avut în vedere și faptul că obiectivul „Creșterea eficienței energetice” este unul strategic și face parte din obiectivul al treilea „20/20/20” în domeniul schimbărilor climatice și al energiei, cuprins în cadrul *Strategiei Europa 2020* – o strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii. Instituirea măsurilor pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe a fost reglementată începând cu anul 2000, când a fost emisă *OG nr. 69/2000 privind reabilitarea termică a fondului construit existent* și, ulterior, prin *OUG nr. 174/2002 cu modificările și completările ulterioare*, scopul acestor măsuri fiind de reducere a consumurilor și pierderilor energetice și micșorarea consumurilor de combustibil în perioadele critice de iarnă.

Obiectivele specifice ale misiunii de audit au urmărit dacă:

- ☑ legislația care reglementează derularea acestui program este suficient de clară și acoperă întreaga cauzistică, iar introducerea standardelor de cost a avut impactul scontat în reducerea și eficientizarea cheltuielilor cu această destinație, efectuate de la bugetul local;
- ☑ etapele necesare implementării programelor locale au fost respectate de către reprezentanții autorităților unităților administrativ-teritoriale, prin: identificarea și inventarierea blocurilor de locuințe; înștiințarea asociațiilor de proprietari, de către coordonatorii locali, privind înscrierea în programul local; existența hotărârii adunării generale a proprietarilor de înscriere în programul local și semnarea contractului de mandat; proiectarea lucrărilor de intervenție; executarea lucrărilor de intervenție; recepția la terminarea lucrărilor și eliberarea certificatului de performanță energetică, cu evidențierea consumului anual specific de energie calculat pentru încălzire; recepția finală, după expirarea perioadei de garanție de bună execuție, de 3 ani;
- ☑ indicatorii tehnico-economici din documentația de avizare pentru executarea lucrărilor de intervenție la blocurile de locuințe se fundamentează cu încadrarea în standardele de cost în construcții care se aprobă, conform legii, prin hotărâre a guvernului;
- ☑ au fost respectați cei trei „E”: eficiența, eficacitatea și economicitatea programelor locale și guvernamentale derulate privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe.

Analizând cheltuielile cu reabilitarea termică a blocurilor de locuințe – plăți raportate la nivelul sectoarelor municipiului București, pentru perioada 2010-2014, în sumă de 3.343.783 mii lei, se constată că acestea reprezintă 26,27% din cheltuielile totale efectuate, respectiv 68,49% din cheltuielile de capital realizate de acestea.

Finanțarea lucrărilor de reabilitarea termică a blocurilor de locuințe s-a realizat, în perioada auditată, din trei surse, respectiv bugetul de stat, bugetul local și o cotă-parte achitată de asociațiile de proprietari/agenții economici, menționând că, la nivelul municipiului București, sumele alocate de la bugetul de stat cu această destinație au scăzut an de an, de la 56.434 mii lei în anul 2010 la numai 19.785 mii lei în anul 2014, dar au crescut sumele alocate din bugetul local, de la 314.500 mii lei în anul 2010 la 557.359 mii lei în anul 2014.

De precizat că principala sursă de finanțare a acestui tip de cheltuieli la primăriile de sector a fost reprezentată de împrumuturile contractate prin credite interne și externe, valoarea totală a plăților efectuate din împrumuturi, în valoare de 1.773.865 mii lei, având o pondere de 53% în totalul plăților efectuate pentru reabilitarea termică a blocurilor de locuințe (în sumă de 3.343.783 mii lei).

Referitor la derularea acestui program în perioada auditată s-a constatat:

- cu toate că reabilitarea termică a blocurilor a fost considerată o acțiune prioritară și urgentă, toate actele normative emise pentru implementarea Programului Național, adoptate de Guvern prin ordonanțe sau ordonanțe de urgență, au fost, o mare perioadă de timp, inoperante, ca urmare a unor incoerențe și necorelări ale acestora;
- unitățile administrativ-teritoriale nu au luat măsuri pentru a finaliza acțiunea de identificare și inventariere a blocurilor de locuințe, proiectate și construite în perioada 1950-1990, în vederea includerii în programul de reabilitare, nefiind completată fișa tehnică pentru fiecare bloc de locuințe, după modelul stabilit prin norme; în context, nu s-a realizat o inventariere și o grupare a blocurilor de locuințe pe cartiere/cvartale/puncte termice și pe tipuri de blocuri, cu soluții constructive similare ale anvelopei, în funcție de perioada de proiectare și, pe cale de consecință, nu a fost elaborat un program pe termen mediu și lung pentru derularea lucrărilor de reabilitare termică;

- referitor la executarea lucrărilor de intervenție, în perioada 2010-2012:
 - ⇒ prin raportarea costului mediu total pe metru pătrat suprafață utilă, pentru totalitatea lucrărilor de reabilitare termică efectuate, se rețin următoarele:
 - în sectoarele 2, 3 și 4, costurile medii au fost mai mici decât standardul de cost, calculat conform HG nr. 353/2010;
 - în sectoarele 1, 5 și 6 costurile medii au depășit standardul de cost, de 55 euro/mp, cu 36 euro/mp, în sectorul 1, cu 2 euro/mp, în sectorul 5 și cu 34 euro/mp, în sectorul 6;
 - ⇒ prin raportarea costurilor lucrărilor de bază (lucrări de intervenție prevăzute la art. 4 lit. a)-d) din OUG nr. 18/2009), pe metru pătrat suprafață utilă, se rețin următoarele:
 - în sectoarele 2, 3, 4, 5 și 6 nu s-au înregistrat depășiri ale standardului de cost, calculat conform HG nr. 353/2010;
 - în sectorul 1 s-au înregistrat depășiri ale standardului de cost aprobat, cu 8 euro/mp.
- În concluzie, în perioada auditată, costurile achitate pentru lucrările de reabilitare termică a blocurilor (construcție + montaj) înregistrează diferențe foarte mari între sectoare, neputându-se justifica numai prin calitatea diferită a materialelor sau a numărului de operații executate, acestea fiind un indiciu că există rezerve importante pentru scăderea costurilor;
- cu privire la încadrarea în standardele de cost, exceptând sectorul 1, s-a constatat încadrarea în standardul calculat pentru lucrările de bază, prevăzut de legislația în vigoare, dar, prin compararea costurilor medii totale ale lucrărilor de reabilitare termică (C+M fără cheltuieli indirecte, proiectare, asistență, consultanță și organizare de șantier), a rezultat depășirea standardului de cost și în cazul sectoarelor 5 și 6, diferențele semnificative putând indica diferențe importante privind atât calitatea materialelor folosite, cât și potențiale cheltuieli neeconomice, cu posibilitatea de a identifica rezerve mari pentru reducerea cheltuielilor bugetare efectuate cu această destinație;
 - în ceea ce privește eliberarea certificatului de performanță energetică, cu evidențierea consumului anual specific de energie calculat pentru încălzire – eficacitatea programului, se poate aprecia că Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe și-a atins scopul la nivelul sectoarelor municipiului București, în sensul că, în prezent, consumul specific pentru blocurile reabilite termic se situează, în medie, la valoarea de 69 kwh/mp, cu mult sub ținta de 100 kwh/mp, stabilită de legislația în vigoare (concluzia se bazează pe eșantionul de blocuri pentru care s-a întocmit certificat de performanță energetică, la finalul lucrărilor);
 - din punct de vedere al bugetelor locale, Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe a fost neeficient, având în vedere suportarea aproape integrală a costurilor de la bugetul local, în condițiile în care, potrivit legislației în domeniu, bugetul local trebuia să suporte maximum 30% din costuri, preluarea integrală a cheltuielilor cu reabilitarea fiind prevăzută cu titlu de excepție;
 - în ceea ce privește respectarea principiului de minimizare a costului resurselor utilizate, fără compromiterea obiectivelor, se poate concluziona că derularea Programului nu a atins acest obiectiv, având în vedere depășirea, în multe situații, a standardelor de cost aprobate pentru aceste cheltuieli și, totodată, valoarea mare a plăților nelegale, identificate cu ocazia auditului. Astfel, abaterile consemnate în procesele-verbale de constatare, dintre care unele sunt cauzatoare de prejudicii, însumează 9.061 mii lei, cu mențiunea că prejudiciile constatate au fost recuperate integral în timpul auditului;
 - referitor la impactul acestui program în rândul populației, potrivit opiniilor formulate de respondenții sondajului de opinie, a rezultat că:
 - gradul de mulțumire a locatarilor, referitor la lucrările de reabilitare, este în general foarte bun și bun;
 - gradul de mulțumire a locatarilor, referitor la lucrările de finisaje, este în general bun;
 - perioada scursă de la data depunerii cererii de către asociațiile de proprietari și data la care au fost demarate lucrările de reabilitare a fost apreciată, de proprietarii imobilelor, de foarte mare durată;
 - lucrările de reabilitare și-au realizat scopul, realizându-se o economie de 25-30% la valoarea facturii de încălzire.

Recomandări:

- ✓ efectuarea unei analize, la nivel guvernamental, cu privire la stadiul actual de derulare a Programului privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, în vederea stabilirii unor indicatori de performanță, ținte și termene de atingere a obiectivelor, pe orizonturi medii și lungi, precum și a modalităților concrete de implementare, în legislația națională, a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor, precum și direcțiilor care rezultă din Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European, privind perspectiva energetică 2050;
- ✓ completarea standardelor de cost cu celelalte categorii de lucrări, prevăzute de lege și absolut necesare atingerii obiectivului reabilitării termice a blocurilor de locuințe; obligativitatea respectării acestor standarde, cu ocazia organizării și derulării procesului de achiziție publică și, totodată, calcularea și stabilirea, prin standardul de cost aprobat potrivit legii, a costului mediu/metru pătrat suprafață utilă desfășurată, indicator la care s-a renunțat începând cu anul 2013;
- ✓ stabilirea unor reguli urbanistice clare, prin care să fie stabilite criteriile constructive și culorile care trebuie aplicate clădirilor care se reabilitează, pe baza unui concept unitar și coerent, de natură a modifica în bine aspectul urbanistic al localităților, prin evitarea deselor derapaje generate de utilizarea unor soluții și culori alese fără discernământ;
- ✓ elaborarea unei strategii pe termen mediu și lung cu privire la derularea Programului de reabilitare termică a blocurilor de locuințe, fundamentat pe posibilitățile reale de finanțare ale bugetului local și în corelare cu celelalte investiții și proiecte, programate în fiecare etapă;
- ✓ inițierea și derularea unei campanii de mediatizare pentru înștiințarea asociațiilor de proprietari cu privire la înscrierea în programul de reabilitare termică, a documentelor, formularelor și înscrisurilor necesare, precum și a criteriilor și termenelor legale, pentru fiecare proces;

- ✓ stabilirea și aprobarea criteriilor de includere în Programul anual de reabilitare termică a blocurilor de locuințe și monitorizarea respectării acestora, prin verificări și raportări periodice, care să fie, de asemenea, mediatizate;
- ✓ finalizarea operațiunii de inventariere a blocurilor de locuințe construite până în anul 1990 și completarea fișelor tehnice pentru acestea, conform modelului stabilit prin norme;
- ✓ întocmirea și aprobarea, la nivelul fiecărui sector, a unor regulamente de intervenție asupra fațadelor blocurilor, care să cuprindă caracteristicile urbanistice, estetice și arhitecturale, de natură a asigura identitatea și coerența fiecărei zone și integrarea armonioasă a acestora în ansamblul fiecărui sector, precum și transmiterea acestora la UATMB, spre luare la cunoștință și includerea în Planul Urbanistic General al municipiului București;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri pentru verificarea încadrării în costul standard aprobat, pe total și pe fiecare componentă, cu ocazia elaborării și aprobării indicatorilor tehnico-economici pentru obiectivele cuprinse în listele de investiții, precum și monitorizarea respectării acestora pe parcursul derulării investițiilor și decontării lucrărilor;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare accelerării etapei de organizare și efectuare a recepției obiectivelor la care lucrările au fost finalizate și eliberarea certificatului de performanță energetică;
- ✓ identificarea și dispunerea măsurilor care se impun pentru întocmirea documentelor necesare și aplicarea pentru accesarea fondurilor structurale și de coeziune ale Uniunii Europene, conform *OUG nr. 63/2012 de modificare a OUG nr. 18/2009*, care prevede acoperirea, din această sursă și de la bugetul de stat, a 60% din necesarul de fonduri pentru anveloparea blocurilor;
- ✓ elaborarea unui set de norme și proceduri privind comunicarea cu asociațiile de proprietari, pe fiecare etapă a derulării procesului de proiectare, angajare și derulare a investițiilor, având în vedere calitatea acestora de beneficiari finali și de parte direct afectată de întregul proces de intervenție asupra clădirilor;
- ✓ extinderea verificării tuturor plăților efectuate, în perioada auditată, pentru obiectivele de investiții privind reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe, în scopul identificării tuturor cantităților de lucrări neefectuate, dar plătite, cuantificarea eventualelor prejudicii astfel produse, înregistrarea în contabilitate și recuperarea acestora, potrivit legii.
- ✓ în cadrul lucrărilor de reabilitare termică să fie cuprinse și lucrări de intervenție la instalația de distribuție a agentului termic pentru încălzire, aferentă părților comune ale blocurilor de locuințe, care au o contribuție importantă la eliminarea pierderilor de energie termică.

Control

Pentru realizarea atribuțiilor pe care i le-a conferit Constituția și Legea-cadru de organizare și funcționare, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat acțiuni de control tematic la autorități și instituții publice ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora.

Prin verificările efectuate s-au urmărit, în principal, următoarele obiective: modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului; utilizarea și rambursarea creditelor externe; administrarea veniturilor bugetare; achizițiile publice; acordarea drepturilor de personal; privatizarea și altele.

Acțiunile de control efectuate au identificat cazuri de nerespectare a legilor și reglementărilor în vigoare la data efectuării controalelor, constatându-se abateri financiar-contabile, unele având drept rezultat neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau producerea unor prejudicii.

Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control la entități din administrația publică centrală se prezintă astfel:

Explicații	u.m.	Control
Prejudicii	milioane lei	755
	milioane euro*	170
Venituri suplimentare	milioane lei	2.974
	milioane euro*	668
TOTAL	milioane lei	3.729
	milioane euro*	838

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

Principalele teme ale auditului de conformitate (control) abordate au fost în domeniile: administrarea veniturilor bugetare, administrarea patrimoniului public și privat al statului, utilizarea și rambursarea împrumuturilor externe, privatizarea, autorizarea, monitorizarea și controlul jocurilor de noroc, procesul de restituire a proprietăților, utilizarea surselor regenerabile de energie, concesionarea sau închirierea unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale etc.

1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală

În anul 2014, Agenția Națională de Administrare Fiscală a colectat la bugetul general consolidat un volum total de venituri în valoare de 182.546 milioane lei, reprezentând 27,38% din produsul intern brut.

Din analiza comparativă a încasărilor ANAF în perioada 2004-2014 se observă că, în termeni nominali, veniturile colectate au înregistrat o evoluție ascendentă, determinată în mare măsură de creșterea economiei românești, însă instalarea crizei economice din anul 2008 a condus la o scădere temporară a trendului ascendent al acestora.

Se poate constata o creștere a disciplinei contribuabililor în ultimii ani, în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor declarative (depunerea declarațiilor fiscale la termenele prevăzute de legislația specifică), ajungându-se ca în anul 2014, peste 94% dintre declarațiile fiscale să fi fost depuse în mod voluntar, în termenul prevăzut de lege.

Un grad redus al conformării voluntare la plată conduce la un nivel ridicat al arieratelor și la o presiune foarte mare asupra activității de executare silită.

Arieratele înregistrate de persoane juridice și fizice s-au ridicat, la data de 31.12.2014, la nivelul de 81.705,9 milioane lei, din care 2.883,6 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 78.822,3 milioane lei reprezintă arierate de la persoane juridice. Arieratele reprezintă obligații fiscale datorate (debite principale și accesorii) exigibile și neplătite de contribuabili până la termenele prevăzute de lege.

Cea mai mare parte a arieratelor este determinată de deschiderea procedurii de insolvență/faliment a contribuabililor, situație în care executarea silită se suspendă și, totodată, de la acel moment se întrerupe calculul accesoriiilor.

Se constată că 82% dintre arieratele persoanelor juridice din evidențele ANAF provin de la contribuabili cu capital privat, iar dintre acestea o pondere semnificativă o reprezintă arieratele nerecuperabile, echivalentul a 63,6% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România (de regulă, arierate ale unor firme private aflate în insolvență/faliment/insolvabilitate).

Conform evidențelor ANAF, un procent de doar 21,6% dintre creanțele fiscale reprezintă arierate recuperabile, în cazul cărora se pot exercita măsuri de executare silită. Restul arieratelor sunt nerecuperabile.

Un număr redus de contribuabili datornici (20%) cumulează marea masă a arieratelor (94,5%) la bugetul public, ceea ce conduce

la concluzia că resursele executării silite trebuie să fie prioritizate către categoriile de contribuabili cu volum ridicat de arierate (de ex.: contribuabili mari și mijlocii, contribuabili cu debite peste 15 mii lei etc.).

Observațiile Curții de Conturi:

În activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea/prelucrarea declarațiilor s-a constatat că gradul de conformare voluntară la declarare a contribuabililor a atins nivelul urmărit de ANAF pentru anul 2014, însă au fost constatate unele situații în care nu a fost respectată procedura privind aplicarea unitară a sancțiunilor pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale, precum și lipsa unui istoric (o bază de date) privind abaterile și contravențiile aplicate contribuabililor pentru nedepunerea sau depunerea întârziată a declarațiilor fiscale.

La gestionarea dosarelor fiscale au fost constatate cazuri de nerespectare a prevederilor legale privind gestionarea și transferul dosarelor fiscale ale contribuabililor, precum și de neefectuare a transferului creanțelor fiscale ale contribuabililor aflați în reorganizare judiciară și faliment, precum și ale celor care și-au schimbat domiciliul fiscal/organul fiscal de administrare.

La operațiunile de rambursare a taxei pe valoarea adăugată au fost constatate situații de nesoluționare a tuturor deconturilor de TVA cu opțiune de rambursare în termenul prevăzut de lege, precum și de efectuare, de către serviciile rambursări TVA, a unor rambursări de TVA fără respectarea prevederilor legale.

În ceea ce privește evidența analitică pe plătitor, în unele situații au fost constatate: cazuri de neluare/nedisponere a tuturor măsurilor prevăzute de normele legale vizând sancționarea plătitorilor de obligații fiscale care au reținut, dar nu au vărsat în totalitate sumele reprezentând impozite și contribuții cu reținere la sursă; cazuri de menținere în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiați și cazuri de neînstituire și necomunicare, la termenele legale, a accesoriilor din fișele de evidență analitică pe plătitor.

La stingerea creanțelor fiscale prin aplicarea măsurilor de executare silită au fost constatate cazuri de: neînființare a popririlor pe disponibilitățile bănești din conturile bancare ale contribuabililor, de nevalorificare a sechestrelor instituite pentru bunurile mobile și imobile în toate cazurile în care se impunea acest lucru și de neurmărire a respectării clauzelor convențiilor privind acordarea de îlesniri la plată a obligațiilor bugetare datorate.

În ceea ce privește activitatea de executare a hotărârilor judecătorești în cauzele penale comunicate ANAF a rezultat că a fost transmis, centralizat spre executare, un număr total de 2.371 de hotărâri judecătorești în cauze penale, cu 231 mai mult decât cele ce se regăsesc în evidența Direcției generale de reglementare a colectării creanțelor bugetare și a Direcției generale de planificare, monitorizare și sinteză.

Pentru activitatea de inspecție fiscală au fost consemnate unele situații de: neinclușare în programul de control și de neefectuare a inspecțiilor fiscale la contribuabilii care au intrat în insolvență, de neefectuare a analizei de risc și de necuprindere în programul de control a operatorilor economici caracterizați de risc fiscal semnificativ care, începând cu data de 01.02.2013, aveau obligația evidențierii, declarării și plății veniturilor rezultate din activități de exploatare și valorificare a resurselor naturale, de neanalizare a riscului fiscal, în cazul unor contribuabili-persoane juridice care au făcut obiectul inspecțiilor fiscale cu privire la acciză, de lipsă a unor aplicații informatice și utilizarea unor proceduri insuficient dezvoltate cu privire la selecția pentru control a persoanelor fizice etc.

În activitatea Direcției Generale Antifraudă Fiscală s-a constatat că: nu au fost efectuate acțiuni de control prin care să se stabilească debite reprezentând accize și/sau datorie vamală (taxe vamale, accize, TVA etc.); există cazuri în care nu a fost urmărită respectarea de către operatorii economici contravenienți a măsurilor referitoare la suspendarea activității și, implicit, neluarea măsurilor de confiscare a sumelor încasate din livrarea de bunuri ori prestarea de servicii ca urmare a desfășurării mai departe a activității după suspendarea acesteia.

La Direcția Generală a Vămilelor și la structurile sale subordonate s-a constatat că Direcția Generală a Vămilelor nu a realizat o supraveghere performantă a mișcării produselor accizabile pe teritoriul național. În unele situații, prin structurile teritoriale coordonate, nu a efectuat o supraveghere permanentă a activităților de colorare și marcare a motorinei destinate navigației. La nivelul DGV nu există instrumente informatice care să semnaleze eventualele neconcordanțe ce pot apărea între datele și informațiile referitoare la operațiunile de închidere a tranzitelor vamale.

Recomandări

- ✓ efectuarea unei analize la nivelul activității curente a serviciului „Registru contribuabili declarații fiscale” și a celorlalte servicii cu atribuții în formularea de propuneri de inactivare a contribuabililor pentru identificarea unor soluții, astfel încât procedura de inactivare a contribuabililor să poată fi realizată cu maximă operativitate;
- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare prin care să fie analizate (la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice) situațiile în care se impun: aplicarea de sancțiuni pentru nedepunerea sau depunerea cu întârziere a declarațiilor fiscale, impunerea din oficiu, inactivarea contribuabililor în cazurile în care trebuie aplicată această procedură etc. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern, vor fi formulate propuneri de îmbunătățire a activității de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiză de risc, după caz;
- ✓ obligativitatea utilizării tuturor informațiilor cu relevanță fiscală, deținute de ANAF sau accesate în baza protocoalelor de schimb de informații pentru aprecierea obiectivă a stării de fapt fiscale a contribuabililor;
- ✓ actualizarea și completarea procedurilor operaționale aplicabile activității de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale; analiza de risc va ține cont și de măsurile/propunerile de îmbunătățire a activității de administrare fiscală conținute în Sistemul Integrat de Management al Veniturilor Fiscale derulat de ANAF în parteneriat cu Banca Mondială;

- ✓ dispunerea de către conducerea ANAF a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare prin care să fie analizată, la nivelul fiecărei administrații județene a finanțelor publice, activitatea acestor servicii/activități. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern vor fi formulate, după caz, propuneri de îmbunătățire a activității structurilor analizate și/sau de sancționare a personalului cu atribuții în domeniile analizate;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale care să reglementeze întregul circuit de înregistrare, evidențiere și valorificare al acestor hotărâri ale instanțelor de judecată pronunțate în cauze penale;
- ✓ revizuirea și completarea, după caz, a criteriilor de analiză de risc utilizate în selecția pentru control a contribuabililor, astfel încât să fie incluse și aspectele consemnate în actele de control întocmite de Curtea de Conturi la structurile teritoriale ale ANAF și sintetizate în raportul de control întocmit la structura centrală a ANAF;
- ✓ efectuarea unei analize care să urmărească îmbunătățirea procedurilor de analiză de risc, în vederea creșterii ponderii includerii în programul de activitate al contribuabililor cu potențial ridicat de risc fiscal;
- ✓ elaborarea și implementarea unor proceduri proprii privind predarea bunurilor confiscate în vederea valorificării acestora și implementarea unui program informatic, pentru ținerea evidenței bunurilor confiscate, care să furnizeze informații privind cazurile în care acestea au fost lăsate în custodie, termenele de păstrare în custodie și care să permită urmărirea termenelor de predare către organele de valorificare a acestora, conform prevederilor legale;
- ✓ dispunerea, de către conducerea ANAF, a includerii în cadrul obiectivelor misiunilor de audit intern a unor obiective suplimentare, prin care să fie analizată, la nivelul fiecărei direcții regionale vamale, activitatea acestora, avându-se în vedere fiecare dintre aspectele sintetizate în raportul de control întocmit la nivelul central al ANAF. În funcție de concluziile misiunilor de audit intern, vor fi formulate, după caz, propuneri de îmbunătățire a activității vamale și/sau de aplicare a prevederilor legale.

2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

În cadrul acestei teme au fost efectuate acțiuni de control la 40 de entități. Este cea mai extinsă temă, acțiunile desfășurându-se la un spectru mai larg de entități, fiind astfel vorba de instituții ale administrației publice centrale, companii naționale, regii autonome, societăți comerciale și instituții bancare.

Referitor la administrarea patrimoniului public și privat al statului, precum și la realizarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor au fost constatate abateri de la prevederile legale referitoare la:

- ✓ veniturile cuvenite bugetelor publice și veniturile proprii ale entităților verificate;
- ✓ efectuarea plăților;
- ✓ administrarea patrimoniului și procesul de inventariere;
- ✓ achizițiile publice;
- ✓ utilizarea ineficientă a fondurilor bănești;
- ✓ alte abateri.

Observațiile Curții de Conturi:

În ceea ce privește veniturile bugetelor publice și veniturile proprii ale entităților verificate, principalele constatări se referă la:

- neînregistrarea în evidența contabilă și nevirarea la buget a unor sume reprezentând obligații de plată aferente bugetului general consolidat al statului;
- nefacturarea și neînregistrarea în evidența contabilă a penalităților calculate pentru neachitarea facturilor la termen, nerespectarea clauzelor contractuale privind modalitățile de plată referitoare la emiterea facturilor, privind avansul și urmărirea încasării acestuia, necalcularea și neîncasarea penalităților de întârziere, prevăzute în contracte, pentru neplata la termen a sumelor datorate de beneficiari, la termenul scadent; neîncasarea de creanțe conform contractelor de cesiune de creanțe, neurmărirea respectării clauzelor contractuale privind emiterea scrisorii de garanție bancară etc.;
- menținerea în evidența contabilă a unor obligații mai vechi de 3 ani, pentru care dreptul la acțiune al creditorului s-a prescris;
- nevirarea la bugetul statului a unor venituri obținute din închirierea de bunuri proprietate publică a statului;
- nedeclararea la organele fiscale a unor clădiri, având drept consecință nestabilirea, neînregistrarea și neplata, în totalitate, în cuantumul real și legal datorat, a impozitului pe clădiri;
- necalcularea și neluarea măsurilor legale pentru încasarea veniturilor din penalități, datorate pentru nerespectarea, de către antreprenori/constructori, a termenelor de executare și de finalizare a obiectivelor de investiții prevăzute în contractele încheiate.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor determinate de neîncasarea unor creanțe restante înăuntrul termenului de prescripție, precum și recuperarea acestora potrivit legii;
- ✓ încheierea contractelor de închiriere, calcularea la zi a veniturilor și încasarea acestora;
- ✓ clarificarea situației de drept a tuturor bunurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea entităților verificate și efectuarea demersurilor pentru corectarea reglementărilor normative în concordanță cu situația de fapt și de drept a acestor bunuri; declararea la organele fiscale a clădirilor;

- ✓ efectuarea unei analize judicioase a soldului contului „*Clienți*”, care să se concretizeze în măsuri operative de urmărire a facturilor emise și neîncasate, pentru reducerea duratei de încasare a acestora, concilierii cu clienții rău-platnici, întocmirea de dosare și declanșarea acțiunilor în instanță în vederea recuperării debitelor;
- ✓ identificarea creanțelor al căror termen de prescripție a expirat, stabilirea eventualelor pagube și, dacă este cazul, a persoanelor care se fac vinovate, precum și dispunerea de măsuri în consecință.

Cu privire la abaterile de la prevederile legale referitoare la efectuarea plăților s-au constatat, în principal, următoarele:

- remunerații bonus acordate membrilor Consiliului de Administrație, cu încălcarea clauzelor contractuale și a prevederilor legale în vigoare, precum și indemnizații acordate fără documente justificative privind prezența acestora la ședințele lunare;
- acordarea unor drepturi salariale necuvenite (diverse sporuri, prime de vacanță, tichete de masă, premii, ajutoare), neprevăzute în contract sau fără documente justificative;
- cheltuieli de deplasare nelegale, prin acceptarea unor tarife de cazare la o categorie superioară celei reglementate de prevederile legale;
- efectuarea de cheltuieli de personal mai mari față de limitele maxime prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli, aprobat în condițiile legii;
- efectuarea de achiziții pentru diverse servicii, fără a justifica necesitatea acestora și imposibilitatea asigurării acestora de către personalul de specialitate al entității verificate;
- plăți pentru bunuri materiale nelivrate, precum și plăți pentru lucrări/servicii, fără ca acestea să fie efectuate sau care nu se justifică a mai fi efectuate/prestate;
- efectuarea de plăți reprezentând contravaloare materiale, fără existența unui angajament legal încheiat cu furnizorul;
- efectuarea de plăți nedatorate pentru lucrări/servicii decontate la prețuri supraevaluate.

Recomandare: stabilirea întinderii prejudiciilor, precum și recuperarea acestora, potrivit legii, inclusiv a accesoriilor.

Cele mai frecvente nereguli referitoare la activitatea financiar-contabilă au constat în:

- înregistrări contabile eronate sau neînregistrări ale unor operațiuni;
- neconducerea și neorganizarea, în toate cazurile, a evidenței contabile analitice a datoriilor, conform planului de conturi aprobat;
- înregistrarea eronată a amortizării aferente unor mijloace fixe sau calculul eronat al acesteia;
- neînregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acțiunii de reevaluare a bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea entităților verificate, precum și a operațiunilor derulate în valută, acestea fiind evidențiate numai în lei;
- nerespectarea conținutului minimal obligatoriu al informațiilor prevăzute de lege pentru completarea corespunzătoare a registrelor contabile obligatorii, prevăzute de lege;
- nu au fost constituite și evidențiate în contabilitate provizioane pe seama unor clienți incerți sau pentru care s-a înaintat acțiune în instanță;
- nu au fost întocmite documentele justificative în vederea scoaterii din uz, transferării, casării, dării în consum a stocurilor fără mișcare, de prisos, cu mișcare lentă, inutilizabile sau deteriorate;
- nu au fost finalizate documentațiile cadastrale și formele legale de intabulare în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate, înregistrării în contabilitate a terenurilor, respectiv a majorării capitalului social cu valoarea terenurilor;
- menținerea nejustificată, în categoria de mijloace fixe, a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile legale pentru a fi încadrate în această categorie.

Recomandări

- ✓ organizarea și ținerea evidenței contabile analitice a veniturilor proprii, pe feluri de venituri, conform prevederilor legale;
- ✓ organizarea contabilității de gestiune și adaptarea acesteia la specificul activității desfășurate, pentru înregistrarea tuturor operațiunilor privind colectarea și repartizarea cheltuielilor pe destinații, astfel încât să se obțină informații care să asigure o gestionare eficientă a patrimoniului;
- ✓ elaborarea procedurilor de lucru scrise și formalizate privind organizarea și conducerea contabilității pentru toate operațiunile specifice, incluzând regulile și tratamentele contabile aplicabile, pornind de la întocmirea documentelor justificative și până la finalizarea situațiilor financiare;
- ✓ efectuarea reevaluării activelor fixe corporale aflate în patrimoniu în scopul determinării valorii juste a acestora la data bilanțului, înregistrarea în contabilitate și în situațiile financiare a rezultatelor reevaluării;
- ✓ respectarea prevederilor legale referitoare la proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.

3. Controlul respectării prevederilor legale privind activitatea de autorizare, monitorizare și control a jocurilor de noroc

Observațiile Curții de Conturi:

Acțiunea de control desfășurată la Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN) a scos în evidență mai multe deficiențe, întâlnite la toate activitățile specifice entității, respectiv autorizare, monitorizare-informatizare și control-supraveghere a jocurilor de noroc, dintre care menționăm:

- la nivelul activității de autorizare a jocurilor de noroc, aplicațiile informatice și bazele de date gestionate la nivelul activității de autorizare nu permit colectarea și prelucrarea informațiilor în funcție de anumite criterii și/sau filtre de căutare, nu se pot extrage date și informații la o anumită dată/pentru o anumită perioadă, nu permit realizarea unor raportări specifice;
- la nivelul activității de monitorizare-informatizare jocuri de noroc nu există aplicații informatice și baze de date, astfel încât să se asigure îndeplinirea atribuțiilor și sarcinilor specifice activității de monitorizare și nu s-a asigurat realizarea managementului integrat al informațiilor generate de activitatea de monitorizare, avizare, supraveghere și control. La ONJN, sistemul informatic utilizat este perimat și nu poate asigura accesul facil la toate informațiile și datele relevante rezultate din aplicarea legislației în vigoare în domeniul jocurilor de noroc;
- la nivelul activității de control-supraveghere jocuri de noroc:
 - existența unor proceduri/norme de lucru/atribuții specifice privind activitatea de control; nu a fost identificată o procedură și/sau o normă de lucru în care să fie precizate reglementări privind situația răspândirii zilnice a inspectorilor, precum și a rezultatelor controalelor efectuate;
 - existența și modul de utilizare a criteriilor de selecție la control a operatorilor economici cu activități de jocuri de noroc. La nivelul activității de control, în anul 2014 nu au fost regăsite reguli/principii/criterii clare și transparente privind modalitatea de selecție a operatorilor economici supuși controlului;
 - efectuarea analizei de risc, respectiv inexistența unei monitorizări și a unei evaluări sistematice a riscurilor, nu au fost realizate analize de risc întrucât nu există o procedură de lucru aprobată în acest sens;
 - efectuarea pregătirii și documentării acțiunilor de control operativ-inopinat, înainte de deplasarea în teren;
 - în activitatea juridică și de contencios administrativ nu s-au realizat analize aprofundate asupra cauzelor și motivelor pentru care s-a înregistrat o pondere ridicată a acțiunilor în justiție nefavorabile ONJN.

Recomandarea Curții de Conturi se referă, în ansamblu, la amplificarea măsurilor de monitorizare, coordonare, îndrumare și control desfășurate de ONJN, în vederea îmbunătățirii activității și la analizarea judicioasă a gradului de performanță înregistrat în lupta contra fraudelor în domeniul jocurilor de noroc.

4. Controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

Controlul cu această temă s-a desfășurat la 4 entități beneficiare ale următoarelor împrumuturi:

- 4.1. *Împrumutul BIRD 4875-RO, aprobat prin Legea nr. 14/2009 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii), semnat la București la 28 decembrie 2007, denumit în continuare proiectul CESAR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară;*
- 4.2. *Împrumutul BERD 33.391/2006 pentru finanțarea construcției variantei ocolitoare a municipiului Constanța – Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale;*
- 4.3. *Proiectul „Finalizarea construcției, reabilitarea sau renovarea unor clădiri culturale de interes public din România”, proiect finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – BDCE F/P 1572 (2006) – Ministerul Culturii - Unitatea de Management a Proiectului*

4.1. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, principalele aspecte constatate se referă la utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BIRD 4875-RO, aprobat prin Legea nr. 14/2009 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii), semnat la București la 28 decembrie 2007, denumit în continuare proiectul CESAR:

- au fost supraestimate creditele bugetare aprobate cu acest scop, întrucât limita de finanțare prevăzută de Legea nr. 14/2009 pentru derularea părților a II-a și a III-a ale Proiectului CESAR reprezenta echivalentul în lei al sumei de 9.456 mii euro, în condițiile în care în bugetul de venituri și cheltuieli al MADR au fost aprobate credite bugetare reprezentând echivalentul în lei al sumei de 10.712 mii euro;
- plățile efectuate au fost mai mari față de valoarea totală a creditelor bugetare deschise, întrucât cele două proiecte din cadrul UMP s-au derulat printr-un singur cont bancar, deschis la Trezoreria Municipiului București;
- evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor puse la dispoziție nu a fost organizată distinct, potrivit prevederilor legale, în condițiile în care UMP are două proiecte aflate în derulare;
- evidența angajamentelor bugetare și legale a fost organizată necorespunzător și nu oferă informații cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare, creditele bugetare disponibile, precum și cu privire la angajamentele legale aprobate;
- bunuri de natura materialelor consumabile nu au fost înregistrate corect în evidența contabilă a UMP, contravaloarea acestora fiind înregistrată direct în conturile de cheltuieli, fără documente justificative;
- UMP a efectuat plăți nelegale, prin achiziții fictive de bunuri de natura materialelor consumabile, plăți care nu au avut la bază documente justificative, întocmite potrivit prevederilor legale;
- achiziționarea de bunuri de natura materialelor consumabile fără a organiza nicio procedură de achiziție și fără să se încheie contracte de furnizare pentru aceste produse;

plățile aferente proiectului CESAR raportate către MFP au fost mai mici față de plățile înregistrate în evidența contabilă a UMP. Concluzionând, fondurile alocate, prin bugetul MADR, pentru finanțarea Proiectului CESAR au fost utilizate fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, cât și a celor de economicitate, eficiență și eficacitate, nefiind respectate prevederile legale în domeniul achizițiilor publice, cât și a celor referitoare la utilizarea, dar și la neutilizarea fondurilor publice provenite din finanțări rambursabile.

Recomandări:

- ✓ aprobarea bugetelor proiectelor în limitele de finanțare prevăzute de acordurile de finanțare;
- ✓ analiza, din punct de vedere al necesității, oportunității, precum și al legalității și regularității, a încheierii și derulării contractelor de consultanță și dispunerea măsurilor legale de stabilire și recuperare a sumelor decontate în mod nejustificat pentru servicii de consultanță individuală;
- ✓ dispunerea măsurilor legale ce se impun pentru stabilirea situației reale a operațiunilor efectuate în cadrul Proiectului CESAR.

La Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, referitor la performanța împrumutului s-a concluzionat că obiectivul Proiectului nu a fost realizat și există rezerve serioase asupra modului în care acestea se vor realiza în viitor, în condițiile în care, prin semnarea acestui acord de împrumut, în anul 2007, statul român și-a asumat responsabilitatea realizării *cadastrului general*, în scopul înscrierii din oficiu, în cartea funciară, a proprietăților imobiliare, iar de la data finalizării Proiectului (30 iunie 2013) și până în anul 2015 (după mai bine de 7 ani), terenul înregistrat în cadrul procesului de înregistrare sistematică reprezintă un procent de 6% din suprafața totală.

Principalele aspecte constatate sunt:

- Acordul de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) a fost ratificat cu o întârziere de 14 luni de la data semnării și a intrat în vigoare după încă o lună, iar Acordul de împrumut subsidiar, încheiat între MFP și ANCPI, a fost semnat după 4 luni de la publicarea Legii nr. 14/17 februarie 2009;
- hotărârile de guvern privind modificarea amendamentelor convenite între Guvernul României și BIRD au fost publicate cu întârziere între 5 luni și 7 luni de la schimbul de scrisori;
- reorganizările ANCPI, în perioada de implementare și monitorizare a Proiectului, prin schimbări de subordonare/coordonare și prin schimbări ale conducerii ANCPI, au determinat întârzieri în inițierea și lansarea Proiectului, cu efect asupra eficienței acestuia;
- Direcția Managementul Proiectelor (DMP) nu a funcționat ca o unitate asimilată unei unități de management de proiect, conform acordului de împrumut și acordului de împrumut subsidiar. În condițiile în care înregistrarea sistematică a imobilelor va continua și se va extinde la nivel național, prin Planul Național de Cadastru General, cu finanțare de la bugetul de stat, se impune asigurarea unui cadru unitar privind derularea și implementarea acestuia, prin stabilirea de atribuții clare ale personalului ANCPI, pentru realizarea obiectivelor cu maximă diligență și eficiență;
- nerespectarea principiului transparenței în atribuirea contractelor, în conformitate cu procedurile Băncii Mondiale, în cazul unor contracte de consultanță, inclusiv pentru achiziții, cu consecințe în efectuarea de plăți fără ca activitățile decontate să fie corelate cu pontajele și facturile, în cazul unor contracte încheiate cu consultanți individuali;
- ANCPI nu a prevăzut distinct, în bugetul propriu, partea de cofinanțare a Proiectului și costurile de operare ale DMP, conform acordului de împrumut și acordului de împrumut subsidiar, neavând posibilitatea de a identifica utilizarea fondurilor pentru cheltuieli cu personalul propriu, desemnat pentru implementarea și monitorizarea proiectului și costurile de operare ale DMP, din bugetul propriu al ANCPI, pentru anul 2009;
- decontarea, din partea de cofinanțare, a unor cheltuieli neeligibile, reprezentând:
 - contravaloarea deplasării la Washington DC, în perioada 21-29 aprilie 2012, a unei delegații formate din trei persoane, reprezentanți ai ANCPI, pentru a participa la Conferința Anuală a Băncii Mondiale, fără ca prezența acestora la conferință să aibă legătură cu implementarea proiectului;
 - plăți pentru închirierea unei locuințe de serviciu, neprevăzută în planul de achiziții și necuprinsă în costurile operaționale;
- nefundamentarea clară a unor activități, în cadrul contractului de consultanță „Campanie de conștientizare publică: Proiectare materiale, Relații Publice și Implementare”, din punct de vedere al necesității și oportunității acestora și plăți nejustificate către consultant.

Recomandări:

- ✓ stabilirea realității și legalității funcționării personalului angajat în cadrul Direcției de Management al Proiectului, care avea atribuții pentru implementarea și monitorizarea Proiectului privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii (CESAR);
- ✓ recuperarea sumelor neeligibile, efectuarea unei analize privind fundamentarea încheierii actelor adiționale la contractul individual de muncă al specialistului în carte funciară din cadrul DMP;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor cu contractele de consultanță, efectuate în perioada 2009-2013, în vederea identificării și a altor cazuri, a stabilirii întinderii prejudiciului creat ca urmare a plăților efectuate pentru materiale și servicii care nu respectă termenii de referință ai contractului și servicii nerealizate, dar facturate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora, în condițiile legii, precum și corectarea rezultatelor contabile înregistrate;
- ✓ respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate la încheierea contractelor pentru Campania de conștientizare publică, în cazul Programului național de cadastru și carte funciară 2015-2023.

4.2. Compania Națională Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA

Fondurile alocate pentru finanțarea Proiectului BERD 33.391/2006 pentru finanțarea construcției variantei ocolitoare a municipiului Constanța au fost utilizate fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, precum și a celor de economicitate, eficiență și eficacitate, nefiind respectate prevederile legale în domeniul achizițiilor publice, cât și a celor referitoare la utilizarea/neutilizarea fondurilor publice provenite din finanțări rambursabile, înregistrându-se o slabă performanță în implementarea acestui Proiect. Principalele aspecte constatate se referă la:

- inexistența unei Unități de Implementare a Proiectului (UIP) așa cum stabilesc prevederile Acordului de Împrumut, precum și lipsa unei echipe de proiect, cu atribuții și responsabilități strict legate de implementarea acestuia;
- pentru realizarea aceluiași obiectiv de investiții există, în paralel, două contracte de finanțare, fapt care a determinat majorarea nejustificată a bugetului total al obiectivului de investiții, iar actualizarea bugetului Proiectului aflat în derulare a fost efectuată prin amendamente la Acordul de Împrumut. Cel de-al doilea contract de finanțare include și alte categorii de cheltuieli, neprevăzute în Planul de investiții al Proiectului BERD 33.391/2006, respectiv asistență juridică, publicitate, achiziții terenuri etc., care nu au fost incluse în amendamentele aduse Acordului de Împrumut, respectiv în Planul de finanțare;
- personalul CNADNR SA nu a fost pregătit corespunzător, conform prevederilor contractuale, ca urmare a realocării fondurilor în sumă de 50 mii euro, pentru faza a III-a – supervizare lucrări;
- decontarea unor cheltuieli pentru executarea unor lucrări neprevăzute în contract, fără solicitarea/aprobarea CNADNR SA și fără documente din care să rezulte necesitatea și oportunitatea acestora;
- decontarea unor cheltuieli neeligibile în cadrul Proiectului, prin încheierea unui act adițional la contractul de proiectare și execuție lucrări, care a determinat majorarea valorii contractului;
- Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP) nu a elaborat și ținut la zi politici și proceduri adecvate pentru monitorizarea și evaluarea gradului de realizare a Proiectului și a îndeplinirii obiectivelor acestuia, ceea ce a condus la nerespectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut, atâta timp cât la nivelul entității au existat probleme majore de organizare și funcționare a UIP, determinate de desființarea UIP aferente Proiectului BERD 33.391/2006, cât și probleme în derularea contractelor.

Recomandări:

- ✓ reînființarea unei UIP aferente Proiectului BERD 33.391/2006, cu precizarea clară a responsabilului de Proiect. La înființarea UIP se va ține cont atât de Contractul de finanțare POS-T existent, cât și de UIP-ul POS-T;
- ✓ actualizarea fișelor de post ale personalului CNADNR SA, în sensul corelării atribuțiilor personalului cu atribuții generate de implementarea Proiectului BERD, cu cele generate de POS-T și/sau cu atribuții generate de alte prevederi legale;
- ✓ transmiterea către MFP a documentației necesare în vederea inițierii unui act normativ pentru armonizarea celor două Proiecte, în sensul bugetării reale, clare și exacte a obiectivului de investiții;
- ✓ stabilirea unui responsabil cu elaborarea, actualizarea Planului de achiziții al Proiectului și transpunerea acestuia în Programul anual de achiziții publice al entității;
- ✓ stabilirea unui circuit al documentelor Proiectului, astfel încât să se asigure transparența și corectitudinea informațiilor la toate structurile implicate în derularea Proiectului;
- ✓ organizarea activității de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor, în sensul parcurgerii celor 4 faze ale execuției bugetare a cheltuielilor, așa cum stabilesc prevederile legale în vigoare;
- ✓ efectuarea unor cursuri de pregătire profesională, conform prevederilor inițiale ale contractului;
- ✓ în cadrul UIP va fi desemnată o persoană responsabilă cu elaborarea și ținerea la zi a politicilor și procedurilor adecvate care să permită monitorizarea și evaluarea Proiectului.

4.3. Ministerul Culturii – Proiectul „Finalizarea construcției, reabilitarea sau renovarea unor clădiri culturale de interes public din România”, proiect finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – BDCE F/P 1572 (2006)

Referitor la acest proiect, Curtea de Conturi a constatat:

- cheltuielile aferente programelor cu finanțare rambursabilă nu au fost repartizate și evidențiate pe fiecare Proiect în parte, conform fiecărui Plan de finanțare a Proiectului, având drept consecință posibilitatea efectuării de angajamente legale peste limita fondurilor aprobate realizării fiecărui obiectiv de investiții;
- evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor alocate nu a fost organizată separat pe fiecare Proiect, în condițiile în care UMP a derulat două proiecte finanțate din împrumuturi externe rambursabile;
- Planul de achiziții al Proiectului a fost întocmit respectând prevederile Acordului de împrumut, dar fără a fi inclus în planul anual de achiziții publice al Ministerului Culturii;
- plăți nelegale prin acceptarea la plată a unor cheltuieli aferente consumului de utilități, precum și contravaloarea unor contoare sau a altor aparate de măsurat, cheltuieli ce trebuiau suportate de către executant și plătite beneficiarului direct;
- efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv, existente la nivelul UMP, a bunurilor achiziționate în cadrul contractelor finanțate din credite externe rambursabile, nu a respectat în totalitate prevederile legale în vigoare;
- raportările către MFP și BDCE, cu privire la stadiul Proiectului, au respectat formularistica din punct de vedere al reglementărilor în domeniu, dar informațiile furnizate prin aceste raportări sunt diferite;
- respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice provenite din împrumut, a fost afectată negativ întrucât UMP a avut în permanență un statut semiindependent față de MCC, cu toate că prin Acordul de

împrumut se prevede că MCC va înființa UMP în structura sa, pentru implementarea Proiectului, iar contractele încheiate au prevăzute aceleași clauze standard, fără a ține seama de specificul fiecărui obiectiv de investiții.

Recomandări:

- ✓ actualizarea bugetului Proiectului în sensul repartizării fondurilor primite sub forma unor alocații bugetare anuale pe fiecare Proiect în parte, conform fiecărui Plan de finanțare al Proiectului, atât din punct de vedere valoric, cât și din punct de vedere al categoriilor de cheltuieli (care pot fi plătite din proiect, respectiv cele care nu sunt pot fi plătite din proiect - taxe și impozite) cuprinse în acesta, precum și elaborarea unei proceduri operaționale în acest sens;
- ✓ stabilirea situației reale și exacte a operațiunilor efectuate în cadrul Proiectului BDCE F/P 1572;
- ✓ realizarea unei proceduri operaționale privind elaborarea, aprobarea și includerea planului de achiziții al UMP în Planul anual de achiziții publice al Ministerului Culturii;
- ✓ stabilirea întinderii exacte a valorii plăților nelegale și recuperarea sumelor decontate în mod nejustificat (cheltuielile cu dispozitivele de iluminare, protecție, îngrădire, alarmă și pază, cheltuielile aferente contoarelor sau altor aparate de măsurat), în cazul tuturor contractelor de execuție lucrări;
- ✓ refacerea conform prevederilor legale a inventarierii privind Proiectul BDCE F/P 1572, astfel încât activele și serviciile finanțate în cadrul Acordului de împrumut să poată fi identificate.

5. Control privind modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților pentru perioada 2012-2014, la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Observațiile Curții de Conturi:

- în cazul unor dosare de despăgubire, fără a verifica respectarea tuturor procedurilor legale privind acordarea despăgubirilor, comisiile județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor au validat propunerile formulate de comisiile locale de fond funciar pentru reconstituirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, precum și acordarea de măsuri compensatorii în echivalent;
- inexistența unei abordări unitare din partea comisiilor tehnice, în ceea ce privește stabilirea valorii terenurilor intravilane aferente locuințelor și anexelor gospodărești;
- ANRP nu deține o procedură legală aplicabilă cu privire la fiscalizarea veniturilor obținute de alte persoane decât autorii depozitați abuziv în perioada regimului comunist sau moștenitorii acestora, entitatea neavând competența să califice, din punct de vedere fiscal, tranzacțiile cesionarilor, creându-se premise de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili obligația fiscală pentru cedent, ca urmare a cesiunii de creanță, respectiv pentru cesionari, ca urmare a realizării venitului din creanța respectivă;
- nu există o abordare unitară din partea comisiilor tehnice, suprafața utilă a locuințelor fiind diferită de la o comisie la alta, iar Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 propune validarea hotărârilor comisiilor județene, respectiv a municipiului București, cu toate că, în unele cazuri, suprafața utilă a locuințelor pentru care se acordă compensații a fost stabilită de comisia tehnică la suprafețe mult mai mari decât cele prevăzute de legislația în vigoare;
- plata necuvenită, acordată unor beneficiari, în condițiile în care aceiași beneficiari au mai fost despăgubiți o dată ca urmare a executării conturilor ANRP prin instituirea de popri;
- inexistența unei baze de date/evidență strictă, la nivelul ANRP, cu privire la hotărârile emise de comisiile județene pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, cuprinzând autorii pentru care s-au solicitat despăgubiri și plățile efectuate;
- evidența contabilă a creditorilor nu a fost organizată analitic, pe fiecare persoană fizică sau juridică, fapt care a avut drept consecință efectuarea unor plăți nedatorate către creditori, precum și fundamentarea necorespunzătoare a bugetului despăgubirilor;
- ANRP nu a transmis niciun titlu executoriu organelor fiscale din subordinea ANAF, în vederea recuperării debitelor rezultate din întoarcerea executării silite.

Recomandări:

- ✓ dispunerea măsurilor necesare care se impun, în vederea:
 - recuperării sumelor plătite necuvenit ca urmare a emiterii eronate de titluri de plată în anul 2014, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
 - stabilirii sumelor acordate cu titlu de compensație, plătite în mod necuvenit pentru suprafețe utile ale locuințelor mai mari decât cele prevăzute de prevederile legale;
 - stabilirii tuturor plăților duble, cât și recuperării sumelor plătite necuvenit, în condițiile în care unii beneficiari au fost despăgubiți atât ca urmare a executării conturilor ANRP prin instituirea de popri, cât și direct de ANRP, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
 - recuperării sumelor plătite necuvenit ca urmare a plăților efectuate de către ANRP în luna decembrie 2014, în condițiile în care aceiași beneficiari ai prevederilor Legii nr. 290/2003 au fost despăgubiți ca urmare a executării conturilor ANRP prin instituirea de popri, precum și a beneficiilor nerealizate până la data recuperării inclusiv;
 - punerii în aplicare a prevederilor Codului de procedură fiscală, cu privire la realizarea executării silite a creanțelor ANRP, de către organele fiscale prin structurile teritoriale competente.

6. Controlul modului de administrare, în temeiul unui contract de concesiune sau de închiriere, a unor bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale la Agenția Domeniilor Statului

Observațiile Curții de Conturi:

- nefinalizarea acțiunii de înscriere în Cartea funciară a terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în administrare și necunoașterea, cu exactitate, a valorii acestora exprimată în unități fizice de măsurare și clasele de calitate ale tuturor suprafețelor de teren cu destinație agricolă;
- nu a fost efectuată punerea de acord a datelor și informațiilor din evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar-contabilă, cu privire la suprafețele de teren aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea instituției;
- acțiunea de inventariere a fondului funciar administrat de Agenția Domeniilor Statului nu s-a efectuat cu respectarea, în totalitate, a prevederilor legale, întrucât nu s-a efectuat pe baza documentelor care să ateste dreptul de proprietate al statului asupra terenurilor administrate de ADS și nu au fost valorificate rezultatele inventarierii;
- nerespectarea prevederilor legale privind predarea terenurilor din domeniul public al statului, în baza protocoalelor de predare-preluare a terenurilor cu destinație agricolă, de către reprezentanții legali ai ADS și președinții comisiilor locale de fond funciar din perioada 2007-2010, terenuri care, conform legii, erau neretrocedabile, fiind obținute din îndiguiri și desecări (terenuri exploatate până la data predării de agentul economic);
- nepreluarea în administrare a tuturor suprafețelor de teren aflate în exploatarea unităților de învățământ agricol și silvic și neîncheierea cu acestea de contracte de concesiune;
- nestabilirea situației reale a terenurilor cu destinație agricolă (proprietate publică și/sau privată a statului), exploatate de un agent economic din județul Ilfov, în baza unui contract de concesiune și a actelor adiționale la acesta;
- neclarificarea și nerecuperarea unor debite înregistrate de medicii veterinari care au concesionat de la ADS circumscripții sanitar-veterinare în județele Alba, Constanța, Giurgiu și Iași, precum și neurmărirea modului de derulare a contractelor de concesiune a circumscripțiilor sanitar-veterinare, situație care a condus la necalcularea, nefacturarea și neîncasarea, în totalitate, a contravalorii redevenței datorate și a penalităților aferente acestor debite, în conformitate cu prevederile contractelor încheiate cu concesionarii acestor imobile;
- neluarea măsurilor de asigurare a pazei bunurilor din domeniul privat al statului pentru un număr de 278 de circumscripții sanitar-veterinare neconcesionate și lăsate la dispoziția diverselor persoane care pot să le degradeze sau vandalizeze;
- neclarificarea suprafețelor de teren predate inițial unui concesionar din județul Ilfov și neîncheierea de acte adiționale la contract, pentru perioada 2006 până în prezent, deși în această perioadă au fost întocmite protocoale de predare teren către comisiile locale de aplicare a legilor fondului funciar, precum și nestabilirea situației exacte a investițiilor realizate în conformitate cu prevederile contractuale, pentru dezvoltarea exploatarei pe terenul concesionat de la ADS.

Recomandări

- ✓ inițierea tuturor demersurilor legale care se impun pentru clarificarea și regularizarea diferențelor constatate între:
 - o cele două evidențe (contabilă și tehnico-operativă), în vederea înregistrării corecte a modificărilor survenite în patrimoniul ADS;
 - o suprafețele de teren cu destinație agricolă (proprietate publică și privată a statului), înscrise în contractele de concesiune și cele exploatate efectiv; verificarea modului de realizare a investițiilor asumate prin contractele de concesiune și luarea măsurilor care se impun, conform clauzelor contractuale;
- ✓ revizuirea obligațiilor contractuale cu privire la menținerea și conservarea calității solului și exploatarea în condiții de eficiență a terenurilor concesionate, inclusiv a terenurilor neproductive, care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă, prin includerea de operațiuni și lucrări adaptate categoriei de folosință și caracteristicilor specifice terenului care face obiectul concesiunii/arendării, în vederea asigurării unei exploatare eficiente și durabile a tuturor categoriilor de teren cu destinație agricolă administrate de ADS;
- ✓ continuarea și finalizarea acțiunii de identificare, delimitare, măsurare și înregistrare în cartea funciară a terenurilor proprietate publică și privată a statului, administrate de ADS; întocmirea documentațiilor necesare în vederea promovării unei hotărâri a Guvernului României pentru trecerea lor din domeniul public al statului în domeniul privat al statului;
- ✓ inițierea demersurilor legale pentru asigurarea efectuării acțiunii de inventariere a patrimoniului în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ luarea tuturor măsurilor care se impun în vederea concesionării, pe toate căile legale, a circumscripțiilor sanitar-veterinare și a asigurării pazei acestor bunuri ale statului până la predarea acestora, ca urmare a concesionării.

7. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Regia Națională a Pădurilor - Romsilva

Observațiile Curții de Conturi:

- menținerea, în patrimoniul Regiei a unor bunuri ce aparțin domeniului public al statului și care trebuiau transferate autorităților publice centrale, cu atribuții în domeniul silviculturii, respectiv Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;
- la nivelul direcțiilor silvice, fondul de conservare și regenerare, aferent masei lemnoase exploatate, nu s-a constituit la autorizare, așa cum prevede Codul silvic, ci la valorificare, respectiv la facturare sau, în unele cazuri, la încasare, fapt pentru care, la finalul exercițiului financiar, entitatea a înregistrat diferențe între volumul de masă lemnoasă efectiv recoltat și volumul de masă lemnoasă pentru care s-a constituit fond de conservare și regenerare;

- nu au fost virate la bugetul general consolidat, în termenul legal, sume reprezentând: amenzi silvice, operațiuni din valorificări material lemnos din confiscări, infracțiuni silvice, taxe hoteliere (cabane) etc.;
- în legătură cu lucrările executate în cadrul a două dintre proiectele de reconstrucție ecologică forestieră, pe terenuri degradate, respectiv: Reconstrucția ecologică în perimetrul de ameliorare lanca - județul Olt și Reconstrucția ecologică în perimetrul de ameliorare Chisăr – județul Dolj, s-a constatat că entitatea verificată a decontat ilegal lucrări de organizare de șantier, fără a exista documente justificative care să ateste execuția efectivă a lucrărilor de organizare șantier;
- existența unor creanțe comerciale reprezentând clienții neîncasați;
- nu au fost rezolvate problemele cu privire la situația juridică a unor drumuri forestiere, înregistrate atât în evidența contabilă a RNP Romsilva, cât și în cea a unor unități administrativ-teritoriale;
- nu au fost rezolvate problemele cu privire la situația juridică a unor lucrări de corectare a torenților, în condițiile retrocedării terenului pe care sunt amplasate aceste lucrări;
- a fost depășită limita maximă legală a cheltuielilor de natură salarială, aprobată prin bugetele de venituri și cheltuieli;
- nu a fost actualizat Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului ca urmare a modificării valorii bunurilor de această natură aflate în administrarea RNP Romsilva.

Recomandări

- ✓ se vor întreprinde toate demersurile necesare în vederea transferului către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a bunurilor din domeniul public al statului înregistrate în patrimoniul RNP Romsilva; înregistrarea și evidențierea corectă în contabilitate a valorii bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ reanalizarea și clarificarea modului de constituire a fondului de conservare și regenerare a pădurilor, în corelație cu volumele de masă lemnoasă, autorizate spre exploatare, precum și înregistrarea eventualelor diferențe, pentru perioada 2012-2014;
- ✓ se va analiza modul de decontare a cheltuielilor aferente organizării de șantier, pentru toate proiectele de reconstrucție ecologică, în cadrul cărora lucrările de organizare de șantier s-au decontat procentual, fără ca acest mod de decontare să fi fost prevăzut inițial în documentația de atribuire sau în contractul de execuție;
- ✓ analizarea sumelor prescrise, reprezentând drepturi reale de creanță ale entității, în vederea urmăririi și colectării veniturilor cuvenite și a accesoriilor aferente, luându-se măsurile prevăzute de lege pentru recuperarea acestora;
- ✓ efectuarea lucrărilor cadastrale pentru înscrierea în cartea funciară a drepturilor reale asupra drumurilor forestiere deținute de RNP Romsilva; clarificarea situației juridice a drumurilor forestiere de interes local, înregistrate atât în evidența contabilă a RNP Romsilva, cât și la unitățile administrativ-teritoriale, ca drumuri pentru circulația publică și, dacă va fi necesar, efectuarea de demersuri pentru elaborarea și promovarea unor acte normative care să reglementeze statutul acestora;
- ✓ clarificarea situației juridice a drumurilor forestiere, rămase în evidența contabilă a RNP Romsilva doar ca investiție, pe un teren care nu mai este în administrarea Regiei;
- ✓ identificarea drumurilor care nu mai deserveșc fondul forestier de stat administrat de către RNP Romsilva, prin elaborarea și promovarea unor acte normative de preluare a acestor drumuri de către unitățile administrativ-teritoriale interesate;
- ✓ se vor analiza cauzele care au condus la depășirea limitei maxime a cheltuielilor de natură salarială, aprobată prin bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2013 și se vor dispune măsurile necesare pentru ca astfel de abateri să nu se mai producă;
- ✓ actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, pentru bunurile aflate în administrarea RNP Romsilva.

8. Control tematic privind aplicarea de către Administrația Fondului pentru Mediu a reglementărilor legale referitoare la extinderea utilizării surselor regenerabile de energie

Observațiile Curții de Conturi:

- nestabilirea indicatorilor de performanță, necesari cuantificării performanței programelor finanțate din Fondul pentru mediu, cu privire la creșterea producției de energie din surse regenerabile;
- neurmărirea încasării, cu celeritate, de la furnizorii și producătorii de energie electrică, a unor venituri reprezentând contravaloarea certificatelor verzi neachiziționate de către aceștia;
- nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a reglementărilor legale privind lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor instituțiilor publice, în cadrul proiectelor ce au ca obiectiv creșterea producției de energie din surse regenerabile, prin neînregistrarea în contabilitate a documentelor care atestă obligația de plată față de terții creditori;
- neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării creanțelor aferente contractelor reziliate/renunțate și anulate;
- efectuarea unei plăți eronate către o societate care nu a solicitat, prin cerere de tragere, această finanțare;
- Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) nu a efectuat activități de monitorizare, pentru toate categoriile de proiecte, finanțate în cadrul programelor privind producția de energie din surse regenerabile și nu a urmărit respectarea obligațiilor contractuale de către beneficiari.

Recomandări:

- ✓ stabilirea unor indicatori de rezultate relevanți, care să asigure măsurarea performanțelor proiectelor finanțate în cadrul Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile și a Programului privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale privind modul de stabilire, evidențiere și urmărire a

- încasării veniturilor, reprezentând contravaloarea certificatelor verzi neachiziționate, precum și efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea încasării creanțelor provenite din contravaloarea certificatelor verzi neachiziționate, precum și privind circuitul documentelor comune la nivelul Direcției Economice și Direcției Implementare Proiecte;
- ✓ efectuarea unui punctaj între direcțiile AFM privind contractele pentru finanțare reziliate/renunțate și anulate în perioada 2012-2014, înregistrarea în contabilitate a eventualelor debite, precum și luarea măsurilor legale care se impun pentru recuperarea acestora;
 - ✓ organizarea, la nivelul Direcției Implementare Proiecte, a unei evidențe tehnico-operative, care să permită efectuarea de analize privind atingerea scopului fiecărui proiect în perioada de monitorizare, precum și calcularea indicatorilor de performanță ai fiecărui program.

9. Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare

Acțiunile cu această temă s-au desfășurat la:

9.1. Agenția Domeniilor Statului;

9.2. Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie.

Observațiile Curții de Conturi:

9.1. La Agenția Domeniilor Statului:

- neclarificarea regimului juridic al terenurilor de incintă, aferente construcțiilor, precum și neluarea măsurilor necesare pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra acestor terenuri, în cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 60/30.10.2000 privind privatizarea SN Institutul Pasteur SA București;
- neurmărirea, de către ADS, a modului în care cumpărătorii acțiunilor au respectat clauzele prevăzute în contractele de privatizare, prin care s-au obligat să determine societățile privatizate, cu privire la: menținerea obiectului de activitate al societăților; dizolvarea și lichidarea acestora; preluarea drepturilor și obligațiilor referitoare la contractul colectiv/contractele individuale de muncă, condițiile de muncă, salarizare, disponibilizare și asigurarea aplicării legislației în vigoare în domeniul protecției sociale a salariaților societăților, precum și plata datoriilor societăților privatizate către Fondul Proprietății de Stat;
- în cazul contractului privind privatizarea SC Tohani SA, s-a constatat neclarificarea, de către ADS, a situației investițiilor pe care cumpărătorul s-a angajat să le realizeze prin Contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni nr. 1/07.03.2001;
- în cazul Contractului de concesiune nr. 66/30.11.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SN Institutul Pasteur SA București s-au constatat neclarități în legătură cu suprafețele concesionate, precum și faptul că nu întotdeauna au fost încheiate acte adiționale la contractul de concesiune, în condițiile în care suprafața concesionată s-a diminuat ca urmare a restituirilor efectuate de ADS către comisiile de aplicare a legii fondului funciar;
- în cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA s-au constatat inadvertențe între suprafața de teren prevăzută în contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni pentru a fi concesionată, respectiv 2.092 ha teren, și suprafața de teren ce a fost concesionată prin contractul de concesiune, fără a se stabili, la încheierea contractului de concesiune, în anul 2001, redevența datorată de concesionar pentru această suprafață;
- deficiențe în urmărirea recuperării unor drepturi de creanță, reprezentând redevență datorată ADS de către Asociația PAS Unirea Mănăstirea, în baza Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA;
- în cazul Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA s-au constatat următoarele:
 - nerealizarea, de către concesionarul Asociația PAS Unirea Mănăstirea, a investițiilor pentru întreținerea și exploatarea terenului și pentru dezvoltarea exploatarei, în echivalentul, în lei, a cantității de 1.486.120,62 kg grâu/an, la cotația Bursei Române de Mărfuri sau la cotația de la Londra, asumate de Asociația PAS Unirea Mănăstirea prin Contractul de concesiune nr. 53/2000, constatându-se că ADS a notificat concesionarul asupra acestei obligații, abia în anul 2004;
 - neîncheierea, de către concesionar, a contractelor de garanție mobilă pentru garantarea investițiilor, cu un procent de 5% din pachetul de acțiuni cumpărate, în conformitate cu prevederile contractului de concesiune;
- în cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA s-a constatat nerealizarea, de către concesionar, a obligației din contractul de concesiune privind angajamentul investițional pentru dezvoltarea exploatarei;
- neurmărirea, de către ADS, a modului de realizare a obligațiilor asumate de concesionar, privind: asigurarea protecției sociale; obligațiile de mediu; continuarea prestării activității și plata redevenței până la predarea terenului, neexistând dovada realizării acestora în cazul Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA. În contractul de concesiune nu s-au prevăzut clauze sancționatorii, în cazul în care nu se îndeplinesc obligațiile asumate de concesionar;
- în cazul Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000 privind terenurile aflate în exploatarea SC Agroind Unirea Mănăstirea SA s-au constatat:
 - negarantarea, de către concesionar, a executării obligației de plată a redevenței, pentru anii 2001 și 2004, prin constituirea gajului cu depozitare pe culturi, bilet la ordin avalizat sau scrisoare de garanție bancară, în echivalentul redevenței anuale;

- neurmărirea, de către ADS, a modului de realizare a obligațiilor asumate de concesionar, privind constituirea gajului asupra culturilor înființate pe terenul concesionat în baza Contractului de concesiune nr. 53/18.10.2000;
- în cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA s-a constatat că:
 - de la data încheierii contractului de concesiune, în data de 07.11.2001, și până în anul 2003, ADS nu a fost în posesia unei garanții reale mobiliare pentru garantarea obligației de plată a redevenței;
 - nu au fost prezentate documente, de către ADS, din care să rezulte reînnoirea Contractului de gaj asupra culturilor nr. 96912/31.10.2003, după data 31.10.2008, dată la care a expirat termenul de valabilitate al înscrierii în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare;
 - concesionarul nu a respectat obligația contractuală de a constitui garanția reală mobilă, pentru garantarea obligației de plată a redevenței, iar ADS nu a aplicat, până la rezilierea contractului, sancțiunea prevăzută de art. 7.1.24. din Contractul de concesiune.

Recomandări

- ✓ analiza posibilității corectării erorii materiale din Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni privind privatizarea SN Institutul Pasteur SA București;
- ✓ ADS va solicita cumpărătorului SN Institutul Pasteur SA București să acționeze în vederea: inventarierii tuturor terenurilor transferate societății comerciale, de către statul român, spre administrare și folosință, întocmirii documentațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, pentru obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor, în condițiile legii;
- ✓ inițierea, pe cale de consecință, a demersurilor, pe lângă cumpărător, de a majora capitalul social al societății cu valoarea reactualizată, conform dispozițiilor legale în vigoare, a terenurilor pentru care aceasta a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, precum și transmiterea pachetului de acțiuni aferent în portofoliul instituției publice cu atribuții în domeniul privatizării care administrează acțiunile în numele statului;
- ✓ analiza și clarificarea, de către ADS, a modului în care cumpărătorul SC Tohani SA și-a realizat angajamentul investițional asumat prin Contractul de vânzare-cumpărare acțiuni, precum și luarea de măsuri în consecință;
- ✓ clarificarea, de către ADS, a situației terenului agricol în suprafață totală de 98 ha, reprezentând diferența dintre suprafața înscrisă în Contractul de privatizare și cea din Contractul de concesiune, precum și a terenurilor ce figurează, în diverse înregistrări, ca fiind în exploatarea SN Institutul Pasteur SA București, dar care nu se regăsesc în Contractul de concesiune;
- ✓ în cazul Contractului de concesiune nr. 1/07.11.2001 privind terenurile aflate în exploatarea SC Tohani SA:
 - clarificarea, de către ADS, a situației terenului pentru care concesionarul SC Edelweiss SA și ADS nu au făcut predarea-preluarea, la momentul rezilierii contractului de concesiune, și dispunerea de măsuri în consecință;
 - înregistrarea în evidența contabilă a drepturilor de creanță, în conformitate cu prevederile legale;
 - analiza, de către ADS, a modului de realizare, de către concesionar, a angajamentului investițional aferent anului 2002, asumat prin contractul de concesiune, în condițiile în care din documentele prezentate nu rezultă că beneficiarul investițiilor este SC Tohani SA, precum și dispunerea de măsuri în consecință;
- ✓ intensificarea, de către ADS, a activității de monitorizare a contractelor de vânzare-cumpărare acțiuni și a contractelor de concesiune.

9.2. La Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, principalele constatări au fost:

- în cazul contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 4/04.05.2004 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Drăgășani SA, nefinalizarea, de către societate, a demersurilor legale privind întocmirea documentației necesare obținerii certificatului de atestare a dreptului de proprietate (CADP), pentru terenul în suprafață de 850 mp, aferent Atelierului Școală, în condițiile refuzului Consiliului Județean Vâlcea de a aviza această documentație, având în vedere intenția acestuia de a trece Atelierul Școală, cu titlu gratuit, din patrimoniul SC Uzina Mecanică Drăgășani SA în proprietatea publică a municipiului Drăgășani și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Drăgășani, fără a ține cont de prevederile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- în cazul contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/10.04.2012, privind privatizarea SC ISCIR - CERT SA București, neefectuarea, de către OPSPI, cu ocazia privatizării societății în cauză, a demersurilor legale în vederea clarificării situației juridice a terenului, în suprafață de 194,60 mp (pe care se află sediul societății), teren aflat în folosința societății, la momentul privatizării și despre care, la data achiziției imobilului (anul 2003), se menționează că este în proprietatea statului;
- nerespectarea, de către cumpărătorul SC ISCIR CERT SA, a obligației contractuale de a comunica vânzătorului decizia de schimbare a sediului social și a denumirii societății privatizate, în termen de cel mult 10 zile de la emiterea acesteia;
- nerespectarea, de către cumpărători, a obligațiilor contractuale privind realizarea, din surse proprii sau atrase, a investițiilor pentru modernizare și dezvoltare, precum și a investițiilor pentru protecția mediului, abatere constatată atât în cazul Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 4/04.05.2004 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Drăgășani SA, cât și a Contractului de vânzare-cumpărare acțiuni nr. 1/14.07.2006 privind privatizarea SC Uzina Mecanică Filași SA.

Recomandări:

- ✓ OPSPI va solicita cumpărătorilor Societății Comerciale Mecanică Drăgășani SA să dispună societății în cauză să acționeze în vederea întocmirii documentațiilor pentru obținerea certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenului în suprafață de 850 mp, aferent Atelierului Școală;

- ✓ efectuarea, de către OPSPI, a tuturor demersurilor legale necesare clarificării situației juridice a terenului în suprafață de 194,60 mp, pe care era amplasat, la momentul privatizării, sediul societății SC ISCIR CERT SA și dispunerea de măsuri în conformitate cu legea; urmărirea, de către OPSPI, în acțiunea deja promovată în instanță, a apărării intereselor statului în condițiile nerespectării de către cumpărătorul Societății Comerciale ISCIR CERT SA a obligației de a comunica vânzătorului, în termenul prevăzut în contract, decizia de schimbare a sediului social și a denumirii societății privatizate;
- ✓ înregistrarea, în evidența contabilă a OPSPI, în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, până la clarificarea răspunderii, a pierderii în instanță, ca urmare a prescrierii, respectiv a netemeinicii în condițiile prescrierii, a penalităților solicitate cumpărătorilor Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA pentru nerealizarea investițiilor, în sumă totală de 1.408 mii euro;
- ✓ urmărirea recuperării drepturilor de creanță cuvenite OPSPI, ca urmare a nerespectării, de către cumpărătorii acțiunilor Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA, a obligațiilor înscrise în contractul de privatizare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat OPSPI, prin pierderea în instanță, ca urmare a prescrierii, respectiv a netemeinicii în condițiile prescrierii, a dreptului de creanță în sumă de 1.408 mii euro, reprezentând penalități în cuantum de 30% din valoarea neinvestită și cumulată până la realizarea investițiilor, scadente la 31.12.2007, respectiv la 31.12.2008, datorate de către cumpărătorii Societății Comerciale Uzina Mecanică Drăgășani SA; stabilirea persoanelor răspunzătoare și dispunerea măsurilor de recuperare a acestui prejudiciu;
- ✓ pentru înlăturarea abaterilor prezentate, referitoare la respectarea clauzelor din contractul de vânzare acțiuni al Societății Comerciale Uzina Mecanică Filași SA: înregistrarea, în evidența contabilă a OPSPI, a drepturilor de creanță admise de instanță în „Tabelul definitiv precizator al creanțelor debitorului SC RETROM SA – în insolvență” și urmărirea recuperării acestora;
- ✓ dispunerea, de către OPSPI, a măsurilor ce se impun pentru îmbunătățirea activității de monitorizare a derulării contractelor de privatizare, având în vedere aspectele constatate de Curtea de Conturi.

10. Verificarea operațiunilor ce intră în competența Curții de Conturi la Banca Națională a României

Observațiile Curții de Conturi:

- menținerea în contul „Imobilizări în curs de execuție” a contravalorii unor lucrări și servicii nerecepționate, efectuate în anii precedenți;
- nefinalizarea contractului având ca obiect implementarea unui sistem informatic de procesare automată a operațiunilor desfășurate pe piețele financiare interne și internaționale;
- deficiențe privind modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la achizițiile de bunuri și servicii;
- nerespectarea prevederilor legale privind întocmirea documentelor de recepție a unor bunuri/servicii, respectiv lipsa semnăturilor unor membri ai comisiilor de recepție pe procesele-verbale de recepție a unor bunuri/servicii și neemiterea, de către directorul direcției derulatoare a contractelor, a unei decizii interne de numire a comisiei de recepție;
- deficiențe privind modul de stabilire a obligațiilor de plată reprezentând taxa pe clădiri, respectiv declararea eronată, de către BNR, a materiei impozabile ce a stat la baza stabilirii, de către organele fiscale, a obligației de plată reprezentând taxa pe clădiri, fapt care a avut drept consecință plata unei taxe mai mari decât cea legal datorată.

Recomandări

- ✓ finalizarea contractului având ca obiect implementarea unui sistem informatic de procesare automată a operațiunilor desfășurate pe piețele financiare interne și internaționale; stabilirea întinderii eventualelor prejudicii create BNR și, după caz, dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- ✓ dispunerea de măsuri în vederea întocmirii documentelor de recepție a bunurilor, produselor și serviciilor achiziționate de bancă, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale pentru recuperarea drepturilor ce se cuvin BNR, în condițiile în care aceasta a plătit către bugetul local sume nedatorate, cu titlu de taxă pe clădiri.

11. Verificarea operațiunilor comerciale ce intră în competența de control a Curții de Conturi la Autoritatea de Supraveghere Financiară

Observațiile Curții de Conturi:

- existența unor deficiențe privind evidența mijloacelor fixe:
 - neînregistrarea tuturor mijloacelor fixe din patrimoniul ASF într-un singur registru de evidență a mijloacelor fixe, în mod cronologic, existând mai multe evidențe ale mijloacelor fixe – registre cuprinzând evidența mijloacelor fixe aparținând fostelor autorități de reglementare în domeniul asigurărilor, pieței de capital și pensiilor private;
 - neînregistrarea, în categoria mijloacelor fixe, a unor lucrări de investiții efectuate la mijloacele fixe luate cu chirie (centrala telefonică), întreaga sumă fiind înregistrată în contul „Cheltuieli cu alte bunuri și prestări servicii”, în condițiile în care o parte din această sumă ar fi trebuit să fie analizată și repartizată corespunzător naturii lucrărilor și serviciilor recepționate;
- nerespectarea principiului contabilității de angajamente, în ceea ce privește corectarea unor erori aferente exercițiilor financiare precedente;

- neurmărirea încasării creanțelor bugetare, reprezentând fonduri de recuperat de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS), aferente concediilor și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate, plătite în perioada 2007-2014, provenind atât de la ASF, cât și de la FGA, nefiind efectuate toate demersurile pentru recuperarea acestor sume, în termenul legal de prescripție;
- înregistrarea în evidența contabilă a unor provizioane pentru creanțele nerecuperate de la FNUASS, fără îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute de lege pentru recunoașterea lor, nefiind efectuate analize privind eventualele cauze care au condus la nerecuperarea acestor creanțe și fără efectuarea tuturor demersurilor pentru recuperarea lor;
- nefinalizarea procesului de inventariere și nevalorificarea rezultatelor inventarierii înainte de întocmirea situațiilor financiare aferente anului 2014, acțiunea de inventariere a elementelor de activ și pasiv ale ASF fiind finalizată după depunerea situațiilor financiare la organele fiscale;
- nerespectarea prevederilor legale privind întocmirea notelor explicative la situațiile financiare, care nu cuprind explicații privind nefinalizarea procesului de inventariere înainte de întocmirea situațiilor financiare, aspect relevant și obligatoriu, conform prevederilor legale, în ceea ce privește prezentarea exactă a poziției financiare a ASF.

Recomandări

- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru întocmirea unui registru unic de evidență a mijloacelor fixe, în conformitate cu prevederile Politicii contabile a Autorității de Supraveghere Financiară privind evidența mijloacelor fixe;
- ✓ înregistrarea în categoria mijloacelor fixe, a lucrărilor de investiții efectuate asupra mijloacelor fixe luate cu chirie și calcularea amortizării acestora, începând cu data efectuării recepției;
- ✓ dispunerea măsurilor necesare pentru respectarea prevederilor legale în ceea ce privește înregistrarea în evidența contabilă a corecțiilor unor erori aferente exercițiilor financiare precedente;
- ✓ analiza creanțelor bugetare reprezentând fonduri de recuperat de la FNUASS, clarificarea componenței lor, inclusiv a sumelor care aparțin FGA, precum și efectuarea tuturor demersurilor pentru recuperarea lor;
- ✓ analiza condițiilor în care ajustările de valoare pot fi recunoscute, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ efectuarea operațiunii de inventariere în conformitate cu prevederile legale în domeniu;
- ✓ stabilirea întinderii eventualelor prejudicii create ASF și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora, după caz, în situația neîncasării creanțelor bugetare reprezentând fonduri de recuperat de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.

12. Controlul utilizării subvențiilor bugetare „prima de stat”

Acțiunile de control cu această temă s-au desfășurat la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, BCR Banca pentru Locuințe și Raiffeisen Banca pentru Locuințe

Pentru stimularea dezvoltării spațiului locativ din România, Statul român a alocat fonduri bugetare, cu titlu de subvenții, respectiv „prima de la stat” în cadrul contractelor de economisire-credite, întocmite de instituțiile de credit și adevcarea capitalului (în speță Raiffeisen Banca pentru Locuințe - Raiffeisen BpL și BCR Banca pentru Locuințe - BCR BpL), în baza prevederilor Legii nr. 541/2002 *privind economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ*, respectiv OUG nr. 99/2006 *privind instituțiile de credit și adevcarea capitalului*.

Subvențiile au fost alocate prin Programul „Banca pentru Locuințe”, derulat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței - MDRL (în prezent, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - MDRAP) și prin cele două instituții bancare: Raiffeisen BpL și BCR BpL.

Din verificările efectuate pe parcursul acțiunii de control privind *verificarea modului de utilizare a subvențiilor acordate de la bugetul de stat pentru plata „primei de stat”, în cadrul contractelor de economisire-credite* la MDRAP, Raiffeisen BpL și BCR BpL, s-a constatat lipsa vreunui interes din partea autorităților în urmărirea eficacității acestui program, pentru care au fost alocate fonduri importante de la bugetul de stat (peste 750 milioane lei, în perioada 2005-2014, din care aproximativ 316 milioane lei în anul 2014), având drept consecință utilizarea inefficientă a fondurilor alocate pentru plata subvenției.

Deși cadrul legal a fost creat pentru asigurarea finanțării, pe termen lung, a investițiilor în domeniul locativ, programul a funcționat, în cea mai mare parte a acestuia, similar activității unei bănci comerciale, în ceea ce privește atragerea de depozite, la o dobândă anuală de 25% (pentru depuneri anuale de maximum 1000 euro), plătită de stat oricărui deponent care a îndeplinit condiția de a economisi, pe o perioadă de minimum 5 ani, ulterior putând reține și folosi sumele economisite și primele de stat acumulate, în orice scop.

Observațiile Curții de Conturi:

- reprezentanții MDRAP nu au solicitat informații și date complete care să permită analize/evaluări periodice privind eficiența acestui program, respectiv cel de atingere a obiectivului/scopului programului;
- MDRAP nu și-a îndeplinit obligația de a verifica, cel puțin o dată pe an, corectitudinea calculării, de către băncile de economisire și creditare în domeniul locativ, a „primelor de la stat” solicitate de clienții acestora, respectiv calcularea acestor sume, de către băncile participante, fără a fi luate în considerare: sumele acordate drept prime de stat; dobânzile aferente sumelor economisite potrivit contractului de economisire și depunerile anuale care depășesc valoarea totală a contractului;

- între datele și informațiile existente la minister și cele furnizate de băncile de locuințe s-au constatat neconcordanțe și necorelări determinate, în principal, de lipsa unor date/informații la nivelul MDRAP, pentru întreaga perioadă de derulare a programului menționat;
- cele două bănci de economisire și creditare au gestionat un mecanism de acordare a primei de la stat, solicitată și plătită de la bugetul de stat, dar nu au urmărit respectarea condițiilor impuse de prevederile legale, permițând clienților băncilor să încaseze, fără drept, prima de stat, pentru marea majoritate a contractelor de economisire-creditare, cu o durată mai mare de 5 ani, indiferent de tipul de contract și de perioada de economisire aferentă acestora;
- solicitarea, în mod nelegal, de către cele două bănci, a subvenției reprezentând primă de la stat, prin aplicarea procentului de 25%, inclusiv asupra comisionului de deschidere, care reprezintă, în fapt, un cost al clientului, suportat de acesta după încheierea contractului de economisire-creditare, din primele depuneri în contul bancar;
- acordarea nelegală a primei de stat pentru clienți persoane vârstnice, prin încheierea de contracte de economisire-creditare cu aceștia, contrar prevederilor legale și regulilor impuse prin Condițiile generale de creditare, aprobate de BNR;
- ca urmare a neîndeplinirii, de către client, a condițiilor impuse de lege pentru a beneficia de această formă de sprijin și restituirii, către minister (bugetul de stat) a sumelor acordate nelegal, cele două bănci nu au virat și sumele reprezentând dobânzi bancare cu care au fost bonificate primele evidențiate în conturile clienților săi;
- unele din contractele de economisire-creditare în sistem colectiv, pentru domeniul locativ, au fost cesionate între clienții BCR BpL, banca permițând beneficiarilor cesiunilor de contracte încasarea unei prime de stat peste nivelul maxim legal stabilit de OUG nr. 99/2006.

Recomandări

- ✓ MDRAP va elabora procedurile necesare prin care statul român să se asigure de buna utilizare a fondurilor publice alocate pentru plata „primei de stat”, clienților băncilor de economisire-creditare;
- ✓ MDRAP va analiza indicatorii de eficiență și de rezultat ai acestui program și, după caz, în funcție de concluziile acestei analize, va propune Guvernului adaptarea manierei în care statul se va implica pe viitor în acest program.

Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Acțiunile desfășurate de camerele de conturi la nivelul unităților administrativ-teritoriale au vizat, ca sferă de cuprindere, bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

Totodată, la nivel local, camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control tematic care au vizat regiile autonome și societățile comerciale de interes local, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

Sinteza veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUT) pentru anul 2014, comparativ cu anii 2012 și 2013, este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Nr. crt.	Bugete	2012	2013	2014	%	
					2014/2012	2014/2013
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor					
	- Venituri încasate	45.419,3	48.092,6	53.666,2	118,2	111,6
	- Plăți efectuate	46.333,4	47.380,4	52.101,1	112,4	110,0
	- Excedent/deficit	-914,1	712,2	1.565,1	-	-
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii					
	- Venituri încasate	9.844,7	10.660,8	11.036,2	108,3	103,5
	- Plăți efectuate	9.776,0	10.549,2	10.872,5	107,9	103,1
	- Excedent/deficit	68,7	111,6	163,7	-	-
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne					
	- Venituri încasate	-	-	-	-	-
	- Plăți efectuate	2.141,2	2.336,7	1.413,2	66,0	60,5
	- Excedent/deficit	-2.141,2	-2.336,7	-1.413,2	66,0	60,5
4	Bugetul fondurilor externe nerambursabile					
	- Venituri încasate	81,4	116,1	83,6	142,5	72,0
	- Plăți efectuate	81,6	129,4	64,2	158,6	49,6
	- Excedent/deficit	-0,2	-13,3	19,4	-	-
5	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (după operațiunile de ajustare și consolidare)					
	- Venituri încasate	53.441,7	56.941,1	62.370,6	116,7	109,5
	- Plăți efectuate	56.080,8	58.158,6	61.931,9	110,4	106,5
	- Excedent/deficit	-2.639,1	-1.217,5	483,7	-	-

Veniturile și cheltuielile BGCUT au continuat, în anul 2014, trendul ascendent, înregistrând la venituri o creștere cu 16,7% față de anul 2012 și cu 9,5% față de anul 2013, iar la cheltuieli cu 10,4%, respectiv 6,5% față de aceleași perioade de referință.

Din datele prezentate mai sus reiese că cele mai importante resurse ale administrației publice locale se derulează, cu preponderență, prin bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. Dacă în anul 2012 aceste bugete înregistrau un deficit de 914,1 milioane lei, în anii următori bugetele locale au acumulat excedente, respectiv 712,2 milioane lei, în anul 2013 și 1.565,1 milioane lei, în anul 2014. Acest lucru se datorează unui ritm de creștere a veniturilor (111,6%) mai mare decât cel al cheltuielilor (110%), dar și pe fondul unei capacități încă neperformante a autorităților publice locale de a previziona și de a executa bugetele locale.

Execuția bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii reflectă execuția la nivelul instituțiilor publice de interes local finanțate din venituri proprii, din venituri proprii și subvenții de la bugetele locale, precum și la nivelul unităților sanitare trecute sub coordonarea/în subordonarea autorităților administrației publice locale.

În anul 2014 se remarcă o scădere a împrumuturilor interne și externe contractate la nivel local, atât față de anul 2012, cu 44%, cât și față de anul 2013, cu 39,5%, ceea ce arată că autoritățile administrației publice locale au apelat mai puțin la această sursă de finanțare, care are un impact semnificativ asupra deficitului bugetar.

De altfel, tragerile autorizate pentru a fi efectuate, în anul 2014, din finanțările rambursabile contractate sau care urmau să fie contractate de unitățile administrativ-teritoriale în acest an, au fost în valoare de 1.147 milioane lei, iar garanțiile autorizate în anul 2014 spre a fi emise de unitățile administrativ-teritoriale au fost în valoare de 227,4 milioane lei.

Gradul de autonomie locală și, implicit, finanțarea unei colectivități teritoriale sunt direct proporționale cu ponderea veniturilor proprii în raport cu alte tipuri de resurse financiare ale bugetelor locale.

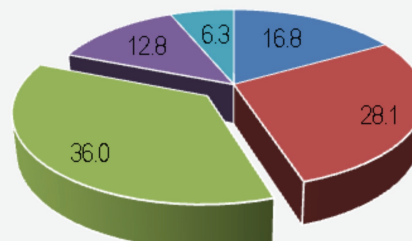
Structura și ponderea categoriilor de venituri ale bugetelor locale în total resurse în anul 2014 sunt prezentate în graficul alăturat.

În structura veniturilor se constată că sursele de finanțare a bugetelor locale depind, în mare măsură, de alocările de la nivel central sub forma sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată (36% din totalul veniturilor) și subvențiilor (12,8% din totalul veniturilor bugetelor locale).

În structura veniturilor, o sursă importantă (28,1%) o reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit încasat la bugetul de stat, care rămâne în procent de 71,5% la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Se remarcă însă și scăderea ponderii veniturilor proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri, la 16,8% din totalul veniturilor (față de 18,8%, în anul 2012), ceea ce sugerează necesitatea unei preocupări mai susținute a autorităților locale în evaluarea veniturilor proprii și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare.

De asemenea, ponderea sumelor primite de la UE/alți donatori în total venituri a scăzut de la 8,8% în anul 2013 la 6,3% în anul 2014.

- Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri
- Cote și sume defalcate din impozitul pe venit
- Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată
- Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete
- Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări

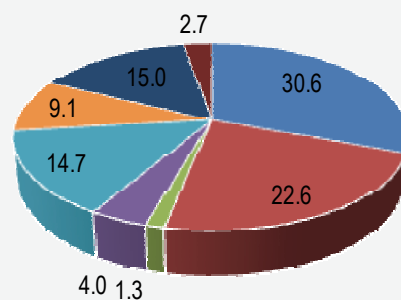
Analizând cheltuielile bugetelor locale, se constată menținerea pe primul loc, cu o pondere de 30,6%, a cheltuielilor de personal, înregistrând chiar o creștere cu 2 puncte procentuale a ponderii în total cheltuieli, urmate de cheltuielile cu bunuri și servicii, cu o pondere de 22,6%, concomitent cu revenirea la un trend crescător a ponderii cheltuielilor de capital, care înregistrează o creștere cu 1,4 puncte procentuale, după o scădere accentuată în anul 2013, cu 3,6 puncte procentuale. Evoluția pozitivă a cheltuielilor de capital se datorează, în mare măsură, alocărilor de fonduri în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală, potrivit celor trei subprograme aprobate prin OUG nr. 28/2013, respectiv: Modernizarea satului românesc; Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor; Infrastructura la nivel județean.

Obiectivele principale ale acțiunilor de audit/control, desfășurate de camerele de conturi, în baza competențelor și atribuțiilor stabilite de lege, s-au concretizat, la nivel local, în verificarea formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și a administrării patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2015, a fost realizat un număr de 1.803 acțiuni, din care 1.313 acțiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2014 (72,9%), 71 de acțiuni de audit al performanței corespunzătoare celor 23 de teme de audit al performanței incluse în programul de activitate pe anul 2015 (3,9%) și 419 acțiuni de control (23,2%).

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.342 de decizii, prin care au fost dispuse 13.654 de măsuri pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie neîncasarea unor venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii ori au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate, cuantificate valoric astfel:

- Cheltuieli de personal
- Bunuri și servicii
- Dobânzi
- Subvenții
- Transferuri
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile
- Cheltuieli de capital
- Operațiuni financiare

	u.m.	Audit financiar	Control	Total acțiuni
Venituri	milioane lei	265	113	378
	milioane euro*	60	25	85
Prejudicii	milioane lei	578	146	724
	milioane euro*	130	33	163
Total sume	milioane lei	843	259	1.102
	milioane euro*	190	58	248

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2015 de 4,45.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2015

Cu ocazia acțiunilor efectuate au fost identificate și nereguli financiar-contabile, care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au afectat corectitudinea situațiilor financiare, în sumă totală de 5.075,79 milioane lei.

Un obiectiv principal urmărit de structurile Curții de Conturi în acțiunile efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale este modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.

Abaterile constatate și consemnate în actele întocmite cu privire la stabilirea, constatarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale relevă faptul că managementul în acest domeniu nu este încă suficient de performant, nivelul veniturilor proprii încasate nu reflectă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale, precum și existența unor deficiențe în activitatea de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate ale primăriilor.

Aspectele reliefate cu ocazia acțiunilor la unitățile administrativ-teritoriale au arătat că nu există o preocupare pentru inventarierea și evaluarea masei impozabile anterior întocmirii proiectului de buget local și pentru implementarea unor sisteme informatice care să asigure stabilirea, evidențierea, urmărirea și raportarea stadiului încasării veniturilor proprii, precum și urmărirea derulării contractelor de închiriere, concesiune, asociere și vânzare de active din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale.

Abaterile de la legalitate și regularitate, pe linia constatării și administrării veniturilor bugetare au condus la nerealizarea unor venituri în sumă de 378.190 mii lei, din care 68.760 mii lei accesorii, cele mai relevante aspecte fiind prezentate în continuare:

- ◆ stabilirea eronată a impozitelor/taxelor locale prin aplicarea unor cote de impunere mai mici decât cele legale sau prin subdimensionarea bazei impozabile ca urmare a neajustării corecte a valorii clădirilor deținute de persoanele fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zonă și rangul localității sau a valorii modernizărilor aduse construcțiilor existente;
- ◆ referitor la impozitul pe teren s-a constatat neîncadrarea corectă a terenurilor pe zone și categorii de folosință, neurmărirea corespondenței datelor înregistrate în declarațiile contribuabililor și în evidențele fiscale cu cele înscrise în registrul agricol, ceea ce a condus la stabilirea și încasarea unor impozite mai mici decât cele legal datorate;
- ◆ neaplicarea tuturor procedurilor de urmărire și executare silită, prevăzute de Codul de procedură fiscală, în vederea încasării veniturilor proprii, cu impact negativ asupra colectării impozitelor și taxelor locale;
- ◆ referitor la activitatea de stabilire și încasare a veniturilor din proprietate se remarcă faptul că unele bunuri din patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și diverse servicii de utilități publice, concesionate unor operatori economici, nu sunt înregistrate în evidența contabilă a autorităților locale și nu se urmărește încasarea redevențelor datorate pentru folosința bunurilor concesionate sau delegarea gestiunii serviciilor publice;
- ◆ nu s-a stabilit și urmărit încasarea sumelor din închirierea unor bunuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, a dividendelor datorate de operatorii economici la care unitățile administrativ-teritoriale dețin capitalul majoritar sau recuperarea taxei pe clădiri, aferentă spațiului închiriat destinat unor activități economice;
- ◆ autoritățile administrației publice locale nu întreprind măsuri de încasare a taxelor pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate, a taxelor pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate, datorate de orice persoane care utilizează un panou, afișaj sau structură de afișaj, a taxelor pentru eliberarea certificatelor, avizelor sau autorizațiilor necesare pentru desfășurarea de activități economice, în cuantumul stabilite prin hotărârile consiliilor locale, a taxei hoteliere, de către unitățile administrativ-teritoriale cu potențial turistic, precum și a veniturilor cuvenite bugetelor locale, reprezentând impozit pe spectacole și alte manifestări artistice impozabile, ce pot constitui o sursă importantă de venituri;
- ◆ la nivelul consiliilor județene s-a constatat o practică generalizată de a nu întreprinde măsurile corespunzătoare pentru stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea, în vederea încasării, a veniturilor cuvenite bugetului județean, reprezentând cota de 40% din veniturile provenite din impozitul pe autovehiculele de transport marfă cu masa totală autorizată de peste 12 tone, venituri încasate de bugetele locale ale comunelor/orașelor/municipiilor, cu atât mai mult cu cât aceste venituri, precum și amenzile și penalitățile aferente se pot utiliza exclusiv pentru lucrări de întreținere, modernizare, reabilitate și construire a drumurilor locale și județene.

Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare s-a constatat:

- ◆ proiectele de buget nu sunt fundamentate realist, ca urmare a neinventarierii și evaluării incorecte a materiei impozabile și a bazei de impozitare, în funcție de care trebuie stabilite impozitele și taxele cuvenite bugetelor locale;
- ◆ implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența și urmărirea încasării veniturilor aferente bugetelor locale este nesatisfăcătoare, existând frecvent riscul apariției unor erori de calcul, de evidență sau de raportare a veniturilor bugetului local;

- ◆ numărul posturilor, uneori insuficient, și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.

Una din cauzele abaterilor constatate o reprezintă neimplicarea suficientă a ordonatorului principal de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale și nestabilirea de persoane cu atribuții precise pe această linie care a favorizat, în unele cazuri, însușirea din gestiune a veniturilor încasate în numerar, context în care Curtea de Conturi a procedat la sesizarea organelor de urmărire penală.

În cadrul obiectivelor de audit financiar/control urmărite la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-a pus un accent deosebit pe modul în care au fost gestionate mijloacele materiale și bănești existente în entitatea auditată, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile acesteia.

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate au condus la prejudicierea bugetelor entităților verificate cu suma de 723.789 mii lei, din care 47.024 mii lei accesorii corespunzătoare, cele mai semnificative, având ca impact producerea de prejudicii fiind legate de nerespectarea prevederilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, precum și utilizarea nelegală a fondurilor de la buget, ponderea abaterilor fiind în zona cheltuielilor de capital (41,5%), urmată de cheltuielile cu bunuri și servicii (35,0%) și, pe locul următor, cheltuielile de personal (14,5%), tendință ce se menține de câțiva ani și care este consecința:

- ◆ *nerespectării prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu consecințe negative pe linia asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate, neasigurării unor politici concurențiale de achiziție, care să permită obținerea unui preț la nivelul celui uzual practicat pe piață;*
- ◆ *unui management defectuos cu privire la eficiența și eficacitatea cheltuielilor de funcționare și întreținere a instituțiilor publice locale, determinate de nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți, materiale de întreținere, asigurări auto, parc auto; efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale;*
- ◆ *unei interpretări și aplicări eronate a legislației în domeniul salarizării personalului din administrația publică locală, perpetuându-se acordarea de sporuri sau drepturi bănești către personalul din administrația publică locală, în baza contractelor/acordurilor colective de muncă și/sau a dispozițiilor/deciziilor conducătorilor instituțiilor, cu nerespectarea regulilor și a principiilor stabilite prin legile-cadru care au instituit un nou sistem de salarizare. În acest context, s-a consemnat efectuarea de plăți nelegale prin acordarea de spor de fidelitate și loialitate, spor de confidențialitate, spor pentru condiții vătămătoare, drepturi speciale pentru menținerea sănătății și securității muncii, indemnizație de dispozitiv, suplimente salariale.*

Cu ocazia verificărilor efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale s-au constatat și abateri de la legalitate și regularitate, care, deși nu au generat producerea de prejudicii, au condus la denaturarea datelor și informațiilor cuprinse în situațiile financiare, fiind grupate pe categorii de abateri semnificative, cele mai multe cazuri referindu-se la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, având drept cauze principale:

- necunoașterea reglementărilor legale în domeniul financiar-contabil sau interpretarea eronată a unor prevederi legislative, lipsa cunoștințelor în domeniul informatic, în special de către personalul din cadrul compartimentelor financiar-contabile din aparatele proprii de specialitate ale primăriilor comunale;
- neorganizarea, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, a circuitului documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor acestora, pe bază de documente justificative, în conformitate cu prevederile legale, coroborată cu exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra acestor operațiuni;
- neorganizarea activității de control intern sau exercitarea defectuoasă a acesteia.

Concluziile rezultate în urma evaluării sistemului de control intern/managerial, atât sub aspectul modului de proiectare și implementare, cât și sub aspectul modului de funcționare a sistemului de control intern proiectat și implementat, relevă faptul că sistemul de control intern este parțial funcțional, nefiind implementate integral Standardele de control intern/managerial, dar și ca urmare a nerespectării unor cerințe generale și specifice de control intern, semnificative, prevăzute de normele legale în vigoare.

Auditorii publici externi au ajuns la concluzia că sistemul de control prezintă un nivel de încredere scăzut, întrucât prin testarea funcționalității controalelor-cheie s-au identificat numeroase deficiențe și, în consecință, acesta nu garantează prevenirea sau descoperirea erorilor și protecția patrimoniului entității, respectiv conformitatea operațiunilor efectuate de entitate cu reglementările legale, regulamentele și normele interne.

Controlul financiar preventiv propriu constituie un instrument eficace de control, însă, la unele unități administrativ-teritoriale, acesta este insuficient organizat sau este exercitat în mod inefficient. Evaluările efectuate au pus în evidență următoarele deficiențe semnificative:

- neorganizarea controlului financiar preventiv propriu, corespunzător reglementărilor legale specifice;
- neexercitarea controlului financiar preventiv propriu asupra tuturor proiectelor de operațiuni care, potrivit legii, fac obiectul controlului financiar preventiv;
- acordarea vizei de control financiar preventiv propriu unor proiecte de operațiuni, fără respectarea cerințelor legale în integralitate (control de legalitate, regularitate, bugetar) și a procedurii de control, deficiență constatată la majoritatea entităților publice la care s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate cauzatoare de prejudicii ori generatoare de venituri bugetare suplimentare.

Auditul public intern este organizat și se exercită la unitățile administrativ-teritoriale mari (consilii județene, municipii, orașe) prin compartimente distincte, cuprinse în cadrul structurilor organizatorice ale acestora. În ceea ce privește organizarea acestei activități la nivelul comunelor, pe fondul lipsei de personal de specialitate, s-a remarcat încheierea unor acorduri de cooperare pentru exercitarea activității de audit public intern în comun, prin intermediul unor compartimente organizate zonal, la nivelul Filialelor Județene ale Asociației Comunelor din România.

Deși există un progres în implementarea formelor reglementate de control intern/managerial la nivelul unităților administrativ-teritoriale, cadrul organizatoric și funcțional actual de exercitare a acestora nu asigură îndeplinirea cerințelor legale cu privire la: administrarea patrimoniului și a fondurilor în condiții de legalitate și regularitate și în mod economic, eficient și eficace; protejarea bunurilor și a fondurilor împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei; fiabilitatea sistemului de evidență și raportare în domeniul financiar-contabil.

Cu ocazia verificărilor efectuate la un număr de 236 de agenți economici (regii autonome și societăți comerciale de interes local), s-au scos în evidență următoarele aspecte:

- managementul unor entități nu a manifestat preocupare pentru elaborarea și fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli, instrument în planificarea și urmărirea desfășurării activității, fiind constatate ca abateri: neîntocmirea bugetului de venituri și cheltuieli; fundamentarea indicatorilor de venituri fără a ține cont de costurile reale ale activităților desfășurate; neaprobarea bugetului de venituri și cheltuieli de către autoritatea publică deliberativă a unității administrativ-teritoriale; nerespectarea, de către operatorii economici care au înregistrat pierderi în anul precedent sau care primesc subvenții sau transferuri de la bugetul local, a restricției privind nivelul cheltuielilor cu salariile și numărul mediu de personal;
- informațiile prezentate în evidența contabilă nu reflectă realitatea, fiind identificate erori de înregistrare a unor elemente patrimoniale sau neînregistrarea unor active, creanțe, debite, drepturi și obligații; neînregistrarea în evidența extracontabilă a bunurilor primite în administrare; înregistrarea unor operațiuni fără documente justificative, necronologic și nesistematic;
- consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale nu au asigurat un sistem de administrare și control corespunzător dispozițiilor legale, nefiind încheiat contract de performanță/mandat între consiliul de administrație și directorul operatorului economic sau acesta nu conține obiective cuantificabile și criterii de performanță specifice, pentru stabilirea salarizării directorului, iar la unii agenți economici nu s-a constituit consiliul de administrație;
- veniturile datorate bugetului local nu au fost cuantificate, evidențiate în contabilitate, declarate la organele fiscale teritoriale și virate conform dispozițiilor legale aplicabile, fiind identificați operatori economici care nu și-au îndeplinit obligațiile de virare a vărsământului din profitul net sau a dividendelor datorate proprietarilor, a redevenței datorate pentru concesiunea serviciilor publice. De asemenea, nu în toate cazurile operatorii economici au determinat, evidențiat în contabilitate, declarat și virat obligațiile datorate bugetului general consolidat la statului;
- au fost efectuate cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv cheltuieli de capital fără contraprestație, achiziții de bunuri care nu au legătură cu obiectul de activitate al operatorului economic, plăți fără existența documentelor justificative, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, utilizarea subvențiilor și a alocațiilor pentru investiții cu altă destinație decât cea aprobată, datorită neexercitării, de către autoritățile publice tutelare a operatorilor economici verificați, a competenței de a evalua periodic activitatea consiliului de administrație.

În contextul dispozițiilor art. 36 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 republicată, această atribuție revine consiliului local/județean, care exercită, în numele unității administrativ-teritoriale, toate drepturile și obligațiile corespunzătoare participațiilor deținute la societăți comerciale, în condițiile legii.

Ținând cont de prevederile art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, referitor la situațiile în care se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, consemnate în rapoartele de audit, pentru asigurarea valorificării constatărilor de această natură, pe parcursul anului 2015 au fost sesizate organele de urmărire penală în 87 de cazuri.

Faptele pentru care s-a apreciat că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice, cum ar fi: însușirea necuvenită a unor sume de bani ca urmare a nedepunerii în contul deschis la trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, cât și întocmirea, cu bună știință, de documente nereale; efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative, întocmite conform legii; efectuarea de operațiuni de angajare, lichidare, ordonanțare a cheltuielilor, cu încălcarea legii; includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neefectuate, la obiectivele de investiții sau care nu se regăsesc faptic pe teren, precum și plăți pentru lucrări supraevaluate ca urmare a utilizării de prețuri mai mari decât cele reale; efectuarea unor schimburi de teren în condiții dezavantajoase pentru unitatea administrativ-teritorială; concesiunea unor suprafețe de teren neagricol, neproductiv, precum și încheierea și derularea unor contracte de arendă și închiriere, cu încălcarea prevederilor legale în materie;

Se poate constata că faptele pentru care s-a aprobat sesizarea organelor de urmărire penală denotă un mod defectuos și nelegal de gestionare a fondurilor publice, de utilizare nelegală și defectuoasă a acestora, aspecte ce au condus la situația producerii unor prejudicii semnificative pentru entitățile auditate.

În baza prevederilor art. 64 din Legea nr. 94/1992 republicată au fost sesizate organele de urmărire penală în 10 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor ca urmare a nedispunerii și neurmăririi de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizie și de recuperare a prejudiciilor.

Mai mult decât atât, au existat și situații în care nu au fost întreprinse demersuri pentru recuperarea prejudiciilor, deși instanțele judecătorești au respins definitiv și/sau irevocabil cererile entității de anulare a măsurilor dispuse prin deciziile Curții sau a soluțiilor pronunțate prin Încheierile emise de comisiile de soluționare a contestațiilor.

Concluzii și recomandări

Auditul financiar și auditul de conformitate (controlul) la nivelul unităților administrativ-teritoriale relevă o serie de curențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare, în continuare, măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

În fapt, la baza deficiențelor constatate stă caracterul, de cele mai multe ori formalist, al bugetului și lipsa de instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate, dar și lipsa de implicare a factorilor de decizie în implementarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute, nu de puține ori deficiențele constatate având la bază eludarea, cu bună știință, a prevederilor legale în domeniu. În acest context, pe lângă măsurile dispuse și recomandările formulate, Curtea de Conturi a recurs și la sesizarea organelor de urmărire penală pentru cercetarea faptelor care prezintă indicii de natură penală.

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că acestea se datorează în special disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern, cât și faptului că acestea nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

Organizarea și exercitarea în mod deficitar a controlului financiar preventiv de către instituțiile publice se datorează, în primul rând, lipsei personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Curtea de Conturi recomandă ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale, precum și consiliilor județene și consiliilor locale ca, în urma analizei rapoartelor de audit/control și a proceselor-verbale de constatare întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar/control, să identifice cauzele care au condus la săvârșirea neregulilor, la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, să adopte hotărâri care să înlăture posibilitatea producerii de prejudicii și să asigure utilizarea resurselor locale în condiții de maximă economicitate, eficiență și eficacitate.

Pentru acțiunile de audit/control desfășurate în anul 2015 la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi prezintă Parlamentului, Președinției, Guvernului, altor autorități publice, Rapoartele privind finanțele publice locale pentru exercițiul financiar pe anul 2014, întocmite la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, în care se regăsesc principalele constatări și concluzii rezultate în urma verificărilor efectuate de către Curtea de Conturi a României pentru fiecare entitate auditată. Pentru consultarea Rapoartelor privind finanțele publice locale, autoritățile publice interesate, mass-media și cetățenii pot accesa pagina de internet a Curții de Conturi la adresa www.curteadeconturi.ro, secțiunea Publicații.

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

Curtea de Conturi a României, în activitățile specifice pe care le desfășoară la entitățile publice, prin structurile sale, procedează la evaluarea sistemului de control intern și a activității de audit intern, de la nivelul acestora.

Totalitatea informațiilor obținute ca urmare a evaluării controlului intern/managerial au fost utilizate, de către auditorii publici externi, ca probe de audit pentru stabilirea riscurilor din respectivele entități și pentru o analiză generală asupra modului în care au fost gestionate fondurile alocate.

În acest capitol sunt surprinse principalele constatări referitoare la modul în care au fost implementate cerințele legale cu privire la controlul intern/managerial de către managerii entităților publice care au această răspundere.

S-a reținut, în principal, că, deși prin rapoartele întocmite anterior, de către auditorii publici externi ai Curții de Conturi, au fost scoase în evidență aspecte neclare sau neînțelese sau chiar abateri pentru care au fost formulate nenumărate recomandări, totuși se regăsesc în continuare o multitudine de neclarități, nereguli și neconformități în ceea ce privește aplicarea controlului intern/managerial. Acest lucru denotă și faptul că există o slabă preocupare sau chiar o reticență a managerilor din entitățile publice pentru analiza, înțelegerea, proiectarea și implementarea unui sistem de control intern operațional și eficient, care ar putea elimina sau diminua semnificativ pierderile, risipa, fraudă, iregularitățile, slaba performanță etc.

În urma analizei efectuate de către Curtea de Conturi s-au evidențiat câteva aspecte semnificative, ce prezintă riscuri pentru entitățile din întregul sector public, dintre care amintim:

- slaba/impropria gestionare a fondurilor publice;
- pierderi în cadrul unor activități desfășurate;
- facturi/datorii bănești neachitate la termen (arierate);
- imposibilitatea de a furniza servicii publice sau chiar întreruperi ale furnizării serviciilor;
- inexistența unei viziuni clare, a unor obiective și ținte de atins;
- obiective stabilite fără a se atribui angajaților responsabilități de îndeplinire și termene limită;
- structuri sau diagrame/organigrame nefuncționale sau ineficiente și neactualizate;
- lipsa funcției de planificare strategică;
- asumarea unor atribuții fără a avea posibilitatea de a le duce la îndeplinire;
- neconformitatea cu reglementările naționale sau internaționale (ex.: regulamente ale CE, norme europene sau diverse standarde cu caracter obligatoriu);
- asumarea unui grad de siguranță și securitate fără a se face corelarea cu resursele alocate;
- formalism în proiectarea documentelor de control intern (constatat de Curte în multe dintre entitățile publice verificate).

Majoritatea auditurilor Curții de Conturi a constatat faptul că pentru unele activități importante, din care decurg o serie de riscuri ce trebuie identificate, analizate și corect gestionate, prin măsuri corespunzătoare, nu au fost elaborate sau actualizate procedurile operaționale.

Considerăm, de asemenea, că în multe dintre instituțiile publice nu se fac analize, atât de necesare, cu privire la "lanțul" care se referă la risc: cauză – problemă – consecință – controale interne/măsuri de gestionare necesare, motiv pentru care există, în continuare, o serie de neconformități și inadvertențe pe care Curtea de Conturi, în timpul verificărilor efectuate, nu le poate trece cu vederea.

De asemenea, s-a mai constatat că:

- ⇒ activitatea de audit intern nu a fost organizată în toate entitățile administrației publice centrale și, cu precădere, în cele din administrația publică locală, fiind deficitară în special la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale, care nu reușesc să organizeze astfel de activități sau să angajeze auditori calificați;
- ⇒ există misiuni de audit care nu sunt bazate pe o analiză a riscului, din care să reiasă că acele obiective sau activități sunt importante și trebuie avute în vedere;
- ⇒ există, în continuare, o lipsă a independenței auditorilor interni;
- ⇒ în multe entități nu există decât un singur auditor, contrar prevederilor legale, ceea ce nu face posibilă supervizarea activității;
- ⇒ nu sunt supuse operațiunilor de control financiar preventiv propriu toate proiectele de operațiuni;
- ⇒ nu există o separare a atribuțiilor în acest domeniu, existând persoane care desfășoară activități în domeniile pentru care acordă viza de control;
- ⇒ nu sunt respectate prevederile legale referitoare la CFPP, de către entitățile publice subordonate, aflate sub coordonare sau sub autoritatea UAT-urilor, de multe ori acordarea vizei de control având un caracter formal.

Neorganizarea sau neimplementarea controlului intern/managerial, conform prevederilor legale, s-a constatat în multe entități atât din administrația publică centrală, cât și din cea locală.

Cu toate acestea, constatăm, cu oarecare satisfacție, faptul că numărul total al abaterilor privind sistemul de control intern a scăzut simțitor de la an la an, ceea ce denotă că recomandările făcute de auditorii Curții de Conturi au avut un impact pozitiv în acest domeniu de activitate.

Dintre cauzele care au contribuit la nefuncționarea sistemului de control intern, cele semnificative se referă la numărul redus de personal, comparativ cu multitudinea obligațiilor și sarcinilor atribuite și la neactualizarea cunoștințelor în domeniul actelor normative privind elaborarea standardelor de control intern/managerial, în cadrul entității publice. Un caz aparte îl reprezintă activitatea desfășurată de Asociația Comunelor din România (ACoR) privind filialele județene, care a fost înființată pentru a asigura realizarea activității de audit public intern la comune, în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate, în corespondență cu art. 24 alin. (1[^]) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.

Auditorii publici externi au constatat că asocierea comunelor pentru desfășurarea activității de audit public intern nu s-a desfășurat cu respectarea celor 3E, cheltuielile cu organizarea și funcționarea compartimentului de audit public intern nefiind repartizate în funcție de numărul de zile/auditor prestate și cheltuielile ce se pot deconta, pentru stabilirea cotizațiilor lunare de plată, rezultând astfel cheltuieli nelegale pentru aceste activități sau situații în care au solicitat plata de servicii neefectuate (UAT-uri neverificate, dar cărora li s-au solicitat fonduri publice).

Mai mult, ACoR a extins activitatea, ocupându-se nu numai de activitatea de audit public intern, ci și de angajarea de personal pe care ulterior îl delegă, în baza unor acorduri de cooperare UAT-urilor, pentru domenii precum: urbanism, asistență socială, salubritate, contabilitate etc. Deși înființată ca o instituție nonprofit, în urma acordurilor de cooperare pentru activitatea de audit public intern și a acordurilor de cooperare pentru diverse alte activități (urbanism, fiscalitate etc.), ACoR a obținut venituri care, potrivit legislației fiscale, întruneau elementele pentru a fi înregistrată ca plătitor de TVA și, implicit, activitatea sa intra în sfera impozitului pe profit și pentru care însă nu a declarat obligațiile la organul fiscal competent.

Printre recomandările formulate în actele de control/audit, referitor la sistemul de control intern/managerial, subliniem următoarele:

- ✓ întocmirea procedurilor operaționale pentru activități importante;
- ✓ identificarea și gestionarea riscurilor;
- ✓ pregătirea profesională a auditorilor publici interni;
- ✓ cuprinderea în programul de activitate al auditorilor interni a unor acțiuni menite să conducă la îmbunătățirea activității entităților verificate, după o analiză prealabilă de documentare, inclusiv a actelor de control întocmite de alte organe de control;
- ✓ monitorizarea riguroasă a modului de implementare a recomandărilor;
- ✓ implicarea mai profundă a UCAAPI în verificarea respectării normelor de către compartimentul de audit public intern, inclusiv ACoR și dispunerea de măsuri corective, dacă se impune.

În ceea ce privește controlul financiar preventiv propriu, una dintre cele mai importante activități de control aflate la dispoziția managementului, au fost semnalate peste 500 de cazuri de abateri de la cerințele legislative în domeniu, la entitățile publice centrale și din administrația publică locală, incluzând și situații în care persoana care exercită controlul financiar preventiv propriu a fost implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea operațiunilor supuse CFPP.

Concluzii generale

În urma evaluării sistemelor de control din majoritatea instituțiilor auditate și, mai ales, din administrația publică locală a reieșit că, deși s-a evidențiat un trend descrescător al abaterilor, sistemele încă nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, numărul posturilor, uneori insuficient și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.

Organizarea și exercitarea, în mod deficitar, a controlului financiar preventiv, de către instituțiile publice se datorează, în primul rând, lipsei personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de cele de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Managerii instituțiilor publice ar trebui să conștientizeze că, implementând cerințele sistemului de control intern și, implicit, pe cele ale auditului intern, creează premisele obținerii unor rezultate mai bune ale activității și, concomitent, mai puține abateri de la lege și regulamente sau de la principiile de performanță și bună guvernare solicitate, pe care le semnalează frecvent auditorii Curții de Conturi.

Totodată, organismele care elaborează reglementările în materie trebuie să țină cont de constatările și recomandările Curții de Conturi și să analizeze elementele care lipsesc din buna înțelegere a acestui domeniu vast, foarte solicitat în prezent, la nivel național și internațional, atât în sectorul public, cât și în cel privat.

În acest context trebuie făcută și o analiză foarte serioasă asupra calității și uniformității informațiilor oferite prin cursurile de pregătire profesională, în domeniul controlului intern și auditului intern, organizate în prezent de multe firme/organizații sau persoane fizice, care, de multe ori, nu reușesc să clarifice, ci, dimpotrivă, creează confuzie cu privire la modalitatea corectă în care trebuie aplicate cerințele standardelor.

Auditul public extern asupra fondurilor comunitare nerambursabile efectuat de Autoritatea de Audit

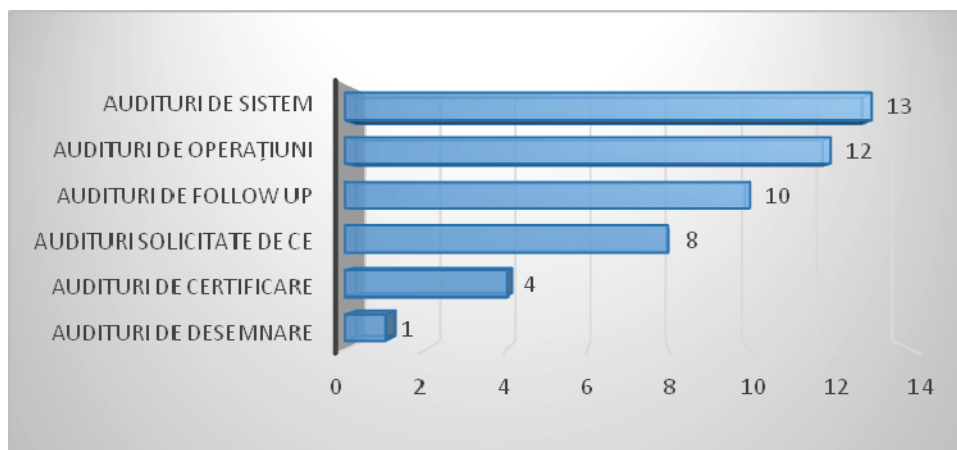
În anul 2005 a fost înființată Autoritatea de Audit, ca organism independent din punct de vedere operațional față de Curtea de Conturi, fără personalitate juridică și independentă față de autoritățile naționale implicate în gestionarea asistenței nerambursabile. Autoritatea de Audit este singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern al fondurilor nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană, în perioada de preaderare și postaderare, asigurând astfel îndeplinirea cerințelor impuse de regulamentele comunitare.

În această calitate, Autoritatea de Audit formulează o opinie, pe baza controalelor și a verificărilor care au fost efectuate, evidențiind dacă sistemul de management și de control funcționează eficient, astfel încât să confirme în mod satisfăcător că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și, prin urmare, că tranzacțiile adiacente sunt legale și regulamentare. Pentru fondurile comunitare nerambursabile destinate susținerii agriculturii și dezvoltării rurale, Autoritatea de Audit îndeplinește rolul de organism de certificare. În această calitate asigură eliberarea certificatelor de audit privind conturile anuale ale agențiilor de plăți în ceea ce privește integralitatea, acuratețea și veridicitatea acestor conturi, precum și emiterea opiniei asupra declarației de asigurare emise de agențiile de plăți.

Munca de audit desfășurată de Autoritatea de Audit vizează alocări financiare nerambursabile aferente perioadei de programare 2007-2013, de 34,86 mld euro. Pentru derularea activităților sale, Autoritatea de Audit dispune de un număr total de 212 auditori publici externi, organizați în 5 direcții de specialitate la nivel central (129 de auditori) și 8 birouri regionale, în cadrul cărora activează 83 de auditori.

Activitatea Autorității de Audit ce vizează anul 2015 s-a concretizat în efectuarea a 48 de misiuni de audit, din care 13 misiuni de audit de sistem, 12 misiuni de audit de operațiuni, 10 misiuni de urmărire a recomandărilor formulate în cursul misiunilor de audit anterioare, 4 misiuni de audit de certificare, 8 misiuni de audit solicitate de CE și 1 misiune de audit de desemnare. În cadrul acestor acțiuni au fost auditate peste 719 de entități (publice și private) și au fost verificate peste 1.937 de proiecte/contracte/măsură finanțate din fondurile comunitare.

Distribuirea pe tipuri de misiuni a verificărilor realizate în anul 2015

În conformitate cu cerințele de audit prevăzute în regulamentele comunitare, precum și cu cele prevăzute în strategiile elaborate de către Autoritatea de Audit și aprobate de Comisia Europeană, acțiunile de audit derulate au vizat:

- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficient;
- ❖ evaluarea mecanismului de verificare ex-ante al achizițiilor publice, la nivelul Autorității Naționale pentru Achiziții Publice (ANAP);
- ❖ obținerea unei asigurări rezonabile că tranzacțiile care stau la baza declarațiilor transmise Comisiei Europene sunt legale și regulamentare, asigurare obținută ca urmare a verificărilor bazate pe un eșantion reprezentativ al cheltuielilor declarate în cazul celor 7 programe operaționale finanțate din fondurile structurale și de coeziune, al Programelor de Cooperare Teritorială Europeană și Vecinătate, România-Bulgaria și România-Serbia, Programului General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii, Programului Operațional pentru Pescuit, precum și la nivelul Fondului european de ajustare la globalizare;
- ❖ consolidarea asigurării asupra legalității și regularității tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali ai Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondului european de garantare agricolă (FEGA);

- ❖ urmărirea modului de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în cadrul misiunilor anterioare;
- ❖ evaluarea implementării măsurilor preventive și corective, solicitate de Comisia Europeană (CE) pentru îmbunătățirea sistemelor de management și control ale programelor operaționale pentru care Comisia Europeană a decis întreruperea termenului de plată pentru plățile intermediare, ca urmare a unor deficiențe la nivelul programelor POS DRU, POP, POS CCE (Axa Prioritară 1, cu excepția operațiunilor pentru întreprinderile mari, Axa Prioritară 3 și Axa Prioritară 4), POS Mediu (Axele Prioritare 5 și 6);
- ❖ evaluarea îndeplinirii criteriilor de desemnare (criteriile privind mediul de control intern, gestionarea riscurilor, activitățile de control și gestiune, monitorizarea) de către autoritățile componente ale sistemului de management și control la nivelul Programului Național pentru Azil, Migrație și Integrare 2014-2020 cu finanțare din Fondul pentru azil, migrație și integrare.

Pentru fondurile structurale și de coeziune aflate sub obiectivul Convergență și sub obiectivul Cooperare Teritorială Europeană (Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria și Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia), în semestrul II 2015, au fost elaborate și transmise Comisiei Europene rapoartele anuale de control, documente sintetice care prezintă rezultatele auditurilor și controalelor realizate de către Autoritatea de Audit pe parcursul perioadei 1 iulie 2014-30 iunie 2015. Aceste documente au fost elaborate în conformitate cu prevederile stabilite prin art. 62 (1) lit. d) din regulamentul CE nr. 1083/2006 și ale altor instrucțiuni specifice ale Comisiei, urmând a fi aprobate de către direcțiile de specialitate ale Comisiei Europene în perioada imediat următoare.

De asemenea, Autoritatea de Audit a elaborat sinteza anuală a auditurilor pentru cheltuielile efectuate din fondurile structurale și de coeziune alocate României atât în perioada de programare 2000-2006, în perioada de programare 2007-2013 și pentru Fondul european pentru pescuit, în conformitate cu prevederile Regulamentului financiar aplicabil bugetului CE nr. 966/2002, modificat de Regulamentul CE nr. 1995/2006.

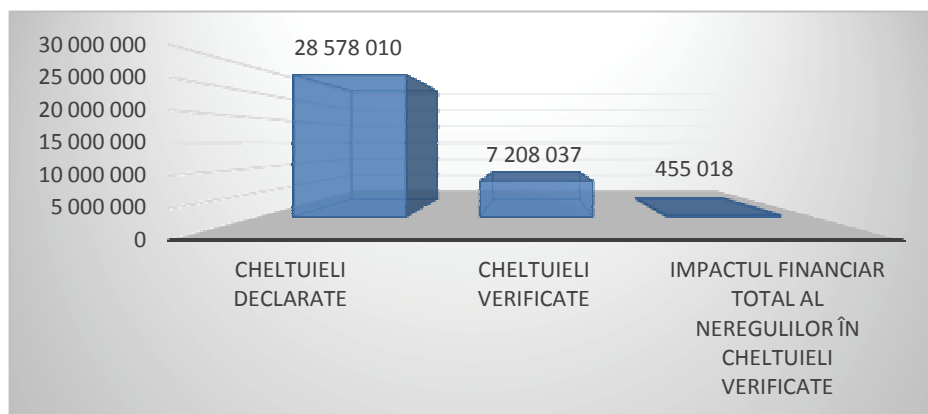
În anul 2015, în cadrul acțiunilor de audit, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate CE în valoare totală de 7.208.037 mii lei¹, ceea ce reprezintă 25,22% din cheltuielile declarate CE în anul 2014, care au fost în sumă de 28.578.010 mii lei, având următoarea distribuție pe tipuri de misiuni de audit:

- în cele 12 misiuni de audit de operațiuni au fost verificate cheltuieli în valoare de 6.382.403 mii lei, reprezentând 34,36% din cheltuielile declarate CE în anul 2014, în sumă de 18.572.479 mii lei, în cadrul programelor operaționale finanțate din instrumentele structurale și de coeziune, Programului Operațional pentru Pescuit, Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia, Programului de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria, Programului General Solidaritatea și Gestiunea Fluxurilor Migratorii, precum și din Fondul European de Ajustare la Globalizare;
- în cele 4 misiuni de audit de certificare au fost verificate cheltuieli în valoare de 825.634 mii lei, reprezentând 8,25% din cheltuielile declarate CE în anul 2014, în sumă de 10.005.531 mii lei, în cadrul Programului Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013 finanțat din FEADR, măsurilor și schemelor de plăți finanțate din FEAGA, precum și Programelor operaționale comune România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013 și Bazinul Mării Negre 2007-2013, finanțate din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat;
- în cele 8 misiuni de audit suplimentare, solicitate de CE, au fost verificate cheltuieli în valoare de 621.036 mii lei, reprezentând 39,20% din cheltuielile certificate de către ACP în anul 2014, în sumă de 1.584.372 mii lei, în cadrul POSCCE, POSM, POSDRU.

În cadrul cheltuielilor auditate pentru fondurile postaderare, prezentate mai sus, au fost identificate nereguli în valoare totală de 455.018 mii lei, din care: 262.502 mii lei reprezintă impactul în cheltuielile anului 2014 al corecțiilor financiare aplicate la valoarea contractelor ca urmare a nerespectării legislației din domeniul achizițiilor publice, iar 192.516 mii lei reprezintă valoarea cheltuielilor neeligibile constatate. Valoarea corecțiilor financiare aplicate la valoarea totală a contractelor este de 730.180 mii lei.

Totalul cheltuielilor declarate CE în anul 2014, al cheltuielilor verificate și impactul financiar total al neregulilor în cheltuielile verificate

- mii lei -

¹ Notă: Pentru conversia în lei a valorii cheltuielilor exprimate în euro și pentru neregulile cu impact financiar aferente, prezentate mai sus, a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2014: 1 euro = 4,4205 lei.

Mai jos sunt prezentate structurat elemente sintetice de natură să ofere o imagine de ansamblu asupra activității Autorității de Audit în anul 2015, în ceea ce privește volumul cheltuielilor verificate, erorilor detectate și tipologia acestora.

Obiectivul Convergență 2007-2013

În cadrul acestui obiectiv, pentru perioada de programare 2007-2013, România derulează un număr de 7 programe operaționale, respectiv Programul Operațional Regional, POS Creșterea Competitivității Economice, PO Asistență Tehnică, POS Mediu, POS Transport, POS Dezvoltarea Resurselor Umane, PO Dezvoltarea Capacității Administrative. Aceste programe sunt finanțate din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune.

Pe parcursul anului 2015, pentru obiectivul Convergență, Autoritatea de Audit a întreprins 31 de misiuni de audit, din care 8 misiuni de audit de sistem, 7 misiuni de audit de operațiuni, 7 misiuni suplimentare de audit, solicitate de CE, 9 misiuni de urmărire a recomandărilor formulate în cursul misiunilor de audit anterioare și una de desemnare. Aceste misiuni au vizat atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2014.

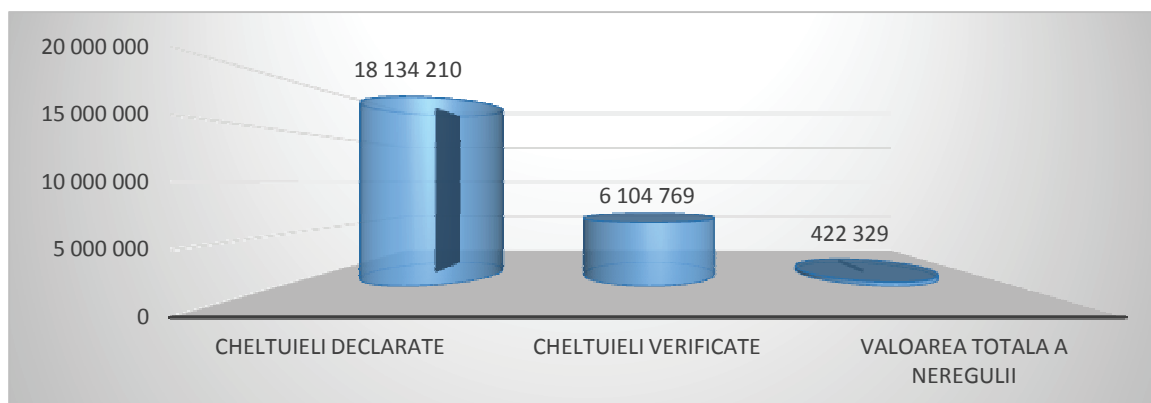
Sintetic, principalele deficiențe care vizează sistemele de management și control sunt cele cu privire la fiabilitatea scăzută a controalelor și verificărilor efectuate de către entitățile direct responsabile de gestionarea programelor/fondurilor nerambursabile; deficiențe în cadrul proceselor de evaluare-selecție, verificarea cererilor de rambursare/plată, monitorizarea implementării proiectelor prin efectuarea vizitelor la fața locului, verificarea cheltuielilor salariale, întârzierea implementării unor recomandări ale Autorității de Audit, în special a celor ce privesc completarea/actualizarea procedurilor de lucru, rezultate în urma auditurilor de sistem anterioare.

În ceea ce privește auditul de operațiuni, Autoritatea de Audit a verificat în anul 2015 cheltuieli declarate Comisiei Europene în valoare de 6.104.769 mii lei, ceea ce reprezintă 33,66% din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2014, în suma de 18.134.210 mii lei.

În cadrul cheltuielilor auditate au fost identificate nereguli în valoare totală de 422.329 mii lei, din care 258.665 mii lei reprezintă impactul în cheltuielile anului 2014 supuse verificărilor de audit al corecțiilor financiare aplicate la valoarea contractelor ca urmare a nerespectării legislației din domeniul achizițiilor publice, iar 163.664 mii lei reprezintă cheltuieli neeligibile. Valoarea corecțiilor financiare aplicate în anul 2014, raportată la valoarea contractelor este de 724.044 mii lei.

Totalul cheltuielilor declarate CE în anul 2014, al cheltuielilor verificate și valoarea neregulilor cu impact financiar în cheltuielile verificate cu ocazia misiunilor de audit aferente programelor operaționale sub Obiectivul Convergență

- mii lei -

Principalele deficiențe constatate în domeniul achizițiilor publice se referă la utilizarea unor criterii restrictive, derularea unor proceduri de achiziție fără respectarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență; declararea câștigătoare a unor oferte neconforme, neasigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență; încheierea unor acte adiționale fără asigurarea unui cadru competitiv și în absența unei urgențe imperative, rezultată din evenimente imprevizibile etc.

De asemenea, au fost identificate deficiențe ca urmare a nerespectării regulilor de eligibilitate a cheltuielilor, de exemplu: au fost solicitate și decontate cheltuieli pentru achiziționarea de bunuri care nu respectă caracteristicile tehnice menționate în cererea de finanțare și în anexele contractului de finanțare; au fost solicitate și decontate cheltuieli de personal, cu încălcarea prevederilor din cererea de finanțare, a fost depășită intensitatea maximă a ajutorului de stat acordată pentru proiect; au fost solicitate și decontate unele lucrări pentru obiective care ulterior au fost dezafectate sau care nu au fost realizate pe amplasamentul stabilit prin contractul de finanțare; au fost decontate cheltuieli pentru lucrări sau servicii neexecutate sau pentru care nu au fost prezentate documente justificative sau fără ca acestea să îndeplinească cerințele contractuale; au fost solicitate și autorizate la plată cheltuieli care nu erau prevăzute în cererea de finanțare sau pentru echipamente și servicii care nu au respectat un management financiar riguros sau reprezentând echipamente și unelte care sunt componente de rezervă (piese de schimb). De asemenea au fost identificate erori ca urmare a utilizării unui curs de schimb incorrect, iar în anumite cazuri nu s-a obținut o asigurare rezonabilă cu privire la eligibilitatea unor parteneri în cadrul proiectelor etc.

Politica agricolă comună și politica comună de pescuit

În ceea ce privește agricultura, dezvoltarea rurală și pescuitul, atribuțiile Autorității de Audit vizează Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru garantare agricolă (FEGA) și Fondul european pentru pescuit (FEP).

În cursul anului 2015, Autoritatea de Audit a întreprins 5 misiuni de audit vizând aceste fonduri, din care 1 misiune de audit de sistem, 1 misiune de audit de operațiuni, 1 misiune de audit la solicitarea CE și 2 misiuni de audit de certificare. În cadrul acestor misiuni au fost verificate atât funcționarea sistemelor de management și control, cât și cheltuielile declarate în anul 2014 Comisiei Europene de către autoritățile române.

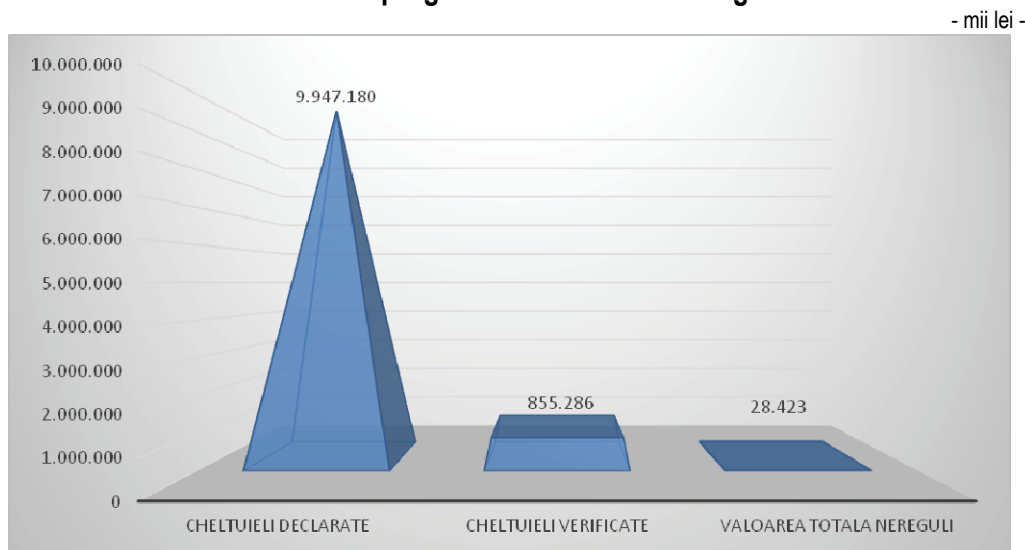
Misiunile de audit au vizat evaluarea mediului de control intern de la nivelul agențiilor naționale responsabile cu gestionarea programelor, fiind detectate deficiențe cu privire la eficacitatea controalelor și a verificărilor administrative ale agențiilor naționale responsabile; aplicarea necorespunzătoare a procedurilor privind autorizarea plăților, a procedurilor privind managementul neregulilor și urmărirea debitelor; introducerea eronată a datelor în sistemele informatice, întocmirea necorespunzătoare a unor documente la nivelul agențiilor de plăți etc.

În ceea ce privește verificarea cheltuielilor declarate CE în anul 2014, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate Comisiei Europene în valoare de 855.286 mii lei, ceea ce reprezintă 8,60% din totalul cheltuielilor declarate, în sumă de 9.947.180 mii lei.

În cadrul cheltuielilor auditate au fost identificate nereguli în valoare totală de 28.423 mii lei, din care 177 mii lei reprezintă impactul în cheltuielile anului 2014 al corecțiilor financiare aplicate la valoarea contractelor, ca urmare a nerespectării legislației din domeniul achizițiilor publice, iar 28.246 mii lei reprezintă cheltuieli neeligibile. Valoarea corecțiilor financiare aplicate în anul 2014, raportată la valoarea contractelor este de 4.606 mii lei.

În ceea ce privește fondurile destinate agriculturii, cele mai frecvente erori cu impact financiar vizează efectuarea plăților directe către fermieri, deși documentele doveditoare ale dreptului de utilizare/proprietate nu probau, într-o manieră suficientă și adecvată, utilizarea terenului agricol în baza unui drept conferit legal sau ca urmare a depunerii de către beneficiari a unor declarații sau cereri de plată inexacte, în sensul supradecларării suprafețelor de teren sau a efectivelor de animale eligibile; autorizării unor plăți pentru suprafețe de teren nedeclare integral; nerespectării angajamentelor de agro-mediu, derularea unor proceduri de achiziții pentru servicii deja efectuate, subcontractarea necorespunzătoare a unor lucrări, execuția necorespunzătoare a unor contracte, utilizarea unor factori de evaluare nerelevanți, în legătură cu natura și obiectul contractului etc.

Totalul cheltuielilor declarate CE în anul 2014, al cheltuielilor verificate și valoarea neregulilor cu impact financiar în cheltuielile verificate cu ocazia misiunilor de audit aferente programelor din domeniul Agriculturii

Alte categorii de fonduri auditate de Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit desfășoară acțiuni de audit și la nivelul altor programe finanțate de către Uniunea Europeană, respectiv la cel al programelor aferente obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, al Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID) și al Fondului european de ajustare la globalizare (FEAG).

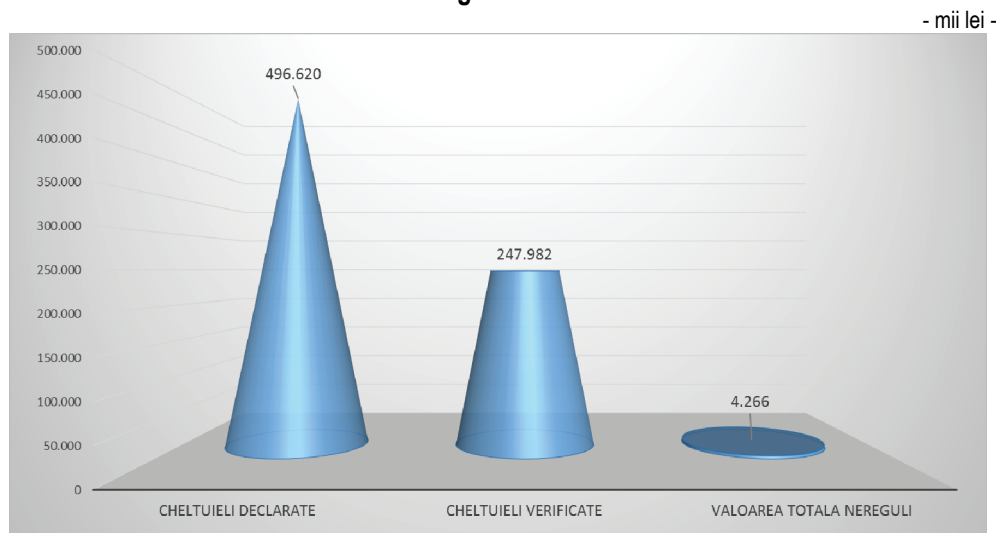
În cursul anului 2015, Autoritatea de Audit a întreprins 11 misiuni de audit vizând aceste programe și fonduri, din care 4 misiuni de audit de sistem, 4 misiuni de audit de operațiuni, 1 misiune de urmărire a recomandărilor formulate în cursul misiunilor de audit anterioare și 2 misiuni de audit de certificare.

În cadrul acestor misiuni au fost evaluate sistemele de management și control, fiind detectate deficiențe cu privire la modul în care sunt reperformate verificările privind procedurile de achiziție publică la nivelul autorității de certificare și plată; generarea corectă a aplicațiilor de plată de către sistemele informatice de monitorizare financiară; aplicarea diverselor aspecte procedurale.

În ceea ce privește verificarea cheltuielilor declarate CE pe programele de cooperare teritorială europeană și din fondurile menționate mai sus, Autoritatea de Audit a verificat, în cadrul misiunilor derulate în anul 2015, cheltuieli declarate Comisiei Europene în valoare de 247.982 mii lei, ceea ce reprezintă 49,93%, din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene în sumă de 496.620 mii lei.

În urma verificărilor au fost identificate nereguli în valoare totală de 4.266 mii lei, din care 3.660 mii lei reprezintă impactul în cheltuielile verificate al corecțiilor financiare aplicate ca urmare a nerespectării legislației din domeniul achizițiilor publice, iar 606 mii lei reprezintă alte cheltuieli neeligibile. Valoarea corecțiilor financiare aplicate în anul 2015, raportată la valoarea contractelor este de 1.530 mii lei.

Totalul cheltuielilor declarate CE, al cheltuielilor verificate și valoarea neregulilor cu impact financiar în cheltuielile verificate cu ocazia misiunilor de audit aferente altor categorii de fonduri verificate

Principalele deficiențe identificate au vizat modul de derulare a achizițiilor publice în cadrul unor contracte, în sensul utilizării unor criterii restrictive, a încălcării principiului tratamentului egal și nediscriminării în evaluarea și selecția unor ofertanți, achiziția unor bunuri care nu își justifică necesitatea, întârzieri în implementare a măsurilor corective ca urmare a recomandărilor din rapoartele de audit anterioare.

Pregătirea pentru procesul de închidere 2007-2013

Un element de noutate față de activitățile desfășurate de către Autoritatea de Audit până în prezent îl constituie *activitatea specifică de audit pentru încheierea programelor operaționale aferente perioadei de programare 2007-2013*. Potrivit regulamentelor comunitare, Autoritatea de Audit trebuie să elaboreze un raport final de control și să emită o opinie cu privire la validitatea cererii de plată finală. În acest context, în baza Deciziei președintelui Autorității de Audit nr. 5 din 15.01.2015 a fost constituit un Grup de lucru la nivelul instituției pentru stabilirea activităților legate de încheierea programelor operaționale pentru perioada de programare 2007-2013.

Grupul de lucru a asigurat colectarea informațiilor și a documentelor în legătură cu activitățile specifice încheierii perioadei de programare, precum și diseminarea acestora la nivelul tuturor auditorilor pentru studiu și pregătire individuală. Totodată, a definitivat lista temelor de pregătire și calendarul sesiunilor de instruire ce vor fi realizate la nivelul Autorității de Audit. Un prim astfel de curs a fost organizat în data de 26 iunie 2015 și a vizat proiectele majore în contextul procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013.

La inițiativa Grupului de lucru, în data de 19 mai 2015, Autoritatea de Audit a organizat o reuniune privind pregătirea procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013, la care au participat înalți reprezentanți ai Ministerului Fondurilor Europene, ai Autorității de Certificare și Plată și ai tuturor autorităților de management. În cadrul reuniunii, Autoritatea de Audit a subliniat necesitatea stabilirii termenelor de raportare, aferente procesului de încheiere a programelor operaționale 2007-2013, printr-o hotărâre de guvern, precum și importanța constituirii unui grup de lucru interinstituțional, la care să participe toate autoritățile responsabile pentru a asigura gestionarea corespunzătoare a acestui proces.

În data de 19 august 2015, Guvernul României a aprobat hotărârea privind închiderea programelor operaționale finanțate în perioada 2007-2013 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit (HG nr. 678/2015).

Pregătirea pentru procesul de desemnare 2014-2020

În ceea ce privește *perioada de programare 2014-2020*, ca urmare a încheierii Acordului de Parteneriat între România și Comisia Europeană, care stabilește cadrul general pentru utilizarea fondurilor alocate României în perioada 2014-2020, cât și a aprobării programelor operaționale, Autoritatea de Audit a inițiat pregătirea activităților de audit specifice privind etapa de desemnare a autorităților responsabile de implementarea, gestionarea și controlul fondurilor derulate prin intermediul acestor programe operaționale. Scopul activităților de audit privind procesul de desemnare îl constituie emiterea unei opinii cu privire la conformitatea sistemului de management și control, instituite la nivelul Autorităților de Management, Autorității de Certificare și Organismelor Intermediare, cu criteriile de desemnare stabilite în Anexa XII la Regulamentul (EU) nr. 1303/2013.

În vederea coordonării pregătirilor pentru derularea activităților de audit aferente noii perioade de programare a fost constituit, de asemenea, un Grup de lucru în baza Deciziei președintelui Autorității de Audit nr. 5 din 15.01.2015. Printre activitățile coordonate

de către Grupul de lucru se numără elaborarea listei de verificare pentru desemnarea autorităților responsabile de gestionarea programelor operaționale pentru perioada 2014 - 2020, identificarea și stabilirea abordărilor de principiu privind noile atribuții ale Autorității de Audit (auditul conturilor, verificarea declarației de management și a rezumatului anual), precum și conturarea unui calendar indicativ pentru desfășurarea activităților de audit viitoare.

De asemenea, pe parcursul anului 2015, au fost analizate și formulate observații pe marginea regulamentelor europene specifice noii perioade de programare (regulamente de implementare și acte delegate) și a ghidurilor elaborate de Comisia Europeană, precum și cu privire la proiectele de acte normative elaborate de către instituțiile naționale. Totodată, în perioada de referință au fost aprobate de către conducerea Autorității de Audit primele versiuni ale strategiei de audit 2014-2020 pentru programele operaționale POR, POC, POAT și Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD). În această perioadă au fost elaborate, de asemenea, și primele versiuni ale procedurilor de lucru ale Autorității de Audit pentru perioada 2014-2020, ce urmează a fi definitivare după aprobarea tuturor ghidurilor relevante de către Comisia Europeană.

Sesizarea Departamentului pentru Lupta Antifraudă

Autoritatea de Audit a sesizat, pe parcursul anului 2015, Departamentul pentru Lupta Antifraudă pentru un număr de 39 de cazuri cu privire la aspectele constatate în urma auditurilor efectuate, în vederea investigării suspiciunilor de fraudă semnalate și a soluționării acestora conform prevederilor legale.

Pentru Programul Operațional Regional, în urma verificărilor efectuate în cazul a 5 beneficiari, au fost identificați indicatori de fraudă în sfera achizițiilor publice, ca urmare a existenței unor suspiciuni de fraudă privind practici de cooperare secretă pentru manipularea ofertelor, nerespectarea principiului tratamentului egal, atribuirea unui contract fără procedură competitivă, precum și existența unor posibile conflicte de interese.

În cazul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, în urma verificărilor efectuate, în cazul a 3 beneficiari au fost identificați indicatori de fraudă cu privire la existența unor conflicte de interese, emiterea unor facturi false, duble sau cu prețuri excesive, practici de cooperare secretă, precum și existența unei oferte neconforme prin modificarea caracteristicilor tehnice.

În urma verificărilor efectuate în cadrul auditului de operațiuni pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane au fost identificate suspiciuni de fraudă în cadrul a 8 proiecte. Dintre acestea, în cazul unor proiecte s-a constatat decontarea unor cheltuieli în baza unor contracte de servicii încheiate în condițiile existenței unor posibile conflicte de interese între firmele contractante (beneficiar sau partener în proiect) și contractori, precum și nerespectarea, în sfera achizițiilor publice, a îndeplinirii criteriilor de calificare înscrise în documentația de atribuire.

În ceea ce privește Programul Operațional Sectorial Mediu, ca urmare a verificărilor și constatărilor în cadrul auditurilor efectuate, în cazul a 8 proiecte au fost constatate indicii privind suspiciuni de fraudă în ceea ce privește modul de atribuire a contractelor, ca urmare a existenței unor suspiciuni privind depunerea unor "oferte de curtoazie", restrângerii artificiale a competiției de către autoritatea contractantă prin utilizarea unui factor de evaluare nerelevant, precum și existența unui posibil conflict de interese.

Pentru Programul Operațional pentru Pescuit, în urma verificărilor efectuate au fost transmise 8 sesizări către Departamentul pentru Lupta Antifraudă ca urmare a identificării unor elemente generatoare de suspiciuni de fraudă. Cazurile semnalate au vizat, cu titlu de exemplu, inadvertențe în cadrul documentelor justificative depuse de beneficiar la cererile de plată, autorizarea eronată la plată a unor cheltuieli în cadrul cererilor de rambursare auditate, precum și derularea unei proceduri de atribuire a unui contract de lucrări, în cadrul căreia au fost constatate diferențe în ceea ce privește documentația de achiziție (între dosarele arhivate la autoritățile de la nivel central și regional și cele de la nivelul beneficiarului).

Totodată, ca urmare a analizei documentelor și informațiilor referitoare la executarea unor lucrări sau prestarea unor servicii, în cazul a 6 beneficiari de finanțare FEADR au fost identificate unele elemente generatoare de posibile fraude în ceea ce privește suspiciunea de fals în unele din documentele depuse la cererea de plată și crearea de condiții artificiale în vederea obținerii unor sume ce depășeau plafoanele financiare stabilite pentru măsurile respective.

În ceea ce privește Programul General Solidaritatea și Gestionarea Fluxurilor Migratorii (PG SOLID), ca urmare a verificărilor efectuate în cazul unui beneficiar a fost identificată posibila existență a unui conflict de interese.

*

*

*

Rezultatele misiunilor de audit public extern și ale acțiunilor de control desfășurate
în anul 2015 pentru exercițiul bugetar al anului 2014 sunt prezentate detaliat în
Raportul public pe anul 2014, care poate fi studiat pe website-ul Curții de Conturi la adresa
www.curteadeconturi.ro